॥ ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ॥

ಖುದ್ದಕನಿಕಾಯೇ

ಜಾತಕ-ಅಟ್ಠಕಥಾ

(ಪಠಮೋ ಭಾಗೋ)

ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾ

ಜಾತಿಕೋಟಿಸಹಸ್ಸೇಹಿ , ಪಮಾಣರಹಿತಂ ಹಿತಂ।
ಲೋಕಸ್ಸ **ಲೋಕನಾಥೇನ,** ಕತಂ ಯೇನ ಮಹೇಸಿನಾ॥

ತಸ್ಸ ಪಾದೇ ನಮಸ್ಸಿತ್ವಾ, ಕತ್ವಾ **ಧಮ್ಮಸ್ಸ** ಚಞ್ಜಲಿಂ।
ಸಙ್ಘಞ್ಚ ಪತಿಮಾನೇತ್ವಾ, ಸಬ್ಬಸಮ್ಮಾನಭಾಜನಂ॥

ನಮಸ್ಸನಾದಿನೋ ಅಸ್ಸ, ಪುಞ್ಞಸ್ಸ ರತನತ್ತಯೇ।
ಪವತ್ತಸ್ಸಾನುಭಾವೇನ, ಛೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಉಪದ್ದವೇ॥

ತಂ ತಂ ಕಾರಣಮಾಗಮ್ಮ, ದೇಸಿತಾನಿ ಜುತೀಮತಾ।
ಅಪಣ್ಣಕಾದೀನಿ ಪುರಾ, ಜಾತಕಾನಿ ಮಹೇಸಿನಾ॥

ಯಾನಿ ಯೇಸು ಚಿರಂ ಸತ್ಥಾ, ಲೋಕನಿತ್ಥರಣತ್ಥಿಕೋ।
ಅನನ್ತೇ ಬೋಧಿಸಮ್ಭಾರೇ, ಪರಿಪಾಚೇಸಿ ನಾಯಕೋ॥

ತಾನಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ಏಕಜ್ಝಂ, ಆರೋಪೇನ್ತೇಹಿ ಸಙ್ಗಹಂ।
ಜಾತಕಂ ನಾಮ ಸಙ್ಗೀತಂ, ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕೇಹಿ ಯಂ॥

ಬುದ್ಧವಂಸಸ್ಸ ಏತಸ್ಸ, ಇಚ್ಛನ್ತೇನ ಚಿರಟ್ಠಿತಿಂ।
ಯಾಚಿತೋ ಅಭಿಗನ್ತ್ವಾನ, ಥೇರೇನ **ಅತ್ಥದಸ್ಸಿನಾ**॥

ಅಸಂಸಟ್ಠವಿಹಾರೇ , ಸದಾ ಸುದ್ಧವಿಹಾರಿನಾ।
ತಥೇವ **ಬುದ್ಧಮಿತ್ತೇನ,** ಸನ್ತಚಿತ್ತೇನ ವಿಞ್ಞುನಾ॥

ಮಹಿಂಸಾಸಕವಂಸಮ್ಹಿ, ಸಮ್ಭೂತೇನ ನಯಞ್ಞುನಾ।
ಬುದ್ಧದೇವೇನ ಚ ತಥಾ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸುದ್ಧಬುದ್ಧಿನಾ॥

ಮಹಾಪುರಿಸಚರಿಯಾನಂ, ಆನುಭಾವಂ ಅಚಿನ್ತಿಯಂ।
ತಸ್ಸ ವಿಜ್ಜೋತಯನ್ತಸ್ಸ, ಜಾತಕಸ್ಸತ್ಥವಣ್ಣನಂ॥

ಮಹಾವಿಹಾರವಾಸೀನಂ, ವಾಚನಾಮಗ್ಗನಿಸ್ಸಿತಂ।
ಭಾಸಿಸ್ಸಂ ಭಾಸತೋ ತಂ ಮೇ, ಸಾಧು ಗಣ್ಹನ್ತು ಸಾಧವೋತಿ॥

ನಿದಾನಕಥಾ

ಸಾ ಪನಾಯಂ ಜಾತಕಸ್ಸ ಅತ್ಥವಣ್ಣನಾ ದೂರೇನಿದಾನಂ, ಅವಿದೂರೇನಿದಾನಂ, ಸನ್ತಿಕೇನಿದಾನನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ತೀಣಿ ನಿದಾನಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ವಣ್ಣಿಯಮಾನಾ ಯೇ ನಂ ಸುಣನ್ತಿ, ತೇಹಿ ಸಮುದಾಗಮತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವಿಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಯಸ್ಮಾ ಸುಟ್ಠು ವಿಞ್ಞಾತಾ ನಾಮ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಂ ತಾನಿ ನಿದಾನಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ವಣ್ಣಯಿಸ್ಸಾಮ।

ತತ್ಥ ಆದಿತೋ ತಾವ ತೇಸಂ ನಿದಾನಾನಂ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ದೀಪಙ್ಕರಪಾದಮೂಲಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಕತಾಭಿನೀಹಾರಸ್ಸ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಯಾವ ವೇಸ್ಸನ್ತರತ್ತಭಾವಾ ಚವಿತ್ವಾ ತುಸಿತಪುರೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತಾವ ಪವತ್ತೋ ಕಥಾಮಗ್ಗೋ **ದೂರೇನಿದಾನಂ** ನಾಮ। ತುಸಿತಭವನತೋ ಪನ ಚವಿತ್ವಾ ಯಾವ ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಪ್ಪತ್ತಿ, ತಾವ ಪವತ್ತೋ ಕಥಾಮಗ್ಗೋ **ಅವಿದೂರೇನಿದಾನಂ** ನಾಮ। **ಸನ್ತಿಕೇನಿದಾನಂ** ಪನ ತೇಸು ತೇಸು ಠಾನೇಸು ವಿಹರತೋ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಲಬ್ಭತೀತಿ।

೧. ದೂರೇನಿದಾನಕಥಾ

ತತ್ರಿದಂ **ದೂರೇನಿದಾನಂ** ನಾಮ - ಇತೋ ಕಿರ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕಾನಂ ಚತುನ್ನಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಂ ಮತ್ಥಕೇ **ಅಮರವತೀ** ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ। ತತ್ಥ **ಸುಮೇಧೋ** ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪಟಿವಸತಿ ಉಭತೋ ಸುಜಾತೋ ಮಾತಿತೋ ಚ ಪಿತಿತೋ ಚ ಸಂಸುದ್ಧಗಹಣಿಕೋ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಕುಲಪರಿವಟ್ಟಾ ಅಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅನುಪಕುಟ್ಠೋ ಜಾತಿವಾದೇನ ಅಭಿರೂಪೋ ದಸ್ಸನೀಯೋ ಪಾಸಾದಿಕೋ ಪರಮಾಯ ವಣ್ಣಪೋಕ್ಖರತಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। ಸೋ ಅಞ್ಞಂ ಕಮ್ಮಂ ಅಕತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಿಪ್ಪಮೇವ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿ। ತಸ್ಸ ದಹರಕಾಲೇಯೇವ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಕಾಲಮಕಂಸು। ಅಥಸ್ಸ ರಾಸಿವಡ್ಢಕೋ ಅಮಚ್ಚೋ ಆಯಪೋತ್ಥಕಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣರಜತಮಣಿಮುತ್ತಾದಿಭರಿತೇ ಗಬ್ಭೇ ವಿವರಿತ್ವಾ "ಏತ್ತಕಂ ತೇ, ಕುಮಾರ, ಮಾತು ಸನ್ತಕಂ, ಏತ್ತಕಂ ಪಿತು ಸನ್ತಕಂ, ಏತ್ತಕಂ ಅಯ್ಯಕಪಯ್ಯಕಾನ"ನ್ತಿ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಕುಲಪರಿವಟ್ಟಾ ಧನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ "ಏತಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಇಮಂ ಧನಂ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಪಿತುಪಿತಾಮಹಾದಯೋ ಪರಲೋಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಏಕಂ ಕಹಾಪಣಮ್ಪಿ ಗಹೇತ್ವಾ ನ ಗತಾ, ಮಯಾ ಪನ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಮನಕಾರಣಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸೋ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ನಗರೇ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿ। ಇಮಸ್ಸ ಪನತ್ಥಸ್ಸ ಆವಿಭಾವತ್ಥಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಸುಮೇಧಕಥಾ ಕಥೇತಬ್ಬಾ । ಸಾ ಪನೇಸಾ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಬುದ್ಧವಂಸೇ ನಿರನ್ತರಂ ಆಗತಾಯೇವ, ಗಾಥಾಸಮ್ಬನ್ಧೇನ ಪನ ಆಗತತ್ತಾ ನ ಸುಟ್ಠು ಪಾಕಟಾ। ತಸ್ಮಾ ತಂ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಗಾಥಾಯ ಸಮ್ಬನ್ಧದೀಪಕೇಹಿ ವಚನೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮ।

ಸುಮೇಧಕಥಾ

ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕಾನಞ್ಹಿ ಚತುನ್ನಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಂ ಮತ್ಥಕೇ ದಸಹಿ ಸದ್ದೇಹಿ ಅವಿವಿತ್ತಂ "ಅಮರವತೀ"ತಿ ಚ "ಅಮರ"ನ್ತಿ ಚ ಲದ್ಧನಾಮಂ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ಯಂ ಸನ್ಧಾಯ ಬುದ್ಧವಂಸೇ ವುತ್ತಂ -

"ಕಪ್ಪೇ ಚ ಸತಸಹಸ್ಸೇ, ಚತುರೋ ಚ ಅಸಙ್ಖಿಯೇ।
ಅಮರಂ ನಾಮ ನಗರಂ, ದಸ್ಸನೇಯ್ಯಂ ಮನೋರಮಂ।
ದಸಹಿ ಸದ್ದೇಹಿ ಅವಿವಿತ್ತಂ, ಅನ್ನಪಾನಸಮಾಯುತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದಸಹಿ ಸದ್ದೇಹಿ ಅವಿವಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಹತ್ಥಿಸದ್ದೇನ, ಅಸ್ಸಸದ್ದೇನ, ರಥಸದ್ದೇನ, ಭೇರಿಸದ್ದೇನ, ಮುದಿಙ್ಗಸದ್ದೇನ, ವೀಣಾಸದ್ದೇನ, ಸಮ್ಮಸದ್ದೇನ, ತಾಳಸದ್ದೇನ, ಸಙ್ಖಸದ್ದೇನ "ಅಸ್ನಾಥ, ಪಿವಥ, ಖಾದಥಾ"ತಿ ದಸಮೇನ ಸದ್ದೇನಾತಿ ಇಮೇಹಿ ದಸಹಿ ಸದ್ದೇಹಿ ಅವಿವಿತ್ತಂ ಅಹೋಸಿ। ತೇಸಂ ಪನ ಸದ್ದಾನಂ ಏಕದೇಸಮೇವ ಗಹೇತ್ವಾ -

"ಹತ್ಥಿಸದ್ದಂ ಅಸ್ಸಸದ್ದಂ, ಭೇರಿಸಙ್ಖರಥಾನಿ ಚ।
ಖಾದಥ ಪಿವಥ ಚೇವ, ಅನ್ನಪಾನೇನ ಘೋಸಿತ"ನ್ತಿ॥ -

ಬುದ್ಧವಂಸೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ -

"ನಗರಂ ಸಬ್ಬಙ್ಗಸಮ್ಪನ್ನಂ, ಸಬ್ಬಕಮ್ಮಮುಪಾಗತಂ।
ಸತ್ತರತನಸಮ್ಪನ್ನಂ, ನಾನಾಜನಸಮಾಕುಲಂ।
ಸಮಿದ್ಧಂ ದೇವನಗರಂವ, ಆವಾಸಂ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಿನಂ॥

"ನಗರೇ ಅಮರವತಿಯಾ, ಸುಮೇಧೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ।
ಅನೇಕಕೋಟಿಸನ್ನಿಚಯೋ, ಪಹೂತಧನಧಞ್ಞವಾ॥

"ಅಜ್ಝಾಯಕೋ ಮನ್ತಧರೋ, ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನ ಪಾರಗೂ।
ಲಕ್ಖಣೇ ಇತಿಹಾಸೇ ಚ, ಸಧಮ್ಮೇ ಪಾರಮಿಂ ಗತೋ"ತಿ॥ - ವುತ್ತಂ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸೋ ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತೋ ಉಪರಿಪಾಸಾದವರತಲೇ ರಹೋಗತೋ ಹುತ್ವಾ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಪುನಬ್ಭವೇ, ಪಣ್ಡಿತ, ಪಟಿಸನ್ಧಿಗ್ಗಹಣಂ ನಾಮ ದುಕ್ಖಂ, ತಥಾ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಸರೀರಭೇದನಂ, ಅಹಞ್ಚ ಜಾತಿಧಮ್ಮೋ ಜರಾಧಮ್ಮೋ ಬ್ಯಾಧಿಧಮ್ಮೋ ಮರಣಧಮ್ಮೋ, ಏವಂಭೂತೇನ ಮಯಾ ಅಜಾತಿಂ ಅಜರಂ ಅಬ್ಯಾಧಿಂ ಅದುಕ್ಖಂ ಸುಖಂ ಸೀತಲಂ ಅಮತಮಹಾನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಯೇಸಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಅವಸ್ಸಂ ಭವತೋ ಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾನಗಾಮಿನಾ ಏಕೇನ ಮಗ್ಗೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ರಹೋಗತೋ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ, ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಸಹಂ ತದಾ।
ದುಕ್ಖೋ ಪುನಬ್ಭವೋ ನಾಮ, ಸರೀರಸ್ಸ ಚ ಭೇದನಂ॥

"ಜಾತಿಧಮ್ಮೋ ಜರಾಧಮ್ಮೋ, ಬ್ಯಾಧಿಧಮ್ಮೋ ಸಹಂ ತದಾ।
ಅಜರಂ ಅಮತಂ ಖೇಮಂ, ಪರಿಯೇಸಿಸ್ಸಾಮಿ ನಿಬ್ಬುತಿಂ॥

"ಯಂನೂನಿಮಂ ಪೂತಿಕಾಯಂ, ನಾನಾಕುಣಪಪೂರಿತಂ।
ಛಡ್ಡಯಿತ್ವಾನ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಂ, ಅನಪೇಕ್ಖೋ ಅನತ್ಥಿಕೋ॥

"ಅತ್ಥಿ ಹೇಹಿತಿ ಸೋ ಮಗ್ಗೋ, ನ ಸೋ ಸಕ್ಕಾ ನ ಹೇತುಯೇ।
ಪರಿಯೇಸಿಸ್ಸಾಮಿ ತಂ ಮಗ್ಗಂ, ಭವತೋ ಪರಿಮುತ್ತಿಯಾ"ತಿ॥

ತತೋ ಉತ್ತರಿಪಿ ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ - ಯಥಾ ಹಿ ಲೋಕೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಪಟಿಪಕ್ಖಭೂತಂ ಸುಖಂ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ಏವಂ ಭವೇ ಸತಿ ತಪ್ಪಟಿಪಕ್ಖೇನ ವಿಭವೇನಾಪಿ ಭವಿತಬ್ಬಂ। ಯಥಾ ಚ ಉಣ್ಹೇ ಸತಿ ತಸ್ಸ ವೂಪಸಮಭೂತಂ ಸೀತಮ್ಪಿ ಅತ್ಥಿ, ಏವಂ ರಾಗಾದೀನಂ

ಅಗ್ಗೀನಂ ವೂಪಸಮೇನ ನಿಬ್ಬಾನೇನಾಪಿ ಭವಿತಬ್ಬಂ। ಯಥಾ ಚ ಪಾಪಸ್ಸ ಲಾಮಕಸ್ಸ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಪಟಿಪಕ್ಖಭೂತೋ ಕಲ್ಯಾಣೋ ಅನವಜ್ಜಧಮ್ಮೋಪಿ ಅತ್ಥಿಯೇವ, ಏವಮೇವ ಪಾಪಿಕಾಯ ಜಾತಿಯಾ ಸತಿ ಸಬ್ಬಜಾತಿಕ್ಖೇಪನತೋ ಅಜಾತಿಸಙ್ಖಾತೇನ ನಿಬ್ಬಾನೇನಾಪಿ ಭವಿತಬ್ಬಮೇವಾತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

> "ಯಥಾಪಿ ದುಕ್ಖೇ ವಿಜ್ಜನ್ತೇ, ಸುಖಂ ನಾಮಪಿ ವಿಜ್ಜತಿ।
> ಏವಂ ಭವೇ ವಿಜ್ಜಮಾನೇ, ವಿಭವೋಪಿ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಕೋ॥
>
> "ಯಥಾಪಿ ಉಣ್ಹೇ ವಿಜ್ಜನ್ತೇ, ಅಪರಂ ವಿಜ್ಜತಿ ಸೀತಲಂ।
> ಏವಂ ತಿವಿಧಗ್ಗಿ ವಿಜ್ಜನ್ತೇ, ನಿಬ್ಬಾನಂ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಕಂ॥
>
> "ಯಥಾಪಿ ಪಾಪೇ ವಿಜ್ಜನ್ತೇ, ಕಲ್ಯಾಣಮಪಿ ವಿಜ್ಜತಿ।
> ಏವಮೇವ ಜಾತಿ ವಿಜ್ಜನ್ತೇ, ಅಜಾತಿಪಿಚ್ಛಿತಬ್ಬಕ"ನ್ತಿ॥

ಅಪರಮ್ಪಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ - ಯಥಾ ನಾಮ ಗೂಥರಾಸಿಮ್ಹಿ ನಿಮುಗ್ಗೇನ ಪುರಿಸೇನ ದೂರತೋ ಪಞ್ಚವಣ್ಣಪದುಮಸಞ್ಛನ್ನಂ ಮಹಾತಳಾಕಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕತರೇನ ನು ಖೋ ಮಗ್ಗೇನ ಏತ್ಥ ಗನ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ತಂ ತಳಾಕಂ ಗವೇಸಿತುಂ ಯುತ್ತಂ। ಯಂ ತಸ್ಸ ಅಗವೇಸನಂ, ನ ಸೋ ತಳಾಕಸ್ಸ ದೋಸೋ। ಏವಮೇವ ಕಿಲೇಸಮಲಧೋವನೇ ಅಮತಮಹಾನಿಬ್ಬಾನತಳಾಕೇ ವಿಜ್ಜನ್ತೇ ತಸ್ಸ ಅಗವೇಸನಂ ನ ಅಮತನಿಬ್ಬಾನಮಹಾತಳಾಕಸ್ಸ ದೋಸೋ। ಯಥಾ ಚ ಚೋರೇಹಿ ಸಮ್ಪರಿವಾರಿತೋ ಪುರಿಸೋ ಪಲಾಯನಮಗ್ಗೇ ವಿಜ್ಜಮಾನೇಪಿ ಸಚೇ ನ ಪಲಾಯತಿ, ನ ಸೋ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ದೋಸೋ, ಪುರಿಸಸ್ಸೇವ ದೋಸೋ। ಏವಮೇವ ಕಿಲೇಸೇಹಿ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಗಹಿತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ವಿಜ್ಜಮಾನೇಯೇವ ನಿಬ್ಬಾನಗಾಮಿಮ್ಹಿ ಸಿವೇ ಮಗ್ಗೇ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಅಗವೇಸನಂ ನಾಮ ನ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ದೋಸೋ, ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸೇವ ದೋಸೋ। ಯಥಾ ಚ ಬ್ಯಾಧಿಪೀಳಿತೋ ಪುರಿಸೋ ವಿಜ್ಜಮಾನೇ ಬ್ಯಾಧಿತಿಕಿಚ್ಛಕೇ ವೇಜ್ಜೇ ಸಚೇ ತಂ ವೇಜ್ಜಂ ಗವೇಸಿತ್ವಾ ಬ್ಯಾಧಿಂ ನ ತಿಕಿಚ್ಛಾಪೇತಿ, ನ ಸೋ ವೇಜ್ಜಸ್ಸ ದೋಸೋ, ಪುರಿಸಸ್ಸೇವ ದೋಸೋ। ಏವಮೇವ ಯೋ ಕಿಲೇಸಬ್ಯಾಧಿಪೀಳಿತೋ ಪುರಿಸೋ ಕಿಲೇಸವೂಪಸಮಮಗ್ಗಕೋವಿದಂ ವಿಜ್ಜಮಾನಮೇವ ಆಚರಿಯಂ ನ ಗವೇಸತಿ, ತಸ್ಸೇವ ದೋಸೋ, ನ ಕಿಲೇಸವಿನಾಸಕಸ್ಸ ಆಚರಿಯಸ್ಸಾತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

> "ಯಥಾ ಗೂಥಗತೋ ಪುರಿಸೋ, ತಳಾಕಂ ದಿಸ್ವಾನ ಪೂರಿತಂ।
> ನ ಗವೇಸತಿ ತಂ ತಳಾಕಂ, ನ ದೋಸೋ ತಳಾಕಸ್ಸ ಸೋ॥
>
> "ಏವಂ ಕಿಲೇಸಮಲಧೋವೇ, ವಿಜ್ಜನ್ತೇ ಅಮತನ್ತಳೇ।
> ನ ಗವೇಸತಿ ತಂ ತಳಾಕಂ, ನ ದೋಸೋ ಅಮತನ್ತಳೇ॥
>
> "ಯಥಾ ಅರೀಹಿ ಪರಿರುದ್ಧೋ, ವಿಜ್ಜನ್ತೇ ಗಮನಮ್ಪಥೇ।
> ನ ಪಲಾಯತಿ ಸೋ ಪುರಿಸೋ, ನ ದೋಸೋ ಅಞ್ಜಸಸ್ಸ ಸೋ॥
>
> "ಏವಂ ಕಿಲೇಸಪರಿರುದ್ಧೋ, ವಿಜ್ಜಮಾನೇ ಸಿವೇ ಪಥೇ।
> ನ ಗವೇಸತಿ ತಂ ಮಗ್ಗಂ, ನ ದೋಸೋ ಸಿವಮಞ್ಜಸೇ॥
>
> "ಯಥಾಪಿ ಬ್ಯಾಧಿತೋ ಪುರಿಸೋ, ವಿಜ್ಜಮಾನೇ ತಿಕಿಚ್ಛಕೇ।
> ನ ತಿಕಿಚ್ಛಾಪೇತಿ ತಂ ಬ್ಯಾಧಿಂ, ನ ದೋಸೋ ಸೋ ತಿಕಿಚ್ಛಕೇ॥

“ಏವಂ ಕಿಲೇಸಬ್ಯಾಧೀಹಿ, ದುಕ್ಖಿತೋ ಪರಿಪೀಳಿತೋ।
ನ ಗವೇಸತಿ ತಂ ಆಚರಿಯಂ, ನ ದೋಸೋ ಸೋ ವಿನಾಯಕೇ”ತಿ॥

ಅಪರಮ್ಪಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ - ಯಥಾ ಮಣ್ಡನಜಾತಿಕೋ ಪುರಿಸೋ ಕಣ್ಠೇ ಆಸತ್ತಂ ಕುಣಪಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸುಖೀ ಗಚ್ಛತಿ, ಏವಂ ಮಯಾಪಿ ಇಮಂ ಪೂತಿಕಾಯಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಅನಪೇಕ್ಖೇನ ನಿಬ್ಬಾನನಗರಂ ಪವಿಸಿತಬ್ಬಂ। ಯಥಾ ಚ ನರನಾರಿಯೋ ಉಕ್ಕಾರಭೂಮಿಯಂ ಉಚ್ಚಾರಪಸ್ಸಾವಂ ಕತ್ವಾ ನ ತಂ ಉಚ್ಛಙ್ಗೇನ ವಾ ಆದಾಯ ದಸನ್ತೇನ ವಾ ವೇಠೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಜಿಗುಚ್ಛಮಾನಾ ಪನ ಅನಪೇಕ್ಖಾವ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಏವಂ ಮಯಾಪಿ ಇಮಂ ಪೂತಿಕಾಯಂ ಅನಪೇಕ್ಖೇನ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಅಮತಂ ನಿಬ್ಬಾನನಗರಂ ಪವಿಸಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಯಥಾ ಚ ನಾವಿಕಾ ನಾಮ ಜಜ್ಜರಂ ನಾವಂ ಅನಪೇಕ್ಖಾ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಏವಂ ಅಹಮ್ಪಿ ಇಮಂ ನವಹಿ ವಣಮುಖೇಹಿ ಪಗ್ಘರನ್ತಂ ಕಾಯಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಅನಪೇಕ್ಖೋ ನಿಬ್ಬಾನಪುರಂ ಪವಿಸಿಸ್ಸಾಮಿ। ಯಥಾ ಚ ಪುರಿಸೋ ನಾನಾರತನಾನಿ ಆದಾಯ ಚೋರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮಗ್ಗಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ರತನನಾಸಭಯೇನ ತೇ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಖೇಮಂ ಮಗ್ಗಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಏವಂ ಅಯಮ್ಪಿ ಕರಜಕಾಯೋ ರತನವಿಲೋಪಕಚೋರಸದಿಸೋ। ಸಚಾಹಂ ಏತ್ಥ ತಣ್ಹಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅರಿಯಮಗ್ಗಕುಸಲಧಮ್ಮರತನಂ ಮೇ ನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಮಾ ಮಯಾ ಇಮಂ ಚೋರಸದಿಸಂ ಕಾಯಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾನನಗರಂ ಪವಿಸಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

“ಯಥಾಪಿ ಕುಣಪಂ ಪುರಿಸೋ, ಕಣ್ಠೇ ಬದ್ಧಂ ಜಿಗುಚ್ಛಿಯ।
ಮೋಚಯಿತ್ವಾನ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಸುಖೀ ಸೇರೀ ಸಯಂವಸೀ॥

“ತಥೇವಿಮಂ ಪೂತಿಕಾಯಂ, ನಾನಾಕುಣಪಸಞ್ಚಯಂ।
ಛಡ್ಡಯಿತ್ವಾನ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಂ, ಅನಪೇಕ್ಖೋ ಅನತ್ಥಿಕೋ॥

“ಯಥಾ ಉಚ್ಚಾರಟ್ಠಾನಮ್ಹಿ, ಕರೀಸಂ ನರನಾರಿಯೋ।
ಛಡ್ಡಯಿತ್ವಾನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅನಪೇಕ್ಖಾ ಅನತ್ಥಿಕಾ॥

“ಏವಮೇವಾಹಂ ಇಮಂ ಕಾಯಂ, ನಾನಾಕುಣಪಪೂರಿತಂ।
ಛಡ್ಡಯಿತ್ವಾನ ಗಚ್ಛಿಸ್ಸಂ, ವಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಯಥಾ ಕುಟಿಂ॥

“ಯಥಾಪಿ ಜಜ್ಜರಂ ನಾವಂ, ಪಲುಗ್ಗಂ ಉದಗಾಹಿನಿಂ।
ಸಾಮೀ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅನಪೇಕ್ಖಾ ಅನತ್ಥಿಕಾ॥

“ಏವಮೇವಾಹಂ ಇಮಂ ಕಾಯಂ, ನವಚ್ಛಿದ್ದಂ ಧುವಸ್ಸವಂ।
ಛಡ್ಡಯಿತ್ವಾನ ಗಚ್ಛಿಸ್ಸಂ, ಜಿಣ್ಣನಾವಂವ ಸಾಮಿಕಾ॥

“ಯಥಾಪಿ ಪುರಿಸೋ ಚೋರೇಹಿ, ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಭಣ್ಡಮಾದಿಯ।
ಭಣ್ಡಚ್ಛೇದಭಯಂ ದಿಸ್ವಾ, ಛಡ್ಡಯಿತ್ವಾನ ಗಚ್ಛತಿ॥

“ಏವಮೇವ ಅಯಂ ಕಾಯೋ, ಮಹಾಚೋರಸಮೋ ವಿಯ।
ಪಹಾಯಿಮಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಕುಸಲಚ್ಛೇದನಾಭಯಾ”ತಿ॥

ಏವಂ ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತೋ ನಾನಾವಿಧಾಹಿ ಉಪಮಾಹಿ ಇಮಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮೂಪಸಂಹಿತಂ ಅತ್ಥಂ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸಕನಿವೇಸನೇ ಅಪರಿಮಿತಂ ಭೋಗಕ್ಖನ್ಧಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನ ಕಪಣದ್ಧಿಕಾದೀನಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ವತ್ಥುಕಾಮೇ ಚ

ಕಿಲೇಸಕಾಮೇ ಚ ಪಹಾಯ ಅಮರನಗರತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಏಕಕೋವ ಹಿಮವನ್ತೇ ಧಮ್ಮಿಕಂ ನಾಮ ಪಬ್ಬತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಸ್ಸಮಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪಣ್ಣಸಾಲಞ್ಚ ಚಙ್ಕಮಞ್ಚ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಹಿ ನೀವರಣದೋಸೇಹಿ ವಿವಜ್ಜಿತಂ "ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ವುತ್ತೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಕಾರಣಗುಣೇಹಿ ಸಮುಪೇತಂ ಅಭಿಞ್ಞಾಸಙ್ಖಾತಂ ಬಲಂ ಆಹರಿತುಂ ತಸ್ಮಿಂ ಅಸ್ಸಮಪದೇ ನವದೋಸಸಮನ್ನಾಗತಂ ಸಾಟಕಂ ಪಜಹಿತ್ವಾ ದ್ವಾದಸಗುಣಸಮನ್ನಾಗತಂ ವಾಕಚೀರಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿ। ಏವಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಅಟ್ಠದೋಸಸಮಾಕಿಣ್ಣಂ ತಂ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಪಹಾಯ ದಸಗುಣಸಮನ್ನಾಗತಂ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಧಞ್ಞವಿಕತಿಂ ಪಹಾಯ ಪವತ್ತಫಲಭೋಜನೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಸಜ್ಜಟ್ಠಾನಚಙ್ಕಮನವಸೇನೇವ ಪಧಾನಂ ಪದಹನ್ತೋ ಸತ್ತಾಹಬ್ಭನ್ತರೇಯೇವ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಸಮಾಪತ್ತೀನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಞ್ಚ ಅಭಿಞ್ಞಾನಂ ಲಾಭೀ ಅಹೋಸಿ। ಏವಂ ತಂ ಯಥಾಪತ್ಥಿತಂ ಅಭಿಞ್ಞಾಬಲಂ ಪಾಪುಣಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

"ಏವಾಹಂ ಚಿನ್ತಯಿತ್ವಾನ, ನೇಕಕೋಟಿಸತಂ ಧನಂ।
ನಾಥಾನಾಥಾನಂ ದತ್ವಾನ, ಹಿಮವನ್ತಮುಪಾಗಮಿಂ॥

"ಹಿಮವನ್ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇ , ಧಮ್ಮಿಕೋ ನಾಮ ಪಬ್ಬತೋ।
ಅಸ್ಸಮೋ ಸುಕತೋ ಮಯ್ಹಂ, ಪಣ್ಣಸಾಲಾ ಸುಮಾಪಿತಾ॥

"ಚಙ್ಕಮಂ ತತ್ಥ ಮಾಪೇಸಿಂ, ಪಞ್ಚದೋಸವಿವಜ್ಜಿತಂ।
ಅಟ್ಠಗುಣಸಮುಪೇತಂ, ಅಭಿಞ್ಞಾಬಲಮಾಹರಿಂ॥

"ಸಾಟಕಂ ಪಜಹಿಂ ತತ್ಥ, ನವದೋಸಮುಪಾಗತಂ।
ವಾಕಚೀರಂ ನಿವಾಸೇಸಿಂ, ದ್ವಾದಸಗುಣಮುಪಾಗತಂ॥

"ಅಟ್ಠದೋಸಸಮಾಕಿಣ್ಣಂ, ಪಜಹಿಂ ಪಣ್ಣಸಾಲಕಂ।
ಉಪಾಗಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ, ಗುಣೇ ದಸಹುಪಾಗತಂ॥

"ವಾಪಿತಂ ರೋಪಿತಂ ಧಞ್ಞಂ, ಪಜಹಿಂ ನಿರವಸೇಸತೋ।
ಅನೇಕಗುಣಸಮ್ಪನ್ನಂ, ಪವತ್ತಫಲಮಾದಿಯಿಂ॥

"ತತ್ಥಪ್ಪಧಾನಂ ಪದಹಿಂ, ನಿಸಜ್ಜಟ್ಠಾನಚಙ್ಕಮೇ।
ಅಬ್ಭನ್ತರಮ್ಹಿ ಸತ್ತಾಹೇ, ಅಭಿಞ್ಞಾಬಲಪಾಪುಣಿ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ "ಅಸ್ಸಮೋ ಸುಕತೋ ಮಯ್ಹಂ, ಪಣ್ಣಸಾಲಾ ಸುಮಾಪಿತಾ"ತಿ ಇಮಾಯ ಪಾಳಿಯಾ ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತೇನ ಅಸ್ಸಮಪಣ್ಣಸಾಲಾಚಙ್ಕಮಾ ಸಹತ್ಥಾ ಮಾಪಿತಾ ವಿಯ ವುತ್ತಾ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ – ಮಹಾಸತ್ತಂ "ಹಿಮವನ್ತಂ ಅಜ್ಝೋಗಾಹೇತ್ವಾ ಅಜ್ಜ ಧಮ್ಮಿಕಂ ಪಬ್ಬತಂ ಪವಿಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನಿಕ್ಖನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ವಿಸ್ಸಕಮ್ಮದೇವಪುತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ತಾತ, ಅಯಂ ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತೋ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ, ಏತಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಮಾಪೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ರಮಣೀಯಂ ಅಸ್ಸಮಂ, ಸುಗುತ್ತಂ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ, ಮನೋರಮಂ ಚಙ್ಕಮಞ್ಚ ಮಾಪೇಸಿ। ಭಗವಾ ಪನ ತದಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಞ್ಞಾನುಭಾವೇನ ನಿಪ್ಫನ್ನಂ ತಂ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ಸನ್ಧಾಯ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ತಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮಿಕಪಬ್ಬತೇ –

"ಅಸ್ಸಮೋ ಸುಕತೋ ಮಯ್ಹಂ, ಪಣ್ಣಸಾಲಾ ಸುಮಾಪಿತಾ।
ಚಙ್ಕಮಂ ತತ್ಥ ಮಾಪೇಸಿಂ, ಪಞ್ಚದೋಸವಿವಜ್ಜಿತ"ನ್ತಿ॥ –

ಆಹ । ತತ್ಥ **ಸುಕತೋ ಮಯ್ಹನ್ತಿ** ಸುಕತೋ ಮಯಾ। **ಪಣ್ಣಸಾಲಾ ಸುಮಾಪಿತಾತಿ** ಪಣ್ಣಚ್ಛದನಸಾಲಾಪಿ ಮೇ ಸುಮಾಪಿತಾ ಅಹೋಸಿ।

ಪಞ್ಚದೋಸವಿವಜ್ಜಿತನ್ತಿ ಪಞ್ಚಿಮೇ ಚಙ್ಕಮದೋಸಾ ನಾಮ - ಥದ್ಧವಿಸಮತಾ, ಅನ್ತೋರುಕ್ಖತಾ, ಗಹನಚ್ಛನ್ನತಾ, ಅತಿಸಮ್ಬಾಧತಾ, ಅತಿವಿಸಾಲತಾತಿ। ಥದ್ಧವಿಸಮಭೂಮಿಭಾಗಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಚಙ್ಕಮೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ ಪಾದಾ ರುಜ್ಜನ್ತಿ, ಫೋಟಾ ಉಟ್ಠಹನ್ತಿ, ಚಿತ್ತಂ ಏಕಗ್ಗಂ ನ ಲಭತಿ, ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ವಿಪಜ್ಜತಿ। ಮುದುಸಮತಲೇ ಪನ ಫಾಸುವಿಹಾರಂ ಆಗಮ್ಮ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ। ತಸ್ಮಾ ಥದ್ಧವಿಸಮಭೂಮಿಭಾಗತಾ ಏಕೋ ದೋಸೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಚಙ್ಕಮಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ವಾ ಮಜ್ಝೇ ವಾ ಕೋಟಿಯಂ ವಾ ರುಕ್ಖೇ ಸತಿ ಪಮಾದಮಾಗಮ್ಮ ಚಙ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ ನಲಾಟಂ ವಾ ಸೀಸಂ ವಾ ಪಟಿಹಞ್ಞತೀತಿ ಅನ್ತೋರುಕ್ಖತಾ ದುತಿಯೋ ದೋಸೋ। ತಿಣಲತಾದಿಗಹನಚ್ಛನ್ನೇ ಚಙ್ಕಮೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತೋ ಅನ್ಧಕಾರವೇಲಾಯಂ ಉರಗಾದಿಕೇ ಪಾಣೇ ಅಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ವಾ ಮಾರೇತಿ, ತೇಹಿ ವಾ ದಟ್ಠೋ ದುಕ್ಖಂ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ ಗಹನಚ್ಛನ್ನತಾ ತತಿಯೋ ದೋಸೋ। ಅತಿಸಮ್ಬಾಧೇ ಚಙ್ಕಮೇ ವಿತ್ಥಾರತೋ ರತನಿಕೇ ವಾ ಅಡ್ಢರತನಿಕೇ ವಾ ಚಙ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಛೇದೇ ಪಕ್ಖಲಿತ್ವಾ ನಖಾಪಿ ಅಙ್ಗುಲಿಯೋಪಿ ಭಿಜ್ಜನ್ತೀತಿ ಅತಿಸಮ್ಬಾಧತಾ ಚತುತ್ಥೋ ದೋಸೋ। ಅತಿವಿಸಾಲೇ ಚಙ್ಕಮೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ವಿಧಾವತಿ, ಏಕಗ್ಗತಂ ನ ಲಭತೀತಿ ಅತಿವಿಸಾಲತಾ ಪಞ್ಚಮೋ ದೋಸೋ। ಪುಥುಲತೋ ಪನ ದಿಯಡ್ಢರತನಂ ದ್ವೀಸು ಪಸ್ಸೇಸು ರತನಮತ್ತಅನುಚಙ್ಕಮಂ ದೀಘತೋ ಸಟ್ಠಿಹತ್ಥಂ ಮುದುತಲಂ ಸಮವಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣವಾಲುಕಂ ಚಙ್ಕಮಂ ವಟ್ಟತಿ ಚೇತಿಯಗಿರಿಮ್ಹಿ ದೀಪಪ್ಪಸಾದಕಮಹಿನ್ದತ್ಥೇರಸ್ಸ ಚಙ್ಕಮನಂ ವಿಯ, ತಾದಿಸಂ ತಂ ಅಹೋಸಿ। ತೇನಾಹ "ಚಙ್ಕಮಂ ತತ್ಥ ಮಾಪೇಸಿಂ, ಪಞ್ಚದೋಸವಿವಜ್ಜಿತ"ನ್ತಿ।

ಅಟ್ಠಗುಣಸಮುಪೇತನ್ತಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಸಮಣಸುಖೇಹಿ ಉಪೇತಂ। ಅಟ್ಠಿಮಾನಿ ಸಮಣಸುಖಾನಿ ನಾಮ - ಧನಧಞ್ಞಪರಿಗ್ಗಹಾಭಾವೋ, ಅನವಜ್ಜಪಿಣ್ಡಪಾತಪರಿಯೇಸನಭಾವೋ, ನಿಬ್ಬುತಪಿಣ್ಡಪಾತಭುಞ್ಜನಭಾವೋ, ರಟ್ಠಂ ಪೀಳೇತ್ವಾ ಧನಸಾರಂ ವಾ ಸೀಸಕಹಾಪಣಾದೀನಿ ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತೇಸು ರಾಜಕುಲೇಸು ರಟ್ಠಪೀಳನಕಿಲೇಸಾಭಾವೋ, ಉಪಕರಣೇಸು ನಿಚ್ಛನ್ದರಾಗಭಾವೋ, ಚೋರವಿಲೋಪೇ ನಿಬ್ಭಯಭಾವೋ, ರಾಜರಾಜಮಹಾಮತ್ತೇಹಿ ಅಸಂಸಟ್ಠಭಾವೋ, ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ಅಪ್ಪಟಿಹತಭಾವೋತಿ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಥಾ ತಸ್ಮಿಂ ಅಸ್ಸಮೇ ವಸನ್ತೇನ ಸಕ್ಕಾ ಹೋನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ಅಟ್ಠ ಸಮಣಸುಖಾನಿ ವಿನ್ದಿತುಂ, ಏವಂ ಅಟ್ಠಗುಣಸಮುಪೇತಂ ತಂ ಅಸ್ಸಮಂ ಮಾಪೇಸಿನ್ತಿ।

ಅಭಿಞ್ಞಾಬಲಮಾಹರಿನ್ತಿ ಪಚ್ಛಾ ತಸ್ಮಿಂ ಅಸ್ಸಮೇ ವಸನ್ತೋ ಕಸಿಣಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾನಂ ಸಮಾಪತ್ತೀನಞ್ಚ ಉಪ್ಪಾದನತ್ಥಾಯ ಅನಿಚ್ಚತೋ ದುಕ್ಖತೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಆರಭಿತ್ವಾ ಥಾಮಪ್ಪತ್ತಂ ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ ಆಹರಿಂ। ಯಥಾ ತಸ್ಮಿಂ ವಸನ್ತೋ ತಂ ಬಲಂ ಆಹರಿತುಂ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಏವಂ ತಂ ಅಸ್ಸಮಂ ತಸ್ಸ ಅಭಿಞ್ಞತ್ಥಾಯ ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಮಾಪೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸಾಟಕಂ ಪಜಹಿಂ ತತ್ಥ, ನವದೋಸಮುಪಾಗತನ್ತಿ ಏತ್ಥಾಯಂ ಅನುಪುಬ್ಬಿಕಥಾ - ತದಾ ಕಿರ ಕುಟಿಲೇಣಚಙ್ಕಮಾದಿಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ಪುಪ್ಫೂಪಗಫಲೂಪಗರುಕ್ಖಸಞ್ಛನ್ನಂ ರಮಣೀಯಂ ಮಧುರಸಲಿಲಾಸಯಂ ಅಪಗತವಾಳಮಿಗಭಿಂಸನಕಸಕುಣಂ ಪವಿವೇಕಕ್ಖಮಂ ಅಸ್ಸಮಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತಚಙ್ಕಮಸ್ಸ ಉಭೋಸು ಅನ್ತೇಸು ಆಲಮ್ಬನಫಲಕಂ ಸಂವಿಧಾಯ ನಿಸೀದನತ್ಥಾಯ ಚಙ್ಕಮವೇಮಜ್ಝೇ ಸಮತಲಂ ಮುಗ್ಗವಣ್ಣಸಿಲಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋಪಣ್ಣಸಾಲಾಯಂ ಜಟಾಮಣ್ಡಲವಾಕಚೀರತಿದಣ್ಡಕುಣ್ಡಿಕಾದಿಕೇ ತಾಪಸಪರಿಕ್ಖಾರೇ, ಮಣ್ಡಪೇ ಪಾನೀಯಘಟಪಾನೀಯಸಙ್ಖಪಾನೀಯಸರಾವಾನಿ, ಅಗ್ಗಿಸಾಲಾಯಂ ಅಙ್ಗಾರಕಪಲ್ಲದಾರುಆದೀನೀತಿ ಏವಂ ಯಂ ಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಉಪಕಾರಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ, ತಂ ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ಭಿತ್ತಿಯಂ "ಯೇ ಕೇಚಿ ಪಬ್ಬಜಿತುಕಾಮಾ ಇಮೇ ಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜನ್ತೂ"ತಿ ಅಕ್ಖರಾನಿ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದೇವಲೋಕಮೇವ ಗತೇ ವಿಸ್ಸಕಮ್ಮದೇವಪುತ್ತೇ ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತೋ ಹಿಮವನ್ತಪಬ್ಬತಪಾದೇ ಗಿರಿಕನ್ದರಾನುಸಾರೇನ ಅತ್ತನೋ ನಿವಾಸಾನುರೂಪಂ ಫಾಸುಕಟ್ಠಾನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ನದೀನಿವತ್ತನೇ ವಿಸ್ಸಕಮ್ಮನಿಮ್ಮಿತಂ ಸಕ್ಕದತ್ತಿಯಂ ರಮಣೀಯಂ ಅಸ್ಸಮಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಙ್ಕಮನಕೋಟಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪದವಲಞ್ಜಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ "ಧುವಂ

ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಧುರಗಾಮೇ ಭಿಕ್ಖಂ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಕಿಲನ್ತರೂಪಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಥೋಕಂ ಆಗಮೇತ್ವಾ "ಅತಿವಿಯ ಚಿರಾಯನ್ತಿ, ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಕುಟಿದ್ವಾರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಮಹಾಭಿತ್ತಿಯಂ ಅಕ್ಖರಾನಿ ವಾಚೇತ್ವಾ "ಮಯ್ಹಂ ಕಪ್ಪಿಯಪರಿಕ್ಖಾರಾ ಏತೇ, ಇಮೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ನಿವತ್ಥಪಾರುತಂ ಸಾಟಕಯುಗಂ ಪಜಹಿ। ತೇನಾಹ "ಸಾಟಕಂ ಪಜಹಿಂ ತತ್ಥಾ"ತಿ। ಏವಂ ಪವಿಟ್ಠೋ ಅಹಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ತಸ್ಸಂ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯಂ ಸಾಟಕಂ ಪಜಹಿಂ।

ನವದೋಸಮುಪಾಗತನ್ತಿ ಸಾಟಕಂ ಪಜಹನ್ತೋ ನವ ದೋಸೇ ದಿಸ್ವಾ ಪಜಹಿನ್ತಿ ದೀಪೇತಿ। ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾನಞ್ಹಿ ಸಾಟಕಸ್ಮಿಂ ನವ ದೋಸಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ। ತೇಸು ತಸ್ಸ ಮಹಗ್ಘಭಾವೋ ಏಕೋ ದೋಸೋ, ಪರಪಟಿಬದ್ಧತಾಯ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಭಾವೋ ಏಕೋ, ಪರಿಭೋಗೇನ ಲಹುಂ ಕಿಲಿಸ್ಸನಭಾವೋ ಏಕೋ। ಕಿಲಿಟ್ಠೋ ಹಿ ಧೋವಿತಬ್ಬೋ ಚ ರಜಿತಬ್ಬೋ ಚ ಹೋತಿ। ಪರಿಭೋಗೇನ ಜೀರಣಭಾವೋ ಏಕೋ। ಜಿಣ್ಣಸ್ಸ ಹಿ ತುನ್ನಂ ವಾ ಅಗ್ಗಳದಾನಂ ವಾ ಕಾತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ । ಪುನ ಪರಿಯೇಸನಾಯ ದುರಭಿಸಮ್ಭವಭಾವೋ ಏಕೋ, ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಅಸಾರುಪ್ಪಭಾವೋ ಏಕೋ, ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾನಂ ಸಾಧಾರಣಭಾವೋ ಏಕೋ। ಯಥಾ ಹಿ ನಂ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾ ನ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಏವಂ ಗೋಪೇತಬ್ಬೋ ಹೋತಿ। ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ವಿಭೂಸನಟ್ಠಾನಭಾವೋ ಏಕೋ, ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತಸ್ಸ ಖನ್ಧಭಾರಮಹಿಚ್ಛಭಾವೋ ಏಕೋತಿ।

ವಾಕಚೀರಂ ನಿವಾಸೇಸಿನ್ತಿ ತದಾಹಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಇಮೇ ನವ ದೋಸೇ ದಿಸ್ವಾ ಸಾಟಕಂ ಪಹಾಯ ವಾಕಚೀರಂ ನಿವಾಸೇಸಿಂ, ಮುಞ್ಜತಿಣಂ ಹೀರಂ ಹೀರಂ ಕತ್ವಾ ಗನ್ಥೇತ್ವಾ ಕತವಾಕಚೀರಂ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನತ್ಥಾಯ ಆದಿಯಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದ್ವಾದಸಗುಣಮುಪಾಗತನ್ತಿ ದ್ವಾದಸಹಿ ಆನಿಸಂಸೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ। ವಾಕಚೀರಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ದ್ವಾದಸ ಆನಿಸಂಸಾ - ಅಪ್ಪಗ್ಘಂ ಸುನ್ದರಂ ಕಪ್ಪಿಯನ್ತಿ ಅಯಂ ತಾವ ಏಕೋ ಆನಿಸಂಸೋ, ಸಹತ್ಥಾ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕಾತಿ ಅಯಂ ದುತಿಯೋ, ಪರಿಭೋಗೇನ ಸಣಿಕಂ ಕಿಲಿಸ್ಸತಿ, ಧೋವಿಯಮಾನೇಪಿ ಪಪಞ್ಚೋ ನತ್ಥೀತಿ ಅಯಂ ತತಿಯೋ, ಪರಿಭೋಗೇನ ಜಿಣ್ಣೇಪಿ ಸಿಬ್ಬಿತಬ್ಬಾಭಾವೋ ಚತುತ್ಥೋ, ಪುನ ಪರಿಯೇಸನ್ತಸ್ಸ ಸುಖೇನ ಕರಣಭಾವೋ ಪಞ್ಚಮೋ, ತಾಪಸಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಸಾರುಪ್ಪಭಾವೋ ಛಟ್ಠೋ, ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾನಂ ನಿರುಪಭೋಗಭಾವೋ ಸತ್ತಮೋ, ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ವಿಭೂಸನಟ್ಠಾನಾಭಾವೋ ಅಟ್ಠಮೋ, ಧಾರಣೇ ಸಲ್ಲಹುಕಭಾವೋ ನವಮೋ, ಚೀವರಪಚ್ಚಯೇ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಭಾವೋ ದಸಮೋ, ವಾಕುಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ಧಮ್ಮಿಕಅನವಜ್ಜಭಾವೋ ಏಕಾದಸಮೋ, ವಾಕಚೀರೇ ನಟ್ಠೇಪಿ ಅನಪೇಕ್ಖಭಾವೋ ದ್ವಾದಸಮೋತಿ।

ಅಟ್ಠದೋಸಸಮಾಕಿಣ್ಣಂ, ಪಜಹಿಂ ಪಣ್ಣಸಾಲಕನ್ತಿ। ಕಥಂ ಪಜಹಿ? ಸೋ ಕಿರ ವರಸಾಟಕಯುಗಂ ಓಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಚೀವರವಂಸೇ ಲಗ್ಗಿತಂ ಅನೋಜಪುಪ್ಫದಾಮಸದಿಸಂ ರತ್ತಂ ವಾಕಚೀರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ, ತಸ್ಸೂಪರಿ ಅಪರಂ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ವಾಕಚೀರಂ ಪರಿದಹಿತ್ವಾ, ಪುನ್ನಾಗಪುಪ್ಫಸನ್ಥರಸದಿಸಂ ಸಖುರಂ ಅಜಿನಚಮ್ಮಂ ಏಕಂಸಂ ಕತ್ವಾ ಜಟಾಮಣ್ಡಲಂ ಪಟಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಚೂಳಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಚ್ಚಲಭಾವಕರಣತ್ಥಂ ಸಾರಸೂಚಿಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಮುತ್ತಜಾಲಸದಿಸಾಯ ಸಿಕ್ಕಾಯ ಪವಾಳವಣ್ಣಂ ಕುಣ್ಡಿಕಂ ಓದಹಿತ್ವಾ ತೀಸು ಠಾನೇಸು ವಙ್ಕಕಾಜಂ ಆದಾಯ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಕಾಜಕೋಟಿಯಾ ಕುಣ್ಡಿಕಂ, ಏಕಿಸ್ಸಾ ಅಙ್ಕುಸಪಚ್ಛಿತಿದಣ್ಡಕಾದೀನಿ ಓಲಗ್ಗೇತ್ವಾ ಖಾರಿಭಾರಂ ಅಂಸೇ ಕತ್ವಾ, ದಕ್ಖಿಣೇನ ಹತ್ಥೇನ ಕತ್ತರದಣ್ಡಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸಟ್ಠಿಹತ್ಥೇ ಮಹಾಚಙ್ಕಮೇ ಅಪರಾಪರಂ ಚಙ್ಕಮನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ವೇಸಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ - "ಮಯ್ಹಂ ಮನೋರಥೋ ಮತ್ಥಕಂ ಪತ್ತೋ, ಸೋಭತಿ ವತ ಮೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ, ಬುದ್ಧಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾದೀಹಿ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಧೀರಪುರಿಸೇಹಿ ವಣ್ಣಿತಾ ಥೋಮಿತಾ ಅಯಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ನಾಮ, ಪಹೀನಂ ಮೇ ಗಿಹಿಬನ್ಧನಂ, ನಿಕ್ಖನ್ತೋಸ್ಮಿ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ, ಲದ್ಧಾ ಮೇ ಉತ್ತಮಪಬ್ಬಜ್ಜಾ, ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ, ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ ಮಗ್ಗಫಲಸುಖ"ನ್ತಿ ಉಸ್ಸಾಹಜಾತೋ ಖಾರಿಕಾಜಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಚಙ್ಕಮವೇಮಜ್ಝೇ ಮುಗ್ಗವಣ್ಣಸಿಲಾಪಟ್ಟೇ ಸುವಣ್ಣಪಟಿಮಾ ವಿಯ ನಿಸಿನ್ನೋ ದಿವಸಭಾಗಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯಂ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ, ಬಿದಲಮಞ್ಚಕಪಸ್ಸೇ ಕಟ್ಠತ್ಥರಿಕಾಯ ನಿಪನ್ನೋ ಸರೀರಂ ಉತುಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ, ಬಲವಪಚ್ಚೂಸೇ ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಆಗಮನಂ ಆವಜ್ಜೇಸಿ "ಅಹಂ ಘರಾವಾಸೇ ಆದೀನವಂ

ದಿಸ್ವಾ ಅಮಿತಭೋಗಂ ಅನನ್ತಯಸಂ ಪಹಾಯ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಗವೇಸಕೋ ಹುತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಇತೋ ದಾನಿ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಮಾದಚಾರಂ ಚರಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ।

ಪವಿವೇಕಞ್ಹಿ ಪಹಾಯ ವಿಚರನ್ತಂ ಮಿಚ್ಛಾವಿತಕ್ಕಮಕ್ಖಿಕಾ ಖಾದನ್ತಿ, ಇದಾನಿ ಮಯಾ ವಿವೇಕಮನುಬ್ರೂಹೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಅಹಞ್ಹಿ ಘರಾವಾಸಂ ಪಲಿಬೋಧತೋ ದಿಸ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ, ಅಯಞ್ಚ ಮನಾಪಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಾ, ಬೇಲುವಪಕ್ಕವಣ್ಣಪರಿಭಣ್ಡಕತಾ ಭೂಮಿ, ರಜತವಣ್ಣಾ ಸೇತಭಿತ್ತಿಯೋ, ಕಪೋತಪಾದವಣ್ಣಂ ಪಣ್ಣಚ್ಛದನಂ , ವಿಚಿತ್ತತ್ಥರಣವಣ್ಣೋ ಬಿದಲಮಞ್ಚಕೋ, ನಿವಾಸಫಾಸುಕಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ, ನ ಏತ್ತೋ ಅತಿರೇಕತರಾ ವಿಯ ಮೇ ಗೇಹಸಮ್ಪದಾ ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ದೋಸೇ ವಿಚಿನನ್ತೋ ಅಟ್ಠ ದೋಸೇ ಪಸ್ಸಿ।

ಪಣ್ಣಸಾಲಾಪರಿಭೋಗಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠ ಆದೀನವಾ - ಮಹಾಸಮಾರಮ್ಭೇನ ದಬ್ಬಸಮ್ಭಾರೇ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ಕರಣಪರಿಯೇಸನಭಾವೋ ಏಕೋ ಆದೀನವೋ, ತಿಣಪಣ್ಣಮತ್ತಿಕಾಸು ಪತಿತಾಸು ತಾಸಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಠಪೇತಬ್ಬತಾಯ ನಿಬನ್ಧಜಗ್ಗನಭಾವೋ ದುತಿಯೋ, ಸೇನಾಸನಂ ನಾಮ ಮಹಲ್ಲಕಸ್ಸ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಅವೇಲಾಯ ವುಟ್ಠಾಪಿಯಮಾನಸ್ಸ ಚಿತ್ತೇಕಗ್ಗತಾ ನ ಹೋತೀತಿ ಉಟ್ಠಾಪನಿಯಭಾವೋ ತತಿಯೋ, ಸೀತುಣ್ಹಪಟಿಘಾತೇನ ಕಾಯಸ್ಸ ಸುಖುಮಾಲಕರಣಭಾವೋ ಚತುತ್ಥೋ, ಗೇಹಂ ಪವಿಟ್ಠೇನ ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಪಾಪಂ ಸಕ್ಕಾ ಕಾತುನ್ತಿ ಗರಹಾಪಟಿಚ್ಛಾದನಭಾವೋ ಪಞ್ಚಮೋ, "ಮಯ್ಹ"ನ್ತಿ ಪರಿಗ್ಗಹಕರಣಭಾವೋ ಛಟ್ಠೋ, ಗೇಹಸ್ಸ ಅತ್ಥಿಭಾವೋ ನಾಮ ಸದುತಿಯಕವಾಸೋತಿ ಸತ್ತಮೋ, ಊಕಾಮಙ್ಗುಲಘರಗೋಳಿಕಾದೀನಂ ಸಾಧಾರಣತಾಯ ಬಹುಸಾಧಾರಣಭಾವೋ ಅಟ್ಠಮೋ। ಇತಿ ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಆದೀನವೇ ದಿಸ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಪಜಹಿ। ತೇನಾಹ "ಅಟ್ಠದೋಸಸಮಾಕಿಣ್ಣಂ, ಪಜಹಿಂ ಪಣ್ಣಸಾಲಕ"ನ್ತಿ।

ಉಪಾಗಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ, ಗುಣೇ ದಸಹುಪಾಗತನ್ತಿ ಛನ್ನಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ದಸಹಿ ಗುಣೇಹಿ ಉಪೇತಂ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಉಪಗತೋಸ್ಮೀತಿ ವದತಿ। ತತ್ರಿಮೇ ದಸ ಗುಣಾ - ಅಪ್ಪಸಮಾರಮ್ಭತಾ ಏಕೋ ಗುಣೋ, ಉಪಗಮನಮತ್ತಕಮೇವ ಹಿ ತತ್ಥ ಹೋತಿ; ಅಪಟಿಜಗ್ಗನತಾ ದುತಿಯೋ, ತಞ್ಹಿ ಸಮ್ಮಟ್ಠಮ್ಪಿ ಅಸಮ್ಮಟ್ಠಮ್ಪಿ ಪರಿಭೋಗಫಾಸುಕಂ ಹೋತಿಯೇವ। ಅನುಟ್ಠಾಪರಿಯಭಾವೋ ತತಿಯೋ, ಗರಹಂ ನಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಿ; ತತ್ಥ ಹಿ ಪಾಪಂ ಕರೋನ್ತೋ ಲಜ್ಜತೀತಿ ಗರಹಾಯ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಭಾವೋ ಚತುತ್ಥೋ; ಅಬ್ಭೋಕಾಸವಾಸೋ ವಿಯ ಕಾಯಂ ನ ಸನ್ಥಮ್ಭೇತೀತಿ ಕಾಯಸ್ಸ ಅಸನ್ಥಮ್ಭನಭಾವೋ ಪಞ್ಚಮೋ; ಪರಿಗ್ಗಹಕರಣಾಭಾವೋ ಛಟ್ಠೋ; ಗೇಹಾಲಯಪಟಿಕ್ಖೇಪೋ ಸತ್ತಮೋ; ಬಹುಸಾಧಾರಣಗೇಹೇ ವಿಯ "ಪಟಿಜಗ್ಗಿಸ್ಸಾಮಿ ನಂ, ನಿಕ್ಖಮಥಾ"ತಿ ನೀಹರಣಕಾಭಾವೋ ಅಟ್ಠಮೋ; ವಸನ್ತಸ್ಸ ಸಪ್ಪೀತಿಕಭಾವೋ ನವಮೋ; ರುಕ್ಖಮೂಲಸೇನಾಸನಸ್ಸ ಗತಗತಟ್ಠಾನೇ ಸುಲಭತಾಯ ಅನಪೇಕ್ಖಭಾವೋ ದಸಮೋತಿ ಇಮೇ ದಸ ಗುಣೇ ದಿಸ್ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಉಪಾಗತೋಸ್ಮೀತಿ ವದತಿ।

ಇಮಾನಿ ಏತ್ತಕಾನಿ ಕಾರಣಾನಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಪುನದಿವಸೇ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಗಾಮಂ ಪಾವಿಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸಮ್ಪತ್ತಗಾಮೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಮಹನ್ತೇನ ಉಸ್ಸಾಹೇನ ಭಿಕ್ಖಂ ಅದಂಸು। ಸೋ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸಮಂ ಆಗಮ್ಮ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ನಾಹಂ ಆಹಾರಂ ನ ಲಭಾಮೀತಿ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಸಿನಿದ್ಧಾಹಾರೋ ನಾಮೇಸ ಮಾನಮದಪುರಿಸಮದೇ ವಡ್ಢೇತಿ, ಆಹಾರಮೂಲಕಸ್ಸ ಚ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ನತ್ಥಿ। ಯಂನೂನಾಹಂ ವಾಪಿತರೋಪಿತಧಞ್ಞನಿಬ್ಬತ್ತಂ ಆಹಾರಂ ಪಜಹಿತ್ವಾ ಪವತ್ತಫಲಭೋಜನೋ ಭವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಸೋ ತತೋ ಟ್ಠಾಯ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಘಟೇನ್ತೋ ವಾಯಮನ್ತೋ ಸತ್ತಾಹಬ್ಭನ್ತರೇಯೇವ ಅಟ್ಠ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಪಞ್ಚ ಅಭಿಞ್ಞಾಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ವಾಪಿತಂ ರೋಪಿತಂ ಧಞ್ಞಂ, ಪಜಹಿಂ ನಿರವಸೇಸತೋ।
ಅನೇಕಗುಣಸಮ್ಪನ್ನಂ, ಪವತ್ತಫಲಮಾದಿಯಿಂ॥

"ತತ್ಥಪ್ಪಧಾನಂ ಪದಹಿಂ, ನಿಸಜ್ಜಟ್ಠಾನಚಙ್ಕಮೇ।

ಅಬ್ಭನ್ತರಮ್ಹಿ ಸತ್ತಾಹೇ, ಅಭಿಞ್ಞಾಬಲಪಾಪುಣಿ"ನ್ತಿ॥

ಏವಂ ಅಭಿಞ್ಞಾಬಲಂ ಪತ್ವಾ ಸುಮೇಧತಾಪಸೇ ಸಮಾಪತ್ತಿಸುಖೇನ ವೀತಿನಾಮೇನ್ತೇ ದೀಪಙ್ಕರೋ ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಲೋಕೇ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸ ಪಟಿಸನ್ಧಿಜಾತಿಸಮ್ಬೋಧಿಧಮ್ಮಚಕ್ಕಪ್ಪವತ್ತನೇಸು ಸಕಲಾಪಿ ದಸಸಹಸ್ಸೀ ಲೋಕಧಾತು ಸಂಕಮ್ಪಿ ಸಮ್ಪಕಮ್ಪಿ ಸಮ್ಪವೇಧಿ, ಮಹಾವಿರವಂ ವಿರವಿ, ದ್ವತ್ತಿಂಸ ಪುಬ್ಬನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಪಾತುರಹೇಸುಂ। ಸುಮೇಧತಾಪಸೋ ಸಮಾಪತ್ತಿಸುಖೇನ ವೀತಿನಾಮೇನ್ತೋ ನೇವ ತಂ ಸದ್ದಮಸ್ಸೋಸಿ, ನ ತಾನಿ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಅದ್ದಸ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ಏವಂ ಮೇ ಸಿದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ, ವಸೀಭೂತಸ್ಸ ಸಾಸನೇ।
ದೀಪಙ್ಕರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ, ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ ಲೋಕನಾಯಕೋ॥

"ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತೇ ಚ ಜಾಯನ್ತೇ, ಬುಜ್ಝನ್ತೇ ಧಮ್ಮದೇಸನೇ।
ಚತುರೋ ನಿಮಿತ್ತೇ ನಾದ್ದಸಂ, ಝಾನರತಿಸಮಪ್ಪಿತೋ"ತಿ॥

ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ದೀಪಙ್ಕರದಸಬಲೋ ಚತೂಹಿ ಖೀಣಾಸವಸತಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಪರಿವುತೋ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ರಮ್ಮಂ ನಾಮ ನಗರಂ ಪತ್ವಾ ಸುದಸ್ಸನಮಹಾವಿಹಾರೇ ಪಟಿವಸತಿ। ರಮ್ಮನಗರವಾಸಿನೋ "ದೀಪಙ್ಕರೋ ಕಿರ ಸಮಣಿಸ್ಸರೋ ಪರಮಾತಿಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪತ್ವಾ ಪವತ್ತವರಧಮ್ಮಚಕ್ಕೋ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ರಮ್ಮನಗರಂ ಪತ್ವಾ ಸುದಸ್ಸನಮಹಾವಿಹಾರೇ ಪಟಿವಸತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಸಪ್ಪಿನವನೀತಾದೀನಿ ಚೇವ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ವತ್ಥಚ್ಛಾದನಾನಿ ಚ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಗನ್ಧಮಾಲಾದಿಹತ್ಥಾ ಯೇನ ಬುದ್ಧೋ, ಯೇನ ಧಮ್ಮೋ, ಯೇನ ಸಙ್ಘೋ, ತನ್ನಿನ್ನಾ ತಪ್ಪೋಣಾ ತಪ್ಪಬ್ಭಾರಾ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಸ್ವಾತನಾಯ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು।

ತೇ ಪುನದಿವಸೇ ಮಹಾದಾನಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ನಗರಂ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ದಸಬಲಸ್ಸ ಆಗಮನಮಗ್ಗಂ ಅಲಙ್ಕರೋನ್ತಾ ಉದಕಭಿನ್ನಟ್ಠಾನೇಸು ಪಂಸುಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸಮಂ ಭೂಮಿತಲಂ ಕತ್ವಾ ರಜತಪಟ್ಟವಣ್ಣಂ ವಾಲುಕಂ ಆಕಿರನ್ತಿ, ಲಾಜಾನಿ ಚೇವ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಚ ವಿಕಿರನ್ತಿ, ನಾನಾವಿರಾಗೇಹಿ ವತ್ಥೇಹಿ ಧಜಪಟಾಕೇ ಉಸ್ಸಾಪೇನ್ತಿ, ಕದಲಿಯೋ ಚೇವ ಪುಣ್ಣಘಟಪನ್ತಿಯೋ ಚ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಸುಮೇಧತಾಪಸೋ ಅತ್ತನೋ ಅಸ್ಸಮಪದಾ ಉಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ತೇಸಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಉಪರಿಭಾಗೇನ ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತೇ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠೇ ಮನುಸ್ಸೇ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಆಕಾಸತೋ ಓರುಯ್ಹ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಮನುಸ್ಸೇ ಪುಚ್ಛಿ - "ಅಮ್ಭೋ ಕಸ್ಸ ತುಮ್ಹೇ ಇಮಂ ಮಗ್ಗಂ ಅಲಙ್ಕರೋಥಾ"ತಿ? ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ಪಚ್ಚನ್ತದೇಸವಿಸಯೇ, ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ತಥಾಗತಂ।
ತಸ್ಸ ಆಗಮನಂ ಮಗ್ಗಂ, ಸೋಧೇನ್ತಿ ತುಟ್ಠಮಾನಸಾ॥

"ಅಹಂ ತೇನ ಸಮಯೇನ, ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸಕಸ್ಸಮಾ।
ಧುನನ್ತೋ ವಾಕಚೀರಾನಿ, ಗಚ್ಛಾಮಿ ಅಮ್ಬರೇ ತದಾ॥

"ವೇದಜಾತಂ ಜನಂ ದಿಸ್ವಾ, ತುಟ್ಠಹಟ್ಠಂ ಪಮೋದಿತಂ।
ಓರೋಹಿತ್ವಾನ ಗಗನಾ, ಮನುಸ್ಸೇ ಪುಚ್ಛಿ ತಾವದೇ॥

"'ತುಟ್ಠಹಟ್ಠೋ ಪಮುದಿತೋ, ವೇದಜಾತೋ ಮಹಾಜನೋ।
ಕಸ್ಸ ಸೋಧೀಯತಿ ಮಗ್ಗೋ, ಅಞ್ಜಸಂ ವಟುಮಾಯನ'"ನ್ತಿ॥

ಮನುಸ್ಸಾ ಆಹಂಸು “ಭನ್ತೇ ಸುಮೇಧ, ನ ತ್ವಂ ಜಾನಾಸಿ, ದೀಪಙ್ಕರದಸಬಲೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪತ್ವಾ ಪವತ್ತಿತವರಧಮ್ಮಚಕ್ಕೋ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ನಗರಂ ಪತ್ವಾ ಸುದಸ್ಸನಮಹಾವಿಹಾರೇ ಪಟಿವಸತಿ। ಮಯಂ ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ನಿಮನ್ತಯಿಮ್ಹಾ, ತಸ್ಸೇತಂ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಆಗಮನಮಗ್ಗಂ ಅಲಙ್ಕರೋಮಾ”ತಿ। ಸುಮೇಧತಾಪಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಬುದ್ಧೋತಿ ಖೋ ಘೋಸಮತ್ತಕಮ್ಪಿ ಲೋಕೇ ದುಲ್ಲಭಂ, ಪಗೇವ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೋ, ಮಯಾಪಿ ಇಮೇಹಿ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ದಸಬಲಸ್ಸ ಮಗ್ಗಂ ಅಲಙ್ಕರಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ। ಸೋ ತೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಆಹ - “ಸಚೇ ಭೋ ತುಮ್ಹೇ ಏತಂ ಮಗ್ಗಂ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅಲಙ್ಕರೋಥ, ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಏಕಂ ಓಕಾಸಂ ದೇಥ, ಅಹಮ್ಪಿ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮಗ್ಗಂ ಅಲಙ್ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ತೇ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಸುಮೇಧತಾಪಸೋ ಇದ್ಧಿಮಾ”ತಿ ಜಾನನ್ತಾ ಉದಕಭಿನ್ನೋಕಾಸಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ “ತ್ವಂ ಇಮಂ ಠಾನಂ ಅಲಙ್ಕರೋಹೀ”ತಿ ಅದಂಸು। ಸುಮೇಧೋ ಬುದ್ಧಾರಮ್ಮಣಂ ಪೀತಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಅಹಂ ಇಮಂ ಓಕಾಸಂ ಇದ್ಧಿಯಾ ಅಲಙ್ಕರಿತುಂ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಏವಂ ಅಲಙ್ಕತೋ ಪನ ಮಮ ಮನಂ ನ ಪರಿತೋಸೇಸ್ಸತಿ, ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ಕಾಯವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಪಂಸುಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಪಕ್ಖಿಪಿ।

ತಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಅನಲಙ್ಕತೇಯೇವ ದೀಪಙ್ಕರೋ ದಸಬಲೋ ಮಹಾನುಭಾವಾನಂ ಛಳಭಿಞ್ಞಾನಂ ಖೀಣಾಸವಾನಂ ಚತೂಹಿ ಸತಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಪರಿವುತೋ ದೇವತಾಸು ದಿಬ್ಬಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಪೂಜಯನ್ತೀಸು ದಿಬ್ಬಸಙ್ಗೀತೇಸು ಪವತ್ತನ್ತೇಸು ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮಾನುಸಕಗನ್ಧೇಹಿ ಚೇವ ಮಾಲಾದೀಹಿ ಚ ಪೂಜಯನ್ತೇಸು ಅನನ್ತಾಯ ಬುದ್ಧಲೀಳಾಯ ಮನೋಸಿಲಾತಲೇ ವಿಜಮ್ಭಮಾನೋ ಸೀಹೋ ವಿಯ ತಂ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಂ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ಸುಮೇಧತಾಪಸೋ ಅಕ್ಖೀನಿ ಉಮ್ಮೀಲೇತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತಮಗ್ಗೇನ ಆಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ದಸಬಲಸ್ಸ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ಅಸೀತಿಯಾ ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನೇಹಿ ಅನುರಞ್ಜಿತಂ ಬ್ಯಾಮಪ್ಪಭಾಯ ಸಮ್ಪರಿವಾರಿತಂ ಮಣಿವಣ್ಣಗಗನತಲೇ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾ ವಿಜ್ಜುಲತಾ ವಿಯ ಆವೇಳಾವೇಳಭೂತಾ ಚೇವ ಯುಗಲಯುಗಲಭೂತಾ ಚ ಛಬ್ಬಣ್ಣಘನಬುದ್ಧರಸ್ಮಿಯೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತಂ ರೂಪಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಂ ಅತ್ತಭಾವಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ “ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ದಸಬಲಸ್ಸ ಜೀವಿತಪರಿಚ್ಚಾಗಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಮಾ ಭಗವಾ ಕಲಲಂ ಅಕ್ಕಮಿ, ಮಣಿಫಲಕಸೇತುಂ ಪನ ಅಕ್ಕಮನ್ತೋ ವಿಯ ಸದ್ಧಿಂ ಚತೂಹಿ ಖೀಣಾಸವಸತಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಮಮ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಮದ್ದಮಾನೋ ಗಚ್ಛತು, ತಂ ಮೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ ದೀಘರತ್ತಂ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯಾ”ತಿ ಕೇಸೇ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಅಜಿನಚಮ್ಮಜಟಾಮಣ್ಡಲವಾಕಚೀರಾನಿ ಕಾಳವಣ್ಣೇ ಕಲಲೇ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ಮಣಿಫಲಕಸೇತು ವಿಯ ಕಲಲಪಿಟ್ಠೇ ನಿಪಜ್ಜಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

> “ತೇ ಮೇ ಪುಟ್ಠಾ ವಿಯಾಕಂಸು, ‘ಬುದ್ಧೋ ಲೋಕೇ ಅನುತ್ತರೋ।
> ದೀಪಙ್ಕರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ, ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ ಲೋಕನಾಯಕೋ।
> ತಸ್ಸ ಸೋಧೀಯತಿ ಮಗ್ಗೋ, ಅಞ್ಜಸಂ ವಟುಮಾಯನಂ’॥
>
> “ಬುದ್ಧೋತಿ ಮಮ ಸುತ್ವಾನ, ಪೀತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ ತಾವದೇ।
> ಬುದ್ಧೋ ಬುದ್ಧೋತಿ ಕಥಯನ್ತೋ, ಸೋಮನಸ್ಸಂ ಪವೇದಯಿಂ॥
>
> “ತತ್ಥ ಠತ್ವಾ ವಿಚಿನ್ತೇಸಿಂ, ತುಟ್ಠೋ ಸಂವಿಗ್ಗಮಾನಸೋ।
> ‘ಇಧ ಬೀಜಾನಿ ರೋಪಿಸ್ಸಂ, ಖಣೋ ಏವ ಮಾ ಉಪಚ್ಚಗಾ’॥
>
> “ಯದಿ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸೋಧೇಥ, ಏಕೋಕಾಸಂ ದದಾಥ ಮೇ।
> ಅಹಮ್ಪಿ ಸೋಧಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಞ್ಜಸಂ ವಟುಮಾಯನಂ॥
>
> “ಅದಂಸು ತೇ ಮಮೋಕಾಸಂ, ಸೋಧೇತುಂ ಅಞ್ಜಸಂ ತದಾ।
> ಬುದ್ಧೋ ಬುದ್ಧೋತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ, ಮಗ್ಗಂ ಸೋಧೇಮಹಂ ತದಾ॥

“ಅನಿಟ್ಠಿತೇ ಮಮೋಕಾಸೇ, ದೀಪಙ್ಕರೋ ಮಹಾಮುನಿ।
ಚತೂಹಿ ಸತಸಹಸ್ಸೇಹಿ, ಛಳಭಿಞ್ಞೇಹಿ ತಾದಿಹಿ।
ಖೀಣಾಸವೇಹಿ ವಿಮಲೇಹಿ, ಪಟಿಪಜ್ಜಿ ಅಞ್ಜಸಂ ಜಿನೋ॥

“ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಾ ವತ್ತನ್ತಿ, ವಜ್ಜನ್ತಿ ಭೇರಿಯೋ ಬಹೂ।
ಆಮೋದಿತಾ ನರಮರೂ, ಸಾಧುಕಾರಂ ಪವತ್ತಯುಂ॥

“ದೇವಾ ಮನುಸ್ಸೇ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ಮನುಸ್ಸಾಪಿ ಚ ದೇವತಾ।
ಉಭೋಪಿ ತೇ ಪಞ್ಜಲಿಕಾ, ಅನುಯನ್ತಿ ತಥಾಗತಂ॥

“ದೇವಾ ದಿಬ್ಬೇಹಿ ತುರಿಯೇಹಿ, ಮನುಸ್ಸಾ ಮಾನುಸೇಹಿ ಚ।
ಉಭೋಪಿ ತೇ ವಜ್ಜಯನ್ತಾ, ಅನುಯನ್ತಿ ತಥಾಗತಂ॥

“ದಿಬ್ಬಂ ಮನ್ದಾರವಂ ಪುಪ್ಫಂ, ಪದುಮಂ ಪಾರಿಛತ್ತಕಂ।
ದಿಸೋದಿಸಂ ಓಕಿರನ್ತಿ, ಆಕಾಸನಭಗತಾ ಮರೂ॥

“ಚಮ್ಪಕಂ ಸಲಲಂ ನೀಪಂ, ನಾಗಪುನ್ನಾಗಕೇತಕಂ।
ದಿಸೋದಿಸಂ ಉಕ್ಖಿಪನ್ತಿ, ಭೂಮಿತಲಗತಾ ನರಾ॥

“ಕೇಸೇ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾಹಂ ತತ್ಥ, ವಾಕಚೀರಞ್ಚ ಚಮ್ಮಕಂ।
ಕಲಲೇ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾನ, ಅವಕುಜ್ಜೋ ನಿಪಜ್ಜಹಂ॥

“ಅಕ್ಕಮಿತ್ವಾನ ಮಂ ಬುದ್ಧೋ, ಸಹ ಸಿಸ್ಸೇಹಿ ಗಚ್ಛತು।
ಮಾ ನಂ ಕಲಲೇ ಅಕ್ಕಮಿತ್ಥೋ, ಹಿತಾಯ ಮೇ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ॥

ಸೋ ಕಲಲಪಿಟ್ಠೇ ನಿಪನ್ನಕೋವ ಪುನ ಅಕ್ಖೀನಿ ಉಮ್ಮೀಲೇತ್ವಾ ದೀಪಙ್ಕರದಸಬಲಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸಿರಿಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ – “ಸಚಾಹಂ ಇಚ್ಛೇಯ್ಯಂ, ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಝಾಪೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘನವಕೋ ಹುತ್ವಾ ರಮ್ಮನಗರಂ ಪವಿಸೇಯ್ಯಂ। ಅಞ್ಞಾತಕವೇಸೇನ ಪನ ಮೇ ಕಿಲೇಸೇ ಝಾಪೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾನಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ। ಯಂನೂನಾಹಂ ದೀಪಙ್ಕರದಸಬಲೋ ವಿಯ ಪರಮಾಭಿಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪತ್ವಾ ಧಮ್ಮನಾವಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನಂ ಸಂಸಾರಸಾಗರಾ ಉತ್ತಾರೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೇಯ್ಯಂ, ಇದಂ ಮಯ್ಹಂ ಪತಿರೂಪ”ನ್ತಿ। ತತೋ ಅಟ್ಠ ಧಮ್ಮೇ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಭಾವಾಯ ಅಭಿನೀಹಾರಂ ಕತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

“ಪಥವಿಯಂ ನಿಪನ್ನಸ್ಸ, ಏವಂ ಮೇ ಆಸಿ ಚೇತಸೋ।
‘ಇಚ್ಛಮಾನೋ ಅಹಂ ಅಜ್ಜ, ಕಿಲೇಸೇ ಝಾಪಯೇ ಮಮ॥

‘ಕಿಂ ಮೇ ಅಞ್ಞಾತವೇಸೇನ, ಧಮ್ಮಂ ಸಚ್ಛಿಕತೇನಿಧ।
ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪಾಪುಣಿತ್ವಾ, ಬುದ್ಧೋ ಹೇಸ್ಸಂ ಸದೇವಕೇ॥

‘ಕಿಂ ಮೇ ಏಕೇನ ತಿಣ್ಣೇನ, ಪುರಿಸೇನ ಥಾಮದಸ್ಸಿನಾ।

ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪಾಪುಣಿತ್ವಾ, ಸನ್ತಾರೇಸ್ಸಂ ಸದೇವಕೇ॥

‘ಇಮಿನಾ ಮೇ ಅಧಿಕಾರೇನ, ಕತೇನ ಪುರಿಸುತ್ತಮೇ।
ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪಾಪುಣಿತ್ವಾ, ತಾರೇಮಿ ಜನತಂ ಬಹುಂ॥

‘ಸಂಸಾರಸೋತಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ, ವಿದ್ಧಂಸೇತ್ವಾ ತಯೋ ಭವೇ।
ಧಮ್ಮನಾವಂ ಸಮಾರುಯ್ಹ, ಸನ್ತಾರೇಸ್ಸಂ ಸದೇವಕೇ’’ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨.೫೪-೫೬)।

ಯಸ್ಮಾ ಪನ ಬುದ್ಧತ್ತಂ ಪತ್ಥೇನ್ತಸ್ಸ -

‘‘ಮನುಸ್ಸತ್ತಂ ಲಿಙ್ಗಸಮ್ಪತ್ತಿ, ಹೇತು ಸತ್ಥಾರದಸ್ಸನಂ।
ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಗುಣಸಮ್ಪತ್ತಿ, ಅಧಿಕಾರೋ ಚ ಛನ್ದತಾ।
ಅಟ್ಠಧಮ್ಮಸಮೋಧಾನಾ, ಅಭಿನೀಹಾರೋ ಸಮಿಜ್ಝತೀ’’ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨.೫೯)।

ಮನುಸ್ಸತ್ತಭಾವಸ್ಮಿಂಯೇವ ಹಿ ಠತ್ವಾ ಬುದ್ಧತ್ತಂ ಪತ್ಥೇನ್ತಸ್ಸ ಪತ್ಥನಾ ಸಮಿಜ್ಝತಿ, ನ ನಾಗಸ್ಸ ವಾ ಸುಪಣ್ಣಸ್ಸ ವಾ ದೇವತಾಯ ವಾ ಪತ್ಥನಾ ಸಮಿಜ್ಝತಿ। ಮನುಸ್ಸತ್ತಭಾವೇಪಿ ಪುರಿಸಲಿಙ್ಗೇ ಠಿತಸ್ಸೇವ ಪತ್ಥನಾ ಸಮಿಜ್ಝತಿ, ನ ಇತ್ಥಿಯಾ ವಾ ಪಣ್ಡಕನಪುಂಸಕಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕಾನಂ ವಾ ಪತ್ಥನಾ ಸಮಿಜ್ಝತಿ। ಪುರಿಸಸ್ಸಾಪಿ ತಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಭಾವೇ ಅರಹತ್ತಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ಹೇತುಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸೇವ ಪತ್ಥನಾ ಸಮಿಜ್ಝತಿ, ನೋ ಇತರಸ್ಸ। ಹೇತುಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸಾಪಿ ಜೀವಮಾನಕಬುದ್ಧಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಿಕೇ ಪತ್ಥೇನ್ತಸ್ಸ ಪತ್ಥನಾ ಸಮಿಜ್ಝತಿ, ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಬುದ್ಧೇ ಚೇತಿಯಸನ್ತಿಕೇ ವಾ ಬೋಧಿಮೂಲೇ ವಾ ಪತ್ಥೇನ್ತಸ್ಸ ನ ಸಮಿಜ್ಝತಿ। ಬುದ್ಧಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಪತ್ಥೇನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಲಿಙ್ಗೇ ಠಿತಸ್ಸೇವ ಸಮಿಜ್ಝತಿ, ನೋ ಗಿಹಿಲಿಙ್ಗೇ ಠಿತಸ್ಸ। ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸಾಪಿ ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞಸ್ಸ ಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿಲಾಭಿನೋಯೇವ ಸಮಿಜ್ಝತಿ, ನ ಇಮಾಯ ಗುಣಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ವಿರಹಿತಸ್ಸ। ಗುಣಸಮ್ಪನ್ನೇನಾಪಿ ಯೇನ ಅತ್ತನೋ ಜೀವಿತಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಇಮಿನಾ ಅಧಿಕಾರೇನ ಅಧಿಕಾರಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸೇವ ಸಮಿಜ್ಝತಿ, ನ ಇತರಸ್ಸ। ಅಧಿಕಾರಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸಾಪಿ ಯಸ್ಸ ಬುದ್ಧಕಾರಕಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಮಹನ್ತೋ ಛನ್ದೋ ಚ ಉಸ್ಸಾಹೋ ಚ ವಾಯಾಮೋ ಚ ಪರಿಯೇಟ್ಠಿ ಚ, ತಸ್ಸೇವ ಸಮಿಜ್ಝತಿ, ನ ಇತರಸ್ಸ।

ತತ್ರಿದಂ ಛನ್ದಮಹನ್ತತಾಯ ಓಪಮ್ಮಂ - ಸಚೇ ಹಿ ಏವಮಸ್ಸ ‘‘ಯೋ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳಗಬ್ಭಂ ಏಕೋದಕೀಭೂತಂ ಅತ್ತನೋ ಬಾಹುಬಲೇನ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ಪಾರಂ ಗನ್ತುಂ ಸಮತ್ಥೋ , ಸೋ ಬುದ್ಧತ್ತಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಯೋ ವಾ ಪನ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳಗಬ್ಭಂ ವೇಳುಗುಮ್ಬಸಞ್ಛನ್ನಂ ಬ್ಯೂಹಿತ್ವಾ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಪದಸಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಪಾರಂ ಗನ್ತುಂ ಸಮತ್ಥೋ, ಸೋ ಬುದ್ಧತ್ತಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಯೋ ವಾ ಪನ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳಗಬ್ಭಂ ಸತ್ತಿಯೋ ಆಕೋಟೇತ್ವಾ ನಿರನ್ತರಂ ಸತ್ತಿಫಲಸಮಾಕಿಣ್ಣಂ ಪದಸಾ ಅಕ್ಕಮಮಾನೋ ಪಾರಂ ಗನ್ತುಂ ಸಮತ್ಥೋ, ಸೋ ಬುದ್ಧತ್ತಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಯೋ ವಾ ಪನ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳಗಬ್ಭಂ ವೀತಚ್ಚಿತಙ್ಗಾರಭರಿತಂ ಪಾದೇಹಿ ಮದ್ದಮಾನೋ ಪಾರಂ ಗನ್ತುಂ ಸಮತ್ಥೋ, ಸೋ ಬುದ್ಧತ್ತಂ ಪಾಪುಣಾತೀ’’ತಿ। ಯೋ ಏತೇಸು ಏಕಮ್ಪಿ ಅತ್ತನೋ ದುಕ್ಕರಂ ನ ಮಞ್ಞತಿ, ‘‘ಅಹಂ ಏತಮ್ಪಿ ತರಿತ್ವಾ ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ವಾ ಪಾರಂ ಗಹೇಸ್ಸಾಮೀ’’ತಿ ಏವಂ ಮಹನ್ತೇನ ಛನ್ದೇನ ಚ ಉಸ್ಸಾಹೇನ ಚ ವಾಯಾಮೇನ ಚ ಪರಿಯೇಟ್ಠಿಯಾ ಚ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಪತ್ಥನಾ ಸಮಿಜ್ಝತಿ, ನ ಇತರಸ್ಸ। ಸುಮೇಧತಾಪಸೋ ಪನ ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಧಮ್ಮೇ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಭಾವಾಯ ಅಭಿನೀಹಾರಂ ಕತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ।

ದೀಪಙ್ಕರೋಪಿ ಭಗವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸುಮೇಧತಾಪಸಸ್ಸ ಸೀಸಭಾಗೇ ಠತ್ವಾ ಮಣಿಸೀಹಪಞ್ಜರಂ ಉಗ್ಘಾಟೇನ್ತೋ ವಿಯ ಪಞ್ಚವಣ್ಣಪ್ಪಸಾದಸಮ್ಪನ್ನಾನಿ ಅಕ್ಖೀನಿ ಉಮ್ಮೀಲೇತ್ವಾ ಕಲಲಪಿಟ್ಠೇ ನಿಪನ್ನಂ ಸುಮೇಧತಾಪಸಂ ದಿಸ್ವಾ ‘‘ಅಯಂ ತಾಪಸೋ ಬುದ್ಧತ್ತಾಯ ಅಭಿನೀಹಾರಂ ಕತ್ವಾ ನಿಪನ್ನೋ, ಇಜ್ಝಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ ಇಮಸ್ಸ ಪತ್ಥನಾ, ಉದಾಹು ನೋ’’ತಿ ಅನಾಗತಂಸಞಾಣಂ

ಪೇಸೇತ್ವಾ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ “ಇತೋ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಗೋತಮೋ ನಾಮ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಞತ್ವಾ ಠಿತಕೋವ ಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ - “ಪಸ್ಸಥ ನೋ ತುಮ್ಹೇ ಇಮಂ ಉಗ್ಗತಪಂ ತಾಪಸಂ ಕಲಲಪಿಟ್ಠೇ ನಿಪನ್ನ”ನ್ತಿ? “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ಅಯಂ ಬುದ್ಧತ್ತಾಯ ಅಭಿನೀಹಾರಂ ಕತ್ವಾ ನಿಪನ್ನೋ, ಸಮಿಜ್ಝಿಸ್ಸತಿ ಇಮಸ್ಸ ಪತ್ಥನಾ, ಇತೋ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕಾನಂ ಚತುನ್ನಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಂ ಮತ್ಥಕೇ ಗೋತಮೋ ನಾಮ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಪನಸ್ಸ ಅತ್ತಭಾವೇ ಕಪಿಲವತ್ಥು ನಾಮ ನಗರಂ ನಿವಾಸೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮಾಯಾ ನಾಮ ದೇವೀ ಮಾತಾ, ಸುದ್ಧೋದನೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಪಿತಾ, ಅಗ್ಗಸಾವಕೋ ಉಪತಿಸ್ಸೋ ನಾಮ ಥೇರೋ, ದುತಿಯಸಾವಕೋ ಕೋಲಿತೋ ನಾಮ, ಬುದ್ಧುಪಟ್ಠಾಕೋ ಆನನ್ದೋ ನಾಮ, ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ ಖೇಮಾ ನಾಮ ಥೇರೀ, ದುತಿಯಸಾವಿಕಾ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾ ನಾಮ ಥೇರೀ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಪರಿಪಕ್ಕಞಾಣೋ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ಕತ್ವಾ ಮಹಾಪಧಾನಂ ಪದಹಿತ್ವಾ ನಿಗ್ರೋಧಮೂಲೇ ಪಾಯಾಸಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ನೇರಞ್ಜರಾಯ ತೀರೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಮಣ್ಡಂ ಆರುಯ್ಹ ಅಸ್ಸತ್ಥರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಅಭಿಸಮ್ಬುಜ್ಝಿಸ್ಸತೀ”ತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

> “ದೀಪಙ್ಕರೋ ಲೋಕವಿದೂ, ಆಹುತೀನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೋ।
> ಉಸ್ಸೀಸಕೇ ಮಂ ಠತ್ವಾನ, ಇದಂ ವಚನಮಬ್ರವಿ॥
>
> ‘ಪಸ್ಸಥ ಇಮಂ ತಾಪಸಂ, ಜಟಿಲಂ ಉಗ್ಗತಾಪನಂ।
> ಅಪರಿಮೇಯ್ಯೇ ಇತೋ ಕಪ್ಪೇ, ಬುದ್ಧೋ ಲೋಕೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ॥
>
> ‘ಅಹು ಕಪಿಲವ್ಹಯಾ ರಮ್ಮಾ, ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತಥಾಗತೋ।
> ಪಧಾನಂ ಪದಹಿತ್ವಾನ, ಕತ್ವಾ ದುಕ್ಕರಕಾರಿಕಂ॥
>
> ‘ಅಜಪಾಲರುಕ್ಖಮೂಲೇ, ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತಥಾಗತೋ।
> ತತ್ಥ ಪಾಯಾಸಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ, ನೇರಞ್ಜರಮುಪೇಹಿತಿ॥
>
> ‘ನೇರಞ್ಜರಾಯ ತೀರಮ್ಹಿ, ಪಾಯಾಸಂ ಅದ ಸೋ ಜಿನೋ।
> ಪಟಿಯತ್ತವರಮಗ್ಗೇನ, ಬೋಧಿಮೂಲಮುಪೇಹಿತಿ॥
>
> ‘ತತೋ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ, ಬೋಧಿಮಣ್ಡಂ ಅನುತ್ತರೋ।
> ಅಸ್ಸತ್ಥರುಕ್ಖಮೂಲಮ್ಹಿ, ಬುಜ್ಝಿಸ್ಸತಿ ಮಹಾಯಸೋ॥
>
> ‘ಇಮಸ್ಸ ಜನಿಕಾ ಮಾತಾ, ಮಾಯಾ ನಾಮ ಭವಿಸ್ಸತಿ।
> ಪಿತಾ ಸುದ್ಧೋದನೋ ನಾಮ, ಅಯಂ ಹೇಸ್ಸತಿ ಗೋತಮೋ॥
>
> ‘ಅನಾಸವಾ ವೀತರಾಗಾ, ಸನ್ತಚಿತ್ತಾ ಸಮಾಹಿತಾ।
> ಕೋಲಿತೋ ಉಪತಿಸ್ಸೋ ಚ, ಅಗ್ಗಾ ಹೇಸ್ಸನ್ತಿ ಸಾವಕಾ।
> ಆನನ್ದೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಉಪಟ್ಠಿಸ್ಸತಿ ತಂ ಜಿನಂ॥
>
> ‘ಖೇಮಾ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾ ಚ, ಅಗ್ಗಾ ಹೇಸ್ಸನ್ತಿ ಸಾವಿಕಾ।
> ಅನಾಸವಾ ವೀತರಾಗಾ, ಸನ್ತಚಿತ್ತಾ ಸಮಾಹಿತಾ।
> ಬೋಧಿ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ, ಅಸ್ಸತ್ಥೋತಿ ಪವುಚ್ಚತೀ’”ತಿ॥

ಸುಮೇಧತಾಪಸೋ "ಮಯ್ಹಂ ಕಿರ ಪತ್ಥನಾ ಸಮಿಜ್ಝಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ಮಹಾಜನೋ ದೀಪಙ್ಕರದಸಬಲಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಸುಮೇಧತಾಪಸೋ ಕಿರ ಬುದ್ಧಬೀಜಂ ಬುದ್ಧಙ್ಕುರೋ"ತಿ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠೋ ಅಹೋಸಿ। ಏವಞ್ಚಸ್ಸ ಅಹೋಸಿ "ಯಥಾ ನಾಮ ಪುರಿಸೋ ನದಿಂ ತರನ್ತೋ ಉಜುಕೇನ ತಿತ್ಥೇನ ಉತ್ತರಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಹೇಟ್ಠಾತಿತ್ಥೇನ ಉತ್ತರತಿ, ಏವಮೇವ ಮಯಮ್ಪಿ ದೀಪಙ್ಕರದಸಬಲಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಮಗ್ಗಫಲಂ ಅಲಭಮಾನಾ ಅನಾಗತೇ ಯದಾ ತ್ವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ, ತದಾ ತವ ಸಮ್ಮುಖಾ ಮಗ್ಗಫಲಂ ಸಚ್ಛಿಕಾತುಂ ಸಮತ್ಥಾ ಭವೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಠಪಯಿಂಸು। ದೀಪಙ್ಕರದಸಬಲೋಪಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪಸಂಸಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಹಿ ಪುಪ್ಫಮುಟ್ಠೀಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ, ತೇಪಿ ಚತುಸತಸಹಸ್ಸಸಙ್ಖ್ಯಾ ಖೀಣಾಸವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಗನ್ಧೇಹಿ ಚ ಮಾಲೇಹಿ ಚ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ದೇವಮನುಸ್ಸಾ ಪನ ತಥೇವ ಪೂಜೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕನ್ತಾ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಟಿಕ್ಕನ್ತಕಾಲೇ ಸಯನಾ ವುಟ್ಠಾಯ "ಪಾರಮಿಯೋ ವಿಚಿನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪುಪ್ಫರಾಸಿಮತ್ಥಕೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಏವಂ ನಿಸಿನ್ನೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೇ ಸಕಲದಸಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳದೇವತಾ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಸಾಧುಕಾರಂ ದತ್ವಾ "ಅಯ್ಯ ಸುಮೇಧತಾಪಸ, ಪೋರಾಣಕಬೋಧಿಸತ್ತಾನಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ 'ಪಾರಮಿಯೋ ವಿಚಿನಿಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ನಿಸಿನ್ನಕಾಲೇ ಯಾನಿ ಪುಬ್ಬನಿಮಿತ್ತಾನಿ ನಾಮ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ, ತಾನಿ ಸಬ್ಬಾನಿಪಿ ಅಜ್ಜ ಪಾತುಭೂತಾನಿ, ನಿಸ್ಸಂಸಯೇನ ತ್ವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ , ಮಯಮ್ಪೇತಂ ಜಾನಾಮ 'ಯಸ್ಸೇತಾನಿ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ, ಏಕನ್ತೇನ ಸೋ ಬುದ್ಧೋ ಹೋತಿ', ತ್ವಂ ಅತ್ತನೋ ವೀರಿಯಂ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾಹಿ ಥುತೀಹಿ ಅಭಿತ್ಥುನಿಂಸು। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ಇದಂ ಸುತ್ವಾನ ವಚನಂ, ಅಸಮಸ್ಸ ಮಹೇಸಿನೋ।
ಆಮೋದಿತಾ ನರಮರೂ, ಬುದ್ಧಬೀಜಂ ಕಿರ ಅಯಂ॥

'ಉಕ್ಕುಟ್ಠಿಸದ್ದಾ ವತ್ತನ್ತಿ, ಅಪ್ಫೋಟೇನ್ತಿ ಹಸನ್ತಿ ಚ।
ಕತಞ್ಜಲೀ ನಮಸ್ಸನ್ತಿ, ದಸಸಹಸ್ಸೀ ಸದೇವಕಾ॥

'ಯದಿಮಸ್ಸ ಲೋಕನಾಥಸ್ಸ, ವಿರಜ್ಝಿಸ್ಸಾಮ ಸಾಸನಂ।
ಅನಾಗತಮ್ಹಿ ಅದ್ಧಾನೇ, ಹೇಸ್ಸಾಮ ಸಮ್ಮುಖಾ ಇಮಂ॥

'ಯಥಾ ಮನುಸ್ಸಾ ನದಿಂ ತರನ್ತಾ, ಪಟಿತಿತ್ಥಂ ವಿರಜ್ಝಿಯ।
ಹೇಟ್ಠಾತಿತ್ಥೇ ಗಹೇತ್ವಾನ, ಉತ್ತರನ್ತಿ ಮಹಾನದಿಂ॥

'ಏವಮೇವ ಮಯಂ ಸಬ್ಬೇ, ಯದಿ ಮುಞ್ಚಾಮಿಮಂ ಜಿನಂ।
ಅನಾಗತಮ್ಹಿ ಅದ್ಧಾನೇ, ಹೇಸ್ಸಾಮ ಸಮ್ಮುಖಾ ಇಮಂ'॥

'ದೀಪಙ್ಕರೋ ಲೋಕವಿದೂ, ಆಹುತೀನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೋ।
ಮಮ ಕಮ್ಮಂ ಪಕಿತ್ತೇತ್ವಾ, ದಕ್ಖಿಣಂ ಪಾದಮುದ್ಧರಿ॥

'ಯೇ ತತ್ಥಾಸುಂ ಜಿನಪುತ್ತಾ, ಸಬ್ಬೇ ಪದಕ್ಖಿಣಮಕಂಸು ಮಂ।
ನರಾ ನಾಗಾ ಚ ಗನ್ಧಬ್ಬಾ, ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾನ ಪಕ್ಕಮುಂ॥

'ದಸ್ಸನಂ ಮೇ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇ, ಸಸಙ್ಘೇ ಲೋಕನಾಯಕೇ।
ಹಟ್ಠತುಟ್ಠೇನ ಚಿತ್ತೇನ, ಆಸನಾ ವುಟ್ಠಹಿಂ ತದಾ॥

‘ಸುಖೇನ ಸುಖಿತೋ ಹೋಮಿ, ಪಾಮೋಜ್ಜೇನ ಪಮೋದಿತೋ।
ಪೀತಿಯಾ ಚ ಅಭಿಸ್ಸನ್ನೋ, ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿಂ ತದಾ॥

‘ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ, ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಸಹಂ ತದಾ।
‘ವಸೀಭೂತೋ ಅಹಂ ಝಾನೇ, ಅಭಿಞ್ಞಾಸು ಪಾರಮಿಂ ಗತೋ॥

‘ಸಹಸ್ಸಿಯಮ್ಹಿ ಲೋಕಮ್ಹಿ, ಇಸಯೋ ನತ್ಥಿ ಮೇ ಸಮಾ।
ಅಸಮೋ ಇದ್ಧಿಧಮ್ಮೇಸು, ಅಲಭಿಂ ಈದಿಸಂ ಸುಖಂ’॥

‘ಪಲ್ಲಙ್ಕಾಭುಜನೇ ಮಯ್ಹಂ, ದಸಸಹಸ್ಸಾಧಿವಾಸಿನೋ।
ಮಹಾನಾದಂ ಪವತ್ತೇಸುಂ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

‘ಯಾ ಪುಬ್ಬೇ ಬೋಧಿಸತ್ತಾನಂ, ಪಲ್ಲಙ್ಕವರಮಾಭುಜೇ।
ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಪದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತಾನಿ ಅಜ್ಜ ಪದಿಸ್ಸರೇ॥

‘ಸೀತಂ ಬ್ಯಪಗತಂ ಹೋತಿ, ಉಣ್ಹಞ್ಚ ಉಪಸಮ್ಮತಿ।
ತಾನಿ ಅಜ್ಜ ಪದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

‘ದಸಸಹಸ್ಸೀ ಲೋಕಧಾತೂ, ನಿಸ್ಸದ್ದಾ ಹೋನ್ತಿ ನಿರಾಕುಲಾ।
ತಾನಿ ಅಜ್ಜ ಪದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

‘ಮಹಾವಾತಾ ನ ವಾಯನ್ತಿ, ನ ಸನ್ದನ್ತಿ ಸವನ್ತಿಯೋ।
ತಾನಿ ಅಜ್ಜ ಪದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

‘ಥಲಜಾ ದಕಜಾ ಪುಪ್ಫಾ, ಸಬ್ಬೇ ಪುಪ್ಫನ್ತಿ ತಾವದೇ।
ತೇಪಜ್ಜ ಪುಪ್ಫಿತಾ ಸಬ್ಬೇ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

‘ಲತಾ ವಾ ಯದಿ ವಾ ರುಕ್ಖಾ, ಫಲಭಾರಾ ಹೋನ್ತಿ ತಾವದೇ।
ತೇಪಜ್ಜ ಫಲಿತಾ ಸಬ್ಬೇ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

‘ಆಕಾಸಟ್ಠಾ ಚ ಭೂಮಟ್ಠಾ, ರತನಾ ಜೋತನ್ತಿ ತಾವದೇ।
ತೇಪಜ್ಜ ರತನಾ ಜೋತನ್ತಿ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

‘ಮಾನುಸಕಾ ಚ ದಿಬ್ಬಾ ಚ, ತುರಿಯಾ ವಜ್ಜನ್ತಿ ತಾವದೇ।
ತೇಪಜ್ಜುಭೋ ಅಭಿರವನ್ತಿ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

‘ವಿಚಿತ್ತಪುಪ್ಫಾ ಗಗನಾ, ಅಭಿವಸ್ಸನ್ತಿ ತಾವದೇ।
ತೇಪಿ ಅಜ್ಜ ಪವಸ್ಸನ್ತಿ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

‘ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಆಭುಜತಿ, ದಸಸಹಸ್ಸೀ ಪಕಮ್ಪತಿ।

ತೇಪಜ್ಜುಭೋ ಅಭಿರವನ್ತಿ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

‘ನಿರಯೇಪಿ ದಸಸಹಸ್ಸೇ, ಅಗ್ಗೀ ನಿಬ್ಬನ್ತಿ ತಾವದೇ।
ತೇಪಜ್ಜ ನಿಬ್ಬುತಾ ಅಗ್ಗೀ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

‘ವಿಮಲೋ ಹೋತಿ ಸೂರಿಯೋ, ಸಬ್ಬಾ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ ತಾರಕಾ।
ತೇಪಿ ಅಜ್ಜ ಪದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

‘ಅನೋವಟ್ಠೇನ ಉದಕಂ, ಮಹಿಯಾ ಉಬ್ಭಿಜ್ಜಿ ತಾವದೇ।
ತಮ್ಪಜ್ಜುಬ್ಭಿಜ್ಜತೇ ಮಹಿಯಾ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

‘ತಾರಾಗಣಾ ವಿರೋಚನ್ತಿ, ನಕ್ಖತ್ತಾ ಗಗನಮಣ್ಡಲೇ।
ವಿಸಾಖಾ ಚನ್ದಿಮಾಯುತ್ತಾ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

‘ಬಿಲಾಸಯಾ ದರೀಸಯಾ, ನಿಕ್ಖಮನ್ತಿ ಸಕಾಸಯಾ।
ತೇಪಜ್ಜ ಆಸಯಾ ಛುದ್ಧಾ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

‘ನ ಹೋತಿ ಅರತಿ ಸತ್ತಾನಂ, ಸನ್ತುಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ ತಾವದೇ।
ತೇಪಜ್ಜ ಸಬ್ಬೇ ಸನ್ತುಟ್ಠಾ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

‘ರೋಗಾ ತದೂಪಸಮ್ಮನ್ತಿ, ಜಿಘಚ್ಛಾ ಚ ವಿನಸ್ಸತಿ।
ತಾನಿಪಜ್ಜ ಪದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

‘ರಾಗೋ ತದಾ ತನು ಹೋತಿ, ದೋಸೋ ಮೋಹೋ ವಿನಸ್ಸತಿ।
ತೇಪಜ್ಜ ವಿಗತಾ ಸಬ್ಬೇ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

‘ಭಯಂ ತದಾ ನ ಭವತಿ, ಅಜ್ಜಪೇತಂ ಪದಿಸ್ಸತಿ।
ತೇನ ಲಿಙ್ಗೇನ ಜಾನಾಮ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

‘ರಜೋ ನುದ್ಧಂಸತಿ ಉದ್ಧಂ, ಅಜ್ಜಪೇತಂ ಪದಿಸ್ಸತಿ।
ತೇನ ಲಿಙ್ಗೇನ ಜಾನಾಮ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

‘ಅನಿಟ್ಠಗನ್ಧೋ ಪಕ್ಕಮತಿ, ದಿಬ್ಬಗನ್ಧೋ ಪವಾಯತಿ।
ಸೋಪಜ್ಜ ವಾಯತಿ ಗನ್ಧೋ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

‘ಸಬ್ಬೇ ದೇವಾ ಪದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಠಪಯಿತ್ವಾ ಅರೂಪಿನೋ।
ತೇಪಜ್ಜ ಸಬ್ಬೇ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

‘ಯಾವತಾ ನಿರಯಾ ನಾಮ, ಸಬ್ಬೇ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ ತಾವದೇ।
ತೇಪಜ್ಜ ಸಬ್ಬೇ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

‘ಕುಟ್ಟಾ ಕವಾಟಾ ಸೇಲಾ ಚ, ನ ಹೋನ್ತಾವರಣಾ ತದಾ।
ಆಕಾಸಭೂತಾ ತೇಪಜ್ಜ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

‘ಚುತೀ ಚ ಉಪಪತ್ತಿ ಚ, ಖಣೇ ತಸ್ಮಿಂ ನ ವಿಜ್ಜತಿ।
ತಾನಿಪಜ್ಜ ಪದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

‘ದಳ್ಹಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹ ವೀರಿಯಂ, ಮಾ ನಿವತ್ತ ಅಭಿಕ್ಕಮ।
ಮಯಮ್ಪೇತಂ ವಿಜಾನಾಮ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ’’’ತಿ॥

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ದೀಪಙ್ಕರದಸಬಲಸ್ಸ ಚ ದಸಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳದೇವತಾನಞ್ಚ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಭಿಯ್ಯೋಸೋ ಮತ್ತಾಯ ಸಞ್ಜಾತುಸ್ಸಾಹೋ ಹುತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ ‘‘ಬುದ್ಧಾ ನಾಮ ಅಮೋಘವಚನಾ, ನತ್ಥಿ ಬುದ್ಧಾನಂ ಕಥಾಯ ಅಞ್ಞಥತ್ತಂ। ಯಥಾ ಹಿ ಆಕಾಸೇ ಖಿತ್ತಲೇಡ್ಡುಸ್ಸ ಪತನಂ ಧುವಂ, ಜಾತಸ್ಸ ಮರಣಂ ಧುವಂ, ಅರುಣೇ ಉಗ್ಗತೇ ಸೂರಿಯಸ್ಸುಟ್ಠಾನಂ, ಆಸಯಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಸೀಹಸ್ಸ ಸೀಹನಾದನದನಂ, ಗರುಗಬ್ಭಾಯ ಇತ್ಥಿಯಾ ಭಾರಮೋರೋಪನಂ ಅವಸ್ಸಂಭಾವೀ, ಏವಮೇವ ಬುದ್ಧಾನಂ ವಚನಂ ನಾಮ ಧುವಂ ಅಮೋಘಂ, ಅದ್ಧಾ ಅಹಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ’’ತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

‘‘ಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ, ದಸಸಹಸ್ಸೀನ ಚೂಭಯಂ।
ತುಟ್ಠಹಟ್ಠೋ ಪಮೋದಿತೋ, ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಸಹಂ ತದಾ॥

‘‘ಅದ್ವೇಜ್ಝವಚನಾ ಬುದ್ಧಾ, ಅಮೋಘವಚನಾ ಜಿನಾ।
ವಿತಥಂ ನತ್ಥಿ ಬುದ್ಧಾನಂ, ಧುವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಾಮಹಂ॥

‘‘ಯಥಾ ಖಿತ್ತಂ ನಭೇ ಲೇಡ್ಡು, ಧುವಂ ಪತತಿ ಭೂಮಿಯಂ।
ತಥೇವ ಬುದ್ಧಸೇಟ್ಠಾನಂ, ವಚನಂ ಧುವಸಸ್ಸತಂ॥

‘‘ಯಥಾಪಿ ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ, ಮರಣಂ ಧುವಸಸ್ಸತಂ।
ತಥೇವ ಬುದ್ಧಸೇಟ್ಠಾನಂ, ವಚನಂ ಧುವಸಸ್ಸತಂ॥

‘‘ಯಥಾ ರತ್ತಿಕ್ಖಯೇ ಪತ್ತೇ, ಸೂರಿಯುಗ್ಗಮನಂ ಧುವಂ।
ತಥೇವ ಬುದ್ಧಸೇಟ್ಠಾನಂ, ವಚನಂ ಧುವಸಸ್ಸತಂ॥

‘‘ಯಥಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಸಯನಸ್ಸ, ಸೀಹಸ್ಸ ನದನಂ ಧುವಂ।
ತಥೇವ ಬುದ್ಧಸೇಟ್ಠಾನಂ, ವಚನಂ ಧುವಸಸ್ಸತಂ॥

‘‘ಯಥಾ ಆಪನ್ನಸತ್ತಾನಂ, ಭಾರಮೋರೋಪನಂ ಧುವಂ।
ತಥೇವ ಬುದ್ಧಸೇಟ್ಠಾನಂ, ವಚನಂ ಧುವಸಸ್ಸತ’’ನ್ತಿ॥

ಸೋ ‘‘ಧುವಾಹಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ’’ತಿ ಏವಂ ಕತಸನ್ನಿಟ್ಠಾನೋ ಬುದ್ಧಕಾರಕೇ ಧಮ್ಮೇ ಉಪಧಾರೇತುಂ ‘‘ಕಹಂ ನು ಖೋ ಬುದ್ಧಕಾರಕಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂ ಉದ್ಧಂ, ಉದಾಹು ಅಧೋ, ದಿಸಾಸು, ವಿದಿಸಾಸೂ’’ತಿ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಸಕಲಂ ಧಮ್ಮಧಾತುಂ ವಿಚಿನನ್ತೋ ಪೋರಾಣಕಬೋಧಿಸತ್ತೇಹಿ ಆಸೇವಿತನಿಸೇವಿತಂ ಪಠಮಂ ದಾನಪಾರಮಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಏವಂ ಅತ್ತಾನಂ ಓವದಿ – ‘‘ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತ,

ತ್ವಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಠಮಂ ದಾನಪಾರಮಿಂ ಪೂರೇಯ್ಯಾಸಿ। ಯಥಾ ಹಿ ನಿಕ್ಕುಜ್ಜಿತೋ ಉದಕಕುಮ್ಭೋ ನಿಸ್ಸೇಸಂ ಕತ್ವಾ ಉದಕಂ ವಮತಿಯೇವ, ನ ಪಚ್ಚಾಹರತಿ, ಏವಮೇವ ಧನಂ ವಾ ಯಸಂ ವಾ ಪುತ್ತಂ ವಾ ದಾರಂ ವಾ ಅಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗಂ ವಾ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಯಾಚಕಾನಂ ಸಬ್ಬಂ ಇಚ್ಛಿತಿಚ್ಛಿತಂ ನಿಸ್ಸೇಸಂ ಕತ್ವಾ ದದಮಾನೋ ಬೋಧಿರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಪಠಮಂ ದಾನಪಾರಮಿಂ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ಹನ್ದ ಬುದ್ಧಕರೇ ಧಮ್ಮೇ, ವಿಚಿನಾಮಿ ಇತೋ ಚಿತೋ।
ಉದ್ಧಂ ಅಧೋ ದಸ ದಿಸಾ, ಯಾವತಾ ಧಮ್ಮಧಾತುಯಾ॥

"ವಿಚಿನನ್ತೋ ತದಾದಕ್ಖಿಂ, ಪಠಮಂ ದಾನಪಾರಮಿಂ।
ಪುಬ್ಬಕೇಹಿ ಮಹೇಸೀಹಿ, ಅನುಚಿಣ್ಣಂ ಮಹಾಪಥಂ॥

"ಇಮಂ ತ್ವಂ ಪಠಮಂ ತಾವ, ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಸಮಾದಿಯ।
ದಾನಪಾರಮಿತಂ ಗಚ್ಛ, ಯದಿ ಬೋಧಿಂ ಪತ್ತುಮಿಚ್ಛಸಿ॥

"ಯಥಾಪಿ ಕುಮ್ಭೋ ಸಮ್ಪುಣ್ಣೋ, ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಅಧೋಕತೋ।
ವಮತೇವುದಕಂ ನಿಸ್ಸೇಸಂ, ನ ತತ್ಥ ಪರಿರಕ್ಖತಿ॥

"ತಥೇವ ಯಾಚಕೇ ದಿಸ್ವಾ, ಹೀನಮುಕ್ಕಟ್ಠಮಜ್ಝಿಮೇ।
ದದಾಹಿ ದಾನಂ ನಿಸ್ಸೇಸಂ, ಕುಮ್ಭೋ ವಿಯ ಅಧೋಕತೋ"ತಿ॥

ಅಥಸ್ಸ "ನ ಏತ್ತಕೇಹೇವ ಬುದ್ಧಕಾರಕಧಮ್ಮೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಉತ್ತರಿಪಿ ಉಪಧಾರಯತೋ ದುತಿಯಂ ಸೀಲಪಾರಮಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಏತದಹೋಸಿ - "ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತ, ತ್ವಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸೀಲಪಾರಮಿಮ್ಪಿ ಪೂರೇಯ್ಯಾಸಿ। ಯಥಾ ಹಿ ಚಮರೀಮಿಗೋ ನಾಮ ಜೀವಿತಮ್ಪಿ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಾಲಮೇವ ರಕ್ಖತಿ, ಏವಂ ತ್ವಮ್ಪಿ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಜೀವಿತಮ್ಪಿ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಸೀಲಮೇವ ರಕ್ಖನ್ತೋ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ದುತಿಯಂ ಸೀಲಪಾರಮಿಂ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ನ ಹೇತೇ ಏತ್ತಕಾಯೇವ, ಬುದ್ಧಧಮ್ಮಾ ಭವಿಸ್ಸರೇ।
ಅಞ್ಞೇಪಿ ವಿಚಿನಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಬೋಧಿಪಾಚನಾ॥

"ವಿಚಿನನ್ತೋ ತದಾದಕ್ಖಿಂ, ದುತಿಯಂ ಸೀಲಪಾರಮಿಂ।
ಪುಬ್ಬಕೇಹಿ ಮಹೇಸೀಹಿ, ಆಸೇವಿತನಿಸೇವಿತಂ॥

"ಇಮಂ ತ್ವಂ ದುತಿಯಂ ತಾವ, ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಸಮಾದಿಯ।
ಸೀಲಪಾರಮಿತಂ ಗಚ್ಛ, ಯದಿ ಬೋಧಿಂ ಪತ್ತುಮಿಚ್ಛಸಿ॥

"ಯಥಾಪಿ ಚಮರೀ ವಾಲಂ, ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಪಟಿಲಗ್ಗಿತಂ।
ಉಪೇತಿ ಮರಣಂ ತತ್ಥ, ನ ವಿಕೋಪೇತಿ ವಾಲಧಿಂ॥

"ತಥೇವ ಚತೂಸು , ಭೂಮೀಸು, ಸೀಲಾನಿ ಪರಿಪೂರಯ।
ಪರಿರಕ್ಖ ಸಬ್ಬದಾ ಸೀಲಂ, ಚಮರೀ ವಿಯ ವಾಲಧಿ"ನ್ತಿ॥

ಅಥಸ್ಸ "ನ ಏತ್ತಕೇಹೇವ ಬುದ್ಧಕಾರಕಧಮ್ಮೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಉತ್ತರಿಪಿ ಉಪಧಾರಯತೋ ತತಿಯಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪಾರಮಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಏತದಹೋಸಿ "ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತ, ತ್ವಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪಾರಮಿಮ್ಪಿ ಪೂರೇಯ್ಯಾಸಿ। ಯಥಾ ಹಿ ಚಿರಂ ಬನ್ಧನಾಗಾರೇ ವಸಮಾನೋ ಪುರಿಸೋ ನ ತತ್ಥ ಸಿನೇಹಂ ಕರೋತಿ, ಅಥ ಖೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಯೇವ ಅವಸಿತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ಏವಮೇವ ತ್ವಮ್ಪಿ ಸಬ್ಬಭವೇ ಬನ್ಧನಾಗಾರಸದಿಸೇ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಭವೇಹಿ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ ಮುಚ್ಚಿತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಾಭಿಮುಖೋವ ಹೋಹಿ, ಏವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ತತಿಯಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪಾರಮಿಂ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ನ ಹೇತೇ ಏತ್ತಕಾಯೇವ, ಬುದ್ಧಧಮ್ಮಾ ಭವಿಸ್ಸರೇ।
ಅಞ್ಞೇಪಿ ವಿಚಿನಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಬೋಧಿಪಾಚನಾ॥

"ವಿಚಿನನ್ತೋ ತದಾದಕ್ಖಿಂ, ತತಿಯಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪಾರಮಿಂ।
ಪುಬ್ಬಕೇಹಿ ಮಹೇಸೀಹಿ, ಆಸೇವಿತನಿಸೇವಿತಂ॥

"ಇಮಂ ತ್ವಂ ತತಿಯಂ ತಾವ, ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಸಮಾದಿಯ।
ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪಾರಮಿತಂ ಗಚ್ಛ, ಯದಿ ಬೋಧಿಂ ಪತ್ತುಮಿಚ್ಛಸಿ॥

"ಯಥಾ ಅನ್ದುಘರೇ ಪುರಿಸೋ, ಚಿರವುತ್ಥೋ ದುಖಟ್ಟಿತೋ।
ನ ತತ್ಥ ರಾಗಂ ಜನೇತಿ, ಮುತ್ತಿಮೇವ ಗವೇಸತಿ॥

"ತಥೇವ ತ್ವಂ ಸಬ್ಬಭವೇ, ಪಸ್ಸ ಅನ್ದುಘರೇ ವಿಯ।
ನೇಕ್ಖಮ್ಮಾಭಿಮುಖೋ ಹೋಹಿ, ಭವತೋ ಪರಿಮುತ್ತಿಯಾ"ತಿ॥

ಅಥಸ್ಸ "ನ ಏತ್ತಕೇಹೇವ ಬುದ್ಧಕಾರಕಧಮ್ಮೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಉತ್ತರಿಪಿ ಉಪಧಾರಯತೋ ಚತುತ್ಥಂ ಪಞ್ಞಾಪಾರಮಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಏತದಹೋಸಿ - "ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತ, ತ್ವಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಞ್ಞಾಪಾರಮಿಮ್ಪಿ ಪೂರೇಯ್ಯಾಸಿ। ಹೀನಮಜ್ಝಿಮುಕ್ಕಟ್ಠೇಸು ಕಞ್ಚಿ ಅವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಪಣ್ಡಿತೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸಿ। ಯಥಾ ಹಿ ಪಿಣ್ಡಚಾರಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಹೀನಾದಿಕೇಸು ಕುಲೇಸು ಕಿಞ್ಚಿ ಅವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ಖಿಪ್ಪಂ ಯಾಪನಂ ಲಭತಿ, ಏವಂ ತ್ವಮ್ಪಿ ಸಬ್ಬಪಣ್ಡಿತೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಚತುತ್ಥಂ ಪಞ್ಞಾಪಾರಮಿಂ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ನ ಹೇತೇ ಏತ್ತಕಾಯೇವ, ಬುದ್ಧಧಮ್ಮಾ ಭವಿಸ್ಸರೇ।
ಅಞ್ಞೇಪಿ ವಿಚಿನಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಬೋಧಿಪಾಚನಾ॥

"ವಿಚಿನನ್ತೋ ತದಾದಕ್ಖಿಂ, ಚತುತ್ಥಂ ಪಞ್ಞಾಪಾರಮಿಂ।
ಪುಬ್ಬಕೇಹಿ ಮಹೇಸೀಹಿ, ಆಸೇವಿತನಿಸೇವಿತಂ॥

"ಇಮಂ ತ್ವಂ ಚತುತ್ಥಂ ತಾವ, ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಸಮಾದಿಯ।
ಪಞ್ಞಾಪಾರಮಿತಂ ಗಚ್ಛ, ಯದಿ ಬೋಧಿಂ ಪತ್ತುಮಿಚ್ಛಸಿ॥

"ಯಥಾಪಿ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖನ್ತೋ, ಹೀನಮುಕ್ಕಟ್ಠಮಜ್ಝಿಮೇ।
ಕುಲಾನಿ ನ ವಿವಜ್ಜೇನ್ತೋ, ಏವಂ ಲಭತಿ ಯಾಪನಂ॥

“ತಥೇವ ತ್ವಂ ಸಬ್ಬಕಾಲಂ, ಪರಿಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಬುಧಂ ಜನಂ।
ಪಞ್ಞಾಪಾರಮಿತಂ ಗನ್ತ್ವಾ, ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ॥

ಅಥಸ್ಸ “ನ ಏತ್ತಕೇಹೇವ ಬುದ್ಧಕಾರಕಧಮ್ಮೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಉತ್ತರಿಪಿ ಉಪಧಾರಯತೋ ಪಞ್ಚಮಂ ವೀರಿಯಪಾರಮಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಏತದಹೋಸಿ - “ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತ, ತ್ವಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವೀರಿಯಪಾರಮಿಮ್ಪಿ ಪೂರೇಯ್ಯಾಸಿ। ಯಥಾ ಹಿ ಸೀಹೋ ಮಿಗರಾಜಾ ಸಬ್ಬಇರಿಯಾಪಥೇಸು ದಳ್ಹವೀರಿಯೋ ಹೋತಿ, ಏವಂ ತ್ವಮ್ಪಿ ಸಬ್ಬಭವೇಸು ಸಬ್ಬಇರಿಯಾಪಥೇಸು ದಳ್ಹವೀರಿಯೋ ಅನೋಲೀನವೀರಿಯೋ ಸಮಾನೋ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಪಞ್ಚಮಂ ವೀರಿಯಪಾರಮಿಂ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

“ನ ಹೇತೇ ಏತ್ತಕಾಯೇವ, ಬುದ್ಧಧಮ್ಮಾ ಭವಿಸ್ಸರೇ।
ಅಞ್ಞೇಪಿ ವಿಚಿನಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಬೋಧಿಪಾಚನಾ॥

“ವಿಚಿನನ್ತೋ ತದಾದಕ್ಖಿಂ, ಪಞ್ಚಮಂ ವೀರಿಯಪಾರಮಿಂ।
ಪುಬ್ಬಕೇಹಿ ಮಹೇಸೀಹಿ, ಆಸೇವಿತನಿಸೇವಿತಂ॥

“ಇಮಂ ತ್ವಂ ಪಞ್ಚಮಂ ತಾವ, ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಸಮಾದಿಯ।
ವೀರಿಯಪಾರಮಿತಂ ಗಚ್ಛ, ಯದಿ ಬೋಧಿಂ ಪತ್ತುಮಿಚ್ಛಸಿ॥

“ಯಥಾಪಿ ಸೀಹೋ ಮಿಗರಾಜಾ, ನಿಸಜ್ಜಟ್ಠಾನಚಙ್ಕಮೇ।
ಅಲೀನವೀರಿಯೋ ಹೋತಿ, ಪಗ್ಗಹಿತಮನೋ ಸದಾ॥

“ತಥೇವ ತ್ವಂ ಸಬ್ಬಭವೇ, ಪಗ್ಗಣ್ಹ ವೀರಿಯಂ ದಳ್ಹಂ।
ವೀರಿಯಪಾರಮಿತಂ ಗನ್ತ್ವಾ, ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ॥

ಅಥಸ್ಸ “ನ ಏತ್ತಕೇಹೇವ ಬುದ್ಧಕಾರಕಧಮ್ಮೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಉತ್ತರಿಪಿ ಉಪಧಾರಯತೋ ಛಟ್ಠಂ ಖನ್ತಿಪಾರಮಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಏತದಹೋಸಿ - “ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತ, ತ್ವಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಖನ್ತಿಪಾರಮಿಮ್ಪಿ ಪೂರೇಯ್ಯಾಸಿ। ಸಮ್ಮಾನನೇಪಿ ಅವಮಾನನೇಪಿ ಖಮೋವ ಭವೇಯ್ಯಾಸಿ। ಯಥಾ ಹಿ ಪಥವಿಯಂ ನಾಮ ಸುಚಿಮ್ಪಿ ಪಕ್ಖಿಪನ್ತಿ ಅಸುಚಿಮ್ಪಿ, ನ ತೇನ ಪಥವೀ ಸಿನೇಹಂ, ನ ಪಟಿಘಂ ಕರೋತಿ, ಖಮತಿ ಸಹತಿ ಅಧಿವಾಸೇತಿಯೇವ, ಏವಂ ತ್ವಮ್ಪಿ ಸಮ್ಮಾನನಾವಮಾನನಕ್ಖಮೋವ ಸಮಾನೋ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಛಟ್ಠಂ ಖನ್ತಿಪಾರಮಿಂ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

“ನ ಹೇತೇ ಏತ್ತಕಾಯೇವ, ಬುದ್ಧಧಮ್ಮಾ ಭವಿಸ್ಸರೇ।
ಅಞ್ಞೇಪಿ ವಿಚಿನಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಬೋಧಿಪಾಚನಾ॥

“ವಿಚಿನನ್ತೋ ತದಾದಕ್ಖಿಂ, ಛಟ್ಠಮಂ ಖನ್ತಿಪಾರಮಿಂ।
ಪುಬ್ಬಕೇಹಿ ಮಹೇಸೀಹಿ, ಆಸೇವಿತನಿಸೇವಿತಂ॥

“ಇಮಂ ತ್ವಂ ಛಟ್ಠಮಂ ತಾವ, ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಸಮಾದಿಯ।
ತತ್ಥ ಅದ್ವೇಜ್ಝಮಾನಸೋ, ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಯಥಾಪಿ ಪಥವೀ ನಾಮ, ಸುಚಿಮ್ಪಿ ಅಸುಚಿಮ್ಪಿ ಚ।

ಸಬ್ಬಂ ಸಹತಿ ನಿಕ್ಖೇಪಂ, ನ ಕರೋತಿ ಪಟಿಘಂ ತಯಾ॥

“ತಥೇವ ತ್ವಮ್ಪಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ, ಸಮ್ಮಾನಾವಮಾನಕ್ಖಮೋ।
ಖನ್ತಿಪಾರಮಿತಂ ಗನ್ತ್ವಾ, ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ॥

ಅಥಸ್ಸ “ನ ಏತ್ತಕೇಹೇವ ಬುದ್ಧಕಾರಕಧಮ್ಮೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಉತ್ತರಿಪಿ ಉಪಧಾರಯತೋ ಸತ್ತಮಂ ಸಚ್ಚಪಾರಮಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಏತದಹೋಸಿ – “ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತ, ತ್ವಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಚ್ಚಪಾರಮಿಮ್ಪಿ ಪೂರೇಯ್ಯಾಸಿ। ಅಸನಿಯಾ ಮತ್ಥಕೇ ಪತಮಾನಾಯಪಿ ಧನಾದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಛನ್ದಾದಿವಸೇನ ಸಮ್ಪಜಾನಮುಸಾವಾದಂ ನಾಮ ಮಾಕಾಸಿ। ಯಥಾ ಹಿ ಓಸಧಿತಾರಕಾ ನಾಮ ಸಬ್ಬಉತೂಸು ಅತ್ತನೋ ಗಮನವೀಥಿಂ ಜಹಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಾಯ ವೀಥಿಯಾ ನ ಗಚ್ಛತಿ, ಸಕವೀಥಿಯಾವ ಗಚ್ಛತಿ, ಏವಮೇವ ತ್ವಮ್ಪಿ ಸಚ್ಚಂ ಪಹಾಯ ಮುಸಾವಾದಂ ನಾಮ ಅಕರೋನ್ತೋಯೇವ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಸತ್ತಮಂ ಸಚ್ಚಪಾರಮಿಂ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

“ನ ಹೇತೇ ಏತ್ತಕಾಯೇವ, ಬುದ್ಧಧಮ್ಮಾ ಭವಿಸ್ಸರೇ।
ಅಞ್ಞೇಪಿ ವಿಚಿನಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಬೋಧಿಪಾಚನಾ॥

“ವಿಚಿನನ್ತೋ ತದಾದಕ್ಖಿಂ, ಸತ್ತಮಂ ಸಚ್ಚಪಾರಮಿಂ।
ಪುಬ್ಬಕೇಹಿ ಮಹೇಸೀಹಿ, ಆಸೇವಿತನಿಸೇವಿತಂ॥

“ಇಮಂ ತ್ವಂ ಸತ್ತಮಂ ತಾವ, ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಸಮಾದಿಯ।
ತತ್ಥ ಅದ್ವೇಜ್ಝವಚನೋ, ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಯಥಾಪಿ ಓಸಧೀ ನಾಮ, ತುಲಾಭೂತಾ ಸದೇವಕೇ।
ಸಮಯೇ ಉತುವಸ್ಸೇ ವಾ, ನ ವೋಕ್ಕಮತಿ ವೀಥಿತೋ॥

“ತಥೇವ ತ್ವಮ್ಪಿ ಸಚ್ಚೇಸು, ಮಾ ವೋಕ್ಕಮಸಿ ವೀಥಿತೋ।
ಸಚ್ಚಪಾರಮಿತಂ ಗನ್ತ್ವಾ, ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ॥

ಅಥಸ್ಸ “ನ ಏತ್ತಕೇಹೇವ ಬುದ್ಧಕಾರಕಧಮ್ಮೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಉತ್ತರಿಪಿ ಉಪಧಾರಯತೋ ಅಟ್ಠಮಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಪಾರಮಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಏತದಹೋಸಿ – “ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತ, ತ್ವಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಧಿಟ್ಠಾನಪಾರಮಿಮ್ಪಿ ಪೂರೇಯ್ಯಾಸಿ। ಯಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನೇ ನಿಚ್ಚಲೋ ಭವೇಯ್ಯಾಸಿ। ಯಥಾ ಹಿ ಪಬ್ಬತೋ ನಾಮ ಸಬ್ಬದಿಸಾಸು ವಾತೇಹಿ ಪಹಟೋಪಿ ನ ಕಮ್ಪತಿ ನ ಚಲತಿ, ಅತ್ತನೋ ಠಾನೇಯೇವ ತಿಟ್ಠತಿ, ಏವಮೇವ ತ್ವಮ್ಪಿ ಅತ್ತನೋ ಅಧಿಟ್ಠಾನೇ ನಿಚ್ಚಲೋ ಹೋನ್ತೋವ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಅಟ್ಠಮಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಪಾರಮಿಂ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

“ನ ಹೇತೇ ಏತ್ತಕಾಯೇವ, ಬುದ್ಧಧಮ್ಮಾ ಭವಿಸ್ಸರೇ।
ಅಞ್ಞೇಪಿ ವಿಚಿನಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಬೋಧಿಪಾಚನಾ॥

“ವಿಚಿನನ್ತೋ ತದಾದಕ್ಖಿಂ, ಅಟ್ಠಮಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಪಾರಮಿಂ।
ಪುಬ್ಬಕೇಹಿ ಮಹೇಸೀಹಿ, ಆಸೇವಿತನಿಸೇವಿತಂ॥

“ಇಮಂ ತ್ವಂ ಅಟ್ಠಮಂ ತಾವ, ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಸಮಾದಿಯ।
ತತ್ಥ ತ್ವಂ ಅಚಲೋ ಹುತ್ವಾ, ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಯಥಾಪಿ ಪಬ್ಬತೋ ಸೇಲೋ, ಅಚಲೋ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತೋ।
ನ ಕಮ್ಪತಿ ಭುಸವಾತೇಹಿ, ಸಕಟ್ಠಾನೇವ ತಿಟ್ಠತಿ॥

“ತಥೇವ ತ್ವಮ್ಪಿ ಅಧಿಟ್ಠಾನೇ, ಸಬ್ಬದಾ ಅಚಲೋ ಭವ।
ಅಧಿಟ್ಠಾನಪಾರಮಿತಂ ಗನ್ತ್ವಾ, ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ॥

ಅಥಸ್ಸ “ನ ಏತ್ತಕೇಹೇವ ಬುದ್ಧಕಾರಕಧಮ್ಮೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಉತ್ತರಿಪಿ ಉಪಧಾರಯತೋ ನವಮಂ ಮೇತ್ತಾಪಾರಮಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಏತದಹೋಸಿ – “ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತ, ತ್ವಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನವಮಂ ಮೇತ್ತಾಪಾರಮಿಮ್ಪಿ ಪೂರೇಯ್ಯಾಸಿ। ಅಹಿತೇಸುಪಿ ಹಿತೇಸುಪಿ ಏಕಚಿತ್ತೋ ಭವೇಯ್ಯಾಸಿ। ಯಥಾ ಹಿ ಉದಕಂ ನಾಮ ಪಾಪಜನಸ್ಸಾಪಿ ಕಲ್ಯಾಣಜನಸ್ಸಾಪಿ ಸೀತಿಭಾವಂ ಏಕಸದಿಸಂ ಕತ್ವಾ ಫರತಿ, ಏವಮೇವ ತ್ವಮ್ಪಿ ಸಬ್ಬಸತ್ತೇಸು ಮೇತ್ತಚಿತ್ತೇನ ಏಕಚಿತ್ತೋವ ಹೋನ್ತೋ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ನವಮಂ ಮೇತ್ತಾಪಾರಮಿಂ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

“ನ ಹೇತೇ ಏತ್ತಕಾಯೇವ, ಬುದ್ಧಧಮ್ಮಾ ಭವಿಸ್ಸರೇ।
ಅಞ್ಞೇಪಿ ವಿಚಿನಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಬೋಧಿಪಾಚನಾ॥

“ವಿಚಿನನ್ತೋ ತದಾದಕ್ಖಿಂ, ನವಮಂ ಮೇತ್ತಾಪಾರಮಿಂ।
ಪುಬ್ಬಕೇಹಿ ಮಹೇಸೀಹಿ, ಆಸೇವಿತನಿಸೇವಿತಂ॥

“ಇಮಂ ತ್ವಂ ನವಮಂ ತಾವ, ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಸಮಾದಿಯ।
ಮೇತ್ತಾಯ ಅಸಮೋ ಹೋಹಿ, ಯದಿ ಬೋಧಿಂ ಪತ್ತುಮಿಚ್ಛಸಿ॥

“ಯಥಾಪಿ ಉದಕಂ ನಾಮ, ಕಲ್ಯಾಣೇ ಪಾಪಕೇ ಜನೇ।
ಸಮಂ ಫರತಿ ಸೀತೇನ, ಪವಾಹೇತಿ ರಜೋಮಲಂ॥

“ತಥೇವ ತ್ವಮ್ಪಿ ಅಹಿತಹಿತೇ, ಸಮಂ ಮೇತ್ತಾಯ ಭಾವಯ।
ಮೇತ್ತಾಪಾರಮಿತಂ ಗನ್ತ್ವಾ, ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ॥

ಅಥಸ್ಸ “ನ ಏತ್ತಕೇಹೇವ ಬುದ್ಧಕಾರಕಧಮ್ಮೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಉತ್ತರಿಪಿ ಉಪಧಾರಯತೋ ದಸಮಂ ಉಪೇಕ್ಖಾಪಾರಮಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಏತದಹೋಸಿ – “ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತ, ತ್ವಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಉಪೇಕ್ಖಾಪಾರಮಿಮ್ಪಿ ಪೂರೇಯ್ಯಾಸಿ। ಸುಖೇಪಿ ದುಕ್ಖೇಪಿ ಮಜ್ಝತ್ತೋವ ಭವೇಯ್ಯಾಸಿ। ಯಥಾ ಹಿ ಪಥವೀ ನಾಮ ಸುಚಿಮ್ಪಿ ಅಸುಚಿಮ್ಪಿ ಪಕ್ಖಿಪ್ಪಮಾನಾ ಮಜ್ಝತ್ತಾವ ಹೋತಿ, ಏವಮೇವ ತ್ವಮ್ಪಿ ಸುಖದುಕ್ಖೇಸು ಮಜ್ಝತ್ತೋವ ಹೋನ್ತೋ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ದಸಮಂ ಉಪೇಕ್ಖಾಪಾರಮಿಂ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

“ನ ಹೇತೇ ಏತ್ತಕಾಯೇವ, ಬುದ್ಧಧಮ್ಮಾ ಭವಿಸ್ಸರೇ।
ಅಞ್ಞೇಪಿ ವಿಚಿನಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಬೋಧಿಪಾಚನಾ॥

“ವಿಚಿನನ್ತೋ ತದಾದಕ್ಖಿಂ, ದಸಮಂ ಉಪೇಕ್ಖಾಪಾರಮಿಂ।
ಪುಬ್ಬಕೇಹಿ ಮಹೇಸೀಹಿ, ಆಸೇವಿತನಿಸೇವಿತಂ॥

“ಇಮಂ ತ್ವಂ ದಸಮಂ ತಾವ, ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಸಮಾದಿಯ।
ತುಲಾಭೂತೋ ದಳ್ಹೋ ಹುತ್ವಾ, ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಯಥಾಪಿ ಪಥವೀ ನಾಮ, ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಅಸುಚಿಂ ಸುಚಿಂ।
ಉಪೇಕ್ಖತಿ ಉಭೋಪೇತೇ, ಕೋಪಾನುನಯವಜ್ಜಿತಾ॥

“ತಥೇವ ತ್ವಮ್ಪಿ ಸುಖದುಕ್ಖೇ, ತುಲಾಭೂತೋ ಸದಾ ಭವ।
ಉಪೇಕ್ಖಾಪಾರಮಿತಂ ಗನ್ತ್ವಾ, ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ॥

ತತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ – “ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೇಹಿ ಪೂರೇತಬ್ಬಾ ಬೋಧಿಪರಿಪಾಚನಾ ಬುದ್ಧಕಾರಕಧಮ್ಮಾ ಏತ್ತಕಾಯೇವ, ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇ ನತ್ಥಿ, ಇಮಾಪಿ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ಉದ್ಧಂ ಆಕಾಸೇಪಿ ನತ್ಥಿ, ಹೇಟ್ಠಾ ಪಥವಿಯಮ್ಪಿ, ಪುರತ್ಥಿಮಾದೀಸು ದಿಸಾಸುಪಿ ನತ್ಥಿ, ಮಯ್ಹಮೇವ ಪನ ಹದಯಮಂಸಬ್ಭನ್ತರೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ”ತಿ। ಏವಂ ತಾಸಂ ಹದಯೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ತಾ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಸಮ್ಮಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಪಟಿಲೋಮಂ ಸಮ್ಮಸತಿ, ಪರಿಯನ್ತೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಆದಿಂ ಪಾಪೇತಿ, ಆದಿಮ್ಹಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಯನ್ತೇ ಠಪೇತಿ, ಮಜ್ಝೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಭತೋ ಓಸಾಪೇತಿ, ಉಭತೋ ಕೋಟೀಸು ಹೇತ್ವಾ ಮಜ್ಝೇ ಓಸಾಪೇತಿ। ಬಾಹಿರಕಭಣ್ಡಪರಿಚ್ಚಾಗೋ ದಾನಪಾರಮೀ ನಾಮ, ಅಙ್ಗಪರಿಚ್ಚಾಗೋ ದಾನಉಪಪಾರಮೀ ನಾಮ, ಜೀವಿತಪರಿಚ್ಚಾಗೋ ದಾನಪರಮತ್ಥಪಾರಮೀ ನಾಮಾತಿ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ದಸ ಉಪಪಾರಮಿಯೋ ದಸ ಪರಮತ್ಥಪಾರಮಿಯೋ ಯನ್ತತೇಲಂ ವಿನಿವಟ್ಟೇನ್ತೋ ವಿಯ ಮಹಾಮೇರುಂ ಮತ್ಥಂ ಕತ್ವಾ ಚಕ್ಕವಾಳಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಆಲುಳೇನ್ತೋ ವಿಯ ಚ ಸಮ್ಮಸಿ। ತಸ್ಸೇವಂ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ಸಮ್ಮಸನ್ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮತೇಜೇನ ಚತುನಹುತಾಧಿಕದ್ವಿಯೋಜನಸತಸಹಸ್ಸಬಹಲಾ ಅಯಂ ಮಹಾಪಥವೀ ಹತ್ಥಿನಾ ಅಕ್ಕನ್ತನಳಕಲಾಪೋ ವಿಯ, ಪೀಳಿಯಮಾನಂ ಉಚ್ಛುಯನ್ತಂ ವಿಯ ಚ ಮಹಾವಿರವಂ ವಿರವಮಾನಾ ಸಙ್ಕಮ್ಪಿ ಸಮ್ಪಕಮ್ಪಿ ಸಮ್ಪವೇಧಿ, ಕುಲಾಲಚಕ್ಕಂ ವಿಯ ತೇಲಯನ್ತಚಕ್ಕಂ ವಿಯ ಚ ಪರಿಬ್ಭಮಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

“ಏತ್ತಕಾಯೇವ ತೇ ಲೋಕೇ, ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಬೋಧಿಪಾಚನಾ।
ತತುದ್ಧಂ ನತ್ಥಿ ಅಞ್ಞತ್ರ, ದಳ್ಹಂ ತತ್ಥ ಪತಿಟ್ಠಹ॥

“ಇಮೇ ಧಮ್ಮೇ ಸಮ್ಮಸತೋ, ಸಭಾವಸರಸಲಕ್ಖಣೇ।
ಧಮ್ಮತೇಜೇನ ವಸುಧಾ, ದಸಸಹಸ್ಸೀ ಪಕಮ್ಪಥ॥

“ಚಲತೀ ರವತೀ ಪಥವೀ, ಉಚ್ಛುಯನ್ತಂವ ಪೀಳಿತಂ।
ತೇಲಯನ್ತೇ ಯಥಾ ಚಕ್ಕಂ, ಏವಂ ಕಮ್ಪತಿ ಮೇದನೀ”ತಿ॥

ಮಹಾಪಥವಿಯಾ ಕಮ್ಪಮಾನಾಯ ರಮ್ಮನಗರವಾಸಿನೋ ಸಣ್ಠಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಯುಗನ್ತವಾತಬ್ಭಾಹತಾ ಮಹಾಸಾಲಾ ವಿಯ ಮುಚ್ಛಿತಮುಚ್ಛಿತಾವ ಪಪತಿಂಸು, ಘಟಾದೀನಿ ಕುಲಾಲಭಾಜನಾನಿ ಪವಟ್ಟನ್ತಾನಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಹರನ್ತಾನಿ ಚುಣ್ಣವಿಚುಣ್ಣಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ಮಹಾಜನೋ ಭೀತತಸಿತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ “ಕಿಂ ನು ಖೋ ಭಗವಾ ನಾಗಾವಟ್ಟೋ ಅಯಂ ಭೂತಯಕ್ಖದೇವತಾಸು ಅಞ್ಞತರಾವಟ್ಟೋತಿ ನ ಹಿ ಮಯಂ ಏತಂ ಜಾನಾಮ, ಅಪಿಚ ಖೋ ಸಬ್ಬೋಪಿ ಅಯಂ ಮಹಾಜನೋ ಉಪದ್ದುತೋ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಇಮಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಪಾಪಕಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಉದಾಹು ಕಲ್ಯಾಣಂ, ಕಥೇಥ ನೋ ಏತಂ ಕಾರಣ”ನ್ತಿ ಆಹ।

ಅಥ ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ "ತುಮ್ಹೇ ಮಾ ಭಾಯಥ ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥ, ನತ್ಥಿ ವೋ ಇತೋನಿದಾನಂ ಭಯಂ। ಯೋ ಸೋ ಮಯಾ ಅಜ್ಜ ಸುಮೇಧಪಣ್ಡಿತೋ 'ಅನಾಗತೇ ಗೋತಮೋ ನಾಮ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ಬ್ಯಾಕತೋ, ಸೋ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ಸಮ್ಮಸತಿ, ತಸ್ಸ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ಸಮ್ಮಸನ್ತಸ್ಸ ವಿಲೋಳೇನ್ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮತೇಜೇನ ಸಕಲದಸಸಹಸ್ಸಿಲೋಕಧಾತು ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನ ಕಮ್ಪತಿ, ಚೇವ, ರವತಿ ಚಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ಯಾವತಾ ಪರಿಸಾ ಆಸಿ, ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪರಿವೇಸನೇ।
ಪವೇಧಮಾನಾ ಸಾ ತತ್ಥ, ಮುಚ್ಛಿತಾ ಸೇಸಿ ಭೂಮಿಯಂ॥

"ಘಟಾನೇಕಸಹಸ್ಸಾನಿ , ಕುಮ್ಭೀನಞ್ಚ ಸತಾ ಬಹೂ।
ಸಞ್ಚುಣ್ಣಮಥಿತಾ ತತ್ಥ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಘಟ್ಟಿತಾ॥

"ಉಬ್ಬಿಗ್ಗಾ ತಸಿತಾ ಭೀತಾ, ಭನ್ತಾ ಬ್ಯಧಿತಮಾನಸಾ।
ಮಹಾಜನಾ ಸಮಾಗಮ್ಮ, ದೀಪಙ್ಕರಮುಪಾಗಮುಂ॥

'ಕಿಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಲೋಕಸ್ಸ, ಕಲ್ಯಾಣಮಥ ಪಾಪಕಂ।
ಸಬ್ಬೋ ಉಪದ್ದುತೋ ಲೋಕೋ, ತಂ ವಿನೋದೇಹಿ ಚಕ್ಖುಮ'॥

"ತೇಸಂ ತದಾ ಸಞ್ಞಾಪೇಸಿ, ದೀಪಙ್ಕರೋ ಮಹಾಮುನಿ।
ವಿಸ್ಸತ್ಥಾ ಹೋಥ ಮಾ ಭಾಥ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಥವಿಕಮ್ಪನೇ॥

"ಯಮಹಂ ಅಜ್ಜ ಬ್ಯಾಕಾಸಿಂ, ಬುದ್ಧೋ ಲೋಕೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ।
ಏಸೋ ಸಮ್ಮಸತಿ ಧಮ್ಮಂ, ಪುಬ್ಬಕಂ ಜಿನಸೇವಿತಂ॥

"ತಸ್ಸ ಸಮ್ಮಸತೋ ಧಮ್ಮಂ, ಬುದ್ಧಭೂಮಿಂ ಅಸೇಸತೋ।
ತೇನಾಯಂ ಕಮ್ಪಿತಾ ಪಥವೀ, ದಸಸಹಸ್ಸೀ ಸದೇವಕೇ"ತಿ॥

ಮಹಾಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠೋ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಂ ಆದಾಯ ರಮ್ಮನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಾಲಾದೀಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ರಮ್ಮನಗರಮೇವ ಪಾವಿಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ಸಮ್ಮಸಿತ್ವಾ ವೀರಿಯಂ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ನಿಸಿನ್ನಾಸನಾ ವುಟ್ಠಾಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ, ಮನೋ ನಿಬ್ಬಾಯಿ ತಾವದೇ।
ಸಬ್ಬೇ ಮಂ ಉಪಸಙ್ಕಮ್ಮ, ಪುನಾಪಿ ಅಭಿವನ್ದಿಸುಂ॥

"ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಗುಣಂ, ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾನ ಮಾನಸಂ।
ದೀಪಙ್ಕರಂ ನಮಸ್ಸಿತ್ವಾ, ಆಸನಾ ವುಟ್ಠಹಿಂ ತದಾ"ತಿ॥

ಅಥ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆಸನಾ ವುಟ್ಠಹನ್ತಂ ಸಕಲದಸಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳದೇವತಾ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಮಾಲಾಗನ್ಧೇಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಅಯ್ಯ ಸುಮೇಧತಾಪಸ, ತಯಾ ಅಜ್ಜ ದೀಪಙ್ಕರದಸಬಲಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ಮಹತೀ ಪತ್ಥನಾ ಪತ್ಥಿತಾ, ಸಾ ತೇ ಅನನ್ತರಾಯೇನ ಸಮಿಜ್ಝತು, ಮಾ ತೇ ಭಯಂ ವಾ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ವಾ ಅಹೋಸಿ, ಸರೀರೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೋಪಿ ರೋಗೋ ಮಾ

ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ಖಿಪ್ಪಂ ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝ। ಯಥಾ ಪುಪ್ಫೂಪಗಫಲೂಪಗಾ ರುಕ್ಖಾ ಸಮಯೇ ಪುಪ್ಫನ್ತಿ ಚೇವ ಫಲನ್ತಿ ಚ, ತಥೇವ ತ್ವಮ್ಪಿ ಸಮಯಂ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಖಿಪ್ಪಂ ಸಮ್ಬೋಧಿಮುತ್ತಮಂ ಫುಸಸ್ಸೂ"ತಿಆದೀನಿ ಥುತಿಮಙ್ಗಲಾನಿ ಪಯಿರುದಾಹಂಸು, ಏವಂ ಪಯಿರುದಾಹಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ದೇವಟ್ಠಾನಮೇವ ಅಗಮಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ದೇವತಾಹಿ ಅಭಿತ್ಥುತೋ "ಅಹಂ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇತ್ವಾ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕಾನಂ ಚತುನ್ನಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಂ ಮತ್ಥಕೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವೀರಿಯಂ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ನಭಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ದಿಬ್ಬಂ ಮಾನುಸಕಂ ಪುಪ್ಫಂ, ದೇವಾ ಮಾನುಸಕಾ ಉಭೋ।
ಸಮೋಕಿರನ್ತಿ ಪುಪ್ಫೇಹಿ, ವುಟ್ಠಹನ್ತಸ್ಸ ಆಸನಾ॥

"ವೇದಯನ್ತಿ ಚ ತೇ ಸೋತ್ಥಿಂ, ದೇವಾ ಮಾನುಸಕಾ ಉಭೋ।
ಮಹನ್ತಂ ಪತ್ಥಿತಂ ತುಯ್ಹಂ, ತಂ ಲಭಸ್ಸು ಯಥಿಚ್ಛಿತಂ॥

"ಸಬ್ಬೀತಿಯೋ ವಿವಜ್ಜನ್ತು, ಸೋಕೋ ರೋಗೋ ವಿನಸ್ಸತು।
ಮಾ ತೇ ಭವನ್ತ್ವನ್ತರಾಯಾ, ಫುಸ ಖಿಪ್ಪಂ ಬೋಧಿಮುತ್ತಮಂ॥

"ಯಥಾಪಿ ಸಮಯೇ ಪತ್ತೇ, ಪುಪ್ಫನ್ತಿ ಪುಪ್ಫಿನೋ ದುಮಾ।
ತಥೇವ ತ್ವಂ ಮಹಾವೀರ, ಬುದ್ಧಞಾಣೇನ ಪುಪ್ಫಸ್ಸು॥

"ಯಥಾ ಯೇ ಕೇಚಿ ಸಮ್ಬುದ್ಧಾ, ಪೂರಯುಂ ದಸ ಪಾರಮೀ।
ತಥೇವ ತ್ವಂ ಮಹಾವೀರ, ಪೂರಯ ದಸ ಪಾರಮೀ॥

"ಯಥಾ ಯೇ ಕೇಚಿ ಸಮ್ಬುದ್ಧಾ, ಬೋಧಿಮಣ್ಡಮ್ಹಿ ಬುಜ್ಝರೇ।
ತಥೇವ ತ್ವಂ ಮಹಾವೀರ, ಬುಜ್ಝಸ್ಸು ಜಿನಬೋಧಿಯಂ॥

"ಯಥಾ ಯೇ ಕೇಚಿ ಸಮ್ಬುದ್ಧಾ, ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತಯುಂ।
ತಥೇವ ತ್ವಂ ಮಹಾವೀರ, ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತಯ॥

"ಪುಣ್ಣಮಾಯೇ ಯಥಾ ಚನ್ದೋ, ಪರಿಸುದ್ಧೋ ವಿರೋಚತಿ।
ತಥೇವ ತ್ವಂ ಪುಣ್ಣಮನೋ, ವಿರೋಚ ದಸಸಹಸ್ಸಿಯಂ॥

"ರಾಹುಮುತ್ತೋ ಯಥಾ ಸೂರಿಯೋ, ತಾಪೇನ ಅತಿರೋಚತಿ।
ತಥೇವ ಲೋಕಾ ಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ, ವಿರೋಚ ಸಿರಿಯಾ ತುವಂ॥

"ಯಥಾ ಯಾ ಕಾಚಿ ನದಿಯೋ, ಓಸರನ್ತಿ ಮಹೋದಧಿಂ।
ಏವಂ ಸದೇವಕಾ ಲೋಕಾ, ಓಸರನ್ತು ತವನ್ತಿಕೇ॥

"ತೇಹಿ ಥುತಪ್ಪಸತ್ಥೋ ಸೋ, ದಸ ಧಮ್ಮೇ ಸಮಾದಿಯ।
ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಪರಿಪೂರೇನ್ತೋ, ಪವನಂ ಪಾವಿಸೀ ತದಾ"ತಿ॥

ಸುಮೇಧಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ರಮ್ಮನಗರವಾಸಿನೋಪಿ ಖೋ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ಅದಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನಂ ಸರಣಾದೀಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ರಮ್ಮನಗರಮ್ಹಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತತೋ ಉದ್ಧಮ್ಪಿ ಯಾವತಾಯುಕಂ ತಿಟ್ಠನ್ತೋ ಸಬ್ಬಂ ಬುದ್ಧಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಅನುಪಾದಿಸೇಸಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿ। ತತ್ಥ ಯಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಬುದ್ಧವಂಸೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ತತ್ಥ –

“ತದಾ ತೇ ಭೋಜಯಿತ್ವಾನ, ಸಸಙ್ಘಂ ಲೋಕನಾಯಕಂ।
ಉಪಗಚ್ಛುಂ ಸರಣಂ ತಸ್ಸ, ದೀಪಙ್ಕರಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ॥

“ಸರಣಾಗಮನೇ ಕಞ್ಚಿ, ನಿವೇಸೇತಿ ತಥಾಗತೋ।
ಕಞ್ಚಿ ಪಞ್ಚಸು ಸೀಲೇಸು, ಸೀಲೇ ದಸವಿಧೇ ಪರಂ॥

“ಕಸ್ಸಚಿ ದೇತಿ ಸಾಮಞ್ಞಂ, ಚತುರೋ ಫಲಮುತ್ತಮೇ।
ಕಸ್ಸಚಿ ಅಸಮೇ ಧಮ್ಮೇ, ದೇತಿ ಸೋ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ॥

“ಕಸ್ಸಚಿ ವರಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ, ಅಟ್ಠ ದೇತಿ ನರಾಸಭೋ।
ತಿಸ್ಸೋ ಕಸ್ಸಚಿ ವಿಜ್ಜಾಯೋ, ಛಳಭಿಞ್ಞಾ ಪವೇಚ್ಛತಿ॥

“ತೇನ ಯೋಗೇನ ಜನಕಾಯಂ, ಓವದತಿ ಮಹಾಮುನಿ।
ತೇನ ವಿತ್ಥಾರಿಕಂ ಆಸಿ, ಲೋಕನಾಥಸ್ಸ ಸಾಸನಂ॥

“ಮಹಾಹನುಸಭಕ್ಖನ್ಧೋ, ದೀಪಙ್ಕರಸನಾಮಕೋ।
ಬಹೂ ಜನೇ ತಾರಯತಿ, ಪರಿಮೋಚೇತಿ ದುಗ್ಗತಿಂ॥

“ಬೋಧನೇಯ್ಯಂ ಜನಂ ದಿಸ್ವಾ, ಸತಸಹಸ್ಸೇಪಿ ಯೋಜನೇ।
ಖಣೇನ ಉಪಗನ್ತ್ವಾನ, ಬೋಧೇತಿ ತಂ ಮಹಾಮುನಿ॥

“ಪಠಮಾಭಿಸಮಯೇ ಬುದ್ಧೋ, ಕೋಟಿಸತಮಬೋಧಯಿ।
ದುತಿಯಾಭಿಸಮಯೇ ನಾಥೋ, ನವುತಿಕೋಟಿಮಬೋಧಯಿ॥

“ಯದಾ ಚ ದೇವಭವನಮ್ಹಿ, ಬುದ್ಧೋ ಧಮ್ಮಮದೇಸಯಿ।
ನವುತಿಕೋಟಿಸಹಸ್ಸಾನಂ, ತತಿಯಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹು॥

“ಸನ್ನಿಪಾತಾ ತಯೋ ಆಸುಂ, ದೀಪಙ್ಕರಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ।
ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಾನಂ, ಪಠಮೋ ಆಸಿ ಸಮಾಗಮೋ॥

“ಪುನ ನಾರದಕೂಟಮ್ಹಿ, ಪವಿವೇಕಗತೇ ಜಿನೇ।
ಖೀಣಾಸವಾ ವೀತಮಲಾ, ಸಮಿಂಸು ಸತಕೋಟಿಯೋ॥

“ಯಮ್ಹಿ ಕಾಲೇ ಮಹಾವೀರೋ, ಸುದಸ್ಸನಸಿಲುಚ್ಚಯೇ।
ನವುತಿಕೋಟಿಸಹಸ್ಸೇಹಿ, ಪವಾರೇಸಿ ಮಹಾಮುನಿ॥

“ಅಹಂ ತೇನ ಸಮಯೇನ, ಜಟಿಲೋ ಉಗ್ಗತಾಪನೋ।
ಅನ್ತಲಿಕ್ಖಮ್ಹಿ ಚರಣೋ, ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞಾಸು ಪಾರಗೂ॥

“ದಸವೀಸಸಹಸ್ಸಾನಂ , ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹು।
ಏಕದ್ವಿನ್ನಂ ಅಭಿಸಮಯಾ, ಗಣನಾತೋ ಅಸಙ್ಖಿಯಾ॥

“ವಿತ್ಥಾರಿಕಂ ಬಾಹುಜಞ್ಞಂ, ಇದ್ಧಂ ಫೀತಂ ಅಹು ತದಾ।
ದೀಪಙ್ಕರಸ್ಸ ಭಗವತೋ, ಸಾಸನಂ ಸುವಿಸೋಧಿತಂ॥

“ಚತ್ತಾರಿ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಛಳಭಿಞ್ಞಾ ಮಹಿದ್ಧಿಕಾ।
ದೀಪಙ್ಕರಂ ಲೋಕವಿದುಂ, ಪರಿವಾರೇನ್ತಿ ಸಬ್ಬದಾ॥

“ಯೇ ಕೇಚಿ ತೇನ ಸಮಯೇನ, ಜಹನ್ತಿ ಮಾನುಸಂ ಭವಂ।
ಅಪತ್ತಮಾನಸಾ ಸೇಕ್ಖಾ, ಗರಹಿತಾ ಭವನ್ತಿ ತೇ॥

“ಸುಪುಪ್ಫಿತಂ ಪಾವಚನಂ, ಅರಹನ್ತೇಹಿ ತಾದಿಹಿ।
ಖೀಣಾಸವೇಹಿ ವಿಮಲೇಹಿ, ಉಪಸೋಭತಿ ಸದೇವಕೇ॥

“ನಗರಂ ರಮ್ಮವತೀ ನಾಮ, ಸುದೇವೋ ನಾಮ ಖತ್ತಿಯೋ।
ಸುಮೇಧಾ ನಾಮ ಜನಿಕಾ, ದೀಪಙ್ಕರಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ॥

“ಸುಮಙ್ಗಲೋ ಚ ತಿಸ್ಸೋ ಚ, ಅಹೇಸುಂ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ।
ಸಾಗತೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ದೀಪಙ್ಕರಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ॥

“ನನ್ದಾ ಚೇವ ಸುನನ್ದಾ ಚ, ಅಹೇಸುಂ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ।
ಬೋಧಿ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ, ಪಿಪ್ಫಲೀತಿ ಪವುಚ್ಚತಿ॥

“ಅಸೀತಿಹತ್ಥಮುಬ್ಬೇಧೋ, ದೀಪಙ್ಕರೋ ಮಹಾಮುನಿ।
ಸೋಭತಿ ದೀಪರುಕ್ಖೋವ, ಸಾಲರಾಜಾವ ಫುಲ್ಲಿತೋ॥

“ಸತಸಹಸ್ಸವಸ್ಸಾನಿ, ಆಯು ತಸ್ಸ ಮಹೇಸಿನೋ।
ತಾವತಾ ತಿಟ್ಠಮಾನೋ ಸೋ, ತಾರೇಸಿ ಜನತಂ ಬಹುಂ॥

“ಜೋತಯಿತ್ವಾನ ಸದ್ಧಮ್ಮಂ, ಸನ್ತಾರೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನಂ।
ಜಲಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಖನ್ಧೋವ, ನಿಬ್ಬುತೋ ಸೋ ಸಸಾವಕೋ॥

“ಸಾ ಚ ಇದ್ಧಿ ಸೋ ಚ ಯಸೋ, ತಾನಿ ಚ ಪಾದೇಸು ಚಕ್ಕರತನಾನಿ।
ಸಬ್ಬಂ ತಮನ್ತರಹಿತಂ, ನನು ರಿತ್ತಾ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರಾ”ತಿ॥

ದೀಪಙ್ಕರಸ್ಸ ಪನ ಭಗವತೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಏಕಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ **ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ** ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೇ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಂ, ದುತಿಯೇ ಕೋಟಿಸಹಸ್ಸಂ, ತತಿಯೇ ನವುತಿಕೋಟಿಯೋ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ವಿಜಿತಾವೀ ನಾಮ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ಹುತ್ವಾ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಸಙ್ಖಸ್ಸ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ಅದಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ "ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕರಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಸೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿ। ಸೋ ತೀಣಿ ಪಿಟಕಾನಿ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಪಞ್ಚ ಅಭಿಞ್ಞಾಯೋ ಚ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಅಪರಿಹೀನಜ್ಝಾನೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಕೋಣ್ಡಞ್ಞಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪನ ರಮ್ಮವತೀ ನಾಮ ನಗರಂ, ಸುನನ್ದೋ ನಾಮ ಖತ್ತಿಯೋ ಪಿತಾ, ಸುಜಾತಾ ನಾಮ ದೇವೀ ಮಾತಾ, ಭದ್ದೋ ಚ ಸುಭದ್ದೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಅನುರುದ್ಧೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ತಿಸ್ಸಾ ಚ ಉಪತಿಸ್ಸಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಸಾಲಕಲ್ಯಾಣೀ ಬೋಧಿ, ಅಟ್ಠಾಸೀತಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಸರೀರಂ, ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಂ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣಂ ಅಹೋಸಿ।

> "ದೀಪಙ್ಕರಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ ನಾಮ ನಾಯಕೋ।
> ಅನನ್ತತೇಜೋ ಅಮಿತಯಸೋ, ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯೋ ದುರಾಸದೋ"ತಿ॥

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ ಏಕಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ಕಪ್ಪೇ ಚತುರೋ ಬುದ್ಧಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು **ಮಙ್ಗಲೋ, ಸುಮನೋ, ರೇವತೋ, ಸೋಭಿತೋ**ತಿ। **ಮಙ್ಗಲಸ್ಸ** ಭಗವತೋ ತಯೋ ಸನ್ನಿಪಾತಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇಸು ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೇ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಹೇಸುಂ, ದುತಿಯೇ ಕೋಟಿಸಹಸ್ಸಂ, ತತಿಯೇ ನವುತಿಕೋಟಿಯೋ। ವೇಮಾತಿಕಭಾತಾ ಕಿರಸ್ಸ ಆನನ್ದಕುಮಾರೋ ನಾಮ ನವುತಿಕೋಟಿಸಙ್ಖ್ಯಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನತ್ಥಾಯ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಅನುಪುಬ್ಬಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇಸಿ, ಸೋ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಸಾಯ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಕುಲಪುತ್ತಾನಂ ಪುಬ್ಬಚರಿತಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಇದ್ಧಿಮಯಪತ್ತಚೀವರಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ "ಏಥ, ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ ಆಹ। ಸಬ್ಬೇ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಇದ್ಧಿಮಯಪತ್ತಚೀವರಧರಾ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸಮಹಾಥೇರಾ ವಿಯ ಆಕಪ್ಪಸಮ್ಪನ್ನಾ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪರಿವಾರಯಿಂಸು। ಅಯಮಸ್ಸ ತತಿಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತೋ ಅಹೋಸಿ।

ಯಥಾ ಪನ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಮನ್ತಾ ಅಸೀತಿಹತ್ಥಪ್ಪಮಾಣಾಯೇವ ಸರೀರಪ್ಪಭಾ ಅಹೋಸಿ, ನ ಏವಂ ತಸ್ಸ, ತಸ್ಸ ಪನ ಭಗವತೋ ಸರೀರಪ್ಪಭಾ ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ದಸಸಹಸ್ಸಿಲೋಕಧಾತುಂ ಫರಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ರುಕ್ಖಪಥವಿಪಬ್ಬತಸಮುದ್ದಾದಯೋ ಅನ್ತಮಸೋ ಉಕ್ಖಲಿಕಾದೀನಿ ಉಪಾದಾಯ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟಪರಿಯೋನದ್ಧಾ ವಿಯ ಅಹೇಸುಂ। ಆಯುಪ್ಪಮಾಣಂ ಪನಸ್ಸ ನವುತಿವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅಹೋಸಿ। ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾದಯೋ ಅತ್ತನೋ ಪಭಾಯ ವಿರೋಚಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು, ರತ್ತಿನ್ದಿವಪರಿಚ್ಛೇದೋ ನ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ। ದಿವಾ ಸೂರಿಯಾಲೋಕೇನ ವಿಯ ಸತ್ತಾ ನಿಚ್ಚಂ ಬುದ್ಧಾಲೋಕೇನೇವ ವಿಚರಿಂಸು, ಸಾಯಂ ಪುಪ್ಫಿತಕುಸುಮಾನಂ, ಪಾತೋ ರವನಕಸಕುಣಾದೀನಞ್ಚ ವಸೇನ ಲೋಕೋ ರತ್ತಿನ್ದಿವಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇಸಿ।

ಕಿಂ ಪನ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಅಯಮಾನುಭಾವೋ ನತ್ಥೀತಿ? ನೋ ನತ್ಥಿ। ತೇಪಿ ಹಿ ಆಕಙ್ಖಮಾನಾ ದಸಸಹಸ್ಸಿಂ ವಾ ಲೋಕಧಾತುಂ ತತೋ ವಾ ಭಿಯ್ಯೋ ಆಭಾಯ ಫರೇಯ್ಯುಂ। ಮಙ್ಗಲಸ್ಸ ಪನ ಭಗವತೋ ಪುಬ್ಬಪತ್ಥನಾವಸೇನ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಬ್ಯಾಮಪ್ಪಭಾ ವಿಯ ಸರೀರಪ್ಪಭಾ ನಿಚ್ಚಕಾಲಮೇವ ದಸಸಹಸ್ಸಿಲೋಕಧಾತುಂ ಫರಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಬೋಧಿಸತ್ತಚರಿಯಕಾಲೇ ವೇಸ್ಸನ್ತರಸದಿಸೇ ಅತ್ತಭಾವೇ ಠಿತೋ ಸಪುತ್ತದಾರೋ ವಙ್ಕಪಬ್ಬತಸದಿಸೇ ಪಬ್ಬತೇ ವಸಿ। ಅಥೇಕೋ ಖರದಾಠಿಕೋ ನಾಮ ಯಕ್ಖೋ ಮಹಾಪುರಿಸಸ್ಸ ದಾನಜ್ಝಾಸಯತಂ ಸುತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಣ್ಣೇನ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಂ ದ್ವೇ ದಾರಕೇ ಯಾಚಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ "ದದಾಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪುತ್ತಕೇ"ತಿ ಹಟ್ಠಪಹಟ್ಠೋ ಉದಕಪರಿಯನ್ತಂ ಪಥವಿಂ ಕಮ್ಪೇನ್ತೋ ದ್ವೇಪಿ ದಾರಕೇ ಅದಾಸಿ। ಯಕ್ಖೋ ಚಙ್ಕಮನಕೋಟಿಯಂ ಆಲಮ್ಬನಫಲಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಠತ್ವಾ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಮೂಲಕಲಾಪೇ ವಿಯ ದ್ವೇ ದಾರಕೇ ಖಾದಿ। ಮಹಾಪುರಿಸಸ್ಸ ಯಕ್ಖಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಮುಖೇ ವಿವಟಮತ್ತೇ ಅಗ್ಗಿಜಾಲಂ ವಿಯ ಲೋಹಿತಧಾರಂ

ಉಗ್ಗಿರಮಾನಂ ತಸ್ಸ ಮುಖಂ ದಿಸ್ವಾಪಿ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ದೋಮನಸ್ಸಂ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। "ಸುದಿನ್ನಂ ವತ ಮೇ ದಾನ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತಯತೋ ಪನಸ್ಸ ಸರೀರೇ ಮಹನ್ತಂ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸ ಉದಪಾದಿ। ಸೋ "ಇಮಸ್ಸ ಮೇ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಅನಾಗತೇ ಇಮಿನಾವ ನೀಹಾರೇನ ರಸ್ಮಿಯೋ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೂ"ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ತಂ ಪತ್ಥನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಬುದ್ಧಭೂತಸ್ಸ ಸರೀರತೋ ರಸ್ಮಿಯೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಏತ್ತಕಂ ಠಾನಂ ಫರಿಂಸು।

ಅಪರಮ್ಪಿಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಚರಿತಂ ಅತ್ಥಿ। ಸೋ ಕಿರ ಬೋಧಿಸತ್ತಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಚೇತಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಮಯಾ ಜೀವಿತಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ದಣ್ಡದೀಪಿಕಾವೇಠನನಿಯಾಮೇನ ಸಕಲಸರೀರಂ ವೇಠಾಪೇತ್ವಾ ರತನಮತ್ತಮಕುಳಂ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಂ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಂ ಸಪ್ಪಿಸ್ಸ ಪೂರಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಸಹಸ್ಸವಟ್ಟಿಯೋ ಜಾಲಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ಸೀಸೇನಾದಾಯ ಸಕಲಸರೀರಂ ಜಾಲಾಪೇತ್ವಾ ಚೇತಿಯಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸಕಲರತ್ತಿಂ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ। ಏವಂ ಯಾವ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಾ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸಾಪಿಸ್ಸ ಲೋಮಕೂಪಮತ್ತಮ್ಪಿ ಉಸುಮಂ ನ ಗಣ್ಹಿ। ಪದುಮಗಬ್ಭಂ ಪವಿಟ್ಠಕಾಲೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಧಮ್ಮೋ ಹಿ ನಾಮೇಸ ಅತ್ತಾನಂ ರಕ್ಖನ್ತಂ ರಕ್ಖತಿ। ತೇನಾಹ ಭಗವಾ –

> "ಧಮ್ಮೋ ಹವೇ ರಕ್ಖತಿ ಧಮ್ಮಚಾರಿಂ, ಧಮ್ಮೋ ಸುಚಿಣ್ಣೋ ಸುಖಮಾವಹಾತಿ।
> ಏಸಾನಿಸಂಸೋ ಧಮ್ಮೇ ಸುಚಿಣ್ಣೇ, ನ ದುಗ್ಗತಿಂ ಗಚ್ಛತಿ ಧಮ್ಮಚಾರೀ"ತಿ॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೩೦೩; ಜಾ॰ ೧.೧೦.೧೦೨; ೧.೧೫.೩೮೫)।

ಇಮಸ್ಸಾಪಿ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸರೀರೋಭಾಸೋ ದಸಸಹಸ್ಸಿಲೋಕಧಾತುಂ ಫರಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ತದಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸುರುಚಿ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಹುತ್ವಾ "ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಧುರಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ "ಸ್ವೇ ಮಯ್ಹಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಆಹ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಿತ್ತಕೇಹಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅತ್ಥೋತಿ? "ಕಿತ್ತಕಾ ಪನ ವೋ, ಭನ್ತೇ, ಪರಿವಾರಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ಆಹ। ತದಾ ಪನ ಸತ್ಥು ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೋಯೇವ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ "ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಭನ್ತೇ, ಸಬ್ಬೇಹಿಪಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮಯ್ಹಂ ಗೇಹೇ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥಾತಿ। ಸತ್ಥಾ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸ್ವಾತನಾಯ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಅಹಂ ಏತ್ತಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಯಾಗುಭತ್ತವತ್ಥಾದೀನಿ ದಾತುಂ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ನಿಸೀದನಟ್ಠಾನಂ ಪನ ಕಥಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ।

ತಸ್ಸ ಸಾ ಚಿನ್ತಾ ಚತುರಾಸೀತಿಯೋಜನಸಹಸ್ಸಮತ್ಥಕೇ ಠಿತಸ್ಸ ದೇವರಞ್ಞೋ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಸಿಲಾಸನಸ್ಸ ಉಣ್ಹಭಾವಂ ಜನೇಸಿ। ಸಕ್ಕೋ "ಕೋ ನು ಖೋ ಮಂ ಇಮಮ್ಹಾ ಠಾನಾ ಚಾವೇತುಕಾಮೋ"ತಿ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುನಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಮಹಾಪುರಿಸಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸುರುಚಿ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ನಿಸೀದನಟ್ಠಾನತ್ಥಾಯ ಚಿನ್ತೇಸಿ, ಮಯಾಪಿ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುಞ್ಞಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವಡ್ಢಕಿವಣ್ಣಂ ನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ವಾಸಿಫರಸುಹತ್ಥೋ ಮಹಾಪುರಿಸಸ್ಸ ಪುರತೋ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಸೋ "ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಕಸ್ಸಚಿ ಭತಿಯಾ ಕತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಮಹಾಪುರಿಸೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಆಹ। "ಮಮ ಅಜಾನನಸಿಪ್ಪಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಗೇಹಂ ವಾ ಮಣ್ಡಪಂ ವಾ ಯೋ ಯಂ ಕಾರೇತಿ, ತಸ್ಸ ತಂ ಕಾತುಂ ಜಾನಾಮೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಮಯ್ಹಂ ಕಮ್ಮಂ ಅತ್ಥೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಅಯ್ಯಾ"ತಿ? "ಸ್ವಾತನಾಯ ಮೇ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಭಿಕ್ಖೂ ನಿಮನ್ತಿತಾ, ತೇಸಂ ನಿಸೀದನಮಣ್ಡಪಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ। "ಅಹಂ ನಾಮ ಕರೇಯ್ಯಂ, ಸಚೇ ಮಮ ಭತಿಂ ದಾತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ। "ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ ತಾತಾ"ತಿ। "ಸಾಧು ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಂ ಪದೇಸಂ ಓಲೋಕೇಸಿ, ದ್ವಾದಸತೇರಸಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣೋ ಪದೇಸೋ ಕಸಿಣಮಣ್ಡಲಂ ವಿಯ ಸಮತಲೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ "ಏತ್ತಕೇ ಠಾನೇ ಸತ್ತರತನಮಯೋ ಮಣ್ಡಪೋ ಉಟ್ಠಹತೂ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಓಲೋಕೇಸಿ। ತಾವದೇವ ಪಥವಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಮಣ್ಡಪೋ ಉಟ್ಠಹಿ। ತಸ್ಸ ಸೋವಣ್ಣಮಯೇಸು ಥಮ್ಭೇಸು ರಜತಮಯಾ ಘಟಕಾ ಅಹೇಸುಂ, ರಜತಮಯೇಸು ಸೋವಣ್ಣಮಯಾ, ಮಣಿತ್ಥಮ್ಭೇಸು ಪವಾಳಮಯಾ, ಪವಾಳತ್ಥಮ್ಭೇಸು ಮಣಿಮಯಾ, ಸತ್ತರತನಮಯೇಸು

ಸತ್ತರತನಮಯಾವ ಘಟಕಾ ಅಹೇಸುಂ । ತತೋ "ಮಣ್ಡಪಸ್ಸ ಅನ್ತರನ್ತರೇನ ಕಿಙ್ಕಿಣಿಕಜಾಲಂ ಓಲಮ್ಬತೂ"ತಿ ಓಲೋಕೇಸಿ, ಸಹ ಓಲೋಕನೇನೇವ ಕಿಙ್ಕಿಣಿಕಜಾಲಂ ಓಲಮ್ಬಿ, ಯಸ್ಸ ಮನ್ದವಾತೇರಿತಸ್ಸ ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕಸ್ಸೇವ ತೂರಿಯಸ್ಸ ಮಧುರಸದ್ದೋ ನಿಗ್ಗಚ್ಛತಿ, ದಿಬ್ಬಸಙ್ಗೀತಿವತ್ತನಕಾಲೋ ವಿಯ ಹೋತಿ। "ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಗನ್ಧದಾಮಮಾಲಾದಾಮಾನಿ ಓಲಮ್ಬನ್ತೂ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ, ದಾಮಾನಿ ಓಲಮ್ಬಿಂಸು। "ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಸಙ್ಖ್ಯಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆಸನಾನಿ ಚ ಆಧಾರಕಾನಿ ಚ ಪಥವಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಹನ್ತೂ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ, ತಾವದೇವ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು। "ಕೋಣೇ ಕೋಣೇ ಏಕೇಕಾ ಉದಕಚಾಟಿಯೋ ಉಟ್ಠಹನ್ತೂ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ, ಉದಕಚಾಟಿಯೋ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು।

ಏತ್ತಕಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಏಹಿ ಅಯ್ಯ, ತವ ಮಣ್ಡಪಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಭತಿಂ ದೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಮಹಾಪುರಿಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಣ್ಡಪಂ ಓಲೋಕೇಸಿ, ಓಲೋಕೇನ್ತಸ್ಸೇವಸ್ಸ ಸಕಲಸರೀರಂ ಪಞ್ಚವಣ್ಣಾಯ ಪೀತಿಯಾ ನಿರನ್ತರಂ ಫುಟಂ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಣ್ಡಪಂ ಓಲೋಕಯತೋ ಏತದಹೋಸಿ - "ನಾಯಂ ಮಣ್ಡಪೋ ಮನುಸ್ಸಭೂತೇನ ಕತೋ, ಮಯ್ಹಂ ಪನ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಮಯ್ಹಂ ಗುಣಂ ಆಗಮ್ಮ ಅದ್ಧಾ ಸಕ್ಕಭವನಂ ಉಣ್ಹಂ ಅಹೋಸಿ, ತತೋ ಸಕ್ಕೇನ ದೇವರಞ್ಞಾ ಅಯಂ ಮಣ್ಡಪೋ ಕಾರಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। "ನ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಯುತ್ತಂ ಏವರೂಪೇ ಮಣ್ಡಪೇ ಏಕದಿವಸಂಯೇವ ದಾನಂ ದಾತುಂ, ಸತ್ತಾಹಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಬಾಹಿರಕದಾನಞ್ಹಿ ಕಿತ್ತಕಮ್ಪಿ ಸಮಾನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಾನಂ ತುಟ್ಠಿಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಅಲಙ್ಕತಸೀಸಂ ಪನ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಿತಅಕ್ಖೀನಿ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಹದಯಮಂಸಂ ವಾ ಉಬ್ಬಟ್ಟೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಕಾಲೇ ಬೋಧಿಸತ್ತಾನಂ ಚಾಗಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತುಟ್ಠಿ ನಾಮ ಹೋತಿ। ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಹಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸಿವಿಜಾತಕೇ ದೇವಸಿಕಂ ಪಞ್ಚ ಕಹಾಪಣಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಚತೂಸು ದ್ವಾರೇಸು ನಗರಮಜ್ಝೇ ಚ ದಾನಂ ದೇನ್ತಸ್ಸ ತಂ ದಾನಂ ಚಾಗತುಟ್ಠಿಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಯದಾ ಪನಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಣ್ಣೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಅಕ್ಖೀನಿ ಯಾಚಿ, ತದಾ ತಾನಿ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ದದಮಾನಸ್ಸೇವ ಹಾಸೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಞ್ಞಥತ್ತಂ ನಾಹೋಸಿ। ಏವಂ ದಾನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಬೋಧಿಸತ್ತಾನಂ ತಿತ್ತಿ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ತಸ್ಮಾ ಸೋಪಿ ಮಹಾಪುರಿಸೋ "ಸತ್ತಾಹಂ ಮಯಾ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಸಙ್ಖ್ಯಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದಾನಂ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಮಣ್ಡಪೇ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಗವಪಾನಂ ನಾಮ ದಾನಂ ಅದಾಸಿ। ಗವಪಾನನ್ತಿ ಮಹನ್ತೇ ಮಹನ್ತೇ ಕೋಲಮ್ಬೇ ಖೀರಸ್ಸ ಪೂರೇತ್ವಾ ಉದ್ಧನೇಸು ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಘನಪಾಕಪಕ್ಕೇ ಖೀರೇ ಥೋಕೇ ತಣ್ಡುಲೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಧುಸಕ್ಕರಾಚುಣ್ಣಸಪ್ಪೀಹಿ ಅಭಿಸಙ್ಖತಂ ಭೋಜನಂ ವುಚ್ಚತಿ। ಮನುಸ್ಸಾಯೇವ ಪನ ಪರಿವಿಸಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು, ದೇವಾಪಿ ಏಕನ್ತರಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ಪರಿವಿಸಿಂಸು। ದ್ವಾದಸತೇರಸಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣಂ ಠಾನಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ನಪ್ಪಹೋಸಿಯೇವ। ತೇ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಪರಿಯೋಸಾನದಿವಸೇ ಸಬ್ಬಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪತ್ತಾನಿ ಧೋವಾಪೇತ್ವಾ ಭೇಸಜ್ಜತ್ಥಾಯ ಸಪ್ಪಿನವನೀತಮಧುಫಾಣಿತಾದೀನಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ತಿಚೀವರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅದಾಸಿ, ಸಙ್ಘನವಕಭಿಕ್ಖುನಾ ಲದ್ಧಚೀವರಸಾಟಕಾ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕಾ ಅಹೇಸುಂ।

ಸತ್ಥಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತೋ "ಅಯಂ ಪುರಿಸೋ ಏವರೂಪಂ ಮಹಾದಾನಂ ಅದಾಸಿ, ಕೋ ನು ಖೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ "ಅನಾಗತೇ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಂ ಮತ್ಥಕೇ ಗೋತಮೋ ನಾಮ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ದಿಸ್ವಾ ಮಹಾಪುರಿಸಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ತ್ವಂ ಏತ್ತಕಂ ನಾಮ ಕಾಲಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಗೋತಮೋ ನಾಮ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಮಹಾಪುರಿಸೋ ಬ್ಯಾಕರಣಂ ಸುತ್ವಾ "ಅಹಂ ಕಿರ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ, ಕೋ ಮೇ ಘರಾವಾಸೇನ ಅತ್ಥೋ, ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಥಾರೂಪಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಖೇಳಪಿಣ್ಡಂ ವಿಯ ಪಹಾಯ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧವಚನಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಆಯುಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಮಙ್ಗಲಸ್ಸ ಪನ ಭಗವತೋ ನಗರಂ ಉತ್ತರಂ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ, ಪಿತಾಪಿ ಉತ್ತರೋ ನಾಮ ಖತ್ತಿಯೋ, ಮಾತಾಪಿ ಉತ್ತರಾ ನಾಮ ದೇವೀ, ಸುದೇವೋ ಚ ಧಮ್ಮಸೇನೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಪಾಲಿತೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಸೀವಲೀ ಚ ಅಸೋಕಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ನಾಗರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ಅಟ್ಠಾಸೀತಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಸರೀರಂ ಅಹೋಸಿ। ನವುತಿವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಠತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಪನ

ತಸ್ಮಿಂ ಭಗವತಿ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ದಸ ಚಕ್ಕವಾಳಸಹಸ್ಸಾನಿ ಏಕನ್ಧಕಾರಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ಸಬ್ಬಚಕ್ಕವಾಳೇಸು ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಮಹನ್ತಂ ಆರೋದನಪರಿದೇವನಂ ಅಹೋಸಿ।

“ಕೋಣ್ಡಞ್ಞಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಮಙ್ಗಲೋ ನಾಮ ನಾಯಕೋ।
ತಮಂ ಲೋಕೇ ನಿಹನ್ತ್ವಾನ, ಧಮ್ಮೋಕ್ಕಮಭಿಧಾರಯೀ”ತಿ॥

ಏವಂ ದಸಸಹಸ್ಸಿಲೋಕಧಾತುಂ ಅನ್ಧಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅಪರಭಾಗೇ **ಸುಮನೋ** ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೇ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಭಿಕ್ಖೂ ಅಹೇಸುಂ, ದುತಿಯೇ ಕಞ್ಚನಪಬ್ಬತಮ್ಹಿ ನವುತಿಕೋಟಿಸಹಸ್ಸಾನಿ, ತತಿಯೇ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಸಹಸ್ಸಾನಿ। ತದಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಅತುಲೋ ನಾಮ ನಾಗರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ। ಸೋ “ಬುದ್ಧೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ”ತಿ ಸುತ್ವಾ ಞಾತಿಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ನಾಗಭವನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಭಿಕ್ಖುಪರಿವಾರಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ದಿಬ್ಬತೂರಿಯೇಹಿ ಉಪಹಾರಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಂ ದುಸ್ಸಯುಗಾನಿ ದತ್ವಾ ಸರಣೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋಪಿ ನಂ ಸತ್ಥಾ “ಅನಾಗತೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ನಗರಂ ಖೇಮಂ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ, ಸುದತ್ತೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಪಿತಾ, ಸಿರಿಮಾ ನಾಮ ಮಾತಾ, ಸರಣೋ ಚ ಭಾವಿತತ್ತೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಉದೇನೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಸೋಣಾ ಚ ಉಪಸೋಣಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ನಾಗರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ನವುತಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಸರೀರಂ, ನವುತಿಯೇವ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣಂ ಅಹೋಸಿ।

“ಮಙ್ಗಲಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಸುಮನೋ ನಾಮ ನಾಯಕೋ।
ಸಬ್ಬಧಮ್ಮೇಹಿ ಅಸಮೋ, ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಮುತ್ತಮೋ”ತಿ॥

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ **ರೇವತೋ** ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೇ ಗಣನಾ ನತ್ಥಿ, ದುತಿಯೇ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಭಿಕ್ಖೂ ಅಹೇಸುಂ, ತಥಾ ತತಿಯೇ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅತಿದೇವೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಸರಣೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಸಿರಸ್ಮಿಂ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ ಕಿಲೇಸಪ್ಪಹಾನೇ ವಣ್ಣಂ ವತ್ವಾ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೇನ ಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋಪಿ ನಂ “ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ಭಗವತೋ ನಗರಂ ಧಞ್ಞವತೀ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ, ಪಿತಾ ವಿಪುಲೋ ನಾಮ ಖತ್ತಿಯೋ, ಮಾತಾಪಿ ವಿಪುಲಾ ನಾಮ ದೇವೀ, ವರುಣೋ ಚ ಬ್ರಹ್ಮದೇವೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಸಮ್ಭವೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಭದ್ದಾ ಚ ಸುಭದ್ದಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ನಾಗರುಕ್ಖೋವ ಬೋಧಿ, ಸರೀರಂ ಅಸೀತಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ಆಯು ಸಟ್ಠಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನೀತಿ।

“ಸುಮನಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ರೇವತೋ ನಾಮ ನಾಯಕೋ।
ಅನೂಪಮೋ ಅಸದಿಸೋ, ಅತುಲೋ ಉತ್ತಮೋ ಜಿನೋ”ತಿ॥

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ **ಸೋಭಿತೋ** ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೇ ಕೋಟಿಸತಭಿಕ್ಖೂ ಅಹೇಸುಂ, ದುತಿಯೇ ನವುತಿಕೋಟಿಯೋ, ತತಿಯೇ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಯೋ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಜಿತೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಸರಣೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋಪಿ ನಂ “ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ಭಗವತೋ ಸುಧಮ್ಮಂ ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ಪಿತಾಪಿ ಸುಧಮ್ಮೋ ನಾಮ ರಾಜಾ, ಮಾತಾಪಿ ಸುಧಮ್ಮಾ ನಾಮ ದೇವೀ, ಅಸಮೋ ಚ ಸುನೇತ್ತೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಅನೋಮೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ನಕುಲಾ ಚ ಸುಜಾತಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ನಾಗರುಕ್ಖೋವ ಬೋಧಿ, ಅಟ್ಠಪಣ್ಣಾಸಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಸರೀರಂ ಅಹೋಸಿ, ನವುತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣನ್ತಿ।

“ರೇವತಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಸೋಭಿತೋ ನಾಮ ನಾಯಕೋ।
ಸಮಾಹಿತೋ ಸನ್ತಚಿತ್ತೋ, ಅಸಮೋ ಅಪ್ಪಟಿಪುಗ್ಗಲೋ”ತಿ॥

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ ಏಕಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ಕಪ್ಪೇ ತಯೋ ಬುದ್ಧಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು **ಅನೋಮದಸ್ಸೀ ಪದುಮೋ ನಾರದೋ**ತಿ। **ಅನೋಮದಸ್ಸಿಸ್ಸ** ಭಗವತೋ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಟ್ಠಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ದುತಿಯೇ ಸತ್ತ, ತತಿಯೇ ಛ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕೋ ಯಕ್ಖಸೇನಾಪತಿ ಅಹೋಸಿ ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ ಅನೇಕಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಾನಂ ಯಕ್ಖಾನಂ ಅಧಿಪತಿ। ಸೋ “ಬುದ್ಧೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ”ತಿ ಸುತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ಅದಾಸಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ನಂ “ಅನಾಗತೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಅನೋಮದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಪನ ಭಗವತೋ ಚನ್ದವತೀ ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ಯಸವಾ ನಾಮ ರಾಜಾ ಪಿತಾ, ಯಸೋಧರಾ ನಾಮ ಮಾತಾ, ನಿಸಭೋ ಚ ಅನೋಮೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ವರುಣೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಸುನ್ದರೀ ಚ ಸುಮನಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಅಜ್ಜುನರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ಅಟ್ಠಪಣ್ಣಾಸಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಸರೀರಂ ಅಹೋಸಿ, ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಂ ಆಯೂತಿ।

“ಸೋಭಿತಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ದ್ವಿಪದುತ್ತಮೋ।
ಅನೋಮದಸ್ಸೀ ಅಮಿತಯಸೋ, ತೇಜಸ್ಸೀ ದುರತಿಕ್ಕಮೋ”ತಿ॥

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ **ಪದುಮೋ** ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ತಯೋ ಭಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೇ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಭಿಕ್ಖೂ ಅಹೇಸುಂ, ದುತಿಯೇ ತೀಣಿ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ, ತತಿಯೇ ಅಗಾಮಕೇ ಅರಞ್ಞೇ ಮಹಾವನಸಣ್ಡವಾಸೀನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದ್ವೇ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ। ತದಾ ತಥಾಗತೇ ತಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ವಸನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸೀಹೋ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿರೋಧಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಸಮಾಪನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸೀಹನಾದಂ ನದಿತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಬುದ್ಧಾರಮ್ಮಣಪೀತಿಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ಪೀತಿಸುಖೇನೇವ ಗೋಚರಾಯ ಅಪಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಪರಿಚ್ಚಾಗಂ ಕತ್ವಾ ಪಯಿರುಪಾಸಮಾನೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಸತ್ತಾಹಚ್ಚಯೇನ ನಿರೋಧಾ ವುಟ್ಠಿತೋ ಸೀಹಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ “ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇಪಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘಂ ವನ್ದಿಸ್ಸತೀತಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಆಗಚ್ಛತೂ”ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಾವದೇವ ಆಗಮಿಂಸು। ಸೀಹೋ ಸಙ್ಘೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಮನಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ “ಅನಾಗತೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಪದುಮಸ್ಸ ಪನ ಭಗವತೋ ಚಮ್ಪಕಂ ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ಅಸಮೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಪಿತಾ, ಅಸಮಾ ನಾಮ ದೇವೀ ಮಾತಾ, ಸಾಲೋ ಚ ಉಪಸಾಲೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ವರುಣೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ರಾಮಾ ಚ ಸುರಾಮಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಸೋಣರುಕ್ಖೋ ನಾಮ ಬೋಧಿ, ಅಟ್ಠಪಣ್ಣಾಸಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಸರೀರಂ ಅಹೋಸಿ, ಆಯು ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸನ್ತಿ।

“ಅನೋಮದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ದ್ವಿಪದುತ್ತಮೋ।
ಪದುಮೋ ನಾಮ ನಾಮೇನ, ಅಸಮೋ ಅಪ್ಪಟಿಪುಗ್ಗಲೋ”ತಿ॥

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ **ನಾರದೋ** ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೇ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಭಿಕ್ಖೂ ಅಹೇಸುಂ, ದುತಿಯೇ ನವುತಿಕೋಟಿಸಹಸ್ಸಾನಿ, ತತಿಯೇ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಸಹಸ್ಸಾನಿ । ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸು ಅಭಿಞ್ಞಾಸು ಅಟ್ಠಸು ಚ ಸಮಾಪತ್ತೀಸು ಚಿಣ್ಣವಸೀ ಹುತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಲೋಹಿತಚನ್ದನೇನ ಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋಪಿ ನಂ “ಅನಾಗತೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಧಞ್ಞವತೀ ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ಸುದೇವೋ ನಾಮ ಖತ್ತಿಯೋ ಪಿತಾ, ಅನೋಮಾ ನಾಮ ಮಾತಾ, ಸದ್ದಸಾಲೋ ಚ ಜಿತಮಿತ್ತೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ವಾಸೇಟ್ಠೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ , ಉತ್ತರಾ ಚ ಫಗ್ಗುನೀ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಮಹಾಸೋಣರುಕ್ಖೋ ನಾಮ ಬೋಧಿ, ಸರೀರಂ ಅಟ್ಠಾಸೀತಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ನವುತಿವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಆಯೂತಿ।

“ಪದುಮಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ದ್ವಿಪದುತ್ತಮೋ।
ನಾರದೋ ನಾಮ ನಾಮೇನ, ಅಸಮೋ ಅಪ್ಪಟಿಪುಗ್ಗಲೋ”ತಿ॥

ನಾರದಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ ಏಕಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಇತೋ ಸತಸಹಸ್ಸಕಪ್ಪಮತ್ಥಕೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪೇ ಏಕೋವ **ಪದುಮುತ್ತರ**ಬುದ್ಧೋ ನಾಮ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಪಠಮೇ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಭಿಕ್ಖೂ ಅಹೇಸುಂ, ದುತಿಯೇ ವೇಭಾರಪಬ್ಬತೇ ನವುತಿಕೋಟಿಸಹಸ್ಸಾನಿ, ತತಿಯೇ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಸಹಸ್ಸಾನಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಜಟಿಲೋ ನಾಮ ಮಹಾರಟ್ಠಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸಚೀವರಂ ದಾನಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋಪಿ ನಂ “ಅನಾಗತೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಪನ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ತಿತ್ಥಿಯಾ ನಾಮ ನಾಹೇಸುಂ। ಸಬ್ಬೇ ದೇವಮನುಸ್ಸಾ ಬುದ್ಧಮೇವ ಸರಣಂ ಅಗಮಂಸು। ತಸ್ಸ ನಗರಂ ಹಂಸವತೀ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ, ಪಿತಾ ಆನನ್ದೋ ನಾಮ ಖತ್ತಿಯೋ, ಮಾತಾ ಸುಜಾತಾ ನಾಮ ದೇವೀ, ದೇವಲೋ ಚ ಸುಜಾತೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಸುಮನೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಅಮಿತಾ ಚ ಅಸಮಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಸಲಲರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ಸರೀರಂ ಅಟ್ಠಪಣ್ಣಾಸಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ಸರೀರಪ್ಪಭಾ ಸಮನ್ತತೋ ದ್ವಾದಸ ಯೋಜನಾನಿ ಗಣ್ಹಿ, ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಂ ಆಯೂತಿ।

“ನಾರದಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ದ್ವಿಪದುತ್ತಮೋ।
ಪದುಮುತ್ತರೋ ನಾಮ ಜಿನೋ, ಅಕ್ಖೋಭೋ ಸಾಗರೂಪಮೋ”ತಿ॥

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ ಸತ್ತತಿ ಕಪ್ಪಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ **ಸುಮೇಧೋ ಸುಜಾತೋ** ಚಾತಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪೇ ದ್ವೇ ಬುದ್ಧಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು। **ಸುಮೇಧಸ್ಸಾಪಿ** ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ ಅಹೇಸುಂ, ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೇ ಸುದಸ್ಸನನಗರೇ ಕೋಟಿಸತಖೀಣಾಸವಾ ಅಹೇಸುಂ, ದುತಿಯೇ ಪನ ನವುತಿಕೋಟಿಯೋ, ತತಿಯೇ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಯೋ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಉತ್ತರೋ ನಾಮ ಮಾಣವೋ ಹುತ್ವಾ ನಿದಹಿತ್ವಾ ಠಪಿತಂಯೇವ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಧನಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಸರಣೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿ। ಸೋಪಿ ನಂ “ಅನಾಗತೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಸುಮೇಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸುದಸ್ಸನಂ ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ಸುದತ್ತೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಪಿತಾ, ಮಾತಾಪಿ ಸುದತ್ತಾ ನಾಮ, ಸರಣೋ ಚ ಸಬ್ಬಕಾಮೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಸಾಗರೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ರಾಮಾ ಚ ಸುರಾಮಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಮಹಾನೀಪರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ಸರೀರಂ ಅಟ್ಠಾಸೀತಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ಆಯು ನವುತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನೀತಿ।

“ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಸುಮೇಧೋ ನಾಮ ನಾಯಕೋ।
ದುರಾಸದೋ ಉಗ್ಗತೇಜೋ, ಸಬ್ಬಲೋಕುತ್ತಮೋ ಮುನೀ”ತಿ॥

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ **ಸುಜಾತೋ** ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೇ ಸಟ್ಠಿ ಭಿಕ್ಖುಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ದುತಿಯೇ ಪಣ್ಣಾಸಂ, ತತಿಯೇ ಚತ್ತಾಲೀಸಂ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ “ಬುದ್ಧೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ”ತಿ ಸುತ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸದ್ಧಿಂ ಸತ್ತಹಿ ರತನೇಹಿ ಚತುಮಹಾದೀಪರಜ್ಜಂ ದತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿ। ಸಕಲರಟ್ಠವಾಸಿನೋ ರಟ್ಠುಪ್ಪಾದಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆರಾಮಿಕಕಿಚ್ಚಂ ಸಾಧೇನ್ತಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿಚ್ಚಂ ಮಹಾದಾನಂ ಅದಂಸು। ಸೋಪಿ ನಂ ಸತ್ಥಾ “ಅನಾಗತೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ನಗರಂ ಸುಮಙ್ಗಲಂ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ, ಉಗ್ಗತೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಪಿತಾ, ಪಭಾವತೀ ನಾಮ ಮಾತಾ, ಸುದಸ್ಸನೋ ಚ ಸುದೇವೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ನಾರದೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ನಾಗಾ ಚ ನಾಗಸಮಾಲಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಮಹಾವೇಳುರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ। ಸೋ ಕಿರ ಮನ್ದಚ್ಛಿದ್ದೋ ಘನಕ್ಖನ್ಧೋ ಉಪರಿ ನಿಗ್ಗತಾಹಿ

ಮಹಾಸಾಖಾಹಿ ಮೋರಪಿಞ್ಛಕಲಾಪೋ ವಿಯ ವಿರೋಚಿತ್ಥ। ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸರೀರಂ ಪಣ್ಣಾಸಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ಆಯು ನವುತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನೀತಿ।

> “ತತ್ಥೇವ ಮಣ್ಡಕಪ್ಪಮ್ಹಿ, ಸುಜಾತೋ ನಾಮ ನಾಯಕೋ।
> ಸೀಹಹನುಸಭಕ್ಖನ್ಧೋ, ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯೋ ದುರಾಸದೋ”ತಿ॥

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ ಇತೋ ಅಟ್ಠಾರಸಕಪ್ಪಸತಮತ್ಥಕೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪೇ **ಪಿಯದಸ್ಸೀ, ಅತ್ಥದಸ್ಸೀ, ಧಮ್ಮದಸ್ಸೀ**ತಿ ತಯೋ ಬುದ್ಧಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು। **ಪಿಯದಸ್ಸಿಸ್ಸಾ**ಪಿ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಪಠಮೇ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಹೇಸುಂ, ದುತಿಯೇ ನವುತಿಕೋಟಿಯೋ, ತತಿಯೇ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಯೋ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಸ್ಸಪೋ ನಾಮ ಮಾಣವೋ ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಪಾರಂ ಗತೋ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಧನಪರಿಚ್ಚಾಗೇನ ಸಙ್ಘಾರಾಮಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸರಣೇಸು ಚ ಸೀಲೇಸು ಚ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ “ಅಟ್ಠಾರಸಕಪ್ಪಸತಚ್ಚಯೇನ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅನೋಮಂ ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ಪಿತಾ ಸುದಿನ್ನೋ ನಾಮ ರಾಜಾ, ಮಾತಾ ಚನ್ದಾ ನಾಮ ದೇವೀ, ಪಾಲಿತೋ ಚ ಸಬ್ಬದಸ್ಸೀ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಸೋಭಿತೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಸುಜಾತಾ ಚ ಧಮ್ಮದಿನ್ನಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಕಕುಧರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ಸರೀರಂ ಅಸೀತಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ನವುತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಆಯೂತಿ।

> “ಸುಜಾತಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಸಯಮ್ಭೂ ಲೋಕನಾಯಕೋ।
> ದುರಾಸದೋ ಅಸಮಸಮೋ, ಪಿಯದಸ್ಸೀ ಮಹಾಯಸೋ”ತಿ॥

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ **ಅತ್ಥದಸ್ಸೀ** ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಪಠಮೇ ಅಟ್ಠನವುತಿ ಭಿಕ್ಖುಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ದುತಿಯೇ ಅಟ್ಠಾಸೀತಿಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ, ತಥಾ ತತಿಯೇ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸುಸೀಮೋ ನಾಮ ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ತಾಪಸೋ ಹುತ್ವಾ ದೇವಲೋಕತೋ ಮನ್ದಾರವಪುಪ್ಫಚ್ಛತ್ತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪೂಜೇಸಿ, ಸೋಪಿ ನಂ “ಅನಾಗತೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸೋಭಿತಂ ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ಸಾಗರೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಪಿತಾ, ಸುದಸ್ಸನಾ ನಾಮ ಮಾತಾ, ಸನ್ತೋ ಚ ಉಪಸನ್ತೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಅಭಯೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಧಮ್ಮಾ ಚ ಸುಧಮ್ಮಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಚಮ್ಪಕರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ಸರೀರಂ ಅಸೀತಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ಸರೀರಪ್ಪಭಾ ಸಮನ್ತತೋ ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ಯೋಜನಮತ್ತಂ ಫರಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ಆಯು ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸನ್ತಿ।

> “ತತ್ಥೇವ ಮಣ್ಡಕಪ್ಪಮ್ಹಿ, ಅತ್ಥದಸ್ಸೀ ನರಾಸಭೋ।
> ಮಹಾತಮಂ ನಿಹನ್ತ್ವಾನ, ಪತ್ತೋ ಸಮ್ಬೋಧಿಮುತ್ತಮ”ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ **ಧಮ್ಮದಸ್ಸೀ** ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಪಠಮೇ ಕೋಟಿಸತಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಹೇಸುಂ, ದುತಿಯೇ ಸತ್ತತಿಕೋಟಿಯೋ, ತತಿಯೇ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಯೋ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ದಿಬ್ಬಗನ್ಧಪುಪ್ಫೇಹಿ ಚ ದಿಬ್ಬತೂರಿಯೇಹಿ ಚ ಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ, ಸೋಪಿ ನಂ “ಅನಾಗತೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸರಣಂ ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ಪಿತಾ ಸರಣೋ ನಾಮ ರಾಜಾ, ಮಾತಾ ಸುನನ್ದಾ ನಾಮ, ಪದುಮೋ ಚ ಫುಸ್ಸದೇವೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಸುನೇತ್ತೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ , ಖೇಮಾ ಚ ಸಬ್ಬನಾಮಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ರತ್ತಙ್ಕುರರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, “ಬಿಮ್ಬಿಜಾಲೋ”ತಿಪಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಸರೀರಂ ಪನಸ್ಸ ಅಸೀತಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಂ ಆಯೂತಿ।

> “ತತ್ಥೇವ ಮಣ್ಡಕಪ್ಪಮ್ಹಿ, ಧಮ್ಮದಸ್ಸೀ ಮಹಾಯಸೋ।

තමන්ධකාරං විධමිත්වා, අතිරෝචති සදේවකේ”ති॥

තස්ස අපරභාගේ ඉතෝ චතුනවුතිකප්පමත්ථකේ ඒකස්මිං කප්පේ ඒකෝව **සිද්ධත්ථෝ** නාම බුද්ධෝ උදපාදි। තස්සාපි තයෝ සාවකසන්නිපාතා අහේසුං। පඨමසන්නිපාතේ කෝටිසතසහස්සං භික්ඛූ අහේසුං, දුතියේ නවුතිකෝටියෝ, තතියේ අසීතිකෝටියෝ। තදා බෝධිසත්තෝ උග්ගතේජෝ අභිඤ්ඤාබලසම්පන්නෝ මඞ්ගලෝ නාම තාපසෝ හුත්වා මහාජම්බුඵලං ආහරිත්වා තථාගතස්ස අදාසි। සත්ථා තං ඵලං පරිභුඤ්ජිත්වා “චතුනවුතිකප්පමත්ථකේ බුද්ධෝ භවිස්සසී”ති බෝධිසත්තං බ්‍යාකාසි। තස්ස භගවතෝ නගරං වේභාරං නාම අහෝසි, පිතා ජයසේනෝ නාම රාජා, මාතා සුඵස්සා නාම, සම්බලෝ ච සුමිත්තෝ ච ද්වේ අග්ගසාවකා, රේවතෝ නාමුපට්ඨාකෝ, සීවලී ච සුරාමා ච ද්වේ අග්ගසාවිකා, කණිකාරරුක්ඛෝ බෝධි, සරීරං සට්ඨිහත්ථුබ්බේධං අහෝසි, වස්සසතසහස්සං ආයූති।

“ධම්මදස්සිස්ස අපරේන, සිද්ධත්ථෝ නාම නායකෝ।
නිහනිත්වා තමං සබ්බං, සූරියෝ අබ්භුග්ගතෝ යථා”ති॥

තස්ස අපරභාගේ ඉතෝ ද්වානවුතිකප්පමත්ථකේ **තිස්සෝ ඵුස්සෝ**ති ඒකස්මිං කප්පේ ද්වේ බුද්ධා නිබ්බත්තිංසු। **තිස්සස්ස** භගවතෝ තයෝ සාවකසන්නිපාතා අහේසුං। පඨමසන්නිපාතේ භික්ඛූනං කෝටිසතං අහෝසි, දුතියේ නවුතිකෝටියෝ, තතියේ අසීතිකෝටියෝ। තදා බෝධිසත්තෝ මහාභෝගෝ මහායසෝ සුජාතෝ නාම ඛත්තියෝ හුත්වා ඉසිපබ්බජ්ජං පබ්බජිත්වා මහිද්ධිකභාවං පත්වා “බුද්ධෝ උප්පන්නෝ”ති සුත්වා දිබ්බමන්දාරවපදුමපාරිච්ඡත්තකපුප්ඵානි ආදාය චතුපරිසමජ්ඣේ ගච්ඡන්තං තථාගතං පූජේසි, ආකාසේ පුප්ඵවිතානං අකාසි। සෝපි නං සත්ථා “ඉතෝ ද්වානවුතිකප්පේ බුද්ධෝ භවිස්සසී”ති බ්‍යාකාසි। තස්ස භගවතෝ ඛේමං නාම නගරං අහෝසි, පිතා ජනසන්ධෝ නාම ඛත්තියෝ, මාතා පදුමා නාම , බ්‍රහ්මදේවෝ ච උදයෝ ච ද්වේ අග්ගසාවකා, සමඞ්ගෝ නාමුපට්ඨාකෝ, ඵුස්සා ච සුදත්තා ච ද්වේ අග්ගසාවිකා, අසනරුක්ඛෝ බෝධි, සරීරං සට්ඨිහත්ථුබ්බේධං අහෝසි, වස්සසතසහස්සං ආයූති।

“සිද්ධත්ථස්ස අපරේන, අසමෝ අප්පටිපුග්ගලෝ।
අනන්තසීලෝ අමිතයසෝ, තිස්සෝ ලෝකග්ගනායකෝ”ති॥

තස්ස අපරභාගේ **ඵුස්සෝ** නාම සත්ථා උදපාදි। තස්සාපි තයෝ සාවකසන්නිපාතා අහේසුං। පඨමසන්නිපාතේ සට්ඨි භික්ඛුසතසහස්සානි අහේසුං, දුතියේ පණ්ණාස, තතියේ ද්වත්තිංස। තදා බෝධිසත්තෝ විජිතාවී නාම ඛත්තියෝ හුත්වා මහාරජ්ජං පහාය සත්ථු සන්තිකේ පබ්බජිත්වා තීණි පිටකානි උග්ගහේත්වා මහාජනස්ස ධම්මකථං කථේසි, සීලපාරමිඤ්ච පූරේසි। සෝපි නං “බුද්ධෝ භවිස්සසී”ති තථේව බ්‍යාකාසි। තස්ස භගවතෝ කාසී නාම නගරං අහෝසි, ජයසේනෝ නාම රාජා පිතා, සිරිමා නාම මාතා, සුරක්ඛිතෝ ච ධම්මසේනෝ ච ද්වේ අග්ගසාවකා, සභියෝ නාමුපට්ඨාකෝ, චාලා ච උපචාලා ච ද්වේ අග්ගසාවිකා, ආමලකරුක්ඛෝ බෝධි, සරීරං අට්ඨපණ්ණාසහත්ථුබ්බේධං අහෝසි, නවුති වස්සසහස්සානි ආයූති।

“තත්ථේව මණ්ඩකප්පම්හි, අහු සත්ථා අනුත්තරෝ।
අනූපමෝ අසමසමෝ, ඵුස්සෝ ලෝකග්ගනායකෝ”ති॥

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ ಇತೋ ಏಕನವುತಿಕಪ್ಪೇ **ವಿಪಸ್ಸೀ** ನಾಮ ಭಗವಾ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೇ ಅಟ್ಠಸಟ್ಠಿ ಭಿಕ್ಖುಸತಸಹಸ್ಸಂ ಅಹೋಸಿ, ದುತಿಯೇ ಏಕಸತಸಹಸ್ಸಂ, ತತಿಯೇ ಅಸೀತಿಸಹಸ್ಸಾನಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ ಅತುಲೋ ನಾಮ ನಾಗರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ತರತನಖಚಿತಂ ಸೋವಣ್ಣಮಯಂ ಮಹಾಪೀಠಂ ಭಗವತೋ ಅದಾಸಿ। ಸೋಪಿ ನಂ "ಇತೋ ಏಕನವುತಿಕಪ್ಪೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಬನ್ಧುಮತೀ ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ಬನ್ಧುಮಾ ನಾಮ ರಾಜಾ ಪಿತಾ, ಬನ್ಧುಮತೀ ನಾಮ ಮಾತಾ, ಖಣ್ಡೋ ಚ ತಿಸ್ಸೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಅಸೋಕೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಚನ್ದಾ ಚ ಚನ್ದಮಿತ್ತಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಪಾಟಲಿರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ಸರೀರಂ ಅಸೀತಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ಸರೀರಪ್ಪಭಾ ಸದಾ ಸತ್ತ ಯೋಜನಾನಿ ಫರಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ಅಸೀತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಆಯೂತಿ।

> "ಫುಸ್ಸಸ್ಸ ಚ ಅಪರೇನ, ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ದ್ವಿಪದುತ್ತಮೋ।
> ವಿಪಸ್ಸೀ ನಾಮ ನಾಮೇನ, ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ ಚಕ್ಖುಮಾ"ತಿ॥

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ ಇತೋ ಏಕತಿಂಸಕಪ್ಪೇ **ಸಿಖೀ** ಚ **ವೇಸ್ಸಭೂ** ಚಾತಿ ದ್ವೇ ಬುದ್ಧಾ ಅಹೇಸುಂ। **ಸಿಖಿಸ್ಸಾ**ಪಿ ಭಗವತೋ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೇ ಭಿಕ್ಖುಸತಸಹಸ್ಸಂ ಅಹೋಸಿ, ದುತಿಯೇ ಅಸೀತಿಸಹಸ್ಸಾನಿ, ತತಿಯೇ ಸತ್ತತಿಸಹಸ್ಸಾನಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅರಿನ್ದಮೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸಚೀವರಂ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ತರತನಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ಹತ್ಥಿರತನಂ ದತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಪ್ಪಮಾಣಂ ಕತ್ವಾ ಕಪ್ಪಿಯಭಣ್ಡಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋಪಿ ನಂ "ಇತೋ ಕತಿಂಸಕಪ್ಪೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರುಣವತೀ ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ಅರುಣೋ ನಾಮ ಖತ್ತಿಯೋ ಪಿತಾ, ಪಭಾವತೀ ನಾಮ ಮಾತಾ, ಅಭಿಭೂ ಚ ಸಮ್ಭವೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಖೇಮಙ್ಕರೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಸಖಿಲಾ ಚ ಪದುಮಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಪುಣ್ಡರೀಕರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ಸರೀರಂ ಸತ್ತತಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ಸರೀರಪ್ಪಭಾ ಯೋಜನತ್ತಯಂ ಫರಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ಸತ್ತತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಆಯೂತಿ।

> "ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ದ್ವಿಪದುತ್ತಮೋ।
> ಸಿಖಿವ್ಹಯೋ ನಾಮ ಜಿನೋ, ಅಸಮೋ ಅಪ್ಪಟಿಪುಗ್ಗಲೋ"ತಿ॥

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ **ವೇಸ್ಸಭೂ** ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ತಯೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಪಠಮಸನ್ನಿಪಾತೇ ಅಸೀತಿ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ದುತಿಯೇ ಸತ್ತತಿ, ತತಿಯೇ ಸಟ್ಠಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸುದಸ್ಸನೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸಚೀವರಂ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಆಚಾರಗುಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಬುದ್ಧರತನೇ ಚಿತ್ತೀಕಾರಪೀತಿಬಹುಲೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋಪಿ ನಂ ಭಗವಾ "ಇತೋ ಏಕತಿಂಸಕಪ್ಪೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ಭಗವತೋ ಅನೋಮಂ ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ಸುಪ್ಪತೀತೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಪಿತಾ, ಯಸವತೀ ನಾಮ ಮಾತಾ , ಸೋಣೋ ಚ ಉತ್ತರೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಉಪಸನ್ತೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ದಾಮಾ ಚ ಸಮಾಲಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಸಾಲರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ಸರೀರಂ ಸಟ್ಠಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ಸಟ್ಠಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಆಯೂತಿ।

> "ತತ್ಥೇವ ಮಣ್ಡಕಪ್ಪಮ್ಹಿ, ಅಸಮೋ ಅಪ್ಪಟಿಪುಗ್ಗಲೋ।
> ವೇಸ್ಸಭೂ ನಾಮ ನಾಮೇನ, ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ ಸೋ ಜಿನೋ"ತಿ॥

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪೇ ಚತ್ತಾರೋ ಬುದ್ಧಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ **ಕಕುಸನ್ಧೋ, ಕೋಣಾಗಮನೋ, ಕಸ್ಸಪೋ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಗವಾ**ತಿ। **ಕಕುಸನ್ಧಸ್ಸ** ಭಗವತೋ ಏಕೋವ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತೋ, ತತ್ಥ ಚತ್ತಾಲೀಸ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಖೇಮೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸಪತ್ತಚೀವರಂ ಮಹಾದಾನಞ್ಚೇವ ಅಞ್ಜನಾದಿಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಚ ದತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿ। ಸೋಪಿ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಕಕುಸನ್ಧಸ್ಸ ಪನ ಭಗವತೋ

ಖೇಮಂ ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ಅಗ್ಗಿದತ್ತೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪಿತಾ, ವಿಸಾಖಾ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಮಾತಾ, ವಿಧುರೋ ಚ ಸಞ್ಜೀವೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಬುದ್ಧಿಜೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಸಾಮಾ ಚ ಚಮ್ಪಕಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ , ಮಹಾಸಿರೀಸರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ಸರೀರಂ ಚತ್ತಾಲೀಸಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ಚತ್ತಾಲೀಸ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಆಯೂತಿ।

"ವೇಸ್ಸಭುಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ದ್ವಿಪದುತ್ತಮೋ।
ಕಕುಸನ್ಧೋ ನಾಮ ನಾಮೇನ, ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯೋ ದುರಾಸದೋ"ತಿ॥

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ **ಕೋಣಾಗಮನೋ** ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ಏಕೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತೋ, ತತ್ಥ ತಿಂಸ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಬ್ಬತೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚಗಣಪರಿವುತೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಪಟ್ಟುಣ್ಣಚೀನಪಟ್ಟಕೋಸೇಯ್ಯಕಮ್ಬಲದುಕೂಲಾನಿ ಚೇವ ಸುವಣ್ಣಪಾದುಕಞ್ಚ ದತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿ। ಸೋಪಿ ನಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸೋಭವತೀ ನಾಮ ನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ಯಞ್ಞದತ್ತೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪಿತಾ, ಉತ್ತರಾ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಮಾತಾ, ಭಿಯ್ಯಸೋ ಚ ಉತ್ತರೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಸೋತ್ಥಿಜೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಸಮುದ್ದಾ ಚ ಉತ್ತರಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ಉದುಮ್ಬರರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ಸರೀರಂ ತಿಂಸಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ತಿಂಸ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಆಯೂತಿ।

"ಕಕುಸನ್ಧಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ದ್ವಿಪದುತ್ತಮೋ।
ಕೋಣಾಗಮನೋ ನಾಮ ಜಿನೋ, ಲೋಕಜೇಟ್ಠೋ ನರಾಸಭೋ"ತಿ॥

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ **ಕಸ್ಸಪೋ** ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಉದಪಾದಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ಏಕೋ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತೋ, ತತ್ಥ ವೀಸತಿ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಜೋತಿಪಾಲೋ ನಾಮ ಮಾಣವೋ ಹುತ್ವಾ ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಪಾರಗೂ ಭೂಮಿಯಞ್ಚ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ ಚ ಪಾಕಟೋ ಘಟೀಕಾರಸ್ಸ ಕುಮ್ಭಕಾರಸ್ಸ ಮಿತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ತೀಣಿ ಪಿಟಕಾನಿ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ವತ್ತಾವತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನಂ ಸೋಭೇಸಿ। ಸೋಪಿ ನಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಜಾತನಗರಂ ಬಾರಾಣಸೀ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ, ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪಿತಾ, ಧನವತೀ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಮಾತಾ, ತಿಸ್ಸೋ ಚ ಭಾರದ್ವಾಜೋ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಸಬ್ಬಮಿತ್ತೋ ನಾಮುಪಟ್ಠಾಕೋ, ಅನುಳಾ ಚ ಉರುವೇಳಾ ಚ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಿಕಾ, ನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖೋ ಬೋಧಿ, ಸರೀರಂ ವೀಸತಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಅಹೋಸಿ, ವೀಸತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಆಯೂತಿ।

"ಕೋಣಾಗಮನಸ್ಸ ಅಪರೇನ, ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ದ್ವಿಪದುತ್ತಮೋ।
ಕಸ್ಸಪೋ ನಾಮ ಗೋತ್ತೇನ, ಧಮ್ಮರಾಜಾ ಪಭಙ್ಕರೋ"ತಿ॥

ಯಸ್ಮಿಂ ಪನ ಕಪ್ಪೇ ದೀಪಙ್ಕರೋ ದಸಬಲೋ ಉದಪಾದಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಅಞ್ಞೇಪಿ ತಯೋ ಬುದ್ಧಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಬ್ಯಾಕರಣಂ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ತೇ ಇಧ ನ ದಸ್ಸಿತಾ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ ತಮ್ಹಾ ಕಪ್ಪಾ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಬುದ್ಧೇ ದಸ್ಸೇತುಂ ಇದಂ ವುತ್ತಂ -

"ತಣ್ಹಙ್ಕರೋ ಮೇಧಙ್ಕರೋ, ಅಥೋಪಿ ಸರಣಙ್ಕರೋ।
ದೀಪಙ್ಕರೋ ಚ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ, ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ ದ್ವಿಪದುತ್ತಮೋ॥

"ಮಙ್ಗಲೋ ಚ ಸುಮನೋ ಚ, ರೇವತೋ ಸೋಭಿತೋ ಮುನಿ।

ಅನೋಮದಸ್ಸೀ ಪದುಮೋ, ನಾರದೋ ಪದುಮುತ್ತರೋ॥

“ಸುಮೇಧೋ ಚ ಸುಜಾತೋ ಚ, ಪಿಯದಸ್ಸೀ ಮಹಾಯಸೋ।
ಅತ್ಥದಸ್ಸೀ ಧಮ್ಮದಸ್ಸೀ, ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ ಲೋಕನಾಯಕೋ॥

“ತಿಸ್ಸೋ ಫುಸ್ಸೋ ಚ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ, ವಿಪಸ್ಸೀ ಸಿಖಿ ವೇಸ್ಸಭೂ।
ಕಕುಸನ್ಧೋ ಕೋಣಾಗಮನೋ, ಕಸ್ಸಪೋ ಚಾತಿ ನಾಯಕೋ॥

“ಏತೇ ಅಹೇಸುಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧಾ, ವೀತರಾಗಾ ಸಮಾಹಿತಾ।
ಸತರಂಸೀವ ಉಪ್ಪನ್ನಾ, ಮಹಾತಮವಿನೋದನಾ।
ಜಲಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಖನ್ಧಾವ, ನಿಬ್ಬುತಾ ತೇ ಸಸಾವಕಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ದೀಪಙ್ಕರಾದೀನಂ ಚತುವೀಸತಿಯಾ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಧಿಕಾರಂ ಕರೋನ್ತೋ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ಆಗತೋ। ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಪನ ಭಗವತೋ ಓರಭಾಗೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಅಞ್ಞೋ ಬುದ್ಧೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಇತಿ ದೀಪಙ್ಕರಾದೀನಂ ಚತುವೀಸತಿಯಾ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಲದ್ಧಬ್ಯಾಕರಣೋ ಪನ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಯೇನೇನ –

“ಮನುಸ್ಸತ್ತಂ ಲಿಙ್ಗಸಮ್ಪತ್ತಿ, ಹೇತು ಸತ್ಥಾರದಸ್ಸನಂ।
ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಗುಣಸಮ್ಪತ್ತಿ, ಅಧಿಕಾರೋ ಚ ಛನ್ದತಾ।
ಅಟ್ಠಧಮ್ಮಸಮೋಧಾನಾ, ಅಭಿನೀಹಾರೋ ಸಮಿಜ್ಝತೀ”ತಿ॥ (ಬು॰ ವಂ॰ ೨.೫೯) –

ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಧಮ್ಮೇ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ದೀಪಙ್ಕರಪಾದಮೂಲೇ ಕತಾಭಿನೀಹಾರೇನ “ಹನ್ದ ಬುದ್ಧಕರೇ ಧಮ್ಮೇ, ವಿಚಿನಾಮಿ ಇತೋ ಚಿತೋ”ತಿ ಉಸ್ಸಾಹಂ ಕತ್ವಾ “ವಿಚಿನನ್ತೋ ತದಾದಕ್ಖಿಂ, ಪಠಮಂ ದಾನಪಾರಮಿ”ನ್ತಿ ದಾನಪಾರಮಿತಾದಯೋ ಬುದ್ಧಕಾರಕಧಮ್ಮಾ ದಿಟ್ಠಾ, ತೇ ಪೂರೇನ್ತೋಯೇವ ಯಾವ ವೇಸ್ಸನ್ತರತ್ತಭಾವಾ ಆಗಮಿ। ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಚ ಯೇ ತೇ ಕತಾಭಿನೀಹಾರಾನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಾನಂ ಆನಿಸಂಸಾ ಸಂವಣ್ಣಿತಾ –

“ಏವಂ ಸಬ್ಬಙ್ಗಸಮ್ಪನ್ನಾ, ಬೋಧಿಯಾ ನಿಯತಾ ನರಾ।
ಸಂಸರಂ ದೀಘಮದ್ಧಾನಂ, ಕಪ್ಪಕೋಟಿಸತೇಹಿಪಿ॥

“ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ನುಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ತಥಾ ಲೋಕನ್ತರೇಸು ಚ।
ನಿಜ್ಝಾಮತಣ್ಹಾ ಖುಪ್ಪಿಪಾಸಾ, ನ ಹೋನ್ತಿ ಕಾಲಕಞ್ಜಕಾ॥

“ನ ಹೋನ್ತಿ ಖುದ್ದಕಾ ಪಾಣಾ, ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಾಪಿ ದುಗ್ಗತಿಂ।
ಜಾಯಮಾನಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು, ಜಚ್ಚನ್ಧಾ ನ ಭವನ್ತಿ ತೇ॥

“ಸೋತವೇಕಲ್ಲತಾ ನತ್ಥಿ, ನ ಭವನ್ತಿ ಮೂಗಪಕ್ಖಿಕಾ।
ಇತ್ಥಿಭಾವಂ ನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಪಣ್ಡಕಾ॥

“ನ ಭವನ್ತಿ ಪರಿಯಾಪನ್ನಾ, ಬೋಧಿಯಾ ನಿಯತಾ ನರಾ।

ಮುತ್ತಾ ಆನನ್ತರಿಕೇಹಿ, ಸಬ್ಬತ್ಥ ಸುದ್ಧಗೋಚರಾ॥

“ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಂ ನ ಸೇವನ್ತಿ, ಕಮ್ಮಕಿರಿಯದಸ್ಸನಾ।
ವಸಮಾನಾಪಿ ಸಗ್ಗೇಸು, ಅಸಞ್ಞಂ ನೂಪಪಜ್ಜರೇ॥

“ಸುದ್ಧಾವಾಸೇಸು ದೇವೇಸು, ಹೇತು ನಾಮ ನ ವಿಜ್ಜತಿ।
ನೇಕ್ಖಮ್ಮನಿನ್ನಾ ಸಪ್ಪುರಿಸಾ, ವಿಸಂಯುತ್ತಾ ಭವಾಭವೇ।
ಚರನ್ತಿ ಲೋಕತ್ಥಚರಿಯಾಯೋ, ಪೂರೇನ್ತಿ ಸಬ್ಬಪಾರಮೀ”ತಿ॥

ತೇ ಆನಿಸಂಸೇ ಅಧಿಗನ್ತ್ವಾವ ಆಗತೋ। ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇನ್ತಸ್ಸ ಚಸ್ಸ ಅಕಿತ್ತಿಬ್ರಾಹ್ಮಣಕಾಲೇ ಸಙ್ಖಬ್ರಾಹ್ಮಣಕಾಲೇ ಧನಞ್ಚಯರಾಜಕಾಲೇ ಮಹಾಸುದಸ್ಸನಕಾಲೇ ಮಹಾಗೋವಿನ್ದಕಾಲೇ ನಿಮಿಮಹಾರಾಜಕಾಲೇ ಚನ್ದಕುಮಾರಕಾಲೇ ವಿಸಯ್ಹಸೇಟ್ಠಿಕಾಲೇ ಸಿವಿರಾಜಕಾಲೇ ವೇಸ್ಸನ್ತರಕಾಲೇತಿ ದಾನಪಾರಮಿತಾಯ ಪೂರಿತತ್ತಭಾವಾನಂ ಪರಿಮಾಣಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಏಕನ್ತೇನ ಪನಸ್ಸ ಸಸಪಣ್ಡಿತಜಾತಕೇ –

“ಭಿಕ್ಖಾಯ ಉಪಗತಂ ದಿಸ್ವಾ, ಸಕತ್ತಾನಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿಂ।
ದಾನೇನ ಮೇ ಸಮೋ ನತ್ಥಿ, ಏಸಾ ಮೇ ದಾನಪಾರಮೀ”ತಿ॥ (ಚರಿಯಾ॰ ೧.ತಸ್ಸುದಾನಂ) –

ಏವಂ ಅತ್ತಪರಿಚ್ಚಾಗಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ **ದಾನಪಾರಮಿತಾ** ಪರಮತ್ಥಪಾರಮೀ ನಾಮ ಜಾತಾ। ತಥಾ ಸೀಲವರಾಜಕಾಲೇ ಚಮ್ಪೇಯ್ಯನಾಗರಾಜಕಾಲೇ ಭೂರಿದತ್ತನಾಗರಾಜಕಾಲೇ ಛದ್ದನ್ತನಾಗರಾಜಕಾಲೇ ಜಯದ್ದಿಸರಾಜಪುತ್ತಕಾಲೇ ಅಲೀನಸತ್ತುಕುಮಾರಕಾಲೇತಿ ಸೀಲಪಾರಮಿತಾಯ ಪೂರಿತತ್ತಭಾವಾನಂ ಪರಿಮಾಣಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಏಕನ್ತೇನ ಪನಸ್ಸ ಸಙ್ಖಪಾಲಜಾತಕೇ –

“ಸೂಲೇಹಿ ವಿಜ್ಝಿಯನ್ತೋಪಿ, ಕೋಟ್ಟಿಯನ್ತೋಪಿ ಸತ್ತಿಹಿ।
ಭೋಜಪುತ್ತೇ ನ ಕುಪ್ಪಾಮಿ, ಏಸಾ ಮೇ ಸೀಲಪಾರಮೀ”ತಿ॥ (ಚರಿಯಾ॰ ೨.೯೧) –

ಏವಂ ಅತ್ತಪರಿಚ್ಚಾಗಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ **ಸೀಲಪಾರಮಿತಾ** ಪರಮತ್ಥಪಾರಮೀ ನಾಮ ಜಾತಾ। ತಥಾ ಸೋಮನಸ್ಸಕುಮಾರಕಾಲೇ, ಹತ್ಥಿಪಾಲಕುಮಾರಕಾಲೇ, ಅಯೋಘರಪಣ್ಡಿತಕಾಲೇತಿ ಮಹಾರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪಾರಮಿತಾಯ ಪೂರಿತತ್ತಭಾವಾನಂ ಪರಿಮಾಣಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಏಕನ್ತೇನ ಪನಸ್ಸ ಚೂಳಸುತಸೋಮಜಾತಕೇ –

“ಮಹಾರಜ್ಜಂ ಹತ್ಥಗತಂ, ಖೇಳಪಿಣ್ಡಂವ ಛಡ್ಡಯಿಂ।
ಚಜತೋ ನ ಹೋತಿ ಲಗ್ಗಂ, ಏಸಾ ಮೇ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪಾರಮೀ”ತಿ॥ –

ಏವಂ ನಿಸ್ಸಙ್ಗತಾಯ ರಜ್ಜಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಸ್ಸ **ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪಾರಮಿತಾ** ಪರಮತ್ಥಪಾರಮೀ ನಾಮ ಜಾತಾ। ತಥಾ ವಿಧುರಪಣ್ಡಿತಕಾಲೇ, ಮಹಾಗೋವಿನ್ದಪಣ್ಡಿತಕಾಲೇ, ಕುದ್ದಾಲಪಣ್ಡಿತಕಾಲೇ, ಅರಕಪಣ್ಡಿತಕಾಲೇ, ಬೋಧಿಪರಿಬ್ಬಾಜಕಕಾಲೇ, ಮಹೋಸಧಪಣ್ಡಿತಕಾಲೇತಿ, ಪಞ್ಞಾಪಾರಮಿತಾಯ ಪೂರಿತತ್ತಭಾವಾನಂ ಪರಿಮಾಣಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಏಕನ್ತೇನ ಪನಸ್ಸ ಸತ್ತುಭಸ್ತಜಾತಕೇ ಸೇನಕಪಣ್ಡಿತಕಾಲೇ –

“ಪಞ್ಞಾಯ ವಿಚಿನನ್ತೋಹಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಮೋಚಯಿಂ ದುಖಾ।
ಪಞ್ಞಾಯ ಮೇ ಸಮೋ ನತ್ಥಿ, ಏಸಾ ಮೇ ಪಞ್ಞಾಪಾರಮೀ”ತಿ॥ –

ಅನ್ತೋಭಸ್ತಗತಂ ಸಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತಸ್ಸ **ಪಞ್ಞಾಪಾರಮಿತಾ** ಪರಮತ್ಥಪಾರಮೀ ನಾಮ ಜಾತಾ। ತಥಾ ವೀರಿಯಪಾರಮಿತಾದೀನಮ್ಪಿ ಪೂರಿತತತ್ತಭಾವಾನಂ ಪರಿಮಾಣಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಏಕನ್ತೇನ ಪನಸ್ಸ ಮಹಾಜನಕಜಾತಕೇ -

"ಅತೀರದಸ್ಸೀ ಜಲಮಜ್ಝೇ, ಹತಾ ಸಬ್ಬೇವ ಮಾನುಸಾ।
ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಞ್ಞಥಾ ನತ್ಥಿ, ಏಸಾ ಮೇ ವೀರಿಯಪಾರಮೀ"ತಿ॥ -

ಏವಂ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ತರನ್ತಸ್ಸ ಪವತ್ತಾ **ವೀರಿಯಪಾರಮಿತಾ** ಪರಮತ್ಥಪಾರಮೀ ನಾಮ ಜಾತಾ। ಖನ್ತಿವಾದಿಜಾತಕೇ -

"ಅಚೇತನಂವ ಕೋಟ್ಟೇನ್ತೇ, ತಿಣ್ಹೇನ ಫರಸುನಾ ಮಮಂ।
ಕಾಸಿರಾಜೇ ನ ಕುಪ್ಪಾಮಿ, ಏಸಾ ಮೇ ಖನ್ತಿಪಾರಮೀ"ತಿ॥ -

ಏವಂ ಅಚೇತನಭಾವೇನ ವಿಯ ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಅಧಿವಾಸೇನ್ತಸ್ಸ **ಖನ್ತಿಪಾರಮಿತಾ** ಪರಮತ್ಥಪಾರಮೀ ನಾಮ ಜಾತಾ। ಮಹಾಸುತಸೋಮಜಾತಕೇ -

"ಸಚ್ಚವಾಚಂ ಅನುರಕ್ಖನ್ತೋ, ಚಜಿತ್ವಾ ಮಮ ಜೀವಿತಂ।
ಮೋಚೇಸಿಂ ಏಕಸತಂ ಖತ್ತಿಯೇ, ಏಸಾ ಮೇ ಸಚ್ಚಪಾರಮೀ"ತಿ॥ -

ಏವಂ ಜೀವಿತಂ ಚಜಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಮನುರಕ್ಖನ್ತಸ್ಸ **ಸಚ್ಚಪಾರಮಿತಾ** ಪರಮತ್ಥಪಾರಮೀ ನಾಮ ಜಾತಾ। ಮೂಗಪಕ್ಖಜಾತಕೇ -

"ಮಾತಾ ಪಿತಾ ನ ಮೇ ದೇಸ್ಸಾ, ನಪಿ ಮೇ ದೇಸ್ಸಂ ಮಹಾಯಸಂ।
ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪಿಯಂ ಮಯ್ಹಂ, ತಸ್ಮಾ ವತಮಧಿಟ್ಠಹಿ"ನ್ತಿ॥ (ಚರಿಯಾ॰ ೩.೬ ಥೋಕಂ ವಿಸದಿಸಂ) -

ಏವಂ ಜೀವಿತಮ್ಪಿ ಚಜಿತ್ವಾ ವತಂ ಅಧಿಟ್ಠಹನ್ತಸ್ಸ **ಅಧಿಟ್ಠಾನಪಾರಮಿತಾ** ಪರಮತ್ಥಪಾರಮೀ ನಾಮ ಜಾತಾ। ಏಕರಾಜಜಾತಕೇ -

"ನ ಮಂ ಕೋಚಿ ಉತ್ತಸತಿ, ನಪಿಹಂ ಭಾಯಾಮಿ ಕಸ್ಸಚಿ।
ಮೇತ್ತಾಬಲೇನುಪತ್ಥದ್ಧೋ, ರಮಾಮಿ ಪವನೇ ತದಾ"ತಿ॥ (ಚರಿಯಾ॰ ೩.೧೧೩) -

ಏವಂ ಜೀವಿತಮ್ಪಿ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಮೇತ್ತಾಯನ್ತಸ್ಸ **ಮೇತ್ತಾಪಾರಮಿತಾ** ಪರಮತ್ಥಪಾರಮೀ ನಾಮ ಜಾತಾ। ಲೋಮಹಂಸಜಾತಕೇ -

"ಸುಸಾನೇ ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇಮಿ, ಛವಟ್ಠಿಕಂ ಉಪಧಾಯಹಂ।
ಗಾಮಣ್ಡಲಾ ಉಪಾಗನ್ತ್ವಾ, ರೂಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತಿನಪ್ಪಕ"ನ್ತಿ॥ (ಚರಿಯಾ॰ ೩.೧೧೯) -

ಏವಂ ಗಾಮದಾರಕೇಸು ನಿಟ್ಠುಭನಾದೀಹಿ ಚೇವ ಮಾಲಾಗನ್ಧೂಪಹಾರಾದೀಹಿ ಚ ಸುಖದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತೇಸುಪಿ ಉಪೇಕ್ಖಂ ಅನತಿವತ್ತನ್ತಸ್ಸ **ಉಪೇಕ್ಖಾಪಾರಮಿತಾ** ಪರಮತ್ಥಪಾರಮೀ ನಾಮ ಜಾತಾ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪೋ, ವಿತ್ಥಾರತೋ ಪನೇಸ ಅತ್ಥೋ ಚರಿಯಾಪಿಟಕತೋ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಏವಂ ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇತ್ವಾ ವೇಸ್ಸನ್ತರತ್ತಭಾವೇ ಠಿತೋ -

"ಅಚೇತನಾಯಂ ಪಥವೀ, ಅವಿಞ್ಞಾಯ ಸುಖಂ ದುಖಂ।
ಸಾಪಿ ದಾನಬಲಾ ಮಯ್ಹಂ, ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ಪಕಮ್ಪಥಾ"ತಿ॥ (ಚರಿಯಾ॰ ೧.೧೨೪) -

ಏವಂ ಮಹಾಪಥವಿಕಮ್ಪನಾದೀನಿ ಮಹಾಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಆಯುಪರಿಯೋಸಾನೇ ತತೋ ಚುತೋ ತುಸಿತಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಇತಿ ದೀಪಙ್ಕರಪಾದಮೂಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಅಯಂ ತುಸಿತಪುರೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಏತ್ತಕಂ ಠಾನಂ **ದೂರೇನಿದಾನಂ** ನಾಮಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ದೂರೇನಿದಾನಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೨. ಅವಿದೂರೇನಿದಾನಕಥಾ

ತುಸಿತಪುರೇ ವಸನ್ತೇಯೇವ ಪನ ಬೋಧಿಸತ್ತೇ ಬುದ್ಧಕೋಲಾಹಲಂ ನಾಮ ಉದಪಾದಿ। ಲೋಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ **ತೀಣಿ ಕೋಲಾಹಲಾನಿ** ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ - ಕಪ್ಪಕೋಲಾಹಲಂ, ಬುದ್ಧಕೋಲಾಹಲಂ, ಚಕ್ಕವತ್ತಿಕೋಲಾಹಲನ್ತಿ। ತತ್ಥ "ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಸ್ಸ ಅಚ್ಚಯೇನ ಕಪ್ಪುಟ್ಠಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಲೋಕಬ್ಯೂಹಾ ನಾಮ ಕಾಮಾವಚರದೇವಾ ಮುತ್ತಸಿರಾ ವಿಕಿಣ್ಣಕೇಸಾ ರುದಮುಖಾ ಅಸ್ಸೂನಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಪುಞ್ಛಮಾನಾ ರತ್ತವತ್ಥನಿವತ್ಥಾ ಅತಿವಿಯ ವಿರೂಪವೇಸಧಾರಿನೋ ಹುತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಪಥೇ ವಿಚರನ್ತಾ ಏವಂ ಆರೋಚೇನ್ತಿ "ಮಾರಿಸಾ ಇತೋ ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಸ್ಸ ಅಚ್ಚಯೇನ ಕಪ್ಪುಟ್ಠಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಯಂ ಲೋಕೋ ವಿನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋಪಿ ಸುಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ , ಅಯಞ್ಚ ಮಹಾಪಥವೀ ಸಿನೇರು ಚ ಪಬ್ಬತರಾಜಾ ಉಡ್ಡಯ್ಹಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಿನಸ್ಸಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ಲೋಕವಿನಾಸೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮೇತ್ತಂ ಮಾರಿಸಾ ಭಾವೇಥ, ಕರುಣಂ, ಮುದಿತಂ, ಉಪೇಕ್ಖಂ ಮಾರಿಸಾ ಭಾವೇಥ, ಮಾತರಂ ಉಪಟ್ಠಹಥ, ಪಿತರಂ ಉಪಟ್ಠಹಥ, ಕುಲೇ ಜೇಟ್ಠಾಪಚಾಯಿನೋ ಹೋಥಾ"ತಿ। ಇದಂ **ಕಪ್ಪಕೋಲಾಹಲಂ** ನಾಮ। ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಸ್ಸ ಅಚ್ಚಯೇನ ಪನ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀತಿ ಲೋಕಪಾಲದೇವತಾ "ಇತೋ ಮಾರಿಸಾ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಸ್ಸ ಅಚ್ಚಯೇನ ಬುದ್ಧೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಉಗ್ಘೋಸೇನ್ತಾ ಆಹಿಣ್ಡನ್ತಿ। ಇದಂ **ಬುದ್ಧಕೋಲಾಹಲಂ** ನಾಮ। ವಸ್ಸಸತಸ್ಸ ಅಚ್ಚಯೇನ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ರಾಜಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀತಿ ದೇವತಾ "ಇತೋ ಮಾರಿಸಾ ವಸ್ಸಸತಸ್ಸ ಅಚ್ಚಯೇನ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ರಾಜಾ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಉಗ್ಘೋಸೇನ್ತಿಯೋ ಆಹಿಣ್ಡನ್ತಿ। ಇದಂ **ಚಕ್ಕವತ್ತಿಕೋಲಾಹಲಂ** ನಾಮ। ಇಮಾನಿ ತೀಣಿ ಕೋಲಾಹಲಾನಿ ಮಹನ್ತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ।

ತೇಸು ಬುದ್ಧಕೋಲಾಹಲಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಸಕಲದಸಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳದೇವತಾ ಏಕತೋ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ "ಅಸುಕೋ ನಾಮ ಸತ್ತೋ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಾಚನ್ತಿ। ಆಯಾಚಮಾನಾ ಚ ಪುಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಸು ಉಪ್ಪನ್ನೇಸು ಆಯಾಚನ್ತಿ। ತದಾ ಪನ ಸಬ್ಬಾಪಿ ದೇವತಾ ಏಕೇಕಚಕ್ಕವಾಳೇ ಚತುಮಹಾರಾಜಸಕ್ಕಸುಯಾಮಸನ್ತುಸಿತಸುನಿಮ್ಮಿತವಸವತ್ತಿಮಹಾಬ್ರಹ್ಮೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಚಕ್ಕವಾಳೇ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ತುಸಿತಭವನೇ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಮಾರಿಸಾ ತುಮ್ಹೇಹಿ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇನ್ತೇಹಿ ನ ಸಕ್ಕಸಮ್ಪತ್ತಿಂ, ನ ಮಾರಸಮ್ಪತ್ತಿಂ, ನ ಬ್ರಹ್ಮಸಮ್ಪತ್ತಿಂ, ನ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೇಹಿ ಪೂರಿತಾ, ಲೋಕನಿತ್ಥರಣತ್ಥಾಯ ಪನ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೇಹಿ ಪೂರಿತಾ, ಸೋ ವೋ ಇದಾನಿ ಕಾಲೋ ಮಾರಿಸಾ ಬುದ್ಧತ್ತಾಯ ಸಮಯೋ, ಮಾರಿಸಾ ಬುದ್ಧತ್ತಾಯ ಸಮಯೋ"ತಿ ಯಾಚಿಂಸು।

ಅಥ ಮಹಾಸತ್ತೋ ದೇವತಾನಂ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಅದತ್ವಾವ ಕಾಲದೀಪದೇಸಕುಲಜನೇತ್ತಿಆಯುಪರಿಚ್ಛೇದವಸೇನ **ಪಞ್ಚಮಹಾವಿಲೋಕನಂ** ನಾಮ ವಿಲೋಕೇಸಿ। ತತ್ಥ "ಕಾಲೋ ನು ಖೋ, ಅಕಾಲೋ ನು ಖೋ"ತಿ ಪಠಮಂ ಕಾಲಂ ವಿಲೋಕೇಸಿ। ತತ್ಥ ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸತೋ ಉದ್ಧಂ ವಡ್ಢಿತಆಯುಕಾಲೋ ಕಾಲೋ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ತದಾ ಹಿ ಸತ್ತಾನಂ ಜಾತಿಜರಾಮರಣಾನಿ ನ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ। ಬುದ್ಧಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ತಿಲಕ್ಖಣಮುತ್ತಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ತೇಸಂ "ಅನಿಚ್ಚಂ, ದುಕ್ಖಂ, ಅನತ್ತಾ"ತಿ ಕಥೇನ್ತಾನಂ "ಕಿಂ ನಾಮೇತಂ ಕಥೇನ್ತೀ"ತಿ ನೇವ ಸೋತಬ್ಬಂ ನ ಸದ್ಧಾತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ, ತತೋ ಅಭಿಸಮಯೋ ನ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಅಸತಿ ಅನಿಯ್ಯಾನಿಕಂ ಸಾಸನಂ ಹೋತಿ। ತಸ್ಮಾ ಸೋ ಅಕಾಲೋ। ವಸ್ಸಸತತೋ ಊನಆಯುಕಾಲೋಪಿ ಕಾಲೋ ನ ಹೋತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ತದಾ ಸತ್ತಾ ಉಸ್ಸನ್ನಕಿಲೇಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಉಸ್ಸನ್ನಕಿಲೇಸಾನಞ್ಚ ದಿನ್ನೋ ಓವಾದೋ ಓವಾದಟ್ಠಾನೇ ನ ತಿಟ್ಠತಿ, ಉದಕೇ ದಣ್ಡರಾಜಿ ವಿಯ ಖಿಪ್ಪಂ ವಿಗಚ್ಛತಿ । ತಸ್ಮಾ ಸೋಪಿ ಅಕಾಲೋ। ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸತೋ ಪನ ಪಟ್ಠಾಯ ಹೇಟ್ಠಾ,

ವಸ್ಸಸತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಉದ್ಧಂ ಆಯುಕಾಲೋ ಕಾಲೋ ನಾಮ। ತದಾ ಚ ವಸ್ಸಸತಕಾಲೋ। ಅಥ ಮಹಾಸತ್ತೋ "ನಿಬ್ಬತ್ತಿತಬ್ಬಕಾಲೋ"ತಿ ಕಾಲಂ ಪಸ್ಸಿ।

ತತೋ ದೀಪಂ ವಿಲೋಕೇನ್ತೋ ಸಪರಿವಾರೇ ಚತ್ತಾರೋ ದೀಪೇ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ತೀಸು ದೀಪೇಸು ಬುದ್ಧಾ ನ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ, ಜಮ್ಬುದೀಪೇಯೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತೀ"ತಿ ದೀಪಂ ಪಸ್ಸಿ।

ತತೋ "ಜಮ್ಬುದೀಪೋ ನಾಮ ಮಹಾ ದಸಯೋಜನಸಹಸ್ಸಪರಿಮಾಣೋ, ಕತರಸ್ಮಿಂ ನು ಖೋ ಪದೇಸೇ ಬುದ್ಧಾ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತೀ"ತಿ ಓಕಾಸಂ ವಿಲೋಕೇನ್ತೋ ಮಜ್ಝಿಮದೇಸಂ ಪಸ್ಸಿ। ಮಜ್ಝಿಮದೇಸೋ ನಾಮ - "ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಗಜಙ್ಗಲಂ ನಾಮ ನಿಗಮೋ, ತಸ್ಸ ಅಪರೇನ ಮಹಾಸಾಲೋ, ತತೋ ಪರಂ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮಾ ಜನಪದಾ, ಓರತೋ ಮಜ್ಝೇ। ಪುಬ್ಬದಕ್ಖಿಣಾಯ ದಿಸಾಯ ಸಲ್ಲವತೀ ನಾಮ ನದೀ, ತತೋ ಪರಂ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮಾ ಜನಪದಾ, ಓರತೋ ಮಜ್ಝೇ। ದಕ್ಖಿಣಾಯ ದಿಸಾಯ ಸೇತಕಣ್ಣಿಕಂ ನಾಮ ನಿಗಮೋ, ತತೋ ಪರಂ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮಾ ಜನಪದಾ, ಓರತೋ ಮಜ್ಝೇ। ಪಚ್ಛಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಥೂಣಂ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಾಮೋ, ತತೋ ಪರಂ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮಾ ಜನಪದಾ, ಓರತೋ ಮಜ್ಝೇ। ಉತ್ತರಾಯ ದಿಸಾಯ ಉಸೀರದ್ಧಜೋ ನಾಮ ಪಬ್ಬತೋ, ತತೋ ಪರಂ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮಾ ಜನಪದಾ, ಓರತೋ ಮಜ್ಝೇ"ತಿ ಏವಂ ವಿನಯೇ (ಮಹಾವ॰ ೨೫೯) ವುತ್ತೋ ಪದೇಸೋ। ಸೋ ಆಯಾಮತೋ ತೀಣಿ ಯೋಜನಸತಾನಿ, ವಿತ್ಥಾರತೋ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಾನಿ, ಪರಿಕ್ಖೇಪತೋ ನವ ಯೋಜನಸತಾನೀತಿ ಏತಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಬುದ್ಧಾ, ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ, ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ, ಅಸೀತಿ ಮಹಾಸಾವಕಾ, ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಾಜಾ ಅಞ್ಞೇ ಚ ಮಹೇಸಕ್ಖಾ ಖತ್ತಿಯಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ। ಇದಞ್ಚೇತ್ಥ ಕಪಿಲವತ್ಥು ನಾಮ ನಗರಂ, ತತ್ಥ ಮಯಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತಬ್ಬನ್ತಿ ನಿಟ್ಠಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ತತೋ ಕುಲಂ ವಿಲೋಕೇನ್ತೋ "ಬುದ್ಧಾ ನಾಮ ವೇಸ್ಸಕುಲೇ ವಾ ಸುದ್ದಕುಲೇ ವಾ ನ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ, ಲೋಕಸಮ್ಮತೇ ಪನ ಖತ್ತಿಯಕುಲೇ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇವಾತಿ ದ್ವೀಸುಯೇವ ಕುಲೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ। ಇದಾನಿ ಚ ಖತ್ತಿಯಕುಲಂ ಲೋಕಸಮ್ಮತಂ , ತತ್ಥ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಸ್ಸಾಮಿ। ಸುದ್ಧೋದನೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಮೇ ಪಿತಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಕುಲಂ ಪಸ್ಸಿ।

ತತೋ ಮಾತರಂ ವಿಲೋಕೇನ್ತೋ "ಬುದ್ಧಮಾತಾ ನಾಮ ಲೋಲಾ ಸುರಾಧುತ್ತಾ ನ ಹೋತಿ, ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಂ ಪನ ಪೂರಿತಪಾರಮೀ ಜಾತಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಖಣ್ಡಪಞ್ಚಸೀಲಾಯೇವ ಹೋತಿ। ಅಯಞ್ಚ ಮಹಾಮಾಯಾ ನಾಮ ದೇವೀ ಏದಿಸೀ, ಅಯಂ ಮೇ ಮಾತಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಕಿತ್ತಕಂ ಪನಸ್ಸಾ ಆಯೂತಿ ದಸನ್ನಂ ಮಾಸಾನಂ ಉಪರಿ ಸತ್ತ ದಿವಸಾನೀ"ತಿ ಪಸ್ಸಿ।

ಇತಿ ಇಮಂ ಪಞ್ಚಮಹಾವಿಲೋಕನಂ ವಿಲೋಕೇತ್ವಾ "ಕಾಲೋ ಮೇ ಮಾರಿಸಾ ಬುದ್ಧಭಾವಾಯಾ"ತಿ ದೇವತಾನಂ ಸಙ್ಗಹಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪಟಿಞ್ಞಂ ದತ್ವಾ "ಗಚ್ಛಥ, ತುಮ್ಹೇ"ತಿ ತಾ ದೇವತಾ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ತುಸಿತದೇವತಾಹಿ ಪರಿವುತೋ ತುಸಿತಪುರೇ ನನ್ದನವನಂ ಪಾವಿಸಿ। ಸಬ್ಬದೇವಲೋಕೇಸು ಹಿ ನನ್ದನವನಂ ಅತ್ಥಿಯೇವ। ತತ್ಥ ನಂ ದೇವತಾ "ಇತೋ ಚುತೋ ಸುಗತಿಂ ಗಚ್ಛ, ಇತೋ ಚುತೋ ಸುಗತಿಂ ಗಚ್ಛಾ"ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಕುಸಲಕಮ್ಮೋಕಾಸಂ ಸಾರಯಮಾನಾ ವಿಚರನ್ತಿ। ಸೋ ಏವಂ ದೇವತಾಹಿ ಕುಸಲಂ ಸಾರಯಮಾನಾಹಿ ಪರಿವುತೋ ತತ್ಥ ವಿಚರನ್ತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಮಹಾಮಾಯಾಯ ದೇವಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ।

ತಸ್ಸ ಆವಿಭಾವತ್ಥಂ ಅಯಮನುಪುಬ್ಬಿಕಥಾ - ತದಾ ಕಿರ ಕಪಿಲವತ್ಥುನಗರೇ ಆಸಾಳ್ಹಿನಕ್ಖತ್ತಂ ಸಙ್ಘುಟ್ಠಂ ಅಹೋಸಿ, ಮಹಾಜನೋ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಕೀಳತಿ। ಮಹಾಮಾಯಾಪಿ ದೇವೀ ಪುರೇ ಪುಣ್ಣಮಾಯ ಸತ್ತಮದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವಿಗತಸುರಾಪಾನಂ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಭೂತಿಸಮ್ಪನ್ನಂ ನಕ್ಖತ್ತಕೀಳಂ ಅನುಭವಮಾನಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಪಾತೋವ ಉಟ್ಠಾಯ ಗನ್ಧೋದಕೇನ ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ಚತ್ತಾರಿ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರವಿಭೂಸಿತಾ ವರಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಙ್ಗಾನಿ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಂ ಸಿರಿಗಬ್ಭಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಿರಿಸಯನೇ ನಿಪನ್ನಾ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕಮಮಾನಾ ಇಮಂ ಸುಪಿನಂ ಅದ್ದಸ - 'ಚತ್ತಾರೋ ಕಿರ ನಂ ಮಹಾರಾಜಾನೋ ಸಯನೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ನೇತ್ವಾ ಸಟ್ಠಿಯೋಜನಿಕೇ

ಮನೋಸಿಲಾತಲೇ ಸತ್ತಯೋಜನಿಕಸ್ಸ ಮಹಾಸಾಲರುಕ್ಖಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಠಪೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಂಸು। ಅಥ ನೇಸಂ ದೇವಿಯೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ದೇವಿಂ ಅನೋತತ್ತದಹಂ ನೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಮಲಹರಣತ್ಥಂ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ದಿಬ್ಬವತ್ಥಂ ನಿವಾಸಾಪೇತ್ವಾ ಗನ್ಧೇಹಿ ವಿಲಿಮ್ಪಾಪೇತ್ವಾ ದಿಬ್ಬಪುಪ್ಫಾನಿ ಪಿಳನ್ಧಾಪೇತ್ವಾ ತತೋ ಅವಿದೂರೇ ಏಕೋ ರಜತಪಬ್ಬತೋ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಕನಕವಿಮಾನಂ ಅತ್ಥಿ , ತತ್ಥ ಪಾಚೀನಸೀಸಕಂ ದಿಬ್ಬಸಯನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇಸುಂ। ಅಥ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸೇತವರವಾರಣೋ ಹುತ್ವಾ ತತೋ ಅವಿದೂರೇ ಏಕೋ ಸುವಣ್ಣಪಬ್ಬತೋ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ವಿಚರಿತ್ವಾ ತತೋ ಓರುಯ್ಹ ರಜತಪಬ್ಬತಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಉತ್ತರದಿಸತೋ ಆಗಮ್ಮ ರಜತದಾಮವಣ್ಣಾಯ ಸೋಣ್ಡಾಯ ಸೇತಪದುಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕೋಞ್ಚನಾದಂ ನದಿತ್ವಾ ಕನಕವಿಮಾನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮಾತುಸಯನಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಪಸ್ಸಂ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಕುಚ್ಛಿಂ ಪವಿಟ್ಠಸದಿಸೋ ಅಹೋಸೀ'ತಿ। ಏವಂ ಉತ್ತರಾಸಾಳ್ಹನಕ್ಖತ್ತೇನ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ।

ಪುನದಿವಸೇ ಪಬುದ್ಧಾ ದೇವೀ ತಂ ಸುಪಿನಂ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ ಚತುಸಟ್ಠಿಮತ್ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪಾಮೋಕ್ಖೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಗೋಮಯಹರಿತೂಪಲಿತ್ತಾಯ ಲಾಜಾದೀಹಿ ಕತಮಙ್ಗಲಸಕ್ಕಾರಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ಮಹಾರಹಾನಿ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಸಪ್ಪಿಮಧುಸಕ್ಖರಾಭಿಸಙ್ಖತಸ್ಸ ವರಪಾಯಾಸಸ್ಸ ಸುವಣ್ಣರಜತಪಾತಿಯೋ ಪೂರೇತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣರಜತಪಾತೀಹಿಯೇವ ಪಟಿಕುಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ, ಅಞ್ಞೇಹಿ ಚ ಅಹತವತ್ಥಕಪಿಲಗಾವಿದಾನಾದೀಹಿ ತೇ ಸನ್ತಪ್ಪೇಸಿ। ಅಥ ನೇಸಂ ಸಬ್ಬಕಾಮೇಹಿ ಸನ್ತಪ್ಪಿತಾನಂ ಸುಪಿನಂ ಆರೋಚಾಪೇತ್ವಾ "ಕಿಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಆಹಂಸು "ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ, ಮಹಾರಾಜ, ದೇವಿಯಾ ತೇ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಗಬ್ಭೋ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ, ಸೋ ಚ ಖೋ ಪುರಿಸಗಬ್ಭೋ, ನ ಇತ್ಥಿಗಬ್ಭೋ, ಪುತ್ತೋ ತೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸೋ ಸಚೇ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸಿಸ್ಸತಿ, ರಾಜಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ; ಸಚೇ ಅಗಾರಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸತಿ, ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಲೋಕೇ ವಿವಟ್ಟಚ್ಛದೋ"ತಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪನ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಪಟಿಸನ್ಧಿಗ್ಗಹಣಕ್ಖಣೇ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಸಕಲದಸಸಹಸ್ಸೀ ಲೋಕಧಾತು ಸಙ್ಕಮ್ಪಿ ಸಮ್ಪಕಮ್ಪಿ ಸಮ್ಪವೇಧಿ। ಬಾತ್ತಿಂಸಪುಬ್ಬನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಪಾತುರಹೇಸುಂ - ದಸಸು ಚಕ್ಕವಾಳಸಹಸ್ಸೇಸು ಅಪ್ಪಮಾಣೋ ಓಭಾಸೋ ಫರಿ। ತಸ್ಸ ತಂ ಸಿರಿಂ ದಟ್ಠುಕಾಮಾ ವಿಯ ಅನ್ಧಾ ಚಕ್ಖೂನಿ ಪಟಿಲಭಿಂಸು, ಬಧಿರಾ ಸದ್ದಂ ಸುಣಿಂಸು, ಮೂಗಾ ಸಮಾಲಪಿಂಸು, ಖುಜ್ಜಾ ಉಜುಗತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ, ಪಙ್ಗುಲಾ ಪದಸಾ ಗಮನಂ ಪಟಿಲಭಿಂಸು, ಬನ್ಧನಗತಾ ಸಬ್ಬಸತ್ತಾ ಅನ್ದುಬನ್ಧನಾದೀಹಿ ಮುಚ್ಚಿಂಸು, ಸಬ್ಬನರಕೇಸು ಅಗ್ಗಿ ನಿಬ್ಬಾಯಿ, ಪೇತ್ತಿವಿಸಯೇ ಖುಪ್ಪಿಪಾಸಾ ವೂಪಸಮಿ, ತಿರಚ್ಛಾನಾನಂ ಭಯಂ ನಾಹೋಸಿ, ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ ರೋಗೋ ವೂಪಸಮಿ, ಸಬ್ಬಸತ್ತಾ ಪಿಯಂವದಾ ಅಹೇಸುಂ, ಮಧುರೇನಾಕಾರೇನ ಅಸ್ಸಾ ಹಸಿಂಸು, ವಾರಣಾ ಗಜ್ಜಿಂಸು, ಸಬ್ಬತೂರಿಯಾನಿ ಸಕಸಕನಿನ್ನಾದಂ ಮುಞ್ಚಿಂಸು, ಅಘಟ್ಟಿತಾನಿಯೇವ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಹತ್ಥೂಪಗಾದೀನಿ ಆಭರಣಾನಿ ವಿರವಿಂಸು, ಸಬ್ಬದಿಸಾ ವಿಪ್ಪಸನ್ನಾ ಅಹೇಸುಂ , ಸತ್ತಾನಂ ಸುಖಂ ಉಪ್ಪಾದಯಮಾನೋ ಮುದುಸೀತಲವಾತೋ ವಾಯಿ, ಅಕಾಲಮೇಘೋ ವಸ್ಸಿ, ಪಥವಿತೋಪಿ ಉದಕಂ ಉಬ್ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ವಿಸ್ಸನ್ದಿ, ಪಕ್ಖಿನೋ ಆಕಾಸಗಮನಂ ವಿಜಹಿಂಸು, ನದಿಯೋ ಅಸನ್ದಮಾನಾ ಅಟ್ಠಂಸು, ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಮಧುರಂ ಉದಕಂ ಅಹೋಸಿ, ಸಬ್ಬತ್ಥಕಮೇವ ಪಞ್ಚವಣ್ಣೇಹಿ ಪದುಮೇಹಿ ಸಞ್ಛನ್ನತಲೋ ಅಹೋಸಿ, ಥಲಜಜಲಜಾದೀನಿ ಸಬ್ಬಪುಪ್ಫಾನಿ ಪುಪ್ಫಿಂಸು, ರುಕ್ಖಾನಂ ಖನ್ಧೇಸು ಖನ್ಧಪದುಮಾನಿ, ಸಾಖಾಸು ಸಾಖಾಪದುಮಾನಿ, ಲತಾಸು ಲತಾಪದುಮಾನಿ ಪುಪ್ಫಿಂಸು, ಥಲೇ ಸಿಲಾತಲಾನಿ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಉಪರೂಪರಿ ಸತ್ತ ಸತ್ತ ಹುತ್ವಾ ದಣ್ಡಪದುಮಾನಿ ನಾಮ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು, ಆಕಾಸೇ ಓಲಮ್ಬಕಪದುಮಾನಿ ನಾಮ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು, ಸಮನ್ತತೋ ಪುಪ್ಫವಸ್ಸಾ ವಸ್ಸಿಂಸು, ಆಕಾಸೇ ದಿಬ್ಬತೂರಿಯಾನಿ ವಜ್ಜಿಂಸು, ಸಕಲದಸಸಹಸ್ಸಿಲೋಕಧಾತು ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಮಾಲಾಗುಳೋ ವಿಯ, ಉಪ್ಪೀಳೇತ್ವಾ ಬದ್ಧಮಾಲಾಕಲಾಪೋ ವಿಯ, ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಂ ಮಾಲಾಸನಂ ವಿಯ ಚ ಏಕಮಾಲಾಮಾಲಿನೀ ವಿಪ್ಫುರನ್ತವಾಳಬೀಜನೀ ಪುಪ್ಫಧೂಮಗನ್ಧಪರಿವಾಸಿತಾ ಪರಮಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಾ ಅಹೋಸಿ।

ಏವಂ ಗಹಿತಪಟಿಸನ್ಧಿಕಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪಟಿಸನ್ಧಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಚೇವ ಬೋಧಿಸತ್ತಮಾತುಯಾ ಚ ಉಪದ್ದವನಿವಾರಣತ್ಥಂ ಖಗ್ಗಹತ್ಥಾ ಚತ್ತಾರೋ ದೇವಪುತ್ತಾ ಆರಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತಮಾತು ಪನ ಪುರಿಸೇಸು ರಾಗಚಿತ್ತಂ

ನುಪ್ಪಜ್ಜಿ, ಲಾಭಗ್ಗಯಸಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಾ ಚ ಅಹೋಸಿ ಸುಖಿನೀ ಅಕಿಲನ್ತಕಾಯಾ। ಬೋಧಿಸತ್ತಞ್ಚ ಅನ್ತೋಕುಚ್ಛಿಗತಂ ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇ ಮಣಿರತನೇ ಆವುತಪಣ್ಡುಸುತ್ತಂ ವಿಯ ಪಸ್ಸತಿ। ಯಸ್ಮಾ ಚ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ವಸಿತಕುಚ್ಛಿ ನಾಮ ಚೇತಿಯಗಬ್ಭಸದಿಸಾ ಹೋತಿ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಅಞ್ಞೇನ ಸತ್ತೇನ ಆವಸಿತುಂ ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಾ, ತಸ್ಮಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಮಾತಾ ಸತ್ತಾಹಜಾತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತುಸಿತಪುರೇ ನಿಬ್ಬತ್ತತಿ। ಯಥಾ ಚ ಅಞ್ಞಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ದಸ ಮಾಸೇ ಅಪತ್ವಾಪಿ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾಪಿ ನಿಸಿನ್ನಾಪಿ ನಿಪನ್ನಾಪಿ ವಿಜಾಯನ್ತಿ, ನ ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಮಾತಾ। ಸಾ ಪನ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ದಸ ಮಾಸೇ ಕುಚ್ಛಿನಾ ಪರಿಹರಿತ್ವಾ ಠಿತಾವ ವಿಜಾಯತಿ। ಅಯಂ **ಬೋಧಿಸತ್ತಮಾತುಧಮ್ಮತಾ।**

ಮಹಾಮಾಯಾಪಿ ದೇವೀ ಪತ್ತೇನ ತೇಲಂ ವಿಯ ದಸ ಮಾಸೇ ಕುಚ್ಛಿನಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪರಿಹರಿತ್ವಾ ಪರಿಪುಣ್ಣಗಬ್ಭಾ ಞಾತಿಘರಂ ಗನ್ತುಕಾಮಾ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ - "ಇಚ್ಛಾಮಹಂ, ದೇವ, ಕುಲಸನ್ತಕಂ ದೇವದಹನಗರಂ ಗನ್ತು"ನ್ತಿ। ರಾಜಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಕಪಿಲವತ್ಥುತೋ ಯಾವ ದೇವದಹನಗರಾ ಮಗ್ಗಂ ಸಮಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಕದಲಿಪುಣ್ಣಘಟಧಜಪಟಾಕಾದೀಹಿ ಅಲಙ್ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ದೇವಿಂ ಸುವಣ್ಣಸಿವಿಕಾಯ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚಸಹಸ್ಸೇನ ಉಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಪೇಸೇಸಿ। ದ್ವಿನ್ನಂ ಪನ ನಗರಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಉಭಯನಗರವಾಸೀನಮ್ಪಿ ಲುಮ್ಬಿನೀವನಂ ನಾಮ ಮಙ್ಗಲಸಾಲವನಂ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಮೂಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಅಗ್ಗಸಾಖಾ ಸಬ್ಬಂ ಏಕಪಾಲಿಫುಲ್ಲಂ ಅಹೋಸಿ, ಸಾಖನ್ತರೇಹಿ ಚೇವ ಪುಪ್ಫನ್ತರೇಹಿ ಚ ಪಞ್ಚವಣ್ಣಾ ಭಮರಗಣಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾ ಚ ಸಕುಣಸಙ್ಘಾ ಮಧುರಸ್ಸರೇನ ವಿಕೂಜನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತಿ। ಸಕಲಂ ಲುಮ್ಬಿನೀವನಂ ಚಿತ್ತಲತಾವನಸದಿಸಂ, ಮಹಾನುಭಾವಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಸುಸಜ್ಜಿತಂ ಆಪಾನಮಣ್ಡಲಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ದೇವಿಯಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಾಲವನಕೀಳಂ ಕೀಳಿತುಕಾಮತಾಚಿತ್ತಂ ಉದಪಾದಿ। ಅಮಚ್ಚಾ ದೇವಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಾಲವನಂ ಪವಿಸಿಂಸು। ಸಾ ಮಙ್ಗಲಸಾಲಮೂಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಾಲಸಾಖಂ ಗಣ್ಹಿತುಕಾಮಾ ಅಹೋಸಿ, ಸಾಲಸಾಖಾ ಸುಸೇದಿತವೇತ್ತಗ್ಗಂ ವಿಯ ಓನಮಿತ್ವಾ ದೇವಿಯಾ ಹತ್ಥಪಥಂ ಉಪಗಞ್ಛಿ। ಸಾ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಸಾಖಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ತಾವದೇವ ಚಸ್ಸಾ ಕಮ್ಮಜವಾತಾ ಚಲಿಂಸು। ಅಥಸ್ಸಾ ಸಾಣಿಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಮಹಾಜನೋ ಪಟಿಕ್ಕಮಿ। ಸಾಲಸಾಖಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಿಟ್ಠಮಾನಾಯ ಏವಸ್ಸಾ ಗಬ್ಭವುಟ್ಠಾನಂ ಅಹೋಸಿ। ತಙ್ಖಣಂಯೇವ ಚತ್ತಾರೋ ವಿಸುದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾನೋ ಸುವಣ್ಣಜಾಲಂ ಆದಾಯ ಸಮ್ಪತ್ತಾ ತೇನ ಸುವಣ್ಣಜಾಲೇನ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಮಾತು ಪುರತೋ ಠಪೇತ್ವಾ "ಅತ್ತಮನಾ, ದೇವಿ, ಹೋಹಿ, ಮಹೇಸಕ್ಖೋ ತೇ ಪುತ್ತೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ"ತಿ ಆಹಂಸು।

ಯಥಾ ಪನ ಅಞ್ಞೇ ಸತ್ತಾ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಾ ಪಟಿಕೂಲೇನ ಅಸುಚಿನಾ ಮಕ್ಖಿತಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಿ, ನ ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ। ಸೋ ಪನ ಧಮ್ಮಾಸನತೋ ಓತರನ್ತೋ ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ವಿಯ, ನಿಸ್ಸೇಣಿತೋ ಓತರನ್ತೋ ಪುರಿಸೋ ವಿಯ, ಚ ದ್ವೇ ಚ ಹತ್ಥೇ ದ್ವೇ ಚ ಪಾದೇ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಠಿತಕೋವ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಸಮ್ಭವೇನ ಕೇನಚಿ ಅಸುಚಿನಾ ಅಮಕ್ಖಿತೋ ಸುದ್ಧೋ ವಿಸದೋ ಕಾಸಿಕವತ್ಥೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಮಣಿರತನಂ ವಿಯ ಜೋತಯನ್ತೋ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಚ ಬೋಧಿಸತ್ತಮಾತುಯಾ ಚ ಸಕ್ಕಾರತ್ಥಂ ಆಕಾಸತೋ ದ್ವೇ ಉದಕಧಾರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಚ ಮಾತುಯಾ ಚ ಸರೀರೇ ಉತುಂ ಗಾಹಾಪೇಸುಂ।

ಅಥ ನಂ ಸುವಣ್ಣಜಾಲೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತಾನಂ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಹತ್ಥತೋ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾರಾಜಾನೋ ಮಙ್ಗಲಸಮ್ಮತಾಯ ಸುಖಸಮ್ಫಸ್ಸಾಯ ಅಜಿನಪ್ಪವೇಣಿಯಾ ಗಣ್ಹಿಂಸು, ತೇಸಂ ಹತ್ಥತೋ ಮನುಸ್ಸಾ ದುಕೂಲಚುಮ್ಬಟಕೇನ। ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಹತ್ಥತೋ ಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ ಪಥವಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಪುರತ್ಥಿಮದಿಸಂ ಓಲೋಕೇಸಿ, ಅನೇಕಾನಿ ಚಕ್ಕವಾಳಸಹಸ್ಸಾನಿ ಏಕಙ್ಗಣಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ತತ್ಥ ದೇವಮನುಸ್ಸಾ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಪೂಜಯಮಾನಾ "ಮಹಾಪುರಿಸ, ಇಧ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದಿಸೋ ಅಞ್ಞೋ ನತ್ಥಿ, ಕುತೇತ್ಥ ಉತ್ತರಿತರೋ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಏವಂ ಚತಸ್ಸೋ ದಿಸಾ, ಚತಸ್ಸೋ ಅನುದಿಸಾ, ಹೇಟ್ಠಾ, ಉಪರೀತಿ ದಸ ದಿಸಾ ಅನುವಿಲೋಕೇತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಸದಿಸಂ ಕಞ್ಚಿ ಅದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಉತ್ತರಾದಿಸಾ"ತಿ ಸತ್ತಪದವೀತಿಹಾರೇನ ಅಗಮಾಸಿ, ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮುನಾ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ

ಧಾರಿಯಮಾನೋ, ಸುಯಾಮೇನ ವಾಳಬೀಜನಿಂ, ಅಞ್ಞಾಹಿ ಚ ದೇವತಾಹಿ ಸೇಸರಾಜಕಕುಧಭಣ್ಡಹತ್ಥಾಹಿ ಅನುಗಮ್ಮಮಾನೋ। ತತೋ ಸತ್ತಮಪದೇ ಠಿತೋ "ಅಗ್ಗೋಹಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕಸ್ಸಾ"ತಿಆದಿಕಂ ಆಸಭಿಂ ವಾಚಂ ನಿಚ್ಛಾರೇನ್ತೋ ಸೀಹನಾದಂ ನದಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಹಿ ತೀಸು ಅತ್ತಭಾವೇಸು ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಮತ್ತೋವ ವಾಚಂ ನಿಚ್ಛಾರೇಸಿ ಮಹೋಸಧತ್ತಭಾವೇ, ವೇಸ್ಸನ್ತರತ್ತಭಾವೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಭಾವೇತಿ। ಮಹೋಸಧತ್ತಭಾವೇ ಕಿರಸ್ಸ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಮತ್ತಸ್ಸೇವ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಚನ್ದನಸಾರಂ ಹತ್ಥೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಗತೋ, ಸೋ ತಂ ಮುಟ್ಠಿಯಂ ಕತ್ವಾವ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ। ಅಥ ನಂ ಮಾತಾ "ತಾತ, ಕಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಓಸಧಂ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ। ಇತಿ ಓಸಧಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತತ್ತಾ "ಓಸಧದಾರಕೋ"ತ್ವೇವಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ತಂ ಓಸಧಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಚಾಟಿಯಂ ಪಕ್ಖಿಪಿಂಸು, ಆಗತಾಗತಾನಂ ಅನ್ಧಬಧಿರಾದೀನಂ ತದೇವ ಸಬ್ಬರೋಗವೂಪಸಮಾಯ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಅಹೋಸಿ। ತತೋ "ಮಹನ್ತಂ ಇದಂ ಓಸಧಂ, ಮಹನ್ತಂ ಇದಂ ಓಸಧ"ನ್ತಿ ಉಪ್ಪನ್ನವಚನಂ ಉಪಾದಾಯ "ಮಹೋಸಧೋ"ತ್ವೇವಸ್ಸ ನಾಮಂ ಜಾತಂ। ವೇಸ್ಸನ್ತರತ್ತಭಾವೇ ಪನ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ "ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ, ಅಮ್ಮ, ಕಿಞ್ಚಿ ಗೇಹಸ್ಮಿಂ, ದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವದನ್ತೋ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾ "ಸಧನೇ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋಸಿ, ತಾತಾ"ತಿ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಹತ್ಥಂ ಅತ್ತನೋ ಹತ್ಥತಲೇ ಕತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸತ್ಥವಿಕಂ ಠಪೇಸಿ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ಅತ್ತಭಾವೇ ಇಮಂ ಸೀಹನಾದಂ ನದೀತಿ ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತೀಸು ಅತ್ತಭಾವೇಸು ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಮತ್ತೋವ ವಾಚಂ ನಿಚ್ಛಾರೇಸಿ। ಯಥಾ ಚ ಪಟಿಸನ್ಧಿಗ್ಗಹಣಕ್ಖಣೇ, ಜಾತಕ್ಖಣೇಪಿಸ್ಸ ದ್ವತ್ತಿಂಸ ಪುಬ್ಬನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಪಾತುರಹೇಸುಂ। ಯಸ್ಮಿಂ ಪನ ಸಮಯೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಲುಮ್ಬಿನೀವನೇ ಜಾತೋ, ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಸಮಯೇ ರಾಹುಲಮಾತಾ ದೇವೀ, ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ, ಛನ್ನೋ ಅಮಚ್ಚೋ, ಕಾಳುದಾಯೀ ಅಮಚ್ಚೋ, ಕಣ್ಡಕೋ ಅಸ್ಸರಾಜಾ, ಮಹಾಬೋಧಿರುಕ್ಖೋ, ಚತಸ್ಸೋ ನಿಧಿಕುಮ್ಭಿಯೋ ಚ ಜಾತಾ। ತತ್ಥ ಏಕಾ ಗಾವುತಪ್ಪಮಾಣಾ, ಏಕಾ ಅಡ್ಢಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣಾ, ಏಕಾ ತಿಗಾವುತಪ್ಪಮಾಣಾ, ಏಕಾ ಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣಾ ಅಹೋಸೀತಿ। ಇಮೇ **ಸತ್ತ ಸಹಜಾತಾ** ನಾಮ।

ಉಭಯನಗರವಾಸಿನೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಪಿಲವತ್ಥುನಗರಮೇವ ಅಗಮಂಸು। ತಂ ದಿವಸಂಯೇವ ಚ "ಕಪಿಲವತ್ಥುನಗರೇ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಜಾತೋ, ಅಯಂ ಕುಮಾರೋ ಬೋಧಿತಲೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠಾ ದೇವಸಙ್ಘಾ ಚೇಲುಕ್ಖೇಪಾದೀನಿ ಪವತ್ತೇನ್ತಾ ಕೀಳಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಕುಲೂಪಕೋ ಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿಲಾಭೀ ಕಾಳದೇವಿಲೋ ನಾಮ ತಾಪಸೋ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ದಿವಾವಿಹಾರತ್ಥಾಯ ತಾವತಿಂಸಭವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ದಿವಾವಿಹಾರಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ತಾ ದೇವತಾ ಕೀಳಮಾನಾ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂಕಾರಣಾ ತುಮ್ಹೇ ಏವಂ ತುಟ್ಠಮಾನಸಾ ಕೀಳಥ, ಮಯ್ಹಮ್ಪೇತಂ ಕಾರಣಂ ಕಥೇಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ದೇವತಾ ಆಹಂಸು "ಮಾರಿಸ, ಸುದ್ಧೋದನರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ ಜಾತೋ, ಸೋ ಬೋಧಿತಲೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತೇಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸ ಅನನ್ತಂ ಬುದ್ಧಲೀಳಂ ದಟ್ಠುಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸೋತುಂ ಲಚ್ಛಾಮಾತಿ ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ತುಟ್ಠಾಮ್ಹಾ"ತಿ। ತಾಪಸೋ ತಾಸಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಖಿಪ್ಪಂ ದೇವಲೋಕತೋ ಓರುಯ್ಹ ರಾಜನಿವೇಸನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ "ಪುತ್ತೋ ಕಿರ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಜಾತೋ, ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಂ ಕುಮಾರಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ತಾಪಸಂ ವನ್ದಾಪೇತುಂ ಅಭಿಹರಿ, ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪಾದಾ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ತಾಪಸಸ್ಸ ಜಟಾಸು ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಹಿ ತೇನತ್ತಭಾವೇನ ವನ್ದಿತಬ್ಬಯುತ್ತಕೋ ನಾಮ ಅಞ್ಞೋ ನತ್ಥಿ। ಸಚೇ ಹಿ ಅಜಾನನ್ತಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸೀಸಂ ತಾಪಸಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇಯ್ಯುಂ, ಸತ್ತಧಾ ತಸ್ಸ ಮುದ್ಧಾ ಫಲೇಯ್ಯ। ತಾಪಸೋ "ನ ಮೇ ಅತ್ತಾನಂ ನಾಸೇತುಂ ಯುತ್ತ"ನ್ತಿ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇಸಿ। ರಾಜಾ ತಂ ಅಚ್ಛರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಂ ವನ್ದಿ।

ತಾಪಸೋ ಅತೀತೇ ಚತ್ತಾಲೀಸ ಕಪ್ಪೇ, ಅನಾಗತೇ ಚತ್ತಾಲೀಸಾತಿ ಅಸೀತಿ ಕಪ್ಪೇ ಅನುಸ್ಸರತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಲಕ್ಖಣಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಭವಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ ಬುದ್ಧೋ, ಉದಾಹು ನೋ"ತಿ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ "ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ "ಅಚ್ಛರಿಯಪುರಿಸೋ ಅಯ"ನ್ತಿ ಸಿತಂ ಅಕಾಸಿ। ತತೋ "ಅಹಂ ಇಮಂ ಬುದ್ಧಭೂತಂ ದಟ್ಠುಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ ನು

ಖೋ, ನೋ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ "ನ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅನ್ತರಾಯೇವ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಬುದ್ಧಸತೇನಪಿ ಬುದ್ಧಸಹಸ್ಸೇನಪಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧೇತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯೇ ಅರೂಪಭವೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ದಿಸ್ವಾ "ಏವರೂಪಂ ನಾಮ ಅಚ್ಛರಿಯಪುರಿಸಂ ಬುದ್ಧಭೂತಂ ದಟ್ಠುಂ ನ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಹತೀ ವತ ಮೇ ಜಾನಿ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪರೋದಿ।

ಮನುಸ್ಸಾ ದಿಸ್ವಾ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಯ್ಯೋ ಇದಾನೇವ ಹಸಿತ್ವಾ ಪುನ ಪರೋದಿ। ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಯ್ಯಪುತ್ತಸ್ಸ ಕೋಚಿ ಅನ್ತರಾಯೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। "ನತ್ಥೇತಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯೋ, ನಿಸ್ಸಂಸಯೇನ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಅಥ "ಕಸ್ಮಾ ಪರೋದಿತ್ಥಾ"ತಿ? "ಏವರೂಪಂ ಪುರಿಸಂ ಬುದ್ಧಭೂತಂ ದಟ್ಠುಂ ನ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, 'ಮಹತೀ ವತ ಮೇ ಜಾನಿ ಭವಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ಅತ್ತಾನಂ ಅನುಸೋಚನ್ತೋ ರೋದಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ತತೋ ಸೋ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮೇ ಞಾತಕೇಸು ಕೋಚಿ ಏತಂ ಬುದ್ಧಭೂತಂ ದಟ್ಠುಂ ಲಭಿಸ್ಸತಿ, ನ ಲಭಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಂ ನಾಳಕದಾರಕಂ ಅದ್ದಸ। ಸೋ ಭಗಿನಿಯಾ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕಹಂ ತೇ ಪುತ್ತೋ ನಾಳಕೋ"ತಿ? "ಅತ್ಥಿ ಗೇಹೇ, ಅಯ್ಯಾ"ತಿ। "ಪಕ್ಕೋಸಾಹಿ ನ"ನ್ತಿ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತಂ ಕುಮಾರಂ ಆಹ - "ತಾತ, ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಕುಲೇ ಪುತ್ತೋ ಜಾತೋ, ಬುದ್ಧಙ್ಕುರೋ ಏಸ, ಪಞ್ಚತಿಂಸ ವಸ್ಸಾನಿ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತ್ವಂ ಏತಂ ದಟ್ಠುಂ ಲಭಿಸ್ಸಸಿ, ಅಜ್ಜೇವ ಪಬ್ಬಜಾಹೀ"ತಿ। ಸತ್ತಾಸೀತಿಕೋಟಿಧನೇ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತದಾರಕೋಪಿ "ನ ಮಂ ಮಾತುಲೋ ಅನತ್ಥೇ ನಿಯೋಜೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಾವದೇವ ಅನ್ತರಾಪಣತೋ ಕಾಸಾಯಾನಿ ಚೇವ ಮತ್ತಿಕಾಪತ್ತಞ್ಚ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಕೇಸಮಸ್ಸುಂ ಓಹಾರೇತ್ವಾ ಕಾಸಾಯಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ "ಯೋ ಲೋಕೇ ಉತ್ತಮಪುಗ್ಗಲೋ, ತಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಾಭಿಮುಖಂ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಥವಿಕಾಯ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಂಸಕೂಟೇ ಲಗ್ಗೇತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ಪರಮಾಭಿಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪತ್ತಂ ತಥಾಗತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ನಾಳಕಪಟಿಪದಂ ಕಥಾಪೇತ್ವಾ ಪುನ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಉಕ್ಕಟ್ಠಪಟಿಪದಂ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಸತ್ತೇವ ಮಾಸೇ ಆಯುಂ ಪಾಲೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಸುವಣ್ಣಪಬ್ಬತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಠಿತಕೋವ ಅನುಪಾದಿಸೇಸಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತಮ್ಪಿ ಖೋ ಪಞ್ಚಮೇ ದಿವಸೇ ಸೀಸಂ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ "ನಾಮಗ್ಗಹಣಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ರಾಜಭವನಂ ಚತುಜ್ಜಾತಿಕಗನ್ಧೇಹಿ ವಿಲಿಮ್ಪಿತ್ವಾ ಲಾಜಾಪಞ್ಚಮಕಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ವಿಕಿರಿತ್ವಾ ಅಸಮ್ಭಿನ್ನಪಾಯಾಸಂ ಪಚಾಪೇತ್ವಾ ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಪಾರಙ್ಗತೇ ಅಟ್ಠಸತಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ರಾಜಭವನೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಸುಭೋಜನಂ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಮಹಾಸಕ್ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪರಿಗ್ಗಹಾಪೇಸುಂ। ತೇಸು -

> "ರಾಮೋ ಧಜೋ ಲಕ್ಖಣೋ ಚಾಪಿ ಮನ್ತೀ, ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ ಚ ಭೋಜೋ ಸುಯಾಮೋ ಸುದತ್ತೋ।
> ಏತೇ ತದಾ ಅಟ್ಠ ಅಹೇಸುಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ಛಳಙ್ಗವಾ ಮನ್ತಂ ವಿಯಾಕರಿಂಸೂ"ತಿ॥ -

ಇಮೇ ಅಟ್ಠೇವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ **ಲಕ್ಖಣಪರಿಗ್ಗಾಹಕಾ** ಅಹೇಸುಂ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ ಸುಪಿನೋಪಿ ಏತೇಹೇವ ಪರಿಗ್ಗಹಿತೋ। ತೇಸು ಸತ್ತ ಜನಾ ದ್ವೇ ಅಙ್ಗುಲಿಯೋ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ದ್ವೇಧಾ ಬ್ಯಾಕರಿಂಸು - "ಇಮೇಹಿ ಲಕ್ಖಣೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸಮಾನೋ ರಾಜಾ ಹೋತಿ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ, ಪಬ್ಬಜಮಾನೋ ಬುದ್ಧೋ"ತಿ, ಸಬ್ಬಂ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಞ್ಞೋ ಸಿರಿವಿಭವಂ ಆಚಿಕ್ಖಿಂಸು। ತೇಸಂ ಪನ ಸಬ್ಬದಹರೋ ಗೋತ್ತತೋ ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ ನಾಮ ಮಾಣವೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವರಲಕ್ಖಣನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ - "ಇಮಸ್ಸ ಅಗಾರಮಜ್ಝೇ ಠಾನಕಾರಣಂ ನತ್ಥಿ, ಏಕನ್ತೇನೇಸ ವಿವಟ್ಟಚ್ಛದೋ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಏಕಮೇವ ಅಙ್ಗುಲಿಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಏಕಂಸಬ್ಯಾಕರಣಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಅಯಞ್ಹಿ ಕತಾಧಿಕಾರೋ ಪಚ್ಛಿಮಭವಿಕಸತ್ತೋ ಪಞ್ಞಾಯ ಇತರೇ ಸತ್ತ ಜನೇ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ "ಇಮೇಹಿ ಲಕ್ಖಣೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಅಗಾರಮಜ್ಝೇ ಠಾನಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅಸಂಸಯಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಏಕಮೇವ ಗತಿಂ ಅದ್ದಸ, ತಸ್ಮಾ ಏಕಂ ಅಙ್ಗುಲಿಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಏವಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ನಾಮಂ ಗಣ್ಹನ್ತಾ ಸಬ್ಬಲೋಕಸ್ಸ ಅತ್ಥಸಿದ್ಧಿಕರತ್ತಾ "ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ"ತಿ ನಾಮಮಕಂಸು।

ಅಥ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅತ್ತನೋ ಘರಾನಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುತ್ತೇ ಆಮನ್ತಯಿಂಸು - "ತಾತಾ, ಅಮ್ಹೇ ಮಹಲ್ಲಕಾ, ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಪುತ್ತಂ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತಂ ಮಯಂ ಸಮ್ಪಾವೇಯ್ಯಾಮ ವಾ ನೋ ವಾ, ತುಮ್ಹೇ ತಸ್ಮಿಂ ಕುಮಾರೇ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೇ ತಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ। ತೇ ಸತ್ತಪಿ ಜನಾ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತಾ, ಕೋಣ್ಡಞ್ಞಮಾಣವೋವ ಅರೋಗೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಮಹಾಸತ್ತೇ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ಅಭಿನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಉರುವೇಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ರಮಣೀಯೋ, ವತ ಅಯಂ ಭೂಮಿಭಾಗೋ, ಅಲಂ ವತಿದಂ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಧಾನತ್ಥಿಕಸ್ಸ ಪಧಾನಾಯಾ"ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ವಾಸಂ ಉಪಗತೇ "ಮಹಾಪುರಿಸೋ ಪಬ್ಬಜಿತೋ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ತೇಸಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಪುತ್ತೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏವಮಾಹ "ಸಿದ್ಧತ್ಥಕುಮಾರೋ ಕಿರ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಸೋ ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸಚೇ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಿತರೋ ಅರೋಗಾ ಅಸ್ಸು, ಅಜ್ಜ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜೇಯ್ಯುಂ। ಸಚೇ ತುಮ್ಹೇಪಿ ಇಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥ, ಏಥ, ಅಹಂ ತಂ ಪುರಿಸಂ ಅನುಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಏಕಚ್ಛನ್ದಾ ಭವಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು , ತಯೋ ಜನಾ ನ ಪಬ್ಬಜಿಂಸು। ಕೋಣ್ಡಞ್ಞಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಜೇಟ್ಠಕಂ ಕತ್ವಾ ಇತರೇ ಚತ್ತಾರೋ ಪಬ್ಬಜಿಂಸು। ತೇ ಪಞ್ಚಪಿ ಜನಾ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಿಯತ್ಥೇರಾ ನಾಮ ಜಾತಾ।

ತದಾ ಪನ ರಾಜಾ "ಕಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತೋ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಚತ್ತಾರಿ ಪುಬ್ಬನಿಮಿತ್ತಾನೀ"ತಿ। "ಕತರಞ್ಚ ಕತರಞ್ಚಾ"ತಿ? "ಜರಾಜಿಣ್ಣಂ, ಬ್ಯಾಧಿತಂ, ಕಾಲಕತಂ, ಪಬ್ಬಜಿತ"ನ್ತಿ। ರಾಜಾ "ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏವರೂಪಾನಂ ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ ಮಾ ಅದತ್ಥ, ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಬುದ್ಧಭಾವೇನ ಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥಿ, ಅಹಂ ಮಮ ಪುತ್ತಂ ದ್ವಿಸಹಸ್ಸದೀಪಪರಿವಾರಾನಂ ಚತುನ್ನಂ ಮಹಾದೀಪಾನಂ ಇಸ್ಸರಿಯಾಧಿಪಚ್ಚಂ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತಂ ಛತ್ತಿಂಸಯೋಜನಪರಿಮಣ್ಡಲಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಪರಿವುತಂ ಗಗನತಲೇ ವಿಚರಮಾನಂ ಪಸ್ಸಿತುಕಾಮೋ"ತಿ। ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಇಮೇಸಂ ಚತುಪ್ಪಕಾರಾನಂ ನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಚಕ್ಖುಪಥೇ ಆಗಮನನಿವಾರಣತ್ಥಂ ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ಗಾವುತೇ ಗಾವುತೇ ಆರಕ್ಖಂ ಠಪೇಸಿ। ತಂ ದಿವಸಂ ಪನ ಮಙ್ಗಲಟ್ಠಾನೇ ಸನ್ನಿಪತಿತೇಸು ಅಸೀತಿಯಾ ಞಾತಿಕುಲಸಹಸ್ಸೇಸು ಏಕೇಕೋ ಏಕಮೇಕಂ ಪುತ್ತಂ ಪಟಿಜಾನಿ - "ಅಯಂ ಬುದ್ಧೋ ವಾ ಹೋತು ರಾಜಾ ವಾ, ಮಯಂ ಏಕಮೇಕಂ ಪುತ್ತಂ ದಸ್ಸಾಮ। ಸಚೇಪಿ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಖತ್ತಿಯಸಮಣೇಹೇವ ಪುರಕ್ಖತಪರಿವಾರಿತೋ ವಿಚರಿಸ್ಸತಿ। ಸಚೇಪಿ ರಾಜಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಖತ್ತಿಯಕುಮಾರೇಹೇವ ಪುರಕ್ಖತಪರಿವಾರಿತೋ ವಿಚರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ರಾಜಾಪಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಉತ್ತಮರೂಪಸಮ್ಪನ್ನಾ ವಿಗತಸಬ್ಬದೋಸಾ ಧಾತಿಯೋ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅನನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಮಹನ್ತೇನ ಸಿರಿಸೋಭಗ್ಗೇನ ವಡ್ಢತಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರಞ್ಞೋ **ವಪ್ಪಮಙ್ಗಲಂ** ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ತಂ ದಿವಸಂ ಸಕಲನಗರಂ ದೇವವಿಮಾನಂ ವಿಯ ಅಲಙ್ಕರೋನ್ತಿ। ಸಬ್ಬೇ ದಾಸಕಮ್ಮಕರಾದಯೋ ಅಹತವತ್ಥನಿವತ್ಥಾ ಗನ್ಧಮಾಲಾದಿಪಟಿಮಣ್ಡಿತಾ ರಾಜಕುಲೇ ಸನ್ನಿಪತನ್ತಿ। ರಞ್ಞೋ ಕಮ್ಮನ್ತೇ ನಙ್ಗಲಸಹಸ್ಸಂ ಯೋಜೀಯತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ದಿವಸೇ ಏಕೇನೂನಅಟ್ಠಸತನಙ್ಗಲಾನಿ ಸದ್ಧಿಂ ಬಲಿಬದ್ದರಸ್ಮಿಯೋತ್ತೇಹಿ ರಜತಪರಿಕ್ಖತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ರಞ್ಞೋ ಆಲಮ್ಬನನಙ್ಗಲಂ ಪನ ರತ್ತಸುವಣ್ಣಪರಿಕ್ಖತಂ ಹೋತಿ। ಬಲಿಬದ್ದಾನಂ ಸಿಙ್ಗರಸ್ಮಿಪತೋದಾಪಿ ಸುವಣ್ಣಪರಿಕ್ಖತಾವ ಹೋನ್ತಿ। ರಾಜಾ ಮಹತಾ ಪರಿವಾರೇನ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಪುತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ಕಮ್ಮನ್ತಟ್ಠಾನೇ ಏಕೋ ಜಮ್ಬುರುಕ್ಖೋ ಬಹಲಪಲಾಸೋ ಸನ್ದಚ್ಛಾಯೋ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಸಯನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಉಪರಿ ಸುವಣ್ಣತಾರಕಖಚಿತಂ ವಿತಾನಂ ಬನ್ಧಾಪೇತ್ವಾ ಸಾಣಿಪಾಕಾರೇನ ಪರಿಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಆರಕ್ಖಂ ಠಪಾಪೇತ್ವಾ ರಾಜಾ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಂ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚಗಣಪರಿವುತೋ ನಙ್ಗಲಕರಣಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತತ್ಥ ರಾಜಾ ಸುವಣ್ಣನಙ್ಗಲಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಅಮಚ್ಚಾ ಏಕೇನೂನಟ್ಠಸತರಜತನಙ್ಗಲಾನಿ, ಕಸ್ಸಕಾ ಸೇಸನಙ್ಗಲಾನಿ। ತೇ ತಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಕಸನ್ತಿ। ರಾಜಾ ಪನ ಓರತೋ ವಾ ಪಾರಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಪಾರತೋ ವಾ ಓರಂ ಆಗಚ್ಛತಿ। ಏತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಮಹಾಸಮ್ಪತ್ತಿ ಅಹೋಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಾ ಧಾತಿಯೋ "ರಞ್ಞೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಅನ್ತೋಸಾಣಿತೋ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಕಞ್ಚಿ ಅದಿಸ್ವಾ ವೇಗೇನ ಉಟ್ಠಾಯ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಆನಾಪಾನೇ ಪರಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪಠಮಜ್ಝಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಸಿ। ಧಾತಿಯೋ ಖಜ್ಜಭೋಜ್ಜನ್ತರೇ ವಿಚರಮಾನಾ ಥೋಕಂ ಚಿರಾಯಿಂಸು। ಸೇಸರುಕ್ಖಾನಂ ಛಾಯಾ ನಿವತ್ತಾ, ತಸ್ಸ ಪನ ರುಕ್ಖಸ್ಸ

ಪರಿಮಣ್ಡಲಾ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಧಾತಿಯೋ “ಅಯ್ಯಪುತ್ತೋ ಏಕತೋ”ತಿ ವೇಗೇನ ಸಾಣಿಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋ ಪವಿಸಮಾನಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಸಯನೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸಿನ್ನಂ ತಞ್ಚ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ - “ದೇವ, ಕುಮಾರೋ ಏವಂ ನಿಸಿನ್ನೋ, ಅಞ್ಞೇಸಂ ರುಕ್ಖಾನಂ ಛಾಯಾ ನಿವತ್ತಾ, ಜಮ್ಬುರುಕ್ಖಸ್ಸ ಪನ ಪರಿಮಣ್ಡಲಾ ಠಿತಾ”ತಿ। ರಾಜಾ ವೇಗೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ - “ಇದಂ ತೇ, ತಾತ, ದುತಿಯಂ ವನ್ದನ”ನ್ತಿ ಪುತ್ತಂ ವನ್ದಿ।

ಅಥ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸಿಕೋ ಜಾತೋ। ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ತಿಣ್ಣಂ ಉತೂನಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕೇ ತಯೋ ಪಾಸಾದೇ ಕಾರೇಸಿ - ಏಕಂ ನವಭೂಮಕಂ, ಏಕಂ ಸತ್ತಭೂಮಕಂ, ಏಕಂ ಪಞ್ಚಭೂಮಕಂ, ಚತ್ತಾಲೀಸಸಹಸ್ಸಾ ಚ ನಾಟಕಿತ್ಥಿಯೋ ಉಪಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ದೇವೋ ವಿಯ ಅಚ್ಛರಾಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ, ಅಲಙ್ಕತನಾಟಕಪರಿವುತೋ, ನಿಪ್ಪುರಿಸೇಹಿ ತೂರಿಯೇಹಿ ಪರಿಚಾರಿಯಮಾನೋ ಮಹಾಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವನ್ತೋ ಉತುವಾರೇನ ತೇಸು ಪಾಸಾದೇಸು ವಿಹರತಿ। ರಾಹುಲಮಾತಾ ಪನಸ್ಸ ದೇವೀ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಅಹೋಸಿ।

ತಸ್ಸೇವಂ ಮಹಾಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವನ್ತಸ್ಸ ಏಕದಿವಸಂ ಞಾತಿಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಅಯಂ ಕಥಾ ಉದಪಾದಿ - “ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ ಕೀಳಾಪಸುತೋವ ವಿಚರತಿ, ಕಿಞ್ಚಿ ಸಿಪ್ಪಂ ನ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಸಙ್ಗಾಮೇ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತೇ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ”ತಿ। ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ - “ತಾತ, ತವ ಞಾತಕಾ ‘ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಿಪ್ಪಂ ಅಸಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಕೀಳಾಪಸುತೋವ ವಿಚರತೀ’ತಿ ವದನ್ತಿ, ಏತ್ಥ ಕಿಂ ಪತ್ತಕಾಲೇ ಮಞ್ಞಸೀ”ತಿ। ದೇವ, ಮಮ ಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಕ್ಖನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ನಗರೇ ಮಮ ಸಿಪ್ಪದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಥ “ಇತೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಞಾತಕಾನಂ ಸಿಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ರಾಜಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಕ್ಖಣವೇಧಿವಾಲವೇಧಿಧನುಗ್ಗಹೇ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಧನುಗ್ಗಹೇಹಿ ಅಸಾಧಾರಣಂ ಞಾತಕಾನಂ ದ್ವಾದಸವಿಧಂ ಸಿಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ತಂ ಸರಭಙ್ಗಜಾತಕೇ ಆಗತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತದಾಸ್ಸ ಞಾತಿಸಙ್ಘೋ ನಿಕ್ಕಙ್ಖೋ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಉಯ್ಯಾನಭೂಮಿಂ ಗನ್ತುಕಾಮೋ ಸಾರಥಿಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ “ರಥಂ ಯೋಜೇಹೀ”ತಿ ಆಹ। ಸೋ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ಮಹಾರಹಂ ಉತ್ತಮರಥಂ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರೇನ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಕುಮುದಪತ್ತವಣ್ಣೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಙ್ಗಲಸಿನ್ಧವೇ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪಟಿವೇದೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ದೇವವಿಮಾನಸದಿಸಂ ರಥಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಾಭಿಮುಖೋ ಅಗಮಾಸಿ। ದೇವತಾ “ಸಿದ್ಧತ್ಥಕುಮಾರಸ್ಸ ಅಭಿಸಮ್ಬುಜ್ಝನಕಾಲೋ ಆಸನ್ನೋ, ಪುಬ್ಬನಿಮಿತ್ತಂ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಏಕಂ ದೇವಪುತ್ತಂ ಜರಾಜಜ್ಜರಂ ಖಣ್ಡದನ್ತಂ ಪಲಿತಕೇಸಂ ವಙ್ಕಂ ಓಭಗ್ಗಸರೀರಂ ದಣ್ಡಹತ್ಥಂ ಪವೇಧಮಾನಂ ಕತ್ವಾ ದಸ್ಸೇಸುಂ। ತಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚೇವ ಸಾರಥಿ ಚ ಪಸ್ಸನ್ತಿ। ತತೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಾರಥಿಂ - “ಸಮ್ಮ, ಕೋ ನಾಮೇಸ ಪುರಿಸೋ, ಕೇಸಾಪಿಸ್ಸ ನ ಯಥಾ ಅಞ್ಞೇಸ”ನ್ತಿ ಮಹಾಪದಾನೇ ಆಗತನಯೇನ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ “ಧೀರತ್ಥು ವತ ಭೋ ಜಾತಿ, ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮ ಜಾತಸ್ಸ ಜರಾ ಪಞ್ಞಾಯಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಸಂವಿಗ್ಗಹದಯೋ ತತೋವ ಪಟಿನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪಾಸಾದಮೇವ ಅಭಿರುಹಿ। ರಾಜಾ “ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಖಿಪ್ಪಂ ಪಟಿನಿವತ್ತೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಜಿಣ್ಣಕಂ ಪುರಿಸಂ ದಿಸ್ವಾ ದೇವಾ”ತಿ। “ಜಿಣ್ಣಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸತೀತಿ ಆಹಂಸು, ಕಸ್ಮಾ ಮಂ ನಾಸೇಥ, ಸೀಘಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ನಾಟಕಾನಿ ಸಜ್ಜೇಥ, ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವನ್ತೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಸತಿಂ ನ ಕರಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಆರಕ್ಖಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬದಿಸಾಸು ಅಡ್ಢಯೋಜನೇ ಅಡ್ಢಯೋಜನೇ ಠಪೇಸಿ।

ಪುನೇಕದಿವಸಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಥೇವ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ದೇವತಾಹಿ ನಿಮ್ಮಿತಂ ಬ್ಯಾಧಿತಂ ಪುರಿಸಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಂವಿಗ್ಗಹದಯೋ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಹಿ। ರಾಜಾಪಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ ಪುನ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಸಮನ್ತಾ ತಿಗಾವುತಪ್ಪಮಾಣೇ ಪದೇಸೇ ಆರಕ್ಖಂ ಠಪೇಸಿ। ಅಪರಂ ಏಕದಿವಸಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಥೇವ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ದೇವತಾಹಿ ನಿಮ್ಮಿತಂ ಕಾಲಕತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಂವಿಗ್ಗಹದಯೋ ಪುನ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಹಿ। ರಾಜಾಪಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ ಪುನ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಸಮನ್ತಾ ಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣೇ ಪದೇಸೇ ಆರಕ್ಖಂ ಠಪೇಸಿ। ಅಪರಂ ಪನ ಏಕದಿವಸಂ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತಥೇವ ದೇವತಾಹಿ ನಿಮ್ಮಿತಂ

ಸುನಿವತ್ಥಂ ಸುಪಾರುತಂ ಪಬ್ಬಜಿತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕೋ ನಾಮೇಸೋ ಸಮ್ಮಾ"ತಿ ಸಾರಥಿಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಸಾರಥಿ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದಸ್ಸ ಅಭಾವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಂ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಗುಣೇ ವಾ ನ ಜಾನಾತಿ, ದೇವತಾನುಭಾವೇನ ಪನ "ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನಾಮಾಯಂ ದೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಗುಣೇ ವಣ್ಣೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ರುಚಿಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತಂ ದಿವಸಂ ಉಯ್ಯಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ದೀಘಭಾಣಕಾ ಪನಾಹು "ಚತ್ತಾರಿ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಏಕದಿವಸೇನೇವ ದಿಸ್ವಾ ಅಗಮಾಸೀ"ತಿ।

ಸೋ ತತ್ಥ ದಿವಸಭಾಗಂ ಕೀಳಿತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲಪೋಕ್ಖರಣಿಯಂ ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ಅತ್ಥಙ್ಗತೇ ಸೂರಿಯೇ ಮಙ್ಗಲಸಿಲಾಪಟ್ಟೇ ನಿಸೀದಿ ಅತ್ತಾನಂ ಅಲಙ್ಕಾರಾಪೇತುಕಾಮೋ। ಅಥಸ್ಸ ಪರಿಚಾರಕಪುರಿಸಾ ನಾನಾವಣ್ಣಾನಿ ದುಸ್ಸಾನಿ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾ ಆಭರಣವಿಕತಿಯೋ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಾನಿ ಚ ಆದಾಯ ಸಮನ್ತಾ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ನಿಸಿನ್ನಾಸನಂ ಉಣ್ಹಂ ಅಹೋಸಿ । ಸೋ "ಕೋ ನು ಖೋ ಮಂ ಇಮಮ್ಹಾ ಠಾನಾ ಚಾವೇತುಕಾಮೋ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಅಲಙ್ಕಾರೇತುಕಾಮತಂ ಞತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಕಮ್ಮಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ "ಸಮ್ಮ ವಿಸ್ಸಕಮ್ಮ, ಸಿದ್ಧತ್ಥಕುಮಾರೋ ಅಜ್ಜ ಅಡ್ಢರತ್ತಸಮಯೇ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖಮಿಸ್ಸತಿ, ಅಯಮಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮೋ ಅಲಙ್ಕಾರೋ, ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾಪುರಿಸಂ ದಿಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ಅಲಙ್ಕರೋಹೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ದೇವತಾನುಭಾವೇನ ತಙ್ಖಣಂಯೇವ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ಕಪ್ಪಕಸದಿಸೋ ಹುತ್ವಾ ಕಪ್ಪಕಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ವೇಠನದುಸ್ಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸೀಸಂ ವೇಠೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಹತ್ಥಸಮ್ಫಸ್ಸೇನೇವ "ನಾಯಂ ಮನುಸ್ಸೋ, ದೇವಪುತ್ತೋ ಏಸೋ"ತಿ ಅಞ್ಞಾಸಿ। ವೇಠನೇನ ವೇಠಿತಮತ್ತೇ ಸೀಸೇ ಮೋಳಿಯಂ ಮಣಿರತನಾಕಾರೇನ ದುಸ್ಸಸಹಸ್ಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗಞ್ಛಿ। ಪುನ ವೇಠೇನ್ತಸ್ಸ ದುಸ್ಸಸಹಸ್ಸನ್ತಿ ದಸಕ್ಖತ್ತುಂ ವೇಠೇನ್ತಸ್ಸ ದಸ ದುಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅಬ್ಭುಗ್ಗಚ್ಛಿಂಸು । "ಸೀಸಂ ಖುದ್ದಕಂ, ದುಸ್ಸಾನಿ ಬಹೂನಿ, ಕಥಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗತಾನೀ"ತಿ ನ ಚಿನ್ತೇತಬ್ಬಂ। ತೇಸು ಹಿ ಸಬ್ಬಮಹನ್ತಂ ಆಮಲಕಪುಪ್ಫಪ್ಪಮಾಣಂ, ಅವಸೇಸಾನಿ ಕುಸುಮ್ಭಕಪುಪ್ಫಪ್ಪಮಾಣಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸೀಸಂ ಕಿಞ್ಜಕ್ಖಗವಚ್ಛಿತಂ ವಿಯ ಕುಯ್ಯಕಪುಪ್ಫಂ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತಸ್ಸ ಸಬ್ಬತಾಲಾವಚರೇಸು ಸಕಾನಿ ಸಕಾನಿ ಪಟಿಭಾನಾನಿ ದಸ್ಸಯನ್ತೇಸು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು "ಜಯನನ್ದಾ"ತಿಆದಿವಚನೇಹಿ, ಸೂತಮಾಗಧಾದೀಸು ನಾನಪ್ಪಕಾರೇಹಿ ಮಙ್ಗಲವಚನತ್ಥುತಿಘೋಸೇಹಿ ಸಮ್ಭಾವೇನ್ತೇಸು ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ರಥವರಂ ಅಭಿರುಹಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ "ರಾಹುಲಮಾತಾ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾತಾ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಾ "ಪುತ್ತಸ್ಸ ಮೇ ತುಟ್ಠಿಂ ನಿವೇದೇಥಾ"ತಿ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಸುತ್ವಾ "ರಾಹು ಜಾತೋ, ಬನ್ಧನಂ ಜಾತ"ನ್ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ "ಕಿಂ ಮೇ ಪುತ್ತೋ ಅವಚಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮೇ ನತ್ತಾ ರಾಹುಲಕುಮಾರೋಯೇವ ನಾಮ ಹೋತೂ"ತಿ ಆಹ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಖೋ ರಥವರಂ ಆರುಯ್ಹ ಮಹನ್ತೇನ ಯಸೇನ ಅತಿಮನೋರಮೇನ ಸಿರಿಸೋಭಗ್ಗೇನ ನಗರಂ ಪಾವಿಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಕಿಸಾಗೋತಮೀ ನಾಮ ಖತ್ತಿಯಕಞ್ಞಾ ಉಪರಿಪಾಸಾದವರತಲಗತಾ ನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕುರುಮಾನಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ರೂಪಸಿರಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಜಾತಾ ಇದಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

"ನಿಬ್ಬುತಾ ನೂನ ಸಾ ಮಾತಾ, ನಿಬ್ಬುತೋ ನೂನ ಸೋ ಪಿತಾ।
ನಿಬ್ಬುತಾ ನೂನ ಸಾ ನಾರೀ, ಯಸ್ಸಾಯಂ ಈದಿಸೋ ಪತೀ"ತಿ॥

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಸುತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯಂ ಏವಮಾಹ 'ಏವರೂಪಂ ಅತ್ತಭಾವಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿಯಾ ಮಾತು ಹದಯಂ ನಿಬ್ಬಾಯತಿ, ಪಿತು ಹದಯಂ ನಿಬ್ಬಾಯತಿ, ಪಜಾಪತಿಯಾ ಹದಯಂ ನಿಬ್ಬಾಯತೀ'ತಿ! ಕಿಸ್ಮಿಂ ನು ಖೋ ನಿಬ್ಬುತೇ ಹದಯಂ ನಿಬ್ಬುತಂ ನಾಮ ಹೋತೀ"ತಿ? ಅಥಸ್ಸ ಕಿಲೇಸೇಸು ವಿರತ್ತಮಾನಸಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – "ರಾಗಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬುತೇ ನಿಬ್ಬುತಂ ನಾಮ ಹೋತಿ, ದೋಸಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬುತೇ ನಿಬ್ಬುತಂ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಮೋಹಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬುತೇ ನಿಬ್ಬುತಂ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಮಾನದಿಟ್ಠಿಆದೀಸು ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸದರಥೇಸು ನಿಬ್ಬುತೇಸು ನಿಬ್ಬುತಂ ನಾಮ ಹೋತಿ। ಅಯಂ ಮೇ ಸುಸ್ಸವನಂ ಸಾವೇಸಿ, ಅಹಞ್ಹಿ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಗವೇಸನ್ತೋ

ಚರಾಮಿ, ಅಜ್ಜೇವ ಮಯಾ ಘರಾವಾಸಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಗವೇಸಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಅಯಂ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಆಚರಿಯಭಾಗೋ ಹೋತೂ"ತಿ ಕಣ್ಠತೋ ಓಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಕಿಸಾಗೋತಮಿಯಾ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕಂ ಮುತ್ತಾಹಾರಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸಾ "ಸಿದ್ಧತ್ಥಕುಮಾರೋ ಮಯಿ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಪೇಸೇಸೀ"ತಿ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತಾ ಅಹೋಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಮಹನ್ತೇನ ಸಿರಿಸೋಭಗ್ಗೇನ ಅತ್ತನೋ ಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಸಿರಿಸಯನೇ ನಿಪಜ್ಜಿ। ತಾವದೇವ ಚ ನಂ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತಾ ನಚ್ಚಗೀತಾದೀಸು ಸುಸಿಕ್ಖಿತಾ ದೇವಕಞ್ಞಾ ವಿಯ ರೂಪಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾನಾತೂರಿಯಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಮ್ಪರಿವಾರಯಿತ್ವಾ ಅಭಿರಮಾಪೇನ್ತಿಯೋ ನಚ್ಚಗೀತವಾದಿತಾನಿ ಪಯೋಜಯಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಿಲೇಸೇಸು ವಿರತ್ತಚಿತ್ತತಾಯ ನಚ್ಚಾದೀಸು ಅನಭಿರತೋ ಮುಹುತ್ತಂ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕಮಿ। ತಾಪಿ ಇತ್ಥಿಯೋ "ಯಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಮಯಂ ನಚ್ಚಾದೀನಿ ಪಯೋಜೇಮ, ಸೋ ನಿದ್ದಂ ಉಪಗತೋ, ಇದಾನಿ ಕಿಮತ್ಥಂ ಕಿಲಮಾಮಾ"ತಿ ಗಹಿತಗ್ಗಹಿತಾನಿ ತೂರಿಯಾನಿ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿಂಸು, ಗನ್ಧತೇಲಪ್ಪದೀಪಾ ಝಾಯನ್ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಸಯನಪಿಟ್ಠೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸಿನ್ನೋ ಅದ್ದಸ ತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ತೂರಿಯಭಣ್ಡಾನಿ ಅವತ್ಥರಿತ್ವಾ ನಿದ್ದಾಯನ್ತಿಯೋ - ಏಕಚ್ಚಾ ಪಗ್ಘರಿತಖೇಳಾ, ಲಾಲಾಕಿಲಿನ್ನಗತ್ತಾ, ಏಕಚ್ಚಾ ದನ್ತೇ ಖಾದನ್ತಿಯೋ, ಏಕಚ್ಚಾ ಕಾಕಚ್ಛನ್ತಿಯೋ, ಏಕಚ್ಚಾ ವಿಪ್ಪಲಪನ್ತಿಯೋ, ಏಕಚ್ಚಾ ವಿವಟಮುಖಾ, ಏಕಚ್ಚಾ ಅಪಗತವತ್ಥಾ, ಪಾಕಟಬೀಭಚ್ಛಸಮ್ಬಾಧಟ್ಠಾನಾ। ಸೋ ತಾಸಂ ತಂ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಕಾಮೇಸು ವಿರತ್ತಚಿತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಂ ಸಕ್ಕಭವನಸದಿಸಮ್ಪಿ ತಂ ಮಹಾತಲಂ ಅಪವಿದ್ಧನಾನಾಕುಣಪಭರಿತಂ ಆಮಕಸುಸಾನಂ ವಿಯ ಉಪಟ್ಠಾಸಿ, ತಯೋ ಭವಾ ಆದಿತ್ತಗೇಹಸದಿಸಾ ಖಾಯಿಂಸು - "ಉಪದ್ದುತಂ ವತ ಭೋ, ಉಪಸ್ಸಟ್ಠಂ ವತ ಭೋ"ತಿ ಉದಾನಂ ಪವತ್ತೇಸಿ, ಅತಿವಿಯ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಚಿತ್ತಂ ನಮಿ।

ಸೋ "ಅಜ್ಜೇವ ಮಯಾ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖಮಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಸಯನಾ ಉಟ್ಠಾಯ ದ್ವಾರಸಮೀಪಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕೋ ಏತ್ಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಉಮ್ಮಾರೇ ಸೀಸಂ ಕತ್ವಾ ನಿಪನ್ನೋ ಛನ್ನೋ "ಅಹಂ ಅಯ್ಯಪುತ್ತ ಛನ್ನೋ"ತಿ ಆಹ। "ಅಹಂ ಅಜ್ಜ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖಮಿತುಕಾಮೋ, ಏಕಂ ಮೇ ಅಸ್ಸಂ ಕಪ್ಪೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಸಾಧು ದೇವಾ"ತಿ ಅಸ್ಸಭಣ್ಡಿಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸಸಾಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಗನ್ಧತೇಲಪದೀಪೇಸು ಜಲನ್ತೇಸು ಸುಮನಪಟ್ಟವಿತಾನಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ರಮಣೀಯೇ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಠಿತಂ ಕಣ್ಡಕಂ ಅಸ್ಸರಾಜಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ಇಮಮೇವ ಕಪ್ಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಕಣ್ಡಕಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಸೋ ಕಪ್ಪಿಯಮಾನೋವ ಅಞ್ಞಾಸಿ "ಅಯಂ ಕಪ್ಪನಾ ಅತಿಗಾಳ್ಹಾ , ಅಞ್ಞೇಸು ದಿವಸೇಸು ಉಯ್ಯಾನಕೀಳಾದಿಗಮನೇ ಕಪ್ಪನಾ ವಿಯ ನ ಹೋತಿ, ಮಯ್ಹಂ ಅಯ್ಯಪುತ್ತೋ ಅಜ್ಜ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖಮಿತುಕಾಮೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ತತೋ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ಮಹಾಹಸಿತಂ ಹಸಿ। ಸೋ ಸದ್ದೋ ಸಕಲನಗರಂ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ದೇವತಾ ಪನ ತಂ ಸದ್ದಂ ನಿರುಮ್ಭಿತ್ವಾ ನ ಕಸ್ಸಚಿ ಸೋತುಂ ಅದಂಸು।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಖೋ ಛನ್ನಂ ಪೇಸೇತ್ವಾವ "ಪುತ್ತಂ ತಾವ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಪಲ್ಲಙ್ಕತೋ ಉಟ್ಠಾಯ ರಾಹುಲಮಾತಾಯ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಗಬ್ಭದ್ವಾರಂ ವಿವರಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಅನ್ತೋಗಬ್ಭೇ ಗನ್ಧತೇಲಪದೀಪೋ ಝಾಯತಿ, ರಾಹುಲಮಾತಾ ಸುಮನಮಲ್ಲಿಕಾದೀನಂ ಪುಪ್ಫಾನಂ ಅಮ್ಬಣಮತ್ತೇನ ಅಭಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣಸಯನೇ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಮತ್ಥಕೇ ಹತ್ಥಂ ಠಪೇತ್ವಾ ನಿದ್ದಾಯತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಉಮ್ಮಾರೇ ಪಾದಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಠಿತಕೋವ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಸಚಾಹಂ ದೇವಿಯಾ ಹತ್ಥಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಮಮ ಪುತ್ತಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ದೇವೀ ಪಬುಜ್ಝಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂ ಮೇ ಗಮನನ್ತರಾಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಾಸಾದತಲತೋ ಓತರಿ। ಯಂ ಪನ ಜಾತಕಟ್ಠಕಥಾಯಂ "ತದಾ ಸತ್ತಾಹಜಾತೋ ರಾಹುಲಕುಮಾರೋ ಹೋತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಸೇಸಟ್ಠಕಥಾಸು ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ಇದಮೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಾಸಾದತಲಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಅಸ್ಸಸಮೀಪಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏವಮಾಹ - "ತಾತ ಕಣ್ಡಕ, ತ್ವಂ ಅಜ್ಜ ಏಕರತ್ತಿಂ ಮಂ ತಾರಯ, ಅಹಂ ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಸದೇವಕಂ ಲೋಕಂ ತಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ತತೋ ಉಲ್ಲಙ್ಘಿತ್ವಾ ಕಣ್ಡಕಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಅಭಿರುಹಿ। ಕಣ್ಡಕೋ ಗೀವತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಆಯಾಮೇನ ಅಟ್ಠಾರಸಹತ್ಥೋ ಹೋತಿ ತದನುಚ್ಛವಿಕೇನ ಉಬ್ಬೇಧೇನ

ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಥಾಮಜವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸಬ್ಬಸೇತೋ ಧೋತಸಙ್ಖಸದಿಸೋ। ಸೋ ಸಚೇ ಹಸೇಯ್ಯ ವಾ ಪದಸದ್ದಂ ವಾ ಕರೇಯ್ಯ, ಸದ್ದೋ ಸಕಲನಗರಂ ಅವತ್ಥರೇಯ್ಯ। ತಸ್ಮಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ತಸ್ಸ ಯಥಾ ನ ಕೋಚಿ ಸುಣಾತಿ, ಏವಂ ಹಸಿತಸದ್ದಂ ಸನ್ನಿರುಮ್ಭಿತ್ವಾ ಅಕ್ಕಮನಅಕ್ಕಮನಪದವಾರೇ ಹತ್ಥತಲಾನಿ ಉಪನಾಮೇಸುಂ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಸ್ಸವರಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿವೇಮಜ್ಝಗತೋ ಛನ್ನಂ ಅಸ್ಸಸ್ಸ ವಾಲಧಿಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಅಡ್ಢರತ್ತಸಮಯೇ ಮಹಾದ್ವಾರಸಮೀಪಂ ಪತ್ತೋ। ತದಾ ಪನ ರಾಜಾ "ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಯಾಯ ಕಾಯಚಿ ವೇಲಾಯ ನಗರದ್ವಾರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ದ್ವೀಸು ದ್ವಾರಕವಾಟೇಸು ಏಕೇಕಂ ಪುರಿಸಸಹಸ್ಸೇನ ವಿವರಿತಬ್ಬಂ ಕಾರಾಪೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಥಾಮಬಲಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಹತ್ಥಿಗಣನಾಯ ಕೋಟಿಸಹಸ್ಸಹತ್ಥೀನಂ ಬಲಂ ಧಾರೇತಿ, ಪುರಿಸಗಣನಾಯ ದಸಕೋಟಿಸಹಸ್ಸಪುರಿಸಾನಂ । ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಸಚೇ ದ್ವಾರಂ ನ ವಿವರೀಯತಿ, ಅಜ್ಜ ಕಣ್ಡಕಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠೇ ನಿಸಿನ್ನೋವ ವಾಲಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತೇನ ಛನ್ನೇನ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಕಣ್ಡಕಂ ಊರೂಹಿ ನಿಪ್ಪೀಳೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾರಸಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧಂ ಪಾಕಾರಂ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಅತಿಕ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಛನ್ನೋಪಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಸಚೇ ದ್ವಾರಂ ನ ವಿವರೀಯತಿ, ಅಹಂ ಅಯ್ಯಪುತ್ತಂ ಖನ್ಧೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಕಣ್ಡಕಂ ದಕ್ಖಿಣೇನ ಹತ್ಥೇನ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಉಪಕಚ್ಛನ್ತರೇ ಕತ್ವಾ ಪಾಕಾರಂ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಅತಿಕ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಕಣ್ಡಕೋಪಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಸಚೇ ದ್ವಾರಂ ನ ವಿವರೀಯತಿ, ಅಹಂ ಅತ್ತನೋ ಸಾಮಿಕಂ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಯಥಾನಿಸಿನ್ನಮೇವ ಛನ್ನೇನ ವಾಲಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತೇನ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಾಕಾರಂ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಅತಿಕ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸಚೇ ದ್ವಾರಂ ನ ಅವಾಪುರೀಯಿತ್ಥ, ಯಥಾಚಿನ್ತಿತಮೇವ ತೇಸು ತೀಸು ಜನೇಸು ಅಞ್ಞತರೋ ಸಮ್ಪಾದೇಯ್ಯ। ದ್ವಾರೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ ಪನ ದ್ವಾರಂ ವಿವರಿ।

ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಖಣೇ ಮಾರೋ "ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ನಿವತ್ತೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಠಿತೋ ಆಹ - "ಮಾರಿಸ, ಮಾ ನಿಕ್ಖಮ, ಇತೋ ತೇ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಚಕ್ಕರತನಂ ಪಾತುಭವಿಸ್ಸತಿ, ದ್ವಿಸಹಸ್ಸಪರಿತ್ತದೀಪಪರಿವಾರಾನಂ ಚತುನ್ನಂ ಮಹಾದೀಪಾನಂ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸ್ಸಸಿ, ನಿವತ್ತ ಮಾರಿಸಾ"ತಿ। "ಕೋಸಿ ತ್ವ"ನ್ತಿ? "ಅಹಂ ವಸವತ್ತೀ"ತಿ। "ಮಾರ, ಜಾನಾಮಹಂ ಮಯ್ಹಂ ಚಕ್ಕರತನಸ್ಸ ಪಾತುಭಾವಂ, ಅನತ್ಥಿಕೋಹಂ ರಜ್ಜೇನ, ದಸಸಹಸ್ಸಿಲೋಕಧಾತುಂ ಉನ್ನಾದೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಮಾರೋ "ಇತೋ ದಾನಿ ತೇ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಾಮವಿತಕ್ಕಂ ವಾ ಬ್ಯಾಪಾದವಿತಕ್ಕಂ ವಾ ವಿಹಿಂಸಾವಿತಕ್ಕಂ ವಾ ಚಿನ್ತಿತಕಾಲೇ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಓತಾರಾಪೇಕ್ಖೋ ಛಾಯಾ ವಿಯ ಅನಪಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನುಬನ್ಧಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಹತ್ಥಗತಂ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಜ್ಜಂ ಖೇಳಪಿಣ್ಡಂ ವಿಯ ಅನಪೇಕ್ಖೋ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಸಕ್ಕಾರೇನ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿ ಆಸಾಳ್ಹಿಪುಣ್ಣಮಾಯ ಉತ್ತರಾಸಾಳ್ಹನಕ್ಖತ್ತೇ ವತ್ತಮಾನೇ। ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಚ ಪುನ ನಗರಂ ಓಲೋಕೇತುಕಾಮೋ ಜಾತೋ। ಏವಞ್ಚ ಪನಸ್ಸ ಚಿತ್ತೇ ಉಪ್ಪನ್ನಮತ್ತೇಯೇವ "ಮಹಾಪುರಿಸ, ನ ತಯಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಓಲೋಕನಕಮ್ಮಂ ಕತ"ನ್ತಿ ವದಮಾನಾ ವಿಯ ಮಹಾಪಥವೀ ಕುಲಾಲಚಕ್ಕಂ ವಿಯ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪರಿವತ್ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ನಗರಾಭಿಮುಖೋ ಠತ್ವಾ ನಗರಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಪಥವಿಪ್ಪದೇಸೇ ಕಣ್ಡಕನಿವತ್ತನಚೇತಿಯಟ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬಮಗ್ಗಾಭಿಮುಖಂ ಕಣ್ಡಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಾಯಾಸಿ ಮಹನ್ತೇನ ಸಕ್ಕಾರೇನ ಉಳಾರೇನ ಸಿರಿಸೋಭಗ್ಗೇನ। ತದಾ ಕಿರಸ್ಸ ದೇವತಾ ಪುರತೋ ಸಟ್ಠಿ ಉಕ್ಕಾಸಹಸ್ಸಾನಿ ಧಾರಯಿಂಸು, ಪಚ್ಛತೋ ಸಟ್ಠಿ, ದಕ್ಖಿಣಪಸ್ಸತೋ ಸಟ್ಠಿ, ವಾಮಪಸ್ಸತೋ ಸಟ್ಠಿ, ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಚಕ್ಕವಾಳಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ ಅಪರಿಮಾಣಾ ಉಕ್ಕಾ ಧಾರಯಿಂಸು, ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಚ ನಾಗಸುಪಣ್ಣಾದಯೋ ಚ ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಗನ್ಧೇಹಿ ಮಾಲಾಹಿ ಚುಣ್ಣೇಹಿ ಧೂಮೇಹಿ ಪೂಜಯಮಾನಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕಪುಪ್ಫೇಹಿ ಚೇವ ಮನ್ದಾರವಪುಪ್ಫೇಹಿ ಚ ಘನಮೇಘವುಟ್ಠಿಕಾಲೇ ಧಾರಾಹಿ ವಿಯ ನಭಂ ನಿರನ್ತರಂ ಅಹೋಸಿ, ದಿಬ್ಬಾನಿ ಸಂಗೀತಾನಿ ಪವತ್ತಿಂಸು , ಸಮನ್ತತೋ ಅಟ್ಠಸಟ್ಠಿ ತೂರಿಯಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪವಜ್ಜಿಂಸು, ಸಮುದ್ದಕುಚ್ಛಿಯಂ ಮೇಘತ್ಥನಿತಕಾಲೋ ವಿಯ ಯುಗನ್ಧರಕುಚ್ಛಿಯಂ ಸಾಗರನಿಗ್ಘೋಸಕಾಲೋ ವಿಯ ವತ್ತತಿ।

ಇಮಿನಾ ಸಿರಿಸೋಭಗ್ಗೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕರತ್ತೇನೇವ ತೀಣಿ ರಜ್ಜಾನಿ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ತಿಂಸಯೋಜನಮತ್ಥಕೇ ಅನೋಮಾನದೀತೀರಂ ಪಾಪುಣಿ। "ಕಿಂ ಪನ ಅಸ್ಸೋ ತತೋ ಪರಂ ಗನ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತೀ"ತಿ? "ನೋ, ನ ಸಕ್ಕೋ"ತಿ। ಸೋ ಹಿ ಏಕಂ ಚಕ್ಕವಾಳಗಬ್ಭಂ ನಾಭಿಯಾ ಠಿತಚಕ್ಕಸ್ಸ ನೇಮಿವಟ್ಟಿಂ ಮದ್ದನ್ತೋ ವಿಯ ಅನ್ತನ್ತೇನ ಚರಿತ್ವಾ ಪುರೇಪಾತರಾಸಮೇವ ಆಗನ್ತ್ವಾ

ಅತ್ತನೋ ಸಮ್ಪಾದಿತಂ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ। ತದಾ ಪನ ದೇವನಾಗಸುಪಣ್ಣಾದೀಹಿ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ ಓಸಟ್ಠೇಹಿ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಯಾವ ಊರುಪ್ಪದೇಸಾ ಸಞ್ಛನ್ನಂ ಸರೀರಂ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಗನ್ಧಮಾಲಾಜಟಂ ಛಿನ್ದನ್ತಸ್ಸ ಅತಿಪ್ಪಪಞ್ಚೋ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಮಾ ತಿಂಸಯೋಜನಮತ್ತಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ನದೀತೀರೇ ಠತ್ವಾ ಛನ್ನಂ ಪುಚ್ಛಿ – "ಕಿನ್ನಾಮಾ ಅಯಂ ನದೀ"ತಿ? "ಅನೋಮಾ ನಾಮ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಅನೋಮಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪಣ್ಹಿಯಾ ಘಟ್ಟೇನ್ತೋ ಅಸ್ಸಸ್ಸ ಸಞ್ಞಂ ಅದಾಸಿ। ಅಸ್ಸೋ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠೂಸಭವಿತ್ಥಾರಾಯ ನದಿಯಾ ಪಾರಿಮತೀರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಸ್ಸಪಿಟ್ಠಿತೋ ಓರುಯ್ಹ ರಜತಪಟ್ಟಸದಿಸೇ ವಾಲುಕಾಪುಲಿನೇ ಠತ್ವಾ ಛನ್ನಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಸಮ್ಮ, ಛನ್ನ, ತ್ವಂ ಮಯ್ಹಂ ಆಭರಣಾನಿ ಚೇವ ಕಣ್ಡಕಞ್ಚ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛ, ಅಹಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಅಹಮ್ಪಿ, ದೇವ, ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ನ ಲಬ್ಭಾ ತಯಾ ಪಬ್ಬಜಿತುಂ, ಗಚ್ಛ ತ್ವ"ನ್ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪಟಿಬಾಹಿತ್ವಾ ಆಭರಣಾನಿ ಚೇವ ಕಣ್ಡಕಞ್ಚ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಇಮೇ ಮಯ್ಹಂ ಕೇಸಾ ಸಮಣಸಾರುಪ್ಪಾ ನ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ। ಅಞ್ಞೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಕೇಸೇ ಛಿನ್ದಿತುಂ ಯುತ್ತರೂಪೋ ನತ್ಥಿ, ತತೋ "ಸಯಮೇವ ಖಗ್ಗೇನ ಛಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ದಕ್ಖಿಣೇನ ಹತ್ಥೇನ ಅಸಿಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ವಾಮಹತ್ಥೇನ ಮೋಳಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಚೂಳಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಛಿನ್ದಿ, ಕೇಸಾ ದ್ವಙ್ಗುಲಮತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣತೋ ಆವತ್ತಮಾನಾ ಸೀಸಂ ಅಲ್ಲೀಯಿಂಸು। ತೇಸಂ ಯಾವಜೀವಂ ತದೇವ ಪಮಾಣಂ ಅಹೋಸಿ, ಮಸ್ಸು ಚ ತದನುರೂಪಂ, ಪುನ ಕೇಸಮಸ್ಸುಓಹಾರಣಕಿಚ್ಚಂ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಹ ಮೋಳಿಯಾ ಚುಳಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಸಚಾಹಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ, ಆಕಾಸೇ ತಿಟ್ಠತು, ನೋ ಚೇ, ಭೂಮಿಯಂ ಪತತೂ"ತಿ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ ಖಿಪಿ। ತಂ ಚೂಳಾಮಣಿವೇಠನಂ ಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣಂ ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುನಾ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಯೋಜನಿಯರತನಚಙ್ಕೋಟಕೇನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಚೂಳಾಮಣಿಚೇತಿಯಂ ನಾಮ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ।

"ಛೇತ್ವಾನ ಮೋಳಿಂ ವರಗನ್ಧವಾಸಿತಂ, ವೇಹಾಯಸಂ ಉಕ್ಖಿಪಿ ಅಗ್ಗಪುಗ್ಗಲೋ।
ಸಹಸ್ಸನೇತ್ತೋ ಸಿರಸಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಿ, ಸುವಣ್ಣಚಙ್ಕೋಟವರೇನ ವಾಸವೋ"ತಿ॥

ಪುನ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಇಮಾನಿ ಕಾಸಿಕವತ್ಥಾನಿ ಮಯ್ಹಂ ನ ಸಮಣಸಾರುಪ್ಪಾನೀ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಕಸ್ಸಪಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಪುರಾಣಸಹಾಯಕೋ ಘಟೀಕಾರಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ಏಕಂ ಬುದ್ಧನ್ತರಂ ಜರಂ ಅಪತ್ತೇನ ಮಿತ್ತಭಾವೇನ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಅಜ್ಜ ಮೇ ಸಹಾಯಕೋ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ, ಸಮಣಪರಿಕ್ಖಾರಮಸ್ಸ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ।

"ತಿಚೀವರಞ್ಚ ಪತ್ತೋ ಚ, ವಾಸೀ ಸೂಚಿ ಚ ಬನ್ಧನಂ।
ಪರಿಸ್ಸಾವನೇನ ಅಟ್ಠೇತೇ, ಯುತ್ತಯೋಗಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ"ತಿ॥ –

ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಸಮಣಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅರಹದ್ಧಜಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಉತ್ತಮಪಬ್ಬಜ್ಜಾವೇಸಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ "ಛನ್ನ, ಮಮ ವಚನೇನ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಆರೋಗ್ಯಂ ವದೇಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಛನ್ನೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಕಣ್ಡಕೋ ಪನ ಛನ್ನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತಯಮಾನಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುಣನ್ತೋ ಠತ್ವಾ "ನತ್ಥಿ ದಾನಿ ಮಯ್ಹಂ ಪುನ ಸಾಮಿನೋ ದಸ್ಸನ"ನ್ತಿ ಚಕ್ಖುಪಥಂ ವಿಜಹನ್ತೋ ಸೋಕಂ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಹದಯೇನ ಫಲಿತೇನ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಕಣ್ಡಕೋ ನಾಮ ದೇವಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಛನ್ನಸ್ಸ ಪಠಮಂ ಏಕೋವ ಸೋಕೋ ಅಹೋಸಿ, ಕಣ್ಡಕಸ್ಸ ಪನ ಕಾಲಕಿರಿಯಾಯ ದುತಿಯೇನ ಸೋಕೇನ ಪೀಳಿತೋ ರೋದನ್ತೋ ಪರಿದೇವನ್ತೋ ನಗರಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಪದೇಸೇ ಅನುಪಿಯಂ ನಾಮ ಅಮ್ಬವನಂ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಸತ್ತಾಹಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಸುಖೇನ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಏಕದಿವಸೇನೇವ ತಿಂಸಯೋಜನಮಗ್ಗಂ ಪದಸಾ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಗಹಂ ಪಾವಿಸಿ। ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಪದಾನಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿ। ಸಕಲನಗರಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ರೂಪದಸ್ಸನೇನ ಧನಪಾಲಕೇನ ಪವಿಟ್ಠರಾಜಗಹಂ ವಿಯ ಅಸುರಿನ್ದೇನ ಪವಿಟ್ಠದೇವನಗರಂ ವಿಯ ಚ ಸಙ್ಖೋಭಂ ಅಗಮಾಸಿ। ರಾಜಪುರಿಸಾ ಗನ್ತ್ವಾ "ದೇವ, ಏವರೂಪೋ ನಾಮ ಸತ್ತೋ ನಗರೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರತಿ, 'ದೇವೋ ವಾ

ಮನುಸ್ಸೋ ವಾ ನಾಗೋ ವಾ ಸುಪಣ್ಣೋ ವಾ ಕೋ ನಾಮೇಸೋ'ತಿ ನ ಜಾನಾಮಾ"ತಿ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ ಪಾಸಾದತಲೇ ಠತ್ವಾ ಮಹಾಪುರಿಸಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಚ್ಛರಿಯಬ್ಭುತಜಾತೋ ಪುರಿಸೇ ಆಣಾಪೇಸಿ – "ಗಚ್ಛಥ ಭಣೇ, ವೀಮಂಸಥ, ಸಚೇ ಅಮನುಸ್ಸೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನ್ತರಧಾಯಿಸ್ಸತಿ, ಸಚೇ ದೇವತಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛಿಸ್ಸತಿ, ಸಚೇ ನಾಗೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಪಥವಿಯಂ ನಿಮುಜ್ಜಿತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಸಚೇ ಮನುಸ್ಸೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಯಥಾಲದ್ಧಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಸ್ಸತೀ"ತಿ।

ಮಹಾಪುರಿಸೋಪಿ ಖೋ ಮಿಸ್ಸಕಭತ್ತಂ ಸಂಹರಿತ್ವಾ "ಅಲಂ ಮೇ ಏತ್ತಕಂ ಯಾಪನಾಯಾ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಪವಿಟ್ಠದ್ವಾರೇನೇವ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಣ್ಡವಪಬ್ಬತಚ್ಛಾಯಾಯ ಪುರತ್ಥಾಭಿಮುಖೋ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಆಹಾರಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಆರದ್ಧೋ। ಅಥಸ್ಸ ಅನ್ತಾನಿ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಮುಖೇನ ನಿಕ್ಖಮನಾಕಾರಪ್ಪತ್ತಾನಿ ವಿಯ ಅಹೇಸುಂ। ತತೋ ತೇನ ಅತ್ತಭಾವೇನ ಏವರೂಪಸ್ಸ ಆಹಾರಸ್ಸ ಚಕ್ಖುನಾಪಿ ಅದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬತಾಯ ತೇನ ಪಟಿಕೂಲಾಹಾರೇನ ಅಟ್ಟಿಯಮಾನೋ ಏವಂ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತಾನಂ ಓವದಿ "ಸಿದ್ಧತ್ಥ, ತ್ವಂ ಸುಲಭನ್ನಪಾನೇ ಕುಲೇ ತಿವಸ್ಸಿಕಗನ್ಧಸಾಲಿಭೋಜನಂ ನಾನಗ್ಗರಸೇಹಿ ಭುಞ್ಜನಟ್ಠಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾಪಿ ಏಕಂ ಪಂಸುಕೂಲಿಕಂ ದಿಸ್ವಾ 'ಕದಾ ನು ಖೋ ಅಹಮ್ಪಿ ಏವರೂಪೋ ಹುತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮಿ, ಭವಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಸೋ ಕಾಲೋ'ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ, ಇದಾನಿ ಕಿಂ ನಾಮೇತಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ। ಏವಂ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತಾನಂ ಓವದಿತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಿಕಾರೋ ಹುತ್ವಾ ಆಹಾರಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ।

ರಾಜಪುರಿಸಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ ದೂತವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ವೇಗೇನ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಇರಿಯಾಪಥಸ್ಮಿಂಯೇವ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸಬ್ಬಂ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ನಿಯ್ಯಾದೇಸಿ । ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಮಯ್ಹಂ, ಮಹಾರಾಜ, ವತ್ಥುಕಾಮೇಹಿ ವಾ ಕಿಲೇಸಕಾಮೇಹಿ ವಾ ಅತ್ಥೋ ನತ್ಥಿ, ಅಹಂ ಪರಮಾಭಿಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪತ್ಥಯನ್ತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ಅನೇಕಪ್ಪಕಾರಂ ಯಾಚನ್ತೋಪಿ ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ "ಅದ್ಧಾ ತ್ವಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ, ಬುದ್ಧಭೂತೇನ ಪನ ತೇ ಪಠಮಂ ಮಮ ವಿಜಿತಂ ಆಗನ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಣ್ಹಿ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪೋ, ವಿತ್ಥಾರೋ ಪನ "ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಕಿತ್ತಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯಥಾ ಪಬ್ಬಜಿ ಚಕ್ಖುಮಾ"ತಿ ಇಮಂ **ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಸುತ್ತಂ** (ಸು॰ ನಿ॰ ೪೦೭ ಆದಯೋ) ಸದ್ಧಿಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ರಞ್ಞೋ ಪಟಿಞ್ಞಂ ದತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಆಳಾರಞ್ಚ ಕಾಲಾಮಂ ಉದಕಞ್ಚ ರಾಮಪುತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ "ನಾಯಂ ಮಗ್ಗೋ ಬೋಧಾಯಾ"ತಿ ತಮ್ಪಿ ಸಮಾಪತ್ತಿಭಾವನಂ ಅನಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಸದೇವಕಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಥಾಮವೀರಿಯಸನ್ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಮಹಾಪಧಾನಂ ಪದಹಿತುಕಾಮೋ ಉರುವೇಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ರಮಣೀಯೋ ವತಾಯಂ ಭೂಮಿಭಾಗೋ"ತಿ ತತ್ಥೇವ ವಾಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾಪಧಾನಂ ಪದಹಿ। ತೇಪಿ ಖೋ ಕೋಣ್ಡಞ್ಞಪ್ಪಮುಖಾ ಪಞ್ಚ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಗಾಮನಿಗಮರಾಜಧಾನೀಸು ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರನ್ತಾ ತತ್ಥ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಅಥ ನಂ ಛಬ್ಬಸ್ಸಾನಿ ಮಹಾಪಧಾನಂ ಪದಹನ್ತಂ "ಇದಾನಿ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇದಾನಿ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪರಿವೇಣಸಮ್ಮಜ್ಜನಾದಿಕಾಯ ವತ್ತಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ಉಪಟ್ಠಹಮಾನಾ ಸನ್ತಿಕಾವಚರಾವಸ್ಸ ಅಹೇಸುಂ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಖೋ "ಕೋಟಿಪ್ಪತ್ತಂ ದುಕ್ಕರಕಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏಕತಿಲತಣ್ಡುಲಾದೀಹಿಪಿ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ, ಸಬ್ಬಸೋಪಿ ಆಹಾರೂಪಚ್ಛೇದಂ ಅಕಾಸಿ, ದೇವತಾಪಿ ಲೋಮಕೂಪೇಹಿ ಓಜಂ ಉಪಸಂಹರಮಾನಾ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ।

ಅಥಸ್ಸ ತಾಯ ನಿರಾಹಾರತಾಯ ಪರಮಕಸಿಮಾನಪ್ಪತ್ತಕಾಯಸ್ಸ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಕಾಯೋ ಕಾಳವಣ್ಣೋ ಅಹೋಸಿ। ಬಾತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ಅಪ್ಪೇಕದಾ ಅಪ್ಪಾಣಕಂ ಝಾನಂ ಝಾಯನ್ತೋ ಮಹಾವೇದನಾಹಿ ಅಭಿತುನ್ನೋ ವಿಸಞ್ಞೀಭೂತೋ ಚಙ್ಕಮನಕೋಟಿಯಂ ಪತತಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕಚ್ಚಾ ದೇವತಾ "ಕಾಲಕತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ಏಕಚ್ಚಾ "ವಿಹಾರೋವೇಸೋ ಅರಹತ"ನ್ತಿ ಆಹಂಸು। ತತ್ಥ ಯಾಸಂ "ಕಾಲಕತೋ"ತಿ ಅಹೋಸಿ, ತಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪುತ್ತೋ ಕಾಲಕತೋ"ತಿ। ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಕಾಲಕತೋ, ಅಹುತ್ವಾತಿ? ಬುದ್ಧೋ ಭವಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಪಧಾನಭೂಮಿಯಂಯೇವ ಪತಿತ್ವಾ ಕಾಲಕತೋತಿ। ಇದಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ "ನಾಹಂ

ಸದ್ದಹಾಮಿ, ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಬೋಧಿಂ ಅಪ್ಪತ್ವಾ ಕಾಲಕಿರಿಯಾ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ। ಕಸ್ಮಾ ಪನ ರಾಜಾ ನ ಸದ್ದಹತೀತಿ? ಕಾಳದೇವಿಲತಾಪಸಸ್ಸ ವನ್ದಾಪನದಿವಸೇ ಜಮ್ಬುರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಚ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಾನಂ ದಿಟ್ಠತ್ತಾ।

ಪುನ ಬೋಧಿಸತ್ತೇ ಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಿತೇ ತಾ ದೇವತಾ ಗನ್ತ್ವಾ "ಅರೋಗೋ ತೇ ಮಹಾರಾಜ ಪುತ್ತೋ"ತಿ ಆರೋಚೇನ್ತಿ। ರಾಜಾ "ಜಾನಾಮಹಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಅಮರಣಭಾವ"ನ್ತಿ ವದತಿ। ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಛಬ್ಬಸ್ಸಾನಿ ದುಕ್ಕರಕಾರಿಯಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಆಕಾಸೇ ಗಣ್ಠಿಕರಣಕಾಲೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ "ಅಯಂ ದುಕ್ಕರಕಾರಿಕಾ ನಾಮ ಬೋಧಾಯ ಮಗ್ಗೋ ನ ಹೋತೀ"ತಿ ಓಳಾರಿಕಂ ಆಹಾರಂ ಆಹಾರೇತುಂ ಗಾಮನಿಗಮೇಸು ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಆಹಾರಂ ಆಹರಿ, ಅಥಸ್ಸ ಬಾತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಾಕತಿಕಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ಕಾಯೋ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಅಹೋಸಿ। ಪಞ್ಚವಗ್ಗಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ "ಅಯಂ ಛಬ್ಬಸ್ಸಾನಿ ದುಕ್ಕರಕಾರಿಕಂ ಕರೋನ್ತೋಪಿ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಇದಾನಿ ಗಾಮಾದೀಸು ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಓಳಾರಿಕಂ ಆಹಾರಂ ಆಹರಿಯಮಾನೋ ಕಿಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ, ಬಾಹುಲಿಕೋ ಏಸ ಪಧಾನವಿಬ್ಭನ್ತೋ, ಸೀಸಂ ನ್ಹಾಯಿತುಕಾಮಸ್ಸ ಉಸ್ಸಾವಬಿನ್ದುತಕ್ಕನಂ ವಿಯ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ ವಿಸೇಸತಕ್ಕನಂ, ಕಿಂ ನೋ ಇಮಿನಾ"ತಿ ಮಹಾಪುರಿಸಂ ಪಹಾಯ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾರಸಯೋಜನಮಗ್ಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಇಸಿಪತನಂ ಪವಿಸಿಂಸು।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಉರುವೇಲಾಯಂ ಸೇನಾನಿಗಮೇ ಸೇನಾನಿಕುಟುಮ್ಬಿಕಸ್ಸ ಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ಸುಜಾತಾ ನಾಮ ದಾರಿಕಾ ವಯಪ್ಪತ್ತಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖೇ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ "ಸಚೇ ಸಮಜಾತಿಕಂ ಕುಲಘರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಠಮಗಬ್ಭೇ ಪುತ್ತಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅನುಸಂವಚ್ಛರಂ ತೇ ಸತಸಹಸ್ಸಪರಿಚ್ಚಾಗೇನ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ತಸ್ಸಾ ಸಾ ಪತ್ಥನಾ ಸಮಿಜ್ಝಿ। ಸಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಕರಕಾರಿಕಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಛಟ್ಠೇ ವಸ್ಸೇ ಪರಿಪುಣ್ಣೇ ವಿಸಾಖಪುಣ್ಣಮಾಯಂ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಕಾಮಾ ಹುತ್ವಾ ಪುರೇತರಂ ಧೇನುಸಹಸ್ಸಂ ಲಟ್ಠಿಮಧುಕವನೇ ಚರಾಪೇತ್ವಾ ತಾಸಂ ಖೀರಂ ಪಞ್ಚ ಧೇನುಸತಾನಿ ಪಾಯೇತ್ವಾ ತಾಸಂ ಖೀರಂ ಅಡ್ಢತಿಯಾನೀತಿ ಏವಂ ಯಾವ ಸೋಳಸನ್ನಂ ಧೇನೂನಂ ಖೀರಂ ಅಟ್ಠ ಧೇನುಯೋ ಪಿವನ್ತಿ, ತಾವ ಖೀರಸ್ಸ ಬಹಲತಞ್ಚ ಮಧುರತಞ್ಚ ಓಜವನ್ತತಞ್ಚ ಪತ್ಥಯಮಾನಾ ಖೀರಪರಿವತ್ತನಂ ನಾಮ ಅಕಾಸಿ। ಸಾ ವಿಸಾಖಪುಣ್ಣಮದಿವಸೇ "ಪಾತೋವ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ರತ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯಂ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾಯ ತಾ ಅಟ್ಠ ಧೇನುಯೋ ದುಹಾಪೇಸಿ। ವಚ್ಛಕಾ ಧೇನೂನಂ ಥನಮೂಲಂ ನಾಗಮಿಂಸು, ಥನಮೂಲೇ ಪನ ನವಭಾಜನೇ ಉಪನೀತಮತ್ತೇ ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮತಾಯ ಖೀರಧಾರಾ ಪವತ್ತಿಂಸು। ತಂ ಅಚ್ಛರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಸುಜಾತಾ ಸಹತ್ಥೇನೇವ ಖೀರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನವಭಾಜನೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸಹತ್ಥೇನೇವ ಅಗ್ಗಿಂ ಕತ್ವಾ ಪಚಿತುಂ ಆರಭಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಪಾಯಾಸೇ ಪಚ್ಚಮಾನೇ ಮಹನ್ತಮಹನ್ತಾ ಬುಬ್ಬುಳಾ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಾವತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ಸಞ್ಚರನ್ತಿ, ಏಕಫುಸಿತಮ್ಪಿ ಬಹಿ ನ ಪತತಿ, ಉದ್ಧನತೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೋಪಿ ಧೂಮೋ ನ ಉಟ್ಠಹತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಚತ್ತಾರೋ ಲೋಕಪಾಲಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಉದ್ಧನೇ ಆರಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು, ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ಛತ್ತಂ ಧಾರೇಸಿ, ಸಕ್ಕೋ ಅಲಾತಾನಿ ಸಮಾನೇನ್ತೋ ಅಗ್ಗಿಂ ಜಾಲೇಸಿ। ದೇವತಾ ದ್ವಿಸಹಸ್ಸದೀಪಪರಿವಾರೇಸು ಚತೂಸು ಮಹಾದೀಪೇಸು ದೇವಾನಞ್ಚ ಮನುಸ್ಸಾನಞ್ಚ ಉಪಕಪ್ಪನಓಜಂ ಅತ್ತನೋ ದೇವಾನುಭಾವೇನ ದಣ್ಡಕಬದ್ಧಂ ಮಧುಪಟಲಂ ಪೀಳೇತ್ವಾ ಮಧುಂ ಗಣ್ಹಮಾನಾ ವಿಯ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪಕ್ಖಿಪಿಂಸು। ಅಞ್ಞೇಸು ಹಿ ಕಾಲೇಸು ದೇವತಾ ಕಬಳೇ ಕಬಳೇ ಓಜಂ ಪಕ್ಖಿಪನ್ತಿ, ಸಮ್ಬೋಧಿದಿವಸೇ ಚ ಪನ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನದಿವಸೇ ಚ ಉಕ್ಖಲಿಯಂಯೇವ ಪಕ್ಖಿಪನ್ತಿ। ಸುಜಾತಾ ಏಕದಿವಸೇಯೇವ ತತ್ಥ ಅತ್ತನೋ ಪಾಕಟಾನಿ ಅನೇಕಾನಿ ಅಚ್ಛರಿಯಾನಿ ದಿಸ್ವಾ ಪುಣ್ಣಂ ದಾಸಿಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ "ಅಮ್ಮ ಪುಣ್ಣೇ, ಅಜ್ಜ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದೇವತಾ ಅತಿವಿಯ ಪಸನ್ನಾ, ಮಯಾ ಏತ್ತಕೇ ಕಾಲೇ ಏವರೂಪಂ ಅಚ್ಛರಿಯಂ ನಾಮ ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಂ, ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ದೇವಟ್ಠಾನಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಾಹೀ"ತಿ। ಸಾ "ಸಾಧು, ಅಯ್ಯೇ"ತಿ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತುರಿತತುರಿತಾ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಖೋ ತಸ್ಮಿಂ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಪಞ್ಚ ಮಹಾಸುಪಿನೇ ದಿಸ್ವಾ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ “ನಿಸ್ಸಂಸಯೇನಾಹಂ ಅಜ್ಜ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಕತಸನ್ನಿಟ್ಠಾನೋ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ಕತಸರೀರಪಟಿಜಗ್ಗನೋ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರಕಾಲಂ ಆಗಮಯಮಾನೋ ಪಾತೋವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿ ಅತ್ತನೋ ಪಭಾಯ ಸಕಲರುಕ್ಖಂ ಓಭಾಸಯಮಾನೋ। ಅಥ ಖೋ ಸಾ ಪುಣ್ಣಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅದ್ದಸ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಪಾಚೀನಲೋಕಧಾತುಂ ಓಲೋಕಯಮಾನಂ ನಿಸಿನ್ನಂ, ಸರೀರತೋ ಚಸ್ಸ ನಿಕ್ಖನ್ತಾಹಿ ಪಭಾಹಿ ಸಕಲರುಕ್ಖಂ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ। ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಏತದಹೋಸಿ - “ಅಜ್ಜ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದೇವತಾ ರುಕ್ಖತೋ ಓರುಯ್ಹ ಸಹತ್ಥೇನೇವ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಮಞ್ಞೇ”ತಿ ಉಬ್ಬೇಗಪ್ಪತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ವೇಗೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಸುಜಾತಾಯ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ।

ಸುಜಾತಾ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ತುಟ್ಠಮಾನಸಾ ಹುತ್ವಾ “ಅಜ್ಜ ದಾನಿ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಮ ಜೇಟ್ಠಧೀತುಟ್ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠಾಹೀ”ತಿ ಧೀತು ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಂ ಅದಾಸಿ। ಯಸ್ಮಾ ಪನ ಬುದ್ಧಭಾವಂ ಪಾಪುಣನದಿವಸೇ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಂ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಾ “ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಯಂ ಪಾಯಾಸಂ ಪಕ್ಖಿಪಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಂ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಂ ನೀಹರಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪಾಯಾಸಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತುಕಾಮಾ ಪಕ್ಕಭಾಜನಂ ಆವಜ್ಜೇಸಿ। ‘ಸಬ್ಬೋ ಪಾಯಾಸೋ ಪದುಮಪತ್ತಾ ಉದಕಂ ವಿಯ ವಿನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪಾತಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ, ಏಕಪಾತಿಪೂರಮತ್ತೋವ ಅಹೋಸಿ’। ಸಾ ತಂ ಪಾತಿಂ ಅಞ್ಞಾಯ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಯಾ ಪಟಿಕುಜ್ಜಿತ್ವಾ ಓದಾತವತ್ಥೇನ ವೇಠೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ಅತ್ತಭಾವಂ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ತಂ ಪಾತಿಂ ಅತ್ತನೋ ಸೀಸೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಆನುಭಾವೇನ ನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಬಲವಸೋಮನಸ್ಸಜಾತಾ “ರುಕ್ಖದೇವತಾ”ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ದಿಟ್ಠಟ್ಠಾನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಓನತೋನತಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೀಸತೋ ಪಾತಿಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ವಿವರಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಭಿಙ್ಕಾರೇನ ಗನ್ಧಪುಪ್ಫವಾಸಿತಂ ಉದಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಘಟೀಕಾರಮಹಾಬ್ರಹ್ಮುನಾ ದಿನ್ನೋ ಮತ್ತಿಕಾಪತ್ತೋ ಏತ್ತಕಂ ಅದ್ಧಾನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಅದಸ್ಸನಂ ಗತೋ, ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪತ್ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಉದಕಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ಸುಜಾತಾ ಸಹೇವ ಪಾತಿಯಾ ಪಾಯಾಸಂ ಮಹಾಪುರಿಸಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಠಪೇಸಿ, ಮಹಾಪುರಿಸೋ ಸುಜಾತಂ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಸಾ ಆಕಾರಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ “ಅಯ್ಯ, ಮಯಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಂ, ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಯಥಾರುಚಿಂ ಗಚ್ಛಥಾ”ತಿ ವನ್ದಿತ್ವಾ “ಯಥಾ ಮಯ್ಹಂ ಮನೋರಥೋ ನಿಪ್ಫನ್ನೋ , ಏವಂ ತುಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ನಿಪ್ಫಜ್ಜತೂ”ತಿ ವತ್ವಾ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಾಯ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಯಾ ಪುರಾಣಪಣ್ಣೇ ವಿಯ ಅನಪೇಕ್ಖಾ ಹುತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಖೋ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನಾ ಉಟ್ಠಾಯ ರುಕ್ಖಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಾತಿಂ ಆದಾಯ ನೇರಞ್ಜರಾಯ ತೀರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅನೇಕೇಸಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಸಹಸ್ಸಾನಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುಜ್ಝನದಿವಸೇ ಓತರಿತ್ವಾ ನ್ಹಾನಟ್ಠಾನಂ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತತಿತ್ಥಂ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಸ ತೀರೇ ಪಾತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಓತರಿತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ಅನೇಕಬುದ್ಧಸತಸಹಸ್ಸಾನಂ ನಿವಾಸನಂ ಅರಹದ್ಧಜಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪುರತ್ಥಾಭಿಮುಖೋ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಏಕಟ್ಠಿತಾಲಪಕ್ಕಪ್ಪಮಾಣೇ ಏಕೂನಪಞ್ಞಾಸ ಪಿಣ್ಡೇ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಅಪ್ಪೋದಕಂ ಮಧುಪಾಯಾಸಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ। ಸೋ ಏವ ಹಿಸ್ಸ ಬುದ್ಧಭೂತಸ್ಸ ಸತ್ತಸತ್ತಾಹಂ ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇ ವಸನ್ತಸ್ಸ ಏಕೂನಪಞ್ಞಾಸ ದಿವಸಾನಿ ಆಹಾರೋ ಅಹೋಸಿ। ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ನೇವ ಅಞ್ಞೋ ಆಹಾರೋ ಅತ್ಥಿ, ನ ನ್ಹಾನಂ, ನ ಮುಖಧೋವನಂ, ನ ಸರೀರವಳಞ್ಜೋ, ಝಾನಸುಖೇನ ಮಗ್ಗಸುಖೇನ ಫಲಸುಖೇನ ಚ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ। ತಂ ಪನ ಪಾಯಾಸಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ “ಸಚಾಹಂ, ಅಜ್ಜ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಯಂ ಪಾತಿ ಪಟಿಸೋತಂ ಗಚ್ಛತು, ನೋ ಚೇ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅನುಸೋತಂ ಗಚ್ಛತೂ”ತಿ ವತ್ವಾ ನದೀಸೋತೇ ಪಕ್ಖಿಪಿ। ಸಾ ಸೋತಂ ಛಿನ್ದಮಾನಾ ನದೀಮಜ್ಝಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಜ್ಝಮಜ್ಝಟ್ಠಾನೇನೇವ ಜವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಸ್ಸೋ ವಿಯ ಅಸೀತಿಹತ್ಥಮತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಪಟಿಸೋತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಆವಟ್ಟೇ ನಿಮುಜ್ಜಿತ್ವಾ ಕಾಳನಾಗರಾಜಭವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಿಣ್ಣಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಪರಿಭೋಗಪಾತಿಯೋ “ಕಿಲಿ ಕಿಲೀ”ತಿ ರವಂ ಕಾರಯಮಾನಾ ಪಹರಿತ್ವಾವ ತಾಸಂ ಸಬ್ಬಹೇಟ್ಠಿಮಾ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಕಾಳೋ ನಾಗರಾಜಾ ತಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ “ಹಿಯ್ಯೋ ಏಕೋ ಬುದ್ಧೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ಪುನ ಅಜ್ಜ ಏಕೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅನೇಕೇಹಿ ಪದಸತೇಹಿ ಥುತಿಯೋ ವದಮಾನೋ ಉಟ್ಠಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಕಿರ ಮಹಾಪಥವಿಯಾ ಏಕಯೋಜನತಿಗಾವುತಪ್ಪಮಾಣಂ ನಭಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಆರೋಹನಕಾಲೋ “ಅಜ್ಜ ವಾ ಹಿಯ್ಯೋ ವಾ”ತಿ ಸದಿಸೋ ಅಹೋಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ನದೀತೀರಮ್ಹಿ ಸುಪುಪ್ಫಿತಸಾಲವನೇ ದಿವಾವಿಹಾರಂ ಕತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಪುಪ್ಫಾನಂ ವಣ್ಟತೋ ಮುಚ್ಚನಕಾಲೇ ದೇವತಾಹಿ ಅಲಙ್ಕತೇನ ಅಟ್ಠುಸಭವಿತ್ಥಾರೇನ ಮಗ್ಗೇನ ಸೀಹೋ ವಿಯ ವಿಜಮ್ಭಮಾನೋ ಬೋಧಿರುಕ್ಖಾಭಿಮುಖೋ ಪಾಯಾಸಿ। ನಾಗಯಕ್ಖಸುಪಣ್ಣಾದಯೋ ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಗನ್ಧಪುಪ್ಫಾದೀಹಿ ಪೂಜಯಿಂಸು, ದಿಬ್ಬಸಙ್ಗೀತಾದೀನಿ ಪವತ್ತಯಿಂಸು, ದಸಸಹಸ್ಸೀ ಲೋಕಧಾತು ಏಕಗನ್ಧಾ ಏಕಮಾಲಾ ಏಕಸಾಧುಕಾರಾ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸೋತ್ಥಿಯೋ ನಾಮ ತಿಣಹಾರಕೋ ತಿಣಂ ಆದಾಯ ಪಟಿಪಥೇ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಮಹಾಪುರಿಸಸ್ಸ ಆಕಾರಂ ಞತ್ವಾ ಅಟ್ಠ ತಿಣಮುಟ್ಠಿಯೋ ಅದಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಿಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಮಣ್ಡಂ ಆರುಯ್ಹ ದಕ್ಖಿಣದಿಸಾಭಾಗೇ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ದಕ್ಖಿಣಚಕ್ಕವಾಳಂ ಓಸೀದಿತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಅವೀಚಿಸಮ್ಪತ್ತಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ, ಉತ್ತರಚಕ್ಕವಾಳಂ ಉಲ್ಲಙ್ಘಿತ್ವಾ ಉಪರಿ ಭವಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಇದಂ ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪಾಪುಣನಟ್ಠಾನಂ ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪಚ್ಛಿಮದಿಸಾಭಾಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುರತ್ಥಾಭಿಮುಖೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ತತೋ ಪಚ್ಛಿಮಚಕ್ಕವಾಳಂ ಓಸೀದಿತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಅವೀಚಿಸಮ್ಪತ್ತಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ, ಪುರತ್ಥಿಮಚಕ್ಕವಾಳಂ ಉಲ್ಲಙ್ಘಿತ್ವಾ ಉಪರಿ ಭವಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಠಿತಟ್ಠಿತಟ್ಠಾನೇ ಕಿರಸ್ಸ ನೇಮಿವಟ್ಟಿಪರಿಯನ್ತೇ ಅಕ್ಕನ್ತೇ ನಾಭಿಯಾ ಪತಿಟ್ಠಿತಮಹಾಸಕಟಚಕ್ಕಂ ವಿಯ ಮಹಾಪಥವೀ ಓನತುನ್ನತಾ ಅಹೋಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಇದಮ್ಪಿ ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪಾಪುಣನಟ್ಠಾನಂ ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕರೋನ್ತೋ ಉತ್ತರದಿಸಾಭಾಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಾಭಿಮುಖೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ತತೋ ಉತ್ತರಚಕ್ಕವಾಳಂ ಓಸೀದಿತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಅವೀಚಿಸಮ್ಪತ್ತಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ, ದಕ್ಖಿಣಚಕ್ಕವಾಳಂ ಉಲ್ಲಙ್ಘಿತ್ವಾ ಉಪರಿ ಭವಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಇದಮ್ಪಿ ಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪಾಪುಣನಟ್ಠಾನಂ ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪುರತ್ಥಿಮದಿಸಾಭಾಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಾಭಿಮುಖೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಪುರತ್ಥಿಮದಿಸಾಭಾಗೇ ಪನ ಸಬ್ಬಬುದ್ಧಾನಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಟ್ಠಾನಂ, ತಂ ನೇವ ಛಮ್ಭತಿ, ನ ಕಮ್ಪತಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ "ಇದಂ ಸಬ್ಬಬುದ್ಧಾನಂ ಅವಿಜಹಿತಂ ಅಚಲಟ್ಠಾನಂ ಕಿಲೇಸಪಞ್ಜರವಿದ್ಧಂಸನಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ ತಾನಿ ತಿಣಾನಿ ಅಗ್ಗೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಚಾಲೇಸಿ, ತಾವದೇವ ಚುದ್ದಸಹತ್ಥೋ ಪಲ್ಲಙ್ಕೋ ಅಹೋಸಿ। ತಾನಿಪಿ ಖೋ ತಿಣಾನಿ ತಥಾರೂಪೇನ ಸಣ್ಠಾನೇನ ಸಣ್ಠಹಿಂಸು, ಯಥಾರೂಪಂ ಸುಕುಸಲೋಪಿ ಚಿತ್ತಕಾರೋ ವಾ ಪೋತ್ಥಕಾರೋ ವಾ ಆಲಿಖಿತುಮ್ಪಿ ಸಮತ್ಥೋ ನತ್ಥಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬೋಧಿಕ್ಖನ್ಧಂ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಕತ್ವಾ ಪುರತ್ಥಾಭಿಮುಖೋ ದಳ್ಹಮಾನಸೋ ಹುತ್ವಾ -

"ಕಾಮಂ ತಚೋ ಚ ನ್ಹಾರು ಚ, ಅಟ್ಠಿ ಚ ಅವಸಿಸ್ಸತು।
ಉಪಸುಸ್ಸತು ನಿಸ್ಸೇಸಂ, ಸರೀರೇ ಮಂಸಲೋಹಿತಂ"॥

ನ ತ್ವೇವಾಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಪ್ಪತ್ವಾ ಇಮಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಭಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅಸನಿಸತಸನ್ನಿಪಾತೇನಪಿ ಅಭೇಜ್ಜರೂಪಂ ಅಪರಾಜಿತಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಮಾರೋ ದೇವಪುತ್ತೋ "ಸಿದ್ಧತ್ಥಕುಮಾರೋ ಮಯ್ಹಂ ವಸಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತುಕಾಮೋ, ನ ದಾನಿಸ್ಸ ಅತಿಕ್ಕಮಿತುಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಮಾರಬಲಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಮಾರಘೋಸನಂ ನಾಮ ಘೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಮಾರಬಲಂ ಆದಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಸಾ ಮಾರಸೇನಾ ಮಾರಸ್ಸ ಪುರತೋ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಾ ಹೋತಿ, ದಕ್ಖಿಣತೋ ಚ ವಾಮತೋ ಚ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಾ, ಪಚ್ಛತೋ ಯಾವ ಚಕ್ಕವಾಳಪರಿಯನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಠಿತಾ, ಉದ್ಧಂ ನವಯೋಜನುಬ್ಬೇಧಾ, ಯಸ್ಸಾ ಉನ್ನದನ್ತಿಯಾ ಉನ್ನಾದಸದ್ದೋ ಯೋಜನಸಹಸ್ಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಥವಿಉನ್ದ್ರಿಯನಸದ್ದೋ ವಿಯ ಸುಯ್ಯತಿ। ಅಥ ಮಾರೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ದಿಯಡ್ಢಯೋಜನಸತಿಕಂ ಗಿರಿಮೇಖಲಂ ನಾಮ ಹತ್ಥಿಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಬಾಹುಸಹಸ್ಸಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ನಾನಾವುಧಾನಿ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ಅವಸೇಸಾಯಪಿ ಮಾರಪರಿಸಾಯ ದ್ವೇ ಜನಾ ಏಕಸದಿಸಂ ಆವುಧಂ ನ ಗಣ್ಹಿಂಸು, ನಾನಪ್ಪಕಾರವಣ್ಣಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರಮುಖಾ ಹುತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಮಾನಾ ಆಗಮಿಂಸು।

ದಸಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳದೇವತಾ ಪನ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಥುತಿಯೋ ವದಮಾನಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ವಿಜಯುತ್ತರಸಙ್ಖಂ ಧಮಮಾನೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಸಙ್ಖೋ ವೀಸಹತ್ಥಸತಿಕೋ ಹೋತಿ। ಸಕಿಂ ವಾತಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ

ಧಮನ್ತೋ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ಸದ್ದಂ ಕರಿತ್ವಾ ನಿಸ್ಸದ್ದೋ ಹೋತಿ। ಮಹಾಕಾಳನಾಗರಾಜಾ ಅತಿರೇಕಪದಸತೇನ ವಣ್ಣಂ ವದನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ಧಾರಯಮಾನೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಮಾರಬಲೇ ಪನ ಬೋಧಿಮಣ್ಡಂ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತೇ ತೇಸಂ ಏಕೋಪಿ ಠಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಸಮ್ಮುಖಸಮ್ಮುಖಟ್ಠಾನೇನೇವ ಪಲಾಯಿಂಸು। ಕಾಳೋ ನಾಗರಾಜಾ ಪಥವಿಯಂ ನಿಮುಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಯೋಜನಸತಿಕಂ ಮಞ್ಜೇರಿಕನಾಗಭವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಮುಖಂ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ನಿಪನ್ನೋ। ಸಕ್ಕೋ ವಿಜಯುತ್ತರಸಙ್ಖಂ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಚಕ್ಕವಾಳಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ಚಕ್ಕವಾಳಕೋಟಿಯಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ಏಕಾ ದೇವತಾಪಿ ಠಾತುಂ ಸಮತ್ಥಾ ನಾಹೋಸಿ, ಮಹಾಪುರಿಸೋ ಏಕಕೋವ ನಿಸೀದಿ।

ಮಾರೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಸಂ ಆಹ "ತಾತಾ ಸುದ್ಧೋದನಪುತ್ತೇನ ಸಿದ್ಧತ್ಥೇನ ಸದಿಸೋ ಅಞ್ಞೋ ಪುರಿಸೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಮಯಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ಯುದ್ಧಂ ದಾತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮ, ಪಚ್ಛಾಭಾಗೇನ ದಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಮಹಾಪುರಿಸೋಪಿ ತೀಣಿ ಪಸ್ಸಾನಿ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬದೇವತಾನಂ ಪಲಾತತ್ತಾ ಸುಞ್ಞಾನಿ ಅದ್ದಸ। ಪುನ ಉತ್ತರಪಸ್ಸೇನ ಮಾರಬಲಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಏತ್ತಕೋ ಜನೋ ಮಂ ಏಕಕಂ ಸನ್ಧಾಯ ಮಹನ್ತಂ ವಾಯಾಮಂ ಪರಕ್ಕಮಂ ಕರೋತಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಮಯ್ಹಂ ಮಾತಾ ವಾ ಪಿತಾ ವಾ ಭಾತಾ ವಾ ಅಞ್ಞೋ ವಾ ಕೋಚಿ ಞಾತಕೋ ನತ್ಥಿ, ಇಮಾ ಪನ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋವ ಮಯ್ಹಂ ದೀಘರತ್ತಂ ಪುಟ್ಠಪರಿಜನಸದಿಸಾ, ತಸ್ಮಾ ಪಾರಮಿಯೋವ ಫಲಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಾರಮಿಸತ್ಥೇನೇವ ಪಹರಿತ್ವಾ ಅಯಂ ಬಲಕಾಯೋ ಮಯಾ ವಿದ್ಧಂಸೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ಆವಜ್ಜಮಾನೋ ನಿಸೀದಿ।

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ದೇವಪುತ್ತೋ "ಏತೇನೇವ ಸಿದ್ಧತ್ಥಂ ಪಲಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ **ವಾತಮಣ್ಡಲಂ** ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ತಙ್ಖಣಂಯೇವ ಪುರತ್ಥಿಮಾದಿಭೇದಾ ವಾತಾ ಸಮುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅಡ್ಢಯೋಜನಏಕಯೋಜನದ್ವಿಯೋಜನತಿಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣಾನಿ ಪಬ್ಬತಕೂಟಾನಿ ಪದಾಲೇತ್ವಾ ವನಗಚ್ಛರುಕ್ಖಾದೀನಿ ಉಮ್ಮೂಲೇತ್ವಾ ಸಮನ್ತಾ ಗಾಮನಿಗಮೇ ಚುಣ್ಣವಿಚುಣ್ಣಂ ಕಾತುಂ ಸಮತ್ಥಾಪಿ ಮಹಾಪುರಿಸಸ್ಸ ಪುಞ್ಞತೇಜೇನ ವಿಹತಾನುಭಾವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಚೀವರಕಣ್ಣಮತ್ತಮ್ಪಿ ಚಾಲೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ತತೋ "ಉದಕೇನ ನ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿತ್ವಾ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ **ಮಹಾವಸ್ಸಂ** ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ತಸ್ಸಾನುಭಾವೇನ ಉಪರೂಪರಿ ಸತಪಟಲಸಹಸ್ಸಪಟಲಾದಿಭೇದಾ ವಲಾಹಕಾ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ವಸ್ಸಿಂಸು। ವುಟ್ಠಿಧಾರಾವೇಗೇನ ಪಥವೀ ಛಿದ್ದಾ ಅಹೋಸಿ। ವನರುಕ್ಖಾದೀನಂ ಉಪರಿಭಾಗೇನ ಮಹಾಮೇಘೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಚೀವರೇ ಉಸ್ಸಾವಬಿನ್ದುಟ್ಠಾನಮತ್ತಮ್ಪಿ ತೇಮೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ತತೋ **ಪಾಸಾಣವಸ್ಸಂ** ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಮಹನ್ತಾನಿ ಮಹನ್ತಾನಿ ಪಬ್ಬತಕೂಟಾನಿ ಧೂಮಾಯನ್ತಾನಿ ಪಜ್ಜಲನ್ತಾನಿ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ದಿಬ್ಬಮಾಲಾಗುಳಭಾವಂ ಆಪಜ್ಜಿಂಸು। ತತೋ **ಪಹರಣವಸ್ಸಂ** ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಏಕತೋಧಾರಾಉಭತೋಧಾರಾಅಸಿಸತ್ತಿಖುರಪ್ಪಾದಯೋ ಧೂಮಾಯನ್ತಾ ಪಜ್ಜಲನ್ತಾ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ದಿಬ್ಬಪುಪ್ಫಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ತತೋ **ಅಙ್ಗಾರವಸ್ಸಂ** ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಕಿಂಸುಕವಣ್ಣಾ ಅಙ್ಗಾರಾ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ದಿಬ್ಬಪುಪ್ಫಾನಿ ಹುತ್ವಾ ವಿಕಿರಿಂಸು। ತತೋ **ಕುಕ್ಕುಳವಸ್ಸಂ** ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಅಚ್ಚುಣ್ಹೋ ಅಗ್ಗಿವಣ್ಣೋ ಕುಕ್ಕುಳೋ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ದಿಬ್ಬಚನ್ದನಚುಣ್ಣಂ ಹುತ್ವಾ ನಿಪತಿ। ತತೋ **ವಾಲುಕಾವಸ್ಸಂ** ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಅತಿಸುಖುಮವಾಲುಕಾ ಧೂಮಾಯನ್ತಾ ಪಜ್ಜಲನ್ತಾ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ದಿಬ್ಬಪುಪ್ಫಾನಿ ಹುತ್ವಾ ನಿಪತಿಂಸು। ತತೋ **ಕಲಲವಸ್ಸಂ** ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ತಂ ಕಲಲಂ ಧೂಮಾಯನ್ತಂ ಪಜ್ಜಲನ್ತಂ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ದಿಬ್ಬವಿಲೇಪನಂ ಹುತ್ವಾ ನಿಪತಿ। ತತೋ "ಇಮಿನಾ ಭಿಂಸೇತ್ವಾ ಸಿದ್ಧತ್ಥಂ ಪಲಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ **ಅನ್ಧಕಾರಂ** ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ತಂ ಚತುರಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ವಿಯ ಮಹಾತಮಂ ಹುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಸೂರಿಯಪ್ಪಭಾವಿಹತಂ ವಿಯ ಅನ್ಧಕಾರಂ ಅನ್ತರಧಾಯಿ।

ಏವಂ ಮಾರೋ ಇಮಾಹಿ ನವಹಿ ವಾತವಸ್ಸಪಾಸಾಣಪಹರಣಅಙ್ಗಾರಕುಕ್ಕುಳವಾಲುಕಾಕಲಲಅನ್ಧಕಾರವುಟ್ಠೀಹಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪಲಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ "ಕಿಂ ಭಣೇ, ತಿಟ್ಠಥ, ಇಮಂ ಸಿದ್ಧತ್ಥಕುಮಾರಂ ಗಣ್ಹಥ ಹನಥ ಪಲಾಪೇಥಾ"ತಿ ಪರಿಸಂ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ಗಿರಿಮೇಖಲಸ್ಸ ಹತ್ಥಿನೋ ಖನ್ಧೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಚಕ್ಕಾವುಧಂ ಆದಾಯ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಸಿದ್ಧತ್ಥ ಉಟ್ಠಾಹಿ

ಏತಸ್ಮಾ ಪಲ್ಲಙ್ಕಾ, ನಾಯಂ ತುಯ್ಹಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಮಯ್ಹಂ ಏವ ಪಾಪುಣಾತೀ"ತಿ ಆಹ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಅವೋಚ - "ಮಾರ, ನೇವ ತಯಾ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರಿತಾ, ನ ಉಪಪಾರಮಿಯೋ, ನ ಪರಮತ್ಥಪಾರಮಿಯೋ, ನಾಪಿ ಪಞ್ಚ ಮಹಾಪರಿಚ್ಚಾಗಾ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಾ , ನ ಞಾತತ್ಥಚರಿಯಾ, ನ ಲೋಕತ್ಥಚರಿಯಾ, ನ ಬುದ್ಧಿಚರಿಯಾ ಪೂರಿತಾ, ಸಬ್ಬಾ ತಾ ಮಯಾಯೇವ ಪೂರಿತಾ, ತಸ್ಮಾ ನಾಯಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕೋ ತುಯ್ಹಂ ಪಾಪುಣಾತಿ , ಮಯ್ಹೇವೇಸೋ ಪಾಪುಣಾತೀ"ತಿ।

ಮಾರೋ ಕುದ್ಧೋ ಕೋಧವೇಗಂ ಅಸಹನ್ತೋ ಮಹಾಪುರಿಸಸ್ಸ ಚಕ್ಕಾವುಧಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ತಂ ತಸ್ಸ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ಆವಜ್ಜೇನ್ತಸ್ಸ ಉಪರಿಭಾಗೇ ಮಾಲಾವಿತಾನಂ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಂ ಕಿರ ಖುರಧಾರಚಕ್ಕಾವುಧಂ ಅಞ್ಞದಾ ತೇನ ಕುದ್ಧೇನ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಂ ಏಕಘನಪಾಸಾಣತ್ಥಮ್ಭೇ ವಂಸಕಳೀರೇ ವಿಯ ಛಿನ್ದನ್ತಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಇದಾನಿ ಪನ ತಸ್ಮಿಂ ಮಾಲಾವಿತಾನಂ ಹುತ್ವಾ ಠಿತೇ ಅವಸೇಸಾ ಮಾರಪರಿಸಾ "ಇದಾನಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಪಲಾಯಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಮಹನ್ತಮಹನ್ತಾನಿ ಸೇಲಕೂಟಾನಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸುಂ। ತಾನಿಪಿ ಮಹಾಪುರಿಸಸ್ಸ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ಆವಜ್ಜೇನ್ತಸ್ಸ ಮಾಲಾಗುಳಭಾವಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿಂಸು। ದೇವತಾ ಚಕ್ಕವಾಳಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ ಠಿತಾ ಗೀವಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಸೀಸಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ "ನಟ್ಠೋ ವತ ಸೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥಕುಮಾರಸ್ಸ ರೂಪಗ್ಗಪ್ಪತ್ತೋ ಅತ್ತಭಾವೋ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತಿ।

ತತೋ ಮಹಾಪುರಿಸೋ "ಪೂರಿತಪಾರಮೀನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಾನಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುಜ್ಝನದಿವಸೇ ಪತ್ತಪಲ್ಲಙ್ಕೋ ಮಯ್ಹಂವ ಪಾಪುಣಾತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಠಿತಂ ಮಾರಂ ಆಹ - "ಮಾರ ತುಯ್ಹಂ ದಾನಸ್ಸ ದಿನ್ನಭಾವೇ ಕೋ ಸಕ್ಖೀ"ತಿ। ಮಾರೋ "ಇಮೇ ಏತ್ತಕಾ ಜನಾ ಸಕ್ಖಿನೋ"ತಿ ಮಾರಬಲಾಭಿಮುಖಂ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಮಾರಪರಿಸಾಯ "ಅಹಂ ಸಕ್ಖೀ, ಅಹಂ ಸಕ್ಖೀ"ತಿ ಪವತ್ತಸದ್ದೋ ಪಥವಿಉನ್ದ್ರಿಯನಸದ್ದಸದಿಸೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಮಾರೋ ಮಹಾಪುರಿಸಂ ಆಹ "ಸಿದ್ಧತ್ಥ, ತುಯ್ಹಂ ದಾನಸ್ಸ ದಿನ್ನಭಾವೇ ಕೋ ಸಕ್ಖೀ"ತಿ। ಮಹಾಪುರಿಸೋ "ತುಯ್ಹಂ ತಾವ ದಾನಸ್ಸ ದಿನ್ನಭಾವೇ ಸಚೇತನಾ ಸಕ್ಖಿನೋ, ಮಯ್ಹಂ ಪನ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಸಚೇತನೋ ಕೋಚಿ ಸಕ್ಖೀ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ತಿಟ್ಠತು ತಾವ ಮೇ ಅವಸೇಸತ್ತಭಾವೇಸು ದಿನ್ನದಾನಂ, ವೇಸ್ಸನ್ತರತ್ತಭಾವೇ ಪನ ಠತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಸತ್ತಸತಕಮಹಾದಾನಸ್ಸ ದಿನ್ನಭಾವೇ ಅಯಂ ಅಚೇತನಾಪಿ ಘನಮಹಾಪಥವೀ ಸಕ್ಖೀ"ತಿ ಚೀವರಗಬ್ಭನ್ತರತೋ ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥಂ ಅಭಿನೀಹರಿತ್ವಾ "ವೇಸ್ಸನ್ತರತ್ತಭಾವೇ ಠತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಸತ್ತಸತಕಮಹಾದಾನಸ್ಸ ದಿನ್ನಭಾವೇ ತ್ವಂ ಸಕ್ಖೀ ನ ಸಕ್ಖೀ"ತಿ ಮಹಾಪಥವಿಅಭಿಮುಖಂ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇಸಿ। ಮಹಾಪಥವೀ "ಅಹಂ ತೇ ತದಾ ಸಕ್ಖೀ"ತಿ ವಿರವಸತೇನ ವಿರವಸಹಸ್ಸೇನ ವಿರವಸತಸಹಸ್ಸೇನ ಮಾರಬಲಂ ಅವತ್ಥರಮಾನಾ ವಿಯ ಉನ್ನದಿ।

ತತೋ ಮಹಾಪುರಿಸೇ "ದಿನ್ನಂ ತೇ ಸಿದ್ಧತ್ಥ ಮಹಾದಾನಂ ಉತ್ತಮದಾನ"ನ್ತಿ ವೇಸ್ಸನ್ತರದಾನಂ ಸಮ್ಮಸನ್ತೇ ದಿಯಡ್ಢಯೋಜನಸತಿಕೋ ಗಿರಿಮೇಖಲಹತ್ಥೀ ಜಣ್ಣುಕೇಹಿ ಪಥವಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ, ಮಾರಪರಿಸಾ ದಿಸಾವಿದಿಸಾ ಪಲಾಯಿ, ದ್ವೇ ಏಕಮಗ್ಗೇನ ಗತಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಸೀಸಾಭರಣಾನಿ ಚೇವ ನಿವತ್ಥವತ್ಥಾನಿ ಚ ಪಹಾಯ ಸಮ್ಮುಖಸಮ್ಮುಖದಿಸಾಹಿಯೇವ ಪಲಾಯಿಂಸು। ತತೋ ದೇವಸಙ್ಘಾ ಪಲಾಯಮಾನಂ ಮಾರಬಲಂ ದಿಸ್ವಾ "ಮಾರಸ್ಸ ಪರಾಜಯೋ ಜಾತೋ, ಸಿದ್ಧತ್ಥಕುಮಾರಸ್ಸ ಜಯೋ, ಜಯಪೂಜಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ನಾಗಾ ನಾಗಾನಂ, ಸುಪಣ್ಣಾ ಸುಪಣ್ಣಾನಂ , ದೇವತಾ ದೇವತಾನಂ, ಬ್ರಹ್ಮಾನೋ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂ, ಉಗ್ಘೋಸೇತ್ವಾ ಗನ್ಧಮಾಲಾದಿಹತ್ಥಾ ಮಹಾಪುರಿಸಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಬೋಧಿಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಅಗಮಂಸು।

ಏವಂ ಗತೇಸು ಚ ಪನ ತೇಸು -

"ಜಯೋ ಹಿ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಿರೀಮತೋ ಅಯಂ, ಮಾರಸ್ಸ ಚ ಪಾಪಿಮತೋ ಪರಾಜಯೋ।
ಉಗ್ಘೋಸಯುಂ ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇ ಪಮೋದಿತಾ, ಜಯಂ ತದಾ ನಾಗಗಣಾ ಮಹೇಸಿನೋ॥

"ಜಯೋ ಹಿ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಿರೀಮತೋ ಅಯಂ, ಮಾರಸ್ಸ ಚ ಪಾಪಿಮತೋ ಪರಾಜಯೋ।
ಉಗ್ಘೋಸಯುಂ ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇ ಪಮೋದಿತಾ, ಸುಪಣ್ಣಸಙ್ಘಾಪಿ ಜಯಂ ಮಹೇಸಿನೋ॥

“ಜಯೋ ಹಿ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಿರೀಮತೋ ಅಯಂ, ಮಾರಸ್ಸ ಚ ಪಾಪಿಮತೋ ಪರಾಜಯೋ।
ಉಗ್ಘೋಸಯುಂ ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇ ಪಮೋದಿತಾ, ಜಯಂ ತದಾ ದೇವಗಣಾ ಮಹೇಸಿನೋ॥

“ಜಯೋ ಹಿ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಿರೀಮತೋ ಅಯಂ, ಮಾರಸ್ಸ ಚ ಪಾಪಿಮತೋ ಪರಾಜಯೋ।
ಉಗ್ಘೋಸಯುಂ ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇ ಪಮೋದಿತಾ, ಜಯಂ ತದಾ ಬ್ರಹ್ಮಗಣಾಪಿ ತಾದಿನೋ”ತಿ॥

ಅವಸೇಸಾ ದಸಸು ಚಕ್ಕವಾಳಸಹಸ್ಸೇಸು ದೇವತಾ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನೇಹಿ ಚ ಪೂಜಯಮಾನಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾ ಥುತಿಯೋ ಚ ವದಮಾನಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ಏವಂ ಅನತ್ಥಙ್ಗತೇಯೇವ ಸೂರಿಯೇ ಮಹಾಪುರಿಸೋ ಮಾರಬಲಂ ವಿಧಮೇತ್ವಾ ಚೀವರೂಪರಿ ಪತಮಾನೇಹಿ ಬೋಧಿರುಕ್ಖಙ್ಕುರೇಹಿ ರತ್ತಪವಾಳಪಲ್ಲವೇಹಿ ವಿಯ ಪೂಜಿಯಮಾನೋ ಪಠಮಯಾಮೇ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಞಾಣಂ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ, ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮೇ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಂ ವಿಸೋಧೇತ್ವಾ, ಪಚ್ಛಿಮಯಾಮೇ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪಾದೇ ಞಾಣಂ ಓತಾರೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ದ್ವಾದಸಪದಿಕಂ ಪಚ್ಚಯಾಕಾರಂ ವಟ್ಟವಿವಟ್ಟವಸೇನ ಅನುಲೋಮಪಟಿಲೋಮತೋ ಸಮ್ಮಸನ್ತಸ್ಸ ದಸಸಹಸ್ಸೀ ಲೋಕಧಾತು ಉದಕಪರಿಯನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ದ್ವಾದಸಕ್ಖತ್ತುಂ ಸಮ್ಪಕಮ್ಪಿ।

ಮಹಾಪುರಿಸೇ ಪನ ದಸಸಹಸ್ಸಿಲೋಕಧಾತುಂ ಉನ್ನಾದೇತ್ವಾ ಅರುಣುಗ್ಗಮನವೇಲಾಯ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತೇ ಸಕಲದಸಸಹಸ್ಸೀ ಲೋಕಧಾತು ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಾ ಅಹೋಸಿ। ಪಾಚೀನಚಕ್ಕವಾಳಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ ಉಸ್ಸಾಪಿತಾನಂ ಧಜಾನಂ ಪಟಾಕಾನಂ ರಂಸಿಯೋ ಪಚ್ಛಿಮಚಕ್ಕವಾಳಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ ಪಹರನ್ತಿ, ತಥಾ ಪಚ್ಛಿಮಚಕ್ಕವಾಳಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ ಉಸ್ಸಾಪಿತಾನಂ ಪಾಚೀನಚಕ್ಕವಾಳಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ, ದಕ್ಖಿಣಚಕ್ಕವಾಳಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ ಉಸ್ಸಾಪಿತಾನಂ ಉತ್ತರಚಕ್ಕವಾಳಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ, ಉತ್ತರಚಕ್ಕವಾಳಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ ಉಸ್ಸಾಪಿತಾನಂ ದಕ್ಖಿಣಚಕ್ಕವಾಳಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ ಪಹರನ್ತಿ, ಪಥವಿತಲೇ ಉಸ್ಸಾಪಿತಾನಂ ಪನ ಧಜಾನಂ ಪಟಾಕಾನಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಆಹಚ್ಚ ಅಟ್ಠಂಸು, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಬದ್ಧಾನಂ ಪಥವಿತಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು, ದಸಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳೇಸು ಪುಪ್ಫೂಪಗರುಕ್ಖಾ ಪುಪ್ಫಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು, ಫಲೂಪಗರುಕ್ಖಾ ಫಲಪಿಣ್ಡೀಭಾರಭರಿತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಖನ್ಧೇಸು ಖನ್ಧಪದುಮಾನಿ ಪುಪ್ಫಿಂಸು, ಸಾಖಾಸು ಸಾಖಾಪದುಮಾನಿ, ಲತಾಸು ಲತಾಪದುಮಾನಿ, ಆಕಾಸೇ ಓಲಮ್ಬಕಪದುಮಾನಿ, ಸಿಲಾತಲಾನಿ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಉಪರೂಪರಿ ಸತ್ತ ಸತ್ತ ಹುತ್ವಾ ದಣ್ಡಕಪದುಮಾನಿ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು। ದಸಸಹಸ್ಸೀ ಲೋಕಧಾತು ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಮಾಲಾಗುಳಾ ವಿಯ ಸುಸನ್ಥತಪುಪ್ಫಸನ್ಥರೋ ವಿಯ ಚ ಅಹೋಸಿ। ಚಕ್ಕವಾಳನ್ತರೇಸು ಅಟ್ಠಯೋಜನಸಹಸ್ಸಲೋಕನ್ತರಿಕಾ ಸತ್ತಸೂರಿಯಪ್ಪಭಾಯಪಿ ಅನೋಭಾಸಿತಪುಬ್ಬಾ ಏಕೋಭಾಸಾ ಅಹೇಸುಂ, ಚತುರಾಸೀತಿಯೋಜನಸಹಸ್ಸಗಮ್ಭೀರೋ ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಮಧುರೋದಕೋ ಅಹೋಸಿ, ನದಿಯೋ ನಪ್ಪವತ್ತಿಂಸು, ಜಚ್ಚನ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸಿಂಸು, ಜಾತಿಬಧಿರಾ ಸದ್ದಂ ಸುಣಿಂಸು, ಜಾತಿಪೀಠಸಪ್ಪಿನೋ ಪದಸಾ ಗಚ್ಛಿಂಸು, ಅನ್ದುಬನ್ಧನಾದೀನಿ ಛಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪತಿಂಸು।

ಏವಂ ಅಪರಿಮಾಣೇನ ಸಿರಿವಿಭವೇನ ಪೂಜಿಯಮಾನೋ ಮಹಾಪುರಿಸೋ ಅನೇಕಪ್ಪಕಾರೇಸು ಅಚ್ಛರಿಯಧಮ್ಮೇಸು ಪಾತುಭೂತೇಸು ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಬುದ್ಧಾನಂ ಅವಿಜಹಿತಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

“ಅನೇಕಜಾತಿಸಂಸಾರಂ , ಸನ್ಧಾವಿಸ್ಸಂ ಅನಿಬ್ಬಿಸಂ।
ಗಹಕಾರಂ ಗವೇಸನ್ತೋ, ದುಕ್ಖಾ ಜಾತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ॥

“ಗಹಕಾರಕ ದಿಟ್ಠೋಸಿ, ಪುನ ಗೇಹಂ ನ ಕಾಹಸಿ।
ಸಬ್ಬಾ ತೇ ಫಾಸುಕಾ ಭಗ್ಗಾ, ಗಹಕೂಟಂ ವಿಸಙ್ಖತಂ।
ವಿಸಙ್ಖಾರಗತಂ ಚಿತ್ತಂ, ತಣ್ಹಾನಂ ಖಯಮಜ್ಝಗಾ”ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೫೩-೧೫೪)।

ಇತಿ ತುಸಿತಪುರತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಅಯಂ ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಪ್ಪತ್ತಿ, ಏತ್ತಕಂ ಠಾನಂ **ಅವಿದೂರೇನಿದಾನಂ** ನಾಮಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಅವಿದೂರೇನಿದಾನಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩. ಸನ್ತಿಕೇನಿದಾನಕಥಾ

“**ಸನ್ತಿಕೇನಿದಾನಂ** ಪನ ‘ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ವೇಸಾಲಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಮಹಾವನೇ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯ’ನ್ತಿ ಏವಂ ತೇಸು ತೇಸು ಠಾನೇಸು ವಿಹರತೋ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇಯೇವ ಲಬ್ಭತೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಏವಂ ವುತ್ತಂ, ಅಥ ಖೋ ಪನ ತಮ್ಪಿ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ - ಉದಾನಂ ಉದಾನೇತ್ವಾ ಜಯಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಹಿ ಭಗವತೋ ಏತದಹೋಸಿ “ಅಹಂ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ಇಮಸ್ಸ ಪಲ್ಲಙ್ಕಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ಸನ್ಧಾವಿಂ, ಏತ್ತಕಂ ಮೇ ಕಾಲಂ ಇಮಸ್ಸೇವ ಪಲ್ಲಙ್ಕಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ಅಲಙ್ಕತಸೀಸಂ ಗೀವಾಯ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ, ಸುಅಞ್ಜಿತಾನಿ ಅಕ್ಖೀನಿ ಹದಯಮಂಸಞ್ಚ ಉಬ್ಬಟ್ಟೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ, ಜಾಲೀಕುಮಾರಸದಿಸಾ ಪುತ್ತಾ ಕಣ್ಹಾಜಿನಕುಮಾರಿಸದಿಸಾ ಧೀತರೋ ಮದ್ದೀದೇವಿಸದಿಸಾ ಭರಿಯಾಯೋ ಚ ಪರೇಸಂ ದಾಸತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನಾ, ಅಯಂ ಮೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೋ ಜಯಪಲ್ಲಙ್ಕೋ ವರಪಲ್ಲಙ್ಕೋ ಚ। ಏತ್ಥ ಮೇ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಸಙ್ಕಪ್ಪಾ ಪರಿಪುಣ್ಣಾ, ನ ತಾವ ಇತೋ ಉಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಅನೇಕಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಾ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಸಮಾಪಜ್ಜನ್ತೋ ಸತ್ತಾಹಂ ತತ್ಥೇವ ನಿಸೀದಿ। ಯಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ “ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಏಕಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿ ವಿಮುತ್ತಿಸುಖಪಟಿಸಂವೇದೀ”ತಿ (ಉದಾ॰ ೧; ಮಹಾವ॰ ೧)।

ಅಥ ಏಕಚ್ಚಾನಂ ದೇವತಾನಂ “ಅಜ್ಜಾಪಿ ನೂನ ಸಿದ್ಧತ್ಥಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಅತ್ಥಿ, ಪಲ್ಲಙ್ಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಆಲಯಂ ನ ವಿಜಹತೀ”ತಿ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ। ಸತ್ಥಾ ದೇವತಾನಂ ಪರಿವಿತಕ್ಕಂ ಞತ್ವಾ ತಾಸಂ ವಿತಕ್ಕವೂಪಸಮನತ್ಥಂ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಯಮಕಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಮಹಾಬೋಧಿಮಣ್ಡಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಕತಪಾಟಿಹಾರಿಯಞ್ಚ, ಞಾತಿಸಮಾಗಮೇ ಕತಪಾಟಿಹಾರಿಯಞ್ಚ, ಪಾಥಿಕಪುತ್ತಸಮಾಗಮೇ ಕತಪಾಟಿಹಾರಿಯಞ್ಚ, ಸಬ್ಬಂ ಕಣ್ಡಮ್ಬರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಯಮಕಪಾಟಿಹಾರಿಯಸದಿಸಂ ಅಹೋಸಿ।

ಏವಂ ಸತ್ಥಾ ಇಮಿನಾ ಪಾಟಿಹಾರಿಯೇನ ದೇವತಾನಂ ವಿತಕ್ಕಂ ವೂಪಸಮೇತ್ವಾ ಪಲ್ಲಙ್ಕತೋ ಈಸಕಂ ಪಾಚೀನನಿಸ್ಸಿತೇ ಉತ್ತರದಿಸಾಭಾಗೇ ಠತ್ವಾ “ಇಮಸ್ಮಿಂ ವತ ಮೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ ಪಟಿವಿದ್ಧ”ನ್ತಿ ಚತ್ತಾರಿ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಾನಿ ಕಪ್ಪಸತಸಹಸ್ಸಞ್ಚ ಪೂರಿತಾನಂ ಪಾರಮೀನಂ ಫಲಾಧಿಗಮಟ್ಠಾನಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಬೋಧಿರುಕ್ಖಞ್ಚ ಅನಿಮಿಸೇಹಿ ಅಕ್ಖೀಹಿ ಓಲೋಕಯಮಾನೋ ಸತ್ತಾಹಂ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ, ತಂ ಠಾನಂ ಅನಿಮಿಸಚೇತಿಯಂ ನಾಮ ಜಾತಂ। ಅಥ ಪಲ್ಲಙ್ಕಸ್ಸ ಚ ಠಿತಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಚ ಅನ್ತರಾ ಚಙ್ಕಮಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಪುರತ್ಥಿಮಪಚ್ಛಿಮತೋ ಆಯತೇ ರತನಚಙ್ಕಮೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತೋ ಸತ್ತಾಹಂ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ, ತಂ ಠಾನಂ ರತನಚಙ್ಕಮಚೇತಿಯಂ ನಾಮ ಜಾತಂ।

ಚತುತ್ಥೇ ಪನ ಸತ್ತಾಹೇ ಬೋಧಿತೋ ಪಚ್ಛಿಮುತ್ತರದಿಸಾಭಾಗೇ ದೇವತಾ ರತನಘರಂ ಮಾಪಯಿಂಸು, ತತ್ಥ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಭಿಧಮ್ಮಪಿಟಕಂ ವಿಸೇಸತೋ ಚೇತ್ಥ ಅನನ್ತನಯಂ ಸಮನ್ತಪಟ್ಠಾನಂ ವಿಚಿನನ್ತೋ ಸತ್ತಾಹಂ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ। ಆಭಿಧಮ್ಮಿಕಾ ಪನಾಹು “ರತನಘರಂ ನಾಮ ನ ಸತ್ತರತನಮಯಂ ಗೇಹಂ, ಸತ್ತನ್ನಂ ಪನ ಪಕರಣಾನಂ ಸಮ್ಮಸಿತಟ್ಠಾನಂ ‘ರತನಘರ’ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ। ಯಸ್ಮಾ ಪನೇತ್ಥ ಉಭೋಪೇತೇ ಪರಿಯಾಯಾ ಯುಜ್ಜನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಉಭಯಮ್ಪೇತಂ ಗಹೇತಬ್ಬಮೇವ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪನ ತಂ ಠಾನಂ ರತನಘರಚೇತಿಯಂ ನಾಮ ಜಾತಂ। ಏವಂ ಬೋಧಿಸಮೀಪೇಯೇವ ಚತ್ತಾರಿ ಸತ್ತಾಹಾನಿ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಮೇ ಸತ್ತಾಹೇ ಬೋಧಿರುಕ್ಖಮೂಲಾ ಯೇನ ಅಜಪಾಲನಿಗ್ರೋಧೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ, ತತ್ರಾಪಿ ಧಮ್ಮಂ ವಿಚಿನನ್ತೋಯೇವ ವಿಮುತ್ತಿಸುಖಂ ಪಟಿಸಂವೇದೇನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಮಾರೋ ದೇವಪುತ್ತೋ “ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಅನುಬನ್ಧನ್ತೋ ಓತಾರಾಪೇಕ್ಖೋಪಿ ಇಮಸ್ಸ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಖಲಿತಂ ಅದ್ದಸಂ, ಅತಿಕ್ಕನ್ತೋದಾನಿ ಏಸ ಮಮ ವಸ”ನ್ತಿ ದೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ಮಹಾಮಗ್ಗೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸೋಳಸ ಕಾರಣಾನಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ಭೂಮಿಯಂ ಸೋಳಸ ಲೇಖಾ ಕಡ್ಢಿ - “ಅಹಂ ಏಸೋ ವಿಯ ದಾನಪಾರಮಿಂ ನ ಪೂರೇಸಿಂ, ತೇನಮ್ಹಿ ಇಮಿನಾ ಸದಿಸೋ ನ ಜಾತೋ”ತಿ ಏಕಂ ಲೇಖಂ ಕಡ್ಢಿ। ತಥಾ “ಅಹಂ ಏಸೋ ವಿಯ ಸೀಲಪಾರಮಿಂ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪಾರಮಿಂ, ಪಞ್ಞಾಪಾರಮಿಂ, ವೀರಿಯಪಾರಮಿಂ, ಖನ್ತಿಪಾರಮಿಂ, ಸಚ್ಚಪಾರಮಿಂ, ಅಧಿಟ್ಠಾನಪಾರಮಿಂ, ಮೇತ್ತಾಪಾರಮಿಂ, ಉಪೇಕ್ಖಾಪಾರಮಿಂ ನ ಪೂರೇಸಿಂ , ತೇನಮ್ಹಿ ಇಮಿನಾ ಸದಿಸೋ ನ ಜಾತೋ”ತಿ ದಸಮಂ ಲೇಖಂ ಕಡ್ಢಿ। ತಥಾ “ಅಹಂ ಏಸೋ ವಿಯ ಅಸಾಧಾರಣಸ್ಸ ಇನ್ದ್ರಿಯಪರೋಪರಿಯತ್ತಞಾಣಸ್ಸ ಪಟಿವೇಧಾಯ ಉಪನಿಸ್ಸಯಭೂತಾ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ನ ಪೂರೇಸಿಂ, ತೇನಮ್ಹಿ ಇಮಿನಾ ಸದಿಸೋ ನ ಜಾತೋ”ತಿ ಏಕಾದಸಮಂ ಲೇಖಂ ಕಡ್ಢಿ। ತಥಾ “ಅಹಂ ಏಸೋ ವಿಯ ಅಸಾಧಾರಣಸ್ಸ ಆಸಯಾನುಸಯಞಾಣಸ್ಸ, ಮಹಾಕರುಣಾಸಮಾಪತ್ತಿಞಾಣಸ್ಸ, ಯಮಕಪಾಟಿಹೀರಞಾಣಸ್ಸ, ಅನಾವರಣಞಾಣಸ್ಸ, ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಸ್ಸ ಪಟಿವೇಧಾಯ ಉಪನಿಸ್ಸಯಭೂತಾ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ನ ಪೂರೇಸಿಂ, ತೇನಮ್ಹಿ ಇಮಿನಾ ಸದಿಸೋ ನ ಜಾತೋ”ತಿ ಸೋಳಸಮಂ ಲೇಖಂ ಕಡ್ಢಿ। ಏವಂ ಇಮೇಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಮಹಾಮಗ್ಗೇ ಸೋಳಸ ಲೇಖಾ ಕಡ್ಢಮಾನೋ ನಿಸೀದಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ತಣ್ಹಾ, ಅರತಿ, ರಗಾತಿ ತಿಸ್ಸೋ ಮಾರಧೀತರೋ “ಪಿತಾ ನೋ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಕಹಂ ನು ಖೋ ಏತರಹೀ”ತಿ ಓಲೋಕಯಮಾನಾ ತಂ ದೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತಂ ಭೂಮಿಂ ವಿಲೇಖಮಾನಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಿತು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ “ಕಸ್ಮಾ, ತಾತ, ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಅಮ್ಮಾ, ಅಯಂ ಮಹಾಸಮಣೋ ಮಯ್ಹಂ ವಸಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೋ, ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಓತಾರಮಸ್ಸ ದಟ್ಠುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂ, ತೇನಾಹಂ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋತಿ। ಯದಿ ಏವಂ ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥ, ಮಯಮೇತಂ ಅತ್ತನೋ ವಸೇ ಕತ್ವಾ ಆದಾಯ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮಾತಿ। ನ ಸಕ್ಕಾ, ಅಮ್ಮಾ, ಏಸೋ ಕೇನಚಿ ವಸೇ ಕಾತುಂ, ಅಚಲಾಯ ಸದ್ಧಾಯ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ಏಸೋ ಪುರಿಸೋತಿ। “ತಾತ ಮಯಂ ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮ ಇದಾನೇವ ನಂ ರಾಗಪಾಸಾದೀಹಿ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಆನೇಸ್ಸಾಮ, ತುಮ್ಹೇ ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥಾ”ತಿ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ “ಪಾದೇ ತೇ ಸಮಣ ಪರಿಚಾರೇಮಾ”ತಿ ಆಹಂಸು। ಭಗವಾ ವ ತಾಸಂ ವಚನಂ ಮನಸಿ ಅಕಾಸಿ, ನ ಅಕ್ಖೀನಿ ಉಮ್ಮೀಲೇತ್ವಾ ಓಲೋಕೇಸಿ, ಅನುತ್ತರೇ ಉಪಧಿಸಙ್ಖಯೇ ವಿಮುತ್ತಮಾನಸೋ ವಿವೇಕಸುಖಞ್ಞೇವ ಅನುಭವನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ।

ಪುನ ಮಾರಧೀತರೋ “ಉಚ್ಚಾವಚಾ ಖೋ ಪುರಿಸಾನಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಾ, ಕೇಸಞ್ಚಿ ಕುಮಾರಿಕಾಸು ಪೇಮಂ ಹೋತಿ, ಕೇಸಞ್ಚಿ ಪಠಮವಯೇ ಠಿತಾಸು, ಕೇಸಞ್ಚಿ ಮಜ್ಝಿಮವಯೇ ಠಿತಾಸು, ಯಂನೂನ ಮಯಂ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇಹಿ ರೂಪೇಹಿ ಪಲೋಭೇಯ್ಯಾಮಾ”ತಿ ಏಕಮೇಕಾ ಕುಮಾರಿವಣ್ಣಾದಿವಸೇನ ಸತಂ ಸತಂ ಅತ್ತಭಾವೇ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಕುಮಾರಿಯೋ, ಅವಿಜಾತಾ, ಸಕಿಂವಿಜಾತಾ, ದುವಿಜಾತಾ, ಮಜ್ಝಿಮಿತ್ಥಿಯೋ, ಮಹಿತ್ಥಿಯೋ ಚ ಹುತ್ವಾ ಛಕ್ಖತ್ತುಂ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ “ಪಾದೇ ತೇ ಸಮಣ ಪರಿಚಾರೇಮಾ”ತಿ ಆಹಂಸು। ತಮ್ಪಿ ಭಗವಾ ನ ಮನಸಾಕಾಸಿ, ಯಥಾ ತಂ ಅನುತ್ತರೇ ಉಪಧಿಸಙ್ಖಯೇವ ವಿಮುತ್ತೋ। ಕೇಚಿ ಪನಾಚರಿಯಾ ವದನ್ತಿ “ತಾ ಮಹಿತ್ಥಿಭಾವೇನ ಉಪಗತಾ ದಿಸ್ವಾ ಭಗವಾ ‘ಏವಮೇವಂ ಏತಾ ಖಣ್ಡದನ್ತಾ ಪಲಿತಕೇಸಾ ಹೋನ್ತೂ’ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾಸೀ”ತಿ, ತಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ನ ಹಿ ಸತ್ಥಾ ಏವರೂಪಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಕರೋತಿ। ಭಗವಾ ಪನ “ಅಪೇಥ ತುಮ್ಹೇ, ಕಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಏವಂ ವಾಯಮಥ, ಏವರೂಪಂ ನಾಮ ಅವೀತರಾಗಾದೀನಂ ಪುರತೋ ಕಾತುಂ ಯುತ್ತಂ, ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪನ ರಾಗೋ ಪಹೀನೋ, ದೋಸೋ ಪಹೀನೋ, ಮೋಹೋ ಪಹೀನೋ”ತಿ ಅತ್ತನೋ ಕಿಲೇಸಪ್ಪಹಾನಂ ಆರಬ್ಭ -

> “ಯಸ್ಸ ಜಿತಂ ನಾವಜೀಯತಿ, ಜಿತಮಸ್ಸ ನೋಯಾತಿ ಕೋಚಿ ಲೋಕೇ।
> ತಂ ಬುದ್ಧಮನನ್ತಗೋಚರಂ, ಅಪದಂ ಕೇನ ಪದೇನ ನೇಸ್ಸಥ॥
>
> “ಯಸ್ಸ ಜಾಲಿನೀ ವಿಸತ್ತಿಕಾ, ತಣ್ಹಾ ನತ್ಥಿ ಕುಹಿಞ್ಚಿ ನೇತವೇ।
> ತಂ ಬುದ್ಧಮನನ್ತಗೋಚರಂ, ಅಪದಂ ಕೇನ ಪದೇನ ನೇಸ್ಸಥಾ”ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೭೯-೧೮೦) -

ಇಮಾ ಧಮ್ಮಪದೇ ಬುದ್ಧವಗ್ಗೇ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ವದನ್ತೋ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇಸಿ। ತಾ “ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ನೋ ಪಿತಾ ಅವೋಚ, ಅರಹಂ ಸುಗತೋ ಲೋಕೇ ನ ರಾಗೇನ ಸುವಾನಯೋ”ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ಪಿತು ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಂಸು।

ಭಗವಾಪಿ ತತ್ಥ ಸತ್ತಾಹಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಮುಚಲಿನ್ದಮೂಲಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತತ್ಥ ಸತ್ತಾಹವದ್ದಲಿಕಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನಾಯ ಸೀತಾದಿಪಟಿಬಾಹನತ್ಥಂ ಮುಚಲಿನ್ದೇನ ನಾಗರಾಜೇನ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ಭೋಗೇಹಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅಸಮ್ಬಾಧಾಯ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ವಿಯ ವಿಮುತ್ತಿಸುಖಂ ಪಟಿಸಂವೇದಿಯಮಾನೋ ಸತ್ತಾಹಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ರಾಜಾಯತನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿ, ತತ್ಥಾಪಿ ವಿಮುತ್ತಿಸುಖಂ ಪಟಿಸಂವೇದಿಯಮಾನೋಯೇವ ನಿಸೀದಿ। ಏತ್ತಾವತಾ ಸತ್ತ ಸತ್ತಾಹಾನಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಾನಿ। ಏತ್ಥನ್ತರೇ ನೇವ ಮುಖಧೋವನಂ, ನ ಸರೀರಪಟಿಜಗ್ಗನಂ, ನ ಆಹಾರಕಿಚ್ಚಂ ಅಹೋಸಿ, ಝಾನಸುಖಫಲಸುಖೇನೇವ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ।

ಅಥಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಸತ್ತಸತ್ತಾಹಮತ್ಥಕೇ ಏಕೂನಪಞ್ಞಾಸತಿಮೇ ದಿವಸೇ ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ “ಮುಖಂ ಧೋವಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಉದಪಾದಿ। ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಅಗದಹರೀಟಕಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ, ಸತ್ಥಾ ತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ, ತೇನಸ್ಸ ಸರೀರವಳಞ್ಜಂ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸಕ್ಕೋಯೇವ ನಾಗಲತಾದನ್ತಕಟ್ಠಞ್ಚೇವ ಮುಖಧೋವನಉದಕಞ್ಚ ಅದಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ದನ್ತಕಟ್ಠಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಅನೋತತ್ತದಹೋದಕೇನ ಮುಖಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ರಾಜಾಯತನಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ತಪುಸ್ಸಭಲ್ಲಿಕಾ ನಾಮ ದ್ವೇ ವಾಣಿಜಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಕಟಸತೇಹಿ ಉಕ್ಕಲಾಜನಪದಾ ಮಜ್ಝಿಮದೇಸಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಅತ್ತನೋ ಞಾತಿಸಾಲೋಹಿತಾಯ ದೇವತಾಯ ಸಕಟಾನಿ ಸನ್ನಿರುಮ್ಭಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಆಹಾರಸಮ್ಪಾದನೇ ಉಸ್ಸಾಹಿತಾ ಮನ್ಥಞ್ಚ ಮಧುಪಿಣ್ಡಿಕಞ್ಚ ಆದಾಯ “ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತು ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಇಮಂ ಆಹಾರಂ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯಾ”ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ಭಗವಾ ಪಾಯಾಸಪಟಿಗ್ಗಹಣದಿವಸೇಯೇವ ಪತ್ತಸ್ಸ ಅನ್ತರಹಿತತ್ತಾ “ನ ಖೋ ತಥಾಗತಾ ಹತ್ಥೇಸು ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಕಿಮ್ಹಿ ನು ಖೋ ಅಹಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಞತ್ವಾ ಚತೂಹಿ ದಿಸಾಹಿ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾರಾಜಾನೋ ಇನ್ದನೀಲಮಣಿಮಯೇ ಪತ್ತೇ ಉಪನಾಮೇಸುಂ, ಭಗವಾ ತೇ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ। ಪುನ ಮುಗ್ಗವಣ್ಣಸೇಲಮಯೇ ಚತ್ತಾರೋ ಪತ್ತೇ ಉಪನಾಮೇಸುಂ। ಭಗವಾ ಚತುನ್ನಮ್ಪಿ ದೇವಪುತ್ತಾನಂ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ ಚತ್ತಾರೋಪಿ ಪತ್ತೇ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಉಪರೂಪರಿ ಠಪೇತ್ವಾ “ಏಕೋ ಹೋತೂ”ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ, ಚತ್ತಾರೋಪಿ ಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ ಪಞ್ಞಾಯಮಾನಲೇಖಾ ಹುತ್ವಾ ಮಜ್ಝಿಮೇನ ಪಮಾಣೇನ ಏಕತ್ತಂ ಉಪಗಮಿಂಸು। ಭಗವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಪಚ್ಚಗ್ಘೇ ಸೇಲಮಯೇ ಪತ್ತೇ ಆಹಾರಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಅಕಾಸಿ। ದ್ವೇ ಭಾತರೋ ವಾಣಿಜಾ ಬುದ್ಧಞ್ಚ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸರಣಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದ್ವೇವಾಚಿಕಾ ಉಪಾಸಕಾ ಅಹೇಸುಂ। ಅಥ ನೇಸಂ “ಏಕಂ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಪರಿಚರಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನಂ ದೇಥಾ”ತಿ ವದನ್ತಾನಂ ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥೇನ ಅತ್ತನೋ ಸೀಸಂ ಪರಾಮಸಿತ್ವಾ ಕೇಸಧಾತುಯೋ ಅದಾಸಿ। ತೇ ಅತ್ತನೋ ನಗರೇ ತಾ ಧಾತುಯೋ ಸುವಣ್ಣಸಮುಗ್ಗಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಚೇತಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸುಂ।

ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋಪಿ ಖೋ ತತೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಪುನ ಅಜಪಾಲನಿಗ್ರೋಧಮೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಗ್ರೋಧಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿ। ಅಥಸ್ಸ ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನಮತ್ತಸ್ಸೇವ ಅತ್ತನಾ ಅಧಿಗತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಗಮ್ಭೀರತಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖನ್ತಸ್ಸ ಸಬ್ಬಬುದ್ಧಾನಂ ಆಚಿಣ್ಣೋ “ಅಧಿಗತೋ ಖೋ ಮ್ಯಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ ಪರೇಸಂ ಧಮ್ಮಂ ಅದೇಸೇತುಕಮ್ಯತಾಕಾರಪವತ್ತೋ ವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ। ಅಥ **ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ** “ನಸ್ಸತಿ ವತ ಭೋ ಲೋಕೋ, ವಿನಸ್ಸತಿ ವತ ಭೋ ಲೋಕೋ”ತಿ ದಸಹಿ ಚಕ್ಕವಾಳಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಸಕ್ಕಸುಯಾಮಸನ್ತುಸಿತಸುನಿಮ್ಮಿತವಸವತ್ತಿಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾನೋ ಆದಾಯ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ “ದೇಸೇತು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಧಮ್ಮ”ನ್ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಯಾಚಿ।

ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಪಟಿಞ್ಞಂ ದತ್ವಾ “ಕಸ್ಸ ನು ಖೋ ಅಹಂ ಪಠಮಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ “ಆಳಾರೋ ಪಣ್ಡಿತೋ, ಸೋ ಇಮಂ ಧಮ್ಮಂ ಖಿಪ್ಪಂ ಆಜಾನಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಪುನ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಸತ್ತಾಹಕಾಲಕತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಉದಕಂ ಆವಜ್ಜೇಸಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ಅಭಿದೋಸಕಾಲಕತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ “ಬಹೂಪಕಾರಾ ಖೋ ಮೇ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ”ತಿ

ಪಞ್ಚವಗ್ಗಿಯೇ ಆರಬ್ಭ ಮನಸಿಕಾರಂ ಕತ್ವಾ “ಕಹಂ ನು ಖೋ ತೇ ಏತರಹಿ ವಿಹರನ್ತೀ”ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ “ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಇಸಿಪತನೇ ಮಿಗದಾಯೇ”ತಿ ಞತ್ವಾ “ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಕತಿಪಾಹಂ ಬೋಧಿಮಣ್ಡಸಾಮನ್ತಾಯೇವ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ವಿಹರಿತ್ವಾ ಆಸಾಳ್ಹಿಪುಣ್ಣಮಾಸಿಯಂ “ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಾತುದ್ದಸಿಯಂ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ವಿಭಾತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಕಾಲಸ್ಸೇವ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಅಟ್ಠಾರಸಯೋಜನಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಉಪಕಂ ನಾಮ ಆಜೀವಕಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಬುದ್ಧಭಾವಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ತಂ ದಿವಸಂಯೇವ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಇಸಿಪತನಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಪಞ್ಚವಗ್ಗಿಯಾ ಥೇರಾ ತಥಾಗತಂ ದೂರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ “ಅಯಂ ಆವುಸೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಪಚ್ಚಯಬಾಹುಲ್ಲಾಯ ಆವತ್ತಿತ್ವಾ ಪರಿಪುಣ್ಣಕಾಯೋ ಪೀಣಿನ್ದ್ರಿಯೋ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಹುತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಇಮಸ್ಸ ಅಭಿವಾದನಾದೀನಿ ನ ಕರಿಸ್ಸಾಮ, ಮಹಾಕುಲಪಸುತೋ ಖೋ ಪನೇಸ ಆಸನಾಭಿಹಾರಂ ಅರಹತಿ, ತೇನಸ್ಸ ಆಸನಮತ್ತಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಕತಿಕಂ ಅಕಂಸು। ಭಗವಾ ಸದೇವಕಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಚಿತ್ತಾಚಾರಂ ಜಾನನಸಮತ್ಥೇನ ಞಾಣೇನ “ಕಿಂ ನು ಖೋ ಇಮೇ ಚಿನ್ತಯಿಂಸೂ”ತಿ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಅಞ್ಞಾಸಿ। ಅಥ ನೇ ಸಬ್ಬದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಅನೋದಿಸ್ಸಕವಸೇನ ಫರಣಸಮತ್ಥಂ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಂ ಸಙ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಓದಿಸ್ಸಕವಸೇನ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತೇನ ಫರಿ। ತೇ ಭಗವತಾ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತೇನ ಫುಟ್ಠಾ ತಥಾಗತೇ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತೇ ಸಕಾಯ ಕತಿಕಾಯ ಸಣ್ಠಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಅಭಿವಾದನಪಚ್ಚುಟ್ಠಾನಾದೀನಿ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಅಕಂಸು, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಭಾವಂ ಪನಸ್ಸ ಅಜಾನಮಾನಾ ಕೇವಲಂ ನಾಮೇನ ಚ ಆವುಸೋವಾದೇನ ಚ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ।

ಅಥ ನೇ ಭಗವಾ “ಮಾ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತಂ ನಾಮೇನ ಚ ಆವುಸೋವಾದೇನ ಚ ಸಮುದಾಚರಥ, ಅರಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ”ತಿ ಅತ್ತನೋ ಬುದ್ಧಭಾವಂ ಸಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ವರಬುದ್ಧಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಉತ್ತರಾಸಾಳ್ಹನಕ್ಖತ್ತಯೋಗೇ ವತ್ತಮಾನೇ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಕೋಟೀಹಿ ಪರಿವುತೋ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಿಯೇ ಥೇರೇ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ **ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಪ್ಪವತ್ತನಸುತ್ತನ್ತಂ** ದೇಸೇಸಿ। ತೇಸು ಅಞ್ಞಾಸಿಕೋಣ್ಡಞ್ಞತ್ಥೇರೋ ದೇಸನಾನುಸಾರೇನ ಞಾಣಂ ಪೇಸೇನ್ತೋ ಸುತ್ತಪರಿಯೋಸಾನೇ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಕೋಟೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತತ್ಥೇವ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ವಪ್ಪತ್ಥೇರಂ ಓವದನ್ತೋ ವಿಹಾರೇಯೇವ ನಿಸೀದಿ, ಸೇಸಾ ಚತ್ತಾರೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿಂಸು। ವಪ್ಪತ್ಥೇರೋ ಪುಬ್ಬಣ್ಹೇಯೇವ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪಾಪುಣಿ। ಏತೇನೇವ ಉಪಾಯೇನ ಪುನದಿವಸೇ ಭದ್ದಿಯತ್ಥೇರಂ, ಪುನದಿವಸೇ ಮಹಾನಾಮತ್ಥೇರಂ, ಪುನದಿವಸೇ ಅಸ್ಸಜಿತ್ಥೇರನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಮಿಯಂ ಪಕ್ಖಸ್ಸ ಪಞ್ಚಪಿ ಜನೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ **ಅನತ್ತಲಕ್ಖಣಸುತ್ತನ್ತಂ** (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೩.೫೯; ಮಹಾವ॰ ೨೦ ಆದಯೋ) ದೇಸೇಸಿ। ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಪಞ್ಚಪಿ ಥೇರಾ ಅರಹತ್ತಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು। ಅಥ ಸತ್ಥಾ **ಯಸಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ** ಉಪನಿಸ್ಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ನಿಬ್ಬಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಪಹಾಯ ನಿಕ್ಖನ್ತಂ “ಏಹಿ ಯಸಾ”ತಿ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ, ಪುನದಿವಸೇ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ, ಅಪರೇಪಿ ತಸ್ಸ ಸಹಾಯಕೇ **ಚತುಪಣ್ಣಾಸ ಜನೇ** ಏಹಿಭಿಕ್ಖುಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪೇಸಿ।

ಏವಂ ಲೋಕೇ ಏಕಸಟ್ಠಿಯಾ ಅರಹನ್ತೇಸು ಜಾತೇಸು ಸತ್ಥಾ ವುತ್ಥವಸ್ಸೋ ಪವಾರೇತ್ವಾ “ಚರಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚಾರಿಕ”ನ್ತಿ ಸಟ್ಠಿ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸಾಸು ಪೇಸೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಉರುವೇಲಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಕಪ್ಪಾಸಿಕವನಸಣ್ಡೇ ತಿಂಸ ಜನೇ **ಭದ್ದವಗ್ಗಿಯಕುಮಾರೇ** ವಿನೇಸಿ। ತೇಸು ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಿಮಕೋ ಸೋತಾಪನ್ನೋ, ಸಬ್ಬುತ್ತಮೋ ಅನಾಗಾಮೀ ಅಹೋಸಿ। ತೇಪಿ ಸಬ್ಬೇ ಏಹಿಭಿಕ್ಖುಭಾವೇನೇವ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ದಿಸಾಸು ಪೇಸೇತ್ವಾ ಉರುವೇಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಡ್ಢುಡ್ಢಾನಿ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಸಹಸ್ಸಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಾದಯೋ ಸಹಸ್ಸಜಟಿಲಪರಿವಾರೇ **ತೇಭಾತಿಕಜಟಿಲೇ** ವಿನೇತ್ವಾ ಏಹಿಭಿಕ್ಖುಭಾವೇನೇವ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಗಯಾಸೀಸೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ **ಆದಿತ್ತಪರಿಯಾಯದೇಸನಾಯ** (ಮಹಾವ॰ ೫೪) ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ತೇನ ಅರಹನ್ತಸಹಸ್ಸೇನ ಪರಿವುತೋ “ಬಿಮ್ಬಿಸಾರರಞ್ಞೋ ದಿನ್ನಂ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಮೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ರಾಜಗಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಗರೂಪಚಾರೇ ಲಟ್ಠಿವನುಯ್ಯಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ರಾಜಾ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ “ಸತ್ಥಾ ಆಗತೋ”ತಿ ಸುತ್ವಾ ದ್ವಾದಸನಹುತೇಹಿ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕೇಹಿ ಪರಿವುತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಚಕ್ಕವಿಚಿತ್ತತಲೇಸು ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟವಿತಾನಂ ವಿಯ ಪಭಾಸಮುದಯಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತೇಸು ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪಾದೇಸು ಸಿರಸಾ ನಿಪತಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಸಾಯ।

ಅಥ ಖೋ ತೇಸಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾನಂ ಏತದಹೋಸಿ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮಹಾಸಮಣೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪೇ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರತಿ, ಉದಾಹು ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪೋ ಮಹಾಸಮಣೇ"ತಿ। ಭಗವಾ ತೇಸಂ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ ಥೇರಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಕಿಮೇವ ದಿಸ್ವಾ ಉರುವೇಲವಾಸಿ, ಪಹಾಸಿ ಅಗ್ಗಿಂ ಕಿಸಕೋ ವದಾನೋ।
ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ಕಸ್ಸಪ ಏತಮತ್ಥಂ, ಕಥಂ ಪಹೀನಂ ತವ ಅಗ್ಗಿಹುತ್ತ"ನ್ತಿ॥ (ಮಹಾವ॰ ೫೫)।

ಥೇರೋಪಿ ಭಗವತೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ವಿದಿತ್ವಾ -

"ರೂಪೇ ಚ ಸದ್ದೇ ಚ ಅಥೋ ರಸೇ ಚ, ಕಾಮಿತ್ಥಿಯೋ ಚಾಭಿವದನ್ತಿ ಯಞ್ಞಾ।
ಏತಂ ಮಲನ್ತಿ ಉಪಧೀಸು ಞತ್ವಾ, ತಸ್ಮಾ ನ ಯಿಟ್ಠೇ ನ ಹುತೇ ಅರಞ್ಜಿ"ನ್ತಿ॥ (ಮಹಾವ॰ ೫೫) -

ಇಮಂ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸಾವಕಭಾವಪಕಾಸನತ್ಥಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪಾದಪಿಟ್ಠೇ ಸೀಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ "ಸತ್ಥಾ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ, ಸಾವಕೋಹಮಸ್ಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಏಕತಾಲಂ ದ್ವಿತಾಲಂ ತಿತಾಲನ್ತಿ ಯಾವ ಸತ್ತತಾಲಪ್ಪಮಾಣಂ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಓರುಯ್ಹ ತಥಾಗತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ತಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಹಾಜನೋ "ಅಹೋ ಮಹಾನುಭಾವಾ ಬುದ್ಧಾ, ಏವಂ ಥಾಮಗತದಿಟ್ಠಿಕೋ ನಾಮ 'ಅರಹಾ'ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪೋಪಿ ದಿಟ್ಠಿಜಾಲಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ತಥಾಗತೇನ ದಮಿತೋ"ತಿ ಸತ್ಥು ಗುಣಕಥಂಯೇವ ಕಥೇಸಿ। ಭಗವಾ "ನಾಹಂ ಇದಾನಿಯೇವ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಂ ದಮೇಮಿ, ಅತೀತೇಪಿ ಏಸ ಮಯಾ ದಮಿತೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಯಾ **ಮಹಾನಾರದಕಸ್ಸಪಜಾತಕಂ** (ಜಾ॰ ೨.೨೨.೫೪೫ ಆದಯೋ) ಕಥೇತ್ವಾ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ। ಮಗಧರಾಜಾ ಏಕಾದಸಹಿ ನಹುತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ, ಏಕಂ ನಹುತಂ ಉಪಾಸಕತ್ತಂ ಪಟಿವೇದೇಸಿ। ರಾಜಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋಯೇವ ಪಞ್ಚ ಅಸ್ಸಾಸಕೇ ಪವೇದೇತ್ವಾ ಸರಣಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸ್ವಾತನಾಯ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಆಸನಾ ವುಟ್ಠಾಯ ಭಗವನ್ತಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಪುನದಿವಸೇ ಯೇಹಿ ಚ ಭಗವಾ ದಿಟ್ಠೋ, ಯೇಹಿ ಚ ಅದಿಟ್ಠೋ, ಸಬ್ಬೇಪಿ ರಾಜಗಹವಾಸಿನೋ ಅಟ್ಠಾರಸಕೋಟಿಸಙ್ಖಾ ಮನುಸ್ಸಾ ತಥಾಗತಂ ದಟ್ಠುಕಾಮಾ ಪಾತೋವ ರಾಜಗಹತೋ ಲಟ್ಠಿವನುಯ್ಯಾನಂ ಅಗಮಂಸು। ತಿಗಾವುತೋ ಮಗ್ಗೋ ನಪ್ಪಹೋಸಿ, ಸಕಲಲಟ್ಠಿವನುಯ್ಯಾನಂ ನಿರನ್ತರಂ ಫುಟಂ ಅಹೋಸಿ। ಮಹಾಜನೋ ದಸಬಲಸ್ಸ ರೂಪಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಂ ಅತ್ತಭಾವಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ತಿತ್ತಿಂ ಕಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ವಣ್ಣಭೂಮಿ ನಾಮೇಸಾ। ಏವರೂಪೇಸು ಹಿ ಠಾನೇಸು ತಥಾಗತಸ್ಸ ಲಕ್ಖಣಾನುಬ್ಯಞ್ಜನಾದಿಪ್ಪಭೇದಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ರೂಪಕಾಯಸಿರೀ ವಣ್ಣೇತಬ್ಬಾ। ಏವಂ ರೂಪಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಂ ದಸಬಲಸ್ಸ ಸರೀರಂ ಪಸ್ಸಮಾನೇನ ಮಹಾಜನೇನ ನಿರನ್ತರಂ ಫುಟೇ ಉಯ್ಯಾನೇ ಚ ಮಗ್ಗೇ ಚ ಏಕಭಿಕ್ಖುಸ್ಸಪಿ ನಿಕ್ಖಮನೋಕಾಸೋ ನಾಹೋಸಿ। ತಂ ದಿವಸಂ ಕಿರ ಭಗವಾ ಛಿನ್ನಭತ್ತೋ ಭವೇಯ್ಯ, ತಂ ಮಾ ಅಹೋಸೀತಿ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ನಿಸಿನ್ನಾಸನಂ ಉಣ್ಹಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸೋ ಆವಜ್ಜಮಾನೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ ಮಾಣವಕವಣ್ಣಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಧಮ್ಮಸಙ್ಘಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾ ಥುತಿಯೋ ವದಮಾನೋ ದಸಬಲಸ್ಸ ಪುರತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ದೇವತಾನುಭಾವೇನ ಓಕಾಸಂ ಕತ್ವಾ -

"ದನ್ತೋ ದನ್ತೇಹಿ ಸಹ ಪುರಾಣಜಟಿಲೇಹಿ, ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೋ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೇಹಿ।
ಸಿಙ್ಗೀನಿಕ್ಖಸವಣ್ಣೋ, ರಾಜಗಹಂ ಪಾವಿಸಿ ಭಗವಾ॥

“ಮುತ್ತೋ ಮುತ್ತೇಹಿ ಸಹ ಪುರಾಣಜಟಿಲೇಹಿ, ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೋ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೇಹಿ।
ಸಿಙ್ಗೀನಿಕ್ಖಸವಣ್ಣೋ, ರಾಜಗಹಂ ಪಾವಿಸಿ ಭಗವಾ॥

“ತಿಣ್ಣೋ ತಿಣ್ಣೇಹಿ ಸಹ ಪುರಾಣಜಟಿಲೇಹಿ, ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೋ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೇಹಿ।
ಸಿಙ್ಗೀನಿಕ್ಖಸವಣ್ಣೋ, ರಾಜಗಹಂ ಪಾವಿಸಿ ಭಗವಾ॥

“ದಸವಾಸೋ ದಸಬಲೋ, ದಸಧಮ್ಮವಿದೂ ದಸಭಿ ಚುಪೇತೋ।
ಸೋ ದಸಸತಪರಿವಾರೋ, ರಾಜಗಹಂ ಪಾವಿಸಿ ಭಗವಾ”ತಿ॥ (ಮಹಾವ॰ ೫೮) -

ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಸತ್ಥು ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ ಪುರತೋ ಪಾಯಾಸಿ। ತದಾ ಮಹಾಜನೋ ಮಾಣವಕಸ್ಸ ರೂಪಸಿರಿಂ ದಿಸ್ವಾ “ಅತಿವಿಯ ಅಭಿರೂಪೋ ಅಯಂ ಮಾಣವಕೋ, ನ ಖೋ ಪನ ಅಮ್ಹೇಹಿ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ “ಕುತೋ ಅಯಂ ಮಾಣವಕೋ, ಕಸ್ಸ ವಾಯ”ನ್ತಿ ಆಹ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಾಣವೋ -

“ಯೋ ಧೀರೋ ಸಬ್ಬಧಿ ದನ್ತೋ, ಸುದ್ಧೋ ಅಪ್ಪಟಿಪುಗ್ಗಲೋ।
ಅರಹಂ ಸುಗತೋ ಲೋಕೇ, ತಸ್ಸಾಹಂ ಪರಿಚಾರಕೋ”ತಿ॥ (ಮಹಾವ॰ ೫೮) - ಗಾಥಮಾಹ।

ಸತ್ಥಾ ಸಕ್ಕೇನ ಕತೋಕಾಸಂ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಪರಿವುತೋ ರಾಜಗಹಂ ಪಾವಿಸಿ। ರಾಜಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ “ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತೀಣಿ ರತನಾನಿ ವಿನಾ ವತ್ತಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ವೇಲಾಯ ವಾ ಅವೇಲಾಯ ವಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಲಟ್ಠಿವನುಯ್ಯಾನಂ ನಾಮ ಅತಿದೂರೇ, ಇದಂ ಪನ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವೇಳುವನಂ ನಾಮ ಉಯ್ಯಾನಂ ನಾತಿದೂರೇ ನಾಚ್ಚಾಸನ್ನೇ ಗಮನಾಗಮನಸಮ್ಪನ್ನಂ ಬುದ್ಧಾರಹಂ ಸೇನಾಸನಂ। ಇದಂ ಮೇ ಭಗವಾ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೂ”ತಿ ಸುವಣ್ಣಭಿಙ್ಕಾರೇನ ಪುಪ್ಫಗನ್ಧವಾಸಿತಂ ಮಣಿವಣ್ಣಂ ಉದಕಂ ಆದಾಯ ವೇಳುವನುಯ್ಯಾನಂ ಪರಿಚ್ಚಜನ್ತೋ ದಸಬಲಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಉದಕಂ ಪಾತೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಆರಾಮಪಟಿಗ್ಗಹಣೇ “ಬುದ್ಧಸಾಸನಸ್ಸ ಮೂಲಾನಿ ಓತಿಣ್ಣಾನೀ”ತಿ ಮಹಾಪಥವೀ ಕಮ್ಪಿ। ಜಮ್ಬುದೀಪಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಠಪೇತ್ವಾ ವೇಳುವನಂ ಅಞ್ಞಂ ಮಹಾಪಥವಿಂ ಕಮ್ಪೇತ್ವಾ ಗಹಿತಸೇನಾಸನಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ತಮ್ಬಪಣ್ಣಿದೀಪೇಪಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಮಹಾವಿಹಾರಂ ಅಞ್ಞಂ ಪಥವಿಂ ಕಮ್ಪೇತ್ವಾ ಗಹಿತಸೇನಾಸನಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನಾರಾಮಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ವೇಳುವನಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಚ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಚಾತಿ ದ್ವೇ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ರಾಜಗಹಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರನ್ತಿ ಅಮತಂ ಪರಿಯೇಸಮಾನಾ। ತೇಸು ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಅಸ್ಸಜಿತ್ಥೇರಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಟ್ಠಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಪಯಿರುಪಾಸಿತ್ವಾ “ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಹೇತುಪ್ಪಭವಾ”ತಿ ಗಾಥಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಅತ್ತನೋ ಸಹಾಯಕಸ್ಸ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸ್ಸಪಿ ತಮೇವ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ। ಸೋಪಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಜನಾ ಸಞ್ಜಯಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಸಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿಂಸು। ತೇಸು ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಸತ್ತಾಹೇನ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ, ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ಅಡ್ಢಮಾಸೇನ। ಉಭೋಪಿ ಚ ನೇ ಸತ್ಥಾ ಅಗ್ಗಸಾವಕಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ। ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೇನ ಅರಹತ್ತಪ್ಪತ್ತದಿವಸೇಯೇವ ಸಾವಕಸನ್ನಿಪಾತಂ ಅಕಾಸಿ।

ತಥಾಗತೇ ಪನ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ವೇಳುವನುಯ್ಯಾನೇ ವಿಹರನ್ತೇ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಾ “ಪುತ್ತೋ ಕಿರ ಮೇ ಛಬ್ಬಸ್ಸಾನಿ ದುಕ್ಕರಕಾರಿಕಂ ಚರಿತ್ವಾ ಪರಮಾಭಿಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪತ್ವಾ ಪವತ್ತವರಧಮ್ಮಚಕ್ಕೋ ರಾಜಗಹಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರತೀ”ತಿ ಸುತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಂ ಅಮಚ್ಚಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ “ಏಹಿ, ಭಣೇ, ಪುರಿಸಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರೋ ರಾಜಗಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಮ ವಚನೇನ ‘ಪಿತಾ ವೋ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಾ ದಟ್ಠುಕಾಮೋ’ತಿ ವತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ಮೇ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಏಹೀ”ತಿ ಆಹ। ಸೋ “ಏವಂ, ದೇವಾ”ತಿ

ರಞ್ಞೋ ವಚನಂ ಸಿರಸಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪುರಿಸಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರೋ ಖಿಪ್ಪಮೇವ ಸಟ್ಠಿಯೋಜನಮಗ್ಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದಸಬಲಸ್ಸ ಚತುಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾವೇಲಾಯ ವಿಹಾರಂ ಪಾವಿಸಿ। ಸೋ "ತಿಟ್ಠತು ತಾವ ರಞ್ಞೋ ಪಹಿತಸಾಸನ"ನ್ತಿ ಪರಿಯನ್ತೇ ಠಿತೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಯಥಾಠಿತೋವ ಸದ್ಧಿಂ ಪುರಿಸಸಹಸ್ಸೇನ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿ। ಭಗವಾ "ಏಥ ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇಸಿ, ಸಬ್ಬೇ ತಙ್ಖಣಂಯೇವ ಇದ್ಧಿಮಯಪತ್ತಚೀವರಧರಾ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸತ್ಥೇರಾ ವಿಯ ಅಹೇಸುಂ। ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪನ ಅರಿಯಾ ನಾಮ ಮಜ್ಝತ್ತಾವ ಹೋನ್ತೀತಿ ಸೋ ರಞ್ಞಾ ಪಹಿತಸಾಸನಂ ದಸಬಲಸ್ಸ ನ ಕಥೇಸಿ। ರಾಜಾ "ನೇವ ಗತೋ ಆಗಚ್ಛತಿ, ನ ಸಾಸನಂ ಸುಯ್ಯತೀ"ತಿ "ಏಹಿ, ಭಣೇ, ತ್ವಂ ಗಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ ತೇನೇವ ನಿಯಾಮೇನ ಅಞ್ಞಂ ಅಮಚ್ಚಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋಪಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಸಾಯ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ಏತೇನೇವ ನಿಯಾಮೇನ ಪುರಿಸಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರೇ ನವ ಅಮಚ್ಚೇ ಪೇಸೇಸಿ, ಸಬ್ಬೇ ಅತ್ತನೋ ಕಿಚ್ಚಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀಭೂತಾ ತತ್ಥೇವ ವಿಹರಿಂಸು।

ರಾಜಾ ಸಾಸನಮತ್ತಮ್ಪಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಏತ್ತಕಾ ಜನಾ ಮಯಿ ಸಿನೇಹಾಭಾವೇನ ಸಾಸನಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಪಚ್ಚಾಹರಿಂಸು, ಕೋ ನು ಖೋ ಮಮ ವಚನಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸಬ್ಬಂ ರಾಜಬಲಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಕಾಳುದಾಯಿಂ ಅದ್ದಸ। ಸೋ ಕಿರ ರಞ್ಞೋ ಸಬ್ಬತ್ಥಸಾಧಕೋ ಅಮಚ್ಚೋ ಅಬ್ಭನ್ತರಿಕೋ ಅತಿವಿಸ್ಸಾಸಿಕೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕದಿವಸೇ ಜಾತೋ ಸಹಪಂಸುಕೀಳಕೋ ಸಹಾಯೋ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ ಆಮನ್ತೇಸಿ "ತಾತ, ಕಾಳುದಾಯಿ ಅಹಂ ಮಮ ಪುತ್ತಂ ಪಸ್ಸಿತುಕಾಮೋ ನವ ಪುರಿಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪೇಸೇಸಿಂ, ಏಕಪುರಿಸೋಪಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಾಸನಮತ್ತಂ ಆರೋಚೇನ್ತೋಪಿ ನತ್ಥಿ, ದುಜ್ಜಾನೋ ಖೋ ಪನ ಜೀವಿತನ್ತರಾಯೋ, ಅಹಂ ಜೀವಮಾನೋವ ಪುತ್ತಂ ದಟ್ಠುಂ ಇಚ್ಛಾಮಿ, ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಪುತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತು"ನ್ತಿ। ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ದೇವ, ಸಚೇ ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀತಿ। ತಾತ, ತ್ವಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಾ ಅಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತಂ ದಸ್ಸೇಹೀತಿ। ಸೋ "ಸಾಧು, ದೇವಾ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಸಾಸನಂ ಆದಾಯ ರಾಜಗಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಾವೇಲಾಯ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತೇ ಠಿತೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಸಪರಿವಾರೋ ಅರಹತ್ತಫಲಂ ಪತ್ವಾ ಏಹಿಭಿಕ್ಖುಭಾವೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಅನ್ತೋವಸ್ಸಂ ಇಸಿಪತನೇ ವಸಿತ್ವಾ ವುತ್ಥವಸ್ಸೋ ಪವಾರೇತ್ವಾ ಉರುವೇಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ತಯೋ ಮಾಸೇ ವಸನ್ತೋ ತೇಭಾತಿಕಜಟಿಲೇ ವಿನೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರೋ ಫುಸ್ಸಮಾಸಪುಣ್ಣಮಾಯಂ ರಾಜಗಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದ್ವೇ ಮಾಸೇ ವಸಿ। ಏತ್ತಾವತಾ ಬಾರಾಣಸಿತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ಮಾಸಾ ಜಾತಾ, ಸಕಲೋ ಹೇಮನ್ತೋ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೋ। ಕಾಳುದಾಯಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಆಗತದಿವಸತೋ ಸತ್ತಟ್ಠ ದಿವಸಾ ವೀತಿವತ್ತಾ, ಸೋ ಫಗ್ಗುಣೀಪುಣ್ಣಮಾಸಿಯಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅತಿಕ್ಕನ್ತೋ ಹೇಮನ್ತೋ, ವಸನ್ತಸಮಯೋ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ, ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಸಸ್ಸಾದೀನಿ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮುಖಸಮ್ಮುಖಟ್ಠಾನೇಹಿ ಮಗ್ಗಾ ದಿನ್ನಾ, ಹರಿತತಿಣಸಞ್ಛನ್ನಾ ಪಥವೀ, ಸುಪುಪ್ಫಿತಾ ವನಸಣ್ಡಾ, ಪಟಿಪಜ್ಜನಕ್ಖಮಾ ಮಗ್ಗಾ, ಕಾಲೋ ದಸಬಲಸ್ಸ ಞಾತಿಸಙ್ಗಹಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ। ಅಥ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ -

"ಅಙ್ಗಾರಿನೋ ದಾನಿ ದುಮಾ ಭದನ್ತೇ, ಫಲೇಸಿನೋ ಛದನಂ ವಿಪ್ಪಹಾಯ।
ತೇ ಅಚ್ಚಿಮನ್ತೋವ ಪಭಾಸಯನ್ತಿ, ಸಮಯೋ ಮಹಾವೀರ ಅಙ್ಗೀರಸಾನಂ...ಪೇ॰...॥

"ನಾತಿಸೀತಂ ನಾತಿಉಣ್ಹಂ, ನಾತಿದುಬ್ಭಿಕ್ಖಛಾತಕಂ।
ಸದ್ದಲಾ ಹರಿತಾ ಭೂಮಿ, ಏಸ ಕಾಲೋ ಮಹಾಮುನೀ"ತಿ॥ -

ಸಟ್ಠಿಮತ್ತಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ದಸಬಲಸ್ಸ ಕುಲನಗರಂ ಗಮನತ್ಥಾಯ ಗಮನವಣ್ಣಂ ವಣ್ಣೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಉದಾಯಿ ಮಧುರಸ್ಸರೇನ ಗಮನವಣ್ಣಂ ವಣ್ಣೇಸೀ"ತಿ ಆಹ। ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಿತಾ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಾ ಪಸ್ಸಿತುಕಾಮೋ, ಕರೋಥ

ಞಾತಕಾನಂ ಸಙ್ಗಹನ್ತಿ। ಸಾಧು ಉದಾಯಿ, ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ ಞಾತಕಾನಂ ಸಙ್ಗಹಂ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆರೋಚೇಹಿ, ಗಮಿಕವತ್ತಂ ಪೂರೇಸ್ಸನ್ತೀತಿ। "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಥೇರೋ ತೇಸಂ ಆರೋಚೇಸಿ।

ಭಗವಾ ಅಙ್ಗಮಗಧವಾಸೀನಂ ಕುಲಪುತ್ತಾನಂ ದಸಹಿ ಸಹಸ್ಸೇಹಿ, ಕಪಿಲವತ್ಥುವಾಸೀನಂ ದಸಹಿ ಸಹಸ್ಸೇಹೀತಿ ಸಬ್ಬೇಹೇವ ವೀಸತಿಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಖೀಣಾಸವಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪರಿವುತೋ ರಾಜಗಹಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಯೋಜನಂ ಗಚ್ಛತಿ। "ರಾಜಗಹತೋ ಸಟ್ಠಿಯೋಜನಂ ಕಪಿಲವತ್ಥುಂ ದ್ವೀಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅತುರಿತಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಥೇರೋಪಿ "ಭಗವತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಭಾವಂ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ನಿವೇಸನೇ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ಮಹಾರಹೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಟಿಯಾದಿತಸ್ಸ ನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಥೇರೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಗಮನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಥ, ತಾತಾತಿ। ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಹಾರಾಜಾತಿ। ಕಹಂ ಪನ, ತಾತ, ಸತ್ಥಾತಿ? ವೀಸತಿಸಹಸ್ಸಭಿಕ್ಖುಪರಿವಾರೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಚಾರಿಕಂ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ, ಮಹಾರಾಜಾತಿ। ರಾಜಾ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ಆಹ "ತುಮ್ಹೇ ಇಮಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಯಾವ ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಇಮಂ ನಗರಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತಾವಸ್ಸ ಇತೋವ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಹರಥಾ"ತಿ। ಥೇರೋ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ। ರಾಜಾ ಥೇರಂ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಗನ್ಧಚುಣ್ಣೇನ ಉಬ್ಬಟ್ಟೇತ್ವಾ ಉತ್ತಮಭೋಜನಸ್ಸ ಪೂರೇತ್ವಾ "ತಥಾಗತಸ್ಸ ದೇಥಾ"ತಿ ಥೇರಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಥೇರೋ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂಯೇವ ಪತ್ತಂ ಆಕಾಸೇ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಹತ್ಥೇ ಠಪೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ। ಏತೇನುಪಾಯೇನ ಥೇರೋ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಆಹರಿ, ಸತ್ಥಾಪಿ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ರಞ್ಞೋಯೇವ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ। ಥೇರೋಪಿ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾವಸಾನೇ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ "ಅಜ್ಜ ಏತ್ತಕಂ ಭಗವಾ ಆಗತೋ, ಅಜ್ಜ ಏತ್ತಕ"ನ್ತಿ ಬುದ್ಧಗುಣಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾಯ ಕಥಾಯ ಸಕಲಂ ರಾಜಕುಲಂ ಸತ್ಥು ದಸ್ಸನಂ ವಿನಾಯೇವ ಸತ್ಥರಿ ಸಞ್ಜಾತಪ್ಪಸಾದಂ ಅಕಾಸಿ। ತೇನೇವ ನಂ ಭಗವಾ "ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕುಲಪ್ಪಸಾದಕಾನಂ ಯದಿದಂ ಕಾಳುದಾಯೀ"ತಿ (ಅಂ॰ ನಿ॰ ೧.೨೧೯, ೨೨೫) ಏತದಗ್ಗೇ ಠಪೇಸಿ।

ಸಾಕಿಯಾಪಿ ಖೋ "ಅನುಪ್ಪತ್ತೇ ಭಗವತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಞಾತಿಸೇಟ್ಠಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ವೀಮಂಸಮಾನಾ "ನಿಗ್ರೋಧಸಕ್ಕಸ್ಸ ಆರಾಮೋ ರಮಣೀಯೋ"ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಸಬ್ಬಂ ಪಟಿಜಗ್ಗನವಿಧಿಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಗನ್ಧಪುಪ್ಫಹತ್ಥಾ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಕರೋನ್ತಾ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತೇ ದಹರದಹರೇ ನಾಗರದಾರಕೇ ಚ ನಾಗರದಾರಿಕಾಯೋ ಚ ಪಠಮಂ ಪಹಿಣಿಂಸು, ತತೋ ರಾಜಕುಮಾರೇ ಚ ರಾಜಕುಮಾರಿಕಾಯೋ ಚ, ತೇಸಂ ಅನನ್ತರಂ ಸಾಮಂ ಗನ್ಧಪುಪ್ಫಚುಣ್ಣಾದೀಹಿ ಪೂಜಯಮಾನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಗ್ರೋಧಾರಾಮಮೇವ ಅಗಮಂಸು। ತತ್ರ ಭಗವಾ ವೀಸತಿಸಹಸ್ಸಖೀಣಾಸವಪರಿವುತೋ ಪಞ್ಞತ್ತವರಬುದ್ಧಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಸಾಕಿಯಾ ನಾಮ ಮಾನಜಾತಿಕಾ ಮಾನತ್ಥದ್ಧಾ, ತೇ "ಸಿದ್ಧತ್ಥಕುಮಾರೋ ಅಮ್ಹೇಹಿ ದಹರತರೋ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕನಿಟ್ಠೋ, ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೋ, ಪುತ್ತೋ, ನತ್ತಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ದಹರದಹರೇ ರಾಜಕುಮಾರೇ ಆಹಂಸು "ತುಮ್ಹೇ ವನ್ದಥ, ಮಯಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ನಿಸೀದಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ।

ತೇಸು ಏವಂ ಅವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೇಸು ಭಗವಾ ತೇಸಂ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ನ ಮಂ ಞಾತಯೋ ವನ್ದನ್ತಿ, ಹನ್ದ ದಾನಿ ನೇ ವನ್ದಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಭಿಞ್ಞಾಪಾದಕಂ ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ತತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಆಕಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ತೇಸಂ ಸೀಸೇ ಪಾದಪಂಸುಂ ಓಕಿರಮಾನೋ ವಿಯ ಕಣ್ಡಮ್ಬರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಯಮಕಪಾಟಿಹಾರಿಯಸದಿಸಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಅಕಾಸಿ। ರಾಜಾ ತಂ ಅಚ್ಛರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಹ – "ಭಗವಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಜಾತದಿವಸೇ ಕಾಳದೇವಲಸ್ಸ ವನ್ದನತ್ಥಂ ಉಪನೀತಾನಂ ಪಾದೇ ವೋ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಮತ್ಥಕೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೇ ದಿಸ್ವಾಪಿ ಅಹಂ ತುಮ್ಹೇ ವನ್ದಿಂ, ಅಯಂ ಮೇ ಪಠಮವನ್ದನಾ। ವಪ್ಪಮಙ್ಗಲದಿವಸೇ ಜಮ್ಬುಚ್ಛಾಯಾಯ ಸಿರಿಸಯನೇ ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ವೋ ಜಮ್ಬುಚ್ಛಾಯಾಯ ಅಪರಿವತ್ತನಂ ದಿಸ್ವಾಪಿ ಪಾದೇ ವನ್ದಿಂ, ಅಯಂ ಮೇ ದುತಿಯವನ್ದನಾ। ಇದಾನಿ ಇಮಂ ಅದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾಪಿ ಅಹಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಾದೇ ವನ್ದಾಮಿ, ಅಯಂ ಮೇ

ತತಿಯವನ್ದನಾ"ತಿ। ರಞ್ಞಾ ಪನ ವನ್ದಿತೇ ಭಗವನ್ತಂ ಅವನ್ದಿತ್ವಾ ಠಾತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ಏಕಸಾಕಿಯೋಪಿ ನಾಹೋಸಿ, ಸಬ್ಬೇ ವನ್ದಿಂಸುಯೇವ।

ಇತಿ ಭಗವಾ ಞಾತಯೋ ವನ್ದಾಪೇತ್ವಾ ಆಕಾಸತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ನಿಸಿನ್ನೇ ಭಗವತಿ ಸಿಖಾಪತ್ತೋ ಞಾತಿಸಮಾಗಮೋ ಅಹೋಸಿ , ಸಬ್ಬೇ ಏಕಗ್ಗಚಿತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ತತೋ ಮಹಾಮೇಘೋ ಪೋಕ್ಖರವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸಿ। ತಮ್ಬವಣ್ಣಂ ಉದಕಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವಿರವನ್ತಂ ಗಚ್ಛತಿ, ತೇಮಿತುಕಾಮೋವ ತೇಮೇತಿ, ಅತೇಮಿತುಕಾಮಸ್ಸ ಸರೀರೇ ಏಕಬಿನ್ದುಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಪತತಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಅಚ್ಛರಿಯಬ್ಭುತಚಿತ್ತಜಾತಾ "ಅಹೋ ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಅಹೋ ಅಬ್ಭುತ"ನ್ತಿ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ "ನ ಇದಾನೇವ ಮಯ್ಹಂ ಞಾತಿಸಮಾಗಮೇ ಪೋಕ್ಖರವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸತಿ, ಅತೀತೇಪಿ ವಸ್ಸೀ"ತಿ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಯಾ **ವೇಸ್ಸನ್ತರಜಾತಕಂ** ಕಥೇಸಿ। ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಉಟ್ಠಾಯ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಏಕೋಪಿ ರಾಜಾ ವಾ ರಾಜಮಹಾಮತ್ತೋ ವಾ "ಸ್ವೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಗತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ।

ಸತ್ಥಾ ಪುನದಿವಸೇ ವೀಸತಿಸಹಸ್ಸಭಿಕ್ಖುಪರಿವುತೋ ಕಪಿಲವತ್ಥುಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ತಂ ನ ಕೋಚಿ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಮನ್ತೇಸಿ, ಪತ್ತಂ ವಾ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ಭಗವಾ ಇನ್ದಖೀಲೇ ಠಿತೋವ ಆವಜ್ಜೇಸಿ "ಕಥಂ ನು ಖೋ ಪುಬ್ಬಬುದ್ಧಾ ಕುಲನಗರೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿಂಸು, ಕಿಂ ಉಪ್ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಇಸ್ಸರಜನಾನಂ ಘರಾನಿ ಅಗಮಂಸು, ಉದಾಹು ಸಪದಾನಚಾರಿಕಂ ಚರಿಂಸೂ"ತಿ। ತತೋ ಏಕಬುದ್ಧಸ್ಸಪಿ ಉಪ್ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಗಮನಂ ಅದಿಸ್ವಾ "ಮಯಾಪಿ ಇದಾನಿ ಅಯಮೇವ ವಂಸೋ, ಅಯಂ ಪವೇಣೀ ಪಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಾ, ಆಯತಿಞ್ಚ ಮೇ ಸಾವಕಾಪಿ ಮಮಞ್ಞೇವ ಅನುಸಿಕ್ಖನ್ತಾ ಪಿಣ್ಡಚಾರಿಕವತ್ತಂ ಪರಿಪೂರೇಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಕೋಟಿಯಂ ನಿವಿಟ್ಠಗೇಹತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಪದಾನಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿ। "ಅಯ್ಯೋ ಕಿರ ಸಿದ್ಧತ್ಥಕುಮಾರೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರತೀ"ತಿ ದ್ವಿಭೂಮಕತಿಭೂಮಕಾದೀಸು ಪಾಸಾದೇಸು ಸೀಹಪಞ್ಜರೇ ವಿವರಿತ್ವಾ ಮಹಾಜನೋ ದಸ್ಸನಬ್ಯಾವಟೋ ಅಹೋಸಿ।

ರಾಹುಲಮಾತಾಪಿ ದೇವೀ "ಅಯ್ಯಪುತ್ತೋ ಕಿರ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ನಗರೇ ಮಹನ್ತೇನ ರಾಜಾನುಭಾವೇನ ಸುವಣ್ಣಸಿವಿಕಾದೀಹಿ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಕೇಸಮಸ್ಸುಂ ಓಹಾರೇತ್ವಾ ಕಾಸಾಯವತ್ಥವಸನೋ ಕಪಾಲಹತ್ಥೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರತಿ, ಸೋಭತಿ ನು ಖೋ"ತಿ ಸೀಹಪಞ್ಜರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಓಲೋಕಯಮಾನಾ ಭಗವನ್ತಂ ನಾನಾವಿರಾಗಸಮುಜ್ಜಲಾಯ ಸರೀರಪ್ಪಭಾಯ ನಗರವೀಥಿಯೋ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಬ್ಯಾಮಪ್ಪಭಾಪರಿಕ್ಖೇಪಸಮುಜ್ಜೇಭೂತಾಯ ಅಸೀತಿಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಾವಭಾಸಿತಾಯ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಪಟಿಮಣ್ಡಿತಾಯ ಅನೋಪಮಾಯ ಬುದ್ಧಸಿರಿಯಾ ವಿರೋಚಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಣ್ಹೀಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಪಾದತಲಾ -

> "ಸಿನಿದ್ಧನೀಲಮುದುಕುಞ್ಚಿತಕೇಸೋ , ಸೂರಿಯನಿಮ್ಮಲತಲಾಭಿನಲಾಟೋ।
> ಯುತ್ತತುಙ್ಗಮುದುಕಾಯತನಾಸೋ, ರಂಸಿಜಾಲವಿತತೋ ನರಸೀಹೋ॥
>
> "ಚಕ್ಕವರಙ್ಕಿತರತ್ತಸುಪಾದೋ, ಲಕ್ಖಣಮಣ್ಡಿತಆಯತಪಣ್ಹಿ।
> ಚಾಮರಿಛತ್ತವಿಭೂಸಿತಪಣ್ಹೋ, ಏಸ ಹಿ ತುಯ್ಹಂ ಪಿತಾ ನರಸೀಹೋ॥
>
> "ಸಕ್ಯಕುಮಾರೋ ವರದೋ ಸುಖುಮಾಲೋ, ಲಕ್ಖಣವಿಚಿತ್ತಪಸನ್ನಸರೀರೋ।
> ಲೋಕಹಿತಾಯ ಆಗತೋ ನರವೀರೋ, ಏಸ ಹಿ ತುಯ್ಹಂ ಪಿತಾ ನರಸೀಹೋ॥
>
> "ಆಯತಯುತ್ತಸುಸಣ್ಠಿತಸೋತೋ, ಗೋಪಖುಮೋ ಅಭಿನೀಲನೇತ್ತೋ।
> ಇನ್ದಧನುಅಭಿನೀಲಭಮುಕೋ, ಏಸ ಹಿ ತುಯ್ಹಂ ಪಿತಾ ನರಸೀಹೋ॥

“ಪುಣ್ಣಚನ್ದನಿಭೋ ಮುಖವಣ್ಣೋ, ದೇವನರಾನಂ ಪಿಯೋ ನರನಾಗೋ।
ಮತ್ತಗಜಿನ್ದವಿಲಾಸಿತಗಾಮೀ, ಏಸ ಹಿ ತುಯ್ಹಂ ಪಿತಾ ನರಸೀಹೋ॥

“ಸಿನಿದ್ಧಸುಗಮ್ಭೀರಮಞ್ಜುಸಘೋಸೋ, ಹಿಙ್ಗುಲವಣ್ಣರತ್ತಸುಜಿವ್ಹೋ।
ವೀಸತಿವೀಸತಿಸೇತಸುದನ್ತೋ, ಏಸ ಹಿ ತುಯ್ಹಂ ಪಿತಾ ನರಸೀಹೋ॥

“ಖತ್ತಿಯಸಮ್ಭವಅಗ್ಗಕುಲಿನ್ದೋ, ದೇವಮನುಸ್ಸನಮಸ್ಸಿತಪಾದೋ।
ಸೀಲಸಮಾಧಿಪತಿಟ್ಠಿತಚಿತ್ತೋ, ಏಸ ಹಿ ತುಯ್ಹಂ ಪಿತಾ ನರಸೀಹೋ॥

“ವಟ್ಟಸುವಟ್ಟಸುಸಣ್ಠಿತಗೀವೋ , ಸೀಹಹನುಮಿಗರಾಜಸರೀರೋ।
ಕಞ್ಚನಸುಚ್ಛವಿಉತ್ತಮವಣ್ಣೋ, ಏಸ ಹಿ ತುಯ್ಹಂ ಪಿತಾ ನರಸೀಹೋ॥

“ಅಞ್ಜನಸಮವಣ್ಣಸುನೀಲಕೇಸೋ, ಕಞ್ಚನಪಟ್ಟವಿಸುದ್ಧನಲಾಟೋ।
ಓಸಧಿಪಣ್ಡರಸುದ್ಧಸುಉಣ್ಣೋ, ಏಸ ಹಿ ತುಯ್ಹಂ ಪಿತಾ ನರಸೀಹೋ॥

“ಗಚ್ಛನ್ತೋನಿಲಪಥೇ ವಿಯ ಚನ್ದೋ, ತಾರಾಗಣಪರಿವಡ್ಢಿತರೂಪೋ।
ಸಾವಕಮಜ್ಝಗತೋ ಸಮಣಿನ್ದೋ, ಏಸ ಹಿ ತುಯ್ಹಂ ಪಿತಾ ನರಸೀಹೋ”ತಿ॥ –

ಏವಮಿಮಾಹಿ ದಸಹಿ **ನರಸೀಹಗಾಥಾಹಿ** ನಾಮ ಅಭಿತ್ಥವಿತ್ವಾ “ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪುತ್ತೋ ಕಿರ ಇದಾನಿ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರತೀ”ತಿ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ ಸಂವಿಗ್ಗಹದಯೋ ಹತ್ಥೇನ ಸಾಟಕಂ ಸಣ್ಠಪೇನ್ತೋ ತುರಿತತುರಿತಂ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪುರತೋ ಠತ್ವಾ ಆಹ – “ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹೇ ಲಜ್ಜಾಪೇಥ, ಕಿಮತ್ಥಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಥ, ಕಿಂ ‘ಏತ್ತಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ಭತ್ತಂ ಲದ್ಧು’ನ್ತಿ ಸಞ್ಞಂ ಕರಿತ್ಥಾ”ತಿ। ವಂಸಚಾರಿತ್ತಮೇತಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಅಮ್ಹಾಕನ್ತಿ। ನನು, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಮಹಾಸಮ್ಮತಖತ್ತಿಯವಂಸೋ ನಾಮ ವಂಸೋ, ತತ್ಥ ಚ ಏಕಖತ್ತಿಯೋಪಿ ಭಿಕ್ಖಾಚರೋ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ। “ಅಯಂ, ಮಹಾರಾಜ, ರಾಜವಂಸೋ ನಾಮ ತವ ವಂಸೋ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪನ ದೀಪಙ್ಕರೋ ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ…ಪೇ॰… ಕಸ್ಸಪೋತಿ ಅಯಂ ಬುದ್ಧವಂಸೋ ನಾಮ। ಏತೇ ಚ ಅಞ್ಞೇ ಚ ಅನೇಕಸಹಸ್ಸಸಙ್ಖ್ಯಾ ಬುದ್ಧಾ ಭಿಕ್ಖಾಚರಾ, ಭಿಕ್ಖಾಚಾರೇನೇವ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಸು”ನ್ತಿ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಂ ಠಿತೋವ –

“ಉತ್ತಿಟ್ಠೇ ನಪ್ಪಮಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಧಮ್ಮಂ ಸುಚರಿತಂ ಚರೇ।
ಧಮ್ಮಚಾರೀ ಸುಖಂ ಸೇತಿ, ಅಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಪರಮ್ಹಿ ಚಾ”ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೬೮) –

ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ। ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ರಾಜಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ।

“ಧಮ್ಮಂ ಚರೇ ಸುಚರಿತಂ, ನ ನಂ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರೇ।
ಧಮ್ಮಚಾರೀ ಸುಖಂ ಸೇತಿ, ಅಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಪರಮ್ಹಿ ಚಾ”ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೬೯) –

ಇಮಂ ಪನ ಗಾಥಂ ಸುತ್ವಾ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। **ಮಹಾಧಮ್ಮಪಾಲಜಾತಕಂ** (ಜಾ॰ ೧.೧೦.೯೨ ಆದಯೋ) ಸುತ್ವಾ ಅನಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ, ಮರಣಸಮಯೇ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಸಿರಿಸಯನೇ ನಿಪನ್ನೋಯೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅರಞ್ಞವಾಸೇನ ಪನ ಪಧಾನಾನುಯೋಗಕಿಚ್ಚಂ ರಞ್ಞೋ ನಾಹೋಸಿ। ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾಯೇವ ಪನ ಭಗವತೋ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಪರಿಸಂ ಭಗವನ್ತಂ ಮಹಾಪಾಸಾದಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಪಣೀತೇನ ಖಾದನೀಯೇನ ಭೋಜನೀಯೇನ ಪರಿವಿಸಿ।

ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಬ್ಬಂ ಇತ್ಥಾಗಾರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿ ಠಪೇತ್ವಾ ರಾಹುಲಮಾತರಂ। ಸಾ ಪನ "ಗಚ್ಛ, ಅಯ್ಯಪುತ್ತಂ ವನ್ದಾಹೀ"ತಿ ಪರಿಜನೇನ ವುಚ್ಚಮಾನಾಪಿ "ಸಚೇ ಮಯ್ಹಂ ಗುಣೋ ಅತ್ಥಿ, ಸಯಮೇವ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಯ್ಯಪುತ್ತೋ ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಆಗತಮೇವ ನಂ ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ನ ಅಗಮಾಸಿ।

ಭಗವಾ ರಾಜಾನಂ ಪತ್ತಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ದ್ವೀಹಿ ಅಗ್ಗಸಾವಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ರಾಜಧೀತಾಯ ಸಿರಿಗಬ್ಭಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ರಾಜಧೀತಾ ಯಥಾರುಚಿ ವನ್ದಮಾನಾ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವತ್ತಬ್ಬಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಸಾ ವೇಗೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಗೋಪ್ಫಕೇಸು ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾದಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಸೀಸಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಯಥಾಅಜ್ಝಾಸಯಂ ವನ್ದಿ। ರಾಜಾ ರಾಜಧೀತಾಯ ಭಗವತಿ ಸಿನೇಹಬಹುಮಾನಾದಿಗುಣಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಕಥೇಸಿ "ಭನ್ತೇ, ಮಮ ಧೀತಾ 'ತುಮ್ಹೇಹಿ ಕಾಸಾಯಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ನಿವಾಸಿತಾನೀ'ತಿ ಸುತ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಾಸಾಯವತ್ಥನಿವತ್ಥಾ ಜಾತಾ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಏಕಭತ್ತಿಕಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ಏಕಭತ್ತಿಕಾವ ಜಾತಾ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಮಹಾಸಯನಸ್ಸ ಛಡ್ಡಿತಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟ್ಟಿಕಾಮಞ್ಚಕೇಯೇವ ನಿಪನ್ನಾ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಮಾಲಾಗನ್ಧಾದೀಹಿ ವಿರತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ವಿರತಮಾಲಾಗನ್ಧಾವ ಜಾತಾ, ಅತ್ತನೋ ಞಾತಕೇಹಿ 'ಮಯಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಸಾಸನೇ ಪೇಸಿತೇಪಿ ಏಕಞಾತಕಮ್ಪಿ ನ ಓಲೋಕೇಸಿ, ಏವಂ ಗುಣಸಮ್ಪನ್ನಾ ಮೇ ಧೀತಾ ಭಗವಾ"ತಿ। "ಅನಚ್ಛರಿಯಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಯಂ ಇದಾನಿ ತಯಾ ರಕ್ಖಿಯಮಾನಾ ರಾಜಧೀತಾ ಪರಿಪಕ್ಕೇ ಞಾಣೇ ಅತ್ತಾನಂ ರಕ್ಖೇಯ್ಯ, ಏಸಾ ಪುಬ್ಬೇ ಅನಾರಕ್ಖಾ ಪಬ್ಬತಪಾದೇ ವಿಚರಮಾನಾ ಅಪರಿಪಕ್ಕೇ ಞಾಣೇ ಅತ್ತಾನಂ ರಕ್ಖೀ"ತಿ ವತ್ವಾ **ಚನ್ದಕಿನ್ನರೀಜಾತಕಂ** (ಜಾ॰ ೧.೧೪.೧೮ ಆದಯೋ) ಕಥೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ದುತಿಯದಿವಸೇ ಪನ ನನ್ದಸ್ಸ ರಾಜಕುಮಾರಸ್ಸ ಅಭಿಸೇಕಗೇಹಪ್ಪವೇಸನವಿವಾಹಮಙ್ಗಲೇಸು ವತ್ತಮಾನೇಸು ತಸ್ಸ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕುಮಾರಂ ಪತ್ತಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಕಾಮೋ ಮಙ್ಗಲಂ ವತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣೀ ಕುಮಾರಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ತುವಟಂ ಖೋ, ಅಯ್ಯಪುತ್ತ, ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಗೀವಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಸೋಪಿ ಭಗವನ್ತಂ "ಪತ್ತಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವತ್ತುಂ ಅವಿಸಹಮಾನೋ ವಿಹಾರಂಯೇವ ಅಗಮಾಸಿ, ತಂ ಅನಿಚ್ಛಮಾನಂಯೇವ ಭಗವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಇತಿ ಭಗವಾ ಕಪಿಲವತ್ಥುಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತಿಯದಿವಸೇ ನನ್ದಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ।

ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ರಾಹುಲಮಾತಾ ಕುಮಾರಂ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸೇಸಿ "ಪಸ್ಸ, ತಾತ, ಏತಂ ವೀಸತಿಸಹಸ್ಸಸಮಣಪರಿವುತಂ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪವಣ್ಣಂ ಸಮಣಂ, ಅಯಂ ತೇ ಪಿತಾ, ಏತಸ್ಸ ಮಹನ್ತಾ ನಿಧಯೋ ಅಹೇಸುಂ, ತ್ಯಾಸ್ಸ ನಿಕ್ಖಮನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನ ಪಸ್ಸಾಮ, ಗಚ್ಛ, ನಂ ದಾಯಜ್ಜಂ ಯಾಚಾಹಿ - 'ಅಹಂ ತಾತ ಕುಮಾರೋ ಅಭಿಸೇಕಂ ಪತ್ವಾ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ, ಧನೇನ ಮೇ ಅತ್ಥೋ, ಧನಂ ಮೇ ದೇಹಿ। ಸಾಮಿಕೋ ಹಿ ಪುತ್ತೋ ಪಿತು ಸನ್ತಕಸ್ಸಾ'ತಿ"। ಕುಮಾರೋ ಚ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಿತು ಸಿನೇಹಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠೋ "ಸುಖಾ ತೇ, ಸಮಣ, ಛಾಯಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಞ್ಞಞ್ಚ ಬಹುಂ ಅತ್ತನೋ ಅನುರೂಪಂ ವದನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಭಗವಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಕುಮಾರೋಪಿ "ದಾಯಜ್ಜಂ ಮೇ, ಸಮಣ, ದೇಹಿ, ದಾಯಜ್ಜಂ ಮೇ, ಸಮಣ, ದೇಹೀ"ತಿ ಭಗವನ್ತಂ ಅನುಬನ್ಧಿ। ಭಗವಾ ಕುಮಾರಂ ನ ನಿವತ್ತಾಪೇಸಿ, ಪರಿಜನೋಪಿ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ನಿವತ್ತೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಇತಿ ಸೋ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಆರಾಮಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ।

ತತೋ ಭಗವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಯಂ ಅಯಂ ಪಿತು ಸನ್ತಕಂ ಧನಂ ಇಚ್ಛತಿ, ತಂ ವಟ್ಟಾನುಗತಂ ಸವಿಘಾತಂ, ಹನ್ದಸ್ಸ ಬೋಧಿಮಣ್ಡೇ ಪಟಿಲದ್ಧಂ ಸತ್ತವಿಧಂ ಅರಿಯಧನಂ ದೇಮಿ, ಲೋಕುತ್ತರದಾಯಜ್ಜಸ್ಸ ನಂ ಸಾಮಿಕಂ ಕರೋಮೀ"ತಿ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ "ತೇನ ಹಿ, ತ್ವಂ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ರಾಹುಲಕುಮಾರಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಹೀ"ತಿ। ಥೇರೋ ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಪಬ್ಬಜಿತೇ ಪನ ಕುಮಾರೇ ರಞ್ಞೋ ಅಧಿಮತ್ತಂ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ತಂ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಭಗವತೋ ನಿವೇದೇತ್ವಾ "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ಅಯ್ಯಾ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಅನನುಞ್ಞಾತಂ ಪುತ್ತಂ ನ ಪಬ್ಬಾಜೇಯ್ಯು"ನ್ತಿ ವರಂ ಯಾಚಿ। ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ತಂ ವರಂ ದತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ರಾಜನಿವೇಸನೇ ಕತಪಾತರಾಸೋ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೇನ ರಞ್ಞಾ "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ದುಕ್ಕರಕಾರಿಕಕಾಲೇ ಏಕಾ ದೇವತಾ ಮಂ

ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ‘ಪುತ್ತೋ ತೇ ಕಾಲಕತೋ’ತಿ ಆಹ, ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಅಸದ್ದಹನ್ತೋ ‘ನ ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತೋ ಬೋಧಿಂ ಅಪ್ಪತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಕರೋತೀ’ತಿ ತಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ”ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ “ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಸದ್ದಹಿಸ್ಸಥ, ಯೇ ತುಮ್ಹೇ ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಟ್ಠಿಕಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ‘ಪುತ್ತೋ ತೇ ಮತೋ’ತಿ ವುತ್ತೇ ನ ಸದ್ದಹಿತ್ಥಾ”ತಿ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಯಾ **ಮಹಾಧಮ್ಮಪಾಲಜಾತಕಂ** ಕಥೇಸಿ। ಕಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ರಾಜಾ ಅನಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ।

ಇತಿ ಭಗವಾ ಪಿತರಂ ತೀಸು ಫಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಪುನದೇವ ರಾಜಗಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಗಹಪತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಕಟಸತೇಹಿ ಭಣ್ಡಂ ಆದಾಯ ರಾಜಗಹೇ ಅತ್ತನೋ ಪಿಯಸಹಾಯಕಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಉಪ್ಪನ್ನಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ಬಲವಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ದೇವತಾನುಭಾವೇನ ವಿವಟೇನ ದ್ವಾರೇನ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ದುತಿಯದಿವಸೇ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಆಗಮನತ್ಥಾಯ ಸತ್ಥು ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಪಞ್ಚಚತ್ತಾಲೀಸಯೋಜನಟ್ಠಾನೇ ಸತಸಹಸ್ಸಂ ಸತಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ಯೋಜನಿಕೇ ಯೋಜನಿಕೇ ವಿಹಾರೇ ಕಾರೇತ್ವಾ ಜೇತವನಂ ಕೋಟಿಸನ್ಥಾರೇನ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿರಞ್ಞಕೋಟೀಹಿ ಕಿಣಿತ್ವಾ ನವಕಮ್ಮಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ಸೋ ಮಜ್ಝೇ ದಸಬಲಸ್ಸ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಕಾರೇಸಿ, ತಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಅಸೀತಿಮಹಾಥೇರಾನಂ ಪಾಟಿಯೇಕ್ಕಸನ್ನಿವೇಸನೇ ಆವಾಸೇ ಏಕಕೂಟಾಗಾರದ್ವಿಕೂಟಾಗಾರಹಂಸವಟ್ಟಕದೀಘಸಾಲಾಮಣ್ಡಪಾದಿವಸೇನ ಸೇಸಸೇನಾಸನಾನಿ ಪೋಕ್ಖರಣೀಚಙ್ಕಮನರತ್ತಿಟ್ಠಾನದಿವಾಟ್ಠಾನಾನಿ ಚಾತಿ ಅಟ್ಠಾರಸಕೋಟಿಪರಿಚ್ಚಾಗೇನ ರಮಣೀಯೇ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಮನೋರಮಂ ವಿಹಾರಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ದಸಬಲಸ್ಸ ಆಗಮನತ್ಥಾಯ ದೂತಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ದೂತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ರಾಜಗಹಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಸಾವತ್ಥಿನಗರಂ ಪಾಪುಣಿ।

ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿಪಿ ಖೋ ವಿಹಾರಮಹಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಜೇತವನಪ್ಪವಿಸನದಿವಸೇ ಪುತ್ತಂ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ಕತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತೇಹೇವ ಪಞ್ಚಹಿ ಕುಮಾರಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ಸಪರಿವಾರೋ ಪಞ್ಚವಣ್ಣವತ್ಥಸಮುಜ್ಜಲಾನಿ ಪಞ್ಚ ಧಜಸತಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ದಸಬಲಸ್ಸ ಪುರತೋ ಅಹೋಸಿ। ತೇಸಂ ಪಚ್ಛತೋ ಮಹಾಸುಭದ್ದಾ ಚೂಳಸುಭದ್ದಾತಿ ದ್ವೇ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತರೋ ಪಞ್ಚಹಿ ಕುಮಾರಿಕಾಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪುಣ್ಣಘಟೇ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ತಾಸಂ ಪಚ್ಛತೋ ಸೇಟ್ಠಿಭರಿಯಾ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಮಾತುಗಾಮಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪುಣ್ಣಪಾತಿಯೋ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಚ್ಛತೋ ಸಯಂ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಅಹತವತ್ಥನಿವತ್ಥೋ ಅಹತವತ್ಥನಿವತ್ಥೇಹೇವ ಪಞ್ಚಹಿ ಸೇಟ್ಠಿಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಭಗವನ್ತಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗಞ್ಛಿ। ಭಗವಾ ಇಮಂ ಉಪಾಸಕಪರಿಸಂ ಪುರತೋ ಕತ್ವಾ ಮಹಾಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಅತ್ತನೋ ಸರೀರಪ್ಪಭಾಯ ಸುವಣ್ಣರಸಸೇಕಪಿಞ್ಜರಾನಿ ವಿಯ ವನನ್ತರಾನಿ ಕುರುಮಾನೋ ಅನನ್ತಾಯ ಬುದ್ಧಲೀಳಾಯ ಅಪಟಿಸಮಾಯ ಬುದ್ಧಸಿರಿಯಾ ಜೇತವನವಿಹಾರಂ ಪಾವಿಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಪುಚ್ಛಿ – “ಕಥಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಪಟಿಪಜ್ಜಾಮೀ”ತಿ। ತೇನ ಹಿ ಗಹಪತಿ ಇಮಂ ವಿಹಾರಂ ಆಗತಾನಾಗತಸ್ಸ ಚಾತುದ್ದಿಸಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇಹೀತಿ। “ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಸುವಣ್ಣಭಿಙ್ಕಾರಂ ಆದಾಯ ದಸಬಲಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಉದಕಂ ಪಾತೇತ್ವಾ “ಇಮಂ ಜೇತವನವಿಹಾರಂ ಆಗತಾನಾಗತಸ್ಸ ಚಾತುದ್ದಿಸಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ಅದಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ವಿಹಾರಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತೋ –

> “ಸೀತಂ ಉಣ್ಹಂ ಪಟಿಹನ್ತಿ, ತತೋ ವಾಳಮಿಗಾನಿ ಚ।
> ಸರೀಸಪೇ ಚ ಮಕಸೇ, ಸಿಸಿರೇ ಚಾಪಿ ವುಟ್ಠಿಯೋ॥

> “ತತೋ ವಾತಾತಪೋ ಘೋರೋ, ಸಞ್ಜಾತೋ ಪಟಿಹಞ್ಞತಿ।
> ಲೇಣತ್ಥಞ್ಚ ಸುಖತ್ಥಞ್ಚ, ಝಾಯಿತುಞ್ಚ ವಿಪಸ್ಸಿತುಂ॥

“ವಿಹಾರದಾನಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ, ಅಗ್ಗಂ ಬುದ್ಧೇನ ವಣ್ಣಿತಂ।
ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಪಣ್ಡಿತೋ ಪೋಸೋ, ಸಮ್ಪಸ್ಸಂ ಅತ್ಥಮತ್ತನೋ॥

“ವಿಹಾರೇ ಕಾರಯೇ ರಮ್ಮೇ, ವಾಸಯೇತ್ಥ ಬಹುಸ್ಸುತೇ।
ತೇಸಂ ಅನ್ನಞ್ಚ ಪಾನಞ್ಚ, ವತ್ಥಸೇನಾಸನಾನಿ ಚ॥

“ದದೇಯ್ಯ ಉಜುಭೂತೇಸು, ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇನ ಚೇತಸಾ।
ತೇ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಿ, ಸಬ್ಬದುಕ್ಖಾಪನೂದನಂ।
ಯಂ ಸೋ ಧಮ್ಮಂ ಇಧಞ್ಞಾಯ, ಪರಿನಿಬ್ಬಾತಿ ಅನಾಸವೋ”ತಿ॥ (ಚೂಳವ॰ ೨೯೫) -

ವಿಹಾರಾನಿಸಂಸಂ ಕಥೇಸಿ। ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ದುತಿಯದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವಿಹಾರಮಹಂ ಆರಭಿ। ವಿಸಾಖಾಯ ಪಾಸಾದಮಹೋ ಚತೂಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ನಿಟ್ಠಿತೋ, ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಪನ ವಿಹಾರಮಹೋ ನವಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ನಿಟ್ಠಾಸಿ। ವಿಹಾರಮಹೇಪಿ ಅಟ್ಠಾರಸೇವ ಕೋಟಿಯೋ ಪರಿಚ್ಚಾಗಂ ಅಗಮಂಸು। ಇತಿ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ವಿಹಾರೇ ಚತುಪಣ್ಣಾಸಕೋಟಿಸಙ್ಖ್ಯಂ ಧನಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿ।

ಅತೀತೇ ಪನ ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಪುನಬ್ಬಸುಮಿತ್ತೋ ನಾಮ ಸೇಟ್ಠಿ ಸುವಣ್ಣಿಟ್ಠಕಾಸನ್ಥರೇನ ಕಿಣಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣಂ ಸಙ್ಘಾರಾಮಂ ಕಾರೇಸಿ। ಸಿಖಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಸಿರಿವಡ್ಢೋ ನಾಮ ಸೇಟ್ಠಿ ಸುವಣ್ಣಫಾಲಸನ್ಥರೇನ ಕಿಣಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ತಿಗಾವುತಪ್ಪಮಾಣಂ ಸಙ್ಘಾರಾಮಂ ಕಾರೇಸಿ। ವೇಸ್ಸಭುಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಸೋತ್ಥಿಜೋ ನಾಮ ಸೇಟ್ಠಿ ಸುವಣ್ಣಹತ್ಥಿಪದಸನ್ಥರೇನ ಕಿಣಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಅಡ್ಢಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣಂ ಸಙ್ಘಾರಾಮಂ ಕಾರೇಸಿ। ಕಕುಸನ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಅಚ್ಚುತೋ ನಾಮ ಸೇಟ್ಠಿ ಸುವಣ್ಣಿಟ್ಠಕಾಸನ್ಥರೇನ ಕಿಣಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಗಾವುತಪ್ಪಮಾಣಂ ಸಙ್ಘಾರಾಮಂ ಕಾರೇಸಿ। ಕೋಣಾಗಮನಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಉಗ್ಗೋ ನಾಮ ಸೇಟ್ಠಿ ಸುವಣ್ಣಕಚ್ಛಪಸನ್ಥರೇನ ಕಿಣಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಅಡ್ಢಗಾವುತಪ್ಪಮಾಣಂ ಸಙ್ಘಾರಾಮಂ ಕಾರೇಸಿ। ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಸುಮಙ್ಗಲೋ ನಾಮ ಸೇಟ್ಠಿ ಸುವಣ್ಣಕಟ್ಟಿಸನ್ಥರೇನ ಕಿಣಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಸೋಳಸಕರೀಸಪ್ಪಮಾಣಂ ಸಙ್ಘಾರಾಮಂ ಕಾರೇಸಿ। ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪನ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ನಾಮ ಸೇಟ್ಠಿ ಕಹಾಪಣಕೋಟಿಸನ್ಥರೇನ ಕಿಣಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಅಟ್ಠಕರೀಸಪ್ಪಮಾಣಂ ಸಙ್ಘಾರಾಮಂ ಕಾರೇಸಿ। ಇದಂ ಕಿರ ಠಾನಂ ಸಬ್ಬಬುದ್ಧಾನಂ ಅವಿಜಹಿತಟ್ಠಾನಮೇವ।

ಇತಿ ಮಹಾಬೋಧಿಮಣ್ಡೇ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಪ್ಪತ್ತಿತೋ ಯಾವ ಮಹಾಪರಿನಿಬ್ಬಾನಮಞ್ಚಾ ಯಸ್ಮಿಂ ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಭಗವಾ ವಿಹಾಸಿ, ಇದಂ **ಸನ್ತಿಕೇನಿದಾನಂ** ನಾಮ, ತಸ್ಸ ವಸೇನ ಸಬ್ಬಜಾತಕಾನಿ ವಣ್ಣಯಿಸ್ಸಾಮ।

ನಿದಾನಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧. ಏಕಕನಿಪಾತೋ

೧. ಅಪಣ್ಣಕವಗ್ಗೋ

೧. ಅಪಣ್ಣಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಇಮಂ ತಾವ ಅಪಣ್ಣಕಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಜೇತವನಮಹಾವಿಹಾರೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕಥೇಸಿ। ಕಂ ಪನ ಆರಬ್ಭ ಅಯಂ ಕಥಾ ಸಮುಟ್ಠಿತಾತಿ? ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಸಹಾಯಕೇ ಪಞ್ಚಸತೇ ತಿತ್ಥಿಯಸಾವಕೇ। ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ದಿವಸೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಅತ್ತನೋ ಸಹಾಯಕೇ ಪಞ್ಚಸತೇ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಸಾವಕೇ ಆದಾಯ ಬಹುಂ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಞ್ಚೇವ ಸಪ್ಪಿತೇಲಮಧುಫಾಣಿತವತ್ಥಚ್ಛಾದನಾನಿ ಚ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಚೇವ ವತ್ಥಾನಿ ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಛ ನಿಸಜ್ಜಾದೋಸೇ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ತೇಪಿ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಸಾವಕಾ ತಥಾಗತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಪುಣ್ಣಚನ್ದಸಸ್ಸಿರಿಕಂ ಮುಖಂ, ಲಕ್ಖಣಾನುಬ್ಯಞ್ಜನಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ಬ್ಯಾಮಪ್ಪಭಾಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಕಾಯಂ, ಆವೇಳಾವೇಳಾ ಯಮಕಯಮಕಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಚ್ಛರನ್ತಿಯೋ ಘನಬುದ್ಧರಸ್ಮಿಯೋ ಚ ಓಲೋಕಯಮಾನಾ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಸಮೀಪೇಯೇವ ನಿಸೀದಿಂಸು।

ಅಥ ನೇಸಂ ಸತ್ಥಾ ಮನೋಸಿಲಾತಲೇ ಸೀಹನಾದಂ ನದನ್ತೋ ತರುಣಸೀಹೋ ವಿಯ ಗಜ್ಜನ್ತೋ ಪಾವುಸ್ಸಕಮೇಘೋ ವಿಯ ಚ ಆಕಾಸಗಙ್ಗಂ ಓತಾರೇನ್ತೋ ವಿಯ ಚ ರತನದಾಮಂ ಗನ್ಥೇನ್ತೋ ವಿಯ ಚ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೇನ ಸವನೀಯೇನ ಕಮನೀಯೇನ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಸರೇನ ನಾನಾನಯವಿಚಿತ್ತಂ ಮಧುರಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇಸಿ। ತೇ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ಉಟ್ಠಾಯ ದಸಬಲಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಸರಣಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ಅಗಮಂಸು। ತೇ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಗನ್ಧಮಾಲಾದಿಹತ್ಥಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಿ, ದಾನಂ ದೇನ್ತಿ, ಸೀಲಂ ರಕ್ಖನ್ತಿ, ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ।

ಅಥ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿತೋ ಪುನದೇವ ರಾಜಗಹಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತೇ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಗತಕಾಲೇ ತಂ ಸರಣಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪುನ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಸರಣಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಮೂಲಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ। ಭಗವಾಪಿ ಸತ್ತಟ್ಠ ಮಾಸೇ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಪುನ ಜೇತವನಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಪುನಪಿ ತೇ ಆದಾಯ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ತೇಪಿ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಅಥ ನೇಸಂ ತಥಾಗತೇ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕನ್ತೇ ಗಹಿತಸರಣಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪುನ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಸರಣಮೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಮೂಲೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಭಾವಂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸಿ।

ಭಗವಾ ಅಪರಿಮಿತಕಪ್ಪಕೋಟಿಯೋ ನಿರನ್ತರಂ ಪವತ್ತಿತವಚೀಸುಚರಿತಾನುಭಾವೇನ ದಿಬ್ಬಗನ್ಧಗನ್ಧಿತಂ ನಾನಾಗನ್ಧಪೂರಿತಂ ರತನಕರಣ್ಡಕಂ ವಿವರನ್ತೋ ವಿಯ ಮುಖಪದುಮಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಮಧುರಸ್ಸರಂ ನಿಚ್ಛಾರೇನ್ತೋ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತುಮ್ಹೇ ಉಪಾಸಕಾ ತೀಣಿ ಸರಣಾನಿ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಸರಣಂ ಗತಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥ ತೇಹಿ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೇಹಿ "ಸಚ್ಚಂ ಭಗವಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸತ್ಥಾ "ಉಪಾಸಕಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಅವೀಚಿಂ ಉಪರಿ ಭವಗ್ಗಂ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ತಿರಿಯಂ ಅಪರಿಮಾಣಾಸು ಲೋಕಧಾತೂಸು ಸೀಲಾದೀಹಿ ಗುಣೇಹಿ ಬುದ್ಧೇನ ಸದಿಸೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಕುತೋ ಅಧಿಕತರೋ"ತಿ। "ಯಾವತಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾ ಅಪದಾ ವಾ ದ್ವಿಪದಾ ವಾ ಚತುಪ್ಪದಾ ವಾ ಬಹುಪ್ಪದಾ ವಾ, ತಥಾಗತೋ ತೇಸಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೧೩೯; ಅ॰ ನಿ॰ ೪.೩೪), ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಿತ್ತಂ ಇಧ ವಾ ಹುರಂ ವಾ…ಪೇ॰… (ಖು॰ ಪಾ॰ ೬.೩; ಸು॰ ನಿ॰ ೨೨೬) ಅಗ್ಗತೋ ವೇ ಪಸನ್ನಾನ"ನ್ತಿಆದೀಹಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೪.೩೪; ಇತಿವು॰ ೯೦) ಸುತ್ತೇಹಿ ಪಕಾಸಿತೇ ರತನತ್ತಯಗುಣೇ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ "ಏವಂ ಉತ್ತಮಗುಣೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ರತನತ್ತಯಂ ಸರಣಂ ಗತಾ ಉಪಾಸಕಾ ವಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ವಾ ನಿರಯಾದೀಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಕಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅಪಾಯನಿಬ್ಬತ್ತಿತೋ ಪನ ಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಮಹಾಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಏವರೂಪಂ ಸರಣಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಸರಣಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇಹಿ ಅಯುತ್ತಂ ಕತ"ನ್ತಿ ಆಹ।

ಏತ್ಥ ಚ ತೀಣಿ ರತನಾನಿ ಮೋಕ್ಖವಸೇನ ಉತ್ತಮವಸೇನ ಸರಣಗತಾನಂ ಅಪಾಯೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿಯಾ ಅಭಾವದೀಪನತ್ಥಂ ಇಮಾನಿ ಸುತ್ತಾನಿ ದಸ್ಸೇತಬ್ಬಾನಿ -

"ಯೇ ಕೇಚಿ ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ಗತಾಸೇ, ನ ತೇ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ ಅಪಾಯಭೂಮಿಂ।
ಪಹಾಯ ಮಾನುಸಂ ದೇಹಂ, ದೇವಕಾಯಂ ಪರಿಪೂರೇಸ್ಸನ್ತಿ॥ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೩೩೨; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೩೭)।

"ಯೇ ಕೇಚಿ ಧಮ್ಮಂ ಸರಣಂ ಗತಾಸೇ, ನ ತೇ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ ಅಪಾಯಭೂಮಿಂ।
ಪಹಾಯ ಮಾನುಸಂ ದೇಹಂ, ದೇವಕಾಯಂ ಪರಿಪೂರೇಸ್ಸನ್ತಿ॥

"ಯೇ ಕೇಚಿ ಸಙ್ಘಂ ಸರಣಂ ಗತಾಸೇ, ನ ತೇ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ ಅಪಾಯಭೂಮಿಂ।
ಪಹಾಯ ಮಾನುಸಂ ದೇಹಂ, ದೇವಕಾಯಂ ಪರಿಪೂರೇಸ್ಸನ್ತಿ॥

"ಬಹುಂ ವೇ ಸರಣಂ ಯನ್ತಿ, ಪಬ್ಬತಾನಿ ವನಾನಿ ಚ।
ಆರಾಮರುಕ್ಖಚೇತ್ಯಾನಿ, ಮನುಸ್ಸಾ ಭಯತಜ್ಜಿತಾ॥

"ನೇತಂ ಖೋ ಸರಣಂ ಖೇಮಂ, ನೇತಂ ಸರಣಮುತ್ತಮಂ।
ನೇತಂ ಸರಣಮಾಗಮ್ಮ, ಸಬ್ಬದುಕ್ಖಾ ಪಮುಚ್ಚತಿ॥

"ಯೋ ಚ ಬುದ್ಧಞ್ಚ ಧಮ್ಮಞ್ಚ, ಸಙ್ಘಞ್ಚ ಸರಣಂ ಗತೋ।
ಚತ್ತಾರಿ ಅರಿಯಸಚ್ಚಾನಿ, ಸಮ್ಮಪ್ಪಞ್ಞಾಯ ಪಸ್ಸತಿ॥

"ದುಕ್ಖಂ ದುಕ್ಖಸಮುಪ್ಪಾದಂ, ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ಅತಿಕ್ಕಮಂ।
ಅರಿಯಞ್ಚಟ್ಠಙ್ಗಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ, ದುಕ್ಖೂಪಸಮಗಾಮಿನಂ॥

"ಏತಂ ಖೋ ಸರಣಂ ಖೇಮಂ, ಏತಂ ಸರಣಮುತ್ತಮಂ।
ಏತಂ ಸರಣಮಾಗಮ್ಮ, ಸಬ್ಬದುಕ್ಖಾ ಪಮುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೮೮-೧೯೨)।

ನ ಕೇವಲಞ್ಚ ನೇಸಂ ಸತ್ಥಾ ಏತ್ತಕಂಯೇವ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ, ಅಪಿಚ ಖೋ "ಉಪಾಸಕಾ ಬುದ್ಧಾನುಸ್ಸತಿಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ, ಧಮ್ಮಾನುಸ್ಸತಿಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ, ಸಙ್ಘಾನುಸ್ಸತಿಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಂ ದೇತಿ, ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ದೇತಿ, ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ದೇತಿ, ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಂ ದೇತಿ, ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ದೇತಿ, ಅನಾಗಾಮಿಫಲಂ ದೇತಿ, ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ದೇತಿ, ಅರಹತ್ತಫಲಂ ದೇತೀ"ತಿಏವಮಾದೀಹಿಪಿ ನಯೇಹಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ "ಏವರೂಪಂ ನಾಮ ಸರಣಂ ಭಿನ್ದನ್ತೇಹಿ ಅಯುತ್ತಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಕತ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಏತ್ಥ ಚ ಬುದ್ಧಾನುಸ್ಸತಿಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಾದೀನಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಾದಿಪ್ಪದಾನಂ "ಏಕಧಮ್ಮೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಾವಿತೋ ಬಹುಲೀಕತೋ ಏಕನ್ತನಿಬ್ಬಿದಾಯ ವಿರಾಗಾಯ ನಿರೋಧಾಯ ಉಪಸಮಾಯ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಸಮ್ಬೋಧಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ। ಕತಮೋ ಏಕಧಮ್ಮೋ? ಬುದ್ಧಾನುಸ್ಸತೀ"ತಿಏವಮಾದೀಹಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೨೯೬) ಸುತ್ತೇಹಿ ದೀಪೇತಬ್ಬಂ।

ಏವಂ ಭಗವಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇಹಿ ಉಪಾಸಕೇ ಓವದಿತ್ವಾ "ಉಪಾಸಕಾ ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಮನುಸ್ಸಾ ಅಸರಣಂ 'ಸರಣ'ನ್ತಿ ತಕ್ಕಗ್ಗಾಹೇನ ವಿರದ್ಧಗ್ಗಾಹೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಮನುಸ್ಸಪರಿಗ್ಗಹಿತೇ ಕನ್ತಾರೇ ಯಕ್ಖಭಕ್ಖಾ ಹುತ್ವಾ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪತ್ತಾ, ಅಪಣ್ಣಕಗ್ಗಾಹಂ ಪನ ಏಕಂಸಿಕಗ್ಗಾಹಂ ಅವಿರದ್ಧಗ್ಗಾಹಂ ಗಹಿತಮನುಸ್ಸಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಕನ್ತಾರೇ ಸೋತ್ಥಿಭಾವಂ ಪತ್ತಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಗಹಪತಿ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಭಿತ್ಥವಿತ್ವಾ ಸಿರಸ್ಮಿಂ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಏವಮಾಹ

"ಭನ್ತೇ, ಇದಾನಿ ತಾವ ಇಮೇಸಂ ಉಪಾಸಕಾನಂ ಉತ್ತಮಸರಣಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ತಕ್ಕಗ್ಗಹಣಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಾಕಟಂ, ಪುಬ್ಬೇ ಪನ ಅಮನುಸ್ಸಪರಿಗ್ಗಹಿತೇ ಕನ್ತಾರೇ ತಕ್ಕಿಕಾನಂ ವಿನಾಸೋ, ಅಪಣ್ಣಕಗ್ಗಾಹಂ ಗಹಿತಮನುಸ್ಸಾನಞ್ಚ ಸೋತ್ಥಿಭಾವೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋ, ತುಮ್ಹಾಕಮೇವ ಪಾಕಟೋ, ಸಾಧು ವತ ನೋ ಭಗವಾ ಆಕಾಸೇ ಪುಣ್ಣಚನ್ದಂ ಉಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ವಿಯ ಇಮಂ ಕಾರಣಂ ಪಾಕಟಂ ಕರೋತೂ"ತಿ। ಅಥ ಭಗವಾ "ಮಯಾ ಖೋ, ಗಹಪತಿ, ಅಪರಿಮಿತಕಾಲಂ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇತ್ವಾ ಲೋಕಸ್ಸ ಕಙ್ಖಚ್ಛೇದನತ್ಥಮೇವ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ ಪಟಿವಿದ್ಧಂ, ಸೀಹವಸಾಯ ಸುವಣ್ಣನಾಳಿಂ ಪೂರೇನ್ತೋ ವಿಯ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಸೋತಂ ಓದಹಿತ್ವಾ ಸುಣೋಹೀ"ತಿ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಸತುಪ್ಪಾದಂ ಜನೇತ್ವಾ ಹಿಮಗಬ್ಭಂ ಪದಾಲೇತ್ವಾ ಪುಣ್ಣಚನ್ದಂ ನೀಹರನ್ತೋ ವಿಯ ಭವನ್ತರೇನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಕಾರಣಂ ಪಾಕಟಂ ಅಕಾಸಿ।

ಅತೀತೇ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಬಾರಾಣಸಿನಗರೇ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸತ್ಥವಾಹಕುಲೇ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದಸಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಕಟಸತೇಹಿ ವಣಿಜ್ಜಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಿಚರತಿ। ಸೋ ಕದಾಚಿ ಪುಬ್ಬನ್ತತೋ ಅಪರನ್ತಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಕದಾಚಿ ಅಪರನ್ತತೋ ಪುಬ್ಬನ್ತಂ। ಬಾರಾಣಸಿಯಂಯೇವ ಅಞ್ಞೋಪಿ ಸತ್ಥವಾಹಪುತ್ತೋ ಅತ್ಥಿ ಬಾಲೋ ಅಬ್ಯತ್ತೋ ಅನುಪಾಯಕುಸಲೋ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬಾರಾಣಸಿತೋ ಮಹಗ್ಘಂ ಭಣ್ಡಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಸಕಟಸತಾನಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ಗಮನಸಜ್ಜಾನಿ ಕತ್ವಾ ಠಪೇಸಿ। ಸೋಪಿ ಬಾಲಸತ್ಥವಾಹಪುತ್ತೋ ತಥೇವ ಪಞ್ಚ ಸಕಟಸತಾನಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ಗಮನಸಜ್ಜಾನಿ ಕತ್ವಾ ಠಪೇಸಿ।

ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಸಚೇ ಅಯಂ ಬಾಲಸತ್ಥವಾಹಪುತ್ತೋ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಸಕಟಸಹಸ್ಸೇ ಏಕತೋ ಮಗ್ಗಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಮಗ್ಗೋಪಿ ನಪ್ಪಹೋಸ್ಸತಿ, ಮನುಸ್ಸಾನಂ ದಾರುದಕಾದೀನಿಪಿ, ಬಲಿಬದ್ದಾನಂ ತಿಣಾನಿಪಿ ದುಲ್ಲಭಾನಿ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಏತೇನ ವಾ ಮಯಾ ವಾ ಪುರತೋ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸೋ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ದ್ವೀಹಿಪಿ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಏಕತೋ ಗನ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಕಿಂ ತ್ವಂ ಪುರತೋ ಗಮಿಸ್ಸಸಿ, ಉದಾಹು ಪಚ್ಛತೋ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಮಯಿ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಬಹೂ ಆನಿಸಂಸಾ, ಮಗ್ಗೇನ ಅಭಿನ್ನೇನೇವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಗೋಣಾ ಅನಾಮಟ್ಠತಿಣಂ ಖಾದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಅನಾಮಟ್ಠಂ ಸೂಪೇಯ್ಯಪಣ್ಣಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಪಸನ್ನಂ ಉದಕಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಯಥಾರುಚಿಂ ಅಗ್ಘಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಭಣ್ಡಂ ವಿಕ್ಕಿಣಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ "ಅಹಂ, ಸಮ್ಮ, ಪುರತೋ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಪಚ್ಛತೋ ಗಮನೇ ಬಹೂ ಆನಿಸಂಸೇ ಅದ್ದಸ। ಏವಂ ಹಿಸ್ಸ ಅಹೋಸಿ - "ಪುರತೋ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಮಗ್ಗೇ ವಿಸಮಟ್ಠಾನಂ ಸಮಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅಹಂ ತೇಹಿ ಗತಮಗ್ಗೇನ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪುರತೋ ಗತೇಹಿ ಬಲಿಬದ್ದೇಹಿ ಪರಿಣತಥದ್ಧತಿಣೇ ಖಾದಿತೇ ಮಮ ಗೋಣಾ ಪುನ ಉಟ್ಠಿತಾನಿ ಮಧುರತಿಣಾನಿ ಖಾದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಗಹಿತಪಣ್ಣಟ್ಠಾನತೋ ಉಟ್ಠಿತಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಸೂಪೇಯ್ಯಪಣ್ಣಂ ಮಧುರಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅನುದಕೇ ಠಾನೇ ಆವಾಟಂ ಖನಿತ್ವಾ ಏತೇ ಉದಕಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇಹಿ ಕತೇಸು ಆವಾಟೇಸು ಮಯಂ ಉದಕಂ ಪಿವಿಸ್ಸಾಮ, ಅಗ್ಘಟ್ಠಪನಂ ನಾಮ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪನಸದಿಸಂ, ಅಹಂ ಪಚ್ಛತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಏತೇಹಿ ಠಪಿತಗ್ಘೇನ ಭಣ್ಡಂ ವಿಕ್ಕಿಣಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಥ ಸೋ ಏತ್ತಕೇ ಆನಿಸಂಸೇ ದಿಸ್ವಾ "ಸಮ್ಮ, ತ್ವಂ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। "ಸಾಧು, ಸಮ್ಮಾ"ತಿ ಬಾಲಸತ್ಥವಾಹೋ ಸಕಟಾನಿ ಯೋಜೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಮನುಸ್ಸಾವಾಸಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಕನ್ತಾರಮುಖಂ ಪಾಪುಣಿ।

ಕನ್ತಾರಂ ನಾಮ - ಚೋರಕನ್ತಾರಂ, ವಾಳಕನ್ತಾರಂ, ನಿರುದಕಕನ್ತಾರಂ, ಅಮನುಸ್ಸಕನ್ತಾರಂ, ಅಪ್ಪಭಕ್ಖಕನ್ತಾರನ್ತಿ ಪಞ್ಚವಿಧಂ। ತತ್ಥ ಚೋರೇಹಿ ಅಧಿಟ್ಠಿತಮಗ್ಗೋ **ಚೋರಕನ್ತಾರಂ** ನಾಮ। ಸೀಹಾದೀಹಿ ಅಧಿಟ್ಠಿತಮಗ್ಗೋ **ವಾಳಕನ್ತಾರಂ** ನಾಮ। ಯತ್ಥ ನ್ಹಾಯಿತುಂ ವಾ ಪಾತುಂ ವಾ ಉದಕಂ ನತ್ಥಿ, ಇದಂ **ನಿರುದಕಕನ್ತಾರಂ** ನಾಮ। ಅಮನುಸ್ಸಾಧಿಟ್ಠಿತಂ **ಅಮನುಸ್ಸಕನ್ತಾರಂ** ನಾಮ। ಮೂಲಖಾದನೀಯಾದಿವಿರಹಿತಂ **ಅಪ್ಪಭಕ್ಖಕನ್ತಾರಂ** ನಾಮ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಞ್ಚವಿಧೇ ಕನ್ತಾರೇ ತಂ ಕನ್ತಾರಂ ನಿರುದಕಕನ್ತಾರಞ್ಚೇವ ಅಮನುಸ್ಸಕನ್ತಾರಞ್ಚ। ತಸ್ಮಾ ಸೋ ಬಾಲಸತ್ಥವಾಹಪುತ್ತೋ ಸಕಟೇಸು ಮಹನ್ತಮಹನ್ತಾ ಚಾಟಿಯೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಉದಕಸ್ಸ ಪೂರಾಪೇತ್ವಾ ಸಟ್ಠಿಯೋಜನಿಕಂ ಕನ್ತಾರಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಕನ್ತಾರಮಜ್ಝಂ ಗತಕಾಲೇ ಕನ್ತಾರೇ ಅಧಿವತ್ಥಯಕ್ಖೋ "ಇಮೇಹಿ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಗಹಿತಂ ಉದಕಂ ಛಡ್ಡಾಪೇತ್ವಾ ದುಬ್ಬಲೇ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇವ ನೇ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಬ್ಬಸೇತತರುಣಬಲಿಬದ್ದಯುತ್ತಂ ಮನೋರಮಂ ಯಾನಕಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಧನುಕಲಾಪಫಲಕಾವುಧಹತ್ಥೇಹಿ ದಸಹಿ ದ್ವಾದಸಹಿ ಅಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಪರಿವುತೋ ಉಪ್ಪಲಕುಮುದಾನಿ ಪಿಳನ್ಧಿತ್ವಾ ಅಲ್ಲಕೇಸೋ ಅಲ್ಲವತ್ಥೋ ಇಸ್ಸರಪುರಿಸೋ ವಿಯ ತಸ್ಮಿಂ ಯಾನಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಕದ್ದಮಮಕ್ಖಿತೇಹಿ ಚಕ್ಕೇಹಿ ಪಟಿಪಥಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಪರಿವಾರಅಮನುಸ್ಸಾಪಿಸ್ಸ ಪುರತೋ ಚ ಪಚ್ಛತೋ ಚ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಅಲ್ಲಕೇಸಾ ಅಲ್ಲವತ್ಥಾ ಉಪ್ಪಲಕುಮುದಮಾಲಾ ಪಿಳನ್ಧಿತ್ವಾ ಪದುಮಪುಣ್ಡರೀಕಕಲಾಪೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಭಿಸಮುಳಾಲಾನಿ ಖಾದನ್ತಾ ಉದಕಬಿನ್ದೂಹಿ ಚೇವ ಕಲಲೇಹಿ ಚ ಪಗ್ಘರನ್ತೇಹಿ ಅಗಮಂಸು। ಸತ್ಥವಾಹಾ ಚ ನಾಮ ಯದಾ ಧುರವಾತೋ ವಾಯತಿ, ತದಾ ಯಾನಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಾಕಪರಿವುತಾ ರಜಂ ಪರಿಹರನ್ತಾ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಯದಾ ಪಚ್ಛತೋ ವಾತೋ ವಾಯತಿ, ತದಾ ತೇನೇವ ನಯೇನ ಪಚ್ಛತೋ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ತದಾ ಪನ ಧುರವಾತೋ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಮಾ ಸೋ ಸತ್ಥವಾಹಪುತ್ತೋ ಪುರತೋ ಅಗಮಾಸಿ।

ಯಕ್ಖೋ ತಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಯಾನಕಂ ಮಗ್ಗಾ ಓಕ್ಕಮಾಪೇತ್ವಾ "ಕಹಂ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಅಕಾಸಿ। ಸತ್ಥವಾಹೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಯಾನಕಂ ಮಗ್ಗಾ ಓಕ್ಕಮಾಪೇತ್ವಾ ಸಕಟಾನಂ ಗಮನೋಕಾಸಂ ದತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತೇ ಠಿತೋ ತಂ ಯಕ್ಖಂ ಅವೋಚ "ಭೋ, ಅಮ್ಹೇ ತಾವ ಬಾರಾಣಸಿತೋ ಆಗಚ್ಛಾಮ। ತುಮ್ಹೇ ಪನ ಉಪ್ಪಲಕುಮುದಾನಿ ಪಿಳನ್ಧಿತ್ವಾ ಪದುಮಪುಣ್ಡರೀಕಹತ್ಥಾ ಭಿಸಮುಳಾಲಾನಿ ಖಾದನ್ತಾ ಕದ್ದಮಮಕ್ಖಿತಾ ಉದಕಬಿನ್ದೂಹಿ ಪಗ್ಘರನ್ತೇಹಿ ಆಗಚ್ಛಥ। ಕಿಂ ನು ಖೋ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಆಗತಮಗ್ಗೇ ದೇವೋ ವಸ್ಸತಿ, ಉಪ್ಪಲಾದಿಸಞ್ಛನ್ನಾನಿ ವಾ ಸರಾನಿ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಯಕ್ಖೋ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ "ಸಮ್ಮ, ಕಿಂ ನಾಮೇತಂ ಕಥೇಸಿ। ಏಸಾ ನೀಲವನರಾಜಿ ಪಞ್ಞಾಯತಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಕಲಂ ಅರಞ್ಞಂ ಏಕೋದಕಂ, ನಿಬದ್ಧಂ ದೇವೋ ವಸ್ಸತಿ, ಕನ್ದರಾ ಪೂರಾ, ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಪದುಮಾದಿಸಞ್ಛನ್ನಾನಿ ಸರಾನಿ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಗಚ್ಛನ್ತೇಸು ಸಕಟೇಸು "ಇಮಾನಿ ಸಕಟಾನಿ ಆದಾಯ ಕಹಂ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಅಸುಕಜನಪದಂ ನಾಮಾ"ತಿ। "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಚಿಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ಸಕಟೇ ಕಿಂ ನಾಮ ಭಣ್ಡ"ನ್ತಿ? "ಅಸುಕಞ್ಚ ಅಸುಕಞ್ಚಾ"ತಿ। "ಪಚ್ಛತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ಸಕಟಂ ಅತಿವಿಯ ಗರುಕಂ ಹುತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಏತಸ್ಮಿಂ ಕಿಂ ಭಣ್ಡ"ನ್ತಿ? "ಉದಕಂ ಏತ್ಥಾ"ತಿ। "ಪರತೋ ತಾವ ಉದಕಂ ಆನೇನ್ತೇಹಿ ವೋ ಮನಾಪಂ ಕತಂ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪನ ಉದಕೇನ ಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಪುರತೋ ಬಹು ಉದಕಂ, ಚಾಟಿಯೋ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಉದಕಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸುಖೇನ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ "ತುಮ್ಹೇ ಗಚ್ಛಥ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಪಞ್ಚೋ ಹೋತೀ"ತಿ ಥೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇಸಂ ಅದಸ್ಸನಂ ಪತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಯಕ್ಖನಗರಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸೋಪಿ ಬಾಲಸತ್ಥವಾಹೋ ಅತ್ತನೋ ಬಾಲತಾಯ ಯಕ್ಖಸ್ಸ ವಚನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಚಾಟಿಯೋ ಭಿನ್ದಾಪೇತ್ವಾ ಪಸತಮತ್ತಮ್ಪಿ ಉದಕಂ ಅನವಸೇಸೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಛಡ್ಡಾಪೇತ್ವಾ ಸಕಟಾನಿ ಪಾಜಾಪೇಸಿ, ಪುರತೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಮ್ಪಿ ಉದಕಂ ನಾಹೋಸಿ, ಮನುಸ್ಸಾ ಪಾನೀಯಂ ಅಲಭನ್ತಾ ಕಿಲಮಿಂಸು। ತೇ ಯಾವ ಸೂರಿಯತ್ಥಙ್ಗಮನಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಕಟಾನಿ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಪರಿವಟ್ಟಕೇನ ಠಪೇತ್ವಾ ಗೋಣೇ ಚಕ್ಕೇಸು ಬನ್ಧಿಂಸು। ನೇವ ಗೋಣಾನಂ ಉದಕಂ ಅಹೋಸಿ, ನ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಯಾಗುಭತ್ತಂ ವಾ। ದುಬ್ಬಲಮನುಸ್ಸಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಯಿಂಸು। ರತ್ತಿಭಾಗಸಮನನ್ತರೇ ಯಕ್ಖಾ ಯಕ್ಖನಗರತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಗೋಣೇ ಚ ಮನುಸ್ಸೇ ಚ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠೀನಿ ಅವಸೇಸೇತ್ವಾ ಅಗಮಂಸು। ಏವಮೇಕಂ ಬಾಲಸತ್ಥವಾಹಪುತ್ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು, ಹತ್ಥಟ್ಠಿಕಾದೀನಿ ದಿಸಾವಿದಿಸಾಸು ವಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ಪಞ್ಚ ಸಕಟಸತಾನಿ ಯಥಾಪೂರಿತಾನೇವ ಅಟ್ಠಂಸು।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಖೋ ಬಾಲಸತ್ಥವಾಹಪುತ್ತಸ್ಸ ನಿಕ್ಖನ್ತದಿವಸತೋ ಮಾಸಡ್ಢಮಾಸಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಕಟಸತೇಹಿ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಕನ್ತಾರಮುಖಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಉದಕಚಾಟಿಯೋ ಪೂರೇತ್ವಾ ಬಹುಂ ಉದಕಂ ಆದಾಯ ಖನ್ಧಾವಾರೇ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ ಏವಮಾಹ "ತುಮ್ಹೇ ಮಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪಸತಮತ್ತಮ್ಪಿ ಉದಕಂ ಮಾ ವಳಞ್ಜಯಿತ್ಥ, ಕನ್ತಾರೇ ವಿಸರುಕ್ಖಾ ನಾಮ ಹೋನ್ತಿ, ಪತ್ತಂ ವಾ ಪುಪ್ಫಂ ವಾ ಫಲಂ ವಾ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಪುರೇ ಅಖಾದಿತಪುಬ್ಬಂ ಮಂ

ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಮಾ ಖಾದಿತ್ಥಾ"ತಿ। ಏವಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಕಟಸತೇಹಿ ಕನ್ತಾರಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕನ್ತಾರಮಜ್ಝಂ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಸೋ ಯಕ್ಖೋ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪಟಿಪಥೇ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾವ ಅಞ್ಞಾಸಿ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕನ್ತಾರೇ ಉದಕಂ ನತ್ಥಿ, ನಿರುದಕಕನ್ತಾರೋ ನಾಮೇಸ, ಅಯಞ್ಚ ನಿಬ್ಭಯೋ ರತ್ತನೇತ್ತೋ, ಛಾಯಾಪಿಸ್ಸ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಇಮಿನಾ ಪುರತೋ ಗತೋ ಬಾಲಸತ್ಥವಾಹಪುತ್ತೋ ಸಬ್ಬಂ ಉದಕಂ ಛಡ್ಡಾಪೇತ್ವಾ ಕಿಲಮೇತ್ವಾ ಸಪರಿಸೋ ಖಾದಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮಯ್ಹಂ ಪನ ಪಣ್ಡಿತಭಾವಂ ಉಪಾಯಕೋಸಲ್ಲಂ ನ ಜಾನಾತಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ। ತತೋ ನಂ ಆಹ "ಗಚ್ಛಥ ತುಮ್ಹೇ, ಮಯಂ ವಾಣಿಜಾ ನಾಮ ಅಞ್ಞಂ ಉದಕಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಗಹಿತಉದಕಂ ನ ಛಡ್ಡೇಮ, ದಿಟ್ಠಟ್ಠಾನೇ ಪನ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸಕಟಾನಿ ಸಲ್ಲಹುಕಾನಿ ಕತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಯಕ್ಖೋ ಥೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅದಸ್ಸನಂ ಉಪಗಮ್ಮ ಅತ್ತನೋ ಯಕ್ಖನಗರಮೇವ ಗತೋ।

ಯಕ್ಖೇ ಪನ ಗತೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆಹಂಸು "ಅಯ್ಯ, ಏತೇ ಮನುಸ್ಸಾ 'ಏಸಾ ನೀಲವನರಾಜಿ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನಿಬದ್ಧಂ ದೇವೋ ವಸ್ಸತೀ'ತಿ ವತ್ವಾ ಉಪ್ಪಲಕುಮುದಮಾಲಾಧಾರಿನೋ ಪದುಮಪುಣ್ಡರೀಕಕಲಾಪೇ ಆದಾಯ ಭಿಸಮುಳಾಲಾನಿ ಖಾದನ್ತಾ ಅಲ್ಲವತ್ಥಾ ಅಲ್ಲಕೇಸಾ ಉದಕಬಿನ್ದೂಹಿ ಪಗ್ಘರನ್ತೇಹಿ ಆಗತಾ, ಉದಕಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸಲ್ಲಹುಕೇಹಿ ಸಕಟೇಹಿ ಖಿಪ್ಪಂ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಸಕಟಾನಿ ಠಪಾಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ "ತುಮ್ಹೇಹಿ 'ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕನ್ತಾರೇ ಸರೋ ವಾ ಪೋಕ್ಖರಣೀ ವಾ ಅತ್ಥೀ'ತಿ ಕಸ್ಸಚಿ ಸುತಪುಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ನ, ಅಯ್ಯ, ಸುತಪುಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ನಿರುದಕಕನ್ತಾರೋ ನಾಮ ಏಸೋ, ಇದಾನಿ ಏಕಚ್ಚೇ ಮನುಸ್ಸಾ "ಏತಾಯ ನೀಲವನರಾಜಿಯಾ ಪುರತೋ ದೇವೋ ವಸ್ಸತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ, "ವುಟ್ಠಿವಾತೋ ನಾಮ ಕಿತ್ತಕಂ ಠಾನಂ ವಾಯತೀ"ತಿ? "ಯೋಜನಮತ್ತಂ, ಅಯ್ಯಾ"ತಿ। "ಕಚ್ಚಿ ಪನ ವೋ ಏಕಸ್ಸಾಪಿ ಸರೀರಂ ವುಟ್ಠಿವಾತೋ ಪಹರತೀ"ತಿ? "ನತ್ಥಿ ಅಯ್ಯಾ"ತಿ। "ಮೇಘಸೀಸಂ ನಾಮ ಕಿತ್ತಕೇ ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿ? "ತಿಯೋಜನಮತ್ತೇ ಅಯ್ಯಾ"ತಿ। "ಅತ್ಥಿ ಪನ ವೋ ಕೇನಚಿ ಏಕಮ್ಪಿ ಮೇಘಸೀಸಂ ದಿಟ್ಠ"ನ್ತಿ? "ನತ್ಥಿ, ಅಯ್ಯಾ"ತಿ। "ವಿಜ್ಜುಲತಾ ನಾಮ ಕಿತ್ತಕೇ ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿ? "ಚತುಪ್ಪಞ್ಚಯೋಜನಮತ್ತೇ, ಅಯ್ಯಾ"ತಿ। "ಅತ್ಥಿ ಪನ ವೋ ಕೇನಚಿ ವಿಜ್ಜುಲತೋಭಾಸೋ ದಿಟ್ಠೋ"ತಿ? "ನತ್ಥಿ, ಅಯ್ಯಾ"ತಿ। "ಮೇಘಸದ್ದೋ ನಾಮ ಕಿತ್ತಕೇ ಠಾನೇ ಸುಯ್ಯತೀ"ತಿ? "ಏಕದ್ವಿಯೋಜನಮತ್ತೇ, ಅಯ್ಯಾ"ತಿ। "ಅತ್ಥಿ ಪನ ವೋ ಕೇನಚಿ ಮೇಘಸದ್ದೋ ಸುತೋ"ತಿ? "ನತ್ಥಿ, ಅಯ್ಯಾ"ತಿ। "ನ ಏತೇ ಮನುಸ್ಸಾ, ಯಕ್ಖಾ ಏತೇ, ಅಮ್ಹೇ ಉದಕಂ ಛಡ್ಡಾಪೇತ್ವಾ ದುಬ್ಬಲೇ ಕತ್ವಾ ಖಾದಿತುಕಾಮಾ ಆಗತಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಪುರತೋ ಗತೋ ಬಾಲಸತ್ಥವಾಹಪುತ್ತೋ ನ ಉಪಾಯಕುಸಲೋ। ಅದ್ಧಾ ಸೋ ಏತೇಹಿ ಉದಕಂ ಛಡ್ಡಾಪೇತ್ವಾ ಕಿಲಮೇತ್ವಾ ಖಾದಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಪಞ್ಚ ಸಕಟಸತಾನಿ ಯಥಾಪೂರಿತಾನೇವ ಠಿತಾನಿ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಅಜ್ಜ ಮಯಂ ತಾನಿ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮ, ಪಸತಮತ್ತಮ್ಪಿ ಉದಕಂ ಅಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸೀಘಸೀಘಂ ಪಾಜೇಥಾ"ತಿ ಪಾಜಾಪೇಸಿ।

ಸೋ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಯಥಾಪೂರಿತಾನೇವ ಪಞ್ಚ ಸಕಟಸತಾನಿ ಗೋಣಮನುಸ್ಸಾನಞ್ಚ ಹತ್ಥಟ್ಠಿಕಾದೀನಿ ದಿಸಾವಿದಿಸಾಸು ವಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣಾನಿ ದಿಸ್ವಾ ಸಕಟಾನಿ ಮೋಚಾಪೇತ್ವಾ ಸಕಟಪರಿವಟ್ಟಕೇನ ಖನ್ಧಾವಾರಂ ಬನ್ಧಾಪೇತ್ವಾ ಕಾಲಸ್ಸೇವ ಮನುಸ್ಸೇ ಚ ಗೋಣೇ ಚ ಸಾಯಮಾಸಭತ್ತಂ ಭೋಜಾಪೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಮಜ್ಝೇ ಗೋಣೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಬಲನಾಯಕೋ ಹುತ್ವಾ ಖಗ್ಗಹತ್ಥೋ ತಿಯಾಮರತ್ತಿಂ ಆರಕ್ಖಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತಕೋವ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಪುನದಿವಸೇ ಪನ ಪಾತೋವ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಗೋಣೇ ಭೋಜೇತ್ವಾ ದುಬ್ಬಲಸಕಟಾನಿ ಛಡ್ಡಾಪೇತ್ವಾ ಥಿರಾನಿ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಅಪ್ಪಗ್ಘಂ ಭಣ್ಡಂ ಛಡ್ಡಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಗ್ಘಂ ಭಣ್ಡಂ ಆರೋಪಾಪೇತ್ವಾ ಯಥಾಧಿಪ್ಪೇತಂ ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದಿಗುಣತಿಗುಣೇನ ಮೂಲೇನ ಭಣ್ಡಂ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಪರಿಸಂ ಆದಾಯ ಪುನ ಅತ್ತನೋ ನಗರಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ "ಏವಂ, ಗಹಪತಿ, ಪುಬ್ಬೇ ತಕ್ಕಗ್ಗಾಹಗಾಹಿನೋ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪತ್ತಾ, ಅಪಣ್ಣಕಗ್ಗಾಹಗಾಹಿನೋ ಪನ ಅಮನುಸ್ಸಾನಂ ಹತ್ಥತೋ ಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ ಸೋತ್ಥಿನಾ ಇಚ್ಛಿತಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುನ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಪಚ್ಚಾಗಮಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ದ್ವೇಪಿ ವತ್ಥೂನಿ ಘಟೇತ್ವಾ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅಪಣ್ಣಕಧಮ್ಮದೇಸನಾಯ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧. “ಅಪಣ್ಣಕಂ ಠಾನಮೇಕೇ, ದುತಿಯಂ ಆಹು ತಕ್ಕಿಕಾ।
ಏತದಞ್ಞಾಯ ಮೇಧಾವೀ, ತಂ ಗಣ್ಹೇ ಯದಪಣ್ಣಕ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಪಣ್ಣಕ**ನ್ತಿ ಏಕಂಸಿಕಂ ಅವಿರದ್ಧಂ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಂ। **ಠಾನ**ನ್ತಿ ಕಾರಣಂ। ಕಾರಣಞ್ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ತದಾಯತ್ತವುತ್ತಿತಾಯ ಫಲಂ ತಿಟ್ಠತಿ ನಾಮ, ತಸ್ಮಾ “ಠಾನ”ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, “ಠಾನಞ್ಚ ಠಾನತೋ ಅಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಅಟ್ಠಾನತೋ”ತಿಆದೀಸು (ವಿಭ॰ ೮೦೯) ಚಸ್ಸ ಪಯೋಗೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಇತಿ “ಅಪಣ್ಣಕಂ ಠಾನ”ನ್ತಿ ಪದದ್ವಯೇನಾಪಿ “ಯಂ ಏಕನ್ತಹಿತಸುಖಾವಹತ್ತಾ ಪಣ್ಡಿತೇಹಿ ಪಟಿಪನ್ನಂ ಏಕಂಸಿಕಕಾರಣಂ ಅವಿರದ್ಧಕಾರಣಂ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಕಾರಣಂ, ತಂ ಇದ”ನ್ತಿ ದೀಪೇತಿ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪೋ, ಪಭೇದತೋ ಪನ ತೀಣಿ ಸರಣಗಮನಾನಿ, ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ, ದಸ ಸೀಲಾನಿ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರೋ, ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರೋ, ಆಜೀವಪಾರಿಸುದ್ಧಿ, ಪಚ್ಚಯಪಟಿಸೇವನಂ, ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಚತುಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಂ; ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಗುತ್ತದ್ವಾರತಾ, ಭೋಜನೇ ಮತ್ತಞ್ಞುತಾ, ಜಾಗರಿಯಾನುಯೋಗೋ, ಝಾನಂ, ವಿಪಸ್ಸನಾ, ಅಭಿಞ್ಞಾ, ಸಮಾಪತ್ತಿ, ಅರಿಯಮಗ್ಗೋ, ಅರಿಯಫಲಂ, ಸಬ್ಬಮ್ಪೇತಂ ಅಪಣ್ಣಕಟ್ಠಾನಂ ಅಪಣ್ಣಕಪಟಿಪದಾ, ನಿಯ್ಯಾನಿಕಪಟಿಪದಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಯಸ್ಮಾ ಚ ಪನ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಪಟಿಪದಾಯ ಏತಂ ನಾಮಂ, ತಸ್ಮಾಯೇವ ಭಗವಾ ಅಪಣ್ಣಕಪಟಿಪದಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಸುತ್ತಮಾಹ -

> “ತೀಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಪಣ್ಣಕಪಟಿಪದಂ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಯೋನಿ ಚಸ್ಸ ಆರದ್ಧಾ ಹೋತಿ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾಯ । ಕತಮೇಹಿ ತೀಹಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಭಿಕ್ಖು ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಗುತ್ತದ್ವಾರೋ ಹೋತಿ, ಭೋಜನೇ ಮತ್ತಞ್ಞೂ ಹೋತಿ, ಜಾಗರಿಯಂ ಅನುಯುತ್ತೋ ಹೋತಿ। ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಗುತ್ತದ್ವಾರೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಚಕ್ಖುನಾ ರೂಪಂ ದಿಸ್ವಾ ನ ನಿಮಿತ್ತಗ್ಗಾಹೀ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಗುತ್ತದ್ವಾರೋ ಹೋತಿ।
>
> “ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಭೋಜನೇ ಮತ್ತಞ್ಞೂ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಟಿಸಙ್ಖಾ ಯೋನಿಸೋ ಆಹಾರಂ ಆಹಾರೇತಿ ನೇವ ದವಾಯ ನ ಮದಾಯ...ಪೇ॰... ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಭೋಜನೇ ಮತ್ತಞ್ಞೂ ಹೋತಿ।
>
> “ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಜಾಗರಿಯಂ ಅನುಯುತ್ತೋ ಹೋತಿ। ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ದಿವಸಂ ಚಙ್ಕಮೇನ ನಿಸಜ್ಜಾಯ...ಪೇ॰... ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಜಾಗರಿಯಂ ಅನುಯುತ್ತೋ ಹೋತೀ”ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೩.೧೬)।

ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚಾಪಿ ಸುತ್ತೇ ತಯೋವ ಧಮ್ಮಾ ವುತ್ತಾ। ಅಯಂ ಪನ ಅಪಣ್ಣಕಪಟಿಪದಾ ಯಾವ ಅರಹತ್ತಫಲಂ ಲಬ್ಭತೇವ । ತತ್ಥ ಅರಹತ್ತಫಲಮ್ಪಿ, ಫಲಸಮಾಪತ್ತಿವಿಹಾರಸ್ಸ ಚೇವ, ಅನುಪಾದಾಪರಿನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸ ಚ, ಪಟಿಪದಾಯೇವ ನಾಮ ಹೋತಿ।

ಏಕೇತಿ ಏಕಚ್ಚೇ ಪಣ್ಡಿತಮನುಸ್ಸಾ। ತತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ “ಅಸುಕಾ ನಾಮಾ”ತಿ ನಿಯಮೋ ನತ್ಥಿ, ಇದಂ ಪನ ಸಪರಿಸಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಂಯೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ದುತಿಯಂ ಆಹು ತಕ್ಕಿಕಾತಿ ದುತಿಯ**ನ್ತಿ ಪಠಮತೋ ಅಪಣ್ಣಕಟ್ಠಾನತೋ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಕಾರಣತೋ ದುತಿಯಂ ತಕ್ಕಗ್ಗಾಹಕಾರಣಂ ಅನಿಯ್ಯಾನಿಕಕಾರಣಂ। **ಆಹು ತಕ್ಕಿಕಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಪನ ಸದ್ಧಿಂ ಪುರಿಮಪದೇನ ಅಯಂ ಯೋಜನಾ - **ಅಪಣ್ಣಕಟ್ಠಾನಂ** ಏಕಂಸಿಕಕಾರಣಂ ಅವಿರದ್ಧಕಾರಣಂ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಕಾರಣಂ **ಏಕೇ** ಬೋಧಿಸತ್ತಪ್ಪಮುಖಾ ಪಣ್ಡಿತಮನುಸ್ಸಾ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ಯೇ ಪನ ಬಾಲಸತ್ಥವಾಹಪುತ್ತಪ್ಪಮುಖಾ ತಕ್ಕಿಕಾ ಆಹು, ತೇ **ದುತಿಯಂ** ಸಾಪರಾಧಂ ಅನೇಕಂಸಿಕಟ್ಠಾನಂ ವಿರದ್ಧಕಾರಣಂ ಅನಿಯ್ಯಾನಿಕಕಾರಣಂ ಅಗ್ಗಹೇಸುಂ। ತೇಸು ಯೇ ಅಪಣ್ಣಕಟ್ಠಾನಂ ಅಗ್ಗಹೇಸುಂ, ತೇ ಸುಕ್ಕಪಟಿಪದಂ ಪಟಿಪನ್ನಾ। ಯೇ ದುತಿಯಂ “ಪುರತೋ ಭವಿತಬ್ಬಂ ಉದಕೇನಾ”ತಿ ತಕ್ಕಗ್ಗಾಹಸಙ್ಖಾತಂ ಅನಿಯ್ಯಾನಿಕಕಾರಣಂ ಅಗ್ಗಹೇಸುಂ। ತೇ ಕಣ್ಹಪಟಿಪದಂ ಪಟಿಪನ್ನಾ।

ತತ್ಥ ಸುಕ್ಕಪಟಿಪದಾ ಅಪರಿಹಾನಿಪಟಿಪದಾ, ಕಣ್ಹಪಟಿಪದಾ ಪರಿಹಾನಿಪಟಿಪದಾ। ತಸ್ಮಾ ಯೇ ಸುಕ್ಕಪಟಿಪದಂ ಪಟಿಪನ್ನಾ, ತೇ ಅಪರಿಹೀನಾ ಸೋತ್ಥಿಭಾವಂ ಪತ್ತಾ। ಯೇ ಪನ ಕಣ್ಹಪಟಿಪದಂ ಪಟಿಪನ್ನಾ, ತೇ ಪರಿಹೀನಾ ಅನಯಬ್ಯಸನಂ ಆಪನ್ನಾತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ಭಗವಾ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಗಹಪತಿನೋ ವತ್ವಾ ಉತ್ತರಿ ಇದಮಾಹ **"ಏತದಞ್ಞಾಯ ಮೇಧಾವೀ, ತಂ ಗಣ್ಹೇ ಯದಪಣ್ಣಕ"**ನ್ತಿ।

ತತ್ಥ **ಏತದಞ್ಞಾಯ ಮೇಧಾವೀ**ತಿ "ಮೇಧಾ"ತಿ ಲದ್ಧನಾಮಾಯ ವಿಪುಲಾಯ ವಿಸುದ್ಧಾಯ ಉತ್ತಮಾಯ ಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಏತಂ ಅಪಣ್ಣಕೇ ಚೇವ ಸಪಣ್ಣಕೇ ಚಾತಿ ದ್ವೀಸು ಅತಕ್ಕಗ್ಗಾಹತಕ್ಕಗ್ಗಾಹಸಙ್ಖಾತೇಸು ಠಾನೇಸು ಗುಣದೋಸಂ ವುಡ್ಢಿಹಾನಿಂ ಅತ್ಥಾನತ್ಥಂ ಞತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಂ ಗಣ್ಹೇ ಯದಪಣ್ಣಕ**ನ್ತಿ ಯಂ ಅಪಣ್ಣಕಂ ಏಕಂಸಿಕಂ ಸುಕ್ಕಪಟಿಪದಾಅಪರಿಹಾನಿಯಪಟಿಪದಾಸಙ್ಖಾತಂ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಕಾರಣಂ, ತದೇವ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ। ಕಸ್ಮಾ? ಏಕಂಸಿಕಾದಿಭಾವತೋಯೇವ। ಇತರಂ ಪನ ನ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ। ಕಸ್ಮಾ? ಅನೇಕಂಸಿಕಾದಿಭಾವತೋಯೇವ। ಅಯಞ್ಹಿ ಅಪಣ್ಣಕಪಟಿಪದಾ ನಾಮ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಬುದ್ಧಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಬುದ್ಧಪುತ್ತಾನಂ ಪಟಿಪದಾ। ಸಬ್ಬಬುದ್ಧಾ ಹಿ ಅಪಣ್ಣಕಪಟಿಪದಾಯಮೇವ ಠತ್ವಾ ದಳ್ಹೇನ ವೀರಿಯೇನ ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಮೂಲೇ ಬುದ್ಧಾ ನಾಮ ಹೋನ್ತಿ, ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಂ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತಿ, ಬುದ್ಧಪುತ್ತಾ ಸಾವಕಪಾರಮಿಞಾಣಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತಿ।

ಇತಿ ಭಗವಾ ತೇಸಂ ಉಪಾಸಕಾನಂ ತಿಸ್ಸೋ ಕುಲಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಛ ಕಾಮಸಗ್ಗೇ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಚ ದತ್ವಾಪಿ ಪರಿಯೋಸಾನೇ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಫಲದಾಯಿಕಾ ಅಪಣ್ಣಕಪಟಿಪದಾ ನಾಮ, ಚತೂಸು ಅಪಾಯೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಚ ನೀಚಕುಲೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿದಾಯಿಕಾ ಸಪಣ್ಣಕಪಟಿಪದಾ ನಾಮಾತಿ ಇಮಂ ಅಪಣ್ಣಕಧಮ್ಮದೇಸನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಉತ್ತರಿ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಸೋಳಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಕಾಸೇಸಿ। ಚತುಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಪಞ್ಚಸತಾ ಉಪಾಸಕಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ವತ್ಥೂನಿ ಕಥೇತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ದಸ್ಸೇಸಿ - "ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಬಾಲಸತ್ಥವಾಹಪುತ್ತೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಸ ಪರಿಸಾ ದೇವದತ್ತಪರಿಸಾವ, ಪಣ್ಡಿತಸತ್ಥವಾಹಪುತ್ತಪರಿಸಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ, ಪಣ್ಡಿತಸತ್ಥವಾಹಪುತ್ತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ ದೇಸನಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ।

ಅಪಣ್ಣಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

೨. ವಣ್ಣುಪಥಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಕಿಲಾಸುನೋತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಕಥೇಸಿ। ಕಂ ಪನ ಆರಬ್ಭಾತಿ? ಏಕಂ ಓಸ್ಸಟ್ಠವೀರಿಯಂ ಭಿಕ್ಖುಂ। ತಥಾಗತೇ ಕಿರ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೇ ಏಕೋ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸೀ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಕಾಮೇಸು ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ ಪಞ್ಚವಸ್ಸಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ದ್ವೇ ಮಾತಿಕಾ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಚಾರಂ ಸಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತರುಚಿಯಂ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ತೇಮಾಸಂ ವಾಯಮನ್ತೋಪಿ ಓಭಾಸಮತ್ತಂ ವಾ ನಿಮಿತ್ತಮತ್ತಂ ವಾ ಉಪ್ಪಾದೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ "ಸತ್ಥಾರಾ ಚತ್ತಾರೋ ಪುಗ್ಗಲಾ ಕಥಿತಾ, ತೇಸು ಮಯಾ ಪದಪರಮೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ನತ್ಥಿ ಮಞ್ಞೇ ಮಯ್ಹಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಭಾವೇ ಮಗ್ಗೋ ವಾ ಫಲಂ ವಾ, ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ ಅರಞ್ಞವಾಸೇನ, ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರೂಪಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಂ ಬುದ್ಧಸರೀರಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಮಧುರಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುಣನ್ತೋ ವಿಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪುನ ಜೇತವನಮೇವ ಪಚ್ಚಾಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸನ್ದಿಟ್ಠಸಮ್ಭತ್ತಾ ಆಹಂಸು - "ಆವುಸೋ, ತ್ವಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ 'ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಗತೋ, ಇದಾನಿ ಪನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಙ್ಗಣಿಕಾಯ ಅಭಿರಮಮಾನೋ ಚರಸಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ತೇ ಪಬ್ಬಜಿತಕಿಚ್ಚಂ ಮತ್ಥಕಂ

ಪತ್ತಂ, ಅಪ್ಪಟಿಸನ್ಧಿಕೋ ಜಾತೋಸೀ"ತಿ? ಆವುಸೋ, ಅಹಂ ಮಗ್ಗಂ ವಾ ಫಲಂ ವಾ ಅಲಭಿತ್ವಾ "ಅಭಬ್ಬಪುಗ್ಗಲೇನ ಮಯಾ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವೀರಿಯಂ ಓಸ್ಸಜಿತ್ವಾ ಆಗತೋಮ್ಹೀತಿ। "ಅಕಾರಣಂ ತೇ, ಆವುಸೋ, ಕತಂ ದಳ್ಹವೀರಿಯಸ್ಸ ಸತ್ಥು ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವೀರಿಯಂ ಓಸ್ಸಜನ್ತೇನ, ಅಯುತ್ತಂ ತೇ ಕತಂ, ಏಹಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ದಸ್ಸೇಮಾ"ತಿ ತಂ ಆದಾಯ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಏವಮಾಹ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ತುಮ್ಹೇ ಏತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅನಿಚ್ಛಮಾನಂ ಆದಾಯ ಆಗತಾ, ಕಿಂ ಕತಂ ಇಮಿನಾ"ತಿ? "ಭನ್ತೇ, ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಏವರೂಪೇ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ವೀರಿಯಂ ಓಸ್ಸಜಿತ್ವಾ ಆಗತೋ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಆಹ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತಯಾ ಭಿಕ್ಖು ವೀರಿಯಂ ಓಸ್ಸಟ್ಠ"ನ್ತಿ? "ಸಚ್ಚಂ, ಭಗವಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಏವರೂಪೇ ಮಮ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ 'ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋ'ತಿ ವಾ 'ಸನ್ತುಟ್ಠೋ'ತಿ ವಾ 'ಪವಿವಿತ್ತೋ'ತಿ ವಾ 'ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ'ತಿ ವಾ ಏವಂ ಅತ್ತಾನಂ ಅಜಾನಾಪೇತ್ವಾ 'ಓಸ್ಸಟ್ಠವೀರಿಯೋ ಭಿಕ್ಖೂ'ತಿ ಜಾನಾಪೇಸಿ। ನನು ತ್ವಂ ಪುಬ್ಬೇ ವೀರಿಯವಾ ಅಹೋಸಿ, ತಯಾ ಏಕೇನ ಕತಂ ವೀರಿಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮರುಕನ್ತಾರೇ ಪಞ್ಚಸು ಸಕಟಸತೇಸು ಮನುಸ್ಸಾ ಚ ಗೋಣಾ ಚ ಪಾನೀಯಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಸುಖಿತಾ ಜಾತಾ , ಇದಾನಿ ಕಸ್ಮಾ ವೀರಿಯಂ ಓಸ್ಸಜಸೀ"ತಿ। ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಏತ್ತಕೇನ ವಚನೇನ ಉಪತ್ಥಮ್ಭಿತೋ ಅಹೋಸಿ।

ತಂ ಪನ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವನ್ತಂ ಯಾಚಿಂಸು - "ಭನ್ತೇ, ಇದಾನಿ ಇಮಿನಾ ಭಿಕ್ಖುನಾ ವೀರಿಯಸ್ಸ ಓಸ್ಸಟ್ಠಭಾವೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಾಕಟೋ, ಪುಬ್ಬೇ ಪನಸ್ಸ ಏಕಸ್ಸ ವೀರಿಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮರುಕನ್ತಾರೇ ಗೋಣಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಾನೀಯಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಸುಖಿತಭಾವೋ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಸ್ಸೇವ ಪಾಕಟೋ, ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪೇತಂ ಕಾರಣಂ ಕಥೇಥಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಣಾಥಾ"ತಿ ಭಗವಾ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸತುಪ್ಪಾದಂ ಜನೇತ್ವಾ ಭವನ್ತರೇನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಕಾರಣಂ ಪಾಕಟಮಕಾಸಿ।

ಅತೀತೇ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸತ್ಥವಾಹಕುಲೇ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಕಟಸತೇಹಿ ವಣಿಜ್ಜಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಿಚರತಿ। ಸೋ ಏಕದಾ ಸಟ್ಠಿಯೋಜನಿಕಂ ಮರುಕನ್ತಾರಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕನ್ತಾರೇ ಸುಖುಮವಾಲುಕಾ ಮುಟ್ಠಿನಾ ಗಹಿತಾ ಹತ್ಥೇ ನ ತಿಟ್ಠತಿ, ಸೂರಿಯುಗ್ಗಮನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಙ್ಗಾರರಾಸಿ ವಿಯ ಉಣ್ಹಾ ಹೋತಿ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಅಕ್ಕಮಿತುಂ। ತಸ್ಮಾ ತಂ ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತಾ ದಾರುದಕತಿಲತಣ್ಡುಲಾದೀನಿ ಸಕಟೇಹಿ ಆದಾಯ ರತ್ತಿಮೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಅರುಣುಗ್ಗಮನೇ ಸಕಟಾನಿ ಪರಿವಟ್ಟಂ ಕತ್ವಾ ಮತ್ಥಕೇ ಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಕಾಲಸ್ಸೇವ ಆಹಾರಕಿಚ್ಚಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಛಾಯಾಯ ನಿಸಿನ್ನಾ ದಿವಸಂ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಅತ್ಥಙ್ಗತೇ ಸೂರಿಯೇ ಸಾಯಮಾಸಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಾ ಸೀತಲಾಯ ಜಾತಾಯ ಸಕಟಾನಿ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಸಮುದ್ದಗಮನಸದಿಸಮೇವ ಗಮನಂ ಹೋತಿ। ಥಲನಿಯಾಮಕೋ ನಾಮ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಸೋ ತಾರಕಸಞ್ಞಾ ಸತ್ಥಂ ತಾರೇತಿ।

ಸೋಪಿ ಸತ್ಥವಾಹೋ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಇಮಿನಾವ ನಿಯಾಮೇನ ತಂ ಕನ್ತಾರಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಏಕೂನಸಟ್ಠಿ ಯೋಜನಾನಿ ಗನ್ತ್ವಾ "ಇದಾನಿ ಏಕರತ್ತೇನೇವ ಮರುಕನ್ತಾರಾ ನಿಕ್ಖಮನಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸಾಯಮಾಸಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ದಾರುದಕಂ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಸಕಟಾನಿ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಪಾಯಾಸಿ। ನಿಯಾಮಕೋ ಪನ ಪುರಿಮಸಕಟೇ ಆಸನಂ ಪತ್ಥರಾಪೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ತಾರಕಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ "ಇತೋ ಪಾಜೇಥ, ಇತೋ ಪಾಜೇಥಾ"ತಿ ವದಮಾನೋ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಸೋ ದೀಘಮದ್ಧಾನಂ ಅನಿದ್ದಾಯನಭಾವೇನ ಕಿಲನ್ತೋ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕಮಿ, ಗೋಣೇ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಆಗತಮಗ್ಗಮೇವ ಗಣ್ಹನ್ತೇ ನ ಅಞ್ಞಾಸಿ। ಗೋಣಾ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಅಗಮಂಸು। ನಿಯಾಮಕೋ ಅರುಣುಗ್ಗಮನವೇಲಾಯ ಪಬುದ್ಧೋ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಸಕಟಾನಿ ನಿವತ್ತೇಥ ನಿವತ್ತೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಸಕಟಾನಿ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಪಟಿಪಾಟಿಂ ಕರೋನ್ತಾನಞ್ಞೇವ ಅರುಣೋ ಉಗ್ಗತೋ। ಮನುಸ್ಸಾ "ಹಿಯ್ಯೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ನಿವಿಟ್ಠಖನ್ಧಾವಾರಟ್ಠಾನಮೇವೇತಂ, ದಾರುದಕಮ್ಪಿ ನೋ ಖೀಣಂ, ಇದಾನಿ ನಟ್ಠಮ್ಹಾ"ತಿ ಸಕಟಾನಿ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಪರಿವಟ್ಟಕೇನ ಠಪೇತ್ವಾ ಮತ್ಥಕೇ ಮಣ್ಡಪಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಸಕಟಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಅನುಸೋಚನ್ತಾ ನಿಪಜ್ಜಿಂಸು।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಮಯಿ ವೀರಿಯಂ ಓಸ್ಸಜನ್ತೇ ಸಬ್ಬೇ ವಿನಸ್ಸಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಪಾತೋ ಸೀತಲವೇಲಾಯಮೇವ ಆಹಿಣ್ಡನ್ತೋ ಏಕಂ ದಬ್ಬತಿಣಗಚ್ಛಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮಾನಿ ತಿಣಾನಿ ಹೇಟ್ಠಾ ಉದಕಸಿನೇಹೇನ ಉಟ್ಠಿತಾನಿ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಕುದ್ದಾಲಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ಪದೇಸಂ ಖಣಾಪೇಸಿ, ತೇ ಸಟ್ಠಿಹತ್ಥಟ್ಠಾನಂ ಖಣಿಂಸು। ಏತ್ತಕಂ ಠಾನಂ ಖಣಿತ್ವಾ ಪಹರನ್ತಾನಂ ಕುದ್ದಾಲೋ ಹೇಟ್ಠಾಪಾಸಾಣೇ ಪಟಿಹಞ್ಞಿ, ಪಹಟಮತ್ತೇ ಸಬ್ಬೇ ವೀರಿಯಂ ಓಸ್ಸಜಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪನ "ಇಮಸ್ಸ ಪಾಸಾಣಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಉದಕೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಓತರಿತ್ವಾ ಪಾಸಾಣೇ ಠಿತೋ ಓಣಮಿತ್ವಾ ಸೋತಂ ಓದಹಿತ್ವಾ ಸದ್ದಂ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ಹೇಟ್ಠಾ ಉದಕಸ್ಸ ಪವತ್ತನಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ಚೂಳುಪಟ್ಠಾಕಂ ಆಹ - "ತಾತ, ತಯಾ ವೀರಿಯೇ ಓಸ್ಸಟ್ಠೇ ಸಬ್ಬೇ ವಿನಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮ, ತ್ವಂ ವೀರಿಯಂ ಅನೋಸ್ಸಜನ್ತೋ ಇಮಂ ಅಯಕೂಟಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆವಾಟಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಏತಸ್ಮಿಂ ಪಾಸಾಣೇ ಪಹಾರಂ ದೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಸು ವೀರಿಯಂ ಓಸ್ಸಜಿತ್ವಾ ಠಿತೇಸುಪಿ ವೀರಿಯಂ ಅನೋಸ್ಸಜನ್ತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ಪಾಸಾಣೇ ಪಹಾರಂ ಅದಾಸಿ। ಪಾಸಾಣೋ ಮಜ್ಝೇ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಪತಿತ್ವಾ ಸೋತಂ ಸನ್ನಿರುಮ್ಭಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ತಾಲಕ್ಖನ್ಧಪ್ಪಮಾಣಾ ಉದಕವಟ್ಟಿ ಉಗ್ಗಞ್ಛಿ। ಸಬ್ಬೇ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ನ್ಹಾಯಿಂಸು, ಅತಿರೇಕಾನಿ ಅಕ್ಖಯುಗಾದೀನಿ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಯಾಗುಭತ್ತಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಗೋಣೇ ಚ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಸೂರಿಯೇ ಅತ್ಥಙ್ಗತೇ ಉದಕಾವಾಟಸಮೀಪೇ ಧಜಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಇಚ್ಛಿತಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಂಸು। ತೇ ತತ್ಥ ಭಣ್ಡಂ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ದಿಗುಣಂ ತಿಗುಣಂ ಚತುಗ್ಗುಣಂ ಲಾಭಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಮೇವ ಅಗಮಂಸು। ತೇ ತತ್ಥ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತಾ, ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಮೇವ ಗತೋ।

ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋವ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಕಥೇಸಿ -

೧. "ಅಕಿಲಾಸುನೋ ವಣ್ಣುಪಥೇ ಖಣನ್ತಾ, ಉದಙ್ಗಣೇ ತತ್ಥ ಪಪಂ ಅವಿನ್ದುಂ।
ಏವಂ ಮುನೀ ವೀರಿಯಬಲೂಪಪನ್ನೋ, ಅಕಿಲಾಸು ವಿನ್ದೇ ಹದಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಕಿಲಾಸುನೋ**ತಿ ನಿಕ್ಕೋಸಜ್ಜಾ ಆರದ್ಧವೀರಿಯಾ। **ವಣ್ಣುಪಥೇ**ತಿ ವಣ್ಣು ವುಚ್ಚತಿ ವಾಲುಕಾ, ವಾಲುಕಾಮಗ್ಗೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಖಣನ್ತಾ**ತಿ ಭೂಮಿಂ ಖಣಮಾನಾ। **ಉದಙ್ಗಣೇ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಉದಾ**ತಿ ನಿಪಾತೋ, **ಅಙ್ಗಣೇ**ತಿ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಸಞ್ಚರಣಟ್ಠಾನೇ, ಅನಾವಾಟೇ ಭೂಮಿಭಾಗೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ವಣ್ಣುಪಥೇ। **ಪಪಂ ಅವಿನ್ದು**ನ್ತಿ ಉದಕಂ ಪಟಿಲಭಿಂಸು। ಉದಕಞ್ಹಿ ಪಪೀಯನಭಾವೇನ "ಪಪಾ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಪವದ್ಧಂ ವಾ ಆಪಂ ಪಪಂ, ಮಹೋದಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏವನ್ತಿ ಓಪಮ್ಮಪಟಿಪಾದನಂ। **ಮುನೀ**ತಿ ಮೋನಂ ವುಚ್ಚತಿ ಞಾಣಂ, ಕಾಯಮೋನೇಯ್ಯಾದೀಸು ವಾ ಅಞ್ಞತರಂ, ತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ ಪುಗ್ಗಲೋ "ಮುನೀ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಸೋ ಪನೇಸ ಅಗಾರಿಯಮುನಿ, ಅನಗಾರಿಯಮುನಿ , ಸೇಕ್ಖಮುನಿ, ಅಸೇಕ್ಖಮುನಿ, ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಮುನಿ, ಮುನಿಮುನೀತಿ ಅನೇಕವಿಧೋ। ತತ್ಥ **ಅಗಾರಿಯಮುನೀ**ತಿ ಗಿಹೀ ಆಗತಫಲೋ ವಿಞ್ಞಾತಸಾಸನೋ। **ಅನಗಾರಿಯಮುನೀ**ತಿ ತಥಾರೂಪೋವ ಪಬ್ಬಜಿತೋ। **ಸೇಕ್ಖಮುನೀ**ತಿ ಸತ್ತ ಸೇಕ್ಖಾ। **ಅಸೇಕ್ಖಮುನೀ**ತಿ ಖೀಣಾಸವೋ। **ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಮುನೀ**ತಿ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧೋ। **ಮುನಿಮುನೀ**ತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನತ್ಥೇ ಸಬ್ಬಸಙ್ಗಾಹಕವಸೇನ ಮೋನೇಯ್ಯಸಙ್ಖಾತಾಯ ಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ "ಮುನೀ"ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ವೀರಿಯಬಲೂಪಪನ್ನೋ**ತಿ ವೀರಿಯೇನ ಚೇವ ಕಾಯಬಲಞಾಣಬಲೇನ ಚ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಅಕಿಲಾಸೂ**ತಿ ನಿಕ್ಕೋಸಜ್ಜೋ -

"ಕಾಮಂ ತಚೋ ಚ ನ್ಹಾರು ಚ, ಅಟ್ಠಿ ಚ ಅವಸಿಸ್ಸತು।
ಉಪಸುಸ್ಸತು ನಿಸ್ಸೇಸಂ, ಸರೀರೇ ಮಂಸಲೋಹಿತ"ನ್ತಿ॥ -

ಏವಂ ವುತ್ತೇನ ಚತುರಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೇನ ವೀರಿಯೇನ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ ಅನಲಸೋ। **ವಿನ್ದೇ ಹದಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿ**ನ್ತಿ ಚಿತ್ತಸ್ಸಪಿ ಹದಯರೂಪಸ್ಸಪಿ ಸೀತಲಭಾವಕರಣೇನ "ಸನ್ತಿ"ನ್ತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗತಂ ಝಾನವಿಪಸ್ಸನಾಭಿಞ್ಞಾಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಞಾಣಸಙ್ಖಾತಂ ಅರಿಯಧಮ್ಮಂ ವಿನ್ದತಿ ಪಟಿಲಭತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಭಗವತಾ ಹಿ -

“ದುಕ್ಖಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕುಸೀತೋ ವಿಹರತಿ ವೋಕಿಣ್ಣೋ ಪಾಪಕೇಹಿ ಅಕುಸಲೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ, ಮಹನ್ತಞ್ಚ ಸದತ್ಥಂ ಪರಿಹಾಪೇತಿ। ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಚ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಖಂ ವಿಹರತಿ ಪವಿವಿತ್ತೋ ಪಾಪಕೇಹಿ ಅಕುಸಲೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ, ಮಹನ್ತಞ್ಚ ಸದತ್ಥಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಹೀನೇನ ಅಗ್ಗಸ್ಸ ಪತ್ತಿ ಹೋತೀ”ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೨.೨೨) -

ಏವಂ ಅನೇಕೇಹಿ ಸುತ್ತೇಹಿ ಕುಸೀತಸ್ಸ ದುಕ್ಖವಿಹಾರೋ, ಆರದ್ಧವೀರಿಯಸ್ಸ ಚ ಸುಖವಿಹಾರೋ ಸಂವಣ್ಣಿತೋ। ಇಧಾಪಿ ಆರದ್ಧವೀರಿಯಸ್ಸ ಅಕತಾಭಿನಿವೇಸಸ್ಸ ವಿಪಸ್ಸಕಸ್ಸ ವೀರಿಯಬಲೇನ ಅಧಿಗನ್ತಬ್ಬಂ ತಮೇವ ಸುಖವಿಹಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ “ಏವಂ ಮುನೀ ವೀರಿಯಬಲೂಪಪನ್ನೋ, ಅಕಿಲಾಸು ವಿನ್ದೇ ಹದಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿ”ನ್ತಿ ಆಹ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಥಾ ತೇ ವಾಣಿಜಾ ಅಕಿಲಾಸುನೋ ವಣ್ಣುಪಥೇ ಖಣನ್ತಾ ಉದಕಂ ಲಭಿಂಸು, ಏವಂ ಇಮಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಸಾಸನೇ ಅಕಿಲಾಸು ಹುತ್ವಾ ವಾಯಮಮಾನೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ಭಿಕ್ಖು ಇಮಂ ಝಾನಾದಿಭೇದಂ ಹದಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಂ ಲಭತಿ। ಸೋ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಪುಬ್ಬೇ ಉದಕಮತ್ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ವೀರಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಏವರೂಪೇ ಮಗ್ಗಫಲದಾಯಕೇ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಸಾಸನೇ ಕಸ್ಮಾ ವೀರಿಯಂ ಓಸ್ಸಜಸೀತಿ ಏವಂ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಓಸ್ಸಟ್ಠವೀರಿಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಗ್ಗಫಲೇ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾಪಿ ದ್ವೇ ವತ್ಥೂನಿ ಕಥೇತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ದಸ್ಸೇಸಿ “ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ವೀರಿಯಂ ಅನೋಸ್ಸಜಿತ್ವಾ ಪಾಸಾಣಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಉದಕದಾಯಕೋ ಚೂಳುಪಟ್ಠಾಕೋ ಅಯಂ ಓಸ್ಸಟ್ಠವೀರಿಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಅವಸೇಸಪರಿಸಾ ಇದಾನಿ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ ಜಾತಾ, ಸತ್ಥವಾಹಜೇಟ್ಠಕೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ ದೇಸನಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ।

ವಣ್ಣುಪಥಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

೩. ಸೇರಿವವಾಣಿಜಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಇಧ ಚೇ ನಂ ವಿರಾಧೇಸೀತಿ ಇಮಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಓಸ್ಸಟ್ಠವೀರಿಯಮೇವ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಞ್ಹಿ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಆನೀತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸತ್ಥಾ ಆಹ - “ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು, ಏವರೂಪೇ ಮಗ್ಗಫಲದಾಯಕೇ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವೀರಿಯಂ ಓಸ್ಸಜನ್ತೋ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಾಯ ಕಞ್ಚನಪಾತಿಯಾ ಪರಿಹೀನೋ ಸೇರಿವವಾಣಿಜೋ ವಿಯ ಚಿರಂ ಸೋಚಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸತ್ಥಸ್ಸ ಆವಿಭಾವತ್ಥಂ ಭಗವನ್ತಂ ಯಾಚಿಂಸು, ಭಗವಾ ಭವನ್ತರೇನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಕಾರಣಂ ಪಾಕಟಮಕಾಸಿ।

ಅತೀತೇ ಇತೋ ಪಞ್ಚಮೇ ಕಪ್ಪೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸೇರಿವರಟ್ಠೇ ಕಚ್ಛಪುಟವಾಣಿಜೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಸೇರಿವನಾಮಕೇನ ಏಕೇನ ಲೋಲಕಚ್ಛಪುಟವಾಣಿಜೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವೋಹಾರತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ನೀಲವಾಹಂ ನಾಮ ನದಿಂ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ಅರಿಟ್ಠಪುರಂ ನಾಮ ನಗರಂ ಪವಿಸನ್ತೋ ನಗರವೀಥಿಯೋ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತವೀಥಿಯಾ ಭಣ್ಡಂ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತೋ ವಿಚರಿ। ಇತರೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತವೀಥಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ನಗರೇ ಏಕಂ ಸೇಟ್ಠಿಕುಲಂ ಪರಿಜಿಣ್ಣಂ ಅಹೋಸಿ, ಸಬ್ಬೇ ಪುತ್ತಭಾತಿಕಾ ಚ ಧನಞ್ಚ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಅಗಮಂಸು, ಏಕಾ ದಾರಿಕಾ ಅಯ್ಯಿಕಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಅವಸೇಸಾ ಅಹೋಸಿ, ತಾ ದ್ವೇಪಿ ಪರೇಸಂ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವನ್ತಿ। ಗೇಹೇ ಪನ ತಾಸಂ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿನಾ ಪರಿಭುತ್ತಪುಬ್ಬಾ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿ ಭಾಜನನ್ತರೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಾ ದೀಘರತ್ತಂ ಅವಲಞ್ಜಿಯಮಾನಾ ಮಲಗ್ಗಹಿತಾ ಅಹೋಸಿ, ತಾ ತಸ್ಸಾ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಭಾವಮ್ಪಿ ನ ಜಾನನ್ತಿ। ಸೋ ಲೋಲವಾಣಿಜೋ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ “ಮಣಿಕೇ ಗಣ್ಹಥ, ಮಣಿಕೇ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ವಿಚರನ್ತೋ ತಂ ಘರದ್ವಾರಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸಾ ಕುಮಾರಿಕಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಯ್ಯಿಕಂ ಆಹ “ಅಮ್ಮ ಮಯ್ಹಂ ಏಕಂ ಪಿಳನ್ಧನಂ ಗಣ್ಹಾ”ತಿ। ಅಮ್ಮ ಮಯಂ ದುಗ್ಗತಾ, ಕಿಂ ದತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾತಿ। ಅಯಂ ನೋ ಪಾತಿ ಅತ್ಥಿ, ನೋ ಚ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಉಪಕಾರಾ, ಇಮಂ ದತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾತಿ। ಸಾ ವಾಣಿಜಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ಪಾತಿಂ ದತ್ವಾ “ಅಯ್ಯ, ಇಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತವ ಭಗಿನಿಯಾ ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ದೇಹೀ”ತಿ ಆಹ। ವಾಣಿಜೋ ಪಾತಿಂ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾವ “ಸುವಣ್ಣಪಾತಿ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಪಾತಿಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಸೂಚಿಯಾ ಲೇಖಂ ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಭಾವಂ ಞತ್ವಾ “ಇಮಾಸಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅದತ್ವಾವ ಇಮಂ ಪಾತಿಂ ಹರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ “ಅಯಂ ಕಿಂ ಅಗ್ಘತಿ, ಅಡ್ಢಮಾಸಕೋಪಿಸ್ಸಾ ಮೂಲಂ ನ ಹೋತೀ”ತಿ ಭೂಮಿಯಂ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಏಕೇನ

ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತವೀಥಿಂ ಇತರೋ ಪವಿಸಿತುಂ ಲಭತೀತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ವೀಥಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ "ಮಣಿಕೇ ಗಣ್ಹಥ, ಮಣಿಕೇ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವಿಚರನ್ತೋ ತಮೇವ ಘರದ್ವಾರಂ ಪಾಪುಣಿ।

ಪುನ ಸಾ ಕುಮಾರಿಕಾ ತಥೇವ ಅಯ್ಯಿಕಂ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಅಯ್ಯಿಕಾ "ಅಮ್ಮ, ಪಠಮಂ ಆಗತವಾಣಿಜೋ ಪಾತಿಂ ಭೂಮಿಯಂ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗತೋ, ಇದಾನಿ ಕಿಂ ದತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಮ್ಮ, ಸೋ ವಾಣಿಜೋ ಫರುಸವಾಚೋ, ಅಯಂ ಪನ ಪಿಯದಸ್ಸನೋ ಮುದುಸಲ್ಲಾಪೋ, ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ನಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾತಿ। ಅಮ್ಮ, ತೇನ ಹಿ ಪಕ್ಕೋಸಾಹೀತಿ। ಸಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಗೇಹಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ತಂ ಪಾತಿಂ ಅದಂಸು। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಅಮ್ಮ, ಅಯಂ ಪಾತಿ ಸತಸಹಸ್ಸಂ ಅಗ್ಘತಿ, ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕಭಣ್ಡಂ ಮಯ್ಹಂ ಹತ್ಥೇ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಯ್ಯ, ಪಠಮಂ ಆಗತವಾಣಿಜೋ "ಅಯಂ ಅಡ್ಢಮಾಸಕಮ್ಪಿ ನ ಅಗ್ಘತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗತೋ, ಅಯಂ ಪನ ತವ ಪುಞ್ಞೇನ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿ ಜಾತಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮಯಂ ಇಮಂ ತುಯ್ಹಂ ದೇಮ, ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ನೋ ದತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಯಾಹೀತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಹತ್ಥಗತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಕಹಾಪಣಸತಾನಿ ಪಞ್ಚಸತಗ್ಘನಕಞ್ಚ ಭಣ್ಡಂ ಸಬ್ಬಂ ದತ್ವಾ "ಮಯ್ಹಂ ಇಮಂ ತುಲಞ್ಚ ಪಸಿಬ್ಬಕಞ್ಚ ಅಟ್ಠ ಚ ಕಹಾಪಣೇ ದೇಥಾ"ತಿ ಏತ್ತಕಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಆದಾಯ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ಸೀಘಮೇವ ನದೀತೀರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಾವಿಕಸ್ಸ ಅಟ್ಠ ಕಹಾಪಣೇ ದತ್ವಾ ನಾವಂ ಅಭಿರುಹಿ।

ತತೋ ಲೋಲವಾಣಿಜೋಪಿ ಪುನ ತಂ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಆಹರಥ ತಂ ಪಾತಿಂ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ ತಂ ಪರಿಭಾಸಿತ್ವಾ "ತ್ವಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಂ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಂ ಅಡ್ಢಮಾಸಗ್ಘನಿಕಮ್ಪಿ ನ ಅಕಾಸಿ, ತುಯ್ಹಂ ಪನ ಸಾಮಿಕಸದಿಸೋ ಏಕೋ ಧಮ್ಮಿಕೋ ವಾಣಿಜೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ತಂ ಆದಾಯ ಗತೋ"ತಿ ಆಹ। ತಂ ಸುತ್ವಾವ "ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಾಯ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಯಾ ಪರಿಹೀನೋಮ್ಹಿ, ಮಹಾಜಾನಿಕರೋ ವತ ಮೇ ಅಯ"ನ್ತಿ ಸಞ್ಜಾತಬಲವಸೋಕೋ ಸತಿಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ವಿಸಞ್ಞೀ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಹತ್ಥಗತೇ ಕಹಾಪಣೇ ಚೇವ ಭಣ್ಡಿಕಞ್ಚ ಘರದ್ವಾರೇಯೇವ ವಿಕಿರಿತ್ವಾ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಂ ಪಹಾಯ ತುಲಾದಣ್ಡಂ ಮುಗ್ಗರಂ ಕತ್ವಾ ಆದಾಯ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಅನುಪದಂ ಪಕ್ಕನ್ತೋ ನದೀತೀರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಮ್ಭೋ, ನಾವಿಕ, ನಾವಂ ನಿವತ್ತೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪನ "ತಾತ, ಮಾ ನಿವತ್ತಯೀ"ತಿ ಪಟಿಸೇಧೇಸಿ। ಇತರಸ್ಸಪಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ಬಲವಸೋಕೋ ಉದಪಾದಿ, ಹದಯಂ ಉಣ್ಹಂ ಅಹೋಸಿ, ಮುಖತೋ ಲೋಹಿತಂ ಉಗ್ಗಞ್ಛಿ, ವಾಪಿಕದ್ದಮೋ ವಿಯ ಹದಯಂ ಫಲಿ। ಸೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೇ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣಿ । ಇದಂ ಪಠಮಂ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತೇ ಆಘಾತಬನ್ಧನಂ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋವ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಕಥೇಸಿ -

೩. "ಇಧ ಚೇ ನಂ ವಿರಾಧೇಸಿ, ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸ ನಿಯಾಮತಂ।
ಚಿರಂ ತ್ವಂ ಅನುತಪ್ಪೇಸಿ, ಸೇರಿವಾಯಂವ ವಾಣಿಜೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಇಧ ಚೇ ನಂ ವಿರಾಧೇಸಿ, ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸ ನಿಯಾಮತ**ನ್ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ ಏತಂ ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸ ನಿಯಾಮತಾಸಙ್ಖಾತಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಂ ವಿರಾಧೇಸಿ। ಯದಿ ವಿರಾಧೇಸಿ, ವೀರಿಯಂ ಓಸ್ಸಜನ್ತೋ ನಾಧಿಗಚ್ಛಸಿ ನ ಪಟಿಲಭಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಚಿರಂ ತ್ವಂ ಅನುತಪ್ಪೇಸೀ**ತಿ ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತ್ವಂ ದೀಘಮದ್ಧಾನಂ ಸೋಚನ್ತೋ ಪರಿದೇವನ್ತೋ ಅನುತಪೇಸ್ಸಸಿ, ಅಥ ವಾ ಓಸ್ಸಟ್ಠವೀರಿಯತಾಯ ಅರಿಯಮಗ್ಗಸ್ಸ ವಿರಾಧಿತತ್ತಾ ದೀಘರತ್ತಂ ನಿರಯಾದೀಸು ಉಪ್ಪನ್ನೋ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾನಿ ದುಕ್ಖಾನಿ ಅನುಭವನ್ತೋ ಅನುತಪ್ಪಿಸ್ಸಸಿ ಕಿಲಮಿಸ್ಸಸೀತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ। ಕಥಂ? **ಸೇರಿವಾಯಂವ ವಾಣಿಜೋ**ತಿ "ಸೇರಿವಾ"ತಿ ಏವಂನಾಮಕೋ ಅಯಂ ವಾಣಿಜೋ ಯಥಾ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಥಾ ಪುಬ್ಬೇ ಸೇರಿವನಾಮಕೋ ವಾಣಿಜೋ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಂ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಂ ಲಭಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ

ಗಹಣತ್ಥಾಯ ವೀರಿಯಂ ಅಕತ್ವಾ ತತೋ ಪರಿಹೀನೋ ಅನುತಪ್ಪಿ, ಏವಮೇವ ತ್ವಮ್ಪಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ ಪಟಿಯತ್ತಸುವಣ್ಣಪಾತಿಸದಿಸಂ ಅರಿಯಮಗ್ಗಂ ಓಸ್ಸಟ್ಠವೀರಿಯತಾಯ ಅನಧಿಗಚ್ಛನ್ತೋ ತತೋ ಪರಿಹೀನೋ ದೀಘರತ್ತಂ ಅನುತಪ್ಪಿಸ್ಸಸಿ। ಸಚೇ ಪನ ವೀರಿಯಂ ನ ಓಸ್ಸಜಿಸ್ಸಸಿ, ಪಣ್ಡಿತವಾಣಿಜೋ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಂ ವಿಯ ಮಮ ಸಾಸನೇ ನವವಿಧಮ್ಪಿ ಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮಂ ಪಟಿಲಭಿಸ್ಸಸೀತಿ।

ಏವಮಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ಅರಹತ್ತೇನ ಕೂಟಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಓಸ್ಸಟ್ಠವೀರಿಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಗ್ಗಫಲೇ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾಪಿ ದ್ವೇ ವತ್ಥೂನಿ ಕಥೇತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ದಸ್ಸೇಸಿ – "ತದಾ ಬಾಲವಾಣಿಜೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಪಣ್ಡಿತವಾಣಿಜೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ ದೇಸನಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ।

ಸೇರಿವವಾಣಿಜಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

೪. ಚೂಳಸೇಟ್ಠಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಪ್ಪಕೇನಪಿ ಮೇಧಾವೀತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಕಮ್ಬವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಚೂಳಪನ್ಥಕತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ತತ್ಥ ಚೂಳಪನ್ಥಕಸ್ಸ ತಾವ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಕಥೇತಬ್ಬಾ। ರಾಜಗಹೇ ಕಿರ ಧನಸೇಟ್ಠಿಕುಲಸ್ಸ ಧೀತಾ ಅತ್ತನೋ ದಾಸೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ಥವಂ ಕತ್ವಾ "ಅಞ್ಞೇಪಿ ಮೇ ಇಮಂ ಕಮ್ಮಂ ಜಾನೇಯ್ಯು"ನ್ತಿ ಭೀತಾ ಏವಮಾಹ "ಅಮ್ಹೇಹಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ವಸಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಸಚೇ ಮೇ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಇಮಂ ದೋಸಂ ಜಾನಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಖಣ್ಡಾಖಣ್ಡಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ವಿದೇಸಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಹತ್ಥಸಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗದ್ವಾರೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ "ಯತ್ಥ ವಾ ತತ್ಥ ವಾ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಅಜಾನನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಉಭೋಪಿ ಅಗಮಂಸು।

ತೇಸಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ವಸನ್ತಾನಂ ಸಂವಾಸಮನ್ವಾಯ ತಸ್ಸಾ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಗಬ್ಭೋ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಸಾ ಗಬ್ಭಪರಿಪಾಕಂ ಆಗಮ್ಮ ಸಾಮಿಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತೇಸಿ "ಗಬ್ಭೋ ಮೇ ಪರಿಪಾಕಂ ಗತೋ, ಞಾತಿಬನ್ಧುವಿರಹಿತೇ ಠಾನೇ ಗಬ್ಭವುಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದುಕ್ಖಮೇವ, ಕುಲಗೇಹಮೇವ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ। ಸೋ "ಸಚಾಹಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಜೀವಿತಂ ಮೇ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಅಜ್ಜ ಗಚ್ಛಾಮ, ಸ್ವೇ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ದಿವಸೇ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇಸಿ। ಸಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯಂ ಬಾಲೋ ಅತ್ತನೋ ದೋಸಮಹನ್ತತಾಯ ಗನ್ತುಂ ನ ಉಸ್ಸಹತಿ, ಮಾತಾಪಿತರೋ ನಾಮ ಏಕನ್ತಹಿತಾ, ಅಯಂ ಗಚ್ಛತು ವಾ ಮಾ ವಾ, ಮಯಾ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸಾ ತಸ್ಮಿಂ ಗೇಹಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಗೇಹಪರಿಕ್ಖಾರಂ ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಕುಲಘರಂ ಗತಭಾವಂ ಅನನ್ತರಗೇಹವಾಸೀನಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ।

ಅಥ ಸೋ ಪುರಿಸೋ ಘರಂ ಆಗತೋ ತಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಪಟಿವಿಸ್ಸಕೇ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಕುಲಘರಂ ಗತಾ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ವೇಗೇನ ಅನುಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ತತ್ಥೇವ ಗಬ್ಭವುಟ್ಠಾನಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ "ಕಿಂ ಇದಂ ಭದ್ದೇ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಸಾಮಿ, ಏಕೋ ಪುತ್ತೋ ಜಾತೋ"ತಿ। "ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ? "ಯಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಮಯಂ ಕುಲಘರಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಮ, ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಅನ್ತರಾವ ನಿಪ್ಫನ್ನಂ, ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮ, ನಿವತ್ತಾಮಾ"ತಿ ದ್ವೇಪಿ ಏಕಚಿತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿಂಸು। ತಸ್ಸ ಚ ದಾರಕಸ್ಸ ಪನ್ಥೇ ಜಾತತ್ತಾ "ಪನ್ಥಕೋ"ತಿ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು । ತಸ್ಸಾ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಅಪರೋಪಿ ಗಬ್ಭೋ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಸಬ್ಬಂ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ವಿತ್ಥಾರೇತಬ್ಬಂ। ತಸ್ಸಾಪಿ ದಾರಕಸ್ಸ ಪನ್ಥೇ ಜಾತತ್ತಾ ಪಠಮಜಾತಸ್ಸ "ಮಹಾಪನ್ಥಕೋ"ತಿ ನಾಮಂ ಕತ್ವಾ ಇತರಸ್ಸ "ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ"ತಿ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ತೇ ದ್ವೇಪಿ ದಾರಕೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಮೇವ ಆಗತಾ।

ತೇಸಂ ತತ್ಥ ವಸನ್ತಾನಂ ಅಯಂ ಮಹಾಪನ್ಥಕದಾರಕೋ ಅಞ್ಞೇ ದಾರಕೇ “ಚೂಳಪಿತಾ ಮಹಾಪಿತಾ”ತಿ, “ಅಯ್ಯಕೋ ಅಯ್ಯಿಕಾ”ತಿ ಚ ವದನ್ತೇ ಸುತ್ವಾ ಮಾತರಂ ಪುಚ್ಛಿ “ಅಮ್ಮ, ಅಞ್ಞೇ ದಾರಕಾ ‘ಚೂಳಪಿತಾ ಮಹಾಪಿತಾ’ತಿಪಿ ವದನ್ತಿ, ‘ಅಯ್ಯಕೋ ಅಯ್ಯಿಕಾ’ತಿಪಿ ವದನ್ತಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಞಾತಕಾ ನತ್ಥೀ”ತಿ। “ಆಮ, ತಾತ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಏತ್ಥ ಞಾತಕಾ ನತ್ಥಿ, ರಾಜಗಹನಗರೇ ಪನ ವೋ ಧನಸೇಟ್ಠಿ ನಾಮ ಅಯ್ಯಕೋ, ತತ್ಥ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಬಹೂ ಞಾತಕಾ”ತಿ। “ಕಸ್ಮಾ ತತ್ಥ ನ ಗಚ್ಛಥ, ಅಮ್ಮಾ”ತಿ? ಸಾ ಅತ್ತನೋ ಅಗಮನಕಾರಣಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಅಕಥೇತ್ವಾ ಪುತ್ತೇಸು ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕಥೇನ್ತೇಸು ಸಾಮಿಕಂ ಆಹ - “ಇಮೇ ದಾರಕಾ ಮಂ ಅತಿವಿಯ ಕಿಲಮೇನ್ತಿ, ಕಿಂ ನೋ ಮಾತಾಪಿತರೋ ದಿಸ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಏಹಿ ದಾರಕಾನಂ ಅಯ್ಯಕಕುಲಂ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ। “ಅಹಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ಭವಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ತಂ ಪನ ತತ್ಥ ನಯಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಸಾಧು, ಅಯ್ಯ, ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಉಪಾಯೇನ ದಾರಕಾನಂ ಅಯ್ಯಕಕುಲಮೇವ ದಟ್ಠುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ದ್ವೇಪಿ ಜನಾ ದಾರಕೇ ಆದಾಯ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ರಾಜಗಹಂ ಪತ್ವಾ ನಗರದ್ವಾರೇ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಸಾಲಾಯ ನಿವಾಸಂ ಕತ್ವಾ ದಾರಕಮಾತಾ ದ್ವೇ ದಾರಕೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತಭಾವಂ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಆರೋಚಾಪೇಸಿ।

ತೇ ತಂ ಸಾಸನಂ ಸುತ್ವಾ “ಸಂಸಾರೇ ವಿಚರನ್ತಾನಂ ನ ಪುತ್ತೋ ನ ಧೀತಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ತೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಮಹಾಪರಾಧಿಕಾ, ನ ಸಕ್ಕಾ ತೇಹಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಚಕ್ಖುಪಥೇ ಠಾತುಂ, ಏತ್ತಕಂ ಪನ ಧನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದ್ವೇಪಿ ಜನಾ ಫಾಸುಕಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಜೀವನ್ತು, ದಾರಕೇ ಪನ ಇಧ ಪೇಸೇನ್ತೂ”ತಿ। ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಪೇಸಿತಂ ಧನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದಾರಕೇ ಆಗತದೂತಾನಂಯೇವ ಹತ್ಥೇ ದತ್ವಾ ಪೇಸೇಸಿ, ದಾರಕಾ ಅಯ್ಯಕಕುಲೇ ವಡ್ಢನ್ತಿ। ತೇಸು ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ಅತಿದಹರೋ, ಮಹಾಪನ್ಥಕೋ ಪನ ಅಯ್ಯಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ದಸಬಲಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸೋತುಂ ಗಚ್ಛತಿ। ತಸ್ಸ ನಿಚ್ಚಂ ಸತ್ಥು ಸಮ್ಮುಖಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಚಿತ್ತಂ ನಮಿ। ಸೋ ಅಯ್ಯಕಂ ಆಹ “ಸಚೇ ತುಮ್ಹೇ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಥ, ಅಹಂ ಪಬ್ಬಜೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ। “ಕಿಂ ವದೇಸಿ, ತಾತ, ಮಯ್ಹಂ ಸಕಲಲೋಕಸ್ಸಪಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾತೋ ತವೇವ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಭದ್ದಿಕಾ, ಸಚೇ ಸಕ್ಕೋಸಿ, ಪಬ್ಬಜ ತಾತಾ”ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗತೋ। ಸತ್ಥಾ “ಕಿಂ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ದಾರಕೋ ತೇ ಲದ್ಧೋ”ತಿ। “ಆಮ, ಭನ್ತೇ ಅಯಂ ದಾರಕೋ ಮಯ್ಹಂ ನತ್ತಾ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಾಮೀತಿ ವದತೀ”ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ ಅಞ್ಞತರಂ ಪಿಣ್ಡಚಾರಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ “ಇಮಂ ದಾರಕಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಹೀ”ತಿ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಥೇರೋ ತಸ್ಸ ತಚಪಞ್ಚಕಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಸೋ ಬಹುಂ ಬುದ್ಧವಚನಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪರಿಪುಣ್ಣವಸ್ಸೋ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಲಭಿ। ಉಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹುತ್ವಾ ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕಾರೇ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

ಸೋ ಝಾನಸುಖೇನ, ಮಗ್ಗಸುಖೇನ, ಫಲಸುಖೇನ ವೀತಿನಾಮೇನ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಸಕ್ಕಾ ನು ಖೋ ಇಮಂ ಸುಖಂ ಚೂಳಪನ್ಥಕಸ್ಸ ದಾತು”ನ್ತಿ। ತತೋ ಅಯ್ಯಕಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ “ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಸಚೇ ತುಮ್ಹೇ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಥ, ಅಹಂ ಚೂಳಪನ್ಥಕಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ ಆಹ। “ಪಬ್ಬಾಜೇಥ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। ಥೇರೋ ಚೂಳಪನ್ಥಕದಾರಕಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ದಸಸು ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಚೂಳಪನ್ಥಕಸಾಮಣೇರೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾವ ದನ್ಧೋ ಅಹೋಸಿ।

> “ಪದುಮಂ ಯಥಾ ಕೋಕನದಂ ಸುಗನ್ಧಂ, ಪಾತೋ ಸಿಯಾ ಫುಲ್ಲಮವೀತಗನ್ಧಂ।
> ಅಙ್ಗೀರಸಂ ಪಸ್ಸ ವಿರೋಚಮಾನಂ, ತಪನ್ತಮಾದಿಚ್ಚಮಿವನ್ತಲಿಕ್ಖೇ”ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೨೩; ಅ॰ ನಿ॰ ೫.೧೯೫) -

ಇಮಂ ಏಕಗಾಥಂ ಚತೂಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ಗಣ್ಹಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಸೋ ಕಿರ ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞವಾ ಹುತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ದನ್ಧಭಿಕ್ಖುನೋ ಉದ್ದೇಸಗ್ಗಹಣಕಾಲೇ ಪರಿಹಾಸಕೇಳಿಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತೇನ ಪರಿಹಾಸೇನ ಲಜ್ಜಿತೋ ನೇವ ಉದ್ದೇಸಂ ಗಣ್ಹಿ, ನ ಸಜ್ಝಾಯಮಕಾಸಿ। ತೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಅಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾವ ದನ್ಧೋ ಜಾತೋ, ಗಹಿತಗಹಿತಂ ಪದಂ ಉಪರೂಪರಿ ಪದಂ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ನಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಇಮಮೇವ ಗಾಥಂ ಗಹೇತುಂ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸಾ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾ।

ಅಥ ನಂ ಮಹಾಪನ್ಥಕೋ ಆಹ “ಚೂಳಪನ್ಥಕ, ತ್ವಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ ಅಭಬ್ಬೋ, ಚತೂಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ಏಕಮ್ಪಿ ಗಾಥಂ ಗಹೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಸಿ, ಪಬ್ಬಜಿತಕಿಚ್ಚಂ ಪನ ತ್ವಂ ಕಥಂ ಮತ್ಥಕಂ ಪಾಪೇಸ್ಸಸಿ, ನಿಕ್ಖಮ ಇತೋ”ತಿ ವಿಹಾರಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿ।

ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಸಿನೇಹೇನ ಗಿಹಿಭಾವಂ ನ ಪತ್ಥೇತಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಕಾಲೇ ಮಹಾಪನ್ಥಕೋ ಭತ್ತುದ್ದೇಸಕೋ ಹೋತಿ। ಜೀವಕೋ ಕೋಮಾರಭಚ್ಚೋ ಬಹುಂ ಗನ್ಧಮಾಲಂ ಆದಾಯ ಅತ್ತನೋ ಅಮ್ಬವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ದಸಬಲಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಮಹಾಪನ್ಥಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಕಿತ್ತಕಾ , ಭನ್ತೇ, ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಪಞ್ಚಮತ್ತಾನಿ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನೀ"ತಿ। "ಸ್ವೇ, ಭನ್ತೇ, ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಾನಿ ಪಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಿ ಆದಾಯ ಅಮ್ಹಾಕಂ ನಿವೇಸನೇ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ। "ಉಪಾಸಕ, ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖು ದನ್ಧೋ ಅವಿರುಳ್ಹಿಧಮ್ಮೋ, ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸೇಸಾನಂ ನಿಮನ್ತನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ಥೇರೋ ಆಹ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಥೇರೋ ಏತ್ತಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನಿಮನ್ತನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ತೋ ಮಂ ಬಾಹಿರಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛತಿ, ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಮಯ್ಹಂ ಭಾತಿಕಸ್ಸ ಮಯಿ ಚಿತ್ತಂ ಭಿನ್ನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಕಿಂ ಇದಾನಿ ಮಯ್ಹಂ ಇಮಿನಾ ಸಾಸನೇನ, ಗಿಹೀ ಹುತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋನ್ತೋ ಜೀವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ।

ಸೋ ಪುನದಿವಸೇ ಪಾತೋವ "ಗಿಹೀ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಾಯಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇಯೇವ ಲೋಕಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಕಾರಣಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಠಮತರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಚೂಳಪನ್ಥಕಸ್ಸ ಗಮನಮಗ್ಗೇ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ಘರಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಕಹಂ ಪನ, ತ್ವಂ ಚೂಳಪನ್ಥಕ, ಇಮಾಯ ವೇಲಾಯ ಗಚ್ಛಸೀ"ತಿ ಆಹ। ಭಾತಾ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ನಿಕ್ಕಡ್ಢತಿ , ತೇನಾಹಂ ವಿಬ್ಭಮಿತುಂ ಗಚ್ಛಾಮೀತಿ। ಚೂಳಪನ್ಥಕ, ತವ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ನಾಮ ಮಮ ಸನ್ತಕಾ, ಭಾತರಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿತೋ ಕಸ್ಮಾ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ನಾಗಞ್ಛಿ? ಏಹಿ ಕಿಂ ತೇ ಗಿಹಿಭಾವೇನ, ಮಮ ಸನ್ತಿಕೇ ಭವಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಭಗವಾ ಚೂಳಪನ್ಥಕಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಪ್ಪಮುಖೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ "ಚೂಳಪನ್ಥಕ, ತ್ವಂ ಪುರತ್ಥಾಭಿಮುಖೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಂ ಪಿಲೋತಿಕಂ 'ರಜೋಹರಣಂ ರಜೋಹರಣ'ನ್ತಿ ಪರಿಮಜ್ಜನ್ತೋ ಇಧೇವ ಹೋಹೀ"ತಿ ಇದ್ಧಿಯಾ ಅಭಿಸಙ್ಖತಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಪಿಲೋತಿಕಾಖಣ್ಡಂ ದತ್ವಾ ಕಾಲೇ ಆರೋಚಿತೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಜೀವಕಸ್ಸ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ।

ಚೂಳಪನ್ಥಕೋಪಿ ಸೂರಿಯಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಂ ಪಿಲೋತಿಕಾಖಣ್ಡಂ "ರಜೋಹರಣಂ ರಜೋಹರಣ"ನ್ತಿ ಪರಿಮಜ್ಜನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ, ತಸ್ಸ ತಂ ಪಿಲೋತಿಕಾಖಣ್ಡಂ ಪರಿಮಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಪರಿಮಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಕಿಲಿಟ್ಠಂ ಅಹೋಸಿ। ತತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಇದಂ ಪಿಲೋತಿಕಾಖಣ್ಡಂ ಅತಿವಿಯ ಪರಿಸುದ್ಧಂ, ಇಮಂ ಪನ ಅತ್ತಭಾವಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪುರಿಮಪಕತಿಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಏವಂ ಕಿಲಿಟ್ಠಂ ಜಾತಂ, ಅನಿಚ್ಚಾ ವತ ಸಙ್ಖಾರಾ"ತಿ ಖಯವಯಂ ಪಟ್ಠಪೇನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ಚೂಳಪನ್ಥಕಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಆರುಳ್ಹ"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ "ಚೂಳಪನ್ಥಕ, ತ್ವಂ ಏತಂ ಪಿಲೋತಿಕಾಖಣ್ಡಮೇವ ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಂ ರಜೋರಞ್ಜಿತಂ ಜಾತನ್ತಿ ಮಾ ಸಞ್ಞಂ ಕರಿ, ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಪನ ತೇ ರಾಗರಜಾದಯೋ ಅತ್ಥಿ, ತೇ ಹರಾಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಓಭಾಸಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪುರತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ವಿಯ ಪಞ್ಞಾಯಮಾನರೂಪೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

"ರಾಗೋ ರಜೋ ನ ಚ ಪನ ರೇಣು ವುಚ್ಚತಿ, ರಾಗಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ ರಜೋತಿ।
ಏತಂ ರಜಂ ವಿಪ್ಪಜಹಿತ್ವ ಭಿಕ್ಖವೋ, ವಿಹರನ್ತಿ ತೇ ವಿಗತರಜಸ್ಸ ಸಾಸನೇ॥

"ದೋಸೋ ರಜೋ ನ ಚ ಪನ ರೇಣು ವುಚ್ಚತಿ, ದೋಸಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ ರಜೋತಿ।
ಏತಂ ರಜಂ ವಿಪ್ಪಜಹಿತ್ವ ಭಿಕ್ಖವೋ, ವಿಹರನ್ತಿ ತೇ ವಿಗತರಜಸ್ಸ ಸಾಸನೇ॥

"ಮೋಹೋ ರಜೋ ನ ಚ ಪನ ರೇಣು ವುಚ್ಚತಿ, ಮೋಹಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ ರಜೋತಿ।
ಏತಂ ರಜಂ ವಿಪ್ಪಜಹಿತ್ವ ಭಿಕ್ಖವೋ, ವಿಹರನ್ತಿ ತೇ ವಿಗತರಜಸ್ಸ ಸಾಸನೇ"ತಿ॥ (ಮಹಾನಿ॰ ೨೦೯; ಚೂಳನಿ॰ ಉದಯಮಾಣವಪುಚ್ಛಾನಿದ್ದೇಸ ೭೪)।

ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ, ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿಯೇವಸ್ಸ ತೀಣಿ ಪಿಟಕಾನಿ ಆಗಮಂಸು। ಸೋ ಕಿರ ಪುಬ್ಬೇ ರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕರೋನ್ತೋ ನಲಾಟತೋ ಸೇದೇ ಮುಚ್ಚನ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇನ

ಸಾಟಕೇನ ನಲಾಟನ್ತಂ ಪುಞ್ಛಿ, ಸಾಟಕೋ ಕಿಲಿಟ್ಠೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ “ಇಮಂ ಸರೀರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಏವರೂಪೋ ಪರಿಸುದ್ಧೋ ಸಾಟಕೋ ಪಕತಿಂ ಜಹಿತ್ವಾ ಕಿಲಿಟ್ಠೋ ಜಾತೋ, ಅನಿಚ್ಚಾ ವತ ಸಙ್ಖಾರಾ”ತಿ ಅನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಲಭಿ। ತೇನ ಕಾರಣೇನಸ್ಸ ರಜೋಹರಣಮೇವ ಪಚ್ಚಯೋ ಜಾತೋ।

ಜೀವಕೋಪಿ ಖೋ ಕೋಮಾರಭಚ್ಚೋ ದಸಬಲಸ್ಸ ದಕ್ಖಿಣೋದಕಂ ಉಪನಾಮೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ “ನನು, ಜೀವಕ, ವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅತ್ಥೀ”ತಿ ಹತ್ಥೇನ ಪತ್ತಂ ಪಿದಹಿ। ಮಹಾಪನ್ಥಕೋ “ಭನ್ತೇ, ವಿಹಾರೇ ನತ್ಥಿ ಭಿಕ್ಖೂ”ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ “ಅತ್ಥಿ ಜೀವಕಾ”ತಿ ಆಹ। ಜೀವಕೋ “ತೇನ ಹಿ, ಭಣೇ, ಗಚ್ಛ, ವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ವಾ ನತ್ಥಿಭಾವಂ ವಾ ಜಾನಾಹೀ”ತಿ ಪುರಿಸಂ ಪೇಸೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ “ಮಯ್ಹಂ ಭಾತಿಕೋ ‘ವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖೂ ನತ್ಥೀ’ತಿ ಭಣತಿ, ವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅತ್ಥಿಭಾವಮಸ್ಸ ಪಕಾಸೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಕಲಂ ಅಮ್ಬವನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂಯೇವ ಪೂರೇಸಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಚೀವರಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಏಕಚ್ಚೇ ರಜನಕಮ್ಮಂ, ಏಕಚ್ಚೇ ಸಜ್ಝಾಯಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ ಏವಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಅಸದಿಸಂ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸಂ ಮಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಪುರಿಸೋ ವಿಹಾರೇ ಬಹೂ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ “ಅಯ್ಯ , ಸಕಲಂ ಅಮ್ಬವನಂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪರಿಪುಣ್ಣ”ನ್ತಿ ಜೀವಕಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ। ಥೇರೋಪಿ ಖೋ ತತ್ಥೇವ -

“ಸಹಸ್ಸಕ್ಖತ್ತುಮತ್ತಾನಂ, ನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾನ ಪನ್ಥಕೋ।
ನಿಸೀದಮ್ಬವನೇ ರಮ್ಮೇ, ಯಾವ ಕಾಲಪ್ಪವೇದನಾ”ತಿ॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೫೬೩)।

ಅಥ ಸತ್ಥಾ ತಂ ಪುರಿಸಂ ಆಹ - “ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ‘ಸತ್ಥಾ ಚೂಳಪನ್ಥಕಂ ನಾಮ ಪಕ್ಕೋಸತೀ’ತಿ ವದೇಹೀ”ತಿ। ತೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ತಥಾವುತ್ತೇ “ಅಹಂ ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ, ಅಹಂ ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ”ತಿ ಮುಖಸಹಸ್ಸಂ ಉಟ್ಠಹಿ। ಪುರಿಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ “ಸಬ್ಬೇಪಿ ಕಿರ ತೇ, ಭನ್ತೇ, ಚೂಳಪನ್ಥಕಾಯೇವ ನಾಮಾ”ತಿ ಆಹ। ತೇನ ಹಿ ತ್ವಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಯೋ ಪಠಮಂ “ಅಹಂ ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ”ತಿ ವದತಿ, ತಂ ಹತ್ಥೇ ಗಣ್ಹ, ಅವಸೇಸಾ ಅನ್ತರಧಾಯಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ। ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ, ತಾವದೇವ ಸಹಸ್ಸಮತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅನ್ತರಧಾಯಿಂಸು। ಥೇರೋ ತೇನ ಪುರಿಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಜೀವಕಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ “ಜೀವಕ, ಚೂಳಪನ್ಥಕಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ಗಣ್ಹ, ಅಯಂ ತೇ ಅನುಮೋದನಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ”ತಿ। ಜೀವಕೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಥೇರೋ ಸೀಹನಾದಂ ನದನ್ತೋ ತರುಣಸೀಹೋ ವಿಯ ತೀಣಿ ಪಿಟಕಾನಿ ಸಂಖೋಭೇತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಅಕಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವಾರೋ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ವತ್ತೇ ದಸ್ಸಿತೇ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಪ್ಪಮುಖೇ ಠತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸುಗತೋವಾದಂ ದತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಸುರಭಿಗನ್ಧವಾಸಿತಂ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣೇನ ಪಸ್ಸೇನ ಸೀಹಸೇಯ್ಯಂ ಉಪಗತೋ। ಅಥ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಸಮೋಸರಿತ್ವಾ ರತ್ತಕಮ್ಬಲಸಾಣಿಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪನ್ತಾ ವಿಯ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಗುಣಕಥಂ ಆರಭಿಂಸು “ಆವುಸೋ, ಮಹಾಪನ್ಥಕೋ ಚೂಳಪನ್ಥಕಸ್ಸ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ‘ಚತೂಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ಏಕಗಾಥಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ದನ್ಧೋ ಅಯ’ನ್ತಿ ವಿಹಾರಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಪನ ಅತ್ತನೋ ಅನುತ್ತರಧಮ್ಮರಾಜತಾಯ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವಸ್ಸ ಅನ್ತರಭತ್ತೇ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಅದಾಸಿ, ತೀಣಿ ಪಿಟಕಾನಿ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿಯೇವ ಆಗತಾನಿ, ಅಹೋ ಬುದ್ಧಾನಂ ಬಲಂ ನಾಮ ಮಹನ್ತ”ನ್ತಿ।

ಅಥ ಭಗವಾ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಇಮಂ ಕಥಾಪವತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ “ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಬುದ್ಧಸೇಯ್ಯಾಯ ಉಟ್ಠಾಯ ಸುರತ್ತದುಪಟ್ಟಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ವಿಜ್ಜುಲತಂ ವಿಯ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ರತ್ತಕಮ್ಬಲಸದಿಸಂ ಸುಗತಮಹಾಚೀವರಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಸುರಭಿಗನ್ಧಕುಟಿತೋ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಮತ್ತವಾರಣೋ ವಿಯ ಸೀಹವಿಕ್ಕನ್ತವಿಲಾಸೇನ ವಿಜಮ್ಭಮಾನೋ ಸೀಹೋ ವಿಯ ಅನನ್ತಾಯ ಬುದ್ಧಲೀಲಾಯ ಧಮ್ಮಸಭಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತಮಣ್ಡಪಮಜ್ಝೇ ಸುಪಞ್ಞತ್ತವರಬುದ್ಧಾಸನಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಛಬ್ಬಣ್ಣಬುದ್ಧರಸ್ಮಿಯೋ

ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೋ ಅಣ್ಣವಕುಚ್ಛಿಂ ಓಭಾಸಯಮಾನೋ ಯುಗನ್ಧರಮತ್ಥಕೇ ಬಾಲಸೂರಿಯೋ ವಿಯ ಆಸನಮಜ್ಝೇ ನಿಸೀದಿ। ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇ ಪನ ಆಗತಮತ್ತೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಕಥಂ ಪಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಮುದುಕೇನ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತೇನ ಪರಿಸಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಅಯಂ ಪರಿಸಾ ಅತಿವಿಯ ಸೋಭತಿ, ಏಕಸ್ಸಪಿ ಹತ್ಥಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ವಾ ಪಾದಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ವಾ ಉಕ್ಕಾಸಿತಸದ್ದೋ ವಾ ಖಿಪಿತಸದ್ದೋ ವಾ ನತ್ಥಿ, ಸಬ್ಬೇಪಿಮೇ ಬುದ್ಧಗಾರವೇನ ಸಗಾರವಾ ಬುದ್ಧತೇಜೇನ ತಜ್ಜಿತಾ ಮಯಿ ಆಯುಕಪ್ಪಮ್ಪಿ ಅಕಥೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೇ ಪಠಮಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ನ ಕಥೇಸ್ಸನ್ತಿ, ಕಥಾಸಮುಟ್ಠಾಪನವತ್ತಂ ನಾಮ ಮಯಾವ ಜಾನಿತಬ್ಬಂ, ಅಹಮೇವ ಪಠಮಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಮಧುರೇನ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಸರೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ, ಕಾ ಚ ಪನ ವೋ ಅನ್ತರಾಕಥಾ ವಿಪ್ಪಕತಾ"ತಿ ಆಹ। ಭನ್ತೇ, ನ ಮಯಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ನಿಸಿನ್ನಾ ಅಞ್ಞಂ ತಿರಚ್ಛಾನಕಥಂ ಕಥೇಮ, ತುಮ್ಹಾಕಂಯೇವ ಪನ ಗುಣೇ ವಣ್ಣಯಮಾನಾ ನಿಸಿನ್ನಾಮ್ಹ "ಆವುಸೋ ಮಹಾಪನ್ಥಕೋ ಚೂಳಪನ್ಥಕಸ್ಸ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಅಜಾನನ್ತೋ 'ಚತೂಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ಏಕಂ ಗಾಥಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ದನ್ಧೋ ಅಯ'ನ್ತಿ ವಿಹಾರಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಪನ ಅನುತ್ತರಧಮ್ಮರಾಜತಾಯ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವಸ್ಸ ಅನ್ತರಭತ್ತೇ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಅದಾಸಿ, ಅಹೋ ಬುದ್ಧಾನಂ ಬಲಂ ನಾಮ ಮಹನ್ತ"ನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಇದಾನಿ ತಾವ ಧಮ್ಮೇಸು ಧಮ್ಮಮಹನ್ತತಂ ಪತ್ತೋ, ಪುಬ್ಬೇ ಪನ ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಭೋಗೇಸುಪಿ ಭೋಗಮಹನ್ತತಂ ಪಾಪುಣೀ"ತಿ ಆಹ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸತ್ಥಸ್ಸ ಆವಿಭಾವತ್ಥಂ ಭಗವನ್ತಂ ಯಾಚಿಂಸು। ಭಗವಾ ಭವನ್ತರೇನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಕಾರಣಂ ಪಾಕಟಂ ಅಕಾಸಿ।

ಅತೀತೇ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸೇಟ್ಠಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಚೂಳಸೇಟ್ಠಿ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ, ಸೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ಬ್ಯತ್ತೋ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಜಾನಾತಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ರಾಜುಪಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಂ ಮತಮೂಸಿಕಂ ದಿಸ್ವಾ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಸಮಾನೇತ್ವಾ ಇದಮಾಹ "ಸಕ್ಕಾ ಚಕ್ಖುಮತಾ ಕುಲಪುತ್ತೇನ ಇಮಂ ಉನ್ದೂರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪುತ್ತದಾರಭರಣಞ್ಚ ಕಾತುಂ ಕಮ್ಮನ್ತೇ ಚ ಪಯೋಜೇತು"ನ್ತಿ? ಅಞ್ಞತರೋ ದುಗ್ಗತಕುಲಪುತ್ತೋ ತಂ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ನಾಯಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಕಥೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ತಂ ಮೂಸಿಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಆಪಣೇ ಬಿಳಾಲಸ್ಸತ್ಥಾಯ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಕಾಕಣಿಕಂ ಲಭಿತ್ವಾ ತಾಯ ಕಾಕಣಿಕಾಯ ಫಾಣಿತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕೇನ ಘಟೇನ ಪಾನೀಯಂ ಗಣ್ಹಿ। ಸೋ ಅರಞ್ಞತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇ ಮಾಲಾಕಾರೇ ದಿಸ್ವಾ ಥೋಕಂ ಥೋಕಂ ಫಾಣಿತಖಣ್ಡಂ ದತ್ವಾ ಉಳುಙ್ಕೇನ ಪಾನೀಯಂ ಅದಾಸಿ, ತೇ ಚಸ್ಸ ಏಕೇಕಂ ಪುಪ್ಫಮುಟ್ಠಿಂ ಅದಂಸು। ಸೋ ತೇನ ಪುಪ್ಫಮೂಲೇನ ಪುನದಿವಸೇಪಿ ಫಾಣಿತಞ್ಚ ಪಾನೀಯಘಟಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಾರಾಮಮೇವ ಗತೋ। ತಸ್ಸ ತಂ ದಿವಸಂ ಮಾಲಾಕಾರಾ ಅಡ್ಢೋಚಿತಕೇ ಪುಪ್ಫಗಚ್ಛೇ ದತ್ವಾ ಅಗಮಂಸು। ಸೋ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಇಮಿನಾ ಉಪಾಯೇನ ಅಟ್ಠ ಕಹಾಪಣೇ ಲಭಿ।

ಪುನ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಾತವುಟ್ಠಿದಿವಸೇ ರಾಜುಯ್ಯಾನೇ ಬಹೂ ಸುಕ್ಖದಣ್ಡಕಾ ಚ ಸಾಖಾ ಚ ಪಲಾಸಞ್ಚ ವಾತೇನ ಪಾತಿತಂ ಹೋತಿ, ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೋ ಛಡ್ಡೇತುಂ ಉಪಾಯಂ ನ ಪಸ್ಸತಿ । ಸೋ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ "ಸಚೇ ಇಮಾನಿ ದಾರುಪಣ್ಣಾನಿ ಮಯ್ಹಂ ದಸ್ಸಸಿ, ಅಹಂ ತೇ ಇಮಾನಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ನೀಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲಂ ಆಹ, ಸೋ "ಗಣ್ಹ ಅಯ್ಯಾ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ಚೂಳನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ದಾರಕಾನಂ ಕೀಳನಮಣ್ಡಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಫಾಣಿತಂ ದತ್ವಾ ಮುಹುತ್ತೇನ ಸಬ್ಬಾನಿ ದಾರುಪಣ್ಣಾನಿ ನೀಹರಾಪೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನದ್ವಾರೇ ರಾಸಿಂ ಕಾರೇಸಿ। ತದಾ ರಾಜಕುಮ್ಭಕಾರೋ ರಾಜಕುಲೇ ಭಾಜನಾನಂ ಪಚನತ್ಥಾಯ ದಾರೂನಿ ಪರಿಯೇಸಮಾನೋ ಉಯ್ಯಾನದ್ವಾರೇ ತಾನಿ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಕಿಣಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿ। ತಂ ದಿವಸಂ ಚೂಳನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ದಾರುವಿಕ್ಕಯೇನ ಸೋಳಸ ಕಹಾಪಣೇ ಚಾಟಿಆದೀನಿ ಚ ಪಞ್ಚ ಭಾಜನಾನಿ ಲಭಿ।

ಸೋ ಚತುವೀಸತಿಯಾ ಕಹಾಪಣೇಸು ಜಾತೇಸು "ಅತ್ಥಿ ಅಯಂ ಉಪಾಯೋ ಮಯ್ಹ"ನ್ತಿ ನಗರದ್ವಾರತೋ ಅವಿದೂರೇ ಠಾನೇ ಏಕಂ ಪಾನೀಯಚಾಟಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತೇ ತಿಣಹಾರಕೇ ಪಾನೀಯೇನ ಉಪಟ್ಠಹಿ। ತೇ ಆಹಂಸು "ಸಮ್ಮ, ತ್ವಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ

ಬಹೂಪಕಾರೋ, ಕಿಂ ತೇ ಕರೋಮಾ"ತಿ? ಸೋ "ಮಯ್ಹಂ ಕಿಚ್ಚೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಕರಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ವಿಚರನ್ತೋ ಥಲಪಥಕಮ್ಮಿಕೇನ ಚ ಜಲಪಥಕಮ್ಮಿಕೇನ ಚ ಸದ್ಧಿಂ ಮಿತ್ತಸನ್ಥವಂ ಅಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಥಲಪಥಕಮ್ಮಿಕೋ "ಸ್ವೇ ಇಮಂ ನಗರಂ ಅಸ್ಸವಾಣಿಜಕೋ ಪಞ್ಚ ಅಸ್ಸಸತಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ತಿಣಹಾರಕೇ ಆಹ "ಅಜ್ಜ ಮಯ್ಹಂ ಏಕೇಕಂ ತಿಣಕಲಾಪಂ ದೇಥ, ಮಯಾ ಚ ತಿಣೇ ಅವಿಕ್ಕಿಣಿತೇ ಅತ್ತನೋ ತಿಣಂ ಮಾ ವಿಕ್ಕಿಣಥಾ"ತಿ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ತಿಣಕಲಾಪಸತಾನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಘರೇ ಪಾಪಯಿಂಸು। ಅಸ್ಸವಾಣಿಜೋ ಸಕಲನಗರೇ ಅಸ್ಸಾನಂ ಗೋಚರಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ತಂ ತಿಣಂ ಗಣ್ಹಿ।

ತತೋ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನಸ್ಸ ಜಲಪಥಕಮ್ಮಿಕೋ ಸಹಾಯಕೋ ಆರೋಚೇಸಿ "ಪಟ್ಟನಮ್ಹಿ ಮಹಾನಾವಾ ಆಗತಾ"ತಿ। ಸೋ "ಅತ್ಥಿ ಅಯಂ ಉಪಾಯೋ"ತಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಕಹಾಪಣೇಹಿ ಸಬ್ಬಪರಿವಾರಸಮ್ಪನ್ನಂ ತಾವಕಾಲಿಕಂ ರಥಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಯಸೇನ ನಾವಾಪಟ್ಟನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಂ ಅಙ್ಗುಲಿಮುದ್ದಿಕಂ ನಾವಿಕಸ್ಸ ಸಚ್ಚಕಾರಂ ದತ್ವಾ ಅವಿದೂರೇ ಠಾನೇ ಸಾಣಿಯಾ ಪರಿಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋ ಪುರಿಸೇ ಆಣಾಪೇಸಿ "ಬಾಹಿರತೋ ವಾಣಿಜೇಸು ಆಗತೇಸು ತತಿಯೇನ ಪಟಿಹಾರೇನ ಮಂ ಆರೋಚೇಥಾ"ತಿ । "ನಾವಾ ಆಗತಾ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿತೋ ಸತಮತ್ತಾ ವಾಣಿಜಾ "ಭಣ್ಡಂ ಗಣ್ಹಾಮಾ"ತಿ ಆಗಮಿಂಸು। ಭಣ್ಡಂ ತುಮ್ಹೇ ನ ಲಭಿಸ್ಸಥ, ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ನಾಮ ಮಹಾವಾಣಿಜೇನ ಸಚ್ಚಕಾರೋ ದಿನ್ನೋತಿ। ತೇ ತಂ ಸುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತಾ। ಪಾದಮೂಲಿಕಪುರಿಸಾ ಪುರಿಮಸಞ್ಞಾವಸೇನ ತತಿಯೇನ ಪಟಿಹಾರೇನ ತೇಸಂ ಆಗತಭಾವಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ತೇ ಸತಮತ್ತಾ ವಾಣಿಜಾ ಏಕೇಕಂ ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ನಾವಾಯ ಪತ್ತಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ಪುನ ಏಕೇಕಂ ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ಪತ್ತಿಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಭಣ್ಡಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಮಕಂಸು।

ಚೂಳನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ದ್ವೇ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕತಞ್ಞುನಾ ಮೇ ಭವಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಏಕಂ ಸತಸಹಸ್ಸಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಚೂಳಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಸಮೀಪಂ ಗತೋ। ಅಥ ನಂ ಸೇಟ್ಠಿ "ಕಿಂ ತೇ, ತಾತ, ಕತ್ವಾ ಇದಂ ಧನಂ ಲದ್ಧ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ "ತುಮ್ಹೇಹಿ ಕಥಿತಉಪಾಯೇ ಠತ್ವಾ ಚತುಮಾಸಬ್ಭನ್ತರೇಯೇವ ಲದ್ಧ"ನ್ತಿ ಮತಮೂಸಿಕಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ವತ್ಥುಂ ಕಥೇಸಿ। ಚೂಳಸೇಟ್ಠಿ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಇದಾನಿ ಏವರೂಪಂ ದಾರಕಂ ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವಯಪ್ಪತ್ತಂ ಅತ್ತನೋ ಧೀತರಂ ದತ್ವಾ ಸಕಲಕುಟುಮ್ಬಸ್ಸ ಸಾಮಿಕಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಅಚ್ಚಯೇನ ತಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ಲಭಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋಪಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋವ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಕಥೇಸಿ -

೪. "ಅಪ್ಪಕೇನಪಿ ಮೇಧಾವೀ, ಪಾಭತೇನ ವಿಚಕ್ಖಣೋ।
ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತಿ ಅತ್ತಾನಂ, ಅಣುಂ ಅಗ್ಗಿಂವ ಸನ್ಧಮ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಪ್ಪಕೇನಪೀತಿ** ಥೋಕೇನಪಿ ಪರಿತ್ತಕೇನಪಿ। **ಮೇಧಾವೀತಿ** ಪಞ್ಞವಾ। **ಪಾಭತೇನಾತಿ** ಭಣ್ಡಮೂಲೇನ। **ವಿಚಕ್ಖಣೋತಿ** ವೋಹಾರಕುಸಲೋ। **ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತಿ ಅತ್ತಾನ**ನ್ತಿ ಮಹನ್ತಂ ಧನಞ್ಚ ಯಸಞ್ಚ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಅತ್ತಾನಂ ಸಣ್ಠಾಪೇತಿ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ। ಯಥಾ ಕಿಂ? **ಅಣುಂ ಅಗ್ಗಿಂವ ಸನ್ಧಮಂ,** ಯಥಾ ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸೋ ಪರಿತ್ತಂ ಅಗ್ಗಿಂ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಗೋಮಯಚುಣ್ಣಾದೀನಿ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಮುಖವಾತೇನ ಧಮನ್ತೋ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತಿ ವಡ್ಢೇತಿ ಮಹನ್ತಂ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧಂ ಕರೋತಿ, ಏವಮೇವ ಪಣ್ಡಿತೋ ಥೋಕಮ್ಪಿ ಪಾಭತಂ ಲಭಿತ್ವಾ ನಾನಾಉಪಾಯೇಹಿ ಪಯೋಜೇತ್ವಾ ಧನಞ್ಚ ಯಸಞ್ಚ ವಡ್ಢೇತಿ , ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಚ ಪನ ತತ್ಥ ಅತ್ತಾನಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ, ತಾಯ ಏವ ವಾ ಪನ ಧನಯಸಮಹನ್ತತಾಯ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತಿ, ಅಭಿಞ್ಞಾತಂ ಪಾಕಟಂ ಕರೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಇತಿ ಭಗವಾ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಇದಾನಿ ಧಮ್ಮೇಸು ಧಮ್ಮಮಹನ್ತತಂ ಪತ್ತೋ, ಪುಬ್ಬೇ ಪನ ಭೋಗೇಸುಪಿ ಭೋಗಮಹನ್ತತಂ ಪಾಪುಣೀ"ತಿ ಏವಂ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ವತ್ಥೂನಿ ಕಥೇತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ "ತದಾ ಚೂಳನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ಅಹೋಸಿ, ಚೂಳಕಸೇಟ್ಠಿ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ ದೇಸನಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ।

ಚೂಳಸೇಟ್ಠಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

೫. ತಣ್ಡುಲನಾಳಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕಿಮಗ್ಘತಿ ತಣ್ಡುಲನಾಳಿಕಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಲಾಲುದಾಯಿತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಆಯಸ್ಮಾ ದಬ್ಬೋ ಮಲ್ಲಪುತ್ತೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಭತ್ತುದ್ದೇಸಕೋ ಹೋತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಪಾತೋವ ಸಲಾಕಭತ್ತಾನಿ ಉದ್ದಿಸಮಾನೇ ಲಾಲುದಾಯಿತ್ಥೇರಸ್ಸ ಕದಾಚಿ ವರಭತ್ತಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಕದಾಚಿ ಲಾಮಕಭತ್ತಂ। ಸೋ ಲಾಮಕಭತ್ತಸ್ಸ ಪತ್ತದಿವಸೇ ಸಲಾಕಗ್ಗಂ ಆಕುಲಂ ಕರೋತಿ, "ಕಿಂ ದಬ್ಬೋವ ಸಲಾಕಂ ದಾತುಂ ಜಾನಾತಿ, ಅಮ್ಹೇ ನ ಜಾನಾಮಾ"ತಿ ವದತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಲಾಕಗ್ಗಂ ಆಕುಲಂ ಕರೋನ್ತೇ "ಹನ್ದ ದಾನಿ ತ್ವಮೇವ ಸಲಾಕಂ ದೇಹೀ"ತಿ ಸಲಾಕಪಚ್ಛಿಂ ಅದಂಸು। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸಲಾಕಂ ಅದಾಸಿ। ದೇನ್ತೋ ಚ ಪನ "ಇದಂ ವರಭತ್ತ"ನ್ತಿ ವಾ "ಲಾಮಕಭತ್ತ"ನ್ತಿ ವಾ "ಅಸುಕವಸ್ಸಗ್ಗೇ ವರಭತ್ತ"ನ್ತಿ ವಾ "ಅಸುಕವಸ್ಸಗ್ಗೇ ಲಾಮಕಭತ್ತ"ನ್ತಿ ವಾ ನ ಜಾನಾತಿ, ಠಿತಿಕಂ ಕರೋನ್ತೋಪಿ "ಅಸುಕವಸ್ಸಗ್ಗೇ ಠಿತಿಕಾ"ತಿ ನ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತಿ। ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಠಿತವೇಲಾಯ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಅಯಂ ಠಿತಿಕಾ ಠಿತಾ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಅಯ"ನ್ತಿ ಭೂಮಿಯಂ ವಾ ಭಿತ್ತಿಯಂ ವಾ ಲೇಖಂ ಕಡ್ಢತಿ। ಪುನದಿವಸೇ ಸಲಾಕಗ್ಗೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಮನ್ದತರಾ ವಾ ಹೋನ್ತಿ ಬಹುತರಾ ವಾ, ತೇಸು ಮನ್ದತರೇಸು ಲೇಖಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಹೋತಿ, ಬಹುತರೇಸು ಉಪರಿ। ಸೋ ಠಿತಿಕಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ಲೇಖಾಸಞ್ಞಾಯ ಸಲಾಕಂ ದೇತಿ।

ಅಥ ನಂ ಭಿಕ್ಖೂ "ಆವುಸೋ, ಉದಾಯಿ, ಲೇಖಾ ನಾಮ ಹೇಟ್ಠಾ ವಾ ಹೋತಿ ಉಪರಿ ವಾ, ವರಭತ್ತಂ ಪನ ಅಸುಕವಸ್ಸಗ್ಗೇ ಠಿತಂ, ಲಾಮಕಭತ್ತಂ ಅಸುಕವಸ್ಸಗ್ಗೇ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಟಿಪ್ಫರನ್ತೋ "ಯದಿ ಏವಂ ಅಯಂ ಲೇಖಾ ಕಸ್ಮಾ ಏವಂ ಠಿತಾ, ಕಿಂ ಅಹಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸದ್ದಹಾಮಿ, ಇಮಿಸ್ಸಾ ಲೇಖಾಯ ಸದ್ದಹಾಮೀ"ತಿ ವದತಿ। ಅಥ ನಂ ದಹರಾ ಚ ಸಾಮಣೇರಾ ಚ "ಆವುಸೋ ಲಾಲುದಾಯಿ ತಯಿ ಸಲಾಕಂ ದೇನ್ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಲಾಭೇನ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ, ನ ತ್ವಂ ದಾತುಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ, ಗಚ್ಛ ಇತೋ"ತಿ ಸಲಾಕಗ್ಗತೋ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸಲಾಕಗ್ಗೇ ಮಹನ್ತಂ ಕೋಲಾಹಲಂ ಅಹೋಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಪುಚ್ಛಿ "ಆನನ್ದ, ಸಲಾಕಗ್ಗೇ ಮಹನ್ತಂ ಕೋಲಾಹಲಂ, ಕಿಂ ಸದ್ದೋ ನಾಮೇಸೋ"ತಿ। ಥೇರೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। "ಆನನ್ದ, ನ ಇದಾನೇವ ಲಾಲುದಾಯಿ ಅತ್ತನೋ ಬಾಲತಾಯ ಪರೇಸಂ ಲಾಭಹಾನಿಂ ಕರೋತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಕಾಸಿಯೇವಾ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ತಸ್ಸತ್ಥಸ್ಸ ಆವಿಭಾವತ್ಥಂ ಭಗವನ್ತಂ ಯಾಚಿ। ಭಗವಾ ಭವನ್ತರೇನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಕಾರಣಂ ಪಾಕಟಂ ಅಕಾಸಿ।

ಅತೀತೇ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅಗ್ಘಾಪನಿಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಾದೀನಿ ಚೇವ ಮಣಿಸುವಣ್ಣಾದೀನಿ ಚ ಅಗ್ಘಾಪೇಸಿ, ಅಗ್ಘಾಪೇತ್ವಾ ಭಣ್ಡಸಾಮಿಕಾನಂ ಭಣ್ಡಾನುರೂಪಮೇವ ಮೂಲಂ ದಾಪೇಸಿ। ರಾಜಾ ಪನ ಲುದ್ಧೋ ಹೋತಿ, ಸೋ ಲೋಭಪಕತಿತಾಯ ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯಂ ಅಗ್ಘಾಪನಿಕೋ ಏವಂ ಅಗ್ಘಾಪೇನ್ತೋ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಮಮ ಗೇಹೇ ಧನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಗಮೇಸ್ಸತಿ, ಅಞ್ಞಂ ಅಗ್ಘಾಪನಿಕಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಸೀಹಪಞ್ಜರಂ ಉಗ್ಘಾಟೇತ್ವಾ ರಾಜಙ್ಗಣಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಏಕಂ ಗಾಮಿಕಮನುಸ್ಸಂ ಲೋಲಬಾಲಂ ರಾಜಙ್ಗಣೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಏಸ ಮಯ್ಹಂ ಅಗ್ಘಾಪನಿಕಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ, ಭಣೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಗ್ಘಾಪನಿಕಕಮ್ಮಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ ಆಹ। ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ದೇವಾತಿ। ರಾಜಾ ಅತ್ತನೋ ಧನರಕ್ಖಣತ್ಥಾಯ ತಂ ಬಾಲಂ ಅಗ್ಘಾಪನಿಕಕಮ್ಮೇ ಠಪೇಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸೋ ಬಾಲೋ ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಾದೀನಿ ಅಗ್ಘಾಪೇನ್ತೋ ಅಗ್ಘಂ ಹಾಪೇತ್ವಾ ಯಥಾರುಚಿಯಾ ಕಥೇತಿ। ತಸ್ಸ ಠಾನನ್ತರೇ ಠಿತತ್ತಾ ಯಂ ಸೋ ಕಥೇತಿ, ತಮೇವ ಮೂಲಂ ಹೋತಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಉತ್ತರಾಪಥತೋ ಏಕೋ ಅಸ್ಸವಾಣಿಜೋ ಪಞ್ಚ ಅಸ್ಸಸತಾನಿ ಆನೇಸಿ। ರಾಜಾ ತಂ ಪುರಿಸಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸೇ ಅಗ್ಘಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಅಸ್ಸಸತಾನಂ ಏಕಂ ತಣ್ಡುಲನಾಳಿಕಂ ಅಗ್ಘಮಕಾಸಿ। ಕತ್ವಾ ಚ ಪನ "ಅಸ್ಸವಾಣಿಜಸ್ಸ ಏಕಂ ತಣ್ಡುಲನಾಳಿಕಂ ದೇಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಸ್ಸೇ ಅಸ್ಸಸಾಲಾಯಂ ಸಣ್ಠಾಪೇಸಿ। ಅಸ್ಸವಾಣಿಜೋ ಪೋರಾಣಅಗ್ಘಾಪನಿಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಕತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ ಆಹ "ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಲಞ್ಜಂ ದತ್ವಾ ಏವಂ ಪುಚ್ಛಥ 'ಅಮ್ಹಾಕಂ ತಾವ ಅಸ್ಸಾ ಏಕಂ ತಣ್ಡುಲನಾಳಿಕಂ ಅಗ್ಘನ್ತೀತಿ ಞಾತಮೇತಂ, ತುಮ್ಹೇ ಪನ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಣ್ಡುಲನಾಳಿಯಾ ಅಗ್ಘಂ ಜಾನಿತುಕಾಮಮ್ಹಾ, ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಥ ನೋ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಠತ್ವಾ ಸಾ ತಣ್ಡುಲನಾಳಿಕಾ ಇದಂ ನಾಮ ಅಗ್ಘತೀತಿ ವತ್ತು'ನ್ತಿ, ಸಚೇ ಸಕ್ಕೋಮೀತಿ ವದತಿ, ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛಥ, ಅಹಮ್ಪಿ ತತ್ಥ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ।

ಅಸ್ಸವಾಣಿಜೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಅಗ್ಘಾಪನಿಕಸ್ಸ ಲಞ್ಜಂ ದತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸೋ ಲಞ್ಜಂ ಲಭಿತ್ವಾವ "ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ ತಣ್ಡುಲನಾಳಿಂ ಅಗ್ಘಾಪೇತು"ನ್ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಗಚ್ಛಾಮ ರಾಜಕುಲ"ನ್ತಿ ತಂ ಆದಾಯ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಅಞ್ಞೇಪಿ ಬಹೂ ಅಮಚ್ಚಾ ಅಗಮಿಂಸು। ಅಸ್ಸವಾಣಿಜೋ ರಾಜಾನಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಆಹ - "ದೇವ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಅಸ್ಸಸತಾನಂ ಏಕಂ ತಣ್ಡುಲನಾಳಿಂ ಅಗ್ಘನಕಭಾವಂ ಜಾನಾಮ, ಸಾ ಪನ ತಣ್ಡುಲನಾಳಿ ಕಿಂ ಅಗ್ಘತೀತಿ ಅಗ್ಘಾಪನಿಕಂ ಪುಚ್ಛಥ ದೇವಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಅಜಾನನ್ತೋ "ಅಮ್ಭೋ ಅಗ್ಘಾಪನಿಕ, ಪಞ್ಚ ಅಸ್ಸಸತಾನಿ ಕಿಂ ಅಗ್ಘನ್ತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ತಣ್ಡುಲನಾಳಿಂ, ದೇವಾತಿ। "ಹೋತು, ಭಣೇ, ಅಸ್ಸಾ ತಾವ ತಣ್ಡುಲನಾಳಿಂ ಅಗ್ಘನ್ತು। ಸಾ ಪನ ಕಿಂ ಅಗ್ಘತಿ ತಣ್ಡುಲನಾಳಿಕಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ ಬಾಲಪುರಿಸೋ "ಬಾರಾಣಸಿಂ ಸನ್ತರಬಾಹಿರಂ ಅಗ್ಘತಿ ತಣ್ಡುಲನಾಳಿಕಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಕಿರ ಪುಬ್ಬೇ ರಾಜಾನಂ ಅನುವತ್ತನ್ತೋ ಏಕಂ ತಣ್ಡುಲನಾಳಿಂ ಅಸ್ಸಾನಂ ಅಗ್ಘಮಕಾಸಿ। ಪುನ ವಾಣಿಜಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಲಞ್ಜಂ ಲಭಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ತಣ್ಡುಲನಾಳಿಕಾಯ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಸನ್ತರಬಾಹಿರಂ ಅಗ್ಘಮಕಾಸಿ। ತದಾ ಪನ ಬಾರಾಣಸಿಯಾ ಪಾಕಾರಪರಿಕ್ಖೇಪೋ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕೋ ಹೋತಿ। ಇದಮಸ್ಸ ಅನ್ತರಂ, ಬಾಹಿರಂ ಪನ ತಿಯೋಜನಸತಿಕಂ ರಟ್ಠಂ। ಇತಿ ಸೋ ಬಾಲೋ ಏವಂ ಮಹನ್ತಂ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಸನ್ತರಬಾಹಿರಂ ತಣ್ಡುಲನಾಳಿಕಾಯ ಅಗ್ಘಮಕಾಸಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚಾ ಪಾಣಿಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಹಸಮಾನಾ "ಮಯಂ ಪುಬ್ಬೇ ಪಥವಿಞ್ಚ ರಜ್ಜಞ್ಚ ಅನಗ್ಘನ್ತಿ ಸಞ್ಞಿನೋ ಅಹುಮ್ಹ, ಏವಂ ಮಹನ್ತಂ ಕಿರ ಸರಾಜಕಂ ಬಾರಾಣಸಿರಜ್ಜಂ ತಣ್ಡುಲನಾಳಿಮತ್ತಂ ಅಗ್ಘತಿ, ಅಹೋ ಅಗ್ಘಾಪನಿಕಸ್ಸ ಞಾಣಸಮ್ಪದಾ। ಕಹಂ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಅಯಂ ಅಗ್ಘಾಪನಿಕೋ ವಿಹಾಸಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಞ್ಞೋ ಏವ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ"ತಿ ಪರಿಹಾಸಂ ಅಕಂಸು -

೫. "ಕಿಮಗ್ಘತಿ ತಣ್ಡುಲನಾಳಿಕಾಯಂ, ಅಸ್ಸಾನ ಮೂಲಾಯ ವದೇಹಿ ರಾಜ।
ಬಾರಾಣಸಿಂ ಸನ್ತರಬಾಹಿರಂ, ಅಯಮಗ್ಘತಿ ತಣ್ಡುಲನಾಳಿಕಾ"ತಿ॥

ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ರಾಜಾ ಲಜ್ಜಿತೋ ತಂ ಬಾಲಂ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಾಪೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸೇವ ಅಗ್ಘಾಪನಿಕಟ್ಠಾನಂ ಅದಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ದ್ವೇ ವತ್ಥೂನಿ ಕಥೇತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ "ತದಾ ಗಾಮಿಕಬಾಲಅಗ್ಘಾಪನಿಕೋ ಲಾಳುದಾಯೀ ಅಹೋಸಿ, ಪಣ್ಡಿತಅಗ್ಘಾಪನಿಕೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ ದೇಸನಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ।

ತಣ್ಡುಲನಾಳಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

೬. ದೇವಧಮ್ಮಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಹಿರಿಓತ್ತಪ್ಪಸಮ್ಪನ್ನಾತಿ ಇದಂ ಭಗವಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಬಹುಭಣ್ಡಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿವಾಸೀ ಕಿರೇಕೋ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಭರಿಯಾಯ ಕಾಲಕತಾಯ ಪಬ್ಬಜಿ। ಸೋ ಪಬ್ಬಜನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಪರಿವೇಣಞ್ಚ

ಅಗ್ಗಿಸಾಲಞ್ಚ ಭಣ್ಡಗಬ್ಭಞ್ಚ ಕಾರೇತ್ವಾ ಭಣ್ಡಗಬ್ಭಂ ಸಪ್ಪಿತಣ್ಡುಲಾದೀಹಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿ। ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಚ ಪನ ಅತ್ತನೋ ದಾಸೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಯಥಾರುಚಿತಂ ಆಹಾರಂ ಪಚಾಪೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜತಿ, ಬಹುಪರಿಕ್ಖಾರೋ ಚ ಅಹೋಸಿ , ರತ್ತಿಂ ಅಞ್ಞಂ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಂ ಹೋತಿ, ದಿವಾ ಅಞ್ಞಂ। ವಿಹಾರಪಚ್ಚನ್ತೇ ವಸತಿ। ತಸ್ಸೇಕದಿವಸಂ ಚೀವರಪಚ್ಚತ್ಥರಣಾದೀನಿ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಪರಿವೇಣೇ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ಸುಕ್ಖಾಪೇನ್ತಸ್ಸ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಜಾನಪದಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಸೇನಾಸನಚಾರಿಕಂ ಆಹಿಣ್ಡನ್ತಾ ಪರಿವೇಣಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಚೀವರಾದೀನಿ ದಿಸ್ವಾ "ಕಸ್ಸಿಮಾನೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸೋ "ಮಯ್ಹಂ, ಆವುಸೋ"ತಿ ಆಹ। "ಆವುಸೋ, ಇದಮ್ಪಿ ಚೀವರಂ, ಇದಮ್ಪಿ ನಿವಾಸನಂ, ಇದಮ್ಪಿ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ, ಸಬ್ಬಂ ತುಯ್ಹಮೇವಾ"ತಿ? "ಆಮ ಮಯ್ಹಮೇವಾ"ತಿ। "ಆವುಸೋ ಭಗವತಾ ತೀಣಿ ಚೀವರಾನಿ ಅನುಞ್ಞಾತಾನಿ, ತ್ವಂ ಏವಂ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಏವಂ ಬಹುಪರಿಕ್ಖಾರೋ ಜಾತೋ, ಏಹಿ ತಂ ದಸಬಲಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ನೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತಂ ಆದಾಯ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ದಿಸ್ವಾವ "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಅನಿಚ್ಛಮಾನಕಂಯೇವ ಭಿಕ್ಖುಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಆಗತತ್ಥಾ"ತಿ ಆಹ। "ಭನ್ತೇ, ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಬಹುಭಣ್ಡೋ ಬಹುಪರಿಕ್ಖಾರೋ"ತಿ। "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಬಹುಭಣ್ಡೋ"ತಿ? "ಸಚ್ಚಂ, ಭಗವಾ"ತಿ। "ಕಸ್ಮಾ ಪನ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಬಹುಭಣ್ಡೋ ಜಾತೋ"? "ನನು ಅಹಂ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛತಾಯ ಸನ್ತುಟ್ಠಿತಾಯ ಪವಿವೇಕಸ್ಸ ವೀರಿಯಾರಮ್ಭಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವದಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಸತ್ಥು ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಕುಪಿತೋ "ಇಮಿನಾ ದಾನಿ ನೀಹಾರೇನ ಚರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಾರುಪನಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಏಕಚೀವರೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಉಪತ್ಥಮ್ಭಯಮಾನೋ "ನನು ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಪುಬ್ಬೇ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಗವೇಸಕೋ ದಕರಕ್ಖಸಕಾಲೇಪಿ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ಗವೇಸಮಾನೋ ದ್ವಾದಸ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ ವಿಹಾಸಿ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಇದಾನಿ ಏವಂ ಗರುಕೇ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಚತುಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಪಾರುಪನಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ಪಹಾಯ ಠಿತೋಸೀ"ತಿ? ಸೋ ಸತ್ಥು ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ಚೀವರಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸತ್ಥಸ್ಸ ಆವಿಭಾವತ್ಥಂ ಭಗವನ್ತಂ ಯಾಚಿಂಸು, ಭಗವಾ ಭವನ್ತರೇನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಕಾರಣಂ ಪಾಕಟಂ ಅಕಾಸಿ।

ಅತೀತೇ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ತಸ್ಸ ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ "ಮಹಿಸಾಸಕುಮಾರೋ"ತಿ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ತಸ್ಸ ಆಧಾವಿತ್ವಾ ಪರಿಧಾವಿತ್ವಾ ವಿಚರಣಕಾಲೇ ರಞ್ಞೋ ಅಞ್ಞೋಪಿ ಪುತ್ತೋ ಜಾತೋ, ತಸ್ಸ "ಚನ್ದಕುಮಾರೋ"ತಿ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ತಸ್ಸ ಪನ ಆಧಾವಿತ್ವಾ ಪರಿಧಾವಿತ್ವಾ ವಿಚರಣಕಾಲೇ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಮಾತಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ, ರಾಜಾ ಅಞ್ಞಂ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ। ಸಾ ರಞ್ಞೋ ಪಿಯಾ ಅಹೋಸಿ ಮನಾಪಾ, ಸಾಪಿ ಸಂವಾಸಮನ್ವಾಯ ಏಕಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ, "ಸೂರಿಯಕುಮಾರೋ"ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ರಾಜಾ ಪುತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ "ಭದ್ದೇ, ಪುತ್ತಸ್ಸ ತೇ ವರಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ಆಹ। ದೇವೀ, ವರಂ ಇಚ್ಛಿತಕಾಲೇ ಗಹೇತಬ್ಬಂ ಕತ್ವಾ ಠಪೇಸಿ। ಸಾ ಪುತ್ತೇ ವಯಪ್ಪತ್ತೇ ರಾಜಾನಂ ಆಹ - "ದೇವೇನ ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಜಾತಕಾಲೇ ವರೋ ದಿನ್ನೋ, ಪುತ್ತಸ್ಸ ಮೇ ರಜ್ಜಂ ದೇಹೀ"ತಿ। ರಾಜಾ "ಮಯ್ಹಂ ದ್ವೇ ಪುತ್ತಾ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧಾ ವಿಯ ಜಲಮಾನಾ ವಿಚರನ್ತಿ, ನ ಸಕ್ಕಾ ತವ ಪುತ್ತಸ್ಸ ರಜ್ಜಂ ದಾತು"ನ್ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾಪಿ ತಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಮಾನಮೇವ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತಾನಂ ಪಾಪಕಮ್ಪಿ ಚಿನ್ತೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಪುತ್ತೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಆಹ - "ತಾತಾ, ಅಹಂ ಸೂರಿಯಕುಮಾರಸ್ಸ ಜಾತಕಾಲೇ ವರಂ ಅದಾಸಿಂ। ಇದಾನಿಸ್ಸ ಮಾತಾ ರಜ್ಜಂ ಯಾಚತಿ, ಅಹಂ ತಸ್ಸ ನ ದಾತುಕಾಮೋ, ಮಾತುಗಾಮೋ ನಾಮ ಪಾಪೋ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಾಪಕಮ್ಪಿ ಚಿನ್ತೇಯ್ಯ, ತುಮ್ಹೇ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮಮ ಅಚ್ಚಯೇನ ಕುಲಸನ್ತಕೇ ನಗರೇ ರಜ್ಜಂ ಕರೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ರೋದಿತ್ವಾ ಕನ್ದಿತ್ವಾ ಸೀಸೇ ಚುಮ್ಬಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ತೇ ಪಿತರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಾಸಾದಾ ಓತರನ್ತೇ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಕೀಳಮಾನೋ ಸೂರಿಯಕುಮಾರೋ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ "ಅಹಮ್ಪಿ ಭಾತಿಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ನಿಕ್ಖಮಿ। ತೇ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿಂಸು।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಗ್ಗಾ ಓಕ್ಕಮ್ಮ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸೂರಿಯಕುಮಾರಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ "ತಾತ ಸೂರಿಯಕುಮಾರ, ಏತಂ ಸರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ಚ ಪಿವಿತ್ವಾ ಚ ಪದುಮಿನಿಪಣ್ಣೇಹಿ ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಪಾನೀಯಂ ಆನೇಹೀ"ತಿ। ತಂ ಪನ ಸರಂ ವೇಸ್ಸವಣಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ ಏಕೇನ ದಕರಕ್ಖಸೇನ ಲದ್ಧಂ ಹೋತಿ, ವೇಸ್ಸವಣೋ ಚ ತಂ ಆಹ - "ಠಪೇತ್ವಾ ದೇವಧಮ್ಮಜಾನನಕೇ ಯೇ ಅಞ್ಞೇ ಇಮಂ ಸರಂ ಓತರನ್ತಿ, ತೇ ಖಾದಿತುಂ ಲಭಸಿ। ಅನೋತಿಣ್ಣೇ ನ ಲಭಸೀ"ತಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸೋ ರಕ್ಖಸೋ ಯೇ ತಂ ಸರಂ ಓತರನ್ತಿ, ತೇ ದೇವಧಮ್ಮೇ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಯೇ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ತೇ ಖಾದತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೂರಿಯಕುಮಾರೋ ತಂ ಸರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅವೀಮಂಸಿತ್ವಾವ ಓತರಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ರಕ್ಖಸೋ ಗಹೇತ್ವಾ "ದೇವಧಮ್ಮೇ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ "ದೇವಧಮ್ಮಾ ನಾಮ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ "ತ್ವಂ ದೇವಧಮ್ಮೇ ನ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಉದಕಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ತಂ ಅತಿಚಿರಾಯನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಚನ್ದಕುಮಾರಂ ಪೇಸೇಸಿ। ರಕ್ಖಸೋ ತಮ್ಪಿ ಗಹೇತ್ವಾ "ದೇವಧಮ್ಮೇ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮ ಜಾನಾಮಿ, ದೇವಧಮ್ಮಾ ನಾಮ ಚತಸ್ಸೋ ದಿಸಾ"ತಿ। ರಕ್ಖಸೋ "ನ ತ್ವಂ ದೇವಧಮ್ಮೇ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ ತಮ್ಪಿ ಗಹೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಠಪೇಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಚಿರಾಯನ್ತೇ "ಏಕೇನ ಅನ್ತರಾಯೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಸಯಂ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಓತರಣಪದವಳಞ್ಜಂ ದಿಸ್ವಾ "ರಕ್ಖಸಪರಿಗ್ಗಹಿತೇನ ಇಮಿನಾ ಸರೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಖಗ್ಗಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ಧನುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ದಕರಕ್ಖಸೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉದಕಂ ಅನೋತರನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ವನಕಮ್ಮಿಕಪುರಿಸೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆಹ - "ಭೋ, ಪುರಿಸ, ತ್ವಂ ಮಗ್ಗಕಿಲನ್ತೋ ಕಸ್ಮಾ ಇಮಂ ಸರಂ ಓತರಿತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ಪಿವಿತ್ವಾ ಭಿಸಮುಳಾಲಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಪಿಳನ್ಧಿತ್ವಾ ಯಥಾಸುಖಂ ನ ಗಚ್ಛಸೀ"ತಿ? ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಏಸೋ ಯಕ್ಖೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ "ತಯಾ ಮೇ ಭಾತಿಕಾ ಗಹಿತಾ"ತಿ ಆಹ। "ಆಮ, ಗಹಿತಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ"ತಿ? "ಅಹಂ ಇಮಂ ಸರಂ ಓತಿಣ್ಣಕೇ ಲಭಾಮೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ಸಬ್ಬೇವ ಲಭಸೀ"ತಿ? "ಯೇ ದೇವಧಮ್ಮೇ ಜಾನನ್ತಿ, ತೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸೇ ಲಭಾಮೀ"ತಿ। "ಅತ್ಥಿ ಪನ ತೇ ದೇವಧಮ್ಮೇಹಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ? "ಆಮ, ಅತ್ಥೀ"ತಿ। "ಯದಿ ಏವಂ ಅಹಂ ತೇ ದೇವಧಮ್ಮೇ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಕಥೇಹಿ, ಅಹಂ ದೇವಧಮ್ಮೇ ಸುಣಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಆಹ "ಅಹಂ ದೇವಧಮ್ಮೇ ಕಥೇಯ್ಯಂ, ಕಿಲಿಟ್ಠಗತ್ತೋ ಪನಮ್ಹೀ"ತಿ। ಯಕ್ಖೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಭೋಜನಂ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪಾಯೇತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಪಿಳನ್ಧಾಪೇತ್ವಾ ಗನ್ಧೇಹಿ ವಿಲಿಮ್ಪಾಪೇತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತಮಣ್ಡಪಮಜ್ಝೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಯಕ್ಖಂ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ "ತೇನ ಹಿ ಓಹಿತಸೋತೋ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ದೇವಧಮ್ಮೇ ಸುಣಾಹೀ"ತಿ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬. "ಹಿರಿಓತ್ತಪ್ಪಸಮ್ಪನ್ನಾ, ಸುಕ್ಕಧಮ್ಮಸಮಾಹಿತಾ।
ಸನ್ತೋ ಸಪ್ಪುರಿಸಾ ಲೋಕೇ, ದೇವಧಮ್ಮಾತಿ ವುಚ್ಚರೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಹಿರಿಓತ್ತಪ್ಪಸಮ್ಪನ್ನಾ**ತಿ ಹಿರಿಯಾ ಚ ಓತ್ತಪ್ಪೇನ ಚ ಸಮನ್ನಾಗತಾ। ತೇಸು ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತಾದೀಹಿ ಹಿರಿಯತೀತಿ ಹಿರೀ, ಲಜ್ಜಾಯೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ತೇಹಿಯೇವ ಓತ್ತಪ್ಪತೀತಿ ಓತ್ತಪ್ಪಂ, ಪಾಪತೋ ಉಬ್ಬೇಗಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ತತ್ಥ ಅಜ್ಝತ್ತಸಮುಟ್ಠಾನಾ ಹಿರೀ, ಬಹಿದ್ಧಾಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಓತ್ತಪ್ಪಂ। ಅತ್ತಾಧಿಪತೇಯ್ಯಾ ಹಿರೀ, ಲೋಕಾಧಿಪತೇಯ್ಯಂ ಓತ್ತಪ್ಪಂ। ಲಜ್ಜಾಸಭಾವಸಣ್ಠಿತಾ ಹಿರೀ, ಭಯಸಭಾವಸಣ್ಠಿತಂ ಓತ್ತಪ್ಪಂ। ಸಪ್ಪತಿಸ್ಸವಲಕ್ಖಣಾ ಹಿರೀ, ವಜ್ಜಭೀರುಕಭಯದಸ್ಸಾವಿಲಕ್ಖಣಂ ಓತ್ತಪ್ಪಂ।

ತತ್ಥ ಅಜ್ಝತ್ತಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಹಿರಿಂ ಚತೂಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತಿ - ಜಾತಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ವಯಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಸೂರಭಾವಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಬಾಹುಸಚ್ಚಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ । ಕಥಂ? "ಪಾಪಕರಣಂ ನಾಮೇತಂ ನ ಜಾತಿಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಕಮ್ಮಂ, ಹೀನಜಚ್ಚಾನಂ ಕೇವಟ್ಟಾದೀನಂ ಕಮ್ಮಂ, ಮಾದಿಸಸ್ಸ ಜಾತಿಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಇದಂ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನ ಯುತ್ತ"ನ್ತಿ ಏವಂ ತಾವ ಜಾತಿಂ

ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದಿಪಾಪಂ ಅಕರೋನ್ತೋ ಹಿರಿಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತಿ। ತಥಾ "ಪಾಪಕರಣಂ ನಾಮೇತಂ ದಹರೇಹಿ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮಂ, ಮಾದಿಸಸ್ಸ ವಯೇ ಠಿತಸ್ಸ ಇದಂ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನ ಯುತ್ತ"ನ್ತಿ ಏವಂ ವಯಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದಿಪಾಪಂ ಅಕರೋನ್ತೋ ಹಿರಿಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತಿ। ತಥಾ "ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ನಾಮೇತಂ ದುಬ್ಬಲಜಾತಿಕಾನಂ ಕಮ್ಮಂ, ಮಾದಿಸಸ್ಸ ಸೂರಭಾವಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಇದಂ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನ ಯುತ್ತ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಸೂರಭಾವಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದಿಪಾಪಂ ಅಕರೋನ್ತೋ ಹಿರಿಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತಿ। ತಥಾ "ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ನಾಮೇತಂ ಅನ್ಧಬಾಲಾನಂ ಕಮ್ಮಂ, ನ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ, ಮಾದಿಸಸ್ಸ ಪಣ್ಡಿತಸ್ಸ ಬಹುಸ್ಸುತಸ್ಸ ಇದಂ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನ ಯುತ್ತ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಬಾಹುಸಚ್ಚಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದಿಪಾಪಂ ಅಕರೋನ್ತೋ ಹಿರಿಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತಿ। ಏವಂ ಅಜ್ಝತ್ತಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಹಿರಿಂ ಚತೂಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತಿ। ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಚ ಪನ ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತೇ ಹಿರಿಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ನ ಕರೋತಿ। ಏವಂ ಹಿರೀ ಅಜ್ಝತ್ತಸಮುಟ್ಠಾನಾ ನಾಮ ಹೋತಿ।

ಕಥಂ ಓತ್ತಪ್ಪಂ ಬಹಿದ್ಧಾಸಮುಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ? "ಸಚೇ ತ್ವಂ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಸಿ, ಚತೂಸು ಪರಿಸಾಸು ಗರಹಪ್ಪತ್ತೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ।

"ಗರಹಿಸ್ಸನ್ತಿ ತಂ ವಿಞ್ಞೂ, ಅಸುಚಿಂ ನಾಗರಿಕೋ ಯಥಾ।
ವಜ್ಜಿತೋ ಸೀಲವನ್ತೇಹಿ, ಕಥಂ ಭಿಕ್ಖು ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ॥ (ಧ॰ ಸ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧ ಬಲರಾಸಿವಣ್ಣನಾ) -

ಏವಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖನ್ತೋ ಹಿ ಬಹಿದ್ಧಾಸಮುಟ್ಠಿತೇನ ಓತ್ತಪ್ಪೇನ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ನ ಕರೋತಿ। ಏವಂ ಓತ್ತಪ್ಪಂ ಬಹಿದ್ಧಾಸಮುಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ಹೋತಿ।

ಕಥಂ ಹಿರೀ ಅತ್ತಾಧಿಪತೇಯ್ಯಾ ನಾಮ? ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಅತ್ತಾನಂ ಅಧಿಪತಿಂ ಜೇಟ್ಠಕಂ ಕತ್ವಾ "ಮಾದಿಸಸ್ಸ ಸದ್ಧಾಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ಬಹುಸ್ಸುತಸ್ಸ ಧುತಙ್ಗಧರಸ್ಸ ನ ಯುತ್ತಂ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ ಪಾಪಂ ನ ಕರೋತಿ। ಏವಂ ಹಿರೀ ಅತ್ತಾಧಿಪತೇಯ್ಯಾ ನಾಮ ಹೋತಿ। ತೇನಾಹ ಭಗವಾ -

"ಸೋ ಅತ್ತಾನಂಯೇವ ಅಧಿಪತಿಂ ಕತ್ವಾ ಅಕುಸಲಂ ಪಜಹತಿ, ಕುಸಲಂ ಭಾವೇತಿ। ಸಾವಜ್ಜಂ ಪಜಹತಿ, ಅನವಜ್ಜಂ ಭಾವೇತಿ। ಸುದ್ಧಮತ್ತಾನಂ ಪರಿಹರತೀ"ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೩.೪೦)।

ಕಥಂ ಓತ್ತಪ್ಪಂ ಲೋಕಾಧಿಪತೇಯ್ಯಂ ನಾಮ? ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಲೋಕಂ ಅಧಿಪತಿಂ ಜೇಟ್ಠಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ನ ಕರೋತಿ। ಯಥಾಹ -

"ಮಹಾ ಖೋ ಪನಾಯಂ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋ। ಮಹನ್ತಸ್ಮಿಂ ಖೋ ಪನ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೇ ಸನ್ತಿ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಇದ್ಧಿಮನ್ತೋ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಕಾ ಪರಚಿತ್ತವಿದುನೋ, ತೇ ದೂರತೋಪಿ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ಆಸನ್ನಾಪಿ ನ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಚೇತಸಾಪಿ ಚಿತ್ತಂ ಜಾನನ್ತಿ, ತೇಪಿ ಮಂ ಏವಂ ಜಾನಿಸ್ಸನ್ತಿ 'ಪಸ್ಸಥ ಭೋ, ಇಮಂ ಕುಲಪುತ್ತಂ, ಸದ್ಧಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಸಮಾನೋ ವೋಕಿಣ್ಣೋ ವಿಹರತಿ ಪಾಪಕೇಹಿ ಅಕುಸಲೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹೀ'ತಿ।

"ಸನ್ತಿ ದೇವತಾ ಇದ್ಧಿಮನ್ತಿಯೋ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಕಾ ಪರಚಿತ್ತವಿದುನಿಯೋ, ತಾ ದೂರತೋಪಿ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ಆಸನ್ನಾಪಿ ನ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಚೇತಸಾಪಿ ಚಿತ್ತಂ ಜಾನನ್ತಿ, ತಾಪಿ ಮಂ ಏವಂ ಜಾನಿಸ್ಸನ್ತಿ 'ಪಸ್ಸಥ ಭೋ, ಇಮಂ ಕುಲಪುತ್ತಂ, ಸದ್ಧಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಸಮಾನೋ ವೋಕಿಣ್ಣೋ ವಿಹರತಿ ಪಾಪಕೇಹಿ ಅಕುಸಲೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹೀ'ತಿ। ಸೋ

ಲೋಕಂಯೇವ ಅಧಿಪತಿಂ ಜೇಟ್ಠಕಂ ಕರಿತ್ವಾ ಅಕುಸಲಂ ಪಜಹತಿ, ಕುಸಲಂ ಭಾವೇತಿ। ಸಾವಜ್ಜಂ ಪಜಹತಿ, ಅನವಜ್ಜಂ ಭಾವೇತಿ। ಸುದ್ಧಮತ್ತಾನಂ ಪರಿಹರತೀ"ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೩.೪೦)।

ಏವಂ ಓತ್ತಪ್ಪಂ ಲೋಕಾಧಿಪತೇಯ್ಯಂ ನಾಮ ಹೋತಿ।

"ಲಜ್ಜಾಸಭಾವಸಣ್ಠಿತಾ ಹಿರೀ, ಭಯಸಭಾವಸಣ್ಠಿತಂ ಓತ್ತಪ್ಪ"ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪನ **ಲಜ್ಜಾ**ತಿ ಲಜ್ಜನಾಕಾರೋ, ತೇನ ಸಭಾವೇನ ಸಣ್ಠಿತಾ ಹಿರೀ। **ಭಯ**ನ್ತಿ ಅಪಾಯಭಯಂ, ತೇನ ಸಭಾವೇನ ಸಣ್ಠಿತಂ ಓತ್ತಪ್ಪಂ। ತದುಭಯಮ್ಪಿ ಪಾಪಪರಿವಜ್ಜನೇ ಪಾಕಟಂ ಹೋತಿ। ಏಕಚ್ಚೋ ಹಿ ಯಥಾ ನಾಮೇಕೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಉಚ್ಚಾರಪಸ್ಸಾವಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತೋ ಲಜ್ಜಿತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಏಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಲಜ್ಜನಾಕಾರಪ್ಪತ್ತೋ ಭವೇಯ್ಯ ಹೀಳಿತೋ, ಏವಮೇವಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಲಜ್ಜಿಧಮ್ಮಂ ಓಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ನ ಕರೋತಿ। ಏಕಚ್ಚೋ ಅಪಾಯಭಯಭೀತೋ ಹುತ್ವಾ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ನ ಕರೋತಿ। ತತ್ರಿದಂ ಓಪಮ್ಮಂ - ಯಥಾ ಹಿ ದ್ವೀಸು ಅಯೋಗುಳೇಸು ಏಕೋ ಸೀತಲೋ ಭವೇಯ್ಯ ಗೂಥಮಕ್ಖಿತೋ, ಏಕೋ ಉಣ್ಹೋ ಆದಿತ್ತೋ। ತತ್ಥ ಪಣ್ಡಿತೋ ಸೀತಲಂ ಗೂಥಮಕ್ಖಿತತ್ತಾ ಜಿಗುಚ್ಛನ್ತೋ ನ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಇತರಂ ಡಾಹಭಯೇನ। ತತ್ಥ ಸೀತಲಸ್ಸ ಗೂಥಮಕ್ಖಿತಸ್ಸ ಜಿಗುಚ್ಛಾಯ ಅಗಣ್ಹನಂ ವಿಯ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಲಜ್ಜಿಧಮ್ಮಂ ಓಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಾಪಸ್ಸ ಅಕರಣಂ, ಉಣ್ಹಸ್ಸ ಡಾಹಭಯೇನ ಅಗಣ್ಹನಂ ವಿಯ ಅಪಾಯಭಯೇನ ಪಾಪಸ್ಸ ಅಕರಣಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

"ಸಪ್ಪತಿಸ್ಸವಲಕ್ಖಣಾ ಹಿರೀ, ವಜ್ಜಭೀರುಕಭಯದಸ್ಸಾವಿಲಕ್ಖಣಂ ಓತ್ತಪ್ಪ"ನ್ತಿ ಇದಮ್ಪಿ ದ್ವಯಂ ಪಾಪಪರಿವಜ್ಜನೇಯೇವ ಪಾಕಟಂ ಹೋತಿ। ಏಕಚ್ಚೋ ಹಿ ಜಾತಿಮಹತ್ತಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾ, ಸತ್ಥುಮಹತ್ತಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾ, ದಾಯಜ್ಜಮಹತ್ತಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾ, ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಮಹತ್ತಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾತಿ ಚತೂಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಸಪ್ಪತಿಸ್ಸವಲಕ್ಖಣಂ ಹಿರಿಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪಾಪಂ ನ ಕರೋತಿ। ಏಕಚ್ಚೋ ಅತ್ತಾನುವಾದಭಯಂ, ಪರಾನುವಾದಭಯಂ , ದಣ್ಡಭಯಂ, ದುಗ್ಗತಿಭಯನ್ತಿ ಚತೂಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ವಜ್ಜಭೀರುಕಭಯದಸ್ಸಾವಿಲಕ್ಖಣಂ ಓತ್ತಪ್ಪಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪಾಪಂ ನ ಕರೋತಿ। ತತ್ಥ ಜಾತಿಮಹತ್ತಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾದೀನಿ ಚೇವ ಅತ್ತಾನುವಾದಭಯಾದೀನಿ ಚ ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ ಕಥೇತಬ್ಬಾನಿ। ತೇಸಂ ವಿತ್ಥಾರೋ ಅಙ್ಗುತ್ತರನಿಕಾಯಟ್ಠಕಥಾಯಂ ವುತ್ತೋ।

ಸುಕ್ಕಧಮ್ಮಸಮಾಹಿತಾತಿ ಇದಮೇವ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಕತ್ತಬ್ಬಾ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸುಕ್ಕಧಮ್ಮಾ ನಾಮ, ತೇ ಸಬ್ಬಸಙ್ಗಾಹಕನಯೇನ ಚತುಭೂಮಕಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮಾ। ತೇಹಿ ಸಮಾಹಿತಾ ಸಮನ್ನಾಗತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸನ್ತೋ ಸಪ್ಪುರಿಸಾ ಲೋಕೇ**ತಿ ಕಾಯಕಮ್ಮಾದೀನಂ ಸನ್ತತಾಯ ಸನ್ತೋ, ಕತಞ್ಞುಕತವೇದಿತಾಯ ಸೋಭನಾ ಪುರಿಸಾತಿ ಸಪ್ಪುರಿಸಾ। **ಲೋಕೋ** ಪನ ಸಙ್ಖಾರಲೋಕೋ, ಸತ್ತಲೋಕೋ, ಓಕಾಸಲೋಕೋ, ಖನ್ಧಲೋಕೋ, ಆಯತನಲೋಕೋ, ಧಾತುಲೋಕೋತಿ ಅನೇಕವಿಧೋ। ತತ್ಥ "ಏಕೋ ಲೋಕೋ ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಆಹಾರಟ್ಠಿತಿಕಾ...ಪೇ॰... ಅಟ್ಠಾರಸ ಲೋಕಾ ಅಟ್ಠಾರಸ ಧಾತುಯೋ"ತಿ (ಪಟಿ॰ ಮ॰ ೧.೧೧೨) ಏತ್ಥ ಸಙ್ಖಾರಲೋಕೋ ವುತ್ತೋ। ಖನ್ಧಲೋಕಾದಯೋ ತದನ್ತೋಗಧಾಯೇವ। "ಅಯಂ ಲೋಕೋ ಪರಲೋಕೋ, ದೇವಲೋಕೋ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೋ"ತಿಆದೀಸು (ಮಹಾನಿ॰ ೩; ಚೂಳನಿ॰ ಅಜಿತಮಾಣವಪುಚ್ಛಾನಿದ್ದೇಸ ೨) ಪನ ಸತ್ತಲೋಕೋ ವುತ್ತೋ।

> "ಯಾವತಾ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾ, ಪರಿಹರನ್ತಿ ದಿಸಾ ಭನ್ತಿ ವಿರೋಚಮಾನಾ।
> ತಾವ ಸಹಸ್ಸಧಾ ಲೋಕೋ, ಏತ್ಥ ತೇ ವತ್ತತೇ ವಸೋ"ತಿ॥ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೫೦೩) -

ಏತ್ಥ ಓಕಾಸಲೋಕೋ ವುತ್ತೋ। ತೇಸು ಇಧ ಸತ್ತಲೋಕೋ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। ಸತ್ತಲೋಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಯೇ ಏವರೂಪಾ ಸಪ್ಪುರಿಸಾ, ತೇ **ದೇವಧಮ್ಮಾ**ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ।

ತತ್ಥ **ದೇವಾ**ತಿ ಸಮ್ಮುತಿದೇವಾ, ಉಪಪತ್ತಿದೇವಾ, ವಿಸುದ್ಧಿದೇವಾತಿ ತಿವಿಧಾ। ತೇಸು ಮಹಾಸಮ್ಮತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಲೋಕೇನ "ದೇವಾ"ತಿ ಸಮ್ಮತತ್ತಾ ರಾಜರಾಜಕುಮಾರಾದಯೋ **ಸಮ್ಮುತಿದೇವಾ** ನಾಮ। ದೇವಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನಾ

ಉಪಪತ್ತಿದೇವಾ ನಾಮ। ಖೀಣಾಸವಾ ಪನ **ವಿಸುದ್ಧಿದೇವಾ** ನಾಮ। ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತಂ -

> “ಸಮ್ಮುತಿದೇವಾ ನಾಮ ರಾಜಾನೋ ದೇವಿಯೋ ರಾಜಕುಮಾರಾ। ಉಪಪತ್ತಿದೇವಾ ನಾಮ ಭುಮ್ಮದೇವೇ ಉಪಾದಾಯ ತದುತ್ತರಿದೇವಾ। ವಿಸುದ್ಧಿದೇವಾ ನಾಮ ಬುದ್ಧಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಖೀಣಾಸವಾ”ತಿ (ಚೂಳನಿ॰ ಧೋತಕಮಾಣವಪುಚ್ಛಾನಿದ್ದೇಸ ೩೨; ಪಾರಾಯನಾನುಗೀತಿಗಾಥಾನಿದ್ದೇಸ ೧೧೯)।

ಇಮೇಸಂ ದೇವಾನಂ ಧಮ್ಮಾತಿ **ದೇವಧಮ್ಮಾ। ವುಚ್ಚರೇ**ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಮೂಲಕಾ ಹಿ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಕುಲಸಮ್ಪದಾಯ ಚೇವ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಯಾ ಚ ವಿಸುದ್ಧಿಭಾವಸ್ಸ ಚ ಕಾರಣತ್ತಾ ಕಾರಣಟ್ಠೇನ ತಿವಿಧಾನಮ್ಪಿ ತೇಸಂ ದೇವಾನಂ ಧಮ್ಮಾತಿ ದೇವಧಮ್ಮಾ, ತೇಹಿ ದೇವಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಪುಗ್ಗಲಾಪಿ ದೇವಧಮ್ಮಾ। ತಸ್ಮಾ ಪುಗ್ಗಲಾಧಿಟ್ಠಾನದೇಸನಾಯ ತೇ ಧಮ್ಮೇ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ “ಸನ್ತೋ ಸಪ್ಪುರಿಸಾ ಲೋಕೇ, ದೇವಧಮ್ಮಾತಿ ವುಚ್ಚರೇ”ತಿ ಆಹ।

ಯಕ್ಖೋ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆಹ - “ಪಣ್ಡಿತ, ಅಹಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಸನ್ನೋ, ಏಕಂ ಭಾತರಂ ದೇಮಿ, ಕತರಂ ಆನೇಮೀ”ತಿ? “ಕನಿಟ್ಠಂ ಆನೇಹೀ”ತಿ। “ಪಣ್ಡಿತ, ತ್ವಂ ಕೇವಲಂ ದೇವಧಮ್ಮೇ ಜಾನಾಸಿಯೇವ, ನ ಪನ ತೇಸು ವತ್ತಸೀ”ತಿ। “ಕಿಂ ಕಾರಣಾ”ತಿ? “ಯಂಕಾರಣಾ ಜೇಟ್ಠಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಕನಿಟ್ಠಂ ಆಣಾಪೇನ್ತೋ ಜೇಟ್ಠಾಪಚಾಯಿಕಕಮ್ಮಂ ನ ಕರೋಸೀ”ತಿ। ದೇವಧಮ್ಮೇ ಚಾಹಂ, ಯಕ್ಖ, ಜಾನಾಮಿ, ತೇಸು ಚ ವತ್ತಾಮಿ। ಮಯಞ್ಹಿ ಇಮಂ ಅರಞ್ಞಂ ಏತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪವಿಟ್ಠಾ। ಏತಸ್ಸ ಹಿ ಅತ್ಥಾಯ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಿತರಂ ಏತಸ್ಸ ಮಾತಾ ರಜ್ಜಂ ಯಾಚಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪನ ಪಿತಾ ತಂ ವರಂ ಅದತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅನುರಕ್ಖಣತ್ಥಾಯ ಅರಞ್ಞವಾಸಂ ಅನುಜಾನಿ। ಸೋ ಕುಮಾರೋ ಅನುವತ್ತಿತ್ವಾ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗತೋ। “ತಂ ಅರಞ್ಞೇ ಏಕೋ ಯಕ್ಖೋ ಖಾದೀ”ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ನ ಕೋಚಿ ಸದ್ದಹಿಸ್ಸತಿ, ತೇನಾಹಂ ಗರಹಭಯಭೀತೋ ತಮೇವ ಆಣಾಪೇಮೀತಿ। “ಸಾಧು ಸಾಧು ಪಣ್ಡಿತ, ತ್ವಂ ದೇವಧಮ್ಮೇ ಚ ಜಾನಾಸಿ, ತೇಸು ಚ ವತ್ತಸೀ”ತಿ ಪಸನ್ನೋ ಯಕ್ಖೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸಾಧುಕಾರಂ ದತ್ವಾ ದ್ವೇಪಿ ಭಾತರೋ ಆನೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಆಹ - “ಸಮ್ಮ, ತ್ವಂ ಪುಬ್ಬೇ ಅತ್ತನಾ ಕತೇನ ಪಾಪಕಮ್ಮೇನ ಪರೇಸಂ ಮಂಸಲೋಹಿತಖಾದಕೋ ಯಕ್ಖೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ಇದಾನಿಪಿ ಪಾಪಮೇವ ಕರೋಸಿ, ಇದಂ ತೇ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ನಿರಯಾದೀಹಿ ಮುಚ್ಚಿತುಂ ಓಕಾಸಂ ನ ದಸ್ಸತಿ , ತಸ್ಮಾ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಾಪಂ ಪಹಾಯ ಕುಸಲಂ ಕರೋಹೀ”ತಿ। ಅಸಕ್ಖಿ ಚ ಪನ ತಂ ದಮೇತುಂ। ಸೋ ತಂ ಯಕ್ಖಂ ದಮೇತ್ವಾ ತೇನ ಸಂವಿಹಿತಾರಕ್ಖೋ ತತ್ಥೇವ ವಸನ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಪಿತು ಕಾಲಕತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಯಕ್ಖಂ ಆದಾಯ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಚನ್ದಕುಮಾರಸ್ಸ ಓಪರಜ್ಜಂ, ಸೂರಿಯಕುಮಾರಸ್ಸ ಸೇನಾಪತಿಟ್ಠಾನಂ, ದತ್ವಾ ಯಕ್ಖಸ್ಸ ರಮಣೀಯೇ ಠಾನೇ ಆಯತನಂ ಕಾರೇತ್ವಾ, ಯಥಾ ಸೋ ಅಗ್ಗಮಾಲಂ ಅಗ್ಗಪುಪ್ಫಂ ಅಗ್ಗಭತ್ತಞ್ಚ ಲಭತಿ, ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋಪಿ ದ್ವೇ ವತ್ಥೂನಿ ಕಥೇತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ದಕರಕ್ಖಸೋ ಬಹುಭಣ್ಡಿಕಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಸೂರಿಯಕುಮಾರೋ ಆನನ್ದೋ, ಚನ್ದಕುಮಾರೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಜೇಟ್ಠಕಭಾತಾ ಮಹಿಸಾಸಕುಮಾರೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ದೇವಧಮ್ಮಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

೭. ಕಟ್ಠಹಾರಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಪುತ್ತೋ ತ್ಯಾಹಂ ಮಹಾರಾಜಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ವಾಸಭಖತ್ತಿಯಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವಾಸಭಖತ್ತಿಯಾಯ ವತ್ಥು ದ್ವಾದಸಕನಿಪಾತೇ ಭದ್ದಸಾಲಜಾತಕೇ ಆವಿಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸಾ ಕಿರ ಮಹಾನಾಮಸ್ಸ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಧೀತಾ ನಾಗಮುಣ್ಡಾಯ ನಾಮ ದಾಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ಜಾತಾ ಕೋಸಲರಾಜಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಅಹೋಸಿ। ಸಾ ರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ರಾಜಾ ಪನಸ್ಸಾ ಪಚ್ಛಾ ದಾಸಿಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಠಾನಂ ಪರಿಹಾಪೇಸಿ, ಪುತ್ತಸ್ಸ ವಿಟಟೂಭಸ್ಸಾಪಿ ಠಾನಂ ಪರಿಹಾಪೇಸಿಯೇವ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಅನ್ತೋನಿವೇಸನೇಯೇವ ವಸನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯೇ ಪಞ್ಚಸತಭಿಕ್ಖುಪರಿವುತೋ ರಞ್ಞೋ ನಿವೇಸನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜ, ಕಹಂ ವಾಸಭಖತ್ತಿಯಾ"ತಿ ಆಹ। "ರಾಜಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಮಹಾರಾಜ ವಾಸಭಖತ್ತಿಯಾ ಕಸ್ಸ ಧೀತಾ"ತಿ? "ಮಹಾನಾಮಸ್ಸ ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಆಗಚ್ಛಮಾನಾ ಕಸ್ಸ ಆಗತಾ"ತಿ? "ಮಯ್ಹಂ ಭನ್ತೇ"ತಿ। ಮಹಾರಾಜ ಸಾ ರಞ್ಞೋ ಧೀತಾ, ರಞ್ಞೋವ ಆಗತಾ, ರಾಜಾನಂಯೇವ ಪಟಿಚ್ಚ ಪುತ್ತಂ ಲಭಿ, ಸೋ ಪುತ್ತೋ ಕಿಂಕಾರಣಾ ಪಿತು ಸನ್ತಕಸ್ಸ ರಜ್ಜಸ್ಸ ಸಾಮಿಕೋ ನ ಹೋತಿ, ಪುಬ್ಬೇ ರಾಜಾನೋ ಮುಹುತ್ತಿಕಾಯ ಕಟ್ಠಹಾರಿಕಾಯ ಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಪುತ್ತಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಪುತ್ತಸ್ಸ ರಜ್ಜಂ ಅದಂಸೂತಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸತ್ಥಸ್ಸಾವಿಭಾವತ್ಥಾಯ ಭಗವನ್ತಂ ಯಾಚಿ, ಭಗವಾ ಭವನ್ತರೇನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಕಾರಣಂ ಪಾಕಟಂ ಅಕಾಸಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ರಾಜಾ ಮಹನ್ತೇನ ಯಸೇನ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪುಪ್ಫಫಲಲೋಭೇನ ವಿಚರನ್ತೋ ಉಯ್ಯಾನವನಸಣ್ಡೇ ಗಾಯಿತ್ವಾ ದಾರೂನಿ ಉದ್ಧರಮಾನಂ ಏಕಂ ಇತ್ಥಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ ಸಂವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸಾ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ, ತಾವದೇವ ತಸ್ಸಾ ವಜಿರಪೂರಿತಾ ವಿಯ ಗರುಕಾ ಕುಚ್ಛಿ ಅಹೋಸಿ। ಸಾ ಗಬ್ಭಸ್ಸ ಪತಿಟ್ಠಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಗಬ್ಭೋ ಮೇ, ದೇವ, ಪತಿಟ್ಠಿತೋ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ಅಙ್ಗುಲಿಮುದ್ದಿಕಂ ದತ್ವಾ "ಸಚೇ ಧೀತಾ ಹೋತಿ, ಇಮಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪೋಸೇಯ್ಯಾಸಿ, ಸಚೇ ಪುತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಅಙ್ಗುಲಿಮುದ್ದಿಕಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಆನೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಸಾಪಿ ಪರಿಪಕ್ಕಗಬ್ಭಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ತಸ್ಸ ಆಧಾವಿತ್ವಾ ಪರಿಧಾವಿತ್ವಾ ವಿಚರಣಕಾಲೇ ಕೀಳಾಮಣ್ಡಲೇ ಕೀಳನ್ತಸ್ಸ ಏವಂ ವತ್ತಾರೋ ಹೋನ್ತಿ "ನಿಪ್ಪಿತಿಕೇನಮ್ಹಾ ಪಹಟಾ"ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಾತು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಅಮ್ಮ, ಕೋ ಮಯ್ಹಂ ಪಿತಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ತಾತ, ತ್ವಂ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ"ತಿ। "ಅಮ್ಮ, ಅತ್ಥಿ ಪನ ಕೋಚಿ ಸಕ್ಖೀ"ತಿ? ತಾತ ರಾಜಾ ಇಮಂ ಮುದ್ದಿಕಂ ದತ್ವಾ "ಸಚೇ ಧೀತಾ ಹೋತಿ, ಇಮಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪೋಸೇಯ್ಯಾಸಿ, ಸಚೇ ಪುತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಇಮಾಯ ಅಙ್ಗುಲಿಮುದ್ದಿಕಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಆನೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಗತೋತಿ। "ಅಮ್ಮ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಕಸ್ಮಾ ಮಂ ಪಿತು ಸನ್ತಿಕಂ ನ ನೇಸೀ"ತಿ । ಸಾ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಞತ್ವಾ ರಾಜದ್ವಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚಾಪೇಸಿ। ರಞ್ಞಾ ಚ ಪಕ್ಕೋಸಾಪಿತಾ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಅಯಂ ತೇ, ದೇವ, ಪುತ್ತೋ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ಜಾನನ್ತೋಪಿ ಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಲಜ್ಜಾಯ "ನ ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತೋ"ತಿ ಆಹ। "ಅಯಂ ತೇ, ದೇವ, ಮುದ್ದಿಕಾ, ಇಮಂ ಸಞ್ಜಾನಾಸೀ"ತಿ। "ಅಯಮ್ಪಿ ಮಯ್ಹಂ ಮುದ್ದಿಕಾ ನ ಹೋತೀ"ತಿ। "ದೇವ, ಇದಾನಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಂ ಅಞ್ಞೋ ಮಮ ಸಕ್ಖಿ ನತ್ಥಿ, ಸಚಾಯಂ ದಾರಕೋ ತುಮ್ಹೇ ಪಟಿಚ್ಚ ಜಾತೋ, ಆಕಾಸೇ ತಿಟ್ಠತು, ನೋ ಚೇ, ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿತ್ವಾ ಮರತೂ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪಾದೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಖಿಪಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಆಕಾಸೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕಮಾಭುಜಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋ ಮಧುರಸ್ಸರೇನ ಪಿತು ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭. "ಪುತ್ತೋ ತ್ಯಾಹಂ ಮಹಾರಾಜ, ತ್ವಂ ಮಂ ಪೋಸ ಜನಾಧಿಪ।
ಅಞ್ಞೇಪಿ ದೇವೋ ಪೋಸೇತಿ, ಕಿಞ್ಚ ದೇವೋ ಸಕಂ ಪಜ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪುತ್ತೋ ತ್ಯಾಹ**ನ್ತಿ ಪುತ್ತೋ ತೇ ಅಹಂ। ಪುತ್ತೋ ಚ ನಾಮೇಸ ಅತ್ರಜೋ, ಖೇತ್ತಜೋ, ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ, ದಿನ್ನಕೋತಿ ಚತುಬ್ಬಿಧೋ। ತತ್ಥ ಅತ್ತಾನಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಜಾತೋ **ಅತ್ರಜೋ** ನಾಮ। ಸಯನಪಿಟ್ಠೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ಉರೇತಿಏವಮಾದೀಸು ನಿಬ್ಬತ್ತೋ **ಖೇತ್ತಜೋ** ನಾಮ। ಸನ್ತಿಕೇ ಸಿಪ್ಪುಗ್ಗಣ್ಹನಕೋ **ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ** ನಾಮ। ಪೋಸಾವನತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನೋ **ದಿನ್ನಕೋ** ನಾಮ। ಇಧ ಪನ

ಅತ್ರಜಂ ಸನ್ಧಾಯ “ಪುತ್ತೋ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ಚತೂಹಿ ಸಙ್ಗಹವತ್ಥೂಹಿ ಜನಂ ರಞ್ಜೇತೀತಿ ರಾಜಾ, ಮಹನ್ತೋ ರಾಜಾ **ಮಹಾರಾಜಾ**। ತಮಾಲಪನ್ತೋ ಆಹ “**ಮಹಾರಾಜಾ**”ತಿ। **ತ್ವಂ ಮಂ ಪೋಸ ಜನಾಧಿಪಾ**ತಿ ಜನಾಧಿಪ ಮಹಾಜನಜೇಟ್ಠಕ ತ್ವಂ ಮಂ ಪೋಸ ಭರಸ್ಸು ವಡ್ಢೇಹಿ। **ಅಞ್ಞೇಪಿ ದೇವೋ ಪೋಸೇತೀ**ತಿ ಅಞ್ಞೇಪಿ ಹತ್ಥಿಬನ್ಧಾದಯೋ ಮನುಸ್ಸೇ, ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಾದಯೋ ತಿರಚ್ಛಾನಗತೇ ಚ ಬಹುಜನೇ ದೇವೋ ಪೋಸೇತಿ। **ಕಿಞ್ಚ ದೇವೋ ಸಕಂ ಪಜ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪನ **ಕಿಞ್ಚಾ**ತಿ ಗರಹತ್ಥೇ ಚ ಅನುಗ್ಗಹಣತ್ಥೇ ಚ ನಿಪಾತೋ। “ಸಕಂ ಪಜಂ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಂ ಮಂ ದೇವೋ ನ ಪೋಸೇತೀ”ತಿ ವದನ್ತೋ ಗರಹತಿ ನಾಮ, “ಅಞ್ಞೇ ಬಹುಜನೇ ಪೋಸೇತೀ”ತಿ ವದನ್ತೋ ಅನುಗ್ಗಣ್ಹತಿ ನಾಮ। ಇತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಗರಹನ್ತೋಪಿ ಅನುಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋಪಿ “ಕಿಞ್ಚ ದೇವೋ ಸಕಂ ಪಜ”ನ್ತಿ ಆಹ।

ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಆಕಾಸೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಏವಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಸ್ಸ ಸುತ್ವಾ “ಏಹಿ, ತಾತಾ”ತಿ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇಸಿ, “ಅಹಮೇವ ಪೋಸೇಸ್ಸಾಮಿ, ಅಹಮೇವ ಪೋಸೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಹತ್ಥಸಹಸ್ಸಂ ಪಸಾರಿಯಿತ್ಥ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಅನೋತರಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋವ ಹತ್ಥೇ ಓತರಿತ್ವಾ ಅಙ್ಕೇ ನಿಸೀದಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಓಪರಜ್ಜಂ ದತ್ವಾ ಮಾತರಂ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ಕಟ್ಠವಾಹನರಾಜಾ ನಾಮ ಹುತ್ವಾ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ದ್ವೇ ವತ್ಥೂನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – “ತದಾ ಮಾತಾ ಮಹಾಮಾಯಾ ಅಹೋಸಿ, ಪಿತಾ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಾ, ಕಟ್ಠವಾಹನರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಕಟ್ಠಹಾರಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

೮. ಗಾಮಣಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಪಿ ಅತರಮಾನಾನನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಓಸ್ಸಟ್ಠವೀರಿಯಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ಜಾತಕೇ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವತ್ಥು ಚ ಅತೀತವತ್ಥು ಚ ಏಕಾದಸಕನಿಪಾತೇ ಸಂವರಜಾತಕೇ ಆವಿಭವಿಸ್ಸತಿ। ವತ್ಥು ಹಿ ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ಏಕಸದಿಸಮೇವ, ಗಾಥಾ ಪನ ನಾನಾ। ಗಾಮಣಿಕುಮಾರೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ಭಾತಿಕಸತಸ್ಸ ಕನಿಟ್ಠೋಪಿ ಹುತ್ವಾ ಭಾತಿಕಸತಪರಿವಾರಿತೋ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಸ್ಸಹೇಟ್ಠಾ ವರಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಅತ್ತನೋ ಯಸಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ “ಅಯಂ ಮಯ್ಹಂ ಯಸಸಮ್ಪತ್ತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಕಾ”ತಿ ತುಟ್ಠೋ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

೮. “ಅಪಿ ಅತರಮಾನಾನಂ, ಫಲಾಸಾವ ಸಮಿಜ್ಝತಿ।
ವಿಪಕ್ಕಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೋಸ್ಮಿ, ಏವಂ ಜಾನಾಹಿ ಗಾಮಣೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಪೀ**ತಿ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ। **ಅತರಮಾನಾನ**ನ್ತಿ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ಅತರಿತ್ವಾ ಅವೇಗಾಯಿತ್ವಾ ಉಪಾಯೇನ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಾನಂ। **ಫಲಾಸಾವ ಸಮಿಜ್ಝತೀ**ತಿ ಯಥಾಪತ್ಥಿಕೇ ಫಲೇ ಆಸಾ ತಸ್ಸ ಫಲಸ್ಸ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಯಾ ಸಮಿಜ್ಝತಿಯೇವ। ಅಥ ವಾ **ಫಲಾಸಾ**ತಿ ಆಸಾಫಲಂ, ಯಥಾಪತ್ಥಿತಂ ಫಲಂ ಸಮಿಜ್ಝತಿಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿಪಕ್ಕಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೋಸ್ಮೀ**ತಿ ಏತ್ಥ ಚತ್ತಾರಿ ಸಙ್ಗಹವತ್ಥೂನಿ ಸೇಟ್ಠಚರಿಯತ್ತಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ನಾಮ, ತಞ್ಚ ತಮ್ಮೂಲಿಕಾಯ ಯಸಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಪಟಿಲದ್ಧತ್ತಾ ವಿಪಕ್ಕಂ ನಾಮ। ಯೋ ವಾಸ್ಸ ಯಸೋ ನಿಪ್ಫನ್ನೋ, ಸೋಪಿ ಸೇಟ್ಠಟ್ಠೇನ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ನಾಮ। ತೇನಾಹ “ವಿಪಕ್ಕಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೋಸ್ಮೀ”ತಿ। **ಏವಂ ಜಾನಾಹಿ ಗಾಮಣೀ**ತಿ ಕತ್ಥಚಿ ಗಾಮಿಕಪುರಿಸೋಪಿ ಗಾಮಜೇಟ್ಠಕೋಪಿ ಗಾಮಣೀ। ಇಧ ಪನ ಸಬ್ಬಜನಜೇಟ್ಠಕಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। ಅಮ್ಭೋ ಗಾಮಣಿ, ತ್ವಂ ಏತಂ ಕಾರಣಂ ಏವಂ ಜಾನಾಹಿ, ಆಚರಿಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಭಾತಿಕಸತಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಇದಂ ಮಹಾರಜ್ಜಂ ಪತ್ತೋಸ್ಮೀತಿ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ರಜ್ಜಂ ಪತ್ತೇ ಸತ್ತಟ್ಠದಿವಸಚ್ಚಯೇನ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಭಾತರೋ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗತಾ । ಗಾಮಣಿರಾಜಾ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ, ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಓಸ್ಸಟ್ಠವೀರಿಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ। ಸತ್ಥಾ ದ್ವೇ ವತ್ಥೂನಿ ಕಥೇತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – "ತದಾ ಗಾಮಣಿಕುಮಾರೋ ಓಸ್ಸಟ್ಠವೀರಿಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಆಚರಿಯೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಗಾಮಣಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

೯. ಮಘದೇವಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಉತ್ತಮಙ್ಗರುಹಾ ಮಯ್ಹನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ನಿದಾನಕಥಾಯಂ ಕಥಿತಮೇವ। ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಕಾಲೇ ಭಿಕ್ಖೂ ದಸಬಲಸ್ಸ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ವಣ್ಣಯನ್ತಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಅಥ ಸತ್ಥಾ ಧಮ್ಮಸಭಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಬುದ್ಧಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ನ ಅಞ್ಞಾಯ ಕಥಾಯ, ತುಮ್ಹಾಕಂಯೇವ ಪನ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ವಣ್ಣಯಮಾನಾ ನಿಸಿನ್ನಾಮ್ಹಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಏತರಹಿಯೇವ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ನಿಕ್ಖನ್ತೋಯೇವಾ"ತಿ ಆಹ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸತ್ಥಸ್ಸಾವಿಭಾವತ್ಥಂ ಭಗವನ್ತಂ ಯಾಚಿಂಸು, ಭಗವಾ ಭವನ್ತರೇನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಕಾರಣಂ ಪಾಕಟಂ ಅಕಾಸಿ।

ಅತೀತೇ ವಿದೇಹರಟ್ಠೇ ಮಿಥಿಲಾಯಂ ಮಘದೇವೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ ಧಮ್ಮಿಕೋ ಧಮ್ಮರಾಜಾ। ಸೋ ಚತುರಾಸೀತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಕುಮಾರಕೀಳಂ ಕೀಳಿ, ತಥಾ ಓಪರಜ್ಜಂ, ತಥಾ ಮಹಾರಜ್ಜಂ ಕತ್ವಾ ದೀಘಮದ್ಧಾನಂ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ ಕಪ್ಪಕಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ "ಯದಾ ಮೇ, ಸಮ್ಮ ಕಪ್ಪಕ, ಸಿರಸ್ಮಿಂ ಪಲಿತಾನಿ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯಾಸಿ, ಅಥ ಮೇ ಆರೋಚೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ। ಕಪ್ಪಕೋಪಿ ದೀಘಮದ್ಧಾನಂ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ ರಞ್ಞೋ ಅಞ್ಜನವಣ್ಣಾನಂ ಕೇಸಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಏಕಮೇವ ಪಲಿತಂ ದಿಸ್ವಾ "ದೇವ, ಏಕಂ ತೇ ಪಲಿತಂ ದಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆರೋಚೇಸಿ। "ತೇನ ಹಿ ಮೇ, ಸಮ್ಮ, ತಂ ಪಲಿತಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಪಾಣಿಮ್ಹಿ ಠಪೇಹೀ"ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ ಸುವಣ್ಣಸಣ್ಡಾಸೇನ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಪಾಣಿಮ್ಹಿ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ತದಾ ರಞ್ಞೋ ಚತುರಾಸೀತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಆಯು ಅವಸಿಟ್ಠಂ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಪಲಿತಂ ದಿಸ್ವಾವ ಮಚ್ಚುರಾಜಾನಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಮೀಪೇ ಠಿತಂ ವಿಯ ಅತ್ತಾನಂ ಆದಿತ್ತಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಪವಿಟ್ಠಂ ವಿಯ ಚ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ಸಂವೇಗಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ "ಬಾಲ ಮಘದೇವ, ಯಾವ ಪಲಿತಸ್ಸುಪ್ಪಾದಾವ ಇಮೇ ಕಿಲೇಸೇ ಜಹಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ।

ತಸ್ಸೇವಂ ಪಲಿತಪಾತುಭಾವಂ ಆವಜ್ಜೇನ್ತಸ್ಸ ಅನ್ತೋಡಾಹೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ಸರೀರಾ ಸೇದಾ ಮುಚ್ಚಿಂಸು, ಸಾಟಕಾ ಪೀಳೇತ್ವಾ ಅಪನೇತಬ್ಬಾಕಾರಪ್ಪತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಸೋ "ಅಜ್ಜೇವ ಮಯಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಕಪ್ಪಕಸ್ಸ ಸತಸಹಸ್ಸುಟ್ಠಾನಕಂ ಗಾಮವರಂ ದತ್ವಾ ಜೇಟ್ಠಪುತ್ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ತಾತ, ಮಮ ಸೀಸೇ ಪಲಿತಂ ಪಾತುಭೂತಂ, ಮಹಲ್ಲಕೋಮ್ಹಿ ಜಾತೋ, ಭುತ್ತಾ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಮಾನುಸಕಾ ಕಾಮಾ, ಇದಾನಿ ದಿಬ್ಬೇ ಕಾಮೇ ಪರಿಯೇಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮಕಾಲೋ ಮಯ್ಹಂ, ತ್ವಂ ಇಮಂ ರಜ್ಜಂ ಪಟಿಪಜ್ಜ, ಅಹಂ ಪನ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಮಘದೇವಅಮ್ಬವನುಯ್ಯಾನೇ ವಸನ್ತೋ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ತಂ ಏವಂ ಪಬ್ಬಜಿತುಕಾಮಂ ಅಮಚ್ಚಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ದೇವ, ಕಿಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ರಾಜಾ ಪಲಿತಂ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚಾನಂ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೯. "ಉತ್ತಮಙ್ಗರುಹಾ ಮಯ್ಹಂ, ಇಮೇ ಜಾತಾ ವಯೋಹರಾ।
ಪಾತುಭೂತಾ ದೇವದೂತಾ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಸಮಯೋ ಮಮಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉತ್ತಮಙ್ಗರುಹಾ**ತಿ ಕೇಸಾ। ಕೇಸಾ ಹಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಹತ್ಥಪಾದಾದೀನಂ ಅಙ್ಗಾನಂ ಉತ್ತಮೇ ಸಿರಸ್ಮಿಂ ರುಹತ್ತಾ "ಉತ್ತಮಙ್ಗರುಹಾ"ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। **ಇಮೇ ಜಾತಾ ವಯೋಹರಾ**ತಿ ಪಸ್ಸಥ, ತಾತಾ, ಪಲಿತಪಾತುಭಾವೇನ ತಿಣ್ಣಂ ವಯಾನಂ ಹರಣತೋ ಇಮೇ ಜಾತಾ ವಯೋಹರಾ। **ಪಾತುಭೂತಾ**ತಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ। **ದೇವದೂತಾ**ತಿ ದೇವೋ ವುಚ್ಚತಿ ಮಚ್ಚು, ತಸ್ಸ ದೂತಾತಿ ದೇವದೂತಾ। ಸಿರಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಪಲಿತೇಸು ಪಾತುಭೂತೇಸು ಮಚ್ಚುರಾಜಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಠಿತೋ ವಿಯ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಲಿತಾನಿ "ಮಚ್ಚುದೇವಸ್ಸ ದೂತಾ"ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ದೇವಾ ವಿಯ ದೂತಾತಿಪಿ ದೇವದೂತಾ। ಯಥಾ ಹಿ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಾಯ ದೇವತಾಯ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ "ಅಸುಕದಿವಸೇ ತ್ವಂ ಮರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಂ ತಥೇವ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಸಿರಸ್ಮಿಂ ಪಲಿತೇಸು ಪಾತುಭೂತೇಸು ದೇವತಾಯ ಬ್ಯಾಕರಣಸದಿಸಮೇವ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಲಿತಾನಿ "ದೇವಸದಿಸಾ ದೂತಾ"ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ವಿಸುದ್ಧಿದೇವಾನಂ ದೂತಾತಿಪಿ ದೇವದೂತಾ। ಸಬ್ಬಬೋಧಿಸತ್ತಾ ಹಿ ಜಿಣ್ಣಬ್ಯಾಧಿಮತಪಬ್ಬಜಿತೇ ದಿಸ್ವಾವ ಸಂವೇಗಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಪಬ್ಬಜನ್ತಿ। ಯಥಾಹ -

> "ಜಿಣ್ಣಞ್ಚ ದಿಸ್ವಾ ದುಖಿತಞ್ಚ ಬ್ಯಾಧಿತಂ, ಮತಞ್ಚ ದಿಸ್ವಾ ಗತಮಾಯುಸಙ್ಖಯಂ।
> ಕಾಸಾಯವತ್ಥಂ ಪಬ್ಬಜಿತಞ್ಚ ದಿಸ್ವಾ, ತಸ್ಮಾ ಅಹಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋಮ್ಹಿ ರಾಜಾ"ತಿ॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೭೩ ಥೋಕಂ ವಿಸದಿಸಂ)।

ಇಮಿನಾ ಪರಿಯಾಯೇನ ಪಲಿತಾನಿ ವಿಸುದ್ಧಿದೇವಾನಂ ದೂತತ್ತಾ "ದೇವದೂತಾ"ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। **ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಸಮಯೋ ಮಮಾ**ತಿ ಗಿಹಿಭಾವತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಟ್ಠೇನ "ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ"ತಿ ಲದ್ಧನಾಮಸ್ಸ ಸಮಣಲಿಙ್ಗಗಹಣಸ್ಸ ಕಾಲೋ ಮಯ್ಹನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಸೋ ಏವಂ ವತ್ವಾ ತಂ ದಿವಸಮೇವ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಮಘದೇವಅಮ್ಬವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಚತುರಾಸೀತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಚತ್ತಾರೋ ಬ್ರಹ್ಮವಿಹಾರೇ ಭಾವೇತ್ವಾ ಅಪರಿಹೀನಜ್ಝಾನೇ ಠಿತೋ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಪುನ ತತೋ ಚುತೋ ಮಿಥಿಲಾಯಂಯೇವ ನಿಮಿ ನಾಮ ರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಓಸಕ್ಕಮಾನಂ ಅತ್ತನೋ ವಂಸಂ ಘಟೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಅಮ್ಬವನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮವಿಹಾರೇ ಭಾವೇತ್ವಾ ಪುನ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೂಪಗೋವ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾಪಿ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಇದಾನೇವ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ನಿಕ್ಖನ್ತೋಯೇವಾ"ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಕೇಚಿ ಸೋತಾಪನ್ನಾ ಅಹೇಸುಂ, ಕೇಚಿ ಸಕದಾಗಾಮಿನೋ, ಕೇಚಿ ಅನಾಗಾಮಿನೋ। ಇತಿ ಭಗವಾ ಇಮಾನಿ ದ್ವೇ ವತ್ಥೂನಿ ಕಥೇತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ "ತದಾ ಕಪ್ಪಕೋ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಪುತ್ತೋ ರಾಹುಲೋ, ಮಘದೇವರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಮಘದೇವಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

೧೦. ಸುಖವಿಹಾರಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯಞ್ಚ ಅಞ್ಞೇ ನ ರಕ್ಖನ್ತೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಅನುಪಿಯನಗರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅನುಪಿಯಅಮ್ಬವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸುಖವಿಹಾರಿಂ ಭದ್ದಿಯತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸುಖವಿಹಾರೀ ಭದ್ದಿಯತ್ಥೇರೋ ಛಖತ್ತಿಯಸಮಾಗಮೇ ಉಪಾಲಿಸತ್ತಮೋ ಪಬ್ಬಜಿತೋ। ತೇಸು ಭದ್ದಿಯತ್ಥೇರೋ ಚ, ಕಿಮಿಲತ್ಥೇರೋ ಚ, ಭಗುತ್ಥೇರೋ ಚ, ಉಪಾಲಿತ್ಥೇರೋ ಚ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತಾ, ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಜಾತೋ, ಅನುರುದ್ಧತ್ಥೇರೋ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಕೋ, ದೇವದತ್ತೋ ಝಾನಲಾಭೀ ಜಾತೋ। ಛನ್ನಂ ಪನ ಖತ್ತಿಯಾನಂ ವತ್ಥು ಯಾವ ಅನುಪಿಯನಗರಾ ಖಣ್ಡಹಾಲಜಾತಕೇ ಆವಿಭವಿಸ್ಸತಿ। ಆಯಸ್ಮಾ ಪನ ಭದ್ದಿಯೋ ರಾಜಕಾಲೇ ಅತ್ತನೋ ರಕ್ಖಸಂವಿಧಾನಞ್ಚೇವ ತಾವ ಬಹೂಹಿ ರಕ್ಖಾಹಿ ರಕ್ಖಿಯಮಾನಸ್ಸ ಉಪರಿಪಾಸಾದವರತಲೇ ಮಹಾಸಯನೇ ಸಮ್ಪರಿವತ್ತಮಾನಸ್ಸಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ಭಯುಪ್ಪತ್ತಿಞ್ಚ ಇದಾನಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಾದೀಸು ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ವಿಹರನ್ತೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ವಿಗತಭಯತಞ್ಚ ಸಮನುಸ್ಸರನ್ತೋ "ಅಹೋ ಸುಖಂ, ಅಹೋ ಸುಖ"ನ್ತಿ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ "ಆಯಸ್ಮಾ ಭದ್ದಿಯೋ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋತೀ"ತಿ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಭಗವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಭದ್ದಿಯೋ ಇದಾನೇವ ಸುಖವಿಹಾರೀ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಸುಖವಿಹಾರೀಯೇವಾ"ತಿ ಆಹ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸತ್ಥಸ್ಸಾವಿಭಾವತ್ಥಾಯ ಭಗವನ್ತಂ ಯಾಚಿಂಸು। ಭಗವಾ ಭವನ್ತರೇನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಕಾರಣಂ ಪಾಕಟಂ ಅಕಾಸಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರಯಮಾನೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಉದಿಚ್ಚಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲೋ ಹುತ್ವಾ ಕಾಮೇಸು ಆದೀನವಂ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ ಚಾನಿಸಂಸಂ ದಿಸ್ವಾ ಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಸಿ, ಪರಿವಾರೋಪಿಸ್ಸ ಮಹಾ ಅಹೋಸಿ ಪಞ್ಚ ತಾಪಸಸತಾನಿ। ಸೋ ವಸ್ಸಕಾಲೇ ಹಿಮವನ್ತತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತಾಪಸಗಣಪರಿವುತೋ ಗಾಮನಿಗಮಾದೀಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ರಾಜುಯ್ಯಾನೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತತ್ಥ ವಸ್ಸಿಕೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ವಸಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಆಪುಚ್ಛಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ “ತುಮ್ಹೇ, ಭನ್ತೇ, ಮಹಲ್ಲಕಾ, ಕಿಂ ವೋ ಹಿಮವನ್ತೇನ, ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಇಧೇವ ವಸಥಾ”ತಿ ಯಾಚಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಜೇಟ್ಠನ್ತೇವಾಸಿಕಂ ಪಞ್ಚ ತಾಪಸಸತಾನಿ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ “ಗಚ್ಛ, ತ್ವಂ ಇಮೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಹಿಮವನ್ತೇ ವಸ, ಅಹಂ ಪನ ಇಧೇವ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ತೇ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಸಯಂ ತತ್ಥೇವ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ।

ಸೋ ಪನಸ್ಸ ಜೇಟ್ಠನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ರಾಜಪಬ್ಬಜಿತೋ ಮಹನ್ತಂ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಕಸಿಣಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿಲಾಭೀ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ತಾಪಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಹಿಮವನ್ತೇ ವಸಮಾನೋ ಏಕದಿವಸಂ ಆಚರಿಯಂ ದಟ್ಠುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ತೇ ತಾಪಸೇ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ “ತುಮ್ಹೇ ಅನುಕ್ಕಣ್ಠಮಾನಾ ಇಧೇವ ವಸಥ, ಅಹಂ ಆಚರಿಯಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ ಏಕಂ ಕಟ್ಠತ್ಥರಿಕಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇಯೇವ ನಿಪಜ್ಜಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಸಮಯೇ ರಾಜಾ “ತಾಪಸಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಅನ್ತೇವಾಸಿಕತಾಪಸೋ ರಾಜಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ನೇವ ವುಟ್ಠಾಸಿ, ನಿಪನ್ನೋಯೇವ ಪನ “ಅಹೋ ಸುಖಂ, ಅಹೋ ಸುಖ”ನ್ತಿ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ। ರಾಜಾ “ಅಯಂ ತಾಪಸೋ ಮಂ ದಿಸ್ವಾಪಿ ನ ಉಟ್ಠಿತೋ”ತಿ ಅನತ್ತಮನೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆಹ - “ಭನ್ತೇ, ಅಯಂ ತಾಪಸೋ ಯದಿಚ್ಛಕಂ ಭುತ್ತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಉದಾನಂ ಉದಾನೇನ್ತೋ ಸುಖಸೇಯ್ಯಮೇವ ಕಪ್ಪೇತೀ”ತಿ। ಮಹಾರಾಜ, ಅಯಂ ತಾಪಸೋ ಪುಬ್ಬೇ ತುಮ್ಹಾದಿಸೋ ಏಕೋ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ, ಸ್ವಾಯಂ “ಅಹಂ ಪುಬ್ಬೇ ಗಿಹಿಕಾಲೇ ರಜ್ಜಸಿರಿಂ ಅನುಭವನ್ತೋ ಆವುಧಹತ್ಥೇಹಿ ಬಹೂಹಿ ರಕ್ಖಿಯಮಾನೋಪಿ ಏವರೂಪಂ ಸುಖಂ ನಾಮ ನಾಲತ್ಥ”ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಸುಖಂ ಝಾನಸುಖಞ್ಚ ಆರಬ್ಭ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇತೀತಿ। ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ರಞ್ಞೋ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇತುಂ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦. “ಯಞ್ಚ ಅಞ್ಞೇ ನ ರಕ್ಖನ್ತಿ, ಯೋ ಚ ಅಞ್ಞೇ ನ ರಕ್ಖತಿ।
ಸ ವೇ ರಾಜ ಸುಖಂ ಸೇತಿ, ಕಾಮೇಸು ಅನಪೇಕ್ಖವಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಞ್ಚ ಅಞ್ಞೇ ನ ರಕ್ಖನ್ತೀ**ತಿ ಯಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಅಞ್ಞೇ ಬಹೂ ಪುಗ್ಗಲಾ ನ ರಕ್ಖನ್ತಿ। **ಯೋ ಚ ಅಞ್ಞೇ ನ ರಕ್ಖತೀ**ತಿ ಯೋ ಚ “ಏಕಕೋ ಅಹಂ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಮೀ”ತಿ ಅಞ್ಞೇ ಬಹೂ ಜನೇ ನ ರಕ್ಖತಿ। **ಸ ವೇ ರಾಜ ಸುಖಂ ಸೇತೀ**ತಿ ಮಹಾರಾಜ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಏಕೋ ಅದುತಿಯೋ ಪವಿವಿತ್ತೋ ಕಾಯಿಕಚೇತಸಿಕಸುಖಸಮಙ್ಗೀ ಹುತ್ವಾ ಸುಖಂ ಸೇತಿ। ಇದಞ್ಚ ದೇಸನಾಸೀಸಮೇವ। ನ ಕೇವಲಂ ಪನ ಸೇತಿಯೇವ, ಏವರೂಪೋ ಪನ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸುಖಂ ಗಚ್ಛತಿ ತಿಟ್ಠತಿ ನಿಸೀದತಿ ಸಯತೀತಿ ಸಬ್ಬಿರಿಯಾಪಥೇಸು ಸುಖಪ್ಪತ್ತೋವ ಹೋತಿ। **ಕಾಮೇಸು ಅನಪೇಕ್ಖವಾ**ತಿ ವತ್ಥುಕಾಮಕಿಲೇಸಕಾಮೇಸು ಅಪೇಕ್ಖಾರಹಿತೋ ವಿಗತಚ್ಛನ್ದರಾಗೋ ನಿತ್ತಣ್ಹೋ ಏವರೂಪೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸಬ್ಬಿರಿಯಾಪಥೇಸು ಸುಖಂ ವಿಹರತಿ ಮಹಾರಾಜಾತಿ।

ರಾಜಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿವೇಸನಮೇವ ಗತೋ, ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋಪಿ ಆಚರಿಯಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಮೇವ ಗತೋ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪನ ತತ್ಥೇವ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಪರಿಹೀನಜ್ಝಾನೋ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ವತ್ಥೂನಿ ಕಥೇತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಭದ್ದಿಯತ್ಥೇರೋ ಅಹೋಸಿ, ಗಣಸತ್ಥಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಸುಖವಿಹಾರಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ಅಪಣ್ಣಕವಗ್ಗೋ ಪಠಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಅಪಣ್ಣಕಂ ವಣ್ಣುಪಥಂ, ಸೇರಿವಂ ಚೂಳಸೇಟ್ಠಿ ಚ।
ತಣ್ಡುಲಂ ದೇವಧಮ್ಮಞ್ಚ, ಕಟ್ಠವಾಹನಗಾಮಣಿ।
ಮಘದೇವಂ ವಿಹಾರೀತಿ, ಪಿಣ್ಡಿತಾ ದಸ ಜಾತಕಾತಿ॥

೨. ಸೀಲವಗ್ಗೋ

[೧೧] ೧. ಲಕ್ಖಣಮಿಗಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಹೋತಿ ಸೀಲವತಂ ಅತ್ಥೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ರಾಜಗಹಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ವತ್ಥು ಯಾವ ಅಭಿಮಾರಪ್ಪಯೋಜನಾ ಖಣ್ಡಹಾಲಜಾತಕೇ ಆವಿಭವಿಸ್ಸತಿ, ಯಾವ ಧನಪಾಲಕವಿಸ್ಸಜ್ಜನಾ ಪನ ಚೂಳಹಂಸಜಾತಕೇ ಆವಿಭವಿಸ್ಸತಿ, ಯಾವ ಪಥವಿಪ್ಪವೇಸನಾ ದ್ವಾದಸನಿಪಾತೇ ಸಮುದ್ದವಾಣಿಜಜಾತಕೇ ಆವಿಭವಿಸ್ಸತಿ।

ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ದೇವದತ್ತೋ ಪಞ್ಚ ವತ್ಥೂನಿ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಅಲಭನ್ತೋ ಸಙ್ಘಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಿ ಆದಾಯ ಗಯಾಸೀಸೇ ವಿಹರತಿ। ಅಥ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಞಾಣಂ ಪರಿಪಾಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತಂ ಞತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕೇ ಆಮನ್ತೇಸಿ "ಸಾರಿಪುತ್ತಾ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ನಿಸ್ಸಿತಕಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಲದ್ಧಿಂ ರೋಚೇತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಗತಾ, ಇದಾನಿ ಪನ ತೇಸಂ ಞಾಣಂ ಪರಿಪಾಕಂ ಗತಂ, ತುಮ್ಹೇ ಬಹೂಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇಸಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಮಗ್ಗಫಲೇಹಿ ಪಬೋಧೇತ್ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ। ತೇ ತಥೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇಸಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಮಗ್ಗಫಲೇಹಿ ಪಬೋಧೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಅರುಣುಗ್ಗಮನವೇಲಾಯ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆದಾಯ ವೇಳುವನಮೇವ ಆಗಮಂಸು। ಆಗನ್ತ್ವಾ ಚ ಪನ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಠಿತಕಾಲೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಥೇರಂ ಪಸಂಸಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಆಹಂಸು - "ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಜೇಟ್ಠಭಾತಿಕೋ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಪರಿವುತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅತಿವಿಯ ಸೋಭತಿ, ದೇವದತ್ತೋ ಪನ ಪರಿಹೀನಪರಿವಾರೋ ಜಾತೋ"ತಿ। ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಇದಾನೇವ ಞಾತಿಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸೋಭತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಸೋಭಿಯೇವ। ದೇವದತ್ತೋಪಿ ನ ಇದಾನೇವ ಗಣತೋ ಪರಿಹೀನೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪರಿಹೀನೋಯೇವಾತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸತ್ಥಸ್ಸಾವಿಭಾವತ್ಥಾಯ ಭಗವನ್ತಂ ಯಾಚಿಂಸು, ಭಗವಾ ಭವನ್ತರೇನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಕಾರಣಂ ಪಾಕಟಂ ಅಕಾಸಿ।

ಅತೀತೇ ಮಗಧರಟ್ಠೇ ರಾಜಗಹನಗರೇ ಏಕೋ ಮಗಧರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಿಗಯೋನಿಯಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಮಿಗಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರೋ ಅರಞ್ಞೇ ವಸತಿ। ತಸ್ಸ ಲಕ್ಖಣೋ ಚ ಕಾಳೋ ಚಾತಿ ದ್ವೇ ಪುತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ "ತಾತಾ, ಅಹಂ ಇದಾನಿ ಮಹಲ್ಲಕೋ, ತುಮ್ಹೇ ಇಮಂ ಗಣಂ ಪರಿಹರಥಾ"ತಿ ಪಞ್ಚ ಪಞ್ಚ ಮಿಗಸತಾನಿ ಏಕೇಕಂ ಪುತ್ತಂ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇಸಿ । ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತೇ ದ್ವೇ ಜನಾ ಮಿಗಗಣಂ ಪರಿಹರನ್ತಿ। ಮಗಧರಟ್ಠಸ್ಮಿಞ್ಚ ಸಸ್ಸಪಾಕಸಮಯೇ ಕಿಟ್ಠಸಮ್ಬಾಧೇ ಅರಞ್ಞೇ ಮಿಗಾನಂ ಪರಿಪನ್ಥೋ ಹೋತಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಸಸ್ಸಖಾದಕಾನಂ ಮಿಗಾನಂ ಮಾರಣತ್ಥಾಯ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಓಪಾತಂ ಖಣನ್ತಿ, ಸೂಲಾನಿ ರೋಪೇನ್ತಿ, ಪಾಸಾಣಯನ್ತಾನಿ ಸಜ್ಜೇನ್ತಿ, ಕೂಟಪಾಸಾದಯೋ ಪಾಸೇ ಓಡ್ಡೇನ್ತಿ, ಬಹೂ ಮಿಗಾ ವಿನಾಸಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಿಟ್ಠಸಮ್ಬಾಧಸಮಯಂ ಞತ್ವಾ ದ್ವೇ ಪುತ್ತೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಆಹ - "ತಾತಾ, ಅಯಂ ಕಿಟ್ಠಸಮ್ಬಾಧಸಮಯೋ, ಬಹೂ ಮಿಗಾ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣನ್ತಿ, ಮಯಂ ಮಹಲ್ಲಕಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಉಪಾಯೇನ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ವೀತಿನಾಮೇಸ್ಸಾಮ, ತುಮ್ಹೇ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಮಿಗಗಣೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ಪಬ್ಬತಪಾದಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಸ್ಸಾನಂ ಉದ್ಧಟಕಾಲೇ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಿತು ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಸಪರಿವಾರಾ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ತೇಸಂ ಪನ ಗಮನಮಗ್ಗಂ

ಮನುಸ್ಸಾ ಜಾನನ್ತಿ “ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಮಿಗಾ ಪಬ್ಬತಮಾರೋಹನ್ತಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಓರೋಹನ್ತೀ”ತಿ। ತೇ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನೇ ನಿಲೀನಾ ಬಹೂ ಮಿಗೇ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಮಾರೇನ್ತಿ।

ಕಾಳಮಿಗೋ ಅತ್ತನೋ ದನ್ಧತಾಯ “ಇಮಾಯ ನಾಮ ವೇಲಾಯ ಗನ್ತಬ್ಬಂ, ಇಮಾಯ ವೇಲಾಯ ನ ಗನ್ತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಅಜಾನನ್ತೋ ಮಿಗಗಣಂ ಆದಾಯ ಪುಬ್ಬಣ್ಹೇಪಿ ಸಾಯನ್ಹೇಪಿ ಪದೋಸೇಪಿ ಪಚ್ಚೂಸೇಪಿ ಗಾಮದ್ವಾರೇನ ಗಚ್ಛತಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಕತಿಯಾ ಠಿತಾ ಚ ನಿಲೀನಾ ಚ ಬಹೂ ಮಿಗೇ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪೇನ್ತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಅತ್ತನೋ ದನ್ಧತಾಯ ಬಹೂ ಮಿಗೇ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಅಪ್ಪಕೇಹೇವ ಮಿಗೇಹಿ ಅರಞ್ಞಂ ಪಾವಿಸಿ। ಲಕ್ಖಣಮಿಗೋ ಪನ ಪಣ್ಡಿತೋ ಬ್ಯತ್ತೋ ಉಪಾಯಕುಸಲೋ “ಇಮಾಯ ವೇಲಾಯ ಗನ್ತಬ್ಬಂ, ಇಮಾಯ ವೇಲಾಯ ನ ಗನ್ತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಜಾನಾತಿ। ಸೋ ಗಾಮದ್ವಾರೇನಪಿ ನ ಗಚ್ಛತಿ , ದಿವಾಪಿ ನ ಗಚ್ಛತಿ, ಪದೋಸೇಪಿ ನ ಗಚ್ಛತಿ, ಪಚ್ಚೂಸೇಪಿ ನ ಗಚ್ಛತಿ, ಮಿಗಗಣಂ ಆದಾಯ ಅಡ್ಢರತ್ತಸಮಯೇಯೇವ ಗಚ್ಛತಿ। ತಸ್ಮಾ ಏಕಮ್ಪಿ ಮಿಗಂ ಅವಿನಾಸೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪಾವಿಸಿ। ತೇ ತತ್ಥ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ವಸಿತ್ವಾ ಸಸ್ಸೇಸು ಉದ್ಧಟೇಸು ಪಬ್ಬತಾ ಓತರಿಂಸು।

ಕಾಳೋ ಪಚ್ಛಾಗಚ್ಛನ್ತೋಪಿ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಅವಸೇಸಮಿಗೇ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪೇನ್ತೋ ಏಕಕೋವ ಆಗಮಿ। ಲಕ್ಖಣೋ ಪನ ಏಕಮಿಗಮ್ಪಿ ಅವಿನಾಸೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಮಿಗಸತೇಹಿ ಪರಿವುತೋ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಮಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ದ್ವೇಪಿ ಪುತ್ತೇ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಮಿಗಗಣೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ -

೧೧. “ಹೋತಿ ಸೀಲವತಂ ಅತ್ಥೋ, ಪಟಿಸನ್ಥಾರವುತ್ತಿನಂ।
ಲಕ್ಖಣಂ ಪಸ್ಸ ಆಯನ್ತಂ, ಞಾತಿಸಙ್ಘಪುರಕ್ಖತಂ।
ಅಥ ಪಸ್ಸಸಿಮಂ ಕಾಳಂ, ಸುವಿಹೀನಂವ ಞಾತಿಭೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸೀಲವತ**ನ್ತಿ ಸುಖಸೀಲತಾಯ ಸೀಲವನ್ತಾನಂ ಆಚಾರಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ। **ಅತ್ಥೋ**ತಿ ವುಡ್ಢಿ। **ಪಟಿಸನ್ಥಾರವುತ್ತಿನ**ನ್ತಿ ಧಮ್ಮಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ ಚ ಆಮಿಸಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ ಚ ಏತೇಸಂ ವುತ್ತೀತಿ ಪಟಿಸನ್ಥಾರವುತ್ತಿನೋ, ತೇಸಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರವುತ್ತಿನಂ। ಏತ್ಥ ಚ ಪಾಪನಿವಾರಣಓವಾದಾನುಸಾಸನಿವಸೇನ ಧಮ್ಮಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ ಚ, ಗೋಚರಲಾಭಾಪನಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾನಧಮ್ಮಿಕರಕ್ಖಾವಸೇನ ಆಮಿಸಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಇಮೇಸು ದ್ವೀಸು ಪಟಿಸನ್ಥಾರೇಸು ಠಿತಾನಂ ಆಚಾರಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ವುಡ್ಢಿ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ। ಇದಾನಿ ತಂ ವುಡ್ಢಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ಪುತ್ತಮಾತರಂ ಆಲಪನ್ತೋ ವಿಯ “**ಲಕ್ಖಣಂ ಪಸ್ಸಾ**”ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ರಾಯಂ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ - ಆಚಾರಪಟಿಸನ್ಥಾರಸಮ್ಪನ್ನಂ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಂ ಏಕಮಿಗಮ್ಪಿ ಅವಿನಾಸೇತ್ವಾ ಞಾತಿಸಙ್ಘೇನ ಪುರಕ್ಖತಂ ಪರಿವಾರಿತಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ಪಸ್ಸ। ತಾಯ ಪನ ಆಚಾರಪಟಿಸನ್ಥಾರಸಮ್ಪದಾಯ ವಿಹೀನಂ ದನ್ಧಪಞ್ಞಂ ಅಥ ಪಸ್ಸಸಿಮಂ ಕಾಳಂ ಏಕಮ್ಪಿ ಞಾತಿಂ ಅನವಸೇಸೇತ್ವಾ ಸುವಿಹೀನಮೇವ ಞಾತೀಹಿ ಏಕಕಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತನ್ತಿ। ಏವಂ ಪುತ್ತಂ ಅಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಪನ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾಪಿ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಇದಾನೇವ ಞಾತಿಸಙ್ಘಪರಿವಾರಿತೋ ಸೋಭತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಸೋಭತಿಯೇವ। ನ ಚ ದೇವದತ್ತೋ ಏತರಹಿಯೇವ ಗಣಮ್ಹಾ ಪರಿಹೀನೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪರಿಹೀನೋಯೇವಾ”ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ವತ್ಥೂನಿ ಕಥೇತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಕಾಳೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಪರಿಸಾಪಿಸ್ಸ ದೇವದತ್ತಪರಿಸಾವ, ಲಕ್ಖಣೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಪರಿಸಾ ಪನಸ್ಸ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ, ಮಾತಾ ರಾಹುಲಮಾತಾ, ಪಿತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಲಕ್ಖಣಮಿಗಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೧೨] ೨. ನಿಗ್ರೋಧಮಿಗಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನಿಗ್ರೋಧಮೇವ ಸೇವೇಯ್ಯಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಸ್ಸ ಮಾತರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾ ಕಿರ ರಾಜಗಹನಗರೇ ಮಹಾವಿಭವಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಧೀತಾ ಅಹೋಸಿ ಉಸ್ಸನ್ನಕುಸಲಮೂಲಾ ಪರಿಮದ್ದಿತಸಙ್ಖಾರಾ ಪಚ್ಛಿಮಭವಿಕಾ, ಅನ್ತೋಘಟೇ ಪದೀಪೋ ವಿಯ ತಸ್ಸಾ ಹದಯೇ ಅರಹತ್ತೂಪನಿಸ್ಸಯೋ ಜಲತಿ। ಸಾ ಅತ್ತಾನಂ ಜಾನನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಗೇಹೇ ಅನಭಿರತಾ ಪಬ್ಬಜಿತುಕಾಮಾ ಹುತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಆಹ - "ಅಮ್ಮತಾತಾ, ಮಯ್ಹಂ ಘರಾವಾಸೇ ಚಿತ್ತಂ ನಾಭಿರಮತಿ, ಅಹಂ ನಿಯ್ಯಾನಿಕೇ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತುಕಾಮಾ, ಪಬ್ಬಾಜೇಥ ಮ"ನ್ತಿ। ಅಮ್ಮ, ಕಿಂ ವದೇಸಿ, ಇದಂ ಕುಲಂ ಬಹುವಿಭವಂ, ತ್ವಞ್ಚ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏಕಧೀತಾ, ನ ಲಬ್ಭಾ ತಯಾ ಪಬ್ಬಜಿತುನ್ತಿ। ಸಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಿತ್ವಾಪಿ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಸನ್ತಿಕಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಅಲಭಮಾನಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಹೋತು, ಪತಿಕುಲಂ ಗತಾ ಸಾಮಿಕಂ ಆರಾಧೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸಾ ವಯಪ್ಪತ್ತಾ ಪತಿಕುಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪತಿದೇವತಾ ಹುತ್ವಾ ಸೀಲವತೀ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮಾ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸಿ।

ಅಥಸ್ಸಾ ಸಂವಾಸಮನ್ವಾಯ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಗಬ್ಭೋ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಸಾ ಗಬ್ಭಸ್ಸ ಪತಿಟ್ಠಿತಭಾವಂ ನ ಅಞ್ಞಾಸಿ। ಅಥ ತಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಘೋಸಯಿಂಸು, ಸಕಲನಗರವಾಸಿನೋ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಕೀಳಿಂಸು, ನಗರಂ ದೇವನಗರಂ ವಿಯ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಂ ಅಹೋಸಿ। ಸಾ ಪನ ತಾವ ಉಳಾರಾಯಪಿ ನಕ್ಖತ್ತಕೀಳಾಯ ವತ್ತಮಾನಾಯ ಅತ್ತನೋ ಸರೀರಂ ನ ವಿಲಿಮ್ಪತಿ ನಾಲಙ್ಕರೋತಿ, ಪಕತಿವೇಸೇನೇವ ವಿಚರತಿ।

ಅಥ ನಂ ಸಾಮಿಕೋ ಆಹ - "ಭದ್ದೇ, ಸಕಲನಗರಂ ನಕ್ಖತ್ತನಿಸ್ಸಿತಂ, ತ್ವಂ ಪನ ಸರೀರಂ ನಪ್ಪಟಿಜಗ್ಗಸೀ"ತಿ। ಅಯ್ಯಪುತ್ತ, ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಯ ಮೇ ಕುಣಪೇಹಿ ಪೂರಿತಂ ಸರೀರಂ, ಕಿಂ ಇಮಿನಾ ಅಲಙ್ಕತೇನ, ಅಯಞ್ಹಿ ಕಾಯೋ ನೇವ ದೇವನಿಮ್ಮಿತೋ, ನ ಬ್ರಹ್ಮನಿಮ್ಮಿತೋ, ನ ಸುವಣ್ಣಮಯೋ, ನ ಮಣಿಮಯೋ, ನ ಹರಿಚನ್ದನಮಯೋ, ನ ಪುಣ್ಡರೀಕಕುಮುದುಪ್ಪಲಗಬ್ಭಸಮ್ಭೂತೋ , ನ ಅಮತೋಸಧಪೂರಿತೋ, ಅಥ ಖೋ ಕುಣಪೇ ಜಾತೋ, ಮಾತಾಪೇತ್ತಿಕಸಮ್ಭವೋ, ಅನಿಚ್ಚುಚ್ಛಾದನಪರಿಮದ್ದನಭೇದನವಿದ್ಧಂಸನಧಮ್ಮೋ, ಕಟಸಿವಡ್ಢನೋ, ತಣ್ಹೂಪಾದಿನ್ನೋ, ಸೋಕಾನಂ ನಿದಾನಂ, ಪರಿದೇವಾನಂ ವತ್ಥು, ಸಬ್ಬರೋಗಾನಂ ಆಲಯೋ, ಕಮ್ಮಕರಣಾನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೋ, ಅನ್ತೋಪೂತಿ, ಬಹಿ ನಿಚ್ಚಪಗ್ಘರಣೋ, ಕಿಮಿಕುಲಾನಂ ಆವಾಸೋ, ಸಿವಥಿಕಪಯಾತೋ, ಮರಣಪರಿಯೋಸಾನೋ, ಸಬ್ಬಲೋಕಸ್ಸ ಚಕ್ಖುಪಥೇ ವತ್ತಮಾನೋಪಿ -

"ಅಟ್ಠಿನಹಾರುಸಂಯುತ್ತೋ, ತಚಮಂಸಾವಲೇಪನೋ।
ಛವಿಯಾ ಕಾಯೋ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋ, ಯಥಾಭೂತಂ ನ ದಿಸ್ಸತಿ॥

"ಅನ್ತಪೂರೋ ಉದರಪೂರೋ, ಯಕನಪೇಳಸ್ಸ ವತ್ಥಿನೋ।
ಹದಯಸ್ಸ ಪಪ್ಫಾಸಸ್ಸ, ವಕ್ಕಸ್ಸ ಪಿಹಕಸ್ಸ ಚ॥

"ಸಿಙ್ಘಾಣಿಕಾಯ ಖೇಳಸ್ಸ, ಸೇದಸ್ಸ ಚ ಮೇದಸ್ಸ ಚ।
ಲೋಹಿತಸ್ಸ ಲಸಿಕಾಯ, ಪಿತ್ತಸ್ಸ ಚ ವಸಾಯ ಚ॥

"ಅಥಸ್ಸ ನವಹಿ ಸೋತೇಹಿ, ಅಸುಚೀ ಸವತಿ ಸಬ್ಬದಾ।
ಅಕ್ಖಿಮ್ಹಾ ಅಕ್ಖಿಗೂಥಕೋ, ಕಣ್ಣಮ್ಹಾ ಕಣ್ಣಗೂಥಕೋ॥

"ಸಿಙ್ಘಾಣಿಕಾ ಚ ನಾಸತೋ, ಮುಖೇನ ವಮತೇಕದಾ।
ಪಿತ್ತಂ ಸೇಮ್ಹಞ್ಚ ವಮತಿ, ಕಾಯಮ್ಹಾ ಸೇದಜಲ್ಲಿಕಾ॥

"ಅಥಸ್ಸ ಸುಸಿರಂ ಸೀಸಂ, ಮತ್ಥಲುಙ್ಗಸ್ಸ ಪೂರಿತಂ।

ಸುಭತೋ ನಂ ಮಞ್ಞತಿ ಬಾಲೋ, ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಪುರಕ್ಖತೋ॥ (ಸು॰ ನಿ॰ ೧೯೬-೨೦೧)।

“ಅನನ್ತಾದೀನವೋ ಕಾಯೋ, ವಿಸರುಕ್ಖಸಮೂಪಮೋ।
ಆವಾಸೋ ಸಬ್ಬರೋಗಾನಂ, ಪುಞ್ಜೋ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಕೇವಲೋ॥ (ಅಪ॰ ಥೇರ ೨.೫೪.೫೫)।

“ಸಚೇ ಇಮಸ್ಸ ಕಾಯಸ್ಸ, ಅನ್ತೋ ಬಾಹಿರಕೋ ಸಿಯಾ।
ದಣ್ಡಂ ನೂನ ಗಹೇತ್ವಾನ, ಕಾಕೇ ಸೋಣೇ ಚ ವಾರಯೇ॥

“ದುಗ್ಗನ್ಧೋ ಅಸುಚಿ ಕಾಯೋ, ಕುಣಪೋ ಉಕ್ಕರೂಪಮೋ।
ನಿನ್ದಿತೋ ಚಕ್ಖುಭೂತೇಹಿ, ಕಾಯೋ ಬಾಲಾಭಿನನ್ದಿತೋ॥

“ಅಲ್ಲಚಮ್ಮಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋ, ನವದ್ವಾರೋ ಮಹಾವಣೋ।
ಸಮನ್ತತೋ ಪಗ್ಘರತಿ, ಅಸುಚೀ ಪೂತಿಗನ್ಧಿಯೋ”ತಿ॥ (ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೧೨೨)।

ಅಯ್ಯಪುತ್ತ , ಇಮಂ ಕಾಯಂ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ? ನನು ಇಮಸ್ಸ ಅಲಙ್ಕತಕರಣಂ ಗೂಥಪುಣ್ಣಘಟಸ್ಸ ಬಹಿ ಚಿತ್ತಕಮ್ಮಕರಣಂ ವಿಯ ಹೋತೀತಿ? ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಆಹ “ಭದ್ದೇ, ತ್ವಂ ಇಮಸ್ಸ ಸರೀರಸ್ಸ ಇಮೇ ದೋಸೇ ಪಸ್ಸಮಾನಾ ಕಸ್ಮಾ ನ ಪಬ್ಬಜಸೀ”ತಿ? “ಅಯ್ಯಪುತ್ತ, ಅಹಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಲಭಮಾನಾ ಅಜ್ಜೇವ ಪಬ್ಬಜೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ। ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ “ಸಾಧು, ಅಹಂ ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಮಹಾಸಕ್ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಭಿಕ್ಖುನುಪಸ್ಸಯಂ ನೇತ್ವಾ ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಪಕ್ಖಿಯಾನಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಸಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಪರಿಪುಣ್ಣಸಙ್ಕಪ್ಪಾ ಅತ್ತಮನಾ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥಸ್ಸಾ ಗಬ್ಭೇ ಪರಿಪಾಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಅಞ್ಞಥತ್ತಂ ಹತ್ಥಪಾದಪಿಟ್ಠೀನಂ ಬಹಲತ್ತಂ ಉದರಪಟಲಸ್ಸ ಚ ಮಹನ್ತತಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ತಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು “ಅಯ್ಯೇ, ತ್ವಂ ಗಬ್ಭಿನೀ ವಿಯ ಪಞ್ಞಾಯಸಿ, ಕಿಂ ಏತ”ನ್ತಿ? ಅಯ್ಯೇ, “ಇದಂ ನಾಮ ಕಾರಣ”ನ್ತಿ ನ ಜಾನಾಮಿ, ಸೀಲಂ ಪನ ಮೇ ಪರಿಪುಣ್ಣನ್ತಿ । ಅಥ ನಂ ತಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ನೇತ್ವಾ ದೇವದತ್ತಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು “ಅಯ್ಯ, ಅಯಂ ಕುಲಧೀತಾ ಕಿಚ್ಛೇನ ಸಾಮಿಕಂ ಆರಾಧೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಲಭಿ, ಇದಾನಿ ಪನಸ್ಸಾ ಗಬ್ಭೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಮಯಂ ಇಮಸ್ಸ ಗಬ್ಭಸ್ಸ ಗಿಹಿಕಾಲೇ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಕಾಲೇ ವಾ ಲದ್ಧಭಾವಂ ನ ಜಾನಾಮ, ಕಿಂದಾನಿ ಕರೋಮಾ”ತಿ? ದೇವದತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಅಬುದ್ಧಭಾವೇನ ಚ ಖನ್ತಿಮೇತ್ತಾನುದ್ದಯಾನಞ್ಚ ನತ್ಥಿತಾಯ ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ದೇವದತ್ತಪಕ್ಖಿಕಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಕುಚ್ಛಿನಾ ಗಬ್ಭಂ ಪರಿಹರತಿ, ದೇವದತ್ತೋ ಚ ತಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖತಿಯೇವಾತಿ ಮಯ್ಹಂ ಗರಹಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ಮಯಾ ಇಮಂ ಉಪ್ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ। ಸೋ ಅವೀಮಂಸಿತ್ವಾವ ಸೇಲಗುಳಂ ಪವಟ್ಟಯಮಾನೋ ವಿಯ ಪಕ್ಖನ್ದಿತ್ವಾ “ಗಚ್ಛಥ, ಇಮಂ ಉಪ್ಪಬ್ಬಾಜೇಥಾ”ತಿ ಆಹ। ತಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಉಪಸ್ಸಯಂ ಗತಾ।

ಅಥ ಸಾ ದಹರಾ ತಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಆಹ - “ಅಯ್ಯೇ, ನ ದೇವದತ್ತತ್ಥೇರೋ ಬುದ್ಧೋ, ನಾಪಿ ಮಯ್ಹಂ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ, ಲೋಕೇ ಪನ ಅಗ್ಗಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಮಯ್ಹಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ, ಸಾ ಚ ಪನ ಮೇ ದುಕ್ಖೇನ ಲದ್ಧಾ, ಮಾ ನಂ ಅನ್ತರಧಾಪೇಥ, ಏಥ ಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಜೇತವನಂ ಗಚ್ಛಥಾ”ತಿ। ತಾ ತಂ ಆದಾಯ ರಾಜಗಹಾ ಪಞ್ಚಚತ್ತಾಲೀಸಯೋಜನಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಜೇತವನಂ ಪತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಗಿಹಿಕಾಲೇ ಏತಿಸ್ಸಾ ಗಬ್ಭೋ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ, ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ‘ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ದೇವದತ್ತೇನ ಜಹಿತಂ ಆದಾಯ ಚರತೀ’ತಿ ತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಓಕಾಸೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಮಾ ಇಮಂ ಕಥಂ ಪಚ್ಛಿನ್ದಿತುಂ ಸರಾಜಿಕಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಮಜ್ಝೇ ಇಮಂ ಅಧಿಕರಣಂ ವಿನಿಚ್ಛಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ। ಪುನದಿವಸೇ ರಾಜಾನಂ ಪಸೇನದಿಕೋಸಲಂ ಮಹಾಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಂ

ಚೂಳಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಂ ವಿಸಾಖಂ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಂ ಅಞ್ಞಾನಿ ಚ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾನಿ ಮಹಾಕುಲಾನಿ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಚತೂಸು ಪರಿಸಾಸು ಸನ್ನಿಪತಿತಾಸು ಉಪಾಲಿತ್ಥೇರಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ "ಗಚ್ಛ, ತ್ವಂ ಚತುಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಇಮಿಸ್ಸಾ ದಹರಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಕಮ್ಮಂ ಸೋಧೇಹೀ"ತಿ। "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಥೇರೋ ಪರಿಸಮಜ್ಝಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಪುರತೋ ವಿಸಾಖಂ ಉಪಾಸಿಕಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಅಧಿಕರಣಂ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇಸಿ "ಗಚ್ಛ ವಿಸಾಖೇ, 'ಅಯಂ ದಹರಾ ಅಸುಕಮಾಸೇ ಅಸುಕದಿವಸೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾ'ತಿ ತಥತೋ ಞತ್ವಾ ಇಮಸ್ಸ ಗಬ್ಭಸ್ಸ ಪುರೇ ವಾ ಪಚ್ಛಾ ವಾ ಲದ್ಧಭಾವಂ ಜಾನಾಹೀ"ತಿ। ಉಪಾಸಿಕಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಾಣಿಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋಸಾಣಿಯಂ ದಹರಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಹತ್ಥಪಾದನಾಭಿಉದರಪರಿಯೋಸಾನಾದೀನಿ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಮಾಸದಿವಸೇ ಸಮಾನೇತ್ವಾ ಗಿಹಿಭಾವೇ ಗಬ್ಭಸ್ಸ ಲದ್ಧಭಾವಂ ತಥತೋ ಞತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಥೇರೋ ಚತುಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ತಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಸುದ್ಧಂ ಅಕಾಸಿ। ಸಾ ಸುದ್ಧಾ ಹುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ ಸತ್ಥಾರಞ್ಚ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಉಪಸ್ಸಯಮೇವ ಗತಾ। ಸಾ ಗಬ್ಭಪರಿಪಾಕಮನ್ವಾಯ ಪದುಮುತ್ತರಪಾದಮೂಲೇ ಪತ್ಥಿತಪತ್ಥನಂ ಮಹಾನುಭಾವಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರಾಜಾ ಭಿಕ್ಖುನುಪಸ್ಸಯಸಮೀಪೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ದಾರಕಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚೇ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಮಚ್ಚಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ "ದೇವ, ದಹರಭಿಕ್ಖುನೀ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾತಾ, ತಸ್ಸೇಸೋ ಸದ್ದೋ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ, ಭಣೇ, ದಾರಕಪಟಿಜಗ್ಗನಂ ನಾಮ ಪಲಿಬೋಧೋ, ಮಯಂ ನಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ರಾಜಾ ತಂ ದಾರಕಂ ನಾಟಕಿತ್ಥೀನಂ ದಾಪೇತ್ವಾ ಕುಮಾರಪರಿಹಾರೇನ ವಡ್ಢಾಪೇಸಿ। ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ ಚಸ್ಸ "ಕಸ್ಸಪೋ"ತಿ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ಅಥ ನಂ ಕುಮಾರಪರಿಹಾರೇನ ವಡ್ಢಿತತ್ತಾ "ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪೋ"ತಿ ಸಞ್ಜಾನಿಂಸು। ಸೋ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕಕಾಲೇ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಪರಿಪುಣ್ಣವಸ್ಸೋ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಕಾಲೇ ಧಮ್ಮಕಥಿಕೇಸು ಚಿತ್ರಕಥೀ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಸಾವಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಚಿತ್ತಕಥಿಕಾನಂ ಯದಿದಂ ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪೋ"ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೨೦೯, ೨೧೭) ಏತದಗ್ಗೇ ಠಪೇಸಿ। ಸೋ ಪಚ್ಛಾ ವಮ್ಮಿಕಸುತ್ತೇ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೪೯ ಆದಯೋ) ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಮಾತಾಪಿಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೀ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಫಲಂ ಪತ್ತಾ। ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರೋ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಗಗನಮಜ್ಝೇ ಪುಣ್ಣಚನ್ದೋ ವಿಯ ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ತಥಾಗತೋ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಪಾವಿಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಓವಾದಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ರತ್ತಿಟ್ಠಾನದಿವಾಟ್ಠಾನೇಸು ದಿವಸಭಾಗಂ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ "ಆವುಸೋ, ದೇವದತ್ತೇನ ಅತ್ತನೋ ಅಬುದ್ಧಭಾವೇನ ಚೇವ ಖನ್ತಿಮೇತ್ತಾದೀನಞ್ಚ ಅಭಾವೇನ ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರೋ ಚ ಥೇರೀ ಚ ಉಭೋ ನಾಸಿತಾ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಪನ ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮರಾಜತಾಯ ಚೇವ ಖನ್ತಿಮೇತ್ತಾನುದ್ದಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಚ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ತೇಸಂ ಪಚ್ಚಯೋ ಜಾತೋ"ತಿ ಬುದ್ಧಗುಣೇ ವಣ್ಣಯಮಾನಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಬುದ್ಧಲೀಳಾಯ ಧಮ್ಮಸಭಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಮೇವ ಗುಣಕಥಾಯಾ"ತಿ ಸಬ್ಬಂ ಆರೋಚಯಿಂಸು। ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಇದಾನೇವ ಇಮೇಸಂ ಉಭಿನ್ನಂ ಪಚ್ಚಯೋ ಚ ಪತಿಟ್ಠಾ ಚ ಜಾತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಹೋಸಿಯೇವಾತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸತ್ಥಸ್ಸಾವಿಭಾವತ್ಥಾಯ ಭಗವನ್ತಂ ಯಾಚಿಂಸು। ಭಗವಾ ಭವನ್ತರೇನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಕಾರಣಂ ಪಾಕಟಂ ಅಕಾಸಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರಯಮಾನೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಿಗಯೋನಿಯಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ಸೋ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಅಹೋಸಿ, ಅಕ್ಖೀನಿ ಪನಸ್ಸ ಮಣಿಗುಳಸದಿಸಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ಸಿಙ್ಗಾನಿ ರಜತವಣ್ಣಾನಿ, ಮುಖಂ ರತ್ತಕಮ್ಬಲಪುಞ್ಜವಣ್ಣಂ, ಹತ್ಥಪಾದಪರಿಯನ್ತಾ ಲಾಖಾರಸಪರಿಕಮ್ಮಕತಾ ವಿಯ, ವಾಲಧಿ ಚಮರಸ್ಸ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ, ಸರೀರಂ ಪನಸ್ಸ ಮಹನ್ತಂ ಅಸ್ಸಪೋತಕಪ್ಪಮಾಣಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಪಞ್ಚಸತಮಿಗಪರಿವಾರೋ ಅರಞ್ಞೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ ನಾಮೇನ ನಿಗ್ರೋಧಮಿಗರಾಜಾ ನಾಮ। ಅವಿದೂರೇ ಪನಸ್ಸ ಅಞ್ಞೋಪಿ ಪಞ್ಚಸತಮಿಗಪರಿವಾರೋ ಸಾಖಮಿಗೋ ನಾಮ ವಸತಿ, ಸೋಪಿ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋವ ಅಹೋಸಿ।

ತೇನ ಸಮಯೇನ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಮಿಗವಧಪ್ಪಸುತೋ ಹೋತಿ, ವಿನಾ ಮಂಸೇನ ನ ಭುಞ್ಜತಿ, ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಕಮ್ಮಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ನೇಗಮಜಾನಪದೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ ದೇವಸಿಕಂ ಮಿಗವಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಚಿನ್ತೇಸುಂ - "ಅಯಂ ರಾಜಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಮ್ಮಚ್ಛೇದಂ ಕರೋತಿ, ಯಂನೂನ ಮಯಂ ಉಯ್ಯಾನೇ ಮಿಗಾನಂ ನಿವಾಪಂ ವಪಿತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಬಹೂ ಮಿಗೇ ಉಯ್ಯಾನಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ನಿಯ್ಯಾದೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ। ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಉಯ್ಯಾನೇ ಮಿಗಾನಂ ನಿವಾಪತಿಣಾನಿ ರೋಪೇತ್ವಾ ಉದಕಂ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ವಾಗುರಾನಿ ಆದಾಯ ಮುಗ್ಗರಾದಿನಾನಾವುಧಹತ್ಥಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮಿಗೇ ಪರಿಯೇಸಮಾನಾ "ಮಜ್ಝೇ ಠಿತೇ ಮಿಗೇ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಯೋಜನಮತ್ತಂ ಠಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸಙ್ಖಿಪಮಾನಾ ನಿಗ್ರೋಧಮಿಗಸಾಖಮಿಗಾನಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಮಜ್ಝೇ ಕತ್ವಾ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿಂಸು। ಅಥ ನಂ ಮಿಗಗಣಂ ದಿಸ್ವಾ ರುಕ್ಖಗುಮ್ಬಾದಯೋ ಚ ಭೂಮಿಞ್ಚ ಮುಗ್ಗರೇಹಿ ಪಹರನ್ತಾ ಮಿಗಗಣಂ ಗಹನಟ್ಠಾನತೋ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಅಸಿಸತ್ತಿಧನುಆದೀನಿ ಆವುಧಾನಿ ಉಗ್ಗಿರಿತ್ವಾ ಮಹಾನಾದಂ ನದನ್ತಾ ತಂ ಮಿಗಗಣಂ ಉಯ್ಯಾನಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ಪಿಧಾಯ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ದೇವ, ನಿಬದ್ಧಂ ಮಿಗವಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಮ್ಮಂ ನಾಸೇಥ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಅರಞ್ಞತೋ ಮಿಗೇ ಆನೇತ್ವಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಉಯ್ಯಾನಂ ಪೂರಿತಂ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತೇಸಂ ಮಂಸಾನಿ ಖಾದಥಾ"ತಿ ರಾಜಾನಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು।

ರಾಜಾ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಿಗೇ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ದ್ವೇ ಸುವಣ್ಣಮಿಗೇ ದಿಸ್ವಾ ತೇಸಂ ಅಭಯಂ ಅದಾಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪನ ಕದಾಚಿ ಸಯಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಂ ಮಿಗಂ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಆನೇತಿ, ಕದಾಚಿಸ್ಸ ಭತ್ತಕಾರಕೋ ಗನ್ತ್ವಾ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಆಹರತಿ। ಮಿಗಾ ಧನುಂ ದಿಸ್ವಾವ ಮರಣಭಯೇನ ತಜ್ಜಿತಾ ಪಲಾಯನ್ತಿ, ದ್ವೇ ತಯೋ ಪಹಾರೇ ಲಭಿತ್ವಾ ಕಿಲಮನ್ತಿಪಿ, ಗಿಲಾನಾಪಿ ಹೋನ್ತಿ, ಮರಣಮ್ಪಿ ಪಾಪುಣನ್ತಿ। ಮಿಗಗಣೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸೋ ಸಾಖಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಆಹ - "ಸಮ್ಮ, ಬಹೂ ಮಿಗಾ ನಸ್ಸನ್ತಿ, ಏಕಂಸೇನ ಮರಿತಬ್ಬೇ ಸತಿ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಾ ಕಣ್ಡೇನ ಮಿಗೇ ವಿಜ್ಝನ್ತು, ಧಮ್ಮಗಣ್ಡಿಕಟ್ಠಾನೇ ಮಿಗಾನಂ ವಾರೋ ಹೋತು। ಏಕದಿವಸಂ ಮಮ ಪರಿಸಾಯ ವಾರೋ ಪಾಪುಣಾತು, ಏಕದಿವಸಂ ತವ ಪರಿಸಾಯ, ವಾರಪ್ಪತ್ತೋ ಮಿಗೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಗಣ್ಡಿಕಾಯ ಗೀವಂ ಠಪೇತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜತು, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಮಿಗಾ ಕಿಲನ್ತಾ ನ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವಾರಪ್ಪತ್ತೋವ ಮಿಗೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಗಣ್ಡಿಕಾಯ ಗೀವಂ ಠಪೇತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜತಿ, ಭತ್ತಕಾರಕೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಿಪನ್ನಕಮೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸಾಖಮಿಗಸ್ಸ ಪರಿಸಾಯ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಗಬ್ಭಿನಿಮಿಗಿಯಾ ವಾರೋ ಪಾಪುಣಿ। ಸಾ ಸಾಖಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಸಾಮಿ, ಅಹಂ ಗಬ್ಭಿನೀ, ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿತ್ವಾ ದ್ವೇ ಜನಾ ವಾರಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮ, ಮಯ್ಹಂ ವಾರಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ನ ಸಕ್ಕಾ ತವ ವಾರಂ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಪಾಪೇತುಂ, ತ್ವಮೇವ ತುಯ್ಹಂ ವಾರಂ ಜಾನಿಸ್ಸಸಿ, ಗಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ ಅನುಗ್ಗಹಂ ಅಲಭಮಾನಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಹೋತು ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ, ಅಹಂ ತೇ ವಾರಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಯಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಗಣ್ಡಿಕಾಯ ಸೀಸಂ ಕತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಭತ್ತಕಾರಕೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಲದ್ಧಾಭಯೋ ಮಿಗರಾಜಾ ಧಮ್ಮಗಣ್ಡಿಕಾಯ ನಿಪನ್ನೋ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ।

ರಾಜಾ ತಾವದೇವ ರಥಂ ಆರುಯ್ಹ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಹ "ಸಮ್ಮ ಮಿಗರಾಜ, ನನು ಮಯಾ ತುಯ್ಹಂ ಅಭಯಂ ದಿನ್ನಂ, ಕಸ್ಮಾ ತ್ವಂ ಇಧ ನಿಪನ್ನೋ"ತಿ। ಮಹಾರಾಜ, ಗಬ್ಭಿನೀ ಮಿಗೀ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಮಮ ವಾರಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಪಾಪೇಹೀ"ತಿ ಆಹ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಖೋ ಪನ ಮಯಾ ಏಕಸ್ಸ ಮರಣದುಕ್ಖಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಉಪರಿ ನಿಕ್ಖಿಪಿತುಂ, ಸ್ವಾಹಂ ಅತ್ತನೋ ಜೀವಿತಂ ತಸ್ಸಾ ದತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಸನ್ತಕಂ ಮರಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಇಧ ನಿಪನ್ನೋ, ಮಾ ಅಞ್ಞಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಆಸಙ್ಕಿತ್ಥ, ಮಹಾರಾಜಾತಿ। ರಾಜಾ ಆಹ - "ಸಾಮಿ, ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಮಿಗರಾಜ, ಮಯಾ ನ ತಾದಿಸೋ ಖನ್ತಿಮೇತ್ತಾನುದ್ದಯಸಮ್ಪನ್ನೋ ಮನುಸ್ಸೇಸುಪಿ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ, ತೇನ ತೇ ಪಸನ್ನೋಸ್ಮಿ, ಉಟ್ಠೇಹಿ, ತುಯ್ಹಞ್ಚ ತಸ್ಸಾ ಚ ಅಭಯಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿ। "ದ್ವೀಹಿ ಅಭಯೇ ಲದ್ಧೇ ಅವಸೇಸಾ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ನರಿನ್ದಾ"ತಿ? "ಅವಸೇಸಾನಮ್ಪಿ ಅಭಯಂ ದಮ್ಮಿ, ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಮಹಾರಾಜ, ಏವಮ್ಪಿ ಉಯ್ಯಾನೇಯೇವ ಮಿಗಾ ಅಭಯಂ ಲಭಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಸೇಸಾ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ? "ಏತೇಸಮ್ಪಿ ಅಭಯಂ ದಮ್ಮಿ, ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಮಹಾರಾಜ, ಮಿಗಾ ತಾವ ಅಭಯಂ ಲಭನ್ತು, ಸೇಸಾ ಚತುಪ್ಪದಾ ಕಿಂ

ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ? "ಏತೇಸಮ್ಪಿ ಅಭಯಂ ದಮ್ಮಿ, ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಮಹಾರಾಜ, ಚತುಪ್ಪದಾ ತಾವ ಅಭಯಂ ಲಭನ್ತು, ದಿಜಗಣಾ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ? "ಏತೇಸಮ್ಪಿ ಅಭಯಂ ದಮ್ಮಿ, ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಮಹಾರಾಜ, ದಿಜಗಣಾ ತಾವ ಅಭಯಂ ಲಭನ್ತು, ಉದಕೇ ವಸನ್ತಾ ಮಚ್ಛಾ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ? "ಏತೇಸಮ್ಪಿ ಅಭಯಂ ದಮ್ಮಿ, ಸಾಮೀ"ತಿ। ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ರಾಜಾನಂ ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ ಅಭಯಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ರಾಜಾನಂ ಪಞ್ಚಸು ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ "ಧಮ್ಮಂ ಚರ, ಮಹಾರಾಜ, ಮಾತಾಪಿತೂಸು ಪುತ್ತಧೀತಾಸು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕೇಸು ನೇಗಮಜಾನಪದೇಸು ಧಮ್ಮಂ ಚರನ್ತೋ ಸಮಂ ಚರನ್ತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಗಮಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಬುದ್ಧಲೀಲಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹಂ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಸಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ಮಿಗಗಣಪರಿವುತೋ ಅರಞ್ಞಂ ಪಾವಿಸಿ। ಸಾಪಿ ಖೋ ಮಿಗಧೇನು ಪುಪ್ಫಕಣ್ಣಿಕಸದಿಸಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ಸೋ ಕೀಳಮಾನೋ ಸಾಖಮಿಗಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಅಥ ನಂ ಮಾತಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಪುತ್ತ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಾ ಏತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛ, ನಿಗ್ರೋಧಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಓವದನ್ತೀ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨. "ನಿಗ್ರೋಧಮೇವ ಸೇವೇಯ್ಯ, ನ ಸಾಖಮುಪಸಂವಸೇ।
ನಿಗ್ರೋಧಸ್ಮಿಂ ಮತಂ ಸೇಯ್ಯೋ, ಯಞ್ಚೇ ಸಾಖಸ್ಮಿ ಜೀವಿತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಿಗ್ರೋಧಮೇವ ಸೇವೇಯ್ಯಾ**ತಿ ತಾತ ತ್ವಂ ವಾ ಅಞ್ಞೋ ವಾ ಅತ್ತನೋ ಹಿತಕಾಮೋ ನಿಗ್ರೋಧಮೇವ ಸೇವೇಯ್ಯ ಭಜೇಯ್ಯ ಉಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯ, **ನ ಸಾಖಮುಪಸಂವಸೇ**ತಿ ಸಾಖಮಿಗಂ ಪನ ನ ಉಪಸಂವಸೇ ಉಪಗಮ್ಮ ನ ಸಂವಸೇಯ್ಯ, ಏತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿಕಂ ನ ಕಪ್ಪೇಯ್ಯ। **ನಿಗ್ರೋಧಸ್ಮಿಂ ಮತಂ ಸೇಯ್ಯೋ**ತಿ ನಿಗ್ರೋಧರಞ್ಞೋ ಪಾದಮೂಲೇ ಮರಣಮ್ಪಿ ಸೇಯ್ಯೋ ವರಂ ಉತ್ತಮಂ। **ಯಞ್ಚೇ ಸಾಖಸ್ಮಿ ಜೀವಿತ**ನ್ತಿ ಯಂ ಪನ ಸಾಖಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಜೀವಿತಂ, ತಂ ನೇವ ಸೇಯ್ಯೋ ನ ವರಂ ನ ಉತ್ತಮನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಚ ಪನ ಅಭಯಲದ್ಧಕಾ ಮಿಗಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಸಸ್ಸಾನಿ ಖಾದನ್ತಿ, ಮನುಸ್ಸಾ "ಲದ್ಧಾಭಯಾ ಇಮೇ ಮಿಗಾ"ತಿ ಮಿಗೇ ಪಹರಿತುಂ ವಾ ಪಲಾಪೇತುಂ ವಾ ನ ವಿಸಹನ್ತಿ, ತೇ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ "ಮಯಾ ಪಸನ್ನೇನ ನಿಗ್ರೋಧಮಿಗರಾಜಸ್ಸ ವರೋ ದಿನ್ನೋ, ಅಹಂ ರಜ್ಜಂ ಜಹೇಯ್ಯಂ, ನ ಚ ತಂ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಭಿನ್ದಾಮಿ, ಗಚ್ಛಥ ನ ಕೋಚಿ ಮಮ ವಿಜಿತೇ ಮಿಗೇ ಪಹರಿತುಂ ಲಭತೀ"ತಿ ಆಹ। ನಿಗ್ರೋಧಮಿಗೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ಮಿಗಗಣಂ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ "ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪರೇಸಂ ಸಸ್ಸಂ ಖಾದಿತುಂ ನ ಲಭಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ ಮಿಗೇ ಓವದಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಆರೋಚಾಪೇಸಿ "ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಸ್ಸಕಾರಕಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಸಸ್ಸರಕ್ಖಣತ್ಥಂ ವತಿಂ ಮಾ ಕರೋನ್ತು, ಖೇತ್ತಂ ಪನ ಆವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಞ್ಞಂ ಬನ್ಧನ್ತೂ"ತಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಿರ ಖೇತ್ತೇಸು ಪಣ್ಣಬನ್ಧನಸಞ್ಞಾ ಉದಪಾದಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಣ್ಣಸಞ್ಞಂ ಅತಿಕ್ಕಮನಮಿಗೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಅಯಂ ಕಿರ ನೇಸಂ ಬೋಧಿಸತ್ತತೋ ಲದ್ಧಓವಾದೋ। ಏವಂ ಮಿಗಗಣಂ ಓವದಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ಸದ್ಧಿಂ ಮಿಗೇಹಿ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ, ರಾಜಾಪಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವಾಹಂ ಥೇರಿಯಾ ಚ ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಚ ಅವಸ್ಸಯೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅವಸ್ಸಯೋ ಏವಾ"ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಚತುಸಚ್ಚಧಮ್ಮದೇಸನಂ ವಿನಿವಟ್ಟೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ವತ್ಥೂನಿ ಕಥೇತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ "ತದಾ ಸಾಖಮಿಗೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಪರಿಸಾಪಿಸ್ಸ ದೇವದತ್ತಪರಿಸಾವ, ಮಿಗಧೇನು ಥೇರೀ ಅಹೋಸಿ, ಪುತ್ತೋ ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪೋ, ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ, ನಿಗ್ರೋಧಮಿಗರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ನಿಗ್ರೋಧಮಿಗಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೧೩] ೩. ಕಣ್ಡಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಧಿರತ್ಥು ಕಣ್ಡಿನಂ ಸಲ್ಲನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾಪಲೋಭನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಂ ಅಟ್ಠಕನಿಪಾತೇ ಇನ್ದ್ರಿಯಜಾತಕೇ ಆವಿಭವಿಸ್ಸತಿ। ಭಗವಾ ಪನ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಏತದವೋಚ "ಭಿಕ್ಖು, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತ್ವಂ ಏತಂ ಮಾತುಗಾಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ವಾ ವೀತಚ್ಚಿತೇಸು ಅಙ್ಗಾರೇಸು ಪಕ್ಕೋ"ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸತ್ಥಸ್ಸಾವಿಭಾವತ್ಥಾಯ ಭಗವನ್ತಂ ಯಾಚಿಂಸು, ಭಗವಾ ಭವನ್ತರೇನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಕಾರಣಂ ಪಾಕಟಂ ಅಕಾಸಿ। ಇತೋ ಪರಂ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಯಾಚನಂ ಭವನ್ತರಪಟಿಚ್ಛನ್ನತಞ್ಚ ಅವತ್ವಾ "ಅತೀತಂ ಆಹರೀ"ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ವಕ್ಖಾಮ, ಏತ್ತಕೇ ವುತ್ತೇಪಿ ಯಾಚನಞ್ಚ ವಲಾಹಕಗಬ್ಭತೋ ಚನ್ದನೀಹರಣೂಪಮಾಯ ಭವನ್ತರಪಟಿಚ್ಛನ್ನಕಾರಣಭಾವೋ ಚಾತಿ ಸಬ್ಬಮೇತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಯೋಜೇತ್ವಾ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಅತೀತೇ ಮಗಧರಟ್ಠೇ ರಾಜಗಹೇ ಮಗಧರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ಮಗಧವಾಸಿಕಾನಂ ಸಸ್ಸಸಮಯೇ ಮಿಗಾನಂ ಮಹಾಪರಿಪನ್ಥೋ ಹೋತಿ। ತೇ ಅರಞ್ಞೇ ಪಬ್ಬತಪಾದಂ ಪವಿಸನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಏಕೋ ಅರಞ್ಞವಾಸೀ ಪಬ್ಬತೇಯ್ಯಮಿಗೋ ಏಕಾಯ ಗಾಮನ್ತವಾಸಿನಿಯಾ ಮಿಗಪೋತಿಕಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ಥವಂ ಕತ್ವಾ ತೇಸಂ ಮಿಗಾನಂ ಪಬ್ಬತಪಾದತೋ ಓರುಯ್ಹ ಪುನ ಗಾಮನ್ತಂ ಓತರಣಕಾಲೇ ಮಿಗಪೋತಿಕಾಯ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತತ್ತಾ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಓತರಿ। ಅಥ ನಂ ಸಾ ಆಹ - "ತ್ವಂ ಖೋಸಿ, ಅಯ್ಯ, ಪಬ್ಬತೇಯ್ಯೋ ಬಾಲಮಿಗೋ, ಗಾಮನ್ತೋ ಚ ನಾಮ ಸಾಸಙ್ಕೋ ಸಪ್ಪಟಿಭಯೋ, ಮಾ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಓತರೀ"ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತತ್ತಾ ಅನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ಮಗಧವಾಸಿನೋ "ಇದಾನಿ ಮಿಗಾನಂ ಪಬ್ಬತಪಾದಾ ಓತರಣಕಾಲೋ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಮಗ್ಗೇ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಕೋಟ್ಠಕೇಸು ತಿಟ್ಠನ್ತಿ। ತೇಸಮ್ಪಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಆಗಮನಮಗ್ಗೇ ಏಕೋ ಲುದ್ದಕೋ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಕೋಟ್ಠಕೇ ಠಿತೋ ಹೋತಿ। ಮಿಗಪೋತಿಕಾ ಮನುಸ್ಸಗನ್ಧಂ ಘಾಯಿತ್ವಾ "ಏಕೋ ಲುದ್ದಕೋ ಠಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತಂ ಬಾಲಮಿಗಂ ಪುರತೋ ಕತ್ವಾ ಸಯಂ ಪಚ್ಛತೋ ಅಹೋಸಿ। ಲುದ್ದಕೋ ಏಕೇನೇವ ಸರಪ್ಪಹಾರೇನ ಮಿಗಂ ತತ್ಥೇವ ಪಾತೇತಿ। ಮಿಗಪೋತಿಕಾ ತಸ್ಸ ವಿದ್ಧಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ವಾತಗತಿಯಾವ ಪಲಾಯಿ। ಲುದ್ದಕೋ ಕೋಟ್ಠಕತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಮಿಗಂ ಓಕ್ಕನ್ತಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಕತ್ವಾ ವೀತಚ್ಚಿತೇಸು ಅಙ್ಗಾರೇಸು ಮಧುರಮಂಸಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಖಾದಿತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಅವಸೇಸಂ ಲೋಹಿತಬಿನ್ದೂಹಿ ಪಗ್ಘರನ್ತೇಹಿ ಕಾಜೇನಾದಾಯ ದಾರಕೇ ತೋಸೇನ್ತೋ ಘರಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮಸ್ಸ ಬಾಲಮಿಗಸ್ಸ ಮರಣಂ ನೇವ ಮಾತರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ, ನ ಪಿತರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ, ಅಥ ಖೋ ಕಾಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ। ಕಾಮನಿಮಿತ್ತಞ್ಹಿ ಸತ್ತಾ ಸುಗತಿಯಂ ಹತ್ಥಚ್ಛೇದಾದಿಕಂ, ದುಗ್ಗತಿಯಞ್ಚ ಪಞ್ಚವಿಧಬನ್ಧನಾದಿನಾನಪ್ಪಕಾರಕಂ ದುಕ್ಖಂ ಪಾಪುಣನ್ತಿ, ಪರೇಸಂ ಮರಣದುಕ್ಖುಪ್ಪಾದನಮ್ಪಿ ನಾಮ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಗರಹಿತಮೇವ। ಯಂ ಜನಪದಂ ಮಾತುಗಾಮೋ ವಿಚಾರೇತಿ ಅನುಸಾಸತಿ, ಸೋ ಇತ್ಥಿಪರಿಣಾಯಕೋ ಜನಪದೋಪಿ ಗರಹಿತೋಯೇವ। ಯೇ ಸತ್ತಾ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ವಸಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ತೇಪಿ ಗರಹಿತಾಯೇವಾ"ತಿ ಏಕಾಯ ಗಾಥಾಯ ತೀಣಿ ಗರಹವತ್ಥೂನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ವನದೇವತಾಸು ಸಾಧುಕಾರಂ ದತ್ವಾ ಗನ್ಧಪುಪ್ಫಾದೀಹಿ ಪೂಜಯಮಾನಾಸು ಮಧುರೇನ ಸರೇನ ತಂ ವನಸಣ್ಡಂ ಉನ್ನಾದೇನ್ತೋ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ -

೧೩. "ಧಿರತ್ಥು ಕಣ್ಡಿನಂ ಸಲ್ಲಂ, ಪುರಿಸಂ ಗಾಳ್ಹವೇಧಿನಂ।
ಧಿರತ್ಥು ತಂ ಜನಪದಂ, ಯತ್ಥಿತ್ಥೀ ಪರಿಣಾಯಿಕಾ।
ತೇ ಚಾಪಿ ಧಿಕ್ಕಿತಾ ಸತ್ತಾ, ಯೇ ಇತ್ಥೀನಂ ವಸಂ ಗತಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಧಿರತ್ಥೂ**ತಿ ಗರಹಣತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ, ಸ್ವಾಯಮಿಧ ಉತ್ತಾಸುಬ್ಬೇಗವಸೇನ ಗರಹಣೇ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಉತ್ತಸಿತುಬ್ಬಿಗ್ಗೋ ಹಿ ಹೋನ್ತೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏವಮಾಹ। ಕಣ್ಡಮಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ಕಣ್ಡೀ, ತಂ **ಕಣ್ಡಿನಂ**। ತಂ ಪನ ಕಣ್ಡಂ ಅನುಪವಿಸನಟ್ಠೇನ "ಸಲ್ಲ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಮಾ **ಕಣ್ಡಿನಂ ಸಲ್ಲನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಸಲ್ಲಕಣ್ಡಿನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಲ್ಲಂ ವಾ ಅಸ್ಸತ್ಥೀತಿಪಿ ಸಲ್ಲೀ, ತಂ ಸಲ್ಲಂ। ಮಹನ್ತಂ ವಣಮುಖಂ ಕತ್ವಾ ಬಲವಪ್ಪಹಾರಂ ದೇನ್ತೋ ಗಾಳ್ಹಂ ವಿಜ್ಝತೀತಿ ಗಾಳ್ಹವೇಧೀ, ತಂ **ಗಾಳ್ಹವೇಧಿನಂ**। ನಾನಪ್ಪಕಾರೇನ ಕಣ್ಡೇನ,

ಕುಮುದಪತ್ತಸಣ್ಠಾನಥಲೇನ ಉಜುಕಗಮನೇನೇವ ಸಲ್ಲೇನ ಚ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಗಾಳ್ಹವೇಧಿನಂ ಪುರಿಸಂ ಧಿರತ್ಥೂತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ। **ಪರಿಣಾಯಿಕಾ**ತಿ ಇಸ್ಸರಾ ಸಂವಿಧಾಯಿಕಾ। **ಧಿಕ್ಕಿತಾ**ತಿ ಗರಹಿತಾ। ಸೇಸಮೇತ್ಥ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ। ಇತೋ ಪರಂ ಪನ ಏತ್ತಕಮ್ಪಿ ಅವತ್ವಾ ಯಂ ಯಂ ಅನುತ್ತಾನಂ, ತಂ ತದೇವ ವಣ್ಣಯಿಸ್ಸಾಮ। ಏವಂ ಏಕಾಯ ಗಾಥಾಯ ತೀಣಿ ಗರಹವತ್ಥೂನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ವನಂ ಉನ್ನಾದೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಲೀಲಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಸತ್ಥಾ ದ್ವೇ ವತ್ಥೂನಿ ಕಥೇತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ। ಇತೋ ಪರಂ ಪನ "ದ್ವೇ ವತ್ಥೂನಿ ಕಥೇತ್ವಾ"ತಿ ಇದಂ ಅವತ್ವಾ "ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ"ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ವಕ್ಖಾಮ, ಅವುತ್ತಮ್ಪಿ ಪನ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ತದಾ ಪಬ್ಬತೇಯ್ಯಮಿಗೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಮಿಗಪೋತಿಕಾ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾ, ಕಾಮೇಸು ದೋಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮದೇಸಕದೇವತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ।

ಕಣ್ಡಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೧೪] ೪. ವಾತಮಿಗಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನ ಕಿರತ್ಥಿ ರಸೇಹಿ ಪಾಪಿಯೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಚೂಳಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕತಿಸ್ಸತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸತ್ಥರಿ ಕಿರ ರಾಜಗಹಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೇ ತಿಸ್ಸಕುಮಾರೋ ನಾಮ ಮಹಾವಿಭವಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಿಕುಲಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ವೇಳುವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತುಕಾಮೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಅನನುಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಸತ್ತಾಹಂ ಭತ್ತಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ರಟ್ಠಪಾಲತ್ಥೇರೋ ವಿಯ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಅನುಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಅಡ್ಢಮಾಸಮತ್ತಂ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರಿತ್ವಾ ಜೇತವನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತತ್ರಾಯಂ ಕುಲಪುತ್ತೋ ತೇರಸ ಧುತಙ್ಗಾನಿ ಸಮಾದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಸಪದಾನಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಮಾನೋ ಕಾಲಂ ವೀತಿನಾಮೇತಿ, "ಚೂಳಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಗಗನತಲೇ ಪುಣ್ಣಚನ್ದೋ ವಿಯ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಪಾಕಟೋ ಪಞ್ಞಾತೋ ಅಹೋಸಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ರಾಜಗಹೇ ನಕ್ಖತ್ತಕೀಳಾಯ ವತ್ತಮಾನಾಯ ಥೇರಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಯಂ ತಸ್ಸ ಗಿಹಿಕಾಲೇ ಅಹೋಸಿ ಆಭರಣಭಣ್ಡಕಂ, ತಂ ರತನಚಙ್ಕೋಟಕೇ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಉರೇ ಠಪೇತ್ವಾ "ಅಞ್ಞಾಸು ನಕ್ಖತ್ತಕೀಳಾಸು ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪುತ್ತೋ ಇಮಿನಾ ಅಲಙ್ಕಾರೇನ ಅಲಙ್ಕತೋ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಕೀಳತಿ, ತಂ ನೋ ಏಕಪುತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಸಾವತ್ಥಿನಗರಂ ಗತೋ, ಕಹಂ ನು ಖೋ ಸೋ ಏತರಹಿ ನಿಸಿನ್ನೋ, ಕಹಂ ಠಿತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ರೋದನ್ತಿ।

ಅಥೇಕಾ ವಣ್ಣದಾಸೀ ತಂ ಕುಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಭರಿಯಂ ರೋದನ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ "ಕಿಂ ಪನ, ಅಯ್ಯೇ, ರೋದಸೀ"ತಿ? "ಸಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ"। "ಕಿಂ ಪನ, ಅಯ್ಯೇ, ಅಯ್ಯಪುತ್ತೋ ಪಿಯಾಯತೀ"ತಿ? "ಅಸುಕಞ್ಚ ಅಸುಕಞ್ಚಾ"ತಿ। "ಸಚೇ ತುಮ್ಹೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಸಬ್ಬಂ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ಮಯ್ಹಂ ದೇಥ, ಅಹಂ ವೋ ಪುತ್ತಂ ಆನೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೇಟ್ಠಿಭರಿಯಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪರಿಬ್ಬಯಂ ದತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ತಂ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ "ಗಚ್ಛ, ಅತ್ತನೋ ಬಲೇನ ಮಮ ಪುತ್ತಂ ಆನೇಹೀ"ತಿ। ಸಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಯಾನೇ ನಿಸಿನ್ನಾ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರವೀಥಿಯಂ ನಿವಾಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಕುಲಾ ಆಗತೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಥೇರಸ್ಸ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪರಿವಾರೇನೇವ ಪರಿವುತಾ ಥೇರಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಟ್ಠಸ್ಸ ಆದಿತೋವ ಉಳುಙ್ಕಯಾಗುಞ್ಚ ರಸಕಭಿಕ್ಖಞ್ಚ ದತ್ವಾ ರಸತಣ್ಹಾಯ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಗೇಹೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಂ ದದಮಾನಾ ಚ ಅತ್ತನೋ ವಸಂ ಉಪಗತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಗಿಲಾನಾಲಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋಗಬ್ಭೇ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಥೇರೋಪಿ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರವೇಲಾಯ

ಸಪದಾನಂ ಚರನ್ತೋ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಪರಿಜನೋ ಥೇರಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಥೇರಂ ಘರೇ ನಿಸೀದಾಪೇಸಿ। ಥೇರೋ ನಿಸೀದಿತ್ವಾವ "ಕಹಂ ಉಪಾಸಿಕಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಗಿಲಾನಾ, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಸ್ಸನಂ ಇಚ್ಛತೀ"ತಿ। ಸೋ ರಸತಣ್ಹಾಯ ಬದ್ಧೋ ಅತ್ತನೋ ವತಸಮಾದಾನಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ನಿಪನ್ನಟ್ಠಾನಂ ಪಾವಿಸಿ। ಸಾ ಅತ್ತನೋ ಆಗತಕಾರಣಂ ಕಥೇತ್ವಾ ತಂ ಪಲೋಭೇತ್ವಾ ರಸತಣ್ಹಾಯ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಉಪ್ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಯಾನೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ರಾಜಗಹಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಾ ಪವತ್ತಿ ಪಾಕಟಾ ಜಾತಾ।

ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ "ಚೂಳಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕತಿಸ್ಸತ್ಥೇರಂ ಕಿರ ಏಕಾ ವಣ್ಣದಾಸೀ ರಸತಣ್ಹಾಯ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಆದಾಯ ಗತಾ"ತಿ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ಧಮ್ಮಸಭಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತಧಮ್ಮಾಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಕಥಯಿಂಸು। "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ಏಸೋ ಭಿಕ್ಖು ರಸತಣ್ಹಾಯ ಬಜ್ಝಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ವಸಂ ಗತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತಸ್ಸಾ ವಸಂ ಗತೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ರಞ್ಞೋ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಸ್ಸ ಸಞ್ಜಯೋ ನಾಮ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥೇಕೋ ವಾತಮಿಗೋ ತಂ ಉಯ್ಯಾನಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಞ್ಜಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಲಾಯತಿ, ಸಞ್ಜಯೋಪಿ ನ ತಂ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ನೀಹರತಿ। ಸೋ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇಯೇವ ಚರತಿ। ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೋ ಉಯ್ಯಾನೇ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾನಿ ಪುಪ್ಫಫಲಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ರಞ್ಞೋ ಅಭಿಹರತಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕದಿವಸಂ ರಾಜಾ ಪುಚ್ಛಿ "ಸಮ್ಮ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲ, ಉಯ್ಯಾನೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಚ್ಛರಿಯಂ ಪಸ್ಸಸೀ"ತಿ? "ದೇವ, ಅಞ್ಞಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ಏಕೋ ಪನ ವಾತಮಿಗೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ಚರತಿ, ಏತಂ ಪಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ ಪನ ತಂ ಗಹೇತು"ನ್ತಿ। "ಥೋಕಂ ಮಧುಂ ಲಭನ್ತೋ ಅನ್ತೋ ರಾಜನಿವೇಸನಮ್ಪಿ ನಂ ಆನೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ದೇವಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಮಧುಂ ದಾಪೇಸಿ। ಸೋ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಾತಮಿಗಸ್ಸ ಚರಣಟ್ಠಾನೇ ತಿಣಾನಿ ಮಧುನಾ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ನಿಲೀಯಿ। ಮಿಗೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಧುಮಕ್ಖಿತಾನಿ ತಿಣಾನಿ ಖಾದಿತ್ವಾ ರಸತಣ್ಹಾಯ ಬದ್ಧೋ ಅಞ್ಞತ್ರ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಮೇವ ಆಗಚ್ಛತಿ। ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೋ ತಸ್ಸ ಮಧುಮಕ್ಖಿತತಿಣೇಸು ಪಲುದ್ಧಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಕತಿಪಾಹಂ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಠಿತತಿಣಾನಿ ಖಾದಿತುಂ ಆರಭಿ।

ಸೋ ತಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಆಪನ್ನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಯಾವ ರಾಜನಿವೇಸನಾ ವೀಥಿಂ ಕಿಲಞ್ಜೇಹಿ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಹಿಂ ತಹಿಂ ಸಾಖಾಭಙ್ಗಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ಮಧುಲಾಬುಕಂ ಅಂಸೇ ಲಗ್ಗೇತ್ವಾ ತಿಣಕಲಾಪಂ ಉಪಕಚ್ಛಕೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಮಧುಮಕ್ಖಿತಾನಿ ತಿಣಾನಿ ಮಿಗಸ್ಸ ಪುರತೋ ಪುರತೋ ವಿಕಿರನ್ತೋ ಅನ್ತೋರಾಜನಿವೇಸನಂಯೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ಮಿಗೇ ಅನ್ತೋ ಪವಿಟ್ಠೇ ದ್ವಾರಂ ಪಿದಹಿಂಸು। ಮಿಗೋ ಮನುಸ್ಸೇ ದಿಸ್ವಾ ಕಮ್ಪಮಾನೋ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತೋ ಅನ್ತೋನಿವೇಸನಙ್ಗಣೇ ಆಧಾವತಿ ಪರಿಧಾವತಿ। ರಾಜಾ ಪಾಸಾದಾ ಓರುಯ್ಹ ತಂ ಕಮ್ಪಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ವಾತಮಿಗೋ ನಾಮ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ದಿಟ್ಠಟ್ಠಾನಂ ಸತ್ತಾಹಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ, ತಜ್ಜಿತಟ್ಠಾನಂ ಯಾವಜೀವಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ, ಸೋ ಏವರೂಪೋ ಗಹನನಿಸ್ಸಿತೋ ವಾತಮಿಗೋ ರಸತಣ್ಹಾಯ ಬದ್ಧೋ ಇದಾನಿ ಏವರೂಪಂ ಠಾನಂ ಆಗತೋ, ನತ್ಥಿ ವತ ಭೋ ಲೋಕೇ ರಸತಣ್ಹಾಯ ಪಾಪತರಂ ನಾಮಾ"ತಿ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ –

೧೪. "ನ ಕಿರತ್ಥಿ ರಸೇಹಿ ಪಾಪಿಯೋ, ಆವಾಸೇಹಿವ ಸನ್ಥವೇಹಿ ವಾ।
ವಾತಮಿಗಂ ಗಹನನಿಸ್ಸಿತಂ, ವಸಮಾನೇಸಿ ರಸೇಹಿ ಸಞ್ಜಯೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಿರಾ**ತಿ ಅನುಸ್ಸವನತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ। **ರಸೇಹೀ**ತಿ ಜಿವ್ಹಾವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೇಹಿ ಮಧುರಮ್ಬಿಲಾದೀಹಿ। **ಪಾಪಿಯೋ**ತಿ ಪಾಪತರೋ। **ಆವಾಸೇಹಿವ ಸನ್ಥವೇಹಿ ವಾ**ತಿ ನಿಬದ್ಧವಸನಟ್ಠಾನಸಙ್ಖಾತೇಸು ಹಿ ಆವಾಸೇಸುಪಿ ಮಿತ್ತಸನ್ಥವೇಸುಪಿ ಛನ್ದರಾಗೋ ಪಾಪಕೋವ, ತೇಹಿ ಪನ ಸಚ್ಛನ್ದರಾಗಪರಿಭೋಗೇಹಿ ಆವಾಸೇಹಿ ವಾ ಮಿತ್ತಸನ್ಥವೇಹಿ ವಾ ಸತಗುಣೇನ ಚ ಸಹಸ್ಸಗುಣೇನ ಚ ಸತಸಹಸ್ಸಗುಣೇನ

ಚ ಧುವಪಟಿಸೇವನಟ್ಠೇನ ಆಹಾರಂ ವಿನಾ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಪಾಲನಾಯ ಅಭಾವೇನ ಚ ಸಚ್ಛನ್ದರಾಗಪರಿಭೋಗರಸಾವ ಪಾಪತರಾತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪನ ಅನುಸ್ಸವಾಗತಂ ವಿಯ ಇಮಮತ್ಥಂ ಕತ್ವಾ "ನ ಕಿರತ್ಥಿ ರಸೇಹಿ ಪಾಪಿಯೋ, ಆವಾಸೇಹಿವ ಸನ್ಥವೇಹಿ ವಾ"ತಿ ಆಹ। ಇದಾನಿ ತೇಸಂ ಪಾಪಿಯಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ "**ವಾತಮಿಗ**"ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಗಹನನಿಸ್ಸಿತ**ನ್ತಿ ಗಹನಟ್ಠಾನನಿಸ್ಸಿತಂ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಪಸ್ಸಥ ರಸಾನಂ ಪಾಪಿಯಭಾವಂ, ಇದಂ ನಾಮ ಅರಞ್ಞಾಯತನೇ ಗಹನನಿಸ್ಸಿತಂ ವಾತಮಿಗಂ ಸಞ್ಜಯೋ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೋ ಮಧುರಸೇಹಿ ಅತ್ತನೋ ವಸಂ ಆನೇಸಿ, ಸಬ್ಬಥಾಪಿ ಸಚ್ಛನ್ದರಾಗಪರಿಭೋಗೇಹಿ ರಸೇಹಿ ನಾಮ ಅಞ್ಞಂ ಪಾಪತರಂ ಲಾಮಕತರಂ ನತ್ಥೀತಿ ರಸತಣ್ಹಾಯ ಆದೀನವಂ ಕಥೇಸಿ। ಕಥೇತ್ವಾ ಚ ಪನ ತಂ ಮಿಗಂ ಅರಞ್ಞಮೇವ ಪೇಸೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾಪಿ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾ ವಣ್ಣದಾಸೀ ಇದಾನೇವ ಏತಂ ರಸತಣ್ಹಾಯ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸೇ ಕರೋತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಕಾಸಿಯೇವಾ"ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ। "ತದಾ ಸಞ್ಜಯೋ ಅಯಂ ವಣ್ಣದಾಸೀ ಅಹೋಸಿ, ವಾತಮಿಗೋ ಚೂಳಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕೋ, ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ವಾತಮಿಗಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೧೫] ೫. ಖರಾದಿಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಟ್ಠಕ್ಖುರಂ ಖರಾದಿಯೇತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ದುಬ್ಬಚಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖು ದುಬ್ಬಚೋ ಓವಾದಂ ನ ಗಣ್ಹಾತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಪುಚ್ಛಿ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ದುಬ್ಬಚೋ ಓವಾದಂ ನ ಗಣ್ಹಾಸೀ"ತಿ? "ಸಚ್ಚಂ ಭಗವಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತ್ವಂ ದುಬ್ಬಚತಾಯ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ಓವಾದಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾಸೇನ ಬದ್ಧೋ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಿಗೋ ಹುತ್ವಾ ಮಿಗಗಣಪರಿವುತೋ ಅರಞ್ಞೇ ವಸತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಭಗಿನಿಮಿಗೀ ಪುತ್ತಕಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಭಾತಿಕ, ಅಯಂ ತೇ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೋ, ಏತಂ ಮಿಗಮಾಯಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇಹೀ"ತಿ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇಸಿ। ಸೋ ತಂ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಂ "ಅಸುಕವೇಲಾಯ ನಾಮ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ವುತ್ತವೇಲಾಯ ನಾಗಚ್ಛತಿ। ಯಥಾ ಚ ಏಕದಿವಸಂ, ಏವಂ ಸತ್ತ ದಿವಸೇ ಸತ್ತೋವಾದೇ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೋ ಸೋ ಮಿಗಮಾಯಂ ಅನುಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾವ ವಿಚರನ್ತೋ ಪಾಸೇ ಬಜ್ಝಿ। ಮಾತಾಪಿಸ್ಸ ಭಾತರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಕಿಂ ತೇ, ಭಾತಿಕ, ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೋ ಮಿಗಮಾಯಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪಿತೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚ "ತಸ್ಸ ಅನೋವಾದಕಸ್ಸ ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ, ನ ತೇ ಪುತ್ತೇನ ಮಿಗಮಾಯಾ ಉಗ್ಗಹಿತಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇದಾನಿಪಿ ತಂ ಅನೋವದಿತುಕಾಮೋವ ಹುತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೫. "ಅಟ್ಠಕ್ಖುರಂ ಖರಾದಿಯೇ, ಮಿಗಂ ವಙ್ಕಾತಿವಙ್ಕಿನಂ।
ಸತ್ತಹಿ ಕಾಲಾತಿಕ್ಕನ್ತಂ, ನ ನಂ ಓವದಿತುಸ್ಸಹೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಟ್ಠಕ್ಖುರ**ನ್ತಿ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಪಾದೇ ದ್ವಿನ್ನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ವಸೇನ ಅಟ್ಠಕ್ಖುರಂ। **ಖರಾದಿಯೇ**ತಿ ತಂ ನಾಮೇನ ಆಲಪತಿ। **ಮಿಗ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಸಙ್ಗಾಹಿಕವಚನಂ। **ವಙ್ಕಾತಿವಙ್ಕಿನ**ನ್ತಿ ಮೂಲೇ ವಙ್ಕಾನಿ, ಅಗ್ಗೇ ಅತಿವಙ್ಕಾನೀತಿ ವಙ್ಕಾತಿವಙ್ಕಾನಿ, ತಾದಿಸಾನಿ ಸಿಙ್ಗಾನಿ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ವಙ್ಕಾತಿವಙ್ಕೀ, ತಂ ವಙ್ಕಾತಿವಙ್ಕಿನಂ। **ಸತ್ತಹಿ ಕಾಲಾತಿಕ್ಕನ್ತ**ನ್ತಿ ಸತ್ತಹಿ ಓವಾದಕಾಲೇಹಿ ಓವಾದಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಂ। **ನ ನಂ ಓವದಿತುಸ್ಸಹೇ**ತಿ ಏತಂ ದುಬ್ಬಚಮಿಗಂ ಅಹಂ ಓವದಿತುಂ ನ ಉಸ್ಸಹಾಮಿ, ಏತಸ್ಸ ಮೇ ಓವಾದತ್ಥಾಯ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅಥ ನಂ ದುಬ್ಬಚಮಿಗಂ ಪಾಸೇ ಬದ್ಧಂ ಲುದ್ದೋ ಮಾರೇತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಆದಾಯ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಸತ್ಥಾಪಿ "ನ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಇದಾನೇವ ದುಬ್ಬಚೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ದುಬ್ಬಚೋಯೇವಾ"ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ। "ತದಾ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೋ ಮಿಗೋ ದುಬ್ಬಚಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಭಗಿನೀ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾ,

ಓವಾದಮಿಗೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಖರಾದಿಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೧೬] ೬. ತಿಪಲ್ಲತ್ಥಮಿಗಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಮಿಗಂ ತಿಪಲ್ಲತ್ಥನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ಬದರಿಕಾರಾಮೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮಂ ರಾಹುಲತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಕಾಲೇ ಸತ್ಥರಿ ಆಳವಿನಗರಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಅಗ್ಗಾಳವೇ ಚೇತಿಯೇ ವಿಹರನ್ತೇ ಬಹೂ ಉಪಾಸಕಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಚ ವಿಹಾರಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ದಿವಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಹೋತಿ। ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಪನ ಕಾಲೇ ಉಪಾಸಿಕಾಯೋ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಚ ನ ಗಚ್ಛಿಂಸು, ಭಿಕ್ಖೂ ಚೇವ ಉಪಾಸಕಾ ಚ ಅಹೇಸುಂ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ರತ್ತಿಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಜಾತಂ। ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಪರಿಯೋಸಾನೇ ಥೇರಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಾನಿ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ದಹರಾ ಸಾಮಣೇರಾ ಚ ಉಪಾಸಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾಯಂ ಸಯನ್ತಿ। ತೇಸು ನಿದ್ದಂ ಉಪಗತೇಸು ಏಕಚ್ಚೇ ಘುರುಘುರುಪಸ್ಸಾಸಾ ಕಾಕಚ್ಛಮಾನಾ ದನ್ತೇ ಖಾದನ್ತಾ ನಿಪಜ್ಜಿಂಸು, ಏಕಚ್ಚೇ ಮುಹುತ್ತಂ ನಿದ್ದಾಯಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು। ತೇ ತಂ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಭಗವಾ "ಯೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಸಹಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇಯ್ಯ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೪೯) ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ಕೋಸಮ್ಬಿಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ತತ್ಥ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ರಾಹುಲಂ ಆಹಂಸು – "ಆವುಸೋ ರಾಹುಲ, ಭಗವತಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞತ್ತಂ, ಇದಾನಿ ತ್ವಂ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಜಾನಾಹೀ"ತಿ। ಪುಬ್ಬೇ ಪನ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತಿ ಚ ಗಾರವಂ ತಸ್ಸ ಚಾಯಸ್ಮತೋ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ತಂ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಆಗತಂ ಅತಿವಿಯ ಸಙ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಖುದ್ದಕಮಞ್ಚಕಂ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ಉಸ್ಸೀಸಕಕರಣತ್ಥಾಯ ಚೀವರಂ ದೇನ್ತಿ। ತಂ ದಿವಸಂ ಪನ ಸಿಕ್ಖಾಪದಭಯೇನ ವಸನಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ನ ಅದಂಸು। ರಾಹುಲಭದ್ದೋಪಿ "ಪಿತಾ ಮೇ"ತಿ ದಸಬಲಸ್ಸ ವಾ, "ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಮೇ"ತಿ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿನೋ ವಾ, "ಆಚರಿಯೋ ಮೇ"ತಿ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಸ್ಸ ವಾ, "ಚೂಳಪಿತಾ ಮೇ"ತಿ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಸ್ಸ ವಾ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗನ್ತ್ವಾ ದಸಬಲಸ್ಸ ವಳಞ್ಜನವಚ್ಚಕುಟಿಂ ಬ್ರಹ್ಮವಿಮಾನಂ ಪವಿಸನ್ತೋ ವಿಯ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಬುದ್ಧಾನಞ್ಹಿ ವಳಞ್ಜನಕುಟಿಯಂ ದ್ವಾರಂ ಸುಪಿಹಿತಂ ಹೋತಿ, ಗನ್ಧಪರಿಭಣ್ಡಕತಾ ಭೂಮಿ, ಗನ್ಧದಾಮಮಾಲಾದಾಮಾನಿ ಓಸಾರಿತಾನೇವ ಹೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ದೀಪೋ ಝಾಯತಿ। ರಾಹುಲಭದ್ದೋ ಪನ ನ ತಸ್ಸಾ ಕುಟಿಯಾ ಇಮಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಚ್ಚ ತತ್ಥ ವಾಸಂ ಉಪಗತೋ, ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಪನ "ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಜಾನಾಹೀ"ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಓವಾದಗಾರವೇನ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮತಾಯ ತತ್ಥ ವಾಸಂ ಉಪಗತೋ। ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಹಿ ಭಿಕ್ಖೂ ತಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ದೂರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ವೀಮಂಸನತ್ಥಾಯ ಮುಟ್ಠಿಸಮ್ಮಜ್ಜನಿಂ ವಾ ಕಚವರಛಡ್ಡನಕಂ ವಾ ಬಹಿ ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಆಗತೇ "ಆವುಸೋ, ಇಮಂ ಕೇನ ಛಡ್ಡಿತ"ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಕೇಹಿಚಿ "ರಾಹುಲೋ ಇಮಿನಾ ಮಗ್ಗೇನ ಗತೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸೋ ಆಯಸ್ಮಾ "ನಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏತಂ ಜಾನಾಮೀ"ತಿ ಅವತ್ವಾವ ತಂ ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ "ಖಮಥ ಮೇ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ। ಏವಮೇಸ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮೋ।

ಸೋ ತಂ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮತಂಯೇವ ಪಟಿಚ್ಚ ತತ್ಥ ವಾಸಂ ಉಪಗತೋ। ಅಥ ಸತ್ಥಾ ಪುರೇಅರುಣಂಯೇವ ವಚ್ಚಕುಟಿದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ ಉಕ್ಕಾಸಿ, ಸೋಪಾಯಸ್ಮಾ ಉಕ್ಕಾಸಿ। "ಕೋ ಏಸೋ"ತಿ? "ಅಹಂ ರಾಹುಲೋ"ತಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿ। "ಕಸ್ಮಾ ತ್ವಂ ರಾಹುಲ ಇಧ ನಿಪನ್ನೋಸೀ"ತಿ? "ವಸನಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಅಭಾವತೋ"। "ಪುಬ್ಬೇ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖೂ ಮಮ ಸಙ್ಗಹಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಇದಾನಿ ಅತ್ತನೋ ಆಪತ್ತಿಭಯೇನ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ನ ದೇನ್ತಿ, ಸ್ವಾಹಂ 'ಇದಂ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಅಸಙ್ಘಟ್ಟನಟ್ಠಾನ'ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ಇಧ ನಿಪನ್ನೋಸ್ಮೀ"ತಿ। ಅಥ ಭಗವತೋ "ರಾಹುಲಂ ತಾವ ಭಿಕ್ಖೂ ಏವಂ ಪರಿಚ್ಚಜನ್ತಿ, ಅಞ್ಞೇ ಕುಲದಾರಕೇ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಧಮ್ಮಸಂವೇಗೋ ಉದಪಾದಿ।

ಅಥ ಭಗವಾ ಪಾತೋವ ಭಿಕ್ಖೂ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿಂ ಪುಚ್ಛಿ "ಜಾನಾಸಿ ಪನ ತ್ವಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಅಜ್ಜ ಕತ್ಥಚಿ ರಾಹುಲಸ್ಸ ವುತ್ಥಭಾವ"ನ್ತಿ? "ನ ಜಾನಾಮಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಅಜ್ಜ ರಾಹುಲೋ ವಚ್ಚಕುಟಿಯಂ ವಸಿ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ತುಮ್ಹೇ

ರಾಹುಲಂ ಏವಂ ಪರಿಚ್ಚಜನ್ತಾ ಅಞ್ಞೇ ಕುಲದಾರಕೇ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಥ? ಏವಞ್ಹಿ ಸನ್ತೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ನ ಪತಿಟ್ಠಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಇತೋ ದಾನಿ ಪಟ್ಠಾಯ ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಏಕಂ ದ್ವೇ ದಿವಸೇ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕೇ ವಸಾಪೇತ್ವಾ ತತಿಯದಿವಸೇ ತೇಸಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಞತ್ವಾ ಬಹಿ ವಾಸೇಥಾ"ತಿ ಇಮಂ ಅನುಪಞ್ಞತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಪುನ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞಪೇಸಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ ಭಿಕ್ಖೂ ರಾಹುಲಸ್ಸ ಗುಣಕಥಂ ಕಥೇನ್ತಿ "ಪಸ್ಸಥಾವುಸೋ, ಯಾವ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮೋ ವತಾಯಂ ರಾಹುಲೋ, 'ತವ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಜಾನಾಹೀ'ತಿ ವುತ್ತೋ ನಾಮ 'ಅಹಂ ದಸಬಲಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸೇನಾಸನಸ್ಮಾ ತುಮ್ಹೇಯೇವ ನಿಕ್ಖಮಥಾ'ತಿ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಮ್ಪಿ ಅಪ್ಪಟಿಪ್ಫರಿತ್ವಾ ವಚ್ಚಕುಟಿಯಂ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸೀ"ತಿ। ಏವಂ ತೇಸು ಕಥಯಮಾನೇಸು ಸತ್ಥಾ ಧಮ್ಮಸಭಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತಾಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಆಹ। "ಭನ್ತೇ, ರಾಹುಲಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮಕಥಾಯ, ನ ಅಞ್ಞಾಯ ಕಥಾಯಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಾಹುಲೋ ಇದಾನೇವ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮೋ, ಪುಬ್ಬೇ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋಪಿ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ರಾಜಗಹೇ ಏಕೋ ಮಗಧರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಿಗಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಮಿಗಗಣಪರಿವುತೋ ಅರಞ್ಞೇ ವಸತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಭಗಿನೀ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಕಂ ಉಪನೇತ್ವಾ "ಭಾತಿಕ, ಇಮಂ ತೇ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಂ ಮಿಗಮಾಯಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ "ಗಚ್ಛ, ತಾತ, ಅಸುಕವೇಲಾಯ ನಾಮ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಿಕ್ಖೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಮಾತುಲೇನ ವುತ್ತವೇಲಂ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಿಗಮಾಯಂ ಸಿಕ್ಖಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ವನೇ ವಿಚರನ್ತೋ ಪಾಸೇನ ಬದ್ಧೋ ಬದ್ಧರವಂ ರವಿ, ಮಿಗಗಣೋ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ "ಪುತ್ತೋ ತೇ ಪಾಸೇನ ಬದ್ಧೋ"ತಿ ತಸ್ಸ ಮಾತುಯಾ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸಾ ಭಾತು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಭಾತಿಕ, ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೋ ತೇ ಮಿಗಮಾಯಂ ಸಿಕ್ಖಾಪಿತೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಮಾ ತ್ವಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಾಪಕಂ ಆಸಙ್ಕಿ, ಸುಗ್ಗಹಿತಾ ತೇನ ಮಿಗಮಾಯಾ, ಇದಾನಿ ತಂ ಹಾಸಯಮಾನೋ ಆಗಚ್ಛಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೬. "ಮಿಗಂ ತಿಪಲ್ಲತ್ಥಮನೇಕಮಾಯಂ, ಅಟ್ಠಕ್ಖುರಂ ಅಡ್ಢರತ್ತಾಪಪಾಯಿಂ।
ಏಕೇನ ಸೋತೇನ ಛಮಾಸ್ಸಸನ್ತೋ, ಛಹಿ ಕಲಾಹಿತಿಭೋತಿ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಿಗ**ನ್ತಿ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಮಿಗಂ। **ತಿಪಲ್ಲತ್ಥ**ನ್ತಿ ಪಲ್ಲತ್ಥಂ ವುಚ್ಚತಿ ಸಯನಂ, ಉಭೋಹಿ ಪಸ್ಸೇಹಿ ಉಜುಕಮೇವ ಚ ನಿಪನ್ನಕವಸೇನಾತಿ ತೀಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಲ್ಲತ್ಥಂ ಅಸ್ಸ, ತೀಣಿ ವಾ ಪಲ್ಲತ್ಥಾನಿ ಅಸ್ಸಾತಿ ತಿಪಲ್ಲತ್ಥೋ, ತಂ ತಿಪಲ್ಲತ್ಥಂ। **ಅನೇಕಮಾಯ**ನ್ತಿ ಬಹುಮಾಯಂ ಬಹುವಞ್ಚನಂ। **ಅಟ್ಠಕ್ಖುರ**ನ್ತಿ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಪಾದೇ ದ್ವಿನ್ನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ವಸೇನ ಅಟ್ಠಹಿ ಖುರೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ। **ಅಡ್ಢರತ್ತಾಪಪಾಯಿ**ನ್ತಿ ಪುರಿಮಯಾಮಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮೇ ಅರಞ್ಞತೋ ಆಗಮ್ಮ ಪಾನೀಯಸ್ಸ ಪಿವನತೋ ಅಡ್ಢರತ್ತೇ ಆಪಂ ಪಿವತೀತಿ ಅಡ್ಢರತ್ತಾಪಪಾಯೀ। ತಂ ಅಡ್ಢರತ್ತೇ ಅಪಾಯಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಮಮ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಂ ಮಿಗಂ ಅಹಂ ಸಾಧುಕಂ ಮಿಗಮಾಯಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇಸಿಂ। ಕಥಂ? ಯಥಾ **ಏಕೇನ ಸೋತೇನ ಛಮಾಸ್ಸಸನ್ತೋ, ಛಹಿ ಕಲಾಹಿತಿಭೋತಿ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೋ**ತಿ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಅಹಞ್ಹಿ ತವ ಪುತ್ತಂ ತಥಾ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇಸಿಂ, ಯಥಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಉಪರಿಮನಾಸಿಕಾಸೋತೇ ವಾತಂ ಸನ್ನಿರುಮ್ಭಿತ್ವಾ ಪಥವಿಯಾ ಅಲ್ಲೀನೇನ ಏಕೇನ ಹೇಟ್ಠಿಮಸೋತೇನ ತತ್ಥೇವ ಛಮಾಯಂ ಅಸ್ಸಸನ್ತೋ ಛಹಿ ಕಲಾಹಿ ಲುದ್ದಕಂ ಅತಿಭೋತಿ, ಛಹಿ ಕೋಟ್ಠಾಸೇಹಿ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರತಿ ವಞ್ಚೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕತಮಾಹಿ ಛಹಿ? ಚತ್ತಾರೋ ಪಾದೇ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕೇನ ಪಸ್ಸೇನ ಸೇಯ್ಯಾಯ, ಖುರೇಹಿ ತಿಣಪಂಸುಖಣನೇನ, ಜಿವ್ಹಾನಿನ್ನಾಮನೇನ ಉದರಸ್ಸ ಉದ್ಧುಮಾತಭಾವಕರಣೇನ, ಉಚ್ಚಾರಪಸ್ಸಾವವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇನ, ವಾತಸನ್ನಿರುಮ್ಭನೇನಾತಿ।

ಅಪರೋ ನಯೋ - ಪಾದೇನ ಪಂಸುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಭಿಮುಖಾಕಡ್ಢನೇನ, ಪಟಿಪಣಾಮನೇನ, ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಸಞ್ಚರಣೇನ, ಉದರಂ ಉದ್ಧಂ ಪಕ್ಖಿಪನೇನ, ಅಧೋ ಅವಕ್ಖಿಪನೇನಾತಿ ಇಮಾಹಿ ಛಹಿ ಕಲಾಹಿ ಯಥಾ ಅತಿಭೋತಿ, "ಮತೋ

ಅಯ"ನ್ತಿ ಸಞ್ಞಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ವಞ್ಚೇತಿ, ಏವಂ ತಂ ಮಿಗಮಾಯಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇಸಿನ್ತಿ ದೀಪೇತಿ।

ಅಪರೋ ನಯೋ - ತಥಾ ನಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇಸಿಂ, ಯಥಾ ಏಕೇನ ಸೋತೇನ ಛಮಾಸ್ಸಸನ್ತೋ ಛಹಿ ಕಲಾಹಿತಿ ದ್ವೀಸುಪಿ ನಯೇಸು ದಸ್ಸಿತೇಹಿ ಛಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಕಲಾಹಿತಿ ಕಲಾಯಿಸ್ಸತಿ, ಲುದ್ದಂ ವಞ್ಚೇಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಭೋತೀತಿ** ಭಗಿನಿಂ ಆಲಪತಿ। **ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೋತಿ** ಏವಂ ಛಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ವಞ್ಚನಕಂ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಂ ನಿದ್ದಿಸತಿ। ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಸ್ಸ ಮಿಗಮಾಯಾಯ ಸಾಧುಕಂ ಉಗ್ಗಹಿತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಭಗಿನಿಂ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತಿ।

ಸೋಪಿ ಮಿಗಪೋತಕೋ ಪಾಸೇ ಬದ್ಧೋ ಅವಿಪ್ಫನ್ದಿತ್ವಾಯೇವ ಭೂಮಿಯಂ ಮಹಾಫಾಸುಕಪಸ್ಸೇನ ಪಾದೇ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ನಿಪನ್ನೋ ಪಾದಾನಂ ಆಸನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಖುರೇಹೇವ ಪಹರಿತ್ವಾ ಪಂಸುಞ್ಚ ತಿಣಾನಿ ಚ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಉಚ್ಚಾರಪಸ್ಸಾವಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಸೀಸಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ಜಿವ್ಹಂ ನಿನ್ನಾಮೇತ್ವಾ ಸರೀರಂ ಖೇಳಕಿಲಿನ್ನಂ ಕತ್ವಾ ವಾತಗ್ಗಹಣೇನ ಉದರಂ ಉದ್ಧುಮಾತಕಂ ಕತ್ವಾ ಅಕ್ಖೀನಿ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾ ನಾಸಿಕಾಸೋತೇನ ವಾತಂ ಸಞ್ಚರಾಪೇನ್ತೋ ಉಪರಿಮನಾಸಿಕಾಸೋತೇನ ವಾತಂ ಸನ್ನಿರುಮ್ಭಿತ್ವಾ ಸಕಲಸರೀರಂ ಥದ್ಧಭಾವಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಮತಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ನೀಲಮಕ್ಖಿಕಾಪಿ ನಂ ಸಮ್ಪರಿವಾರೇಸುಂ, ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಕಾಕಾ ನಿಲೀಯಿಂಸು। ಲುದ್ದೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಉದರಂ ಹತ್ಥೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ "ಅತಿಪಾತೋವ ಬದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಪೂತಿಕೋ ಜಾತೋ"ತಿ ತಸ್ಸ ಬನ್ಧನರಜ್ಜುಕಂ ಮೋಚೇತ್ವಾ "ಏತ್ಥೇವದಾನಿ ನಂ ಉಕ್ಕನ್ತಿತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಆದಾಯ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನಿರಾಸಙ್ಕೋ ಹುತ್ವಾ ಸಾಖಾಪಲಾಸಂ ಗಹೇತುಂ ಆರದ್ಧೋ। ಮಿಗಪೋತಕೋಪಿ ಉಟ್ಠಾಯ ಚತೂಹಿ ಪಾದೇಹಿ ಠತ್ವಾ ಕಾಯಂ ವಿಧುನಿತ್ವಾ ಗೀವಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಮಹಾವಾತೇನ ಛಿನ್ನವಲಾಹಕೋ ವಿಯ ವೇಗೇನ ಮಾತು ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾಪಿ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಾಹುಲೋ ಇದಾನೇವ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮೋಯೇವಾ"ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಮಿಗಪೋತಕೋ ರಾಹುಲೋ ಅಹೋಸಿ, ಮಾತಾ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾ, ಮಾತುಲಮಿಗೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ತಿಪಲ್ಲತ್ಥಮಿಗಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೧೭] ೭. ಮಾಲುತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕಾಳೇ ವಾ ಯದಿ ವಾ ಜುಣ್ಹೇತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದ್ವೇ ವುಡ್ಢಪಬ್ಬಜಿತೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತೇ ಕಿರ ಕೋಸಲಜನಪದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅರಞ್ಞಾವಾಸೇ ವಸನ್ತಿ। ಏಕೋ ಕಾಳತ್ಥೇರೋ ನಾಮ, ಏಕೋ ಜುಣ್ಹತ್ಥೇರೋ ನಾಮ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಜುಣ್ಹೋ ಕಾಳಂ ಪುಚ್ಛಿ "ಭನ್ತೇ ಕಾಳ, ಸೀತಂ ನಾಮ ಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಹೋತೀ"ತಿ। ಸೋ "ಕಾಳೇ ಹೋತೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಕಾಳೋ ಜುಣ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಭನ್ತೇ ಜುಣ್ಹ, ಸೀತಂ ನಾಮ ಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಹೋತೀ"ತಿ। ಸೋ "ಜುಣ್ಹೇ ಹೋತೀ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಕಙ್ಖಂ ಛಿನ್ದಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಸೀತಂ ನಾಮ ಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಹೋತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ "ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಇಮಂ ಪಞ್ಹಂ ಕಥೇಸಿಂ, ಭವಸಙ್ಖೇಪಗತತ್ತಾ ಪನ ನ ಸಲ್ಲಕ್ಖಯಿತ್ಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಬ್ಬತಪಾದೇ ಸೀಹೋ ಚ ಬ್ಯಗ್ಘೋ ಚ ದ್ವೇ ಸಹಾಯಾ ಏಕಿಸ್ಸಾಯೇವ ಗುಹಾಯ ವಸನ್ತಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಪಬ್ಬತಪಾದೇ ವಸತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ತೇಸಂ ಸಹಾಯಕಾನಂ ಸೀತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಿವಾದೋ ಉದಪಾದಿ। ಬ್ಯಗ್ಘೋ "ಕಾಳೇಯೇವ ಸೀತಂ ಹೋತೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೀಹೋ "ಜುಣ್ಹೇಯೇವ ಸೀತಂ ಹೋತೀ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಕಙ್ಖಂ ಛಿನ್ದಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೭. "ಕಾಳೇ ವಾ ಯದಿ ವಾ ಜುಣ್ಹೇ, ಯದಾ ವಾಯತಿ ಮಾಲುತೋ।

ವಾತಜಾನಿ ಹಿ ಸೀತಾನಿ, ಉಭೋತ್ಥಮಪರಾಜಿತಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಾಳೇ ವಾ ಯದಿ ವಾ ಜುಣ್ಹೇ**ತಿ ಕಾಳಪಕ್ಖೇ ವಾ ಜುಣ್ಹಪಕ್ಖೇ ವಾ। **ಯದಾ ವಾಯತಿ ಮಾಲುತೋ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಪುರತ್ಥಿಮಾದಿಭೇದೋ ವಾತೋ ವಾಯತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸೀತಂ ಹೋತಿ। ಕಿಂಕಾರಣಾ? **ವಾತಜಾನಿ ಹಿ ಸೀತಾನಿ,** ಯಸ್ಮಾ ವಾತೇ ವಿಜ್ಜನ್ತೇಯೇವ ಸೀತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಕಾಳಪಕ್ಖೋ ವಾ ಜುಣ್ಹಪಕ್ಖೋ ವಾ ಏತ್ಥ ಅಪಮಾಣನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಉಭೋತ್ಥಮಪರಾಜಿತಾ**ತಿ ಉಭೋಪಿ ತುಮ್ಹೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಞ್ಹೇ ಅಪರಾಜಿತಾತಿ। ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತೇ ಸಹಾಯಕೇ ಸಞ್ಞಾಪೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾಪಿ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಮಯಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅಯಂ ಪಞ್ಹೋ ಕಥಿತೋ"ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ದ್ವೇಪಿ ಥೇರಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ "ತದಾ ಬ್ಯಗ್ಘೋ ಕಾಳೋ ಅಹೋಸಿ, ಸೀಹೋ ಜುಣ್ಹೋ, ಪಞ್ಹವಿಸ್ಸಜ್ಜನಕತಾಪಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಮಾಲುತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೧೮] ೮. ಮತಕಭತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಏವಂ ಚೇ ಸತ್ತಾ ಜಾನೇಯ್ಯುನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮತಕಭತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಕಾಲೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಬಹೂ ಅಜೇಳಕಾದಯೋ ಮಾರೇತ್ವಾ ಕಾಲಕತೇ ಞಾತಕೇ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಮತಕಭತ್ತಂ ನಾಮ ದೇನ್ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತೇ ಮನುಸ್ಸೇ ತಥಾ ಕರೋನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು "ಏತರಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಮನುಸ್ಸಾ ಬಹೂ ಪಾಣೇ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಮತಕಭತ್ತಂ ನಾಮ ದೇನ್ತಿ। ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಏತ್ಥ ವುಡ್ಢೀ"ತಿ? ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, 'ಮತಕಭತ್ತಂ ದಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಕತೇಪಿ ಪಾಣಾತಿಪಾತೇ ಕಾಚಿ ವುಡ್ಢಿ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ಪುಬ್ಬೇ ಪಣ್ಡಿತಾ ಆಕಾಸೇ ನಿಸಜ್ಜ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಏತ್ಥ ಆದೀನವಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪವಾಸಿಕೇ ಏತಂ ಕಮ್ಮಂ ಜಹಾಪೇಸುಂ। ಇದಾನಿ ಪನ ಭವಸಙ್ಖೇಪಗತತ್ತಾ ಪುನ ಪಾತುಭೂತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಏಕೋ ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಪಾರಗೂ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖೋ ಆಚರಿಯಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ "ಮತಕಭತ್ತಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏಕಂ ಏಳಕಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇ ಆಹ - "ತಾತಾ, ಇಮಂ ಏಳಕಂ ನದಿಂ ನೇತ್ವಾ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಕಣ್ಠೇ ಮಾಲಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಙ್ಗುಲಿಕಂ ದತ್ವಾ ಮಣ್ಡೇತ್ವಾ ಆನೇಥಾ"ತಿ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ತಂ ಆದಾಯ ನದಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಮಣ್ಡೇತ್ವಾ ನದೀತೀರೇ ಠಪೇಸುಂ। ಸೋ ಏಳಕೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ದಿಸ್ವಾ "ಏವರೂಪಾ ನಾಮ ದುಕ್ಖಾ ಅಜ್ಜ ಮುಚ್ಚಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಮತ್ತಿಕಾಘಟಂ ಭಿನ್ದನ್ತೋ ವಿಯ ಮಹಾಹಸಿತಂ ಹಸಿತ್ವಾ ಪುನ "ಅಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮಂ ಘಾತೇತ್ವಾ ಮಯಾ ಲದ್ಧದುಕ್ಖಂ ಲಭಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಕಾರುಞ್ಞಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಸದ್ದೇನ ಪರೋದಿ।

ಅಥ ನಂ ತೇ ಮಾಣವಾ ಪುಚ್ಛಿಂಸು "ಸಮ್ಮ ಏಳಕ , ತ್ವಂ ಮಹಾಸದ್ದೇನ ಹಸಿ ಚೇವ ರೋದಿ ಚ, ಕೇನ ನು ಖೋ ಕಾರಣೇನ ಹಸಿ, ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ಪರೋದೀ"ತಿ? "ತುಮ್ಹೇ ಮಂ ಇಮಂ ಕಾರಣಂ ಅತ್ತನೋ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ। ತೇ ತಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಇದಂ ಕಾರಣಂ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಆಚರಿಯೋ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಏಳಕಂ ಪುಚ್ಛಿ "ಕಸ್ಮಾ ತ್ವಂ ಏಳಕ, ಹಸಿ, ಕಸ್ಮಾ ರೋದೀ"ತಿ? ಏಳಕೋ ಅತ್ತನಾ ಕತಕಮ್ಮಂ ಜಾತಿಸ್ಸರಞಾಣೇನ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಕಥೇಸಿ "ಅಹಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪುಬ್ಬೇ ತಾದಿಸೋವ ಮನ್ತಜ್ಝಾಯಕಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಹುತ್ವಾ 'ಮತಕಭತ್ತಂ ದಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಏಕಂ ಏಳಕಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಮತಕಭತ್ತಂ ಅದಾಸಿಂ, ಸ್ವಾಹಂ ಏಕಸ್ಸ ಏಳಕಸ್ಸ ಘಾತಿತತ್ತಾ ಏಕೇನೂನೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಅತ್ತಭಾವಸತೇಸು ಸೀಸಚ್ಛೇದಂ ಪಾಪುಣಿಂ, ಅಯಂ ಮೇ ಕೋಟಿಯಂ ಠಿತೋ ಪಞ್ಚಸತಿಮೋ ಅತ್ತಭಾವೋ, ಸ್ವಾಹಂ 'ಅಜ್ಜ ಏವರೂಪಾ ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ

ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ಹಸಿಂ। ರೋದನ್ತೋ ಪನ 'ಅಹಂ ತಾವ ಏಕಂ ಏಳಕಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಜಾತಿಸತಾನಿ ಸೀಸಚ್ಛೇದದುಕ್ಖಂ ಪತ್ವಾ ಅಜ್ಜ ತಮ್ಹಾ ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಯಂ ಪನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಅಹಂ ವಿಯ ಪಞ್ಚ ಜಾತಿಸತಾನಿ ಸೀಸಚ್ಛೇದದುಕ್ಖಂ ಲಭಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ತಯಿ ಕಾರುಞ್ಞೇನ ರೋದಿ"ನ್ತಿ। "ಏಳಕ, ಮಾ ಭಾಯಿ, ನಾಹಂ ತಂ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಿಂ ವದೇಸಿ, ತಯಿ ಮಾರೇನ್ತೇಪಿ ಅಮಾರೇನ್ತೇಪಿ ನ ಸಕ್ಕಾ ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ಮರಣಾ ಮುಚ್ಚಿತು"ನ್ತಿ। "ಏಳಕ, ಮಾ ಭಾಯಿ, ಅಹಂ ತೇ ಆರಕ್ಖಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ವಿಚರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೋ ತವ ಆರಕ್ಖೋ, ಮಯಾ ಕತಪಾಪಂ ಪನ ಮಹನ್ತಂ ಬಲವ"ನ್ತಿ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಏಳಕಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ "ಇಮಂ ಏಳಕಂ ಕಸ್ಸಚಿಪಿ ಮಾರೇತುಂ ನ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇ ಆದಾಯ ಏಳಕೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಚರಿ। ಏಳಕೋ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಮತ್ತೋವ ಏಕಂ ಪಾಸಾಣಪಿಟ್ಠಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜಾತಗುಮ್ಬೇ ಗೀವಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಣ್ಣಾನಿ ಖಾದಿತುಂ ಆರದ್ಧೋ। ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ತಸ್ಮಿಂ ಪಾಸಾಣಪಿಟ್ಠೇ ಅಸನಿ ಪತಿ, ತತೋ ಏಕಾ ಪಾಸಾಣಸಕಲಿಕಾ ಛಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಏಳಕಸ್ಸ ಪಸಾರಿತಗೀವಾಯ ಪತಿತ್ವಾ ಸೀಸಂ ಛಿನ್ದಿ, ಮಹಾಜನೋ ಸನ್ನಿಪತಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। ಸೋ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ತಸ್ಸ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ದೇವತಾನುಭಾವೇನ ಆಕಾಸೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಇಮೇ ಸತ್ತಾ ಏವಂ ಪಾಪಸ್ಸ ಫಲಂ ಜಾನಮಾನಾ ಅಪ್ಪೇವನಾಮ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ನ ಕರೇಯ್ಯು"ನ್ತಿ ಮಧುರಸ್ಸರೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೮. "ಏವಂ ಚೇ ಸತ್ತಾ ಜಾನೇಯ್ಯುಂ, ದುಕ್ಖಾಯಂ ಜಾತಿಸಮ್ಭವೋ।
ನ ಪಾಣೋ ಪಾಣಿನಂ ಹಞ್ಞೇ, ಪಾಣಘಾತೀ ಹಿ ಸೋಚತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಏವಂ ಚೇ ಸತ್ತಾ ಜಾನೇಯ್ಯು**ನ್ತಿ ಇಮೇ ಸತ್ತಾ ಏವಂ ಚೇ ಜಾನೇಯ್ಯುಂ। ಕಥಂ? **ದುಕ್ಖಾಯಂ ಜಾತಿಸಮ್ಭವೋ**ತಿ ಅಯಂ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಜಾತಿ ಚ ಜಾತಸ್ಸ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ವಡ್ಢಿಸಙ್ಖಾತೋ ಸಮ್ಭವೋ ಚ ಜರಾಬ್ಯಾಧಿಮರಣಅಪ್ಪಿಯಸಮ್ಪಯೋಗಪಿಯವಿಪ್ಪಯೋಗಹತ್ಥಪಾದಚ್ಛೇದಾದೀನಂ ದುಕ್ಖಾನಂ ವತ್ಥುಭೂತತ್ತಾ "ದುಕ್ಖೋ"ತಿ ಯದಿ ಜಾನೇಯ್ಯುಂ। **ನ ಪಾಣೋ ಪಾಣಿನಂ ಹಞ್ಞೇ**ತಿ "ಪರಂ ವಧನ್ತೋ ಜಾತಿಸಮ್ಭವೇ ವಧಂ ಲಭತಿ, ಪೀಳೇನ್ತೋ ಪೀಳಂ ಲಭತೀ"ತಿ ಜಾತಿಸಮ್ಭವಸ್ಸ ದುಕ್ಖವತ್ಥುತಾಯ ದುಕ್ಖಭಾವಂ ಜಾನನ್ತೋ ಕೋಚಿ ಪಾಣೋ ಅಞ್ಞಂ ಪಾಣಿನಂ ನ ಹಞ್ಞೇ, ಸತ್ತೋ ಸತ್ತಂ ನ ಹನೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಿಂಕಾರಣಾ? **ಪಾಣಘಾತೀ ಹಿ ಸೋಚತೀ**ತಿ, ಯಸ್ಮಾ ಸಾಹತ್ಥಿಕಾದೀಸು ಛಸು ಪಯೋಗೇಸು ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಪಯೋಗೇನ ಪರಸ್ಸ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯುಪಚ್ಛೇದನೇನ ಪಾಣಘಾತೀ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅಟ್ಠಸು ಮಹಾನಿರಯೇಸು ಸೋಳಸಸು ಉಸ್ಸದನಿರಯೇಸು ನಾನಪ್ಪಕಾರಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಾ ಪೇತ್ತಿವಿಸಯೇ ಅಸುರಕಾಯೇತಿ ಇಮೇಸು ಚತೂಸು ಅಪಾಯೇಸು ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವಮಾನೋ ದೀಘರತ್ತಂ ಅನ್ತೋನಿಜ್ಝಾಯನಲಕ್ಖಣೇನ ಸೋಕೇನ ಸೋಚತಿ। ಯಥಾ ವಾಯಂ ಏಳಕೋ ಮರಣಭಯೇನ ಸೋಚತಿ, ಏವಂ ದೀಘರತ್ತಂ ಸೋಚತೀತಿಪಿ ಞತ್ವಾ ನ ಪಾಣೋ ಪಾಣಿನಂ ಹಞ್ಞೇ, ಕೋಚಿ ಪಾಣಾತಿಪಾತಕಮ್ಮಂ ನಾಮ ನ ಕರೇಯ್ಯ। ಮೋಹೇನ ಪನ ಮೂಳ್ಹಾ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಅನ್ಧೀಕತಾ ಇಮಂ ಆದೀನವಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ।

ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ನಿರಯಭಯೇನ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ತಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ನಿರಯಭಯಭೀತಾ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವಿರಮಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನಂ ಸೀಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ, ಮಹಾಜನೋಪಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ದೇವನಗರಂ ಪೂರೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ "ಅಹಂ ತೇನ ಸಮಯೇನ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಮತಕಭತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೧೯] ೯. ಆಯಾಚಿತಭತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸಚೇ ಮುಚ್ಚೇ ಪೇಚ್ಚ ಮುಚ್ಚೇತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವತಾನಂ ಆಯಾಚನಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತದಾ ಕಿರ ಮನುಸ್ಸಾ ವಣಿಜ್ಜಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಪಾಣೇ ವಧಿತ್ವಾ ದೇವತಾನಂ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ "ಮಯಂ ಅನನ್ತರಾಯೇನ ಅತ್ಥಸಿದ್ಧಿಂ ಪತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪುನ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಯಾಚಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ತತ್ಥಾನನ್ತರಾಯೇನ ಅತ್ಥಸಿದ್ಧಿಂ ಪತ್ವಾ ಆಗತಾ "ದೇವತಾನುಭಾವೇನ ಇದಂ ಜಾತ"ನ್ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನಾ ಬಹೂ ಪಾಣೇ ವಧಿತ್ವಾ ಆಯಾಚನತೋ ಮುಚ್ಚಿತುಂ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ "ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಏತ್ಥ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಭಗವನ್ತಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಭಗವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕೇ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಗಾಮದ್ವಾರೇ ಠಿತನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖೇ ದೇವತಾಯ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಪಟಿಜಾನಿತ್ವಾ ಅನನ್ತರಾಯೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಬಹೂ ಪಾಣೇ ವಧಿತ್ವಾ "ಆಯಾಚನತೋ ಮುಚ್ಚಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಗತೋ। ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಖನ್ಧವಿಟಪೇ ಠತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೯. "ಸಚೇ ಮುಚ್ಚೇ ಪೇಚ್ಚ ಮುಚ್ಚೇ, ಮುಚ್ಚಮಾನೋ ಹಿ ಬಜ್ಝತಿ।
ನ ಹೇವಂ ಧೀರಾ ಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಮುತ್ತಿ ಬಾಲಸ್ಸ ಬನ್ಧನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಚೇ ಮುಚ್ಚೇ ಪೇಚ್ಚ ಮುಚ್ಚೇ**ತಿ ಭೋ ಪುರಿಸ, ತ್ವಂ ಸಚೇ ಮುಚ್ಚೇ ಯದಿ ಮುಚ್ಚಿತುಕಾಮೋಸಿ। **ಪೇಚ್ಚ ಮುಚ್ಚೇ**ತಿ ಯಥಾ ಪರಲೋಕೇ ನ ಬಜ್ಝಸಿ, ಏವಂ ಮುಚ್ಚಾಹಿ। **ಮುಚ್ಚಮಾನೋ ಹಿ ಬಜ್ಝತೀ**ತಿ ಯಥಾ ಪನ ತ್ವಂ ಪಾಣಂ ವಧಿತ್ವಾ ಮುಚ್ಚಿತುಂ ಇಚ್ಛಸಿ, ಏವಂ ಮುಚ್ಚಮಾನೋ ಹಿ ಪಾಪಕಮ್ಮೇನ ಬಜ್ಝತಿ। ತಸ್ಮಾ **ನ ಹೇವಂ ಧೀರಾ ಮುಚ್ಚನ್ತೀ**ತಿ ಯೇ ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸಾ, ತೇ ಏವಂ ಪಟಿಸ್ಸವತೋ ನ ಮುಚ್ಚನ್ತಿ। ಕಿಂಕಾರಣಾ? ಏವರೂಪಾ ಹಿ **ಮುತ್ತಿ ಬಾಲಸ್ಸ ಬನ್ಧನಂ,** ಏಸಾ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಕತ್ವಾ ಮುತ್ತಿ ನಾಮ ಬಾಲಸ್ಸ ಬನ್ಧನಮೇವ ಹೋತೀತಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮನುಸ್ಸಾ ಏವರೂಪಾ ಪಾಣಾತಿಪಾತಕಮ್ಮಾ ವಿರತಾ ಧಮ್ಮಂ ಚರಿತ್ವಾ ದೇವನಗರಂ ಪೂರಯಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ "ಅಹಂ ತೇನ ಸಮಯೇನ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಆಯಾಚಿತಭತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೨೦] ೧೦. ನಳಪಾನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ದಿಸ್ವಾ ಪದಮನುತ್ತಿಣ್ಣನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಕೋಸಲೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ನಳಕಪಾನಗಾಮಂ ಪತ್ವಾ ನಳಕಪಾನಪೋಕ್ಖರಣಿಯಂ ಕೇತಕವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ನಳದಣ್ಡಕೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತದಾ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖೂ ನಳಕಪಾನಪೋಕ್ಖರಣಿಯಂ ನ್ಹತ್ವಾ ಸೂಚಿಘರತ್ಥಾಯ ಸಾಮಣೇರೇಹಿ ನಳದಣ್ಡಕೇ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ತೇ ಸಬ್ಬತ್ಥಕಮೇವ ಛಿದ್ದೇ ದಿಸ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಮಯಂ ಸೂಚಿಘರತ್ಥಾಯ ನಳದಣ್ಡಕೇ ಗಣ್ಹಾಪೇಮ, ತೇ ಮೂಲತೋ ಯಾವ ಅಗ್ಗಾ ಸಬ್ಬತ್ಥಕಮೇವ ಛಿದ್ದಾ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ "ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಯ್ಹಂ ಪೋರಾಣಕಅಧಿಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಪುಬ್ಬೇ ಕಿರ ಸೋ ವನಸಣ್ಡೋ ಅರಞ್ಞೋ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ಏಕೋ ದಕರಕ್ಖಸೋ ಓತಿಣ್ಣೋತಿಣ್ಣೇ ಖಾದತಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ರೋಹಿತಮಿಗಪೋತಕಪ್ಪಮಾಣೋ ಕಪಿರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಅಸೀತಿಸಹಸ್ಸಮತ್ತವಾನರಪರಿವುತೋ ಯೂಥಂ ಪರಿಹರನ್ತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಅರಞ್ಞೇ ವಸತಿ। ಸೋ ವಾನರಗಣಸ್ಸ ಓವಾದಂ ಅದಾಸಿ "ತಾತಾ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಸರುಕ್ಖಾಪಿ ಅಮನುಸ್ಸಪರಿಗ್ಗಹಿತಪೋಕ್ಖರಣಿಯೋಪಿ ಹೋನ್ತಿ, ತುಮ್ಹೇ ಅಖಾದಿತಪುಬ್ಬಂ ಫಲಾಫಲಂ ಖಾದನ್ತಾ ವಾ ಅಪೀತಪುಬ್ಬಂ ಪಾನೀಯಂ

ಪಿವನ್ತಾ ವಾ ಮಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ ಅಗತಪುಬ್ಬಟ್ಠಾನಂ ಗತಾ ತತ್ಥ ಬಹುದೇವ ದಿವಸಂ ಚರಿತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಗವೇಸಮಾನಾ ಏಕಂ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಅಪಿವಿತ್ವಾವ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸಾಗಮನಂ ಓಲೋಕಯಮಾನಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಿಂ ತಾತಾ, ಪಾನೀಯಂ ನ ಪಿವಥಾ"ತಿ ಆಹ। "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಆಗಮನಂ ಓಲೋಕೇಮಾ"ತಿ। "ಸುಟ್ಠು, ತಾತಾ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಆವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪದಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದನ್ತೋ ಓತಿಣ್ಣಮೇವ ಪಸ್ಸಿ, ನ ಉತ್ತಿಣ್ಣಂ। ಸೋ "ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಏಸಾ ಅಮನುಸ್ಸಪರಿಗ್ಗಹಿತಾ"ತಿ ಞತ್ವಾ "ಸುಟ್ಠು ವೋ ಕತಂ, ತಾತಾ, ಪಾನೀಯಂ ಅಪಿವನ್ತೇಹಿ, ಅಮನುಸ್ಸಪರಿಗ್ಗಹಿತಾ ಅಯ"ನ್ತಿ ಆಹ।

ದಕರಕ್ಖಸೋಪಿ ತೇಸಂ ಅನೋತರಣಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ನೀಲೋದರೋ ಪಣ್ಡರಮುಖೋ ಸುರತ್ತಹತ್ಥಪಾದೋ ಬೀಭಚ್ಛದಸ್ಸನೋ ಹುತ್ವಾ ಉದಕಂ ದ್ವಿಧಾ ಕತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ "ಕಸ್ಮಾ ನಿಸಿನ್ನಾತ್ಥ, ಓತರಿತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪುಚ್ಛಿ "ತ್ವಂ ಇಧ ನಿಬ್ಬತ್ತದಕರಕ್ಖಸೋಸೀ"ತಿ? "ಆಮ, ಅಹ"ನ್ತಿ। "ತ್ವಂ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಓತಿಣ್ಣಕೇ ಲಭಸೀ"ತಿ? "ಆಮ, ಲಭಾಮಿ, ಅಹಂ ಇಧೋತಿಣ್ಣಂ ಅನ್ತಮಸೋ ಸಕುಣಿಕಂ ಉಪಾದಾಯ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಮುಞ್ಚಾಮಿ, ತುಮ್ಹೇಪಿ ಸಬ್ಬೇ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ನ ಮಯಂ ಅತ್ತಾನಂ ತುಯ್ಹಂ ಖಾದಿತುಂ ದಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। "ಪಾನೀಯಂ ಪನ ಪಿವಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ। "ಆಮ, ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿಸ್ಸಾಮ, ನ ಚ ತೇ ವಸಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। "ಅಥ ಕಥಂ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ? ಕಿಂ ಪನ ತ್ವಂ ಮಞ್ಞಸಿ "ಓತರಿತ್ವಾ ಪಿವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ। "ಮಯಞ್ಹಿ ಅನೋತರಿತ್ವಾ ಅಸೀತಿಸಹಸ್ಸಾನಿಪಿ ಏಕಮೇಕಂ ನಳದಣ್ಡಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಪ್ಪಲನಾಳೇನ ಉದಕಂ ಪಿವನ್ತಾ ವಿಯ ತವ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿಸ್ಸಾಮ, ಏವಂ ನೋ ತ್ವಂ ಖಾದಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ। ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಗಾಥಾಯ ಪುರಿಮಪದದ್ವಯಂ ಅಭಾಸಿ -

೧೦. "ದಿಸ್ವಾ ಪದಮನುತ್ತಿಣ್ಣಂ, ದಿಸ್ವಾನೋತರಿತಂ ಪದ"ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋ ಕಪಿರಾಜಾ ತಸ್ಸಾ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ಏಕಮ್ಪಿ ಉತ್ತಿಣ್ಣಪದಂ ನಾದ್ದಸ, ಓತರಿತಂ ಪನ ಓತಿಣ್ಣಪದಮೇವ ಅದ್ದಸ। ಏವಂ **ದಿಸ್ವಾ ಪದಂ ಅನುತ್ತಿಣ್ಣಂ ದಿಸ್ವಾನ ಓತರಿತಂ ಪದಂ** "ಅದ್ಧಾಯಂ ಪೋಕ್ಖರಣೀ ಅಮನುಸ್ಸಪರಿಗ್ಗಹಿತಾ"ತಿ ಞತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೋ ಸಪರಿಸೋ ಆಹ -

"ನಳೇನ ವಾರಿಂ ಪಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ।

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಮಯಂ ತವ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಂ ನಳೇನ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿಸ್ಸಾಮಾತಿ। ಪುನ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಆಹ -

"ನೇವ ಮಂ ತ್ವಂ ವಧಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ।

ಏವಂ ನಳೇನ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವನ್ತಂ ಸಪರಿಸಮ್ಪಿ ಮಂ ತ್ವಂ ನೇವ ವಧಿಸ್ಸಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕಂ ನಳದಣ್ಡಕಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಪಾರಮಿಯೋ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಮುಖೇನ ಧಮಿ, ನಳೋ ಅನ್ತೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಗಣ್ಠಿಂ ಅಸೇಸೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬತ್ಥಕಮೇವ ಸುಸಿರೋ ಅಹೋಸಿ । ಇಮಿನಾ ನಿಯಾಮೇನ ಅಪರಮ್ಪಿ ಅಪರಮ್ಪಿ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಮುಖೇನ ಧಮಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ನ ಸಕ್ಕಾ ನಿಟ್ಠಾಪೇತುಂ, ತಸ್ಮಾ ಏವಂ ನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪನ "ಇಮಂ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಜಾತಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ನಳಾ ಏಕಚ್ಛಿದ್ದಾ ಹೋನ್ತೂ"ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ । ಬೋಧಿಸತ್ತಾನಞ್ಹಿ ಹಿತೂಪಚಾರಸ್ಸ ಮಹನ್ತತಾಯ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಸಮಿಜ್ಝತಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತಂ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಿತನಳಾ ಏಕಚ್ಛಿದ್ದಾ ಜಾತಾ। ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಕಪ್ಪೇ **ಚತ್ತಾರಿ ಕಪ್ಪಟ್ಠಿಯಪಾಟಿಹಾರಿಯಾನಿ** ನಾಮ। ಕತಮಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ? ಚನ್ದೇ ಸಸಲಕ್ಖಣಂ ಸಕಲಮ್ಪಿ ಇಮಂ ಕಪ್ಪಂ ಠಸ್ಸತಿ, ವಟ್ಟಕಜಾತಕೇ ಅಗ್ಗಿನೋ ನಿಬ್ಬುತಟ್ಠಾನಂ ಸಕಲಮ್ಪಿ ಇಮಂ ಕಪ್ಪಂ ಅಗ್ಗಿ ನ ಝಾಯಿಸ್ಸತಿ, ಘಟೀಕಾರನಿವೇಸನಟ್ಠಾನಂ ಸಕಲಮ್ಪಿ ಇಮಂ ಕಪ್ಪಂ ಅನೋವಸ್ಸಕಂ ಠಸ್ಸತಿ, ಇಮಂ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ

ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಿತನಳಾ ಸಕಲಮ್ಪಿ ಇಮಂ ಕಪ್ಪಂ ಏಕಚ್ಛಿದ್ದಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಇಮಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಕಪ್ಪಟ್ಠಿಯಪಾಟಿಹಾರಿಯಾನಿ ನಾಮ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏವಂ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಏಕಂ ನಳಂ ಆದಾಯ ನಿಸೀದಿ। ತೇಪಿ ಅಸೀತಿಸಹಸ್ಸವಾನರಾ ಏಕೇಕಂ ಆದಾಯ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ತೇಪಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ನಳೇನ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವನಕಾಲೇ ಸಬ್ಬೇ ತೀರೇ ನಿಸಿನ್ನಾವ ಪಿವಿಂಸು। ಏವಂ ತೇಹಿ ಪಾನೀಯೇ ಪಿವಿತೇ ದಕರಕ್ಖಸೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಅನತ್ತಮನೋ ಸಕನಿವೇಸನಮೇವ ಗತೋ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಸಪರಿವಾರೋ ಅರಞ್ಞಮೇವ ಪಾವಿಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಪನ “ಇಮೇಸಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಳಾನಂ ಏಕಚ್ಛಿದ್ದಭಾವೋ ನಾಮ ಮಯ್ಹಮೇವೇತಂ ಪೋರಾಣಕಅಧಿಟ್ಠಾನ”ನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ದಕರಕ್ಖಸೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಅಸೀತಿಸಹಸ್ಸವಾನರಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ, ಉಪಾಯಕುಸಲೋ ಪನ ಕಪಿರಾಜಾ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ನಳಪಾನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ಸೀಲವಗ್ಗೋ ದುತಿಯೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ನಿಗ್ರೋಧಂ ಲಕ್ಖಣಂ ಕಣ್ಡಿ, ವಾತಮಿಗಂ ಖರಾದಿಯಂ।
ತಿಪಲ್ಲತ್ಥಂ ಮಾಲುತಞ್ಚ, ಮತಭತ್ತ ಅಯಾಚಿತಂ।
ನಳಪಾನನ್ತಿ ತೇ ದಸಾತಿ॥

೩. ಕುರುಙ್ಗವಗ್ಗೋ

[೨೧] ೧. ಕುರುಙ್ಗಮಿಗಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಞಾತಮೇತಂ ಕುರುಙ್ಗಸ್ಸಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಭಿಕ್ಖೂ “ಆವುಸೋ ದೇವದತ್ತೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಘಾತನತ್ಥಾಯ ಧನುಗ್ಗಹೇ ಪಯೋಜೇಸಿ, ಸಿಲಂ ಪವಿಜ್ಝಿ, ಧನಪಾಲಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ, ಸಬ್ಬಥಾಪಿ ದಸಬಲಸ್ಸ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತೀ”ತಿ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಕಥೇನ್ತಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಭನ್ತೇ, ದೇವದತ್ತೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತೀತಿ ತಸ್ಸ ಅಗುಣಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾಮ್ಹಾತಿ। ಸತ್ಥಾ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವದತ್ತೋ ಇದಾನೇವ ಮಮ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಮಮ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕಿಯೇವ, ನ ಚ ಪನ ಮಂ ವಧಿತುಂ ಅಸಕ್ಖೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕುರುಙ್ಗಮಿಗೋ ಹುತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅರಞ್ಞಾಯತನೇ ಫಲಾನಿ ಖಾದನ್ತೋ ವಸತಿ। ಸೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಫಲಸಮ್ಪನ್ನೇ ಸೇಪಣ್ಣಿರುಕ್ಖೇ ಸೇಪಣ್ಣಿಫಲಾನಿ ಖಾದತಿ। ಅಥೇಕೋ ಗಾಮವಾಸೀ ಅಟ್ಟಕಲುದ್ದಕೋ ಫಲರುಕ್ಖಮೂಲೇಸು ಮಿಗಾನಂ ಪದಾನಿ ಉಪಧಾರೇತ್ವಾ ಉಪರಿರುಕ್ಖೇ ಅಟ್ಟಕಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಫಲಾನಿ ಖಾದಿತುಂ ಆಗತಾಗತೇ ಮಿಗೇ ಸತ್ತಿಯಾ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ಮಂಸಂ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತೋ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ತಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪದವಳಞ್ಜಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಸೇಪಣ್ಣಿರುಕ್ಖೇ ಅಟ್ಟಕಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಪಾತೋವ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸತ್ತಿಂ ಆದಾಯ ವನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತಂ ರುಕ್ಖಂ ಆರುಹಿತ್ವಾ ಅಟ್ಟಕೇ ನಿಸೀದಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಪಾತೋವ ವಸನಟ್ಠಾನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ

“ಸೇಪಣ್ಣಿಫಲಾನಿ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಗಮ್ಮ ತಂ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಸಹಸಾವ ಅಪವಿಸಿತ್ವಾ “ಕದಾಚಿ ಅಟ್ಟಕಲುದ್ದಕಾ ರುಕ್ಖೇಸು ಅಟ್ಟಕಂ ಬನ್ಧನ್ತಿ, ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಏವರೂಪೋ ಉಪದ್ದವೋ”ತಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಬಾಹಿರತೋವ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಲುದ್ದಕೋಪಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಅನಾಗಮನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಅಟ್ಟಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋವ ಸೇಪಣ್ಣಿಫಲಾನಿ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪುರತೋ ಪಾತೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ “ಇಮಾನಿ ಫಲಾನಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಪುರತೋ ಪತನ್ತಿ, ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಉಪರಿ ಲುದ್ದಕೋ”ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಉಲ್ಲೋಕೇನ್ತೋ ಲುದ್ದಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ “ಅಮ್ಭೋ, ರುಕ್ಖ-ಪುಬ್ಬೇ ತ್ವಂ ಓಲಮ್ಬಕಂ ಚಾರೇನ್ತೋ ವಿಯ ಉಜುಕಮೇವ ಫಲಾನಿ ಪಾತೇಸಿ, ಅಜ್ಜ ಪನ ತೇ ರುಕ್ಖಧಮ್ಮೋ ಪರಿಚ್ಚತ್ತೋ, ಏವಂ ತಯಾ ರುಕ್ಖಧಮ್ಮೇ ಪರಿಚ್ಚತ್ತೇ ಅಹಮ್ಪಿ ಅಞ್ಞಂ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಆಹಾರಂ ಪರಿಯೇಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೧. “ಞಾತಮೇತಂ ಕುರುಙ್ಗಸ್ಸ, ಯಂ ತ್ವಂ ಸೇಪಣ್ಣಿ ಸೇಯ್ಯಸಿ।
ಅಞ್ಞಂ ಸೇಪಣ್ಣಿ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ನ ಮೇ ತೇ ರುಚ್ಚತೇ ಫಲ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಞಾತ**ನ್ತಿ ಪಾಕಟಂ ಜಾತಂ। **ಏತ**ನ್ತಿ ಇದಂ। **ಕುರುಙ್ಗಸ್ಸಾ**ತಿ ಕುರುಙ್ಗಮಿಗಸ್ಸ। **ಯಂ ತ್ವಂ ಸೇಪಣ್ಣಿ ಸೇಯ್ಯಸೀ**ತಿ ಯಂ ತ್ವಂ ಅಮ್ಭೋ ಸೇಪಣ್ಣಿರುಕ್ಖ ಪುರತೋ ಫಲಾನಿ ಪಾತಯಮಾನೋ ಸೇಯ್ಯಸಿ ವಿಸೇಯ್ಯಸಿ ವಿಸಿಣ್ಣಫಲೋ ಹೋಸಿ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಕುರುಙ್ಗಮಿಗಸ್ಸ ಪಾಕಟಂ ಜಾತಂ। **ನ ಮೇ ತೇ ರುಚ್ಚತೇ ಫಲ**ನ್ತಿ ಏವಂ ಫಲಂ ದದಮಾನಾಯ ನ ಮೇ ತವ ಫಲಂ ರುಚ್ಚತಿ, ತಿಟ್ಠ ತ್ವಂ, ಅಹಂ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅಗಮಾಸಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಲುದ್ದಕೋ ಅಟ್ಟಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋವ ಸತ್ತಿಂ ಖಿಪಿತ್ವಾ “ಗಚ್ಛ, ವಿರದ್ಧೋ ದಾನಿಮ್ಹಿ ತ”ನ್ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಠಿತೋ ಆಹ “ಅಮ್ಭೋ ಪುರಿಸ, ಇದಾನೀಸಿ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಮಂ ವಿರದ್ಧೋ, ಅಟ್ಠ ಪನ ಮಹಾನಿರಯೇ ಸೋಳಸಉಸ್ಸದನಿರಯೇ ಪಞ್ಚವಿಧಬನ್ಧನಾದೀನಿ ಚ ಕಮ್ಮಕಾರಣಾನಿ ಅವಿರದ್ಧೋಯೇವಾಸೀ”ತಿ। ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಯಥಾರುಚಿಂ ಗತೋ, ಲುದ್ದೋಪಿ ಓತರಿತ್ವಾ ಯಥಾರುಚಿಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾಪಿ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವದತ್ತೋ ಇದಾನೇವ ಮಮ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪರಿಸಕ್ಕಿಯೇವ, ನ ಚ ಪನ ಮಂ ವಧಿತುಂ ಅಸಕ್ಖೀ”ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಅಟ್ಟಕಲುದ್ದಕೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಕುರುಙ್ಗಮಿಗೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಕುರುಙ್ಗಮಿಗಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೨೨] ೨. ಕುಕ್ಕುರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯೇ ಕುಕ್ಕುರಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಞಾತತ್ಥಚರಿಯಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾ ದ್ವಾದಸಕನಿಪಾತೇ ಭದ್ದಸಾಲಜಾತಕೇ ಆವಿಭವಿಸ್ಸತಿ। ಇದಂ ಪನ ವತ್ಥುಂ ಪತಿಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಥಾರೂಪಂ ಕಮ್ಮಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಕುಕ್ಕುರಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಅನೇಕಸತಕುಕ್ಕುರಪರಿವುತೋ ಮಹಾಸುಸಾನೇ ವಸತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರಾಜಾ ಸೇತಸಿನ್ಧವಯುತ್ತಂ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ರಥಂ ಆರುಯ್ಹ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ದಿವಸಭಾಗಂ ಕೀಳಿತ್ವಾ ಅತ್ಥಙ್ಗತೇ ಸೂರಿಯೇ ನಗರಂ ಪಾವಿಸಿ। ತಸ್ಸ ತಂ ರಥವರತ್ತಂ ಯಥಾನದ್ಧಮೇವ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಠಪಯಿಂಸು, ಸೋ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ದೇವೇ ವಸ್ಸನ್ತೇ ತಿನ್ತೋ। ಉಪರಿಪಾಸಾದತೋ ಕೋಲೇಯ್ಯಕಸುನಖಾ ಓತರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಚಮ್ಮಞ್ಚ ನದ್ಧಿಞ್ಚ ಖಾದಿಂಸು। ಪುನದಿವಸೇ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ “ದೇವ, ನಿದ್ಧಮನಮುಖೇನ ಸುನಖಾ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ರಥಸ್ಸ ಚಮ್ಮಞ್ಚ ನದ್ಧಿಞ್ಚ ಖಾದಿಂಸೂ”ತಿ। ರಾಜಾ ಸುನಖಾನಂ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ

“ದಿಟ್ಠದಿಟ್ಠಟ್ಠಾನೇ ಸುನಖೇ ಘಾತೇಥಾ”ತಿ ಆಹ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸುನಖಾನಂ ಮಹಾಬ್ಯಸನಂ ಉದಪಾದಿ। ತೇ ದಿಟ್ಠದಿಟ್ಠಟ್ಠಾನೇ ಘಾತಿಯಮಾನಾ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಸುಸಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಂಸು।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ‘ತುಮ್ಹೇ ಬಹೂ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ತೇ “ಅನ್ತೇಪುರೇ ಕಿರ ರಥಸ್ಸ ಚಮ್ಮಞ್ಚ ನದ್ಧಿ ಚ ಸುನಖೇಹಿ ಖಾದಿತಾ’ತಿ ಕುದ್ಧೋ ರಾಜಾ ಸುನಖವಧಂ ಆಣಾಪೇಸಿ, ಬಹೂ ಸುನಖಾ ವಿನಸ್ಸನ್ತಿ, ಮಹಾಭಯಂ ಉಪ್ಪನ್ನ”ನ್ತಿ ಆಹಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಆರಕ್ಖಟ್ಠಾನೇ ಬಹಿ ಸುನಖಾನಂ ಓಕಾಸೋ ನತ್ಥಿ, ಅನ್ತೋರಾಜನಿವೇಸನೇ ಕೋಲೇಯ್ಯಕಸುನಖಾನಮೇವ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಇದಾನಿ ಪನ ಚೋರಾನಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಭಯಂ ನತ್ಥಿ, ಅಚೋರಾ ಮರಣಂ ಲಭನ್ತಿ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಚೋರೇ ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಞಾತಿಸಙ್ಘಸ್ಸ ಜೀವಿತದಾನಂ ದದೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ। ಸೋ ಞಾತಕೇ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ “ತುಮ್ಹೇ ಮಾ ಭಾಯಿತ್ಥ, ಅಹಂ ವೋ ಅಭಯಂ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯಾವ ರಾಜಾನಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ತಾವ ಇಧೇವ ಹೋಥಾ”ತಿ ಪಾರಮಿಯೋ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಮೇತ್ತಾಭಾವನಂ ಪುರೇಚಾರಿಕಂ ಕತ್ವಾ “ಮಯ್ಹಂ ಉಪರಿ ಲೇಡ್ಡುಂ ವಾ ಮುಗ್ಗರಂ ವಾ ಮಾ ಕೋಚಿ ಖಿಪಿತುಂ ಉಸ್ಸಹೀ”ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ಏಕಕೋವ ಅನ್ತೋನಗರಂ ಪಾವಿಸಿ। ಅಥ ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಏಕಸತ್ತೋಪಿ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ। ರಾಜಾಪಿ ಸುನಖವಧಂ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತತ್ಥೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಕ್ಖನ್ದಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆಸನಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಪಾವಿಸಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಪುರಿಸಾ ನೀಹರಿತುಂ ಆರದ್ಧಾ, ರಾಜಾ ಪನ ವಾರೇಸಿ।

ಸೋ ಥೋಕಂ ವಿಸ್ಸಮಿತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾಸನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ “ದೇವ, ತುಮ್ಹೇ ಕುಕ್ಕುರೇ ಮಾರಾಪೇಥಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಆಮ, ಮಾರಾಪೇಮಹ”ನ್ತಿ । “ಕೋ ನೇಸಂ ಅಪರಾಧೋ ನರಿನ್ದಾ”ತಿ? “ರಥಸ್ಸ ಮೇ ಪರಿವಾರಚಮ್ಮಞ್ಚ ನದ್ಧಿಞ್ಚ ಖಾದಿಂಸೂ”ತಿ। “ಯೇ ಖಾದಿಂಸು, ತೇ ಜಾನಾಥಾ”ತಿ? “ನ ಜಾನಾಮಾ”ತಿ। “‘ಇಮೇ ನಾಮ ಚಮ್ಮಖಾದಕಚೋರಾ’ತಿ ತಥತೋ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ದಿಟ್ಠದಿಟ್ಠಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಮಾರಾಪನಂ ನ ಯುತ್ತಂ, ದೇವಾ”ತಿ। “ರಥಚಮ್ಮಸ್ಸ ಕುಕ್ಕುರೇಹಿ ಖಾದಿತತ್ತಾ ‘ದಿಟ್ಠದಿಟ್ಠೇ ಸಬ್ಬೇವ ಮಾರೇಥಾ’ತಿ ಸುನಖವಧಂ ಆಣಾಪೇಸಿ”ನ್ತಿ। “ಕಿಂ ಪನ ವೋ ಮನುಸ್ಸಾ ಸಬ್ಬೇವ ಕುಕ್ಕುರೇ ಮಾರೇನ್ತಿ, ಉದಾಹು ಮರಣಂ ಅಲಭನ್ತಾಪಿ ಅತ್ಥೀ”ತಿ? “ಅತ್ಥಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಘರೇ ಕೋಲೇಯ್ಯಕಾ ಮರಣಂ ನ ಲಭನ್ತೀ”ತಿ। ಮಹಾರಾಜ ಇದಾನೇವ ತುಮ್ಹೇ “ರಥಚಮ್ಮಸ್ಸ ಕುಕ್ಕುರೇಹಿ ಖಾದಿತತ್ತಾ ‘ದಿಟ್ಠದಿಟ್ಠೇ ಸಬ್ಬೇವ ಮಾರೇಥಾ’ತಿ ಸುನಖವಧಂ ಆಣಾಪೇಸಿ”ನ್ತಿ ಅವೋಚುತ್ಥ, ಇದಾನಿ ಪನ “ಅಮ್ಹಾಕಂ ಘರೇ ಕೋಲೇಯ್ಯಕಾ ಮರಣಂ ನ ಲಭನ್ತೀ”ತಿ ವದೇಥ। “ನನು ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತುಮ್ಹೇ ಛನ್ದಾದಿವಸೇನ ಅಗತಿಗಮನಂ ಗಚ್ಛಥ, ಅಗತಿಗಮನಞ್ಚ ನಾಮ ನ ಯುತ್ತಂ, ನ ಚ ರಾಜಧಮ್ಮೋ, ರಞ್ಞಾ ನಾಮ ಕಾರಣಗವೇಸಕೇನ ತುಲಾಸದಿಸೇನ ಭವಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಇದಾನಿ ಚ ಕೋಲೇಯ್ಯಕಾ ಮರಣಂ ನ ಲಭನ್ತಿ, ದುಬ್ಬಲಸುನಖಾವ ಲಭನ್ತಿ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ನಾಯಂ ಸಬ್ಬಸುನಖಘಚ್ಚಾ, ದುಬ್ಬಲಘಾತಿಕಾ ನಾಮೇಸಾ”ತಿ। ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಮಧುರಸ್ಸರಂ ನಿಚ್ಛಾರೇತ್ವಾ “ಮಹಾರಾಜ, ಯಂ ತುಮ್ಹೇ ಕರೋಥ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ ರಞ್ಞೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೨. “ಯೇ ಕುಕ್ಕುರಾ ರಾಜಕುಲಮ್ಹಿ ವದ್ಧಾ, ಕೋಲೇಯ್ಯಕಾ ವಣ್ಣಬಲೂಪಪನ್ನಾ।
ತೇಮೇ ನ ವಜ್ಝಾ ಮಯಮಸ್ಮ ವಜ್ಝಾ, ನಾಯಂ ಸಘಚ್ಚಾ ದುಬ್ಬಲಘಾತಿಕಾಯ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯೇ ಕುಕ್ಕುರಾ**ತಿ ಯೇ ಸುನಖಾ। ಯಥಾ ಹಿ ಧಾರುಣ್ಹೋಪಿ ಪಸ್ಸಾವೋ “ಪೂತಿಮುತ್ತ”ನ್ತಿ, ತದಹುಜಾತೋಪಿ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ “ಜರಸಿಙ್ಗಾಲೋ”ತಿ, ಕೋಮಲಾಪಿ ಗಲೋಚಿಲತಾ “ಪೂತಿಲತಾ”ತಿ, ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋಪಿ ಕಾಯೋ “ಪೂತಿಕಾಯೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಏವಮೇವಂ ವಸ್ಸಸತಿಕೋಪಿ ಸುನಖೋ “ಕುಕ್ಕುರೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತಸ್ಮಾ ಮಹಲ್ಲಕಾ ಕಾಯಬಲೂಪಪನ್ನಾಪಿ ತೇ “ಕುಕ್ಕುರಾ”ತ್ವೇವ ವುತ್ತಾ। **ವದ್ಧಾ**ತಿ ವಡ್ಢಿತಾ। **ಕೋಲೇಯ್ಯಕಾ**ತಿ ರಾಜಕುಲೇ ಜಾತಾ ಸಮ್ಭೂತಾ ಸಂವಡ್ಢಾ। **ವಣ್ಣಬಲೂಪಪನ್ನಾ**ತಿ ಸರೀರವಣ್ಣೇನ ಚೇವ ಕಾಯಬಲೇನ ಚ ಸಮ್ಪನ್ನಾ। **ತೇಮೇ ನ ವಜ್ಝಾ**ತಿ ತೇ ಇಮೇ ಸಸ್ಸಾಮಿಕಾ ಸಾರಕ್ಖಾ ನ ವಜ್ಝಾ। **ಮಯಮಸ್ಮ ವಜ್ಝಾ**ತಿ ಅಸ್ಸಾಮಿಕಾ ಅನಾರಕ್ಖಾ ಮಯಂ ವಜ್ಝಾ ನಾಮ ಜಾತಾ। **ನಾಯಂ ಸಘಚ್ಚಾ**ತಿ ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಅಯಂ ಅವಿಸೇಸೇನ ಸಘಚ್ಚಾ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ। **ದುಬ್ಬಲಘಾತಿಕಾಯ**ನ್ತಿ ಅಯಂ ಪನ ದುಬ್ಬಲಾನಂಯೇವ ಘಾತನತೋ ದುಬ್ಬಲಘಾತಿಕಾ ನಾಮ ಹೋತಿ। ರಾಜೂಹಿ ನಾಮ ಚೋರಾ

ನಿಗ್ಗಣ್ಹಿತಬ್ಬಾ, ನೋ ಅಚೋರಾ। ಇಧ ಪನ ಚೋರಾನಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಭಯಂ ನತ್ಥಿ, ಅಚೋರಾ ಮರಣಂ ಲಭನ್ತಿ। ಅಹೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಅಯುತ್ತಂ ವತ್ತತಿ, ಅಹೋ ಅಧಮ್ಮೋ ವತ್ತತೀತಿ।

ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಆಹ – "ಜಾನಾಸಿ ತ್ವಂ, ಪಣ್ಡಿತ, ಅಸುಕೇಹಿ ನಾಮ ರಥಚಮ್ಮಂ ಖಾದಿತ"ನ್ತಿ? "ಆಮ, ಜಾನಾಮೀ"ತಿ। "ಕೇಹಿ ಖಾದಿತ"ನ್ತಿ? "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಗೇಹೇ ವಸನಕೇಹಿ ಕೋಲೇಯ್ಯಕಸುನಖೇಹೀ"ತಿ। "ಕಥಂ ತೇಹಿ ಖಾದಿತಭಾವೋ ಜಾನಿತಬ್ಬೋ"ತಿ? "ಅಹಂ ತೇಹಿ ಖಾದಿತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ದಸ್ಸೇಹಿ ಪಣ್ಡಿತಾ"ತಿ। "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಘರೇ ಕೋಲೇಯ್ಯಕಸುನಖೇ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಥೋಕಂ ತಕ್ಕಞ್ಚ ದಬ್ಬತಿಣಾನಿ ಚ ಆಹರಾಪೇಥಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ "ಇಮಾನಿ ತಿಣಾನಿ ತಕ್ಕೇನ ಮದ್ದಾಪೇತ್ವಾ ಏತೇ ಸುನಖೇ ಪಾಯೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಪಾಯಾಪೇಸಿ, ಪೀತಾ ಪೀತಾ ಸುನಖಾ ಸದ್ಧಿಂ ಚಮ್ಮೇಹಿ ವಮಿಂಸು। ರಾಜಾ "ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧಸ್ಸ ಬ್ಯಾಕರಣಂ ವಿಯಾ"ತಿ ತುಟ್ಠೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸೇತಚ್ಛತ್ತೇನ ಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಧಮ್ಮಂ ಚರ, ಮಹಾರಾಜ, ಮಾತಾಪಿತೂಸು ಖತ್ತಿಯಾ"ತಿಆದೀಹಿ (ಜಾ॰ ೧.೧೭.೩೯) ತೇಸಕುಣಜಾತಕೇ ಆಗತಾಹಿ ದಸಹಿ ಧಮ್ಮಚರಿಯಗಾಥಾಹಿ ರಞ್ಞೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಹೋಹೀ"ತಿ ರಾಜಾನಂ ಪಞ್ಚಸು ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ರಞ್ಞೋವ ಪಟಿಅದಾಸಿ।

ರಾಜಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ ಅಭಯಂ ದತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸುನಖಾನಂ ಅತ್ತನೋ ಭೋಜನಸದಿಸಮೇವ ನಿಚ್ಚಭತ್ತಂ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಓವಾದೇ ಠಿತೋ ಯಾವತಾಯುಕಂ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಕುಕ್ಕುರೋವಾದೋ ದಸ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪವತ್ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಇದಾನೇವ ಞಾತಕಾನಂ ಅತ್ಥಂ ಚರತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಚರಿಯೇವಾ"ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – "ತದಾ ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಅವಸೇಸಾ ಪರಿಸಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ, ಕುಕ್ಕುರಪಣ್ಡಿತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕುಕ್ಕುರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೨೩] ೩. ಭೋಜಾಜಾನೀಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಪಿ ಪಸ್ಸೇನ ಸೇಮಾನೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಓಸ್ಸಟ್ಠವೀರಿಯಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಸತ್ಥಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಭಿಕ್ಖು, ಪುಬ್ಬೇ ಪಣ್ಡಿತಾ ಅನಾಯತನೇಪಿ ವೀರಿಯಂ ಅಕಂಸು, ಪಹಾರಂ ಲದ್ಧಾಪಿ ನೇವ ಓಸ್ಸಜಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಭೋಜಾಜಾನೀಯಸಿನ್ಧವಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಮಙ್ಗಲಸ್ಸೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಾಯ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಯಂಯೇವ ನಾನಗ್ಗರಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ತಿವಸ್ಸಿಕಗನ್ಧಸಾಲಿಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜತಿ, ಚಾತುಜ್ಜಾತಿಕಗನ್ಧೂಪಲಿತ್ತಾಯಮೇವ ಭೂಮಿಯಂ ತಿಟ್ಠತಿ, ತಂ ಠಾನಂ ರತ್ತಕಮ್ಬಲಸಾಣಿಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಉಪರಿ ಸುವಣ್ಣತಾರಕಖಚಿತಚೇಲವಿತಾನಂ ಸಮೋಸರಿತಗನ್ಧದಾಮಮಾಲಾದಾಮಂ ಅವಿಜಹಿತಗನ್ಧತೇಲಪದೀಪಂ ಹೋತಿ। ಬಾರಾಣಸಿರಜ್ಜಂ ಪನ ಅಪತ್ಥೇನ್ತಾ ರಾಜಾನೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಸತ್ತ ರಾಜಾನೋ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಜ್ಜಂ ವಾ ದೇತು, ಯುದ್ಧಂ ವಾ"ತಿ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಪಣ್ಣಂ ಪೇಸೇಸುಂ। ರಾಜಾ ಅಮಚ್ಚೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ "ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಕರೋಮ, ತಾತಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ದೇವ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ತಾವ ಆದಿತೋವ ಯುದ್ಧಾಯ ನ ಗನ್ತಬ್ಬಂ, ಅಸುಕಂ ನಾಮ ಅಸ್ಸಾರೋಹಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಯುದ್ಧಂ ಕಾರೇಥ, ತಸ್ಮಿಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೇ ಪಚ್ಛಾ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ, ತಾತ, ಸತ್ತಹಿ ರಾಜೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಯುದ್ಧಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ ಆಹ। "ದೇವ,

ಸಚೇ ಭೋಜಾಜಾನೀಯಸಿನ್ಧವಂ ಲಭಾಮಿ, ತಿಟ್ಠನ್ತು ಸತ್ತ ರಾಜಾನೋ, ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ರಾಜೂಹಿಪಿ ಸದ್ಧಿಂ ಯುಜ್ಝಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ತಾತ, ಭೋಜಾಜಾನೀಯಸಿನ್ಧವೋ ವಾ ಹೋತು ಅಞ್ಞೋ ವಾ, ಯಂ ಇಚ್ಛಸಿ, ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಯುದ್ಧಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ।

ಸೋ "ಸಾಧು, ದೇವಾ"ತಿ ರಾಜಾನಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಾಸಾದಾ ಓರುಯ್ಹ ಭೋಜಾಜಾನೀಯಸಿನ್ಧವಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಸುವಮ್ಮಿತಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತನಾಪಿ ಸಬ್ಬಸನ್ನಾಹಸನ್ನದ್ಧೋ ಖಗ್ಗಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಸಿನ್ಧವಪಿಟ್ಠಿವರಗತೋ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ವಿಜ್ಜುಲತಾ ವಿಯ ಚರಮಾನೋ ಪಠಮಂ ಬಲಕೋಟ್ಠಕಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಂ ರಾಜಾನಂ ಜೀವಗ್ಗಾಹಮೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನಗರೇ ಬಲಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ಪುನ ಗನ್ತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಬಲಕೋಟ್ಠಕಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ತಥಾ ತತಿಯನ್ತಿ ಏವಂ ಪಞ್ಚ ರಾಜಾನೋ ಜೀವಗ್ಗಾಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಛಟ್ಠಂ ಬಲಕೋಟ್ಠಕಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಛಟ್ಠಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಗಹಿತಕಾಲೇ ಭೋಜಾಜಾನೀಯೋ ಪಹಾರಂ ಲಭತಿ, ಲೋಹಿತಂ ಪಗ್ಘರತಿ, ವೇದನಾ ಬಲವತಿಯೋ ವತ್ತನ್ತಿ। ಅಸ್ಸಾರೋಹೋ ತಸ್ಸ ಪಹಟಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಭೋಜಾಜಾನೀಯಸಿನ್ಧವಂ ರಾಜದ್ವಾರೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಸನ್ನಾಹಂ ಸಿಥಿಲಂ ಕತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಅಸ್ಸಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತುಂ ಆರದ್ಧೋ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಹಾಫಾಸುಕಪಸ್ಸೇನ ನಿಪನ್ನೋವ ಅಕ್ಖೀನಿ ಉಮ್ಮೀಲೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸಾರೋಹಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಅಞ್ಞಂ ಅಸ್ಸಂ ಸನ್ನಯ್ಹತಿ, ಅಯಞ್ಚ ಅಸ್ಸೋ ಸತ್ತಮಂ ಬಲಕೋಟ್ಠಕಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸತ್ತಮಂ ರಾಜಾನಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ, ಮಯಾ ಕತಕಮ್ಮಞ್ಚ ನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ಅಪ್ಪಟಿಸಮೋ ಅಸ್ಸಾರೋಹೋಪಿ ನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ರಾಜಾಪಿ ಪರಹತ್ಥಂ ಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಠಪೇತ್ವಾ ಮಂ ಅಞ್ಞೋ ಅಸ್ಸೋ ಸತ್ತಮಂ ಬಲಕೋಟ್ಠಕಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸತ್ತಮಂ ರಾಜಾನಂ ಗಹೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ನಿಪನ್ನಕೋವ ಅಸ್ಸಾರೋಹಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಸಮ್ಮ ಅಸ್ಸಾರೋಹ, ಸತ್ತಮಂ ಬಲಕೋಟ್ಠಕಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸತ್ತಮಂ ರಾಜಾನಂ ಗಹೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಮಂ ಅಞ್ಞೋ ಅಸ್ಸೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ನಾಹಂ ಮಯಾ ಕತಕಮ್ಮಂ ನಾಸೇಸ್ಸಾಮಿ, ಮಮಞ್ಞೇವ ಉಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಸನ್ನಯ್ಹಾಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೩. "ಅಪಿ ಪಸ್ಸೇನ ಸೇಮಾನೋ, ಸಲ್ಲೇಭಿ ಸಲ್ಲಲೀಕತೋ।
ಸೇಯ್ಯೋವ ವಳವಾ ಭೋಜ್ಝೋ, ಯುಞ್ಜ ಮಞ್ಞೇವ ಸಾರಥೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಪಿ ಪಸ್ಸೇನ ಸೇಮಾನೋ**ತಿ ಏಕೇನ ಪಸ್ಸೇನ ಸಯಮಾನಕೋಪಿ। **ಸಲ್ಲೇಭಿ ಸಲ್ಲಲೀಕತೋ**ತಿ ಸಲ್ಲೇಹಿ ವಿದ್ಧೋಪಿ ಸಮಾನೋ। **ಸೇಯ್ಯೋವ ವಳವಾ ಭೋಜ್ಝೋ**ತಿ **ವಳವಾ**ತಿ ಸಿನ್ಧವಕುಲೇಸು ಅಜಾತೋ ಖಲುಙ್ಕಸ್ಸೋ। **ಭೋಜ್ಝೋ**ತಿ ಭೋಜಾಜಾನೀಯಸಿನ್ಧವೋ। ಇತಿ ಏತಸ್ಮಾ ವಳವಾ ಸಲ್ಲೇಹಿ ವಿದ್ಧೋಪಿ ಭೋಜಾಜಾನೀಯಸಿನ್ಧವೋವ ಸೇಯ್ಯೋ ವರೋ ಉತ್ತಮೋ। **ಯುಞ್ಜ ಮಞ್ಞೇವ ಸಾರಥೀ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಏವ ಗತೋಪಿ ಅಹಮೇವ ಸೇಯ್ಯೋ, ತಸ್ಮಾ ಮಮಞ್ಞೇವ ಯೋಜೇಹಿ, ಮಂ ವಮ್ಮೇಹೀತಿ ವದತಿ।

ಅಸ್ಸಾರೋಹೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ವಣಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಸುಸನ್ನದ್ಧಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸತ್ತಮಂ ಬಲಕೋಟ್ಠಕಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸತ್ತಮಂ ರಾಜಾನಂ ಜೀವಗ್ಗಾಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ ರಾಜಬಲಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾದೇಸಿ, ಬೋಧಿಸತ್ತಮ್ಪಿ ರಾಜದ್ವಾರಂ ಆನಯಿಂಸು। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ರಾಜಾನಂ ಆಹ - "ಮಹಾರಾಜ, ಸತ್ತ ರಾಜಾನೋ ಮಾ ಘಾತಯಿತ್ಥ, ಸಪಥಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಥ, ಮಯ್ಹಞ್ಚ ಅಸ್ಸಾರೋಹಸ್ಸ ಚ ದಾತಬ್ಬಂ ಯಸಂ ಅಸ್ಸಾರೋಹಸ್ಸೇವ ದೇಥ , ಸತ್ತ ರಾಜಾನೋ ಗಹೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಯೋಧಂ ನಾಮ ನಾಸೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ। ತುಮ್ಹೇಪಿ ದಾನಂ ದೇಥ, ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಥ, ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಥಾ"ತಿ। ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ರಞ್ಞೋ ಓವಾದೇ ದಿನ್ನೇ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ನಾಹಂ ಮೋಚಯಿಂಸು, ಸೋ ಸನ್ನಾಹೇ ಮುತ್ತಮತ್ತೇಯೇವ ನಿರುಜ್ಝಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸಾರೋಹಸ್ಸ ಮಹನ್ತಂ ಯಸಂ ದತ್ವಾ ಸತ್ತ ರಾಜಾನೋ ಪುನ ಅತ್ತನೋ ಅದುಬ್ಭಾಯ ಸಪಥಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸಕಸಕಟ್ಠಾನಾನಿ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಜೀವಿತಪರಿಯೋಸಾನೇ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ "ಏವಂ ಭಿಕ್ಖು ಪುಬ್ಬೇ ಪಣ್ಡಿತಾ ಅನಾಯತನೇಪಿ ವೀರಿಯಂ ಅಕಂಸು, ಏವರೂಪಂ ಪಹಾರಂ ಲದ್ಧಾಪಿ ನ ಓಸ್ಸಜಿಂಸು, ತ್ವಂ ಪನ ಏವರೂಪೇ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಕಸ್ಮಾ ವೀರಿಯಂ ಓಸ್ಸಜಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಓಸ್ಸಟ್ಠವೀರಿಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಅರಹತ್ತಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಅಸ್ಸಾರೋಹೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಭೋಜಾಜಾನೀಯಸಿನ್ಧವೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಭೋಜಾಜಾನೀಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೨೪] ೪. ಆಜಞ್ಞಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯದಾ ಯದಾತಿ ಇದಮ್ಪಿ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಓಸ್ಸಟ್ಠವೀರಿಯಮೇವ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಂ ಪನ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸತ್ಥಾ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಭಿಕ್ಖು ಪುಬ್ಬೇ ಪಣ್ಡಿತಾ ಅನಾಯತನೇಪಿ ಲದ್ಧಪ್ಪಹಾರಾಪಿ ಹುತ್ವಾ ವೀರಿಯಂ ಅಕಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಸತ್ತ ರಾಜಾನೋ ನಗರಂ ಪರಿವಾರಯಿಂಸು। ಅಥೇಕೋ ರಥಿಕಯೋಧೋ ದ್ವೇ ಭಾತಿಕಸಿನ್ಧವೇ ರಥೇ ಯೋಜೇತ್ವಾ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಛ ಬಲಕೋಟ್ಠಕೇ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಛ ರಾಜಾನೋ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಜೇಟ್ಠಕಅಸ್ಸೋ ಪಹಾರಂ ಲಭಿ। ರಥಿಕೋ ರಥಂ ಪೇಸೇನ್ತೋ ರಾಜದ್ವಾರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಜೇಟ್ಠಭಾತಿಕಂ ರಥಾ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಸನ್ನಾಹಂ ಸಿಥಿಲಂ ಕತ್ವಾ ಏಕೇನೇವ ಪಸ್ಸೇನ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಅಸ್ಸಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತುಂ ಆರದ್ಧೋ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ರಥಿಕಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ನಿಪನ್ನಕೋವ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೪. "ಯದಾ ಯದಾ ಯತ್ಥ ಯದಾ, ಯತ್ಥ ಯತ್ಥ ಯದಾ ಯದಾ।
ಆಜಞ್ಞೋ ಕುರುತೇ ವೇಗಂ, ಹಾಯನ್ತಿ ತತ್ಥ ವಾಳವಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯದಾ ಯದಾ**ತಿ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಾದೀಸು ಯಸ್ಮಿಂ ಯಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ। **ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಮಗ್ಗೇ ವಾ ಸಙ್ಗಾಮಸೀಸೇ ವಾ। **ಯದಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ। **ಯತ್ಥ ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಸತ್ತನ್ನಂ ಬಲಕೋಟ್ಠಕಾನಂ ವಸೇನ ಬಹೂಸು ಯುದ್ಧಮಣ್ಡಲೇಸು। **ಯದಾ ಯದಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಯಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಪಹಾರಂ ಲದ್ಧಕಾಲೇ ವಾ ಅಲದ್ಧಕಾಲೇ ವಾ। **ಆಜಞ್ಞೋ ಕುರುತೇ ವೇಗ**ನ್ತಿ ಸಾರಥಿಸ್ಸ ಚಿತ್ತರುಚಿತಂ ಕಾರಣಂ ಆಜಾನನಸಭಾವೋ ಆಜಞ್ಞೋ ವರಸಿನ್ಧವೋ ವೇಗಂ ಕರೋತಿ ವಾಯಮತಿ ವೀರಿಯಂ ಆರಭತಿ। **ಹಾಯನ್ತಿ ತತ್ಥ ವಾಳವಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ವೇಗೇ ಕರಿಯಮಾನೇ ಇತರೇ ವಳವಸಙ್ಖಾತಾ ಖಳುಙ್ಕಸ್ಸಾ ಹಾಯನ್ತಿ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ರಥೇ ಮಂಯೇವ ಯೋಜೇಹೀತಿ ಆಹ।

ಸಾರಥಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ರಥೇ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಸತ್ತಮಂ ಬಲಕೋಟ್ಠಕಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸತ್ತಮಂ ರಾಜಾನಂ ಆದಾಯ ರಥಂ ಪೇಸೇನ್ತೋ ರಾಜದ್ವಾರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಿನ್ಧವಂ ಮೋಚೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕೇನ ಪಸ್ಸೇನ ನಿಪನ್ನೋ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ರಞ್ಞೋ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ನಿರುಜ್ಝಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸಾರಥಿಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾನಂ ಕತ್ವಾ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ "ತದಾ ರಾಜಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ಅಹೋಸಿ, ಅಸ್ಸೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ"ತಿ।

ಆಜಞ್ಞಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೧೫] ೫. ತಿತ್ಥಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಞ್ಞಮಞ್ಞೇಹಿ ತಿತ್ಥೇಹೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿಸ್ಸ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಂ ಏಕಂ ಸುವಣ್ಣಕಾರಪುಬ್ಬಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಆಸಯಾನುಸಯಞಾಣಞ್ಹಿ ಬುದ್ಧಾನಂಯೇವ ಹೋತಿ, ನ ಅಞ್ಞೇಸಂ। ತಸ್ಮಾ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿ ಅತ್ತನೋ ಆಸಯಾನುಸಯಞಾಣಸ್ಸ ನತ್ಥಿತಾಯ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಸ್ಸ ಆಸಯಾನುಸಯಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ಅಸುಭಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಮೇವ ಕಥೇಸಿ, ತಸ್ಸ ತಂ ನ ಸಪ್ಪಾಯಮಹೋಸಿ। ಕಸ್ಮಾ? ಸೋ ಕಿರ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಪಞ್ಚ ಜಾತಿಸತಾನಿ ಸುವಣ್ಣಕಾರಗೇಹೇಯೇವ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ, ಅಥಸ್ಸ ದೀಘರತ್ತಂ ಪರಿಸುದ್ಧಸುವಣ್ಣದಸ್ಸನವಸೇನ ಪರಿಚಿತತ್ತಾ ಅಸುಭಂ ನ ಸಪ್ಪಾಯಮಹೋಸಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ನಿಮಿತ್ತಮತ್ತಮ್ಪಿ ಉಪ್ಪಾದೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ಖೇಪೇಸಿ।

ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿ ಅತ್ತನೋ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಸ್ಸ ಅರಹತ್ತಂ ದಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ "ಅದ್ಧಾ ಅಯಂ ಬುದ್ಧವೇನೇಯ್ಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತಥಾಗತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ನೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪಾತೋವ ತಂ ಆದಾಯ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆದಾಯ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಸ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಅದಾಸಿಂ, ಅಯಂ ಪನ ಚತೂಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ನಿಮಿತ್ತಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿ, ಸ್ವಾಹಂ 'ಬುದ್ಧವೇನೇಯ್ಯೋ ಏಸೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಆದಾಯ ಆಗತೋ"ತಿ। "ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಕತರಂ ಪನ ತೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಸ್ಸ ದಿನ್ನ"ನ್ತಿ? "ಅಸುಭಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಭಗವಾ"ತಿ। "ಸಾರಿಪುತ್ತ, ನತ್ಥಿ ತವ ಸನ್ತಾನೇ ಆಸಯಾನುಸಯಞಾಣಂ, ಗಚ್ಛ, ತ್ವಂ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತವ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಂ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ। ಏವಂ ಸತ್ಥಾ ಥೇರಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಮನಾಪಂ ಚೀವರಞ್ಚ ನಿವಾಸನಞ್ಚ ದಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ಆದಾಯ ಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಣೀತಂ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ ದಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವಾರೋ ಪುನ ವಿಹಾರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ದಿವಸಭಾಗಂ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಅಮ್ಬವನೇ ಏಕಂ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಮಹನ್ತಂ ಪದುಮಿನಿಗಚ್ಛಂ, ತತ್ರಾಪಿ ಚ ಮಹನ್ತಂ ಏಕಂ ಪದುಮಪುಪ್ಫಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ "ಭಿಕ್ಖು ಇಮಂ ಪುಪ್ಫಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ನಿಸೀದಾ"ತಿ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಪಾವಿಸಿ।

ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತಂ ಪುಪ್ಫಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಓಲೋಕೇತಿ। ಭಗವಾ ತಂ ಪುಪ್ಫಂ ಜರಂ ಪಾಪೇಸಿ, ತಂ ತಸ್ಸ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ಜರಂ ಪತ್ವಾ ವಿವಣ್ಣಂ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪರಿಯನ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪತ್ತಾನಿ ಪತನ್ತಾನಿ ಮುಹುತ್ತೇನ ಸಬ್ಬಾನಿ ಪತಿಂಸು। ತತೋ ಕಿಞ್ಜಕ್ಖಂ ಪತಿ, ಕಣ್ಣಿಕಾವ ಅವಸಿಸ್ಸಿ। ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಇದಂ ಪದುಮಪುಪ್ಫಂ ಇದಾನೇವ ಅಭಿರೂಪಂ ಅಹೋಸಿ ದಸ್ಸನೀಯಂ, ಅಥಸ್ಸ ವಣ್ಣೋ ಪರಿಣತೋ, ಪತ್ತಾನಿ ಚ ಕಿಞ್ಜಕ್ಖಞ್ಚ ಪತಿತಂ, ಕಣ್ಣಿಕಾಮತ್ತಮೇವ ಅವಸಿಟ್ಠಂ, ಏವರೂಪಸ್ಸ ನಾಮ ಪದುಮಸ್ಸ ಜರಾ ಪತ್ತಾ, ಮಯ್ಹಂ ಸರೀರಸ್ಸ ಕಿಂ ನ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸತಿ, ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖಾರಾ ಅನಿಚ್ಚಾ"ತಿ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಆರುಳ್ಹ"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ನಿಸಿನ್ನೋವ ಓಭಾಸಂ ಫರಿತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

"ಉಚ್ಛಿನ್ದ ಸಿನೇಹಮತ್ತನೋ, ಕುಮುದಂ ಸಾರದಿಕಂವ ಪಾಣಿನಾ।
ಸನ್ತಿಮಗ್ಗಮೇವ ಬ್ರೂಹಯ, ನಿಬ್ಬಾನಂ ಸುಗತೇನ ದೇಸಿತ"ನ್ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೨೮೫)।

ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ "ಮುತ್ತೋ ವತಮ್ಹಿ ಸಬ್ಬಭವೇಹೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ –

"ಸೋ ವುತ್ಥವಾಸೋ ಪರಿಪುಣ್ಣಮಾನಸೋ, ಖೀಣಾಸವೋ ಅನ್ತಿಮದೇಹಧಾರೀ।
ವಿಸುದ್ಧಸೀಲೋ ಸುಸಮಾಹಿತಿನ್ದ್ರಿಯೋ, ಚನ್ದೋ ಯಥಾ ರಾಹುಮುಖಾ ಪಮುತ್ತೋ॥

"ಸಮೋತತಂ ಮೋಹಮಹನ್ಧಕಾರಂ, ವಿನೋದಯಿಂ ಸಬ್ಬಮಲಂ ಅಸೇಸಂ।
ಆಲೋಕಪಜ್ಜೋತಕರೋ ಪಭಙ್ಕರೋ, ಸಹಸ್ಸರಂಸೀ ವಿಯ ಭಾಣುಮಾ ನಭೇ"ತಿ॥ –

ಆದೀಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ। ಉದಾನೇತ್ವಾ ಚ ಪನ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿ। ಥೇರೋಪಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಯಂ ಪವತ್ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನ್ತರೇ ಪಾಕಟಾ ಜಾತಾ। ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ದಸಬಲಸ್ಸ ಗುಣೇ ವಣ್ಣಯಮಾನಾ ನಿಸೀದಿಂಸು - "ಆವುಸೋ, ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ಆಸಯಾನುಸಯಞಾಣಸ್ಸ ಅಭಾವೇನ ಅತ್ತನೋ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಸ್ಸ ಆಸಯಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ಸತ್ಥಾ ಪನ ಞತ್ವಾ ಏಕದಿವಸೇನೇವ ತಸ್ಸ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಅದಾಸಿ, ಅಹೋ ಬುದ್ಧಾ ನಾಮ ಮಹಾನುಭಾವಾ"ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ನ ಭಗವಾ ಅಞ್ಞಾಯ ಕಥಾಯ, ತುಮ್ಹಾಕಞ್ಞೇವ ಪನ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿನೋ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಸ್ಸ ಆಸಯಾನುಸಯಞಾಣಕಥಾಯಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತಂ ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಸ್ವಾಹಂ ಏತರಹಿ ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಆಸಯಂ ಜಾನಾಮಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಾಹಂ ತಸ್ಸ ಆಸಯಂ ಜಾನಾಮಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ರಾಜಾನಂ ಅತ್ಥೇ ಚ ಧಮ್ಮೇ ಚ ಅನುಸಾಸತಿ। ತದಾ ರಞ್ಞೋ ಮಙ್ಗಲಅಸ್ಸನ್ಹಾನತಿತ್ಥೇ ಅಞ್ಞತರಂ ವಳವಂ ಖಳುಙ್ಕಸ್ಸಂ ನ್ಹಾಪೇಸುಂ। ಮಙ್ಗಲಸ್ಸೋ ವಳವೇನ ನ್ಹಾನತಿತ್ಥಂ ಓತಾರಿಯಮಾನೋ ಜಿಗುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಓತರಿತುಂ ನ ಇಚ್ಛಿ। ಅಸ್ಸಗೋಪಕೋ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ "ದೇವ, ಮಙ್ಗಲಸ್ಸೋ ತಿತ್ಥಂ ಓತರಿತುಂ ನ ಇಚ್ಛತೀ"ತಿ। ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪೇಸೇಸಿ - "ಗಚ್ಛ, ಪಣ್ಡಿತ, ಜಾನಾಹಿ ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ಅಸ್ಸೋ ತಿತ್ಥಂ ಓತಾರಿಯಮಾನೋ ನ ಓತರತೀ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಸಾಧು, ದೇವಾ"ತಿ ನದೀತೀರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಸ್ಸಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ನಿರೋಗಭಾವಮಸ್ಸ ಞತ್ವಾ "ಕೇನ ನು ಖೋ ಕಾರಣೇನ ಅಯಂ ಇಮಂ ತಿತ್ಥಂ ನ ಓತರತೀ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ "ಪಠಮತರಂ ಏತ್ಥ ಅಞ್ಞೋ ನ್ಹಾಪಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತೇನೇಸ ಜಿಗುಚ್ಛಮಾನೋ ತಿತ್ಥಂ ನ ಓತರತಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸಗೋಪಕೇ ಪುಚ್ಛಿ "ಅಮ್ಭೋ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ತಿತ್ಥೇ ಕಂ ಪಠಮಂ ನ್ಹಾಪಯಿತ್ಥಾ"ತಿ? "ಅಞ್ಞತರಂ ವಳವಸ್ಸಂ, ಸಾಮೀ"ತಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಏಸ ಅತ್ತನೋ ಸಿನ್ಧವತಾಯ ಜಿಗುಚ್ಛನ್ತೋ ಏತ್ಥ ನ್ಹಾಯಿತುಂ ನ ಇಚ್ಛತಿ, ಇಮಂ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥೇ ನ್ಹಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಆಸಯಂ ಞತ್ವಾ "ಭೋ ಅಸ್ಸಗೋಪಕ, ಸಪ್ಪಿಮಧುಫಾಣಿತಾದಿಭಿಸಙ್ಖತಪಾಯಾಸಮ್ಪಿ ತಾವ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ತಿತ್ತಿ ಹೋತಿ। ಅಯಂ ಅಸ್ಸೋ ಬಹೂ ವಾರೇ ಇಧ ತಿತ್ಥೇ ನ್ಹಾತೋ, ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ತಾವ ನಂ ತಿತ್ಥಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ನ್ಹಾಪೇಥ ಚ ಪಾಯೇಥ ಚಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೫. "ಅಞ್ಞಮಞ್ಞೇಹಿ ತಿತ್ಥೇಹಿ, ಅಸ್ಸಂ ಪಾಯೇಹಿ ಸಾರಥಿ।
ಅಚ್ಚಾಸನಸ್ಸ ಪುರಿಸೋ, ಪಾಯಾಸಸ್ಸಪಿ ತಪ್ಪತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಞ್ಞಮಞ್ಞೇಹೀ**ತಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ। **ಪಾಯೇಹೀ**ತಿ ದೇಸನಾಸೀಸಮೇತಂ, ನ್ಹಾಪೇಹಿ ಚ ಪಾಯೇಹಿ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಚ್ಚಾಸನಸ್ಸಾ**ತಿ ಕರಣತ್ಥೇ ಸಾಮಿವಚನಂ , ಅತಿಅಸನೇನ ಅತಿಭುತ್ತೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಾಯಾಸಸ್ಸಪಿ ತಪ್ಪತೀ**ತಿ ಸಪ್ಪಿಆದೀಹಿ ಅಭಿಸಙ್ಖತೇನ ಮಧುರಪಾಯಾಸೇನ ತಪ್ಪತಿ ತಿತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಧಾತೋ ಸುಹಿತೋ ನ ಪುನ ಭುಞ್ಜಿತುಕಾಮತಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। ತಸ್ಮಾ ಅಯಮ್ಪಿ ಅಸ್ಸೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ತಿತ್ಥೇ ನಿಬದ್ಧಂ ನ್ಹಾನೇನ ಪರಿಯತ್ತಿಂ ಆಪನ್ನೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಞ್ಞತ್ಥ ನಂ ನ್ಹಾಪೇಥಾತಿ।

ತೇ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಅಸ್ಸಂ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಪಾಯಿಂಸು ಚೇವ ನ್ಹಾಪಯಿಂಸು ಚ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಸ್ಸಸ್ಸ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ನ್ಹಾನಕಾಲೇ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ರಾಜಾ "ಕಿಂ, ತಾತ, ಅಸ್ಸೋ ನ್ಹಾತೋ ಚ ಪೀತೋ ಚಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಪಠಮಂ ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ನ ಇಚ್ಛತೀ"ತಿ? "ಇಮಿನಾ ನಾಮ ಕಾರಣೇನಾ"ತಿ ಸಬ್ಬಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ರಾಜಾ "ಏವರೂಪಸ್ಸ ತಿರಚ್ಛಾನಸ್ಸಾಪಿ ನಾಮ ಆಸಯಂ ಜಾನಾತಿ, ಅಹೋ ಪಣ್ಡಿತೋ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಮಹನ್ತಂ ಯಸಂ ದತ್ವಾ ಜೀವಿತಪರಿಯೋಸಾನೇ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಯಥಾಕಮ್ಮಮೇವ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಹಂ ಏತಸ್ಸ ಇದಾನೇವ ಆಸಯಂ ಜಾನಾಮಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಜಾನಾಮಿಯೇವಾ"ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮಙ್ಗಲಅಸ್ಸೋ ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ, ಪಣ್ಡಿತಾಮಚ್ಚೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ತಿತ್ಥಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೨೬] ೬. ಮಹಿಳಾಮುಖಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಪುರಾಣಚೋರಾನ ವಚೋ ನಿಸಮ್ಮಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ದೇವದತ್ತೋ ಅಜಾತಸತ್ತುಕುಮಾರಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ನಿಪ್ಫಾದೇಸಿ। ಅಜಾತಸತ್ತುಕುಮಾರೋ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಗಯಾಸೀಸೇ ವಿಹಾರಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ನಾನಗ್ಗರಸೇಹಿ ತಿವಸ್ಸಿಕಗನ್ಧಸಾಲಿಭೋಜನಸ್ಸ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಪಞ್ಚ ಥಾಲಿಪಾಕಸತಾನಿ ಅಭಿಹರಿ। ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಪರಿವಾರೋ ಮಹನ್ತೋ ಜಾತೋ, ದೇವದತ್ತೋ ಪರಿವಾರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಹಾರೇಯೇವ ಹೋತಿ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ರಾಜಗಹವಾಸಿಕಾ ದ್ವೇ ಸಹಾಯಾ। ತೇಸು ಏಕೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಏಕೋ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ। ತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇಪಿ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾಪಿ ಪಸ್ಸನ್ತಿಯೇವ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸಿತಕೋ ಇತರಂ ಆಹ - "ಆವುಸೋ, ಕಿಂ ತ್ವಂ ದೇವಸಿಕಂ ಸೇದೇಹಿ ಮುಚ್ಚಮಾನೇಹಿ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಸಿ, ದೇವದತ್ತೋ ಗಯಾಸೀಸವಿಹಾರೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾವ ನಾನಗ್ಗರಸೇಹಿ ಸುಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜತಿ, ಏವರೂಪೋ ಉಪಾಯೋ ನತ್ಥಿ, ಕಿಂ ತ್ವಂ ದುಕ್ಖಂ ಅನುಭೋಸಿ, ಕಿಂ ತೇ ಪಾತೋವ ಗಯಾಸೀಸಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಉತ್ತರಿಭಙ್ಗಂ ಯಾಗುಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾರಸವಿಧಂ ಖಜ್ಜಕಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ನಾನಗ್ಗರಸೇಹಿ ಸುಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ? ಸೋ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವುಚ್ಚಮಾನೋ ಗನ್ತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಗಯಾಸೀಸಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಕಾಲಸ್ಸೇವ ವೇಳುವನಂ ಆಗಚ್ಛತಿ। ಸೋ ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, "ಗಯಾಸೀಸಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಪಟ್ಠಪಿತಂ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜತೀ"ತಿ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋ । ಅಥ ನಂ ಸಹಾಯಾ ಪುಚ್ಛಿಂಸು "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ, ತ್ವಂ ಆವುಸೋ, ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಪಟ್ಠಪಿತಂ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಸೀ"ತಿ। "ಕೋ ಏವಮಾಹಾ"ತಿ? "ಅಸುಕೋ ಚ ಅಸುಕೋ ಚಾ"ತಿ। "ಸಚ್ಚಂ ಅಹಂ ಆವುಸೋ ಗಯಾಸೀಸಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಾಮಿ, ನ ಪನ ಮೇ ದೇವದತ್ತೋ ಭತ್ತಂ ದೇತಿ, ಅಞ್ಞೇ ಮನುಸ್ಸಾ ದೇನ್ತೀ"ತಿ। "ಆವುಸೋ, ದೇವದತ್ತೋ ಬುದ್ಧಾನಂ ಪಟಿಕಣ್ಟಕೋ ದುಸ್ಸೀಲೋ ಅಜಾತಸತ್ತುಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ಅಧಮ್ಮೇನ ಅತ್ತನೋ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿ, ತ್ವಂ ಏವರೂಪೇ ನಿಯ್ಯಾನಿಕೇ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಅಧಮ್ಮೇನ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಸಿ, ಏಹಿ ತಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ನೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆದಾಯ ಧಮ್ಮಸಭಂ ಆಗಮಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ದಿಸ್ವಾವ "ಕಿಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅನಿಚ್ಛನ್ತಞ್ಞೇವ ಆದಾಯ ಆಗತತ್ಥಾ"ತಿ? "ಆಮ ಭನ್ತೇ, ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಅಧಮ್ಮೇನ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜತೀ"ತಿ। "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಅಧಮ್ಮೇನ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಸೀ"ತಿ? "ನ ಭನ್ತೇ, ದೇವದತ್ತೋ ಮಯ್ಹಂ ದೇತಿ, ಅಞ್ಞೇ ಮನುಸ್ಸಾ ದೇನ್ತಿ, ತಮಹಂ ಭುಞ್ಜಾಮೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಮಾ ಭಿಕ್ಖು ಏತ್ಥ ಪರಿಹಾರಂ ಕರಿ, ದೇವದತ್ತೋ ಅನಾಚಾರೋ ದುಸ್ಸೀಲೋ, ಕಥಞ್ಹಿ ನಾಮ ತ್ವಂ ಇಧ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಮಮ ಸಾಸನಂ ಭಜನ್ತೋಯೇವ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಸಿ, ನಿಚ್ಚಕಾಲಮ್ಪಿ ಭಜನಸೀಲಕೋವ ತ್ವಂ ದಿಟ್ಠದಿಟ್ಠೇಯೇವ ಭಜಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅಮಚ್ಚೋ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ರಞ್ಞೋ ಮಹಿಳಾಮುಖೋ ನಾಮ ಮಙ್ಗಲಹತ್ಥೀ ಅಹೋಸಿ ಸೀಲವಾ ಆಚಾರಸಮ್ಪನ್ನೋ, ನ ಕಞ್ಚಿ ವಿಹೇಠೇತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ತಸ್ಸ ಸಾಲಾಯ ಸಮೀಪೇ ರತ್ತಿಭಾಗಸಮನನ್ತರೇ ಚೋರಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸಿನ್ನಾ ಚೋರಮನ್ತಂ ಮನ್ತಯಿಂಸು "ಏವಂ ಉಮ್ಮಙ್ಗೋ ಭಿನ್ದಿತಬ್ಬೋ, ಏವಂ ಸನ್ಧಿಚ್ಛೇದಕಮ್ಮಂ ಕತ್ತಬ್ಬಂ, ಉಮ್ಮಙ್ಗಞ್ಚ ಸನ್ಧಿಚ್ಛೇದಞ್ಚ ಮಗ್ಗಸದಿಸಂ ತಿತ್ಥಸದಿಸಂ ನಿಜ್ಜಟಂ

ನಿಗ್ಗುಮ್ಬಂ ಕತ್ವಾ ಭಣ್ಡಂ ಹರಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಹರನ್ತೇನ ಮಾರೇತ್ವಾವ ಹರಿತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ಉಟ್ಠಾತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಚೋರೇನ ಚ ನಾಮ ಸೀಲಾಚಾರಯುತ್ತೇನ ನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಕಕ್ಖಳೇನ ಫರುಸೇನ ಸಾಹಸಿಕೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ಏವಂ ಮನ್ತೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಅಗಮಂಸು। ಏತೇನೇವ ಉಪಾಯೇನ ಪುನದಿವಸೇಪಿ ಪುನದಿವಸೇಪೀತಿ ಬಹೂ ದಿವಸೇ ತತ್ಥ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮನ್ತಯಿಂಸು। ಸೋ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ತೇ ಮಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇನ್ತೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ "ಇದಾನಿ ಮಯಾ ಕಕ್ಖಳೇನ ಫರುಸೇನ ಸಾಹಸಿಕೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ತಥಾರೂಪೋವ ಅಹೋಸಿ। ಪಾತೋವ ಆಗತಂ ಹತ್ಥಿಗೋಪಕಂ ಸೋಣ್ಡಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಮಾರೇಸಿ। ಅಪರಮ್ಪಿ ತಥಾ ಅಪರಮ್ಪಿ ತಥಾತಿ ಆಗತಾಗತಂ ಮಾರೇತಿಯೇವ।

"ಮಹಿಳಾಮುಖೋ ಉಮ್ಮತ್ತಕೋ ಜಾತೋ ದಿಟ್ಠದಿಟ್ಠೇ ಮಾರೇತೀ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚಯಿಂಸು। ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪಹಿಣಿ "ಗಚ್ಛ ಪಣ್ಡಿತ, ಜಾನಾಹಿ ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ಸೋ ದುಟ್ಠೋ ಜಾತೋ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸರೀರೇ ಅರೋಗಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಕೇನ ನು ಖೋ ಕಾರಣೇನ ಏಸ ದುಟ್ಠೋ ಜಾತೋ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ "ಅದ್ಧಾ ಅವಿದೂರೇ ಕೇಸಞ್ಚಿ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ 'ಮಂ ಏತೇ ಸಿಕ್ಖಾಪೇನ್ತೀ'ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ದುಟ್ಠೋ ಜಾತೋ"ತಿ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ ಕತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಗೋಪಕೇ ಪುಚ್ಛಿ "ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಹತ್ಥಿಸಾಲಾಯ ಸಮೀಪೇ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಕೇಹಿಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಥಿತಪುಬ್ಬ"ನ್ತಿ? "ಆಮ, ಸಾಮಿ, ಚೋರಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಕಥಯಿಂಸೂ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ "ದೇವ, ಅಞ್ಞೋ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಸರೀರೇ ವಿಕಾರೋ ನತ್ಥಿ, ಚೋರಾನಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ದುಟ್ಠೋ ಜಾತೋ"ತಿ। "ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ? "ಸೀಲವನ್ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಹತ್ಥಿಸಾಲಾಯಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಸೀಲಾಚಾರಕಥಂ ಕಥಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। "ಏವಂ ಕಾರೇಹಿ, ತಾತಾ"ತಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೀಲವನ್ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಹತ್ಥಿಸಾಲಾಯಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ "ಸೀಲಕಥಂ ಕಥೇಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸಿನ್ನಾ "ನ ಕೋಚಿ ಪರಾಮಸಿತಬ್ಬೋ ನ ಮಾರೇತಬ್ಬೋ, ಸೀಲಾಚಾರಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಖನ್ತಿಮೇತ್ತಾನುದ್ದಯಯುತ್ತೇನ ಭವಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಸೀಲಕಥಂ ಕಥಯಿಂಸು। ಸೋ ತಂ ಸುತ್ವಾ "ಮಂ ಇಮೇ ಸಿಕ್ಖಾಪೇನ್ತಿ, ಇತೋ ದಾನಿ ಪಟ್ಠಾಯ ಸೀಲವನ್ತೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಸೀಲವಾ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪುಚ್ಛಿ "ಕಿಂ, ತಾತ, ಸೀಲವಾ ಜಾತೋ"ತಿ ? ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಆಮ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಏವರೂಪೋ ದುಟ್ಠಹತ್ಥೀ ಪಣ್ಡಿತೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪೋರಾಣಕಧಮ್ಮೇಯೇವ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೬. "ಪುರಾಣಚೋರಾನ ವಚೋ ನಿಸಮ್ಮ, ಮಹಿಳಾಮುಖೋ ಪೋಥಯಮನ್ವಚಾರೀ।
ಸುಸಞ್ಞತಾನಞ್ಹಿ ವಚೋ ನಿಸಮ್ಮ, ಗಜುತ್ತಮೋ ಸಬ್ಬಗುಣೇಸು ಅಟ್ಠಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪುರಾಣಚೋರಾನ**ನ್ತಿ ಪೋರಾಣಚೋರಾನಂ। **ನಿಸಮ್ಮಾ**ತಿ ಸುತ್ವಾ, ಪಠಮಂ ಚೋರಾನಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಹಿಳಾಮುಖೋ**ತಿ ಹತ್ಥಿನಿಮುಖೇನ ಸದಿಸಮುಖೋ। ಯಥಾ ಮಹಿಳಾ ಪುರತೋ ಓಲೋಕಿಯಮಾನಾ ಸೋಭತಿ, ನ ಪಚ್ಛತೋ, ತಥಾ ಸೋಪಿ ಪುರತೋ ಓಲೋಕಿಯಮಾನೋ ಸೋಭತಿ। ತಸ್ಮಾ "ಮಹಿಳಾಮುಖೋ"ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। **ಪೋಥಯಮನ್ವಚಾರೀ**ತಿ ಪೋಥಯನ್ತೋ ಮಾರೇನ್ತೋ ಅನುಚಾರೀ। ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। **ಸುಸಞ್ಞತಾನ**ನ್ತಿ ಸುಟ್ಠು ಸಞ್ಞತಾನಂ ಸೀಲವನ್ತಾನಂ। **ಗಜುತ್ತಮೋ**ತಿ ಉತ್ತಮಗಜೋ ಮಙ್ಗಲಹತ್ಥೀ। **ಸಬ್ಬಗುಣೇಸು ಅಟ್ಠಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಸು ಪೋರಾಣಗುಣೇಸು ಪತಿಟ್ಠಿತೋ। ರಾಜಾ "ತಿರಚ್ಛಾನಗತಸ್ಸಾಪಿ ಆಸಯಂ ಜಾನಾತೀ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಮಹನ್ತಂ ಯಸಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ಸದ್ಧಿಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ "ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ದಿಟ್ಠದಿಟ್ಠೇಯೇವ ಭಜಿ, ಚೋರಾನಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಚೋರೇ ಭಜಿ, ಧಮ್ಮಿಕಾನಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಧಮ್ಮಿಕೇ ಭಜೀ"ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮಹಿಳಾಮುಖೋ ವಿಪಕ್ಖಸೇವಕಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ, ಅಮಚ್ಚೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಮಹಿಳಾಮುಖಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೨೭] ೭. ಅಭಿಣ್ಹಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನಾಲಂ ಕಬಳಂ ಪದಾತವೇತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಉಪಾಸಕಞ್ಚ ಮಹಲ್ಲಕತ್ಥೇರಞ್ಚ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ । ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರ ದ್ವೇ ಸಹಾಯಕಾ। ತೇಸು ಏಕೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ದೇವಸಿಕಂ ಇತರಸ್ಸ ಘರಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖಂ ದತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಯಾವ ಸೂರಿಯತ್ಥಙ್ಗಮನಾ ಆಲಾಪಸಲ್ಲಾಪೇನ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ನಗರಂ ಪವಿಸತಿ, ಇತರೋಪಿ ನಂ ಯಾವ ನಗರದ್ವಾರಾ ಅನುಗನ್ತ್ವಾ ನಿವತ್ತತಿ। ಸೋ ತೇಸಂ ವಿಸ್ಸಾಸೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನ್ತರೇ ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ತೇಸಂ ವಿಸ್ಸಾಸಕಥಂ ಕಥೇನ್ತಾ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ, ತೇ "ಇಮಾಯ ನಾಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಕಥಯಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ಇಮೇ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕಾ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕಾಯೇವ ಅಹೇಸು"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅಮಚ್ಚೋ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಏಕೋ ಕುಕ್ಕುರೋ ಮಙ್ಗಲಹತ್ಥಿಸಾಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಭುಞ್ಜನಟ್ಠಾನೇ ಪತಿತಾನಿ ಭತ್ತಸಿತ್ಥಾನಿ ಖಾದತಿ। ಸೋ ತೇನೇವ ಭೋಜನೇನ ಸಂವದ್ಧಮಾನೋ ಮಙ್ಗಲಹತ್ಥಿಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕೋ ಜಾತೋ ಹತ್ಥಿಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಿಕೇ ಭುಞ್ಜತಿ, ಉಭೋಪಿ ವಿನಾ ವತ್ತಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। ಸೋ ಹತ್ಥೀ ನಂ ಸೋಣ್ಡಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಪರಾಪರಂ ಕರೋನ್ತೋ ಕೀಳತಿ, ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕುಮ್ಭೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಏಕೋ ಗಾಮಿಕಮನುಸ್ಸೋ ಹತ್ಥಿಗೋಪಕಸ್ಸ ಮೂಲಂ ದತ್ವಾ ತಂ ಕುಕ್ಕುರಂ ಆದಾಯ ಅತ್ತನೋ ಗಾಮಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸೋ ಹತ್ಥೀ ಕುಕ್ಕುರಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ನೇವ ಖಾದತಿ ನ ಪಿವತಿ ನ ನ್ಹಾಯತಿ। ತಮತ್ಥಂ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪಹಿಣಿ "ಗಚ್ಛ ಪಣ್ಡಿತ, ಜಾನಾಹಿ ಕಿಂಕಾರಣಾ ಹತ್ಥೀ ಏವಂ ಕರೋತೀ"ತಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಹತ್ಥಿಸಾಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ದುಮ್ಮನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಇಮಸ್ಸ ಸರೀರೇ ರೋಗೋ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಕೇನಚಿ ಪನಸ್ಸ ಸದ್ಧಿಂ ಮಿತ್ತಸನ್ಥವೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಏಸ ಮಞ್ಞೇ ಸೋಕಾಭಿಭೂತೋ"ತಿ ಹತ್ಥಿಗೋಪಕೇ ಪುಚ್ಛಿ "ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಇಮಸ್ಸ ಕೇನಚಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಾಸೋ"ತಿ? "ಆಮ, ಅತ್ಥಿ ಸಾಮಿ ಏಕೇನ ಸುನಖೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಬಲವಾ ಮೇತ್ತೀ"ತಿ। "ಕಹಂ ಸೋ ಏತರಹೀ"ತಿ? "ಏಕೇನ ಮನುಸ್ಸೇನ ನೀತೋ"ತಿ। "ಜಾನಾಥ ಪನಸ್ಸ ನಿವಾಸನಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ? "ನ ಜಾನಾಮ, ಸಾಮೀ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ನತ್ಥಿ, ದೇವ, ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಕೋಚಿ ಆಬಾಧೋ , ಏಕೇನ ಪನಸ್ಸ ಸುನಖೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಬಲವವಿಸ್ಸಾಸೋ , ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ನ ಭುಞ್ಜತಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೭. "ನಾಲಂ ಕಬಳಂ ಪದಾತವೇ, ನ ಚ ಪಿಣ್ಡಂ ನ ಕುಸೇ ನ ಘಂಸಿತುಂ।
ಮಞ್ಞಾಮಿ ಅಭಿಣ್ಹದಸ್ಸನಾ, ನಾಗೋ ಸ್ನೇಹಮಕಾಸಿ ಕುಕ್ಕುರೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಾಲ**ನ್ತಿ ನ ಸಮತ್ಥೋ। **ಕಬಳ**ನ್ತಿ ಭೋಜನಕಾಲೇ ಪಠಮಮೇವ ದಿನ್ನಂ ಕಟುಕಕಬಳಂ। **ಪದಾತವೇ**ತಿ ಪಆದಾತವೇ, ಸನ್ಧಿವಸೇನ ಆಕಾರಲೋಪೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ, ಗಹೇತುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನ ಚ ಪಿಣ್ಡ**ನ್ತಿ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ದೀಯಮಾನಂ ಭತ್ತಪಿಣ್ಡಮ್ಪಿ ನಾಲಂ ಗಹೇತುಂ। **ನ ಕುಸೇ**ತಿ ಖಾದನತ್ಥಾಯ ದಿನ್ನಾನಿ ತಿಣಾನಿಪಿ ನಾಲಂ ಗಹೇತುಂ। **ನ ಘಂಸಿತು**ನ್ತಿ ನ್ಹಾಪಿಯಮಾನೋ ಸರೀರಮ್ಪಿ ಘಂಸಿತುಂ ನಾಲಂ। ಏವಂ ಯಂ ಯಂ ಸೋ ಹತ್ಥೀ ಕಾತುಂ ನ ಸಮತ್ಥೋ, ತಂ ತಂ ಸಬ್ಬಂ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅಸಮತ್ಥಭಾವೇ ಅತ್ತನಾ ಸಲ್ಲಕ್ಖಿತಕಾರಣಂ ಆರೋಚೇನ್ತೋ **"ಮಞ್ಞಾಮೀ**"ತಿಆದಿಮಾಹ।

ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬಂ ಪಣ್ಡಿತಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "'ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಿರ ಮಙ್ಗಲಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಸಹಾಯಂ ಸುನಖಂ ಏಕೋ ಮನುಸ್ಸೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಗತೋ, ಯಸ್ಸ ಘರೇ ತಂ ಸುನಖಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ತಸ್ಸ ಅಯಂ ನಾಮ ದಣ್ಡೋ'ತಿ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಥ ದೇವಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ತಥಾ ಕಾರೇಸಿ। ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋ ಪುರಿಸೋ ಸುನಖಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ, ಸುನಖೋ ವೇಗೇನಾಗನ್ತ್ವಾ

ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ಹತ್ಥೀ ತಂ ಸೋಣ್ಡಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ಕುಮ್ಭೇ ಠಪೇತ್ವಾ ರೋದಿತ್ವಾ ಪರಿದೇವಿತ್ವಾ ಕುಮ್ಭಾ ಓತಾರೇತ್ವಾ ತೇನ ಭುತ್ತೇ ಪಚ್ಛಾ ಅತ್ತನಾಪಿ ಭುಞ್ಜಿ। "ತಿರಚ್ಛಾನಗತಸ್ಸ ಆಸಯಂ ಜಾನಾತೀ"ತಿ ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಮಹನ್ತಂ ಯಸಂ ಅದಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮೇ ಇದಾನೇವ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕಾ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕಾಯೇವಾ"ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಚತುಸಚ್ಚಕಥಾಯ ವಿನಿವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ। ಇದಂ ಚತುಸಚ್ಚಕಥಾಯ ವಿನಿವಟ್ಟನಂ ನಾಮ ಸಬ್ಬಜಾತಕೇಸುಪಿ ಅತ್ಥಿಯೇವ। ಮಯಂ ಪನ ಯತ್ಥಸ್ಸ ಆನಿಸಂಸೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ , ತತ್ಥೇವ ದಸ್ಸಯಿಸ್ಸಾಮ।

ತದಾ ಸುನಖೋ ಉಪಾಸಕೋ ಅಹೋಸಿ, ಹತ್ಥೀ ಮಹಲ್ಲಕತ್ಥೇರೋ, ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ, ಅಮಚ್ಚಪಣ್ಡಿತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ।

ಅಭಿಣ್ಹಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೨೮] ೮. ನನ್ದಿವಿಸಾಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಮನುಞ್ಞಮೇವ ಭಾಸೇಯ್ಯಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಓಮಸವಾದಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾ ಕಲಹಂ ಕರೋನ್ತಾ ಪೇಸಲೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಖುಂಸೇನ್ತಿ ವಮ್ಭೇನ್ತಿ ಓವಿಜ್ಝನ್ತಿ, ದಸಹಿ ಅಕ್ಕೋಸವತ್ಥೂಹಿ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಭಗವಾ ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ವಿಗರಹಿತ್ವಾ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಫರುಸವಾಚಾ ನಾಮ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾನಮ್ಪಿ ಅಮನಾಪಾ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಏಕೋ ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋ ಅತ್ತಾನಂ ಫರುಸೇನ ಸಮುದಾಚರನ್ತಂ ಸಹಸ್ಸಂ ಪರಾಜೇಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಗನ್ಧಾರರಟ್ಠೇ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಗನ್ಧಾರರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಗೋಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಅಥ ನಂ ತರುಣವಚ್ಛಕಕಾಲೇಯೇವ ಏಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಗೋದಕ್ಖಿಣಾದಾಯಕಾನಂ ಸನ್ತಿಕಾ ಲಭಿತ್ವಾ "ನನ್ದಿವಿಸಾಲೋ"ತಿ ನಾಮಂ ಕತ್ವಾ ಪುತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಮ್ಪಿಯಾಯಮಾನೋ ಯಾಗುಭತ್ತಾದೀನಿ ದತ್ವಾ ಪೋಸೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಹಂ ಇಮಿನಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಕಿಚ್ಛೇನ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತೋ, ಮಯಾ ಚ ಸದ್ಧಿಂ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಅಞ್ಞೋ ಸಮಧುರೋ ಗೋಣೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಅತ್ತನೋ ಬಲಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪೋಸಾವನಿಯಂ ದದೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆಹ "ಗಚ್ಛ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಏಕಂ ಗೋವಿತ್ತಕಸೇಟ್ಠಿಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ 'ಮಯ್ಹಂ ಬಲಿಬದ್ದೋ ಅತಿಬದ್ಧಂ ಸಕಟಸತಂ ಪವಟ್ಟೇತೀ'ತಿ ವತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸೇನ ಅಬ್ಭುತಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ। ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಕಸ್ಸ ಗೋಣೋ ಥಾಮಸಮ್ಪನ್ನೋ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸೇಟ್ಠಿ "ಅಸುಕಸ್ಸ ಚ ಅಸುಕಸ್ಸ ಚಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಸಕಲನಗರೇ ಪನ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗೋಣೇಹಿ ಸದಿಸೋ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ "ಮಯ್ಹಂ ಏಕೋ ಗೋಣೋ ಅತಿಬದ್ಧಂ ಸಕಟಸತಂ ಪವಟ್ಟೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೇಟ್ಠಿ ಗಹಪತಿ "ಕುತೋ ಏವರೂಪೋ ಗೋಣೋ"ತಿ ಆಹ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ "ಮಯ್ಹಂ ಗೇಹೇ ಅತ್ಥೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಅಬ್ಭುತಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ। "ಸಾಧು ಕರೋಮೀ"ತಿ ಸಹಸ್ಸೇನ ಅಬ್ಭುತಂ ಅಕಾಸಿ।

ಸೋ ಸಕಟಸತಂ ವಾಲುಕಾಸಕ್ಖರಪಾಸಾಣಾನಂಯೇವ ಪೂರೇತ್ವಾ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾನಿ ಅಕ್ಖಬನ್ಧನಯೋತ್ತೇನ ಏಕತೋ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ನನ್ದಿವಿಸಾಲಂ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಗನ್ಧಪಞ್ಚಙ್ಗುಲಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಕಣ್ಠೇ ಮಾಲಂ ಪಿಳನ್ಧಿತ್ವಾ ಪುರಿಮಸಕಟಧುರೇ ಏಕಕಮೇವ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಧುರೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಪತೋದಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ "ಗಚ್ಛ ಕೂಟ, ವಹಸ್ಸು ಕೂಟಾ"ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಅಯಂ ಮಂ ಅಕೂಟಂ ಕೂಟವಾದೇನ ಸಮುದಾಚರತೀ"ತಿ ಚತ್ತಾರೋ ಪಾದೇ ಥಮ್ಭೇ ವಿಯ ನಿಚ್ಚಲೇ ಕತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಸಹಸ್ಸಂ ಆಹರಾಪೇಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಹಸ್ಸಪರಾಜಿತೋ ಗೋಣಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಘರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೋಕಾಭಿಭೂತೋ ನಿಪಜ್ಜಿ। ನನ್ದಿವಿಸಾಲೋ ಚರಿತ್ವಾ ಆಗತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಸೋಕಾಭಿಭೂತಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಕಿಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ನಿದ್ದಾಯಸೀ"ತಿ

ಆಹ। “ಕುತೋ ಮೇ, ನಿದ್ದಾ, ಸಹಸ್ಸಪರಾಜಿತಸ್ಸಾತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮಯಾ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ತವ ಗೇಹೇ ವಸನ್ತೇನ ಅತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಭಾಜನಂ ವಾ ಭಿನ್ದಿತಪುಬ್ಬಂ, ಕೋಚಿ ವಾ ಮದ್ದಿತಪುಬ್ಬೋ, ಅಟ್ಠಾನೇ ವಾ ಪನ ಉಚ್ಚಾರಪಸ್ಸಾವೋ ಕತಪುಬ್ಬೋ”ತಿ? “ನತ್ಥಿ ತಾತಾ”ತಿ। ಅಥ ತ್ವಂ ಮಂ ಕಸ್ಮಾ ಕೂಟವಾದೇನ ಸಮುದಾಚರಸಿ, ತವೇವೇಸೋ ದೋಸೋ, ಮಯ್ಹಂ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ, ಗಚ್ಛ, ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ದ್ವೀಹಿ ಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಅಬ್ಭುತಂ ಕರೋಹಿ, ಕೇವಲಂ ಮಂ ಅಕೂಟಂ ಕೂಟವಾದೇನ ಮಾ ಸಮುದಾಚರಸೀತಿ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ದ್ವೀಹಿ ಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಅಬ್ಭುತಂ ಕತ್ವಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಸಕಟಸತಂ ಅತಿಬನ್ಧಿತ್ವಾ ನನ್ದಿವಿಸಾಲಂ ಮಣ್ಡೇತ್ವಾ ಪುರಿಮಸಕಟಧುರೇ ಯೋಜೇಸಿ। ಕಥಂ ಯೋಜೇಸೀತಿ? ಯುಗಂ ಧುರೇ ನಿಚ್ಚಲಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಏಕಾಯ ಕೋಟಿಯಾ ನನ್ದಿವಿಸಾಲಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಕೋಟಿಂ ಧುರಯೋತ್ತೇನ ಪಲಿವೇಠೇತ್ವಾ ಯುಗಕೋಟಿಞ್ಚ ಅಕ್ಖಪಾದಞ್ಚ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮುಣ್ಡರುಕ್ಖದಣ್ಡಕಂ ದತ್ವಾ ತೇನ ಯೋತ್ತೇನ ನಿಚ್ಚಲಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಠಪೇಸಿ। ಏವಞ್ಹಿ ಕತೇ ಯುಗಂ ಏತ್ತೋ ವಾ ಇತೋ ವಾ ನ ಗಚ್ಛತಿ, ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ ಏಕೇನೇವ ಗೋಣೇನ ಆಕಡ್ಢಿತುಂ। ಅಥಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಧುರೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ನನ್ದಿವಿಸಾಲಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಪರಿಮಜ್ಜಿತ್ವಾ “ಗಚ್ಛ ಭದ್ರ, ವಹಸ್ಸು, ಭದ್ರಾ”ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅತಿಬದ್ಧಂ ಸಕಟಸತಂ ಏಕವೇಗೇನೇವ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಠಿತಂ ಸಕಟಂ ಪುರತೋ ಠಿತಸ್ಸ ಸಕಟಸ್ಸ ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ । ಗೋವಿತ್ತಕಸೇಟ್ಠಿ ಪರಾಜಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ದ್ವೇ ಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅದಾಸಿ। ಅಞ್ಞೇಪಿ ಮನುಸ್ಸಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಬಹುಂ ಧನಂ ಅದಂಸು, ಸಬ್ಬಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸೇವ ಅಹೋಸಿ। ಏವಂ ಸೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಬಹುಂ ಧನಂ ಲಭಿ।

ಸತ್ಥಾ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಫರುಸವಚನಂ ನಾಮ ಕಸ್ಸಚಿ ಮನಾಪ”ನ್ತಿ ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಗರಹಿತ್ವಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೮. “ಮನುಞ್ಞಮೇವ ಭಾಸೇಯ್ಯ, ನಾಮನುಞ್ಞಂ ಕುದಾಚನಂ।
ಮನುಞ್ಞಂ ಭಾಸಮಾನಸ್ಸ, ಗರುಂ ಭಾರಂ ಉದದ್ಧರಿ।
ಧನಞ್ಚ ನಂ ಅಲಾಭೇಸಿ, ತೇನ ಚತ್ತಮನೋ ಅಹೂ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮನುಞ್ಞಮೇವ ಭಾಸೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಪರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಭಾಸಮಾನೋ ಚತುದೋಸವಿರಹಿತಂ ಮಧುರಂ ಮನಾಪಂ ಸಣ್ಹಂ ಮುದುಕಂ ಪಿಯವಚನಮೇವ ಭಾಸೇಯ್ಯ। **ಗರುಂ ಭಾರಂ ಉದದ್ಧರೀ**ತಿ ನನ್ದಿವಿಸಾಲೋ ಬಲಿಬದ್ದೋ ಅಮನಾಪಂ ಭಾಸಮಾನಸ್ಸ ಭಾರಂ ಅನುದ್ಧರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಮನಾಪಂ ಪಿಯವಚನಂ ಭಾಸಮಾನಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಗರುಂ ಭಾರಂ ಉದ್ಧರಿ, ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಪವಟ್ಟೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ, ದ-ಕಾರೋ ಪನೇತ್ಥ ಬ್ಯಞ್ಜನಸನ್ಧಿವಸೇನ ಪದಸನ್ಧಿಕರೋ।

ಇತಿ ಸತ್ಥಾ “ಮನುಞ್ಞಮೇವ ಭಾಸೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ನನ್ದಿವಿಸಾಲೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ನನ್ದಿವಿಸಾಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೨೯] ೯. ಕಣ್ಹಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯತೋ ಯತೋ ಗರು ಧುರನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಯಮಕಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಂ ಸದ್ಧಿಂ ದೇವೋರೋಹಣೇನ ತೇರಸಕನಿಪಾತೇ **ಸರಭಮಿಗಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೧೩.೧೩೪ ಆದಯೋ) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇ ಪನ ಯಮಕಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ತೇಮಾಸಂ ವಸಿತ್ವಾ ಮಹಾಪವಾರಣಾಯ ಸಙ್ಕಸ್ಸನಗರದ್ವಾರೇ ಓರುಯ್ಹ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಜೇತವನಂ ಪವಿಟ್ಠೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ “ಆವುಸೋ, ತಥಾಗತೋ ನಾಮ ಅಸಮಧುರೋ, ತಥಾಗತೇನ ವುಳ್ಹಧುರಂ ಅಞ್ಞೋ ವಹಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಛ ಸತ್ಥಾರೋ ‘ಮಯಮೇವ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮ, ಮಯಮೇವ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ ವತ್ವಾ ಏಕಮ್ಪಿ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ನ ಅಕಂಸು, ಅಹೋ ಸತ್ಥಾ

ಅಸಮಧುರೋ"ತಿ ಸತ್ಥು ಗುಣಕಥಂ ಕಥೇನ್ತಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ನ ಅಞ್ಞಾಯ ಕಥಾಯ, ಏವರೂಪಾಯ ನಾಮ ತುಮ್ಹಾಕಮೇವ ಗುಣಕಥಾಯಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನಿ ಮಯಾ ವುಳ್ಹಧುರಂ ಕೋ ವಹಿಸ್ಸತಿ, ಪುಬ್ಬೇ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋಪಿ ಅಹಂ ಅತ್ತನಾ ಸಮಧುರಂ ಕಞ್ಚಿ ನಾಲತ್ಥ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಗೋಯೋನಿಯಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ಅಥ ನಂ ಸಾಮಿಕಾ ತರುಣವಚ್ಛಕಕಾಲೇಯೇವ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಮಹಲ್ಲಿಕಾಯ ಘರೇ ವಸಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ನಿವಾಸವೇತನತೋ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅದಂಸು। ಸಾ ತಂ ಯಾಗುಭತ್ತಾದೀಹಿ ಪಟಿಜಗ್ಗಮಾನಾ ಪುತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ವಡ್ಢೇಸಿ। ಸೋ "ಅಯ್ಯಿಕಾಕಾಳಕೋ" ತ್ವೇವ ನಾಮಂ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ। ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಚ ಅಞ್ಜನವಣ್ಣೋ ಹುತ್ವಾ ಗಾಮಗೋಣೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಚರತಿ, ಸೀಲಾಚಾರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಹೋಸಿ। ಗಾಮದಾರಕಾ ಸಿಙ್ಗೇಸುಪಿ ಕಣ್ಣೇಸುಪಿ ಗಲೇಪಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಓಲಮ್ಬನ್ತಿ, ನಙ್ಗುಟ್ಠೇಪಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಕೀಳನ್ತಿ, ಪಿಟ್ಠಿಯಮ್ಪಿ ನಿಸೀದನ್ತಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಮಯ್ಹಂ ಮಾತಾ ದುಗ್ಗತಾ, ಮಂ ಪುತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ದುಕ್ಖೇನ ಪೋಸೇಸಿ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಇಮಂ ದುಗ್ಗತಭಾವತೋ ಮೋಚೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಭತಿಂ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ಚರತಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಏಕೋ ಸತ್ಥವಾಹಪುತ್ತೋ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಕಟಸತೇಹಿ ವಿಸಮತಿತ್ಥಂ ಸಮ್ಪತ್ತೋ, ತಸ್ಸ ಗೋಣಾ ಸಕಟಾನಿ ಉತ್ತಾರೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ಪಞ್ಚಸು ಸಕಟಸತೇಸು ಗೋಣಾ ಯುಗಪರಮ್ಪರಾಯ ಯೋಜಿತಾ ಏಕಮ್ಪಿ ಸಕಟಂ ಉತ್ತಾರೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಗಾಮಗೋಣೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ತತ್ಥ ಸಮೀಪೇ ಚರತಿ। ಸತ್ಥವಾಹಪುತ್ತೋಪಿ ಗೋಸುತ್ತವಿತ್ತಕೋ, ಸೋ "ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಏತೇಸಂ ಗುನ್ನಂ ಅನ್ತರೇ ಇಮಾನಿ ಸಕಟಾನಿ ಉತ್ತಾರೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ಉಸಭಾಜಾನೀಯೋ"ತಿ ಉಪಧಾರಯಮಾನೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಆಜಾನೀಯೋ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ ಮಯ್ಹಂ ಸಕಟಾನಿ ಉತ್ತಾರೇತುಂ, ಕೋ ನು ಖೋ ಅಸ್ಸ ಸಾಮಿಕೋ"ತಿ ಗೋಪಾಲಕೇ ಪುಚ್ಛಿ "ಕೋ ನು ಖೋ ಭೋ ಇಮಸ್ಸ ಸಾಮಿಕೋ, ಅಹಂ ಇಮಂ ಸಕಟೇ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಸಕಟೇಸು ಉತ್ತಾರಿತೇಸು ವೇತನಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ತೇ ಆಹಂಸು "ಗಹೇತ್ವಾ ನಂ ಯೋಜೇಥ, ನತ್ಥಿ ಇಮಸ್ಸ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಸಾಮಿಕೋ"ತಿ। ಸೋ ನಂ ನಾಸಾಯ ರಜ್ಜುಕೇನ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಆಕಡ್ಢೇನ್ತೋ ಚಾಲೇತುಮ್ಪಿ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಿರ "ಭತಿಯಾ ಕಥಿತಾಯ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನ ಅಗಮಾಸಿ। ಸತ್ಥವಾಹಪುತ್ತೋ ತಸ್ಸಾಧಿಪ್ಪಾಯಂ ಞತ್ವಾ "ಸಾಮಿ, ತಯಾ ಪಞ್ಚಸು ಸಕಟಸತೇಸು ಉತ್ತಾರಿತೇಸು ಏಕೇಕಸ್ಸ ಸಕಟಸ್ಸ ದ್ವೇ ದ್ವೇ ಕಹಾಪಣೇ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಯಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಪುರಿಸಾ ಪುರಿಮಸಕಟೇಸು ಯೋಜೇಸುಂ। ಅಥ ನಂ ಏಕವೇಗೇನೇವ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಥಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಏತೇನುಪಾಯೇನ ಸಬ್ಬಸಕಟಾನಿ ಉತ್ತಾರೇಸಿ।

ಸತ್ಥವಾಹಪುತ್ತೋ ಏಕೇಕಸ್ಸ ಸಕಟಸ್ಸ ಏಕೇಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತಾನಿ ಭಣ್ಡಿಕಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಗಲೇ ಬನ್ಧಿ। ಸೋ "ಅಯಂ ಮಯ್ಹಂ ಯಥಾಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಂ ಭತಿಂ ನ ದೇತಿ, ನ ದಾನಿಸ್ಸ ಗನ್ತುಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬಪುರಿಮಸಕಟಸ್ಸ ಪುರತೋ ಮಗ್ಗಂ ನಿವಾರೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಪನೇತುಂ ವಾಯಮನ್ತಾಪಿ ನಂ ಅಪನೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ಸತ್ಥವಾಹಪುತ್ತೋ "ಜಾನಾತಿ ಮಞ್ಞೇ ಏಸ ಅತ್ತನೋ ಭತಿಯಾ ಊನಭಾವ"ನ್ತಿ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಸಕಟೇ ದ್ವೇ ದ್ವೇ ಕತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸಭಣ್ಡಿಕಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ "ಅಯಂ ತೇ ಸಕಟುತ್ತರಣಭತೀ"ತಿ ಗೀವಾಯಂ ಲಗ್ಗೇಸಿ। ಸೋ ಸಹಸ್ಸಭಣ್ಡಿಕಂ ಆದಾಯ ಮಾತು ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಗಾಮದಾರಕಾ "ಕಿಂ ನಾಮೇತಂ ಅಯ್ಯಿಕಾಕಾಳಕಸ್ಸ ಗಲೇ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಸೋ ತೇ ಅನುಬನ್ಧಿತ್ವಾ ದೂರತೋವ ಪಲಾಪೇನ್ತೋ ಮಾತು ಸನ್ತಿಕಂ ಗತೋ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಪನ ಸಕಟಸತಾನಂ ಉತ್ತಾರಿತತ್ತಾ ರತ್ತೇಹಿ ಅಕ್ಖೀಹಿ ಕಿಲನ್ತರೂಪೋ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ। ಅಯ್ಯಿಕಾ ತಸ್ಸ ಗೀವಾಯ ಸಹಸ್ಸತ್ಥವಿಕಂ ದಿಸ್ವಾ "ತಾತ, ಅಯಂ ತೇ ಕಹಂ ಲದ್ಧಾ"ತಿ ಗೋಪಾಲಕದಾರಕೇ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಸುತ್ವಾ "ತಾತ, ಕಿಂ ಅಹಂ ತಯಾ ಲದ್ಧಭತಿಯಾ ಜೀವಿತುಕಾಮಾ, ಕಿಂಕಾರಣಾ ಏವರೂಪಂ ದುಕ್ಖಂ ಅನುಭೋಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉಣ್ಹೋದಕೇನ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಸಕಲಸರೀರಂ ತೇಲೇನ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪಾಯೇತ್ವಾ ಸಪ್ಪಾಯಂ ಭೋಜನಂ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಜೀವಿತಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸದ್ಧಿಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತಾ।

ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಇದಾನೇವ ಅಸಮಧುರೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಸಮಧುರೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೯. "ಯತೋ ಯತೋ ಗರು ಧುರಂ, ಯತೋ ಗಮ್ಭೀರವತ್ತನೀ।
ತದಾಸ್ಸು ಕಣ್ಹಂ ಯುಞ್ಜನ್ತಿ, ಸ್ವಾಸ್ಸು ತಂ ವಹತೇ ಧುರ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯತೋ ಯತೋ ಗರು ಧುರ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಧುರಂ ಗರು ಭಾರಿಯಂ ಹೋತಿ, ಅಞ್ಞೇ ಬಲಿಬದ್ದಾ ಉಕ್ಖಿಪಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। **ಯತೋ ಗಮ್ಭೀರವತ್ತನೀ**ತಿ ವತ್ತನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ವತ್ತನೀ, ಮಗ್ಗಸ್ಸೇತಂ ನಾಮಂ, ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಉದಕಚಿಕ್ಖಲ್ಲಮಹನ್ತತಾಯ ವಾ ವಿಸಮಚ್ಛಿನ್ನತಟಭಾವೇನ ವಾ ಮಗ್ಗೋ ಗಮ್ಭೀರೋ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತದಾಸ್ಸು ಕಣ್ಹಂ ಯುಞ್ಜನ್ತೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಅಸ್ಸೂ**ತಿ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ, ತದಾ ಕಣ್ಹಂ ಯುಞ್ಜನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯದಾ ಧುರಞ್ಚ ಗರು ಹೋತಿ ಮಗ್ಗೋ ಚ ಗಮ್ಭೀರೋ, ತದಾ ಅಞ್ಞೇ ಬಲಿಬದ್ದೇ ಅಪನೇತ್ವಾ ಕಣ್ಹಮೇವ ಯೋಜೇನ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಸ್ವಾಸ್ಸು ತಂ ವಹತೇ ಧುರ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ **ಅಸ್ಸೂ**ತಿ ನಿಪಾತಮತ್ತಮೇವ, ಸೋ ತಂ ಧುರಂ ವಹತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏವಂ ಭಗವಾ "ತದಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಣ್ಹೋವ ತಂ ಧುರಂ ವಹತೀ"ತಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮಹಲ್ಲಿಕಾ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾ ಅಹೋಸಿ, ಅಯ್ಯಿಕಾಕಾಳಕೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕಣ್ಹಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೩೦] ೧೦. ಮುನಿಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಮಾ ಮುನಿಕಸ್ಸ ಪಿಹಯೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಥುಲ್ಲಕುಮಾರಿಕಾಪಲೋಭನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಂ ತೇರಸಕನಿಪಾತೇ **ಚೂಳನಾರದಕಸ್ಸಪಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೧೩.೪೦ ಆದಯೋ) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸತ್ಥಾ ಪನ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯಾ"ತಿ? "ಥುಲ್ಲಕುಮಾರಿಕಾಪಲೋಭನಂ ಭನ್ತೇ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಭಿಕ್ಖು ಏಸಾ ತವ ಅನತ್ಥಕಾರಿಕಾ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತ್ವಂ ಇಮಿಸ್ಸಾ ವಿವಾಹದಿವಸೇ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ವಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಉತ್ತರಿಭಙ್ಗಭಾವಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕೇ ಏಕಸ್ಸ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಗೋಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ "ಮಹಾಲೋಹಿತೋ"ತಿ ನಾಮೇನ, ಕನಿಟ್ಠಭಾತಾಪಿಸ್ಸ ಚೂಳಲೋಹಿತೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ತೇಯೇವ ದ್ವೇ ಭಾತಿಕೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ಕಮ್ಮಧುರಂ ವತ್ತತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಕುಲೇ ಏಕಾ ಕುಮಾರಿಕಾ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಏಕೋ ನಗರವಾಸೀ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಸ್ಸ ವಾರೇಸಿ। ತಸ್ಸಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ "ಕುಮಾರಿಕಾಯ ವಿವಾಹಕಾಲೇ ಆಗತಾನಂ ಪಾಹುನಕಾನಂ ಉತ್ತರಿಭಙ್ಗೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಯಾಗುಭತ್ತಂ ದತ್ವಾ ಮುನಿಕಂ ನಾಮ ಸೂಕರಂ ಪೋಸೇಸುಂ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಚೂಳಲೋಹಿತೋ ಭಾತರಂ ಪುಚ್ಛಿ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ಕಮ್ಮಧುರಂ ವತ್ತಮಾನಂ ಅಮ್ಹೇ ದ್ವೇ ಭಾತಿಕೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ವತ್ತತಿ, ಇಮೇ ಪನ ಅಮ್ಹಾಕಂ ತಿಣಪಲಾಲಾದೀನೇವ ದೇನ್ತಿ, ಸೂಕರಂ ಯಾಗುಭತ್ತೇನ ಪೋಸೇನ್ತಿ, ಕೇನ ನು ಖೋ ಕಾರಣೇನ ಏಸ ಏತಂ ಲಭತೀ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಭಾತಾ "ತಾತ ಚೂಳಲೋಹಿತ, ಮಾ ತ್ವಂ ಏತಸ್ಸ ಭೋಜನಂ ಪಿಹಯಿ, ಅಯಂ ಸೂಕರೋ ಮರಣಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜತಿ। ಏತಿಸ್ಸಾ ಹಿ ಕುಮಾರಿಕಾಯ ವಿವಾಹಕಾಲೇ ಆಗತಾನಂ ಪಾಹುನಕಾನಂ ಉತ್ತರಿಭಙ್ಗೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಇಮೇ ಏತಂ ಸೂಕರಂ ಪೋಸೇನ್ತಿ, ಇತೋ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ತೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಆಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅಥ ನಂ ಸೂಕರಂ ಪಾದೇಸು ಗಹೇತ್ವಾ ಕಡ್ಢನ್ತಾ ಹೇಟ್ಠಾಮಞ್ಚತೋ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಪಾಹುನಕಾನಂ ಸೂಪಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಕರಿಯಮಾನಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೦. “ಮಾ ಮುನಿಕಸ್ಸ ಪಿಹಯಿ, ಆತುರನ್ನಾನಿ ಭುಞ್ಜತಿ।
ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕೋ ಭುಸಂ ಖಾದ, ಏತಂ ದೀಘಾಯುಲಕ್ಖಣ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಾ ಮುನಿಕಸ್ಸ ಪಿಹಯೀ**ತಿ ಮುನಿಕಸ್ಸ ಭೋಜನೇ ಪಿಹಂ ಮಾ ಉಪ್ಪಾದಯಿ, “ಏಸ ಮುನಿಕೋ ಸುಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜತೀ”ತಿ ಮಾ ಮುನಿಕಸ್ಸ ಪಿಹಯಿ, “ಕದಾ ನು ಖೋ ಅಹಮ್ಪಿ ಏವಂ ಸುಖಿತೋ ಭವೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ ಮಾ ಮುನಿಕಭಾವಂ ಪತ್ಥಯಿ। ಅಯಞ್ಹಿ ಆತುರನ್ನಾನಿ ಭುಞ್ಜತಿ। **ಆತುರನ್ನಾನೀ**ತಿ ಮರಣಭೋಜನಾನಿ। **ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕೋ ಭುಸಂ ಖಾದಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ಭೋಜನೇ ನಿರುಸ್ಸುಕ್ಕೋ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಲದ್ಧಂ ಭುಸಂ ಖಾದ। **ಏತಂ ದೀಘಾಯುಲಕ್ಖಣ**ನ್ತಿ ಏತಂ ದೀಘಾಯುಭಾವಸ್ಸ ಕಾರಣಂ। ತತೋ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ತೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಆಗಮಿಂಸು, ಮುನಿಕಂ ಘಾತೇತ್ವಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇಹಿ ಪಚಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚೂಳಲೋಹಿತಂ ಆಹ “ದಿಟ್ಠೋ ತೇ, ತಾತ, ಮುನಿಕೋ”ತಿ। ದಿಟ್ಠಂ ಮೇ, ಭಾತಿಕ, ಮುನಿಕಸ್ಸ ಭೋಜನಫಲಂ, ಏತಸ್ಸ ಭೋಜನತೋ ಸತಗುಣೇನ ಸಹಸ್ಸಗುಣೇನ ಅಮ್ಹಾಕಂ ತಿಣಪಲಾಲಭುಸಮತ್ತಮೇವ ಉತ್ತಮಞ್ಚ ಅನವಜ್ಜಞ್ಚ ದೀಘಾಯುಲಕ್ಖಣಞ್ಚಾತಿ।

ಸತ್ಥಾ “ಏವಂ ಖೋ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಇಮಂ ಕುಮಾರಿಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ವಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಉತ್ತರಿಭಙ್ಗಭಾವಂ ಗತೋ”ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ ಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಮುನಿಕಸೂಕರೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಥುಲ್ಲಕುಮಾರಿಕಾ ಏಸಾ ಏವ, ಚೂಳಲೋಹಿತೋ ಆನನ್ದೋ, ಮಹಾಲೋಹಿತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಮುನಿಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ಕುರುಙ್ಗವಗ್ಗೋ ತತಿಯೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಕುರುಙ್ಗಂ ಕುಕ್ಕುರಞ್ಚೇವ, ಭೋಜಾಜಾನೀಯಞ್ಚ ಆಜಞ್ಞಂ।
ತಿತ್ಥಂ ಮಹಿಳಾಮುಖಾಭಿಣ್ಹಂ, ನನ್ದಿಕಣ್ಹಞ್ಚ ಮುನಿಕನ್ತಿ॥

೪. ಕುಲಾವಕವಗ್ಗೋ

[೩೧] ೧. ಕುಲಾವಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕುಲಾವಕಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪೀತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿತೋ ಕಿರ ದ್ವೇ ಸಹಾಯಕಾ ದಹರಭಿಕ್ಖೂ ಜನಪದಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಫಾಸುಕಟ್ಠಾನೇ ಯಥಾಜ್ಝಾಸಯಂ ವಸಿತ್ವಾ “ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಪುನ ತತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಜೇತವನಾಭಿಮುಖಾ ಪಾಯಿಂಸು। ಏಕಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಪರಿಸ್ಸಾವನಂ ಅತ್ಥಿ, ಏಕಸ್ಸ ನತ್ಥಿ। ದ್ವೇಪಿ ಏಕತೋ ಪಾನೀಯಂ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಪಿವನ್ತಿ। ತೇ ಏಕದಿವಸಂ ವಿವಾದಂ ಅಕಂಸು। ಪರಿಸ್ಸಾವನಸಾಮಿಕೋ ಇತರಸ್ಸ ಪರಿಸ್ಸಾವನಂ ಅದತ್ವಾ ಸಯಮೇವ ಪಾನೀಯಂ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಪಿವಿ, ಇತರೋ ಪನ ಪರಿಸ್ಸಾವನಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಪಿಪಾಸಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಅಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಜೇತವನಂ ಪತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ “ಕುತೋ ಆಗತತ್ಥಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಭನ್ತೇ, ಮಯಂ ಕೋಸಲಜನಪದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕೇ ವಸಿತ್ವಾ ತತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಆಗತಾ”ತಿ। “ಕಚ್ಚಿ ಪನ ವೋ ಸಮಗ್ಗಾ ಆಗತತ್ಥಾ”ತಿ? ಅಪರಿಸ್ಸಾವನಕೋ ಆಹ “ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ವಿವಾದಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿಸ್ಸಾವನಂ ನಾದಾಸೀ”ತಿ। ಇತರೋಪಿ ಆಹ “ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾವ ಜಾನಂ ಸಪಾಣಕಂ ಉದಕಂ ಪಿವೀ”ತಿ। “ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಜಾನಂ ಸಪಾಣಕಂ ಉದಕಂ ಪಿವೀ”ತಿ? “ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಅಪರಿಸ್ಸಾವಿತಂ ಉದಕಂ ಪಿವಿನ್ತಿ । ಸತ್ಥಾ “ಭಿಕ್ಖು

ಪುಬ್ಬೇ ಪಣ್ಡಿತಾ ದೇವನಗರೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತಾ ಯುದ್ಧಪರಾಜಿತಾ ಸಮುದ್ದಪಿಟ್ಠೇನ ಪಲಾಯನ್ತಾ 'ಇಸ್ಸರಿಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಾಣವಧಂ ನ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ತಾವ ಮಹನ್ತಂ ಯಸಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಸುಪಣ್ಣಪೋತಕಾನಂ ಜೀವಿತಂ ದತ್ವಾ ರಥಂ ನಿವತ್ತಯಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಮಗಧರಟ್ಠೇ ರಾಜಗಹೇ ಏಕೋ ಮಾಗಧರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಯಥಾ ಏತರಹಿ ಸಕ್ಕೋ ಪುರಿಮತ್ತಭಾವೇ ಮಗಧರಟ್ಠೇ ಮಚಲಗಾಮಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಏವಂ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಮಚಲಗಾಮಕೇ ಮಹಾಕುಲಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ ಚಸ್ಸ "ಮಘಕುಮಾರೋ"ತ್ವೇವ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ "ಮಘಮಾಣವೋ"ತಿ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಸಮಾನಜಾತಿಕಕುಲತೋ ದಾರಿಕಂ ಆನಯಿಂಸು। ಸೋ ಪುತ್ತಧೀತಾಹಿ ವಡ್ಢಮಾನೋ ದಾನಪತಿ ಅಹೋಸಿ, ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ ರಕ್ಖತಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಗಾಮೇ ತೇತ್ತಿಂಸೇವ ಕುಲಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ತೇಪಿ ತೇತ್ತಿಂಸ ಕುಲಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಏಕದಿವಸಂ ಗಾಮಮಜ್ಝೇ ಠತ್ವಾ ಗಾಮಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಠಿತಟ್ಠಾನೇ ಪಾದೇಹಿ ಪಂಸುಂ ವಿಯೂಹಿತ್ವಾ ತಂ ಪದೇಸಂ ರಮಣೀಯಂ ಕತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ಅಥಞ್ಞೋ ಏಕೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಠಿತೋ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಪರಂ ಠಾನಂ ರಮಣೀಯಂ ಕತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ತತ್ರಾಪಿ ಅಞ್ಞೋ ಠಿತೋ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಪರಮ್ಪಿ ಅಪರಮ್ಪೀತಿ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಠಿತಟ್ಠಾನಂ ರಮಣೀಯಂ ಕತ್ವಾ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರೇಸಿ, ಮಣ್ಡಪಮ್ಪಿ ಅಪನೇತ್ವಾ ಸಾಲಂ ಕಾರೇಸಿ, ತತ್ಥ ಫಲಕಾಸನಾನಿ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ ಪಾನೀಯಚಾಟಿಂ ಠಪೇಸಿ।

ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ತೇಪಿ ತೇತ್ತಿಂಸಜನಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಸಮಾನಚ್ಛನ್ದಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಞ್ಚಸು ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋನ್ತೋ ವಿಚರತಿ। ತೇಪಿ ತೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋನ್ತಾ ಕಾಲಸ್ಸೇವ ವುಟ್ಠಾಯ ವಾಸಿಫರಸುಮುಸಲಹತ್ಥಾ ಚತುಮಹಾಪಥಾದೀಸು ಮುಸಲೇನ ಪಾಸಾಣೇ ಉಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಪವಟ್ಟೇನ್ತಿ, ಯಾನಾನಂ ಅಕ್ಖಪಟಿಘಾತರುಕ್ಖೇ ಹರನ್ತಿ, ವಿಸಮಂ ಸಮಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಸೇತುಂ ಅತ್ಥರನ್ತಿ, ಪೋಕ್ಖರಣಿಯೋ ಖಣನ್ತಿ, ಸಾಲಂ ಕರೋನ್ತಿ, ದಾನಾನಿ ದೇನ್ತಿ, ಸೀಲಾನಿ ರಕ್ಖನ್ತಿ। ಏವಂ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಸಕಲಗಾಮವಾಸಿನೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ಸೀಲಾನಿ ರಕ್ಖಿಂಸು।

ಅಥ ನೇಸಂ ಗಾಮಭೋಜಕೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಹಂ ಪುಬ್ಬೇ ಏತೇಸು ಸುರಂ ಪಿವನ್ತೇಸು ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತೇಸು ಚಾಟಿಕಹಾಪಣಾದಿವಸೇನ ಚೇವ ದಣ್ಡಬಲಿವಸೇನ ಚ ಧನಂ ಲಭಾಮಿ, ಇದಾನಿ ಪನ ಮಘೋ ಮಾಣವೋ ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಾಪೇತಿ, ತೇಸಂ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದೀನಿ ಕಾತುಂ ನ ದೇತಿ, ಇದಾನಿ ಪನ ತೇ ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ ನ ರಕ್ಖಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಕುದ್ಧೋ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ದೇವ, ಬಹೂ ಚೋರಾ ಗಾಮಘಾತಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತೀ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಗಚ್ಛ, ತೇ ಆನೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಆನೇತ್ವಾ "ಆನೀತಾ, ದೇವ, ಚೋರಾ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ ತೇಸಂ ಕಮ್ಮಂ ಅಸೋಧೇತ್ವಾವ "ಹತ್ಥಿನಾ ನೇ ಮದ್ದಾಪೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತತೋ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಂ ಆನಯಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತೇಸಂ ಓವಾದಂ ಅದಾಸಿ "ತುಮ್ಹೇ ಸೀಲಾನಿ ಆವಜ್ಜೇಥ, ಪೇಸುಞ್ಞಕಾರಕೇ ಚ ರಞ್ಞೇ ಚ ಹತ್ಥಿಮ್ಹಿ ಚ ಅತ್ತನೋ ಸರೀರೇ ಚ ಏಕಸದಿಸಮೇವ ಮೇತ್ತಂ ಭಾವೇಥಾ"ತಿ। ತೇ ತಥಾ ಅಕಂಸು। ಅಥ ನೇಸಂ ಮದ್ದನತ್ಥಾಯ ಹತ್ಥಿಂ ಉಪನೇಸುಂ। ಸೋ ಉಪನೀಯಮಾನೋಪಿ ನ ಉಪಗಚ್ಛತಿ, ಮಹಾವಿರವಂ ವಿರವಿತ್ವಾ ಪಲಾಯತಿ। ಅಞ್ಞಂ ಅಞ್ಞಂ ಹತ್ಥಿಂ ಆನಯಿಂಸು, ತೇಪಿ ತಥೇವ ಪಲಾಯಿಂಸು।

ರಾಜಾ "ಏತೇಸಂ ಹತ್ಥೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಓಸಧಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ವಿಚಿನಥಾ"ತಿ ಆಹ। ವಿಚಿನನ್ತಾ ಅದಿಸ್ವಾ "ನತ್ಥಿ, ದೇವಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ತೇನ ಹಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಮನ್ತಂ ಪರಿವತ್ತೇಸ್ಸನ್ತಿ, ಪುಚ್ಛಥ ನೇ "ಅತ್ಥಿ ವೋ ಪರಿವತ್ತನಮನ್ತೋ"ತಿ? ರಾಜಪುರಿಸಾ ಪುಚ್ಛಿಂಸು, ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಪುರಿಸಾ "ಅತ್ಥಿ ಕಿರ, ದೇವಾ"ತಿ ಆರೋಚಯಿಂಸು, ರಾಜಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಜಾನನಮನ್ತಂ ಕಥೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅವೋಚ "ದೇವ, ಅಞ್ಞೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಮನ್ತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅಮ್ಹೇ

ಪನ ತೇತ್ತಿಂಸಮತ್ತಾ ಜನಾ ಪಾಣಂ ನ ಹನಾಮ, ಅದಿನ್ನಂ ನಾದಿಯಾಮ, ಮಿಚ್ಛಾಚಾರಂ ನ ಚರಾಮ, ಮುಸಾವಾದಂ ನ ಭಣಾಮ, ಮಜ್ಜಂ ನ ಪಿವಾಮ, ಮೇತ್ತಂ ಭಾವೇಮ, ದಾನಂ ದೇಮ, ಮಗ್ಗಂ ಸಮಂ ಕರೋಮ, ಪೋಕ್ಖರಣಿಯೋ ಖಣಾಮ, ಸಾಲಂ ಕರೋಮ, ಅಯಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಮನ್ತೋ ಚ ಪರಿತ್ತಞ್ಚ ವುಡ್ಢಿ ಚಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ತೇಸಂ ಪಸನ್ನೋ ಪೇಸುಞ್ಞಕಾರಕಸ್ಸ ಸಬ್ಬಂ ಗೇಹವಿಭವಂ ತಞ್ಚ ತೇಸಂಯೇವ ದಾಸಂ ಕತ್ವಾ ಅದಾಸಿ, ತಂ ಹತ್ಥಿಞ್ಚ ಗಾಮಞ್ಚ ತೇಸಂಯೇವ ಅದಾಸಿ।

ತೇ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಥಾರುಚಿಯಾ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋನ್ತಾ "ಚತುಮಹಾಪಥೇ ಮಹನ್ತಂ ಸಾಲಂ ಕಾರೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವಡ್ಢಕಿಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಸಾಲಂ ಪಟ್ಠಪೇಸುಂ। ಮಾತುಗಾಮೇಸು ಪನ ವಿಗತಚ್ಛನ್ದತಾಯ ತಸ್ಸಾ ಸಾಲಾಯ ಮಾತುಗಾಮಾನಂ ಪತ್ತಿಂ ನಾದಂಸು। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಸುಧಮ್ಮಾ, ಚಿತ್ತಾ, ನನ್ದಾ, ಸುಜಾತಿ ಚತಸ್ಸೋ ಇತ್ಥಿಯೋ ಹೋನ್ತಿ। ತಾಸು ಸುಧಮ್ಮಾ ವಡ್ಢಕಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ "ಭಾತಿಕ, ಇಮಿಸ್ಸಾ ಸಾಲಾಯ ಮಂ ಜೇಟ್ಠಿಕಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಲಞ್ಜಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪಠಮಮೇವ ಕಣ್ಣಿಕಾರುಕ್ಖಂ ಸುಕ್ಖಾಪೇತ್ವಾ ತಚ್ಛೇತ್ವಾ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಕಣ್ಣಿಕಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ವತ್ಥೇನ ಪಲಿವೇಠೇತ್ವಾ ಠಪೇಸಿ। ಅಥ ಸಾಲಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಕಣ್ಣಿಕಾರೋಪನಕಾಲೇ "ಅಹೋ, ಅಯ್ಯಾ, ಏಕಂ ನ ಸರಿಮ್ಹಾ"ತಿ ಆಹ। "ಕಿಂ ನಾಮ, ಭೋ"ತಿ। "ಕಣ್ಣಿಕಾ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। "ಹೋತು ಆಹರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ? "ಇದಾನಿ ಛಿನ್ನರುಕ್ಖೇನ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಪುಬ್ಬೇಯೇವ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ತಚ್ಛೇತ್ವಾ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಠಪಿತಕಣ್ಣಿಕಾ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। "ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ? "ಸಚೇ ಕಸ್ಸಚಿ ಗೇಹೇ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಠಪಿತಾ ವಿಕ್ಕಾಯಿಕಕಣ್ಣಿಕಾ ಅತ್ಥಿ, ಸಾ ಪರಿಯೇಸಿತಬ್ಬಾ"ತಿ। ತೇ ಪರಿಯೇಸನ್ತಾ ಸುಧಮ್ಮಾಯ ಗೇಹೇ ದಿಸ್ವಾ ಮೂಲೇನ ನ ಲಭಿಂಸು। "ಸಚೇ ಮಂ ಸಾಲಾಯ ಪತ್ತಿಕಂ ಕರೋಥ, ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ ಮಯಂ ಮಾತುಗಾಮಾನಂ ಪತ್ತಿಂ ದಮ್ಮಾ"ತಿ ಆಹಂಸು।

ಅಥ ನೇ ವಡ್ಢಕೀ ಆಹ "ಅಯ್ಯಾ, ತುಮ್ಹೇ ಕಿಂ ಕಥೇಥ, ಠಪೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಅಞ್ಞಂ ಮಾತುಗಾಮರಹಿತಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಗಣ್ಹಥ ಕಣ್ಣಿಕಂ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಮ್ಮಂ ನಿಟ್ಠಂ ಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಕಣ್ಣಿಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಾಲಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಆಸನಫಲಕಾನಿ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ ಪಾನೀಯಚಾಟಿಯೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಯಾಗುಭತ್ತಂ ನಿಬನ್ಧಿಂಸು। ಸಾಲಂ ಪಾಕಾರೇನ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋಪಾಕಾರೇ ವಾಲುಕಂ ಆಕಿರಿತ್ವಾ ಬಹಿಪಾಕಾರೇ ತಾಲಪನ್ತಿಯೋ ರೋಪೇಸುಂ। ಚಿತ್ತಾಪಿ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಉಯ್ಯಾನಂ ಕಾರೇಸಿ, "ಪುಪ್ಫೂಪಗಫಲೂಪಗರುಕ್ಖೋ ಅಸುಕೋ ನಾಮ ತಸ್ಮಿಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ ನಾಹೋಸಿ। ನನ್ದಾಪಿ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಕಾರೇಸಿ ಪಞ್ಚವಣ್ಣೇಹಿ ಪದುಮೇಹಿ ಸಞ್ಛನ್ನಂ ರಮಣೀಯಂ। ಸುಜಾ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಕಾಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಾತು ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಪಿತು ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಕುಲೇ ಜೇಟ್ಠಾಪಚಾಯಿಕಕಮ್ಮಂ ಸಚ್ಚವಾಚಂ ಅಫರುಸವಾಚಂ ಅಪಿಸುಣವಾಚಂ ಮಚ್ಛೇರವಿನಯನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ಸತ್ತ ವತಪದಾನಿ ಪೂರೇತ್ವಾ -

"ಮಾತಾಪೇತ್ತಿಭರಂ ಜನ್ತುಂ, ಕುಲೇ ಜೇಟ್ಠಾಪಚಾಯಿನಂ।
ಸಣ್ಹಂ ಸಖಿಲಸಮ್ಭಾಸಂ, ಪೇಸುಣೇಯ್ಯಪ್ಪಹಾಯಿನಂ॥

"ಮಚ್ಛೇರವಿನಯೇ ಯುತ್ತಂ, ಸಚ್ಚಂ ಕೋಧಾಭಿಭುಂ ನರಂ।
ತಂ ವೇ ದೇವಾ ತಾವತಿಂಸಾ, ಆಹು ಸಪ್ಪುರಿಸೋ ಇತೀ"ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೨೫೭) -

ಏವಂ ಪಸಂಸಿಯಭಾವಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಪರಿಯೋಸಾನೇ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತೇಪಿಸ್ಸ ಸಹಾಯಾ ತತ್ಥೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಅಸುರಾ ಪಟಿವಸನ್ತಿ। ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ "ಕಿಂ ನೋ ಸಾಧಾರಣೇನ ರಜ್ಜೇನಾ"ತಿ ಅಸುರೇ ದಿಬ್ಬಪಾನಂ ಪಾಯೇತ್ವಾ ಮತ್ತೇ ಸಮಾನೇ ಪಾದೇಸು ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಸಿನೇರುಪಬ್ಬತಪಾದೇ ಖಿಪಾಪೇಸಿ। ತೇ ಅಸುರಭವನಮೇವ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿಂಸು।

ಅಸುರಭವನಂ ನಾಮ ಸಿನೇರುಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಿಮತಲೇ ತಾವತಿಂಸದೇವಲೋಕಪ್ಪಮಾಣಮೇವ, ತತ್ಥ ದೇವಾನಂ ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕೋ ವಿಯ ಚಿತ್ತಪಾಟಲಿ ನಾಮ ಕಪ್ಪಟ್ಠಿಯರುಕ್ಖೋ ಹೋತಿ। ತೇ ಚಿತ್ತಪಾಟಲಿಯಾ ಪುಪ್ಫಿತಾಯ ಜಾನನ್ತಿ "ನಾಯಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದೇವಲೋಕೋ, ದೇವಲೋಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕೋ ಪುಪ್ಫತೀ"ತಿ। ಅಥ ತೇ "ಜರಸಕ್ಕೋ ಅಮ್ಹೇ ಮತ್ತೇ ಕತ್ವಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದಪಿಟ್ಠೇ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದೇವನಗರಂ ಗಣ್ಹಿ, ತೇ ಮಯಂ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಯುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದೇವನಗರಮೇವ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಕಿಪಿಲ್ಲಿಕಾ ವಿಯ ಥಮ್ಭಂ ಸಿನೇರುಂ ಅನುಸಞ್ಚರಮಾನಾ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು। ಸಕ್ಕೋ "ಅಸುರಾ ಕಿರ ಉಟ್ಠಿತಾ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಸಮುದ್ದಪಿಟ್ಠೇಯೇವ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಯುಜ್ಝಮಾನೋ ತೇಹಿ ಪರಾಜಿತೋ ದಿಯಡ್ಢಯೋಜನಸತಿಕೇನ ವೇಜಯನ್ತರಥೇನ ದಕ್ಖಿಣಸಮುದ್ದಸ್ಸ ಮತ್ಥಕೇನ ಪಲಾಯಿತುಂ ಆರದ್ಧೋ। ಅಥಸ್ಸ ರಥೋ ಸಮುದ್ದಪಿಟ್ಠೇನ ವೇಗೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸಿಮ್ಬಲಿವನಂ ಪಕ್ಖನ್ತೋ, ತಸ್ಸ ಗಮನಮಗ್ಗೇ ಸಿಮ್ಬಲಿವನಂ ನಳವನಂ ವಿಯ ಛಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಛಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಮುದ್ದಪಿಟ್ಠೇ ಪತತಿ। ಸುಪಣ್ಣಪೋತಕಾ ಸಮುದ್ದಪಿಟ್ಠೇ ಪರಿಪತನ್ತಾ ಮಹಾವಿರವಂ ರವಿಂಸು। ಸಕ್ಕೋ ಮಾತಲಿಂ ಪುಚ್ಛಿ "ಸಮ್ಮ ಮಾತಲಿ, ಕಿಂ ಸದ್ದೋ ನಾಮೇಸ, ಅತಿಕಾರುಞ್ಞರವೋ ವತ್ತತೀ"ತಿ? "ದೇವ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ರಥವೇಗೇನ ವಿಚುಣ್ಣಿತೇ ಸಿಮ್ಬಲಿವನೇ ಪತನ್ತೇ ಸುಪಣ್ಣಪೋತಕಾ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತಾ ಏಕವಿರವಂ ವಿರವನ್ತೀ"ತಿ।

ಮಹಾಸತ್ತೋ "ಸಮ್ಮ ಮಾತಲಿ, ಮಾ ಅಮ್ಹೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಏತೇ ಕಿಲಮನ್ತು, ನ ಮಯಂ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಾಣವಧಕಮ್ಮಂ ಕರೋಮ, ಏತೇಸಂ ಪನ ಅತ್ಥಾಯ ಮಯಂ ಜೀವಿತಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಅಸುರಾನಂ ದಸ್ಸಾಮ, ನಿವತ್ತಯೇತಂ ರಥ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೧. "ಕುಲಾವಕಾ ಮಾತಲಿ ಸಿಮ್ಬಲಿಸ್ಮಿಂ, ಈಸಾಮುಖೇನ ಪರಿವಜ್ಜಯಸ್ಸು।
ಕಾಮಂ ಚಜಾಮ ಅಸುರೇಸು ಪಾಣಂ, ಮಾಮೇ ದಿಜಾ ವಿಕುಲಾವಾ ಅಹೇಸು"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕುಲಾವಕಾ**ತಿ ಸುಪಣ್ಣಪೋತಕಾ। **ಮಾತಲೀ**ತಿ ಸಾರಥಿಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ। **ಸಿಮ್ಬಲಿಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಪಸ್ಸ ಏತೇ ಸಿಮ್ಬಲಿರುಕ್ಖೇ ಓಲಮ್ಬನ್ತಾ ಠಿತಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಈಸಾಮುಖೇನ ಪರಿವಜ್ಜಯಸ್ಸೂ**ತಿ ಏತೇ ಏತಸ್ಸ ರಥಸ್ಸ ಈಸಾಮುಖೇನ ಯಥಾ ನ ಹಞ್ಞನ್ತಿ, ಏವಂ ತೇ ಪರಿವಜ್ಜಯಸ್ಸು। **ಕಾಮಂ ಚಜಾಮ ಅಸುರೇಸು ಪಾಣ**ನ್ತಿ ಯದಿ ಅಮ್ಹೇಸು ಅಸುರಾನಂ ಪಾಣಂ ಚಜನ್ತೇಸು ಏತೇಸಂ ಸೋತ್ಥಿ ಹೋತಿ, ಕಾಮಂ ಚಜಾಮ ಏಕಂಸೇನೇವ ಮಯಂ ಅಸುರೇಸು ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಾಣಂ ಚಜಾಮ। **ಮಾಮೇ ದಿಜಾ ವಿಕುಲಾವಾ ಅಹೇಸು**ನ್ತಿ ಇಮೇ ಪನ ದಿಜಾ ಇಮೇ ಗರುಳಪೋತಕಾ ವಿದ್ಧಸ್ತವಿಚುಣ್ಣಿತಕುಲಾವಕತಾಯ ವಿಕುಲಾವಾ ಮಾ ಅಹೇಸುಂ, ಮಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದುಕ್ಖಂ ಏತೇಸಂ ಉಪರಿ ಖಿಪ, ನಿವತ್ತಯ ನಿವತ್ತಯ ರಥನ್ತಿ। ಮಾತಲಿಸಙ್ಗಾಹಕೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ರಥಂ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ಮಗ್ಗೇನ ದೇವಲೋಕಾಭಿಮುಖಂ ಅಕಾಸಿ। ಅಸುರಾ ಪನ ತಂ ನಿವತ್ತಯಮಾನಮೇವ ದಿಸ್ವಾ "ಅದ್ಧಾ ಅಞ್ಞೇಹಿಪಿ ಚಕ್ಕವಾಳೇಹಿ ಸಕ್ಕಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಬಲಂ ಲಭಿತ್ವಾ ರಥೋ ನಿವತ್ತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಮರಣಭಯಭೀತಾ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಅಸುರಭವನಮೇವ ಪವಿಸಿಂಸು।

ಸಕ್ಕೋಪಿ ದೇವನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ದ್ವೀಸು ದೇವಲೋಕೇಸು ದೇವಗಣೇನ ಪರಿವುತೋ ನಗರಮಜ್ಝೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಪಥವಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಯೋಜನಸಹಸ್ಸುಬ್ಬೇಧೋ ವೇಜಯನ್ತಪಾಸಾದೋ ಉಟ್ಠಹಿ। ವಿಜಯನ್ತೇ ಉಟ್ಠಿತತ್ತಾ "ವೇಜಯನ್ತೋ" ತ್ವೇವ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ಅಥ ಸಕ್ಕೋ ಪುನ ಅಸುರಾನಂ ಅನಾಗಮನತ್ಥಾಯ ಪಞ್ಚಸು ಠಾನೇಸು ಆರಕ್ಖಂ ಠಪೇಸಿ। ಯಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ -

"ಅನ್ತರಾ ದ್ವಿನ್ನಂ ಅಯುಜ್ಝಪುರಾನಂ, ಪಞ್ಚವಿಧಾ ಠಪಿತಾ ಅಭಿರಕ್ಖಾ।
ಉರಗಕರೋಟಿಪಯಸ್ಸ ಚ ಹಾರೀ, ಮದನಯುತಾ ಚತುರೋ ಚ ಮಹನ್ತಾ"ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧.೨೪೭)।

ದ್ವೇ ನಗರಾನಿಪಿ ಯುದ್ಧೇನ ಗಹೇತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯತಾಯ ಅಯುಜ್ಝಪುರಾನಿ ನಾಮ ಜಾತಾನಿ ದೇವನಗರಞ್ಚ ಅಸುರನಗರಞ್ಚ। ಯದಾ ಹಿ ಅಸುರಾ ಬಲವನ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಥ ದೇವೇಹಿ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ದೇವನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ದ್ವಾರೇ ಪಿಹಿತೇ

ಅಸುರಾನಂ ಸತಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। ಯದಾ ದೇವಾ ಬಲವನ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಥ ಅಸುರೇಹಿ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಅಸುರನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ದ್ವಾರೇ ಪಿಹಿತೇ ಸಕ್ಕಾನಂ ಸತಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। ಇತಿ ಇಮಾನಿ ದ್ವೇ ನಗರಾನಿ ಅಯುಜ್ಝಪುರಾನಿ ನಾಮ। ತೇಸಂ ಅನ್ತರಾ ಏತೇಸು ಉರಗಾದೀಸು ಪಞ್ಚಸು ಠಾನೇಸು ಸಕ್ಕೇನ ಆರಕ್ಖಾ ಠಪಿತಾ। ತತ್ಥ **ಉರಗ**-ಸದ್ದೇನ ನಾಗಾ ಗಹಿತಾ। ತೇ ಉದಕೇ ಬಲವನ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಿನೇರುಸ್ಸ ಪಠಮಾಲಿನ್ದೇ ತೇಸಂ ಆರಕ್ಖಾ। **ಕರೋಟಿ**-ಸದ್ದೇನ ಸುಪಣ್ಣಾ ಗಹಿತಾ। ತೇಸಂ ಕಿರ ಕರೋಟಿ ನಾಮ ಪಾನಭೋಜನಂ, ತೇನ ತಂ ನಾಮಂ ಲಭಿಂಸು, ದುತಿಯಾಲಿನ್ದೇ ತೇಸಂ ಆರಕ್ಖಾ। **ಪಯಸ್ಸಹಾರಿ**-ಸದ್ದೇನ ಕುಮ್ಭಣ್ಡಾ ಗಹಿತಾ। ದಾನವರಕ್ಖಸಾ ಕಿರೇತೇ, ತತಿಯಾಲಿನ್ದೇ ತೇಸಂ ಆರಕ್ಖಾ। **ಮದನಯುತ**-ಸದ್ದೇನ ಯಕ್ಖಾ ಗಹಿತಾ। ವಿಸಮಚಾರಿನೋ ಕಿರ ತೇ ಯುದ್ಧಸೋಣ್ಡಾ, ಚತುತ್ಥಾಲಿನ್ದೇ ತೇಸಂ ಆರಕ್ಖಾ। **ಚತುರೋ ಚ ಮಹನ್ತಾ**ತಿ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾರಾಜಾನೋ ವುತ್ತಾ, ಪಞ್ಚಮಾಲಿನ್ದೇ ತೇಸಂ ಆರಕ್ಖಾ। ತಸ್ಮಾ ಯದಿ ಅಸುರಾ ಕುಪಿತಾ ಆವಿಲಚಿತ್ತಾ ದೇವಪುರಂ ಉಪಯನ್ತಿ, ಪಞ್ಚವಿಧೇಸು ಯಂ ಗಿರಿನೋ ಪಠಮಂ ಪರಿಭಣ್ಡಂ, ತಂ ಉರಗಾ ಪರಿಬಾಹಿಯ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ। ಏವಂ ಸೇಸೇಸು ಸೇಸಾ।

ಇಮೇಸು ಪನ ಪಞ್ಚಸು ಠಾನೇಸು ಆರಕ್ಖಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಕ್ಕೇ ದೇವಾನಮಿನ್ದೇ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಮಾನೇ ಸುಧಮ್ಮಾ ಚವಿತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ಪಾದಪರಿಚಾರಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಕಣ್ಣಿಕಾಯ ದಿನ್ನನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಚಸ್ಸಾ ಪಞ್ಚಯೋಜನಸತಿಕಾ ಸುಧಮ್ಮಾ ನಾಮ ದೇವಸಭಾ ಉದಪಾದಿ, ಯತ್ಥ ದಿಬ್ಬಸೇತಚ್ಛತ್ತಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣೇ ಕಞ್ಚನಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕರೋತಿ। ಚಿತ್ತಾಪಿ ಚವಿತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ಪಾದಪರಿಚಾರಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಉಯ್ಯಾನಸ್ಸ ಕರಣನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಚಸ್ಸಾ ಚಿತ್ತಲತಾವನಂ ನಾಮ ಉಯ್ಯಾನಂ ಉದಪಾದಿ। ನನ್ದಾಪಿ ಚವಿತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ಪಾದಪರಿಚಾರಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಚಸ್ಸಾ ನನ್ದಾ ನಾಮ ಪೋಕ್ಖರಣೀ ಉದಪಾದಿ।

ಸುಜಾ ಪನ ಕುಸಲಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅಕತತ್ತಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅರಞ್ಞೇ ಕನ್ದರಾಯ ಬಕಸಕುಣಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ। ಸಕ್ಕೋ "ಸುಜಾ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಕತ್ಥ ನು ಖೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ"ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಆದಾಯ ದೇವಲೋಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ರಮಣೀಯಂ ದೇವನಗರಂ ಸುಧಮ್ಮಂ ದೇವಸಭಂ ಚಿತ್ತಲತಾವನಂ ನನ್ದಾಪೋಕ್ಖರಣಿಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಏತಾ ಕುಸಲಂ ಕತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಪಾದಪರಿಚಾರಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ, ತ್ವಂ ಪನ ಕುಸಲಂ ಅಕತ್ವಾ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ , ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಾಹೀ"ತಿ ತಂ ಓವದಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸು ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ನೇತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಸಾಪಿ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸೀಲಂ ರಕ್ಖತಿ। ಸಕ್ಕೋ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ "ಸಕ್ಕಾ ನು ಖೋ ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಿತು"ನ್ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಚ್ಛರೂಪೇನ ಉತ್ತಾನೋ ಹುತ್ವಾ ಪುರತೋ ನಿಪಜ್ಜಿ, ಸಾ "ಮತಮಚ್ಛಕೋ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಸೀಸೇ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ, ಮಚ್ಛೋ ನಙ್ಗುಟ್ಠಂ ಚಾಲೇಸಿ, ಅಥ ನಂ "ಜೀವತಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಸಕ್ಕೋ "ಸಾಧು ಸಾಧು, ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಿತು"ನ್ತಿ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಾ ತತೋ ಚುತಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕುಮ್ಭಕಾರಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಸಕ್ಕೋ "ಕಹಂ ನು ಖೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ"ತಿ ತತ್ಥ ನಿಬ್ಬತ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಏಳಾಲುಕಾನಂ ಯಾನಕಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಮಜ್ಝೇ ಗಾಮಸ್ಸ ಮಹಲ್ಲಕವೇಸೇನ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಏಳಾಲುಕಾನಿ ಗಣ್ಹಥ, ಏಳಾಲುಕಾನಿ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಉಗ್ಘೋಸೇಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ದೇಹಿ, ತಾತಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ಅಹಂ ಸೀಲರಕ್ಖಕಾನಂ ದಮ್ಮಿ, ತುಮ್ಹೇ ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಥಾ"ತಿ? "ಮಯಂ ಸೀಲಂ ನಾಮ ನ ಜಾನಾಮ, ಮೂಲೇನ ದೇಹೀ"ತಿ। "ನ ಮಯ್ಹಂ ಮೂಲೇನ ಅತ್ಥೋ, ಸೀಲರಕ್ಖಕಾನಞ್ಞೇವಾಹಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿ। ಮನುಸ್ಸಾ "ಕೋ ಚಾಯಂ ಏಳಾಲುಕೋ"ತಿ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಸುಜಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ "ಮಯ್ಹಂ ಆನೀತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ "ದೇಹಿ, ತಾತಾ"ತಿ ಆಹ। "ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಸಿ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ? "ಆಮ, ರಕ್ಖಾಮೀ"ತಿ। "ಇದಂ ಮಯಾ ತುಯ್ಹಮೇವ ಅತ್ಥಾಯ ಆಭತ"ನ್ತಿ ಸದ್ಧಿಂ ಯಾನಕೇನ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಸಾಪಿ ಯಾವಜೀವಂ ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಿತ್ವಾ ತತೋ ಚುತಾ ವೇಪಚಿತ್ತಿಸ್ಸ ಅಸುರಿನ್ದಸ್ಸ ಧೀತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಸೀಲಾನಿಸಂಸೇನ ಅಭಿರೂಪಾ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ವಯಪ್ಪತ್ತಕಾಲೇ "ಮಯ್ಹಂ ಧೀತಾ ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತರುಚಿತಂ ಸಾಮಿಕಂ ಗಣ್ಹತೂ"ತಿ ಅಸುರೇ

ಸನ್ನಿಪಾತೇಸಿ । ಸಕ್ಕೋ "ಕಹಂ ನು ಖೋ ಸಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ"ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತತ್ಥ ನಿಬ್ಬತ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಸುಜಾ ಚಿತ್ತರುಚಿತಂ ಸಾಮಿಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತೀ ಮಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಅಸುರವಣ್ಣಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಅಗಮಾಸಿ। ಸುಜಂ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಸನ್ನಿಪಾತಟ್ಠಾನಂ ಆನೇತ್ವಾ "ಚಿತ್ತರುಚಿತಂ ಸಾಮಿಕಂ ಗಣ್ಹಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ಸಕ್ಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಸಿನೇಹವಸೇನ ಉಪ್ಪನ್ನಪೇಮೇನ ಮಹೋಘೇನ ವಿಯ ಅಜ್ಝೋತ್ಥಟಹದಯಾ ಹುತ್ವಾ "ಅಯಂ ಮೇ ಸಾಮಿಕೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಉಪರಿ ಪುಪ್ಫದಾಮಂ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ಅಸುರಾ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಾಜಾ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಧೀತು ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಲಭತಿ , ಅಯಮೇವಸ್ಸಾ ಧೀತು ಪಿತಾಮಹತೋ ಮಹಲ್ಲಕೋ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ"ತಿ ಲಜ್ಜಮಾನಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಸೋ ತಂ ದೇವನಗರಂ ಆನೇತ್ವಾ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಾನಂ ನಾಟಿಕಾಕೋಟೀನಂ ಜೇಟ್ಠಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಏವಂ ಭಿಕ್ಖು ಪುಬ್ಬೇ ಪಣ್ಡಿತಾ ದೇವನಗರೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರಯಮಾನಾ ಅತ್ತನೋ ಜೀವಿತಂ ಪರಿಚ್ಚಜನ್ತಾಪಿ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ನ ಕರಿಂಸು, ತ್ವಂ ನಾಮ ಏವರೂಪೇ ನಿಯ್ಯಾನಿಕೇ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಪರಿಸ್ಸಾವಿತಂ ಸಪಾಣಕಂ ಉದಕಂ ಪಿವಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಗರಹಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮಾತಲಿಸಙ್ಗಾಹಕೋ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಸಕ್ಕೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕುಲಾವಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೩೨] ೨. ನಚ್ಚಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ರುದಂ ಮನುಞ್ಞನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಬಹುಭಣ್ಡಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಹೇಟ್ಠಾ **ದೇವಧಮ್ಮಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೧.೬) ವುತ್ತಸದಿಸಮೇವ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಬಹುಭಣ್ಡೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕಿಂಕಾರಣಾ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಬಹುಭಣ್ಡೋ ಜಾತೋಸೀ"ತಿ? ಸೋ ಏತ್ತಕಂ ಸುತ್ವಾವ ಕುದ್ಧೋ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ "ಇಮಿನಾ ದಾನಿ ನೀಹಾರೇನ ವಿಚರಾಮೀ"ತಿ ಸತ್ಥು ಪುರತೋ ನಗ್ಗೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ "ಧೀ ಧೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸೋ ತತೋ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಹೀನಾಯಾವತ್ತೋ। ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ "ಸತ್ಥು ನಾಮ ಪುರತೋ ಏವರೂಪಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಅಗುಣಕಥಂ ಕಥೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಪುಚ್ಛಿ। ಭನ್ತೇ, "ಸೋ ಹಿ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖು ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪುರತೋ ಚತುಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ಪಹಾಯ ಗಾಮದಾರಕೋ ವಿಯ ನಗ್ಗೋ ಠತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಜಿಗುಚ್ಛಿಯಮಾನೋ ಹೀನಾಯಾವತ್ತಿತ್ವಾ ಸಾಸನಾ ಪರಿಹೀನೋ"ತಿ ತಸ್ಸ ಅಗುಣಕಥಾಯ ನಿಸಿನ್ನಾಮ್ಹಾತಿ। ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಾಭಾವೇನ ರತನಸಾಸನಾ ಪರಿಹೀನೋ, ಪುಬ್ಬೇ ಇತ್ಥಿರತನಪಟಿಲಾಭತೋಪಿ ಪರಿಹೀನೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಪಠಮಕಪ್ಪೇ ಚತುಪ್ಪದಾ ಸೀಹಂ ರಾಜಾನಂ ಅಕಂಸು, ಮಚ್ಛಾ ಆನನ್ದಮಚ್ಛಂ, ಸಕುಣಾ ಸುವಣ್ಣಹಂಸಂ। ತಸ್ಸ ಪನ ಸುವಣ್ಣಹಂಸರಾಜಸ್ಸ ಧೀತಾ ಹಂಸಪೋತಿಕಾ ಅಭಿರೂಪಾ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ವರಂ ಅದಾಸಿ, ಸಾ ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತರುಚಿತಂ ಸಾಮಿಕಂ ವಾರೇಸಿ। ಹಂಸರಾಜಾ ತಸ್ಸಾ ವರಂ ದತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಸಕುಣೇ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇಸಿ, ನಾನಪ್ಪಕಾರಾ ಹಂಸಮೋರಾದಯೋ ಸಕುಣಗಣಾ ಸಮಾಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಮಹನ್ತೇ ಪಾಸಾಣತಲೇ ಸನ್ನಿಪತಿಂಸು। ಹಂಸರಾಜಾ "ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತರುಚಿತಂ ಸಾಮಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾತೂ"ತಿ ಧೀತರಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇಸಿ। ಸಾ ಸಕುಣಸಙ್ಘಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ಮಣಿವಣ್ಣಗೀವಂ ಚಿತ್ರಪೇಖುಣಂ ಮೋರಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಮೇ ಸಾಮಿಕೋ ಹೋತೂ"ತಿ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸಕುಣಸಙ್ಘಾ ಮೋರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಹಂಸು "ಸಮ್ಮ ಮೋರ, ಅಯಂ ರಾಜಧೀತಾ ಏತ್ತಕಾನಂ ಸಕುಣಾನಂ ಮಜ್ಝೇ ಸಾಮಿಕಂ ರೋಚೇನ್ತೀ ತಯಿ ರುಚಿಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸೀ"ತಿ। ಮೋರೋ "ಅಜ್ಜಾಪಿ ತಾವ ಮೇ ಬಲಂ ನ ಪಸ್ಸತೀ"ತಿ ಅತಿತುಟ್ಠಿಯಾ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ತಾವ ಮಹತೋ ಸಕುಣಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ಪಕ್ಖೇ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ನಚ್ಚಿತುಂ ಆರಭಿ, ನಚ್ಚನ್ತೋ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸುವಣ್ಣಹಂಸರಾಜಾ ಲಜ್ಜಿತೋ "ಇಮಸ್ಸ ನೇವ ಅಜ್ಝತ್ತಸಮುಟ್ಠಾನಾ ಹಿರೀ ಅತ್ಥಿ, ನ ಬಹಿದ್ಧಾಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಓತ್ತಪ್ಪಂ, ನಾಸ್ಸ ಭಿನ್ನಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಸ್ಸ ಮಮ ಧೀತರಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಕುಣಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೨. "ರುದಂ ಮನುಞ್ಞಂ ರುಚಿರಾ ಚ ಪಿಟ್ಠಿ, ವೇಳುರಿಯವಣ್ಣೂಪನಿಭಾ ಚ ಗೀವಾ।
ಬ್ಯಾಮಮತ್ತಾನಿ ಚ ಪೇಖುಣಾನಿ, ನಚ್ಚೇನ ತೇ ಧೀತರಂ ನೋ ದದಾಮೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ರುದಂ ಮನುಞ್ಞನ್ತಿ** ತ-ಕಾರಸ್ಸ ದ-ಕಾರೋ ಕತೋ, ರುತಂ ಮನಾಪಂ, ವಸ್ಸಿತಸದ್ದೋ ಮಧುರೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ರುಚಿರಾ ಚ ಪಿಟ್ಠೀತಿ** ಪಿಟ್ಠಿಪಿ ತೇ ಚಿತ್ರಾ ಚೇವ ಸೋಭನಾ ಚ। **ವೇಳುರಿಯವಣ್ಣೂಪನಿಭಾತಿ** ವೇಳುರಿಯಮಣಿವಣ್ಣಸದಿಸಾ। **ಬ್ಯಾಮಮತ್ತಾನೀತಿ** ಏಕಬ್ಯಾಮಪ್ಪಮಾಣಾನಿ। **ಪೇಖುಣಾನೀತಿ** ಪಿಞ್ಛಾನಿ। **ನಚ್ಚೇನ ತೇ ಧೀತರಂ ನೋ ದದಾಮೀತಿ** ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ನಚ್ಚಿತಭಾವೇನೇವ ತೇ ಏವರೂಪಸ್ಸ ನಿಲ್ಲಜ್ಜಸ್ಸ ಧೀತರಂ ನೋ ದದಾಮೀತಿ ವತ್ವಾ ಹಂಸರಾಜಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಅತ್ತನೋ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಸ್ಸ ಹಂಸಪೋತಕಸ್ಸ ಧೀತರಂ ಅದಾಸಿ। ಮೋರೋ ಹಂಸಪೋತಿಕಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಲಜ್ಜಿತ್ವಾ ತತೋವ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿ। ಹಂಸರಾಜಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಮೇವ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ಏಸ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ರತನಸಾಸನಾ ಪರಿಹೀನೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಇತ್ಥಿರತನಪಟಿಲಾಭತೋ ಪರಿಹೀನೋಯೇವಾ"ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮೋರೋ ಬಹುಭಣ್ಡಿಕೋ ಅಹೋಸಿ, ಹಂಸರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ನಚ್ಚಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೩೩] ೩. ಸಮ್ಮೋದಮಾನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸಮ್ಮೋದಮಾನಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಕಪಿಲವತ್ಥುಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ನಿಗ್ರೋಧಾರಾಮೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಚುಮ್ಬಟಕಕಲಹಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ **ಕುಣಾಲಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೨.೨೧.ಕುಣಾಲಜಾತಕ) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ತದಾ ಪನ ಸತ್ಥಾ ಞಾತಕೇ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜಾ ಞಾತಕಾನಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ವಿಗ್ಗಹೋ ನಾಮ ನ ಯುತ್ತೋ, ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾಪಿ ಹಿ ಪುಬ್ಬೇ ಸಮಗ್ಗಕಾಲೇ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತೇ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ಸೋತ್ಥಿಂ ಪತ್ತಾ ಯದಾ ವಿವಾದಮಾಪನ್ನಾ, ತದಾ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪತ್ತಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಞಾತಿರಾಜಕುಲೇಹಿ ಆಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ವಟ್ಟಕಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಅನೇಕವಟ್ಟಕಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರೋ ಅರಞ್ಞೇ ಪಟಿವಸತಿ। ತದಾ ಏಕೋ ವಟ್ಟಕಲುದ್ದಕೋ ತೇಸಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಟ್ಟಕವಸ್ಸಿತಂ ಕತ್ವಾ ತೇಸಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ತೇಸಂ ಉಪರಿ ಜಾಲಂ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪರಿಯನ್ತೇಸು ಮದ್ದನ್ತೋ ಸಬ್ಬೇ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಘರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ತೇನ ಮೂಲೇನ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತೇ ವಟ್ಟಕೇ ಆಹ - "ಅಯಂ ಸಾಕುಣಿಕೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಞಾತಕೇ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪೇತಿ, ಅಹಂ ಏಕಂ ಉಪಾಯಂ ಜಾನಾಮಿ, ಏನೇಸ ಅಮ್ಹೇ ಗಣ್ಹಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ, ಇತೋ ದಾನಿ ಪಟ್ಠಾಯ ಏತೇನ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಉಪರಿ ಜಾಲೇ ಖಿತ್ತಮತ್ತೇ ಏಕೇಕೋ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಜಾಲಕ್ಖಿಕೇ ಸೀಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಜಾಲಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಇಚ್ಛಿತಟ್ಠಾನಂ ಹರಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಣ್ಟಕಗುಮ್ಬೇ ಪಕ್ಖಿಪಥ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಹೇಟ್ಠಾ ತೇನ ತೇನ ಠಾನೇನ ಪಲಾಯಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ತೇ ಸಬ್ಬೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿಂಸು। ದುತಿಯದಿವಸೇ ಉಪರಿ ಜಾಲೇ ಖಿತ್ತೇ ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಜಾಲಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಣ್ಟಕಗುಮ್ಬೇ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸಯಂ ಹೇಟ್ಠಾಭಾಗೇನ ತತೋ ತತೋ ಪಲಾಯಿಂಸು। ಸಾಕುಣಿಕಸ್ಸ ಗುಮ್ಬತೋ ಜಾಲಂ ಮೋಚೇನ್ತಸ್ಸೇವ ವಿಕಾಲೋ ಜಾತೋ, ಸೋ ತುಚ್ಛಹತ್ಥೋವ ಅಗಮಾಸಿ।

ಪುನದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯಪಿ ವಟ್ಟಕಾ ತಥೇವ ಕರೋನ್ತಿ। ಸೋಪಿ ಯಾವ ಸೂರಿಯತ್ಥಙ್ಗಮನಾ ಜಾಲಮೇವ ಮೋಚೇನ್ತೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಲಭಿತ್ವಾ ತುಚ್ಛಹತ್ಥೋವ ಗೇಹಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ "ತ್ವಂ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ತುಚ್ಛಹತ್ಥೋ ಆಗಚ್ಛಸಿ, ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ತೇ ಬಹಿ ಪೋಸಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನಂ ಅತ್ಥಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ಆಹ। ಸಾಕುಣಿಕೋ "ಭದ್ದೇ, ಮಮ ಅಞ್ಞಂ ಪೋಸಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನಂ ನತ್ಥಿ, ಅಪಿಚ ಖೋ ಪನ ತೇ ವಟ್ಟಕಾ ಸಮಗ್ಗಾ ಹುತ್ವಾ ಚರನ್ತಿ, ಮಯಾ ಖಿತ್ತಮತ್ತೇ ಜಾಲಂ ಆದಾಯ ಕಣ್ಟಕಗುಮ್ಬೇ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ನ ಖೋ ಪನೇತೇ ಸಬ್ಬಕಾಲಮೇವ ಸಮ್ಮೋದಮಾನಾ ವಿಹರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತ್ವಂ ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ, ಯದಾ ತೇ ವಿವಾದಮಾಪಜ್ಜಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತದಾ ತೇ ಸಬ್ಬೇವ ಆದಾಯ ತವ ಮುಖಂ ಹಾಸಯಮಾನೋ ಆಗಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಭರಿಯಾಯ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೩. "ಸಮ್ಮೋದಮಾನಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಜಾಲಮಾದಾಯ ಪಕ್ಖಿನೋ।
ಯದಾ ತೇ ವಿವದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತದಾ ಏಹಿನ್ತಿ ಮೇ ವಸ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯದಾ ತೇ ವಿವದಿಸ್ಸನ್ತೀ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ತೇ ವಟ್ಟಕಾ ನಾನಾಲದ್ಧಿಕಾ ನಾನಾಗಾಹಾ ಹುತ್ವಾ ವಿವದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಕಲಹಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತದಾ ಏಹಿನ್ತಿ ಮೇ ವಸ**ನ್ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಮಮ ವಸಂ ಆಗಚ್ಛಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಅಥಾಹಂ ತೇ ಗಹೇತ್ವಾ ತವ ಮುಖಂ ಹಾಸೇನ್ತೋ ಆಗಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಭರಿಯಂ ಸಮಸ್ಸಾಸೇಸಿ।

ಕತಿಪಾಹಸ್ಸೇವ ಪನ ಅಚ್ಚಯೇನ ಏಕೋ ವಟ್ಟಕೋ ಗೋಚರಭೂಮಿಂ ಓತರನ್ತೋ ಅಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಸೀಸಂ ಅಕ್ಕಮಿ, ಇತರೋ "ಕೋ ಮಂ ಸೀಸೇ ಅಕ್ಕಮೀ"ತಿ ಕುಜ್ಝಿ। "ಅಹಂ ಅಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಅಕ್ಕಮಿಂ, ಮಾ ಕುಜ್ಝೀ"ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಕುಜ್ಝಿಯೇವ। ತೇ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕಥೇನ್ತಾ "ತ್ವಮೇವ ಮಞ್ಞೇ ಜಾಲಂ ಉಕ್ಖಿಪಸೀ"ತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ವಿವಾದಂ ಕರಿಂಸು। ತೇಸು ವಿವದನ್ತೇಸು ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ವಿವಾದಕೇ ಸೋತ್ಥಿಭಾವೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಇದಾನೇವ ತೇ ಜಾಲಂ ನ ಉಕ್ಖಿಪಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತತೋ ಮಹನ್ತಂ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಸಾಕುಣಿಕೋ ಓಕಾಸಂ ಲಭಿಸ್ಸತಿ, ಮಯಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ನ ಸಕ್ಕಾ ವಸಿತು"ನ್ತಿ। ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಸಂ ಆದಾಯ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗತೋ। ಸಾಕುಣಿಕೋಪಿ ಖೋ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವಟ್ಟಕವಸ್ಸಿತಂ ವಸ್ಸಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಾನಂ ಉಪರಿ ಜಾಲಂ ಖಿಪಿ। ಅಥೇಕೋ ವಟ್ಟಕೋ "ತುಯ್ಹಂ ಕಿರ ಜಾಲಂ ಉಕ್ಖಿಪನ್ತಸ್ಸೇವ ಮತ್ಥಕೇ ಲೋಮಾನಿ ಪತಿತಾನಿ, ಇದಾನಿ ಉಕ್ಖಿಪಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಪರೋ "ತುಯ್ಹಂ ಕಿರ ಜಾಲಂ ಉಕ್ಖಿಪನ್ತಸ್ಸೇವ ದ್ವೀಸು ಪಕ್ಖೇಸು ಪತ್ತಾನಿ ಪತಿತಾನಿ, ಇದಾನಿ ಉಕ್ಖಿಪಾ"ತಿ ಆಹ। ಇತಿ ತೇಸಂ "ತ್ವಂ ಉಕ್ಖಿಪ, ತ್ವಂ ಉಕ್ಖಿಪಾ"ತಿ ವದನ್ತಾನಞ್ಞೇವ ಸಾಕುಣಿಕೋ ಜಾಲಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇವ ತೇ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಭರಿಯಂ ಹಾಸಯಮಾನೋ ಗೇಹಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ "ಏವಂ ಮಹಾರಾಜಾ ಞಾತಕಾನಂ ಕಲಹೋ ನಾಮ ನ ಯುತ್ತೋ, ಕಲಹೋ ವಿನಾಸಮೂಲಮೇವ ಹೋತೀ"ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಅಪಣ್ಡಿತವಟ್ಟಕೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಪಣ್ಡಿತವಟ್ಟಕೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸಮ್ಮೋದಮಾನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೩೪] ೪. ಮಚ್ಛಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನ ಮಂ ಸೀತಂ ನ ಮಂ ಉಣ್ಹನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾಪಲೋಭನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತದಾ ಹಿ ಸತ್ಥಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಸಚ್ಚಂ, ಭಗವಾ"ತಿ। "ಕೇನಾಸಿ ಉಕ್ಕಣ್ಠಾಪಿತೋ"ತಿ? "ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾ ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಮಧುರಹತ್ಥರಸಾ, ತಂ ಜಹಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಭಿಕ್ಖು ಏಸಾ ಇತ್ಥೀ ತವ ಅನತ್ಥಕಾರಿಕಾ , ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತ್ವಂ ಏತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮರಣಂ ಪಾಪುಣನ್ತೋ ಮಂ ಆಗಮ್ಮ ಮರಣಾ ಮುತ್ತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಪುರೋಹಿತೋ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಕೇವಟ್ಟಾ ನದಿಯಂ ಜಾಲಂ ಖಿಪಿಂಸು। ಅಥೇಕೋ ಮಹಾಮಚ್ಛೋ ರತಿವಸೇನ ಅತ್ತನೋ ಮಚ್ಛಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಕೀಳಮಾನೋ ಆಗಚ್ಛತಿ। ತಸ್ಸ ಸಾ ಮಚ್ಛೀ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛಮಾನಾ ಜಾಲಗನ್ಧಂ ಘಾಯಿತ್ವಾ ಜಾಲಂ ಪರಿಹರಮಾನಾ ಗತಾ। ಸೋ ಪನ ಕಾಮಗಿದ್ಧೋ ಲೋಲಮಚ್ಛೋ ಜಾಲಕುಚ್ಛಿಮೇವ ಪವಿಟ್ಠೋ। ಕೇವಟ್ಟಾ ತಸ್ಸ ಜಾಲಂ ಪವಿಟ್ಠಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಜಾಲಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಮಚ್ಛಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಮಾರೇತ್ವಾವ ವಾಲಿಕಾಪಿಟ್ಠೇ ಖಿಪಿತ್ವಾ "ಇಮಂ ಅಙ್ಗಾರೇಸು ಪಚಿತ್ವಾ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಅಙ್ಗಾರೇ ಕರೋನ್ತಿ, ಸೂಲಂ ತಚ್ಛೇನ್ತಿ। ಮಚ್ಛೋ "ಏತಂ ಅಙ್ಗಾರತಾಪನಂ ವಾ ಸೂಲವಿಜ್ಝನಂ ವಾ ಅಞ್ಞಂ ವಾ ಪನ ದುಕ್ಖಂ ನ ಮಂ ಕಿಲಮೇತಿ, ಯಂ ಪನೇಸಾ ಮಚ್ಛೀ 'ಅಞ್ಞಂ ಸೋ ನೂನ ರತಿಯಾ ಗತೋ'ತಿ ಮಯಿ ದೋಮನಸ್ಸಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ತಮೇವ ಮಂ ಬಾಧತೀ"ತಿ ಪರಿದೇವಮಾನೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೪. "ನ ಮಂ ಸೀತಂ ನ ಮಂ ಉಣ್ಹಂ, ನ ಮಂ ಜಾಲಸ್ಮಿ ಬಾಧನಂ।
ಯಞ್ಚ ಮಂ ಮಞ್ಞತೇ ಮಚ್ಛೀ, ಅಞ್ಞಂ ಸೋ ರತಿಯಾ ಗತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ಮಂ ಸೀತಂ ನ ಮಂ ಉಣ್ಹ**ನ್ತಿ ಮಚ್ಛಾನಂ ಉದಕಾ ನೀಹಟಕಾಲೇ ಸೀತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ವಿಗತೇ ಉಣ್ಹಂ ಹೋತಿ, ತದುಭಯಮ್ಪಿ ಸನ್ಧಾಯ "ನ ಮಂ ಸೀತಂ ನ ಮಂ ಉಣ್ಹಂ ಬಾಧತೀ"ತಿ ಪರಿದೇವತಿ। ಯಮ್ಪಿ ಅಙ್ಗಾರೇಸು ಪಚ್ಚನಮೂಲಕಂ ದುಕ್ಖಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತಮ್ಪಿ ಸನ್ಧಾಯ "ನ ಮಂ ಉಣ್ಹ"ನ್ತಿ ಪರಿದೇವತೇವ। **ನ ಮಂ ಜಾಲಸ್ಮಿ ಬಾಧನ**ನ್ತಿ ಯಮ್ಪಿ ಮೇ ಜಾಲಸ್ಮಿಂ ಬಾಧನಂ ಅಹೋಸಿ, ತಮ್ಪಿ ಮಂ ನ ಬಾಧೇತೀತಿ ಪರಿದೇವತಿ। **"ಯಞ್ಚ ಮ"**ನ್ತಿಆದೀಸು ಅಯಂ ಪಿಣ್ಡತ್ಥೋ - ಸಾ ಮಚ್ಛೀ ಮಮ ಜಾಲೇ ಪತಿತಸ್ಸ ಇಮೇಹಿ ಕೇವಟ್ಟೇಹಿ ಗಹಿತಭಾವಂ ಅಜಾನನ್ತೀ ಮಂ ಅಪಸ್ಸಮಾನಾ "ಸೋ ಮಚ್ಛೋ ಇದಾನಿ ಅಞ್ಞಂ ಮಚ್ಛಿಂ ಕಾಮರತಿಯಾ ಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತಿ, ತಂ ತಸ್ಸಾ ದೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತಾಯ ಚಿನ್ತನಂ ಮಂ ಬಾಧತೀತಿ ವಾಲಿಕಾಪಿಟ್ಠೇ ನಿಪನ್ನೋ ಪರಿದೇವತಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಪುರೋಹಿತೋ ದಾಸಪರಿವುತೋ ನ್ಹಾನತ್ಥಾಯ ನದೀತೀರಂ ಆಗತೋ। ಸೋ ಪನ ಸಬ್ಬರುತಞ್ಞೂ ಹೋತಿ। ತೇನಸ್ಸ ಮಚ್ಛಪರಿದೇವನಂ ಸುತ್ವಾ ಏತದಹೋಸಿ "ಅಯಂ ಮಚ್ಛೋ ಕಿಲೇಸವಸೇನ ಪರಿದೇವತಿ, ಏವಂ ಆತುರಚಿತ್ತೋ ಖೋ ಪನೇಸ ಮೀಯಮಾನೋ ನಿರಯೇಯೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಸ್ಸತಿ, ಅಹಮಸ್ಸ ಅವಸ್ಸಯೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಕೇವಟ್ಟಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಅಮ್ಭೋ ತುಮ್ಹೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏಕದಿವಸಮ್ಪಿ ಬ್ಯಞ್ಜನತ್ಥಾಯ ಮಚ್ಛಂ ನ ದೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಕೇವಟ್ಟಾ "ಕಿಂ ವದೇಥ, ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ರುಚ್ಚನಕಮಚ್ಛಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಞ್ಞೇನ ಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥಿ, ಇಮಞ್ಞೇವ ದೇಥಾ"ತಿ। "ಗಣ್ಹಥ ಸಾಮೀ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಗಹೇತ್ವಾ ನದೀತೀರೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಅಮ್ಭೋ ಮಚ್ಛ, ಸಚೇ ತಾಹಂ ಅಜ್ಜ ನ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯಂ, ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣೇಯ್ಯಾಸಿ, ಇದಾನಿ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಾ ಕಿಲೇಸವಸಿಕೋ ಅಹೋಸೀ"ತಿ ಓವದಿತ್ವಾ ಉದಕೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ನಗರಂ ಪಾವಿಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮಚ್ಛೀ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾ ಅಹೋಸಿ, ಮಚ್ಛೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು ಪುರೋಹಿತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಮಚ್ಛಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೩೫] ೫. ವಟ್ಟಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸನ್ತಿ ಪಕ್ಖಾ ಅಪತನಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಮಗಧೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ದಾವಗ್ಗಿನಿಬ್ಬಾನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಸತ್ಥಾ ಮಗಧೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಮಗಧಗಾಮಕೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖುಗಣಪರಿವುತೋ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಮಹಾದಾಹೋ ಉಟ್ಠಹಿ, ಪುರತೋ ಚ ಪಚ್ಛತೋ

ಚ ಬಹೂ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಸೋಪಿ ಖೋ ಅಗ್ಗಿ ಏಕಧೂಮೋ ಏಕಜಾಲೋ ಹುತ್ವಾ ಅವತ್ಥರಮಾನೋ ಆಗಚ್ಛತೇವ। ತತ್ಥೇಕೇ ಪುಥುಜ್ಜನಭಿಕ್ಖೂ ಮರಣಭಯಭೀತಾ "ಪಟಗ್ಗಿಂ ದಸ್ಸಾಮ, ತೇನ ದಡ್ಢಟ್ಠಾನಂ ಇತರೋ ಅಗ್ಗಿ ನ ಓತ್ಥರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಅರಣಿಸಹಿತಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಕರೋನ್ತಿ। ಅಪರೇ ಆಹಂಸು "ಆವುಸೋ, ತುಮ್ಹೇ ಕಿಂ ನಾಮ ಕರೋಥ, ಗಗನಮಜ್ಝೇ ಠಿತಂ ಚನ್ದಮಣ್ಡಲಂ, ಪಾಚೀನಲೋಕಧಾತುತೋ ಉಗ್ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಸಹಸ್ಸರಂಸಿಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ಸೂರಿಯಮಣ್ಡಲಂ, ವೇಲಾಯ ತೀರೇ ಠಿತಾ ಸಮುದ್ದಂ, ಸಿನೇರುಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಠಿತಾ ಸಿನೇರುಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾ ವಿಯ ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಅಗ್ಗಪುಗ್ಗಲಂ ಅತ್ತನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಮೇವ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ 'ಪಟಗ್ಗಿಂ ದೇಮಾ'ತಿ ವದಥ, ಬುದ್ಧಬಲಂ ನಾಮ ನ ಜಾನಾಥ, ಏಥ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ತೇ ಪುರತೋ ಚ ಪಚ್ಛತೋ ಚ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ದಸಬಲಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಮಹಾಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವಾರೋ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ದಾವಗ್ಗಿ ಅಭಿಭವನ್ತೋ ವಿಯ ವಿರವನ್ತೋ ಆಗಚ್ಛತಿ। ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಠಿತಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪದೇಸಸ್ಸ ಸಮನ್ತಾ ಸೋಳಸಕರೀಸಮತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ತೋ ಉದಕೇ ಓಪಿಲಾಪಿತತಿಣುಕ್ಕಾ ವಿಯ ನಿಬ್ಬಾಯಿ, ವಿನಿಬ್ಬೇಧತೋ ದ್ವತ್ತಿಂಸಕರೀಸಮತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಅವತ್ಥರಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ।

ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥು ಗುಣಕಥಂ ಆರಭಿಂಸು - "ಅಹೋ ಬುದ್ಧಾನಂ ಗುಣಾ ನಾಮ, ಅಯಞ್ಹಿ ನಾಮ ಅಚೇತನೋ ಅಗ್ಗಿ ಬುದ್ಧಾನಂ ಠಿತಟ್ಠಾನಂ ಅವತ್ಥರಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಉದಕೇ ತಿಣುಕ್ಕಾ ವಿಯ ನಿಬ್ಬಾಯತಿ, ಅಹೋ ಬುದ್ಧಾನಂ ಆನುಭಾವೋ ನಾಮಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತಂ ಏತರಹಿ ಮಯ್ಹಂ ಬಲಂ, ಯಂ ಇಮಂ ಭೂಮಿಪ್ಪದೇಸಂ ಪತ್ವಾ ಏಸ ಅಗ್ಗಿ ನಿಬ್ಬಾಯತಿ। ಇದಂ ಪನ ಮಯ್ಹಂ ಪೋರಾಣಕಸಚ್ಚಬಲಂ। ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಪದೇಸೇ ಸಕಲಮ್ಪಿ ಇಮಂ ಕಪ್ಪಂ ಅಗ್ಗಿ ನ ಜಲಿಸ್ಸತಿ, ಕಪ್ಪಟ್ಠಿಯಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ನಾಮೇತ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಸತ್ಥು ನಿಸೀದನತ್ಥಾಯ ಚತುಗ್ಗುಣಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಪಞ್ಞಪೇಸಿ, ನಿಸೀದಿ ಸತ್ಥಾ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ। ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋಪಿ ತಥಾಗತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಸತ್ಥಾ "ಇದಂ ತಾವ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಾಕಟಂ, ಅತೀತಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ, ತಂ ನೋ ಪಾಕಟಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಆಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಮಗಧರಟ್ಠೇ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಪದೇಸೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ವಟ್ಟಕಯೋನಿಯಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ಜಾತೋ ಅಣ್ಡಕೋಸಂ ಪದಾಲೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಕಾಲೇ ಮಹಾಗೇಣ್ಡುಕಪ್ಪಮಾಣೋ ವಟ್ಟಕಪೋತಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನಂ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಕುಲಾವಕೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಮುಖತುಣ್ಡಕೇನ ಗೋಚರಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಪೋಸೇನ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಪಕ್ಖೇ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಗಮನಬಲಂ ವಾ ಪಾದೇ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಥಲೇ ಗಮನಬಲಂ ವಾ ನತ್ಥಿ। ತಞ್ಚ ಪದೇಸಂ ಸಂವಚ್ಛರೇ ಸಂವಚ್ಛರೇ ದಾವಗ್ಗಿ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಸೋ ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಸಮಯೇ ಮಹಾರವಂ ರವನ್ತೋ ತಂ ಪದೇಸಂ ಗಣ್ಹಿ, ಸಕುಣಸಙ್ಘಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಕುಲಾವಕೇಹಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಮರಣಭಯಭೀತಾ ವಿರವನ್ತಾ ಪಲಾಯನ್ತಿ, ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸಪಿ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಮರಣಭಯಭೀತಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪಲಾಯಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕುಲಾವಕೇ ನಿಪನ್ನಕೋವ ಗೀವಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅವತ್ಥರಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ಅಗ್ಗಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಸಚೇ ಮಯ್ಹಂ ಪಕ್ಖೇ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನ ಗಮನಬಲಂ ಭವೇಯ್ಯ, ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಂ। ಸಚೇ ಪಾದೇ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗಮನಬಲಂ ಭವೇಯ್ಯ, ಪದವಾರೇನ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಂ। ಮಾತಾಪಿತರೋಪಿ ಖೋ ಮೇ ಮರಣಭಯಭೀತಾ ಮಂ ಏಕಕಂ ಪಹಾಯ ಅತ್ತಾನಂ ಪರಿತ್ತಾಯನ್ತಾ ಪಲಾತಾ। ಇದಾನಿ ಮೇ ಅಞ್ಞಂ ಪಟಿಸರಣಂ ನತ್ಥಿ, ಅತಾಣೋಮ್ಹಿ ಅಸರಣೋ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಸೀಲಗುಣೋ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ಸಚ್ಚಗುಣೋ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ಅತೀತೇ ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧಾ ಸೀಲಸಮಾಧಿಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಸಮ್ಪನ್ನಾ ಸಚ್ಚಾನುದ್ದಯಕಾರುಞ್ಞಖನ್ತಿಸಮನ್ನಾಗತಾ ಸಬ್ಬಸತ್ತೇಸು ಸಮಪ್ಪವತ್ತಮೇತ್ತಾಭಾವನಾ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧಾ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ತೇಹಿ ಚ ಪಟಿವಿದ್ಧಾ ಧಮ್ಮಗುಣಾ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ಮಯಿ ಚಾಪಿ ಏಕಂ ಸಚ್ಚಂ ಅತ್ಥಿ, ಸಂವಿಜ್ಜಮಾನೋ ಏಕೋ ಸಭಾವಧಮ್ಮೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅತೀತೇ ಬುದ್ಧೇ ಚೇವ ತೇಹಿ ಪಟಿವಿದ್ಧಗುಣೇ ಚ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಮಯಿ ವಿಜ್ಜಮಾನಂ ಸಚ್ಚಸಭಾವಧಮ್ಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ

ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಪಟಿಕ್ಕಮಾಪೇತ್ವಾ ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ಅತ್ತನೋ ಚೇವ ಸೇಸಸಕುಣಾನಞ್ಚ ಸೋತ್ಥಿಭಾವಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ''ತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ಅತ್ಥಿ ಲೋಕೇ ಸೀಲಗುಣೋ, ಸಚ್ಚಂ ಸೋಚೇಯ್ಯನುದ್ದಯಾ।
ತೇನ ಸಚ್ಚೇನ ಕಾಹಾಮಿ, ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಮನುತ್ತರಂ॥

"ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಬಲಂ, ಸರಿತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಕೇ ಜಿನೇ।
ಸಚ್ಚಬಲಮವಸ್ಸಾಯ, ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಮಕಾಸಹ''ನ್ತಿ॥ (ಚರಿಯಾ॰ ೩.೭೯-೮೦)।

ಅಥ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅತೀತೇ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಾನಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಗುಣೇ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅತ್ತನಿ ವಿಜ್ಜಮಾನಂ ಸಚ್ಚಸಭಾವಂ ಆರಬ್ಭ ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಂ ಕರೋನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೫. "ಸನ್ತಿ ಪಕ್ಖಾ ಅಪತನಾ, ಸನ್ತಿ ಪಾದಾ ಅವಞ್ಚನಾ।
ಮಾತಾಪಿತಾ ಚ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ, ಜಾತವೇದ ಪಟಿಕ್ಕಮಾ''ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸನ್ತಿ ಪಕ್ಖಾ ಅಪತನಾತಿ** ಮಯ್ಹಂ ಪಕ್ಖಾ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ ಉಪಲಬ್ಭನ್ತಿ, ನೋ ಚ ಖೋ ಸಕ್ಕಾ ಏತೇಹಿ ಉಪ್ಪತಿತುಂ ಆಕಾಸೇನ ಗನ್ತುನ್ತಿ ಅಪತನಾ। **ಸನ್ತಿ ಪಾದಾ ಅವಞ್ಚನಾತಿ** ಪಾದಾಪಿ ಮೇ ಅತ್ಥಿ, ತೇಹಿ ಪನ ವಞ್ಚಿತುಂ ಪದವಾರಗಮನೇನ ಗನ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾತಿ ಅವಞ್ಚನಾ। **ಮಾತಾಪಿತಾ ಚ ನಿಕ್ಖನ್ತಾತಿ** ಯೇ ಚ ಮಂ ಅಞ್ಞತ್ಥ ನೇಯ್ಯುಂ, ತೇಪಿ ಮರಣಭಯೇನ ಮಾತಾಪಿತರೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ। **ಜಾತವೇದಾತಿ** ಅಗ್ಗಿಂ ಆಲಪತಿ। ಸೋ ಹಿ ಜಾತೋವ ವೇದಯತಿ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ತಸ್ಮಾ "ಜಾತವೇದೋ''ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಪಟಿಕ್ಕಮಾತಿ** ಪಟಿಗಚ್ಛ ನಿವತ್ತಾತಿ ಜಾತವೇದಂ ಆಣಾಪೇತಿ।

ಇತಿ ಮಹಾಸತ್ತೋ "ಸಚೇ ಮಯ್ಹಂ ಪಕ್ಖಾನಂ ಅತ್ಥಿಭಾವೋ, ತೇ ಚ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಅಪತನಭಾವೋ, ಪಾದಾನಂ ಅತ್ಥಿಭಾವೋ, ತೇ ಚ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅವಞ್ಚನಭಾವೋ, ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಮಂ ಕುಲಾವಕೇಯೇವ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪಲಾತಭಾವೋ ಚ ಸಚ್ಚೋ ಸಭಾವಭೂತೋಯೇವ, ಜಾತವೇದ, ಏತೇನ ಸಚ್ಚೇನ ತ್ವಂ ಇತೋ ಪಟಿಕ್ಕಮಾ''ತಿ ಕುಲಾವಕೇ ನಿಪನ್ನಕೋವ ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಂ ಅಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಸಹ ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಾಯ ಸೋಳಸಕರೀಸಮತ್ತೇ ಠಾನೇ ಜಾತವೇದೋ ಪಟಿಕ್ಕಮಿ। ಪಟಿಕ್ಕಮನ್ತೋ ಚ ನ ಝಾಯಮಾನೋವ ಅರಞ್ಞಂ ಗತೋ, ಉದಕೇ ಪನ ಓಪಿಲಾಪಿತಾ ಉಕ್ಕಾ ವಿಯ ತತ್ಥೇವ ನಿಬ್ಬಾಯಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ಸಹ ಸಚ್ಚೇ ಕತೇ ಮಯ್ಹಂ, ಮಹಾಪಜ್ಜಲಿತೋ ಸಿಖೀ।
ವಜ್ಜೇಸಿ ಸೋಳಸ ಕರೀಸಾನಿ, ಉದಕಂ ಪತ್ವಾ ಯಥಾ ಸಿಖೀ''ತಿ॥ (ಚರಿಯಾ॰ ೩.೮೧)।

ತಂ ಪನ ಠಾನಂ ಸಕಲೇಪಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪೇ ಅಗ್ಗಿನಾ ಅನಭಿಭವನೀಯತ್ತಾ ಕಪ್ಪಟ್ಠಿಯಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ನಾಮ ಜಾತಂ। ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವಿತಪರಿಯೋಸಾನೇ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಸ್ಸ ವನಸ್ಸ ಅಗ್ಗಿನಾ ಅನಜ್ಝೋತ್ಥರಣಂ ಏತರಹಿ ಮಯ್ಹಂ ಬಲಂ, ಪೋರಾಣಂ ಪನೇತಂ ವಟ್ಟಪೋತಕಕಾಲೇ ಮಯ್ಹಮೇವ ಸಚ್ಚಬಲ''ನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ। ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಕೇಚಿ ಸೋತಾಪನ್ನಾ ಅಹೇಸುಂ, ಕೇಚಿ ಸಕದಾಗಾಮಿನೋ, ಕೇಚಿ ಅನಾಗಾಮಿನೋ, ಕೇಚಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತಾತಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಏತರಹಿ ಮಾತಾಪಿತರೋವ ಅಹೇಸುಂ, ವಟ್ಟಕರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ''ನ್ತಿ।

ವಟ್ಟಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೩೬] ೬. ಸಕುಣಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯಂ ನಿಸ್ಸಿತಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದಡ್ಢಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕೋ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖು ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಜೇತವನತೋ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಕೋಸಲೇಸು ಏಕಂ ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅರಞ್ಞಸೇನಾಸನೇ ವಸತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪಠಮಮಾಸೇಯೇವ ಪಣ್ಣಸಾಲಾ ಡಯ್ಹಿತ್ಥ। ಸೋ "ಪಣ್ಣಸಾಲಾ ಮೇ ದಡ್ಢಾ, ದುಕ್ಖಂ ವಸಾಮೀ"ತಿ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ಮನುಸ್ಸಾ "ಇದಾನಿ ನೋ ಖೇತ್ತಂ ಪರಿಸುಕ್ಖಂ, ಕೇದಾರೇ ಪಾಯೇತ್ವಾ ಕರಿಸ್ಸಾಮ", ತಸ್ಮಿಂ ಪಾಯಿತೇ "ಬೀಜಂ ವಪಿತ್ವಾ", ಬೀಜೇ ವುತ್ತೇ "ವತಿಂ ಕತ್ವಾ", ವತಿಯಾ ಕತಾಯ "ನಿದ್ದಾಯಿತ್ವಾ, ಲಾಯಿತ್ವಾ, ಮದ್ದಿತ್ವಾ"ತಿ ಏವಂ ತಂ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಅಪದಿಸನ್ತಾಯೇವ ತೇಮಾಸಂ ವೀತಿನಾಮೇಸುಂ। ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತೇಮಾಸಂ ಅಜ್ಝೋಕಾಸೇ ದುಕ್ಖಂ ವಸನ್ತೋ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ವಿಸೇಸಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಪವಾರೇತ್ವಾ ಪನ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ "ಕಿಂ ಭಿಕ್ಖು ಸುಖೇನ ವಸ್ಸಂವುತ್ಥೋಸಿ, ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ತೇ ಮತ್ಥಕಂ ಪತ್ತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ "ಸೇನಾಸನಸಪ್ಪಾಯಸ್ಸ ಮೇ ಅಭಾವೇನ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಮತ್ಥಕಂ ನ ಪತ್ತ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ "ಪುಬ್ಬೇ ಭಿಕ್ಖು ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ಸಪ್ಪಾಯಾಸಪ್ಪಾಯಂ ಜಾನಿಂಸು, ತ್ವಂ ಕಸ್ಮಾ ನ ಅಞ್ಞಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಕುಣಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಸಕುಣಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಅರಞ್ಞಾಯತನೇ ಸಾಖಾವಿಟಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಮಹಾರುಕ್ಖಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಸತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ತಸ್ಸ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಾಖಾಸು ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಘಂಸನ್ತೀಸು ಚುಣ್ಣಂ ಪತತಿ, ಧೂಮೋ ಉಟ್ಠಾತಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಇಮಾ ದ್ವೇ ಸಾಖಾ ಏವಂ ಘಂಸಮಾನಾ ಅಗ್ಗಿಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸ್ಸನ್ತಿ, ಸೋ ಪತಿತ್ವಾ ಪುರಾಣಪಣ್ಣಾನಿ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸತಿ, ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಇಮಮ್ಪಿ ರುಕ್ಖಂ ಝಾಪೇಸ್ಸತಿ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಇಧ ಅಮ್ಹೇಹಿ ವಸಿತುಂ, ಇತೋ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸೋ ಸಕುಣಸಙ್ಘಸ್ಸ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೬. "ಯಂ ನಿಸ್ಸಿತಾ ಜಗತಿರುಹಂ ವಿಹಙ್ಗಮಾ, ಸ್ವಾಯಂ ಅಗ್ಗಿಂ ಪಮುಞ್ಚತಿ।

ದಿಸಾ ಭಜಥ ವಕ್ಕಙ್ಗಾ, ಜಾತಂ ಸರಣತೋ ಭಯ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಜಗತಿರುಹ**ನ್ತಿ ಜಗತಿ ವುಚ್ಚತಿ ಪಥವೀ, ತತ್ಥ ಜಾತತ್ತಾ ರುಕ್ಖೋ "ಜಗತಿರುಹೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ವಿಹಙ್ಗಮಾ**ತಿ ವಿಹಂ ವುಚ್ಚತಿ ಆಕಾಸಂ, ತತ್ಥ ಗಮನತೋ ಪಕ್ಖೀ "ವಿಹಙ್ಗಮಾ"ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। **ದಿಸಾ ಭಜಥಾ**ತಿ ಇಮಂ ರುಕ್ಖಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಇತೋ ಪಲಾಯನ್ತಾ ಚತಸ್ಸೋ ದಿಸಾ ಭಜಥ। **ವಕ್ಕಙ್ಗಾ**ತಿ ಸಕುಣೇ ಆಲಪತಿ। ತೇ ಹಿ ಉತ್ತಮಙ್ಗಂ ಗಲಂ ಕದಾಚಿ ಕದಾಚಿ ವಙ್ಕಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ "ವಕ್ಕಙ್ಗಾ"ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ವಙ್ಕಾ ವಾ ತೇಸಂ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಪಕ್ಖಾ ಜಾತಾತಿ ವಕ್ಕಙ್ಗಾ। **ಜಾತಂ ಸರಣತೋ ಭಯ**ನ್ತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅವಸ್ಸಯರುಕ್ಖತೋಯೇವ ಭಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ, ಏಥ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಚ್ಛಾಮಾತಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವಚನಕರಾ ಪಣ್ಡಿತಸಕುಣಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗತಾ। ಯೇ ಪನ ಅಪಣ್ಡಿತಾ, ತೇ "ಏವಮೇವ ಏಸ ಬಿನ್ದುಮತ್ತೇ ಉದಕೇ ಕುಮ್ಭೀಲೇ ಪಸ್ಸತೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ವಸಿಂಸು। ತತೋ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಚಿನ್ತಿತಾಕಾರೇನೇವ ಅಗ್ಗಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ತಂ ರುಕ್ಖಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ಧೂಮೇಸು ಚ ಜಾಲಾಸು ಚ ಉಟ್ಠಿತಾಸು ಧೂಮನ್ಧಾ ಸಕುಣಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗನ್ತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು, ಅಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ಪತಿತ್ವಾ ಪತಿತ್ವಾ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ "ಏವಂ ಭಿಕ್ಖು ಪುಬ್ಬೇ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾಪಿ ರುಕ್ಖಗ್ಗೇ ವಸನ್ತಾ ಅತ್ತನೋ ಸಪ್ಪಾಯಾಸಪ್ಪಾಯಂ ಜಾನನ್ತಿ, ತ್ವಂ ಕಸ್ಮಾ ನ ಅಞ್ಞಾಸೀ"ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ। ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ

ಪತಿಟ್ಠಿತೋ। ಸತ್ಥಾಪಿ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವಚನಕರಾ ಸಕುಣಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ ಅಹೇಸುಂ, ಪಣ್ಡಿತಸಕುಣೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಸಕುಣಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೩೭] ೭. ತಿತ್ತಿರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯೇ ವುಡ್ಢಮಪಚಾಯನ್ತೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸೇನಾಸನಪಟಿಬಾಹನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೇನ ಹಿ ವಿಹಾರಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ದೂತೇ ಪೇಸಿತೇ ಸತ್ಥಾ ರಾಜಗಹಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ವೇಸಾಲಿಂ ಪತ್ವಾ ತತ್ಥ ಯಥಾಭಿರನ್ತಂ ವಿಹರಿತ್ವಾ “ಸಾವತ್ಥಿಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾನಂ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾ ಪುರತೋ ಪುರತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರಾನಂ ಸೇನಾಸನೇಸು ಅಗ್ಗಹಿತೇಸ್ವೇವ “ಇದಂ ಸೇನಾಸನಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ, ಇದಂ ಆಚರಿಯಸ್ಸ, ಇದಂ ಅಮ್ಹಾಕಮೇವ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಸೇನಾಸನಾನಿ ಪಲಿಬುನ್ಧೇನ್ತಿ। ಪಚ್ಛಾ ಆಗತಾ ಥೇರಾ ಸೇನಾಸನಾನಿ ನ ಲಭನ್ತಿ। ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸಾಪಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾ ಥೇರಸ್ಸ ಸೇನಾಸನಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತಾ ನ ಲಭಿಂಸು। ಥೇರೋ ಸೇನಾಸನಂ ಅಲಭನ್ತೋ ಸತ್ಥು ಸೇನಾಸನಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸಜ್ಜಾಯ ಚ ಚಙ್ಕಮೇನ ಚ ರತ್ತಿಂ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕಾಸಿ, ಥೇರೋಪಿ ಉಕ್ಕಾಸಿ। “ಕೋ ಏಸೋ”ತಿ? “ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ”ತಿ। “ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಇಮಾಯ ವೇಲಾಯ ಇಧ ಕಿಂ ಕರೋಸೀ”ತಿ? “ಸೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸಿ”। ಸತ್ಥಾ ಥೇರಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ “ಇದಾನಿ ತಾವ ಮಯಿ ಜೀವನ್ತೇಯೇವ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಅಗಾರವಾ ಅಪತಿಸ್ಸಾ ವಿಹರನ್ತಿ, ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಸಂವೇಗೋ ಉದಪಾದಿ।

ಸೋ ಪಭಾತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪುಚ್ಛಿ “ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪುರತೋ ಪುರತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸೇನಾಸನಂ ಪಟಿಬಾಹನ್ತೀ”ತಿ। “ಸಚ್ಚಂ, ಭಗವಾ”ತಿ? ತತೋ ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯೇ ಗರಹಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಿಂ ಕಥಂ ಕತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ “ಕೋ ನು ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಗ್ಗಾಸನಂ ಅಗ್ಗೋದಕಂ ಅಗ್ಗಪಿಣ್ಡಂ ಅರಹತೀ”ತಿ? ಏಕಚ್ಚೇ “ಖತ್ತಿಯಕುಲಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ”ತಿ ಆಹಂಸು, ಏಕಚ್ಚೇ “ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲಾ, ಗಹಪತಿಕುಲಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ”ತಿ, ಅಪರೇ “ವಿನಯಧರೋ, ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ, ಪಠಮಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಲಾಭೀ, ದುತಿಯಸ್ಸ, ತತಿಯಸ್ಸ, ಚತುತ್ಥಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಲಾಭೀ”ತಿ। ಅಪರೇ “ಸೋತಾಪನ್ನೋ, ಸಕದಾಗಾಮೀ, ಅನಾಗಾಮೀ, ಅರಹಾ, ತೇವಿಜ್ಜೋ, ಛಳಭಿಞ್ಞೋ”ತಿ ಆಹಂಸು। ಏವಂ ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ರುಚಿವಸೇನ ಅಗ್ಗಾಸನಾದಿರಹಾನಂ ಕಥಿತಕಾಲೇ ಸತ್ಥಾ ಆಹ - “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಯ್ಹಂ ಸಾಸನೇ ಅಗ್ಗಾಸನಾದೀನಿ ಪತ್ವಾ ಖತ್ತಿಯಕುಲಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಪಮಾಣಂ, ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ನ ಗಹಪತಿಕುಲಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ನ ವಿನಯಧರೋ, ನ ಸುತ್ತನ್ತಿಕೋ, ನ ಆಭಿಧಮ್ಮಿಕೋ, ನ ಪಠಮಜ್ಝಾನಾದಿಲಾಭಿನೋ, ನ ಸೋತಾಪನ್ನಾದಯೋ ಪಮಾಣಂ, ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ಅಭಿವಾದನಂ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾನಂ ಅಞ್ಜಲಿಕಮ್ಮಂ ಸಾಮೀಚಿಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಅಗ್ಗಾಸನಂ ಅಗ್ಗೋದಕಂ ಅಗ್ಗಪಿಣ್ಡೋ ಲದ್ಧಬ್ಬೋ। ಇದಮೇತ್ಥ ಪಮಾಣಂ। ತಸ್ಮಾ ವುಡ್ಢತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಏತೇಸಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ। ಇದಾನಿ ಖೋ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಮಯ್ಹಂ ಅಗ್ಗಸಾವಕೋ ಅನುಧಮ್ಮಚಕ್ಕಪ್ಪವತ್ತಕೋ ಮಮಾನನ್ತರಂ ಸೇನಾಸನಂ ಲದ್ಧುಂ ಅರಹತಿ, ಸೋ ಇಮಂ ರತ್ತಿಂ ಸೇನಾಸನಂ ಅಲಭನ್ತೋ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ, ತುಮ್ಹೇ ಇದಾನೇವ ಏವಂ ಅಗಾರವಾ ಅಪತಿಸ್ಸಾ, ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಕಾಲೇ ಕಿನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ವಿಹರಿಸ್ಸಥಾ”ತಿ। ಅಥ ನೇಸಂ ಓವಾದದಾನತ್ಥಾಯ “ಪುಬ್ಬೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾಪಿ ‘ನ ಖೋ ಪನೇತಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪತಿರೂಪಂ, ಯಂ ಮಯಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಅಗಾರವಾ ಅಪತಿಸ್ಸಾ ಅಸಭಾಗವುತ್ತಿನೋ ವಿಹರೇಯ್ಯಾಮ, ಅಮ್ಹೇಸು ಮಹಲ್ಲಕತರಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅಭಿವಾದನಾದೀನಿ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ ಸಾಧುಕಂ ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ‘ಅಯಂ ನೋ ಮಹಲ್ಲಕೋ’ತಿ ಞತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅಭಿವಾದನಾದೀನಿ ಕತ್ವಾ ದೇವಪಥಂ ಪೂರಯಮಾನಾ ಗತಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಹಿಮವನ್ತಪ್ಪದೇಸೇ ಏಕಂ ಮಹಾನಿಗ್ರೋಧಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ತಯೋ ಸಹಾಯಾ ವಿಹರಿಂಸು - ತಿತ್ತಿರೋ, ಮಕ್ಕಟೋ, ಹತ್ಥೀತಿ। ತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಅಗಾರವಾ ಅಪತಿಸ್ಸಾ ಅಸಭಾಗವುತ್ತಿನೋ ಅಹೇಸುಂ। ಅಥ ನೇಸಂ ಏತದಹೋಸಿ "ನ ಯುತ್ತಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏವಂ ವಿಹರಿತುಂ, ಯಂನೂನ ಮಯಂ ಯೋ ನೋ ಮಹಲ್ಲಕತರೋ, ತಸ್ಸ ಅಭಿವಾದನಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತಾ ವಿಹರೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ। "ಕೋ ಪನ ನೋ ಮಹಲ್ಲಕತರೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತಾ ಏಕದಿವಸಂ "ಅತ್ಥೇಸೋ ಉಪಾಯೋ"ತಿ ತಯೋಪಿ ಜನಾ ನಿಗ್ರೋಧಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತಿತ್ತಿರೋ ಚ ಮಕ್ಕಟೋ ಚ ಹತ್ಥಿಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು "ಸಮ್ಮ ಹತ್ಥಿ, ತ್ವಂ ಇಮಂ ನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖಂ ಕೀವಪ್ಪಮಾಣಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ? ಸೋ ಆಹ "ಸಮ್ಮಾ, ಅಹಂ ತರುಣಪೋತಕಕಾಲೇ ಇಮಂ ನಿಗ್ರೋಧಗಚ್ಛಂ ಅನ್ತರಸತ್ಥೀಸು ಕತ್ವಾ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ಅವತ್ಥರಿತ್ವಾ ಠಿತಕಾಲೇ ಚ ಪನ ಮೇ ಏತಸ್ಸ ಅಗ್ಗಸಾಖಾ ನಾಭಿಂ ಘಟ್ಟೇತಿ, ಏವಾಹಂ ಇಮಂ ಗಚ್ಛಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಜಾನಾಮೀ"ತಿ ಪುನ ಉಭೋಪಿ ಜನಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಮಕ್ಕಟಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸೋ ಆಹ "ಅಹಂ ಸಮ್ಮಾ ಮಕ್ಕಟಚ್ಛಾಪಕೋ ಸಮಾನೋ ಭೂಮಿಯಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಗೀವಂ ಅನುಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾವ ಇಮಸ್ಸ ನಿಗ್ರೋಧಪೋತಕಸ್ಸ ಅಗ್ಗಙ್ಕುರೇ ಖಾದಾಮಿ, ಏವಾಹಂ ಇಮಂ ಖುದ್ದಕಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಜಾನಾಮೀ"ತಿ। ಅಥ ಇತರೇ ಉಭೋಪಿ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ತಿತ್ತಿರಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸೋ ಆಹ "ಸಮ್ಮಾ, ಪುಬ್ಬೇ ಅಸುಕಸ್ಮಿಂ ನಾಮ ಠಾನೇ ಮಹಾನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖೋ ಅಹೋಸಿ, ಅಹಂ ತಸ್ಸ ಫಲಾನಿ ಖಾದಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ವಚ್ಚಂ ಪಾತೇಸಿಂ, ತತೋ ಏಸ ರುಕ್ಖೋ ಜಾತೋ, ಏವಾಹಂ ಇಮಂ ಅಜಾತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಜಾನಾಮಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಹಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಜಾತಿಯಾ ಮಹಲ್ಲಕತರೋ"ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಮಕ್ಕಟೋ ಚ ಹತ್ಥೀ ಚ ತಿತ್ತಿರಪಣ್ಡಿತಂ ಆಹಂಸು "ಸಮ್ಮ, ತ್ವಂ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಮಹಲ್ಲಕತರೋ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಯಂ ತವ ಸಕ್ಕಾರಗರುಕಾರಮಾನನವನ್ದನಪೂಜನಾನಿ ಚೇವ ಅಭಿವಾದನಪಚ್ಚುಟ್ಠಾನಅಞ್ಜಲಿಕಮ್ಮಸಾಮೀಚಿಕಮ್ಮಾನಿ ಚ ಕರಿಸ್ಸಾಮ, ಓವಾದೇ ಚ ತೇ ಠಸ್ಸಾಮ, ತ್ವಂ ಪನ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಓವಾದಾನುಸಾಸನಿಂ ದದೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಿತ್ತಿರೋ ತೇಸಂ ಓವಾದಂ ಅದಾಸಿ, ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ, ಸಯಮ್ಪಿ ಸೀಲಾನಿ ಸಮಾದಿಯಿ। ತೇ ತಯೋಪಿ ಜನಾ ಪಞ್ಚಸು ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಗಾರವಾ ಸಪ್ಪತಿಸ್ಸಾ ಸಭಾಗವುತ್ತಿನೋ ಹುತ್ವಾ ಜೀವಿತಪರಿಯೋಸಾನೇ ದೇವಲೋಕಪರಾಯಣಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇಸಂ ತಿಣ್ಣಂ ಸಮಾದಾನಂ ತಿತ್ತಿರಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ।

ತೇ ಹಿ ನಾಮ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಗಾರವಾ ಸಪ್ಪತಿಸ್ಸಾ ವಿಹರಿಂಸು, ತುಮ್ಹೇ ಏವಂ ಸ್ವಾಖಾತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಕಸ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಅಗಾರವಾ ಅಪತಿಸ್ಸಾ ವಿಹರಥ। ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ಅಭಿವಾದನಂ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾನಂ ಅಞ್ಜಲಿಕಮ್ಮಂ ಸಾಮೀಚಿಕಮ್ಮಂ, ಯಥಾವುಡ್ಢಂ ಅಗ್ಗಾಸನಂ ಅಗ್ಗೋದಕಂ ಅಗ್ಗಪಿಣ್ಡಂ, ನ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಚ ನವಕತರೇನ ವುಡ್ಢತರೋ ಸೇನಾಸನೇನ ಪಟಿಬಾಹಿತಬ್ಬೋ, ಯೋ ಪಟಿಬಾಹೇಯ್ಯ, ಆಪತ್ತಿದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾತಿ ಏವಂ ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೭. "ಯೇ ವುಡ್ಢಮಪಚಾಯನ್ತಿ, ನರಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಕೋವಿದಾ।
ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಪಾಸಂಸಾ, ಸಮ್ಪರಾಯೇ ಚ ಸುಗ್ಗತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯೇ ವುಡ್ಢಮಪಚಾಯನ್ತೀ**ತಿ ಜಾತಿವುಡ್ಢೋ, ವಯೋವುಡ್ಢೋ, ಗುಣವುಡ್ಢೋತಿ ತಯೋ ವುಡ್ಢಾ। ತೇಸು ಜಾತಿಸಮ್ಪನ್ನೋ ಜಾತಿವುಡ್ಢೋ ನಾಮ, ವಯೇ ಠಿತೋ ವಯೋವುಡ್ಢೋ ನಾಮ , ಗುಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಗುಣವುಡ್ಢೋ ನಾಮ। ತೇಸು ಗುಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ವಯೋವುಡ್ಢೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ "ವುಡ್ಢೋ"ತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। **ಅಪಚಾಯನ್ತೀ**ತಿ ಜೇಟ್ಠಾಪಚಾಯಿಕಕಮ್ಮೇನ ಪೂಜೇನ್ತಿ। **ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಕೋವಿದಾ**ತಿ ಜೇಟ್ಠಾಪಚಾಯನಧಮ್ಮಸ್ಸ ಕೋವಿದಾ ಕುಸಲಾ। **ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಅತ್ತಭಾವೇ। **ಪಾಸಂಸಾ**ತಿ ಪಸಂಸಾರಹಾ। **ಸಮ್ಪರಾಯೇ ಚ ಸುಗ್ಗತೀ**ತಿ ಸಮ್ಪರೇತಬ್ಬೇ ಇಮಂ ಲೋಕಂ ಹಿತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬೇ ಪರಲೋಕೇಪಿ ತೇಸಂ ಸುಗತಿಯೇವ ಹೋತೀತಿ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಪಿಣ್ಡತ್ಥೋ - ಭಿಕ್ಖವೇ, ಖತ್ತಿಯಾ ವಾ ಹೋನ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಾ ವೇಸ್ಸಾ ವಾ ಸುದ್ದಾ ವಾ ಗಹಟ್ಠಾ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ವಾ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾ ವಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಸತ್ತಾ ಜೇಟ್ಠಾಪಚಿತಿಕಮ್ಮೇ ಛೇಕಾ ಕುಸಲಾ ಗುಣಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ವಯೋವುಡ್ಢಾನಂ

ಅಪಚಿತಿಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತೇ ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ಅತ್ತಭಾವೇ ಜೇಟ್ಠಾಪಚಿತಿಕಾರಕಾತಿ ಪಸಂಸಂ ವಣ್ಣನಂ ಥೋಮನಂ ಲಭನ್ತಿ, ಕಾಯಸ್ಸ ಚ ಭೇದಾ ಸಗ್ಗೇ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತೀತಿ।

ಏವಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇಟ್ಠಾಪಚಿತಿಕಮ್ಮಸ್ಸ ಗುಣಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಹತ್ಥಿನಾಗೋ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಅಹೋಸಿ, ಮಕ್ಕಟೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ತಿತ್ತಿರಪಣ್ಡಿತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ತಿತ್ತಿರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೩೮] ೮. ಬಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನಾಚ್ಚನ್ತಂ ನಿಕತಿಪ್ಪಞ್ಞೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಚೀವರವಡ್ಢಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕೋ ಕಿರ ಜೇತವನವಾಸಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಚೀವರೇ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಛೇದನಘಟ್ಟನವಿಚಾರಣಸಿಬ್ಬನಾದಿಕಂ ಕಮ್ಮಂ, ತತ್ಥ ಸುಕುಸಲೋ। ಸೋ ತಾಯ ಕುಸಲತಾಯ ಚೀವರಂ ವಡ್ಢೇತಿ, ತಸ್ಮಾ "ಚೀವರವಡ್ಢಕೋ" ತ್ವೇವ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ। ಕಿಂ ಪನೇಸ ಕರೋತೀತಿ? ಜಿಣ್ಣಪಿಲೋತಿಕಾಸು ಹತ್ಥಕಮ್ಮಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸುಫಸ್ಸಿಕಂ ಮನಾಪಂ ಚೀವರಂ ಕತ್ವಾ ರಜನಪರಿಯೋಸಾನೇ ಪಿಟ್ಠೋದಕೇನ ರಜಿತ್ವಾ ಸಙ್ಖೇನ ಘಂಸಿತ್ವಾ ಉಜ್ಜಲಂ ಮನುಞ್ಞಂ ಕತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿಪತಿ। ಚೀವರಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ಅಜಾನನ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಹತೇ ಸಾಟಕೇ ಗಹೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಮಯಂ ಚೀವರಂ ಕಾತುಂ ನ ಜಾನಾಮ, ಚೀವರಂ ನೋ ಕತ್ವಾ ದೇಥಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ। ಸೋ "ಚೀವರಂ ಆವುಸೋ ಕರಿಯಮಾನಂ ಚಿರೇನ ನಿಟ್ಠಾತಿ, ಮಯಾ ಕತಚೀವರಮೇವ ಅತ್ಥಿ, ಇಮೇ ಸಾಟಕೇ ಠಪೇತ್ವಾ ತಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ನೀಹರಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ವಣ್ಣಸಮ್ಪತ್ತಿಮೇವ ದಿಸ್ವಾ ಅನ್ತರಂ ಅಜಾನನ್ತಾ "ಥಿರ"ನ್ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಅಹತಸಾಟಕೇ ಚೀವರವಡ್ಢಕಸ್ಸ ದತ್ವಾ ತಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ತಂ ತೇಹಿ ಥೋಕಂ ಕಿಲಿಟ್ಠಕಾಲೇ ಉಣ್ಹೋದಕೇನ ಧೋವಿಯಮಾನಂ ಅತ್ತನೋ ಪಕತಿಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಜಿಣ್ಣಟ್ಠಾನಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ತೇ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಿನೋ ಹೋನ್ತಿ। ಏವಂ ಆಗತಾಗತೇ ಪಿಲೋತಿಕಾಹಿ ವಞ್ಚೇನ್ತೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬತ್ಥ ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋ।

ಯಥಾ ಚೇಸ ಜೇತವನೇ, ತಥಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕೇಪಿ ಏಕೋ ಚೀವರವಡ್ಢಕೋ ಲೋಕಂ ವಞ್ಚೇತಿ। ತಸ್ಸ ಸಮ್ಭತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ "ಭನ್ತೇ, ಜೇತವನೇ ಕಿರ ಏಕೋ ಚೀವರವಡ್ಢಕೋ ಏವಂ ಲೋಕಂ ವಞ್ಚೇತೀ"ತಿ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ "ಹನ್ದಾಹಂ, ತಂ ನಗರವಾಸಿಕಂ ವಞ್ಚೇಮೀ"ತಿ ಪಿಲೋತಿಕಚೀವರಂ ಅತಿಮನಾಪಂ ಕತ್ವಾ ಸುರತ್ತಂ ರಜಿತ್ವಾ ತಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಜೇತವನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಇತರೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾವ ಲೋಭಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಇಮಂ ಚೀವರಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಕತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮಾವುಸೋ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಇಮಂ ಚೀವರಂ ಮಯ್ಹಂ ದೇಥ, ತುಮ್ಹೇ ಅಞ್ಞಂ ಲಭಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ? "ಆವುಸೋ, ಮಯಂ ಗಾಮವಾಸಿಕಾ ದುಲ್ಲಭಪಚ್ಚಯಾ, ಇಮಾಹಂ ತುಯ್ಹಂ ದತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಕಿಂ ಪಾರುಪಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ? "ಭನ್ತೇ, ಮಮ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಹತಸಾಟಕಾ ಅತ್ಥಿ, ತೇ ಗಹೇತ್ವಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಚೀವರಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ। "ಆವುಸೋ, ಮಯಾ ಏತ್ಥ ಹತ್ಥಕಮ್ಮಂ ದಸ್ಸಿತಂ, ತಯಿ ಪನ ಏವಂ ವದನ್ತೇ ಕಿಂ ಸಕ್ಕಾ ಕಾತುಂ, ಗಣ್ಹಾಹಿ ನ"ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಪಿಲೋತಿಕಚೀವರಂ ದತ್ವಾ ಅಹತಸಾಟಕೇ ಆದಾಯ ತಂ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಜೇತವನವಾಸಿಕೋಪಿ ತಂ ಚೀವರಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ಉಣ್ಹೋದಕೇನ ಧೋವನ್ತೋ ಜಿಣ್ಣಪಿಲೋತಿಕಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ ಲಜ್ಜಿತೋ "ಗಾಮವಾಸಿಚೀವರವಡ್ಢಕೇನ ಕಿರ ಜೇತವನವಾಸಿಕೋ ವಞ್ಚಿತೋ"ತಿ ತಸ್ಸ ವಞ್ಚಿತಭಾವೋ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ತಂ ಕಥಂ ಕಥೇನ್ತಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ತೇ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಜೇತವನವಾಸೀ ಚೀವರವಡ್ಢಕೋ ಇದಾನೇವ ಅಞ್ಞೇ ವಞ್ಚೇತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ವಞ್ಚೇಸಿಯೇವ। ನ ಗಾಮವಾಸಿಕೇನಾಪಿ ಇದಾನೇವ ಏಸ ಜೇತವನವಾಸೀ ಚೀವರವಡ್ಢಕೋ ವಞ್ಚಿತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ವಞ್ಚಿತೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅರಞ್ಞಾಯತನೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಪದುಮಸರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಠಿತೇ ವರಣರುಕ್ಖೇ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತದಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ನಾತಿಮಹನ್ತೇ ಸರೇ ನಿದಾಘಸಮಯೇ ಉದಕಂ ಮನ್ದಂ ಅಹೋಸಿ, ಬಹೂ ಚೇತ್ಥ ಮಚ್ಛಾ ಹೋನ್ತಿ। ಅಥೇಕೋ ಬಕೋ ತೇ ಮಚ್ಛೇ ದಿಸ್ವಾ "ಏಕೇನ ಉಪಾಯೇನ ಇಮೇ ಮಚ್ಛೇ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಉದಕಪರಿಯನ್ತೇ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ನಂ ಮಚ್ಛಾ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ, ಅಯ್ಯ, ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನೋಮ್ಹೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ, ಅಯ್ಯಾ"ತಿ? "'ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸರೇ ಉದಕಂ ಪರಿತ್ತಂ, ಗೋಚರೋ ಮನ್ದೋ, ನಿದಾಘೋ ಚ ಮಹನ್ತೋ, ಇದಾನಿಮೇ ಮಚ್ಛಾ ಕಿಂ ನಾಮ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ'ತಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನೋಮ್ಹೀ"ತಿ। "ಅಥ ಕಿಂ ಕರೋಮ, ಅಯ್ಯಾ"ತಿ? "ತುಮ್ಹೇ ಸಚೇ ಮಯ್ಹಂ ವಚನಂ ಕರೇಯ್ಯಾಥ , ಅಹಂ ವೋ ಏಕೇಕಂ ಮುಖತುಣ್ಡಕೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಪಞ್ಚವಣ್ಣಪದುಮಸಞ್ಛನ್ನಂ ಮಹಾಸರಂ ನೇತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। "ಅಯ್ಯ, ಪಠಮಕಪ್ಪಿಕತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಚ್ಛಾನಂ ಚಿನ್ತನಕಬಕೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ತ್ವಂ ಅಮ್ಹೇಸು ಏಕೇಕಂ ಖಾದಿತುಕಾಮೋಸೀ"ತಿ। "ನಾಹಂ ತುಮ್ಹೇ ಮಯ್ಹಂ ಸದ್ದಹನ್ತೇ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮಿ"। "ಸಚೇ ಪನ ಸರಸ್ಸ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ಮಯ್ಹಂ ನ ಸದ್ದಹಥ, ಏಕಂ ಮಚ್ಛಂ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸರಂ ಪಸ್ಸಿತುಂ ಪೇಸೇಥಾ"ತಿ। ಮಚ್ಛಾ ತಸ್ಸ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ "ಅಯಂ ಜಲೇಪಿ ಥಲೇಪಿ ಸಮತ್ಥೋ"ತಿ ಏಕಂ ಕಾಳಮಹಾಮಚ್ಛಂ ಅದಂಸು "ಇಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ। ಸೋ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನೇತ್ವಾ ಸರೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಸರಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪುನ ಆನೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಮಚ್ಛಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಸೋ ತೇಸಂ ಮಚ್ಛಾನಂ ಸರಸ್ಸ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ವಣ್ಣೇಸಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಗನ್ತುಕಾಮಾ ಹುತ್ವಾ "ಸಾಧು, ಅಯ್ಯ, ಅಮ್ಹೇ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ ಆಹಂಸು।

ಬಕೋ ಪಠಮಂ ತಂ ಕಾಳಮಹಾಮಚ್ಛಮೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಸರತೀರಂ ನೇತ್ವಾ ಸರಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸರತೀರೇ ಜಾತೇ ವರಣರುಕ್ಖೇ ನಿಲೀಯಿತ್ವಾ ತಂ ವಿಟಪನ್ತರೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತುಣ್ಡೇನ ವಿಜ್ಝನ್ತೋ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಕಣ್ಟಕೇ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಪಾತೇತ್ವಾ ಪುನ ಗನ್ತ್ವಾ "ವಿಸ್ಸಟ್ಠೋ, ಮೇ ಸೋ ಮಚ್ಛೋ, ಅಞ್ಞೋ ಆಗಚ್ಛತೂ"ತಿ ಏತೇನುಪಾಯೇನ ಏಕೇಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಮಚ್ಛೇ ಖಾದಿತ್ವಾ ಪುನ ಆಗತೋ ಏಕಂ ಮಚ್ಛಮ್ಪಿ ನಾದ್ದಸ। ಏಕೋ ಪನೇತ್ಥ ಕಕ್ಕಟಕೋ ಅವಸಿಟ್ಠೋ। ಬಕೋ ತಮ್ಪಿ ಖಾದಿತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ "ಭೋ, ಕಕ್ಕಟಕ, ಮಯಾ ಸಬ್ಬೇತೇ ಮಚ್ಛಾ ನೇತ್ವಾ ಪದುಮಸಞ್ಛನ್ನೇ ಮಹಾಸರೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಾ, ಏಹಿ ತಮ್ಪಿ ನೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಕಥಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ? "ಡಂಸಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ತ್ವಂ ಏವಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಮಂ ಪಾತೇಸ್ಸಸಿ, ನಾಹಂ ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಮಾ ಭಾಯಿ, ಅಹಂ ತಂ ಸುಗ್ಗಹಿತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಕಕ್ಕಟಕೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಇಮಸ್ಸ ಮಚ್ಛೇ ನೇತ್ವಾ ಸರೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಸಚೇ ಪನ ಮಂ ಸರೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸ್ಸತಿ, ಇಚ್ಚೇತಂ ಕುಸಲಂ। ನೋ ಚೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸ್ಸತಿ, ಗೀವಮಸ್ಸ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಂ ಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ।

ಅಥ ನಂ ಏವಮಾಹ "ಸಮ್ಮ ಬಕ, ನ ಖೋ ತ್ವಂ ಸುಗ್ಗಹಿತಂ ಗಹೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪನ ಗಹಣಂ ಸುಗ್ಗಹಣಂ , ಸಚಾಹಂ ಅಳೇಹಿ ತವ ಗೀವಂ ಗಹೇತುಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ತವ ಗೀವಂ ಸುಗ್ಗಹಿತಂ ಕತ್ವಾ ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ತಂ "ವಞ್ಚೇತುಕಾಮೋ ಏಸ ಮ"ನ್ತಿ ಅಜಾನನ್ತೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ಕಕ್ಕಟಕೋ ಅತ್ತನೋ ಅಳೇಹಿ ಕಮ್ಮಾರಸಣ್ಡಾಸೇನ ವಿಯ ತಸ್ಸ ಗೀವಂ ಸುಗ್ಗಹಿತಂ ಕತ್ವಾ "ಇದಾನಿ ಗಚ್ಛಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತಂ ನೇತ್ವಾ ಸರಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ವರಣರುಕ್ಖಾಭಿಮುಖೋ ಪಾಯಾಸಿ। ಕಕ್ಕಟಕೋ ಆಹ "ಮಾತುಲ, ಅಯಂ ಸರೋ ಏತ್ತೋ, ತ್ವಂ ಪನ ಇತೋ ಕಿಂ ನೇಸೀ"ತಿ? ಬಕೋ "ನ ತೇ ಮಾತುಲೋ ಅಹಂ, ನ ಭಗಿನಿಪುತ್ತೋಸಿ ವತ ಮೇ ತ್ವ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ "ತ್ವಂ 'ಏಸ ಮಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತೋ ಮಯ್ಹಂ ದಾಸೋ'ತಿ ಸಞ್ಞಂ ಕರೋಸಿ ಮಞ್ಞೇ, ಪಸ್ಸೇತಂ ವರಣರುಕ್ಖಸ್ಸ ಮೂಲೇ ಕಣ್ಟಕರಾಸಿಂ, ಯಥಾ ಮೇ ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಮಚ್ಛಾ ಖಾದಿತಾ, ತಮ್ಪಿ ತಥೇವ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಕಕ್ಕಟಕೋ "ಏತೇ ಮಚ್ಛಾ ಅತ್ತನೋ ಬಾಲತಾಯ ತಯಾ ಖಾದಿತಾ, ಅಹಂ ಪನ ತೇ ಮಂ ಖಾದಿತುಂ ನ ದಸ್ಸಾಮಿ, ತಞ್ಞೇವ ಪನ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ। ತ್ವಞ್ಹಿ ಬಾಲತಾಯ ಮಯಾ ವಞ್ಚಿತಭಾವಂ ನ ಜಾನಾಸಿ, ಮರನ್ತಾ ಉಭೋಪಿ ಮರಿಸ್ಸಾಮ, ಅಹಂ ತೇ ಸೀಸಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಖಿಪಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಕಮ್ಮಾರಸಣ್ಡಾಸೇನ ವಿಯ ಅಳೇಹಿ ತಸ್ಸ ಗೀವಂ ನಿಪ್ಪೀಳೇಸಿ। ಸೋ ವಿವಟೇನ ಮುಖೇನ ಅಕ್ಖೀಹಿ ಅಸ್ಸುನಾ ಪಗ್ಘರನ್ತೇನ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತೋ "ಸಾಮಿ, ಅಹಂ ತಂ ನ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮಿ, ಜೀವಿತಂ ಮೇ ದೇಹೀ"ತಿ

ಆಹ। "ಯದಿ ಏವಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಮಂ ಸರಸ್ಮಿಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಸರಮೇವ ಓತರಿತ್ವಾ ಕಕ್ಕಟಕಂ ಸರಪರಿಯನ್ತೇ ಪಙ್ಕಪಿಟ್ಠೇ ಠಪೇಸಿ, ಕಕ್ಕಟಕೋ ಕತ್ತರಿಕಾಯ ಕುಮುದನಾಳಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತೋ ವಿಯ ತಸ್ಸ ಗೀವಂ ಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಉದಕಂ ಪಾವಿಸಿ।

ತಂ ಅಚ್ಛರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ವರಣರುಕ್ಖೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ ಸಾಧುಕಾರಂ ದದಮಾನಾ ವನಂ ಉನ್ನಾದಯಮಾನಾ ಮಧುರಸ್ಸರೇನ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೮. "ನಾಚ್ಚನ್ತಂ ನಿಕತಿಪ್ಪಞ್ಞೋ, ನಿಕತ್ಯಾ ಸುಖಮೇಧತಿ।
ಆರಾಧೇತಿ ನಿಕತಿಪ್ಪಞ್ಞೋ, ಬಕೋ ಕಕ್ಕಟಕಾಮಿವಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಾಚ್ಚನ್ತಂ ನಿಕತಿಪ್ಪಞ್ಞೋ, ನಿಕತ್ಯಾ ಸುಖಮೇಧತೀ**ತಿ ನಿಕತಿ ವುಚ್ಚತಿ ವಞ್ಚನಾ, ನಿಕತಿಪ್ಪಞ್ಞೋ ವಞ್ಚನಪಞ್ಞೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ತಾಯ ನಿಕತ್ಯಾ ನಿಕತಿಯಾ ವಞ್ಚನಾಯ ನ ಅಚ್ಚನ್ತಂ ಸುಖಮೇಧತಿ, ನಿಚ್ಚಕಾಲೇ ಸುಖಸ್ಮಿಂಯೇವ ಪತಿಟ್ಠಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಏಕಂಸೇನ ಪನ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣಾತಿಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆರಾಧೇತೀ**ತಿ ಪಟಿಲಭತಿ। **ನಿಕತಿಪ್ಪಞ್ಞೋ**ತಿ ಕೇರಾಟಿಕಭಾವಂ ಸಿಕ್ಖಿತಪಞ್ಞೋ ಪಾಪಪುಗ್ಗಲೋ ಅತ್ತನಾ ಕತಸ್ಸ ಪಾಪಸ್ಸ ಫಲಂ ಆರಾಧೇತಿ ಪಟಿಲಭತಿ ವಿನ್ದತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಥಂ? **ಬಕೋ ಕಕ್ಕಟಕಾಮಿವ,** ಯಥಾ ಬಕೋ ಕಕ್ಕಟಕಾ ಗೀವಚ್ಛೇದಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಏವಂ ಪಾಪಪುಗ್ಗಲೋ ಅತ್ತನಾ ಕತಪಾಪತೋ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮೇ ವಾ ಸಮ್ಪರಾಯೇ ವಾ ಭಯಂ ಆರಾಧೇತಿ ಪಟಿಲಭತೀತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಮಹಾಸತ್ತೋ ವನಂ ಉನ್ನಾದೇನ್ತೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ಗಾಮವಾಸಿಚೀವರವಡ್ಢಕೇನೇಸ ವಞ್ಚಿತೋ, ಅತೀತೇಪಿ ವಞ್ಚಿತೋಯೇವಾ"ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಸೋ ಬಕೋ ಜೇತವನವಾಸೀ ಚೀವರವಡ್ಢಕೋ ಅಹೋಸಿ, ಕಕ್ಕಟಕೋ ಗಾಮವಾಸೀ ಚೀವರವಡ್ಢಕೋ, ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಬಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೩೯] ೯. ನನ್ದಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಮಞ್ಞೇ ಸೋವಣ್ಣಯೋ ರಾಸೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖು ಸುಬ್ಬಚೋ ಅಹೋಸಿ ವಚನಕ್ಖಮೋ, ಥೇರಸ್ಸ ಮಹನ್ತೇನುಸ್ಸಾಹೇನ ಉಪಕಾರಂ ಕರೋತಿ। ಅಥೇಕಂ ಸಮಯಂ ಥೇರೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ದಕ್ಖಿಣಾಗಿರಿಜನಪದಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತತ್ಥ ಗತಕಾಲೇ ಮಾನತ್ಥದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ವಚನಂ ನ ಕರೋತಿ "ಆವುಸೋ, ಇದಂ ನಾಮ ಕರೋಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಪನ ಥೇರಸ್ಸ ಪಟಿಪಕ್ಖೋ ಹೋತಿ। ಥೇರೋ ತಸ್ಸ ಆಸಯಂ ನ ಜಾನಾತಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಚಾರಿಕಂ ಚರಿತ್ವಾ ಪುನ ಜೇತವನಂ ಆಗತೋ। ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಥೇರಸ್ಸ ಜೇತವನವಿಹಾರಂ ಆಗತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪುನ ತಾದಿಸೋವ ಜಾತೋ। ಥೇರೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ "ಭನ್ತೇ, ಮಯ್ಹಂ ಏಕೋ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಸತೇನ ಕೀತದಾಸೋ ವಿಯ ಹೋತಿ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಮಾನತ್ಥದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ 'ಇದಂ ನಾಮ ಕರೋಹೀ'ತಿ ವುತ್ತೇ ಪಟಿಪಕ್ಖೋ ಹೋತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ನಾಯಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಭಿಕ್ಖು ಇದಾನೇವ ಏವಂಸೀಲೋ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ಏಕಂ ಠಾನಂ ಗತೋ ಸತೇನ ಕೀತದಾಸೋ ವಿಯ ಹೋತಿ। ಏಕಂ ಠಾನಂ ಗತೋ ಪಟಿಪಕ್ಖೋ ಪಟಿಸತ್ತು ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಥೇರೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಟುಮ್ಬಿಯಕುಲೇ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ತಸ್ಸೇಕೋ ಸಹಾಯಕೋ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಸಯಂ ಮಹಲ್ಲಕೋ, ಭರಿಯಾ ಪನಸ್ಸ ತರುಣೀ। ಸಾ ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪುತ್ತಂ ಪಟಿಲಭಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯಂ ಇತ್ಥೀ ತರುಣತ್ತಾ ಮಮಚ್ಚಯೇನ ಕಞ್ಚಿದೇವ ಪುರಿಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಧನಂ ವಿನಾಸೇಯ್ಯ, ಪುತ್ತಸ್ಸ ಮೇ

ನ ದದೇಯ್ಯ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಇಮಂ ಧನಂ ಪಥವಿಗತಂ ಕರೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಘರೇ ನನ್ದಂ ನಾಮ ದಾಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ತಂ ಧನಂ ನಿದಹಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ "ತಾತ, ನನ್ದ, ಇಮಂ ಧನಂ ಮಮಚ್ಚಯೇನ ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖೇಯ್ಯಾಸಿ, ಮಾ ಚ ನಂ ಪರಿಚ್ಚಜಸೀ"ತಿ ಓವದಿತ್ವಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ।

ಪುತ್ತೋಪಿಸ್ಸ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಜಾತೋ। ಅಥ ನಂ ಮಾತಾ ಆಹ - "ತಾತ, ತವ ಪಿತಾ ನನ್ದಂ ದಾಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಧನಂ ನಿಧೇಸಿ, ತಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಕುಟುಮ್ಬಂ ಸಣ್ಠಪೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ನನ್ದಂ ಆಹ - "ಮಾತುಲ, ಅತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಮಯ್ಹಂ ಪಿತರಾ ಧನಂ ನಿದಹಿತ"ನ್ತಿ। "ಆಮ, ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಕುಹಿಂ ತಂ ನಿದಹಿತ"ನ್ತಿ। "ಅರಞ್ಞೇ, ಸಾಮೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ಕುದ್ದಾಲಪಿಟಕಂ ಆದಾಯ ನಿಧಿಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕಹಂ ಮಾತುಲ, ಧನ"ನ್ತಿ ಆಹ। ನನ್ದೋ ಆರುಯ್ಹ ಧನಮತ್ಥಕೇ ಠತ್ವಾ ಧನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಾನಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ "ಅರೇ ದಾಸಿಪುತ್ತ ಚೇಟಕ, ಕುತೋ ತೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಧನ"ನ್ತಿ ಕುಮಾರಂ ಅಕ್ಕೋಸತಿ। ಕುಮಾರೋ ತಸ್ಸ ಫರುಸವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಅಸುಣನ್ತೋ ವಿಯ "ತೇನ ಹಿ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಟಿನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪುನ ದ್ವೇ ತಯೋ ದಿವಸೇ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ, ನನ್ದೋ ತಥೇವ ಅಕ್ಕೋಸತಿ। ಕುಮಾರೋ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಫರುಸವಚನಂ ಅವತ್ವಾವ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ "ಅಯಂ ದಾಸೋ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ 'ಧನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಗಚ್ಛತಿ, ಗನ್ತ್ವಾ ಪನ ಮಂ ಅಕ್ಕೋಸತಿ, ತತ್ಥ ಕಾರಣಂ ನ ಜಾನಾಮಿ, ಅತ್ಥಿ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಪಿತು ಸಹಾಯೋ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ, ತಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ತಾತ, ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಯಸ್ಮಿಂ ತೇ, ತಾತ, ಠಾನೇ ಠಿತೋ ನನ್ದೋ ಅಕ್ಕೋಸತಿ, ತತ್ಥೇವ ತೇ ಪಿತು ಸನ್ತಕಂ ಧನಂ, ತಸ್ಮಾ ಯದಾ ತೇ ನನ್ದೋ ಅಕ್ಕೋಸತಿ, ತದಾ ನಂ 'ಏಹಿ ರೇ ದಾಸ, ಕಿಂ ಅಕ್ಕೋಸಸೀ'ತಿ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ತಂ ಠಾನಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕುಲಸನ್ತಕಂ ಧನಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ದಾಸಂ ಉಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಧನಂ ಆಹರಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೯. "ಮಞ್ಞೇ ಸೋವಣ್ಣಯೋ ರಾಸಿ, ಸೋವಣ್ಣಮಾಲಾ ಚ ನನ್ದಕೋ।
ಯತ್ಥ ದಾಸೋ ಆಮಜಾತೋ, ಠಿತೋ ಥುಲ್ಲಾನಿ ಗಜ್ಜತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಞ್ಞೇತಿ** ಏವಂ ಅಹಂ ಜಾನಾಮಿ। **ಸೋವಣ್ಣಯೋತಿ** ಸುನ್ದರೋ ವಣ್ಣೋ ಏತೇಸನ್ತಿ ಸೋವಣ್ಣಾನಿ। ಕಾನಿ ತಾನಿ? ರಜತಮಣಿಕಞ್ಚನಪವಾಳಾದೀನಿ ರತನಾನಿ। ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಠಾನೇ ಸಬ್ಬಾನೇತಾನಿ "ಸುವಣ್ಣಾನೀ"ತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾನಿ, ತೇಸಂ ರಾಸಿ ಸೋವಣ್ಣಯೋ ರಾಸಿ। **ಸೋವಣ್ಣಮಾಲಾ ಚಾತಿ** ತುಯ್ಹಂ ಪಿತುಸನ್ತಕಾ ಸುವಣ್ಣಮಾಲಾ ಚ ಏತ್ಥೇವಾತಿ ಮಞ್ಞಾಮಿ। **ನನ್ದಕೋ ಯತ್ಥ ದಾಸೋತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಠಿತೋ ನನ್ದಕೋ ದಾಸೋ। **ಆಮಜಾತೋತಿ** "ಆಮ, ಅಹಂ ವೋ ದಾಸೀ"ತಿ ಏವಂ ದಾಸಬ್ಯಂ ಉಪಗತಾಯ ಆಮದಾಸಿಸಙ್ಖಾತಾಯ ದಾಸಿಯಾ ಪುತ್ತೋ। **ಠಿತೋ ಥುಲ್ಲಾನಿ ಗಜ್ಜತೀತಿ** "ಸೋ ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಠಿತೋ ಥುಲ್ಲಾನಿ ಫರುಸವಚನಾನಿ ವದತಿ, ತತ್ಥೇವ ತೇ ಕುಲಸನ್ತಕಂ ಧನಂ, ಏವಂ ಅಹಂ ತಂ ಮಞ್ಞಾಮೀ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಧನಗ್ಗಹಣೂಪಾಯಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ।

ಕುಮಾರೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಘರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನನ್ದಂ ಆದಾಯ ನಿಧಿಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಯಥಾನುಸಿಟ್ಠಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ತಂ ಧನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಕುಟುಮ್ಬಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಓವಾದೇ ಠಿತೋ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಜೀವಿತಪರಿಯೋಸಾನೇ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ "ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ಏವಂಸೀಲೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ನನ್ದೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೋ ಅಹೋಸಿ, ಪಣ್ಡಿತಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ನನ್ದಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೪೦] ೧೦. ಖದಿರಙ್ಗಾರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕಾಮಂ ಪತಾಮಿ ನಿರಯನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಹಿ ವಿಹಾರಮೇವ ಆರಬ್ಭ ಚತುಪಞ್ಞಾಸಕೋಟಿಧನಂ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ವಿಕಿರಿತ್ವಾ ಠಪೇತ್ವಾ ತೀಣಿ ರತನಾನಿ ಅಞ್ಞತ್ಥ ರತನಸಞ್ಞಮೇವ ಅನುಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಸತ್ಥರಿ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೇ ದೇವಸಿಕಂ ತೀಣಿ ಮಹಾಉಪಟ್ಠಾನಾನಿ ಗಚ್ಛತಿ। ಪಾತೋವ ಏಕವಾರಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಕತಪಾತರಾಸೋ ಏಕವಾರಂ, ಸಾಯನ್ಹೇ ಏಕವಾರಂ। ಅಞ್ಞಾನಿಪಿ ಅನ್ತರನ್ತರುಪಟ್ಠಾನಾನಿ ಹೋನ್ತಿಯೇವ। ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಚ “ಕಿಂ ನು ಖೋ ಆದಾಯ ಆಗತೋತಿ ಸಾಮಣೇರಾ ವಾ ದಹರಾ ವಾ ಹತ್ಥಮ್ಪಿ ಮೇ ಓಲೋಕೇಯ್ಯು”ನ್ತಿ ತುಚ್ಛಹತ್ಥೋ ನಾಮ ನ ಗತಪುಬ್ಬೋ। ಪಾತೋವ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಯಾಗುಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ, ಕತಪಾತರಾಸೋ ಸಪ್ಪಿನವನೀತಮಧುಫಾಣಿತಾದೀನಿಪಿ, ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಗನ್ಧಮಾಲಾವತ್ಥಾದಿಹತ್ಥೋತಿ। ಏವಂ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಪರಿಚ್ಚಜನ್ತಸ್ಸ ಪನಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಚಾಗೇ ಪಮಾಣಂ ನತ್ಥಿ।

ಬಹೂ ವೋಹಾರೂಪಜೀವಿನೋಪಿಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಪಣ್ಣೇ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾರಸಕೋಟಿಸಙ್ಖ್ಯಂ ಧನಂ ಇಣಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು, ತೇ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ನ ಆಹರಾಪೇತಿ। ಅಞ್ಞಾ ಪನಸ್ಸ ಕುಲಸನ್ತಕಾ ಅಟ್ಠಾರಸ ಕೋಟಿಯೋ ನದೀತೀರೇ ನಿದಹಿತ್ವಾ ಠಪಿತಾ ಅಚಿರವತೋದಕೇನ ನದೀಕೂಲೇ ಭಿನ್ನೇ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಪವಿಟ್ಠಾ, ತಾ ಯಥಾಪಿಹಿತಲಞ್ಛಾ ತಾವ ಲೋಹಚಾಟಿಯೋ ಅಣ್ಣವಕುಚ್ಛಿಯಂ ಪವಟ್ಟನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತಿ। ಗೇಹೇ ಪನಸ್ಸ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಂ ನಿಚ್ಚಭತ್ತಂ ನಿಬದ್ಧಮೇವ ಹೋತಿ। ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಹಿ ಗೇಹಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚತುಮಹಾಪಥೇ ಖತಪೋಕ್ಖರಣಿಸದಿಸಂ, ಸಬ್ಬಭಿಕ್ಖೂನಂ ಮಾತಾಪಿತುಟ್ಠಾನೇ ಠಿತಂ। ತೇನಸ್ಸ ಘರಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋಪಿ ಗಚ್ಛತಿ, ಅಸೀತಿಮಹಾಥೇರಾಪಿ ಗಚ್ಛನ್ತಿಯೇವ। ಸೇಸಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪನ ಗಚ್ಛನ್ತಾನಞ್ಚ ಆಗಚ್ಛನ್ತಾನಞ್ಚ ಪಮಾಣಂ ನತ್ಥಿ। ತಂ ಪನ ಘರಂ ಸತ್ತಭೂಮಕಂ ಸತ್ತದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ, ತಸ್ಸ ಚತುತ್ಥೇ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಏಕಾ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ದೇವತಾ ವಸತಿ, ಸಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇ ಗೇಹಂ ಪವಿಸನ್ತೇ ಅತ್ತನೋ ವಿಮಾನೇ ಠಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ದಾರಕೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ತಿಟ್ಠತಿ। ಅಸೀತಿಮಹಾಥೇರೇಸುಪಿ ಅವಸೇಸತ್ಥೇರೇಸುಪಿ ಪವಿಸನ್ತೇಸು ಚ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೇಸು ಚ ತಥೇವ ಕರೋತಿ। ಸಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಸಮಣೇ ಗೋತಮೇ ಚ ಸಾವಕೇಸು ಚಸ್ಸ ಇಮಂ ಗೇಹಂ ಪವಿಸನ್ತೇಸು ಮಯ್ಹಂ ಸುಖಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಠಾತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ। ಯಥಾ ಇಮೇ ಏತಂ ಘರಂ ನ ಪವಿಸನ್ತಿ, ತಥಾ ಮಯಾ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸಯನೂಪಗತಸ್ಸೇವ ಮಹಾಕಮ್ಮನ್ತಿಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಓಭಾಸಂ ಫರಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। “ಕೋ ಏತ್ಥಾ”ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ “ಅಹಂ ಚತುತ್ಥದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತದೇವತಾ”ತಿ ಆಹ। “ಕಸ್ಮಾ ಆಗತಾಸೀ”ತಿ? “ಕಿಂ ತುಮ್ಹೇ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಕಿರಿಯಂ ನ ಪಸ್ಸಥ, ಅತ್ತನೋ ಪಚ್ಛಿಮಕಾಲಂ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಧನಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂಯೇವ ಪೂಜೇತಿ, ನೇವ ವಣಿಜ್ಜಂ ಪಯೋಜೇತಿ, ನ ಕಮ್ಮನ್ತೇ ಪಟ್ಠಪೇತಿ, ತುಮ್ಹೇ ಸೇಟ್ಠಿಂ ತಥಾ ಓವದಥ, ಯಥಾ ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮನ್ತಂ ಕರೋತಿ। ಯಥಾ ಚ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಸಸಾವಕೋ ಇಮಂ ಘರಂ ನ ಪವಿಸತಿ, ತಥಾ ಕರೋಥಾ”ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಆಹ “ಬಾಲದೇವತೇ, ಸೇಟ್ಠಿ ಧನಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೋ ನಿಯ್ಯಾನಿಕೇ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಿ, ಸೋ ಸಚೇ ಮಂ ಚೂಳಾಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಕ್ಕಿಣಿಸ್ಸತಿ, ನೇವಾಹಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಥೇಸ್ಸಾಮಿ, ಗಚ್ಛ ತ್ವ”ನ್ತಿ। ಸಾ ಪುನೇಕದಿವಸಂ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಜೇಟ್ಠಪುತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಥೇವ ಓವದಿ, ಸೋಪಿ ತಂ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ತಜ್ಜೇಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿನಾ ಪನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇತುಂಯೇವ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ।

ಸೇಟ್ಠಿನೋಪಿ ನಿರನ್ತರಂ ದಾನಂ ದೇನ್ತಸ್ಸ ವೋಹಾರೇ ಅಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಆಯೇ ಮನ್ದೀಭೂತೇ ಧನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ದಾಲಿದ್ದಿಯಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಪರಿಭೋಗಸಾಟಕಸಯನಭೋಜನಾನಿಪಿ ಪುರಾಣಸದಿಸಾನಿ ನ ಭವಿಂಸು। ಏವಂಭೂತೋಪಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾನಂ ದೇತಿ, ಪಣೀತಂ ಪನ ಕತ್ವಾ ದಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ । ಅಥ ನಂ ಏಕದಿವಸಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಂ ಸತ್ಥಾ “ದೀಯತಿ ಪನ ತೇ, ಗಹಪತಿ, ಕುಲೇ ದಾನ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ “ದೀಯತಿ, ಭನ್ತೇ, ತಞ್ಚ ಖೋ ಕಣಾಜಕಂ ಬಿಲಙ್ಗದುತಿಯ”ನ್ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ “ಗಹಪತಿ, ‘ಲೂಖಂ ದಾನಂ ದೇಮೀ’ತಿ ಮಾ ಚಿತ್ತಂ ಸಙ್ಕೋಚಯಿತ್ಥ । ಚಿತ್ತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಪಣೀತೇ

ಬುದ್ಧಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಬುದ್ಧಸಾವಕಾನಂ ದಿನ್ನದಾನಂ ಲೂಖಂ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ವಿಪಾಕಮಹನ್ತತ್ತಾ''ತಿ ಆಹ। ಚಿತ್ತಞ್ಹಿ ಪಣೀತಂ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತಸ್ಸ ದಾನಂ ಲೂಖಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ ಚೇತಂ ಏವಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ -

> ''ನತ್ಥಿ ಚಿತ್ತೇ ಪಸನ್ನಮ್ಹಿ, ಅಪ್ಪಕಾ ನಾಮ ದಕ್ಖಿಣಾ।
> ತಥಾಗತೇ ವಾ ಸಮ್ಬುದ್ಧೇ, ಅಥ ವಾ ತಸ್ಸ ಸಾವಕೇ॥ (ವಿ॰ ವ॰ ೮೦೪)।
>
> ''ನ ಕಿರತ್ಥಿ ಅನೋಮದಸ್ಸಿಸು, ಪಾರಿಚರಿಯಾ ಬುದ್ಧೇಸು ಅಪ್ಪಕಾ।
> ಸುಕ್ಖಾಯ ಅಲೋಣಿಕಾಯ ಚ, ಪಸ್ಸ ಫಲಂ ಕುಮ್ಮಾಸಪಿಣ್ಡಿಯಾ''ತಿ॥

ಅಪರಮ್ಪಿ ನಂ ಆಹ ''ಗಹಪತಿ, ತ್ವಂ ತಾವ ಲೂಖಂ ದಾನಂ ದದಮಾನೋ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಅರಿಯಪುಗ್ಗಲಾನಂ ದೇಸಿ, ಅಹಂ ವೇಲಾಮಕಾಲೇ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪಂ ಉನ್ನಙ್ಗಲಂ ಕತ್ವಾ ಸತ್ತ ರತನಾನಿ ದದಮಾನೋ ಪಞ್ಚ ಮಹಾನದಿಯೋ ಏಕೋಘಪುಣ್ಣಂ ಕತ್ವಾ ವಿಯ ಚ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತಯಮಾನೋ ತಿಸರಣಗತಂ ವಾ ಪಞ್ಚಸೀಲರಕ್ಖನಕಂ ವಾ ಕಞ್ಚಿ ನಾಲತ್ಥಂ, ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಪುಗ್ಗಲಾ ನಾಮ ಏವಂ ದುಲ್ಲಭಾ। ತಸ್ಮಾ 'ಲೂಖಂ ಮೇ ದಾನ'ನ್ತಿ ಮಾ ಚಿತ್ತಂ ಸಙ್ಕೋಚಯಿತ್ಥಾ''ತಿ ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ **ವೇಲಾಮಸುತ್ತಂ** (ಅ॰ ನಿ॰ ೯.೨೦) ಕಥೇಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸಾ ದೇವತಾ ಇಸ್ಸರಕಾಲೇ ಸೇಟ್ಠಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇತುಮ್ಪಿ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ''ಇದಾನಾಯಂ ದುಗ್ಗತತ್ತಾ ಮಮ ವಚನಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸತೀ''ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನಾ ಅಡ್ಢರತ್ತಸಮಯೇ ಸಿರಿಗಬ್ಭಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಓಭಾಸಂ ಫರಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ''ಕೋ ಏಸೋ''ತಿ ಆಹ। ''ಅಹಂ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಚತುತ್ಥದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ, ದೇವತಾ''ತಿ। ''ಕಿಮತ್ಥಮಾಗತಾಸೀ''ತಿ? ''ತುಯ್ಹಂ ಓವಾದಂ ಕಥೇತುಕಾಮಾ ಹುತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಾಮೀ''ತಿ। ''ತೇನ ಹಿ ಕಥೇಹೀ''ತಿ। ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ತ್ವಂ ಪಚ್ಛಿಮಕಾಲಂ ನ ಚಿನ್ತೇಸಿ, ಪುತ್ತಧೀತರೋ ನ ಓಲೋಕೇಸಿ, ಸಮಣಸ್ಸ ತೇ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಬಹುಂ ಧನಂ ವಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣಂ, ಸೋ ತ್ವಂ ಅತಿವೇಲಂ ಧನವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇನ ವಾ ವಣಿಜ್ಜಾದಿಕಮ್ಮಾನಂ ಅಕರಣೇನ ವಾ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ದುಗ್ಗತೋ ಜಾತೋ, ಏವಂಭೂತೋಪಿ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ನ ಮುಞ್ಚಸಿ, ಅಜ್ಜಪಿ ತೇ ಸಮಣಾ ಘರಂ ಪವಿಸನ್ತಿಯೇವ। ಯಂ ತಾವ ತೇಹಿ ನೀತಂ, ತಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ಪಚ್ಚಾಹರಾಪೇತುಂ, ಗಹಿತಂ ಗಹಿತಮೇವ ಹೋತು, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪನ ಸಯಞ್ಚ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಮಾ ಗಮಿತ್ಥ, ಸಾವಕಾನಞ್ಚಸ್ಸ ಇಮಂ ಘರಂ ಪವಿಸಿತುಂ ಮಾ ಅದಾಸಿ, ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾಪಿ ಅನೋಲೋಕೇನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ವೋಹಾರೇ ಚ ವಣಿಜ್ಜಞ್ಚ ಕತ್ವಾ ಕುಟುಮ್ಬಂ ಸಣ್ಠಪೇಹೀ''ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಏವಮಾಹ ''ಅಯಂ ತಯಾ ಮಯ್ಹಂ ದಾತಬ್ಬಓವಾದೋ''ತಿ। ''ಆಮ, ಅಯ್ಯಾ''ತಿ। ತಾದಿಸಾನಂ ದೇವತಾನಂ ಸತೇನಪಿ ಸಹಸ್ಸೇನಪಿ ಸತಸಹಸ್ಸೇನಪಿ ಅಕಮ್ಪನೀಯೋ ಅಹಂ ದಸಬಲೇನ ಕತೋ। ಮಮ ಹಿ ಸದ್ಧಾ ಸಿನೇರು ವಿಯ ಅಚಲಾ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತಾ, ಮಯಾ ನಿಯ್ಯಾನಿಕೇ ರತನಸಾಸನೇ ಧನಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಂ, ಅಯುತ್ತಂ ತೇ ಕಥಿತಂ, ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಪಹಾರೋ ದಿನ್ನೋ, ಏವರೂಪಾಯ ಅನಾಚಾರಾಯ ದುಸ್ಸೀಲಾಯ ಕಾಳಕಣ್ಣಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ತಯಾ ಮಮ ಏಕಗೇಹೇ ವಸನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಸೀಘಂ ಮಮ ಗೇಹಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಚ್ಛಾತಿ।

ಸಾ ಸೋತಾಪನ್ನಸ್ಸ ಅರಿಯಸಾವಕಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಠಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದಾರಕೇ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಚ ಪನ ಅಞ್ಞತ್ಥ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಅಲಭಮಾನಾ ''ಸೇಟ್ಠಿಂ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ನಗರಪರಿಗ್ಗಾಹಕದೇವಪುತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ''ಕೇನಟ್ಠೇನ ಆಗತಾಸೀ''ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ ''ಅಹಂ ಸಾಮಿ, ಅತ್ತನೋ ಬಾಲತಾಯ ಅನುಪಧಾರೇತ್ವಾ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೇನ ಸೇಟ್ಠಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇಸಿಂ, ಸೋ ಮಂ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ವಸನಟ್ಠಾನಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿ, ಮಂ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ನೇತ್ವಾ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಮೇ ದೇಥಾ''ತಿ। ''ಕಿಂ ಪನ ತಯಾ ಸೇಟ್ಠಿ ವುತ್ತೋ''ತಿ ''ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಬುದ್ಧುಪಟ್ಠಾನಂ ಸಙ್ಘುಪಟ್ಠಾನಂ ಮಾ ಕರಿ, ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಘರಪ್ಪವೇಸನಂ ಮಾ ಅದಾಸೀ''ತಿ ''ಏವಂ ಮೇ ವುತ್ತೋ, ಸಾಮೀ''ತಿ। ಅಯುತ್ತಂ ತಯಾ ವುತ್ತಂ, ಸಾಸನೇ ಪಹಾರೋ ದಿನ್ನೋ, ''ಅಹಂ ತಂ ಆದಾಯ

ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತುಂ ನ ಉಸ್ಸಹಾಮೀ''ತಿ। ಸಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ ಸಙ್ಗಹಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಚತುನ್ನಂ ಮಹಾರಾಜಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ತೇಹಿಪಿ ತಥೇವ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾ ಸಕ್ಕಂ ದೇವರಾಜಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ''ಅಹಂ, ದೇವ, ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಅಲಭಮಾನಾ ದಾರಕೇ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನಾಥಾ ವಿಚರಾಮಿ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಿರಿಯಾ ಮಯ್ಹಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ದಾಪೇಥಾ''ತಿ ಸುಟ್ಠುತರಂ ಯಾಚಿ। ಸೋಪಿ ನಂ ಆಹ ''ತಯಾ ಅಯುತ್ತಂ ಕತಂ, ಜಿನಸಾಸನೇ ಪಹಾರೋ ದಿನ್ನೋ, ಅಹಮ್ಪಿ ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸೇಟ್ಠಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಏಕಂ ಪನ ತೇ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಖಮನೂಪಾಯಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ। ''ಸಾಧು, ದೇವ, ಕಥೇಹೀ''ತಿ। ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಪಣ್ಣೇ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾರಸಕೋಟಿಸಙ್ಖ್ಯಂ ಧನಂ ಗಹಿತಂ ಅತ್ಥಿ, ತ್ವಂ ತಸ್ಸ ಆಯುತ್ತಕವೇಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಞ್ಚಿ ಅಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ತಾನಿ ಪಣ್ಣಾನಿ ಆದಾಯ ಕತಿಪಯೇಹಿ ಯಕ್ಖತರುಣೇಹಿ ಪರಿವಾರಿತಾ ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನ ಪಣ್ಣಂ, ಏಕೇನ ಲೇಖನಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಗೇಹಮಜ್ಝೇ ಠಿತಾ ಅತ್ತನೋ ಯಕ್ಖಾನುಭಾವೇನ ತೇ ಉತ್ತಾಸೇತ್ವಾ ''ಇದಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಇಣಪಣ್ಣಂ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸೇಟ್ಠಿ ಅತ್ತನೋ ಇಸ್ಸರಕಾಲೇ ತುಮ್ಹೇ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಆಹ, ಇದಾನಿ ದುಗ್ಗತೋ ಜಾತೋ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಗಹಿತಕಹಾಪಣಾನಿ ದೇಥಾ''ತಿ ಅತ್ತನೋ ಯಕ್ಖಾನುಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ತಾ ಅಟ್ಠಾರಸ ಹಿರಞ್ಞಕೋಟಿಯೋ ಸಾಧೇತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ತುಚ್ಛಕೋಟ್ಠಕೇ ಪೂರೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಅಚಿರವತಿನದೀತೀರೇ ನಿದಹಿತಂ ಧನಂ ನದೀಕೂಲೇ ಭಿನ್ನೇ ಸಮುದ್ದಂ ಪವಿಟ್ಠಂ ಅತ್ಥಿ, ತಮ್ಪಿ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ಆಹರಿತ್ವಾ ತುಚ್ಛಕೋಟ್ಠಕೇ ಪೂರೇತ್ವಾ, ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ನಾಮ ಅಸ್ಸಾಮಿಕಂ ಅಟ್ಠಾರಸಕೋಟಿಮತ್ತಮೇವ ಧನಂ ಅತ್ಥಿ, ತಮ್ಪಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ತುಚ್ಛಕೋಟ್ಠಕೇ ಪೂರೇಹಿ, ಇಮಾಹಿ ಚತುಪಞ್ಞಾಸಕೋಟೀಹಿ ಇಮಂ ತುಚ್ಛಕೋಟ್ಠಕಪೂರಕಂ ದಣ್ಡಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿಂ ಖಮಾಪೇಹೀತಿ।

ಸಾ ''ಸಾಧು, ದೇವಾ''ತಿ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಸಬ್ಬಂ ಧನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಕೋಟ್ಠಕೇ ಪೂರೇತ್ವಾ ಅಡ್ಢರತ್ತಸಮಯೇ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಸಿರಿಗಬ್ಭಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಓಭಾಸಂ ಫರಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ''ಕೋ ಏಸೋ''ತಿ ವುತ್ತೇ ''ಅಹಂ ತೇ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಚತುತ್ಥದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ಅನ್ಧಬಾಲದೇವತಾ, ಮಯಾ ಮಹಾಮೋಹಮೂಳ್ಹಾಯ ಬುದ್ಧಗುಣೇ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಪುರಿಮೇಸು ದಿವಸೇಸು ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಥಿತಂ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಮೇ ದೋಸಂ ಖಮಥ। ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಹಿ ಮೇ ದೇವರಾಜಸ್ಸ ವಚನೇನ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಇಣಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾರಸ ಕೋಟಿಯೋ, ಸಮುದ್ದಂ ಗತಾ ಅಟ್ಠಾರಸ ಕೋಟಿಯೋ, ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಅಸ್ಸಾಮಿಕಧನಸ್ಸ ಅಟ್ಠಾರಸ ಕೋಟಿಯೋತಿ ಚತುಪಣ್ಣಾಸ ಕೋಟಿಯೋ ಆಹರಿತ್ವಾ ತುಚ್ಛಕೋಟ್ಠಕಪೂರಣೇನ ದಣ್ಡಕಮ್ಮಂ ಕತಂ, ಜೇತವನವಿಹಾರಂ ಆರಬ್ಭ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಗತಧನಂ ಸಬ್ಬಂ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡಿತಂ, ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಅಲಭಮಾನಾ ಕಿಲಮಾಮಿ, ಮಯಾ ಅಞ್ಞಾಣತಾಯ ಕಥಿತಂ ಮನಸಿ ಅಕತ್ವಾ ಖಮಥ ಮಹಾಸೇಟ್ಠೀ''ತಿ ಆಹ।

ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ ''ಅಯಂ ದೇವತಾ 'ದಣ್ಡಕಮ್ಮಞ್ಚ ಮೇ ಕತ'ನ್ತಿ ವದತಿ, ಅತ್ತನೋ ಚ ದೋಸಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ, ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ವಿನೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗುಣೇ ಜಾನಾಪೇಸ್ಸತಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ನಂ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ। ಅಥ ನಂ ಆಹ ''ಅಮ್ಮ, ದೇವತೇ, ಸಚೇಸಿ ಮಂ ಖಮಾಪೇತುಕಾಮಾ, ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಮಂ ಖಮಾಪೇಹೀ''ತಿ। ಸಾಧು ಏವಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ''ಸತ್ಥು ಪನ ಮಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಾಹೀ''ತಿ। ಸೋ ''ಸಾಧೂ''ತಿ ವತ್ವಾ ವಿಭಾತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಪಾತೋವ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಾಯ ಕತಕಮ್ಮಂ ಸಬ್ಬಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ''ಇಧ, ಗಹಪತಿ, ಪಾಪಪುಗ್ಗಲೋಪಿ ಯಾವ ಪಾಪಂ ನ ಪಚ್ಚತಿ , ತಾವ ಭದ್ರಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ। ಯದಾ ಪನಸ್ಸ ಪಾಪಂ ಪಚ್ಚತಿ, ತದಾ ಪಾಪಮೇವ ಪಸ್ಸತಿ। ಭದ್ರಪುಗ್ಗಲೋಪಿ ಯಾವ ಭದ್ರಂ ನ ಪಚ್ಚತಿ, ತಾವ ಪಾಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ। ಯದಾ ಪನಸ್ಸ ಭದ್ರಂ ಪಚ್ಚತಿ, ತದಾ ಭದ್ರಮೇವ ಪಸ್ಸತೀ''ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಧಮ್ಮಪದೇ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

> ''ಪಾಪೋಪಿ ಪಸ್ಸತೀ ಭದ್ರಂ, ಯಾವ ಪಾಪಂ ನ ಪಚ್ಚತಿ।
> ಯದಾ ಚ ಪಚ್ಚತೀ ಪಾಪಂ, ಅಥ ಪಾಪೋ ಪಾಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ॥

“ಭದ್ರೋಪಿ ಪಸ್ಸತೀ ಪಾಪಂ, ಯಾವ ಭದ್ರಂ ನ ಪಚ್ಚತಿ।
ಯದಾ ಚ ಪಚ್ಚತೀ ಭದ್ರಂ, ಅಥ ಭದ್ರೋ ಭದ್ರಾನಿ ಪಸ್ಸತೀ”ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೧೯-೧೨೦)।

ಇಮಾಸಞ್ಚ ಪನ ಗಾಥಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಾ ದೇವತಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಸಾ ಚಕ್ಕಙ್ಕಿತೇಸು ಸತ್ಥು ಪಾದೇಸು ನಿಪತಿತ್ವಾ “ಮಯಾ, ಭನ್ತೇ, ರಾಗರತ್ತಾಯ ದೋಸಪದುಟ್ಠಾಯ ಮೋಹಮೂಳ್ಹಾಯ ಅವಿಜ್ಜನ್ಧಾಯ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಗುಣೇ ಅಜಾನನ್ತಿಯಾ ಪಾಪಕಂ ವಚನಂ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಮೇ ಖಮಥಾ”ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿಮ್ಪಿ ಖಮಾಪೇಸಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಸತ್ಥು ಪುರತೋ ಅತ್ತನೋ ಗುಣಂ ಕಥೇಸಿ “ಭನ್ತೇ, ಅಯಂ ದೇವತಾ ‘ಬುದ್ಧುಪಟ್ಠಾನಾದೀನಿ ಮಾ ಕರೋಹೀ’ತಿ ವಾರಯಮಾನಾಪಿ ಮಂ ವಾರೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ‘ದಾನಂ ನ ದಾತಬ್ಬ’ನ್ತಿ ಇಮಾಯ ವಾರಿಯಮಾನೋಪಹಂ ದಾನಂ ಅದಾಸಿಮೇವ, ನೂನ ಏಸ, ಭನ್ತೇ, ಮಯ್ಹಂ ಗುಣೋ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ “ತ್ವಂ ಖೋಸಿ ಗಹಪತಿ ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಅಚಲಸದ್ಧೋ ವಿಸುದ್ಧದಸ್ಸನೋ, ತುಯ್ಹಂ ಇಮಾಯ ಅಪ್ಪೇಸಕ್ಖದೇವತಾಯ ವಾರೇನ್ತಿಯಾ ಅವಾರಿತಭಾವೋ ನ ಅಚ್ಛರಿಯೋ । ಯಂ ಪನ ಪುಬ್ಬೇ ಪಣ್ಡಿತಾ ಅನುಪ್ಪನ್ನೇ ಬುದ್ಧೇ ಅಪರಿಪಕ್ಕಞಾಣೇ ಠಿತಾ ಕಾಮಾವಚರಿಸ್ಸರೇನ ಮಾರೇನ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ ‘ಸಚೇ ದಾನಂ ದಸ್ಸಸಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚಿಸ್ಸಸೀ’ತಿ ಅಸೀತಿಹತ್ಥಗಮ್ಭೀರಂ ಅಙ್ಗಾರಕಾಸುಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ‘ಮಾ ದಾನಂ ಅದಾಸೀ’ತಿ ವಾರಿತಾಪಿ ಪದುಮಕಣ್ಣಿಕಾಮಜ್ಝೇ ಠತ್ವಾ ದಾನಂ ಅದಂಸು, ಇದಂ ಅಚ್ಛರಿಯ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇಹಿ ಸುಖೂಪಕರಣೇಹಿ ದೇವಕುಮಾರೋ ವಿಯ ಸಂವಡ್ಢಿಯಮಾನೋ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಸೋಳಸವಸ್ಸಕಾಲೇಯೇವ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪೇಸು ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ತೋ। ಸೋ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಚತೂಸು ನಗರದ್ವಾರೇಸು ಚತಸ್ಸೋ ದಾನಸಾಲಾಯೋ, ಮಜ್ಝೇ ನಗರಸ್ಸ ಏಕಂ, ಅತ್ತನೋ ನಿವೇಸನದ್ವಾರೇ ಏಕನ್ತಿ ಛ ದಾನಸಾಲಾಯೋ ಕಾರೇತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ದೇತಿ, ಸೀಲಂ ರಕ್ಖತಿ, ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಪಾತರಾಸವೇಲಾಯ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ನಾನಗ್ಗರಸೇ ಮನುಞ್ಞಭೋಜನೇ ಉಪನೀಯಮಾನೇ ಏಕೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಸತ್ತಾಹಚ್ಚಯೇನ ನಿರೋಧಾ ವುಟ್ಠಾಯ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರವೇಲಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ “ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ನಾಗಲತಾದನ್ತಕಟ್ಠಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಅನೋತತ್ತದಹೇ ಮುಖಧೋವನಂ ಕತ್ವಾ ಮನೋಸಿಲಾತಲೇ ಠಿತೋ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ವಿಜ್ಜುಲತಾಸದಿಸಂ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಚೀವರಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಇದ್ಧಿಮಯಮತ್ತಿಕಾಪತ್ತಂ ಆದಾಯ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಭತ್ತೇ ಉಪನೀತಮತ್ತೇ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾವ ಆಸನಾ ವುಟ್ಠಾಯ ನಿಪಚ್ಚಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪರಿಕಮ್ಮಕಾರಕಂ ಓಲೋಕೇಸಿ। “ಕಿಂ ಕರೋಮಿ, ಸಾಮೀ”ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ “ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ಆಹರಥಾ”ತಿ ಆಹ। ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ವಿಕಮ್ಪಮಾನೋ ಉಟ್ಠಾಯ “ಅಯಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಇತೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಆಹಾರಂ ಲಭಿ, ಅಜ್ಜ ಅಲಭಮಾನೋ ವಿನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಞ್ಚ ವಿನಾಸೇಸ್ಸಾಮಿ, ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಚ ದಾನನ್ತರಾಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅನ್ತರವತ್ಥುಮ್ಹಿ ಅಸೀತಿಹತ್ಥಮತ್ತಂ ಅಙ್ಗಾರಕಾಸುಂ ನಿಮ್ಮಿನಿ। ಸಾ ಖದಿರಙ್ಗಾರಪುಣ್ಣಾ ಸಮ್ಪಜ್ಜಲಿತಾ ಸಜೋತಿಭೂತಾ ಅವೀಚಿಮಹಾನಿರಯೋ ವಿಯ ಖಾಯಿತ್ಥ। ತಂ ಪನ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಆಕಾಸೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಪತ್ತಾಹರಣತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛಮಾನೋ ಪುರಿಸೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಹಾಭಯಪ್ಪತ್ತೋ ನಿವತ್ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ “ಕಿಂ, ತಾತ, ನಿವತ್ತೋಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಯಂ ಸಾಮಿ ಅನ್ತರವತ್ಥುಮ್ಹಿ ಮಹತೀ ಅಙ್ಗಾರಕಾಸು ಸಮ್ಪಜ್ಜಲಿತಾ ಸಜೋತಿಭೂತಾತಿ । ಅಥಞ್ಞೋ ಅಥಞ್ಞೋತಿ ಏವಂ ಆಗತಾಗತಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಭಯಪ್ಪತ್ತಾ ವೇಗೇನ ಪಲಾಯಿಂಸು।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಜ್ಜ ಮಯ್ಹಂ ದಾನನ್ತರಾಯಂ ಕಾತುಕಾಮೋ ವಸವತ್ತೀ ಮಾರೋ ಉಯ್ಯುತ್ತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ನ ಖೋ ಪನ ಜಾನಾತಿ ಮಾರಸತೇನ ಮಾರಸಹಸ್ಸೇನಪಿ ಮಯ್ಹಂ ಅಕಮ್ಪಿಯಭಾವಂ, ಅಜ್ಜ ದಾನಿ ಮಯ್ಹಂ ವಾ ಮಾರಸ್ಸ ವಾ ಬಲಮಹನ್ತತಂ, ಆನುಭಾವಮಹನ್ತತಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಂ ಯಥಾಸಜ್ಜಿತಮೇವ ಭತ್ತಪಾತಿಂ ಸಯಂ ಆದಾಯ ಗೇಹಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಅಙ್ಗಾರಕಾಸುತಟೇ ಠತ್ವಾ ಆಕಾಸಂ ಉಲ್ಲೋಕೇತ್ವಾ ಮಾರಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕೋಸಿ ತ್ವ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಅಹಂ, ಮಾರೋ"ತಿ। "ಅಯಂ ಅಙ್ಗಾರಕಾಸು ತಯಾ ನಿಮ್ಮಿತಾ"ತಿ? "ಆಮ, ಮಯಾ"ತಿ । "ಕಿಮತ್ಥಾಯಾ"ತಿ। "ತವ ದಾನಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯಕರಣತ್ಥಾಯ ಚ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಚ ಜೀವಿತನಾಸನತ್ಥಾಯಾ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ನೇವ ತೇ ಅಹಂ ಅತ್ತನೋ ದಾನಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯಂ, ನ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಜೀವಿತನ್ತರಾಯಂ ಕಾತುಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಅಜ್ಜ ದಾನಿ ಮಯ್ಹಂ ವಾ ತುಯ್ಹಂ ವಾ ಬಲಮಹನ್ತತಂ, ಆನುಭಾವಮಹನ್ತತಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಙ್ಗಾರಕಾಸುತಟೇ ಠತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧ ಅಹಂ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅಙ್ಗಾರಕಾಸುಯಾ ಅಧೋಸೀಸೋ ಪತಮಾನೋಪಿ ನ ನಿವತ್ತಿಸ್ಸಾಮಿ, ಕೇವಲಂ ತುಮ್ಹೇ ಮಯಾ ದಿನ್ನಂ ಭೋಜನಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೦. "ಕಾಮಂ ಪತಾಮಿ ನಿರಯಂ, ಉದ್ಧಂಪಾದೋ ಅವಂಸಿರೋ।
ನಾನರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಹನ್ದ ಪಿಣ್ಡಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥಾಯಂ ಪಿಣ್ಡತ್ಥೋ - ಭನ್ತೇ, ಪಚ್ಚೇಕವರಬುದ್ಧ ಸಚೇಪಹಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ದೇನ್ತೋ ಏಕಂಸೇನೇವ ಇಮಂ ನಿರಯಂ ಉದ್ಧಂಪಾದೋ ಅವಂಸಿರೋ ಹುತ್ವಾ ಪತಾಮಿ, ತಥಾಪಿ ಯದಿದಂ ಅದಾನಞ್ಚ ಅಸೀಲಞ್ಚ ಅರಿಯೇಹಿ ಅಕತ್ತಬ್ಬತ್ತಾ ಅನರಿಯೇಹಿ ಚ ಕತ್ತಬ್ಬತ್ತಾ **"ಅನರಿಯ"**ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, "ನ ತಂ ಅನರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ , ಹನ್ದ ಇಮಂ ಮಯಾ ದೀಯಮಾನಂ ಪಿಣ್ಡಂ ಪಟಿಗ್ಗಹ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ। ಏತ್ಥ ಚ **ಹನ್ದಾ**ತಿ ವೋಸ್ಸಗ್ಗತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ।

ಏವಂ ವತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ದಳ್ಹಸಮಾದಾನೇನ ಭತ್ತಪಾತಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಙ್ಗಾರಕಾಸುಮತ್ಥಕೇನ ಪಕ್ಖನ್ತೋ, ತಾವದೇವ ಅಸೀತಿಹತ್ಥಗಮ್ಭೀರಾಯ ಅಙ್ಗಾರಕಾಸುಯಾ ತಲತೋ ಉಪರೂಪರಿಜಾತಂ ಸತಪತ್ತಪುಪ್ಫಿತಂ ಏಕಂ ಮಹಾಪದುಮಂ ಉಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪಾದೇ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ತತೋ ಮಹಾತುಮ್ಬಮತ್ತಾ ರೇಣು ಉಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಮುದ್ಧನಿ ಠತ್ವಾ ಸಕಲಸರೀರಂ ಸುವಣ್ಣಚುಣ್ಣಸಮೋಕಿಣ್ಣಮಿವ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ಪದುಮಕಣ್ಣಿಕಾಯ ಠತ್ವಾ ನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಸೋ ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಆಕಾಸೇ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಯಮ್ಪಿ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರಂ ವಲಾಹಕಪನ್ತಿಂ ಮದ್ದಮಾನೋ ವಿಯ ಹಿಮವನ್ತಮೇವ ಗತೋ। ಮಾರೋಪಿ ಪರಾಜಿತೋ ದೋಮನಸ್ಸಂ ಪತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಮೇವ ಗತೋ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪನ ಪದುಮಕಣ್ಣಿಕಾಯ ಠಿತಕೋವ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ದಾನಸೀಲಸಂವಣ್ಣನೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನೇನ ಪರಿವುತೋ ಅತ್ತನೋ ನಿವೇಸನಮೇವ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ "ನಯಿದಂ, ಗಹಪತಿ, ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಯಂ ತ್ವಂ ಏವಂ ದಸ್ಸನಸಮ್ಪನ್ನೋ ಏತರಹಿ ದೇವತಾಯ ನ ಕಮ್ಪಿತೋ, ಪುಬ್ಬೇ ಪಣ್ಡಿತೇಹಿ ಕತಮೇವ ಅಚ್ಛರಿಯ"ನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ "ತದಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ತತ್ಥೇವ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿ, ಮಾರಂ ಪರಾಜೇತ್ವಾ ಪದುಮಕಣ್ಣಿಕಾಯ ಠತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡಪಾತದಾಯಕೋ ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಖದಿರಙ್ಗಾರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ಕುಲಾವಕವಗ್ಗೋ ಚತುತ್ಥೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಕುಲಾವಕಞ್ಚ ನಚ್ಚಞ್ಚ, ಸಮ್ಮೋದಮಚ್ಛವಟ್ಟಕಂ।
ಸಕುಣಂ ತಿತ್ತಿರಂ ಬಕಂ, ನನ್ದಞ್ಚ ಖದಿರಙ್ಗಾರನ್ತಿ॥

೫. ಅತ್ಥಕಾಮವಗ್ಗೋ

[೪೧] ೧. ಲೋಸಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯೋ ಅತ್ಥಕಾಮಸ್ಸಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಲೋಸಕತಿಸ್ಸತ್ಥೇರಂ ನಾಮ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಕೋ ಪನೇಸ ಲೋಸಕತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ನಾಮಾತಿ? ಕೋಸಲರಟ್ಠೇ ಏಕೋ ಅತ್ತನೋ ಕುಲನಾಸಕೋ ಕೇವಟ್ಟಪುತ್ತಕೋ ಅಲಾಭೀ ಭಿಕ್ಖು। ಸೋ ಕಿರ ನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇತಾ ಚವಿತ್ವಾ ಕೋಸಲರಟ್ಠೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲಸಹಸ್ಸವಾಸೇ ಕೇವಟ್ಟಗಾಮೇ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಕೇವಟ್ಟಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ತಸ್ಸ ಪಟಿಸನ್ಧಿಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ ತಂ ಕುಲಸಹಸ್ಸಂ ಜಾಲಹತ್ಥಂ ನದಿಯಞ್ಚ ತಳಾಕಾದೀಸು ಚ ಮಚ್ಛೇ ಪರಿಯೇಸನ್ತಂ ಏಕಂ ಖುದ್ದಕಮಚ್ಛಮ್ಪಿ ನಾಲತ್ಥ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಚ ತೇ ಕೇವಟ್ಟಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿಯೇವ। ತಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಕುಚ್ಛಿಗತೇಯೇವ ನೇಸಂ ಗಾಮೋ ಸತ್ತ ವಾರೇ ಅಗ್ಗಿನಾ ದಡ್ಢೋ, ಸತ್ತ ವಾರೇ ರಞ್ಞಾ ದಣ್ಡಿತೋ। ಏವಂ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ದುಗ್ಗತಾ ಜಾತಾ। ತೇ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು "ಪುಬ್ಬೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏವರೂಪಂ ನತ್ಥಿ, ಇದಾನಿ ಪನ ಪರಿಹಾಯಾಮ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅನ್ತರೇ ಏಕಾಯ ಕಾಳಕಣ್ಣಿಯಾ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ದ್ವೇ ಭಾಗಾ ಹೋಮಾ"ತಿ ಪಞ್ಚ ಪಞ್ಚ ಕುಲಸತಾನಿ ಏಕತೋ ಅಹೇಸುಂ। ತತೋ ಯತ್ಥ ತಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ, ಸೋವ ಕೋಟ್ಠಾಸೋ ಪರಿಹಾಯತಿ, ಇತರೋ ವಡ್ಢತಿ। ತೇ ತಮ್ಪಿ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ದ್ವಿಧಾ, ತಮ್ಪಿ ದ್ವಿಧಾತಿ ಏವಂ ಯಾವ ತಮೇವ ಕುಲಂ ಏಕಂ ಅಹೋಸಿ, ತಾವ ವಿಭಜಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ಕಾಳಕಣ್ಣಿಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಪೋಥೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿಂಸು।

ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾ ಕಿಚ್ಛೇನ ಜೀವಮಾನಾ ಪರಿಪಕ್ಕೇ ಗಬ್ಭೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ವಿಜಾಯಿ। ಪಚ್ಛಿಮಭವಿಕಸತ್ತಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ನಾಸೇತುಂ, ಅನ್ತೋಘಟೇ ಪದೀಪೋ ವಿಯ ತಸ್ಸ ಹದಯೇ ಅರಹತ್ತಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯೋ ಜಲತಿ। ಸಾ ತಂ ದಾರಕಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತ್ವಾ ಆಧಾವಿತ್ವಾ ಪರಿಧಾವಿತ್ವಾ ವಿಚರಣಕಾಲೇ ಏಕಮಸ್ಸ ಕಪಾಲಕಂ ಹತ್ಥೇ ದತ್ವಾ "ಪುತ್ತ, ಏತಂ ಘರಂ ಪವಿಸಾ"ತಿ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಪಲಾತಾ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏಕಕೋವ ಹುತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭಿಕ್ಖಂ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಸಯತಿ, ನ ನ್ಹಾಯತಿ, ನ ಸರೀರಂ ಪಟಿಜಗ್ಗತಿ, ಪಂಸುಪಿಸಾಚಕೋ ವಿಯ ಕಿಚ್ಛೇನ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತಿ। ಸೋ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಉಕ್ಖಲಿಧೋವನಸ್ಸ ಛಡ್ಡಿತಟ್ಠಾನೇ ಕಾಕೋ ವಿಯ ಏಕೇಕಂ ಭತ್ತಸಿತ್ಥಂ ಉಚ್ಚಿನಿತ್ವಾ ಖಾದತಿ।

ಅಥ ನಂ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಮಾನೋ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಸತ್ತೋ ಅತಿಕಾರುಞ್ಞಪ್ಪತ್ತೋ , ಕತರಗಾಮವಾಸಿಕೋ ನು ಖೋ"ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ "ಏಹಿ, ರೇ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಥೇರೋ "ಕತರಗಾಮವಾಸಿಕೋಸಿ, ಕಹಂ ವಾ ತೇ ಮಾತಾಪಿತರೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ನಿಪ್ಪಚ್ಚಯೋ, ಮಯ್ಹಂ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ 'ಕಿಲನ್ತಮ್ಹಾ'ತಿ ಮಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪಲಾತಾ"ತಿ। "ಅಪಿ ಪನ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಅಹಂ ತಾವ ಪಬ್ಬಜೇಯ್ಯಂ, ಮಾದಿಸಂ ಪನ ಕಪಣಂ ಕೋ ಪಬ್ಬಾಜೇಸ್ಸಸೀ"ತಿ? "ಅಹಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ಪಬ್ಬಾಜೇಥಾ"ತಿ। ಥೇರೋ ತಸ್ಸ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ ದತ್ವಾ ತಂ ವಿಹಾರಂ ನೇತ್ವಾ ಸಹತ್ಥೇನೇವ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಪರಿಪುಣ್ಣವಸ್ಸಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇಸಿ। ಸೋ ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ "ಲೋಸಕತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ"ತಿ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ ಅಪ್ಪಪುಞ್ಞೋ ಅಪ್ಪಲಾಭೋ। ತೇನ ಕಿರ ಅಸದಿಸದಾನೇಪಿ ಕುಚ್ಛಿಪೂರೋ ನ ಲದ್ಧಪುಬ್ಬೋ, ಜೀವಿತಘಟನಮತ್ತಮೇವ ಲಭತಿ। ತಸ್ಸ ಹಿ ಪತ್ತೇ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ಯಾಗುಉಳುಙ್ಕೇ ದಿನ್ನೇ ಪತ್ತೋ ಸಮತಿತ್ತಿಕೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ। ಅಥ ಮನುಸ್ಸಾ "ಇಮಸ್ಸ ಪತ್ತೋ ಪೂರೋ"ತಿ ಹೇಟ್ಠಾ ಯಾಗುಂ ದೇನ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಯಾಗುಂ ದಾನಕಾಲೇ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಭಾಜನೇ ಯಾಗು ಅನ್ತರಧಾಯತೀತಿಪಿ ವದನ್ತಿ। ಖಜ್ಜಕಾದೀಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಫಲೇ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋಪಿ ಅಪ್ಪಲಾಭೋವ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಆಯುಸಙ್ಖಾರೇಸು ಪರಿಹೀನೇಸು ಪರಿನಿಬ್ಬಾನದಿವಸೋ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ। ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ತಸ್ಸ

ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಅಯಂ ಲೋಸಕತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಅಜ್ಜ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸತಿ, ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ಏತಸ್ಸ ಯಾವದತ್ಥಂ ಆಹಾರಂ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ತಂ ಆದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಥೇರೋ ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಾವ ಬಹುಮನುಸ್ಸಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಯಾ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ವನ್ದನಮತ್ತಮ್ಪಿ ನಾಲತ್ಥ। ಅಥ ನಂ ಥೇರೋ "ಗಚ್ಛಾವುಸೋ, ಆಸನಸಾಲಾಯ ನಿಸೀದಾ"ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಗತೋ। ತಂ ಆಗತಮೇವ ಮನುಸ್ಸಾ "ಅಯ್ಯೋ, ಆಗತೋ"ತಿ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಭೋಜೇಸಿ। ಥೇರೋಪಿ "ಇಮಂ ಲೋಸಕಸ್ಸ ದೇಥಾ"ತಿ ಲದ್ಧಾಹಾರಂ ಪೇಸೇಸಿ। ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗತಾ ಲೋಸಕತಿಸ್ಸತ್ಥೇರಂ ಅಸರಿತ್ವಾ ಸಯಮೇವ ಭುಞ್ಜಿಂಸು। ಅಥ ಥೇರಸ್ಸ ಉಟ್ಠಾಯ ವಿಹಾರಂ ಗಮನಕಾಲೇ ಲೋಸಕತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರಂ ವನ್ದಿ, ಥೇರೋ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಠಿತಕೋವ "ಲದ್ಧಂ ತೇ, ಆವುಸೋ, ಭತ್ತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಲಭಿಸ್ಸಾಮ ನೋ, ಭನ್ತೇತಿ। ಥೇರೋ ಸಂವೇಗಪತ್ತೋ ಕಾಲಂ ಓಲೋಕೇಸಿ, ಕಾಲೋ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೋ। ಥೇರೋ "ಹೋತಾವುಸೋ, ಇಧೇವ ನಿಸೀದಾ"ತಿ ಲೋಸಕತ್ಥೇರಂ ಆಸನಸಾಲಾಯಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ನಿವೇಸನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ರಾಜಾ ಥೇರಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ "ಭತ್ತಸ್ಸ ಅಕಾಲೋ"ತಿ ಪತ್ತಪೂರಂ ಚತುಮಧುರಂ ದಾಪೇಸಿ। ಥೇರೋ ತಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ "ಏಹಾವುಸೋ, ತಿಸ್ಸ ಇಮಂ ಚತುಮಧುರಂ ಭುಞ್ಜಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ಥೇರೇ ಗಾರವೇನ ಲಜ್ಜನ್ತೋ ನ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ। ಅಥ ನಂ ಥೇರೋ "ಏಹಾವುಸೋ ತಿಸ್ಸ, ಅಹಂ ಇಮಂ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾವ ಠಸ್ಸಾಮಿ, ತ್ವಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜ। ಸಚೇ ಅಹಂ ಪತ್ತಂ ಹತ್ಥತೋ ಮುಞ್ಚೇಯ್ಯಂ, ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಭವೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಲೋಸಕತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಅಗ್ಗಸಾವಕೇ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿಮ್ಹಿ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತೇ ಚತುಮಧುರಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ। ತಂ ಥೇರಸ್ಸ ಅರಿಯಿದ್ಧಿಬಲೇನ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ನ ಅಗಮಾಸಿ। ತದಾ ಲೋಸಕತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಯಾವದತ್ಥಂ ಉದರಪೂರಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ, ತಂ ದಿವಸಂಯೇವ ಚ ಅನುಪಾದಿಸೇಸಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿ। ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಠತ್ವಾ ಸರೀರನಿಕ್ಖೇಪಂ ಕಾರೇಸಿ, ಧಾತುಯೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಚೇತಿಯಂ ಕರಿಂಸು।

ತದಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ "ಆವುಸೋ, ಅಹೋ ಲೋಸಕತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಅಪ್ಪಪುಞ್ಞೋ ಅಪ್ಪಲಾಭೀ, ಏವರೂಪೇನ ನಾಮ ಅಪ್ಪಪುಞ್ಞೇನ ಅಪ್ಪಲಾಭಿನಾ ಕಥಂ ಅರಿಯಧಮ್ಮೋ ಲದ್ಧೋ"ತಿ ಕಥೇನ್ತಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಧಮ್ಮಸಭಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ತೇ "ಇಮಾಯ ನಾಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಆರೋಚಯಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ತನೋ ಅಲಾಭಿಭಾವಞ್ಚ ಅರಿಯಧಮ್ಮಲಾಭಿಭಾವಞ್ಚ ಅತ್ತನಾವ ಅಕಾಸಿ। ಅಯಞ್ಹಿ ಪುಬ್ಬೇ ಪರೇಸಂ ಲಾಭನ್ತರಾಯಂ ಕತ್ವಾ ಅಪ್ಪಲಾಭೀ ಜಾತೋ, "ಅನಿಚ್ಚಂ, ದುಕ್ಖಂ, ಅನತ್ತಾ"ತಿ ವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಯುತ್ತಭಾವಸ್ಸ ಬಲೇನ ಅರಿಯಧಮ್ಮಲಾಭೀ ಜಾತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಕಿರ ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಏಕಂ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಗಾಮಕಾವಾಸೇ ವಸತಿ ಪಕತತ್ತೋ ಸೀಲವಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಯುತ್ತಪ್ಪಯುತ್ತೋ। ಅಥೇಕೋ ಖೀಣಾಸವತ್ಥೇರೋ ಸಮವತ್ತವಾಸಂ ವಸಮಾನೋ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಉಪಟ್ಠಾಕಕುಟುಮ್ಬಿಕಸ್ಸ ವಸನಗಾಮಂ ಸಮ್ಪತ್ತೋ। ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಥೇರಸ್ಸ ಇರಿಯಾಪಥೇಯೇವ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಆದಾಯ ಘರಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಥೋಕಂ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಧುರವಿಹಾರಮೇವ ಗಚ್ಛಥ, ಮಯಂ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನೇವಾಸಿಕತ್ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಸೋಪಿ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ "ಲದ್ಧೋ ತೇ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖಾಹಾರೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮ, ಲದ್ಧೋ"ತಿ। "ಕಹಂ ಲದ್ಧೋ"ತಿ? "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಧುರಗಾಮೇ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಘರೇ"ತಿ। ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸೇನಾಸನಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ ಝಾನಸುಖೇನ ಫಲಸುಖೇನ ಚ ವೀತಿನಾಮೇನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ।

ಸೋಪಿ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಸಾಯನ್ಹೇ ಗನ್ಧಮಾಲಞ್ಚೇವ ಪದೀಪೇಯ್ಯಞ್ಚ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನೇವಾಸಿಕತ್ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಏಕೋ ಆಗನ್ತುಕತ್ಥೇರೋ ಅತ್ಥಿ, ಆಗತೋ ನು ಖೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮ, ಆಗತೋ"ತಿ। "ಇದಾನಿ ಕಹ"ನ್ತಿ। "ಅಸುಕಸೇನಾಸನೇ ನಾಮಾ"ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಸೀತಲವೇಲಾಯ

ಚೇತಿಯಞ್ಚ ಬೋಧಿಞ್ಚ ಪೂಜೇತ್ವಾ ದೀಪೇ ಜಾಲೇತ್ವಾ ಉಭೋಪಿ ಜನೇ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಗತೋ। ನೇವಾಸಿಕತ್ಥೇರೋಪಿ ಖೋ "ಅಯಂ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಪರಿಭಿನ್ನೋ, ಸಚಾಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ವಸಿಸ್ಸತಿ, ನ ಮಂ ಏಸ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಗಣಯಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಥೇರೇ ಅನತ್ತಮನತಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಏತಸ್ಸ ಅವಸನಾಕಾರೋ ಮಯಾ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ತೇನ ಉಪಟ್ಠಾನವೇಲಾಯ ಆಗತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಕಥೇಸಿ। ಖೀಣಾಸವತ್ಥೇರೋ ತಸ್ಸ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಜಾನಿತ್ವಾ "ಅಯಂ ಥೇರೋ ಮಮ ಕುಲೇ ವಾ ಗಣೇ ವಾ ಅಪಲಿಬುದ್ಧಭಾವಂ ನ ಜಾನಾತೀ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಝಾನಸುಖೇನ ಫಲಸುಖೇನ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ।

ನೇವಾಸಿಕೋಪಿ ಪುನದಿವಸೇ ನಖಪಿಟ್ಠೇನ ಘಣ್ಡಿಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ನಖೇನ ದ್ವಾರಂ ಆಕೋಟೇತ್ವಾ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಸ್ಸ ಗೇಹಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ "ಆಗನ್ತುಕತ್ಥೇರೋ ಕಹಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ನಾಹಂ ತವ ಕುಲೂಪಕಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಂ ಜಾನಾಮಿ, ಘಣ್ಡಿಂ ಪಹರನ್ತೋಪಿ ದ್ವಾರಂ ಆಕೋಟೇನ್ತೋಪಿ ಪಬೋಧೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂ, ಹಿಯ್ಯೋ ತವ ಗೇಹೇ ಪಣೀತಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಜೀರಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಇದಾನಿ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕನ್ತೋಯೇವ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತ್ವಂ ಪಸೀದಮಾನೋ ಏವರೂಪೇಸುಯೇವ ಠಾನೇಸು ಪಸೀದಸೀ"ತಿ ಆಹ - "ಖೀಣಾಸವತ್ಥೇರೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರವೇಲಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಸರೀರಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ನೇವಾಸಿಕತ್ಥೇರಂ ಸಪ್ಪಿಮಧುಸಕ್ಕರಾಭಿಸಙ್ಖತಂ ಪಾಯಾಸಂ ಪಾಯೇತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಗನ್ಧಚುಣ್ಣೇಹಿ ಉಬ್ಬಟ್ಟೇತ್ವಾ ಪುನ ಪೂರೇತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಸೋ ಥೇರೋ ಮಗ್ಗಕಿಲನ್ತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇದಮಸ್ಸ ಹರಥಾ"ತಿ ಅದಾಸಿ। ಇತರೋ ಅಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾವ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ "ಸಚೇ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಇಮಂ ಪಾಯಾಸಂ ಪಿವಿಸ್ಸತಿ, ಗೀವಾಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿಯಮಾನೋಪಿ ನ ಗಮಿಸ್ಸತಿ। ಸಚೇ ಪನಾಹಂ ಇಮಂ ಪಾಯಾಸಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಪಾಕಟಂ ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸಚೇ ಉದಕೇ ಓಪಿಲಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ, ಉದಕಪಿಟ್ಠೇ ಸಪ್ಪಿ ಪಞ್ಞಾಯಿಸ್ಸತಿ । ಸಚೇ ಭೂಮಿಯಂ ಛಡ್ಡೇಸ್ಸಾಮಿ, ಕಾಕಸನ್ನಿಪಾತೇನ ಪಞ್ಞಾಯಿಸ್ಸತಿ। ಕತ್ಥ ನು ಖೋ ಇಮಂ ಛಡ್ಡೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ಏಕಂ ಝಾಮಕ್ಖೇತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಙ್ಗಾರೇ ವಿಯೂಹಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಉಪರಿ ಅಙ್ಗಾರೇಹಿ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗತೋ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅದ್ಧಾ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಖೀಣಾಸವೋ ಮಮ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಹೋ ಮಯಾ ಉದರಹೇತು ಅಯುತ್ತಂ ಕತ"ನ್ತಿ ತಾವದೇವಸ್ಸ ಮಹನ್ತಂ ದೋಮನಸ್ಸಂ ಉದಪಾದಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯೇವ ಚ ಮನುಸ್ಸಪೇತೋ ಹುತ್ವಾ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಸೋ ಬಹೂನಿ ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾವಸೇಸೇನ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಪಞ್ಚಜಾತಿಸತೇಸು ಯಕ್ಖೋ ಹುತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಮ್ಪಿ ಉದರಪೂರಂ ಆಹಾರಂ ನ ಲಭಿ। ಏಕದಿವಸಂ ಪನ ಗಬ್ಭಮಲಂ ಉದರಪೂರಂ ಲಭಿ। ಪುನ ಪಞ್ಚಜಾತಿಸತೇಸು ಸುನಖೋ ಅಹೋಸಿ। ತದಾಪಿ ಏಕದಿವಸಂ ಭತ್ತವಮನಂ ಉದರಪೂರಂ ಲಭಿ, ಸೇಸಕಾಲೇ ಪನ ತೇನ ಉದರಪೂರೋ ಆಹಾರೋ ನಾಮ ನ ಲದ್ಧಪುಬ್ಬೋ। ಸುನಖಯೋನಿತೋ ಪನ ಚವಿತ್ವಾ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ದುಗ್ಗತಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಂ ಕುಲಂ ಪರಮದುಗ್ಗತಮೇವ ಜಾತಂ, ಜಾತಿತೋ ಉದ್ಧಂ ಉದಕಕಞ್ಜಿಕಾಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಲಭಿ। ತಸ್ಸ ಪನ "ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕೋ"ತಿ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ। ಮಾತಾಪಿತರೋ ಛಾತಕದುಕ್ಖಂ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ "ಗಚ್ಛ ಕಾಳಕಣ್ಣೀ"ತಿ ತಂ ಪೋಥೇತ್ವಾ ನೀಹರಿಂಸು। ಸೋ ಅಪಟಿಸರಣೋ ವಿಚರನ್ತೋ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖೋ ಆಚರಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಮಾಣವಕಸತಾನಿ ಸಿಪ್ಪಂ ವಾಚೇತಿ। ತದಾ ಬಾರಾಣಸಿವಾಸಿನೋ ದುಗ್ಗತಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಯಂ ದತ್ವಾ ಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇನ್ತಿ। ಅಯಮ್ಪಿ ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಕ್ಖತಿ। ಸೋ ಫರುಸೋ ಅನೋವಾದಕ್ಖಮೋ ತಂ ತಂ ಪಹರನ್ತೋ ವಿಚರತಿ, ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಓವದಿಯಮಾನೋಪಿ ಓವಾದಂ ನ ಗಣ್ಹಾತಿ। ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಆಯೋಪಿಸ್ಸ ಮನ್ದೋ ಜಾತೋ।

ಅಥ ಸೋ ಮಾಣವಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಭಣ್ಡಿತ್ವಾ ಓವಾದಂ ಅಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ತತೋ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಆಹಿಣ್ಡನ್ತೋ ಏಕಂ ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮಂ ಪತ್ವಾ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವತಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಏಕಾಯ ದುಗ್ಗತಿತ್ಥಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಸಾ ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ದ್ವೇ ದಾರಕೇ

ವಿಜಾಯಿ। ಗಾಮವಾಸಿನೋ “ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸುಸಾಸನಂ ದುಸ್ಸಾಸನಂ ಆರೋಚೇಯ್ಯಾಸೀ”ತಿ ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕಸ್ಸ ಭತಿಂ ದತ್ವಾ ತಂ ಗಾಮದ್ವಾರೇ ಕುಟಿಕಾಯ ವಸಾಪೇಸುಂ। ತಂ ಪನ ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತೇ ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮವಾಸಿನೋ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ರಾಜದಣ್ಡಂ ಅಗಮಂಸು, ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ನೇಸಂ ಗೇಹಾನಿ ಝಾಯಿಂಸು, ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ತಳಾಕಂ ಭಿಜ್ಜಿ। ತೇ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು “ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪುಬ್ಬೇ ಇಮಸ್ಸ ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕಸ್ಸ ಅನಾಗಮನಕಾಲೇ ಏವರೂಪಂ ನತ್ಥಿ, ಇದಾನಿ ಪನಸ್ಸ ಆಗತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪರಿಹಾಯಾಮಾ”ತಿ ತಂ ಪೋಥೇತ್ವಾ ನೀಹರಿಂಸು।

ಸೋ ಅತ್ತನೋ ದಾರಕೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಏಕಂ ಅಮನುಸ್ಸಪರಿಗ್ಗಹಂ ಅಟವಿಂ ಪಾವಿಸಿ। ತತ್ಥಸ್ಸ ಅಮನುಸ್ಸಾ ದಾರಕೇ ಚ ಭರಿಯಞ್ಚ ಮಾರೇತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದಿಂಸು। ಸೋ ತತೋ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ತತೋ ತತೋ ಆಹಿಣ್ಡನ್ತೋ ಏಕಂ ಗಮ್ಭೀರಂ ನಾಮ ಪಟ್ಟನಗಾಮಂ ನಾವಾವಿಸ್ಸಜ್ಜನದಿವಸೇಯೇವ ಪತ್ವಾ ಕಮ್ಮಕಾರಕೋ ಹುತ್ವಾ ನಾವಂ ಅಭಿರುಹಿ। ನಾವಾ ಸಮುದ್ದಪಿಟ್ಠೇ ಸತ್ತಾಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಸಮುದ್ದಮಜ್ಝೇ ಆಕೋಟೇತ್ವಾ ಠಪಿತಾ ವಿಯ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತೇ ಕಾಳಕಣ್ಣಿಸಲಾಕಂ ಚಾರೇಸುಂ, ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕಸ್ಸೇವ ಪಾಪುಣಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ತಸ್ಸೇಕಂ ವೇಳುಕಲಾಪಂ ದತ್ವಾ ಹತ್ಥೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಮುದ್ದಪಿಟ್ಠೇ ಖಿಪಿಂಸು, ತಸ್ಮಿಂ ಖಿತ್ತಮತ್ತೇ ನಾವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕೋ ವೇಳುಕಲಾಪೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಮುದ್ದಪಿಟ್ಠೇ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇ ರಕ್ಖಿತಸೀಲಸ್ಸ ಫಲೇನ ಸಮುದ್ದಪಿಟ್ಠೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಫಲಿಕವಿಮಾನೇ ಚತಸ್ಸೋ ದೇವಧೀತರೋ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ತಾಸಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಸುಖಂ ಅನುಭವಮಾನೋ ಸತ್ತಾಹಂ ವಸಿ। ತಾ ಪನ ವಿಮಾನಪೇತಿಯೋ ಸತ್ತಾಹಂ ಸುಖಂ ಅನುಭವನ್ತಿ, ಸತ್ತಾಹಂ ದುಕ್ಖಂ। ಸತ್ತಾಹಂ ದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವಿತುಂ ಗಚ್ಛಮಾನಾ “ಯಾವ ಮಯಂ ಆಗಚ್ಛಾಮ, ತಾವ ಇಧೇವ ಹೋಹೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅಗಮಂಸು।

ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕೋ ತಾಸಂ ಗತಕಾಲೇ ವೇಳುಕಲಾಪೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ರಜತವಿಮಾನೇ ಅಟ್ಠ ದೇವಧೀತರೋ ಲಭಿ। ತತೋಪಿ ಪರಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಮಣಿವಿಮಾನೇ ಸೋಳಸ, ಕನಕವಿಮಾನೇ ದ್ವತ್ತಿಂಸ ದೇವಧೀತರೋ ಲಭಿ। ತಾಸಮ್ಪಿ ವಚನಂ ಅಕತ್ವಾ ಪರತೋ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರದೀಪಕೇ ಏಕಂ ಯಕ್ಖನಗರಂ ಅದ್ದಸ। ತತ್ಥೇಕಾ ಯಕ್ಖಿನೀ ಅಜರೂಪೇನ ವಿಚರತಿ। ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕೋ ತಸ್ಸಾ ಯಕ್ಖಿನಿಭಾವಂ ಅಜಾನನ್ತೋ “ಅಜಮಂಸಂ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ತಂ ಪಾದೇ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ, ಸಾ ಯಕ್ಖಾನುಭಾವೇನ ತಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಖಿಪಿ। ಸೋ ತಾಯ ಖಿತ್ತೋ ಸಮುದ್ದಮತ್ಥಕೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಪರಿಖಾಪಿಟ್ಠೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಣ್ಟಕಗುಮ್ಬಮತ್ಥಕೇ ಪತಿತ್ವಾ ಪವಟ್ಟಮಾನೋ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಸಮಯೇ ತಸ್ಮಿಂ ಪರಿಖಾಪಿಟ್ಠೇ ರಞ್ಞೋ ಅಜಿಕಾ ಚರಮಾನಾ ಚೋರಾ ಹರನ್ತಿ। ಅಜಿಕಗೋಪಕಾ “ಚೋರೇ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಲೀನಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕೋ ಪವಟ್ಟಿತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಠಿತೋ ತಾ ಅಜಿಕಾ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಅಹಂ ಸಮುದ್ದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ದೀಪಕೇ ಅಜಿಕಂ ಪಾದೇ ಗಹೇತ್ವಾ ತಾಯ ಖಿತ್ತೋ ಇಧ ಪತಿತೋ। ಸಚೇ ಇದಾನಿ ಏಕಂ ಅಜಿಕಂ ಪಾದೇ ಗಹೇಸ್ಸಾಮಿ, ಸಾ ಮಂ ಪರತೋ ಸಮುದ್ದಪಿಟ್ಠೇ ವಿಮಾನದೇವತಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಖಿಪಿಸ್ಸತೀ”ತಿ। ಸೋ ಏವಂ ಅಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕರಿತ್ವಾ ಅಜಿಕಂ ಪಾದೇ ಗಣ್ಹಿ, ಸಾ ಗಹಿತಮತ್ತಾ ವಿರವಿ। ಅಜಿಕಗೋಪಕಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ “ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ರಾಜಕುಲೇ ಅಜಿಕಖಾದಕೋ ಏಸ ಚೋರೋ”ತಿ ತಂ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ನೇನ್ತಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಞ್ಚಸತಮಾಣವಕಪರಿವುತೋ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ನ್ಹಾಯಿತುಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ ತೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಆಹ - “ತಾತಾ, ಅಯಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ, ಕಸ್ಮಾ ನಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ? “ಅಜಿಕಚೋರಕೋ, ಅಯ್ಯ, ಏಕಂ ಅಜಿಕಂ ಪಾದೇ ಗಣ್ಹಿ, ತಸ್ಮಾ ಗಹಿತೋ”ತಿ। “ತೇನ ಹೇತಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದಾಸಂ ಕತ್ವಾ ದೇಥ, ಅಮ್ಹೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ। ತೇ, “ಸಾಧು ಅಯ್ಯಾ”ತಿ ತಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅಗಮಂಸು। ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ “ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕ, ತ್ವಂ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಕಹಂ ವಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ ಸಬ್ಬಂ ಅತ್ತನಾ ಕತಕಮ್ಮಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ “ಅತ್ಥಕಾಮಾನಂ ವಚನಂ ಅಕರೋನ್ತೋ ಏವಂ ದುಕ್ಖಂ ಪಾಪುಣಾತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೧. “ಯೋ ಅತ್ಥಕಾಮಸ್ಸ ಹಿತಾನುಕಮ್ಪಿನೋ, ಓವಜ್ಜಮಾನೋ ನ ಕರೋತಿ ಸಾಸನಂ।
ಅಜಿಯಾ ಪಾದಮೋಲಮ್ಬ, ಮಿತ್ತಕೋ ವಿಯ ಸೋಚತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅತ್ಥಕಾಮಸ್ಸಾ**ತಿ ವುಡ್ಢಿಂ ಇಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ। **ಹಿತಾನುಕಮ್ಪಿನೋ**ತಿ ಹಿತೇನ ಅನುಕಮ್ಪಮಾನಸ್ಸ। **ಓವಜ್ಜಮಾನೋ**ತಿ ಮುದುಕೇನ ಹಿತಚಿತ್ತೇನ ಓವದಿಯಮಾನೋ। **ನ ಕರೋತಿ ಸಾಸನ**ನ್ತಿ ಅನುಸಿಟ್ಠಂ ನ ಕರೋತಿ, ದುಬ್ಬಚೋ ಅನೋವಾದಕೋ ಹೋತಿ। **ಮಿತ್ತಕೋ ವಿಯ ಸೋಚತೀ**ತಿ ಯಥಾಯಂ ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕೋ ಅಜಿಕಾಯ ಪಾದಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸೋಚತಿ ಕಿಲಮತಿ, ಏವಂ ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ಸೋಚತೀತಿ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ।

ಏವಂ ತೇನ ಥೇರೇನ ಏತ್ತಕೇ ಅದ್ಧಾನೇ ತೀಸುಯೇವ ಅತ್ತಭಾವೇಸು ಕುಚ್ಛಿಪೂರೋ ಲದ್ಧಪುಬ್ಬೋ। ಯಕ್ಖೇನ ಹುತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ ಗಬ್ಭಮಲಂ ಲದ್ಧಂ, ಸುನಖೇನ ಹುತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ ಭತ್ತವಮನಂ, ಪರಿನಿಬ್ಬಾನದಿವಸೇ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿಸ್ಸಾನುಭಾವೇನ ಚತುಮಧುರಂ ಲದ್ಧಂ। ಏವಂ ಪರಸ್ಸ ಲಾಭನ್ತರಾಯಕರಣಂ ನಾಮ ಮಹಾದೋಸನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಕಾಲೇ ಸೋಪಿ ಆಚರಿಯೋ ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕೋಪಿ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ “ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅತ್ತನೋ ಅಪ್ಪಲಾಭಿಭಾವಞ್ಚ ಅರಿಯಧಮ್ಮಲಾಭಿಭಾವಞ್ಚ ಸಯಮೇವ ಏಸ ಅಕಾಸೀ”ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕೋ ಲೋಸಕತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಅಹೋಸಿ, ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖಾಚರಿಯೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಲೋಸಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೪೨] ೨. ಕಪೋತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯೋ ಅತ್ಥಕಾಮಸ್ಸಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಲೋಲಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಲೋಲಭಾವೋ ನವಕನಿಪಾತೇ **ಕಾಕಜಾತಕೇ** ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ತದಾ ಪನ ತಂ ಭಿಕ್ಖೂ “ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖು ಲೋಲೋ”ತಿ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸುಂ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ “ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಲೋಲೋಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಆಮ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ “ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಲೋಲೋ ಲೋಲಕಾರಣಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೋ, ಪಣ್ಡಿತಾಪಿ ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಾ ಪರಿಹೀನಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಾರಾವತಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತದಾ ಬಾರಾಣಸಿವಾಸಿನೋ ಪುಞ್ಞಕಾಮತಾಯ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಸಕುಣಾನಂ ಸುಖವಸನತ್ಥಾಯ ಥುಸಪಚ್ಛಿಯೋ ಓಲಮ್ಬೇನ್ತಿ। ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿನೋಪಿ ಭತ್ತಕಾರಕೋ ಅತ್ತನೋ ಮಹಾನಸೇ ಏಕಂ ಥುಸಪಚ್ಛಿಂ ಓಲಮ್ಬೇತ್ವಾ ಠಪೇಸಿ, ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತತ್ಥ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಸೋ ಪಾತೋವ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಗೋಚರೇ ಚರಿತ್ವಾ ಸಾಯಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ವಸನ್ತೋ ಕಾಲಂ ಖೇಪೇಸಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಏಕೋ ಕಾಕೋ ಮಹಾನಸಮತ್ಥಕೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅಮ್ಬಿಲಾನಮ್ಬಿಲಮಚ್ಛಮಂಸಾನಂ ಧೂಪನವಾಸಂ ಘಾಯಿತ್ವಾ ಲೋಭಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ “ಕಂ ನು ಖೋ ನಿಸ್ಸಾಯ ಇಮಂ ಮಚ್ಛಮಂಸಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಸಾಯಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾನಸಂ ಪವಿಸನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ “ಇಮಂ ಪಾರಾವತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಚ್ಛಮಂಸಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಪುನದಿವಸೇ ಪಾತೋವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಗೋಚರತ್ಥಾಯ ಗಮನಕಾಲೇ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ “ಕಸ್ಮಾ ತ್ವಂ, ಸಮ್ಮ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಚರಸೀ”ತಿ ಆಹ। “ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕಿರಿಯಾ ಮಯ್ಹಂ ರುಚ್ಚತಿ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತುಮ್ಹೇ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಸಮ್ಮ, ತುಮ್ಹೇ ಅಞ್ಞಗೋಚರಾ, ಮಯಂ ಅಞ್ಞಗೋಚರಾ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ದುಕ್ಕರ”ನ್ತಿ। “ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಗೋಚರಗ್ಗಹಣಕಾಲೇ ಅಹಮ್ಪಿ ಗೋಚರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಸಾಧು, ಕೇವಲಂ ತೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತೇನ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಾಕಂ ಓವದಿತ್ವಾ ಗೋಚರಂ ಚರನ್ತೋ ತಿಣಬೀಜಾದೀನಿ ಖಾದತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪನ ಗೋಚರಗ್ಗಹಣಕಾಲೇ ಕಾಕೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಗೋಮಯಪಿಣ್ಡಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಪಾಣಕೇ

ಖಾದಿತ್ವಾ ಉದರಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹೇ ಅತಿವೇಲಂ ಚರಥ, ಅತಿಬಹುಭಕ್ಖೇನ ನಾಮ ಭವಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಗೋಚರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಾಯಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಮಹಾನಸಂ ಪಾವಿಸಿ। ಭತ್ತಕಾರಕೋ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಪೋತೋ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತೋ"ತಿ ಕಾಕಸ್ಸಪಿ ಪಚ್ಛಿಂ ಠಪೇಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದ್ವೇ ಜನಾ ವಸನ್ತಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಬಹುಂ ಮಚ್ಛಮಂಸಂ ಆಹರಿಂಸು। ತಂ ಆದಾಯ ಭತ್ತಕಾರಕೋ ಮಹಾನಸೇ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಓಲಮ್ಬೇಸಿ। ಕಾಕೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಲೋಭಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ "ಸ್ವೇ ಗೋಚರಭೂಮಿಂ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಮಯಾ ಇದಮೇವ ಖಾದಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ರತ್ತಿಂ ನಿತ್ಥುನನ್ತೋ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಪುನದಿವಸೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಗೋಚರಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೋ "ಏಹಿ, ಸಮ್ಮ, ಕಾಕಾ"ತಿ ಆಹ। "ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹೇ ಗಚ್ಛಥ, ಮಯ್ಹಂ ಕುಚ್ಛಿರೋಗೋ ಅತ್ಥೀ"ತಿ। "ಸಮ್ಮ, ಕಾಕಾನಂ ಕುಚ್ಛಿರೋಗೋ ನಾಮ ನ ಕದಾಚಿ ಭೂತಪುಬ್ಬೋ, ರತ್ತಿಂ ತೀಸು ಯಾಮೇಸು ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಯಾಮೇ ಮುಚ್ಛಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ದೀಪವಟ್ಟಿಂ ಗಿಲಿತಕಾಲೇ ಪನ ನೇಸಂ ಮುಹುತ್ತಂ ತಿತ್ತಿ ಹೋತಿ, ತ್ವಂ ಇಮಂ ಮಚ್ಛಮಂಸಂ ಖಾದಿತುಕಾಮೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ, ಏಹಿ ಮನುಸ್ಸಪರಿಭೋಗೋ ನಾಮ ತುಮ್ಹಾಕಂ ದುಪ್ಪರಿಭುಞ್ಜಿಯೋ, ಮಾ ಏವರೂಪಂ ಅಕಾಸಿ, ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಗೋಚರಾಯ ಗಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ। "ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಸಾಮೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಪಞ್ಞಾಯಿಸ್ಸಸಿ ಸಕೇನ ಕಮ್ಮೇನ, ಲೋಭವಸಂ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಹೋಹೀ"ತಿ ತಂ ಓವದಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಗೋಚರಾಯ ಗತೋ।

ಭತ್ತಕಾರಕೋ ನಾನಪ್ಪಕಾರಂ ಮಚ್ಛಮಂಸವಿಕತಿಂ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಉಸುಮನಿಕ್ಖಮನತ್ಥಂ ಭಾಜನಾನಿ ಥೋಕಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ರಸಪರಿಸ್ಸಾವನಕರೋಟಿಂ ಭಾಜನಮತ್ಥಕೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸೇದಂ ಪುಞ್ಛಮಾನೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಕಾಕೋ ಪಚ್ಛಿತೋ ಸೀಸಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಭತ್ತಗೇಹಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಸ್ಸ ನಿಕ್ಖನ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಅಯಂದಾನಿ ಮಯ್ಹಂ ಮನೋರಥಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತುಂ ಕಾಲೋ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮಹಾಮಂಸಂ ಖಾದಾಮಿ, ಉದಾಹು ಚುಣ್ಣಿಕಮಂಸ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಚುಣ್ಣಿಕಮಂಸೇನ ನಾಮ ಖಿಪ್ಪಂ ಕುಚ್ಛಿಂ ಪೂರೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಮಹನ್ತಂ ಮಂಸಖಣ್ಡಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಯಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಖಾದಮಾನೋ ನಿಪಜ್ಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಚ್ಛಿತೋ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ರಸಕರೋಟಿಯಂ ನಿಲೀಯಿ। ಸಾ "ಕಿರೀ"ತಿ ಸದ್ದಮಕಾಸಿ। ಭತ್ತಕಾರಕೋ ತಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತ"ನ್ತಿ ಪವಿಟ್ಠೋ ಕಾಕಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ದುಟ್ಠಕಾಕೋ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿನೋ ಪಕ್ಕಮಂಸಂ ಖಾದಿತುಕಾಮೋ, ಅಹಂ ಖೋ ಪನ ಸೇಟ್ಠಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಾಮಿ, ನ ಇಮಂ ಬಾಲಂ, ಕಿಂ ಮೇ ಇಮಿನಾ"ತಿ ದ್ವಾರಂ ಪಿಧಾಯ ಕಾಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಕಲಸರೀರೇ ಪತ್ತಾನಿ ಲುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಅಲ್ಲಸಿಙ್ಗೀವೇರಲೋಣಜೀರಕಾದಯೋ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಅಮ್ಬಿಲತಕ್ಕೇನ ಆಲೋಳೇತ್ವಾ ತೇನಸ್ಸ ಸಕಲಸರೀರಂ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ತಂ ಕಾಕಂ ಪಚ್ಛಿಯಂ ಖಿಪಿ। ಸೋ ಅಧಿಮತ್ತವೇದನಾಭಿಭೂತೋ ನಿತ್ಥುನನ್ತೋ ನಿಪಜ್ಜಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಾಯಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಬ್ಯಸನಪ್ಪತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಲೋಲಕಾಕ, ಮಮ ವಚನಂ ಅಕತ್ವಾ ತವ ಲೋಭಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಪತ್ತೋಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೪೨. "ಯೋ ಅತ್ಥಕಾಮಸ್ಸ ಹಿತಾನುಕಮ್ಪಿನೋ, ಓವಜ್ಜಮಾನೋ ನ ಕರೋತಿ ಸಾಸನಂ।
ಕಪೋತಕಸ್ಸ ವಚನಂ ಅಕತ್ವಾ, ಅಮಿತ್ತಹತ್ಥತ್ಥಗತೋವ ಸೇತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಪೋತಕಸ್ಸ ವಚನಂ ಅಕತ್ವಾ**ತಿ ಪಾರಾವತಸ್ಸ ಹಿತಾನುಸಾಸನವಚನಂ ಅಕತ್ವಾ। **ಅಮಿತ್ತಹತ್ಥತ್ಥಗತೋವ ಸೇತೀ**ತಿ ಅಮಿತ್ತಾನಂ ಅನತ್ಥಕಾರಕಾನಂ ದುಕ್ಖುಪ್ಪಾದಕಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಹತ್ಥತ್ಥಂ ಹತ್ಥಪಥಂ ಗತೋ ಅಯಂ ಕಾಕೋ ವಿಯ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಮಹನ್ತಂ ಬ್ಯಸನಂ ಪತ್ವಾ ಅನುಸೋಚಮಾನೋ ಸೇತೀತಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ "ಇದಾನಿ ಮಯಾ ಚ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ನ ಸಕ್ಕಾ ವಸಿತು"ನ್ತಿ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗತೋ। ಕಾಕೋಪಿ ತತ್ಥೇವ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೋ। ಅಥ ನಂ ಭತ್ತಕಾರಕೋ ಸದ್ಧಿಂ ಪಚ್ಛಿಯಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಙ್ಕಾರಟ್ಠಾನೇ ಛಡ್ಡೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾಪಿ “ನ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಇದಾನೇವ ಲೋಲೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಲೋಲೋಯೇವ, ತಞ್ಚ ಪನ ತೇ ಲೋಲ್ಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಣ್ಡಿತಾಪಿ ಸಕಾವಾಸಾ ಪರಿಹೀನಾ”ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಅನಾಗಾಮಿಫಲಂ ಪತ್ತೋ। ಸತ್ಥಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಕಾಕೋ ಲೋಲಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಪಾರಾವತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಕಪೋತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೪೩] ೩. ವೇಳುಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯೋ ಅತ್ಥಕಾಮಸ್ಸಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ದುಬ್ಬಚಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಞ್ಹಿ ಭಗವಾ “ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ದುಬ್ಬಚೋಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ನ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಇದಾನೇವ ದುಬ್ಬಚೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ದುಬ್ಬಚೋಯೇವ, ದುಬ್ಬಚತ್ತಾಯೇವ ಚ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ವಚನಂ ಅಕತ್ವಾ ಸಪ್ಪಮುಖೇ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೋ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಮಹಾಭೋಗಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಕಾಮೇಸು ಆದೀನವಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ ಚಾನಿಸಂಸಂ ದಿಸ್ವಾ ಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಕಸಿಣಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞಾ ಅಟ್ಠ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಝಾನಸುಖೇನ ವೀತಿನಾಮೇನ್ತೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಮಹಾಪರಿವಾರೋ ಪಞ್ಚಹಿ ತಾಪಸಸತೇಹಿ ಪರಿವುತೋ ಗಣಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ಹುತ್ವಾ ವಿಹಾಸಿ। ಅಥೇಕೋ ಆಸಿವಿಸಪೋತಕೋ ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮತಾಯ ಚರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ತಾಪಸಸ್ಸ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ಪತ್ತೋ। ತಾಪಸೋ ತಸ್ಮಿಂ ಪುತ್ತಸಿನೇಹಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವೇಳುಪಬ್ಬೇ ಸಯಾಪೇತ್ವಾ ಪಟಿಜಗ್ಗತಿ। ತಸ್ಸ ವೇಳುಪಬ್ಬೇ ಸಯನತೋ “ವೇಳುಕೋ”ತ್ವೇವ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ತಂ ಪುತ್ತಸಿನೇಹೇನ ಪಟಿಜಗ್ಗನತೋ ತಾಪಸಸ್ಸ “ವೇಳುಕಪಿತಾ”ತ್ವೇವ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು।

ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ “ಏಕೋ ಕಿರ ತಾಪಸೋ ಆಸಿವಿಸಂ ಪಟಿಜಗ್ಗತೀ”ತಿ ಸುತ್ವಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಆಸಿವಿಸಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಸಚ್ಚ”ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ “ಆಸಿವಿಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಾಸೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಮಾ ಏವಂ ಜಗ್ಗಾಹೀ”ತಿ ಆಹ। “ಸೋ ಮೇ ಆಚರಿಯ ಪುತ್ತೋ, ನಾಹಂ ತೇನ ವಿನಾ ವತ್ತಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ ಏತಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಿಕಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ। ತಾಪಸೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವಚನಂ ನ ಗಣ್ಹಿ, ಆಸಿವಿಸಮ್ಪಿ ಜಹಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ತತೋ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನೇವ ಸಬ್ಬೇ ತಾಪಸಾ ಫಲಾಫಲತ್ಥಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಗತಟ್ಠಾನೇ ಫಲಾಫಲಸ್ಸ ಸುಲಭಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ ದ್ವೇ ತಯೋ ದಿವಸೇ ತತ್ಥೇವ ವಸಿಂಸು, ವೇಳುಕಪಿತಾಪಿ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಆಸಿವಿಸಂ ವೇಳುಪಬ್ಬೇಯೇವ ಸಯಾಪೇತ್ವಾ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ಗತೋ। ಸೋ ಪುನ ತಾಪಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ದ್ವೀಹತೀಹಚ್ಚಯೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ವೇಳುಕಸ್ಸ ಗೋಚರಂ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವೇಳುಪಬ್ಬಂ ಉಗ್ಘಾಟೇತ್ವಾ “ಏಹಿ, ಪುತ್ತಕ, ಛಾತಕೋಸೀ”ತಿ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇಸಿ। ಆಸಿವಿಸೋ ದ್ವೀಹತೀಹಂ ನಿರಾಹಾರತಾಯ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪಸಾರಿತಹತ್ಥಂ ಡಂಸಿತ್ವಾ ತಾಪಸಂ ತತ್ಥೇವ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪಾವಿಸಿ। ತಾಪಸಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಇಸಿಗಣಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಇಸೀನಂ ಓವಾದವಸೇನ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೩. “ಯೋ ಅತ್ಥಕಾಮಸ್ಸ ಹಿತಾನುಕಮ್ಪಿನೋ, ಓವಜ್ಜಮಾನೋ ನ ಕರೋತಿ ಸಾಸನಂ।
ಏವಂ ಸೋ ನಿಹತೋ ಸೇತಿ, ವೇಳುಕಸ್ಸ ಯಥಾ ಪಿತಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಏವಂ ಸೋ ನಿಹತೋ ಸೇತೀ**ತಿ ಯೋ ಹಿ ಇಸೀನಂ ಓವಾದಂ ನ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಸೋ ಯಥಾ ಏಸ ತಾಪಸೋ ಆಸಿವಿಸಮುಖೇ ಪೂತಿಭಾವಂ ಪತ್ವಾ ನಿಹತೋ ಸೇತಿ, ಏವಂ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪತ್ವಾ ನಿಹತೋ ಸೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇಸಿಗಣಂ ಓವದಿತ್ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ಬ್ರಹ್ಮವಿಹಾರೇ ಭಾವೇತ್ವಾ ಆಯುಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ।

ಸತ್ಥಾ “ನ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಇದಾನೇವ ದುಬ್ಬಚೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ದುಬ್ಬಚೋಯೇವ, ದುಬ್ಬಚಭಾವೇನೇವ ಚ ಆಸಿವಿಸಮುಖೇ ಪೂತಿಭಾವಂ ಪತ್ತೋ”ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ವೇಳುಕಪಿತಾ ದುಬ್ಬಚಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಸೇಸಪರಿಸಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ, ಗಣಸತ್ಥಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ವೇಳುಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೪೪] ೪. ಮಕಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸೇಯ್ಯೋ ಅಮಿತ್ತೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಮಗಧೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕೇ ಬಾಲಗಾಮಿಕಮನುಸ್ಸೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಥಾಗತೋ ಕಿರ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸಾವತ್ಥಿತೋ ಮಗಧರಟ್ಠಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಗಾಮಕಂ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ। ಸೋ ಚ ಗಾಮಕೋ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಅನ್ಧಬಾಲಮನುಸ್ಸೇಹಿಯೇವ ಉಸ್ಸನ್ನೋ। ತತ್ಥೇಕದಿವಸಂ ತೇ ಅನ್ಧಬಾಲಮನುಸ್ಸಾ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ “ಭೋ, ಅಮ್ಹೇ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೇ ಮಕಸಾ ಖಾದನ್ತಿ, ತಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಮ್ಮಚ್ಛೇದೋ ಹೋತಿ, ಸಬ್ಬೇವ ಧನೂನಿ ಚೇವ ಆವುಧಾನಿ ಚ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಕಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಯುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಮಕಸೇ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಚ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಮನ್ತಯಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಗನ್ತ್ವಾ “ಮಕಸೇ ವಿಜ್ಝಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಚ ಪಹರಿತ್ವಾ ಚ ದುಕ್ಖಪ್ಪತ್ತಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅನ್ತೋಗಾಮೇ ಚ ಗಾಮಮಜ್ಝೇ ಚ ಗಾಮದ್ವಾರೇ ಚ ನಿಪಜ್ಜಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ತಂ ಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಅವಸೇಸಾ ಪಣ್ಡಿತಮನುಸ್ಸಾ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಗಾಮದ್ವಾರೇ ಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಪತಿತಮನುಸ್ಸೇ ದಿಸ್ವಾ ತೇ ಉಪಾಸಕೇ ಪುಚ್ಛಿ “ಬಹೂ ಇಮೇ ಗಿಲಾನಾ ಮನುಸ್ಸಾ, ಕಿಂ ಏತೇಹಿ ಕತ”ನ್ತಿ? “ಭನ್ತೇ, ಏತೇ ಮನುಸ್ಸಾ ‘ಮಕಸಯುದ್ಧಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಸಯಂ ಗಿಲಾನಾ ಜಾತಾ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ “ನ ಇದಾನೇವ ಅನ್ಧಬಾಲಮನುಸ್ಸಾ ‘ಮಕಸೇ ಪಹರಿಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ ಅತ್ತಾನಂ ಪಹರನ್ತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ‘ಮಕಸಂ ಪಹರಿಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ ಪರಂ ಪಹರಣಕಮನುಸ್ಸಾ ಅಹೇಸುಂಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ವಣಿಜ್ಜಾಯ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತಿ। ತದಾ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮೇ ಬಹೂ ವಡ್ಢಕೀ ವಸನ್ತಿ। ತತ್ಥೇಕೋ ಖಲಿತವಡ್ಢಕೀ ರುಕ್ಖಂ ತಚ್ಛತಿ, ಅಥಸ್ಸ ಏಕೋ ಮಕಸೋ ತಮ್ಬಲೋಹಥಾಲಕಪಿಟ್ಠಿಸದಿಸೇ ಸೀಸೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸತ್ತಿಯಾ ಪಹರನ್ತೋ ವಿಯ ಸೀಸಂ ಮುಖತುಣ್ಡಕೇನ ವಿಜ್ಝಿ। ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಪುತ್ತಂ ಆಹ - “ತಾತ, ಮಯ್ಹಂ ಸೀಸಂ ಮಕಸೋ ಸತ್ತಿಯಾ ಪಹರನ್ತೋ ವಿಯ ವಿಜ್ಝತಿ, ವಾರೇಹಿ ನ”ನ್ತಿ। “ತಾತ, ಅಧಿವಾಸೇಹಿ, ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ತಂ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಭಣ್ಡಂ ಪರಿಯೇಸಮಾನೋ ತಂ ಗಾಮಂ ಪತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ವಡ್ಢಕಿಸಾಲಾಯ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಸೋ ವಡ್ಢಕೀ ಪುತ್ತಂ ಆಹ - “ತಾತ, ಇಮಂ ಮಕಸಂ ವಾರೇಹೀ”ತಿ। ಸೋ “ವಾರೇಸ್ಸಾಮಿ, ತಾತಾ”ತಿ ತಿಖಿಣಂ ಮಹಾಫರಸುಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಿತು ಪಿಟ್ಠಿಪಸ್ಸೇ ಠತ್ವಾ “ಮಕಸಂ ಪಹರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಪಿತು ಮತ್ಥಕಂ ದ್ವಿಧಾ ಭಿನ್ದಿ, ವಡ್ಢಕೀ ತತ್ಥೇವ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೋ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ದಿಸ್ವಾ “ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತೋಪಿ ಪಣ್ಡಿತೋವ ಸೇಯ್ಯೋ। ಸೋ ಹಿ ದಣ್ಡಭಯೇನಪಿ ಮನುಸ್ಸೇ ನ ಮಾರೇಸ್ಸತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೪. “ಸೇಯ್ಯೋ ಅಮಿತ್ತೋ ಮತಿಯಾ ಉಪೇತೋ, ನ ತ್ವೇವ ಮಿತ್ತೋ ಮತಿವಿಪ್ಪಹೀನೋ।

‘ಮಕಸಂ ವಧಿಸ್ಸ’ನ್ತಿ ಹಿ ಏಳಮೂಗೋ, ಪುತ್ತೋ ಪಿತು ಅಬ್ಭಿದಾ ಉತ್ತಮಙ್ಗ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸೇಯ್ಯೋತಿ** ಪವರೋ ಉತ್ತಮೋ। **ಮತಿಯಾ ಉಪೇತೋತಿ** ಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಏಳಮೂಗೋತಿ** ಲಾಲಾಮುಖೋ ಬಾಲೋ। **ಪುತ್ತೋ ಪಿತು ಅಬ್ಭಿದಾ ಉತ್ತಮಙ್ಗನ್ತಿ** ಅತ್ತನೋ ಬಾಲತಾಯ ಪುತ್ತೋಪಿ ಹುತ್ವಾ ಪಿತು ಉತ್ತಮಙ್ಗಂ ಮತ್ಥಕಂ "ಮಕಸಂ ಪಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ದ್ವಿಧಾ ಭಿನ್ದಿ। ತಸ್ಮಾ ಬಾಲಮಿತ್ತತೋ ಪಣ್ಡಿತಅಮಿತ್ತೋವ ಸೇಯ್ಯೋತಿ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ। ವಡ್ಢಕಿಸ್ಸಪಿ ಞಾತಕಾ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಅಕಂಸು।

ಸತ್ಥಾ "ಏವಂ ಉಪಾಸಕಾ ಪುಬ್ಬೇಪಿ 'ಮಕಸಂ ಪಹರಿಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಪರಂ ಪಹರಣಕಮನುಸ್ಸಾ ಅಹೇಸುಂಯೇವಾ"ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ "ತದಾ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕನ್ತೋ ಪಣ್ಡಿತವಾಣಿಜೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಮಕಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೪೫] ೫. ರೋಹಿಣಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸೇಯ್ಯೋ ಅಮಿತ್ತೋತಿಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸೇಟ್ಠಿನೋ ದಾಸಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಕಿರ ಏಕಾ ರೋಹಿಣೀ ನಾಮ ದಾಸೀ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸಾ ವೀಹಿಪಹರಣಟ್ಠಾನೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಲ್ಲಿಕಾ ಮಾತಾ ನಿಪಜ್ಜಿ, ತಂ ಮಕ್ಖಿಕಾ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಸೂಚಿಯಾವಿಜ್ಝಮಾನಾ ವಿಯ ಖಾದನ್ತಿ। ಸಾ ಧೀತರಂ ಆಹ - "ಅಮ್ಮ, ಮಕ್ಖಿಕಾ ಮಂ ಖಾದನ್ತಿ, ಏತಾ ವಾರೇಹೀ"ತಿ। ಸಾ "ವಾರೇಸ್ಸಾಮಿ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ ಮುಸಲಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ "ಮಾತು ಸರೀರೇ ಮಕ್ಖಿಕಾ ಮಾರೇತ್ವಾ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಮಾತರಂ ಮುಸಲೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಮಾತಾ ಮೇ ಮತಾ"ತಿ ರೋದಿತುಂ ಆರಭಿ। ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸೇಟ್ಠಿ ತಸ್ಸಾ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ನ ಖೋ, ಗಹಪತಿ, ಏಸಾ 'ಮಾತು ಸರೀರೇ ಮಕ್ಖಿಕಾ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಇದಾನೇವ ಮುಸಲೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ ಮಾತರಂ ಮಾರೇಸಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಮಾರೇಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸೇಟ್ಠಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಪಿತುಅಚ್ಚಯೇನ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ಪಾಪುಣಿ। ತಸ್ಸಾಪಿ ರೋಹಿಣೀಯೇವ ನಾಮ ದಾಸೀ ಅಹೋಸಿ। ಸಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ವೀಹಿಪಹರಣಟ್ಠಾನಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನಿಪನ್ನಂ ಮಾತರಂ "ಮಕ್ಖಿಕಾ ಮೇ, ಅಮ್ಮ, ವಾರೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತಾ ಏವಮೇವ ಮುಸಲೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ ಮಾತರಂ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ರೋದಿತುಂ ಆರಭಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ "ಅಮಿತ್ತೋಪಿ ಹಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಪಣ್ಡಿತೋವ ಸೇಯ್ಯೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೫. "ಸೇಯ್ಯೋ ಅಮಿತ್ತೋ ಮೇಧಾವೀ, ಯಞ್ಚೇ ಬಾಲಾನುಕಮ್ಪಕೋ।
ಪಸ್ಸ ರೋಹಿಣಿಕಂ ಜಮ್ಮಿಂ, ಮಾತರಂ ಹನ್ತ್ವಾನ ಸೋಚತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮೇಧಾವೀತಿ** ಪಣ್ಡಿತೋ ಞಾಣೀ ವಿಭಾವೀ। **ಯಞ್ಚೇ ಬಾಲಾನುಕಮ್ಪಕೋತಿ** ಏತ್ಥ **ಯನ್ತಿ** ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ಕತೋ, **ಚೇತಿ** ನಾಮತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ। ಯೋ ನಾಮ ಬಾಲೋ ಅನುಕಮ್ಪಕೋ, ತತೋ ಸತಗುಣೇನ ಸಹಸ್ಸಗುಣೇನ ಪಣ್ಡಿತೋ ಅಮಿತ್ತೋ ಹೋನ್ತೋಪಿ ಸೇಯ್ಯೋಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ **ಯನ್ತಿ** ಪಟಿಸೇಧನತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ, ನೋ ಚೇ ಬಾಲಾನುಕಮ್ಪಕೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಜಮ್ಮಿನ್ತಿ** ಲಾಮಿಕಂ ದನ್ಧಂ। **ಮಾತರಂ ಹನ್ತ್ವಾನ ಸೋಚತೀತಿ** "ಮಕ್ಖಿಕಾ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಮಾತರಂ ಹನ್ತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಅಯಂ ಬಾಲಾ ಸಯಮೇವ ರೋದತಿ ಪರಿದೇವತಿ। ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಅಮಿತ್ತೋಪಿ ಪಣ್ಡಿತೋ ಸೇಯ್ಯೋತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಣ್ಡಿತಂ ಪಸಂಸನ್ತೋ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ "ನ ಖೋ, ಗಹಪತಿ, ಏಸಾ ಇದಾನೇವ 'ಮಕ್ಖಿಕಾ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಮಾತರಂ ಘಾತೇಸಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಘಾತೇಸಿಯೇವಾ"ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮಾತಾಯೇವ ಮಾತಾ ಅಹೋಸಿ, ಧೀತಾಯೇವ ಧೀತಾ, ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ರೋಹಿಣಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೪೬] ೬. ಆರಾಮದೂಸಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನ ವೇ ಅನತ್ಥಕುಸಲೇನಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಕೋಸಲಗಾಮಕೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಉಯ್ಯಾನದೂಸಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಕಿರ ಕೋಸಲೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಗಾಮಕಂ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ। ತತ್ಥೇಕೋ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ತಥಾಗತಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಉಯ್ಯಾನೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಯಥಾರುಚಿಯಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಿಚರಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಭಿಕ್ಖೂ ಉಟ್ಠಾಯ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಿಚರನ್ತಾ ಏಕಂ ಅಙ್ಗಣಟ್ಠಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು "ಉಪಾಸಕ, ಇಮಂ ಉಯ್ಯಾನಂ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಸನ್ದಚ್ಛಾಯಂ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ಠಾನೇ ನ ಕೋಚಿ ರುಕ್ಖೋ ವಾ ಗಚ್ಛೋ ವಾ ಅತ್ಥಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ? "ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಸ ಉಯ್ಯಾನಸ್ಸ ರೋಪನಕಾಲೇ ಏಕೋ ಗಾಮದಾರಕೋ ಉದಕಂ ಸಿಞ್ಚನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ರುಕ್ಖಪೋತಕೇ ಉಮ್ಮೂಲಂ ಕತ್ವಾ ಮೂಲಪ್ಪಮಾಣೇನ ಉದಕಂ ಸಿಞ್ಚಿ । ತೇ ರುಕ್ಖಪೋತಕಾ ಮಿಲಾಯಿತ್ವಾ ಮತಾ। ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ಇದಂ ಠಾನಂ ಅಙ್ಗಣಂ ಜಾತ"ನ್ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋ ಗಾಮದಾರಕೋ ಇದಾನೇವ ಆರಾಮದೂಸಕೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಆರಾಮದೂಸಕೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಘೋಸಯಿಂಸು। ನಕ್ಖತ್ತಭೇರಿಸದ್ದಸವನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಕಲನಗರವಾಸಿನೋ ನಕ್ಖತ್ತನಿಸ್ಸಿತಕಾ ಹುತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತಿ। ತದಾ ರಞ್ಞೋ ಉಯ್ಯಾನೇ ಬಹೂ ಮಕ್ಕಟಾ ವಸನ್ತಿ। ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ನಗರೇ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಘುಟ್ಠಂ, ಇಮೇ ವಾನರೇ 'ಉದಕಂ ಸಿಞ್ಚಥಾ'ತಿ ವತ್ವಾ ಅಹಂ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಕೀಳಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಜೇಟ್ಠಕವಾನರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಸಮ್ಮ ವಾನರಜೇಟ್ಠಕ, ಇಮಂ ಉಯ್ಯಾನಂ ತುಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಬಹೂಪಕಾರಂ, ತುಮ್ಹೇ ಏತ್ಥ ಪುಪ್ಫಫಲಪಲ್ಲವಾನಿ ಖಾದಥ, ನಗರೇ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಘುಟ್ಠಂ, ಅಹಂ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಕೀಳಿಸ್ಸಾಮಿ। ಯಾವಾಹಂ ಆಗಚ್ಛಾಮಿ, ತಾವ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಉಯ್ಯಾನೇ ರುಕ್ಖಪೋತಕೇಸು ಉದಕಂ ಸಿಞ್ಚಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಸಾಧು, ಸಿಞ್ಚಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಹೋಥಾ"ತಿ ಉದಕಸಿಞ್ಚನತ್ಥಾಯ ತೇಸಂ ಚಮ್ಮಕುಟೇ ಚ ದಾರುಕುಟೇ ಚ ದತ್ವಾ ಗತೋ। ವಾನರಾ ಚಮ್ಮಕುಟೇ ಚೇವ ದಾರುಕುಟೇ ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ರುಕ್ಖಪೋತಕೇಸು ಉದಕಂ ಸಿಞ್ಚನ್ತಿ। ಅಥ ನೇ ವಾನರಜೇಟ್ಠಕೋ ಏವಮಾಹ "ಭೋನ್ತೋ ವಾನರಾ, ಉದಕಂ ನಾಮ ರಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ, ತುಮ್ಹೇ ರುಕ್ಖಪೋತಕೇಸು ಉದಕಂ ಸಿಞ್ಚನ್ತಾ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಮೂಲಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಗಮ್ಭೀರಗತೇಸು ಮೂಲೇಸು ಬಹುಂ ಉದಕಂ ಸಿಞ್ಚಥ, ಅಗಮ್ಭೀರಗತೇಸು ಅಪ್ಪಂ, ಪಚ್ಛಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಉದಕಂ ದುಲ್ಲಭಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಥಾ ಅಕಂಸು।

ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಏಕೋ ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸೋ ರಾಜುಯ್ಯಾನೇ ತೇ ವಾನರೇ ತಥಾ ಕರೋನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಏವಮಾಹ "ಭೋನ್ತೋ ವಾನರಾ, ಕಸ್ಮಾ ತುಮ್ಹೇ ರುಕ್ಖಪೋತಕೇ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಮೂಲಪ್ಪಮಾಣೇನ ಉದಕಂ ಸಿಞ್ಚಥಾ"ತಿ? ತೇ "ಏವಂ ನೋ ವಾನರಜೇಟ್ಠಕೋ ಓವದತೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸೋ ತಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಅಹೋ ವತ ಭೋ ಬಾಲಾ ಅಪಣ್ಡಿತಾ, 'ಅತ್ಥಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಅನತ್ಥಮೇವ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೬. "ನ ವೇ ಅನತ್ಥಕುಸಲೇನ, ಅತ್ಥಚರಿಯಾ ಸುಖಾವಹಾ।
ಹಾಪೇತಿ ಅತ್ಥಂ ದುಮ್ಮೇಧೋ, ಕಪಿ ಆರಾಮಿಕೋ ಯಥಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವೇತಿ** ನಿಪಾತಮತ್ತಂ। **ಅನತ್ಥಕುಸಲೇನಾತಿ** ಅನತ್ಥೇ ಅನಾಯತನೇ ಕುಸಲೇನ, ಅತ್ಥೇ ಆಯತನೇ ಕಾರಣೇ ಅಕುಸಲೇನ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅತ್ಥಚರಿಯಾತಿ** ವುಡ್ಢಿಕಿರಿಯಾ। **ಸುಖಾವಹಾತಿ** ಏವರೂಪೇನ ಅನತ್ಥಕುಸಲೇನ ಕಾಯಿಕಚೇತಸಿಕಸುಖಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ನ ಸುಖಾವಹಾ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಆವಹಿತುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಿಂಕಾರಣಾ? ಏಕನ್ತೇನೇವ ಹಿ **ಹಾಪೇತಿ ಅತ್ಥಂ ದುಮ್ಮೇಧೋತಿ**, ಬಾಲಪುಗ್ಗಲೋ "ಅತ್ಥಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅತ್ಥಂ ಹಾಪೇತ್ವಾ ಅನತ್ಥಮೇವ ಕರೋತಿ। **ಕಪಿ ಆರಾಮಿಕೋ ಯಥಾತಿ** ಯಥಾ ಆರಾಮೇ ನಿಯುತ್ತೋ ಆರಾಮರಕ್ಖನಕೋ ಮಕ್ಕಟೋ "ಅತ್ಥಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅನತ್ಥಮೇವ ಕರೋತಿ, ಏವಂ ಯೋ ಕೋಚಿ ಅನತ್ಥಕುಸಲೋ, ತೇನ ನ ಸಕ್ಕಾ ಅತ್ಥಚರಿಯಂ ಆವಹಿತುಂ, ಸೋ ಏಕಂಸೇನ ಅತ್ಥಂ ಹಾಪೇತಿಯೇವಾತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ಪುರಿಸೋ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ವಾನರಜೇಟ್ಠಕಂ ಗರಹಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಸಂ ಆದಾಯ ಉಯ್ಯಾನಾ ನಿಕ್ಖಮಿ।

ಸತ್ಥಾಪಿ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಸ ಗಾಮದಾರಕೋ ಇದಾನೇವ ಆರಾಮದೂಸಕೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಆರಾಮದೂಸಕೋಯೇವಾ"ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – "ತದಾ ವಾನರಜೇಟ್ಠಕೋ ಆರಾಮದೂಸಕಗಾಮದಾರಕೋ ಅಹೋಸಿ, ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಆರಾಮದೂಸಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೪೭] ೭. ವಾರುಣಿದೂಸಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನ ವೇ ಅನತ್ಥಕುಸಲೇನಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ವಾರುಣಿದೂಸಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಕಿರ ಸಹಾಯೋ ಏಕೋ ವಾರುಣಿವಾಣಿಜೋ ತಿಖಿಣಂ ವಾರುಣಿಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಾದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತೋ ಮಹಾಜನೇ ಸನ್ನಿಪತಿತೇ "ತಾತ, ತ್ವಂ ಮೂಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಾರುಣಿಂ ದೇಹೀ"ತಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಂ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಂ ನ್ಹಾಯಿತುಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ವಾರುಣಿಂ ದೇನ್ತೋ ಮನುಸ್ಸೇ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಲೋಣಸಕ್ಖರಾ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಖಾದನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಸುರಾ ಅಲೋಣಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಲೋಣಮೇತ್ಥ ಪಕ್ಖಿಪಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸುರಾಚಾಟಿಯಂ ನಾಳಿಮತ್ತಂ ಲೋಣಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ಸುರಂ ಅದಾಸಿ। ತೇ ಮುಖಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಪೂರೇತ್ವಾ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ "ಕಿಂ ತೇ ಕತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। "ತುಮ್ಹೇ ಸುರಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಲೋಣಂ ಆಹರಾಪೇನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಲೋಣೇನ ಯೋಜೇಸಿ"ನ್ತಿ। "ಏವರೂಪಂ ನಾಮ ಮನಾಪಂ ವಾರುಣಿಂ ನಾಸೇಸಿ ಬಾಲಾ"ತಿ ತಂ ಗರಹಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯುಟ್ಠಾಯ ಪಕ್ಕನ್ತಾ। ವಾರುಣಿವಾಣಿಜೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಮ್ಪಿ ಅದಿಸ್ವಾ "ವಾರುಣಿಪಾಯಕಾ ಕಹಂ ಗತಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ, ಸೋ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಆಚರಿಯೋ "ಬಾಲ, ಏವರೂಪಾ ನಾಮ ತೇ ಸುರಾ ನಾಸಿತಾ"ತಿ ಗರಹಿತ್ವಾ ಇಮಂ ಕಾರಣಂ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ "ಅತ್ಥಿದಾನಿ ಮೇ ಇದಂ ಕಥಾಪಾಭತ"ನ್ತಿ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ನ ಏಸ, ಗಹಪತಿ, ಇದಾನೇವ ವಾರುಣಿದೂಸಕೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ವಾರುಣಿದೂಸಕೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಸೇಟ್ಠಿ ಅಹೋಸಿ। ತಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಏಕೋ ವಾರುಣಿವಾಣಿಜೋ ಜೀವತಿ। ಸೋ ತಿಖಿಣಂ ಸುರಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ "ಇಮಂ ವಿಕ್ಕಿಣಾಹೀ"ತಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಂ ವತ್ವಾ ನ್ಹಾಯಿತುಂ ಗತೋ। ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ತಸ್ಮಿಂ ಗತಮತ್ತೇಯೇವ ಸುರಾಯ ಲೋಣಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಇಮಿನಾವ ನಯೇನ ಸುರಂ ವಿನಾಸೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಆಚರಿಯೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿ "ಅನತ್ಥಕುಸಲಾ ನಾಮ ಬಾಲಾ 'ಅತ್ಥಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಅನತ್ಥಮೇವ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೪೭. "ನ ವೇ ಅನತ್ಥಕುಸಲೇನ, ಅತ್ಥಚರಿಯಾ ಸುಖಾವಹಾ।
ಹಾಪೇತಿ ಅತ್ಥಂ ದುಮ್ಮೇಧೋ, ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ ವಾರುಣಿಂ ಯಥಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ ವಾರುಣಿಂ ಯಥಾತಿ** ಯಥಾ ಅಯಂ ಕೋಣ್ಡಞ್ಞನಾಮಕೋ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ "ಅತ್ಥಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಲೋಣಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಾರುಣಿಂ ಹಾಪೇಸಿ ಪರಿಹಾಪೇಸಿ ವಿನಾಸೇಸಿ, ಏವಂ ಸಬ್ಬೋಪಿ ಅನತ್ಥಕುಸಲೋ ಅತ್ಥಂ ಹಾಪೇತೀತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾಪಿ "ನ ಏಸ ಗಹಪತಿ ಇದಾನೇವ ವಾರುಣಿದೂಸಕೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ವಾರುಣಿದೂಸಕೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – "ತದಾ ವಾರುಣಿದೂಸಕೋ ಇದಾನಿಪಿ ವಾರುಣಿದೂಸಕೋವ ಅಹೋಸಿ, ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ವಾರುಣಿದೂಸಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೪೮] ೮. ವೇದಬ್ಬಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅನುಪಾಯೇನ ಯೋ ಅತ್ಥನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದುಬ್ಬಚಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಞ್ಹಿ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸತ್ಥಾ "ನ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಇದಾನೇವ ದುಬ್ಬಚೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ದುಬ್ಬಚೋಯೇವ, ತೇನೇವ ಚ ಕಾರಣೇನ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ವಚನಂ ಅಕತ್ವಾ ತಿಣ್ಹೇನ ಅಸಿನಾ ದ್ವಿಧಾ ಕತ್ವಾ ಭಿನ್ನೋ ಹುತ್ವಾ ಮಗ್ಗೇ ನಿಪತಿತ್ಥ, ತಞ್ಚ ಏಕಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪುರಿಸಸಹಸ್ಸಂ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕೇ ಅಞ್ಞತರೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವೇದಬ್ಬಂ ನಾಮ ಮನ್ತಂ ಜಾನಾತಿ। ಸೋ ಕಿರ ಮನ್ತೋ ಅನಗ್ಘೋ ಮಹಾರಹೋ, ನಕ್ಖತ್ತಯೋಗೇ ಲದ್ಧೇ ತಂ ಮನ್ತಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಉಲ್ಲೋಕಿತೇ ಆಕಾಸತೋ ಸತ್ತರತನವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸತಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆದಾಯ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ಅತ್ತನೋ ಗಾಮಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಚೇತರಟ್ಠಂ ಅಗಮಾಸಿ, ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಚ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅರಞ್ಞಟ್ಠಾನೇ ಪಞ್ಚಸತಾ ಪೇಸನಕಚೋರಾ ನಾಮ ಪನ್ಥಘಾತಂ ಕರೋನ್ತಿ। ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತಞ್ಚ ವೇದಬ್ಬಬ್ರಾಹ್ಮಣಞ್ಚ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ಕಸ್ಮಾ ಪನೇತೇ "ಪೇಸನಕಚೋರಾ"ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ? ತೇ ಕಿರ ದ್ವೇ ಜನೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಧನಾಹರಣತ್ಥಾಯ ಪೇಸೇನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ "ಪೇಸನಕಚೋರಾ"ತ್ವೇವ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ತೇಪಿ ಚ ಪಿತಾಪುತ್ತೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಿತರಂ "ತ್ವಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಧನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಯಾಹೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ। ಏತೇನುಪಾಯೇನ ಮಾತುಧೀತರೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಾತರಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತಿ, ಜೇಟ್ಠಕನಿಟ್ಠೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಜೇಟ್ಠಭಾತಿಕಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತಿ, ಆಚರಿಯನ್ತೇವಾಸಿಕೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತಿ। ತೇ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ವೇದಬ್ಬಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸುಂ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಆಚರಿಯಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಅಹಂ ಏಕಾಹದ್ವೀಹಚ್ಚಯೇನ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹೇ ಮಾ ಭಾಯಿತ್ಥ, ಅಪಿಚ ಖೋ ಪನ ಮಮ ವಚನಂ ಕರೋಥ, ಅಜ್ಜ ಧನವಸ್ಸಾಪನಕನಕ್ಖತ್ತಯೋಗೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮಾ ಖೋ ತುಮ್ಹೇ ದುಕ್ಖಂ ಅಸಹನ್ತಾ ಮನ್ತಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಧನಂ ವಸ್ಸಾಪಯಿತ್ಥ। ಸಚೇ ವಸ್ಸಾಪೇಸ್ಸಥ, ತುಮ್ಹೇ ಚ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಥ, ಇಮೇ ಚ ಪಞ್ಚಸತಾ ಚೋರಾ"ತಿ ಏವಂ ಆಚರಿಯಂ ಓವದಿತ್ವಾ ಧನತ್ಥಾಯ ಅಗಮಾಸಿ। ಚೋರಾಪಿ ಸೂರಿಯೇ ಅತ್ಥಙ್ಗತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇಸುಂ। ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಪಾಚೀನಲೋಕಧಾತುತೋ ಪರಿಪುಣ್ಣಚನ್ದಮಣ್ಡಲಂ ಉಟ್ಠಹಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ "ಧನವಸ್ಸಾಪನಕನಕ್ಖತ್ತಯೋಗೋ ಲದ್ಧೋ, ಕಿಂ ಮೇ ದುಕ್ಖೇನ ಅನುಭೂತೇನ, ಮನ್ತಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ರತನವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ಚೋರಾನಂ ಧನಂ ದತ್ವಾ ಯಥಾಸುಖಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಚೋರೇ ಆಮನ್ತೇಸಿ "ಭೋನ್ತೋ ಚೋರಾ, ತುಮ್ಹೇ ಮಂ ಕಿಮತ್ಥಾಯ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ? "ಧನತ್ಥಾಯ, ಅಯ್ಯಾ"ತಿ। "ಸಚೇ ವೋ, ಧನೇನ ಅತ್ಥೋ, ಖಿಪ್ಪಂ ಮಂ ಬನ್ಧನಾ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಸೀಸಂ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಅಹತವತ್ಥಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಗನ್ಧೇಹಿ ವಿಲಿಮ್ಪಾಪೇತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಪಿಲನ್ಧಾಪೇತ್ವಾ ಠಪೇಥಾ"ತಿ। "ಚೋರಾ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ತಥಾ ಅಕಂಸು"।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ನಕ್ಖತ್ತಯೋಗಂ ಞತ್ವಾ ಮನ್ತಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಆಕಾಸಂ ಉಲ್ಲೋಕೇಸಿ, ತಾವದೇವ ಆಕಾಸತೋ ರತನಾನಿ ಪತಿಂಸು। ಚೋರಾ ತಂ ಧನಂ ಸಙ್ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೇಸು ಭಣ್ಡಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಾಯಿಂಸು। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಪಿ ತೇಸಂ ಪಚ್ಛತೋವ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ತೇ ಚೋರೇ ಅಞ್ಞೇ ಪಞ್ಚಸತಾ ಚೋರಾ ಗಣ್ಹಿಂಸು। "ಕಿಮತ್ಥಂ ಅಮ್ಹೇ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಚ ವುತ್ತಾ "ಧನತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ಯದಿ ವೋ ಧನೇನ ಅತ್ಥೋ, ಏತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಗಣ್ಹಥ, ಏಸೋ ಆಕಾಸಂ ಉಲ್ಲೋಕೇತ್ವಾ ಧನಂ ವಸ್ಸಾಪೇಸಿ, ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪೇತಂ ಏತೇನೇವ ದಿನ್ನ"ನ್ತಿ। ಚೋರಾ ಚೋರೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ "ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಧನಂ ದೇಹೀ"ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ "ಅಹಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಧನಂ ದದೇಯ್ಯಂ, ಧನವಸ್ಸಾಪನಕನಕ್ಖತ್ತಯೋಗೋ ಪನ ಇತೋ ಸಂವಚ್ಛರಮತ್ಥಕೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಯದಿ ವೋ ಧನೇನತ್ಥೋ, ಅಧಿವಾಸೇಥ, ತದಾ ಧನವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಚೋರಾ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ "ಅಮ್ಭೋ, ದುಟ್ಠಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅಞ್ಞೇಸಂ ಇದಾನೇವ ಧನಂ ವಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ಅಮ್ಹೇ ಅಞ್ಞಂ ಸಂವಚ್ಛರಂ ಅಧಿವಾಸಾಪೇಸೀ"ತಿ ತಿಣ್ಹೇನ ಅಸಿನಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ದ್ವಿಧಾ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಮಗ್ಗೇ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ವೇಗೇನ ಅನುಬನ್ಧಿತ್ವಾ ತೇಹಿ ಚೋರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಯುಜ್ಝಿತ್ವಾ ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಮಾರೇತ್ವಾ ಧನಂ ಆದಾಯ ಪುನ ದ್ವೇ ಕೋಟ್ಠಾಸಾ ಹುತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಯುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಾನಿ ಪುರಿಸಸತಾನಿ ಘಾತೇತ್ವಾ ಏತೇನ ಉಪಾಯೇನ ಯಾವ ದ್ವೇ ಜನಾ ಅವಸಿಟ್ಠಾ ಅಹೇಸುಂ, ತಾವ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಘಾತಯಿಂಸು। ಏವಂ ತಂ ಪುರಿಸಸಹಸ್ಸಂ ವಿನಾಸಂ ಪತ್ತಂ।

ತೇ ಪನ ದ್ವೇ ಜನಾ ಉಪಾಯೇನ ತಂ ಧನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಸಮೀಪೇ ಗಹನಟ್ಠಾನೇ ಧನಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಏಕೋ ಖಗ್ಗಂ ಗಹೇತ್ವಾ ರಕ್ಖನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ, ಏಕೋ ತಣ್ಡುಲೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ಪಚಾಪೇತುಂ ಗಾಮಂ ಪಾವಿಸಿ। ಲೋಭೋ ಚ ನಾಮೇಸ ವಿನಾಸಮೂಲಮೇವಾತಿ ಧನಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ತಸ್ಮಿಂ ಆಗತೇ ಇದಂ ಧನಂ ದ್ವೇ ಕೋಟ್ಠಾಸಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಯಂನೂನಾಹಂ ತಂ ಆಗತಮತ್ತಮೇವ ಖಗ್ಗೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ ಘಾತೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಸೋ ಖಗ್ಗಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಆಗಮನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ಇತರೋಪಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ತಂ ಧನಂ ದ್ವೇ ಕೋಟ್ಠಾಸಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಭತ್ತೇ ವಿಸಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಂ ಪುರಿಸಂ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಕೋವ ಧನಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಸೋ ನಿಟ್ಠಿತೇ ಭತ್ತೇ ಸಯಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸೇಸಕೇ ವಿಸಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಂ ಆದಾಯ ತತ್ಥ ಅಗಮಾಸಿ। ತಂ ಭತ್ತಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಠಿತಮತ್ತಮೇವ ಇತರೋ ಖಗ್ಗೇನ ದ್ವಿಧಾ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ತಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ತಞ್ಚ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ತತ್ಥೇವ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣಿ। ಏವಞ್ಚ ತಂ ಧನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸಬ್ಬೇವ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಖೋ ಏಕಾಹದ್ವೀಹಚ್ಚಯೇನ ಧನಂ ಆದಾಯ ಆಗತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಆಚರಿಯಂ ಅದಿಸ್ವಾ ವಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣಂ ಪನ ಧನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಆಚರಿಯೇನ ಮಮ ವಚನಂ ಅಕತ್ವಾ ಧನಂ ವಸ್ಸಾಪಿತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸಬ್ಬೇಹಿ ವಿನಾಸಂ ಪತ್ತೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಮಹಾಮಗ್ಗೇನ ಪಾಯಾಸಿ। ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಆಚರಿಯಂ ಮಹಾಮಗ್ಗೇ ದ್ವಿಧಾ ಛಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಮಮ ವಚನಂ ಅಕತ್ವಾ ಮತೋ"ತಿ ದಾರೂನಿ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಚಿತಕಂ ಕತ್ವಾ ಆಚರಿಯಂ ಝಾಪೇತ್ವಾ ವನಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೇ ಪಞ್ಚಸತೇ, ಪುರತೋ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಸತೇತಿ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಅವಸಾನೇ ದ್ವೇ ಜನೇ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಇಮಂ ದ್ವೀಹಿ ಊನಂ ಪುರಿಸಸಹಸ್ಸಂ ವಿನಾಸಂ ಪತ್ತಂ, ಅಞ್ಞೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಚೋರೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ತೇಪಿ ಸನ್ಥಮ್ಭಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಕಹಂ ನು ಖೋ ತೇ ಗತಾ"ತಿ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತೇಸಂ ಧನಂ ಆದಾಯ ಗಹನಟ್ಠಾನಂ ಪವಿಟ್ಠಮಗ್ಗಂ ದಿಸ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಭಣ್ಡಿಕಬದ್ಧಸ್ಸ ಧನಸ್ಸ ರಾಸಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಏಕಂ ಭತ್ತಪಾತಿಂ ಅವತ್ಥರಿತ್ವಾ ಮತಂ ಅದ್ದಸ। ತತೋ "ಇದಂ ನಾಮ ತೇಹಿ ಕತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸಬ್ಬಂ ಞತ್ವಾ "ಕಹಂ ನು ಖೋ ಸೋ ಪುರಿಸೋ"ತಿ ವಿಚಿನನ್ತೋ ತಮ್ಪಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಅಪವಿದ್ಧಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಆಚರಿಯೋ ಮಮ ವಚನಂ ಅಕತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ದುಬ್ಬಚಭಾವೇನ ಅತ್ತನಾಪಿ ವಿನಾಸಂ ಪತ್ತೋ, ಅಪರಮ್ಪಿ ತೇನ ಪುರಿಸಸಹಸ್ಸಂ ವಿನಾಸಿತಂ, ಅನುಪಾಯೇನ ವತ ಅಕಾರಣೇನ ಅತ್ತನೋ ವುಡ್ಢಿಂ ಪತ್ಥಯಮಾನಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಆಚರಿಯೋ ವಿಯ ಮಹಾವಿನಾಸಮೇವ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೮. "ಅನುಪಾಯೇನ ಯೋ ಅತ್ಥಂ, ಇಚ್ಛತಿ ಸೋ ವಿಹಞ್ಞತಿ।

ಚೇತಾ ಹನಿಂಸು ವೇದಬ್ಬಂ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಬ್ಯಸನಮಜ್ಝಗೂ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸೋ ವಿಹಞ್ಞತೀತಿ** ಸೋ ಅನುಪಾಯೇನ “ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಂ ವುಡ್ಢಿಂ ಸುಖಂ ಇಚ್ಛಾಮೀ”ತಿ ಅಕಾಲೇ ವಾಯಾಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ವಿಹಞ್ಞತಿ ಕಿಲಮತಿ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। **ಚೇತಾತಿ** ಚೇತರಟ್ಠವಾಸಿನೋ ಚೋರಾ। **ಹನಿಂಸು ವೇದಬ್ಬನ್ತಿ** ವೇದಬ್ಬಮನ್ತವಸೇನ “ವೇದಬ್ಬೋ”ತಿ ಲದ್ಧನಾಮಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಹನಿಂಸು। **ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಬ್ಯಸನಮಜ್ಝಗೂತಿ** ತೇಪಿ ಚ ಅನವಸೇಸಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಘಾತಯಮಾನಾ ಬ್ಯಸನಂ ಅಧಿಗಚ್ಛಿಂಸು ಪಟಿಲಭಿಂಸೂತಿ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ “ಯಥಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಆಚರಿಯೋ ಅನುಪಾಯೇನ ಅಟ್ಠಾನೇ ಪರಕ್ಕಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಧನಂ ವಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನಾಪಿ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೋ, ಅಞ್ಞೇಸಞ್ಚ ವಿನಾಸಪಚ್ಚಯೋ ಜಾತೋ, ಏವಮೇವ ಯೋ ಅಞ್ಞೋಪಿ ಅನುಪಾಯೇನ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಂ ಇಚ್ಛನ್ತೋ ವಾಯಾಮಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಸಬ್ಬೋ ಸೋ ಅತ್ತನಾ ಚ ವಿನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ಪರೇಸಞ್ಚ ವಿನಾಸಪಚ್ಚಯೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ವನಂ ಉನ್ನಾದೇನ್ತೋ ದೇವತಾಸು ಸಾಧುಕಾರಂ ದದಮಾನಾಸು ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ತಂ ಧನಂ ಉಪಾಯೇನ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋನ್ತೋ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ಜೀವಿತಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಗ್ಗಪಥಂ ಪೂರಯಮಾನೋ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾಪಿ “ನ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಇದಾನೇವ ದುಬ್ಬಚೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ದುಬ್ಬಚೋವ, ದುಬ್ಬಚತ್তಾ ಪನ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪತ್ತೋ”ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ವೇದಬ್ಬಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ದುಬ್ಬಚಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ವೇದಬ್ಬಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೪೯] ೯. ನಕ್ಖತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನಕ್ಖತ್ತಂ ಪತಿಮಾನೇನ್ತನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಆಜೀವಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರೇಕಂ ಕುಲಧೀತರಂ ಜನಪದೇ ಏಕೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಸ್ಸ ವಾರೇತ್ವಾ “ಅಸುಕದಿವಸೇ ನಾಮ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ದಿವಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಅತ್ತನೋ ಕುಲೂಪಕಂ ಆಜೀವಕಂ ಪುಚ್ಛಿ “ಭನ್ತೇ, ಅಜ್ಜ ಮಯಂ ಏಕಂ ಮಙ್ಗಲಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮ, ಸೋಭನಂ ನು ಖೋ ನಕ್ಖತ್ತ”ನ್ತಿ। ಸೋ “ಅಯಂ ಮಂ ಪಠಮಂ ಅಪುಚ್ಛಿತ್ವಾವ ದಿವಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಪಟಿಪುಚ್ಛತಿ, ಹೋತು, ಸಿಕ್ಖಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ ನ”ನ್ತಿ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ “ಅಜ್ಜ ಅಸೋಭನಂ ನಕ್ಖತ್ತಂ, ಮಾ ಅಜ್ಜ ಮಙ್ಗಲಂ ಕರಿತ್ಥ, ಸಚೇ ಕರಿಸ್ಸಥ, ಮಹಾವಿನಾಸೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಆಹ। ತಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ಮನುಸ್ಸಾ ತಸ್ಸ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ತಂ ದಿವಸಂ ನ ಗಚ್ಛಿಂಸು। ನಗರವಾಸಿನೋ ಸಬ್ಬಂ ಮಙ್ಗಲಕಿರಿಯಂ ಕತ್ವಾ ತೇಸಂ ಅನಾಗಮನಂ ದಿಸ್ವಾ “ತೇಹಿ ಅಜ್ಜ ದಿವಸೋ ಠಪಿತೋ, ನೋ ಚ ಖೋ ಆಗತಾ, ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಬಹು ವಯಕಮ್ಮಂ ಕತಂ, ಕಿಂ ನೋ ತೇಹಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಧೀತರಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಯಥಾಕತೇನೇವ ಮಙ್ಗಲೇನ ಧೀತರಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಕುಲಸ್ಸ ಅದಂಸು।

ಇತರೇ ಪುನದಿವಸೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ದೇಥ ನೋ ದಾರಿಕ”ನ್ತಿ ಆಹಂಸು। ಅಥ ನೇ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸಿನೋ “ಜನಪದವಾಸಿನೋ ನಾಮ ತುಮ್ಹೇ ಗಹಪತಿಕಾ ಪಾಪಮನುಸ್ಸಾ ದಿವಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಞ್ಞಾಯ ನ ಆಗತಾ, ಆಗತಮಗ್ಗೇನೇವ ಪಟಿಗಚ್ಛಥ , ಅಮ್ಹೇಹಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ದಾರಿಕಾ ದಿನ್ನಾ”ತಿ ಪರಿಭಾಸಿಂಸು। ತೇ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಲಹಂ ಕತ್ವಾ ದಾರಿಕಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಯಥಾಗತಮಗ್ಗೇನೇವ ಗತಾ। ತೇನಪಿ ಆಜೀವಕೇನ ತೇಸಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಮಙ್ಗಲನ್ತರಾಯಸ್ಸ ಕತಭಾವೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನ್ತರೇ ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋ। ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ “ಆವುಸೋ, ಆಜೀವಕೇನ ಕುಲಸ್ಸ ಮಙ್ಗಲನ್ತರಾಯೋ ಕತೋ”ತಿ ಕಥಯಮಾನಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ತೇ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ಕಥಯಿಂಸು। “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ,

ಇದಾನೇವ ಆಜೀವಕೋ ತಸ್ಸ ಕುಲಸ್ಸ ಮಙ್ಗಲನ್ತರಾಯಂ ಕರೋತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಏಸ ತೇಸಂ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲನ್ತರಾಯಂ ಅಕಾಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ನಗರವಾಸಿನೋ ಜನಪದವಾಸೀನಂ ಧೀತರಂ ವಾರೇತ್ವಾ ದಿವಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಕುಲೂಪಕಂ ಆಜೀವಕಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು "ಭನ್ತೇ, ಅಜ್ಜ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏಕಾ ಮಙ್ಗಲಕಿರಿಯಾ, ಸೋಭನಂ ನು ಖೋ ನಕ್ಖತ್ತ"ನ್ತಿ। ಸೋ "ಇಮೇ ಅತ್ತನೋ ರುಚಿಯಾ ದಿವಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಮಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೀ"ತಿ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ "ಅಜ್ಜ ನೇಸಂ ಮಙ್ಗಲನ್ತರಾಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಅಜ್ಜ ಅಸೋಭನಂ ನಕ್ಖತ್ತಂ, ಸಚೇ ಕರೋಥ, ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ತಸ್ಸ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ನ ಗಮಿಂಸು। ಜನಪದವಾಸಿನೋ ತೇಸಂ ಅನಾಗಮನಂ ಞತ್ವಾ "ತೇ ಅಜ್ಜ ದಿವಸಂ ಠಪೇತ್ವಾಪಿ ನ ಆಗತಾ, ಕಿಂ ನೋ ತೇಹಿ, ಅಞ್ಞೇಸಂ ಧೀತರಂ ದಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಧೀತರಂ ಅದಂಸು। ನಗರವಾಸಿನೋ ಪುನದಿವಸೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ದಾರಿಕಂ ಯಾಚಿಂಸು। ಜನಪದವಾಸಿನೋ "ತುಮ್ಹೇ ನಗರವಾಸಿನೋ ನಾಮ ಥಿನ್ನಹಿರಿಕಾ ಗಹಪತಿಕಾ, ದಿವಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ದಾರಿಕಂ ನ ಗಣ್ಹಿತ್ಥ, ಮಯಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅನಾಗಮನಭಾವೇನ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಅದಮ್ಹಾ"ತಿ। ಮಯಂ ಆಜೀವಕಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "'ನಕ್ಖತ್ತಂ ನ ಸೋಭನ'ನ್ತಿ ನಾಗತಾ, ದೇಥ ನೋ ದಾರಿಕ"ನ್ತಿ। "ಅಮ್ಹೇಹಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅನಾಗಮನಭಾವೇನ ಅಞ್ಞೇಸಂ ದಿನ್ನಾ, ಇದಾನಿ ದಿನ್ನದಾರಿಕಂ ಕಥಂ ಪುನ ಆನೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ।

ಏವಂ ತೇಸು ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಕಲಹಂ ಕರೋನ್ತೇಸು ಏಕೋ ನಗರವಾಸೀ ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸೋ ಏಕೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಜನಪದಂ ಗತೋ ತೇಸಂ ನಗರವಾಸೀನಂ "ಮಯಂ ಆಜೀವಕಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ನಕ್ಖತ್ತಸ್ಸ ಅಸೋಭನಭಾವೇನ ನಾಗತಾ"ತಿ ಕಥೇನ್ತಾನಂ ಸುತ್ವಾ "ನಕ್ಖತ್ತೇನ ಕೋ ಅತ್ಥೋ, ನನು ದಾರಿಕಾಯ ಲದ್ಧಭಾವೋವ ನಕ್ಖತ್ತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೯. "ನಕ್ಖತ್ತಂ ಪತಿಮಾನೇನ್ತಂ, ಅತ್ಥೋ ಬಾಲಂ ಉಪಚ್ಚಗಾ।
ಅತ್ಥೋ ಅತ್ಥಸ್ಸ ನಕ್ಖತ್ತಂ, ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ ತಾರಕಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪತಿಮಾನೇನ್ತ**ನ್ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತಂ, "ಇದಾನಿ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇದಾನಿ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಗಮಯಮಾನಂ। **ಅತ್ಥೋ ಬಾಲಂ ಉಪಚ್ಚಗಾ**ತಿ ಏತಂ ನಗರವಾಸಿಕಂ ಬಾಲಂ ದಾರಿಕಾಪಟಿಲಾಭಸಙ್ಖಾತೋ ಅತ್ಥೋ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೋ। **ಅತ್ಥೋ ಅತ್ಥಸ್ಸ ನಕ್ಖತ್ತ**ನ್ತಿ ಯಂ ಅತ್ಥಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ಚರತಿ, ಸೋ ಪಟಿಲದ್ಧೋ ಅತ್ಥೋವ ಅತ್ಥಸ್ಸ ನಕ್ಖತ್ತಂ ನಾಮ। **ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ ತಾರಕಾ**ತಿ ಇತರೇ ಪನ ಆಕಾಸೇ ತಾರಕಾ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಕತರಂ ಅತ್ಥಂ ಸಾಧೇಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ನಗರವಾಸಿನೋ ಕಲಹಂ ಕತ್ವಾ ದಾರಿಕಂ ಅಲಭಿತ್ವಾವ ಅಗಮಂಸು।

ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಸ ಆಜೀವಕೋ ಇದಾನೇವ ಕುಲಸ್ಸ ಮಙ್ಗಲನ್ತರಾಯಂ ಕರೋತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಕಾಸಿಯೇವಾ"ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಆಜೀವಕೋ ಏತರಹಿ ಆಜೀವಕೋವ ಅಹೋಸಿ, ತಾನಿಪಿ ಕುಲಾನಿ ಏತರಹಿ ಕುಲಾನಿಯೇವ, ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ಠಿತೋ ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ನಕ್ಖತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೫೦] ೧೦. ದುಮ್ಮೇಧಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ದುಮ್ಮೇಧಾನನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಲೋಕತ್ಥಚರಿಯಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾ ದ್ವಾದಸಕನಿಪಾತೇ **ಮಹಾಕಣ್ಹಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೧೨.೬೧ ಆದಯೋ) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ತಸ್ಸ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಸ್ಸ ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ "ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಕುಮಾರೋ"ತಿ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ಸೋ

ಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಪಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾರಸನ್ನಂ ವಿಜ್ಜಟ್ಠಾನಾನಂ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪಾಪುಣಿ, ಅಥಸ್ಸ ಪಿತಾ ಓಪರಜ್ಜಂ ಅದಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಬಾರಾಣಸಿವಾಸಿನೋ ದೇವತಾಮಙ್ಗಲಿಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ದೇವತಾ ನಮಸ್ಸನ್ತಿ, ಬಹೂ ಅಜೇಳಕಕುಕ್ಕುಟಭೂಕರಾದಯೋ ವಧಿತ್ವಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇಹಿ ಪುಪ್ಫಗನ್ಧೇಹಿ ಚೇವ ಮಂಸಲೋಹಿತೇಹಿ ಚ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಇದಾನಿ ಸತ್ತಾ ದೇವತಾಮಙ್ಗಲಿಕಾ, ಬಹುಂ ಪಾಣವಧಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಮಹಾಜನೋ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಅಧಮ್ಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ನಿವಿಟ್ಠೋ, ಅಹಂ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ರಜ್ಜಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಏಕಮ್ಪಿ ಅಕಿಲಮೇತ್ವಾ ಉಪಾಯೇನೇವ ಪಾಣವಧಂ ಕಾತುಂ ನ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ರಥಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಅದ್ದಸ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಮಹನ್ತೇ ವಟರುಕ್ಖೇ ಮಹಾಜನಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಂ, ತಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖೇ ನಿಬ್ಬತ್ತದೇವತಾಯ ಸನ್ತಿಕೇ ಪುತ್ತಧೀತುಯಸಧನಾದೀಸು ಯಂ ಯಂ ಇಚ್ಛತಿ, ತಂ ತಂ ಪತ್ಥೇನ್ತಂ। ಸೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ರಥಾ ಓರುಯ್ಹ ತಂ ರುಕ್ಖಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಗನ್ಧಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಉದಕೇನ ಅಭಿಸೇಕಂ ಕತ್ವಾ ರುಕ್ಖಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ದೇವತಾಮಙ್ಗಲಿಕೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ದೇವತಂ ನಮಸ್ಸಿತ್ವಾ ರಥಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ನಗರಂ ಪಾವಿಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಇಮಿನಾವ ನಿಯಾಮೇನ ಅನ್ತರನ್ತರೇ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ದೇವತಾಮಙ್ಗಲಿಕೋ ವಿಯ ಪೂಜಂ ಕರೋತಿ।

ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಚತಸ್ಸೋ ಅಗತಿಯೋ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ದಸ ರಾಜಧಮ್ಮೇ ಅಕೋಪೇನ್ತೋ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಮಯ್ಹಂ ಮನೋರಥೋ ಮತ್ಥಕಂ ಪತ್ತೋ, ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋಮ್ಹಿ। ಯಂ ಪನಾಹಂ ಪುಬ್ಬೇ ಏಕಂ ಅತ್ಥಂ ಚಿನ್ತಯಿಂ, ಇದಾನಿ ತಂ ಮತ್ಥಕಂ ಪಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಅಮಚ್ಚೇ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾದಯೋ ಚ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ ಆಮನ್ತೇಸಿ “ಜಾನಾಥ ಭೋ ಮಯಾ ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ರಜ್ಜಂ ಪತ್ತ”ನ್ತಿ? “ನ ಜಾನಾಮ, ದೇವಾ”ತಿ। “ಅಪಿ ವೋಹಂ ಅಸುಕಂ ನಾಮ ವಟರುಕ್ಖಂ ಗನ್ಧಾದೀಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ನಮಸ್ಸಮಾನೋ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ”ತಿ। “ಆಮ, ದೇವಾ”ತಿ। ತದಾಹಂ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿಂ “ಸಚೇ ರಜ್ಜಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಾಮಿ, ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ತೇ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ತಸ್ಸಾ ಮೇ ದೇವತಾಯ ಆನುಭಾವೇನ ಇದಂ ರಜ್ಜಂ ಲದ್ಧಂ, ಇದಾನಿಸ್ಸಾ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹೇ ಪಪಞ್ಚಂ ಅಕತ್ವಾ ಖಿಪ್ಪಂ ದೇವತಾಯ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಸಜ್ಜೇಥಾ”ತಿ। “ಕಿಂ ಕಿಂ ಗಣ್ಹಾಮ, ದೇವಾ”ತಿ? ಭೋ ಅಹಂ ದೇವತಾಯ ಆಯಾಚಮಾನೋ “ಯೇ ಮಯ್ಹಂ ರಜ್ಜೇ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದೀನಿ ಪಞ್ಚ ದುಸ್ಸೀಲಕಮ್ಮಾನಿ ದಸ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥೇ ಸಮಾದಾಯ ವತ್ತಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇ ಘಾತೇತ್ವಾ ಅನ್ತವಟ್ಟಿಮಂಸಲೋಹಿತಾದೀಹಿ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಯಾಚಿಂ। ತಸ್ಮಾ ತುಮ್ಹೇ ಏವಂ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಥ “ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಾಜಾ ಉಪರಾಜಕಾಲೇಯೇವ ಏವಂ ಆಯಾಚಿ ‘ಸಚಾಹಂ ರಜ್ಜಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯೇ ಮೇ ರಜ್ಜೇ ದುಸ್ಸೀಲಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಘಾತೇತ್ವಾ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ, ಸೋ ಇದಾನಿ ಪಞ್ಚವಿಧಂ ದುಸ್ಸೀಲಕಮ್ಮಂ ದಸವಿಧಂ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥಂ ಸಮಾದಾಯ ವತ್ತಮಾನಾನಂ ದುಸ್ಸೀಲಾನಂ ಸಹಸ್ಸಂ ಘಾತೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಹದಯಮಂಸಾದೀನಿ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ದೇವತಾಯ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಕಾಮೋ, ಏವಂ ನಗರವಾಸಿನೋ ಜಾನನ್ತೂ”ತಿ। ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ “ಯೇದಾನಿ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದುಸ್ಸೀಲಕಮ್ಮೇ ವತ್ತಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಸಹಸ್ಸಂ ಘಾತೇತ್ವಾ ಯಞ್ಞಂ ಯಜಿತ್ವಾ ಆಯಾಚನತೋ ಮುಚ್ಚಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಏತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೫೦. “ದುಮ್ಮೇಧಾನಂ ಸಹಸ್ಸೇನ, ಯಞ್ಞೋ ಮೇ ಉಪಯಾಚಿತೋ।
ಇದಾನಿ ಖೋಹಂ ಯಜಿಸ್ಸಾಮಿ, ಬಹು ಅಧಮ್ಮಿಕೋ ಜನೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದುಮ್ಮೇಧಾನಂ ಸಹಸ್ಸೇನಾ**ತಿ “ಇದಂ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಇದಂ ನ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಅಜಾನನಭಾವೇನ, ದಸಸು ವಾ ಪನ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥೇಸು ಸಮಾದಾಯ ವತ್ತನಭಾವೇನ ದುಟ್ಠಾ ಮೇಧಾ ಏತೇಸನ್ತಿ ದುಮ್ಮೇಧಾ, ತೇಸಂ ದುಮ್ಮೇಧಾನಂ ನಿಪ್ಪಞ್ಞಾನಂ ಬಾಲಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಗಣಿತ್ವಾ ಗಹಿತೇನ ಸಹಸ್ಸೇನ। **ಯಞ್ಞೋ ಮೇ ಉಪಯಾಚಿತೋ**ತಿ ಮಯಾ ದೇವತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ “ಏವಂ ಯಜಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಯಞ್ಞೋ ಯಾಚಿತೋ। **ಇದಾನಿ ಖೋಹಂ ಯಜಿಸ್ಸಾಮೀ**ತಿ ಸೋ ಅಹಂ ಇಮಿನಾ

ಆಯಾಚನೇನ ರಜ್ಜಸ್ಸ ಪಟಿಲದ್ಧತ್ತಾ ಇದಾನಿ ಯಜಿಸ್ಸಾಮಿ। ಕಿಂಕಾರಣಾ? ಇದಾನಿ ಹಿ **ಬಹು ಅಧಮ್ಮಿಕೋ ಜನೋ,** ತಸ್ಮಾ ಇದಾನೇವ ನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ।

ಅಮಚ್ಚಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಸಾಧು, ದೇವಾ"ತಿ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕೇ ಬಾರಾಣಸಿನಗರೇ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಸುಂ। ಭೇರಿಯಾ ಆಣಂ ಸುತ್ವಾ ಏಕಮ್ಪಿ ದುಸ್ಸೀಲಕಮ್ಮಂ ಸಮಾದಾಯ ಠಿತೋ ಏಕಪುರಿಸೋಪಿ ನಾಹೋಸಿ। ಇತಿ ಯಾವ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ, ತಾವ ಏಕಪುಗ್ಗಲೋಪಿ ಪಞ್ಚಸು ದಸಸು ವಾ ದುಸ್ಸೀಲಕಮ್ಮೇಸು ಏಕಮ್ಪಿ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ನ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ। ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕಪುಗ್ಗಲಮ್ಪಿ ಅಕಿಲಮೇನ್ತೋ ಸಕಲರಟ್ಠವಾಸಿನೋ ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಜೀವಿತಪರಿಯೋಸಾನೇ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಸಂ ಆದಾಯ ದೇವನಗರಂ ಪೂರೇನ್ತೋ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾಪಿ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಇದಾನೇವ ಲೋಕಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ಚರತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಚರಿಯೇವಾ"ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾಪರಿಸಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ ಅಹೇಸುಂ, ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ದುಮ್ಮೇಧಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ಅತ್ಥಕಾಮವಗ್ಗೋ ಪಞ್ಚಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಲೋಸಕತಿಸ್ಸಕಪೋತ, ವೇಳುಕಂ ಮಕಸಮ್ಪಿ ಚ।
ರೋಹಿಣೀ ಆರಾಮದೂಸಂ, ವಾರುಣೀದೂಸವೇದಬ್ಬಂ।
ನಕ್ಖತ್ತಂ ದುಮ್ಮೇಧಂ ದಸಾತಿ॥

ಪಠಮೋ ಪಣ್ಣಾಸಕೋ।

೬. ಆಸೀಸವಗ್ಗೋ

[೫೧] ೧. ಮಹಾಸೀಲವಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಆಸೀಸೇಥೇವ ಪುರಿಸೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಓಸ್ಸಟ್ಠವೀರಿಯಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಞ್ಹಿ ಸತ್ಥಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಓಸ್ಸಟ್ಠವೀರಿಯೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ "ಕಸ್ಮಾ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಏವರೂಪೇ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವೀರಿಯಂ ಓಸ್ಸಜಿ, ಪುಬ್ಬೇ ಪಣ್ಡಿತಾ ರಜ್ಜಾ ಪರಿಹಾಯಿತ್ವಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ವೀರಿಯೇ ಠತ್ವಾವ ನಟ್ಠಮ್ಪಿ ಯಸಂ ಪುನ ಉಪ್ಪಾದಯಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ರಞ್ಞೋ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। ತಸ್ಸ ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ "ಸೀಲವಕುಮಾರೋ"ತಿ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ಸೋ ಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸಿಕೋವ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪೇಸು ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ಮಹಾಸೀಲವರಾಜಾ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ ಧಮ್ಮಿಕೋ ಧಮ್ಮರಾಜಾ। ಸೋ ನಗರಸ್ಸ ಚತೂಸು ದ್ವಾರೇಸು ಚತಸ್ಸೋ, ಮಜ್ಝೇ ಏಕಂ, ನಿವೇಸನದ್ವಾರೇ ಏಕನ್ತಿ ನಿಚ್ಚಂ ಛ ದಾನಸಾಲಾಯೋ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಕಪಣದ್ಧಿಕಾನಂ ದಾನಂ ದೇತಿ, ಸೀಲಂ ರಕ್ಖತಿ, ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ಖನ್ತಿಮೇತ್ತಾನುದ್ದಯಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಙ್ಕೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಪುತ್ತಂ ಪರಿತೋಸಯಮಾನೋ ವಿಯ ಸಬ್ಬಸತ್ತೇ ಪರಿತೋಸಯಮಾನೋ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತಿ। ತಸ್ಸೇಕೋ ಅಮಚ್ಚೋ ಅನ್ತೇಪುರೇ

ಪದುಬ್ಭಿತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋ। ಅಮಚ್ಚಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಅತ್ತನಾ ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ಞತ್ವಾ ತಂ ಅಮಚ್ಚಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಅನ್ಧಬಾಲ ಅಯುತ್ತಂ ತೇ ಕತಂ, ನ ತ್ವಂ ಮಮ ವಿಜಿತೇ ವಸಿತುಂ ಅರಹಸಿ, ಅತ್ತನೋ ಧನಞ್ಚ ಪುತ್ತದಾರೇ ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಯಾಹೀ"ತಿ ರಟ್ಠಾ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಸೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಕಾಸಿರಟ್ಠಂ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಕೋಸಲಜನಪದಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕೋಸಲರಾಜಾನಂ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತೋ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ರಞ್ಞೋ ಅಬ್ಭನ್ತರಿಕೋ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕೋ ಜಾತೋ।

ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಕೋಸಲರಾಜಾನಂ ಆಹ - "ದೇವ ಬಾರಾಣಸಿರಜ್ಜಂ ನಾಮ ನಿಮ್ಮಕ್ಖಿಕಮಧುಪಟಲಸದಿಸಂ, ರಾಜಾ ಅತಿಮುದುಕೋ, ಅಪ್ಪೇನೇವ ಬಲವಾಹನೇನ ಸಕ್ಕಾ ಬಾರಾಣಸಿರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಿತು"ನ್ತಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಬಾರಾಣಸಿರಜ್ಜಂ ನಾಮ ಮಹಾ, ಅಯಞ್ಚ 'ಅಪ್ಪೇನೇವ ಬಲವಾಹನೇನ ಸಕ್ಕಾ ಬಾರಾಣಸಿರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಿತು'ನ್ತಿ ಆಹ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಪನ ಪಯುತ್ತಕಚೋರೋ ಸಿಯಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಪಯುತ್ತಕೋಸಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ಆಹ। "ನಾಹಂ, ದೇವ, ಪಯುತ್ತಕೋ, ಸಚ್ಚಮೇವ ವದಾಮಿ। ಸಚೇ ಮೇ ನ ಸದ್ದಹಥ, ಮನುಸ್ಸೇ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮಂ ಹನಾಪೇಥ, ತೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ನೀತೇ ಧನಂ ದತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸ್ಸತೀ"ತಿ। ರಾಜಾ "ಅಯಂ ಅತಿವಿಯ ಸೂರೋ ಹುತ್ವಾ ವದತಿ, ವೀಮಂಸಿಸ್ಸಾಮಿ ತಾವಾ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪುರಿಸೇ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮಂ ಹನಾಪೇಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ತೇ ಚೋರೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸೇಸುಂ। ರಾಜಾ ತೇ ದಿಸ್ವಾ "ತಾತಾ, ಕಸ್ಮಾ ಗಾಮಂ ಹನಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಜೀವಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ, ದೇವಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ರಾಜಾ "ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ನಾಗಮಿತ್ಥ, ಇತೋದಾನಿ ಪಟ್ಠಾಯ ಏವರೂಪಂ ಕಮ್ಮಂ ಮಾ ಕರಿತ್ಥಾ"ತಿ ತೇಸಂ ಧನಂ ದತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸೋ ಏತ್ತಕೇನಾಪಿ ಗನ್ತುಂ ಅವಿಸಹನ್ತೋ ಪುನ ಮಜ್ಝೇಜನಪದಂ ಹನಾಪೇಸಿ। ತೇಪಿ ಚೋರೇ ರಾಜಾ ತಥೇವ ಧನಂ ದತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಸೋ ಏತ್ತಕೇನಾಪಿ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಪುನ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಂ ವಿಲುಮ್ಪಾಪೇಸಿ, ರಾಜಾ ತೇಸಮ್ಪಿ ಚೋರಾನಂ ಧನಂ ದತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿಯೇವ। ತದಾ ಕೋಸಲರಾಜಾ "ಅತಿವಿಯ ಧಮ್ಮಿಕೋ ರಾಜಾ"ತಿ ಞತ್ವಾ "ಬಾರಾಣಸಿರಜ್ಜಂ ಗಹೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಬಲವಾಹನಂ ಆದಾಯ ನಿಯ್ಯಾಸಿ।

ತದಾ ಪನ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಮತ್ತವಾರಣೇಪಿ ಅಭಿಮುಖಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇ ಅನಿವತ್ತನಧಮ್ಮಾ ಅಸನಿಯಾಪಿ ಸೀಸೇ ಪತನ್ತಿಯಾ ಅಸನ್ತಸನಸಭಾವಾ ಸೀಲವಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ರುಚಿಯಾ ಸತಿ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ರಜ್ಜಂ ಗಹೇತುಂ ಸಮತ್ಥಾ ಸಹಸ್ಸಮತ್ತಾ ಅಭೇಜ್ಜವರಸೂರಾ ಮಹಾಯೋಧಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇ "ಕೋಸಲರಾಜಾ ಆಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ದೇವ, ಕೋಸಲರಾಜಾ ಕಿರ 'ಬಾರಾಣಸಿರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಗಚ್ಛಾಮ, ನಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಜ್ಜಸೀಮಂ ಅನೋಕ್ಕನ್ತಮೇವ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾಮಾ"ತಿ ವದಿಂಸು। ರಾಜಾ "ತಾತಾ, ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಕಿಲಮನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ರಜ್ಜತ್ಥಿಕೋ ರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಾತು, ಮಾಗಮಿತ್ಥಾ"ತಿ ನಿವಾರೇಸಿ। ಕೋಸಲರಾಜಾ ರಜ್ಜಸೀಮಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಜನಪದಮಜ್ಝಂ ಪಾವಿಸಿ। ಅಮಚ್ಚಾ ಪುನಪಿ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಥೇವ ವದಿಂಸು, ರಾಜಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ನಿವಾರೇಸಿ। ಕೋಸಲರಾಜಾ ಬಹಿನಗರೇ ಠತ್ವಾ "ರಜ್ಜಂ ವಾ ದೇತು ಯುದ್ಧಂ ವಾ"ತಿ ಸೀಲವಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇಸಿ। ರಾಜಾ ತಂ ಸುತ್ವಾ "ನತ್ಥಿ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಯುದ್ಧಂ, ರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಾತೂ"ತಿ ಪಟಿಸಾಸನಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಪುನಪಿ ಅಮಚ್ಚಾ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ದೇವ, ನ ಮಯಂ ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತುಂ ದೇಮ, ಬಹಿನಗರೇಯೇವ ನಂ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾಮಾ"ತಿ ಆಹಂಸು, ರಾಜಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ನಿವಾರೇತ್ವಾ ನಗರದ್ವಾರಾನಿ ವಿವರಾಪೇತ್ವಾ ಸದ್ಧಿಂ ಅಮಚ್ಚಸಹಸ್ಸೇನ ಮಹಾತಲೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕಮಜ್ಝೇ ನಿಸೀದಿ।

ಕೋಸಲರಾಜಾ ಮಹನ್ತೇನ ಬಲವಾಹನೇನ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪಾವಿಸಿ। ಸೋ ಏಕಮ್ಪಿ ಪಟಿಸತ್ತುಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ರಞ್ಞೋ ನಿವೇಸನದ್ವಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚಗಣಪರಿವುತೋ ಅಪಾರುತದ್ವಾರೇ ನಿವೇಸನೇ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಂ ಮಹಾತಲಂ ಆರುಯ್ಹ ನಿಸಿನ್ನಂ ನಿರಾಪರಾಧಂ ಸೀಲವಮಹಾರಾಜಾನಂ ಸದ್ಧಿಂ ಅಮಚ್ಚಸಹಸ್ಸೇನ ಗಣ್ಹಾಪೇತ್ವಾ "ಗಚ್ಛಥ, ಇಮಂ ರಾಜಾನಂ ಸದ್ಧಿಂ ಅಮಚ್ಚೇಹಿ ಪಚ್ಛಾಬಾಹಂ ಗಾಳ್ಹಬನ್ಧನಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಆಮಕಸುಸಾನಂ ನೇತ್ವಾ ಗಲಪ್ಪಮಾಣೇ ಆವಾಟೇ ಖಣಿತ್ವಾ ಯಥಾ ಏಕೋಪಿ ಹತ್ಥಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಏವಂ ಪಂಸುಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ನಿಖನಥ, ರತ್ತಿಂ ಸಿಙ್ಗಾಲಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಏತೇಸಂ ಕಾತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಆಹ। ಮನುಸ್ಸಾ ಚೋರರಞ್ಞೋ ಆಣಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಸದ್ಧಿಂ ಅಮಚ್ಚೇಹಿ ಪಚ್ಛಾಬಾಹಂ ಗಾಳ್ಹಬನ್ಧನಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ

ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಕಾಲೇ ಸೀಲವಮಹಾರಾಜಾ ಚೋರರಞ್ಞೋ ಆಘಾತಮತ್ತಮ್ಪಿ ನಾಕಾಸಿ। ತೇಸುಪಿ ಅಮಚ್ಚೇಸು ಏವಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ನೀಯಮಾನೇಸು ಏಕೋಪಿ ರಞ್ಞೋ ವಚನಂ ಭಿನ್ದಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ। ಏವಂ ಸುವಿನೀತಾ ಕಿರಸ್ಸ ಪರಿಸಾ। ಅಥ ತೇ ರಾಜಪುರಿಸಾ ಸಾಮಚ್ಚಂ ಸೀಲವಮಹಾರಾಜಾನಂ ಆಮಕಸುಸಾನಂ ನೇತ್ವಾ ಗಲಪ್ಪಮಾಣೇ ಆವಾಟೇ ಖನಿತ್ವಾ ಸೀಲವಮಹಾರಾಜಾನಂ ಮಜ್ಝೇ , ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಸೇಸಅಮಚ್ಚೇತಿ ಏವಂ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಆವಾಟೇಸು ಓತಾರೇತ್ವಾ ಪಂಸುಂ ಆಕಿರಿತ್ವಾ ಘನಂ ಆಕೋಟೇತ್ವಾ ಅಗಮಂಸು। ತದಾ ಸೀಲವಮಹಾರಾಜಾ ಅಮಚ್ಚೇ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಚೋರರಞ್ಞೋ ಉಪರಿ ಕೋಪಂ ಅಕತ್ವಾ ಮೇತ್ತಂ ಏವ ಭಾವೇಥ, ತಾತಾ"ತಿ ಓವದಿ।

ಅಥ ಅಡ್ಢರತ್ತಸಮಯೇ "ಮನುಸ್ಸಮಂಸಂ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸಿಙ್ಗಾಲಾ ಆಗಮಿಂಸು। ತೇ ದಿಸ್ವಾ ರಾಜಾ ಚ ಅಮಚ್ಚಾ ಚ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಸದ್ದಮಕಂಸು, ಸಿಙ್ಗಾಲಾ ಭೀತಾ ಪಲಾಯಿಂಸು। ತೇ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತಾ ಪಚ್ಛತೋ ಕಸ್ಸಚಿ ಅನಾಗಮನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಪುನ ಪಚ್ಚಾಗಮಿಂಸು। ಇತರೇಪಿ ತಥೇವ ಸದ್ದಮಕಂಸು। ಏವಂ ಯಾವತತಿಯಂ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಪುನ ಓಲೋಕೇನ್ತಾ ತೇಸು ಏಕಸ್ಸಪಿ ಅನಾಗಮನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ವಜ್ಝಪ್ಪತ್ತಾ ಏತೇ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಸೂರಾ ಹುತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪುನ ತೇಸು ಸದ್ದಂ ಕರೋನ್ತೇಸುಪಿ ನ ಪಲಾಯಿಂಸು। ಜೇಟ್ಠಕಸಿಙ್ಗಾಲೋ ರಾಜಾನಂ ಉಪಗಚ್ಛಿ, ಸೇಸಾ ಸಿಙ್ಗಾಲಾ ಸೇಸಾನಂ ಅಮಚ್ಚಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಂಸು। ಉಪಾಯಕುಸಲೋ ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಡಂಸಿತುಂ ಓಕಾಸಂ ದೇನ್ತೋ ವಿಯ ಗೀವಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಂ ಗೀವಾಯ ಡಂಸಮಾನಂ ಹನುಕಟ್ಠಿಕೇನ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಯನ್ತೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಿಯ ಗಾಳ್ಹಂ ಗಣ್ಹಿ, ನಾಗಬಲೇನ ರಞ್ಞಾ ಹನುಕಟ್ಠಿಕೇನ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಗೀವಾಯ ಗಾಳ್ಹಂ ಗಹಿತಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಅತ್ತಾನಂ ಮೋಚೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತೋ ಮಹಾವಿರವಂ ವಿರವಿ। ಅವಸೇಸಾ ಸಿಙ್ಗಾಲಾ ತಸ್ಸ ತಂ ಅಟ್ಟಸ್ಸರಂ ಸುತ್ವಾ "ಏಕೇನ ಪುರಿಸೇನ ಸುಗ್ಗಹಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಅಮಚ್ಚೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತಾ ಸಬ್ಬೇ ಪಲಾಯಿಂಸು। ರಞ್ಞೋ ಹನುಕಟ್ಠಿಕೇನ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಗಹಿತಸಿಙ್ಗಾಲೇ ಅಪರಾಪರಂ ಸಞ್ಚರನ್ತೇ ಪಂಸು ಸಿಥಿಲಾ ಅಹೋಸಿ। ಸೋಪಿ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಮರಣಭಯಭೀತೋ ಚತೂಹಿ ಪಾದೇಹಿ ರಞ್ಞೋ ಉಪರಿಭಾಗೇ ಪಂಸುಂ ಅಪಬ್ಯೂಹಿ, ರಾಜಾ ಪಂಸುನೋ ಸಿಥಿಲಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಸಿಙ್ಗಾಲಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ನಾಗಬಲೋ ಥಾಮಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಪರಾಪರಂ ಸಞ್ಚರನ್ತೋ ಉಭೋ ಹತ್ಥೇ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಆವಾಟಮುಖವಟ್ಟಿಯಂ ಓಲುಬ್ಭ ವಾತಚ್ಛಿನ್ನವಲಾಹಕೋ ವಿಯ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಠಿತೋ ಅಮಚ್ಚೇ ಅಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಪಂಸುಂ ವಿಯೂಹಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚಪರಿವುತೋ ಆಮಕಸುಸಾನೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಏಕಂ ಮತಮನುಸ್ಸಂ ಆಮಕಸುಸಾನೇ ಛಡ್ಡೇನ್ತಾ ದ್ವಿನ್ನಂ ಯಕ್ಖಾನಂ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾಯ ಛಡ್ಡೇಸುಂ। ತೇ ಯಕ್ಖಾ ತಂ ಮತಮನುಸ್ಸಂ ಭಾಜೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ "ನ ಮಯಂ ಇಮಂ ಭಾಜೇತುಂ ಸಕ್ಕೋಮ, ಅಯಂ ಸೀಲವರಾಜಾ ಧಮ್ಮಿಕೋ, ಏಸ ನೋ ಭಾಜೇತ್ವಾ ದಸ್ಸತಿ, ಏತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ತಂ ಮತಮನುಸ್ಸಂ ಪಾದೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಕಡ್ಢನ್ತಾ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ದೇವ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಇಮಂ ಮತಕಂ ಭಾಜೇತ್ವಾ ದೇಹೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ಭೋ ಯಕ್ಖಾ, ಅಹಂ ಇಮಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಭಾಜೇತ್ವಾ ದದೇಯ್ಯಂ, ಅಪರಿಸುದ್ಧೋ ಪನಮ್ಹಿ, ನ್ಹಾಯಿಸ್ಸಾಮಿ ತಾವಾ"ತಿ। ಯಕ್ಖಾ ಚೋರರಞ್ಞೋ ಠಪಿತಂ ವಾಸಿತಉದಕಂ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ಆಹರಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ನ್ಹಾನತ್ಥಾಯ ಅದಂಸು। ನ್ಹತ್ವಾ ಠಿತಸ್ಸ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ಠಪಿತೇ ಚೋರರಞ್ಞೋ ಸಾಟಕೇ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅದಂಸು, ತೇ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಠಿತಸ್ಸ ಚತುಜ್ಜಾತಿಯಗನ್ಧಸಮುಗ್ಗಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅದಂಸು, ಗನ್ಧೇ ವಿಲಿಮ್ಪಿತ್ವಾ ಠಿತಸ್ಸ ಸುವಣ್ಣಸಮುಗ್ಗೇ ಮಣಿತಾಲವಣ್ಟೇಸು ಠಪಿತಾನಿ ನಾನಾಪುಪ್ಫಾನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅದಂಸು। ಪುಪ್ಫಾನಿ ಪಿಳನ್ಧಿತ್ವಾ ಠಿತಕಾಲೇ "ಅಞ್ಞಂ ಕಿಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ರಾಜಾ ಅತ್ತನೋ ಛಾತಕಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ, ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ ಚೋರರಞ್ಞೋ ಸಮ್ಪಾದಿತಂ ನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅದಂಸು, ರಾಜಾ ನ್ಹಾತಾನುಲಿತ್ತೋ ಸುಮಣ್ಡಿತಪ್ಪಸಾಧಿತೋ ನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಿ। ಯಕ್ಖಾ ಚೋರರಞ್ಞೋ ಠಪಿತಂ ವಾಸಿತಪಾನೀಯಂ ಸುವಣ್ಣಭಿಙ್ಕಾರೇನೇವ ಸುವಣ್ಣಸರಕೇನಪಿ ಸದ್ಧಿಂ ಆಹರಿಂಸು। ಅಥಸ್ಸ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಮುಖಂ ವಿಕ್ಖಾಲೇತ್ವಾ ಹತ್ಥೇ ಧೋವಿತ್ವಾ ಠಿತಕಾಲೇ ಚೋರರಞ್ಞೋ ಸಮ್ಪಾದಿತಂ ಪಞ್ಚಸುಗನ್ಧಿಕಸುಪರಿಭಾವಿತಂ ತಮ್ಬೂಲಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅದಂಸು। ತಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಠಿತಕಾಲೇ "ಅಞ್ಞಂ ಕಿಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು।

ಗನ್ತ್ವಾ ಚೋರರಞ್ಞೋ ಉಸ್ಸೀಸಕೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಮಙ್ಗಲಖಗ್ಗಂ ಆಹರಥಾತಿ। ತಮ್ಪಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಹರಿಂಸು। ರಾಜಾ ತಂ ಖಗ್ಗಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಂ ಮತಮನುಸ್ಸಂ ಉಜುಕಂ ಠಪಾಪೇತ್ವಾ ಮತ್ಥಕಮಜ್ಝೇ ಅಸಿನಾ ಪಹರಿತ್ವಾ ದ್ವೇ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕತ್ವಾ ದ್ವಿನ್ನಂ ಯಕ್ಖಾನಂ ಸಮವಿಭತ್ತಮೇವ ವಿಭಜಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ, ದತ್ವಾ ಚ ಪನ ಖಗ್ಗಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ತೇ ಯಕ್ಖಾ ಮನುಸ್ಸಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಸುಹಿತಾ ಹುತ್ವಾ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತಾ "ಅಞ್ಞಂ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಕಿಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ತೇನ ಹಿ ತುಮ್ಹೇ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ಮಂ ಚೋರರಞ್ಞೋ ಸಿರಿಗಬ್ಭೇ ಓತಾರೇಥ, ಇಮೇ ಚ ಅಮಚ್ಚೇ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಥಾತಿ। ತೇ "ಸಾಧು ದೇವಾ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಥಾ ಅಕಂಸು।

ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಚೋರರಾಜಾ ಅಲಙ್ಕತಸಿರಿಗಬ್ಭೇ ಸಿರಿಸಯನಪಿಟ್ಠೇ ನಿಪನ್ನೋ ನಿದ್ದಾಯತಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಪಮತ್ತಸ್ಸ ನಿದ್ದಾಯನ್ತಸ್ಸ ಖಗ್ಗತಲೇನ ಉದರಂ ಪಹರಿ। ಸೋ ಭೀತೋ ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ದೀಪಾಲೋಕೇನ ಸೀಲವಮಹಾರಾಜಾನಂ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ ಸಯನಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಠಿತೋ ರಾಜಾನಂ ಆಹ "ಮಹಾರಾಜ, ಏವರೂಪಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಗಹಿತಾರಕ್ಖೇ ಪಿಹಿತದ್ವಾರೇ ಭವನೇ ಆರಕ್ಖಮನುಸ್ಸೇಹಿ ನಿರೋಕಾಸೇ ಠಾನೇ ಖಗ್ಗಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತೋ ಕಥಂ ನಾಮ ತ್ವಂ ಇಮಂ ಸಯನಪಿಟ್ಠಂ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ। ರಾಜಾ ಅತ್ತನೋ ಆಗಮನಾಕಾರಂ ಸಬ್ಬಂ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಕಥೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಚೋರರಾಜಾ ಸಂವಿಗ್ಗಮಾನಸೋ "ಮಹಾರಾಜ, ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸಭೂತೋಪಿ ಸಮಾನೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಗುಣೇ ನ ಜಾನಾಮಿ, ಪರೇಸಂ ಲೋಹಿತಮಂಸಖಾದಕೇಹಿ ಪನ ಕಕ್ಖಳೇಹಿ ಫರುಸೇಹಿ ಯಕ್ಖೇಹಿ ತವ ಗುಣಾ ಞಾತಾ, ನ ದಾನಾಹಂ, ನರಿನ್ದ , ಏವರೂಪೇ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೇ ತಯಿ ದುಬ್ಭಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಖಗ್ಗಂ ಆದಾಯ ಸಪಥಂ ಕತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಸಯನೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಖುದ್ದಕಮಞ್ಚಕೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಭಾತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಉಟ್ಠಿತೇ ಸೂರಿಯೇ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸೇನಿಯೋ ಚ ಅಮಚ್ಚಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕೇ ಚ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಪುರತೋ ಆಕಾಸೇ ಪುಣ್ಣಚನ್ದಂ ಉಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ವಿಯ ಸೀಲವರಞ್ಞೋ ಗುಣೇ ಕಥೇತ್ವಾ ಪರಿಸಮಜ್ಝೇಯೇವ ಪುನ ರಾಜಾನಂ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಚೋರೂಪದ್ದವೋ ಮಯ್ಹಂ ಭಾರೋ, ಮಯಾ ಗಹಿತಾರಕ್ಖಾ ತುಮ್ಹೇ ರಜ್ಜಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪೇಸುಞ್ಞಕಾರಕಸ್ಸ ಆಣಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಬಲವಾಹನಂ ಆದಾಯ ಸಕರಟ್ಠಮೇವ ಗತೋ।

ಸೀಲವರಾಜಾಪಿ ಖೋ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತೋ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಸರಭಪಾದಕೇ ಕಞ್ಚನಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಅತ್ತನೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಅಯಞ್ಚ ಏವರೂಪಾ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಅಮಚ್ಚಸಹಸ್ಸಸ್ಸ ಚ ಜೀವಿತಪಟಿಲಾಭೋ ಮಯಿ ವೀರಿಯಂ ಅಕರೋನ್ತೇ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಭವಿಸ್ಸ, ವೀರಿಯಬಲೇನ ಪನಾಹಂ ನಟ್ಠಞ್ಚ ಇಮಂ ಯಸಂ ಪಟಿಲಭಿಂ, ಅಮಚ್ಚಸಹಸ್ಸಸ್ಸ ಚ ಜೀವಿತದಾನಂ ಅದಾಸಿಂ, ಆಸಚ್ಛೇದಂ ವತ ಅಕತ್ವಾ ವೀರಿಯಮೇವ ಕತ್ತಬ್ಬಂ। ಕತವೀರಿಯಸ್ಸ ಹಿ ಫಲಂ ನಾಮ ಏವಂ ಸಮಿಜ್ಝತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಉದಾನವಸೇನ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೧. "ಆಸೀಸೇಥೇವ ಪುರಿಸೋ, ನ ನಿಬ್ಬಿನ್ದೇಯ್ಯ ಪಣ್ಡಿತೋ।
ಪಸ್ಸಾಮಿ ವೋಹಂ ಅತ್ತಾನಂ, ಯಥಾ ಇಚ್ಛಿಂ ತಥಾ ಅಹೂ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಆಸೀಸೇಥೇವಾ**ತಿ "ಏವಾಹಂ ವೀರಿಯಂ ಆರಭನ್ತೋ ಇಮಮ್ಹಾ ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ವೀರಿಯಬಲೇನ ಆಸಂ ಕರೋಥೇವ। **ನ ನಿಬ್ಬಿನ್ದೇಯ್ಯ ಪಣ್ಡಿತೋ**ತಿ ಪಣ್ಡಿತೋ ಉಪಾಯಕುಸಲೋ ಯುತ್ತಟ್ಠಾನೇ ವೀರಿಯಂ ಕರೋನ್ತೋ "ಅಹಂ ಇಮಸ್ಸ ವೀರಿಯಸ್ಸ ಫಲಂ ನ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನ ಉಕ್ಕಣ್ಠೇಯ್ಯ, ಆಸಚ್ಛೇದಂ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಸ್ಸಾಮಿ ವೋಹಂ ಅತ್ತಾನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ವೋ**ತಿ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ , ಅಹಂ ಅಜ್ಜ ಅತ್ತಾನಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ। **ಯಥಾ ಇಚ್ಛಿಂ ತಥಾ ಅಹೂ**ತಿ ಅಹಞ್ಹಿ ಆವಾಟೇ ನಿಖಾತೋ ತಮ್ಹಾ ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ ಪುನ ಅತ್ತನೋ ರಜ್ಜಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಇಚ್ಛಿಂ, ಸೋ ಅಹಂ ಇಮಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪತ್ತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ। ಯಥೇವಾಹಂ ಪುಬ್ಬೇ ಇಚ್ಛಿಂ, ತಥೇವ ಮೇ ಅತ್ತಾ ಜಾತೋತಿ। ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಅಹೋ ವತ ಭೋ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ವೀರಿಯಫಲಂ ನಾಮ ಸಮಿಜ್ಝತೀ"ತಿ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾಪಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಓಸ್ಸಟ್ಠವೀರಿಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಪದುಟ್ಠಾಮಚ್ಚೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಅಮಚ್ಚಸಹಸ್ಸಂ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ, ಸೀಲವಮಹಾರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಮಹಾಸೀಲವಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೫೨] ೨. ಚೂಳಜನಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ವಾಯಮೇಥೇವ ಪುರಿಸೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಓಸ್ಸಟ್ಠವೀರಿಯಮೇವಾರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತತ್ಥ ಯಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ **ಮಹಾಜನಕಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೨.೨೨.೧೨೩ ಆದಯೋ) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಜನಕರಾಜಾ ಪನ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ನಿಸಿನ್ನೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೨. "ವಾಯಮೇಥೇವ ಪುರಿಸೋ, ನ ನಿಬ್ಬಿನ್ದೇಯ್ಯ ಪಣ್ಡಿತೋ।
ಪಸ್ಸಾಮಿ ವೋಹಂ ಅತ್ತಾನಂ, ಉದಕಾ ಥಲಮುಬ್ಭತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಾಯಮೇಥೇವಾ**ತಿ ವಾಯಾಮಂ ಕರೋಥೇವ। **ಉದಕಾ ಥಲಮುಬ್ಭತ**ನ್ತಿ ಉದಕತೋ ಥಲಮುತ್ತಿಣ್ಣಂ ಥಲೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಪಸ್ಸಾಮೀತಿ। ಇಧಾಪಿ ಓಸ್ಸಟ್ಠವೀರಿಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ, ಜನಕರಾಜಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋವ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಚೂಳಜನಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೫೩] ೩. ಪುಣ್ಣಪಾತಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ತಥೇವ ಪುಣ್ಣಾ ಪಾತಿಯೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ವಿಸವಾರುಣಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಸುರಾಧುತ್ತಾ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಮನ್ತಯಿಂಸು - "ಸುರಾಮೂಲಂ ನೋ ಖೀಣಂ, ಕಹಂ ನು ಖೋ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಅಥೇಕೋ ಕಕ್ಖಳಧುತ್ತೋ ಆಹ "ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥ, ಅತ್ಥೇಕೋ ಉಪಾಯೋ"ತಿ। "ಕತರೋ ಉಪಾಯೋ ನಾಮಾ"ತಿ? "ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಅಙ್ಗುಲಿಮುದ್ದಿಕಾ ಪಿಳನ್ಧಿತ್ವಾ ಮಟ್ಠಸಾಟಕನಿವತ್ಥೋ ರಾಜುಪಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಮಯಂ ಸುರಾಪಾತಿಯಂ ವಿಸಞ್ಞೀಕರಣಂ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಆಪಾನಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆಗಮನಕಾಲೇ 'ಇತೋ ಏಹಿ ಮಹಾಸೇಟ್ಠೀ'ತಿ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ತಂ ಸುರಂ ಪಾಯೇತ್ವಾ ವಿಸಞ್ಞೀಭೂತಸ್ಸ ಅಙ್ಗುಲಿಮುದ್ದಿಕಾ ಚ ಸಾಟಕೇ ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಸುರಾಮೂಲಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಆಗಮನಕಾಲೇ ಪಟಿಮಗ್ಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಸಾಮಿ, ಇತೋ ತಾವ ಆಗಚ್ಛಥ , ಅಯಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಅತಿಮನಾಪಾ ಸುರಾ, ಥೋಕಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ವದಿಂಸು। ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಕಿಂ ಸುರಂ ಪಿವಿಸ್ಸತಿ, ಅನತ್ಥಿಕೋ ಸಮಾನೋಪಿ ಪನ "ಇಮೇ ಧುತ್ತೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತೇಸಂ ಆಪಾನಭೂಮಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇಸಂ ಕಿರಿಯಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಅಯಂ ಸುರಾ ಇಮೇಹಿ ಇಮಿನಾ ನಾಮ ಕಾರಣೇನ ಯೋಜಿತಾ"ತಿ ಞತ್ವಾ "ಇತೋ ದಾನಿ ಪಟ್ಠಾಯ ಇಮೇ ಇತೋ ಪಲಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಆಹ - "ಹರೇ ದುಟ್ಠಧುತ್ತಾ, ತುಮ್ಹೇ 'ಸುರಾಪಾತಿಯಂ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಆಗತಾಗತೇ ಪಾಯೇತ್ವಾ ವಿಸಞ್ಞೀ ಕತ್ವಾ ವಿಲುಮ್ಪಿಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಆಪಾನಮಣ್ಡಲಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಾ ಕೇವಲಂ ಇಮಂ ಸುರಂ ವಣ್ಣೇಥ, ಏಕೋಪಿ ತಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಿವಿತುಂ ನ ಉಸ್ಸಹತಿ। ಸಚೇ ಅಯಂ ಅಯೋಜಿತಾ ಅಸ್ಸ, ಇಮಂ ತುಮ್ಹೇವ ಪಿವೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ತೇ ಧುತ್ತೇ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ತತೋ ಪಲಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಧುತ್ತೇಹಿ ಕತಕಾರಣಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ಇದಾನಿ ತಾವ ಗಹಪತಿ ತೇ ಧುತ್ತಾ ತಂ ವಞ್ಚೇತುಕಾಮಾ ಜಾತಾ, ಪುಬ್ಬೇ ಪನ ಪಣ್ಡಿತೇಪಿ ವಞ್ಚೇತುಕಾಮಾ ಅಹೇಸು"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿ ಅಹೋಸಿ। ತದಾಪೇತೇ ಧುತ್ತಾ ಏವಮೇವ ಸಮ್ಮನ್ತೇತ್ವಾ ಸುರಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಆಗಮನಕಾಲೇ ಪಟಿಮಗ್ಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏವಮೇವ ಕಥಯಿಂಸು।

ಸೇಟ್ಠಿ ಅನತ್ಥಿಕೋಪಿ ಹುತ್ವಾ ತೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿತುಕಾಮೋ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇಸಂ ಕಿರಿಯಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಇದಂ ನಾಮೇತೇ ಕಾತುಕಾಮಾ, ಪಲಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ ನೇ ಇತೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಏವಮಾಹ "ಭೋನ್ತೋ, ಧುತ್ತಾ ಸುರಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ರಾಜಕುಲಂ ಗನ್ತುಂ ನಾಮ ಅಯುತ್ತಂ, ರಾಜಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುನ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹೇ ಇಧೇವ ನಿಸೀದಥಾ"ತಿ ರಾಜುಪಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಗಞ್ಛಿ। ಧುತ್ತಾ "ಇತೋ ಏಥ, ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋಪಿ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಭೇಸಜ್ಜೇನ ಸಂಯೋಜಿತಾ ಸುರಾಪಾತಿಯೋ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಏವಮಾಹ "ಭೋನ್ತೋ ಧುತ್ತಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕಿರಿಯಾ ಮಯ್ಹಂ ನ ರುಚ್ಚತಿ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸುರಾಪಾತಿಯೋ ಯಥಾಪೂರಿತಾವ ಠಿತಾ, ತುಮ್ಹೇ ಕೇವಲಂ ಸುರಂ ವಣ್ಣೇಥ, ನ ಪನ ಪಿವಥ। ಸಚಾಯಂ ಮನಾಪಾ ಅಸ್ಸ, ತುಮ್ಹೇಪಿ ಪಿವೇಯ್ಯಾಥ, ಇಮಾಯ ಪನ ವಿಸಸಂಯುತ್ತಾಯ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ತೇಸಂ ಮನೋರಥಂ ಭಿನ್ದನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೩. "ತಥೇವ ಪುಣ್ಣಾ ಪಾತಿಯೋ, ಅಞ್ಞಾಯಂ ವತ್ತತೇ ಕಥಾ।
ಆಕಾರಣೇನ ಜಾನಾಮಿ, ನ ಚಾಯಂ ಭದ್ದಿಕಾ ಸುರಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತಥೇವಾ**ತಿ ಯಥಾ ಮಯಾ ಗಮನಕಾಲೇ ದಿಟ್ಠಾ, ಇದಾನಿಪಿ ಇಮಾ ಸುರಾಪಾತಿಯೋ ತಥೇವ ಪುಣ್ಣಾ। **ಅಞ್ಞಾಯಂ ವತ್ತತೇ ಕಥಾ**ತಿ ಯಾ ಅಯಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸುರಾವಣ್ಣನಕಥಾ ವತ್ತತಿ, ಸಾ ಅಞ್ಞಾವ ಅಭೂತಾ ಅತಚ್ಛಾ। ಯದಿ ಹಿ ಏಸಾ ಸುರಾ ಮನಾಪಾ ಅಸ್ಸ, ತುಮ್ಹೇಪಿ ಪಿವೇಯ್ಯಾಥ, ಉಪಡ್ಢಪಾತಿಯೋ ಅವಸಿಸ್ಸೇಯ್ಯುಂ। ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪನ ಏಕೇನಾಪಿ ಸುರಾ ನ ಪೀತಾ। **ಆಕಾರಣೇನ ಜಾನಾಮೀ**ತಿ ತಸ್ಮಾ ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ಜಾನಾಮಿ। **ನ ಚಾಯಂ ಭದ್ದಿಕಾ ಸುರಾ**ತಿ "ನೇವಾಯಂ ಭದ್ದಿಕಾ ಸುರಾ, ವಿಸಸಂಯೋಜಿತಾಯ ಏತಾಯ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಧುತ್ತೇ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಯಥಾ ನ ಪುನ ಏವರೂಪಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತಥಾ ತೇ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಸೋ ಯಾವಜೀವಂ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಧುತ್ತಾ ಏತರಹಿ ಧುತ್ತಾ, ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಪುಣ್ಣಪಾತಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೫೪] ೪. ಕಿಂಫಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನಾಯಂ ರುಕ್ಖೋ ದುರಾರುಹಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಫಲಕುಸಲಂ ಉಪಾಸಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕೋ ಕಿರ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸೀ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಆರಾಮೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಯಾಗುಖಜ್ಜಕಂ ದತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲಂ ಆಣಾಪೇಸಿ "ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಅಯ್ಯಾನಂ ಅಮ್ಬಾದೀನಿ ನಾನಾಫಲಾನಿ ದೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಮಾದಾಯ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಿಚರನ್ತೋ ರುಕ್ಖಂ ಉಲ್ಲೋಕೇತ್ವಾವ "ಏತಂ ಫಲಂ ಆಮಂ, ಏತಂ ನ ಸುಪಕ್ಕಂ, ಏತಂ ಸುಪಕ್ಕ"ನ್ತಿ ಜಾನಾತಿ। ಯಂ ಸೋ ವದತಿ, ತಂ ತಥೇವ ಹೋತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ "ಭನ್ತೇ, ಅಯಂ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೋ ಫಲಕುಸಲೋ ಭೂಮಿಯಂ ಠಿತೋವ ರುಕ್ಖಂ ಉಲ್ಲೋಕೇತ್ವಾ 'ಏತಂ ಫಲಂ ಆಮಂ, ಏತಂ ನ ಸುಪಕ್ಕಂ, ಏತಂ ಸುಪಕ್ಕ'ನ್ತಿ ಜಾನಾತಿ। ಯಂ ಸೋ ವದತಿ, ತಂ ತಥೇವ ಹೋತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಯಮೇವ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೋ ಫಲಕುಸಲೋ, ಪುಬ್ಬೇ ಪಣ್ಡಿತಾಪಿ ಫಲಕುಸಲಾಯೇವ ಅಹೇಸು"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸತ್ಥವಾಹಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಕಟಸತೇಹಿ ವಣಿಜ್ಜಂ ಕರೋನ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಮಹಾವತ್ತನಿಅಟವಿಂ ಪತ್ವಾ ಅಟವಿಮುಖೇ ಠತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ "ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅಟವಿಯಾ ವಿಸರುಕ್ಖಾ ನಾಮ ಹೋನ್ತಿ, ವಿಸಪತ್ತಾನಿ, ವಿಸಪುಪ್ಫಾನಿ, ವಿಸಫಲಾನಿ, ವಿಸಮಧೂನಿ ಹೋನ್ತಿಯೇವ, ಪುಬ್ಬೇ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಅಪರಿಭುತ್ತಂ, ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪತ್ತಂ ವಾ ಪುಪ್ಫಂ ವಾ ಫಲಂ ವಾ ಪಲ್ಲವಂ ವಾ ಮಂ ಅಪರಿಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ

ಮಾ ಖಾದಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಅಟವಿಂ ಓತರಿಂಸು। ಅಟವಿಮುಖೇ ಚ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮದ್ವಾರೇ ಕಿಂಫಲರುಕ್ಖೋ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಸ ಖನ್ಧಸಾಖಾಪಲಾಸಪುಪ್ಫಫಲಾನಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ಅಮ್ಬಸದಿಸಾನೇವ ಹೋನ್ತಿ। ನ ಕೇವಲಂ ವಣ್ಣಸಣ್ಠಾನತೋವ, ಗನ್ಧರಸೇಹಿಪಿಸ್ಸ ಆಮಪಕ್ಕಾನಿ ಫಲಾನಿ ಅಮ್ಬಫಲಸದಿಸಾನೇವ, ಖಾದಿತಾನಿ ಪನ ಹಲಾಹಲವಿಸಂ ವಿಯ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇನ್ತಿ। ಪುರತೋ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಏಕಚ್ಚೇ ಲೋಲಪುರಿಸಾ "ಅಮ್ಬರುಕ್ಖೋ ಅಯ"ನ್ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಫಲಾನಿ ಖಾದಿಂಸು, ಏಕಚ್ಚೇ "ಸತ್ಥವಾಹಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾವ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ತೇ ಸತ್ಥವಾಹೇ ಆಗತೇ "ಅಯ್ಯ, ಇಮಾನಿ ಅಮ್ಬಫಲಾನಿ ಖಾದಾಮಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ನಾಯಂ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖೋ"ತಿ ಞತ್ವಾ "ಕಿಂ ಫಲರುಕ್ಖೋ ನಾಮೇಸ, ನಾಯಂ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖೋ, ಮಾ ಖಾದಿತ್ಥಾ"ತಿ ವಾರೇತ್ವಾ ಯೇ ಖಾದಿಂಸು। ತೇಪಿ ವಮಾಪೇತ್ವಾ ಚತುಮಧುರಂ ಪಾಯೇತ್ವಾ ನಿರೋಗೇ ಅಕಾಸಿ।

ಪುಬ್ಬೇ ಪನ ಇಮಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಮನುಸ್ಸಾ ನಿವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇತ್ವಾ "ಅಮ್ಬಫಲಾನೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಇಮಾನಿ ವಿಸಫಲಾನಿ ಖಾದಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣನ್ತಿ। ಪುನದಿವಸೇ ಗಾಮವಾಸಿನೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಮತಮನುಸ್ಸೇ ದಿಸ್ವಾ ಪಾದೇ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸಕಟೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಸಬ್ಬಂ ತೇಸಂ ಸನ್ತಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ತೇ ತಂ ದಿವಸಮ್ಪಿ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಕಾಲೇಯೇವ "ಮಯ್ಹಂ ಬಲಿಬದ್ದೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮಯ್ಹಂ ಸಕಟಂ, ಮಯ್ಹಂ ಭಣ್ಡ"ನ್ತಿ ವೇಗೇನ ತಂ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇ ನಿರೋಗೇ ದಿಸ್ವಾ "ಕಥಂ ತುಮ್ಹೇ ಇಮಂ ರುಕ್ಖಂ 'ನಾಯಂ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖೋ'ತಿ ಜಾನಿತ್ಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ತೇ "ಮಯಂ ನ ಜಾನಾಮ, ಸತ್ಥವಾಹಜೇಟ್ಠಕೋ ನೋ ಜಾನಾತೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಮನುಸ್ಸಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು "ಪಣ್ಡಿತ, ಕಿನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ತ್ವಂ ಇಮಸ್ಸ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಅನಮ್ಬರುಕ್ಖಭಾವಂ ಅಞ್ಞಾಸೀ"ತಿ? ಸೋ "ದ್ವೀಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಅಞ್ಞಾಸಿ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೪. "ನಾಯಂ ರುಕ್ಖೋ ದುರಾರುಹೋ, ನಪಿ ಗಾಮತೋ ಆರಕಾ।
ಆಕಾರಣೇನ ಜಾನಾಮಿ, ನಾಯಂ ಸಾದುಫಲೋ ದುಮೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಾಯಂ ರುಕ್ಖೋ ದುರಾರುಹೋತಿ** ಅಯಂ ವಿಸರುಕ್ಖೋ ನ ದುಕ್ಖಾರುಹೋ, ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಠಪಿತನಿಸ್ಸೇಣೀ ವಿಯ ಸುಖೇನಾರೋಹಿತುಂ ಸಕ್ಕಾತಿ ವದತಿ। **ನಪಿ ಗಾಮತೋ ಆರಕಾತಿ** ಗಾಮತೋ ದೂರೇ ಠಿತೋಪಿ ನ ಹೋತಿ, ಗಾಮದ್ವಾರೇ ಠಿತೋಯೇವಾತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಆಕಾರಣೇನ ಜಾನಾಮೀತಿ** ಇಮಿನಾ ದುವಿಧೇನ ಕಾರಣೇನಾಹಂ ಇಮಂ ರುಕ್ಖಂ ಜಾನಾಮಿ। ಕಿನ್ತಿ? **ನಾಯಂ ಸಾದುಫಲೋ ದುಮೋತಿ**। ಸಚೇ ಹಿ ಅಯಂ ಮಧುರಫಲೋ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖೋ ಅಭವಿಸ್ಸ, ಏವಂ ಸುಖಾರುಳ್ಹೇ ಅವಿದೂರೇ ಠಿತೇ ಏತಸ್ಮಿಂ ಏಕಮ್ಪಿ ಫಲಂ ನ ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ, ಫಲಖಾದಕಮನುಸ್ಸೇಹಿ ನಿಚ್ಚಂ ಪರಿವುತೋವ ಅಸ್ಸ। ಏವಂ ಅಹಂ ಅತ್ತನೋ ಞಾಣೇನ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಸ ವಿಸರುಕ್ಖಭಾವಂ ಅಞ್ಞಾಸಿನ್ತಿ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಸೋತ್ಥಿಗಮನಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾಪಿ "ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಪಣ್ಡಿತಾಪಿ ಫಲಕುಸಲಾ ಅಹೇಸು"ನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಪರಿಸಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ ಅಹೇಸುಂ, ಸತ್ಥವಾಹೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕಿಂಫಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೫೫] ೫. ಪಞ್ಚಾವುಧಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯೋ ಅಲೀನೇನ ಚಿತ್ತೇನಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಓಸ್ಸಟ್ಠವೀರಿಯಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಞ್ಹಿ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸತ್ಥಾ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಓಸ್ಸಟ್ಠವೀರಿಯೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ, ಭಗವಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಭಿಕ್ಖು ಪುಬ್ಬೇ ಪಣ್ಡಿತಾ ವೀರಿಯಂ ಕಾತುಂ ಯುತ್ತಟ್ಠಾನೇ ವೀರಿಯಂ ಕತ್ವಾ ರಜ್ಜಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಾಪುಣಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸ ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ ಅಟ್ಠಸತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಸಬ್ಬಕಾಮೇಹಿ ಸನ್ತಪ್ಪೇತ್ವಾ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಲಕ್ಖಣಕುಸಲಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಲಕ್ಖಣಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಪುಞ್ಞಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಕುಮಾರೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ರಜ್ಜಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸತಿ, ಪಞ್ಚಾವುಧಕಮ್ಮೇ ಪಞ್ಞಾತೋ ಪಾಕಟೋ ಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಅಗ್ಗಪುರಿಸೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕರಿಂಸು। ರಾಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಕುಮಾರಸ್ಸ ನಾಮಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ "ಪಞ್ಚಾವುಧಕುಮಾರೋ"ತಿ ನಾಮಂ ಅಕಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸೇ ಠಿತಂ ರಾಜಾ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ತಾತ, ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। "ಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಮಿ, ದೇವಾ"ತಿ? "ಗಚ್ಛ, ತಾತ, ಗನ್ಧಾರರಟ್ಠೇ ತಕ್ಕಸಿಲನಗರೇ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಉಗ್ಗಣ್ಹ, ಇದಞ್ಚಸ್ಸ ಆಚರಿಯಭಾಗಂ ದಜ್ಜೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಆಚರಿಯೇನ ದಿನ್ನಂ ಪಞ್ಚಾವುಧಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಚರಿಯಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ತಕ್ಕಸಿಲನಗರತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸನ್ನದ್ಧಪಞ್ಚಾವುಧೋ ಬಾರಾಣಸಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ।

ಸೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಸಿಲೇಸಲೋಮಯಕ್ಖೇನ ನಾಮ ಅಧಿಟ್ಠಿತಂ ಏಕಂ ಅಟವಿಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅಥ ನಂ ಅಟವಿಮುಖೇ ಮನುಸ್ಸಾ ದಿಸ್ವಾ "ಭೋ ಮಾಣವ, ಮಾ ಇಮಂ ಅಟವಿಂ ಪವಿಸ, ಸಿಲೇಸಲೋಮಯಕ್ಖೋ ನಾಮೇತ್ಥ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ದಿಟ್ಠದಿಟ್ಠೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತೀ"ತಿ ವಾರಯಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅತ್ತಾನಂ ತಕ್ಕೇನ್ತೋ ಅಸಮ್ಭೀತಕೇಸರಸೀಹೋ ವಿಯ ಅಟವಿಂ ಪಾವಿಸಿಯೇವ। ತಸ್ಮಿಂ ಅಟವಿಮಜ್ಝಂ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಸೋ ಯಕ್ಖೋ ತಾಲಮತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಕೂಟಾಗಾರಮತ್ತಂ ಸೀಸಂ ಪತ್ತಪ್ಪಮಾಣಾನಿ ಅಕ್ಖೀನಿ, ದಕಲಿಮಕುಳಮತ್ತಾ ದ್ವೇ ದಾಠಾ ಚ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಸೇತಮುಖೋ ಕಬರಕುಚ್ಛಿ ನೀಲಹತ್ಥಪಾದೋ ಹುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಕಹಂ ಯಾಸಿ, ತಿಟ್ಠ ಭಕ್ಖೋಸಿ ಮೇ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಯಕ್ಖ, ಅಹಂ ಅತ್ತಾನಂ ತಕ್ಕೇತ್ವಾ ಇಧ ಪವಿಟ್ಠೋ, ತ್ವಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಮಂ ಉಪಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸಿ। ವಿಸಪೀತೇನ ಹಿ ಸರೇನ ತಂ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಏತ್ಥೇವ ಪಾತೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸನ್ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಹಲಾಹಲವಿಸಪೀತಂ ಸರಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ಮುಞ್ಚಿ, ಸೋ ಯಕ್ಖಸ್ಸ ಲೋಮೇಸುಯೇವ ಅಲ್ಲೀಯಿ। ತತೋ ಅಞ್ಞಂ, ತತೋ ಅಞ್ಞನ್ತಿ ಏವಂ ಪಞ್ಞಾಸ ಸರೇ ಮುಞ್ಚಿ, ಸಬ್ಬೇ ತಸ್ಸ ಲೋಮೇಸುಯೇವ ಅಲ್ಲೀಯಿಂಸು। ಯಕ್ಖೋ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಸರೇ ಫೋಟೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಾದಮೂಲೇಯೇವ ಪಾತೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪುನಪಿ ತಂ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಖಗ್ಗಂ ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಪಹರಿ, ತೇತ್ತಿಂಸಙ್ಗುಲಾಯತೋ ಖಗ್ಗೋ ಲೋಮೇಸುಯೇವ ಅಲ್ಲೀಯಿ। ಅಥ ನಂ ಕಣಯೇನ ಪಹರಿ, ಸೋಪಿ ಲೋಮೇಸುಯೇವ ಅಲ್ಲೀಯಿ। ತಸ್ಸ ಅಲ್ಲೀನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಮುಗ್ಗರೇನ ಪಹರಿ, ಸೋಪಿ ಲೋಮೇಸುಯೇವ ಅಲ್ಲೀಯಿ। ತಸ್ಸ ಅಲ್ಲೀನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಕುನ್ತೇನ ಪಹರಿ, ಸೋಪಿ ಲೋಮೇಸುಯೇವ ಅಲ್ಲೀಯಿ। ತಸ್ಸ ಅಲ್ಲೀನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಭೋ ಯಕ್ಖ, ನ ತೇ ಅಹಂ 'ಪಞ್ಚಾವುಧಕುಮಾರೋ ನಾಮಾ'ತಿ ಸುತಪುಬ್ಬೋ, ಅಹಂ ತಯಾ ಅಧಿಟ್ಠಿತಂ ಅಟವಿಂ ಪವಿಸನ್ತೋ ನ ಧನುಆದೀನಿ ತಕ್ಕೇತ್ವಾ ಪವಿಟ್ಠೋ, ಅತ್ತಾನಂಯೇವ ಪನ ತಕ್ಕೇತ್ವಾ ಪವಿಟ್ಠೋ, ಅಜ್ಜ ತಂ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಚುಣ್ಣವಿಚುಣ್ಣಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉನ್ನಾದೇನ್ತೋ ಅತ್ತಾನಂ ತಕ್ಕೇತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥೇನ ಯಕ್ಖಂ ಪಹರಿ, ಹತ್ಥೋ ಲೋಮೇಸುಯೇವ ಅಲ್ಲೀಯಿ। ವಾಮಹತ್ಥೇನ ಪಹರಿ, ಸೋಪಿ ಅಲ್ಲೀಯಿ। ದಕ್ಖಿಣಪಾದೇನ ಪಹರಿ, ಸೋಪಿ ಅಲ್ಲೀಯಿ। ವಾಮಪಾದೇನ ಪಹರಿ, ಸೋಪಿ ಅಲ್ಲೀಯಿ। "ಸೀಸೇನ ತಂ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಚುಣ್ಣವಿಚುಣ್ಣಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸೀಸೇನ ಪಹರಿ, ತಮ್ಪಿ ಲೋಮೇಸುಯೇವ ಅಲ್ಲೀಯಿ। ಸೋ ಪಞ್ಚೋಡ್ಡಿತೋ ಪಞ್ಚಸು ಠಾನೇಸು ಬದ್ಧೋ ಓಲಮ್ಬನ್ತೋಪಿ ನಿಬ್ಭಯೋ ನಿಸ್ಸಾರಜ್ಜೋವ ಅಹೋಸಿ।

ಯಕ್ಖೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯಂ ಏಕೋ ಪುರಿಸಸೀಹೋ ಪುರಿಸಾಜಾನೀಯೋ, ನ ಪುರಿಸಮತ್ತೋವ, ಮಾದಿಸೇನ ನಾಮಸ್ಸ ಯಕ್ಖೇನ ಗಹಿತಸ್ಸ ಸನ್ತಾಸಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮಯಾ ಇಮಂ ಮಗ್ಗಂ ಹನನ್ತೇನ ಏಕೋಪಿ ಏವರೂಪೋ ಪುರಿಸೋ ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ, ಕಸ್ಮಾ ನು ಖೋ ಏಸ ನ ಭಾಯತೀ"ತಿ। ಸೋ ತಂ ಖಾದಿತುಂ ಅವಿಸಹನ್ತೋ "ಕಸ್ಮಾ ನು ಖೋ, ತ್ವಂ ಮಾಣವ, ಮರಣಭಯಂ ನ ಭಾಯಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಕಿಂಕಾರಣಾ, ಯಕ್ಖ, ಭಾಯಿಸ್ಸಾಮಿ। ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಅತ್ತಭಾವೇ ಏಕಂ ಮರಣಂ ನಿಯತಮೇವ, ಅಪಿಚ ಮಯ್ಹಂ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ವಜಿರಾವುಧಂ ಅತ್ಥಿ। ಸಚೇ ಮಂ ಖಾದಿಸ್ಸಸಿ, ತಂ ಆವುಧಂ ಜೀರಾಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ, ತಂ ತೇ ಅನ್ತಾನಿ ಖಣ್ಡಾಖಣ್ಡಿಕಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇಸ್ಸತಿ। ಇತಿ ಉಭೋಪಿ ನಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮ, ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನಾಹಂ ನ ಭಾಯಾಮೀ"ತಿ।

ಇದಂ ಕಿರ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಞಾಣಾವುಧಂ ಸನ್ಧಾಯ ಕಥೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಯಕ್ಖೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯಂ ಮಾಣವೋ ಸಚ್ಚಮೇವ ಭಣತಿ, ಇಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸೀಹಸ್ಸ ಸರೀರತೋ ಮುಗ್ಗಬೀಜಮತ್ತಮ್ಪಿ ಮಂಸಖಣ್ಡಂ ಮಯ್ಹಂ ಕುಚ್ಛಿ ಜೀರೇತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ, ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ "ಮಾಣವ, ಪುರಿಸಸೀಹೋ ತ್ವಂ, ನ ತೇ ಅಹಂ ಮಂಸಂ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮಿ, ತ್ವಂ ಅಜ್ಜ ರಾಹುಮುಖಾ ಮುತ್ತಚನ್ದೋ ವಿಯ ಮಮ ಹತ್ಥತೋ ಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ ಞಾತಿಸುಹಜ್ಜಮಣ್ಡಲಂ ತೋಸೇನ್ತೋ ಯಾಹೀ"ತಿ ಆಹ।

ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಆಹ - "ಯಕ್ಖ, ಅಹಂ ತಾವ ಗಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ, ತ್ವಂ ಪನ ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಕುಸಲಂ ಕತ್ವಾ ಲುದ್ದೋ ಲೋಹಿತಪಾಣಿ ಪರರುಹಿರಮಂಸಭಕ್ಖೋ ಯಕ್ಖೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। ಸಚೇ ಇಧಾಪಿ ಠತ್ವಾ ಅಕುಸಲಮೇವ ಕರಿಸ್ಸಸಿ, ಅನ್ಧಕಾರಾ ಅನ್ಧಕಾರಮೇವ ಗಮಿಸ್ಸಸಿ, ಮಂ ದಿಟ್ಠಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪನ ನ ಸಕ್ಕಾ ತಯಾ ಅಕುಸಲಂ ಕಾತುಂ, ಪಾಣಾತಿಪಾತಕಮ್ಮಂ ನಾಮ ನಿರಯೇ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಂ ಪೇತ್ತಿವಿಸಯೇ ಅಸುರಕಾಯೇ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತಿ, ಮನುಸ್ಸೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಅಪ್ಪಾಯುಕಸಂವತ್ತನಿಕಂ ಹೋತೀ"ತಿ ಏವಮಾದಿನಾ ನಯೇನ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ದುಸ್ಸೀಲ್ಯಕಮ್ಮಾನಂ ಆದೀನವಂ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸೀಲಾನಂ ಆನಿಸಂಸಞ್ಚ ಕಥೇತ್ವಾ ನಾನಾಕಾರಣೇಹಿ ಯಕ್ಖಂ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ದಮೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಿಸೇವನಂ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸು ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾಯೇವ ನಂ ಅಟವಿಯಾ ಬಲಿಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಂ ದೇವತಂ ಕತ್ವಾ ಅಪ್ಪಮಾದೇನ ಓವದಿತ್ವಾ ಅಟವಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅಟವಿಮುಖೇ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಸನ್ನದ್ಧಪಞ್ಚಾವುಧೋ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ದಿಸ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೋ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾಪಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೫. "ಯೋ ಅಲೀನೇನ ಚಿತ್ತೇನ, ಅಲೀನಮನಸೋ ನರೋ।
ಭಾವೇತಿ ಕುಸಲಂ ಧಮ್ಮಂ, ಯೋಗಕ್ಖೇಮಸ್ಸ ಪತ್ತಿಯಾ।
ಪಾಪುಣೇ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ, ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನಕ್ಖಯ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ರಾಯಂ ಪಿಣ್ಡತ್ಥೋ - ಯೋ ಪುರಿಸೋ ಅಲೀನೇನ ಅಸಂಕುಟಿತೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಪಕತಿಯಾಪಿ ಅಲೀನಮನೋ ಅಲೀನಜ್ಝಾಸಯೋವ ಹುತ್ವಾ ಅನವಜ್ಜಟ್ಠೇನ ಕುಸಲಂ ಸತ್ತತಿಂ ಸಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಭೇದಂ ಧಮ್ಮಂ ಭಾವೇತಿ ವಡ್ಢೇತಿ, ವಿಸಾಲೇನ ಚಿತ್ತೇನ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಅನುಯುಞ್ಜತಿ ಚತೂಹಿ ಯೋಗೇಹಿ ಖೇಮಸ್ಸ ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸ ಪತ್ತಿಯಾ, ಸೋ ಏವಂ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರೇಸು "ಅನಿಚ್ಚಂ ದುಕ್ಖಂ ಅನತ್ತಾ"ತಿ ತಿಲಕ್ಖಣಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ತರುಣವಿಪಸ್ಸನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಧಮ್ಮೇ ಭಾವೇನ್ತೋ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಏಕಸಂಯೋಜನಮ್ಪಿ ಅನವಸೇಸೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನಕ್ಖಯಕರಸ್ಸ ಚತುತ್ಥಮಗ್ಗಸ್ಸ ಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಪ್ಪನ್ನತ್ತಾ "ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನಕ್ಖಯೋ"ತಿ ಸಙ್ಖ್ಯಂ ಗತಂ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣೇಯ್ಯಾತಿ।

ಏವಂ ಸತ್ಥಾ ಅರಹತ್ತೇನ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಯ ಕೂಟಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮತ್ಥಕೇ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸತ್ಥಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಯಕ್ಖೋ ಅಙ್ಗುಲಿಮಾಲೋ ಅಹೋಸಿ, ಪಞ್ಚಾವುಧಕುಮಾರೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಪಞ್ಚಾವುಧಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೫೬] ೬. ಕಞ್ಚನಕ್ಖನ್ಧಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯೋ ಪಹಟ್ಠೇನ ಚಿತ್ತೇನಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕೋ ಕಿರ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸೀ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ರತನಸಾಸನೇ ಉರಂ ದತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿ। ಅಥಸ್ಸ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾ

“ಆವುಸೋ, ಏಕವಿಧೇನ ಸೀಲಂ ನಾಮ, ದುವಿಧೇನ, ತಿವಿಧೇನ, ಚತುಬ್ಬಿಧೇನ, ಪಞ್ಚವಿಧೇನ, ಛಬ್ಬಿಧೇನ, ಸತ್ತವಿಧೇನ, ಅಟ್ಠವಿಧೇನ, ನವವಿಧೇನ, ದಸವಿಧೇನ, ಬಹುವಿಧೇನ ಸೀಲಂ ನಾಮ। ಇದಂ ಚೂಳಸೀಲಂ ನಾಮ, ಇದಂ ಮಜ್ಝಿಮಸೀಲಂ ನಾಮ, ಇದಂ ಮಹಾಸೀಲಂ ನಾಮ। ಇದಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸೀಲಂ ನಾಮ, ಇದಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರಸೀಲಂ ನಾಮ, ಇದಂ ಆಜೀವಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಂ ನಾಮ, ಇದಂ ಪಚ್ಚಯಪಟಿಸೇವನಸೀಲಂ ನಾಮಾ”ತಿ ಸೀಲಂ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಇದಂ ಸೀಲಂ ನಾಮ ಅತಿಬಹು, ಅಹಂ ಏತ್ತಕಂ ಸಮಾದಾಯ ವತ್ತಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಸೀಲಂ ಪೂರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಸ್ಸ ಚ ನಾಮ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಕೋ ಅತ್ಥೋ, ಅಹಂ ಗಿಹೀ ಹುತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಚ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪುತ್ತದಾರಞ್ಚ ಪೋಸೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಏವಞ್ಚ ಪನ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ “ಭನ್ತೇ, ಅಹಂ ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಸ್ಸ ಚ ನಾಮ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಕೋ ಅತ್ಥೋ, ಅಹಂ ಹೀನಾಯಾವತ್ತಿಸ್ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ಆಹ।

ಅಥ ನಂ ಆಹಂಸು “ಆವುಸೋ ಏವಂ ಸನ್ತೇ ದಸಬಲಂ ವನ್ದಿತ್ವಾವ ಯಾಹೀ”ತಿ ತೇ ತಂ ಆದಾಯ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಧಮ್ಮಸಭಂ ಅಗಮಂಸು। ಸತ್ಥಾ ದಿಸ್ವಾವ “ಕಿಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನತ್ಥಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆದಾಯ ಆಗತತ್ಥಾ”ತಿ ಆಹ। ಭನ್ತೇ, ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು “ಅಹಂ ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಪತ್ತಚೀವರಂ ನಿಯ್ಯಾದೇತಿ, ಅಥ ನಂ ಮಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತಮ್ಹಾತಿ। “ಕಸ್ಮಾ ಪನ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬಹುಂ ಸೀಲಂ ಆಚಿಕ್ಖಥ। ಯತ್ತಕಂ ಏಸ ರಕ್ಖಿತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತತ್ತಕಮೇವ ರಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ। ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತುಮ್ಹೇ ಏತಂ ಮಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವಚುತ್ಥ, ಅಹಮೇತ್ಥ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಿ, ಏಹಿ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು, ಕಿಂ ತೇ ಬಹುನಾ ಸೀಲೇನ, ತೀಣಿಯೇವ ಸೀಲಾನಿ ರಕ್ಖಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ? “ರಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। ತೇನ ಹಿ ತ್ವಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಾಯದ್ವಾರಂ ವಚೀದ್ವಾರಂ ಮನೋದ್ವಾರನ್ತಿ ತೀಣಿ ದ್ವಾರಾನಿ ರಕ್ಖ, ಮಾ ಕಾಯೇನ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕರಿ, ಮಾ ವಾಚಾಯ, ಮಾ ಮನಸಾ। “ಗಚ್ಛ ಮಾ ಹೀನಾಯಾವತ್ತಿ, ಇಮಾನಿ ತೀಣಿಯೇವ ಸೀಲಾನಿ ರಕ್ಖಾ”ತಿ। ಏತ್ತಾವತಾ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ “ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ರಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ ಇಮಾನಿ ತೀಣಿ ಸೀಲಾನೀ”ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ತಾನಿ ತೀಣಿ ಸೀಲಾನಿ ಪೂರೇನ್ತೋವ ಅಞ್ಞಾಸಿ “ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯೇಹಿ ಮಯ್ಹಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತಂ ಸೀಲಮ್ಪಿ ಏತ್ತಕಮೇವ, ತೇ ಪನ ಅತ್ತನೋ ಅಬುದ್ಧಭಾವೇನ ಮಂ ಬುಜ್ಝಾಪೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಅತ್ತನೋ ಬುದ್ಧಸುಬುದ್ಧತಾಯ ಅನುತ್ತರಧಮ್ಮರಾಜತಾಯ ಏತ್ತಕಂ ಸೀಲಂ ತೀಸುಯೇವ ದ್ವಾರೇಸು ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಮಂ ಗಣ್ಹಾಪೇಸಿ, ಅವಸ್ಸಯೋ ವತ ಮೇ ಸತ್ಥಾ ಜಾತೋ”ತಿ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ।

ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಭಿಕ್ಖೂ “ಆವುಸೋ, ತಂ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖುಂ ‘ಬಹುಸೀಲಾನಿ ರಕ್ಖಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮೀ’ತಿ ಹೀನಾಯಾವತ್ತನ್ತಂ ಸಬ್ಬಾನಿ ಸೀಲಾನಿ ತೀಹಿ ಕೋಟ್ಠಾಸೇಹಿ ಸಙ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪೇಸಿ, ಅಹೋ ಬುದ್ಧಾನಂ ಬಲಂ ನಾಮ ಅಚ್ಛರಿಯ”ನ್ತಿ ಬುದ್ಧಗುಣೇ ಕಥೇನ್ತಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಅಥ ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅತಿಗರುಕೋಪಿ ಭಾರೋ ಕೋಟ್ಠಾಸವಸೇನ ಭಾಜೇತ್ವಾ ದಿನ್ನೋ ಲಹುಕೋ ವಿಯ ಹೋತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪಣ್ಡಿತಾ ಮಹನ್ತಂ ಕಞ್ಚನಕ್ಖನ್ಧಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಉಕ್ಖಿಪಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ವಿಭಾಗಂ ಕತ್ವಾ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಗಮಂಸೂ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕೇ ಕಸ್ಸಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಛಡ್ಡಿತಗಾಮಕೇ ಖೇತ್ತೇ ಕಸಿಂ ಕಸತಿ। ಪುಬ್ಬೇ ಚ ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ಏಕೋ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಊರುಮತ್ತಪರಿಣಾಹಂ ಚತುಹತ್ಥಾಯಾಮಂ ಕಞ್ಚನಕ್ಖನ್ಧಂ ನಿದಹಿತ್ವಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ನಙ್ಗಲಂ ಲಗಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ “ಮೂಲಸನ್ತಾನಕಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಪಂಸುಂ ವಿಯೂಹನ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಂಸುನಾ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ದಿವಸಂ ಕಸಿತ್ವಾ ಅತ್ಥಙ್ಗತೇ ಸೂರಿಯೇ ಯುಗನಙ್ಗಲಾದೀನಿ ಏಕಮನ್ತೇ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ “ಕಞ್ಚನಕ್ಖನ್ಧಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ತಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ “ಏತ್ತಕಂ ಕುಚ್ಛಿಭರಣಾಯ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏತ್ತಕಂ ನಿದಹಿತ್ವಾ ಠಪೇಸ್ಸಾಮಿ, ಏತ್ತಕೇನ ಕಮ್ಮನ್ತೇ ಪಯೋಜೇಸ್ಸಾಮಿ, ಏತ್ತಕಂ ದಾನಾದಿಪುಞ್ಞಕಿರಿಯಾಯ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಚತ್ತಾರೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಅಕಾಸಿ। ತಸ್ಸೇವಂ ವಿಭತ್ತಕಾಲೇ

ಸೋ ಕಞ್ಚನಕ್ಖನ್ಧೋ ಸಲ್ಲಹುಕೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ತಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಘರಂ ನೇತ್ವಾ ಚತುಧಾ ವಿಭಜಿತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಇತಿ ಭಗವಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೬. "ಯೋ ಪಹಟ್ಠೇನ ಚಿತ್ತೇನ, ಪಹಟ್ಠಮನಸೋ ನರೋ।
ಭಾವೇತಿ ಕುಸಲಂ ಧಮ್ಮಂ, ಯೋಗಕ್ಖೇಮಸ್ಸ ಪತ್ತಿಯಾ।
ಪಾಪುಣೇ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ, ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನಕ್ಖಯ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಹಟ್ಠೇನಾ**ತಿ ವಿನೀವರಣೇನ। **ಪಹಟ್ಠಮನಸೋ**ತಿ ತಾಯ ಏವ ವಿನೀವರಣತಾಯ ಪಹಟ್ಠಮಾನಸೋ, ಸುವಣ್ಣಂ ವಿಯ ಪಹಂಸಿತ್ವಾ ಸಮುಜ್ಜೋತಿತಸಪ್ಪಭಾಸಚಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏವಂ ಸತ್ಥಾ ಅರಹತ್ತಕೂಟೇನ ದೇಸನಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಕಞ್ಚನಕ್ಖನ್ಧಲದ್ಧಪುರಿಸೋ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕಞ್ಚನಕ್ಖನ್ಧಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೫೭] ೭. ವಾನರಿನ್ದಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯಸ್ಸೇತೇ ಚತುರೋ ಧಮ್ಮಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಸತ್ಥಾ "ದೇವದತ್ತೋ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ದೇವದತ್ತೋ ಮಯ್ಹಂ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪರಿಸಕ್ಕಿಯೇವ, ತಾಸಮತ್ತಮ್ಪಿ ಪನ ಕಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಪಿಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವುಡ್ಢಿಮನ್ವಾಯ ಅಸ್ಸಪೋತಕಪ್ಪಮಾಣೋ ಥಾಮಸಮ್ಪನ್ನೋ ಏಕಚರೋ ಹುತ್ವಾ ನದೀತೀರೇ ವಿಹರತಿ। ತಸ್ಸಾ ಪನ ನದಿಯಾ ವೇಮಜ್ಝೇ ಏಕೋ ದೀಪಕೋ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇಹಿ ಅಮ್ಬಪನಸಾದೀಹಿ ಫಲರುಕ್ಖೇಹಿ ಸಮ್ಪನ್ನೋ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ನಾಗಬಲೋ ಥಾಮಸಮ್ಪನ್ನೋ ನದಿಯಾ ಓರಿಮತೀರತೋ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ದೀಪಕಸ್ಸ ಓರತೋ ನದೀಮಜ್ಝೇ ಏಕೋ ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣೋ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಿಂ ನಿಪತತಿ, ತತೋ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ದೀಪಕೇ ಪತತಿ। ತತ್ಥ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾನಿ ಫಲಾನಿ ಖಾದಿತ್ವಾ ಸಾಯಂ ತೇನೇವ ಉಪಾಯೇನ ಪಚ್ಚಾಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ವಸಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇಪಿ ತಥೇವ ಕರೋತಿ। ಇಮಿನಾ ನಿಯಾಮೇನ ತತ್ಥ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇತಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಕಾಲೇ ಏಕೋ ಕುಮ್ಭೀಲೋ ಸಪಜಾಪತಿಕೋ ತಸ್ಸಾ ನದಿಯಾ ವಸತಿ। ತಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಅಪರಾಪರಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಹದಯಮಂಸೇ ದೋಹಳಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಕುಮ್ಭೀಲಂ ಆಹ - "ಮಯ್ಹಂ ಖೋ, ಅಯ್ಯ, ಇಮಸ್ಸ ವಾನರಿನ್ದಸ್ಸ ಹದಯಮಂಸೇ ದೋಹಳೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ"ತಿ। ಕುಮ್ಭೀಲೋ "ಸಾಧು, ಭದ್ದೇ, ಲಚ್ಛಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಅಜ್ಜ ತಂ ಸಾಯಂ ದೀಪಕತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತಮೇವ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣೇ ನಿಪಜ್ಜಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ದಿವಸಂ ಚರಿತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ದೀಪಕೇ ಠಿತೋವ ಪಾಸಾಣಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ - "ಅಯಂ ಪಾಸಾಣೋ ಇದಾನಿ ಉಚ್ಚತರೋ ಖಾಯತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಕಿರ ಉದಕಪ್ಪಮಾಣಞ್ಚ ಪಾಸಾಣಪ್ಪಮಾಣಞ್ಚ ಸುವವತ್ಥಾಪಿತಮೇವ ಹೋತಿ। ತೇನಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ "ಅಜ್ಜ ಇಮಿಸ್ಸಾ ನದಿಯಾ ಉದಕಂ ನೇವ ಹಾಯತಿ, ನ ಚ ವಡ್ಢತಿ, ಅಥ ಚ ಪನಾಯಂ ಪಾಸಾಣೋ ಮಹಾ ಹುತ್ವಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಕಚ್ಚಿ ನು ಖೋ ಏತ್ಥ ಮಯ್ಹಂ ಗಹಣತ್ಥಾಯ ಕುಮ್ಭೀಲೋ ನಿಪನ್ನೋ"ತಿ। ಸೋ "ವೀಮಂಸಾಮಿ ತಾವ ನ"ನ್ತಿ ತತ್ಥೇವ ಠತ್ವಾ ಪಾಸಾಣೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇನ್ತೋ ವಿಯ "ಭೋ ಪಾಸಾಣಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಟಿವಚನಂ

ಅಲಭನ್ತೋ ಯಾವತತಿಯಂ “ಭೋ ಪಾಸಾಣಾ”ತಿ ಆಹ। ಪಾಸಾಣೋ ಕಿಂ ಪಟಿವಚನಂ ದಸ್ಸತಿ। ಪುನಪಿ ವಾನರೋ “ಕಿಂ ಭೋ ಪಾಸಾಣ, ಅಜ್ಜ ಮಯ್ಹಂ ಪಟಿವಚನಂ ನ ದೇಸೀ”ತಿ ಆಹ। ಕುಮ್ಭೀಲೋ “ಅದ್ಧಾ ಅಞ್ಞೇಸು ದಿವಸೇಸು ಅಯಂ ಪಾಸಾಣೋ ವಾನರಿನ್ದಸ್ಸ ಪಟಿವಚನಂ ಅದಾಸಿ, ದಸ್ಸಾಮಿ ದಾನಿಸ್ಸ ಪಟಿವಚನ”ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ “ಕಿಂ, ಭೋ ವಾನರಿನ್ದಾ”ತಿ ಆಹ। “ಕೋಸಿ ತ್ವ”ನ್ತಿ? “ಅಹಂ ಕುಮ್ಭೀಲೋ”ತಿ। “ಕಿಮತ್ಥಂ ಏತ್ಥ ನಿಪನ್ನೋಸೀ”ತಿ? “ತವ ಹದಯಮಂಸಂ ಪತ್ಥಯಮಾನೋ”ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಅಞ್ಞೋ ಮೇ ಗಮನಮಗ್ಗೋ ನತ್ಥಿ, ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ಏಸ ಕುಮ್ಭೀಲೋ ವಞ್ಚೇತಬ್ಬೋ”ತಿ। ಅಥ ನಂ ಏವಮಾಹ “ಸಮ್ಮ ಕುಮ್ಭೀಲ, ಅಹಂ ಅತ್ತಾನಂ ತುಯ್ಹಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿಸ್ಸಾಮಿ, ತ್ವಂ ಮುಖಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಮಂ ತವ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತಕಾಲೇ ಗಣ್ಹಾಹೀ”ತಿ। ಕುಮ್ಭೀಲಾನಞ್ಹಿ ಮುಖೇ ವಿವಟೇ ಅಕ್ಖೀನಿ ನಿಮ್ಮೀಲನ್ತಿ। ಸೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ಅಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಮುಖಂ ವಿವರಿ, ಅಥಸ್ಸ ಅಕ್ಖೀನಿ ಪಿಧೀಯಿಂಸು। ಸೋ ಮುಖಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಅಕ್ಖೀನಿ ನಿಮ್ಮೀಲೇತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಥಾಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ದೀಪಕಾ ಉಪ್ಪತಿತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಕುಮ್ಭೀಲಸ್ಸ ಮತ್ಥಕೇ ಅಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ತತೋ ಉಪ್ಪತಿತೋ ವಿಜ್ಜುಲತಾ ವಿಯ ವಿಜ್ಜೋತಮಾನೋ ಪರತೀರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಕುಮ್ಭೀಲೋ ತಂ ಅಚ್ಛರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ “ಇಮಿನಾ ವಾನರಿನ್ದೇನ ಅತಿಅಚ್ಛೇರಕಂ ಕತ”ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ “ಭೋ ವಾನರಿನ್ದ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಚತೂಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತೇ ಅಧಿಭವತಿ। ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತುಯ್ಹಂ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಅತ್ಥಿ ಮಞ್ಞೇ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೭. “ಯಸ್ಸೇತೇ ಚತುರೋ ಧಮ್ಮಾ, ವಾನರಿನ್ದ ಯಥಾ ತವ।
ಸಚ್ಚಂ ಧಮ್ಮೋ ಧಿತಿ ಚಾಗೋ, ದಿಟ್ಠಂ ಸೋ ಅತಿವತ್ತತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ। **ಏತೇ**ತಿ ಇದಾನಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ನಿದ್ದಿಸತಿ। **ಚತುರೋ ಧಮ್ಮಾ**ತಿ ಚತ್ತಾರೋ ಗುಣಾ। **ಸಚ್ಚ**ನ್ತಿ ವಚೀಸಚ್ಚಂ, “ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಮುಸಾವಾದಂ ಅಕತ್ವಾ ಆಗತೋಯೇವಾತಿ ಏತಂ ತೇ ವಚೀಸಚ್ಚಂ। **ಧಮ್ಮೋ**ತಿ ವಿಚಾರಣಪಞ್ಞಾ, “ಏವಂ ಕತೇ ಇದಂ ನಾಮ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಏಸಾ ತೇ ವಿಚಾರಣಪಞ್ಞಾ ಅತ್ಥಿ। **ಧಿತೀ**ತಿ ಅಬ್ಬೋಚ್ಛಿನ್ನಂ ವೀರಿಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಏತಮ್ಪಿ ತೇ ಅತ್ಥಿ। **ಚಾಗೋ**ತಿ ಅತ್ತಪರಿಚ್ಚಾಗೋ, ತ್ವಂ ಅತ್ತಾನಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತೋ। ಯಂ ಪನಾಹಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂ, ಮಯ್ಹಮೇವೇಸ ದೋಸೋ। **ದಿಟ್ಠ**ನ್ತಿ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತಂ। **ಸೋ ಅತಿವತ್ತತೀ**ತಿ ಯಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಯಥಾ ತವ, ಏವಂ ಏತೇ ಚತ್ತಾರೋ ಧಮ್ಮಾ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ಯಥಾ ಮಂ ಅಜ್ಜ ತ್ವಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೋ, ತಥೇವ ಅತ್ತನೋ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತಂ ಅತಿಕ್ಕಮತಿ ಅಭಿಭವತೀತಿ। ಏವಂ ಕುಮ್ಭೀಲೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪಸಂಸಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸಟ್ಠಾನಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾಪಿ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವದತ್ತೋ ಇದಾನೇವ ಮಯ್ಹಂ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪರಿಸಕ್ಕಿಯೇವಾ”ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಕುಮ್ಭೀಲೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಭರಿಯಾಸ್ಸ ಚಿಞ್ಚಮಾಣವಿಕಾ, ವಾನರಿನ್ದೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ವಾನರಿನ್ದಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೫೮] ೮. ತಯೋಧಮ್ಮಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯಸ್ಸ ಏತೇ ತಯೋ ಧಮ್ಮಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕನಮೇವಾರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ದೇವದತ್ತೋ ವಾನರಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಪ್ಪದೇಸೇ ಯೂಥಂ ಪರಿಹರನ್ತೋ ಅತ್ತಾನಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಜಾತಾನಂ ವಾನರಪೋತಕಾನಂ “ವುಡ್ಢಿಪ್ಪತ್ತಾ ಇಮೇ ಯೂಥಂ ಪರಿಹರೇಯ್ಯು”ನ್ತಿ ಭಯೇನ ದನ್ತೇಹಿ ಡಂಸಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ಬೀಜಾನಿ ಉಪ್ಪಾಟೇತಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ತಞ್ಞೇವ ಪಟಿಚ್ಚ ಏಕಿಸ್ಸಾ ವಾನರಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ಅಥ ಸಾ ವಾನರೀ ಗಬ್ಭಸ್ಸ ಪತಿಟ್ಠಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗಬ್ಭಂ ಅನುರಕ್ಖಮಾನಾ ಅಞ್ಞಂ

ಪಬ್ಬತಪಾದಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಾ ಪರಿಪಕ್ಕಗಬ್ಭಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ಸೋ ವುಡ್ಢಿಮನ್ವಾಯ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಥಾಮಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಮಾತರಂ ಪುಚ್ಛಿ "ಅಮ್ಮ, ಮಯ್ಹಂ ಪಿತಾ ಕಹ"ನ್ತಿ? "ತಾತ, ಅಸುಕಸ್ಮಿಂ ನಾಮ ಪಬ್ಬತಪಾದೇ ಯೂಥಂ ಪರಿಹರನ್ತೋ ವಸತೀ"ತಿ। "ಅಮ್ಮ, ತಸ್ಸ ಮಂ ಸನ್ತಿಕಂ ನೇಹೀ"ತಿ। "ತಾತ, ನ ಸಕ್ಕಾ ತಯಾ ಪಿತು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತುಂ। ಪಿತಾ ಹಿ ತೇ ಅತ್ತಾನಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಜಾತಾನಂ ವಾನರಪೋತಕಾನಂ ಯೂಥಪರಿಹರಣಭಯೇನ ದನ್ತೇಹಿ ಡಂಸಿತ್ವಾ ಬೀಜಾನಿ ಉಪ್ಪಾಟೇತೀ"ತಿ। "ಅಮ್ಮ, ನೇಹಿ ಮಂ ತತ್ಥ, ಅಹಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸಾ ಪುತ್ತಂ ಆದಾಯ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸೋ ವಾನರೋ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾವ "ಅಯಂ ವಡ್ಢನ್ತೋ ಮಯ್ಹಂ ಯೂಥಂ ಪರಿಹರಿತುಂ ನ ದಸ್ಸತಿ, ಇದಾನೇವ ಮಾರೇತಬ್ಬೋ"ತಿ "ಏತಂ ಆಲಿಙ್ಗನ್ತೋ ವಿಯ ಗಾಳ್ಹಂ ಪೀಳೇತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಏಹಿ, ತಾತ, ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಕಹಂ ಗತೋಸೀ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆಲಿಙ್ಗನ್ತೋ ವಿಯ ನಿಪ್ಪೀಳೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪನ ನಾಗಬಲೋ ಥಾಮಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಸೋಪಿ ನಂ ನಿಪ್ಪೀಳೇಸಿ, ಅಥಸ್ಸ ಅಟ್ಠೀನಿ ಭಿಜ್ಜನಾಕಾರಪ್ಪತ್ತಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ "ಅಯಂ ವಡ್ಢನ್ತೋ ಮಂ ಮಾರೇಸ್ಸತಿ, ಕೇನ ನು ಖೋ ಉಪಾಯೇನ ಪುರೇತರಞ್ಞೇವ ಮಾರೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ತತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯಂ ಅವಿದೂರೇ ರಕ್ಖಸಪರಿಗ್ಗಹಿತೋ ಸರೋ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ನಂ ರಕ್ಖಸೇನ ಖಾದಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಏವಮಾಹ "ತಾತ, ಅಹಂ ಮಹಲ್ಲಕೋ, ಇಮಂ ಯೂಥಂ ತುಯ್ಹಂ ನಿಯ್ಯಾದೇಮಿ, ಅಜ್ಜೇವ ತಂ ರಾಜಾನಂ ಕರೋಮಿ, ಅಸುಕಸ್ಮಿಂ ನಾಮ ಠಾನೇ ಸರೋ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ದ್ವೇ ಕುಮುದಿನಿಯೋ, ತಿಸ್ಸೋ ಉಪ್ಪಲಿನಿಯೋ, ಪಞ್ಚ ಪದುಮಿನಿಯೋ ಚ ಪುಪ್ಫನ್ತಿ, ಗಚ್ಛ, ತತೋ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಆಹರಾ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧು, ತಾತ, ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಹಸಾ ಅನೋತರಿತ್ವಾ ಸಮನ್ತಾ ಪದಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದನ್ತೋ ಓತಿಣ್ಣಪದಞ್ಞೇವ ಅದ್ದಸ, ನ ಉತ್ತಿಣ್ಣಪದಂ। ಸೋ "ಇಮಿನಾ ಸರೇನ ರಕ್ಖಸಪರಿಗ್ಗಹಿತೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಮಯ್ಹಂ ಪಿತಾ ಅತ್ತನಾ ಮಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ರಕ್ಖಸೇನ ಮಂ ಖಾದಾಪೇತುಕಾಮೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ , ಅಹಂ ಇಮಞ್ಚ ಸರಂ ನ ಓತರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪುಪ್ಫಾನಿ ಚ ಗಹೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನಿರುದಕಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವೇಗಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಪರತೋ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ನಿರುದಕೇ ಓಕಾಸೇ ಠಿತಾನೇವ ದ್ವೇ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರತೀರೇ ಪತಿ। ಪರತೀರತೋಪಿ ಓರಿಮತೀರಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ತೇನೇವುಪಾಯೇನ ದ್ವೇ ಗಣ್ಹಿ। ಏವಂ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ರಾಸಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಚ ಗಣ್ಹಿ, ರಕ್ಖಸಸ್ಸ ಚ ಆಣಟ್ಠಾನಂ ನ ಓತರಿ।

ಅಥಸ್ಸ "ಇತೋ ಉತ್ತರಿ ಉಕ್ಖಿಪಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ರಾಸಿಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಸೋ ರಕ್ಖಸೋ "ಮಯಾ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಏವರೂಪೋ ಪಞ್ಞವಾ ಅಚ್ಛರಿಯಪುರಿಸೋ ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ, ಪುಪ್ಫಾನಿ ಚ ನಾಮ ಯಾವದಿಚ್ಛಕಂ ಗಹಿತಾನಿ, ಮಯ್ಹಞ್ಚ ಆಣಟ್ಠಾನಂ ನ ಓತರೀ"ತಿ ಉದಕಂ ದ್ವಿಧಾ ಭಿನ್ದನ್ತೋ ಉದಕತೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ವಾನರಿನ್ದ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಯಸ್ಸ ತಯೋ ಧಮ್ಮಾ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತಂ ಅಭಿಭವತಿ, ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತವ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಅತ್ಥಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ವತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಥುತಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೫೮. "ಯಸ್ಸ ಏತೇ ತಯೋ ಧಮ್ಮಾ, ವಾನರಿನ್ದ ಯಥಾ ತವ।
ದಕ್ಖಿಯಂ ಸೂರಿಯಂ ಪಞ್ಞಾ, ದಿಟ್ಠಂ ಸೋ ಅತಿವತ್ತತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದಕ್ಖಿಯ**ನ್ತಿ ದಕ್ಖಭಾವೋ, ಸಮ್ಪತ್ತಭಯಂ ವಿಧಮಿತುಂ ಜಾನನಪಞ್ಞಾಯ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಉತ್ತಮವೀರಿಯಸ್ಸೇತಂ ನಾಮಂ। **ಸೂರಿಯ**ನ್ತಿ ಸೂರಭಾವೋ, ನಿಬ್ಭಯಭಾವಸ್ಸೇತಂ ನಾಮಂ। **ಪಞ್ಞಾ**ತಿ ಪಞ್ಞಾಪದಟ್ಠಾನಾಯ ಉಪಾಯಪಞ್ಞಾಯೇತಂ ನಾಮಂ।

ಏವಂ ಸೋ ದಕರಕ್ಖಸೋ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಥುತಿಂ ಕತ್ವಾ "ಇಮಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಕಿಮತ್ಥಂ ಹರಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಪಿತಾ ಮಂ ರಾಜಾನಂ ಕಾತುಕಾಮೋ, ತೇನ ಕಾರಣೇನ ಹರಾಮೀ"ತಿ। "ನ ಸಕ್ಕಾ ತಾದಿಸೇನ ಉತ್ತಮಪುರಿಸೇನ ಪುಪ್ಫಾನಿ ವಹಿತುಂ ಅಹಂ ವಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಚ್ಛತೋ ಪಚ್ಛತೋ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪಿತಾ ದೂರತೋವ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಹಂ ಇಮಂ 'ರಕ್ಖಸಭತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ಪಹಿಣಿಂ, ಸೋ ದಾನೇಸ ರಕ್ಖಸಂ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಗಾಹಾಪೇನ್ತೋ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಇದಾನಿಮ್ಹಿ ನಟ್ಠೋ"ತಿ

ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ಸತ್ತಧಾ ಹದಯಫಾಲನಂ ಪತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೋ। ಸೇಸವಾನರಾ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ರಾಜಾನಂ ಅಕಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಯೂಥಪತಿ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಯೂಥಪತಿಪುತ್ತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ತಯೋಧಮ್ಮಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೫೯] ೯. ಭೇರಿವಾದಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಧಮೇ ಧಮೇತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ದುಬ್ಬಚಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಞ್ಹಿ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸತ್ಥಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ದುಬ್ಬಚೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ, ಭಗವಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಇದಾನೇವ ದುಬ್ಬಚೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ದುಬ್ಬಚೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಭೇರಿವಾದಕಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಗಾಮಕೇ ವಸತಿ। ಸೋ "ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಘುಟ್ಠ"ನ್ತಿ ಸುತ್ವಾ "ಸಮಜ್ಜಮಣ್ಡಲೇ ಭೇರಿಂ ವಾದೇತ್ವಾ ಧನಂ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪುತ್ತಂ ಆದಾಯ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಭೇರಿಂ ವಾದೇತ್ವಾ ಬಹುಧನಂ ಲಭಿ। ಸೋ ತಂ ಆದಾಯ ಅತ್ತನೋ ಗಾಮಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಚೋರಾಟವಿಂ ಪತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ನಿರನ್ತರಂ ಭೇರಿಂ ವಾದೇನ್ತಂ ವಾರೇಸಿ "ತಾತ, ನಿರನ್ತರಂ ಅವಾದೇತ್ವಾ ಮಗ್ಗಪಟಿಪನ್ನಸ್ಸ ಇಸ್ಸರಸ್ಸ ಭೇರಿಂ ವಿಯ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ವಾದೇಹೀ"ತಿ ಸೋ ಪಿತರಾ ವಾರಿಯಮಾನೋಪಿ "ಭೇರಿಸದ್ದೇನೇವ ಚೋರೇ ಪಲಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ನಿರನ್ತರಮೇವ ವಾದೇಸಿ। ಚೋರಾ ಪಠಮಞ್ಞೇವ ಭೇರಿಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ "ಇಸ್ಸರಭೇರೀ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಅತಿ ವಿಯ ಏಕಾಬದ್ಧಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ "ನಾಯಂ ಇಸ್ಸರಭೇರೀ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಉಪಧಾರೇನ್ತಾ ದ್ವೇಯೇವ ಜನೇ ದಿಸ್ವಾ ಪೋಥೇತ್ವಾ ವಿಲುಮ್ಪಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಕಿಚ್ಛೇನ ವತ ನೋ ಲದ್ಧಂ ಧನಂ ಏಕಾಬದ್ಧಂ ಕತ್ವಾ ವಾದೇನ್ತೋ ನಾಸೇಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೯. "ಧಮೇ ಧಮೇ ನಾತಿಧಮೇ, ಅತಿಧನ್ತಞ್ಹಿ ಪಾಪಕಂ।
ಧನ್ತೇನ ಹಿ ಸತಂ ಲದ್ಧಂ, ಅತಿಧನ್ತೇನ ನಾಸಿತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಧಮೇ ಧಮೇ**ತಿ ಧಮೇಯ್ಯ ನೋ ನ ಧಮೇಯ್ಯ, ಭೇರಿಂ ವಾದೇಯ್ಯ ನೋ ನ ವಾದೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಾತಿಧಮೇ**ತಿ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪನ ನಿರನ್ತರಮೇವ ಕತ್ವಾ ನ ವಾದೇಯ್ಯ। ಕಿಂಕಾರಣಾ? **ಅತಿಧನ್ತಞ್ಹಿ ಪಾಪಕಂ,** ನಿರನ್ತರಂ ಭೇರಿವಾದನಂ ಇದಾನಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಾಪಕಂ ಲಾಮಕಂ ಜಾತಂ। **ಧನ್ತೇನ ಹಿ ಸತಂ ಲದ್ಧ**ನ್ತಿ ನಗರೇ ಧಮನ್ತೇನ ಭೇರಿವಾದನೇನ ಕಹಾಪಣಸತಂ ಲದ್ಧಂ। **ಅತಿಧನ್ತೇನ ನಾಸಿತ**ನ್ತಿ ಇದಾನಿ ಪನ ಮೇ ಪುತ್ತೇನ ವಚನಂ ಅಕತ್ವಾ ಯದಿದಂ ಅಟವಿಯಂ ಅತಿಧನ್ತಂ, ತೇನ ಅತಿಧನ್ತೇನ ಸಬ್ಬಂ ನಾಸಿತನ್ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಪುತ್ತೋ ದುಬ್ಬಚಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಪಿತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಭೇರಿವಾದಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೬೦] ೧೦. ಸಙ್ಖಧಮಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಧಮೇ ಧಮೇತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದುಬ್ಬಚಮೇವಾರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಙ್ಖಧಮಕಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ನಕ್ಖತ್ತೇ ಘುಟ್ಠೇ ಪಿತರಂ ಆದಾಯ ಸಙ್ಖಧಮನಕಮ್ಮೇನ ಧನಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಆಗಮನಕಾಲೇ ಚೋರಾಟವಿಯಂ ಪಿತರಂ ನಿರನ್ತರಂ ಸಙ್ಖಂ ಧಮನ್ತಂ ವಾರೇಸಿ। ಸೋ "ಸಙ್ಖಸದ್ದೇನ ಚೋರೇ ಪಲಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನಿರನ್ತರಮೇವ ಧಮಿ, ಚೋರಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವಿಲುಮ್ಪಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

೬೦. "ಧಮೇ ಧಮೇ ನಾತಿಧಮೇ, ಅತಿಧನ್ತಞ್ಹಿ ಪಾಪಕಂ।
ಧನ್ತೇನಾಧಿಗತಾ ಭೋಗಾ, ತೇ ತಾತೋ ವಿಧಮೀ ಧಮ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತೇ ತಾತೋ ವಿಧಮೀ ಧಮ**ನ್ತಿ ತೇ ಸಙ್ಖಂ ಧಮಿತ್ವಾ ಲದ್ಧಭೋಗೇ ಮಮ ಪಿತಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಧಮನ್ತೋ ವಿಧಮಿ ವಿದ್ಧಂಸೇಸಿ ವಿನಾಸೇಸೀತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಪಿತಾ ದುಬ್ಬಚಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಪುತ್ತೋ ಪನಸ್ಸ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸೀ"ನ್ತಿ।

ಸಙ್ಖಧಮಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ಆಸೀಸವಗ್ಗೋ ಛಟ್ಠೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಮಹಾಸೀಲವಜನಕಂ, ಪುಣ್ಣಪಾತಿ ಚ ಕಿಂಫಲಂ।
ಪಞ್ಚಾವುಧಕಞ್ಚನಕ್ಖನ್ಧಂ, ವಾನರಿನ್ದಂ ತಯೋಧಮ್ಮಂ।
ಭೇರಿವಾದಸಙ್ಖಧಮನ್ತಿ॥

೭. ಇತ್ಥಿವಗ್ಗೋ

[೬೧] ೧. ಅಸಾತಮನ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಸಾ ಲೋಕಿತ್ಥಿಯೋ ನಾಮಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಸ ವತ್ಥು ಉಮ್ಮಾದನ್ತಿಜಾತಕೇ ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ತಂ ಪನ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸತ್ಥಾ "ಭಿಕ್ಖು ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮ ಅಸಾತಾ ಅಸತಿಯೋ ಲಾಮಿಕಾ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾ, ತ್ವಂ ಏವರೂಪಂ ಲಾಮಿಕಂ ಇತ್ಥಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕಸ್ಮಾ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಗನ್ಧಾರರಟ್ಠೇ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ತೀಸು ವೇದೇಸು ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪೇಸು ಚ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ತೋ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖೋ ಆಚರಿಯೋ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಜಾತದಿವಸೇ ಅಗ್ಗಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನಿಬ್ಬಾಯನ್ತಂ ಠಪಯಿಂಸು। ಅಥ ನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಮಾರಂ ಸೋಳಸವಸ್ಸಕಾಲೇ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಆಹಂಸು "ಪುತ್ತ, ಮಯಂ ತವ ಜಾತದಿವಸೇ ಅಗ್ಗಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಪಯಿಮ್ಹ। ಸಚೇ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಭವಿತುಕಾಮೋ, ತ್ವಂ ಅಗ್ಗಿಂ ಆದಾಯ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಭಗವನ್ತಂ ನಮಸ್ಸಮಾನೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಹೋಹಿ। ಸಚೇ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸಿತುಕಾಮೋ, ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಕುಟುಮ್ಬಂ ಸಣ್ಠಪೇಹೀ"ತಿ। ಮಾಣವೋ "ನಾಹಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ ಅರಞ್ಞೇ ಅಗ್ಗಿಂ ಪರಿಚರಿತುಂ,

ಕುಟುಮ್ಬಮೇವ ಸಣ್ಠಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಮಾತಾಪಿತರೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಆಚರಿಯಭಾಗಂ ಸಹಸ್ಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಗಮಾಸಿ।

ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪನಸ್ಸ ಅನತ್ಥಿಕಾ ಘರಾವಾಸೇನ, ಅರಞ್ಞೇ ಅಗ್ಗಿಂ ಪರಿಚರಾಪೇತುಕಾಮಾ ಹೋನ್ತಿ। ಅಥ ನಂ ಮಾತಾ ಇತ್ಥೀನಂ ದೋಸಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪೇಸೇತುಕಾಮಾ "ಸೋ ಆಚರಿಯೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ಬ್ಯತ್ತೋ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ ಮೇ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಇತ್ಥೀನಂ ದೋಸಂ ಕಥೇತು"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಆಹ - "ಉಗ್ಗಹಿತಂ ತೇ, ತಾತ, ಸಿಪ್ಪ"ನ್ತಿ। "ಆಮ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ। "ಅಸಾತಮನ್ತೋಪಿ ತೇ ಉಗ್ಗಹಿತೋ"ತಿ। "ನ ಉಗ್ಗಹಿತೋ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ। "ತಾತ, ಯದಿ ತೇ ಅಸಾತಮನ್ತೋ ನ ಉಗ್ಗಹಿತೋ, ಕಿಂ ನಾಮ ತೇ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಹಿತಂ, ಗಚ್ಛ, ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಏಹೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪುನ ತಕ್ಕಸಿಲಾಭಿಮುಖೋ ಪಾಯಾಸಿ। ತಸ್ಸಪಿ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಮಾತಾ ಮಹಲ್ಲಿಕಾ ವೀಸತಿವಸ್ಸಸತಿಕಾ । ಸೋ ತಂ ಸಹತ್ಥಾ ನ್ಹಾಪೇನ್ತೋ ಭೋಜೇನ್ತೋ ಪಾಯೇನ್ತೋ ಪಟಿಜಗ್ಗತಿ। ಅಞ್ಞೇ ಮನುಸ್ಸಾ ನಂ ತಥಾ ಕರೋನ್ತಂ ಜಿಗುಚ್ಛನ್ತಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಯಂನೂನಾಹಂ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಮಾತರಂ ಪಟಿಜಗ್ಗನ್ತೋ ವಿಹರೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಅಥೇಕಸ್ಮಿಂ ವಿವಿತ್ತೇ ಅರಞ್ಞೇ ಉದಕಫಾಸುಕಟ್ಠಾನೇ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸಪ್ಪಿತಣ್ಡುಲಾದೀನಿ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಮಾತರಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಾತರಂ ಪಟಿಜಗ್ಗನ್ತೋ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ।

ಸೋಪಿ ಖೋ ಮಾಣವೋ ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಚರಿಯಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ "ಕಹಂ ಆಚರಿಯೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಆಚರಿಯೋ "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ತಾತ, ಅತಿಸೀಘಂ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ? "ನನು ಅಹಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಅಸಾತಮನ್ತೋ ನಾಮ ನ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪಿತೋ"ತಿ? "ಕೋ ಪನ ತೇ ಅಸಾತಮನ್ತೇ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತಬ್ಬೇ ಕತ್ವಾ ಕಥೇಸೀ"ತಿ? "ಮಯ್ಹಂ ಮಾತಾ ಆಚರಿಯಾ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಸಾತಮನ್ತೋ ನಾಮ ಕೋಚಿ ನತ್ಥಿ, ಇಮಸ್ಸ ಪನ ಮಾತಾ ಇಮಂ ಇತ್ಥಿದೋಸೇ ಜಾನಾಪೇತುಕಾಮಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ "ಸಾಧು, ತಾತ, ದಸ್ಸಾಮಿ ತೇ ಅಸಾತಮನ್ತೇ, ತ್ವಂ ಅಜ್ಜ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಮಮ ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಮಮ ಮಾತರಂ ಸಹತ್ಥಾ ನ್ಹಾಪೇನ್ತೋ ಭೋಜೇನ್ತೋ ಪಾಯೇನ್ತೋ ಪಟಿಜಗ್ಗಾಹಿ, ಹತ್ಥಪಾದಸೀಸಪಿಟ್ಠಿಸಮ್ಬಾಹನಾದೀನಿ ಚಸ್ಸಾ ಕರೋನ್ತೋ 'ಅಯ್ಯೇ ಜರಂ ಪತ್ತಕಾಲೇಪಿ ತಾವ ತೇ ಏವರೂಪಂ ಸರೀರಂ, ದಹರಕಾಲೇ ಕೀದಿಸಂ ಅಹೋಸೀ'ತಿ ಹತ್ಥಪಾದಪರಿಕಮ್ಮಾದಿಕರಣಕಾಲೇ ಹತ್ಥಪಾದಾದೀನಂ ವಣ್ಣಂ ಕಥೇಯ್ಯಾಸಿ। ಯಞ್ಚ ತೇ ಮಮ ಮಾತಾ ಕಥೇತಿ, ತಂ ಅಲಜ್ಜನ್ತೋ ಅನಿಗುಹನ್ತೋ ಮಯ್ಹಂ ಆರೋಚೇಯ್ಯಾಸಿ, ಏವಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅಸಾತಮನ್ತೇ ಲಚ್ಛಸಿ, ಅಕರೋನ್ತೋ ನ ಲಚ್ಛಸೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಸಾಧು ಆಚರಿಯಾ"ತಿ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಬ್ಬಂ ಯಥಾವುತ್ತವಿಧಾನಂ ಅಕಾಸಿ।

ಅಥಸ್ಸಾ ತಸ್ಮಿಂ ಮಾಣವೇ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವಣ್ಣಯಮಾನೇ "ಅಯಂ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಅಭಿರಮಿತುಕಾಮೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಅನ್ಧಾಯ ಜರಾಜಿಣ್ಣಾಯ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಕಿಲೇಸೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ । ಸಾ ಏಕದಿವಸಂ ಅತ್ತನೋ ಸರೀರವಣ್ಣಂ ಕಥಯಮಾನಂ ಮಾಣವಂ ಆಹ "ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಅಭಿರಮಿತುಂ ಇಚ್ಛಸೀ"ತಿ? "ಅಯ್ಯೇ, ಅಹಂ ತಾವ ಇಚ್ಛೇಯ್ಯಂ, ಆಚರಿಯೋ ಪನ ಗರುಕೋ"ತಿ। "ಸಚೇ ಮಂ ಇಚ್ಛಸಿ, ಪುತ್ತಂ ಮೇ ಮಾರೇಹೀ"ತಿ। "ಅಹಂ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಏತ್ತಕಂ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಕಿಲೇಸಮತ್ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕಿನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ಆಚರಿಯಂ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಸಚೇ ತ್ವಂ ಮಂ ನ ಪರಿಚ್ಚಜಸಿ, ಅಹಮೇವ ನಂ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಏವಂ ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮ ಅಸಾತಾ ಲಾಮಿಕಾ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾ, ತಥಾರೂಪೇ ನಾಮ ವಯೇ ಠಿತಾ ರಾಗಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಕಿಲೇಸಂ ಅನುವತ್ತಮಾನಾ ಏವಂ ಉಪಕಾರಕಂ ಪುತ್ತಂ ಮಾರೇತುಕಾಮಾ ಜಾತಾ। ಮಾಣವೋ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಕಥಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಸುಟ್ಠು ತೇ, ಮಾಣವ, ಕತಂ ಮಯ್ಹಂ ಆರೋಚೇನ್ತೇನಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಮಾತು ಆಯುಸಙ್ಖಾರಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ "ಅಜ್ಜೇವ ಮರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ "ಏಹಿ, ಮಾಣವ, ವೀಮಂಸಿಸ್ಸಾಮ ನ"ನ್ತಿ ಏಕಂ ಉದುಮ್ಬರರುಕ್ಖಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಮಾಣೇನ ಕಟ್ಠರೂಪಕಂ ಕತ್ವಾ ಸಸೀಸಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸಯನಟ್ಠಾನೇ ಉತ್ತಾನಂ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ರಜ್ಜುಕಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಂ ಆಹ - "ತಾತ, ಫರಸುಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಮ ಮಾತು ಸಞ್ಞಂ ದೇಹೀ"ತಿ। ಮಾಣವೋ ಗನ್ತ್ವಾ "ಅಯ್ಯೇ, ಆಚರಿಯೋ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯಂ ಅತ್ತನೋ ಸಯನಟ್ಠಾನೇ ನಿಪನ್ನೋ, ರಜ್ಜುಸಞ್ಞಾ ಮೇ ಬದ್ಧಾ, ಇಮಂ ಫರಸುಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಚೇ ಸಕ್ಕೋಸಿ,

ಮಾರೇಹಿ ನ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ತ್ವಂ ಪನ ಮಂ ನ ಪರಿಚ್ಚಜಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ? "ಕಿಂಕಾರಣಾ ಪರಿಚ್ಚಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ? ಸಾ ಫರಸುಂ ಆದಾಯ ಪವೇಧಮಾನಾ ಉಟ್ಠಾಯ ರಜ್ಜುಸಞ್ಞಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಹತ್ಥೇನ ಪರಾಮಸಿತ್ವಾ "ಅಯಂ ಮೇ ಪುತ್ತೋ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಕಟ್ಠರೂಪಕಸ್ಸ ಮುಖತೋ ಸಾಟಕಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಫರಸುಂ ಆದಾಯ "ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗೀವಾಯಮೇವ ಪಹರಿತ್ವಾ "ಧ"ನ್ತಿ ಸದ್ದೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ರುಕ್ಖಭಾವಂ ಅಞ್ಞಾಸಿ। ಅಥ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ "ಕಿಂ ಕರೋಸಿ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಾ "ವಞ್ಚಿತಾಮ್ಹೀ"ತಿ ತತ್ಥೇವ ಮರಿತ್ವಾ ಪತಿತಾ। ಅತ್ತನೋ ಕಿರ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ನಿಪನ್ನಾಯಪಿ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ತಾಯ ಮರಿತಬ್ಬಮೇವ।

ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಮತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಆಳಾಹನಂ ನಿಬ್ಬಾಪೇತ್ವಾ ವನಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಮಾಣವಂ ಆದಾಯ ಪಣ್ಣಸಾಲದ್ವಾರೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ತಾತ, ಪಾಟಿಯೇಕ್ಕೋ ಅಸಾತಮನ್ತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಇತ್ಥಿಯೋ ಅಸಾತಾ ನಾಮ, ತವ ಮಾತಾ 'ಅಸಾತಮನ್ತಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾ'ತಿ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸಯಮಾನಾ ಇತ್ಥೀನಂ ದೋಸಂ ಜಾನನತ್ಥಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಇದಾನಿ ಪನ ತೇ ಪಚ್ಚಕ್ಖಮೇವ ಮಮ ಮಾತು ದೋಸೋ ದಿಟ್ಠೋ, ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ 'ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮ ಅಸಾತಾ ಲಾಮಿಕಾ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾ'ತಿ ಜಾನೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ತಂ ಓವದಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಸೋಪಿ ಆಚರಿಯಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಮಾತಾ ಪುಚ್ಛಿ "ತಾತ, ಉಗ್ಗಹಿತೋ ತೇ ಅಸಾತಮನ್ತೋ"ತಿ? "ಆಮ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ। "ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಸಿ, ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ವಾ ಪರಿಚರಿಸ್ಸಸಿ, ಅಗಾರಮಜ್ಝೇ ವಾ ವಸಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ? ಮಾಣವೋ "ಮಯಾ, ಅಮ್ಮ, ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ಇತ್ಥೀನಂ ದೋಸಾ ದಿಟ್ಠಾ , ಅಗಾರೇನ ಮೇ ಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಹ"ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೧. "ಅಸಾ ಲೋಕಿತ್ಥಿಯೋ ನಾಮ, ವೇಲಾ ತಾಸಂ ನ ವಿಜ್ಜತಿ।
ಸಾರತ್ತಾ ಚ ಪಗಬ್ಭಾ ಚ, ಸಿಖೀ ಸಬ್ಬಘಸೋ ಯಥಾ।
ತಾ ಹಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಿ, ವಿವೇಕಮನುಬ್ರೂಹಯ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಸಾತಿ** ಅಸತಿಯೋ ಲಾಮಿಕಾ। ಅಥ ವಾ ಸಾತಂ ವುಚ್ಚತಿ ಸುಖಂ, ತಂ ತಾಸು ನತ್ಥಿ। ಅತ್ತನಿ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತಾನಂ ಅಸಾತಮೇವ ದೇನ್ತೀತಿಪಿ ಅಸಾ, ದುಕ್ಖಾ ದುಕ್ಖವತ್ಥುಭೂತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಮಸ್ಸ ಪನತ್ಥಸ್ಸ ಸಾಧನತ್ಥಾಯ ಇದಂ ಸುತ್ತಂ ಆಹರಿತಬ್ಬಂ -

"ಮಾಯಾ ಚೇತಾ ಮರೀಚೀ ಚ, ಸೋಕೋ ರೋಗೋ ಚುಪದ್ದವೋ।
ಖರಾ ಚ ಬನ್ಧನಾ ಚೇತಾ, ಮಚ್ಚುಪಾಸಾ ಗುಹಾಸಯಾ।
ತಾಸು ಯೋ ವಿಸ್ಸಸೇ ಪೋಸೋ, ಸೋ ನರೇಸು ನರಾಧಮೋ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೨.೨೧.೧೧೮)।

ಲೋಕಿತ್ಥಿಯೋತಿ ಲೋಕೇ ಇತ್ಥಿಯೋ। **ವೇಲಾ ತಾಸಂ ನ ವಿಜ್ಜತೀತಿ** ಅಮ್ಮ, ತಾಸಂ ಇತ್ಥೀನಂ ಕಿಲೇಸುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಪತ್ವಾ ವೇಲಾ ಸಂವರೋ ಮರಿಯಾದಾ ಪಮಾಣಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। **ಸಾರತ್ತಾ ಚ ಪಗಬ್ಭಾ ಚಾತಿ** ವೇಲಾ ಚ ಏತಾಸಂ ನತ್ಥಿ, ಪಞ್ಚಸು ಕಾಮಗುಣೇಸು ಸಾರತ್ತಾ ಅಲ್ಲೀನಾ, ತಥಾ ಕಾಯಪಾಗಬ್ಭಿಯೇನ, ವಾಚಾಪಾಗಬ್ಭಿಯೇನ, ಮನೋಪಾಗಬ್ಭಿಯೇನಾತಿ ತಿವಿಧೇನ ಪಾಗಬ್ಭಿಯೇನ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ ಪಗಬ್ಭಾ ಚೇತಾ। ಏತಾಸಞ್ಹಿ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಕಾಯದ್ವಾರಾದೀನಿ ಪತ್ವಾ ಸಂವರೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಲೋಲಾ ಕಾಕಪಟಿಭಾಗಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಿಖೀ ಸಬ್ಬಘಸೋ ಯಥಾತಿ** ಅಮ್ಮ, ಯಥಾ ಜಾಲಸಿಖಾಯ "ಸಿಖೀ"ತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗತೋ ಅಗ್ಗಿ ನಾಮ ಗೂಥಗತಾದಿಭೇದಂ ಅಸುಚಿಮ್ಪಿ, ಸಪ್ಪಿಮಧುಫಾಣಿತಾದಿಭೇದಂ ಸುಚಿಮ್ಪಿ, ಇಟ್ಠಮ್ಪಿ ಅನಿಟ್ಠಮ್ಪಿ ಯಂ ಯದೇವ ಲಭತಿ, ಸಬ್ಬಂ ಘಸತಿ ಖಾದತಿ, ತಸ್ಮಾ "ಸಬ್ಬಘಸೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತಥೇವ ತಾ ಇತ್ಥಿಯೋಪಿ ಹತ್ಥಿಮೇಣ್ಡಗೋಮೇಣ್ಡಾದಯೋ ವಾ ಹೋನ್ತು ಹೀನಜಚ್ಚಾ ಹೀನಕಮ್ಮನ್ತಾ, ಖತ್ತಿಯಾದಯೋ ವಾ ಹೋನ್ತು ಉತ್ತಮಕಮ್ಮನ್ತಾ, ಹೀನುಕ್ಕಟ್ಠಭಾವಂ ಅಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಲೋಕಸ್ಸಾದವಸೇನ ಕಿಲೇಸಸನ್ಥವೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಯಂ ಯಂ ಲಭನ್ತಿ, ಸಬ್ಬಮೇವ ಸೇವನ್ತೀತಿ ಸಬ್ಬಘಸಸಿಖಿಸದಿಸಾ ಹೋನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಸಿಖೀ ಸಬ್ಬಘಸೋ ಯಥಾ, ತಥೇವೇತಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

ತಾ ಹಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅಹಂ ತಾ ಲಾಮಿಕಾ ದುಕ್ಖವತ್ಥುಭೂತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ಹಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಿ। **ವಿವೇಕಮನುಬ್ರೂಹಯನ್ತಿ** ಕಾಯವಿವೇಕೋ ಚಿತ್ತವಿವೇಕೋ ಉಪಧಿವಿವೇಕೋತಿ ತಯೋ ವಿವೇಕಾ, ತೇಸು ಇಧ ಕಾಯವಿವೇಕೋಪಿ ವಟ್ಟತಿ ಚಿತ್ತವಿವೇಕೋಪಿ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಅಹಂ, ಅಮ್ಮ, ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಕಸಿಣಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಅಟ್ಠ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಗಣತೋ ಕಾಯಂ, ಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಚಿತ್ತಂ ವಿವೇಚೇತ್ವಾ ಇಮಂ ವಿವೇಕಂ ಬ್ರೂಹೇನ್ತೋ ವಡ್ಢೇನ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಲಂ ಮೇ ಅಗಾರೇನಾತಿ। ಏವಂ ಇತ್ಥಿಯೋ ಗರಹಿತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ವಿವೇಕಂ ಬ್ರೂಹೇನ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾಪಿ "ಏವಂ ಭಿಕ್ಖು ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮ ಅಸಾತಾ ಲಾಮಿಕಾ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾ ದುಕ್ಖದಾಯಿಕಾ"ತಿ ಇತ್ಥೀನಂ ಅಗುಣಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮಾತಾ ಭದ್ದಕಾಪಿಲಾನೀ, ಪಿತಾ ಮಹಾಕಸ್ಸಪೋ ಅಹೋಸಿ, ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಆನನ್ದೋ, ಆಚರಿಯೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಅಸಾತಮನ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೬೨] ೨. ಅಣ್ಡಭೂತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅವಾದೇಸೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಮೇವಾರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಞ್ಹಿ ಸತ್ಥಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ಭಿಕ್ಖು ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮ ಅರಕ್ಖಿಯಾ, ಪುಬ್ಬೇ ಪಣ್ಡಿತಾ ಇತ್ಥಿಂ ಗಬ್ಭತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ರಕ್ಖನ್ತಾಪಿ ರಕ್ಖಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪೇಸು ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ವಾ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ಸೋ ಪುರೋಹಿತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಜೂತಂ ಕೀಳತಿ। ಕೀಳನ್ತೋ ಪನ -

> "ಸಬ್ಬಾ ನದೀ ವಙ್ಕಗತೀ, ಸಬ್ಬೇ ಕಟ್ಠಮಯಾ ವನಾ।
> ಸಬ್ಬಿತ್ಥಿಯೋ ಕರೇ ಪಾಪಂ, ಲಭಮಾನೇ ನಿವಾತಕೇ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧೧.೨೦೮) -

ಇಮಂ ಜೂತಗೀತಂ ಗಾಯನ್ತೋ ರಜತಫಲಕೇ ಸುವಣ್ಣಪಾಸಕೇ ಖಿಪತಿ। ಏವಂ ಕೀಳನ್ತೋ ಪನ ರಾಜಾ ನಿಚ್ಚಂ ಜಿನಾತಿ, ಪುರೋಹಿತೋ ಪರಾಜೀಯತಿ।

ಸೋ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಘರೇ ವಿಭವೇ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಸಬ್ಬಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಘರೇ ಧನಂ ಖೀಯಿಸ್ಸತಿ, ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಪುರಿಸನ್ತರಂ ಅಗತಂ ಏಕಂ ಮಾತುಗಾಮಂ ಘರೇ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ "ಅಞ್ಞಂ ಪುರಿಸಂ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಂ ಇತ್ಥಿಂ ರಕ್ಖಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಗಬ್ಭತೋ ಪಟ್ಠಾಯೇಕಂ ಮಾತುಗಾಮಂ ರಕ್ಖಿತ್ವಾ ತಂ ವಯಪ್ಪತ್ತಂ ವಸೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಏಕಪುರಿಸಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಗಾಳ್ಹಂ ಆರಕ್ಖಂ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ ರಾಜಕುಲತೋ ಧನಂ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಚ ಅಙ್ಗವಿಜ್ಜಾಯ ಛೇಕೋ ಹೋತಿ, ಅಥೇಕಂ ದುಗ್ಗತಿತ್ಥಿಂ ಗಬ್ಭಿನಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಧೀತರಂ ವಿಜಾಯಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಪರಿಬ್ಬಯಂ ದತ್ವಾ ಘರೇಯೇವ ವಸಾಪೇತ್ವಾ ವಿಜಾತಕಾಲೇ ಧನಂ ದತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ತಂ ಕುಮಾರಿಕಂ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಪುರಿಸಾನಂ ದಟ್ಠುಂ ಅದತ್ವಾ ಇತ್ಥೀನಂಯೇವ ಹತ್ಥೇ ದತ್ವಾ ಪೋಸಾಪೇತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತಕಾಲೇ ತಂ ಅತ್ತನೋ ವಸೇ ಠಪೇಸಿ। ಯಾವ ಚೇಸಾ ವಡ್ಢತಿ, ತಾವ ರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂ ಜೂತಂ ನ ಕೀಳಿ। ತಂ ಪನ ವಸೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ "ಮಹಾರಾಜ, ಜೂತಂ ಕೀಳಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ

ಪುರಿಮನಿಯಾಮೇನೇವ ಕೀಳಿ। ಪುರೋಹಿತೋ ರಞ್ಞೋ ಗಾಯಿತ್ವಾ ಪಾಸಕಂ ಖಿಪನಕಾಲೇ "ಠಪೇತ್ವಾ ಮಮ ಮಾಣವಿಕ"ನ್ತಿ ಆಹ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪುರೋಹಿತೋ ಜಿನಾತಿ, ರಾಜಾ ಪರಾಜೀಯತಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಇಮಸ್ಸ ಘರೇ ಏಕಪುರಿಸಿಕಾಯ ಏಕಾಯ ಇತ್ಥಿಯಾ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇನ್ತೋ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಸೀಲಮಸ್ಸಾ ಭಿನ್ದಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏಕಂ ಧುತ್ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ ಪುರೋಹಿತಸ್ಸ ಇತ್ಥಿಯಾ ಸೀಲಂ ಭಿನ್ದಿತು"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಸಕ್ಕೋಮಿ, ದೇವಾ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ರಾಜಾ ಧನಂ ದತ್ವಾ "ತೇನ ಹಿ ಖಿಪ್ಪಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇಹೀ"ತಿ ತಂ ಪಹಿಣಿ। ಸೋ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಾ ಧನಂ ಆದಾಯ ಗನ್ಧಧೂಮಚುಣ್ಣಕಪ್ಪೂರಾದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಘರತೋ ಅವಿದೂರೇ ಸಬ್ಬಗನ್ಧಾಪಣಂ ಪಸಾರೇಸಿ। ಪುರೋಹಿತಸ್ಸಪಿ ಗೇಹಂ ಸತ್ತಭೂಮಕಂ ಸತ್ತದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕಂ ಹೋತಿ, ಸಬ್ಬೇಸು ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇಸು ಇತ್ಥೀನಂಯೇವ ಆರಕ್ಖಾ। ಠಪೇತ್ವಾ ಪನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಅಞ್ಞೋ ಪುರಿಸೋ ಗೇಹಂ ಪವಿಸಿತುಂ ಲಭನ್ತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಕಚವರಛಡ್ಡನಪಚ್ಛಿಮ್ಪಿ ಸೋಧೇತ್ವಾಯೇವ ಪವೇಸೇನ್ತಿ। ತಂ ಮಾಣವಿಕಂ ಪುರೋಹಿತೋಯೇವ ದಟ್ಠುಂ ಲಭತಿ। ತಸ್ಸಾ ಚ ಏಕಾ ಪರಿಚಾರಿಕಾ ಇತ್ಥೀ ಅತ್ಥಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಸಾ ಪರಿಚಾರಿಕಾ ಗನ್ಧಪುಪ್ಫಮೂಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೀ ತಸ್ಸ ಧುತ್ತಸ್ಸ ಆಪಣಸಮೀಪೇನ ಗಚ್ಛತಿ। ಸೋ "ಅಯಂ ತಸ್ಸಾ ಪರಿಚಾರಿಕಾ"ತಿ ಸುಟ್ಠು ಞತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ ತಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಪಣಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಪಾದಮೂಲೇ ಪತಿತ್ವಾ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಪಾದೇ ಗಾಳ್ಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಅಮ್ಮ, ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಕಹಂ ಗತಾಸೀ"ತಿ ಪರಿದೇವಿ, ಅವಸೇಸಾಪಿ ಪಯುತ್ತಕಧುತ್ತಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠತ್ವಾ "ಹತ್ಥಪಾದಮುಖಸಣ್ಠಾನೇಹಿ ಚ ಆಕಪ್ಪೇನ ಚ ಮಾತಾಪುತ್ತಾ ಏಕಸದಿಸಾಯೇವಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸಾ ಇತ್ಥೀ ತೇಸು ತೇಸು ಕಥೇನ್ತೇಸು ಅತ್ತನೋ ಅಸದ್ದಹಿತ್ವಾ "ಅಯಂ ಮೇ ಪುತ್ತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸಯಮ್ಪಿ ರೋದಿತುಂ ಆರಭಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಕನ್ದಿತ್ವಾ ರೋದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಆಲಿಙ್ಗೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು।

ಅಥ ಸೋ ಧುತ್ತೋ ಆಹ "ಅಮ್ಮ, ಕಹಂ ವಸಸೀ"ತಿ? "ಕಿನ್ನರಿಲೀಲಾಯ ವಸಮಾನಾಯ ರೂಪಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಾಯ ಪುರೋಹಿತಸ್ಸ ದಹರಿತ್ಥಿಯಾ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಕುರುಮಾನಾ ವಸಾಮಿ, ತಾತಾ"ತಿ। "ಇದಾನಿ ಕಹಂ ಯಾಸಿ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ? "ತಸ್ಸಾ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯಾ"ತಿ। "ಅಮ್ಮ, ಕಿಂ ತೇ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗತಾಯ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಮೇವ ಸನ್ತಿಕಾ ಹರಾ"ತಿ ಮೂಲಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾವ ಬಹೂನಿ ತಮ್ಬೂಲತಕ್ಕೋಲಕಾದೀನಿ ಚೇವ ನಾನಾಪುಪ್ಫಾನಿ ಚ ಅದಾಸಿ। ಮಾಣವಿಕಾ ಬಹೂನಿ ಗನ್ಧಪುಪ್ಫಾದೀನಿ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ, ಅಮ್ಮ, ಅಜ್ಜ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪಸನ್ನೋ"ತಿ ಆಹ। "ಕಸ್ಮಾ ಏವಂ ವದಸೀ"ತಿ? "ಇಮೇಸಂ ಬಹುಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ"ತಿ। ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಬಹುಮೂಲಂ ಅದಾಸಿ, ಮಯಾ ಪನೇತಂ ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ ಆಭತನ್ತಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ದಿನ್ನಮೂಲಂ ಅತ್ತನಾ ಗಹೇತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಿಕಾ ಗನ್ಧಪುಪ್ಫಾದೀನಿ ಆಹರತಿ। ಧುತ್ತೋ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ಗಿಲಾನಾಲಯಂ ಕತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಸಾ ತಸ್ಸ ಆಪಣದ್ವಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಅದಿಸ್ವಾ "ಕಹಂ ಮೇ ಪುತ್ತೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಪುತ್ತಸ್ಸ ತೇ ಅಫಾಸುಕಂ ಜಾತ"ನ್ತಿ? ಸಾ ತಸ್ಸ ನಿಪನ್ನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಪರಿಮಜ್ಜನ್ತೀ "ಕಿಂ ತೇ, ತಾತ, ಅಫಾಸುಕ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। "ಕಿಂ ನ ಕಥೇಸಿ ಪುತ್ತಾ"ತಿ? "ಅಮ್ಮ, ಮರನ್ತೇನಾಪಿ ತುಯ್ಹಂ ಕಥೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ"ತಿ। "ತಾತ, ಮಯ್ಹಂ ಅಕಥೇತ್ವಾ ಕಸ್ಸ ಕಥೇಯ್ಯಾಸಿ, ಕಥೇಹಿ, ತಾತಾ"ತಿ। "ಅಮ್ಮ, ಮಯ್ಹಂ ಅಞ್ಞಂ ಅಫಾಸುಕಂ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಸಾ ಪನ ಮಾಣವಿಕಾಯ ವಣ್ಣಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋಸ್ಮಿ , ತಂ ಲಭನ್ತೋ ಜೀವಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಲಭನ್ತೋ ಇಧೇವ ಮರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ತಾತ, ಮಯ್ಹಂ ಏಸ ಭಾರೋ, ಮಾ ತ್ವಂ ಏತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಚಿನ್ತಯೀ"ತಿ ತಂ ಅಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಬಹೂನಿ ಗನ್ಧಪುಪ್ಫಾದೀನಿ ಆದಾಯ ಮಾಣವಿಕಾಯ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಪುತ್ತೋ ಮೇ, ಅಮ್ಮ, ಮಮ ಸನ್ತಿಕಾ ತವ ವಣ್ಣಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ ಜಾತೋ, ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ? "ಸಚೇ ಆನೇತುಂ ಸಕ್ಕೋಥ, ಮಯಾ ಕತೋಕಾಸೋಯೇವಾ"ತಿ।

ಸಾ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಸ್ಸ ಗೇಹಸ್ಸ ಕಣ್ಣಕಣ್ಣೇಹಿ ಬಹುಂ ಕಚವರಂ ಸಙ್ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಆರಕ್ಖಿತ್ಥಿಯಾ ಉಪರಿ ಛಡ್ಡೇಸಿ। ಸಾ ತೇನ ಅಟ್ಟೀಯಮಾನಾ ಅಪೇತಿ। ಇತರಾ ತೇನೇವ ನಿಯಾಮೇನ ಯಾ ಯಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಥೇತಿ, ತಸ್ಸಾ ತಸ್ಸಾ ಉಪರಿ ಕಚವರಂ ಛಡ್ಡೇಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪನ ಸಾ ಯಂ ಯಂ ಆಹರತಿ ವಾ ಹರತಿ ವಾ, ತಂ ತಂ ನ ಕಾಚಿ ಸೋಧೇತುಂ ಉಸ್ಸಹತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಸಾ ತಂ ಧುತ್ತಂ ಪುಪ್ಫಪಚ್ಛಿಯಂ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಮಾಣವಿಕಾಯ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಭಿಹರಿ। ಧುತ್ತೋ ಮಾಣವಿಕಾಯ ಸೀಲಂ

ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಾಹದ್ವೀಹಂ ಪಾಸಾದೇಯೇವ ಅಹೋಸಿ। ಪುರೋಹಿತೇ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಉಭೋ ಅಭಿರಮನ್ತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಆಗತೇ ಧುತ್ತೋ ನಿಲೀಯತಿ।

ಅಥ ನಂ ಸಾ ಏಕಾಹದ್ವೀಹಚ್ಚಯೇನ "ಸಾಮಿ, ಇದಾನಿ ತಯಾ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಆಹ। "ಅಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಗನ್ತುಕಾಮೋ"ತಿ। ಸಾ "ಏವಂ ಹೋತೂ"ತಿ ಧುತ್ತಂ ನಿಲೀಯಾಪೇತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಆಗತೇ ಏವಮಾಹ "ಅಹಂ, ಅಯ್ಯ, ತುಮ್ಹೇಸು ವೀಣಂ ವಾದೇನ್ತೇಸು ನಚ್ಚಿತುಂ ಇಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ। "ಸಾಧು, ಭದ್ದೇ, ನಚ್ಚಸ್ಸೂ"ತಿ ವೀಣಂ ವಾದೇಸಿ। "ತುಮ್ಹೇಸು ಓಲೋಕೇನ್ತೇಸು ಲಜ್ಜಾಮಿ, ಮುಖಂ ಪನ ವೋ ಸಾಟಕೇನ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ನಚ್ಚಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಸಚೇ ಲಜ್ಜಸಿ, ಏವಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ। ಮಾಣವಿಕಾ ಘನಸಾಟಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅಕ್ಖೀನಿ ಪಿದಹಮಾನಾ ಮುಖಂ ಬನ್ಧಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮುಖಂ ಬನ್ಧಾಪೇತ್ವಾ ವೀಣಂ ವಾದೇಸಿ। ಸಾ ಮುಹುತ್ತಂ ನಚ್ಚಿತ್ವಾ "ಅಯ್ಯ, ಅಹಂ ತೇ ಏಕವಾರಂ ಸೀಸೇ ಪಹರಿತುಕಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। ಇತ್ಥಿಲೋಲೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಾರಣಂ ಅಜಾನನ್ತೋ "ಪಹರಾಹೀ"ತಿ ಆಹ, ಮಾಣವಿಕಾ ಧುತ್ತಸ್ಸ ಸಞ್ಞಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಸಣಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಪಸ್ಸೇ ಠತ್ವಾ ಸೀಸೇ ಕಪ್ಪರೇನ ಪಹರಿ, ಅಕ್ಖೀನಿ ಪತನಾಕಾರಪ್ಪತ್ತಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ಸೀಸೇ ಗಣ್ಡೋ ಉಟ್ಠಹಿ। ಸೋ ವೇದನಾಟ್ಟೋ ಹುತ್ವಾ "ಆಹರ ತೇ ಹತ್ಥ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಮಾಣವಿಕಾ ಅತ್ತನೋ ಹತ್ಥಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಠಪೇಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ "ಹತ್ಥೋ ಮುದುಕೋ, ಪಹಾರೋ ಪನ ಥದ್ಧೋ"ತಿ ಆಹ । ಧುತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ನಿಲೀಯಿ। ಮಾಣವಿಕಾ ತಸ್ಮಿಂ ನಿಲೀನೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಮುಖತೋ ಸಾಟಕಂ ಮೋಚೇತ್ವಾ ತೇಲಂ ಆದಾಯ ಸೀಸಂ ಪರಿಸಮ್ಬಾಹಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಪುನ ಸಾ ಇತ್ಥೀ ಧುತ್ತಂ ಪಚ್ಛಿಯಂ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ನೀಹರಿ।

ಸೋ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ ಅತ್ತನೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಆಗತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆಹ "ಜೂತಂ ಕೀಳಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ"ತಿ? "ಸಾಧು, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ಜೂತಮಣ್ಡಲಂ ಸಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಜೂತಗೀತಂ ಗಾಯಿತ್ವಾ ಪಾಸಕೇ ಖಿಪತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮಾಣವಿಕಾಯ ತಪಸ್ಸ ಭಿನ್ನಭಾವಂ ಅಜಾನನ್ತೋ "ಠಪೇತ್ವಾ ಮಮ ಮಾಣವಿಕ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಏವಂ ವದನ್ತೋಪಿ ಪರಾಜಿತೋಯೇವ। ರಾಜಾ ಜಿನಿತ್ವಾ "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಿಂ ವದೇಸಿ, ಮಾಣವಿಕಾಯ ತೇ ತಪೋ ಭಿನ್ನೋ, ತ್ವಂ 'ಮಾತುಗಾಮಂ ಗಬ್ಭತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ರಕ್ಖನ್ತೋ ಸತ್ತಸು ಠಾನೇಸು ಆರಕ್ಖಂ ಕರೋನ್ತೋ ರಕ್ಖಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಮಞ್ಞಸಿ, ಮಾತುಗಾಮೋ ನಾಮ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಚರನ್ತೇನಾಪಿ ರಕ್ಖಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಏಕಪುರಿಸಿಕಾ ಇತ್ಥೀ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ತವ ಮಾಣವಿಕಾ 'ನಚ್ಚಿತುಕಾಮಾಮ್ಹೀ'ತಿ ವತ್ವಾ ವೀಣಂ ವಾದೇನ್ತಸ್ಸ ತವ ಸಾಟಕೇನ ಮುಖಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಜಾರಂ ತವ ಸೀಸೇ ಕಪ್ಪರೇನ ಪಹರಾಪೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ, ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಕಥೇಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೬೨. "ಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅವಾದೇಸಿ, ವೀಣಂ ಸಮುಖವೇಠಿತೋ।
ಅಣ್ಡಭೂತಾಭತಾ ಭರಿಯಾ, ತಾಸು ಕೋ ಜಾತು ವಿಸ್ಸಸೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅವಾದೇಸಿ, ವೀಣಂ ಸಮುಖವೇಠಿತೋ**ತಿ ಯೇನ ಕಾರಣೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಘನಸಾಟಕೇನ ಸಹ ಮುಖೇನ ವೇಠಿತೋ ಹುತ್ವಾ ವೀಣಂ ವಾದೇಸಿ, ತಂ ಕಾರಣಂ ನ ಜಾನಾತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಞ್ಹಿ ಸಾ ವಞ್ಚೇತುಕಾಮಾ ಏವಮಕಾಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪನ ತಂ ಇತ್ಥಿಂ ಬಹುಮಾಯಾಭಾವಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ "ಮಂ ಏಸಾ ಲಜ್ಜತೀ"ತಿ ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಅಹೋಸಿ, ತೇನಸ್ಸ ಅಞ್ಞಾಣಭಾವಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ರಾಜಾ ಏವಮಾಹ, ಅಯಮೇತ್ಥಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ । **ಅಣ್ಡಭೂತಾಭತಾ ಭರಿಯಾ**ತಿ ಅಣ್ಡಂ ವುಚ್ಚತಿ ಬೀಜಂ, ಬೀಜಭೂತಾ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ಅನಿಕ್ಖನ್ತಕಾಲೇಯೇವ ಆಭತಾ ಆನೀತಾ, **ಭತಾ**ತಿ ವಾ ಪುಟ್ಠಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಾ ಸಾ? **ಭರಿಯಾ** ಪಜಾಪತಿ ಪಾದಪರಿಚಾರಿಕಾ। ಸಾ ಹಿ ಭತ್ತವತ್ಥಾದೀಹಿ ಭರಿತಬ್ಬತಾಯ, ಭಿನ್ನಸಂವರತಾಯ, ಲೋಕಧಮ್ಮೇಹಿ ಭರಿತತಾಯ ವಾ "ಭರಿಯಾ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ತಾಸು ಕೋ ಜಾತು ವಿಸ್ಸಸೇತಿ ಜಾತೂ**ತಿ ಏಕಂಸಾಧಿವಚನಂ, ತಾಸು ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ರಕ್ಖಿಯಮಾನಾಸುಪಿ ಏವಂ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತೀಸು ಭರಿಯಾಸು ಕೋ ನಾಮ ಪಣ್ಡಿತೋ ಪುರಿಸೋ

ಏಕಂಸೇನ ವಿಸ್ಸಸೇ, “ನಿಬ್ಬಿಕಾರಾ ಏಸಾ ಮಯೀ”ತಿ ಕೋ ಸದ್ದಹೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಸದ್ಧಮ್ಮವಸೇನ ಹಿ ಆಮನ್ತಕೇಸು ನಿಮನ್ತಕೇಸು ವಿಜ್ಜಮಾನೇಸು ಮಾತುಗಾಮೋ ನಾಮ ನ ಸಕ್ಕಾ ರಕ್ಖಿತುನ್ತಿ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ನಿವೇಸನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಮಾಣವಿಕಂ ಆಹ - “ತಯಾ ಕಿರ ಏವರೂಪಂ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕತ”ನ್ತಿ? “ಅಯ್ಯ, ಕೋ ಏವಮಾಹ, ನ ಕರೋಮಿ, ‘ಅಹಮೇವ ಪಹರಿಂ, ನ ಅಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ’। ಸಚೇ ನ ಸದ್ದಹಥ, ಅಹಂ ‘ತುಮ್ಹೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಹತ್ಥಸಮ್ಫಸ್ಸಂ ನ ಜಾನಾಮೀ’ತಿ ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತುಮ್ಹೇ ಸದ್ದಹಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ “ಏವಂ ಹೋತೂ”ತಿ ಮಹನ್ತಂ ದಾರುರಾಸಿಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಕತ್ವಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “ಸಚೇ ಅತ್ತನೋ ಸದ್ದಹಸಿ, ಅಗ್ಗಿಂ ಪವಿಸಾಹೀ”ತಿ ಆಹ।

ಮಾಣವಿಕಾ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಚಾರಿಕಂ ಪಠಮಮೇವ ಸಿಕ್ಖಾಪೇಸಿ “ಅಮ್ಮ, ತವ ಪುತ್ತಂ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಮ ಅಗ್ಗಿಂ ಪವಿಸನಕಾಲೇ ಹತ್ಥಗ್ಗಹಣಂ ಕಾತುಂ ವದೇಹೀ”ತಿ। ಸಾ ಗನ್ತ್ವಾ ತಥಾ ಅವಚ। ಧುತ್ತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸಾ ಮಾಣವಿಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವಞ್ಚೇತುಕಾಮಾ ಮಹಾಜನಮಜ್ಝೇ ಠತ್ವಾ “ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಹತ್ಥಸಮ್ಫಸ್ಸಂ ನಾಮ ನ ಜಾನಾಮಿ, ಇಮಿನಾ ಸಚ್ಚೇನ ಅಯಂ ಅಗ್ಗಿ ಮಾ ಮಂ ಝಾಪೇಸೀ”ತಿ ಅಗ್ಗಿಂ ಪವಿಸಿತುಂ ಆರದ್ಧಾ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಧುತ್ತೋ “ಪಸ್ಸಥ ಭೋ ಪುರೋಹಿತಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ, ಏವರೂಪಂ ಮಾತುಗಾಮಂ ಅಗ್ಗಿಂ ಪವೇಸಾಪೇತೀ”ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಮಾಣವಿಕಂ ಹತ್ಥೇ ಗಣ್ಹಿ। ಸಾ ಹತ್ಥಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಪುರೋಹಿತಂ ಆಹ - “ಅಯ್ಯ, ಮಮ ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಾ ಭಿನ್ನಾ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಪವಿಸಿತು”ನ್ತಿ। “ಕಿಂಕಾರಣಾ”ತಿ? “ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ಏವರೂಪಾ ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಾ ಕತಾ ‘ಠಪೇತ್ವಾ ಮಮ ಸಾಮಿಕಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಹತ್ಥಸಮ್ಫಸ್ಸಂ ನ ಜಾನಾಮೀ’ತಿ , ಇದಾನಿ ಚಮ್ಹಿ ಇಮಿನಾ ಪುರಿಸೇನ ಹತ್ಥೇ ಗಹಿತಾ”ತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ “ವಞ್ಚಿತೋ ಅಹಂ ಇಮಾಯಾ”ತಿ ಞತ್ವಾ ತಂ ಪೋಥೇತ್ವಾ ನೀಹರಾಪೇಸಿ। ಏವಂ ಅಸದ್ಧಮ್ಮಸಮನ್ನಾಗತಾ ಕಿರೇತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ತಾವ ಮಹನ್ತಮ್ಪಿ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸಾಮಿಕಂ ವಞ್ಚೇತುಂ “ನಾಹಂ ಏವರೂಪಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋಮೀ”ತಿ ದಿವಸಮ್ಪಿ ಸಪಥಂ ಕುರುಮಾನಾ ನಾನಾಚಿತ್ತಾವ ಹೋನ್ತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

“ಚೋರೀನಂ ಬಹುಬುದ್ಧೀನಂ, ಯಾಸು ಸಚ್ಚಂ ಸುದುಲ್ಲಭಂ।
ಥೀನಂ ಭಾವೋ ದುರಾಜಾನೋ, ಮಚ್ಛಸ್ಸೇವೋದಕೇ ಗತಂ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧೦.೨೪೭)।

“ಮುಸಾ ತಾಸಂ ಯಥಾ ಸಚ್ಚಂ, ಸಚ್ಚಂ ತಾಸಂ ಯಥಾ ಮುಸಾ।
ಗಾವೋ ಬಹಿ ತಿಣಸ್ಸೇವ, ಓಮಸನ್ತಿ ವರಂ ವರಂ॥

“ಚೋರಿಯೋ ಕಥಿನಾ ಹೇತಾ, ವಾಳಾ ಚ ಲಪಸಕ್ಖರಾ।
ನ ತಾ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ಯಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ವಞ್ಚನ”ನ್ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧೦.೨೨೧, ೨೨೪)।

ಸತ್ಥಾ “ಏವಂ ಅರಕ್ಖಿಯೋ ಮಾತುಗಾಮೋ”ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ “ತದಾ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಅಣ್ಡಭೂತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೬೩] ೩. ತಕ್ಕಪಣ್ಡಿತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕೋಧನಾ ಅಕತಞ್ಞೂ ಚಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖುಞ್ಞೇವಾರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಞ್ಹಿ ಸತ್ಥಾ “ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಸಚ್ಚ”ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ “ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖು ಅಕತಞ್ಞೂ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭಾ, ಕಸ್ಮಾ ತಾ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ಅಸ್ಸಮಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚೇವ ಅಭಿಞ್ಞಾಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಝಾನಸುಖೇನ ವಿಹರತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿನೋ ಧೀತಾ ದುಟ್ಠಕುಮಾರೀ ನಾಮ ಚಣ್ಡಾ ಅಹೋಸಿ ಫರುಸಾ, ದಾಸಕಮ್ಮಕರೇ ಅಕ್ಕೋಸತಿ ಪರಿಭಾಸತಿ ಪಹರತಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕದಿವಸಂ ಪರಿವಾರಮನುಸ್ಸಾ ಗಹೇತ್ವಾ "ಗಙ್ಗಾಯ ಕೀಳಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಅಗಮಂಸು। ತೇಸಂ ಕೀಳನ್ತಾನಞ್ಞೇವ ಸೂರಿಯತ್ಥಙ್ಗಮನವೇಲಾ ಜಾತಾ, ಮೇಘೋ ಉಟ್ಠಹಿ, ಮನುಸ್ಸಾ ಮೇಘಂ ದಿಸ್ವಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ವೇಗೇನ ಪಲಾಯಿಂಸು। ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾಯಪಿ ದಾಸಕಮ್ಮಕರಾ "ಅಜ್ಜ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಏತಿಸ್ಸಾ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಪಸ್ಸಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ತಂ ಅನ್ತೋಉದಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಉತ್ತರಿಂಸು। ದೇವೋ ಪಾವಸ್ಸಿ, ಸೂರಿಯೋಪಿ ಅತ್ಥಙ್ಗತೋ, ಅನ್ಧಕಾರೋ ಜಾತೋ। ತೇ ತಾಯ ವಿನಾವ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕಹಂ ಸಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಗಙ್ಗಾತೋ ತಾವ ಉತ್ತಿಣ್ಣಾ, ಅಥ ನಂ ನ ಜಾನಾಮ ಕಹಂ ಗತಾ"ತಿ। ಞಾತಕಾ ವಿಚಿನಿತ್ವಾಪಿ ನ ಪಸ್ಸಿಂಸು।

ಸಾ ಮಹಾವಿರವಂ ವಿರವನ್ತೀ ಉದಕೇನ ವುಯ್ಹಮಾನಾ ಅಡ್ಢರತ್ತಸಮಯೇ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಸಮೀಪಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ "ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಸದ್ದೋ ಏಸೋ, ಪರಿತ್ತಾಣಮಸ್ಸಾ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಿಣುಕ್ಕಂ ಆದಾಯ ನದೀತೀರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಮಾ ಭಾಯಿ, ಮಾ ಭಾಯೀ"ತಿ ಅಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ನಾಗಬಲೋ ಥಾಮಸಮ್ಪನ್ನೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ನದಿಂ ತರಮಾನೋ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ಆನೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಕತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಸೀತೇ ವಿಗತೇ ಮಧುರಾನಿ ಫಲಾಫಲಾನಿ ಉಪನಾಮೇಸಿ। ತಾನಿ ಖಾದಿತ್ವಾ ಠಿತಂ "ಕತ್ಥ ವಾಸಿಕಾಸಿ, ಕಥಞ್ಚ ಗಙ್ಗಾಯ ಪತಿತಾಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅಥ ನಂ "ತ್ವಂ ಇಧೇವ ವಸಾ"ತಿ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ವಸಾಪೇನ್ತೋ ದ್ವೀಹತೀಹಂ ಸಯಂ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ವಸಿತ್ವಾ "ಇದಾನಿ ಗಚ್ಛಾ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ "ಇಮಂ ತಾಪಸಂ ಸೀಲಭೇದಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನ ಗಚ್ಛತಿ। ಅಥ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಕಾಲೇ ಇತ್ಥಿಕುತ್ತಂ ಇತ್ಥಿಲೀಲಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸೀಲಭೇದಂ ಕತ್ವಾ ಝಾನಂ ಅನ್ತರಧಾಪೇಸಿ। ಸೋ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇಯೇವ ವಸತಿ। ಅಥ ನಂ ಸಾ ಆಹ "ಅಯ್ಯ, ಕಿಂ ನೋ ಅರಞ್ಞವಾಸೇನ, ಮನುಸ್ಸಪಥಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ? ಸೋ ತಂ ಆದಾಯ ಏಕಂ ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಕ್ಕಭತಿಯಾ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ತಂ ಪೋಸೇತಿ। ತಸ್ಸ ತಕ್ಕಂ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಜೀವತೀತಿ "ತಕ್ಕಪಣ್ಡಿತೋ"ತಿ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ಅಥಸ್ಸ ಗಾಮವಾಸಿನೋ ಪರಿಬ್ಬಯಂ ದತ್ವಾ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸುಯುತ್ತದುಯುತ್ತಕಂ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೋ ಏತ್ಥ ವಸಾ"ತಿ ಗಾಮದ್ವಾರೇ ಕುಟಿಯಂ ವಾಸೇಸುಂ।

ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಚೋರಾ ಪಬ್ಬತಾ ಓರುಯ್ಹ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ಪಹರನ್ತಿ। ತೇ ಏಕದಿವಸಂ ತಂ ಗಾಮಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಗಾಮವಾಸಿಕೇಹಿಯೇವ ಭಣ್ಡಿಕಾ ಉಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ತಮ್ಪಿ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೇಸಜನೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸುಂ। ಚೋರಜೇಟ್ಠಕೋ ಪನ ತಸ್ಸಾ ರೂಪೇ ಬಜ್ಝಿತ್ವಾ ತಂ ಅತ್ತನೋ ಭರಿಯಂ ಅಕಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಇತ್ಥನ್ನಾಮಾ ಕಹ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಚೋರಜೇಟ್ಠಕೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಭರಿಯಾ ಕತಾ"ತಿ ಚ ಸುತ್ವಾಪಿ "ನ ಸಾ ತತ್ಥ ಮಯಾ ವಿನಾ ವಸಿಸ್ಸತಿ, ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತಸ್ಸಾ ಆಗಮನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತತ್ಥೇವ ವಸಿ।

ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾಪಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಹಂ ಇಧ ಸುಖಂ ವಸಾಮಿ, ಕದಾಚಿ ಮಂ ತಕ್ಕಪಣ್ಡಿತೋ ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ನಿಸ್ಸಾಯ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಇತೋ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಅಥ ಏತಸ್ಮಾ ಸುಖಾ ಪರಿಹಾಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯನ್ನೂನಾಹಂ ಸಮ್ಪಿಯಾಯಮಾನಾ ವಿಯ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಘಾತಾಪೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಸಾ ಏಕಂ ಮನುಸ್ಸಂ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ "ಅಹಂ ಇಧ ದುಕ್ಖಂ ಜೀವಾಮಿ, ತಕ್ಕಪಣ್ಡಿತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಂ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛತೂ"ತಿ ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ತಂ ಸಾಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಗಾಮದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯ್ಯ, ಸಚೇ ಮಯಂ ಇದಾನಿ ಗಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮ, ಚೋರಜೇಟ್ಠಕೋ ಅನುಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಉಭೋಪಿ ಅಮ್ಹೇ ಘಾತೇಸ್ಸತಿ, ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಗಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತಂ ಆನೇತ್ವಾ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಕೋಟ್ಠಕೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಸಾಯಂ ಚೋರಜೇಟ್ಠಕಸ್ಸ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸುರಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಮತ್ತಕಾಲೇ "ಸಾಮಿ, ಸಚೇ ಇಮಾಯ ವೇಲಾಯ ತವ ಸತ್ತುಂ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯಾಸಿ, ಕಿನ್ತಿ ನಂ ಕರೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಆಹ। "ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ"। "ಕಿಂ ಪನ ಸೋ ದೂರೇ, ನನು ಕೋಟ್ಠಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋ"ತಿ? ಚೋರಜೇಟ್ಠಕೋ ಉಕ್ಕಂ ಆದಾಯ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಗೇಹಮಜ್ಝೇ ಪಾತೇತ್ವಾ ಕಪ್ಪರಾದೀಹಿ ಯಥಾರುಚಿಂ ಪೋಥೇಸಿ। ಸೋ ಪೋಥಿಯಮಾನೋಪಿ

ಅಞ್ಞಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾ "ಕೋಧನಾ ಅಕತಞ್ಞೂ ಚ, ಪಿಸುಣಾ ಮಿತ್ತಭೇದಿಕಾ"ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ವದತಿ। ಚೋರೋ ತಂ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಸಾಯಮಾಸಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸಯಿ। ಪಬುದ್ಧೋ ಜಿಣ್ಣಾಯ ಸುರಾಯ ಪುನ ತಂ ಪೋಥೇತುಂ ಆರಭಿ, ಸೋಪಿ ತಾನೇವ ಚತ್ತಾರಿ ಪದಾನಿ ವದತಿ।

ಚೋರೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯಂ ಏವಂ ಪೋಥಿಯಮಾನೋಪಿ ಅಞ್ಞಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾ ಇಮಾನೇವ ಚತ್ತಾರಿ ಪದಾನಿ ವದತಿ, ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ತಸ್ಸಾ ಸುತ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ತಂ ಪುಚ್ಛಿ "ಅಮ್ಭೋ ತ್ವಂ ಏವಂ ಪೋಥಿಯಮಾನೋಪಿ ಕಸ್ಮಾ ಏತಾನೇವ ಪದಾನಿ ವದಸೀ"ತಿ? ತಕ್ಕಪಣ್ಡಿತೋ "ತೇನ ಹಿ ಸುಣಾಹೀ"ತಿ ತಂ ಕಾರಣಂ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಥೇಸಿ। "ಅಹಂ ಪುಬ್ಬೇ ಅರಞ್ಞವಾಸಿಕೋ ಏಕೋ ತಾಪಸೋ ಝಾನಲಾಭೀ, ಸ್ವಾಹಂ ಏತಂ ಗಙ್ಗಾಯ ವುಯ್ಹಮಾನಂ ಉತ್ತಾರೇತ್ವಾ ಪಟಿಜಗ್ಗಿಂ। ಅಥ ಮಂ ಏಸಾ ಪಲೋಭೇತ್ವಾ ಝಾನಾ ಪರಿಹಾಪೇಸಿ, ಸ್ವಾಹಂ ಅರಞ್ಞಂ ಪಹಾಯ ಏತಂ ಪೋಸೇನ್ತೋ ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮಕೇ ವಸಾಮಿ, ಅಥೇಸಾ ಚೋರೇಹಿ ಇಧಾನೀತಾ 'ಅಹಂ ದುಕ್ಖಂ ವಸಾಮಿ, ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಂ ನೇತೂ'ತಿ ಮಯ್ಹಂ ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ತವ ಹತ್ಥೇ ಪಾತೇಸಿ, ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನಾಹಂ ಏವಂ ಕಥೇಮೀ"ತಿ। ಚೋರೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಯಾ ಏಸಾ ಏವರೂಪೇ ಗುಣಸಮ್ಪನ್ನೇ ಉಪಕಾರಕೇ ಏವಂ ವಿಪ್ಪಟಿಪಜ್ಜಿ, ಸಾ ಮಯ್ಹಂ ಕತರಂ ನಾಮ ಉಪದ್ದವಂ ನ ಕರೇಯ್ಯ, ಮಾರೇತಬ್ಬಾ ಏಸಾ"ತಿ ಸೋ ತಕ್ಕಪಣ್ಡಿತಂ ಅಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ತಂ ಪಬೋಧೇತ್ವಾ ಖಗ್ಗಂ ಆದಾಯ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ "ಏತಂ ಪುರಿಸಂ ಗಾಮದ್ವಾರೇ ಘಾತೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಬಹಿಗಾಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಏತಂ ಹತ್ಥೇ ಗಣ್ಹಾ"ತಿ ತಂ ತಾಯ ಹತ್ಥೇ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಖಗ್ಗಂ ಆದಾಯ ತಕ್ಕಪಣ್ಡಿತಂ ಪಹರನ್ತೋ ವಿಯ ತಂ ದ್ವಿಧಾ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸಸೀಸಂ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ತಕ್ಕಪಣ್ಡಿತಂ ಕತಿಪಾಹಂ ಪಣೀತೇನ ಭೋಜನೇನ ಸನ್ತಪ್ಪೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಕಹಂ ಗಮಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಆಹ। ತಕ್ಕಪಣ್ಡಿತೋ "ಘರಾವಾಸೇನ ಮೇ ಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಅರಞ್ಞೇ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। "ತೇನ ಹಿ ಅಹಮ್ಪಿ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಭೋಪಿ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ತಂ ಅರಞ್ಞಾಯತನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಅಟ್ಠ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಜೀವಿತಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೂಪಗಾ ಅಹೇಸುಂ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಾನಿ ದ್ವೇ ವತ್ಥೂನಿ ಕಥೇತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೩. "ಕೋಧನಾ ಅಕತಞ್ಞೂ ಚ, ಪಿಸುಣಾ ಮಿತ್ತಭೇದಿಕಾ।
ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರ ಭಿಕ್ಖು, ಸೋ ಸುಖಂ ನ ವಿಹಾಹಿಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ರಾಯಂ ಪಿಣ್ಡತ್ಥೋ - **ಭಿಕ್ಖು** ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮೇತಾ **ಕೋಧನಾ,** ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಕೋಧಂ ನಿವಾರೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। **ಅಕತಞ್ಞೂ ಚ,** ಅತಿಮಹನ್ತಮ್ಪಿ ಉಪಕಾರಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ। **ಪಿಸುಣಾ** ಚ, ಪಿಯಸುಞ್ಞಭಾವಕರಣಮೇವ ಕಥಂ ಕಥೇನ್ತಿ। **ಮಿತ್ತಭೇದಿಕಾ,** ಮಿತ್ತೇ ಭಿನ್ದನ್ತಿ, ಮಿತ್ತಭೇದನಕಥಂ ಕಥನಸೀಲಾಯೇವ , ಏವರೂಪೇಹಿ ಪಾಪಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಏತಾ। ಕಿಂ ತೇ ಏತಾಹಿ, **ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರ ಭಿಕ್ಖು,** ಅಯಞ್ಹಿ ಮೇಥುನವಿರತಿ ಪರಿಸುದ್ಧಟ್ಠೇನ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ನಾಮ, ತಂ ಚರ। **ಸೋ ಸುಖಂ ನ ವಿಹಾಹಿಸೀತಿ** ಸೋ ತ್ವಂ ಏತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯವಾಸಂ ವಸನ್ತೋ ಝಾನಸುಖಂ ಮಗ್ಗಸುಖಂ ಫಲಸುಖಞ್ಚ ನ ವಿಹಾಹಿಸಿ, ಏತಂ ಸುಖಂ ನ ವಿಜಹಿಸ್ಸತಿ, ಏತಸ್ಮಾ ಸುಖಾ ನ ಪರಿಹಾಯಿಸ್ಸಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। "ನ ಪರಿಹಾಹಿಸೀ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಅಯಮೇವತ್ಥೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಸತ್ಥಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಚೋರಜೇಟ್ಠಕೋ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ತಕ್ಕಪಣ್ಡಿತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ತಕ್ಕಪಣ್ಡಿತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೬೪] ೪. ದುರಾಜಾನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಮಾಸು ನನ್ದಿ ಇಚ್ಛತಿ ಮನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಉಪಾಸಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕೋ ಕಿರ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸೀ ಉಪಾಸಕೋ ತೀಸು ಸರಣೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಚ ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ಬುದ್ಧಮಾಮಕೋ, ಧಮ್ಮಮಾಮಕೋ, ಸಙ್ಘಮಾಮಕೋ, ಭರಿಯಾ ಪನಸ್ಸ ದುಸ್ಸೀಲಾ ಪಾಪಧಮ್ಮಾ। ಯಂ ದಿವಸಂ ಮಿಚ್ಛಾಚಾರಂ ಚರತಿ, ತಂ ದಿವಸಂ ಸತಕೀತದಾಸೀ ವಿಯ ಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾಚಾರಸ್ಸ ಪನ ಅಕತದಿವಸೇ ಸಾಮಿನೀ ವಿಯ ಹೋತಿ ಚಣ್ಡಾ ಫರುಸಾ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಭಾವಂ ಜಾನಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಅಥ ತಾಯ ಉಬ್ಬಾಳ್ಹೋ ಬುದ್ಧೂಪಟ್ಠಾನಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕದಿವಸಂ ಗನ್ಧಪುಪ್ಫಾದೀನಿ ಆದಾಯ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಂ ಸತ್ಥಾ ಆಹ - "ಕಿಂ ನು ಖೋ ತ್ವಂ, ಉಪಾಸಕ, ಸತ್ತಟ್ಠ ದಿವಸೇ ಬುದ್ಧೂಪಟ್ಠಾನಂ ನಾಗಚ್ಛಸೀ"ತಿ। ಘರಣೀ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಸತಕೀತದಾಸೀ ವಿಯ ಹೋತಿ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಸಾಮಿನೀ ವಿಯ ಚಣ್ಡಾ ಫರುಸಾ। ಅಹಂ ತಸ್ಸಾ ಭಾವಂ ಜಾನಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಸ್ವಾಹಂ ತಾಯ ಉಬ್ಬಾಳ್ಹೋ ಬುದ್ಧೂಪಟ್ಠಾನಂ ನಾಗಚ್ಛಾಮೀತಿ। ಅಥಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ "ಉಪಾಸಕ, 'ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಭಾವೋ ನಾಮ ದುಜ್ಜಾನೋ'ತಿ ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಪಣ್ಡಿತಾ ಕಥಯಿಂಸು, ತ್ವಂ ಪನ ತಂ ಭವಸಙ್ಖೇಪಗತತ್ತಾ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖೋ ಆಚರಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಮಾಣವಕಸತಾನಿ ಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇತಿ। ಅಥೇಕೋ ತಿರೋರಟ್ಠವಾಸಿಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಾಣವಕೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಏಕಾಯ ಇತ್ಥಿಯಾ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ತಂ ಭರಿಯಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಬಾರಾಣಸಿನಗರೇ ವಸನ್ತೋ ದ್ವೇ ತಿಸ್ಸೋ ವೇಲಾಯೋ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ। ಸಾ ಪನಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ದುಸ್ಸೀಲಾ ಪಾಪಧಮ್ಮಾ। ಮಿಚ್ಛಾಚಾರಂ ಚಿಣ್ಣದಿವಸೇ ದಾಸೀ ವಿಯ ಹೋತಿ, ಅಚಿಣ್ಣದಿವಸೇ ಸಾಮಿನೀ ವಿಯ ಹೋತಿ ಚಣ್ಡಾ ಫರುಸಾ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಭಾವಂ ಜಾನಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ತಾಯ ಉಬ್ಬಾಳ್ಹೋ ಆಕುಲಚಿತ್ತೋ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ತಟ್ಠ ದಿವಸೇ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಗತಂ "ಕಿಂ, ಮಾಣವ , ನ ಪಞ್ಞಾಯಸೀ"ತಿ ಆಚರಿಯೋ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ "ಭರಿಯಾ ಮಂ, ಆಚರಿಯ, ಏಕದಿವಸಂ ಇಚ್ಛತಿ ಪತ್ಥೇತಿ, ದಾಸೀ ವಿಯ ನಿಹತಮಾನಾ ಹೋತಿ। ಏಕದಿವಸಂ ಸಾಮಿನೀ ವಿಯ ಥದ್ಧಾ ಚಣ್ಡಾ ಫರುಸಾ, ಅಹಂ ತಸ್ಸಾ ಭಾವಂ ಜಾನಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ತಾಯ ಉಬ್ಬಾಳ್ಹೋ ಆಕುಲಚಿತ್ತೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ನಾಗತೋಮ್ಹೀ"ತಿ। ಆಚರಿಯೋ "ಏವಮೇತಂ, ಮಾಣವ, ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮ ಅನಾಚಾರಂ ಚಿಣ್ಣದಿವಸೇ ಸಾಮಿಕಂ ಅನುವತ್ತನ್ತಿ, ದಾಸೀ ವಿಯ ನಿಹತಮಾನಾ ಹೋನ್ತಿ। ಅನಾಚಿಣ್ಣದಿವಸೇ ಪನ ಮಾನತ್ಥದ್ಧಾ ಹುತ್ವಾ ಸಾಮಿಕಂ ನ ಗಣೇನ್ತಿ। ಏವಂ ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮೇತಾ ಅನಾಚಾರಾ ದುಸ್ಸೀಲಾ, ತಾಸಂ ಭಾವೋ ನಾಮ ದುಜ್ಜಾನೋ, ತಾಸು ಇಚ್ಛನ್ತೀಸುಪಿ ಅನಿಚ್ಛನ್ತೀಸುಪಿ ಮಜ್ಝತ್ತೇನೇವ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸೋವಾದವಸೇನ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೪. "ಮಾ ಸು ನನ್ದಿ ಇಚ್ಛತಿ ಮಂ, ಮಾ ಸು ಸೋಚಿ ನ ಮಿಚ್ಛತಿ।
ಥೀನಂ ಭಾವೋ ದುರಾಜಾನೋ, ಮಚ್ಛಸ್ಸೇವೋದಕೇ ಗತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಾ ಸು ನನ್ದಿ ಇಚ್ಛತಿ ಮನ್ತಿ ಸು**-ಕಾರೋ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ, "ಅಯಂ ಇತ್ಥೀ ಮಂ ಇಚ್ಛತಿ ಪತ್ಥೇತಿ, ಮಯಿ ಸಿನೇಹಂ ಕರೋತೀ"ತಿ ಮಾ ತುಸ್ಸಿ। **ಮಾ ಸು ಸೋಚಿ ನ ಮಿಚ್ಛತೀತಿ** "ಅಯಂ ಮಂ ನ ಇಚ್ಛತೀ"ತಿಪಿ ಮಾ ಸೋಚಿ, ತಸ್ಸಾ ಇಚ್ಛಮಾನಾಯ ನನ್ದಿಂ, ನ ಇಚ್ಛಮಾನಾಯ ಚ ಸೋಕಂ ಅಕತ್ವಾ ಮಜ್ಝತ್ತೋವ ಹೋಹೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಥೀನಂ ಭಾವೋ ದುರಾಜಾನೋತಿ** ಇತ್ಥೀನಂ ಭಾವೋ ನಾಮ ಇತ್ಥಿಮಾಯಾಯ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನತ್ತಾ ದುರಾಜಾನೋ। ಯಥಾ ಕಿಂ? **ಮಚ್ಛಸ್ಸೇವೋದಕೇ ಗತನ್ತಿ** ಯಥಾ ಮಚ್ಛಸ್ಸ ಗಮನಂ ಉದಕೇನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನತ್ತಾ ದುಜ್ಜಾನಂ, ತೇನೇವ ಸೋ ಕೇವಟ್ಟೇ ಆಗತೇ ಉದಕೇನ ಗಮನಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಪಲಾಯತಿ, ಅತ್ತಾನಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ನ ದೇತಿ, ಏವಮೇವ ಇತ್ಥಿಯೋ ಮಹನ್ತಮ್ಪಿ ದುಸ್ಸೀಲಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ "ಮಯಂ ಏವರೂಪಂ ನ ಕರೋಮಾ"ತಿ ಅತ್ತನಾ ಕತಕಮ್ಮಂ ಇತ್ಥಿಮಾಯಾಯ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಸಾಮಿಕೇ ವಞ್ಚೇನ್ತಿ । ಏವಂ ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮೇತಾ ಪಾಪಧಮ್ಮಾ ದುರಾಜಾನಾ, ತಾಸು ಮಜ್ಝತ್ತೋಯೇವ ಸುಖಿತೋ ಹೋತೀತಿ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಸ್ಸ ಓವಾದಂ ಅದಾಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಉಪರಿ ಮಜ್ಝತ್ತೋವ ಅಹೋಸಿ। ಸಾಪಿಸ್ಸ ಭರಿಯಾ "ಆಚರಿಯೇನ ಕಿರ ಮೇ ದುಸ್ಸೀಲಭಾವೋ ಞಾತೋ"ತಿ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನ ಅನಾಚಾರಂ ಚರಿ। ಸಾಪಿ ತಸ್ಸ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಇತ್ಥೀ "ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಕಿರ ಮಯ್ಹಂ ದುರಾಚಾರಭಾವೋ ಞಾತೋ"ತಿ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ನಾಮ ನ ಅಕಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾಪಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋ ಉಪಾಸಕೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸತ್ಥಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಜಯಮ್ಪತಿಕಾಯೇವ ಇದಾನಿ ಜಯಮ್ಪತಿಕಾ, ಆಚರಿಯೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ದುರಾಜಾನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೬೫] ೫. ಅನಭಿರತಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯಥಾ ನದೀ ಚ ಪನ್ಥೋ ಚಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ತಥಾರೂಪಂಯೇವ ಉಪಾಸಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಪನ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ತಸ್ಸಾ ದುಸ್ಸೀಲಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಭಣ್ಡಿತೋ ಚಿತ್ತಬ್ಯಾಕುಲತಾಯ ಸತ್ತಟ್ಠ ದಿವಸೇ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ನಾಗಮಾಸಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಥಾಗತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋ "ಕಸ್ಮಾ ಸತ್ತಟ್ಠ ದಿವಸಾನಿ ನಾಗತೋಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಭರಿಯಾ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ದುಸ್ಸೀಲಾ, ತಸ್ಸಾ ಉಪರಿ ಬ್ಯಾಕುಲಚಿತ್ತತಾಯ ನಾಗತೋಮ್ಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ "ಉಪಾಸಕ, ಇತ್ಥೀಸು 'ಅನಾಚಾರಾ ಏತಾ'ತಿ ಕೋಪಂ ಅಕತ್ವಾ ಮಜ್ಝತ್ತೇನೇವ ಭವಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಪಣ್ಡಿತಾ ಕಥಯಿಂಸು, ತ್ವಂ ಪನ ಭವನ್ತರೇನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನತ್ತಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ನ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖೋ ಆಚರಿಯೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಭರಿಯಾಯ ದೋಸಂ ದಿಸ್ವಾ ಬ್ಯಾಕುಲಚಿತ್ತತಾಯ ಕತಿಪಾಹಂ ಅನಾಗನ್ತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ ಆಚರಿಯೇನ ಪುಚ್ಛಿತೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ನಿವೇದೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಆಚರಿಯೋ "ತಾತ, ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮ ಸಬ್ಬಸಾಧಾರಣಾ , ತಾಸು 'ದುಸ್ಸೀಲಾ ಏತಾ'ತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ ಕೋಪಂ ನ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಓವಾದವಸೇನ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೫. "ಯಥಾ ನದೀ ಚ ಪನ್ಥೋ ಚ, ಪಾನಾಗಾರಂ ಸಭಾ ಪಪಾ।
ಏವಂ ಲೋಕಿತ್ಥಿಯೋ ನಾಮ, ನಾಸಂ ಕುಜ್ಝನ್ತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಥಾ ನದೀತಿ** ಯಥಾ ಅನೇಕತಿತ್ಥಾ ನದೀ ನ್ಹಾನತ್ಥಾಯ ಸಮ್ಪತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಾನಂ ಚಣ್ಡಾಲಾದೀನಮ್ಪಿ ಖತ್ತಿಯಾದೀನಮ್ಪಿ ಸಾಧಾರಣಾ, ನ ತತ್ಥ ಕೋಚಿ ನ್ಹಾಯಿತುಂ ನ ಲಭತಿ ನಾಮ। **"ಪನ್ಥೋ"**ತಿಆದೀಸುಪಿ ಯಥಾ ಮಹಾಮಗ್ಗೋಪಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸಾಧಾರಣೋ , ನ ಕೋಚಿ ತೇನ ಗನ್ತುಂ ನ ಲಭತಿ। **ಪಾನಾಗಾರ**ಮ್ಪಿ ಸುರಾಗೇಹಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸಾಧಾರಣಂ, ಯೋ ಯೋ ಪಾತುಕಾಮೋ, ಸಬ್ಬೋ ತತ್ಥ ಪವಿಸತೇವ। ಪುಞ್ಞತ್ಥಿಕೇಹಿ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ನಿವಾಸತ್ಥಾಯ ಕತಾ **ಸಭಾಪಿ** ಸಾಧಾರಣಾ, ನ ತತ್ಥ ಕೋಚಿ ಪವಿಸಿತುಂ ನ ಲಭತಿ। ಮಹಾಮಗ್ಗೇ ಪಾನೀಯಚಾಟಿಯೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಕತಾ **ಪಪಾಪಿ** ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸಾಧಾರಣಾ, ನ ತತ್ಥ ಕೋಚಿ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿತುಂ ನ ಲಭತಿ। **ಏವಂ ಲೋಕಿತ್ಥಿಯೋ ನಾಮಾತಿ** ಏವಮೇವ ತಾತ ಮಾಣವ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಇತ್ಥಿಯೋಪಿ ಸಬ್ಬಸಾಧಾರಣಾವ, ತೇನೇವ ಚ ಸಾಧಾರಣಟ್ಠೇನ ನದೀಪನ್ಥಪಾನಾಗಾರಸಭಾಪಪಾಸದಿಸಾ। ತಸ್ಮಾ **ನಾಸಂ ಕುಜ್ಝನ್ತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ,** ಏತಾಸಂ ಇತ್ಥೀನಂ "ಲಾಮಿಕಾ ಏತಾ ಅನಾಚಾರಾ ದುಸ್ಸೀಲಾ ಸಬ್ಬಸಾಧಾರಣಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪಣ್ಡಿತಾ ಛೇಕಾ ಬುದ್ಧಿಸಮ್ಪನ್ನಾ ನ ಕುಜ್ಝನ್ತೀತಿ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಸ್ಸ ಓವಾದಂ ಅದಾಸಿ, ಸೋ ತಂ ಓವಾದಂ ಸುತ್ವಾ ಮಜ್ಝತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ಭರಿಯಾಪಿಸ್ಸ "ಆಚರಿಯೇನ ಕಿರಮ್ಹಿ ಞಾತಾ"ತಿ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ನ ಅಕಾಸಿ। ತಸ್ಸಪಿ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಭರಿಯಾ "ಸತ್ಥಾರಾ ಕಿರಮ್ಹಿ ಞಾತಾ"ತಿ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ನ ಅಕಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಪಾಸಕೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಜಯಮ್ಪತಿಕಾವ ಏತರಹಿ ಜಯಮ್ಪತಿಕಾ, ಆಚರಿಯಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಅನಭಿರತಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೬೬] ೬. ಮುದುಲಕ್ಖಣಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಏಕಾ ಇಚ್ಛಾ ಪುರೇ ಆಸೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಂಕಿಲೇಸಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕೋ ಕಿರ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸೀ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ರತನಸಾಸನೇ ಉರಂ ದತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಪಟಿಪನ್ನಕೋ ಯೋಗಾವಚರೋ ಅವಿಸ್ಸಟ್ಠಕಮ್ಮಟ್ಠಾನೋ ಹುತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ಏಕಂ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಂ ಇತ್ಥಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಸುಭವಸೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಕಿಲೇಸೋ ಚಲಿ, ವಾಸಿಯಾ ಆಕೋಟಿತಖೀರರುಕ್ಖೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಿಲೇಸವಸಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ನೇವ ಕಾಯಸ್ಸಾದಂ ನ ಚಿತ್ತಸ್ಸಾದಂ ಲಭತಿ, ಭನ್ತಮಿಗಸಪ್ಪಟಿಭಾಗೋ ಸಾಸನೇ ಅನಭಿರತೋ ಪರೂಳ್ಹಕೇಸಲೋಮನಖೋ ಕಿಲಿಟ್ಠಚೀವರೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಇನ್ದ್ರಿಯವಿಕಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಹಾಯಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ತೇ, ಆವುಸೋ, ನ ಯಥಾ ಪೋರಾಣಾನಿ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಅನಭಿರತೋಸ್ಮಿ, ಆವುಸೋತಿ।

ಅಥ ನಂ ತೇ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ನಯಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ "ಕಿಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನಿಚ್ಛಮಾನಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆದಾಯ ಆಗತತ್ಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅನಭಿರತೋ"ತಿ? "ಸಚ್ಚಂ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ। "ಸಚ್ಚಂ ಭಗವಾ"ತಿ। "ಕೋ ತಂ ಉಕ್ಕಣ್ಠಾಪೇಸೀ"ತಿ? "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ಏಕಂ ಇತ್ಥಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇಸಿಂ, ಅಥ ಮೇ ಕಿಲೇಸೋ ಚಲಿ, ತೇನಮ್ಹಿ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಅನಚ್ಛರಿಯಮೇತಂ ಭಿಕ್ಖು, ಯಂ ತ್ವಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ವಿಸಭಾಗಾರಮ್ಮಣಂ ಸುಭವಸೇನ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಕಿಲೇಸೇಹಿ ಕಮ್ಪಿತೋ, ಪುಬ್ಬೇ ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞಾ ಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿಲಾಭಿನೋ ಝಾನಬಲೇನ ಕಿಲೇಸೇ ವಿಕ್ಖಮ್ಭೇತ್ವಾ ವಿಸುದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಗಗನತಲಚರಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಾಪಿ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ವಿಸಭಾಗಾರಮ್ಮಣಂ ಓಲೋಕಯಮಾನಾ ಝಾನಾ ಪರಿಹಾಯಿತ್ವಾ ಕಿಲೇಸೇಹಿ ಕಮ್ಪಿತಾ ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವಿಂಸು। ನ ಹಿ ಸಿನೇರುಉಪ್ಪಾಟನಕವಾತೋ ಹತ್ಥಿಮತ್ತಂ ಮುಣ್ಡಪಬ್ಬತಂ, ಮಹಾಜಮ್ಬುಉಮ್ಮೂಲಕವಾತೋ ಛಿನ್ನತಟೇ ವಿರೂಳ್ಹಗಚ್ಛಕಂ, ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ವಾ ಪನ ಸೋಸನಕವಾತೋ ಖುದ್ದಕತಳಾಕಂ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿದೇವ ಗಣೇತಿ, ಏವಂ ಉತ್ತಮಬುದ್ಧೀನಂ ನಾಮ ವಿಸುದ್ಧಚಿತ್ತಾನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಾನಂ ಅಞ್ಞಾಣಭಾವಕರಾ ಕಿಲೇಸಾ ತಯಿ ಕಿಂ ಲಜ್ಜಿಸ್ಸನ್ತಿ, ವಿಸುದ್ಧಾಪಿ ಸತ್ತಾ ಸಂಕಿಲಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಉತ್ತಮಯಸಸಮಙ್ಗಿನೋಪಿ ಆಯಸಕ್ಯಂ ಪಾಪುಣನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಏಕಸ್ಸ ಮಹಾವಿಭವಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಂ ಪಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಕಸಿಣಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಅಟ್ಠ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಝಾನಸುಖೇನ ವೀತಿನಾಮೇನ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತಪ್ಪದೇಸೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಸೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಲೋಣಮ್ಬಿಲಸೇವನತ್ಥಾಯ ಹಿಮವನ್ತಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪತ್ವಾ ರಾಜುಯ್ಯಾನೇ ವಸಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಕತಸರೀರಪಟಿಜಗ್ಗನೋ ರತ್ತವಾಕಮಯಂ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಂ ಸಣ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಅಜಿನಚಮ್ಮಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅಂಸೇ ಕತ್ವಾ ಜಟಾಮಣ್ಡಲಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಾಭಾಜನಮಾದಾಯ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರಮಾನೋ ರಞ್ಞೋ ಘರದ್ವಾರಂ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಇರಿಯಾಪಥೇಯೇವ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಾರಹೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಪಣೀತೇನ

ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯೇನ ಸನ್ತಪ್ಪೇತ್ವಾ ಕತಾನುಮೋದನಂ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಸನತ್ಥಾಯ ಯಾಚಿ। ಸೋ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ರಾಜಗೇಹೇ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ರಾಜಕುಲಂ ಓವದಮಾನೋ ತಸ್ಮಿಂ ಉಯ್ಯಾನೇ ಸೋಳಸ ವಸ್ಸಾನಿ ವಸಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರಾಜಾ ಕುಪಿತಂ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ವೂಪಸಮೇತುಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಮುದುಲಕ್ಖಣಂ ನಾಮ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಂ "ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ರಞ್ಞೋ ಗತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅತ್ತನೋ ರುಚ್ಚನವೇಲಾಯ ರಾಜಗೇಹಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಮುದುಲಕ್ಖಣಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಆಹಾರಂ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ - "ಅಜ್ಜ ಅಯ್ಯೋ ಚಿರಾಯತೀ"ತಿ ಗನ್ಧೋದಕೇನ ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತಾ ಮಹಾತಲೇ ಚೂಳಸಯನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಆಗಮನಂ ಓಲೋಕಯಮಾನಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ವೇಲಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಝಾನಾ ವುಟ್ಠಾಯ ಆಕಾಸೇನೇವ ರಾಜನಿವೇಸನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಮುದುಲಕ್ಖಣಾ ವಾಕಚೀರಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾವ "ಅಯ್ಯೋ, ಆಗತೋ"ತಿ ವೇಗೇನ ಉಟ್ಠಹಿ, ತಸ್ಸಾ ವೇಗೇನ ಉಟ್ಠಹನ್ತಿಯಾ ಮಟ್ಠಸಾಟಕೋ ಭಸ್ಸಿ। ತಾಪಸೋಪಿ ಸೀಹಪಞ್ಜರೇನ ಪವಿಸನ್ತೋ ದೇವಿಯಾ ವಿಸಭಾಗರೂಪಾರಮ್ಮಣಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸುಭವಸೇನ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಕಿಲೇಸೋ ಚಲಿ, ವಾಸಿಯಾ ಪಹಟಖೀರರುಕ್ಖೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ತಾವದೇವಸ್ಸ ಝಾನಂ ಅನ್ತರಧಾಯಿ, ಛಿನ್ನಪಕ್ಖೋ ಕಾಕೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಠಿತಕೋವ ಆಹಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಭುಞ್ಜಿತ್ವಾವ ಕಿಲೇಸಕಮ್ಪಿತೋ ಪಾಸಾದಾ ಓರುಯ್ಹ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಫಲಕತ್ಥರಣಸಯನಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಆಹಾರಂ ಠಪೇತ್ವಾ ವಿಸಭಾಗಾರಮ್ಮಣೇನ ಬದ್ಧೋ ಕಿಲೇಸಗ್ಗಿನಾ ಡಯ್ಹಮಾನೋ ನಿರಾಹಾರತಾಯ ಸುಸ್ಸಮಾನೋ ಸತ್ತ ದಿವಸಾನಿ ಫಲಕತ್ಥರಣೇ ನಿಪಜ್ಜಿ।

ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ರಾಜಾ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ವೂಪಸಮೇತ್ವಾ ಆಗತೋ ನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ನಿವೇಸನಂ ಅಗನ್ತ್ವಾವ "ಅಯ್ಯಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತಂ ನಿಪನ್ನಕಂ ದಿಸ್ವಾ "ಏಕಂ ಅಫಾಸುಕಂ ಜಾತಂ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಸೋಧಾಪೇತ್ವಾ ಪಾದೇ ಪರಿಮಜ್ಜನ್ತೋ "ಕಿಂ, ಅಯ್ಯ, ಅಫಾಸುಕ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಮಹಾರಾಜ ಅಞ್ಞಂ ಮೇ ಅಫಾಸುಕಂ ನತ್ಥಿ, ಕಿಲೇಸವಸೇನ ಪನಮ್ಹಿ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ ಜಾತೋ"ತಿ। "ಕಹಂ ಪಟಿಬದ್ಧಂ ತೇ, ಅಯ್ಯ, ಚಿತ್ತ"ನ್ತಿ? "ಮುದುಲಕ್ಖಣಾಯ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। "ಸಾಧು ಅಯ್ಯ, ಅಹಂ ಮುದುಲಕ್ಖಣಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ತಾಪಸಂ ಆದಾಯ ನಿವೇಸನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ದೇವಿಂ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ಕತ್ವಾ ತಾಪಸಸ್ಸ ಅದಾಸಿ। ದದಮಾನೋಯೇವ ಚ ಮುದುಲಕ್ಖಣಾಯ ಸಞ್ಞಮದಾಸಿ "ತಯಾ ಅತ್ತನೋ ಬಲೇನ ಅಯ್ಯಂ ರಕ್ಖಿತುಂ ವಾಯಮಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। "ಸಾಧು, ದೇವ, ರಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ತಾಪಸೋ ದೇವಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ರಾಜನಿವೇಸನಾ ಓತರಿ।

ಅಥ ನಂ ಮಹಾದ್ವಾರತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಕಾಲೇ "ಅಯ್ಯ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏಕಂ ಗೇಹಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಗಚ್ಛ, ರಾಜಾನಂ ಗೇಹಂ ಯಾಚಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ತಾಪಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಯಾಚಿ। ರಾಜಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ವಚ್ಚಕುಟಿಕಿಚ್ಚಂ ಸಾಧಯಮಾನಂ ಏಕಂ ಛಡ್ಡಿತಗೇಹಂ ದಾಪೇಸಿ। ಸೋ ದೇವಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಅಗಮಾಸಿ, ಸಾ ಪವಿಸಿತುಂ ನ ಇಚ್ಛತಿ। "ಕಿಂಕಾರಣಾ ನ ಪವಿಸಸೀ"ತಿ? "ಅಸುಚಿಭಾವೇನಾ"ತಿ। ಇದಾನಿ "ಕಿಂ ಕರೋಮೀ"ತಿ। "ಪಟಿಜಗ್ಗಾಹಿ ನ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ "ಗಚ್ಛ, ಕುದ್ದಾಲಂ ಆಹರ, ಪಚ್ಛಿಂ ಆಹರಾ"ತಿ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಅಸುಚಿಞ್ಚ ಸಙ್ಕಾರಞ್ಚ ಛಡ್ಡಾಪೇತ್ವಾ ಗೋಮಯಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಲಿಮ್ಪಾಪೇತ್ವಾ ಪುನಪಿ "ಗಚ್ಛ, ಮಞ್ಚಂ ಆಹರ, ಪೀಠಂ ಆಹರ, ಅತ್ಥರಣಂ ಆಹರ, ಚಾಟಿಂ ಆಹರ, ಘಟಂ ಆಹರಾ"ತಿ ಏಕಮೇಕಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಪುನ ಉದಕಾಹರಣಾದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಘಟಂ ಆದಾಯ ಉದಕಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಚಾಟಿಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ನ್ಹಾನೋದಕಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಸಯನಂ ಅತ್ಥರಿ। ಅಥ ನಂ ಸಯನೇ ಏಕತೋ ನಿಸಿನ್ನಂ ದಾಠಿಕಾಸು ಗಹೇತ್ವಾ "ತವ ಸಮಣಭಾವಂ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಭಾವಂ ವಾ ನ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ ಓಣಮೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅಭಿಮುಖಂ ಆಕಡ್ಢಿ। ಸೋ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಸತಿಂ ಪಟಿಲಭಿ, ಏತ್ತಕಂ ಪನ ಕಾಲಂ ಅಞ್ಞಾಣೀ ಅಹೋಸಿ। ಏವಂ ಅಞ್ಞಾಣಕರಣಾ ಕಿಲೇಸಾ ನಾಮ। "ಕಾಮಚ್ಛನ್ದನೀವರಣಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನ್ಧಕರಣಂ ಅಞ್ಞಾಣಕರಣ"ನ್ತಿಆದಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೨೨೧) ಚೇತ್ಥ ವತ್ತಬ್ಬಂ।

ಸೋ ಸತಿಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಅಯಂ ತಣ್ಹಾ ವಡ್ಢಮಾನಾ ಮಮ ಚತೂಹಿ ಅಪಾಯೇಹಿ ಸೀಸಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತುಂ ನ ದಸ್ಸತಿ, ಅಜ್ಜೇವ ಮಯಾ ಇಮಂ ರಞ್ಞೋ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ। ಸೋ ತಂ ಆದಾಯ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ “ಮಹಾರಾಜ, ತವ ದೇವಿಯಾ ಮಯ್ಹಂ ಅತ್ಥೋ ನತ್ಥಿ, ಕೇವಲಂ ಮೇ ಇಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಣ್ಹಾ ವಡ್ಢಿತಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೬. “ಏಕಾ ಇಚ್ಛಾ ಪುರೇ ಆಸಿ, ಅಲದ್ಧಾ ಮುದುಲಕ್ಖಣಂ।
ಯತೋ ಲದ್ಧಾ ಅಳಾರಕ್ಖೀ, ಇಚ್ಛಾ ಇಚ್ಛಂ ವಿಜಾಯಥಾ”ತಿ॥

ತತ್ರಾಯಂ ಪಿಣ್ಡತ್ಥೋ - ಮಹಾರಾಜ, ಮಯ್ಹಂ ಇಮಂ ತವ ದೇವಿಂ ಮುದುಲಕ್ಖಣಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಪುರೇ “ಅಹೋ ವತಾಹಂ ಏತಂ ಲಭೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ **ಏಕಾ ಇಚ್ಛಾ ಆಸಿ,** ಏಕಾವ ತಣ್ಹಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಯತೋ ಪನ ಮೇ ಅಯಂ **ಅಳಾರಕ್ಖೀ** ವಿಸಾಲನೇತ್ತಾ ಸೋಭನಲೋಚನಾ ಲದ್ಧಾ, ಅಥ ಮೇ ಸಾ ಪುರಿಮಿಕಾ **ಇಚ್ಛಾ** ಗೇಹತಣ್ಹಂ ಉಪಕರಣತಣ್ಹಂ ಉಪಭೋಗತಣ್ಹನ್ತಿ ಉಪರೂಪರಿ ಅಞ್ಞಂ ನಾನಪ್ಪಕಾರಂ **ಇಚ್ಛಂ ವಿಜಾಯಥ** ಜನೇಸಿ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿ। ಸಾ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಏವಂ ವಡ್ಢಮಾನಾ ಇಚ್ಛಾ ಅಪಾಯತೋ ಸೀಸಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತುಂ ನ ದಸ್ಸತಿ, ಅಲಂ ಮೇ ಇಮಾಯ, ತ್ವಞ್ಞೇವ ತವ ಭರಿಯಂ ಗಣ್ಹ, ಅಹಂ ಪನ ಹಿಮವನ್ತಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ತಾವದೇವ ನಟ್ಠಂ ಝಾನಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನೇವ ಹಿಮವನ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುನ ಮನುಸ್ಸಪಥಂ ನಾಮ ನಾಗಮಾಸಿ, ಬ್ರಹ್ಮವಿಹಾರೇ ಪನ ಭಾವೇತ್ವಾ ಅಪರಿಹೀನಜ್ಝಾನೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಅರಹತ್ತಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಮುದುಲಕ್ಖಣಾ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾ, ಇಸಿ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಮುದುಲಕ್ಖಣಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೬೭] ೭. ಉಚ್ಛಙ್ಗಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಉಚ್ಛಙ್ಗೇ ದೇವ ಮೇ ಪುತ್ತೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಜಾನಪದಿತ್ಥಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಕೋಸಲರಟ್ಠೇ ತಯೋ ಜನಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಅಟವಿಮುಖೇ ಕಸನ್ತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಅನ್ತೋಅಟವಿಯಂ ಚೋರಾ ಮನುಸ್ಸೇ ವಿಲುಮ್ಪಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿಂಸು। ಮನುಸ್ಸಾ ತೇ ಚೋರೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾ ತಂ ಠಾನಂ ಆಗಮ್ಮ “ತುಮ್ಹೇ ಅಟವಿಯಂ ವಿಲುಮ್ಪಿತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಕಸ್ಸಕಾ ವಿಯ ಹೋಥಾ”ತಿ “ತೇ ಚೋರಾ ಇಮೇ”ತಿ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಆನೇತ್ವಾ ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ಅದಂಸು। ಅಥೇಕಾ ಇತ್ಥೀ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಅಚ್ಛಾದನಂ ಮೇ ದೇಥ, ಅಚ್ಛಾದನಂ ಮೇ ದೇಥಾ”ತಿ ಪರಿದೇವನ್ತೀ ಪುನಪ್ಪುನಂ ರಾಜನಿವೇಸನಂ ಪರಿಯಾತಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸಾ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ “ಗಚ್ಛಥ, ದೇಥ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅಚ್ಛಾದನ”ನ್ತಿ ಆಹ। ಮನುಸ್ಸಾ ಸಾಟಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅದಂಸು। ಸಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ “ನಾಹಂ ಏತಂ ಅಚ್ಛಾದನಂ ಯಾಚಾಮಿ , ಸಾಮಿಕಚ್ಛಾದನಂ ಯಾಚಾಮೀ”ತಿ ಆಹ। ಮನುಸ್ಸಾ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚಯಿಂಸು “ನ ಕಿರೇಸಾ ಇದಂ ಅಚ್ಛಾದನಂ ಕಥೇತಿ, ಸಾಮಿಕಚ್ಛಾದನಂ ಕಥೇತೀ”ತಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “ತ್ವಂ ಕಿರ ಸಾಮಿಕಚ್ಛಾದನಂ ಯಾಚಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಆಮ, ದೇವ, ಇತ್ಥಿಯಾ ಹಿ ಸಾಮಿಕೋ ಅಚ್ಛಾದನಂ ನಾಮ, ಸಾಮಿಕೇ ಹಿ ಅಸತಿ ಸಹಸ್ಸಮೂಲಮ್ಪಿ ಸಾಟಕಂ ನಿವತ್ಥಾ ಇತ್ಥೀ ನಗ್ಗಾಯೇವ ನಾಮ। ಇಮಸ್ಸ ಪನತ್ಥಸ್ಸ ಸಾಧನತ್ಥಂ -

“ನಗ್ಗಾ ನದೀ ಅನೂದಕಾ, ನಗ್ಗಂ ರಟ್ಠಂ ಅರಾಜಕಂ।
ಇತ್ಥೀಪಿ ವಿಧವಾ ನಗ್ಗಾ, ಯಸ್ಸಾಪಿ ದಸ ಭಾತರೋ”ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೨.೧೨.೧೮೪೦) -

ಇದಂ ಸುತ್ತಂ ಆಹರಿತಬ್ಬಂ।

ರಾಜಾ ತಸ್ಸಾ ಪಸನ್ನೋ "ಇಮೇ ತೇ ತಯೋ ಜನಾ ಕೇ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಏಕೋ ಮೇ, ದೇವ, ಸಾಮಿಕೋ, ಏಕೋ ಭಾತಾ, ಏಕೋ ಪುತ್ತೋ"ತಿ। ರಾಜಾ "ಅಹಂ ತೇ ತುಟ್ಠೋ, ಇಮೇಸು ತೀಸು ಏಕಂ ದೇಮಿ, ಕತರಂ ಇಚ್ಛಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸಾ ಆಹ "ಅಹಂ, ದೇವ, ಜೀವಮಾನಾ ಏಕಂ ಸಾಮಿಕಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪುತ್ತಮ್ಪಿ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿಯೇವ, ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಪನ ಮೇ ಮತತ್ತಾ ಭಾತಾವ ದುಲ್ಲಭೋ, ಭಾತರಂ ಮೇ ದೇಹಿ, ದೇವಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ತಯೋಪಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಏವಂ ತಂ ಏಕಿಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತೇ ತಯೋ ಜನಾ ದುಕ್ಖತೋ ಮುತ್ತಾ। ತಂ ಕಾರಣಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಪಾಕಟಂ ಜಾತಂ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ "ಆವುಸೋ, ಏಕಂ ಇತ್ಥಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಯೋ ಜನಾ ದುಕ್ಖತೋ ಮುತ್ತಾ"ತಿ ತಸ್ಸಾ ಗುಣಕಥಾಯ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಸಾ ಇತ್ಥೀ ಇದಾನೇವ ತೇ ತಯೋ ಜನೇ ದುಕ್ಖಾ ಮೋಚೇತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಮೋಚೇಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ತಯೋ ಜನಾ ಅಟವಿಮುಖೇ ಕಸನ್ತೀತಿ ಸಬ್ಬಂ ಪುರಿಮಸದಿಸಮೇವ। ತದಾ ಪನ ರಞ್ಞಾ "ತೀಸು ಜನೇಸು ಕಂ ಇಚ್ಛಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಾ ಆಹ - "ತಯೋಪಿ ದಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಥ, ದೇವಾ"ತಿ? "ಆಮ, ನ ಸಕ್ಕೋಮೀ"ತಿ। "ಸಚೇ ತಯೋ ದಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಥ, ಭಾತರಂ ಮೇ ದೇಥಾ"ತಿ। "ಪುತ್ತಂ ವಾ ಸಾಮಿಕಂ ವಾ ಗಣ್ಹ, ಕಿಂ ತೇ ಭಾತರಾ"ತಿ ಚ ವುತ್ತಾ "ಏತೇ ನಾಮ ದೇವ ಸುಲಭಾ, ಭಾತಾ ಪನ ದುಲ್ಲಭೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೭. "ಉಚ್ಛಙ್ಗೇ ದೇವ ಮೇ ಪುತ್ತೋ, ಪಥೇ ಧಾವನ್ತಿಯಾ ಪತಿ।
ತಞ್ಚ ದೇಸಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ಯತೋ ಸೋದರಿಯಮಾನಯೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉಚ್ಛಙ್ಗೇ, ದೇವ, ಮೇ ಪುತ್ತೋ**ತಿ ದೇವ, ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತೋ ಉಚ್ಛಙ್ಗೇಯೇವ। ಯಥಾ ಹಿ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಉಚ್ಛಙ್ಗೇ ಕತ್ವಾ ಡಾಕಂ ಉಚ್ಚಿನಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪಕ್ಖಿಪನ್ತಿಯಾ ಉಚ್ಛಙ್ಗೇ ಡಾಕಂ ನಾಮ ಸುಲಭಂ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಇತ್ಥಿಯಾ ಪುತ್ತೋಪಿ ಸುಲಭೋ ಉಚ್ಛಙ್ಗೇ ಡಾಕಸದಿಸೋವ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಉಚ್ಛಙ್ಗೇ, ದೇವ, ಮೇ ಪುತ್ತೋ"ತಿ। **ಪಥೇ ಧಾವನ್ತಿಯಾ ಪತೀ**ತಿ ಮಗ್ಗಂ ಆರುಯ್ಹ ಏಕಿಕಾಯ ಗಚ್ಛಮಾನಾಯಪಿ ಹಿ ಇತ್ಥಿಯಾ ಪತಿ ನಾಮ ಸುಲಭೋ, ದಿಟ್ಠದಿಟ್ಠೋಯೇವ ಹೋತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಪಥೇ ಧಾವನ್ತಿಯಾ ಪತೀ"ತಿ। **ತಞ್ಚ ದೇಸಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ಯತೋ ಸೋದರಿಯಮಾನಯೇ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಪನ ಮೇ ಮಾತಾಪಿತರೋ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ಇದಾನಿ ತಂ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಸಙ್ಖಾತಂ ಅಞ್ಞಂ ದೇಸಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ। ಯತೋ ಅಹಂ ಸಮಾನೇ ಉದರೇ ಜಾತತ್ತಾ ಸಉದರಿಯಸಙ್ಖಾತಂ ಭಾತರಂ ಆನೇಯ್ಯಂ, ತಸ್ಮಾ ಭಾತರಂಯೇವ ಮೇ ದೇಥಾತಿ।

ರಾಜಾ "ಸಚ್ಚಂ ಏಸಾ ವದತೀ"ತಿ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ತಯೋಪಿ ಜನೇ ಬನ್ಧನಾಗಾರತೋ ಆನೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ, ಸಾ ತಯೋಪಿ ತೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಗತಾ।

ಸತ್ಥಾಪಿ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸಾ ಇಮೇ ತಯೋ ಜನೇ ದುಕ್ಖತೋ ಮೋಚೇಸಿಯೇವಾ"ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ಅತೀತೇ ಚತ್ತಾರೋವ ಏತರಹಿ ಚತ್ತಾರೋ, ರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಉಚ್ಛಙ್ಗಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೬೮] ೮. ಸಾಕೇತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯಸ್ಮಿಂ ಮನೋ ನಿವಿಸತೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಸಾಕೇತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಞ್ಜನವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಭಗವತೋ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತಸ್ಸ ಸಾಕೇತಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸನಕಾಲೇ ಏಕೋ ಸಾಕೇತನಗರವಾಸೀ ಮಹಲ್ಲಕಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ನಗರತೋ ಬಹಿ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರದ್ವಾರೇ ದಸಬಲಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಾದೇಸು ಪತಿತ್ವಾ ಗೋಪ್ಫಕೇಸು ಗಾಳ್ಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ತಾತ, ನನು

ನಾಮ ಪುತ್ತೇಹಿ ಜಿಣ್ಣಕಾಲೇ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತಬ್ಬಾ, ಕಸ್ಮಾ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅತ್ತಾನಂ ನ ದಸ್ಸೇಸಿ? ಮಯಾ ತಾವ ದಿಟ್ಠೋಸಿ, ಮಾತರಂ ಪನ ಪಸ್ಸಿತುಂ ಏಹೀ"ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀಪಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಪಾದೇಸು ಪತಿತ್ವಾ "ತಾತ, ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಕಹಂ ಗತೋಸಿ, ನನು ನಾಮ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ ಉಪಟ್ಠಾತಬ್ಬಾ"ತಿ ಪರಿದೇವಿ। ಪುತ್ತಧೀತರೋಪಿ "ಏಥ, ಭಾತರಂ ವನ್ದಥಾ"ತಿ ವನ್ದಾಪೇಸಿ। ಉಭೋ ತುಟ್ಠಮಾನಸಾ ಮಹಾದಾನಂ ಅದಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಜನಾನಂ **ಜರಾಸುತ್ತಂ** (ಸು॰ ನಿ॰ ೮೧೦ ಆದಯೋ) ಕಥೇಸಿ। ಸುತ್ತಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಭೋಪಿ ಅನಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಅಞ್ಜನವನಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ।

ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಆವುಸೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ 'ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪಿತಾ ಸುದ್ಧೋದನೋ, ಮಾತಾ ಮಹಾಮಾಯಾ'ತಿ ಜಾನಾತಿ, ಜಾನನ್ತೋವ ಸದ್ಧಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ತಥಾಗತಂ 'ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪುತ್ತೋ'ತಿ ವದತಿ, ಸತ್ಥಾಪಿ ಅಧಿವಾಸೇತಿ। ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ? ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಭೋಪಿ ತೇ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಮೇವ 'ಪುತ್ತೋ'ತಿ ವದನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅತೀತೇ ನಿರನ್ತರಂ ಪಞ್ಚ ಜಾತಿಸತಾನಿ ಮಯ್ಹಂ ಪಿತಾ ಅಹೋಸಿ, ಪಞ್ಚ ಜಾತಿಸತಾನಿ ಚೂಳಪಿತಾ, ಪಞ್ಚ ಜಾತಿಸತಾನಿ ಮಹಾಪಿತಾ। ಏಸಾಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ನಿರನ್ತರಮೇವ ಪಞ್ಚ ಜಾತಿಸತಾನಿ ಮಾತಾ ಅಹೋಸಿ, ಪಞ್ಚ ಜಾತಿಸತಾನಿ ಚೂಳಮಾತಾ, ಪಞ್ಚ ಜಾತಿಸತಾನಿ ಮಹಾಮಾತಾ। ಏವಾಹಂ ದಿಯಡ್ಢಜಾತಿಸಹಸ್ಸಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಸಂವಡ್ಢೋ, ದಿಯಡ್ಢಜಾತಿಸಹಸ್ಸಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಹತ್ಥೇ ಸಂವಡ್ಢೋತಿ ತೀಣಿ ಜಾತಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ಕಥೇತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೮. "ಯಸ್ಮಿಂ ಮನೋ ನಿವಿಸತಿ, ಚಿತ್ತಞ್ಚಾಪಿ ಪಸೀದತಿ।
ಅದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಕೇ ಪೋಸೇ, ಕಾಮಂ ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ವಿಸ್ಸಸೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಸ್ಮಿಂ ಮನೋ ನಿವಿಸತೀ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಪುಗ್ಗಲೇ ದಿಟ್ಠಮತ್ತೇಯೇವ ಚಿತ್ತಂ ಪತಿಟ್ಠಾತಿ। **ಚಿತ್ತಞ್ಚಾಪಿ ಪಸೀದತೀ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ದಿಟ್ಠಮತ್ತೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಸೀದತಿ, ಮುದುಕಂ ಹೋತಿ। **ಅದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಕೇ ಪೋಸೇ**ತಿ ಪಕತಿಯಾ ತಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಭಾವೇ ಅದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪುಗ್ಗಲೇ। **ಕಾಮಂ ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ವಿಸ್ಸಸೇ**ತಿ ಅನುಭೂತಪುಬ್ಬಸಿನೇಹೇನೇವ ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಪುಗ್ಗಲೇ ಏಕಂಸೇನ ವಿಸ್ಸಸೇ, ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಆಪಜ್ಜತಿಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏವಂ ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಚ ಏತೇ ಏವ ಅಹೇಸುಂ, ಪುತ್ತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸಾಕೇತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೬೯] ೯. ವಿಸವನ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಧಿರತ್ಥು ತಂ ವಿಸಂ ವನ್ತನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಥೇರಸ್ಸ ಕಿರ ಪಿಟ್ಠಖಜ್ಜಕಖಾದನಕಾಲೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಬಹುಂ ಪಿಟ್ಠಖಾದನೀಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಅಗಮಂಸು, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಗಹಿತಾವಸೇಸಂ ಬಹು ಅತಿರಿತ್ತಂ ಅಹೋಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ "ಭನ್ತೇ, ಅನ್ತೋಗಾಮಗತಾನಮ್ಪಿ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಥೇರಸ್ಸ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೋ ದಹರೋ ಅನ್ತೋಗಾಮೇ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಅನಾಗಚ್ಛನ್ತೇ "ಅತಿದಿವಾ ಹೋತೀ"ತಿ ಥೇರಸ್ಸ ಅದಂಸು। ಥೇರೇನ ತಸ್ಮಿಂ ಪರಿಭುತ್ತೇ ದಹರೋ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಥೇರೋ "ಮಯಂ, ಆವುಸೋ,

ತುಯ್ಹಂ ಠಪಿತಖಾದನೀಯಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಮ್ಹಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಮಧುರಂ ನಾಮ, ಭನ್ತೇ, ಕಸ್ಸ ಅಪ್ಪಿಯ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಮಹಾಥೇರಸ್ಸ ಸಂವೇಗೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸೋ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ "ಪಿಟ್ಠಖಾದನೀಯಂ ನ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಿರ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೇನ ಪಿಟ್ಠಖಾದನೀಯಂ ನಾಮ ನ ಖಾದಿತಪುಬ್ಬಂ। ತಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಖಾದನೀಯಂ ಅಖಾದನಭಾವೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಂ ಕಥಂ ಕಥೇನ್ತಾ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಅಥ ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಏಕವಾರಂ ಜಹಿತಕಂ ಜೀವಿತಂ ಪರಿಚ್ಚಜನ್ತೋಪಿ ಪುನ ನ ಗಣ್ಹಾತಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ವಿಸವೇಜ್ಜಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮೇನ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಅಥೇಕಂ ಜನಪದಮನುಸ್ಸಂ ಸಪ್ಪೋ ಡಂಸಿ, ತಸ್ಸ ಞಾತಕಾ ಪಮಾದಂ ಅಕತ್ವಾ ಖಿಪ್ಪಂ ವೇಜ್ಜಂ ಆನಯಿಂಸು । ವೇಜ್ಜೋ ಆಹ "ಕಿಂ ತಾವ ಓಸಧೇನ, ಪರಿಭಾವೇತ್ವಾ ವಿಸಂ ಹರಾಮಿ, ದಟ್ಠಸಪ್ಪಂ ಆವಾಹೇತ್ವಾ ದಟ್ಠಟ್ಠಾನತೋ ತೇನೇವ ವಿಸಂ ಆಕಡ್ಢಾಪೇಮೀ"ತಿ। "ಸಪ್ಪಂ ಆವಾಹೇತ್ವಾ ವಿಸಂ ಆಕಡ್ಢಾಪೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ ಸಪ್ಪಂ ಆವಾಹೇತ್ವಾ "ತಯಾ ಅಯಂ ದಟ್ಠೋ"ತಿ ಆಹ। "ಆಮ, ಮಯಾ"ತಿ । "ತಯಾ ದಟ್ಠಟ್ಠಾನತೋ ತ್ವಞ್ಞೇವ ಮುಖೇನ ವಿಸಂ ಆಕಡ್ಢಾಹೀ"ತಿ। "ಮಯಾ ಏಕವಾರಂ ಜಹಿತಕಂ ಪುನ ನ ಗಹಿತಪುಬ್ಬಂ, ನಾಹಂ ಮಯಾ ಜಹಿತವಿಸಂ ಆಕಡ್ಢಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ದಾರೂನಿ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಕತ್ವಾ ಆಹ "ಸಚೇ ಅತ್ತನೋ ವಿಸಂ ನಾಕಡ್ಢಸಿ, ಇಮಂ ಅಗ್ಗಿಂ ಪವಿಸಾ"ತಿ। ಸಪ್ಪೋ "ಅಪಿ ಅಗ್ಗಿಂ ಪವಿಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ನೇವತ್ತನಾ ಏಕವಾರಂ ಜಹಿತವಿಸಂ ಪಚ್ಚಾಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೯. "ಧಿರತ್ಥು ತಂ ವಿಸಂ ವನ್ತಂ, ಯಮಹಂ ಜೀವಿತಕಾರಣಾ।
ವನ್ತಂ ಪಚ್ಚಾಹರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮತಂ ಮೇ ಜೀವಿತಾ ವರ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಧಿರತ್ಥೂ**ತಿ ಗರಹತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ। **ತಂ ವಿಸ**ನ್ತಿ ಯಮಹಂ ಜೀವಿತಕಾರಣಾ ವನ್ತಂ ವಿಸಂ ಪಚ್ಚಾಹರಿಸ್ಸಾಮಿ, ತಂ ವನ್ತಂ ವಿಸಂ ಧಿರತ್ಥು। **ಮತಂ ಮೇ ಜೀವಿತಾ ವರ**ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ವಿಸಸ್ಸ ಅಪಚ್ಚಾಹರಣಕಾರಣಾ ಯಂ ಅಗ್ಗಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮರಣಂ, ತಂ ಮಮ ಜೀವಿತತೋ ವರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಪವಿಸಿತುಂ ಪಾಯಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ವೇಜ್ಜೋ ನಿವಾರೇತ್ವಾ ತಂ ಪುರಿಸಂ ಓಸಧೇಹಿ ಚ ಮನ್ತೇಹಿ ಚ ನಿಬ್ಬಿಸಂ ಅರೋಗಂ ಕತ್ವಾ ಸಪ್ಪಸ್ಸ ಸೀಲಾನಿ ದತ್ವಾ "ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಾ ಕಞ್ಚಿ ವಿಹೇಠೇಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾಪಿ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಏಕವಾರಂ ಜಹಿತಕಂ ಜೀವಿತಮ್ಪಿ ಪರಿಚ್ಚಜನ್ತೋ ಪುನ ಗಣ್ಹಾತೀ"ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ "ತದಾ ಸಪ್ಪೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ವೇಜ್ಜೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ವಿಸವನ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೭೦] ೧೦. ಕುದ್ದಾಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನ ತಂ ಜಿತಂ ಸಾಧು ಜಿತನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಚಿತ್ತಹತ್ಥಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಏಕೋ ಕುಲದಾರಕೋ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಕಸಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಥೇರಸ್ಸ ಪತ್ತತೋ ಸಿನಿದ್ಧಂ ಮಧುರಂ ಪಣೀತಭೋಜನಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಮಯಂ ರತ್ತಿನ್ದಿವಂ ಸಹತ್ಥೇನ ನಾನಾಕಮ್ಮಾನಿ ಕುರುಮಾನಾಪಿ ಏವರೂಪಂ ಮಧುರಾಹಾರಂ ನ ಲಭಾಮ, ಮಯಾಪಿ ಸಮಣೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ । ಸೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಮಾಸಡ್ಢಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಅಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಕಿಲೇಸವಸಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ವಿಬ್ಭಮಿತ್ವಾ ಪುನ ಭತ್ತೇನ ಕಿಲಮನ್ತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಭಿಧಮ್ಮಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿ।

ಇಮಿನಾವ ಉಪಾಯೇನ ಛ ವಾರೇ ವಿಬ್ಭಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ। ತತೋ ಸತ್ತಮೇ ಭಿಕ್ಖುಭಾವೇ ಸತ್ತಪ್ಪಕರಣಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಬಹೂ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಂ ವಾಚೇನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸಹಾಯಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ ಚಿತ್ತಹತ್ಥ, ಪುಬ್ಬೇ ವಿಯ ತೇ ಏತರಹಿ ಕಿಲೇಸಾ ನ ವಡ್ಢನ್ತೀ"ತಿ ಪರಿಹಾಸಂ ಕರಿಂಸು। "ಆವುಸೋ, ಅಭಬ್ಬೋ ದಾನಿ ಅಹಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಗಿಹಿಭಾವಾಯಾ"ತಿ।

ಏವಂ ತಸ್ಮಿಂ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೇ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಾ ಉದಪಾದಿ "ಆವುಸೋ, ಏವರೂಪಸ್ಸ ನಾಮ ಅರಹತ್ತಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯೇ ಸತಿ ಆಯಸ್ಮಾ ಚಿತ್ತಹತ್ಥಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಛಕ್ಖತ್ತುಂ ಉಪ್ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಅಹೋ ಮಹಾದೋಸೋ ಪುಥುಜ್ಜನಭಾವೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಥುಜ್ಜನಚಿತ್ತಂ ನಾಮ ಲಹುಕಂ ದುನ್ನಿಗ್ಗಹಂ, ಆರಮ್ಮಣವಸೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಲ್ಲೀಯತಿ, ಏಕವಾರಂ ಅಲ್ಲೀನಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ ಖಿಪ್ಪಂ ಮೋಚೇತುಂ, ಏವರೂಪಸ್ಸ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ದಮಥೋ ಸಾಧು। ದನ್ತಮೇವ ಹಿ ತಂ ಸುಖಂ ಆವಹತಿ।

"ದುನ್ನಿಗ್ಗಹಸ್ಸ ಲಹುನೋ, ಯತ್ಥಕಾಮನಿಪಾತಿನೋ।
ಚಿತ್ತಸ್ಸ ದಮಥೋ ಸಾಧು, ಚಿತ್ತಂ ದನ್ತಂ ಸುಖಾವಹಂ"॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೩೫)।

ತಸ್ಸ ಪನ ದುನ್ನಿಗ್ಗಹತಾಯ ಪುಬ್ಬೇ ಪಣ್ಡಿತಾ ಏಕಂ ಕುದ್ದಾಲಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಂ ಜಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಲೋಭವಸೇನ ಛಕ್ಖತ್ತುಂ ಉಪ್ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ಪಬ್ಬಜಿತಭಾವೇ ಝಾನಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತಂ ಲೋಭಂ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಣ್ಣಿಕಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪಾಪುಣಿ, "ಕುದ್ದಾಲಪಣ್ಡಿತೋ"ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಕುದ್ದಾಲಕೇನ ಭೂಮಿಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಡಾಕಞ್ಚೇವ ಅಲಾಬುಕುಮ್ಭಣ್ಡಏಳಾಲುಕಾದೀನಿ ಚ ವಪಿತ್ವಾ ತಾನಿ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತೋ ಕಪಣಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತಞ್ಹಿಸ್ಸ ಏಕಂ ಕುದ್ದಾಲಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಧನಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಕಿಂ ಮೇ ಘರಾವಾಸೇನ, ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಕುದ್ದಾಲಕಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ತಂ ಕುದ್ದಾಲಕಂ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ ಲೋಭಂ ಛಿನ್ದಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಕುಣ್ಠಕುದ್ದಾಲಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಪ್ಪಬ್ಬಜಿ। ಏವಂ ದುತಿಯಮ್ಪಿ, ತತಿಯಮ್ಪೀತಿ ಛ ವಾರೇ ತಂ ಕುದ್ದಾಲಕಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನೇ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಚೇವ ಉಪ್ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಚ।

ಸತ್ತಮೇ ಪನ ವಾರೇ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಹಂ ಇಮಂ ಕುಣ್ಠಕುದ್ದಾಲಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಉಪ್ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಇದಾನಿ ನಂ ಮಹಾನದಿಯಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನದೀತೀರಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಸಚಸ್ಸ ಪತಿತಟ್ಠಾನಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪುನಾಗನ್ತ್ವಾ ಉದ್ಧರಿತುಕಾಮತಾ ಭವೇಯ್ಯಾ"ತಿ ತಂ ಕುದ್ದಾಲಕಂ ದಣ್ಡೇ ಗಹೇತ್ವಾ ನಾಗಬಲೋ ಥಾಮಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸೀಸಸ್ಸ ಉಪರಿಭಾಗೇ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಆವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಅಕ್ಖೀನಿ ನಿಮ್ಮೀಲೇತ್ವಾ ನದೀಮಜ್ಝೇ ಖಿಪಿತ್ವಾ "ಜಿತಂ ಮೇ ಜಿತಂ ಮೇ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸೀಹನಾದಂ ನದಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ವೂಪಸಮೇತ್ವಾ ಆಗತೋ ನದಿಯಾ ಸೀಸಂ ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧೇನ ಗಚ್ಛಮಾನೋ ತಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ "ಅಯಂ ಪುರಿಸೋ 'ಜಿತಂ ಮೇ ಜಿತಂ ಮೇ'ತಿ ವದತಿ, ಕೋ ನು ಖೋ ಏತೇನ ಜಿತೋ, ಪಕ್ಕೋಸಥ ನ"ನ್ತಿ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಭೋ ಪುರಿಸ, ಅಹಂ ತಾವ ವಿಜಿತಸಙ್ಗಾಮೋ ಇದಾನಿ ಜಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಾಮಿ, ತಯಾ ಪನ ಕೋ ಜಿತೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಮಹಾರಾಜ, ತಯಾ ಸಙ್ಗಾಮಸತಮ್ಪಿ ಸಙ್ಗಾಮಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಸಙ್ಗಾಮಸತಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಜಿನನ್ತೇನ ದುಜ್ಜಿತಮೇವ ಕಿಲೇಸಾನಂ ಅಜಿತತ್ತಾ। ಅಹಂ ಪನ ಮಮ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಲೋಭಂ ನಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಕಿಲೇಸೇ ಜಿನಿ"ನ್ತಿ ಕಥೇನ್ತೋಯೇವ ಮಹಾನದಿಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಆಪೋಕಸಿಣಾರಮ್ಮಣಂ ಝಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಾನುಭಾವೋ ಆಕಾಸೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೭೦. "ನ ತಂ ಜಿತಂ ಸಾಧು ಜಿತಂ, ಯಂ ಜಿತಂ ಅವಜೀಯತಿ।

తం ఖో జితం సాధు జితం, యం జితం నావజీయతీ”తి॥

తత్థ **న తం జితం సాధు జితం, యం జితం అవజీయతీతి** యం పచ్చామిత్తే పరాజినిత్వా రట్ఠం జితం పటిలద్ధం పునపి తేహి పచ్చామిత్తేహి అవజీయతి, తం జితం సాధుజితం నామ న హోతి। కస్మా? పున అవజీయనతో। అపరో నయో - జితం వుచ్చతి జయో। యో పచ్చామిత్తేహి సద్ధిం యుజ్ఝిత్వా అధిగతో జయో పున తేసు జినన్తేసు , పరాజయో హోతి, సో న సాధు న సోభనో। కస్మా? యస్మా పున పరాజయోవ హోతి। **తం ఖో జితం సాధు జితం, యం జితం నావజీయతీతి** యం ఖో పన పచ్చామిత్తే నిమ్మథేత్వా జితం పున తేహి నావజీయతి, యో వా ఏకవారం లద్ధో జయో న పున పరాజయో హోతి, తం జితం సాధు జితం సోభనం, సో జయో సాధు సోభనో నామ హోతి। కస్మా? పున నావజీయనతో। తస్మా, త్వం మహారాజ, సతక్ఖత్తుమ్పి సహస్సక్ఖత్తుమ్పి సతసహస్సక్ఖత్తుమ్పి సఙ్గామసీసం జినిత్వాపి సఙ్గామయోధో నామ న హోసి। కింకారణా? అత్తనో కిలేసానం అజితత్తా। యో పన ఏకవారమ్పి అత్తనో అబ్భన్తరే కిలేసే జినాతి, అయం ఉత్తమో సఙ్గామసీసయోధోతి ఆకాసే నిసిన్నకోవ బుద్ధలీలాయ రఞ్ఞో ధమ్మం దేసేసి। ఉత్తమసఙ్గామయోధభావో పనేత్థ -

“యో సహస్సం సహస్సేన, సఙ్గామే మానుసే జినే।
ఏకఞ్చ జేయ్యమత్తానం, స వే సఙ్గామజుత్తమో”తి॥ (ధ॰ ప॰ ౧౦౩) -

ఇదం సుత్తం సాధకం।

రఞ్ఞో పన ధమ్మం సుణన్తస్సేవ తదఙ్గప్పహానవసేన కిలేసా పహీనా, పబ్బజ్జాయ చిత్తం నమి। రాజబలస్సపి తథేవ కిలేసా పహీయింసు। రాజా “ఇదాని తుమ్హే కహం గమిస్సథా”తి బోధిసత్తం పుచ్ఛి। “హిమవన్తం పవిసిత్వా ఇసిపబ్బజ్జం పబ్బజిస్సామి, మహారాజా”తి। “తేన హి అహమ్పి పబ్బజిస్సామీ”తి బోధిసత్తేనేవ సద్ధిం నిక్ఖమి, బలకాయో బ్రాహ్మణగహపతికా సబ్బా సేనియోతి సబ్బోపి తస్మిం ఠానే సన్నిపతితో మహాజనకాయో రఞ్ఞా సద్ధింయేవ నిక్ఖమి। బారాణసివాసినోపి “అమ్హాకం కిర రాజా కుద్దాలపణ్డితస్స ధమ్మదేసనం సుత్వా పబ్బజ్జాభిముఖో హుత్వా సద్ధిం బలకాయేన నిక్ఖన్తో, మయం ఇధ కిం కరిస్సామా”తి ద్వాదసయోజనికాయ బారాణసియా సకలనగరవాసినో నిక్ఖమింసు। ద్వాదసయోజనికా పరిసా అహోసి। తం ఆదాయ బోధిసత్తో హిమవన్తం పావిసి।

తస్మిం ఖణే సక్కస్స దేవరఞ్ఞో నిసిన్నాసనం ఉణ్హాకారం దస్సేసి। సో ఆవజ్జమానో “కుద్దాలపణ్డితో మహాభినిక్ఖమనం నిక్ఖన్తో”తి దిస్వా “మహాసమాగమో భవిస్సతి, వసనట్ఠానం లద్ధుం వట్టతీ”తి విస్సకమ్మం ఆమన్తేత్వా “తాత, కుద్దాలపణ్డితో మహాభినిక్ఖమనం నిక్ఖన్తో , వసనట్ఠానం లద్ధుం వట్టతి, త్వం హిమవన్తప్పదేసం గన్త్వా సమే భూమిభాగే దీఘతో తింసయోజనం విత్థారతో పన్నరసయోజనం అస్సమపదం మాపేహీ”తి ఆహ। సో “సాధు, దేవా”తి పటిస్సుణిత్వా గన్త్వా తథా అకాసి। అయమేత్థ సఙ్ఖేపో, విత్థారో పన హత్థిపాలజాతకే ఆవి భవిస్సతి। ఇదఞ్చ హి తఞ్చ ఏకపరిచ్ఛేదమేవ। విస్సకమ్మోపి అస్సమపదే పణ్ణసాలం మాపేత్వా దుస్సద్దే మిగే చ సకుణే చ అమనుస్సే చ పటిక్కమాపేత్వా తేన తేన దిసాభాగేన ఏకపదికమగ్గం మాపేత్వా అత్తనో వసనట్ఠానమేవ అగమాసి। కుద్దాలపణ్డితోపి తం పరిసం ఆదాయ హిమవన్తం పవిసిత్వా సక్కదత్తియం అస్సమపదం గన్త్వా విస్సకమ్మేన మాపితం పబ్బజితపరిక్ఖారం గహేత్వా పఠమం అత్తనా పబ్బజిత్వా పచ్ఛా పరిసం పబ్బాజేత్వా అస్సమపదం భాజేత్వా అదాసి। సత్త రాజానో సత్త రజ్జాని ఛడ్డయింసు। తింసయోజనం అస్సమపదం పూరి। కుద్దాలపణ్డితో సేసకసిణేసుపి

ಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮವಿಹಾರೇ ಭಾವೇತ್ವಾ ಪರಿಸಾಯ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ಸಬ್ಬೇ ಸಮಾಪತ್ತಿಲಾಭಿನೋ ಹುತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮವಿಹಾರೇ ಭಾವೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣಾ ಅಹೇಸುಂ। ಯೇ ಪನ ತೇಸಂ ಪಾರಿಚರಿಯಂ ಅಕಂಸು, ತೇ ದೇವಲೋಕಪರಾಯಣಾ ಅಹೇಸುಂ।

ಸತ್ಥಾ "ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚಿತ್ತಂ ನಾಮೇತಂ ಕಿಲೇಸವಸೇನ ಅಲ್ಲೀನಂ ದುಮ್ಮೋಚಯಂ ಹೋತಿ, ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಲೋಭಧಮ್ಮಾ ದುಪ್ಪಜಹಾ, ಏವರೂಪೇಪಿ ಪಣ್ಡಿತೇ ಅಞ್ಞಾಣೇ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಕೇಚಿ ಸೋತಾಪನ್ನಾ ಅಹೇಸುಂ, ಕೇಚಿ ಸಕದಾಗಾಮಿನೋ, ಕೇಚಿ ಅನಾಗಾಮಿನೋ, ಕೇಚಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಸತ್ಥಾಪಿ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಪರಿಸಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ, ಕುದ್ದಾಲಪಣ್ಡಿತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕುದ್ದಾಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ಇತ್ಥಿವಗ್ಗೋ ಸತ್ತಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಅಸಾತಮನ್ತಣ್ಡಭೂತಂ , ತಕ್ಕಪಣ್ಡಿ ದುರಾಜಾನಂ।
ಅನಭಿರತಿ ಮುದುಲಕ್ಖಣಂ, ಉಚ್ಛಙ್ಗಮ್ಪಿ ಚ ಸಾಕೇತಂ।
ವಿಸವನ್ತಂ ಕುದ್ದಾಲಕನ್ತಿ॥

೮. ವರುಣವಗ್ಗೋ

[೭೧] ೧. ವರುಣಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯೋ ಪುಬ್ಬೇ ಕರಣೀಯಾನೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಪುತ್ತತಿಸ್ಸತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಿರ ದಿವಸೇ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸಿನೋ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸಹಾಯಕಾ ತಿಂಸಮತ್ತಾ ಕುಲಪುತ್ತಾ ಗನ್ಧಪುಪ್ಫವತ್ಥಾದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ "ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುಣಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಮಹಾಜನಪರಿವುತಾ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಾಗಮಾಳಕಸಾಲಮಾಳಕಾದೀಸು ಥೋಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಸತ್ಥರಿ ಸುರಭಿಗನ್ಧವಾಸಿತಾಯ ಗನ್ಧಕುಟಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಸಭಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತಬುದ್ಧಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೇ ಸಪರಿವಾರಾ ಧಮ್ಮಸಭಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಗನ್ಧಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಚಕ್ಕಙ್ಕಿತತಲೇಸು ಫುಲ್ಲಪದುಮಸಸ್ಸಿರಿಕೇಸು ಪಾದೇಸು ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಿಂಸು।

ಅಥ ನೇಸಂ ಏತದಹೋಸಿ "ಯಥಾ ಯಥಾ ಖೋ ಮಯಂ ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸಿತಂ ಆಜಾನಾಮ, ಪಬ್ಬಜೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ। ತೇ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಸಭಾತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಕಾಲೇ ತಥಾಗತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿಂಸು, ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಅದಾಸಿ। ತೇ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯೇ ಆರಾಧೇತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ವಸ್ಸಾನಿ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ವಸಿತ್ವಾ ದ್ವೇ ಮಾತಿಕಾ ಪಗುಣಂ ಕತ್ವಾ ಕಪ್ಪಿಯಾಕಪ್ಪಿಯಂ ಞತ್ವಾ ತಿಸ್ಸೋ ಅನುಮೋದನಾ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಚೀವರಾನಿ ಸಿಬ್ಬೇತ್ವಾ ರಜಿತ್ವಾ "ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯೇ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಭವೇಸು ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಾ ಜಾತಿಜರಾಬ್ಯಾಧಿಮರಣಭಯಭೀತಾ, ತೇಸಂ ನೋ ಸಂಸಾರಪರಿಮೋಚನತ್ಥಾಯ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಕಥೇಥಾ"ತಿ ಯಾಚಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಅಟ್ಠತಿಂಸಾಯ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನೇಸು ಸಪ್ಪಾಯಂ ವಿಚಿನಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಕಥೇಸಿ। ತೇ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿವೇಣಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯೇ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ "ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು।

ಅಥ ನೇಸಂ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು ನಾಮೇನ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಪುತ್ತತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ನಾಮ ಕುಸೀತೋ ಹೀನವೀರಿಯೋ ರಸಗಿದ್ಧೋ। ಸೋ ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಹಂ ನೇವ ಅರಞ್ಞೇ ವಸಿತುಂ, ನ ಪಧಾನಂ ಪದಹಿತುಂ, ನ ಭಿಕ್ಖಾಚರಿಯಾಯ ಯಾಪೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಕೋ ಮೇ ಗಮನೇನ ಅತ್ಥೋ, ನಿವತ್ತಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸೋ ವೀರಿಯಂ ಓಸ್ಸಜಿತ್ವಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅನುಗನ್ತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿ। ತೇಪಿ ಖೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಕೋಸಲೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನಾ ಅಞ್ಞತರಂ ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅರಞ್ಞಾಯತನೇ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಅನ್ತೋತೇಮಾಸಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಘಟೇನ್ತಾ ವಾಯಮನ್ತಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಗಬ್ಭಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಪಥವಿಂ ಉನ್ನಾದಯಮಾನಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ವುತ್ಥವಸ್ಸಾ ಪವಾರೇತ್ವಾ "ಪಟಿಲದ್ಧಗುಣಂ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಜೇತವನಂ ಪತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯೇ ದಿಸ್ವಾ ತಥಾಗತಂ ದಟ್ಠುಕಾಮಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮಧುರಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಅಕಾಸಿ। ತೇ ಕತಪಟಿಸನ್ಥಾರಾ ಅತ್ತನಾ ಪಟಿಲದ್ಧಗುಣಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ, ಸತ್ಥಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಸಂಸಿ। ಕುಟುಮ್ಬಿಕಪುತ್ತತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಸತ್ಥಾರಂ ತೇಸಂ ಗುಣಕಥಂ ಕಥೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕಾತುಕಾಮೋ ಜಾತೋ। ತೇಪಿ ಖೋ ಭಿಕ್ಖೂ "ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ತಮೇವ ಅರಞ್ಞವಾಸಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಆಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಅನುಜಾನಿ। ತೇ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪರಿವೇಣಂ ಅಗಮಂಸು।

ಅಥ ಸೋ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಪುತ್ತತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ರತ್ತಿಭಾಗಸಮನನ್ತರೇ ಅಚ್ಚಾರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಅತಿವೇಗೇನ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮಸಮನನ್ತರೇ ಆಲಮ್ಬನಫಲಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಠಿತಕೋವ ನಿದ್ದಾಯನ್ತೋ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪತಿ, ಊರುಟ್ಠಿಕಂ ಭಿಜ್ಜಿ, ವೇದನಾ ಮಹನ್ತಾ ಜಾತಾ। ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ತಂ ಪಟಿಜಗ್ಗನ್ತಾನಂ ಗಮನಂ ನ ಸಮ್ಪಜ್ಜಿ। ಅಥ ನೇ ಉಪಟ್ಠಾನವೇಲಾಯಂ ಆಗತೇ ಸತ್ಥಾ ಪುಚ್ಛಿ "ನನು ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, 'ಸ್ವೇ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಹಿಯ್ಯೋ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ಥಾ"ತಿ? "ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಅಪಿಚ ಖೋ ಪನ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಹಾಯಕೋ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಪುತ್ತತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಅಕಾಲೇ ಅತಿವೇಗೇನ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ನಿದ್ದಾಭಿಭೂತೋ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪತಿತೋ, ಊರುಟ್ಠಿಸ್ಸ ಭಿನ್ನಂ, ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗಮನಂ ನ ಸಮ್ಪಜ್ಜೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವೇಸ ಅತ್ತನೋ ಹೀನವೀರಿಯಭಾವೇನ ಅಕಾಲೇ ಅತಿವೇಗೇನ ವೀರಿಯಂ ಕರೋನ್ತೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಗಮನನ್ತರಾಯಂ ಕರೋತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಗಮನನ್ತರಾಯಂ ಅಕಾಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಗನ್ಧಾರರಟ್ಠೇ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖೋ ಆಚರಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಮಾಣವಕಸತಾನಿ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ತೇ ಮಾಣವಾ ಏಕದಿವಸಂ ದಾರುಂ ಆಹರಣತ್ಥಾಯ ಅರಞ್ಞಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದಾರೂನಿ ಉದ್ಧರಿಂಸು। ತೇಸಂ ಅನ್ತರೇ ಏಕೋ ಕುಸೀತಮಾಣವೋ ಮಹನ್ತಂ ವರುಣರುಕ್ಖಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸುಕ್ಖರುಕ್ಖೋ ಏಸೋ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ "ಮುಹುತ್ತಂ ತಾವ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ರುಕ್ಖಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ದಾರೂನಿ ಪಾತೇತ್ವಾ ಆದಾಯ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉತ್ತರಿಸಾಟಕಂ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಕಾಕಚ್ಛಮಾನೋ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕಮಿ। ಇತರೇ ಮಾಣವಕಾ ದಾರುಕಲಾಪೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ತಂ ಪಾದೇನ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಪಬೋಧೇತ್ವಾ ಅಗಮಂಸು। ಕುಸೀತಮಾಣವೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಅಕ್ಖೀನಿ ಪುಞ್ಛಿತ್ವಾ ಪುಞ್ಛಿತ್ವಾ ಅವಿಗತನಿದ್ದೋವ ವರುಣರುಕ್ಖಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಸಾಖಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅಭಿಮುಖಂ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಭಞ್ಜನ್ತೋ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಿತಕೋಟಿಯಾ ಅತ್ತನೋ ಅಕ್ಖಿಂ ಭಿನ್ದಾಪೇತ್ವಾ ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನ ತಂ ಪಿಧಾಯ ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನ ಅಲ್ಲದಾರೂನಿ ಭಞ್ಜಿತ್ವಾ ರುಕ್ಖತೋ ಓರುಯ್ಹ ದಾರುಕಲಾಪಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇಹಿ ಪಾತಿತಾನಂ ದಾರೂನಂ ಉಪರಿ ಪಾತೇಸಿ।

ತಂ ದಿವಸಞ್ಚ ಜನಪದಗಾಮಕೇ ಏಕಂ ಕುಲಂ "ಸ್ವೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಾಚನಕಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಚರಿಯಂ ನಿಮನ್ತೇಸಿ। ಆಚರಿಯೋ ಮಾಣವಕೇ ಆಹ "ತಾತಾ, ಸ್ವೇ ಏಕಂ ಗಾಮಕಂ ಗನ್ತಬ್ಬಂ, ತುಮ್ಹೇ ಪನ ನಿರಾಹಾರಾ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಥ ಗನ್ತುಂ, ಪಾತೋವ ಯಾಗುಂ ಪಚಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಲದ್ಧಕೋಟ್ಠಾಸಞ್ಚ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪತ್ತಕೋಟ್ಠಾಸಞ್ಚ ಸಬ್ಬಮಾದಾಯ ಆಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ। ತೇ ಪಾತೋವ ಯಾಗುಪಚನತ್ಥಾಯ ದಾಸಿಂ ಉಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ "ಖಿಪ್ಪಂ ನೋ ಯಾಗುಂ ಪಚಾಹೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸಾ ದಾರೂನಿ ಗಣ್ಹನ್ತೀ ಉಪರಿ ಠಿತಾನಿ ಅಲ್ಲವರುಣದಾರೂನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಮುಖವಾತಂ ದದಮಾನಾಪಿ ಅಗ್ಗಿಂ ಉಜ್ಜಾಲೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ಸೂರಿಯಂ ಉಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಮಾಣವಕಾ "ಅತಿದಿವಾ ಜಾತೋ, ಇದಾನಿ ನ ಸಕ್ಕಾ ಗನ್ತು"ನ್ತಿ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಿಂಸು।

ಆಚರಿಯೋ “ಕಿಂ, ತಾತಾ, ನ ಗತತ್ಥಾ”ತಿ? “ಆಮ, ಆಚರಿಯ ನ ಗತಮ್ಹಾ”ತಿ। “ಕಿಂಕಾರಣಾ”ತಿ? “ಅಸುಕೋ ನಾಮ ಕುಸೀತಮಾಣವೋ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ದಾರೂನಮತ್ಥಾಯ ಅರಞ್ಞಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವರುಣರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿದ್ದಾಯಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ವೇಗೇನ ರುಕ್ಖಂ ಆರುಯ್ಹ ಅಕ್ಖಿಂ ಭಿನ್ದಾಪೇತ್ವಾ ಅಲ್ಲವರುಣದಾರೂನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಆನೀತದಾರೂನಂ ಉಪರಿ ಪಕ್ಖಿಪಿ। ಯಾಗುಪಾಚಿಕಾ ತಾನಿ ಸುಕ್ಖದಾರುಸಞ್ಞಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ಯಾವ ಸೂರಿಯುಗ್ಗಮನಾ ಉಜ್ಜಾಲೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಇಮಿನಾ ನೋ ಕಾರಣೇನ ಗಮನನ್ತರಾಯೋ ಜಾತೋ”ತಿ। ಆಚರಿಯೋ ಮಾಣವೇನ ಕತಕಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ “ಅನ್ಧಬಾಲಾನಂ ಕಮ್ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಏವರೂಪಾ ಪರಿಹಾನಿ ಹೋತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ -

೭೧. “ಯೋ ಪುಬ್ಬೇ ಕರಣೀಯಾನಿ, ಪಚ್ಛಾ ಸೋ ಕಾತುಮಿಚ್ಛತಿ।
ವರುಣಕಟ್ಠಭಞ್ಜೋವ, ಸ ಪಚ್ಛಾ ಮನುತಪ್ಪತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸ ಪಚ್ಛಾ ಮನುತಪ್ಪತೀ**ತಿ ಯೋ ಕೋಚಿ ಪುಗ್ಗಲೋ “ಇದಂ ಪುಬ್ಬೇ ಕತ್ತಬ್ಬಂ, ಇದಂ ಪಚ್ಛಾ”ತಿ ಅವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಪುಬ್ಬೇ ಕರಣೀಯಾನಿ ಪಠಮಮೇವ ಕತ್ತಬ್ಬಕಮ್ಮಾನಿ ಪಚ್ಛಾ ಕರೋತಿ, ಅಯಂ ವರುಣಕಟ್ಠಭಞ್ಜೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಮಾಣವಕೋ ವಿಯ ಸೋ ಬಾಲಪುಗ್ಗಲೋ ಪಚ್ಛಾ ಅನುತಪ್ಪತಿ ಸೋಚತಿ ಪರಿದೇವತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಂ ಇಮಂ ಕಾರಣಂ ಕಥೇತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಪರಿಯೋಸಾನೇ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವೇಸ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅನ್ತರಾಯಂ ಕರೋತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಕಾಸಿಯೇವಾ”ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ “ತದಾ ಅಕ್ಖಿಭೇದಂ ಪತ್ತೋ ಮಾಣವೋ ಊರುಭೇದಂ ಪತ್ತಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಸೇಸಮಾಣವಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ, ಆಚರಿಯಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ವರುಣಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೭೨] ೨. ಸೀಲವನಾಗರಾಜಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಕತಞ್ಞುಸ್ಸ ಪೋಸಸ್ಸಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಧಮ್ಮಸಭಾಯಞ್ಹಿ ಭಿಕ್ಖೂ “ಆವುಸೋ, ದೇವದತ್ತೋ ಅಕತಞ್ಞೂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಗುಣೇ ನ ಜಾನಾತೀ”ತಿ ಕಥೇನ್ತಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ದೇವದತ್ತೋ ಅಕತಞ್ಞೂ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಕತಞ್ಞೂಯೇವ, ನ ಕದಾಚಿ ಮಯ್ಹಂ ಗುಣಂ ಜಾನಾತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತಪ್ಪದೇಸೇ ಹತ್ಥಿಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸೋ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಸಬ್ಬಸೇತೋ ಅಹೋಸಿ ರಜತಪುಞ್ಜಸನ್ನಿಭೋ, ಅಕ್ಖೀನಿ ಪನಸ್ಸ ಮಣಿಗುಳಸದಿಸಾನಿ, ಪಞ್ಞಾಯಮಾನಾನಿ ಪಞ್ಚ ಪಸಾದಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ಮುಖಂ ರತ್ತಕಮ್ಬಲಸದಿಸಂ, ಸೋಣ್ಡಾ ರತ್ತಸುವಣ್ಣಬಿನ್ದುಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ರಜತದಾಮಂ ವಿಯ, ಚತ್ತಾರೋ ಪಾದಾ ಕತಲಾಖಾರಸಪರಿಕಮ್ಮಾ ವಿಯ। ಏವಮಸ್ಸ ದಸಹಿ ಪಾರಮೀಹಿ ಅಲಙ್ಕತೋ ರೂಪಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತೋ ಅತ್ತಭಾವೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನಂ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತಂ ಸಕಲಹಿಮವನ್ತೇ ವಾರಣಾ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಾ ವಿಚರಿಂಸು। ಏವಂ ಸೋ ಅಸೀತಿಸಹಸ್ಸವಾರಣಪರಿವಾರೋ ಹಿಮವನ್ತಪ್ಪದೇಸೇ ವಸಮಾನೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಗಣೇ ದೋಸಂ ದಿಸ್ವಾ ಗಣಮ್ಹಾ ಕಾಯವಿವೇಕಾಯ ಏಕಕೋವ ಅರಞ್ಞೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಸೀಲವನ್ತತಾಯ ಚ ಪನಸ್ಸ “ಸೀಲವನಾಗರಾಜಾ” ತ್ವೇವ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥೇಕೋ ಬಾರಾಣಸಿವಾಸಿಕೋ ವನಚರಕೋ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಆಜೀವಭಣ್ಡಕಂ ಗವೇಸಮಾನೋ ದಿಸಾ ವವತ್ಥಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಮಗ್ಗಮೂಳ್ಹೋ ಹುತ್ವಾ ಮರಣಭಯಭೀತೋ ಬಾಹಾ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಪರಿದೇವಮಾನೋ ವಿಚರತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ತಂ ಬಲವಪರಿದೇವಿತಂ ಸುತ್ವಾ "ಇಮಂ ಪುರಿಸಂ ದುಕ್ಖಾ ಮೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಕಾರುಞ್ಞೇನ ಚೋದಿತೋ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾವ ಭೀತೋ ಪಲಾಯಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಪಲಾಯನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ಪುರಿಸೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಠಿತಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ । ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪುನ ಅಗಮಾಸಿ, ಸೋ ಪುನ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಠಿತಕಾಲೇ ಠತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯಂ ವಾರಣೋ ಮಮ ಪಲಾಯನಕಾಲೇ ತಿಟ್ಠತಿ, ಠಿತಕಾಲೇ ಆಗಚ್ಛತಿ, ನಾಯಂ ಮಯ್ಹಂ ಅನತ್ಥಕಾಮೋ, ಇಮಮ್ಹಾ ಪನ ಮಂ ದುಕ್ಖಾ ಮಾಚೇತುಕಾಮೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸೂರೋ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಕಸ್ಮಾ ಭೋ ತ್ವಂ ಪುರಿಸ, ಪರಿದೇವಮಾನೋ ವಿಚರಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಸಾಮಿ, ದಿಸಾ ವವತ್ಥಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಮಗ್ಗಮೂಳ್ಹೋ ಹುತ್ವಾ ಮರಣಭಯೇನಾ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ನೇತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹಂ ಫಲಾಫಲೇಹಿ ಸನ್ತಪ್ಪೇತ್ವಾ "ಭೋ, ಪುರಿಸ, ಮಾ ಭಾಯಿ, ಅಹಂ ತಂ ಮನುಸ್ಸಪಥಂ ನೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪಿಟ್ಠೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಪಥಂ ಪಾಯಾಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭೀ ಪುರಿಸೋ "ಸಚೇ ಕೋಚಿ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸತಿ, ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠೇ ನಿಸಿನ್ನೋಯೇವ ರುಕ್ಖನಿಮಿತ್ತಂ ಪಬ್ಬತನಿಮಿತ್ತಂ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋವ ಗಚ್ಛತಿ। ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅರಞ್ಞಾ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಗಾಮಿಮಹಾಮಗ್ಗೇ ಠಪೇತ್ವಾ "ಭೋ ಪುರಿಸ, ಇಮಿನಾ ಮಗ್ಗೇನ ಗಚ್ಛ, ಮಯ್ಹಂ ಪನ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಪುಚ್ಛಿತೋಪಿ ಅಪುಚ್ಛಿತೋಪಿ ಮಾ ಕಸ್ಸಚಿ ಆಚಿಕ್ಖೀ"ತಿ ತಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂಯೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ಸೋ ಪುರಿಸೋ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅನುವಿಚರನ್ತೋ ದನ್ತಕಾರವೀಥಿಂ ಪತ್ವಾ ದನ್ತಕಾರೇ ದನ್ತವಿಕತಿಯೋ ಕುರುಮಾನೇ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ಪನ ಭೋ, ಜೀವದನ್ತಮ್ಪಿ ಲಭಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ? "ಭೋ, ಕಿಂ ವದೇಸಿ, ಜೀವದನ್ತೋ ನಾಮ ಮತಹತ್ಥಿದನ್ತತೋ ಮಹಗ್ಘತರೋ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಅಹಂ ವೋ ಜೀವದನ್ತಂ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಾಥೇಯ್ಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಖರಕಕಚಂ ಆದಾಯ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಮತ್ಥಂ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಅಹಂ, ಸಾಮಿ, ದುಗ್ಗತೋ ಕಪಣೋ ಜೀವಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ತುಮ್ಹೇ ದನ್ತಖಣ್ಡಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಸಚೇ ದಸ್ಸಥ, ತಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ತೇನ ಮೂಲೇನ ಜೀವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಗತೋಮ್ಹೀ"ತಿ। "ಹೋತು ಭೋ, ದನ್ತಂ ತೇ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಸಚೇ ದನ್ತಕಪ್ಪನತ್ಥಾಯ ಕಕಚಂ ಅತ್ಥೀ"ತಿ। "ಕಕಚಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತೋಮ್ಹಿ ಸಾಮೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ದನ್ತೇ ಕಕಚೇನ ಕನ್ತಿತ್ವಾ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛಾ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಾದೇ ಸಮಿಞ್ಜಿತ್ವಾ ಗೋನಿಸಿನ್ನಕಂ ನಿಸೀದಿ। ಸೋ ದ್ವೇಪಿ ಅಗ್ಗದನ್ತೇ ಛಿನ್ದಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತೇ ದನ್ತೇ ಸೋಣ್ಡಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ "ಭೋ ಪುರಿಸ, ನಾಹಂ 'ಏತೇ ದನ್ತಾ ಮಯ್ಹಂ ಅಪ್ಪಿಯಾ ಅಮನಾಪಾ'ತಿ ದಮ್ಮಿ, ಇಮೇಹಿ ಪನ ಮೇ ದನ್ತೇಹಿ ಸತಗುಣೇನ ಸಹಸ್ಸಗುಣೇನ ಸತಸಹಸ್ಸಗುಣೇನ ಸಬ್ಬಧಮ್ಮಪಟಿವೇಧನಸಮತ್ಥಾ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣದನ್ತಾವ ಪಿಯತರಾ, ತಸ್ಸ ಮೇ ಇದಂ ದನ್ತದಾನಂ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಪಟಿವಿಜ್ಝನತ್ಥಾಯ ಹೋತೂ"ತಿ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಸ್ಸ ಆರಾಧನಂ ಕತ್ವಾ ದನ್ತಯುಗಲಂ ಅದಾಸಿ।

ಸೋ ತಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಮೂಲೇ ಖೀಣೇ ಪುನ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ದನ್ತೇ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಲದ್ಧಮೂಲಂ ಮಯ್ಹಂ ಇಣಸೋಧನಮತ್ತಮೇವ ಜಾತಂ, ಅವಸೇಸದನ್ತೇ ದೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಕಪ್ಪಾಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸದನ್ತೇ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ತೇಪಿ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಪುನ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಸಾಮಿ, ಜೀವಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಮೂಲದಾಠಾ ಮೇ ದೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ನಿಸೀದಿ। ಸೋ ಪಾಪಪುರಿಸೋ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ರಜತದಾಮಸದಿಸಂ ಸೋಣ್ಡಂ ಮದ್ದಮಾನೋ ಕೇಲಾಸಕೂಟಸದಿಸಂ ಕುಮ್ಭಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಉಭೋ ದನ್ತಕೋಟಿಯೋ ಪಣ್ಹಿಯಾ ಪಹರನ್ತೋ ಮಂಸಂ ವಿಯೂಹಿತ್ವಾ ಕುಮ್ಭಂ ಆರುಯ್ಹ ಖರಕಕಚೇನ ಮೂಲದಾಠಾ ಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ದಸ್ಸನೂಪಚಾರಂ ವಿಜಹನ್ತೇಯೇವ ಪನ ತಸ್ಮಿಂ ಪಾಪಪುರಿಸೇ ಚತುನಹುತಾಧಿಕದ್ವಿಯೋಜನಸತಸಹಸ್ಸಬಹಲಾ ಘನಪಥವೀ ಸಿನೇರುಯುಗನ್ಧರಾದಯೋ ಮಹಾಭಾರೇ

ದುಗ್ಗನ್ಧಜೇಗುಚ್ಛಾನಿ ಗೂಥಮುತ್ತಾದೀನಿ ಚ ಧಾರೇತುಂ ಸಮತ್ಥಾಪಿ ತಸ್ಸ ಅಗುಣರಾಸಿಂ ಧಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ವಿಯ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ವಿವರಂ ಅದಾಸಿ। ತಾವದೇವ ಅವೀಚಿಮಹಾನಿರಯತೋ ಅಗ್ಗಿಜಾಲಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತಂ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭಿಪುರಿಸಂ ಕುಲಸನ್ತಕೇನ ಕಮ್ಬಲೇನ ಪಾರುಪನ್ತೀ ವಿಯ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿ।

ಏವಂ ತಸ್ಸ ಪಾಪಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪಥವಿಂ ಪವಿಟ್ಠಕಾಲೇ ತಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ರುಕ್ಖದೇವತಾ "ಅಕತಞ್ಞೂ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭೀ ಪುಗ್ಗಲೋ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಜ್ಜಂ ದತ್ವಾಪಿ ತೋಸೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ"ತಿ ವನಂ ಉನ್ನಾದೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸಯಮಾನಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೭೨. "ಅಕತಞ್ಞುಸ್ಸ ಪೋಸಸ್ಸ, ನಿಚ್ಚಂ ವಿವರದಸ್ಸಿನೋ।
ಸಬ್ಬಂ ಚೇ ಪಥವಿಂ ದಜ್ಜಾ, ನೇವ ನಂ ಅಭಿರಾಧಯೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಕತಞ್ಞುಸ್ಸಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಕತಗುಣಂ ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸ। **ಪೋಸಸ್ಸಾ**ತಿ ಪುರಿಸಸ್ಸ। **ವಿವರದಸ್ಸಿನೋ**ತಿ ಛಿದ್ದಮೇವ ಓಕಾಸಮೇವ ಓಲೋಕೇನ್ತಸ್ಸ। **ಸಬ್ಬಂ ಚೇ ಪಥವಿಂ ದಜ್ಜಾ**ತಿ ಸಚೇಪಿ ತಾದಿಸಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಸಕಲಂ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಜ್ಜಂ, ಇಮಂ ವಾ ಪನ ಮಹಾಪಥವಿಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಪಥವೋಜಂ ದದೇಯ್ಯ। **ನೇವ ನಂ ಅಭಿರಾಧಯೇ**ತಿ ಏವಂ ಕರೋನ್ತೋಪಿ ಏವರೂಪಂ ಕತಗುಣವಿದ್ಧಂಸಕಂ ಕೋಚಿ ಪರಿತೋಸೇತುಂ ವಾ ಪಸಾದೇತುಂ ವಾ ನ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏವಂ ಸಾ ದೇವತಾ ವನಂ ಉನ್ನಾದೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವದತ್ತೋ ಇದಾನೇವ ಅಕತಞ್ಞೂ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಕತಞ್ಞೂಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ "ತದಾ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭೀ ಪುಗ್ಗಲೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಸೀಲವನಾಗರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸೀಲವನಾಗರಾಜಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೭೩] ೩. ಸಚ್ಚಂಕಿರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸಚ್ಚಂ ಕಿರೇವಮಾಹಂಸೂತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಆವುಸೋ, ದೇವದತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಗುಣಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ವಧಾಯಯೇವ ಪರಿಸಕ್ಕತೀ"ತಿ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಅಗುಣಂ ಕಥೇನ್ತೇ ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ದೇವದತ್ತೋ ಮಯ್ಹಂ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪರಿಸಕ್ಕಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ತಸ್ಸ ದುಟ್ಠಕುಮಾರೋ ನಾಮ ಪುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ ಕಕ್ಖಳೋ ಫರುಸೋ ಪಹಟಾಸೀವಿಸೂಪಮೋ, ಅನಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ವಾ ಅಪಹರಿತ್ವಾ ವಾ ಕೇನಚಿ ಸದ್ಧಿಂ ನ ಕಥೇತಿ। ಸೋ ಅನ್ತೋಜನಸ್ಸ ಚ ಬಹಿಜನಸ್ಸ ಚ ಅಕ್ಖಿಮ್ಹಿ ಪತಿತರಜಂ ವಿಯ, ಖಾದಿತುಂ ಆಗತಪಿಸಾಚೋ ವಿಯ ಚ ಅಮನಾಪೋ ಅಹೋಸಿ ಉಬ್ಬೇಜನೀಯೋ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ನದೀಕೀಳಂ ಕೀಳಿತುಕಾಮೋ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ನದೀತೀರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಮಹಾಮೇಘೋ ಉಟ್ಠಹಿ, ದಿಸಾ ಅನ್ಧಕಾರಾ ಜಾತಾ। ಸೋ ದಾಸಪೇಸ್ಸಜನಂ ಆಹ "ಏಥ ಭಣೇ, ಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನದೀಮಜ್ಝಂ ನೇತ್ವಾ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಆನೇಥಾ"ತಿ। ತೇ ತಂ ತತ್ಥ ನೇತ್ವಾ "ಕಿಂ ನೋ ರಾಜಾ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಂ ಪಾಪಪುರಿಸಂ ಏತ್ಥೇವ ಮಾರೇಮಾ"ತಿ ಮನ್ತಯಿತ್ವಾ "ಏತ್ಥ ಗಚ್ಛ ಕಾಳಕಣ್ಣೀ"ತಿ ಉದಕೇ ನಂ ಓಪಿಲಾಪೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚುತ್ತರಿತ್ವಾ ತೀರೇ ಅಟ್ಠಂಸು। "ಕಹಂ ಕುಮಾರೋ"ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ "ನ ಮಯಂ

ಕುಮಾರಂ ಪಸ್ಸಾಮ, ಮೇಘಂ ಉಟ್ಠಿತಂ ದಿಸ್ವಾ ಉದಕೇ ನಿಮುಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪುರತೋ ಆಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಅಮಚ್ಚಾ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಂಸು। ರಾಜಾ "ಕಹಂ ಮೇ ಪುತ್ತೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ನ ಜಾನಾಮ ದೇವ, ಮೇಘೇ ಉಟ್ಠಿತೇ "ಪುರತೋ ಆಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಆಗತಮ್ಹಾತಿ। ರಾಜಾ ದ್ವಾರಂ ವಿವರಾಪೇತ್ವಾ "ನದೀತೀರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಿಚಿನಥಾ"ತಿ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ವಿಚಿನಾಪೇಸಿ, ಕೋಚಿ ಕುಮಾರಂ ನಾದ್ದಸ।

ಸೋಪಿ ಖೋ ಮೇಘನ್ಧಕಾರೇ ದೇವೇ ವಸ್ಸನ್ತೇ ನದಿಯಾ ವುಯ್ಹಮಾನೋ ಏಕಂ ದಾರುಕ್ಖನ್ಧಂ ದಿಸ್ವಾ ತತ್ಥ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತೋ ಪರಿದೇವಮಾನೋ ಗಚ್ಛತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಕಾಲೇ ಬಾರಾಣಸಿವಾಸೀ ಏಕೋ ಸೇಟ್ಠಿ ನದೀತೀರೇ ಚತ್ತಾಲೀಸಕೋಟಿಧನಂ ನಿದಹಿತ್ವಾವ ಮರನ್ತೋ ಧನತಣ್ಹಾಯ ಧನಪಿಟ್ಠೇ ಸಪ್ಪೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಅಪರೋ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಪದೇಸೇ ತಿಂಸ ಕೋಟಿಯೋ ನಿದಹಿತ್ವಾ ಧನತಣ್ಹಾಯ ತತ್ಥೇವ ಉನ್ದೂರೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತೇಸಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಉದಕಂ ಪಾವಿಸಿ। ತೇ ಉದಕಸ್ಸ ಪವಿಟ್ಠಮಗ್ಗೇನೇವ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸೋತಂ ಛಿನ್ದನ್ತಾ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ರಾಜಕುಮಾರೇನ ಅಭಿನಿಸಿನ್ನಂ ದಾರುಕ್ಖನ್ಧಂ ಪತ್ವಾ ಏಕೋ ಏಕಂ ಕೋಟಿಂ, ಇತರೋ ಇತರಂ ಆರುಯ್ಹ ಖನ್ಧಪಿಟ್ಠೇಯೇವ ನಿಪಜ್ಜಿಂಸು। ತಸ್ಸಾಯೇವ ಖೋ ಪನ ನದಿಯಾ ತೀರೇ ಏಕೋ ಸಿಮ್ಬಲಿರುಕ್ಖೋ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥೇಕೋ ಸುವಪೋತಕೋ ವಸತಿ। ಸೋಪಿ ರುಕ್ಖೋ ಉದಕೇನ ಧೋತಮೂಲೋ ನದೀಪಿಟ್ಠೇ ಪತಿ, ಸುವಪೋತಕೋ ದೇವೇ ವಸ್ಸನ್ತೇ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಗನ್ತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ಖನ್ಧಸ್ಸ ಏಕಪಸ್ಸೇ ನಿಲೀಯಿ। ಏವಂ ತೇ ಚತ್ತಾರೋ ಜನಾ ಏಕತೋ ವುಯ್ಹಮಾನಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಖೋ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಉದಿಚ್ಚಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವುಡ್ಢಿಪ್ಪತ್ತೋ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ನದೀನಿವತ್ತನೇ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ವಸತಿ। ಸೋ ಅಡ್ಢರತ್ತಸಮಯೇ ಚಙ್ಕಮಮಾನೋ ತಸ್ಸ ರಾಜಕುಮಾರಸ್ಸ ಬಲವಪರಿದೇವನಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಮಾದಿಸೇ ನಾಮ ಮೇತ್ತಾನುದ್ದಯಸಮ್ಪನ್ನೇ ತಾಪಸೇ ಪಸ್ಸನ್ತೇ ಏತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಮರಣಂ ಅಯುತ್ತಂ, ಉದಕತೋ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಜೀವಿತದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ತಂ "ಮಾ ಭಾಯಿ, ಮಾ ಭಾಯೀ"ತಿ ಅಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಉದಕಸೋತಂ ಛಿನ್ದನ್ತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ದಾರುಕ್ಖನ್ಧಂ ಏಕಾಯ ಕೋಟಿಯಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಕಡ್ಢನ್ತೋ ನಾಗಬಲೋ ಥಾಮಸಮ್ಪನ್ನೋ ಏಕವೇಗೇನ ತೀರಂ ಪತ್ವಾ ಕುಮಾರಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತೀರೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ತೇಪಿ ಸಪ್ಪಾದಯೋ ದಿಸ್ವಾ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ನೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಜಾಲೇತ್ವಾ "ಇಮೇ ದುಬ್ಬಲತರಾ"ತಿ ಪಠಮಂ ಸಪ್ಪಾದೀನಂ ಸರೀರಂ ಸೇದೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ರಾಜಕುಮಾರಸ್ಸ ಸರೀರಂ ಸೇದೇತ್ವಾ ತಮ್ಪಿ ಅರೋಗಂ ಕತ್ವಾ ಆಹಾರಂ ದೇನ್ತೋಪಿ ಪಠಮಂ ಸಪ್ಪಾದೀನಂಯೇವ ದತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ತಸ್ಸ ಫಲಾಫಲಾನಿ ಉಪನಾಮೇಸಿ। ರಾಜಕುಮಾರೋ "ಅಯಂ ಕೂಟತಾಪಸೋ ಮಂ ರಾಜಕುಮಾರಂ ಅಗಣೇತ್ವಾ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾನಂ ಸಮ್ಮಾನಂ ಕರೋತೀ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತೇ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧಿ।

ತತೋ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ಸಬ್ಬೇಸುಪಿ ತೇಸು ಥಾಮಬಲಪ್ಪತ್ತೇಸು ನದಿಯಾ ಓಘೇ ಪಚ್ಛಿನ್ನೇ ಸಪ್ಪೋ ತಾಪಸಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಆಹ "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಮಯ್ಹಂ ಮಹಾಉಪಕಾರೋ ಕತೋ, ನ ಖೋ ಪನಾಹಂ ದಲಿದ್ದೋ, ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ಮೇ ಚತ್ತಾಲೀಸ ಹಿರಞ್ಞಕೋಟಿಯೋ ನಿದಹಿತ್ವಾ ಠಪಿತಾ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಧನೇನ ಕಿಚ್ಚೇ ಸತಿ ಸಬ್ಬಮ್ಪೇತಂ ಧನಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಾತುಂ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ತಂ ಠಾನಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ 'ದೀಘಾ'ತಿ ಪಕ್ಕೋಸೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಉನ್ದೂರೋಪಿ ತಥೇವ ತಾಪಸಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ 'ಉನ್ದೂರಾ'ತಿ ಪಕ್ಕೋಸೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸುವಪೋತಕೋ ಪನ ತಾಪಸಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಮಯ್ಹಂ ಧನಂ ನತ್ಥಿ, ರತ್ತಸಾಲೀಹಿ ಪನ ವೋ ಅತ್ಥೇ ಸತಿ ಅಸುಕಂ ನಾಮ ಮಯ್ಹಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ, ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ 'ಸುವಾ'ತಿ ಪಕ್ಕೋಸೇಯ್ಯಾಥ, ಅಹಂ ಞಾತಕಾನಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಅನೇಕಸಕಟಪೂರಮತ್ತಾ ರತ್ತಸಾಲಿಯೋ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ದಾತುಂ ಸಕ್ಕೋಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಇತರೋ ಪನ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭೀ "ಧಮ್ಮಸುಧಮ್ಮತಾಯ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾ ಗನ್ತುಂ ಅಯುತ್ತಂ, ಏವಂ ತಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತಂ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಮಯಿ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೇ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥ, ಅಹಂ ವೋ ಚತೂಹಿ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ವೀಮಂಸಿಸ್ಸಾಮಿ ತಾವ ನೇ"ತಿ ಪಠಮಂ ಸಪ್ಪಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅವಿದೂರೇ ಠತ್ವಾ "ದೀಘಾ"ತಿ ಪಕ್ಕೋಸಿ। ಸೋ ಏಕವಚನೇನೇವ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಚತ್ತಾಲೀಸ ಹಿರಞ್ಞಕೋಟಿಯೋ, ತಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಏವಮತ್ಥು, ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಕಿಚ್ಚೇ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಂ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಉನ್ದೂರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸದ್ದಮಕಾಸಿ। ಸೋಪಿ ತಥೇವ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಮ್ಪಿ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಸುವಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಸುವಾ"ತಿ ಪಕ್ಕೋಸಿ। ಸೋಪಿ ಏಕವಚನೇನೇವ ರುಕ್ಖಗ್ಗತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಯ್ಹಂ ಞಾತಕಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಪ್ಪದೇಸತೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಯಂಜಾತಸಾಲೀ ಆಹರಾಪೇಮೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಅತ್ಥೇ ಸತಿ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಮ್ಪಿ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ "ಇದಾನಿ ರಾಜಾನಂ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜುಯ್ಯಾನೇ ವಸಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಆಕಪ್ಪಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರವತ್ತೇನ ನಗರಂ ಪಾವಿಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸೋ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭೀ ರಾಜಾ ಅಲಙ್ಕತಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧವರಗತೋ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕರೋತಿ। ಸೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ದೂರತೋವ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಸೋ ಕೂಟತಾಪಸೋ ಮಮ ಸನ್ತಿಕೇ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ವಸಿತುಕಾಮೋ ಆಗತೋ, ಯಾವ ಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಅತ್ತನೋ ಮಯ್ಹಂ ಕತಗುಣಂ ನಪ್ಪಕಾಸೇತಿ, ತಾವದೇವಸ್ಸ ಸೀಸಂ ಛಿನ್ದಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪುರಿಸೇ ಓಲೋಕೇಸಿ। "ಕಿಂ ಕರೋಮ, ದೇವಾ"ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ "ಏಸ ಕೂಟತಾಪಸೋ ಮಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಯಾಚಿತುಕಾಮೋ ಆಗಚ್ಛತಿ ಮಞ್ಞೇ, ಏತಸ್ಸ ಕಾಳಕಣ್ಣಿತಾಪಸಸ್ಸ ಮಂ ಪಸ್ಸಿತುಂ ಅದತ್ವಾವ ಏತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಬಾಹಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಚತುಕ್ಕೇ ಚತುಕ್ಕೇ ಪಹರನ್ತಾ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಾಮೇತ್ವಾ ಆಘಾತನೇ ಸೀಸಮಸ್ಸ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸರೀರಂ ಸೂಲೇ ಉತ್ತಾಸೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿರಪರಾಧಂ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಚತುಕ್ಕೇ ಚತುಕ್ಕೇ ಪಹರನ್ತಾ ಆಘಾತನಂ ನೇತುಂ ಆರಭಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಹಟಪಹಟಟ್ಠಾನೇ "ಅಮ್ಮ, ತಾತಾ"ತಿ ಅಕನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಿಕಾರೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೩. "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರೇವಮಾಹಂಸು, ನರಾ ಏಕಚ್ಚಿಯಾ ಇಧ।
ಕಟ್ಠಂ ನಿಪ್ಲವಿತಂ ಸೇಯ್ಯೋ, ನ ತ್ವೇವೇಕಚ್ಚಿಯೋ ನರೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಚ್ಚಂ ಕಿರೇವಮಾಹಂಸೂ**ತಿ ಅವಿತಥಮೇವ ಕಿರ ಏವಂ ವದನ್ತಿ। **ನರಾ ಏಕಚ್ಚಿಯಾ ಇಧಾ**ತಿ ಇಧೇಕಚ್ಚೇ ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸಾ। **ಕಟ್ಠಂ ನಿಪ್ಲವಿತಂ ಸೇಯ್ಯೋ**ತಿ ನದಿಯಾ ವುಯ್ಹಮಾನಂ ಸುಕ್ಖದಾರುಂ ನಿಪ್ಲವಿತಂ ಉತ್ತಾರೇತ್ವಾ ಥಲೇ ಠಪಿತಂ ಸೇಯ್ಯೋ ಸುನ್ದರತರೋ। ಏವಞ್ಹಿ ವದಮಾನಾ ತೇ ಪುರಿಸಾ ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ವದನ್ತಿ। ಕಿಂಕಾರಣಾ? ತಞ್ಹಿ ಯಾಗುಭತ್ತಾದೀನಂ ಪಚನತ್ಥಾಯ, ಸೀತಾತುರಾನಂ ವಿಸಿಬ್ಬನತ್ಥಾಯ, ಅಞ್ಞೇಸಮ್ಪಿ ಚ ಪರಿಸ್ಸಯಾನಂ ಹರಣತ್ಥಾಯ ಉಪಕಾರಂ ಹೋತಿ। **ನ ತ್ವೇವೇಕಚ್ಚಿಯೋ ನರೋ**ತಿ ಏಕಚ್ಚೋ ಪನ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭೀ ಅಕತಞ್ಞೂ ಪಾಪಪುರಿಸೋ ಓಘೇನ ವುಯ್ಹಮಾನೋ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಉತ್ತಾರಿತೋ ನ ತ್ವೇವ ಸೇಯ್ಯೋ। ತಥಾ ಹಿ ಅಹಂ ಇಮಂ ಪಾಪಪುರಿಸಂ ಉತ್ತಾರೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಅತ್ತನೋ ದುಕ್ಖಂ ಆಹರಿನ್ತಿ। ಏವಂ ಪಹಟಪಹಟಟ್ಠಾನೇ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಯೇ ತತ್ಥ ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸಾ, ತೇ ಆಹಂಸು "ಕಿಂ ಪನ, ಭೋ ಪಬ್ಬಜಿತ, ತಯಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಞ್ಞೋ ಅತ್ಥಿ ಕೋಚಿ ಗುಣೋ ಕತೋ"ತಿ? ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ಏವಮಿಮಂ ಮಹೋಘತೋ ಉತ್ತಾರೇನ್ತೋ ಅಹಮೇವ ಅತ್ತನೋ ದುಕ್ಖಂ ಅಕಾಸಿಂ, 'ನ ವತ ಮೇ ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾನಂ ವಚನಂ ಕತ'ನ್ತಿ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ ಏವಂ ವದಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಖತ್ತಿಯಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಯೋ ನಗರವಾಸಿನೋ "ಸ್ವಾಯಂ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭೀ ರಾಜಾ ಏವಂ ಗುಣಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಜೀವಿತದಾಯಕಸ್ಸ ಗುಣಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಜಾನಾತಿ, ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕುತೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವುಡ್ಢಿ, ಗಣ್ಹಥ ನ"ನ್ತಿ ಕುಪಿತಾ ಸಮನ್ತತೋ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಉಸುಸತ್ತಿಪಾಸಾಣಮುಗ್ಗರಾದಿಪ್ಪಹಾರೇಹಿ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧಗತಮೇವ ನಂ ಘಾತೇತ್ವಾ ಪಾದೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಪರಿಖಾಪಿಟ್ಠೇ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸುಂ।

ಸೋ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೋ ಪುನ ಏಕದಿವಸಂ ಸಪ್ಪಾದಯೋ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿತುಕಾಮೋ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಸಪ್ಪಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ದೀಘಾ"ತಿ ಪಕ್ಕೋಸಿ। ಸಪ್ಪೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಇದಂ ತೇ ಸಾಮಿ ಧನಂ ಗಣ್ಹಾ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ

ಚತ್ತಾಲೀಸಹಿರಞ್ಞಕೋಟಿಧನಂ ಅಮಚ್ಚೇ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ ಉನ್ದೂರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಉನ್ದೂರಾ"ತಿ ಪಕ್ಕೋಸಿ। ಸೋಪಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ತಿಂಸಕೋಟಿಧನಂ ನಿಯ್ಯಾದೇಸಿ। ರಾಜಾ ತಮ್ಪಿ ಅಮಚ್ಚೇ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ ಸುವಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಸುವಾ"ತಿ ಪಕ್ಕೋಸಿ। ಸೋಪಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪಾದೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಕಿಂ, ಸಾಮಿ, ಸಾಲಿಂ ಆಹರಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ "ಸಾಲೀಹಿ ಅತ್ಥೇ ಸತಿ ಆಹರಿಸ್ಸಸಿ, ಏಹಿ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ಸತ್ತತಿಯಾ ಹಿರಞ್ಞಕೋಟೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ತೇ ತಯೋಪಿ ಜನೇ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ನಗರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಾಸಾದವರೇ ಮಹಾತಲಂ ಆರುಯ್ಹ ಧನಂ ಸಙ್ಗೋಪೇತ್ವಾ ಸಪ್ಪಸ್ಸ ವಸನತ್ಥಾಯ ಸುವಣ್ಣನಾಳಿಂ, ಉನ್ದೂರಸ್ಸ ಫಲಿಕಗುಹಂ, ಸುವಸ್ಸ ಸುವಣ್ಣಪಞ್ಜರಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಸಪ್ಪಸ್ಸ ಚ ಸುವಸ್ಸ ಚ ಭೋಜನತ್ಥಾಯ ದೇವಸಿಕಂ ಕಞ್ಚನತಟ್ಟಕೇ ಮಧುಲಾಜೇ, ಉನ್ದೂರಸ್ಸ ಗನ್ಧಸಾಲಿತಣ್ಡುಲೇ ದಾಪೇಸಿ, ದಾನಾದೀನಿ ಚ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತಿ। ಏವಂ ತೇ ಚತ್ತಾರೋಪಿ ಜನಾ ಯಾವಜೀವಂ ಸಮಗ್ಗಾ ಸಮ್ಮೋದಮಾನಾ ವಿಹರಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯೇ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಅಗಮಂಸು।

ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವದತ್ತೋ ಇದಾನೇವ ಮಯ್ಹಂ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪರಿಸಕ್ಕಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ದುಟ್ಠರಾಜಾ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಸಪ್ಪೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಉನ್ದೂರೋ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ, ಸುವೋ ಆನನ್ದೋ, ಪಚ್ಛಾ ರಜ್ಜಪ್ಪತ್ತೋ ಧಮ್ಮರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸಚ್ಚಂಕಿರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೭೪] ೪. ರುಕ್ಖಧಮ್ಮಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸಾಧೂ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಞಾತೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಉದಕಕಲಹೇ ಅತ್ತನೋ ಞಾತಕಾನಂ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತಂ ಞತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ರೋಹಿಣೀನದಿಯಾ ಉಪರಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ನೀಲರಂಸಿಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಞಾತಕೇ ಸಂವೇಜೇತ್ವಾ ಆಕಾಸಾ ಓರುಯ್ಹ ನದೀತೀರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ತಂ ಕಲಹಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪೋ, ವಿತ್ಥಾರೋ ಪನ ಕುಣಾಲಜಾತಕೇ (ಜಾ॰ ೨.೨೧.ಕುಣಾಲಜಾತಕ) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ತದಾ ಪನ ಸತ್ಥಾ ಞಾತಕೇ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜಾ , ತುಮ್ಹೇ ಞಾತಕಾ, ಞಾತಕೇಹಿ ನಾಮ ಸಮಗ್ಗೇಹಿ ಸಮ್ಮೋದಮಾನೇಹಿ ಭವಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಞಾತಕಾನಞ್ಹಿ ಸಾಮಗ್ಗಿಯಾ ಸತಿ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತಾ ಓಕಾಸಂ ನ ಲಭನ್ತಿ, ತಿಟ್ಠನ್ತು ತಾವ ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ, ಅಚೇತನಾನಂ ರುಕ್ಖಾನಮ್ಪಿ ಸಾಮಗ್ಗಿಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಅತೀತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಹಿಮವನ್ತಪ್ಪದೇಸೇ ಮಹಾವಾತೋ ಸಾಲವನಂ ಪಹರಿ, ತಸ್ಸ ಪನ ಸಾಲವನಸ್ಸ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ರುಕ್ಖಗಚ್ಛಗುಮ್ಬಲತಾಹಿ ಸಮ್ಬನ್ಧತ್ತಾ ಏಕರುಕ್ಖಮ್ಪಿ ಪಾತೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಮತ್ಥಕಮತ್ಥಕೇನೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ಏಕಂ ಪನ ಅಙ್ಗಣೇ ಠಿತಂ ಸಾಖಾವಿಟಪಸಮ್ಪನ್ನಮ್ಪಿ ಮಹಾರುಕ್ಖಂ ಅಞ್ಞೇಹಿ ರುಕ್ಖೇಹಿ ಅಸಮ್ಬನ್ಧತ್ತಾ ಉಮ್ಮೂಲೇತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಪಾತೇಸಿ, ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ತುಮ್ಹೇಹಿಪಿ ಸಮಗ್ಗೇಹಿ ಸಮ್ಮೋದಮಾನೇಹಿ ಭವಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಪಠಮಂ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ವೇಸ್ಸವಣೋ ಮಹಾರಾಜಾ ಚವಿ, ಸಕ್ಕೋ ಅಞ್ಞಂ ವೇಸ್ಸವಣಂ ಠಪೇಸಿ। ಏತಸ್ಮಿಂ ವೇಸ್ಸವಣೇ ಪರಿವತ್ತೇ ಪಚ್ಛಾ ನಿಬ್ಬತ್ತವೇಸ್ಸವಣೋ "ರುಕ್ಖಗಚ್ಛಗುಮ್ಬಲತಾನಂ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ರುಚ್ಚನಟ್ಠಾನೇ ವಿಮಾನಂ ಗಣ್ಹನ್ತೂ"ತಿ ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇಸಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತಪ್ಪದೇಸೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಾಲವನೇ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸೋ ಞಾತಕೇ ಆಹ "ತುಮ್ಹೇ ವಿಮಾನಾನಿ ಗಣ್ಹನ್ತಾ ಅಙ್ಗಣೇ ಠಿತರುಕ್ಖೇಸು ಮಾ ಗಣ್ಹಥ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ಸಾಲವನೇ ಮಯಾ ಗಹಿತವಿಮಾನಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಠಿತವಿಮಾನಾನಿ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ। ತತ್ಥ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವಚನಕರಾ ಪಣ್ಡಿತದೇವತಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವಿಮಾನಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಠಿತವಿಮಾನಾನಿ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ಅಪಣ್ಡಿತಾ ಪನ ದೇವತಾ "ಕಿಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅತ್ಥೋ ಅರಞ್ಞವಿಮಾನೇಹಿ, ಮಯಂ ಮನುಸ್ಸಪಥೇ ಗಾಮನಿಗಮರಾಜಧಾನಿದ್ವಾರೇಸು ವಿಮಾನಾನಿ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮ। ಗಾಮಾದಯೋ ಹಿ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಸಮಾನಾ ದೇವತಾ ಲಾಭಗ್ಗಯಸಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಾ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ಮನುಸ್ಸಪಥೇ ಅಙ್ಗಣಟ್ಠಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಮಹಾರುಕ್ಖೇಸು ವಿಮಾನಾನಿ ಗಣ್ಹಿಂಸು।

ಅಥೇಕಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಮಹತೀ ವಾತವುಟ್ಠಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ವಾತಸ್ಸ ಅತಿಬಲವತಾಯ ದಳ್ಹಮೂಲಾ ವನಜೇಟ್ಠಕರುಕ್ಖಾಪಿ ಸಂಭಗ್ಗಸಾಖಾವಿಟಪಾ ಸಮೂಲಾ ನಿಪತಿಂಸು। ತಂ ಪನ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಮ್ಬನ್ಧನೇನ ಠಿತಂ ಸಾಲವನಂ ಪತ್ವಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಪಹರನ್ತೋ ಏಕರುಕ್ಖಮ್ಪಿ ಪಾತೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಭಗ್ಗವಿಮಾನಾ ದೇವತಾ ನಿಪ್ಪಟಿಸರಣಾ ದಾರಕೇ ಹತ್ಥೇಸು ಗಹೇತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪವತ್ತಿಂ ಸಾಲವನದೇವತಾನಂ ಕಥಯಿಂಸು। ತಾ ತಾಸಂ ಏವಂ ಆಗತಭಾವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ವಚನಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಪ್ಪಚ್ಚಯಟ್ಠಾನಂ ಗತಾ ನಾಮ ಏವರೂಪಾವ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೪. "ಸಾಧೂ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಞಾತೀ, ಅಪಿ ರುಕ್ಖಾ ಅರಞ್ಞಜಾ।
ವಾತೋ ವಹತಿ ಏಕಟ್ಠಂ, ಬ್ರಹನ್ತಮ್ಪಿ ವನಪ್ಪತಿ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಞಾತೀ**ತಿ ಚತ್ತಾರೋ ಉಪಾದಾಯ ತತುತ್ತರಿ ಸತಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ನಾಮ, ಏವಂ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಸನ್ತಾ ಞಾತಕಾ। **ಸಾಧೂ**ತಿ ಸೋಭನಾ ಪಸತ್ಥಾ, ಪರೇಹಿ ಅಪ್ಪಧಂಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಪಿ ರುಕ್ಖಾ ಅರಞ್ಞಜಾ**ತಿ ತಿಟ್ಠನ್ತು ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ, ಅರಞ್ಞೇ ಜಾತರುಕ್ಖಾಪಿ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞೂಪತ್ಥಮ್ಭೇನ ಠಿತಾ ಸಾಧುಯೇವ। ರುಕ್ಖಾನಮ್ಪಿ ಹಿ ಸಪಚ್ಚಯಭಾವೋ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತಿ। **ವಾತೋ ವಹತಿ ಏಕಟ್ಠ**ನ್ತಿ ಪುರತ್ಥಿಮಾದಿಭೇದೋ ವಾತೋ ವಾಯನ್ತೋ ಅಙ್ಗಣಟ್ಠಾನೇ ಠಿತಂ ಏಕಟ್ಠಂ ಏಕಕಮೇವ ಠಿತಂ **ಬ್ರಹನ್ತಮ್ಪಿ ವನಪ್ಪತಿಂ** ಸಾಖಾವಿಟಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಮಹಾರುಕ್ಖಮ್ಪಿ ವಹತಿ, ಉಮ್ಮೂಲೇತ್ವಾ ಪಾತೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇಮಂ ಕಾರಣಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಆಯುಕ್ಖಯೇ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾಪಿ "ಏವಂ, ಮಹಾರಾಜಾ, ಞಾತಕಾನಂ ತಾವ ಸಾಮಗ್ಗಿಯೇವ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಸಮಗ್ಗಾ ಸಮ್ಮೋದಮಾನಾ ಪಿಯಸಂವಾಸಮೇವ ವಸಥಾ"ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ದೇವತಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ ಅಹೇಸುಂ, ಪಣ್ಡಿತದೇವತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ರುಕ್ಖಧಮ್ಮಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೭೫] ೫. ಮಚ್ಛಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಭಿತ್ಥನಯ ಪಜ್ಜುನ್ನಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅತ್ತನಾ ವಸ್ಸಾಪಿತವಸ್ಸಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಿರ ಸಮಯೇ ಕೋಸಲರಟ್ಠೇ ದೇವೋ ನ ವಸ್ಸಿ, ಸಸ್ಸಾನಿ ಮಿಲಾಯನ್ತಿ, ತೇಸು ತೇಸು ಠಾನೇಸು ತಳಾಕಪೋಕ್ಖರಣಿಸರಾನಿ ಸುಸ್ಸನ್ತಿ। ಜೇತವನದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕಸಮೀಪೇ ಜೇತವನಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾಪಿ ಉದಕಂ ಛಿಜ್ಜಿ। ಕಲಲಗಹನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಪನ್ನೇ ಮಚ್ಛಕಚ್ಛಪೇ ಕಾಕಕುಲಲಾದಯೋ ಕಣಯಗ್ಗಸದಿಸೇಹಿ ತುಣ್ಡೇಹಿ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ನೀಹರಿತ್ವಾ ನೀಹರಿತ್ವಾ ವಿಪ್ಫನ್ದಮಾನೇ ಖಾದನ್ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಮಚ್ಛಕಚ್ಛಪಾನಂ ತಂ ಬ್ಯಸನಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಹಾಕರುಣಾಯ ಉಸ್ಸಾಹಿತಹದಯೋ "ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ದೇವಂ ವಸ್ಸಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಪಭಾತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಸರೀರಪಟಿಜಗ್ಗನಂ ಕತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರವೇಲಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಮಹಾಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಬುದ್ಧಲೀಲಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ಸಾವತ್ಥಿತೋ ವಿಹಾರಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಜೇತವನಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ಸೋಪಾನೇ ಠತ್ವಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ "ಆನನ್ದ, ಉದಕಸಾಟಿಕಂ ಆಹರ, ಜೇತವನಪೋಕ್ಖರಣಿಯಂ ನ್ಹಾಯಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ನನು, ಭನ್ತೇ, ಜೇತವನಪೋಕ್ಖರಣಿಯಂ ಉದಕಂ ಛಿನ್ನಂ, ಕಲಲಮತ್ತಮೇವ ಅವಸಿಟ್ಠ"ನ್ತಿ? "ಆನನ್ದ, ಬುದ್ಧಬಲಂ ನಾಮ ಮಹನ್ತಂ, ಆಹರ ತ್ವಂ ಉದಕಸಾಟಿಕ"ನ್ತಿ। ಥೇರೋ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಏಕೇನನ್ತೇನ ಉದಕಸಾಟಿಕಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಏಕೇನನ್ತೇನ ಸರೀರಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ "ಜೇತವನಪೋಕ್ಖರಣಿಯಂ ನ್ಹಾಯಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸೋಪಾನೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಸಿಲಾಸನಂ ಉಣ್ಹಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸೋ "ಕಿಂ ನು ಖೋ"ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ ವಸ್ಸವಲಾಹಕದೇವರಾಜಾನಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ತಾತ, ಸತ್ಥಾ 'ಜೇತವನಪೋಕ್ಖರಣಿಯಂ ನ್ಹಾಯಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಧುರಸೋಪಾನೇ

ಠಿತೋ, ಖಿಪ್ಪಂ ಸಕಲಕೋಸಲರಟ್ಠಂ ಏಕಮೇಘಂ ಕತ್ವಾ ವಸ್ಸಾಪೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಏಕಂ ವಲಾಹಕಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಮೇಘಗೀತಂ ಗಾಯನ್ತೋ ಪಾಚೀನಲೋಕಧಾತುಅಭಿಮುಖೋ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ಪಾಚೀನದಿಸಾಭಾಗೇ ಖಲಮಣ್ಡಲಮತ್ತಂ ಏಕಂ ಮೇಘಪಟಲಂ ಉಟ್ಠಾಯ ಸತಪಟಲಂ ಸಹಸ್ಸಪಟಲಂ ಹುತ್ವಾ ಅಭಿತ್ಥನನ್ತಂ ವಿಜ್ಜುಲತಾ ನಿಚ್ಛಾರೇನ್ತಂ ಅಧೋಮುಖಂ ಠಪಿತಉದಕಕುಮ್ಭಾಕಾರೇನ ವಸ್ಸಮಾನಂ ಸಕಲಕೋಸಲರಟ್ಠಂ ಮಹೋಘೇನ ವಿಯ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿ। ದೇವೋ ಅಚ್ಛಿನ್ನಧಾರಂ ವಸ್ಸನ್ತೋ ಮುಹುತ್ತೇನೇವ ಜೇತವನಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಪೂರೇಸಿ, ಧುರಸೋಪಾನಂ ಆಹಚ್ಚ ಉದಕಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಂ ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ಸುರತ್ತದುಪಟ್ಟಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಸುಗತಮಹಾಚೀವರಂ ಏಕಂಸಂ ಕತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಪರಿವೇಣೇ ಪಞ್ಞತ್ತವರಬುದ್ಧಾಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ವತ್ತೇ ದಸ್ಸಿತೇ ಉಟ್ಠಾಯ ಮಣಿಸೋಪಾನಫಲಕೇ ಠತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಸುರಭಿಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣೇನ ಪಸ್ಸೇನ ಸೀಹಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ "ಪಸ್ಸಥಾವುಸೋ, ದಸಬಲಸ್ಸ ಖನ್ತಿಮೇತ್ತಾನುದ್ದಯಸಮ್ಪತ್ತಿಂ, ವಿವಿಧಸಸ್ಸೇಸು ಮಿಲಾಯನ್ತೇಸು ನಾನಾಜಲಾಸಯೇಸು ಸುಸ್ಸನ್ತೇಸು ಮಚ್ಛಕಚ್ಛಪೇಸು ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಪಾಪುಣನ್ತೇಸು ಕಾರುಞ್ಞಂ ಪಟಿಚ್ಚ 'ಮಹಾಜನಂ ದುಕ್ಖಾ ಮೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಉದಕಸಾಟಿಕಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಜೇತವನಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ಧುರಸೋಪಾನೇ ಠತ್ವಾ ಮುಹುತ್ತೇನ ಸಕಲಕೋಸಲರಟ್ಠಂ ಮಹೋಘೇನ ಓಪಿಲಾಪೇನ್ತೋ ವಿಯ ದೇವಂ ವಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನಂ ಕಾಯಿಕಚೇತಸಿಕದುಕ್ಖತೋ ಮೋಚೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಟ್ಠೋ"ತಿ ಕಥಾಯ ವತ್ತಮಾನಾಯ ಗನ್ಧಕುಟಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಸಭಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಇದಾನೇವ ಮಹಾಜನೇ ಕಿಲಮನ್ತೇ ದೇವಂ ವಸ್ಸಾಪೇತಿ, ಪುಬ್ಬೇ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಮಚ್ಛರಾಜಕಾಲೇಪಿ ವಸ್ಸಾಪೇಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಕೋಸಲರಟ್ಠೇ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಾ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಜೇತವನಪೋಕ್ಖರಣಿಟ್ಠಾನೇ ಏಕಾ ವಲ್ಲಿಗಹನಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಾ ಕನ್ದರಾ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಚ್ಛಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಮಚ್ಛಗಣಪರಿವುತೋ ತತ್ಥ ಪಟಿವಸತಿ। ಯಥಾ ಪನ ಇದಾನಿ, ಏವಮೇವ ತದಾಪಿ ತಸ್ಮಿಂ ರಟ್ಠೇ ದೇವೋ ನ ವಸ್ಸಿ, ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಸಸ್ಸಾನಿ ಮಿಲಾಯಿಂಸು, ವಾಪಿತಳಾಕಕನ್ದರಾದೀಸು ಉದಕಂ ಛಿಜ್ಜಿ, ಮಚ್ಛಕಚ್ಛಪಾ ಕಲಲಗಹನಂ ಪವಿಸಿಂಸು। ಇಮಿಸ್ಸಾಪಿ ಕನ್ದರಾಯ ಮಚ್ಛಕಚ್ಛಪಾ ಕಲಲಗಹನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ನಿಲೀಯಿಂಸು। ಕಾಕಾದಯೋ ತುಣ್ಡೇನ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಖಾದಿಂಸು।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಞಾತಿಸಙ್ಘಸ್ಸ ತಂ ಬ್ಯಸನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮಂ ತೇಸಂ ದುಕ್ಖಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಮಂ ಅಞ್ಞೋ ಮೋಚೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಂ ವಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ಞಾತಕೇ ಮರಣದುಕ್ಖಾ ಮೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಕಾಳವಣ್ಣಂ ಕದ್ದಮಂ ದ್ವಿಧಾ ವಿಯೂಹಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜನರುಕ್ಖಸಾರಘಟಿಕವಣ್ಣೋ ಮಹಾಮಚ್ಛೋ ಸುಧೋತಲೋಹಿತಙ್ಕಮಣಿಗುಳಸದಿಸಾನಿ ಅಕ್ಖೀನಿ ಉಮ್ಮೀಲೇತ್ವಾ ಆಕಾಸಂ ಉಲ್ಲೋಕೇತ್ವಾ ಪಜ್ಜುನ್ನದೇವರಾಜಸ್ಸ ಸದ್ದಂ ದತ್ವಾ "ಭೋ ಪಜ್ಜುನ್ನ, ಅಹಂ ಞಾತಕೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ದುಕ್ಖಿತೋ, ತ್ವಂ ಮಯಿ ಸೀಲವನ್ತೇ ಕಿಲಮನ್ತೇ ಕಸ್ಮಾ ದೇವಂ ನ ವಸ್ಸಾಪೇಸಿ? ಮಯಾ ಸಮಾನಜಾತಿಕಾನಂ ಖಾದನಟ್ಠಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ತಣ್ಡುಲಪ್ಪಮಾಣಮ್ಪಿ ಮಚ್ಛಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಖಾದಿತಪುಬ್ಬೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅಞ್ಞೋಪಿ ಮೇ ಪಾಣೋ ಜೀವಿತಾ ನ ವೋರೋಪಿತಪುಬ್ಬೋ, ಇಮಿನಾ ಸಚ್ಚೇನ ದೇವಂ ವಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ಞಾತಿಸಙ್ಘಂ ಮೇ ದುಕ್ಖಾ ಮೋಚೇಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪರಿಚಾರಕಚೇಟಕಂ ಆಣಾಪೇನ್ತೋ ವಿಯ ಪಜ್ಜುನ್ನದೇವರಾಜಾನಂ ಆಲಪನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೭೪. "ಅಭಿತ್ಥನಯ ಪಜ್ಜುನ್ನ, ನಿಧಿಂ ಕಾಕಸ್ಸ ನಾಸಯ।
ಕಾಕಂ ಸೋಕಾಯ ರನ್ಧೇಹಿ, ಮಞ್ಚ ಸೋಕಾ ಪಮೋಚಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಭಿತ್ಥನಯ ಪಜ್ಜುನ್ನಾತಿ** ಪಜ್ಜುನ್ನೋ ವುಚ್ಚತಿ ಮೇಘೋ, ಅಯಂ ಪನ ಮೇಘವಸೇನ ಲದ್ಧನಾಮಂ ವಸ್ಸವಲಾಹಕದೇವರಾಜಾನಂ ಆಲಪತಿ। ಅಯಂ ಕಿರಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ದೇವೋ ನಾಮ ಅನಭಿತ್ಥನನ್ತೋ ವಿಜ್ಜುಲತಾ ಅನಿಚ್ಛಾರೇನ್ತೋ ವಸ್ಸನ್ತೋಪಿ ನ ಸೋಭತಿ, ತಸ್ಮಾ ತ್ವಂ ಅಭಿತ್ಥನನ್ತೋ ವಿಜ್ಜುಲತಾ ನಿಚ್ಛಾರೇನ್ತೋ ವಸ್ಸಾಪೇಹೀತಿ। **ನಿಧಿಂ ಕಾಕಸ್ಸ ನಾಸಯಾತಿ** ಕಾಕಾ ಕಲಲಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಠಿತೇ ಮಚ್ಛೇ ತುಣ್ಡೇನ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಖಾದನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂ ಅನ್ತೋಕಲಲೇ ಮಚ್ಛಾ "ನಿಧೀ"ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ತಂ ಕಾಕಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿಧಿಂ ದೇವಂ ವಸ್ಸಾಪೇನ್ತೋ ಉದಕೇನ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ನಾಸೇಹೀತಿ। **ಕಾಕಂ ಸೋಕಾಯ ರನ್ಧೇಹೀತಿ** ಕಾಕಸಙ್ಘೋ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಕನ್ದರಾಯ ಉದಕೇನ ಪುಣ್ಣಾಯ ಮಚ್ಛೇ ಅಲಭಮಾನೋ ಸೋಚಿಸ್ಸತಿ, ತಂ ಕಾಕಗಣಂ ತ್ವಂ ಇಮಂ ಕನ್ದರಂ ಪೂರೇನ್ತೋ ಸೋಕಾಯ ರನ್ಧೇಹಿ, ಸೋಕಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಮಚ್ಛಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾಸತ್ಥಾಯ ದೇವಂ ವಸ್ಸಾಪೇಹಿ। ಯಥಾ ಅನ್ತೋನಿಜ್ಝಾನಲಕ್ಖಣಂ ಸೋಕಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಏವಂ ಕರೋಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ, **ಮಞ್ಚ ಸೋಕಾ ಪಮೋಚಯಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಚ**-ಕಾರೋ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥೋ, ಮಞ್ಚ ಮಮ ಞಾತಕೇ ಚ ಸಬ್ಬೇವ ಇಮಮ್ಹಾ ಮರಣಸೋಕಾ ಮೋಚೇಹೀತಿ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪರಿಚಾರಕಚೇಟಕಂ ಆಣಾಪೇನ್ತೋ ವಿಯ ಪಜ್ಜುನ್ನಂ ಆಲಪಿತ್ವಾ ಸಕಲಕೋಸಲರಟ್ಠೇ ಮಹಾವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನಂ ಮರಣದುಕ್ಖಾ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಜೀವಿತಪರಿಯೋಸಾನೇ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಇದಾನೇವ ದೇವಂ ವಸ್ಸಾಪೇತಿ, ಪುಬ್ಬೇ ಮಚ್ಛಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋಪಿ ವಸ್ಸಾಪೇಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮಚ್ಛಗಣಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ ಅಹೇಸುಂ, ಪಜ್ಜುನ್ನದೇವರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ, ಮಚ್ಛರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಮಚ್ಛಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೭೬] ೬. ಅಸಙ್ಕಿಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಸಙ್ಕಿಯೋಮ್ಹಿ ಗಾಮಮ್ಹೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸಿಂ ಉಪಾಸಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ಏಕೇನ ಸಕಟಸತ್ಥವಾಹೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅರಞ್ಞಟ್ಠಾನೇ ಸಕಟಾನಿ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಖನ್ಧಾವಾರಬನ್ಧೇ ಕತೇ ಸತ್ಥವಾಹಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಚಙ್ಕಮತಿ। ಅಥತ್ತನೋ ಕಾಲಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ಚೋರಾ "ಖನ್ಧಾವಾರಂ ವಿಲುಮ್ಪಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಧನುಮುಗ್ಗರಾದಿಹತ್ಥಾ ತಂ ಠಾನಂ ಪರಿವಾರಯಿಂಸು। ಉಪಾಸಕೋಪಿ ಚಙ್ಕಮತಿಯೇವ। ಚೋರಾ ನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅದ್ಧಾ ಏಸ ಖನ್ಧಾವಾರರಕ್ಖಕೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಸ್ಸ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕನ್ತಕಾಲೇ ವಿಲುಮ್ಪಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥೇವ ಅಟ್ಠಂಸು। ಸೋಪಿ ಉಪಾಸಕೋ ಪಠಮಯಾಮೇಪಿ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮೇಪಿ ಪಚ್ಛಿಮಯಾಮೇಪಿ ಚಙ್ಕಮನ್ತೋಯೇವ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಜಾತೇ ಚೋರಾ ಓಕಾಸಂ ಅಲಭನ್ತಾ ಗಹಿತೇ ಪಾಸಾಣಮುಗ್ಗರಾದಯೋ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪಲಾಯಿಂಸು।

ಉಪಾಸಕೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪುನ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಅತ್ತಾನಂ ರಕ್ಖಮಾನಾ ಪರರಕ್ಖಕಾ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮ, ಉಪಾಸಕ, ಅತ್ತಾನಂ ರಕ್ಖನ್ತೋ ಪರಮ್ಪಿ ರಕ್ಖತಿ, ಪರಂ ರಕ್ಖನ್ತೋ ಅತ್ತಾನಮ್ಪಿ ರಕ್ಖತೀ"ತಿ। ಸೋ "ಯಾವ ಸುಭಾಸಿತಞ್ಚಿದಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ, ಅಹಂ ಏಕೇನ ಸತ್ಥವಾಹೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪನ್ನೋ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತೋ 'ಮಂ ರಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಸಕಲಸತ್ಥಂ ರಕ್ಖಿ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ "ಉಪಾಸಕ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪಣ್ಡಿತಾ ಅತ್ತಾನಂ ರಕ್ಖನ್ತಾ ಪರಂ ರಕ್ಖಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಕಾಮೇಸು ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತೇ ವಸನ್ತೋ ಲೋಣಮ್ಬಿಲಸೇವನತ್ಥಾಯ ಜನಪದಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಜನಪದಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ಏಕೇನ ಸತ್ಥವಾಹೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅರಞ್ಞಟ್ಠಾನೇ ಸತ್ಥೇ ನಿವಿಟ್ಠೇ ಸತ್ಥತೋ

ಅವಿದೂರೇ ಝಾನಸುಖೇನ ವೀತಿನಾಮೇನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಪಞ್ಚಸತಾ ಚೋರಾ "ಸಾಯಮಾಸಭತ್ತಸ್ಸ ಭುತ್ತಕಾಲೇ ತಂ ಸಕಟಸತ್ಥಂ ವಿಲುಮ್ಪಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪರಿವಾರಯಿಂಸು। ತೇ ತಂ ತಾಪಸಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸಚೇ ಅಯಂ ಅಮ್ಹೇ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ಸತ್ಥವಾಸಿಕಾನಂ ಆರೋಚೇಸ್ಸತಿ, ಏತಸ್ಸ ನಿದ್ದೂಪಗತವೇಲಾಯ ವಿಲುಮ್ಪಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತತ್ಥೇವ ಅಟ್ಠಂಸು। ತಾಪಸೋ ಸಕಲಮ್ಪಿ ರತ್ತಿಂ ಚಙ್ಕಮಿಯೇವ। ಚೋರಾ ಓಕಾಸಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಗಹಿತಗಹಿತೇ ಮುಗ್ಗರಪಾಸಾಣೇ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸಕಟಸತ್ಥವಾಸೀನಂ ಸದ್ದಂ ದತ್ವಾ "ಭೋನ್ತೋ, ಸತ್ಥವಾಸಿನೋ ಸಚೇ ಏಸ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಚಙ್ಕಮನಕತಾಪಸೋ ಅಜ್ಜ ನಾಭವಿಸ್ಸ, ಸಬ್ಬೇ ಮಹಾವಿಲೋಪಂ ಪತ್ತಾ ಅಭವಿಸ್ಸಥ, ಸ್ವೇ ತಾಪಸಸ್ಸ ಮಹಾಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು।

ತೇ ಪಭಾತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಚೋರೇಹಿ ಛಡ್ಡಿತೇ ಮುಗ್ಗರಪಾಸಾಣಾದಯೋ ದಿಸ್ವಾ ಭೀತಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ದಿಟ್ಠಾ ವೋ ಚೋರಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। "ಆಮಾವುಸೋ, ದಿಟ್ಠಾ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಏತ್ತಕೇವೋ ಚೋರೇ ದಿಸ್ವಾ ಭಯಂ ವಾ ಸಾರಜ್ಜಂ ವಾ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜೀ"ತಿ? ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಆವುಸೋ ಚೋರೇ ದಿಸ್ವಾ ಭಯಂ ನಾಮ ಸಧನಸ್ಸ ಹೋತಿ, ಅಹಂ ಪನ ನಿದ್ಧನೋ, ಸ್ವಾಹಂ ಕಿಂ ಭಾಯಿಸ್ಸಾಮಿ। ಮಯ್ಹಞ್ಹಿ ಗಾಮೇಪಿ ಅರಞ್ಞೇಪಿ ವಸನ್ತಸ್ಸ ಭಯಂ ವಾ ಸಾರಜ್ಜಂ ವಾ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಸಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೭. "ಅಸಙ್ಕಿಯೋಮ್ಹಿ ಗಾಮಮ್ಹಿ, ಅರಞ್ಞೇ ನತ್ಥಿ ಮೇ ಭಯಂ।
ಉಜುಮಗ್ಗಂ ಸಮಾರುಳ್ಹೋ, ಮೇತ್ತಾಯ ಕರುಣಾಯ ಚಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಸಙ್ಕಿಯೋಮ್ಹಿ ಗಾಮಮ್ಹೀ**ತಿ ಸಙ್ಕಾಯ ನಿಯುತ್ತೋ ಪತಿಟ್ಠಿತೋತಿ ಸಙ್ಕಿಯೋ, ನ ಸಙ್ಕಿಯೋ ಅಸಙ್ಕಿಯೋ। ಅಹಂ ಗಾಮೇ ವಸನ್ತೋಪಿ ಸಙ್ಕಾಯ ಅಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತತ್ತಾ ಅಸಙ್ಕಿಯೋ ನಿಬ್ಭಯೋ ನಿರಾಸಙ್ಕೋತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಅರಞ್ಞೇ**ತಿ ಗಾಮಗಾಮೂಪಚಾರವಿನಿಮುತ್ತೇ ಠಾನೇ। **ಉಜುಮಗ್ಗಂ ಸಮಾರುಳ್ಹೋ, ಮೇತ್ತಾಯ ಕರುಣಾಯ ಚಾ**ತಿ ಅಹಂ ತಿಕಚತುಕ್ಕಜ್ಝಾನಿಕಾಹಿ ಮೇತ್ತಾಕರುಣಾಹಿ ಕಾಯವಙ್ಕಾದಿವಿರಹಿತಂ ಉಜುಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಆರುಳ್ಹೋತಿ ವದತಿ। ಅಥ ವಾ ಪರಿಸುದ್ಧಸೀಲತಾಯ ಕಾಯವಚೀಮನೋವಙ್ಕವಿರಹಿತಂ ಉಜುಂ ದೇವಲೋಕಮಗ್ಗಂ ಆರುಳ್ಹೋಮ್ಹೀತಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತತೋ ಉತ್ತರಿ ಮೇತ್ತಾಯ ಕರುಣಾಯ ಚ ಪತಿಟ್ಠಿತತ್ತಾ ಉಜುಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಮಗ್ಗಮ್ಪಿ ಆರುಳ್ಹೋಮ್ಹೀತಿಪಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅಪರಿಹೀನಜ್ಝಾನಸ್ಸ ಹಿ ಏಕನ್ತೇನ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣತ್ತಾ ಮೇತ್ತಾಕರುಣಾದಯೋ ಉಜುಮಗ್ಗಾ ನಾಮ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತೇಹಿ ತೇಹಿ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಸಕ್ಕತೋ ಪೂಜಿತೋ ಯಾವಜೀವಂ ಚತ್ತಾರೋ ಬ್ರಹ್ಮವಿಹಾರೇ ಭಾವೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಸತ್ಥವಾಸಿನೋ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ ಅಹೇಸುಂ, ತಾಪಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಅಸಙ್ಕಿಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೭೭] ೭. ಮಹಾಸುಪಿನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಲಾಬೂನಿ ಸೀದನ್ತೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸೋಳಸ ಮಹಾಸುಪಿನೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕದಿವಸಂ ಕಿರ ಕೋಸಲಮಹಾರಾಜಾ ರತ್ತಿಂ ನಿದ್ದೂಪಗತೋ ಪಚ್ಛಿಮಯಾಮೇ ಸೋಳಸ ಮಹಾಸುಪಿನೇ ದಿಸ್ವಾ ಭೀತತಸಿತೋ ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ "ಇಮೇಸಂ ಸುಪಿನಾನಂ ದಿಟ್ಠತ್ತಾ ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮೇ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತೋ ಸಯನಪಿಟ್ಠೇ ನಿಸಿನ್ನಕೋವ ರತ್ತಿಂ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಪಭಾತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪುರೋಹಿತಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಸುಖಂ ಸಯಿತ್ಥ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। "ಕುತೋ ಮೇ ಆಚರಿಯಾ ಸುಖಂ, ಅಜ್ಜಾಹಂ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಸೋಳಸ ಮಹಾಸುಪಿನೇ ಪಸ್ಸಿಂ, ಸೋಮ್ಹಿ ತೇಸಂ ದಿಟ್ಠಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಭಯಪ್ಪತ್ತೋ"ತಿ। "ವದೇಥ, ಮಹಾರಾಜ, ಸುತ್ವಾ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ದಿಟ್ಠಸುಪಿನೇ ಕಥೇತ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮೇ ಇಮೇಸಂ ದಿಟ್ಠಕಾರಣಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಹತ್ಥೇ ವಿಧುನಿಂಸು। "ಕಸ್ಮಾ ಹತ್ಥೇ ವಿಧುನಥಾ"ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ "ಕಕ್ಖಳಾ, ಮಹಾರಾಜ, ಸುಪಿನಾ"ತಿ। "ಕಾ ತೇಸಂ ನಿಪ್ಫತ್ತಿ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ? "ರಜ್ಜನ್ತರಾಯೋ ಜೀವಿತನ್ತರಾಯೋ ಭೋಗನ್ತರಾಯೋತಿ ಇಮೇಸಂ ತಿಣ್ಣಂ ಅನ್ತರಾಯಾನಂ ಅಞ್ಞತರೋ"ತಿ। "ಸಪ್ಪಟಿಕಮ್ಮಾ, ಅಪ್ಪಟಿಕಮ್ಮಾ"ತಿ? "ಕಾಮಂ ಏತೇ ಸುಪಿನಾ ಅತಿಫರುಸತ್ತಾ ಅಪ್ಪಟಿಕಮ್ಮಾ, ಮಯಂ ಪನ ತೇ ಸಪ್ಪಟಿಕಮ್ಮೇ ಕರಿಸ್ಸಾಮ, ಏತೇ ಪಟಿಕ್ಕಮಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾನಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಿಕ್ಖಿತಭಾವೋ ನಾಮ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ಕತ್ವಾ ಪಟಿಕ್ಕಮಾಪೇಸ್ಸಥಾ"ತಿ? "ಸಬ್ಬಚತುಕ್ಕೇನ ಯಞ್ಞಂ ಯಜಿಸ್ಸಾಮ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ಭೀತತಸಿತೋ "ತೇನ ಹಿ ಆಚರಿಯಾ ಮಮ ಜೀವಿತಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಹತ್ಥೇ ಹೋತು, ಖಿಪ್ಪಂ ಮೇ ಸೋತ್ಥಿಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ "ಬಹುಂ ಧನಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮ, ಬಹುಂ ಖಜ್ಜಭೋಜ್ಜಂ ಆಹರಾಪೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠಾ "ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ರಾಜಾನಂ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ರಾಜನಿವೇಸನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಬಹಿನಗರೇ ಯಞ್ಞಾವಾಟಂ ಕತ್ವಾ ಬಹೂ ಚತುಪ್ಪದಗಣೇ ಥೂಣೂಪನೀತೇ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಖಿಗಣೇ ಸಮಾಹರಿತ್ವಾ "ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಸಞ್ಚರನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಮಲ್ಲಿಕಾ ದೇವೀ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಸಞ್ಚರನ್ತೀ"ತಿ? "ಸುಖಿತಾ, ತ್ವಂ ಭದ್ದೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಣ್ಣಮೂಲೇ ಆಸೀವಿಸಂ ಚರನ್ತಂ ನ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಏತಂ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ? ಮಯಾ ಏವರೂಪಾ ದುಸ್ಸುಪಿನಾ ದಿಟ್ಠಾ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ "ತಿಣ್ಣಂ ಅನ್ತರಾಯಾನಂ ಅಞ್ಞತರೋ ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "'ತೇಸಂ ಪಟಿಘಾತಾಯ ಯಞ್ಞಂ ಯಜಿಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ವತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಸಞ್ಚರನ್ತೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಅಗ್ಗಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸುಪಿನಪಟಿಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛಿತೋ"ತಿ? "ಕತರೋ ಪನೇಸ, ಭದ್ದೇ, ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಅಗ್ಗಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ"ತಿ। "ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಅಗ್ಗಪುಗ್ಗಲಂ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಂ ವಿಸುದ್ಧಂ ನಿಕ್ಕಿಲೇಸಂ ಮಹಾಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ನ ಜಾನಾಸಿ। ಸೋ ಹಿ ಭಗವಾ ಸುಪಿನನ್ತರಂ ಜಾನೇಯ್ಯ, ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ಪುಚ್ಛ ತಂ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। "ಸಾಧು, ದೇವೀ"ತಿ ರಾಜಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ।

ಸತ್ಥಾ ಮಧುರಸ್ಸರಂ ನಿಚ್ಛಾರೇತ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಅತಿಪ್ಪಗೋವ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಸೋಳಸ ಮಹಾಸುಪಿನೇ ದಿಸ್ವಾ ಭೀತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಆರೋಚೇಸಿಂ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ "ಕಕ್ಖಳಾ, ಮಹಾರಾಜ , ಸುಪಿನಾ, ಏತೇಸಂ ಪಟಿಘಾತತ್ಥಾಯ ಸಬ್ಬಚತುಕ್ಕೇನ ಯಞ್ಞಂ ಯಜಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಯಞ್ಞಂ ಸಜ್ಜೇನ್ತಿ, ಬಹೂ ಪಾಣಾ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತಾ, ತುಮ್ಹೇ ಚ ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಅಗ್ಗಪುಗ್ಗಲಾ, ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಂ ಉಪಾದಾಯ ನತ್ಥಿ ಸೋ ಞೇಯ್ಯಧಮ್ಮೋ, ಯೋ ವೋ ಞಾಣಮುಖೇ ಆಪಾಥಂ ನಾಗಚ್ಛತಿ। "ಏತೇಸಂ ಮೇ ಸುಪಿನಾನಂ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಕಥೇಥ ಭಗವಾ"ತಿ। "ಏವಮೇತಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಮಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೋ ಏತೇಸಂ ಸುಪಿನಾನಂ ಅನ್ತರಂ ವಾ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ವಾ ಜಾನಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅಹಂ ತೇ ಕಥೇಸ್ಸಾಮಿ, ಅಪಿಚ ಖೋ ತ್ವಂ ದಿಟ್ಠದಿಟ್ಠನಿಯಾಮೇನೇವ ಸುಪಿನೇ ಕಥೇಹೀ"ತಿ। "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ"ತಿ ರಾಜಾ ದಿಟ್ಠನಿಯಾಮೇನೇವ ಕಥೇನ್ತೋ -

"ಉಸಭಾ ರುಕ್ಖಾ ಗಾವಿಯೋ ಗವಾ ಚ,
ಅಸ್ಸೋ ಕಂಸೋ ಸಿಙ್ಗಾಲೀ ಚ ಕುಮ್ಭೋ।
ಪೋಕ್ಖರಣೀ ಚ ಅಪಾಕಚನ್ದನಂ॥

"ಲಾಬೂನಿ ಸೀದನ್ತಿ ಸಿಲಾ ಪ್ಲವನ್ತಿ, ಮಣ್ಡೂಕಿಯೋ ಕಣ್ಹಸಪ್ಪೇ ಗಿಲನ್ತಿ।
ಕಾಕಂ ಸುವಣ್ಣಾ ಪರಿವಾರಯನ್ತಿ, ತಸಾ ವಕಾ ಏಳಕಾನಂ ಭಯಾ ಹೀ"ತಿ॥ -

ಇಮಂ ಮಾತಿಕಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕಥೇಸಿ।

(೧) ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏಕಂ ತಾವ ಸುಪಿನಂ ಏವಂ ಅದ್ದಸಂ - ಚತ್ತಾರೋ ಅಞ್ಜನವಣ್ಣಾ ಕಾಳಉಸಭಾ "ಯುಜ್ಝಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಚತೂಹಿ ದಿಸಾಹಿ ರಾಜಙ್ಗಣಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಉಸಭಯುದ್ಧಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಮಹಾಜನೇ ಸನ್ನಿಪತಿತೇ ಯುಜ್ಝನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ನದಿತ್ವಾ ಗಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅಯುಜ್ಝಿತ್ವಾವ ಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾ। ಇಮಂ ಪಠಮಂ ಸುಪಿನಂ ಅದ್ದಸಂ, ಇಮಸ್ಸ ಕೋ ವಿಪಾಕೋತಿ? "ಮಹಾರಾಜ, ಇಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ ನೇವ ತವ, ನ ಮಮ ಕಾಲೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅನಾಗತೇ ಪನ ಅಧಮ್ಮಿಕಾನಂ ಕಪಣರಾಜೂನಂ ಅಧಮ್ಮಿಕಾನಞ್ಚ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಕಾಲೇ ಲೋಕೇ ವಿಪರಿವತ್ತಮಾನೇ ಕುಸಲೇ ಓಸ್ಸನ್ನೇ, ಅಕುಸಲೇ ಉಸ್ಸನ್ನೇ, ಲೋಕಸ್ಸ ಪರಿಹಾಯನಕಾಲೇ ದೇವೋ ನ ಸಮ್ಮಾ ವಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ಮೇಘಪಾದಾ ಪಚ್ಛಿಜ್ಜಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಸಸ್ಸಾನಿ ಮಿಲಾಯಿಸ್ಸನ್ತಿ, ದುಬ್ಭಿಕ್ಖಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ವಸ್ಸಿತುಕಾಮಾ ವಿಯ ಚತೂಹಿ ದಿಸಾಹಿ ಮೇಘಾ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಇತ್ಥಿಕಾಹಿ ಆತಪೇ ಪತ್ಥಟಾನಂ ವೀಹಿಆದೀನಂ ತೇಮನಭಯೇನ ಅನ್ತೋಪವೇಸಿತಕಾಲೇ ಪುರಿಸೇಸು ಕುದ್ದಾಲಪಿಟಕಹತ್ಥೇಸು ಆಳಿಬನ್ಧನತ್ಥಾಯ ನಿಕ್ಖನ್ತೇಸು ವಸ್ಸನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಗಜ್ಜಿತ್ವಾ ವಿಜ್ಜುಲತಾ ನಿಚ್ಛಾರೇತ್ವಾ ತೇ ಉಸಭಾ ವಿಯ ಅಯುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಅವಸ್ಸಿತ್ವಾವ ಪಲಾಯಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಅಯಮೇತಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ। ತುಯ್ಹಂ ಪನ ತಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಕೋಚಿ ಅನ್ತರಾಯೋ ನತ್ಥಿ, ಅನಾಗತಂ ಆರಬ್ಭ ದಿಟ್ಠೋ ಸುಪಿನೋ ಏಸ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪನ ಅತ್ತನೋ ಜೀವಿತವುತ್ತಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕಥಯಿಂಸೂ"ತಿ ಏವಂ ಸತ್ಥಾ ಸುಪಿನಸ್ಸ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಆಹ "ದುತಿಯಂ ಕಥೇಹಿ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ।

(೨) ದುತಿಯಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಅದ್ದಸಂ - ಖುದ್ದಕಾ ರುಕ್ಖಾ ಚೇವ ಗಚ್ಛಾ ಚ ಪಥವಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ವಿದತ್ಥಿಮತ್ತಮ್ಪಿ ರತನಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅನುಗ್ಗನ್ತ್ವಾವ ಪುಪ್ಫನ್ತಿ ಚೇವ ಫಲನ್ತಿ ಚ। ಇಮಂ ದುತಿಯಂ ಅದ್ದಸಂ, ಇಮಸ್ಸ ಕೋ ವಿಪಾಕೋತಿ? ಮಹಾರಾಜ, ಇಮಸ್ಸಾಪಿ ವಿಪಾಕೋ ಲೋಕಸ್ಸ ಪರಿಹಾಯನಕಾಲೇ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪರಿತ್ತಾಯುಕಕಾಲೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಅನಾಗತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸತ್ತಾ ತಿಬ್ಬರಾಗಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅಸಮ್ಪತ್ತವಯಾವ ಕುಮಾರಿಯೋ ಪುರಿಸನ್ತರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉತುನಿಯೋ ಚೇವ ಗಬ್ಭಿನಿಯೋ ಚ ಹುತ್ವಾ ಪುತ್ತಧೀತಾಹಿ ವಡ್ಢಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಖುದ್ದಕರುಕ್ಖಾನಂ ಪುಪ್ಫಂ ವಿಯ ಹಿ ತಾಸಂ ಉತುನಿಭಾವೋ, ಫಲಂ ವಿಯ ಚ ಪುತ್ತಧೀತರೋ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಇತೋನಿದಾನಮ್ಪಿ ತೇ ಭಯಂ ನತ್ಥಿ, ತತಿಯಂ ಕಥೇಹಿ, ಮಹಾರಾಜಾತಿ।

(೩) ಗಾವಿಯೋ, ಭನ್ತೇ, ತದಹುಜಾತಾನಂ ವಚ್ಛಕಾನಂ ಖೀರಂ ಪಿವನ್ತಿಯೋ ಅದ್ದಸಂ। ಅಯಂ ಮೇ ತತಿಯೋ ಸುಪಿನೋ, ಇಮಸ್ಸ ಕೋ ವಿಪಾಕೋತಿ? ಇಮಸ್ಸಾಪಿ ವಿಪಾಕೋ ಅನಾಗತೇ ಏವ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಜೇಟ್ಠಾಪಚಾಯಿಕಕಮ್ಮಸ್ಸ ನಟ್ಠಕಾಲೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಅನಾಗತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸತ್ತಾ ಮಾತಾಪಿತೂಸು ವಾ ಸಸ್ಸುಸಸುರೇಸು ವಾ ಲಜ್ಜಂ ಅನುಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಮೇವ ಕುಟುಮ್ಬಂ ಸಂವಿದಹನ್ತಾವ ಘಾಸಚ್ಛಾದನಮತ್ತಮ್ಪಿ ಮಹಲ್ಲಕಾನಂ ದಾತುಕಾಮಾ ದಸ್ಸನ್ತಿ, ಅದಾತುಕಾಮಾ ನ ದಸ್ಸನ್ತಿ। ಮಹಲ್ಲಕಾ ಅನಾಥಾ ಅಸಯಂವಸೀ ದಾರಕೇ ಆರಾಧೇತ್ವಾ ಜೀವಿಸ್ಸನ್ತಿ ತದಹುಜಾತಾನಂ ವಚ್ಛಕಾನಂ ಖೀರಂ ಪಿವನ್ತಿಯೋ ಮಹಾಗಾವಿಯೋ ವಿಯ। ಇತೋನಿದಾನಮ್ಪಿ ತೇ ಭಯಂ ನತ್ಥಿ, ಚತುತ್ಥಂ ಕಥೇಹಿ, ಮಹಾರಾಜಾತಿ।

(೪) ಧುರವಾಹೇ, ಭನ್ತೇ, ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಸಮ್ಪನ್ನೇ ಮಹಾಗೋಣೇಯುಗಪರಮ್ಪರಾಯ ಅಯೋಜೇತ್ವಾ ತರುಣೇ ಗೋದಮ್ಮೇ ಧುರೇ ಯೋಜೇನ್ತೇ ಅದ್ದಸಂ। ತೇ ಧುರಂ ವಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು, ಸಕಟಾನಿ ನಪ್ಪವಟ್ಟಿಂಸು। ಅಯಂ ಮೇ ಚತುತ್ಥೋ ಸುಪಿನೋ, ಇಮಸ್ಸ ಕೋ ವಿಪಾಕೋತಿ? ಇಮಸ್ಸಾಪಿ ವಿಪಾಕೋ ಅನಾಗತೇ ಏವ ಅಧಮ್ಮಿಕರಾಜೂನಂ ಕಾಲೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಅನಾಗತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಅಧಮ್ಮಿಕಕಪಣರಾಜಾನೋ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ಪವೇಣಿಕುಸಲಾನಂ ಕಮ್ಮಂ ನಿತ್ಥರಣಸಮತ್ಥಾನಂ ಮಹಾಮತ್ತಾನಂ ಯಸಂ ನ ದಸ್ಸನ್ತಿ। ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಟ್ಠಾನೇಪಿ ಪಣ್ಡಿತೇ ವೋಹಾರಕುಸಲೇ ಮಹಲ್ಲಕೇ ಅಮಚ್ಚೇ ನ ಠಪೇಸ್ಸನ್ತಿ, ತಬ್ಬಿಪರೀತಾನಂ ಪನ ತರುಣತರುಣಾನಂ ಯಸಂ ದಸ್ಸನ್ತಿ, ತಥಾರೂಪೇ ಏವ ವಿನಿಚ್ಛಯಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇ ರಾಜಕಮ್ಮಾನಿ ಚೇವ ಯುತ್ತಾಯುತ್ತಞ್ಚ ಅಜಾನನ್ತಾ ನೇವ ತಂ ಯಸಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ, ನ ರಾಜಕಮ್ಮಾನಿ ನಿತ್ಥರಿತುಂ। ತೇ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಕಮ್ಮಧುರಂ ಛಡ್ಡೇಸ್ಸನ್ತಿ, ಮಹಲ್ಲಕಾಪಿ ಪಣ್ಡಿತಾಮಚ್ಚಾ ಯಸಂ ಅಲಭನ್ತಾ ಕಿಚ್ಚಾನಿ ನಿತ್ಥರಿತುಂ ಸಮತ್ಥಾಪಿ "ಕಿಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏತೇಹಿ, ಮಯಂ ಬಾಹಿರಕಾ ಜಾತಾ, ಅಬ್ಭನ್ತರಿಕಾ ತರುಣದಾರಕಾ ಜಾನಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ನ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ,

ಏವಂ ಸಬ್ಬಥಾಪಿ ತೇಸಂ ರಾಜೂನಂ ಹಾನಿಯೇವ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಧುರಂ ವಹಿತುಂ ಅಸಮತ್ಥಾನಂ ವಚ್ಛದಮ್ಮಾನಂ ಧುರೇ ಯೋಜಿತಕಾಲೋ ವಿಯ, ಧುರವಾಹಾನಞ್ಚ ಮಹಾಗೋಣಾನಂ ಯುಗಪರಮ್ಪರಾಯ ಅಯೋಜಿತಕಾಲೋ ವಿಯ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಇತೋನಿದಾನಮ್ಪಿ ತೇ ಭಯಂ ನತ್ಥಿ, ಪಞ್ಚಮಂ ಕಥೇಹಿ, ಮಹಾರಾಜಾತಿ।

(೫) ಭನ್ತೇ, ಏಕಂ ಉಭತೋಮುಖಂ ಅಸ್ಸಂ ಅದ್ದಸಂ, ತಸ್ಸ ದ್ವೀಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಯವಸಂ ದೇನ್ತಿ, ಸೋ ದ್ವೀಹಿ ಮುಖೇಹಿ ಖಾದತಿ। ಅಯಂ ಮೇ ಪಞ್ಚಮೋ ಸುಪಿನೋ, ಇಮಸ್ಸ ಕೋ ವಿಪಾಕೋತಿ? ಇಮಸ್ಸಾಪಿ ಅನಾಗತೇ ಅಧಮ್ಮಿಕರಾಜಕಾಲೇಯೇವ ವಿಪಾಕೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಅನಾಗತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಅಧಮ್ಮಿಕಾ ಬಾಲರಾಜಾನೋ ಅಧಮ್ಮಿಕೇ ಲೋಲಮನುಸ್ಸೇ ವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಠಪೇಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇ ಪಾಪಪುಞ್ಞೇಸು ಅನಾದರಾ ಬಾಲಾ ಸಭಾಯಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ದೇನ್ತಾ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಅತ್ಥಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾನಂ ಹತ್ಥತೋ ಲಞ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಖಾದಿಸ್ಸನ್ತಿ ಅಸ್ಸೋ ವಿಯ ದ್ವೀಹಿ ಮುಖೇಹಿ ಯವಸಂ। ಇತೋನಿದಾನಮ್ಪಿ ತೇ ಭಯಂ ನತ್ಥಿ, ಛಟ್ಠಂ ಕಥೇಹಿ, ಮಹಾರಾಜಾತಿ।

(೬) ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಜನೋ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಂ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತ್ವಾ "ಇಧ ಪಸ್ಸಾವಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ಏಕಸ್ಸ ಜರಸಿಙ್ಗಾಲಸ್ಸ ಉಪನಾಮೇಸಿ, ತಂ ತತ್ಥ ಪಸ್ಸಾವಂ ಕರೋನ್ತಂ ಅದ್ದಸಂ। ಅಯಂ ಮೇ ಛಟ್ಠೋ ಸುಪಿನೋ, ಇಮಸ್ಸ ಕೋ ವಿಪಾಕೋತಿ? ಇಮಸ್ಸಾಪಿ ವಿಪಾಕೋ ಅನಾಗತೇಯೇವ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಅನಾಗತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಅಧಮ್ಮಿಕಾ ವಿಜಾತಿರಾಜಾನೋ ಜಾತಿಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಕುಲಪುತ್ತಾನಂ ಆಸಙ್ಕಾಯ ಯಸಂ ನ ದಸ್ಸನ್ತಿ, ಅಕುಲೀನಾನಂಯೇವ ದಸ್ಸನ್ತಿ। ಏವಂ ಮಹಾಕುಲಾನಿ ದುಗ್ಗತಾನಿ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಲಾಮಕಕುಲಾನಿ ಇಸ್ಸರಾನಿ। ತೇ ಚ ಕುಲೀನಪುರಿಸಾ ಜೀವಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ "ಇಮೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಅಕುಲೀನಾನಂ ಧೀತರೋ ದಸ್ಸನ್ತಿ, ಇತಿ ತಾಸಂ ಕುಲಧೀತಾನಂ ಅಕುಲೀನೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಾಸೋ ಜರಸಿಙ್ಗಾಲಸ್ಸ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಯಂ ಪಸ್ಸಾವಕರಣಸದಿಸೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಇತೋನಿದಾನಮ್ಪಿ ತೇ ಭಯಂ ನತ್ಥಿ, ಸತ್ತಮಂ ಕಥೇಹೀತಿ।

(೭) ಭನ್ತೇ, ಏಕೋ ಪುರಿಸೋ ರಜ್ಜುಂ ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಕ್ಖಿಪತಿ, ತೇನ ನಿಸಿನ್ನಪೀಠಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಸಯಿತಾ ಏಕಾ ಛಾತಸಿಙ್ಗಾಲೀ ತಸ್ಸ ಅಜಾನನ್ತಸ್ಸೇವ ತಂ ಖಾದತಿ, ಏವಾಹಂ ಅದ್ದಸಂ। ಅಯಂ ಮೇ ಸತ್ತಮೋ ಸುಪಿನೋ, ಇಮಸ್ಸ ಕೋ ವಿಪಾಕೋತಿ? ಇಮಸ್ಸಾಪಿ ಅನಾಗತೇಯೇವ ವಿಪಾಕೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಅನಾಗತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಇತ್ಥಿಯೋ ಪುರಿಸಲೋಲಾ ಸುರಾಲೋಲಾ ಅಲಙ್ಕಾರಲೋಲಾ ವಿಸಿಖಾಲೋಲಾ ಆಮಿಸಲೋಲಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ ದುಸ್ಸೀಲಾ ದುರಾಚಾರಾ, ತಾ ಸಾಮಿಕೇಹಿ ಕಸಿಗೋರಕ್ಖಾದೀನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಕತ್ವಾ ಕಿಚ್ಛೇನ ಕಸಿರೇನ ಸಮ್ಭತಂ ಧನಂ ಜಾರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸುರಂ ಪಿವನ್ತಿಯೋ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಂ ಧಾರಯಮಾನಾ ಅನ್ತೋಗೇಹೇ ಅಚ್ಚಾಯಿಕಮ್ಪಿ ಕಿಚ್ಚಂ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಗೇಹೇ ಪರಿಕ್ಖೇಪಸ್ಸ ಉಪರಿಭಾಗೇನಪಿ ಛಿದ್ದಟ್ಠಾನೇಹಿಪಿ ಜಾರೇ ಉಪಧಾರಯಮಾನಾ ಸ್ವೇ ವಪಿತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಬೀಜಮ್ಪಿ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಯಾಗುಭತ್ತಖಜ್ಜಕಾದೀನಿ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಖಾದಮಾನಾ ವಿಲುಮ್ಪಿಸ್ಸನ್ತಿ ಹೇಟ್ಠಾಪೀಠಕೇ ನಿಪನ್ನಛಾತಸಿಙ್ಗಾಲೀ ವಿಯ ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತರಜ್ಜುಂ। ಇತೋನಿದಾನಮ್ಪಿ ತೇ ಭಯಂ ನತ್ಥಿ, ಅಟ್ಠಮಂ ಕಥೇಹೀತಿ।

(೮) ಭನ್ತೇ, ರಾಜದ್ವಾರೇ ಬಹೂಹಿ ತುಚ್ಛಕುಮ್ಭೇಹಿ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಠಪಿತಂ ಏಕಂ ಮಹನ್ತಂ ಪೂರಿತಕುಮ್ಭಂ ಅದ್ದಸಂ। ಚತ್ತಾರೋಪಿ ಪನ ವಣ್ಣಾ ಚತೂಹಿ ದಿಸಾಹಿ ಚತೂಹಿ ಅನುದಿಸಾಹಿ ಚ ಘಟೇಹಿ ಉದಕಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಆಹರಿತ್ವಾ ಪೂರಿತಕುಮ್ಭಮೇವ ಪೂರೇನ್ತಿ, ಪೂರಿತಪೂರಿತಂ ಉದಕಂ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ಪಲಾಯತಿ, ತೇಪಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ತತ್ಥೇವ ಉದಕಂ ಆಸಿಞ್ಚನ್ತಿ, ತುಚ್ಛಕುಮ್ಭೇ ಪನ ಓಲೋಕೇನ್ತಾಪಿ ನತ್ಥಿ। ಅಯಂ ಮೇ ಅಟ್ಠಮೋ ಸುಪಿನೋ, ಇಮಸ್ಸ ಕೋ ವಿಪಾಕೋತಿ? ಇಮಸ್ಸಾಪಿ ಅನಾಗತೇಯೇವ ವಿಪಾಕೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಅನಾಗತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಲೋಕೋ ಪರಿಹಾಯಿಸ್ಸತಿ, ರಟ್ಠಂ ನಿರೋಜಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ರಾಜಾನೋ ದುಗ್ಗತಾ ಕಪಣಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಯೋ ಇಸ್ಸರೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸ ಭಣ್ಡಾಗಾರೇ ಸತಸಹಸ್ಸಮತ್ತಾ ಕಹಾಪಣಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇ ಏವಂ ದುಗ್ಗತಾ ಸಬ್ಬೇ ಜಾನಪದೇ ಅತ್ತನೋವ ಕಮ್ಮೇ ಕಾರೇಸ್ಸನ್ತಿ, ಉಪದ್ದುತಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಸಕೇ ಕಮ್ಮನ್ತೇ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ರಾಜೂನಞ್ಞೇವ ಅತ್ಥಾಯ ಪುಬ್ಬಣ್ಣಾಪರಣ್ಣಾನಿ ವಪನ್ತಾ ರಕ್ಖನ್ತಾ ಲಾಯನ್ತಾ ಮದ್ದನ್ತಾ ಪವೇಸೇನ್ತಾ ಉಚ್ಛುಖೇತ್ತಾನಿ ಕರೋನ್ತಾ ಯನ್ತಾನಿ ಕರೋನ್ತಾ ಯನ್ತಾನಿ ವಾಹೇನ್ತಾ ಫಾಣಿತಾದೀನಿ ಪಚನ್ತಾ

ಪುಪ್ಫಾರಾಮೇ ಚ ಫಲಾರಾಮೇ ಚ ಕರೋನ್ತಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ನಿಪ್ಫನ್ನಾನಿ ಪುಬ್ಬಣ್ಣಾದೀನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಕೋಟ್ಠಾಗಾರಮೇವ ಪೂರೇಸ್ಸನ್ತಿ, ಅತ್ತನೋ ಗೇಹೇಸು ತುಚ್ಛಕೋಟ್ಠೇ ಓಲೋಕೇನ್ತಾಪಿ ನ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತುಚ್ಛಕುಮ್ಭೇ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಪೂರಿತಕುಮ್ಭೇ ಪೂರಣಸದಿಸಮೇವ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಇತೋನಿದಾನಮ್ಪಿ ತೇ ಭಯಂ ನತ್ಥಿ, ನವಮಂ ಕಥೇಹೀತಿ।

(೯) ಭನ್ತೇ, ಏಕಂ ಪಞ್ಚವಣ್ಣಪದುಮಸಞ್ಛನ್ನಂ ಗಮ್ಭೀರಂ ಸಬ್ಬತೋ ತಿತ್ಥಂ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಅದ್ದಸಂ। ಸಮನ್ತತೋ ದ್ವಿಪದಚತುಪ್ಪದಾ ಓತರಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವನ್ತಿ। ತಸ್ಸಾ ಮಜ್ಝೇ ಗಮ್ಭೀರಟ್ಠಾನೇ ಉದಕಂ ಆವಿಲಂ, ತೀರಪ್ಪದೇಸೇಸು ದ್ವಿಪದಚತುಪ್ಪದಾನಂ ಅಕ್ಕಮಟ್ಠಾನೇ ಅಚ್ಛಂ ವಿಪ್ಪಸನ್ನಂ ಅನಾವಿಲಂ। ಏವಾಹಂ ಅದ್ದಸಂ। ಅಯಂ ಮೇ ನವಮೋ ಸುಪಿನೋ, ಇಮಸ್ಸ ಕೋ ವಿಪಾಕೋತಿ? ಇಮಸ್ಸಾಪಿ ಅನಾಗತೇಯೇವ ವಿಪಾಕೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಅನಾಗತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ರಾಜಾನೋ ಅಧಮ್ಮಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಛನ್ದಾದಿವಸೇನ ಅಗತಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸ್ಸನ್ತಿ, ಧಮ್ಮೇನ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ನಾಮ ನ ದಸ್ಸನ್ತಿ, ಲಞ್ಜವಿತ್ತಕಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ ಧನಲೋಲಾ, ರಟ್ಠವಾಸಿಕೇಸು ನೇಸಂ ಖನ್ತಿಮೇತ್ತಾನುದ್ದಯಾ ನಾಮ ನ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಕಕ್ಖಳಾ ಫರುಸಾ ಉಚ್ಛುಯನ್ತೇ ಉಚ್ಛುಗಣ್ಠಿಕಾ ವಿಯ ಮನುಸ್ಸೇ ಪೀಳೇನ್ತಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇನ ಬಲಿಂ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತಾ ಧನಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಬಲಿಪೀಳಿತಾ ಕಿಞ್ಚಿ ದಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಗಾಮನಿಗಮಾದಯೋ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸ್ಸನ್ತಿ, ಮಜ್ಝಿಮಜನಪದೋ ಸುಞ್ಞೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಪಚ್ಚನ್ತೋ ಘನವಾಸೋ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ಮಜ್ಝೇ ಉದಕಂ ಆವಿಲಂ ಪರಿಯನ್ತೇ ವಿಪ್ಪಸನ್ನಂ। ಇತೋನಿದಾನಮ್ಪಿ ತೇ ಭಯಂ ನತ್ಥಿ, ದಸಮಂ ಕಥೇಹೀತಿ।

(೧೦) ಭನ್ತೇ, ಏಕಿಸ್ಸಾಯೇವ ಕುಮ್ಭಿಯಾ ಪಚ್ಚಮಾನಂ ಓದನಂ ಅಪಾಕಂ ಅದ್ದಸಂ "ಅಪಾಕ"ನ್ತಿ ವಿಚಾರೇತ್ವಾ ವಿಭಜಿತ್ವಾ ಠಪಿತಂ ವಿಯ ತೀಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಚ್ಚಮಾನಂ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಸ್ಸೇ ಅತಿಕಿಲಿನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ಉತ್ತಣ್ಡುಲೋ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸುಪಕ್ಕೋತಿ। ಅಯಂ ಮೇ ದಸಮೋ ಸುಪಿನೋ, ಇಮಸ್ಸ ಕೋ ವಿಪಾಕೋತಿ? ಇಮಸ್ಸಾಪಿ ಅನಾಗತೇಯೇವ ವಿಪಾಕೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಅನಾಗತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ರಾಜಾನೋ ಅಧಮ್ಮಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇಸು ಅಧಮ್ಮಿಕೇಸು ರಾಜಯುತ್ತಾಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾಪಿ ನೇಗಮಜಾನಪದಾಪೀತಿ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಉಪಾದಾಯ ಸಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಅಧಮ್ಮಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತತೋ ತೇಸಂ ಆರಕ್ಖದೇವತಾ, ಬಲಿಪಟಿಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದೇವತಾ, ರುಕ್ಖದೇವತಾ, ಆಕಾಸಟ್ಠದೇವತಾತಿ ಏವಂ ದೇವತಾಪಿ ಅಧಮ್ಮಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಅಧಮ್ಮಿಕರಾಜೂನಞ್ಚ ರಜ್ಜೇ ವಾತಾ ವಿಸಮಾ ಖರಾ ವಾಯಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇ ಆಕಾಸಟ್ಠವಿಮಾನಾನಿ ಕಮ್ಪೇಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇಸು ಕಮ್ಪಿತೇಸು ದೇವತಾ ಕುಪಿತಾ ದೇವಂ ವಸ್ಸಿತುಂ ನ ದಸ್ಸನ್ತಿ, ವಸ್ಸಮಾನೋಪಿ ಸಕಲರಟ್ಠೇ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನ ನ ವಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ವಸ್ಸಮಾನೋಪಿ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಕಸಿಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಾ ವಪ್ಪಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಾ ಉಪಕಾರಕೋ ಹುತ್ವಾ ನ ವಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ। ಯಥಾ ಚ ರಟ್ಠೇ, ಏವಂ ಜನಪದೇಪಿ ಗಾಮೇಪಿ ಏಕತಳಾಕೇಪಿ ಏಕಸರೇಪಿ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ನ ವಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ತಳಾಕಸ್ಸ ಉಪರಿಭಾಗೇ ವಸ್ಸನ್ತೋ ಹೇಟ್ಠಾಭಾಗೇ ನ ವಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ಹೇಟ್ಠಾ ವಸ್ಸನ್ತೋ ಉಪರಿ ನ ವಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ। ಏಕಸ್ಮಿಂ ಭಾಗೇ ಸಸ್ಸಂ ಅತಿವಸ್ಸೇನ ನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅವಸ್ಸನೇನ ಮಿಲಾಯಿಸ್ಸತಿ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಮ್ಮಾ ವಸ್ಸಮಾನೋ ಸಮ್ಪಾದೇಸ್ಸತಿ। ಏವಂ ಏಕಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ರಜ್ಜೇ ವುತ್ತಸಸ್ಸಾ ತಿಪ್ಪಕಾರಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ ಏಕಕುಮ್ಭಿಯಾ ಓದನೋ ವಿಯ। ಇತೋನಿದಾನಮ್ಪಿ ತೇ ಭಯಂ ನತ್ಥಿ, ಏಕಾದಸಮಂ ಕಥೇಹೀತಿ।

(೧೧) ಭನ್ತೇ, ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಂ ಚನ್ದನಸಾರಂ ಪೂತಿತಕ್ಕೇನ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತೇ ಅದ್ದಸಂ। ಅಯಂ ಮೇ ಏಕಾದಸಮೋ ಸುಪಿನೋ, ಇಮಸ್ಸ ಕೋ ವಿಪಾಕೋತಿ? ಇಮಸ್ಸಾಪಿ ಅನಾಗತೇಯೇವ ಮಯ್ಹಂ ಸಾಸನೇ ಪರಿಹಾಯನ್ತೇ ವಿಪಾಕೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಅನಾಗತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಪಚ್ಚಯಲೋಲಾ ಅಲಜ್ಜೀ ಭಿಕ್ಖೂ ಬಹೂ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇ ಮಯಾ ಪಚ್ಚಯಲೋಲುಪ್ಪಂ ನಿಮ್ಮಥೇತ್ವಾ ಕಥಿತಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಚೀವರಾದಿಚತುಪಚ್ಚಯಹೇತು ಪರೇಸಂ ದೇಸೇಸ್ಸನ್ತಿ, ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಮುಚ್ಛಿತಾ ನಿಸ್ಸರಣಪಕ್ಖೇ ಠಿತಾ ನಿಬ್ಬಾನಾಭಿಮುಖಂ ಕತ್ವಾ ದೇಸೇತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಕೇವಲಂ "ಪದಬ್ಯಞ್ಜನಸಮ್ಪತ್ತಿಞ್ಚೇವ ಮಧುರಸದ್ದಞ್ಚ ಸುತ್ವಾ ಮಹಗ್ಘಾನಿ ಚೀವರಾದೀನಿ ದಸ್ಸನ್ತಿ" ಇಚ್ಚೇವಂ ದೇಸೇಸ್ಸನ್ತಿ। ಅಪರೇ ಅನ್ತರವೀಥಿಚತುಕ್ಕರಾಜದ್ವಾರಾದೀಸು ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಕಹಾಪಣಅಡ್ಢಕಹಾಪಣಪಾದಮಾಸಕರೂಪಾದೀನಿಪಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ದೇಸೇಸ್ಸನ್ತಿ। ಇತಿ ಮಯಾ ನಿಬ್ಬಾನಗ್ಘನಕಂ ಕತ್ವಾ ದೇಸಿತಂ

ಧಮ್ಮಂ ಚತುಪಚ್ಚಯತ್ಥಾಯ ಚೇವ ಕಹಾಪಣಡ್ಢಕಹಾಪಣಾದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಚ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ದೇಸೇನ್ತಾ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕಂ ಚನ್ದನಸಾರಂ ಪೂತಿತಕ್ಕೇನ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತಾ ವಿಯ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಇತೋನಿದಾನಮ್ಪಿ ತೇ ಭಯಂ ನತ್ಥಿ, ದ್ವಾದಸಮಂ ಕಥೇಹೀತಿ।

(೧೨) ಭನ್ತೇ, ತುಚ್ಛಲಾಬೂನಿ ಉದಕೇ ಸೀದನ್ತಾನಿ ಅದ್ದಸಂ, ಇಮಸ್ಸ ಕೋ ವಿಪಾಕೋತಿ? ಇಮಸ್ಸಪಿ ಅನಾಗತೇ ಅಧಮ್ಮಿಕರಾಜಕಾಲೇ ಲೋಕೇ ವಿಪರಿವತ್ತನ್ತೇಯೇವ ವಿಪಾಕೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ತದಾ ಹಿ ರಾಜಾನೋ ಜಾತಿಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಕುಲಪುತ್ತಾನಂ ಯಸಂ ನ ದಸ್ಸನ್ತಿ, ಅಕುಲೀನಾನಂಯೇವ ದಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇ ಇಸ್ಸರಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಇತರೇ ದಲಿದ್ದಾ। ರಾಜಸಮ್ಮುಖೇಪಿ ರಾಜದ್ವಾರೇಪಿ ಅಮಚ್ಚಸಮ್ಮುಖೇಪಿ ವಿನಿಚ್ಛಯಟ್ಠಾನೇಪಿ ತುಚ್ಛಲಾಬುಸದಿಸಾನಂ ಅಕುಲೀನಾನಂಯೇವ ಕಥಾ ಓಸೀದಿತ್ವಾ ಠಿತಾ ವಿಯ ನಿಚ್ಚಲಾ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸಙ್ಘಸನ್ನಿಪಾತೇಸುಪಿ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಗಣಕಮ್ಮಟ್ಠಾನೇಸು ಚೇವ ಪತ್ತಚೀವರಪರಿವೇಣಾದಿವಿನಿಚ್ಛಯಟ್ಠಾನೇಸು ಚ ದುಸ್ಸೀಲಾನಂ ಪಾಪಪುಗ್ಗಲಾನಂಯೇವ ಕಥಾ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ನ ಲಜ್ಜಿಭಿಕ್ಖೂನನ್ತಿ ಏವಂ ಸಬ್ಬಥಾಪಿ ತುಚ್ಛಲಾಬುಸೀದನಕಾಲೋ ವಿಯ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಇತೋನಿದಾನಮ್ಪಿ ತೇ ಭಯಂ ನತ್ಥಿ, ತೇರಸಮಂ ಕಥೇಹೀತಿ।

(೧೩) ಭನ್ತೇ, ಮಹನ್ತಮಹನ್ತಾ ಕೂಟಾಗಾರಪ್ಪಮಾಣಾ ಘನಸಿಲಾ ನಾವಾ ವಿಯ ಉದಕೇ ಪ್ಲವಮಾನಾ ಅದ್ದಸಂ, ಇಮಸ್ಸ ಕೋ ವಿಪಾಕೋತಿ? ಇಮಸ್ಸಪಿ ತಾದಿಸೇಯೇವ ಕಾಲೇ ವಿಪಾಕೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ತದಾ ಹಿ ಅಧಮ್ಮಿಕರಾಜಾನೋ ಅಕುಲೀನಾನಂ ಯಸಂ ದಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇ ಇಸ್ಸರಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಕುಲೀನಾ ದುಗ್ಗತಾ। ತೇಸು ನ ಕೇಚಿ ಗಾರವಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಇತರೇಸುಯೇವ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ। ರಾಜಸಮ್ಮುಖೇ ವಾ ಅಮಚ್ಚಸಮ್ಮುಖೇ ವಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಟ್ಠಾನೇ ವಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಕುಸಲಾನಂ ಘನಸಿಲಾಸದಿಸಾನಂ ಕುಲಪುತ್ತಾನಂ ಕಥಾ ನ ಓಗಾಹಿತ್ವಾ ಪತಿಟ್ಠಹಿಸ್ಸತಿ। ತೇಸು ಕಥೇನ್ತೇಸು "ಕಿಂ ಇಮೇ ಕಥೇನ್ತೀ"ತಿ ಇತರೇ ಪರಿಹಾಸಮೇವ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಭಿಕ್ಖುಸನ್ನಿಪಾತೇಸುಪಿ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇಸು ಠಾನೇಸು ನೇವ ಪೇಸಲೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಗರುಕಾತಬ್ಬೇ ಮಞ್ಞಿಸ್ಸನ್ತಿ, ನಾಪಿ ತೇಸಂ ಕಥಾ ಪರಿಯೋಗಾಹಿತ್ವಾ ಪತಿಟ್ಠಹಿಸ್ಸತಿ, ಸಿಲಾನಂ ಪ್ಲವನಕಾಲೋ ವಿಯ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಇತೋನಿದಾನಮ್ಪಿ ತೇ ಭಯಂ ನತ್ಥಿ, ಚುದ್ದಸಮಂ ಕಥೇಹೀತಿ।

(೧೪) ಭನ್ತೇ , ಖುದ್ದಕಮಧುಕಪುಪ್ಫಪ್ಪಮಾಣಾ ಮಣ್ಡೂಕಿಯೋ ಮಹನ್ತಮಹನ್ತೇ ಕಣ್ಹಸಪ್ಪೇ ವೇಗೇನ ಅನುಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಉಪ್ಪಲನಾಳೇ ವಿಯ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಗಿಲನ್ತಿಯೋ ಅದ್ದಸಂ, ಇಮಸ್ಸ ಕೋ ವಿಪಾಕೋತಿ? ಇಮಸ್ಸಪಿ ಲೋಕೇ ಪರಿಹಾಯನ್ತೇ ಅನಾಗತೇ ಏವ ವಿಪಾಕೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ತದಾ ಹಿ ಮನುಸ್ಸಾ ತಿಬ್ಬರಾಗಜಾತಿಕಾ ಕಿಲೇಸಾನುವತ್ತಕಾ ಹುತ್ವಾ ತರುಣತರುಣಾನಂ ಅತ್ತನೋ ಭರಿಯಾನಂ ವಸೇ ವತ್ತಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಗೇಹೇ ದಾಸಕಮ್ಮಕರಾದಯೋಪಿ ಗೋಮಹಿಂಸಾದಯೋಪಿ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಮ್ಪಿ ಸಬ್ಬಂ ತಾಸಞ್ಞೇವ ಆಯತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ। "ಅಸುಕಂ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಂ ವಾ ಪರಿಚ್ಛದಾದಿಜಾತಂ ವಾ ಕಹ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ಯತ್ಥ ವಾ ತತ್ಥ ವಾ ಹೋತು, ಕಿಂ ತುಯ್ಹಿಮಿನಾ ಬ್ಯಾಪಾರೇನ, ತ್ವಂ ಮಯ್ಹಂ ಘರೇ ಸನ್ತಂ ವಾ ಅಸನ್ತಂ ವಾ ಜಾನಿತುಕಾಮೋ ಜಾತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇಹಿ ಅಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಮುಖಸತ್ತೀಹಿ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ದಾಸಚೇಟಕೇ ವಿಯ ಅತ್ತನೋ ವಸೇ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ಪವತ್ತೇಸ್ಸನ್ತಿ। ಏವಂ ಮಧುಕಪುಪ್ಫಪ್ಪಮಾಣಾನಂ ಮಣ್ಡೂಕಪೋತಿಕಾನಂ ಆಸೀವಿಸೇ ಕಣ್ಹಸಪ್ಪೇ ಗಿಲನಕಾಲೋ ವಿಯ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಇತೋನಿದಾನಮ್ಪಿ ತೇ ಭಯಂ ನತ್ಥಿ, ಪನ್ನರಸಮಂ ಕಥೇಹೀತಿ।

(೧೫) ಭನ್ತೇ, ದಸಹಿ ಅಸದ್ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಗಾಮಗೋಚರಂ ಕಾಕಂ ಕಞ್ಚನವಣ್ಣತಾಯ "ಸುವಣ್ಣಾ"ತಿ ಲದ್ಧನಾಮೇ ಸುವಣ್ಣರಾಜಹಂಸೇ ಪರಿವಾರೇನ್ತೇ ಅದ್ದಸಂ, ಇಮಸ್ಸ ಕೋ ವಿಪಾಕೋತಿ? ಇಮಸ್ಸಾಪಿ ಅನಾಗತೇ ದುಬ್ಬಲರಾಜಕಾಲೇಯೇವ ವಿಪಾಕೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಅನಾಗತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ರಾಜಾನೋ ಹತ್ಥಿಸಿಪ್ಪಾದೀಸು ಅಕುಸಲಾ ಯುದ್ಧೇಸು ಅವಿಸಾರದಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇ ಅತ್ತನೋ ರಜ್ಜವಿಪತ್ತಿಂ ಆಸಙ್ಕಮಾನಾ ಸಮಾನಜಾತಿಕಾನಂ ಕುಲಪುತ್ತಾನಂ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ಅದತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಾದಮೂಲಿಕನ್ಹಾಪಕಕಪ್ಪಕಾದೀನಂ ದಸ್ಸನ್ತಿ, ಜಾತಿಗೋತ್ತಸಮ್ಪನ್ನಾ ಕುಲಪುತ್ತಾ ರಾಜಕುಲೇ ಪತಿಟ್ಠಂ ಅಲಭಮಾನಾ ಜೀವಿಕಂ

ಕಪ್ಪೇತುಂ ಅಸಮತ್ಥಾ ಹುತ್ವಾ ಇಸ್ಸರಿಯೇ ಠಿತೇ ಜಾತಿಗೋತ್ತಹೀನೇ ಅಕುಲೀನೇ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಾ ವಿಚರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಸುವಣ್ಣರಾಜಹಂಸೇಹಿ ಕಾಕಸ್ಸ ಪರಿವಾರಿತಕಾಲೋ ವಿಯ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಇತೋನಿದಾನಮ್ಪಿ ತೇ ಭಯಂ ನತ್ಥಿ, ಸೋಳಸಮಂ ಕಥೇಹೀತಿ।

(೧೬) ಭನ್ತೇ, ಪುಬ್ಬೇ ದೀಪಿನೋ ಏಳಕೇ ಖಾದನ್ತಿ, ಅಹಂ ಪನ ಏಳಕೇ ದೀಪಿನೋ ಅನುಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಮುರುಮುರೂತಿ ಖಾದನ್ತೇ ಅದ್ದಸಂ। ಅಥಞ್ಞೇ ತಸಾ ವಕಾ ಏಳಕೇ ದೂರತೋವ ದಿಸ್ವಾ ತಸಿತಾ ತಾಸಪ್ಪತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ಏಳಕಾನಂ ಭಯಾಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಗುಮ್ಬಗಹನಾದೀನಿ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಲೀಯಿಂಸು, ಏವಾಹಂ ಅದ್ದಸಂ, ಇಮಸ್ಸ ಕೋ ವಿಪಾಕೋತಿ? ಇಮಸ್ಸಪಿ ಅನಾಗತೇ ಅಧಮ್ಮಿಕರಾಜಕಾಲೇಯೇವ ವಿಪಾಕೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ತದಾ ಹಿ ಅಕುಲೀನಾ ರಾಜವಲ್ಲಭಾ ಇಸ್ಸರಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಕುಲೀನಾ ಅಪಞ್ಞಾತಾ ದುಗ್ಗತಾ। ತೇ ರಾಜವಲ್ಲಭಾ ರಾಜಾನಂ ಅತ್ತನೋ ಕಥಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಟ್ಠಾನಾದೀಸು ಬಲವನ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಕುಲೀನಾನಂ ಪವೇಣಿಆಗತಾನಿ ಖೇತ್ತವತ್ಥಾದೀನಿ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಕಾನಿ ಏತಾನೀ"ತಿ ಅಭಿಯುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇಸು "ನ ತುಮ್ಹಾಕಂ, ಅಮ್ಹಾಕ"ನ್ತಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಟ್ಠಾನಾದೀಸು ವಿವದನ್ತೇಸು ವೇತ್ತಲತಾದೀಹಿ ಪಹರಾಪೇತ್ವಾ ಗೀವಾಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಪಕಡ್ಢಾಪೇತ್ವಾ "ಅತ್ತನೋ ಪಮಾಣಂ ನ ಜಾನಾಥ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿವದಥ, ಇದಾನಿ ವೋ ರಞ್ಞೋ ಕಥೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಪಾದಚ್ಛೇದನಾದೀನಿ ಕಾರೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸನ್ತಜ್ಜೇಸ್ಸನ್ತಿ। ತೇ ತೇಸಂ ಭಯೇನ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಾನಿ ವತ್ಥೂನಿ "ತುಮ್ಹಾಕಂಯೇವೇತಾನಿ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಾನಿ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಭೀತಾ ನಿಪಜ್ಜಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಪಾಪಭಿಕ್ಖೂಪಿ ಪೇಸಲೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಯಥಾರುಚಿ ವಿಹೇಠೇಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇ ಪೇಸಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಟಿಸರಣಂ ಅಲಭಮಾನಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಗಹನಟ್ಠಾನೇಸು ನಿಲೀಯಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಏವಂ ಹೀನಜಚ್ಚೇಹಿ ಚೇವ ಪಾಪಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಚ ಉಪದ್ದುತಾನಂ ಜಾತಿಮನ್ತಕುಲಪುತ್ತಾನಞ್ಚೇವ ಪೇಸಲಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಚ ಏಳಕಾನಂ ಭಯೇನ ತಸವಕಾನಂ ಪಲಾಯನಕಾಲೋ ವಿಯ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಇತೋನಿದಾನಮ್ಪಿ ತೇ ಭಯಂ ನತ್ಥಿ। ಅಯಮ್ಪಿ ಹಿ ಸುಪಿನೋ ಅನಾಗತಂಯೇವ ಆರಬ್ಭ ದಿಟ್ಠೋ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪನ ನ ಧಮ್ಮಸುಧಮ್ಮತಾಯ ತಯಿ ಸಿನೇಹೇನ ಕಥಯಿಂಸು, "ಬಹುಧನಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಮಿಸಾಪೇಕ್ಖತಾಯ ಜೀವಿತವುತ್ತಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕಥಯಿಂಸೂತಿ।

ಏವಂ ಸತ್ಥಾ ಸೋಳಸನ್ನಂ ಮಹಾಸುಪಿನಾನಂ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಕಥೇತ್ವಾ "ನ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಏತರಹಿ ತ್ವಞ್ಞೇವ ಇಮೇ ಸುಪಿನೇ ಅದ್ದಸ, ಪೋರಾಣಕರಾಜಾನೋಪಿ ಅದ್ದಸಂಸು। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಪಿ ನೇಸಂ ಏವಮೇವ ಇಮೇ ಸುಪಿನೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಯಞ್ಞಮತ್ಥಕೇ ಖಿಪಿಂಸು, ತತೋ ಪಣ್ಡಿತೇಹಿ ದಿನ್ನನಯೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಪೋರಾಣಕಾ ಪಣ್ಡಿತಾಪಿ ನೇಸಂ ಇಮೇ ಸುಪಿನೇ ಕಥೇನ್ತಾ ಇಮಿನಾವ ನಿಯಾಮೇನ ಕಥೇಸು"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಉದಿಚ್ಚಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚೇವ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಪ್ಪದೇಸೇ ಝಾನಕೀಳಂ ಕೀಳನ್ತೋ ವಿಹರತಿ। ತದಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ಇಮಿನಾವ ನಿಯಾಮೇನ ಇಮೇ ಸುಪಿನೇ ದಿಸ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಪುಚ್ಛಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಮೇವ ಯಞ್ಞಂ ಯಜಿತುಂ ಆರಭಿಂಸು। ತೇಸು ಪುರೋಹಿತಸ್ಸ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಮಾಣವೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ಬ್ಯತ್ತೋ ಆಚರಿಯಂ ಆಹ - "ಆಚರಿಯ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಮಯಂ ತಯೋ ವೇದೇ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪಿತಾ, ನನು ತೇಸು ಏಕಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಸೋತ್ಥಿಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ। ತಾತ, ಇಮಿನಾ ಉಪಾಯೇನ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಬಹುಧನಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ತ್ವಂ ಪನ ರಞ್ಞೋ ಧನಂ ರಕ್ಖಿತುಕಾಮೋ ಮಞ್ಞೇತಿ। ಮಾಣವೋ "ತೇನ ಹಿ, ಆಚರಿಯ, ತುಮ್ಹೇ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋಥ, ಅಹಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವಿಚರನ್ತೋ ರಞ್ಞೋ ಉಯ್ಯಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ತಂ ದಿವಸಮೇವ ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ "ಅಜ್ಜ ಮಯಿ ಮನುಸ್ಸಪಥಂ ಗತೇ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಬನ್ಧನಾ ಮೋಕ್ಖೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಕಾಸೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ಓತರಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಪಟಿಮಾ ವಿಯ ಮಙ್ಗಲಸಿಲಾತಲೇ ನಿಸೀದಿ। ಮಾಣವೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಮಕಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಧುರಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಮಾಣವ, ರಾಜಾ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಭನ್ತೇ, ರಾಜಾ ನಾಮ

ಧಮ್ಮಿಕೋ, ಅಪಿಚ ಖೋ ತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅತಿತ್ಥೇ ಪಕ್ಖನ್ದಾಪೇ"ನ್ತಿ। ರಾಜಾ ಸೋಳಸ ಸುಪಿನೇ ದಿಸ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ "ಯಞ್ಞಂ ಯಜಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆರದ್ಧಾ। ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, "ಅಯಂ ನಾಮ ಇಮೇಸಂ ಸುಪಿನಾನಂ ನಿಪ್ಫತ್ತೀ"ತಿ ರಾಜಾನಂ ಸಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಮಹಾಜನಂ ಭಯಾ ಮೋಚೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ। ಮಯಂ ಖೋ, ಮಾಣವ, ರಾಜಾನಂ ನ ಜಾನಾಮ, ರಾಜಾಪಿ ಅಮ್ಹೇ ನ ಜಾನಾತಿ। ಸಚೇ ಪನ ಇಧಾಗನ್ತ್ವಾ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಕಥೇಯ್ಯಾಮಸ್ಸ ಮಯನ್ತಿ। ಮಾಣವೋ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತಂ ಆನೇಸ್ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹೇ ಮಮಾಗಮನಂ ಉದಿಕ್ಖನ್ತಾ ಮುಹುತ್ತಂ ನಿಸೀದಥಾ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪಟಿಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜ, ಏಕೋ ಆಕಾಸಚಾರಿಕೋ ತಾಪಸೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಉಯ್ಯಾನೇ ಓತರಿತ್ವಾ 'ತುಮ್ಹೇಹಿ ದಿಟ್ಠಸುಪಿನಾನಂ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ತುಮ್ಹೇ ಪಕ್ಕೋಸತೀ"ತಿ ಆಹ।

ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ತಾವದೇವ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಾಪಸಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಪುಚ್ಛಿ "ತುಮ್ಹೇ ಕಿರ, ಭನ್ತೇ, ಮಯಾ ದಿಟ್ಠಸುಪಿನಾನಂ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಜಾನಾಥಾ"ತಿ? "ಆಮ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಕಥೇಥಾ"ತಿ। "ಕಥೇಮಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಯಥಾದಿಟ್ಠೇ ತಾವ ಸುಪಿನೇ ಮಂ ಸಾವೇಹೀ"ತಿ। "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ"ತಿ ರಾಜಾ -

೭೭. "ಉಸಭಾ ರುಕ್ಖಾ ಗಾವಿಯೋ ಗವಾ ಚ,
ಅಸ್ಸೋ ಕಂಸೋ ಸಿಙ್ಗಾಲೀ ಚ ಕುಮ್ಭೋ।
ಪೋಕ್ಖರಣೀ ಚ ಅಪಾಕಚನ್ದನಂ॥

"ಲಾಬೂನಿ ಸೀದನ್ತಿ ಸಿಲಾ ಪ್ಲವನ್ತಿ, ಮಣ್ಡೂಕಿಯೋ ಕಣ್ಹಸಪ್ಪೇ ಗಿಲನ್ತಿ।
ಕಾಕಂ ಸುವಣ್ಣಾ ಪರಿವಾರಯನ್ತಿ, ತಸಾ ವಕಾ ಏಳಕಾನಂ ಭಯಾ ಹೀ"ತಿ॥ -

ವತ್ವಾ ಪಸೇನದಿರಞ್ಞಾ ಕಥಿತನಿಯಾಮೇನೇವ ಸುಪಿನೇ ಕಥೇಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ತೇಸಂ ಇದಾನಿ ಸತ್ಥಾರಾ ಕಥಿತನಿಯಾಮೇನೇವ ವಿತ್ಥಾರತೋ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಯಂ ಇದಂ ಕಥೇಸಿ -

"ವಿಪರಿಯಾಸೋ ವತ್ತತಿ ನಯಿಧ ಮತ್ಥೀ"ತಿ।

ತತ್ರಾಯಮತ್ಥೋ - ಅಯಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಇಮೇಸಂ ಸುಪಿನಾನಂ ನಿಪ್ಫತ್ತಿ। ಯಂ ಪನೇತಂ ತೇಸಂ ಪಟಿಘಾತತ್ಥಾಯ ಯಞ್ಞಕಮ್ಮಂ ವತ್ತತಿ, ತಂ **ವಿಪರಿಯಾಸೋ ವತ್ತತಿ** ವಿಪರೀತತೋ ವತ್ತತಿ, ವಿಪಲ್ಲಾಸೇನ ವತ್ತತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಕಿಂಕಾರಣಾ? ಇಮೇಸಞ್ಹಿ ನಿಪ್ಫತ್ತಿ ನಾಮ ಲೋಕಸ್ಸ ವಿಪರಿವತ್ತನಕಾಲೇ, ಅಕಾರಣಸ್ಸ ಕಾರಣನ್ತಿ ಗಹಣಕಾಲೇ, ಕಾರಣಸ್ಸ ಅಕಾರಣನ್ತಿ ಛಡ್ಡನಕಾಲೇ, ಅಭೂತಸ್ಸ ಭೂತನ್ತಿ ಗಹಣಕಾಲೇ, ಭೂತಸ್ಸ ಅಭೂತನ್ತಿ ಜಹನಕಾಲೇ, ಅಲಜ್ಜೀನಂ ಉಸ್ಸನ್ನಕಾಲೇ, ಲಜ್ಜೀನಞ್ಚ ಪರಿಹೀನಕಾಲೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ। **ನಯಿಧ ಮತ್ಥೀ**ತಿ ಇದಾನಿ ಪನ ತವ ವಾ ಮಮ ವಾ ಕಾಲೇ ಇಧ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪುರಿಸಯುಗೇ ವತ್ತಮಾನೇ ಏತೇಸಂ ನಿಪ್ಫತ್ತಿ ನತ್ಥಿ। ತಸ್ಮಾ ಏತೇಸಂ ಪಟಿಘಾತಾಯ ವತ್ತಮಾನಂ ಯಞ್ಞಕಮ್ಮಂ ವಿಪಲ್ಲಾಸೇನ ವತ್ತತಿ, ಅಲಂ ತೇನ। ನತ್ಥಿ ತೇ ಇತೋನಿದಾನಂ ಭಯಂ ವಾ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ವಾತಿ ಮಹಾಪುರಿಸೋ ರಾಜಾನಂ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನಂ ಬನ್ಧನಾ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಪುನ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸು ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ "ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ, ಮಹಾರಾಜ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಪಸುಘಾತಯಞ್ಞಂ ಮಾ ಯಜೀ"ತಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನೇವ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ರಾಜಾಪಿ ತಸ್ಸ ಓವಾದೇ ಠಿತೋ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಸುಪಿನಪಚ್ಚಯಾ ತೇ ಭಯಂ ನತ್ಥಿ, ಹರೇತಂ ಯಞ್ಞ"ನ್ತಿ ಯಞ್ಞಂ ಹಾರೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಜೀವಿತದಾನಂ ದತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ,

ಮಾಣವೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ತಾಪಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಪನ ಭಗವತಿ ಸಙ್ಗೀತಿಕಾರಕಾ “ಉಸಭಾ”ತಿಆದೀನಿ ತೀಣಿ ಪದಾನಿ ಅಟ್ಠಕಥಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ “ಲಾಬೂನೀ”ತಿಆದೀನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಪದಾನಿ ಏಕಂ ಗಾಥಂ ಕತ್ವಾ ಏಕಕನಿಪಾತಪಾಳಿಂ ಆರೋಪೇಸುನ್ತಿ।

ಮಹಾಸುಪಿನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೭೮] ೮. ಇಲ್ಲಿಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಉಭೋ ಖಞ್ಜಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಚ್ಛರಿಯಕೋಸಿಯಸೇಟ್ಠಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ರಾಜಗಹನಗರಸ್ಸ ಕಿರ ಅವಿದೂರೇ ಸಕ್ಖರಂ ನಾಮ ನಿಗಮೋ ಅಹೋಸಿ, ತತ್ಥೇಕೋ ಮಚ್ಛರಿಯಕೋಸಿಯೋ ನಾಮ ಸೇಟ್ಠಿ ಅಸೀತಿಕೋಟಿವಿಭವೋ ಪಟಿವಸತಿ। ಸೋ ತಿಣಗ್ಗೇನ ತೇಲಬಿನ್ದುಮತ್ತಮ್ಪಿ ನೇವ ಪರೇಸಂ ದೇತಿ, ನ ಅತ್ತನಾ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ। ಇತಿ ತಸ್ಸ ತಂ ವಿಭವಜಾತಂ ನೇವ ಪುತ್ತದಾರಾದೀನಂ, ನ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅತ್ಥಂ ಅನುಭೋತಿ, ರಕ್ಖಸಪರಿಗ್ಗಹಿತಪೋಕ್ಖರಣೀ ವಿಯ ಅಪರಿಭೋಗಂ ತಿಟ್ಠತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಏಕದಿವಸಂ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಮಹಾಕರುಣಾಸಮಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಸಕಲಲೋಕಧಾತುಯಂ ಬೋಧನೇಯ್ಯಬನ್ಧವೇ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಪಞ್ಚಚತ್ತಾಲೀಸಯೋಜನಮತ್ಥಕೇ ವಸನ್ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಸಪಜಾಪತಿಕಸ್ಸ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯಂ ಅದ್ದಸ। ತತೋ ಪುರಿಮದಿವಸೇ ಪನ ರಾಜಾನಂ ಉಪಟ್ಠಾತುಂ ರಾಜಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜೂಪಟ್ಠಾನಂ ಕತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಏಕಂ ಛಾತಜ್ಝತ್ತಂ ಜನಪದಮನುಸ್ಸಂ ಕುಮ್ಮಾಸಪೂರಂ ಕಪಲ್ಲಪೂವಂ ಖಾದನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತತ್ಥ ಪಿಪಾಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಘರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಸಚಾಹಂ ‘ಕಪಲ್ಲಪೂವಂ ಖಾದಿತುಕಾಮೋಮ್ಹೀ’ತಿ ವಕ್ಖಾಮಿ, ಬಹೂ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಖಾದಿತುಕಾಮಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಏವಂ ಮೇ ಬಹೂನಿ ತಣ್ಡುಲಸಪ್ಪಿಮಧುಫಾಣಿತಾದೀನಿ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ನ ಕಸ್ಸಚಿ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ತಣ್ಹಂ ಅಧಿವಾಸೇನ್ತೋ ವಿಚರತಿ। ಸೋ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಕಾಲೇ ಉಪ್ಪಣ್ಡುಪಣ್ಡುಕಜಾತೋ ಧಮನಿಸನ್ಥತಗತ್ತೋ ಜಾತೋ । ತತೋ ತಣ್ಹಂ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಗಬ್ಭಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮಞ್ಚಕಂ ಉಪಗೂಹಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಏವಂಗತೋಪಿ ಧನಹಾನಿಭಯೇನ ಕಸ್ಸಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಕಥೇಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಭರಿಯಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಪರಿಮಜ್ಜಿತ್ವಾ “ಕಿಂ ತೇ ಸಾಮಿ, ಅಫಾಸುಕ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ನ ಮೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಫಾಸುಕಂ ಅತ್ಥೀ”ತಿ। “ಕಿಂ ನು ಖೋ ತೇ ರಾಜಾ ಕುಪಿತೋ”ತಿ? “ರಾಜಾಪಿ ಮೇ ನ ಕುಪ್ಪತೀ”ತಿ। “ಅಥ ಕಿಂ ತೇ ಪುತ್ತಧೀತಾಹಿ ವಾ ದಾಸಕಮ್ಮಕರಾದೀಹಿ ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಮನಾಪಂ ಕತಂ ಅತ್ಥೀ”ತಿ? “ಏವರೂಪಮ್ಪಿ ನತ್ಥೀ”ತಿ। “ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಪನ ತೇ ತಣ್ಹಾ ಅತ್ಥೀ”ತಿ? ಏವಂ ವುತ್ತೇಪಿ ಧನಹಾನಿಭಯೇನ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾ ನಿಸ್ಸದ್ದೋವ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಅಥ ನಂ ಭರಿಯಾ “ಕಥೇಹಿ, ಸಾಮಿ, ಕಿಸ್ಮಿಂ ತೇ ತಣ್ಹಾ”ತಿ ಆಹ। ಸೋ ವಚನಂ ಪರಿಗಿಲನ್ತೋ ವಿಯ “ಅತ್ಥಿ ಮೇ ಏಕಾ ತಣ್ಹಾ”ತಿ ಆಹ। “ಕಿಂ ತಣ್ಹಾ, ಸಾಮೀ”ತಿ? “ಕಪಲ್ಲಪೂವಂ ಖಾದಿತುಕಾಮೋಮ್ಹೀ”ತಿ। “ಅಥ ಕಿಮತ್ಥಂ ನ ಕಥೇಸಿ, ಕಿಂ ತ್ವಂ ದಲಿದ್ದೋ, ಇದಾನಿ ಸಕಲಸಕ್ಖರನಿಗಮವಾಸೀನಂ ಪಹೋನಕಕೇ ಕಪಲ್ಲಪೂವೇ ಪಚಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ? “ಕಿಂ ತೇ ಏತೇಹಿ, ತೇ ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಖಾದಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ? “ತೇನ ಹಿ ಏಕರಚ್ಛವಾಸೀನಂ ಪಹೋನಕೇ ಪಚಾಮೀ”ತಿ। ಜಾನಾಮಹಂ ತವ ಮಹದ್ಧನಭಾವನ್ತಿ। “ತೇನ ಹಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗೇಹಮತ್ತೇ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಹೋನಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಚಾಮೀ”ತಿ। “ಜಾನಾಮಹಂ ತವ ಮಹಜ್ಝಾಸಯಭಾವ”ನ್ತಿ। “ತೇನ ಹಿ ತೇ ಪುತ್ತದಾರಮತ್ತಸ್ಸೇವ ಪಹೋನಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಚಾಮೀ”ತಿ। “ಕಿಂ ಪನ ತೇ ಏತೇಹೀ”ತಿ? “ತೇನ ಹಿ ತುಯ್ಹಞ್ಚ ಮಯ್ಹಞ್ಚ ಪಹೋನಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಚಾಮೀ”ತಿ। “ತ್ವಂ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ? “ತೇನ ಹಿ ಏಕಸ್ಸೇವ ತೇ ಪಹೋನಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಚಾಮೀ”ತಿ। “ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಪಚ್ಚಮಾನಂ ಬಹೂ ಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತಿ, ಸಕಲತಣ್ಡುಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಭಿನ್ನತಣ್ಡುಲೇ ಚ ಉದ್ಧನಕಪಲ್ಲಾದೀನಿ ಚ ಆದಾಯ ಥೋಕಂ ಖೀರಸಪ್ಪಿಮಧುಫಾಣಿತಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ತಭೂಮಿಕಸ್ಸ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಉಪರಿಮತಲಂ ಆರುಯ್ಹ ಪಚ, ತತ್ಥಾಹಂ ಏಕಕೋವ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಸಾ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ಗಹೇತಬ್ಬಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಪಾಸಾದಂ ಆರುಯ್ಹ ದಾಸಿಯೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದ್ವಾರಾನಿ

ಪಿದಹನ್ತೋ ಸಬ್ಬದ್ವಾರೇಸು ಸೂಚಿಘಟಿಕಾನಿ ದತ್ವಾ ಸತ್ತಮತಲಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ತತ್ಥಪಿ ದ್ವಾರಂ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಭರಿಯಾಪಿಸ್ಸ ಉದ್ಧನೇ ಅಗ್ಗಿಂ ಜಾಲೇತ್ವಾ ಕಪಲ್ಲಕಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಪೂವೇ ಪಚಿತುಂ ಆರಭಿ।

ಅಥ ಸತ್ಥಾ ಪಾತೋವ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ, "ಏಸೋ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ರಾಜಗಹನಗರಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಸಕ್ಕಾರನಿಗಮೇ ಮಚ್ಛರಿಯಕೋಸಿಯಸೇಟ್ಠಿ 'ಕಪಲ್ಲಪೂವೇ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ದಸ್ಸನಭಯೇನ ಸತ್ತಭೂಮಿಕೇ ಪಾಸಾದೇ ಕಪಲ್ಲಪೂವೇ ಪಚಾಪೇತಿ। ತ್ವಂ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಸೇಟ್ಠಿಂ ದಮೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಿಸೇವನಂ ಕತ್ವಾ ಉಭೋಪಿ ಜಯಮ್ಪತಿಕೇ ಪೂವೇ ಚ ಖೀರಸಪ್ಪಿಮಧುಫಾಣಿತಾದೀನಿ ಚ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಬಲೇನ ಜೇತವನಂ ಆನೇಹಿ। ಅಜ್ಜಾಹಂ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಹಾರೇಯೇವ ನಿಸೀದಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪೂವೇಹೇವ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಥೇರೋ "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಸತ್ಥು ವಚನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಾವದೇವ ಇದ್ಧಿಬಲೇನ ತಂ ನಿಗಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಸೀಹಪಞ್ಜರದ್ವಾರೇ ಸುನಿವತ್ಥೋ ಸುಪಾರುತೋ ಆಕಾಸೇಯೇವ ಮಣಿರೂಪಕಂ ವಿಯ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿನೋ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾವ ಹದಯಮಂಸಂ ಕಮ್ಪಿ। ಸೋ "ಅಹಂ ಏವರೂಪಾನಞ್ಞೇವ ಭಯೇನ ಇಮಂ ಠಾನಂ ಆಗತೋ, ಅಯಞ್ಚ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವಾತಪಾನದ್ವಾರೇ ಠಿತೋ"ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಗಹಣಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ಪಕ್ಖಿತ್ತಲೋಣಸಕ್ಖರಾ ವಿಯ ದೋಸೇನ ತಟತಟಾಯನ್ತೋ ಏವಮಾಹ "ಸಮಣ, ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ ತ್ವಂ ಕಿಂ ಲಭಿಸ್ಸಸಿ, ಆಕಾಸೇ ಅಪದೇ ಪದಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಚಙ್ಕಮನ್ತೋಪಿ ನೇವ ಲಭಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ। ಥೇರೋ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಅಪರಾಪರಂ ಚಙ್ಕಮಿ। ಸೇಟ್ಠಿ "ಚಙ್ಕಮನ್ತೋ ಕಿಂ ಲಭಿಸ್ಸಸಿ, ಆಕಾಸೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಮಾನೋಪಿ ನ ಲಭಿಸ್ಸಸಿಯೇವಾ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ನಂ "ನಿಸಿನ್ನೋ ಕಿಂ ಲಭಿಸ್ಸಸಿ, ಆಗನ್ತ್ವಾ ವಾತಪಾನಉಮ್ಮಾರೇ ಠಿತೋಪಿ ನ ಲಭಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ಥೇರೋ ಉಮ್ಮಾರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ "ಉಮ್ಮಾರೇ ಠಿತೋ ಕಿಂ ಲಭಿಸ್ಸಸಿ, ಧೂಮಾಯನ್ತೋಪಿ ನ ಲಭಿಸ್ಸಸಿಯೇವಾ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ಧೂಮಾಯಿ, ಸಕಲಪಾಸಾದೋ ಏಕಧೂಮೋ ಅಹೋಸಿ, ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಅಕ್ಖೀನಂ ಸೂಚಿಯಾ ವಿಜ್ಝನಕಾಲೋ ವಿಯ ಜಾತೋ। ಗೇಹಜ್ಝಾಯನಭಯೇನ ಪನ ನಂ "ಪಜ್ಜಲನ್ತೋಪಿ ನ ಲಭಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಅವತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯಂ ಸಮಣೋ ಸುಟ್ಠು ಲಗ್ಗೋ, ಅಲದ್ಧಾ ನ ಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಏಕಮಸ್ಸ ಪೂವಂ ದಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಭರಿಯಂ ಆಹ - "ಭದ್ದೇ, ಏಕಂ ಖುದ್ದಕಪೂವಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಸಮಣಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಹಿ ನ"ನ್ತಿ। ಸಾ ಥೋಕಞ್ಞೇವ ಪಿಟ್ಠಂ ಕಪಲ್ಲಪಾತಿಯಂ ಪಕ್ಖಿಪಿ, ಮಹಾಪೂವೋ ಹುತ್ವಾ ಸಕಲಪಾತಿಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಉದ್ಧುಮಾತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಸೇಟ್ಠಿ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಬಹು ತಯಾ ಪಿಟ್ಠಂ ಗಹಿತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸಯಮೇವ ದಬ್ಬಿಕಣ್ಣೇನ ಥೋಕತರಂ ಪಿಟ್ಠಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಕ್ಖಿಪಿ, ಪೂವೋ ಪುರಿಮಪೂವತೋ ಮಹನ್ತತರೋ ಜಾತೋ। ಏವಂ ಯಂ ಯಂ ಪಚತಿ, ಸೋ ಸೋ ಮಹನ್ತಮಹನ್ತೋವ ಹೋತಿ। ಸೋ ನಿಬ್ಬಿನ್ನೋ ಭರಿಯಂ ಆಹ "ಭದ್ದೇ, ಇಮಸ್ಸ ಏಕಂ ಪೂವಂ ದೇಹೀ"ತಿ। ತಸ್ಸಾ ಪಚ್ಛಿತೋ ಏಕಂ ಪೂವಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿಯಾ ಸಬ್ಬೇ ಏಕಾಬದ್ಧಾ ಅಲ್ಲೀಯಿಂಸು। ಸಾ ಸೇಟ್ಠಿಂ ಆಹ "ಸಾಮಿ, ಸಬ್ಬೇ ಪೂವಾ ಏಕತೋ ಲಗ್ಗಾ, ವಿಸುಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮೀ"ತಿ। "ಅಹಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸೋಪಿ ಕಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಉಭೋ ಜನಾ ಕೋಟಿಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಡ್ಢನ್ತಾಪಿ ವಿಯೋಜೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸುಯೇವ। ಅಥಸ್ಸ ಪೂವೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸೇವ ಸರೀರತೋ ಸೇದಾ ಮುಚ್ಚಿಂಸು, ಪಿಪಾಸಾ ಚ ಪಚ್ಛಿಜ್ಜಿ। ತತೋ ಭರಿಯಂ ಆಹ "ಭದ್ದೇ, ನ ಮೇ ಪೂವೇಹಿ ಅತ್ಥೋ , ಪಚ್ಛಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಇಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ದೇಹೀ"ತಿ। ಸಾ ಪಚ್ಛಿಂ ಆದಾಯ ಥೇರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಪೂವೇ ಥೇರಸ್ಸ ಅದಾಸಿ। ಥೇರೋ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ, ತಿಣ್ಣಂ ರತನಾನಂ ಗುಣೇ ಕಥೇಸಿ, "ಅತ್ಥಿ ದಿನ್ನಂ, ಅತ್ಥಿ ಯಿಟ್ಠ"ನ್ತಿ ದಾನಾದೀನಂ ಫಲಂ ಗಗನತಲೇ ಪುಣ್ಣಚನ್ದಂ ವಿಯ ದಸ್ಸೇಸಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಸೇಟ್ಠಿ "ಭನ್ತೇ, ಆಗನ್ತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಪೂವೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ "ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ 'ಪೂವೇ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಹಾರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ರುಚಿಯಾ ಸತಿ ಸೇಟ್ಠಿಭರಿಯಂ ಪೂವೇ ಚ ಖೀರಾದೀನಿ ಚ ಗಣ್ಹಾಪೇಥ, ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। "ಕಹಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ,

ಏತರಹಿ ಸತ್ಥಾ"ತಿ? "ಇತೋ ಪಞ್ಚಚತ್ತಾಲೀಸಯೋಜನಮತ್ಥಕೇ ಜೇತವನಮಹಾವಿಹಾರೇ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಕಾಲಂ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತ್ತಕಂ ಅದ್ಧಾನಂ ಕಥಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ? "ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ರುಚಿಯಾ ಸತಿ ಅಹಂ ವೋ ಅತ್ತನೋ ಇದ್ಧಿಬಲೇನ ನೇಸ್ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಾಸಾದೇ ಸೋಪಾನಸೀಸಂ ಅತ್ತನೋ ಠಾನೇಯೇವ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸೋಪಾನಪರಿಯೋಸಾನಂ ಪನ ಜೇತವನದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಉಪರಿಪಾಸಾದಾ ಹೇಟ್ಠಾಪಾಸಾದಂ ಓತರಣಕಾಲಮತ್ತೇನ ವೋ ಜೇತವನಂ ನೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ಥೇರೋ ಸೋಪಾನಸೀಸಂ ತತ್ಥೇವ ಕತ್ವಾ "ಸೋಪಾನಪಾದಮೂಲಂ ಜೇತವನದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಹೋತೂ"ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ, ತಥೇವಾಹೋಸಿ।

ಇತಿ ಥೇರೋ ಸೇಟ್ಠಿಞ್ಚ ಸೇಟ್ಠಿಭರಿಯಞ್ಚ ಉಪರಿಪಾಸಾದಾ ಹೇಟ್ಠಾಓತರಣಕಾಲತೋ ಖಿಪ್ಪತರಂ ಜೇತವನಂ ಸಮ್ಪಾಪೇಸಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ಭತ್ತಗ್ಗಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತವರಬುದ್ಧಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ। ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಕ್ಖಿಣೋದಕಂ ಅದಾಸಿ, ಸೇಟ್ಠಿಭರಿಯಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಪೂವೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಅತ್ತನೋ ಯಾಪನಮತ್ತಂ ಗಣ್ಹಿ, ಪಞ್ಚಸತಾ ಭಿಕ್ಖೂಪಿ ತಥೇವ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ಸೇಟ್ಠಿ ಖೀರಸಪ್ಪಿಮಧುಫಾಣಿತಸಕ್ಖರಾದೀನಿ ದದಮಾನೋ ಅಗಮಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿಪಿ ಸದ್ಧಿಂ ಭರಿಯಾಯ ಯಾವದತ್ಥಂ ಖಾದಿ, ಪೂವಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಮೇವ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಸಕಲವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಚ ವಿಘಾಸಾದಾನಞ್ಚ ದಿನ್ನೇಪಿ ನ ಪರಿಯನ್ತೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಪೂವಾ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ನ ಗಚ್ಛನ್ತೀ"ತಿ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ತೇನ ಹಿ ಜೇತವನದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಛಡ್ಡೇಥಾತಿ। ಅಥ ನೇ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಪಬ್ಭಾರಟ್ಠಾನೇ ಛಡ್ಡಯಿಂಸು। ಅಜ್ಜತನಾಪಿ ತಂ ಠಾನಂ "ಕಪಲ್ಲಪೂವಪಬ್ಭಾರೋ"ತ್ವೇವ ಪಞ್ಞಾಯತಿ। ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಸದ್ಧಿಂ ಭರಿಯಾಯ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಭಗವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಅಕಾಸಿ। ಅನುಮೋದನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಭೋಪಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಸೋಪಾನಂ ಆರುಯ್ಹ ಅತ್ತನೋ ಪಾಸಾದೇಯೇವ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು । ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಧನಂ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇಯೇವ ವಿಕಿರಿ।

ಪುನದಿವಸೇ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಜೇತವನಂ ಆಗಮ್ಮ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸುಗತೋವಾದಂ ದತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನೇ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಭಿಕ್ಖೂ "ಪಸ್ಸಥಾವುಸೋ, ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರಸ್ಸಾನುಭಾವಂ, ಅನುಪಹಚ್ಚ ಸದ್ಧಂ ಅನುಪಹಚ್ಚ ಭೋಗೇ ಮಚ್ಛರಿಯಸೇಟ್ಠಿಂ ಮುಹುತ್ತೇನೇವ ದಮೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಿಸೇವನಂ ಕತ್ವಾ ಪೂವೇ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಜೇತವನಂ ಆನೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸಮ್ಮುಖಂ ಕತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ, ಅಹೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ ಥೇರೋ"ತಿ ಥೇರಸ್ಸ ಗುಣಕಥಂ ಕಥೇನ್ತಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕುಲದಮಕೇನ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಕುಲೇ ಅವಿಹೇಠೇತ್ವಾ ಅಕಿಲಮೇತ್ವಾ ಪುಪ್ಫತೋ ರೇಣುಂ ಗಣ್ಹನ್ತೇನ ಭಮರೇನ ವಿಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಗುಣೇ ಜಾನಾಪೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಥೇರಂ ಪಸಂಸನ್ತೋ –

> "ಯಥಾಪಿ ಭಮರೋ ಪುಪ್ಫಂ, ವಣ್ಣಗನ್ಧಮಹೇಠಯಂ।
> ಪಲೇತಿ ರಸಮಾದಾಯ, ಏವಂ ಗಾಮೇ ಮುನೀ ಚರೇ"ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೪೯) –

ಇಮಂ ಧಮ್ಮಪದೇ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ಉತ್ತರಿಪಿ ಥೇರಸ್ಸ ಗುಣಂ ಪಕಾಸೇತುಂ "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಮಚ್ಛರಿಯಸೇಟ್ಠಿ ದಮಿತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತಂ ದಮೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮಫಲಸಮ್ಬನ್ಧಂ ಜಾನಾಪೇಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಇಲ್ಲಿಸೋ ನಾಮ ಸೇಟ್ಠಿ ಅಹೋಸಿ ಅಸೀತಿಕೋಟಿವಿಭವೋ ಪುರಿಸದೋಸಸಮನ್ನಾಗತೋ ಖಞ್ಜೋ ಕುಣೀ ವಿಸಮಕ್ಖಿಮಣ್ಡಲೋ ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಅಪ್ಪಸನ್ನೋ ಮಚ್ಛರೀ, ನೇವ

ಅಞ್ಞೇಸಂ ದೇತಿ, ನ ಸಯಂ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ। ರಕ್ಖಸಪರಿಗ್ಗಹಿತಪೋಕ್ಖರಣೀ ವಿಯಸ್ಸ ಗೇಹಂ ಅಹೋಸಿ। ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪನಸ್ಸ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಕುಲಪರಿವಟ್ಟಾ ದಾಯಕಾ ದಾನಪತಿನೋ। ಸೋ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ಲಭಿತ್ವಾಯೇವ ಕುಲವಂಸಂ ನಾಸೇತ್ವಾ ದಾನಸಾಲಂ ಝಾಪೇತ್ವಾ ಯಾಚಕೇ ಪೋಥೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಧನಮೇವ ಸಣ್ಠಾಪೇಸಿ।

ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ರಾಜೂಪಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಘರಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಏಕಂ ಮಗ್ಗಕಿಲನ್ತಂ ಜಾನಪದಮನುಸ್ಸಂ, ಏಕಂ ಸುರಾವಾರಕಂ, ಆದಾಯ ಪೀಠಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಮ್ಬಿಲಸುರಾಯ ಕೋಸಕಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಪೂರೇತ್ವಾ ಪೂತಿಮಚ್ಛಕೇನ ಉತ್ತರಿಭಙ್ಗೇನ ಪಿವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸುರಂ ಪಾತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಸಚಾಹಂ ಸುರಂ ಪಿವಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಯಿ ಪಿವನ್ತೇ ಬಹೂ ಪಿವಿತುಕಾಮಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಏವಂ ಮೇ ಧನಪರಿಕ್ಖಯೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ। ಸೋ ತಣ್ಹಂ ಅಧಿವಾಸೇನ್ತೋ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಕಾಲೇ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ವಿಹತಕಪ್ಪಾಸೋ ವಿಯ ಪಣ್ಡುಸರೀರೋ ಅಹೋಸಿ ಧಮ್ಮನಿಸನ್ಥತಗತ್ತೋ ಜಾತೋ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಗಬ್ಭಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮಞ್ಚಕಂ ಉಪಗೂಹಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ತಮೇನಂ ಭರಿಯಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಪರಿಮಜ್ಜಿತ್ವಾ “ಕಿಂ ತೇ, ಸಾಮಿ, ಅಫಾಸುಕ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸಬ್ಬಂ ಹೇಟ್ಠಾ ಕಥಿತನಿಯಾಮೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। “ತೇನ ಹಿ ಏಕಸ್ಸೇವ ತೇ ಪಹೋನಕಂ ಸುರಂ ಕರೋಮೀ”ತಿ ಪನ ವುತ್ತೇ “ಗೇಹೇ ಸುರಾಯ ಕಾರಿಯಮಾನಾಯ ಬಹೂ ಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತಿ, ಅನ್ತರಾಪಣತೋ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾಪಿ ನ ಸಕ್ಕಾ ಇಧ ನಿಸಿನ್ನೇನ ಪಿವಿತು”ನ್ತಿ ಮಾಸಕಮತ್ತಂ ದತ್ವಾ ಅನ್ತರಾಪಣತೋ ಸುರಾವಾರಕಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಚೇಟಕೇನ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ನದೀತೀರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾಮಗ್ಗಸಮೀಪೇ ಏಕಂ ಗುಮ್ಬಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸುರಾವಾರಕಂ ಠಪಾಪೇತ್ವಾ “ಗಚ್ಛ ತ್ವ”ನ್ತಿ ಚೇಟಕಂ ದೂರೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಕೋಸಕಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಸುರಂ ಪಾತುಂ ಆರಭಿ।

ಪಿತಾ ಪನಸ್ಸ ದಾನಾದೀನಂ ಪುಞ್ಞಾನಂ ಕತತ್ತಾ ದೇವಲೋಕೇ ಸಕ್ಕೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ “ಪವತ್ತತಿ ನು ಖೋ ಮೇ ದಾನಗ್ಗಂ, ಉದಾಹು ನೋ”ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅಪ್ಪವತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ, ಪುತ್ತಸ್ಸ ಕುಲವಂಸಂ ನಾಸೇತ್ವಾ ದಾನಸಾಲಂ ಝಾಪೇತ್ವಾ ಯಾಚಕೇ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಮಚ್ಛರಿಯಭಾವೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ “ಅಞ್ಞೇಸಂ ದಾತಬ್ಬಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಭಯೇನ ಗುಮ್ಬಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಏಕಕಸ್ಸೇವ ಸುರಂ ಪಿವನಭಾವಞ್ಚ ದಿಸ್ವಾ “ಗಚ್ಛಾಮಿ, ನಂ ಸಞ್ಞೋಭೇತ್ವಾ ದಮೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮಫಲಸಮ್ಬನ್ಧಂ ಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ದಾನಂ ದಾಪೇತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತನಾರಹಂ ಕರೋಮೀ”ತಿ ಮನುಸ್ಸಪಥಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಇಲ್ಲಿಸಸೇಟ್ಠಿನಾ ಸದಿಸಂ ಖಞ್ಜಂ ಕುಣಿಂ ವಿಸಮಚಕ್ಖುಮಣ್ಡಲಂ ಅತ್ತಭಾವಂ ನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ನಿವೇಸನದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಆಗತಭಾವಂ ಆರೋಚಾಪೇತ್ವಾ “ಪವಿಸತೂ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ರಾಜಾ “ಕಿಂ, ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ, ಅವೇಲಾಯ ಆಗತೋಸೀ”ತಿ ಆಹ। “ಆಮ, ಆಗತೋಮ್ಹಿ, ದೇವ ಘರೇ ಮೇ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಮತ್ತಂ ಧನಂ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ದೇವೋ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಭಣ್ಡಾಗಾರಂ ಪೂರಾಪೇತೂ”ತಿ। “ಅಲಂ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ, ತವ ಧನತೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗೇಹೇ ಬಹುತರಂ ಧನ”ನ್ತಿ। “ಸಚೇ, ದೇವ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥಿ, ಯಥಾರುಚಿಯಾ ಧನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದಾನಂ ದಮ್ಮೀ”ತಿ। “ದೇಹಿ, ಮಹಾಸೇಟ್ಠೀ”ತಿ। ಸೋ “ಸಾಧು, ದೇವಾ”ತಿ ರಾಜಾನಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಇಲ್ಲಿಸಸೇಟ್ಠಿನೋ ಗೇಹಂ ಅಗಮಾಸಿ, ಸಬ್ಬೇ ಉಪಟ್ಠಾಕಮನುಸ್ಸಾ ಪರಿವಾರೇಸುಂ, ಏಕೋಪಿ “ನಾಯಂ, ಇಲ್ಲಿಸೋ”ತಿ ಜಾನಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ।

ಸೋ ಗೇಹಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋಉಮ್ಮಾರೇ ಠತ್ವಾ ದೋವಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “ಯೋ ಅಞ್ಞೋ ಮಯಾ ಸಮಾನರೂಪೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ‘ಮಮೇತಂ ಗೇಹ’ನ್ತಿ ಪವಿಸಿತುಂ ಆಗಚ್ಛತಿ, ತಂ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ನೀಹರೇಯ್ಯಾಥಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪಾಸಾದಂ ಆರುಯ್ಹ ಮಹಾರಹೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಭರಿಯಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಸಿತಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ “ಭದ್ದೇ, ದಾನಂ ದೇಮಾ”ತಿ ಆಹ। ತಸ್ಸ ತಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾವ ಸೇಟ್ಠಿಭರಿಯಾ ಚ ಪುತ್ತಧೀತರೋ ಚ ದಾಸಕಮ್ಮಕರಾ ಚ “ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ದಾನಂ ದಾತುಂ ಚಿತ್ತಮೇವ ನತ್ಥಿ, ಅಜ್ಜ ಪನ ಸುರಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಮುದುಚಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ದಾತುಕಾಮೋ ಜಾತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ವದಿಂಸು। ಅಥ ನಂ ಸೇಟ್ಠಿಭರಿಯಾ “ಯಥಾರುಚಿಯಾ ದೇಥ, ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಹ। ತೇನ ಹಿ ಭೇರಿವಾದಕಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “‘ಸುವಣ್ಣರಜತಮಣಿಮುತ್ತಾದೀಹಿ ಅತ್ಥಿಕಾ ಇಲ್ಲಿಸಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಘರಂ ಗಚ್ಛನ್ತೂ’ತಿ ಸಕಲನಗರೇ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಹೀ”ತಿ। ಸಾ ಚ ತಥಾ ಕಾರೇಸಿ। ಮಹಾಜನೋ ಪಚ್ಛಿಪಸಿಬ್ಬಕಾದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಸನ್ನಿಪತಿ। ಸಕ್ಕೋ ಸತ್ತರತನಪೂರೇ ಗಬ್ಭೇ ವಿವರಾಪೇತ್ವಾ

“ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಮ್ಮಿ, ಯಾವದಿಚ್ಛಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಥಾ”ತಿ ಆಹ। ಮಹಾಜನೋ ಧನಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಮಹಾತಲೇ ರಾಸಿಂ ಕತ್ವಾ ಆಭತಭಾಜನಾನಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ।

ಅಞ್ಞತರೋ ಜನಪದಮನುಸ್ಸೋ ಇಲ್ಲಿಸಸೇಟ್ಠಿನೋ ಗೋಣೇ ತಸ್ಸೇವ ರಥೇ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಸತ್ತಹಿ ರತನೇಹಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಮಹಾಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಗುಮ್ಬಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇನ ರಥಂ ಪೇಸೇನ್ತೋ “ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವ, ಸಾಮಿ, ಇಲ್ಲಿಸಸೇಟ್ಠಿ, ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಇದಾನಿ ಮೇ ಯಾವಜೀವಂ ಕಮ್ಮಂ ಅಕತ್ವಾ ಜೀವಿತಬ್ಬಂ ಜಾತಂ, ತವೇವ ರಥೋ, ತವೇವ ಗೋಣಾ, ತವೇವ ಗೇಹೇ ಸತ್ತ ರತನಾನಿ, ನೇವ ಮಾತರಾ ದಿನ್ನಾನಿ, ನ ಪಿತರಾ, ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಲದ್ಧಾನಿ, ಸಾಮೀ”ತಿ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಗುಣಕಥಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಗಚ್ಛತಿ। ಸೋ ತಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಭೀತತಸಿತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಅಯಂ ಮಮ ನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ವದತಿ, ಕಚ್ಚಿ ನು ಖೋ ಮಮ ಧನಂ ರಞ್ಞಾ ಲೋಕಸ್ಸ ದಿನ್ನ”ನ್ತಿ ಗುಮ್ಬಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಗೋಣೇ ಚ ರಥಞ್ಚ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ “ಅರೇ, ಚೇಟಕ, ಮಯ್ಹಂ ಗೋಣಾ, ಮಯ್ಹಂ ರಥೋ”ತಿ ವತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಗೋಣೇ ನಾಸಾರಜ್ಜುಯಂ ಗಣ್ಹಿ, ಗಹಪತಿಕೋ ರಥಾ ಓರುಯ್ಹ “ಅರೇ, ದುಟ್ಠಚೇಟಕ, ಇಲ್ಲಿಸಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಸಕಲನಗರಸ್ಸ ದಾನಂ ದೇತಿ, ತ್ವಂ ಕಿಂ ಅಹೋಸೀ”ತಿ ಪಕ್ಖನ್ದಿತ್ವಾ ಅಸನಿಂ ಪಾತೇನ್ತೋ ವಿಯ ಖನ್ಧೇ ಪಹರಿತ್ವಾ ರಥಂ ಆದಾಯ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ಪುನ ಕಮ್ಪಮಾನೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಪಂಸುಂ ಪುಞ್ಛಿತ್ವಾ ಪುಞ್ಛಿತ್ವಾ ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ರಥಂ ಗಣ್ಹಿ, ಗಹಪತಿಕೋ ರಥಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಕೇಸೇಸು ಗಹೇತ್ವಾ ಓಣಾಮೇತ್ವಾ ಕಪ್ಪರಪಹಾರೇಹಿ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಗಲೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತಮಗ್ಗಾಭಿಮುಖಂ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಏತ್ತಾವತಾಸ್ಸ ಸುರಾಮದೋ ಛಿಜ್ಜಿ। ಸೋ ಕಮ್ಪಮಾನೋ ವೇಗೇನ ನಿವೇಸನದ್ವಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧನಂ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಮಹಾಜನೇ ದಿಸ್ವಾ “ಅಮ್ಭೋ ಕಿಂ ನಾಮೇತಂ, ಕಿಂ ರಾಜಾ ಮಮ ಧನಂ ವಿಲುಮ್ಪಾಪೇತೀ”ತಿ ತಂ ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಗಹಿತಗಹಿತಾ ಪಹರಿತ್ವಾ ಪಾದಮೂಲೇಯೇವ ಪಾತೇನ್ತಿ। ಸೋ ವೇದನಾಪ್ಪತ್ತೋ ಗೇಹಂ ಪವಿಸಿತುಂ ಆರಭಿ। ದ್ವಾರಪಾಲಾ “ಅರೇ, ದುಟ್ಠಗಹಪತಿ, ಕಹಂ ಪವಿಸಸೀ”ತಿ ವಂಸಪೇಸಿಕಾಹಿ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಗೀವಾಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನೀಹರಿಂಸು।

ಸೋ “ಠಪೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ರಾಜಾನಂ ನತ್ಥಿ ಮೇ ಅಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಪಟಿಸರಣೋ”ತಿ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ “ದೇವ, ಮಮ ಗೇಹಂ ತುಮ್ಹೇ ವಿಲುಮ್ಪಾಪೇಥಾ”ತಿ ಆಹ। ನಾಹಂ ಸೇಟ್ಠಿ ವಿಲುಮ್ಪಾಪೇಮಿ, ನನು ತ್ವಮೇವ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಸಚೇ ತುಮ್ಹೇ ನ ಗಣ್ಹಥ, ಅಹಂ ಮಮ ಧನಂ ದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ನಗರೇ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇತ್ವಾ ದಾನಂ ಅದಾಸೀತಿ। ನಾಹಂ , ದೇವ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಚ್ಛಾಮಿ, ಕಿಂ ತುಮ್ಹೇ ಮಯ್ಹಂ ಮಚ್ಛರಿಯಭಾವಂ ನ ಜಾನಾಥ, ಅಹಂ ತಿಣಗ್ಗೇನ ತೇಲಬಿನ್ದುಮ್ಪಿ ನ ಕಸ್ಸಚಿ ದೇಮಿ। ಯೋ ದಾನಂ ದೇತಿ, ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ವೀಮಂಸಥ, ದೇವಾತಿ। ರಾಜಾ ಸಕ್ಕಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇಸಿ, ದ್ವಿನ್ನಂ ಜನಾನಂ ವಿಸೇಸಂ ನೇವ ರಾಜಾ ಜಾನಾತಿ, ನ ಅಮಚ್ಚಾ। ಮಚ್ಛರಿಯಸೇಟ್ಠಿ “ಕಿಂ, ದೇವ, ಅಯಂ ಸೇಟ್ಠಿ, ಅಹಂ ಸೇಟ್ಠೀ”ತಿ ಆಹ। “ಮಯಂ ನ ಸಞ್ಜಾನಾಮ, ಅತ್ಥಿ ತೇ ಕೋಚಿ ಸಞ್ಜಾನನಕೋ”ತಿ? “ಭರಿಯಾ ಮೇ, ದೇವಾ”ತಿ। ಭರಿಯಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “ಕತರೋ ತೇ ಸಾಮಿಕೋ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸಾ “ಅಯ”ನ್ತಿ ಸಕ್ಕಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಪುತ್ತಧೀತರೋ ದಾಸಕಮ್ಮಕರೇ ಚ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿಂಸು, ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸಕ್ಕಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಿಕೇ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ।

ಪುನ ಸೇಟ್ಠಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಮಯ್ಹಂ ಸೀಸೇ ಪಿಳಕಾ ಅತ್ಥಿ, ಕೇಸೇಹಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ, ತಂ ಖೋ ಪನ ಕಪ್ಪಕೋ ಏವ ಜಾನಾತಿ, ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಸೋ “ಕಪ್ಪಕೋ ಮಂ, ದೇವ, ಸಞ್ಜಾನಾತಿ, ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇಥಾ”ತಿ ಆಹ। ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಕಾಲೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಕಪ್ಪಕೋ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “ಇಲ್ಲಿಸಸೇಟ್ಠಿಂ ಜಾನಾಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಸೀಸಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಿ, ದೇವಾ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಸೀಸಂ ಓಲೋಕೇಹೀ”ತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸಕ್ಕೋ ಸೀಸೇ ಪಿಳಕಂ ಮಾಪೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಸೀಸಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಪಿಳಕಾ ದಿಸ್ವಾ “ಮಹಾರಾಜ, ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಸೀಸೇ ಪಿಳಕಾ ಅತ್ಥೇವ, ನಾಹಂ ಏತೇಸು ಏಕಸ್ಸಾಪಿ ಇಲ್ಲಿಸಭಾವಂ ಸಞ್ಜಾನಿತುಂ ಸಕ್ಕೋಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೭೮. “ಉಭೋ ಖಞ್ಜಾ ಉಭೋ ಕುಣೀ, ಉಭೋ ವಿಸಮಚಕ್ಖುಕಾ।
ಉಭಿನ್ನಂ ಪಿಳಕಾ ಜಾತಾ, ನಾಹಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ ಇಲ್ಲಿಸ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉಭೋತಿ** ದ್ವೇಪಿ ಜನಾ। **ಖಞ್ಜಾತಿ** ಕುಣ್ಠಪಾದಾ। **ಕುಣೀತಿ** ಕುಣ್ಠಹತ್ಥಾ। **ವಿಸಮಚಕ್ಖುಕಾತಿ** ವಿಸಮಕ್ಖಿಮಣ್ಡಲಾ ಕೇಕರಾ। **ಪಿಳಕಾತಿ** ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ಸೀಸಪದೇಸೇ ಏಕಸಣ್ಠಾನಾವ ಪಿಳಕಾ ಜಾತಾ। **ನಾಹಂ ಪಸ್ಸಾಮೀತಿ** ಅಹಂ "ಇಮೇಸು ಅಯಂ ನಾಮ ಇಲ್ಲಿಸೋ"ತಿ ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ಏಕಸ್ಸಾಪಿ ಇಲ್ಲಿಸಭಾವಂ ನ ಜಾನಾಮೀತಿ ಅವೋಚ।

ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿ ಕಮ್ಪಮಾನೋ ಧನಸೋಕೇನ ಸತಿಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ತತ್ಥೇವ ಪತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸಕ್ಕೋ "ನಾಹಂ, ಮಹಾರಾಜ , ಇಲ್ಲಿಸೋ, ಸಕ್ಕೋಹಮಸ್ಮೀ"ತಿ ಮಹತಿಯಾ ಸಕ್ಕಲೀಲಾಯ ಆಕಾಸೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಇಲ್ಲಿಸಸ್ಸ ಮುಖಂ ಪುಞ್ಛಿತ್ವಾ ಉದಕೇನ ಸಿಞ್ಚಿಂಸು, ಸೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಸಕ್ಕಂ ದೇವರಾಜಾನಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸಕ್ಕೋ ಆಹ "ಇಲ್ಲಿಸ, ಇದಂ ಧನಂ ಮಮ ಸನ್ತಕಂ, ನ ತವ। ಅಹಞ್ಹಿ ತೇ ಪಿತಾ, ತ್ವಂ ಮಮ ಪುತ್ತೋ। ಅಹಂ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಸಕ್ಕತ್ತಂ ಪತ್ತೋ, ತ್ವಂ ಪನ ಮೇ ವಂಸಂ ಉಪಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅದಾನಸೀಲೋ ಹುತ್ವಾ ಮಚ್ಛರಿಯೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ದಾನಸಾಲಾಯೋ ಝಾಪೇತ್ವಾ ಯಾಚಕೇ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಧನಮೇವ ಸಣ್ಠಾಪೇಸಿ। ತಂ ನೇವ ತ್ವಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಸಿ, ನ ಅಞ್ಞೇಸಂ ದೇಸಿ, ರಕ್ಖಸಪರಿಗ್ಗಹಿತಂ ವಿಯ ತಿಟ್ಠತಿ। ಸಚೇ ಮೇ ದಾನಸಾಲಾ ಪಾಕತಿಕಾ ಕತ್ವಾ ದಾನಂ ದಸ್ಸಸಿ, ಇಚ್ಚೇತಂ ಕುಸಲಂ। ನೋ ಚೇ ದಸ್ಸಸಿ, ಸಬ್ಬಂ ತೇ ಧನಂ ಅನ್ತರಧಾಪೇತ್ವಾ ಇಮಿನಾ ಇನ್ದವಜಿರೇನ ತೇ ಸೀಸಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಇಲ್ಲಿಸಸೇಟ್ಠಿ ಮರಣಭಯೇನ ಸನ್ತಜ್ಜಿತೋ "ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಅದಾಸಿ। ಸಕ್ಕೋ ತಸ್ಸ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ನಿಸಿನ್ನೋವ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ತಂ ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ಇಲ್ಲಿಸೋಪಿ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಸಗ್ಗಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಮಚ್ಛರಿಯಸೇಟ್ಠಿಂ ದಮೇತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ಇಮಿನಾ ದಮಿತೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಇಲ್ಲಿಸೋ ಮಚ್ಛರಿಯಸೇಟ್ಠಿ ಅಹೋಸಿ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ, ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ, ಕಪ್ಪಕೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಇಲ್ಲಿಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೭೯] ೯. ಖರಸ್ಸರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯತೋ ವಿಲುತ್ತಾ ಚ ಹತಾ ಚ ಗಾವೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಅಮಚ್ಚಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ಕಿರ ಏಕೋ ಅಮಚ್ಚೋ ರಾಜಾನಂ ಆರಾಧೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮೇ ರಾಜಬಲಿಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಚೋರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ "ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇ ಆದಾಯ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹೇ ಗಾಮಂ ವಿಲುಮ್ಪಿತ್ವಾ ಉಪಡ್ಢಂ ಮಯ್ಹಂ ದದೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಗೇವ ಮನುಸ್ಸೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಚೋರೇಸು ಆಗನ್ತ್ವಾ ಗಾವಿಯೋ ಘಾತೇತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಗಾಮಂ ವಿಲುಮ್ಪಿತ್ವಾ ಗತೇಸು ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಮಹಾಜನಪರಿವುತೋ ಆಗಚ್ಛತಿ। ತಸ್ಸ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಪಾಕಟಂ ಜಾತಂ। ಮನುಸ್ಸಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ದೋಸಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಸುನಿಗ್ಗಹಿತಂ ನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಗಾಮಭೋಜಕಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಭಗವಾ "ನ, ಮಹಾರಾಜ, ಇದಾನೇವ ಏಸ ಏವಂಸೀಲೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಏವಂಸೀಲೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಏಕಸ್ಸ ಅಮಚ್ಚಸ್ಸ ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮಂ ಅದಾಸಿ। ಸಬ್ಬಂ ಪುರಿಮಸದಿಸಮೇವ। ತದಾ ಪನ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ವಣಿಜ್ಜಾಯ ಪಚ್ಚನ್ತೇ ವಿಚರನ್ತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕೇ ನಿವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಸೋ ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಭೋಜಕೇ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಮಹಾಜನಪರಿವಾರೇನ ಭೇರಿಯಾ ವಜ್ಜಮಾನಾಯ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇ "ಅಯಂ ದುಟ್ಠಗಾಮಭೋಜಕೋ ಚೋರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಗಾಮಂ ವಿಲುಮ್ಪಾಪೇತ್ವಾ ಚೋರೇಸು ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಅಟವಿಂ ಪವಿಟ್ಠೇಸು ಇದಾನಿ ಉಪಸನ್ತೂಪಸನ್ತೋ ವಿಯ ಭೇರಿಯಾ ವಜ್ಜಮಾನಾಯ ಆಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೯. “ಯತೋ ವಿಲುತ್ತಾ ಚ ಹತಾ ಚ ಗಾವೋ, ದಡ್ಢಾನಿ ಗೇಹಾನಿ ಜನೋ ಚ ನೀತೋ।
ಅಥಾಗಮಾ ಪುತ್ತಹತಾಯ ಪುತ್ತೋ, ಖರಸ್ಸರಂ ಡಿಣ್ಡಿಮಂ ವಾದಯನ್ತೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯತೋತಿ** ಯದಾ। **ವಿಲುತ್ತಾ ಚ ಹತಾ ಚಾತಿ** ವಿಲುಮ್ಪಿತ್ವಾ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಚ ನೀತಾ, ಮಂಸಂ ಖಾದನತ್ಥಾಯ ಚ ಹತಾ। **ಗಾವೋತಿ** ಗೋರೂಪಾನಿ। **ದಡ್ಢಾನೀತಿ** ಅಗ್ಗಿಂ ದತ್ವಾ ಝಾಪಿತಾನಿ। **ಜನೋ ಚ ನೀತೋತಿ** ಕರಮರಗ್ಗಾಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನೀತೋ। **ಪುತ್ತಹತಾಯ ಪುತ್ತೋತಿ** ಹತಪುತ್ತಾಯ ಪುತ್ತೋ, ನಿಲ್ಲಜ್ಜೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಛಿನ್ನಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಸ್ಸ ಹಿ ಮಾತಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಇತಿ ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಜೀವನ್ತೋಪಿ ಹತಪುತ್ತಟ್ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠತೀತಿ ಹತಪುತ್ತಾಯ ಪುತ್ತೋ ನಾಮ ಹೋತಿ। **ಖರಸ್ಸರನ್ತಿ** ಥದ್ಧಸದ್ದಂ। **ಡಿಣ್ಡಿಮನ್ತಿ** ಪಟಹಭೇರಿಂ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ತಂ ಪರಿಭಾಸಿ। ನ ಚಿರೇನೇವ ಚ ತಸ್ಸ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಪಾಕಟಂ ಜಾತಂ, ಅಥಸ್ಸ ರಾಜಾ ದೋಸಾನುರೂಪಂ ನಿಗ್ಗಹಂ ಅಕಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ “ನ, ಮಹಾರಾಜ, ಇದಾನೇವೇಸ ಏವಂಸೀಲೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಏವಂಸೀಲೋಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಅಮಚ್ಚೋ ಇದಾನಿ ಅಮಚ್ಚೋಯೇವ, ಗಾಥಾಯ ಉದಾಹಾರಕಪಣ್ಡಿತಮನುಸ್ಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಖರಸ್ಸರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೮೦] ೧೦. ಭೀಮಸೇನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯಂ ತೇ ಪವಿಕತ್ಥಿತಂ ಪುರೇತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ವಿಕತ್ಥಿತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕೋ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖು “ಆವುಸೋ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಜಾತಿಸಮಾ ಜಾತಿ, ಗೋತ್ತಸಮಂ ಗೋತ್ತಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಮಯಂ ಏವರೂಪೇ ನಾಮ ಮಹಾಖತ್ತಿಯಕುಲೇ ಜಾತಾ, ಗೋತ್ತೇನ ವಾ ಧನೇನ ವಾ ಕುಲಪ್ಪದೇಸೇನ ವಾ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸದಿಸೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸುವಣ್ಣರಜತಾದೀನಂ ಅನ್ತೋ ನತ್ಥಿ, ದಾಸಕಮ್ಮಕರಾಪಿ ನೋ ಸಾಲಿಮಂಸೋದನಂ ಭುಞ್ಜನ್ತಿ, ಕಾಸಿಕವತ್ಥಂ ನಿವಾಸೇನ್ತಿ, ಕಾಸಿಕವಿಲೇಪನಂ ವಿಲಿಮ್ಪನ್ತಿ। ಮಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತಭಾವೇನ ಏತರಹಿ ಏವರೂಪಾನಿ ಲೂಖಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಾಮ, ಲೂಖಾನಿ ಚೀವರಾನಿ ಧಾರೇಮಾ”ತಿ ಥೇರನವಮಜ್ಝಿಮಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನ್ತರೇ ವಿಕತ್ಥೇನ್ತೋ ಜಾತಿಆದಿವಸೇನ ವಮ್ಭೇನ್ತೋ ಖುಂಸೇನ್ತೋ ವಿಚರತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಕುಲಪ್ಪದೇಸಂ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ತಂ ವಿಕತ್ಥನಭಾವಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ “ಆವುಸೋ, ಅಸುಕೋ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖು ಏವರೂಪೇ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಿಕತ್ಥೇನ್ತೋ ವಮ್ಭೇನ್ತೋ ಖುಂಸೇನ್ತೋ ವಿಚರತೀ”ತಿ ಏತಸ್ಸ ಅಗುಣಂ ಕಥಯಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಇದಾನೇವ ವಿಕತ್ಥೇನ್ತೋ ವಮ್ಭೇನ್ತೋ ಖುಂಸೇನ್ತೋ ವಿಚರತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ವಿಕತ್ಥೇನ್ತೋ ವಮ್ಭೇನ್ತೋ ಖುಂಸೇನ್ತೋ ವಿಚರೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ನಿಗಮಗಾಮೇ ಉದಿಚ್ಚಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ತಯೋ ವೇದೇ ಅಟ್ಠಾರಸ ವಿಜ್ಜಟ್ಠಾನಾನಿ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪೇಸು ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ವಾ ಚೂಳಧನುಗ್ಗಹಪಣ್ಡಿತೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸಮಯಸಿಪ್ಪಾನಿ ಪರಿಯೇಸಮಾನೋ ಮಹಿಂಸಕರಟ್ಠಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ಜಾತಕೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಥೋಕಂ ರಸ್ಸೋ ಓಣತಾಕಾರೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಸಚಾಹಂ ಕಞ್ಚಿ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಸೋ ‘ಏವಂ ರಸ್ಸಸರೀರೋ ತ್ವಂ ಕಿಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ’ತಿ ವಕ್ಖತಿ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಸಮ್ಪನ್ನಂ ಅಭಿರೂಪಂ ಏಕಂ ಪುರಿಸಂ ಫಲಕಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಚ್ಛಾಯಾಯ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ। ಸೋ ತಥಾರೂಪಂ ಪುರಿಸಂ ಪರಿಯೇಸಮಾನೋ ಭೀಮಸೇನಸ್ಸ ನಾಮೇಕಸ್ಸ

ತನ್ತವಾಯಸ್ಸ ತನ್ತವೀತಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ "ಸಮ್ಮ, ತ್ವಂ ಕಿನ್ನಾಮೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಅಹಂ ಭೀಮಸೇನೋ ನಾಮಾ"ತಿ? "ಕಿಂ ಪನ ತ್ವಂ ಏವಂ ಅಭಿರೂಪೋ ಉಪಧಿಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಂ ಲಾಮಕಕಮ್ಮಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ? "ಜೀವಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ"ತಿ। "ಸಮ್ಮ, ಮಾ ಏತಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರಿ, ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಮಯಾ ಸದಿಸೋ ಧನುಗ್ಗಹೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಸಚೇ ಪನಾಹಂ ಕಞ್ಚಿ ರಾಜಾನಂ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯಂ, ಸೋ ಮಂ 'ಏವಂರಸ್ಸೋ ಅಯಂ ಕಿಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ಕೋಪೇಯ್ಯ, ತ್ವಂ ರಾಜಾನಂ ದಿಸ್ವಾ 'ಅಹಂ ಧನುಗ್ಗಹೋ'ತಿ ವಕ್ಖಸಿ। ರಾಜಾ ತೇ ಪರಿಬ್ಬಯಂ ದತ್ವಾ ವುತ್ತಿಂ ನಿಬದ್ಧಂ ದಸ್ಸತಿ। ಅಹಂ ತೇ ಉಪ್ಪನ್ನಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ತವ ಪಿಟ್ಠಿಚ್ಛಾಯಾಯ ಜೀವಿಸ್ಸಾಮಿ। ಏವಂ ಉಭೋಪಿ ಸುಖಿತಾ ಭವಿಸ್ಸಾಮ। ಕರೋಹಿ ಮಮ ವಚನ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ।

ಅಥ ನಂ ಆದಾಯ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಯಂ ಚೂಳೂಪಟ್ಠಾಕೋ ಹುತ್ವಾ ತಂ ಪುರತೋ ಕತ್ವಾ ರಾಜದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚಾಪೇಸಿ। "ಆಗಚ್ಛನ್ತೂ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಉಭೋಪಿ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು। "ಕಿಂಕಾರಣಾ ಆಗತತ್ಥಾ"ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ ಭೀಮಸೇನೋ ಆಹ - "ಅಹಂ ಧನುಗ್ಗಹೋ, ಮಯಾ ಸದಿಸೋ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಧನುಗ್ಗಹೋ ನತ್ಥೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ಲಭನ್ತೋ ಮಂ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ? "ಅಡ್ಢಮಾಸೇ ಸಹಸ್ಸಂ ಲಭನ್ತೋ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಅಯಂ ತೇ ಪುರಿಸೋ ಕಿಂ ಹೋತೀ"ತಿ? "ಚೂಳೂಪಟ್ಠಾಕೋ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಸಾಧು ಉಪಟ್ಠಹಾ"ತಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಭೀಮಸೇನೋ ರಾಜಾನಂ ಉಪಟ್ಠಹತಿ। ಉಪ್ಪನ್ನಕಿಚ್ಚಂ ಪನಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತೋವ ನಿತ್ಥರತಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅರಞ್ಞೇ ಬಹೂನಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಸಞ್ಚರಣಮಗ್ಗಂ ಬ್ಯಗ್ಘೋ ಛಡ್ಡಾಪೇತಿ, ಬಹೂ ಮನುಸ್ಸೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಖಾದತಿ। ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ ಭೀಮಸೇನಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ, ತಾತ, ನಂ ಬ್ಯಗ್ಘಂ ಗಣ್ಹಿತು"ನ್ತಿ ಆಹ। "ದೇವ, ಕಿಂ ಧನುಗ್ಗಹೋ ನಾಮಾಹಂ , ಯದಿ ಬ್ಯಗ್ಘಂ ಗಹೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮೀ"ತಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಪರಿಬ್ಬಯಂ ದತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಸೋ ಘರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಕಥೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಸಾಧು, ಸಮ್ಮ, ಗಚ್ಛಾ"ತಿ ಆಹ। "ತ್ವಂ ಪನ ನ ಗಮಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ? "ಆಮ ನ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಉಪಾಯಂ ಪನ ತೇ ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಆಚಿಕ್ಖ, ಸಮ್ಮಾ"ತಿ। ತ್ವಂ ಬ್ಯಗ್ಘಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಸಹಸಾ ಏಕಕೋವ ಮಾ ಅಗಮಾಸಿ, ಜನಪದಮನುಸ್ಸೇ ಪನ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ ಏಕಂ ವಾ ದ್ವೇ ವಾ ಧನುಸಹಸ್ಸಾನಿ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಬ್ಯಗ್ಘಸ್ಸ ಉಟ್ಠಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಗುಮ್ಬಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಉರೇನ ನಿಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾಸಿ, ಜಾನಪದಾವ ಬ್ಯಗ್ಘಂ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇಹಿ ಬ್ಯಗ್ಘೇ ಗಹಿತೇ ತ್ವಂ ದನ್ತೇಹಿ ಏಕಂ ವಲ್ಲಿಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕೋಟಿಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮತಬ್ಯಗ್ಘಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಭೋ, ಕೇನೇಸ, ಬ್ಯಗ್ಘೋ ಮಾರಿತೋ, ಅಹಂ ಇಮಂ ಬ್ಯಗ್ಘಂ ಗೋಣಂ ವಿಯ ವಲ್ಲಿಯಾ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ನೇಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ವಲ್ಲಿಅತ್ಥಾಯ ಗುಮ್ಬಂ ಪವಿಟ್ಠೋ, ಮಯಾ ವಲ್ಲಿಯಾ ಅನಾಭತಾಯ ಏವ ಕೇನೇಸ ಮಾರಿತೋ"ತಿ ಕಥೇಯ್ಯಾಸಿ। ಅಥ ತೇ ಜಾನಪದಾ ಭೀತತಸಿತಾ "ಸಾಮಿ, ಮಾ ರಞ್ಞೋ ಆಚಿಕ್ಖೀ"ತಿ ಬಹುಂ ಧನಂ ದಸ್ಸನ್ತಿ, ಬ್ಯಗ್ಘೋ ತಯಾ ಗಹಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ರಞ್ಞೋಪಿ ಸನ್ತಿಕಾ ಬಹುಂ ಧನಂ ಲಭಿಸ್ಸಸೀತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಕಥಿತನಿಯಾಮೇನೇವ ಬ್ಯಗ್ಘಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಖೇಮಂ ಕತ್ವಾ ಮಹಾಜನಪರಿವುತೋ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಗಹಿತೋ ಮೇ, ದೇವ, ಬ್ಯಗ್ಘೋ, ಅರಞ್ಞಂ ಖೇಮಂ ಕತ"ನ್ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ತುಟ್ಠೋ ಬಹುಂ ಧನಂ ಅದಾಸಿ। ಪುನೇಕದಿವಸಂ "ಏಕಮಗ್ಗಂ ಮಹಿಂಸೋ ಛಡ್ಡಾಪೇತೀ"ತಿ ಆರೋಚೇಸುಂ, ರಾಜಾ ತಥೇವ ಭೀಮಸೇನಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋಪಿ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ದಿನ್ನನಯೇನ ಬ್ಯಗ್ಘಂ ವಿಯ ತಮ್ಪಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗಞ್ಛಿ, ರಾಜಾ ಪುನ ಬಹುಂ ಧನಂ ಅದಾಸಿ, ಮಹನ್ತಂ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ಜಾತಂ। ಸೋ ಇಸ್ಸರಿಯಮದಮತ್ತೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಅವಮಞ್ಞಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ನ ಗಣ್ಹಾತಿ, "ನಾಹಂ ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಾಮಿ, ಕಿಂ ತ್ವಞ್ಞೇವ ಪುರಿಸೋ"ತಿಆದೀನಿ ಫರುಸವಚನಾನಿ ವದತಿ।

ಅಥ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ಏಕೋ ಸಾಮನ್ತರಾಜಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಉಪರುನ್ಧಿತ್ವಾ "ರಜ್ಜಂ ವಾ ದೇತು, ಯುದ್ಧಂ ವಾ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇಸಿ। ರಾಜಾ "ಯುಜ್ಝಾಹೀ"ತಿ ಭೀಮಸೇನಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ಸಬ್ಬಸನ್ನಾಹಸನ್ನದ್ಧೋ ರಾಜವೇಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸುಸನ್ನದ್ಧಸ್ಸ ವಾರಣಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠೇ ನಿಸೀದಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ತಸ್ಸ ಮರಣಭಯೇನ ಸಬ್ಬಸನ್ನಾಹಸನ್ನದ್ಧೋ ಭೀಮಸೇನಸ್ಸೇವ

ಪಚ್ಛಿಮಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ವಾರಣೋ ಮಹಾಜನಪರಿವುತೋ ನಗರದ್ವಾರೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸಙ್ಗಾಮಸೀಸಂ ಪಾಪುಣಿ। ಭೀಮಸೇನೋ ಯುದ್ಧಭೇರಿಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾವ ಕಮ್ಪಿತುಂ ಆರದ್ಧೋ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಇದಾನೇಸ ಹತ್ಥಿಪಿಟ್ಠಿತೋ ಪತಿತ್ವಾ ಮರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧತೋ ಅಪತನತ್ಥಂ ಭೀಮಸೇನಂ ಯೋತ್ತೇನ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿ, ಭೀಮಸೇನೋ ಸಮ್ಪಹಾರಟ್ಠಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತೋ ಸರೀರವಳಞ್ಜೇನ ಹತ್ಥಿಪಿಟ್ಠಿಂ ದೂಸೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ನ ಖೋ ತೇ ಭೀಮಸೇನ ಪುರಿಮೇನ ಪಚ್ಛಿಮಂ ಸಮೇತಿ, ತ್ವಂ ಪುಬ್ಬೇ ಸಙ್ಗಾಮಯೋಧೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ, ಇದಾನಿ ಹತ್ಥಿಪಿಟ್ಠಿಂ ದೂಸೇಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೦. "ಯಂ ತೇ ಪವಿಕತ್ಥಿತಂ ಪುರೇ, ಅಥ ತೇ ಪೂತಿಸರಾ ಸಜನ್ತಿ ಪಚ್ಛಾ।
ಉಭಯಂ ನ ಸಮೇತಿ ಭೀಮಸೇನ, ಯುದ್ಧಕಥಾ ಚ ಇದಞ್ಚ ತೇ ವಿಹಞ್ಞ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಂ ತೇ ಪವಿಕತ್ಥಿತಂ ಪುರೇ**ತಿ ಯಂ ತಯಾ ಪುಬ್ಬೇ "ಕಿಂ ತ್ವಂಯೇವ ಪುರಿಸೋ, ನಾಹಂ ಪುರಿಸೋ, ಅಹಮ್ಪಿ ಸಙ್ಗಾಮಯೋಧೋ"ತಿ ವಿಕತ್ಥಿತಂ ವಮ್ಭನವಚನಂ ವುತ್ತಂ, ಇದಂ ತಾವ ಏಕಂ। **ಅಥ ತೇ ಪೂತಿಸರಾ ಸಜನ್ತಿ ಪಚ್ಛಾ**ತಿ ಅಥ ತೇ ಇಮೇ ಪೂತಿಭಾವೇನ ಸರಣಭಾವೇನ ಚ "ಪೂತಿಸರಾ"ತಿ ಲದ್ಧನಾಮಾ ಸರೀರವಳಞ್ಜಧಾರಾ ಸಜನ್ತಿ ವಳಞ್ಜನ್ತಿ ಪಗ್ಘರನ್ತಿ। **ಪಚ್ಛಾ**ತಿ ತತೋ ಪುರೇ ವಿಕತ್ಥಿತತೋ ಅಪರಭಾಗೇ, ಇದಾನಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಙ್ಗಾಮಸೀಸೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಭಯಂ ನ ಸಮೇತಿ ಭೀಮಸೇನಾ**ತಿ ಇದಂ ಭೀಮಸೇನ ಉಭಯಂ ನ ಸಮೇತಿ। ಕತರಂ? **ಯುದ್ಧಕಥಾ ಚ ಇದಞ್ಚ ತೇ ವಿಹಞ್ಞ**ನ್ತಿ, ಯಾ ಚ ಪುರೇ ಕಥಿತಾ ಯುದ್ಧಕಥಾ, ಯಞ್ಚ ತೇ ಇದಾನಿ ವಿಹಞ್ಞಂ ಕಿಲಮಥೋ ಹತ್ಥಿಪಿಟ್ಠಿದೂಸನಾಕಾರಪ್ಪತ್ತೋ ವಿಘಾತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಗರಹಿತ್ವಾ "ಮಾ ಭಾಯಿ, ಸಮ್ಮ, ಕಸ್ಮಾ ಮಯಿ ಠಿತೇ ವಿಹಞ್ಞಸೀ"ತಿ ಭೀಮಸೇನಂ ಹತ್ಥಿಪಿಟ್ಠಿತೋ ಓತಾರೇತ್ವಾ "ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ಗೇಹಮೇವ ಗಚ್ಛಾ"ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ "ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ಪಾಕಟೇನ ಭವಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಸಙ್ಗಾಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಉನ್ನದಿತ್ವಾ ಬಲಕೋಟ್ಠಕಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸಪತ್ತರಾಜಾನಂ ಜೀವಗ್ಗಾಹಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ರಾಜಾ ತುಟ್ಠೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಮಹನ್ತಂ ಯಸಂ ಅದಾಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ "ಚೂಳಧನುಗ್ಗಹಪಣ್ಡಿತೋ"ತಿ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಭೀಮಸೇನಸ್ಸ ಪರಿಬ್ಬಯಂ ದತ್ವಾ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಪೇಸೇತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವೇಸ ಭಿಕ್ಖು ವಿಕತ್ಥೇತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ವಿಕತ್ಥಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಭೀಮಸೇನೋ ವಿಕತ್ಥಿತಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಚೂಳಧನುಗ್ಗಹಪಣ್ಡಿತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಭೀಮಸೇನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ವರುಣವಗ್ಗೋ ಅಟ್ಠಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ವರುಣಂ ಸೀಲವನಾಗಂ, ಸಚ್ಚಂಕಿರ ರುಕ್ಖಧಮ್ಮಂ।
ಮಚ್ಛರಾಜಾ ಅಸಙ್ಕಿಯಂ, ಮಹಾಸುಪಿನಇಲ್ಲಿಸಂ।
ಖರಸ್ಸರಂ ಭೀಮಸೇನನ್ತಿ॥

೯. ಅಪಾಯಿಮ್ಹವಗ್ಗೋ

[೮೧] ೧. ಸುರಾಪಾನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಪಾಯಿಮ್ಹ ಅನಚ್ಚಿಮ್ಹಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಕೋಸಮ್ಬಿಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಘೋಸಿತಾರಾಮೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಾಗತತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಭಗವತಿ ಹಿ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಸ್ಸಂ ವಸಿತ್ವಾ ಚಾರಿಕಾಗಮನೇನ ಭದ್ದವತಿಕಂ ನಾಮ ನಿಗಮಂ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಗೋಪಾಲಕಾ ಪಸುಪಾಲಕಾ ಕಸ್ಸಕಾ ಪಥಾವಿನೋ ಚ ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಮಾ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಅಮ್ಬತಿತ್ಥಂ ಅಗಮಾಸಿ, ಅಮ್ಬತಿತ್ಥೇ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಅಸ್ಸಮೇ ಅಮ್ಬತಿತ್ಥಕೋ ನಾಮ ನಾಗೋ ಆಸೀವಿಸೋ ಘೋರವಿಸೋ, ಸೋ ಭಗವನ್ತಂ ವಿಹೇಠೇಯ್ಯಾ"ತಿ ವಾರಯಿಂಸು। ಭಗವಾಪಿ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಅಸುಣನ್ತೋ ವಿಯ ತೇಸು ಯಾವತತಿಯಂ ವಾರಯಮಾನೇಸುಪಿ ಅಗಮಾಸಿಯೇವ।

ತತ್ರ ಸುದಂ ಭಗವಾ ಭದ್ದವತಿಕಾಯ ಅವಿದೂರೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ವಿಹರತಿ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಬುದ್ಧುಪಟ್ಠಾಕೋ ಸಾಗತೋ ನಾಮ ಥೇರೋ ಪೋಥುಜ್ಜನಿಕಾಯ ಇದ್ಧಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ತಂ ಅಸ್ಸಮಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ನಾಗರಾಜಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ತಿಣಸನ್ಥಾರಕಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿ। ನಾಗೋ ಮಕ್ಖಂ ಅಸಹಮಾನೋ ಧೂಮಾಯಿ, ಥೇರೋಪಿ ಧೂಮಾಯಿ। ನಾಗೋ ಪಜ್ಜಲಿ, ಥೇರೋಪಿ ಪಜ್ಜಲಿ। ನಾಗಸ್ಸ ತೇಜೋ ಥೇರಂ ನ ಬಾಧತಿ, ಥೇರಸ್ಸ ತೇಜೋ ನಾಗಂ ಬಾಧತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಖಣೇನ ತಂ ನಾಗರಾಜಾನಂ ದಮೇತ್ವಾ ಸರಣೇಸು ಚ ಸೀಲೇಸು ಚ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಭದ್ದವತಿಕಾಯಂ ಯಥಾಭಿರನ್ತಂ ವಿಹರಿತ್ವಾ ಕೋಸಮ್ಬಿಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಾಗತತ್ಥೇರೇನ ನಾಗಸ್ಸ ದಮಿತಭಾವೋ ಸಕಲಜನಪದಂ ಪತ್ಥರಿ। ಕೋಸಮ್ಬಿನಗರವಾಸಿನೋ ಸತ್ಥು ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಕತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸಾಗತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಏವಮಾಹಂಸು "ಭನ್ತೇ, ಯಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ದುಲ್ಲಭಂ, ತಂ ವದೇಯ್ಯಾಥ, ತದೇವ ಮಯಂ ಪಟಿಯಾದೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಥೇರೋ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾ ಪನಾಹಂಸು "ಆವುಸೋ, ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ನಾಮ ಕಾಪೋತಿಕಾ ಸುರಾ ದುಲ್ಲಭಾ ಚೇವ ಮನಾಪಾ ಚ। ಸಚೇ ತುಮ್ಹೇ ಥೇರಸ್ಸ ಪಸನ್ನಾ, ಕಾಪೋತಿಕಂ ಸುರಂ ಪಟಿಯಾದೇಥಾ"ತಿ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಸ್ವಾತನಾಯ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹೇ "ಥೇರಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಕಾಪೋತಿಕಂ ಸುರಂ ಪಸನ್ನಂ ಪಟಿಯಾದೇತ್ವಾ ಥೇರಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಘರೇ ಘರೇ ಪಸನ್ನಂ ಸುರಂ ಅದಂಸು। ಥೇರೋ ಪಿವಿತ್ವಾ ಸುರಾಮದಮತ್ತೋ ನಗರತೋ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೋ ದ್ವಾರನ್ತರೇ ಪತಿತ್ವಾ ವಿಲಪಮಾನೋ ನಿಪಜ್ಜಿ।

ಸತ್ಥಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೋ ಥೇರಂ ತೇನಾಕಾರೇನ ನಿಪನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಗಣ್ಹಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಗತ"ನ್ತಿ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಆರಾಮಂ ಅಗಮಾಸಿ । ಭಿಕ್ಖೂ ಥೇರಸ್ಸ ಸೀಸಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ಕತ್ವಾ ತಂ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇಸುಂ, ಸೋ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪಾದೇ ತಥಾಗತಾಭಿಮುಖೇ ಕತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿ "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಂ ಪುಬ್ಬೇ ಸಾಗತಸ್ಸ ಮಯಿ ಗಾರವಂ, ತಂ ಇದಾನಿ ಅತ್ಥೀ"ತಿ? "ನತ್ಥಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಮ್ಬತಿತ್ಥಕಂ ನಾಗರಾಜಾನಂ ಕೋ ದಮೇಸೀ"ತಿ। "ಸಾಗತೋ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನೇತರಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಗತೋ ಉದಕದೇಡ್ಡುಭಕಮ್ಪಿ ದಮೇತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಾ"ತಿ। "ನೋ ಹೇತಂ, ಭನ್ತೇ"। "ಅಪಿ ನು ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏವರೂಪಂ ಪಾತುಂ ಯುತ್ತಂ, ಯಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಏವಂವಿಸಞ್ಞೀ ಹೋತೀ"ತಿ। "ಅಯುತ್ತಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಥೇರಂ ಗರಹಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಸುರಾಮೇರಯಪಾನೇ ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೩೨೮) ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಪಾವಿಸಿ।

ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಸುರಾಪಾನಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಕಥಯಿಂಸು "ಯಾವ ಮಹಾದೋಸಞ್ಚೇತಂ, ಆವುಸೋ, ಸುರಾಪಾನಂ ನಾಮ, ತಾವ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪನ್ನಂ ನಾಮ ಇದ್ಧಿಮನ್ತಂ ಸಾಗತಂ ಯಥಾ ಸತ್ಥು ಗುಣಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಜಾನಾತಿ, ತಥಾ ಅಕಾಸೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ಸುರಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ವಿಸಞ್ಞಿನೋ ಹೋನ್ತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಹೇಸುಂಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಉದಿಚ್ಚಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಝಾನಕೀಳಂ ಕೀಳನ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತಪ್ಪದೇಸೇ ವಸತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಸತೇಹಿ ಪರಿವುತೋ। ಅಥ ನಂ ವಸ್ಸಾನಸಮಯೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾ ಆಹಂಸು "ಆಚರಿಯ, ಮನುಸ್ಸಪಥಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಲೋಣಮ್ಬಿಲಂ ಸೇವಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ। "ಆವುಸೋ, ಅಹಂ ಇಧೇವ ವಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹೇ ಪನ ಗನ್ತ್ವಾ ಸರೀರಂ ಸನ್ತಪ್ಪೇತ್ವಾ ವಸ್ಸಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಆಚರಿಯಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜುಯ್ಯಾನೇ ವಸಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಬಹಿದ್ವಾರಗಾಮೇಯೇವ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಸುಹಿತಾ ಹುತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ನಗರಂ ಪವಿಸಿಂಸು। ಮನುಸ್ಸಾ ಸಮ್ಪಿಯಾಯಮಾನಾ ಭಿಕ್ಖಂ ಅದಂಸು। ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ಚ ರಞ್ಞೋಪಿ ಆರೋಚೇಸುಂ "ದೇವ, ಹಿಮವನ್ತತೋ ಪಞ್ಚಸತಾ ಇಸಯೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಸನ್ತಿ ಘೋರತಪಾ ಪರಮಧಿತಿನ್ದ್ರಿಯಾ ಸೀಲವನ್ತೋ"ತಿ। ರಾಜಾ ತೇಸಂ ಗುಣೇ ಸುತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಕತಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ ವಸ್ಸಾನಂ ಚತುಮಾಸಂ ತತ್ಥೇವ ವಸನತ್ಥಾಯ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಮನ್ತೇಸಿ, ತೇ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ರಾಜಗೇಹೇಯೇವ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಸನ್ತಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ನಗರೇ ಸುರಾನಕ್ಖತ್ತಂ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ "ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಸುರಾ ದುಲ್ಲಭಾ"ತಿ ಬಹುಂ ಉತ್ತಮಸುರಂ ದಾಪೇಸಿ। ತಾಪಸಾ ಸುರಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸುರಾಮದಮತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ಏಕಚ್ಚೇ ಉಟ್ಠಾಯ ನಚ್ಚಿಂಸು, ಏಕಚ್ಚೇ ಗಾಯಿಂಸು, ನಚ್ಚಿತ್ವಾ ಗಾಯಿತ್ವಾ ಖಾರಿಕಾದೀನಿ ಅವತ್ಥರಿತ್ವಾ ನಿದ್ದಾಯಿತ್ವಾ ಸುರಾಮದೇ ಛಿನ್ನೇ ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ತಂ ಅತ್ತನೋ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ ದಿಸ್ವಾ "ನ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಪಬ್ಬಜಿತಸಾರುಪ್ಪಂ ಕತ"ನ್ತಿ ರೋದಿತ್ವಾ ಪರಿದೇವಿತ್ವಾ "ಮಯಂ ಆಚರಿಯೇನ ವಿನಾಭೂತತ್ತಾ ಏವರೂಪಂ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕರಿಮ್ಹಾ"ತಿ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಉಯ್ಯಾನಂ ಪಹಾಯ ಹಿಮವನ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಟಿಸಾಮಿತಪರಿಕ್ಖಾರಾ ಆಚರಿಯಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ತಾತಾ, ಮನುಸ್ಸಪಥೇ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಅಕಿಲಮಮಾನಾ ಸುಖಂ ವಸಿತ್ಥ, ಸಮಗ್ಗವಾಸಞ್ಚ ಪನ ವಸಿತ್ಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತಾ "ಆಚರಿಯ, ಸುಖಂ ವಸಿಮ್ಹ, ಅಪಿಚ ಖೋ ಪನ ಮಯಂ ಅಪಾತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ವಿಸಞ್ಞೀಭೂತಾ ಸತಿಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ನಚ್ಚಿಮ್ಹ ಚೇವ ಗಾಯಿಮ್ಹ ಚಾ"ತಿ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇನ್ತಾ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಆಹಂಸು –

೮೧. "ಅಪಾಯಿಮ್ಹ ಅನಚ್ಚಿಮ್ಹ, ಅಗಾಯಿಮ್ಹ ರುದಿಮ್ಹ ಚ।
ವಿಸಞ್ಞೀಕರಣಿಂ ಪಿತ್ವಾ, ದಿಟ್ಠಾ ನಾಹುಮ್ಹ ವಾನರಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಪಾಯಿಮ್ಹಾ**ತಿ ಸುರಂ ಪಿವಿಮ್ಹ। **ಅನಚ್ಚಿಮ್ಹಾ**ತಿ ತಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಹತ್ಥಪಾದೇ ಲಾಳೇನ್ತಾ ನಚ್ಚಿಮ್ಹ। **ಅಗಾಯಿಮ್ಹಾ**ತಿ ಮುಖಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಆಯತಕೇನ ಸರೇನ ಗಾಯಿಮ್ಹ। **ರುದಿಮ್ಹ ಚಾ**ತಿ ಪುನ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಿನೋ "ಏವರೂಪಂ ನಾಮ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಕತ"ನ್ತಿ ರೋದಿಮ್ಹ ಚ। **ವಿಸಞ್ಞೀಕರಣಿಂ ಪಿತ್ವಾ, ದಿಟ್ಠಾ ನಾಹುಮ್ಹ ವಾನರಾ**ತಿ ಏವರೂಪಂ ಸಞ್ಞಾವಿನಾಸನತೋ ವಿಸಞ್ಞೀಕರಣಿಂ ಸುರಂ ಪಿವಿತ್ವಾ "ಏತದೇವ ಸಾಧು, ಯಂ ವಾನರಾ ನಾಹುಮ್ಹಾ"ತಿ। ಏವಂ ತೇ ಅತ್ತನೋ ಅಗುಣಂ ಕಥೇಸುಂ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಗರುಸಂವಾಸರಹಿತಾನಂ ನಾಮ ಏವರೂಪಂ ಹೋತಿಯೇವಾ"ತಿ ತೇ ತಾಪಸೇ ಗರಹಿತ್ವಾ "ಪುನ ಏವರೂಪಂ ಮಾಕರಿತ್ಥಾ"ತಿ ತೇಸಂ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ಅಪರಿಹೀನಜ್ಝಾನೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ। ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಹಿ "ಅನುಸನ್ಧಿಂ ಘಟೇತ್ವಾ"ತಿ ಇದಮ್ಪಿ ನ ವಕ್ಖಾಮ। ತದಾ ಇಸಿಗಣೋ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ ಅಹೋಸಿ, ಗಣಸತ್ಥಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ।

ಸುರಾಪಾನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೮೨] ೨. ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ರಮಣಕನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ದುಬ್ಬಚಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಇಮಸ್ಸ ಪನ ಜಾತಕಸ್ಸ ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲಿಕಂ ವತ್ಥು, ತಂ ದಸಕನಿಪಾತೇ **ಮಹಾಮಿತ್ತವಿನ್ದಕಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೧.೮೨; ೧.೫.೧೦೦ ಆದಯೋ) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ತದಾ ಪನ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೨. "ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ರಮಣಕಂ, ಸದಾಮತ್ತಞ್ಚ ದೂಭಕಂ।
ಸ್ವಾಸಿ ಪಾಸಾಣಮಾಸೀನೋ, ಯಸ್ಮಾ ಜೀವಂ ನ ಮೋಕ್ಖಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ರಮಣಕ**ನ್ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಫಲಿಕಸ್ಸ ನಾಮಂ, ಫಲಿಕಪಾಸಾದಞ್ಚ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೋಸೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಸದಾಮತ್ತಞ್ಚಾ**ತಿ ರಜತಸ್ಸ ನಾಮಂ, ರಜತಪಾಸಾದಞ್ಚ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೋಸೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ದೂಭಕ**ನ್ತಿ ಮಣಿನೋ ನಾಮಂ, ಮಣಿಪಾಸಾದಞ್ಚ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೋಸೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಸ್ವಾಸೀ**ತಿ ಸೋ ಅಸಿ ತ್ವಂ। **ಪಾಸಾಣಮಾಸೀನೋ**ತಿ ಖುರಚಕ್ಕಂ ನಾಮ ಪಾಸಾಣಮಯಂ ವಾ ಹೋತಿ ರಜತಮಯಂ ವಾ ಮಣಿಮಯಂ ವಾ, ತಂ ಪನ ಪಾಸಾಣಮಯಮೇವ। ಸೋ ಚ ತೇನ ಆಸೀನೋ ಅತಿನಿವಿಟ್ಠೋ ಅಜ್ಝೋತ್ಥಟೋ। ತಸ್ಮಾ ಪಾಸಾಣೇನ ಆಸೀನತ್ತಾ "ಪಾಸಾಣಾಸೀನೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಬ್ಯಞ್ಜನಸನ್ಧಿವಸೇನ ಮಕಾರಂ ಆದಾಯ "ಪಾಸಾಣಮಾಸೀನೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಪಾಸಾಣಂ ವಾ ಆಸೀನೋ, ತಂ ಖುರಚಕ್ಕಂ ಆಸಜ್ಜ ಪಾಪುಣಿತ್ವಾ ಠಿತೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಸ್ಮಾ ಜೀವಂ ನ ಮೋಕ್ಖಸೀ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಖುರಚಕ್ಕಾ ಯಾವ ತೇ ಪಾಪಂ ನ ಖೀಯತಿ, ತಾವ ಜೀವನ್ತೋಯೇವ ನ ಮುಚ್ಚಿಸ್ಸಸಿ, ತಂ ಆಸೀನೋಸೀತಿ।

ಇಮಂ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂಯೇವ ಗತೋ। ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕೋಪಿ ಖುರಚಕ್ಕಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವಮಾನೋ ಪಾಪಕಮ್ಮೇ ಪರಿಕ್ಖೀಣೇ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕೋ ದುಬ್ಬಚಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ದೇವರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೮೩] ೩. ಕಾಳಕಣ್ಣಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಮಿತ್ತೋ ಹವೇ ಸತ್ತಪದೇನ ಹೋತೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಮಿತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಹಪಂಸುಕೀಳಿಕೋ ಏಕಾಚರಿಯಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಿಕೇ ಉಗ್ಗಹಿತಸಿಪ್ಪೋ ನಾಮೇನ ಕಾಳಕಣ್ಣೀ ನಾಮ। ಸೋ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಕಾಲೇ ದುಗ್ಗತೋ ಹುತ್ವಾ ಜೀವಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ತಂ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಪರಿಬ್ಬಯಂ ದತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಕುಟುಮ್ಬಂ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಉಪಕಾರಕೋ ಹುತ್ವಾ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕರೋತಿ। ತಂ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತಕಾಲೇ "ತಿಟ್ಠ, ಕಾಳಕಣ್ಣಿ, ನಿಸೀದ, ಕಾಳಕಣ್ಣಿ, ಭುಞ್ಜ ಕಾಳಕಣ್ಣೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಮಿತ್ತಾಮಚ್ಚಾ ಸೇಟ್ಠಿಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏವಮಾಹಂಸು "ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ, ಮಾ ಏತಂ ತವ ಸನ್ತಿಕೇ ಕರಿ, 'ತಿಟ್ಠ, ಕಾಳಕಣ್ಣಿ, ನಿಸೀದ ಕಾಳಕಣ್ಣಿ, ಭುಞ್ಜ ಕಾಳಕಣ್ಣೀ'ತಿ ಹಿ ಇಮಿನಾ ಸದ್ದೇನ ಯಕ್ಖೋಪಿ ಪಲಾಯೇಯ್ಯ, ನ ಚೇಸ ತಯಾ ಸಮಾನೋ, ದುಗ್ಗತೋ ದುರೂಪೇತೋ, ಕಿಂ ತೇ ಇಮಿನಾ"ತಿ। ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ "ನಾಮಂ ನಾಮ ವೋಹಾರಮತ್ತಂ, ನ ತಂ ಪಣ್ಡಿತಾ ಪಮಾಣಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಸುತಮಙ್ಗಲಿಕೇನ ನಾಮ ಭವಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಮಯಾ ನಾಮಮತ್ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸಹಪಂಸುಕೀಳಿಕಂ ಸಹಾಯಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿತು"ನ್ತಿ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಅನಾದಾಯ ಏಕದಿವಸಂ ಅತ್ತನೋ ಭೋಗಗಾಮಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತಂ ಗೇಹರಕ್ಖಕಂ ಕತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ।

ಚೋರಾ "ಸೇಟ್ಠಿ ಕಿರ ಭೋಗಗಾಮಂ ಗತೋ, ಗೇಹಮಸ್ಸ ವಿಲುಮ್ಪಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ನಾನಾವುಧಹತ್ಥಾ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಪರಿವಾರೇಸುಂ। ಇತರೋಪಿ ಚೋರಾನಞ್ಞೇವ ಆಗಮನಂ ಆಸಙ್ಕಮಾನೋ ಅನಿದ್ದಾಯನ್ತೋವ ನಿಸೀದಿ। ಸೋ ಚೋರಾನಂ

ಆಗತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇ ಪಬೋಧೇತುಂ “ತ್ವಂ ಸಙ್ಖಂ ಧಮ, ತ್ವಂ ಮುದಿಙ್ಗಂ ವಾದೇಹೀ”ತಿ ಮಹಾಸಮಜ್ಜಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಿಯ ಸಕಲನಿವೇಸನಂ ಏಕಸದ್ದಂ ಕಾರೇಸಿ। ಚೋರಾ “ಸುಞ್ಞಂ ಗೇಹನ್ತಿ ದುಸ್ಸುತಂ ಅಮ್ಹೇಹಿ, ಅತ್ಥೇವ ಇಧ ಮಹಾಸೇಟ್ಠೀ”ತಿ ಪಾಸಾಣಮುಗ್ಗರಾದೀನಿ ತತ್ಥೇವ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪಲಾಯಿಂಸು।

ಪುನದಿವಸೇ ಮನುಸ್ಸಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಛಡ್ಡಿತೇ ಪಾಸಾಣಮುಗ್ಗರಾದಯೋ ದಿಸ್ವಾ ಸಂವೇಗಪ್ಪತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ “ಸಚೇ ಅಜ್ಜ ಏವರೂಪೋ ಬುದ್ಧಿಸಮ್ಪನ್ನೋ ಘರವಿಚಾರಕೋ ನಾಭವಿಸ್ಸ, ಚೋರೇಹಿ ಯಥಾರುಚಿಯಾ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಗೇಹಂ ವಿಲುತ್ತಂ ಅಸ್ಸ, ಇಮಂ ದಳ್ಹಮಿತ್ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ವುಡ್ಢಿ ಜಾತಾ”ತಿ ತಂ ಪಸಂಸಿತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಭೋಗಗಾಮತೋ ಆಗತಕಾಲೇ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚಯಿಂಸು। ಅಥ ನೇ ಸೇಟ್ಠಿ ಅವೋಚ “ತುಮ್ಹೇ ಏವರೂಪಂ ಮಮ ಗೇಹರಕ್ಖಕಂ ಮಿತ್ತಂ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಾಪೇಥ, ಸಚಾಯಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಚನೇನ ಮಯಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿತೋ ಅಸ್ಸ, ಅಜ್ಜ ಮೇ ಕುಟುಮ್ಬಂ ಕಿಞ್ಚಿ ನಾಭವಿಸ್ಸ, ನಾಮಂ ನಾಮ ಅಪ್ಪಮಾಣಂ, ಹಿತಚಿತ್ತಮೇವ ಪಮಾಣ”ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಉತ್ತರಿತರಂ ಪರಿಬ್ಬಯಂ ದತ್ವಾ “ಅತ್ಥಿ ದಾನಿ ಮೇ ಇದಂ ಕಥಾಪಾಭತ”ನ್ತಿ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ “ನ ಖೋ, ಗಹಪತಿ, ಇದಾನೇವ ಕಾಳಕಣ್ಣಿಮಿತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಮಿತ್ತಸ್ಸ ಘರೇ ಕುಟುಮ್ಬಂ ರಕ್ಖತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ರಕ್ಖಿಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಹಾಯಸೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಕಾಳಕಣ್ಣೀ ನಾಮ ಮಿತ್ತೋತಿ ಸಬ್ಬಂ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವತ್ಥುಸದಿಸಮೇವ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಭೋಗಗಾಮತೋ ಆಗತೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ “ಸಚೇ ಮಯಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಚನೇನ ಏವರೂಪೋ ಮಿತ್ತೋ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿತೋ ಅಸ್ಸ, ಅಜ್ಜ ಮೇ ಕುಟುಮ್ಬಂ ಕಿಞ್ಚಿ ನಾಭವಿಸ್ಸಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೩. “ಮಿತ್ತೋ ಹವೇ ಸತ್ತಪದೇನ ಹೋತಿ, ಸಹಾಯೋ ಪನ ದ್ವಾದಸಕೇನ ಹೋತಿ।
ಮಾಸಡ್ಢಮಾಸೇನ ಚ ಞಾತಿ ಹೋತಿ, ತತುತ್ತರಿಂ ಅತ್ತಸಮೋಪಿ ಹೋತಿ।
ಸೋಹಂ ಕಥಂ ಅತ್ತಸುಖಸ್ಸ ಹೇತು, ಚಿರಸನ್ಥುತಂ ಕಾಳಕಣ್ಣಿಂ ಜಹೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಹವೇ**ತಿ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ। ಮೇತ್ತಾಯತೀತಿ **ಮಿತ್ತೋ,** ಮೇತ್ತಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾಪೇತಿ, ಸಿನೇಹಂ ಕರೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೋ ಪನೇಸ **ಸತ್ತಪದೇನ ಹೋತಿ,** ಏಕತೋ ಸತ್ತಪದವೀತಿಹಾರಗಮನಮತ್ತೇನ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಹಾಯೋ ಪನ ದ್ವಾದಸಕೇನ ಹೋತೀ**ತಿ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಏಕತೋ ಕರಣವಸೇನ ಸಬ್ಬಿರಿಯಾಪಥೇಸು ಸಹ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಸಹಾಯೋ। ಸೋ ಪನೇಸ ದ್ವಾದಸಕೇನ ಹೋತಿ, ದ್ವಾದಸಾಹಂ ಏಕತೋ ನಿವಾಸೇನ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಾಸಡ್ಢಮಾಸೇನ ಚಾ**ತಿ ಮಾಸೇನ ವಾ ಅಡ್ಢಮಾಸೇನ ವಾ। **ಞಾತಿ ಹೋತೀ**ತಿ ಞಾತಿಸಮೋ ಹೋತಿ। **ತತುತ್ತರಿ**ನ್ತಿ ತತೋ ಉತ್ತರಿಂ ಏಕತೋ ವಾಸೇನ **ಅತ್ತಸಮೋಪಿ ಹೋತಿ**ಯೇವ। **ಜಹೇಯ್ಯ**ನ್ತಿ “ಏವರೂಪಂ ಸಹಾಯಂ ಕಥಂ ಜಹೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ ಮಿತ್ತಸ್ಸ ಗುಣಂ ಕಥೇಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪುನ ಕೋಚಿ ತಸ್ಸ ಅನ್ತರೇ ವತ್ತಾ ನಾಮ ನಾಹೋಸೀತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಕಾಳಕಣ್ಣೀ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಕಾಳಕಣ್ಣಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೮೪] ೪. ಅತ್ಥಸ್ಸದ್ವಾರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಆರೋಗ್ಯಮಿಚ್ಛೇ ಪರಮಞ್ಚ ಲಾಭನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಅತ್ಥಕುಸಲಂ ಕುಲಪುತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಞ್ಹಿ ಏಕಸ್ಸ ಮಹಾವಿಭವಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಪುತ್ತೋ ಜಾತಿಯಾ ಸತ್ತವಸ್ಸೋ ಪಞ್ಞವಾ ಅತ್ಥಕುಸಲೋ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ

ಪಿತರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅತ್ಥಸ್ಸ ದ್ವಾರಪಞ್ಹಂ ನಾಮ ಪುಚ್ಛಿ, ಸೋ ತಂ ನ ಜಾನಾತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ "ಅಯಂ ಪಞ್ಹೋ ಅತಿಸುಖುಮೋ, ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧಂ ಅಞ್ಞೋ ಉಪರಿ ಭವಗ್ಗೇನ, ಹೇಟ್ಠಾ ಚ ಅವೀಚಿನಾ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೇ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೇ ಏತಂ ಪಞ್ಹಂ ಕಥೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ। ಸೋ ಪುತ್ತಮಾದಾಯ ಬಹುಂ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪೂಜೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ "ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ದಾರಕೋ ಪಞ್ಞವಾ ಅತ್ಥಕುಸಲೋ ಮಂ ಅತ್ಥಸ್ಸ ದ್ವಾರಪಞ್ಹಂ ನಾಮ ಪುಚ್ಛಿ, ಅಹಂ ತಂ ಪಞ್ಹಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತೋ, ಸಾಧು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ತಂ ಪಞ್ಹಂ ಕಥೇತೂ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಪುಬ್ಬೇಪಾಹಂ, ಉಪಾಸಕ, ಇಮಿನಾ ಕುಮಾರಕೇನೇತಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ, ಮಯಾ ಚಸ್ಸ ಕಥಿತೋ, ತದಾ ನಂ ಏಸ ಜಾನಾತಿ, ಇದಾನಿ ಪನ ಭವಸಙ್ಖೇಪಗತತ್ತಾ ನ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಹಾವಿಭವೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕೋ ಜಾತಿಯಾ ಪಞ್ಞವಾ ಅತ್ಥಕುಸಲೋ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಪಿತರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ತಾತ, ಅತ್ಥಸ್ಸ ದ್ವಾರಂ ನಾಮ ಕಿ"ನ್ತಿ ಅತ್ಥಸ್ಸ ದ್ವಾರಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪಿತಾ ತಂ ಪಞ್ಹಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೪. "ಆರೋಗ್ಯಮಿಚ್ಛೇ ಪರಮಞ್ಚ ಲಾಭಂ, ಸೀಲಞ್ಚ ವುದ್ಧಾನುಮತಂ ಸುತಞ್ಚ।
ಧಮ್ಮಾನುವತ್ತೀ ಚ ಅಲೀನತಾ ಚ, ಅತ್ಥಸ್ಸ ದ್ವಾರಾ ಪಮುಖಾ ಛಳೇತೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಆರೋಗ್ಯಮಿಚ್ಛೇ ಪರಮಞ್ಚ ಲಾಭ**ನ್ತಿ ಚ-ಕಾರೋ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ। ತಾತ, ಪರಮಮೇವ ಆರೋಗ್ಯಸಙ್ಖಾತಂ ಪರಮಂ ಲಾಭಂ ಇಚ್ಛೇಯ್ಯಾತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ದೀಪೇನ್ತೋ ಏವಮಾಹ। ತತ್ಥ ಆರೋಗ್ಯಂ ನಾಮ ಸರೀರಸ್ಸ ಚೇವ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಚ ಅರೋಗಭಾವೋ ಅನಾತುರತಾ। ಸರೀರೇ ಹಿ ರೋಗಾತುರೇ ನೇವ ಅಲದ್ಧಂ ಭೋಗಲಾಭಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ, ನ ಲದ್ಧಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ, ಅನಾತುರೇ ಪನ ಉಭಯಮ್ಪೇತಂ ಸಕ್ಕೋತಿ। ಚಿತ್ತೇ ಚ ಕಿಲೇಸಾತುರೇ ನೇವ ಅಲದ್ಧಂ ಝಾನಾದಿಭೇದಂ ಲಾಭಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ, ನ ಲದ್ಧಂ ಪುನ ಸಮಾಪತ್ತಿವಸೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ। ಏತಸ್ಮಿಂ ಅನಾರೋಗ್ಯೇ ಸತಿ ಅಲದ್ಧೋಪಿ ಲಾಭೋ ನ ಲಬ್ಭತಿ, ಲದ್ಧೋಪಿ ನಿರತ್ಥಕೋ ಹೋತಿ, ಅಸತಿ ಪನೇತಸ್ಮಿಂ ಅಲದ್ಧೋಪಿ ಲಾಭೋ ಲಬ್ಭತಿ, ಲದ್ಧೋಪಿ ಸಾತ್ಥಕೋ ಹೋತೀತಿ ಆರೋಗ್ಯಂ ಪರಮೋ ಲಾಭೋ ನಾಮ। ತಂ ಸಬ್ಬಪರಮಂ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ। ಇದಮೇಕಂ ಅತ್ಥಸ್ಸ ದ್ವಾರನ್ತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ। **ಸೀಲಞ್ಚಾ**ತಿ ಆಚಾರಸೀಲಂ। ಇಮಿನಾ ಲೋಕಚಾರಿತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವುದ್ಧಾನುಮತ**ನ್ತಿ ಗುಣವುದ್ಧಾನಂ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ಅನುಮತಂ। ಇಮಿನಾ ಞಾಣಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಗರೂನಂ ಓವಾದಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸುತಞ್ಚಾ**ತಿ ಕಾರಣನಿಸ್ಸಿತಂ ಸುತಂ। ಇಮಿನಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಅತ್ಥನಿಸ್ಸಿತಂ ಬಾಹುಸಚ್ಚಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಧಮ್ಮಾನುವತ್ತೀ ಚಾ**ತಿ ತಿವಿಧಸ್ಸ ಸುಚರಿತಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅನುವತ್ತನಂ। ಇಮಿನಾ ದುಚ್ಚರಿತಧಮ್ಮಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಸುಚರಿತಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅನುವತ್ತನಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಲೀನತಾ ಚಾ**ತಿ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಲೀನತಾ ಅನೀಚತಾ। ಇಮಿನಾ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಸಙ್ಕೋಚತಂ ಪಣೀತಭಾವಂ ಉತ್ತಮಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅತ್ಥಸ್ಸ ದ್ವಾರಾ ಪಮುಖಾ ಛಳೇತೇ**ತಿ ಅತ್ಥೋ ನಾಮ ವುಡ್ಢಿ, ತಸ್ಸ ವುಡ್ಢಿಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಸ್ಸ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಏತೇ ಪಮುಖಾ ಉತ್ತಮಾ ಛ ದ್ವಾರಾ ಉಪಾಯಾ ಅಧಿಗಮಮುಖಾನೀತಿ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಸ್ಸ ದ್ವಾರಪಞ್ಹಂ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತೇಸು ಛಸು ಧಮ್ಮೇಸು ವತ್ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಪುತ್ತೋವ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಪುತ್ತೋ, ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಅತ್ಥಸ್ಸದ್ವಾರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೮೫] ೫. ಕಿಂಪಕ್ಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಆಯತಿಂ ದೋಸಂ ನಾಞ್ಞಾಯಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಅಞ್ಞತರೋ ಕಿರ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಉರಂ ದತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ಏಕಂ ಅಲಙ್ಕತಇತ್ಥಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿ। ಅಥ ನಂ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಆನಯಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣಾ ನಾಮೇತೇ ಭಿಕ್ಖು ಪರಿಭೋಗಕಾಲೇ ರಮಣೀಯಾ। ಸೋ ಪನ ತೇಸಂ ಪರಿಭೋಗೋ ನಿರಯಾದೀಸು ಪಟಿಸನ್ಧಿದಾಯಕತ್ತಾ ಕಿಂಪಕ್ಕಫಲಪರಿಭೋಗಸದಿಸೋ ಹೋತಿ। ಕಿಂಪಕ್ಕಫಲಂ ನಾಮ ವಣ್ಣಗನ್ಧರಸಸಮ್ಪನ್ನಂ, ಖಾದಿತಂ ಪನ ಅನ್ತಾನಿ ಖಣ್ಡಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತಿ। ಪುಬ್ಬೇ ಬಹೂ ಬಾಲಜನಾ ತಸ್ಸ ದೋಸಂ ಅದಿಸ್ವಾ ವಣ್ಣಗನ್ಧರಸೇಸು ಬಜ್ಝಿತ್ವಾ ತಂ ಫಲಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸತ್ಥವಾಹೋ ಹುತ್ವಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಕಟಸತೇಹಿ ಪುಬ್ಬನ್ತಾಪರನ್ತಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅಟವಿಮುಖಂ ಪತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ "ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅಟವಿಯಾ ವಿಸರುಕ್ಖಾ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ಮಾ ಖೋ ಮಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಪುಬ್ಬೇ ಅಖಾದಿತಪುಬ್ಬಾನಿ ಫಲಾಫಲಾನಿ ಖಾದಿತ್ಥಾ"ತಿ ಓವದಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಅಟವಿಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಟವಿಮುಖೇ ಏಕಂ ಕಿಂಪಕ್ಕರುಕ್ಖಂ ಫಲಭಾರಓಣಮಿತಸಾಖಂ ಅದ್ದಸಂಸು। ತಸ್ಸ ಖನ್ಧಸಾಖಾಪತ್ತಫಲಾನಿ ಸಣ್ಠಾನವಣ್ಣರಸಗನ್ಧೇಹಿ ಅಮ್ಬಸದಿಸಾನೇವ। ತೇಸು ಏಕಚ್ಚೇ ವಣ್ಣಗನ್ಧರಸೇಸು ಬಜ್ಝಿತ್ವಾ ಅಮ್ಬಫಲಸಞ್ಞಾಯ ಫಲಾನಿ ಖಾದಿಂಸು, ಏಕಚ್ಚೇ "ಸತ್ಥವಾಹಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ಯೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತಾ, ತೇ ಫಲಾನಿ ಛಡ್ಡಾಪೇತ್ವಾ, ಯೇ ಖಾದಮಾನಾ ಅಟ್ಠಂಸು, ತೇ ವಮನಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಅದಾಸಿ। ತೇಸು ಏಕಚ್ಚೇ ಅರೋಗಾ ಜಾತಾ, ಪಠಮಮೇವ ಖಾದಿತ್ವಾ ಠಿತಾ ಪನ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತಾ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಇಚ್ಛಿತಟ್ಠಾನಂ ಸೋತ್ಥಿನಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಲಾಭಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಪುನ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ತಂ ವತ್ಥುಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೮೫. "ಆಯತಿಂ ದೋಸಂ ನಾಞ್ಞಾಯ, ಯೋ ಕಾಮೇ ಪಟಿಸೇವತಿ।
ವಿಪಾಕನ್ತೇ ಹನನ್ತಿ ನಂ, ಕಿಂಪಕ್ಕಮಿವ ಭಕ್ಖಿತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಆಯತಿಂ ದೋಸಂ ನಾಞ್ಞಾಯಾ**ತಿ ಅನಾಗತೇ ದೋಸಂ ನ ಅಞ್ಞಾಯ, ಅಜಾನಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯೋ ಕಾಮೇ ಪಟಿಸೇವತೀ**ತಿ ಯೋ ವತ್ಥುಕಾಮೇ ಚ ಕಿಲೇಸಕಾಮೇ ಚ ಪಟಿಸೇವತಿ। **ವಿಪಾಕನ್ತೇ ಹನನ್ತಿ** ನನ್ತಿ ತೇ ಕಾಮಾ ತಂ ಪುರಿಸಂ ಅತ್ತನೋ ವಿಪಾಕಸಙ್ಖಾತೇ ಅನ್ತೇ ನಿರಯಾದೀಸು ಉಪ್ಪನ್ನಂ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇನ ದುಕ್ಖೇನ ಸಂಯೋಜಯಮಾನಾ ಹನನ್ತಿ। ಕಥಂ? **ಕಿಂಪಕ್ಕಮಿವ ಭಕ್ಖಿತ**ನ್ತಿ, ಯಥಾ ಪರಿಭೋಗಕಾಲೇ ವಣ್ಣಗನ್ಧರಸಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಮನಾಪಂ ಕಿಂಪಕ್ಕಫಲಂ ಅನಾಗತದೋಸಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಭಕ್ಖಿತಂ ಅನ್ತೇ ಹನತಿ, ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತಿ, ಏವಂ ಪರಿಭೋಗಕಾಲೇ ಮನಾಪಾಪಿ ಕಾಮಾ ವಿಪಾಕಕಾಲೇ ಹನನ್ತೀತಿ ದೇಸನಂ ಯಥಾನುಸನ್ಧಿಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸೇಸಪರಿಸಾಯಪಿ ಕೇಚಿ ಸೋತಾಪನ್ನಾ, ಕೇಚಿ ಸಕದಾಗಾಮಿನೋ, ಕೇಚಿ ಅನಾಗಾಮಿನೋ, ಕೇಚಿ ಅರಹನ್ತೋ ಅಹೇಸುಂ।

ಸತ್ಥಾಪಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – "ತದಾ ಪರಿಸಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ ಅಹೋಸಿ, ಸತ್ಥವಾಹೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕಿಂಪಕ್ಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೮೬] ೬. ಸೀಲವೀಮಂಸಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸೀಲಂ ಕಿರೇವ ಕಲ್ಯಾಣನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಸೀಲವೀಮಂಸಕಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಕೋಸಲರಾಜಾನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವತಿ ತಿಸರಣಂ ಗತೋ ಅಖಣ್ಡಪಞ್ಚಸೀಲೋ ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಪಾರಗೂ। ರಾಜಾ "ಅಯಂ ಸೀಲವಾ"ತಿ ತಸ್ಸ ಅತಿರೇಕಸಮ್ಮಾನಂ ಕರೋತಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯಂ ರಾಜಾ ಮಯ್ಹಂ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಹಿ ಅತಿರೇಕಸಮ್ಮಾನಂ ಕರೋತಿ, ಅತಿವಿಯ ಮಂ ಗರುಂ ಕತ್ವಾ ಪಸ್ಸತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏಸ ಮಮ ಜಾತಿಗೋತ್ತಕುಲಪ್ಪದೇಸಸಿಪ್ಪಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಇಮಂ ಸಮ್ಮಾನಂ ಕರೋತಿ, ಉದಾಹು ಸೀಲಸಮ್ಪತ್ತಿಂ, ವೀಮಂಸಿಸ್ಸಾಮಿ ತಾವಾ"ತಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ರಾಜೂಪಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಘರಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಏಕಸ್ಸ ಹೇರಞ್ಞಿಕಸ್ಸ ಫಲಕತೋ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಕಹಾಪಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ, ಹೇರಞ್ಞಿಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಗರುಭಾವೇನ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಪುನದಿವಸೇ ದ್ವೇ ಕಹಾಪಣೇ ಗಣ್ಹಿ, ಹೇರಞ್ಞಿಕೋ ತಥೇವ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ। ತತಿಯದಿವಸೇ ಕಹಾಪಣಮುಟ್ಠಿಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ, ಅಥ ನಂ ಹೇರಞ್ಞಿಕೋ "ಅಜ್ಜ ತೇ ತತಿಯೋ ದಿವಸೋ ರಾಜಕುಟುಮ್ಬಂ ವಿಲುಮ್ಪನ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ "ರಾಜಕುಟುಮ್ಬವಿಲುಮ್ಪಕಚೋರೋ ಮೇ ಗಹಿತೋ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವಿರವಿ। ಅಥ ನಂ ಮನುಸ್ಸಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಚಿರಂದಾನಿ ತ್ವಂ ಸೀಲವಾ ವಿಯ ವಿಚರೀ"ತಿ ದ್ವೇ ತಯೋ ಪಹಾರೇ ದತ್ವಾ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸೇಸುಂ।

ರಾಜಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೀ ಹುತ್ವಾ "ಕಸ್ಮಾ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಏವರೂಪಂ ದುಸ್ಸೀಲಕಮ್ಮಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಗಚ್ಛಥ, ತಸ್ಸ ರಾಜಾಣಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ "ನಾಹಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಚೋರೋ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ "ಕಸ್ಮಾ ರಾಜಕುಟುಮ್ಬಿಕಸ್ಸ ಫಲಕತೋ ಕಹಾಪಣೇ ಗಣ್ಹೀ"ತಿ? "ಏತಂ ಮಯಾ ತಯಿ ಮಮ ಅತಿಸಮ್ಮಾನಂ ಕರೋನ್ತೇ 'ಕಿಂ ನು ಖೋ ರಾಜಾ ಮಮ ಜಾತಿಆದೀನಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅತಿಸಮ್ಮಾನಂ ಕರೋತಿ, ಉದಾಹು ಸೀಲಂ ನಿಸ್ಸಾಯಾ'ತಿ ವೀಮಂಸನತ್ಥಾಯ ಕತಂ, ಇದಾನಿ ಪನ ಮಯಾ ಏಕಂಸೇನ ಞಾತಂ। ಯಥಾ ಸೀಲಮೇವ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಯಾ ಮಮ ಸಮ್ಮಾನೋ ಕತೋ, ನ ಜಾತಿಆದೀನಿ। ತಥಾ ಹಿ ಮೇ ಇದಾನಿ ರಾಜಾಣಂ ಕಾರೇಸಿ, ಸ್ವಾಹಂ ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ 'ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಸೀಲಮೇವ ಉತ್ತಮಂ ಸೀಲಂ ಪಮುಖ'ನ್ತಿ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ ಗತೋ। ಇಮಸ್ಸ ಪನಾಹಂ ಸೀಲಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಕರೋನ್ತೋ ಗೇಹೇ ಠಿತೋ ಕಿಲೇಸೇ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತೋ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ ಕಾತುಂ, ಅಜ್ಜೇವ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಮೇ ದೇಥ, ದೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಅನುಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಜೇತವನಾಭಿಮುಖೋ ಪಾಯಾಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಞಾತಿಸುಹಜ್ಜಬನ್ಧವಾ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ನಿವಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ನಿವತ್ತಿಂಸು। ಸೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಞ್ಚ ಉಪಸಮ್ಪದಞ್ಚ ಲಭಿತ್ವಾ ಅವಿಸ್ಸಟ್ಠಕಮ್ಮಟ್ಠಾನೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಮಯ್ಹಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಮತ್ಥಕಂ ಪತ್ತಾ"ತಿ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ತಂ ಅಞ್ಞಾಬ್ಯಾಕರಣಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಪಾಕಟಂ ಜಾತಂ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಭಿಕ್ಖೂ "ಆವುಸೋ, ಅಸುಕೋ ನಾಮ ರಞ್ಞೋ ಉಪಟ್ಠಾಕಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅತ್ತನೋ ಸೀಲಂ ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ"ತಿ ತಸ್ಸ ಗುಣಂ ಕಥಯಮಾನಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನಿ ಅಯಮೇವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅತ್ತನೋ ಸೀಲಂ ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪತಿಟ್ಠಂ ಅಕಾಸಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪಣ್ಡಿತಾ ಅತ್ತನೋ ಸೀಲಂ ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪತಿಟ್ಠಂ ಕರಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಪುರೋಹಿತೋ ಅಹೋಸಿ ದಾನಾಧಿಮುತ್ತೋ ಸೀಲಜ್ಝಾಸಯೋ ಅಖಣ್ಡಪಞ್ಚಸೀಲೋ। ರಾಜಾ ಸೇಸಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಹಿ ಅತಿರೇಕಂ ತಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾನಂ ಕರೋತೀತಿ ಸಬ್ಬಂ ಪುರಿಮಸದಿಸಮೇವ। ಬೋಧಿಸತ್ತೇ ಪನ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ನೀಯಮಾನೇ ಅಹಿತುಣ್ಡಿಕಾ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಂ ಸಪ್ಪಂ ಕೀಳಾಪೇನ್ತಾ ನಙ್ಗುಟ್ಠೇ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಗೀವಾಯ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಗಲೇ ವೇಠೇನ್ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಮಾ, ತಾತಾ, ಏವಂ ಸಪ್ಪಂ ನಙ್ಗುಟ್ಠೇ ಗಣ್ಹಥ, ಮಾ ಗೀವಾಯ ಗಣ್ಹಥ, ಮಾ ಗಲೇ ವೇಠೇಥ। ಅಯಞ್ಹಿ ವೋ ಡಂಸಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಆಹ।

ಅಹಿತುಣ್ಡಿಕಾ “ಅಯಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸಪ್ಪೋ ಸೀಲವಾ ಆಚಾರಸಮ್ಪನ್ನೋ ತಾದಿಸೋ ದುಸ್ಸೀಲೋ ನ ಹೋತಿ, ತ್ವಂ ಪನ ಅತ್ತನೋ ದುಸ್ಸೀಲತಾಯ ಅನಾಚಾರೇನ ರಾಜಕುಟುಮ್ಬವಿಲುಮ್ಪಕಚೋರೋತಿ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ನೀಯಸೀ”ತಿ ಆಹಂಸು।

ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಸಪ್ಪಾಪಿ ತಾವ ಅಡಂಸನ್ತಾ ಅವಿಹೇಠೇನ್ತಾ ‘ಸೀಲವನ್ತೋ’ತಿ ನಾಮಂ ಲಭನ್ತಿ, ಕಿಮಙ್ಗಂ ಪನ ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ। ಸೀಲಮೇವ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಉತ್ತಮಂ, ನತ್ಥಿ ತತೋ ಉತ್ತರಿತರ”ನ್ತಿ। ಅಥ ನಂ ನೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸೇಸುಂ। ರಾಜಾ “ಕಿಂ ಇದಂ, ತಾತಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ರಾಜಕುಟುಮ್ಬವಿಲುಮ್ಪಕೋ ಚೋರೋ, ದೇವಾ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿಸ್ಸ ರಾಜಾಣಂ ಕರೋಥಾ”ತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ “ನಾಹಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಚೋರೋ”ತಿ ಆಹ। “ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಕಹಾಪಣೇ ಅಗ್ಗಹೇಸೀ”ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಸಬ್ಬಂ ಆರೋಚೇನ್ತೋ “ಸ್ವಾಹಂ ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ‘ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಸೀಲಮೇವ ಉತ್ತಮಂ, ಸೀಲಂ ಪಾಮೋಕ್ಖ’ನ್ತಿ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ ಗತೋ”ತಿ ವತ್ವಾ “ತಿಟ್ಠತು ತಾವ ಇದಂ, ಆಸೀವಿಸೋಪಿ ತಾವ ಅಡಂಸನ್ತೋ ಅವಿಹೇಠೇನ್ತೋ ‘ಸೀಲವಾ’ತಿ ವತ್ತಬ್ಬತಂ ಲಭತಿ। ಇಮಿನಾಪಿ ಕಾರಣೇನ ಸೀಲಮೇವ ಉತ್ತಮಂ, ಸೀಲಂ ಪವರ”ನ್ತಿ ಸೀಲಂ ವಣ್ಣೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೬. “ಸೀಲಂ ಕಿರೇವ ಕಲ್ಯಾಣಂ, ಸೀಲಂ ಲೋಕೇ ಅನುತ್ತರಂ।
ಪಸ್ಸ ಘೋರವಿಸೋ ನಾಗೋ, ಸೀಲವಾತಿ ನ ಹಞ್ಞತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸೀಲಂ ಕಿರೇವಾ**ತಿ ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತೇಹಿ ಅವೀತಿಕ್ಕಮಸಙ್ಖಾತಂ ಆಚಾರಸೀಲಮೇವ। **ಕಿರಾ**ತಿ ಅನುಸ್ಸವವಸೇನ ವದತಿ। **ಕಲ್ಯಾಣ**ನ್ತಿ ಸುನ್ದರತರಂ। **ಅನುತ್ತರ**ನ್ತಿ ಜೇಟ್ಠಕಂ ಸಬ್ಬಗುಣದಾಯಕಂ। **ಪಸ್ಸಾ**ತಿ ಅತ್ತನಾ ದಿಟ್ಠಕಾರಣಂ ಅಭಿಮುಖಂ ಕರೋನ್ತೋ ಕಥೇತಿ। **ಸೀಲವಾತಿ ನ ಹಞ್ಞತೀ**ತಿ ಘೋರವಿಸೋಪಿ ಸಮಾನೋ ಅಡಂಸನಅವಿಹೇಠನಮತ್ತಕೇನ ಸೀಲವಾತಿ ಪಸಂಸಂ ಲಭತಿ, ನ ಹಞ್ಞತಿ ನ ವಿಹಞ್ಞತೀತಿ। ಇಮಿನಾಪಿ ಕಾರಣೇನ ಸೀಲಮೇವ ಉತ್ತಮನ್ತಿ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ರಞ್ಞೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞಾ ಅಟ್ಠ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ರಾಜಪರಿಸಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ, ಪುರೋಹಿತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಸೀಲವೀಮಂಸಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೮೭] ೭. ಮಙ್ಗಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯಸ್ಸ ಮಙ್ಗಲಾ ಸಮೂಹತಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಸಾಟಕಲಕ್ಖಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ರಾಜಗಹವಾಸಿಕೋ ಕಿರೇಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಕೋತುಹಲಮಙ್ಗಲಿಕೋ ತೀಸು ರತನೇಸು ಅಪ್ಪಸನ್ನೋ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಅಡ್ಢೋ ಮಹದ್ಧನೋ ಮಹಾಭೋಗೋ, ತಸ್ಸ ಸಮುಗ್ಗೇ ಠಪಿತಂ ಸಾಟಕಯುಗಂ ಮೂಸಿಕಾ ಖಾದಿಂಸು। ಅಥಸ್ಸ ಸೀಸಂ ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ “ಸಾಟಕೇ ಆಹರಥಾ”ತಿ ವುತ್ತಕಾಲೇ ಮೂಸಿಕಾಯ ಖಾದಿತಭಾವಂ ಆರೋಚಯಿಂಸು। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಸಚೇ ಇದಂ ಮೂಸಿಕಾದಟ್ಠಂ ಸಾಟಕಯುಗಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮಹಾವಿನಾಸೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಇದಞ್ಹಿ ಅವಮಙ್ಗಲಂ ಕಾಳಕಣ್ಣಿಸದಿಸಂ ಪುತ್ತಧೀತಾದೀನಂ ವಾ ದಾಸಕಮ್ಮಕರಾದೀನಂ ವಾ ನ ಸಕ್ಕಾ ದಾತುಂ। ಯೋ ಹಿ ಇದಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸತಿ, ಸಬ್ಬಸ್ಸ ಮಹಾವಿನಾಸೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಆಮಕಸುಸಾನೇ ತಂ ಛಡ್ಡಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ, ನ ಖೋ ಪನ ಸಕ್ಕಾ ದಾಸಕಮ್ಮಕರಾದೀನಂ ಹತ್ಥೇ ದಾತುಂ। ತೇ ಹಿ ಏತ್ಥ ಲೋಭಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣೇಯ್ಯುಂ, ಪುತ್ತಸ್ಸ ತಂ ಹತ್ಥೇ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಸೋ ಪುತ್ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ “ತ್ವಮ್ಪಿ ನಂ, ತಾತ, ಹತ್ಥೇನ ಅಫುಸಿತ್ವಾ ದಣ್ಡಕೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಮಕಸುಸಾನೇ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸೀಸಂ ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ಏಹೀ”ತಿ ಪೇಸೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾಪಿ ಖೋ ತಂ ದಿವಸಂ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಬೋಧನೇಯ್ಯಬನ್ಧವೇ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಇಮೇಸಂ ಪಿತಾಪುತ್ತಾನಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಿಗವೀಥಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಿಗಲುದ್ದಕೋ ವಿಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಮಕಸುಸಾನದ್ವಾರೇ ನಿಸೀದಿ ಛಬ್ಬಣ್ಣಬುದ್ಧರಸ್ಮಿಯೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೋ। ಮಾಣವೋಪಿ ಪಿತು ವಚನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಅಜಗರಸಪ್ಪಂ ವಿಯ ತಂ ಯುಗಸಾಟಕಂ ಯಟ್ಠಿಕೋಟಿಯಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಮಕಸುಸಾನದ್ವಾರಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಕಿಂ ಕರೋಸಿ ಮಾಣವಾ"ತಿ ಆಹ। "ಭೋ ಗೋತಮ, ಇದಂ ಸಾಟಕಯುಗಂ ಮೂಸಿಕಾದಟ್ಠಂ ಕಾಳಕಣ್ಣಿಸದಿಸಂ ಹಲಾಹಲವಿಸೂಪಮಂ, ಮಮ ಪಿತಾ 'ಅಞ್ಞೋ ಏತಂ ಛಡ್ಡೇನ್ತೋ ಲೋಭಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾ'ತಿ ಭಯೇನ ಮಂ ಪಹಿಣಿ, ಅಹಮೇತಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸೀಸಂ ನ್ಹಾಯಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಆಗತೋಮ್ಹಿ, ಭೋ ಗೋತಮಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಛಡ್ಡೇಹೀ"ತಿ। ಮಾಣವೋ ಛಡ್ಡೇಸಿ, ಸತ್ಥಾ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ದಾನಿ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖಾವ ಗಣ್ಹಿ। "ಅವಮಙ್ಗಲಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಏತಂ ಕಾಳಕಣ್ಣಿಸದಿಸಂ, ಮಾ ಗಣ್ಹಿ ಮಾ ಗಣ್ಹೀ"ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ವಾರಯಮಾನೇಯೇವ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವೇಳುವನಾಭಿಮುಖೋ ಪಾಯಾಸಿ।

ಮಾಣವೋ ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಿತು ಆರೋಚೇಸಿ "ತಾತ, ಮಯಾ ಆಮಕಸುಸಾನೇ ಛಡ್ಡಿತಂ ಸಾಟಕಯುಗಂ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ 'ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಟ್ಟತೀ'ತಿ ಮಯಾ ವಾರಿಯಮಾನೋಪಿ ಗಹೇತ್ವಾ ವೇಳುವನಂ ಗತೋ"ತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ತಂ ಸಾಟಕಯುಗಂ ಅವಮಙ್ಗಲಂ ಕಾಳಕಣ್ಣಿಸದಿಸಂ, ತಂ ವಳಞ್ಜೇನ್ತೋ ಸಮಣೋಪಿ ಗೋತಮೋ ನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ವಿಹಾರೋಪಿ ನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ತತೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗರಹಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಅಞ್ಞೇ ಬಹೂ ಸಾಟಕೇ ದತ್ವಾ ತಂ ಛಡ್ಡಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಬಹೂ ಸಾಟಕೇ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಪುತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವೇಳುವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಏವಮಾಹ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ವೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಆಮಕಸುಸಾನೇ ಸಾಟಕಯುಗಂ ಗಹಿತ"ನ್ತಿ? "ಸಚ್ಚಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ"ತಿ। "ಭೋ ಗೋತಮ, ತಂ ಸಾಟಕಯುಗಂ ಅವಮಙ್ಗಲಂ, ತುಮ್ಹೇ ತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಮಾನಾ ನಸ್ಸಿಸ್ಸಥ, ಸಕಲವಿಹಾರೋಪಿ ನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ। ಸಚೇ ವೋ ನಿವಾಸನಂ ವಾ ಪಾರುಪನಂ ವಾ ನಪ್ಪಹೋತಿ, ಇಮೇ ಸಾಟಕೇ ಗಹೇತ್ವಾ ತಂ ಛಡ್ಡಾಪೇಥಾ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಮಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ನಾಮ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಆಮಕಸುಸಾನೇ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಂ ಸಙ್ಕಾರಟ್ಠಾನೇ ನ್ಹಾನತಿತ್ಥೇ ಮಹಾಮಗ್ಗೇತಿ ಏವರೂಪೇಸು ಠಾನೇಸು ಛಡ್ಡಿತಾ ವಾ ಪತಿತಾ ವಾ ಪಿಲೋತಿಕಾ ವಟ್ಟತಿ, ತ್ವಂ ಪನ ನ ಇದಾನೇವ ಏವಂಲದ್ಧಿಕೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಏವಂಲದ್ಧಿಕೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಮಗಧರಟ್ಠೇ ರಾಜಗಹನಗರೇ ಧಮ್ಮಿಕೋ ಮಗಧರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಉದಿಚ್ಚಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತೇ ವಸಮಾನೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಹಿಮವನ್ತತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ರಾಜಗಹನಗರೇ ರಾಜುಯ್ಯಾನಂ ಪತ್ವಾ ತತ್ಥ ವಸಿತ್ವಾ ದುತಿಯದಿವಸೇ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರತ್ಥಾಯ ನಗರಂ ಪಾವಿಸಿ। ರಾಜಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಪಾಸಾದೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇಯೇವ ವಸನತ್ಥಾಯ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಣ್ಹಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ರಞ್ಞೋ ನಿವೇಸನೇ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಸತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ರಾಜಗಹನಗರೇ ದುಸ್ಸಲಕ್ಖಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಸಮುಗ್ಗೇ ಠಪಿತಂ ಸಾಟಕಯುಗನ್ತಿ ಸಬ್ಬಂ ಪುರಿಮಸದಿಸಮೇವ।

ಮಾಣವೇ ಪನ ಸುಸಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಠಮತರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸುಸಾನದ್ವಾರೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತೇನ ಛಡ್ಡಿತಂ ಸಾಟಕಯುಗಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಮಾಣವೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಿತು ಆರೋಚೇಸಿ। ಪಿತಾ "ರಾಜಕುಲೂಪಕೋ ತಾಪಸೋ ನಸ್ಸೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ತಾಪಸ, ತಯಾ ಗಹಿತಸಾಟಕೇ ಛಡ್ಡೇಹಿ, ಮಾ ನಸ್ಸೀ"ತಿ ಆಹ। ತಾಪಸೋ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸುಸಾನೇ ಛಡ್ಡಿತಪಿಲೋತಿಕಾ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಮಯಂ ಕೋತುಹಲಮಙ್ಗಲಿಕಾ, ಕೋತುಹಲಮಙ್ಗಲಂ ನಾಮೇತಂ ನ ಬುದ್ಧಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಬೋಧಿಸತ್ತೇಹಿ ವಣ್ಣಿತಂ, ತಸ್ಮಾ ಪಣ್ಡಿತೇನ ನಾಮ ಕೋತುಹಲಮಙ್ಗಲಿಕೇನ ನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ದಿಟ್ಠಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಸರಣಂ ಗತೋ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಅಪರಿಹೀನಜ್ಝಾನೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾಪಿ ಇಮಂ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೭. "ಯಸ್ಸ ಮಙ್ಗಲಾ ಸಮೂಹತಾ, ಉಪ್ಪಾತಾ ಸುಪಿನಾ ಚ ಲಕ್ಖಣಾ ಚ।
ಸೋ ಮಙ್ಗಲದೋಸವೀತಿವತ್ತೋ, ಯುಗಯೋಗಾಧಿಗತೋ ನ ಜಾತುಮೇತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಸ್ಸ ಮಙ್ಗಲಾ ಸಮೂಹತಾತಿ** ಯಸ್ಸ ಅರಹತೋ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ದಿಟ್ಠಮಙ್ಗಲಂ, ಸುತಮಙ್ಗಲಂ, ಮುತಮಙ್ಗಲನ್ತಿ ಏತೇ ಮಙ್ಗಲಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನಾ। **ಉಪ್ಪಾತಾ ಸುಪಿನಾ ಚ ಲಕ್ಖಣಾ ಚಾತಿ** "ಏವರೂಪೋ ಚನ್ದಗ್ಗಾಹೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವರೂಪೋ ಸೂರಿಯಗ್ಗಾಹೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವರೂಪೋ ನಕ್ಖತ್ತಗ್ಗಾಹೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವರೂಪೋ ಉಕ್ಕಾಪಾತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವರೂಪೋ ದಿಸಾಡಾಹೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಮಹಾಉಪ್ಪಾತಾ, ನಾನಪ್ಪಕಾರಾ ಸುಪಿನಾ, ಸುಭಗಲಕ್ಖಣಂ, ದುಬ್ಭಗಲಕ್ಖಣಂ, ಇತ್ಥಿಲಕ್ಖಣಂ, ಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಂ, ದಾಸಿಲಕ್ಖಣಂ, ದಾಸಲಕ್ಖಣಂ, ಅಸಿಲಕ್ಖಣಂ, ಹತ್ಥಿಲಕ್ಖಣಂ, ಅಸ್ಸಲಕ್ಖಣಂ, ಉಸಭಲಕ್ಖಣಂ, ಆವುಧಲಕ್ಖಣಂ, ವತ್ಥಲಕ್ಖಣನ್ತಿ ಏವಮಾದಿಕಾನಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಇಮೇ ಚ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಾ ಯಸ್ಸ ಸಮೂಹತಾ, ನ ಏತೇಹಿ ಉಪ್ಪಾತಾದೀಹಿ ಅತ್ತನೋ ಮಙ್ಗಲಂ ವಾ ಅವಮಙ್ಗಲಂ ವಾ ಪಚ್ಚೇತಿ। **ಸೋ ಮಙ್ಗಲದೋಸವೀತಿವತ್ತೋತಿ** ಸೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಸಬ್ಬಮಙ್ಗಲದೋಸೇ ವೀತಿವತ್ತೋ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೋ ಪಜಹಿತ್ವಾ ಠಿತೋ। **ಯುಗಯೋಗಾಧಿಗತೋತಿ** "ಕೋಧೋ ಚ ಉಪನಾಹೋ ಚ, ಮಕ್ಖೋ ಚ ಪಳಾಸೋ ಚಾ"ತಿಆದಿನಾ (ವಿಭ॰ ೮೩೩) ನಯೇನ ದ್ವೇ ದ್ವೇ ಏಕತೋ ಆಗತಕಿಲೇಸಾ ಯುಗಾ ನಾಮ। ಕಾಮಯೋಗೋ, ಭವಯೋಗೋ, ದಿಟ್ಠಿಯೋಗೋ, ಅವಿಜ್ಜಾಯೋಗೋತಿ ಇಮೇ ಸಂಸಾರೇ ಯೋಜನಭಾವತೋ ಚತ್ತಾರೋ ಯೋಗಾ ನಾಮ। ತೇ ಯುಗೇ ಚ ಯೋಗೇ ಚಾತಿ ಯುಗಯೋಗೇ ಅಧಿಗತೋ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ಗತೋ ವೀತಿವತ್ತೋ ಸಮತಿಕ್ಕನ್ತೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು। **ನ ಜಾತುಮೇತೀತಿ** ಪುನ ಪಟಿಸನ್ಧಿವಸೇನ ಏಕಂಸೇನೇವ ಇಮಂ ಲೋಕಂ ನ ಏತಿ ನಾಗಚ್ಛತೀತಿ।

ಏವಂ ಸತ್ಥಾ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸದ್ಧಿಂ ಪುತ್ತೇನ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಸತ್ಥಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಏತೇವ ಪಿತಾಪುತ್ತಾ ಇದಾನಿ ಪಿತಾಪುತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ, ತಾಪಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಮಙ್ಗಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೮೮] ೮. ಸಾರಮ್ಭಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕಲ್ಯಾಣಿಮೇವ ಮುಞ್ಚೇಯ್ಯಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಓಮಸವಾದಸಿಕ್ಖಾಪದಂ (ಪಾಚಿ॰ ೧೫) ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ದ್ವೇಪಿ ವತ್ಥೂನಿ ಹೇಟ್ಠಾ ನನ್ದಿವಿಸಾಲಜಾತಕೇ ವುತ್ತಸದಿಸಾನೇವ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ಜಾತಕೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಗನ್ಧಾರರಟ್ಠೇ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಸಾರಮ್ಭೋ ನಾಮ ಬಲಿಬದ್ದೋ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಇದಂ ಅತೀತವತ್ಥುಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೮. "ಕಲ್ಯಾಣಿಮೇವ ಮುಞ್ಚೇಯ್ಯ, ನ ಹಿ ಮುಞ್ಚೇಯ್ಯ ಪಾಪಿಕಂ।
ಮೋಕ್ಖೋ ಕಲ್ಯಾಣಿಯಾ ಸಾಧು, ಮುತ್ವಾ ತಪ್ಪತಿ ಪಾಪಿಕ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಲ್ಯಾಣಿಮೇವ ಮುಞ್ಚೇಯ್ಯಾತಿ** ಚತುದೋಸವಿನಿಮುತ್ತಂ ಕಲ್ಯಾಣಿಂ ಸುನ್ದರಂ ಅನವಜ್ಜಂ ವಾಚಮೇವ ಮುಞ್ಚೇಯ್ಯ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಯ್ಯ ಕಥೇಯ್ಯ। **ನ ಹಿ ಮುಞ್ಚೇಯ್ಯ ಪಾಪಿಕನ್ತಿ** ಪಾಪಿಕಂ ಲಾಮಿಕಂ ಪರೇಸಂ ಅಪ್ಪಿಯಂ ಅಮನಾಪಂ ನ ಮುಞ್ಚೇಯ್ಯ ನ ಕಥೇಯ್ಯ। **ಮೋಕ್ಖೋ ಕಲ್ಯಾಣಿಯಾ ಸಾಧೂತಿ** ಕಲ್ಯಾಣವಾಚಾಯ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಮೇವ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಸಾಧು ಸುನ್ದರಂ ಭದ್ದಕಂ। **ಮುತ್ವಾ ತಪ್ಪತಿ ಪಾಪಿಕನ್ತಿ** ಪಾಪಿಕಂ ಫರುಸವಾಚಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಕಥೇತ್ವಾ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ತಪ್ಪತಿ ಸೋಚತಿ ಕಿಲಮತೀತಿ।

ಏವಂ ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾ, ಸಾರಮ್ಭೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸಾರಮ್ಭಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೮೯] ೯. ಕುಹಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ವಾಚಾವ ಕಿರ ತೇ ಆಸೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಕುಹಕಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಕುಹಕವತ್ಥು ಉದ್ದಾಲಕಜಾತಕೇ ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಏಕಂ ಗಾಮಕಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಏಕೋ ಕೂಟಜಟಿಲೋ ಕುಹಕತಾಪಸೋ ವಸತಿ। ಏಕೋ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ತಸ್ಸ ಅರಞ್ಞೇ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಂ ವಾಸೇನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹೇ ಪಣೀತಾಹಾರೇನ ಪಟಿಜಗ್ಗತಿ। ಸೋ ತಂ ಕೂಟಜಟಿಲಂ "ಸೀಲವಾ ಏಸೋ"ತಿ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ಚೋರಭಯೇನ ಸುವಣ್ಣನಿಕ್ಖಸತಂ ತಸ್ಸ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ನೇತ್ವಾ ಭೂಮಿಗತಂ ಕತ್ವಾ "ಇದಂ ಓಲೋಕೇಯ್ಯಾಸಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ತಾಪಸೋ "ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ನಾಮ, ಆವುಸೋ, ಏವರೂಪಂ ಕಥೇತುಂ, ನ ವಟ್ಟತಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪನ ಪರಸನ್ತಕೇ ಲೋಭೋ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ"ತಿ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ದುಟ್ಠತಾಪಸೋ "ಸಕ್ಕಾ ಏತ್ತಕೇನ ಜೀವಿತು"ನ್ತಿ ಕತಿಪಾಹಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಸುವಣ್ಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯಮೇವ ವಸಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ತಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಏವಮಾಹ "ಆವುಸೋ, ಮಯಂ ತುಮ್ಹೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಚಿರಂ ವಸಿಮ್ಹಾ, ಅತಿಚಿರಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ವಸನ್ತಾನಂ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂಸಗ್ಗೋ ಹೋತಿ, ಸಂಸಗ್ಗೋ ಚ ನಾಮ ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಮಲಂ, ತಸ್ಮಾ ಗಚ್ಛಾಮಹ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಿಯಮಾನೋಪಿ ನಿವತ್ತಿತುಂ ನ ಇಚ್ಛಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ "ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಗಚ್ಛಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಯಾವ ಗಾಮದ್ವಾರಂ ಅನುಗನ್ತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿ। ತಾಪಸೋಪಿ ಥೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾವ "ಇಮಂ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಂ ಮಯಾ ವಞ್ಚೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಜಟಾನಂ ಅನ್ತರೇ ತಿಣಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಟಿನಿವತ್ತಿ। ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ "ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ, ನಿವತ್ತಿತ್ಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಆವುಸೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಗೇಹಚ್ಛದನತೋ ಮೇ ಜಟಾಸು ಏಕತಿಣಂ ಲಗ್ಗಂ, ಅದಿನ್ನಾದಾನಞ್ಚ ನಾಮ ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತಂ ಆದಾಯ ಆಗತೋಮ್ಹೀತಿ। ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ "ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವತ್ವಾ "ತಿಣಸಲಾಕಮ್ಪಿ ನಾಮ ಪರಸನ್ತಕಂ ನ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಅಹೋ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಕೋ ಮೇ ಅಯ್ಯೋ"ತಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ।

ತದಾ ಪನ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಭಣ್ಡತ್ಥಾಯ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇನ ತಸ್ಮಿಂ ನಿವೇಸನೇ ನಿವಾಸೋ ಗಹಿತೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ತಾಪಸಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾವ "ಅದ್ಧಾ ಇಮಿನಾ ದುಟ್ಠತಾಪಸೇನ ಇಮಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಗಹಿತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಂ ಪುಚ್ಛಿ "ಅತ್ಥಿ ಪನ ತೇ, ಸಮ್ಮ, ಕಿಞ್ಚಿ ಏತಸ್ಸ ತಾಪಸಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತ"ನ್ತಿ? "ಅತ್ಥಿ, ಸಮ್ಮ, ಸುವಣ್ಣನಿಕ್ಖಸತ"ನ್ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಗಚ್ಛ, ತಂ ಉಪಧಾರೇಹೀ"ತಿ । ಸೋ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಅದಿಸ್ವಾ ವೇಗೇನಾಗನ್ತ್ವಾ "ನತ್ಥಿ, ಸಮ್ಮಾ"ತಿ ಆಹ। "ನ ತೇ ಸುವಣ್ಣಂ ಅಞ್ಞೇನ ಗಹಿತಂ, ತೇನೇವ ಕುಹಕತಾಪಸೇನ ಗಹಿತಂ, ಏಹಿ, ತಂ ಅನುಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾಮಾ"ತಿ ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಕೂಟತಾಪಸಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಹತ್ಥೇಹಿ ಚ ಪಾದೇಹಿ ಚ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸುವಣ್ಣಂ ದಿಸ್ವಾ "ನಿಕ್ಖಸತಂ ಹರಮಾನೋ ಅಸಜ್ಜಿತ್ವಾ ತಿಣಮತ್ತೇ ಸತ್ತೋಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ಗರಹನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೯. "ವಾಚಾವ ಕಿರ ತೇ ಆಸಿ, ಸಣ್ಹಾ ಸಖಿಲಭಾಣಿನೋ।
ತಿಣಮತ್ತೇ ಅಸಜ್ಜಿತ್ಥೋ, ನೋ ಚ ನಿಕ್ಖಸತಂ ಹರ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಾಚಾವ ಕಿರ ತೇ ಆಸಿ, ಸಣ್ಹಾ ಸಖಿಲಭಾಣಿನೋತಿ** "ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ತಿಣಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅದಿನ್ನಂ ಆದಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಏವಂ ಸಖಿಲಂ ಮುದುವಚನಂ ವದನ್ತಸ್ಸ ವಾಚಾ ಏವ ಕಿರ ತೇ ಸಣ್ಹಾ ಆಸಿ, ವಚನಮತ್ತಮೇವ ಮಟ್ಠಂ ಅಹೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತಿಣಮತ್ತೇ ಅಸಜ್ಜಿತ್ಥೋತಿ ಕೂಟಜಟಿಲ ಏಕಿಸ್ಸಾ ತಿಣಸಲಾಕಾಯ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಕುರುಮಾನೋ ತ್ವಂ ಸತ್ತೋ ಆಸತ್ತೋ ಲಗ್ಗೋ ಅಹೋಸಿ। **ನೋ ಚ ನಿಕ್ಖಸತಂ ಹರ**ನ್ತಿ ಇಮಂ ಪನ ನಿಕ್ಖಸತಂ ಹರನ್ತೋ ಅಸತ್ತೋ ನಿಲ್ಲಗ್ಗೋವ ಜಾತೋಸೀತಿ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಗರಹಿತ್ವಾ "ಮಾ ಪುನ, ಕೂಟಜಟಿಲ, ಏವರೂಪಮಕಾಸೀ"ತಿ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವೇಸ ಭಿಕ್ಖು ಕುಹಕೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಕುಹಕೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಕೂಟತಾಪಸೋ ಕುಹಕಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕುಹಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೯೦] ೧೦. ಅಕತಞ್ಞುಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯೋ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಕಲ್ಯಾಣೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಕಿರೇಕೋ ಪಚ್ಚನ್ತವಾಸಿಕೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಅದಿಟ್ಠಸಹಾಯೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಏಕದಾ ಪಚ್ಚನ್ತೇ ಉಟ್ಠಾನಕಭಣ್ಡಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ಸಕಟಸತಾನಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮನ್ತಿಕಮನುಸ್ಸೇ ಆಹ - "ಗಚ್ಛಥ, ಭೋ, ಇಮಂ ಭಣ್ಡಂ ಸಾವತ್ಥಿಂ ನೇತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಹಾಯಕಸ್ಸ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಮಹಾಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಪಚ್ಚಗ್ಘೇನ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಪಟಿಭಣ್ಡಂ ಆಹರಥಾ"ತಿ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ದತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ "ಸ್ವಾಗತಂ ವೋ"ತಿ ತೇಸಂ ಆವಾಸಞ್ಚ ಪರಿಬ್ಬಯಞ್ಚ ದಾಪೇತ್ವಾ ಸಹಾಯಕಸ್ಸ ಸುಖಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಭಣ್ಡಂ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಪಟಿಭಣ್ಡಂ ದಾಪೇಸಿ। ತೇ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಅತ್ತನೋ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ।

ಅಪರಭಾಗೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋಪಿ ತಥೇವ ಪಞ್ಚ ಸಕಟಸತಾನಿ ತತ್ಥ ಪೇಸೇಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಆದಾಯ ಪಚ್ಚನ್ತವಾಸಿಕಸೇಟ್ಠಿಂ ಪಸ್ಸಿಂಸು। ಸೋ "ಕುತೋ ಆಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಾವತ್ಥಿತೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಹಾಯಕಸ್ಸ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋತಿ ಕಸ್ಸಚಿ ಪುರಿಸಸ್ಸ ನಾಮಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪರಿಹಾಸಂ ಕತ್ವಾ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಗಚ್ಛಥ ತುಮ್ಹೇ"ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ, ನೇವ ನಿವಾಸಂ, ನ ಪರಿಬ್ಬಯಂ ದಾಪೇಸಿ। ತೇ ಸಯಮೇವ ಭಣ್ಡಂ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಪಟಿಭಣ್ಡಂ ಆದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸುಂ।

ಅಥ ಸೋ ಪಚ್ಚನ್ತವಾಸೀ ಪುನಪಿ ಏಕವಾರಂ ತಥೇವ ಪಞ್ಚ ಸಕಟಸತಾನಿ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪೇಸೇಸಿ, ಮನುಸ್ಸಾ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಆದಾಯ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿಂ ಪಸ್ಸಿಂಸು। ತೇ ಪನ ದಿಸ್ವಾ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಮನುಸ್ಸಾ "ಮಯಂ, ಸಾಮಿ, ಏತೇಸಂ ನಿವಾಸಞ್ಚ ಭತ್ತಞ್ಚ ಪರಿಬ್ಬಯಞ್ಚ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಸಂ ಸಕಟಾನಿ ಬಹಿನಗರೇ ತಥಾರೂಪೇ ಠಾನೇ ಮೋಚಾಪೇತ್ವಾ "ತುಮ್ಹೇ ಇಧೇವ ವಸಥ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ವೋ ಘರೇ ಯಾಗುಭತ್ತಞ್ಚ ಪರಿಬ್ಬಯೋ ಚ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ದಾಸಕಮ್ಮಕರೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮಸಮನನ್ತರೇ ಪಞ್ಚ ಸಕಟಸತಾನಿ ವಿಲುಮ್ಪಿತ್ವಾ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಾನಿಪಿ ನೇಸಂ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗೋಣೇ ಪಲಾಪೇತ್ವಾ ಸಕಟಾನಿ ವಿಚಕ್ಕಾನಿ ಕತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಚಕ್ಕಾನಿಪಿ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾವ ಅಗಮಂಸು। ಪಚ್ಚನ್ತವಾಸಿನೋ ನಿವಾಸನಮತ್ತಸ್ಸಪಿ ಸಾಮಿಕಾ ಅಹುತ್ವಾ ಭೀತಾ ವೇಗೇನ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚನ್ತಮೇವ ಗತಾ। ಸೇಟ್ಠಿಮನುಸ್ಸಾಪಿ ತಮತ್ಥಂ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿನೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸೋ "ಅತ್ಥಿ ದಾನಿದಂ ಕಥಾಪಾಭತ"ನ್ತಿ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ನ ಖೋ, ಗಹಪತಿ, ಸೋ ಪಚ್ಚನ್ತವಾಸೀ ಇದಾನೇವ ಏವಂಸೀಲೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಏವಂಸೀಲೋಯೇವ ಅಹೋಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಮಹಾವಿಭವೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸೇಕೋ ಪಚ್ಚನ್ತವಾಸಿಕೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಅದಿಟ್ಠಸಹಾಯೋ ಅಹೋಸಿ। ಸಬ್ಬಂ ಅತೀತವತ್ಥು ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವತ್ಥುಸದಿಸಮೇವ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪನ ಅತ್ತನೋ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ "ಅಜ್ಜ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಇದಂ ನಾಮ ಕತ"ನ್ತಿ ಆರೋಚಿತೇ "ಪಠಮಂ ಅತ್ತನೋ ಕತಂ ಉಪಕಾರಂ ಅಜಾನನ್ತಾ ಪಚ್ಛಾ ಏವರೂಪಂ ಲಭನ್ತಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೦. "ಯೋ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಕಲ್ಯಾಣೋ, ಕತತ್ಥೋ ನಾವಬುಜ್ಝತಿ।
ಪಚ್ಛಾ ಕಿಚ್ಚೇ ಸಮುಪ್ಪನ್ನೇ, ಕತ್ತಾರಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛತೀ"ತಿ॥

ತತ್ರಾಯಂ ಪಿಣ್ಡತ್ಥೋ - ಖತ್ತಿಯಾದೀಸು **ಯೋ** ಕೋಚಿ ಪುರಿಸೋ **ಪುಬ್ಬೇ** ಪಠಮತರಂ ಅಞ್ಞೇನ **ಕತಕಲ್ಯಾಣೋ** ಕತೂಪಕಾರೋ **ಕತತ್ಥೋ** ನಿಪ್ಫಾದಿತಕಿಚ್ಚೋ ಹುತ್ವಾ ತಂ ಪರೇನ ಅತ್ತನಿ ಕತಂ ಕಲ್ಯಾಣಞ್ಚೇವ ಅತ್ಥಞ್ಚ ನ ಜಾನಾತಿ, ಸೋ **ಪಚ್ಛಾ** ಅತ್ತನೋ **ಕಿಚ್ಚೇ ಸಮುಪ್ಪನ್ನೇ** ತಸ್ಸ ಕಿಚ್ಚಸ್ಸ **ಕತ್ತಾರಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛತಿ** ನ ಲಭತೀತಿ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಪಚ್ಚನ್ತವಾಸೀ ಇದಾನಿಪಿ ಪಚ್ಚನ್ತವಾಸೀಯೇವ, ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಅಕತಞ್ಞುಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ಅಪಾಯಿಮ್ಹವಗ್ಗೋ ನವಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಸುರಾಪಾನಂ ಮಿತ್ತವಿನ್ದಂ, ಕಾಳಕಣ್ಣೀ ಅತ್ಥದ್ವಾರಂ।
ಕಿಂಪಕ್ಕಸೀಲವೀಮಂಸಂ, ಮಙ್ಗಲಞ್ಚಾಪಿ ಸಾರಮ್ಭಂ।
ಕುಹಕಂ ಅಕತಞ್ಞೂ ಚಾತಿ॥

೧೦. ಲಿತ್ತವಗ್ಗೋ

[೯೧] ೧. ಲಿತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಲಿತ್ತಂ ಪರಮೇನ ತೇಜಸಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಪರಿಭೋಗಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಿರ ಕಾಲೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಚೀವರಾದೀನಿ ಲಭಿತ್ವಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಅಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಿ। ತೇ ಚತ್ತಾರೋ ಪಚ್ಚಯೇ ಅಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಮಾನಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ನಿರಯತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿತೋ ನ ಮುಚ್ಚನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಧಮ್ಮಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಅಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಪರಿಭೋಗೇ ಆದೀನವಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ ಚತ್ತಾರೋ ಪಚ್ಚಯೇ ಲಭಿತ್ವಾ ಅಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಮಾ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಚತ್ತಾರೋ ಪಚ್ಚಯೇ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖನವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ "ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಟಿಸಙ್ಖಾ ಯೋನಿಸೋ ಚೀವರಂ ಪಟಿಸೇವತಿ ಸೀತಸ್ಸ ಪಟಿಘಾತಾಯಾ"ತಿಆದಿನಾ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೩; ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೫೮) ನಯೇನ ತನ್ತಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತ್ತಾರೋ ಪಚ್ಚಯೇ ಏವಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಅಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪರಿಭೋಗೋ ನಾಮ ಹಲಾಹಲವಿಸಪರಿಭೋಗಸದಿಸೋ। ಪೋರಾಣಕಾ ಹಿ ಅಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ದೋಸಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ವಿಸಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ವಿಪಾಕನ್ತೇ ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಮಹಾಭೋಗಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಅಕ್ಖಧುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಾಪರೋ ಕೂಟಕ್ಖಧುತ್ತೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕೀಳನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಜಯೇ ವತ್ತಮಾನೇ ಕೇಳಿಮಣ್ಡಲಂ ನ ಭಿನ್ದತಿ, ಪರಾಜಯಕಾಲೇ ಪನ ಅಕ್ಖಂ ಮುಖೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ "ಅಕ್ಖೋ ನಟ್ಠೋ"ತಿ ಕೇಳಿಮಣ್ಡಲಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ "ಹೋತು, ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೇತ್ಥ ಪತಿರೂಪಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಅಕ್ಖೇ ಆದಾಯ ಅತ್ತನೋ ಘರೇ ಹಲಾಹಲವಿಸೇನ ರಞ್ಜಿತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಸುಕ್ಖಾಪೇತ್ವಾ ತೇ ಆದಾಯ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಏಹಿ, ಸಮ್ಮ, ಅಕ್ಖೇಹಿ ಕೀಳಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಸಾಧು, ಸಮ್ಮಾ"ತಿ ಕೇಳಿಮಣ್ಡಲಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕೀಳನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಪರಾಜಯಕಾಲೇ ಏಕಂ ಅಕ್ಖಂ ಮುಖೇ ಪಕ್ಖಿಪಿ। ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಥಾ ಕರೋನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಗಿಲಾಹಿ ತಾವ, ಪಚ್ಛಾ ಇದಂ ನಾಮೇತನ್ತಿ ಜಾನಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಚೋದೇತುಂ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೧. "ಲಿತ್ತಂ ಪರಮೇನ ತೇಜಸಾ, ಗಿಲಮಕ್ಖಂ ಪುರಿಸೋ ನ ಬುಜ್ಝತಿ।
ಗಿಲ ರೇ ಗಿಲ ಪಾಪಧುತ್ತಕ, ಪಚ್ಛಾ ತೇ ಕಟುಕಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಲಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಮಕ್ಖಿತಂ ರಞ್ಜಿತಂ। **ಪರಮೇನ ತೇಜಸಾ**ತಿ ಉತ್ತಮತೇಜಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಹಲಾಹಲವಿಸೇನ। **ಗಿಲ**ನ್ತಿ ಗಿಲನ್ತೋ। **ಅಕ್ಖ**ನ್ತಿ ಗುಳಕಂ। **ನ ಬುಜ್ಝತೀ**ತಿ "ಅಯಂ ಮೇ ಗಿಲತೋ ಇದಂ ನಾಮ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ನ ಜಾನಾತಿ। **ಗಿಲ ರೇ**ತಿ ಗಿಲಾಹಿ ಅರೇ। **ಗಿಲಾ**ತಿ ಪುನಪಿ ಚೋದೇನ್ತೋ ವದತಿ। **ಪಚ್ಛಾ ತೇ ಕಟುಕಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ತೇ ಅಕ್ಖೇ ಗಿಲಿತೇ ಪಚ್ಛಾ ಏತಂ ವಿಸಂ ತಿಖಿಣಂ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಕಥೇನ್ತಸ್ಸೇವ ವಿಸವೇಗೇನ ಮುಚ್ಛಿತೋ ಅಕ್ಖೀನಿ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಖನ್ಧಂ ನಾಮೇತ್ವಾ ಪತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಇದಾನಿಸ್ಸ ಜೀವಿತದಾನಂ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಓಸಧಪರಿಭಾವಿತಂ ವಮನಯೋಗಂ ದತ್ವಾ ವಮೇತ್ವಾ ಸಪ್ಪಿಫಾಣಿತಮಧುಸಕ್ಕರಾದಯೋ ಖಾದಾಪೇತ್ವಾ ಅರೋಗಂ ಕತ್ವಾ "ಪುನ ಏವರೂಪಂ ಮಾ ಅಕಾಸೀ"ತಿ ಓವದಿತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಪರಿಭೋಗೋ ನಾಮ ಅಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಕತವಿಸಪರಿಭೋಗಸದಿಸೋ ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಪಣ್ಡಿತಧುತ್ತೋ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿಂ, ಕೂಟಧುತ್ತೋ ಪನೇತ್ಥ ನ ಕಥೀಯತಿ, ಯಥಾ ಚ ಏತ್ಥ, ಏವಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ। ಯೋ ಪನ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಸೋ ನ ಕಥೀಯತೇವಾ"ತಿ।

ಲಿತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೯೨] ೨. ಮಹಾಸಾರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಉಕ್ಕಟ್ಠೇ ಸೂರಮಿಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ಇತ್ಥಿಯೋ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು "ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೋ ನಾಮ ದುಲ್ಲಭೋ, ತಥಾ ಮನುಸ್ಸಪಟಿಲಾಭೋ, ಪರಿಪುಣ್ಣಾಯತನತಾ ಚ। ಮಯಞ್ಚ ಇಮಂ ದುಲ್ಲಭಂ ಖಣಸಮವಾಯಂ ಲಭಿತ್ವಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ರುಚಿಯಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ವಾ ಸೋತುಂ ಬುದ್ಧಪೂಜಂ ವಾ ಕಾತುಂ ದಾನಂ ವಾ ದಾತುಂ ನ ಲಭಾಮ, ಮಞ್ಜೂಸಾಯ ಪಕ್ಖಿತ್ತಾ ವಿಯ ವಸಾಮ, ರಞ್ಞೋ ಕಥೇತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತುಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸೋಸ್ಸಾಮ, ತತೋ ಯಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮ, ತಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮ, ದಾನಾದೀನಿ ಚ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರಿಸ್ಸಾಮ। ಏವಂ ನೋ ಅಯಂ ಖಣಪಟಿಲಾಭೋ ಸಫಲೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ತಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಚಿನ್ತಿತಕಾರಣಂ ಕಥಯಿಂಸು। ರಾಜಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರಾಜಾ ಉಯ್ಯಾನಕೀಳಂ ಕೀಳಿತುಕಾಮೋ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಉಯ್ಯಾನಂ ಸೋಧೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೋ ಉಯ್ಯಾನಂ ಸೋಧೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಸುದ್ಧಂ, ದೇವ, ಉಯ್ಯಾನಂ, ಅಪಿಚೇತ್ಥ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಭಗವಾ ನಿಸಿನ್ನೋ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ "ಸಾಧು, ಸಮ್ಮ, ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಮ್ಪಿ ಸೋಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಅಲಙ್ಕತರಥಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಸಮಯೇ ಛತ್ತಪಾಣಿ ನಾಮೇಕೋ ಅನಾಗಾಮೀ ಉಪಾಸಕೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಮಾನೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ರಾಜಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಸಙ್ಕಮಾನೋ ಮುಹುತ್ತಂ ಠತ್ವಾ ಪುನ "ಸಚಾಯಂ ಪಾಪಕೋ ಭವೇಯ್ಯ, ನ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣೇಯ್ಯ, ಅಪಾಪಕೇನ ಇಮಿನಾ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಉಪಾಸಕೋ ಬುದ್ಧಗಾರವೇನ ರಞ್ಞೋ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾನಂ ವಾ ವನ್ದನಂ ವಾ ನ ಅಕಾಸಿ, ತೇನಸ್ಸ ರಾಜಾ ಅನತ್ತಮನೋ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಅನತ್ತಮನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಗುಣಂ ಕಥೇಸಿ "ಅಯಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಉಪಾಸಕೋ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಆಗತಾಗಮೋ ಕಾಮೇಸು ವೀತರಾಗೋ"ತಿ ರಾಜಾ "ನ ಇಮಿನಾ ಓರಕೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಯಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ಗುಣಂ ವಣ್ಣೇತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಉಪಾಸಕ, ವದೇಯ್ಯಾಸಿ ಯೇನ ತೇ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಆಹ। ಉಪಾಸಕೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ರಾಜಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಉಪರಿಪಾಸಾದೇ ಮಹಾವಾತಪಾನಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಠಿತೋ ತಂ ಉಪಾಸಕಂ ಭುತ್ತಪಾತರಾಸಂ ಛತ್ತಮಾದಾಯ ಜೇತವನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಏವಮಾಹ "ತ್ವಂ ಕಿರ, ಉಪಾಸಕ, ಬಹುಸ್ಸುತೋ, ಅಮ್ಹಾಕಞ್ಚ ಇತ್ಥಿಯೋ ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಕಾಮಾ ಚೇವ ಉಗ್ಗಹೇತುಕಾಮಾ ಚ, ಸಾಧು ವತಸ್ಸ ಸಚೇ ತಾಸಂ ಧಮ್ಮಂ ವಾಚೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ। "ದೇವ, ಗಿಹೀನಂ ನಾಮ ರಾಜನ್ತೇಪುರೇ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತುಂ ವಾ ವಾಚೇತುಂ ವಾ ನಪ್ಪತಿರೂಪಂ, ಅಯ್ಯಾನಂ ಏವ ಪತಿರೂಪ"ನ್ತಿ। ರಾಜಾ "ಸಚ್ಚಂ ಏಸ ವದತೀ"ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಭದ್ದೇ, ಅಹಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಧಮ್ಮದೇಸನತ್ಥಾಯ ಚ ಧಮ್ಮವಾಚನತ್ಥಾಯ ಚ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಯಾಚಾಮಿ, ಅಸೀತಿಯಾ ಮಹಾಸಾವಕೇಸು ಕತರಂ ಯಾಚಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ತಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಮನ್ತೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಂ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಮೇವ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಏವಮಾಹ "ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗೇಹೇ ಇತ್ಥಿಯೋ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಞ್ಚ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತುಞ್ಚ ಇಚ್ಛನ್ತಿ, ಸಾಧು ವತ ಸಚೇ ಥೇರೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗೇಹೇ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಯ್ಯ ಚೇವ ವಾಚೇಯ್ಯ ಚಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಥೇರಂ ಆಣಾಪೇಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ರಞ್ಞೋ ಇತ್ಥಿಯೋ ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಿ ಚೇವ ಉಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ ಚ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರಞ್ಞೋ ಚೂಳಾಮಣಿ ನಟ್ಠೋ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ನಟ್ಠಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚೇ ಆಣಾಪೇಸಿ "ಸಬ್ಬೇ ಅನ್ತೋವಳಞ್ಜನಕೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಚೂಳಾಮಣಿಂ ಆಹರಾಪೇಥಾ"ತಿ। ಅಮಚ್ಚಾ ಮಾತುಗಾಮೇ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಚೂಳಾಮಣಿಂ ಪರಿಪುಚ್ಛನ್ತಾ ಅದಿಸ್ವಾ ಮಹಾಜನಂ ಕಿಲಮೇನ್ತಿ। ತಂ ದಿವಸಂ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ರಾಜನಿವೇಸನಂ ಪವಿಟ್ಠೋ। ಯಥಾ ತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ಪುಬ್ಬೇ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾವ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಿ ಚೇವ ಉಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ ಚ, ತಥಾ ಅಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾ ದೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತಾವ ಅಹೇಸುಂ। ತತೋ ಥೇರೇನ "ಕಸ್ಮಾ ತುಮ್ಹೇ ಅಜ್ಜ ಏವರೂಪಾ ಜಾತಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತಾ ಏವಮಾಹಂಸು "ಭನ್ತೇ, ರಞ್ಞೋ ಚೂಳಾಮಣಿಂ ಪರಿಯೇಸಾಮಾತಿ ಅಮಚ್ಚಾ ಮಾತುಗಾಮೇ ಉಪಾದಾಯ ಅನ್ತೋವಳಞ್ಜನಕೇ ಕಿಲಮೇನ್ತಿ, ನ ಜಾನಾಮ ಕಸ್ಸ 'ಕಿಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ'ತಿ, ತೇನಮ್ಹ ದೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತಾ"ತಿ। ಥೇರೋ "ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥಾ"ತಿ ತಾ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಮಣಿ ಕಿರ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ನಟ್ಠೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಅಸಕ್ಖಿ ಪನ ತಂ ಆಹರಾಪೇತು"ನ್ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಸಬ್ಬಂ ಅನ್ತೋಜನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಿಲಮೇನ್ತೋಪಿ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ ಆಹರಾಪೇತು"ನ್ತಿ। "ಮಹಾರಾಜ, ಮಹಾಜನಂ ಅಕಿಲಮೇತ್ವಾವ ಆಹರಣೂಪಾಯೋ ಅತ್ಥೀ"ತಿ। "ಕತರೋ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ಪಿಣ್ಡದಾನಂ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। "ಕತರಂ ಪಿಣ್ಡದಾನಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ಮಹಾರಾಜ, ಯತ್ತಕೇಸು ಆಸಙ್ಕಾ ಅತ್ಥಿ, ತೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕೇಕಸ್ಸ ಏಕೇಕಂ ಪಲಾಲಪಿಣ್ಡಂ ವಾ ಮತ್ತಿಕಾಪಿಣ್ಡಂ ವಾ ದತ್ವಾ 'ಇಮಂ

ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ನಾಮ ಪಾತೇಥಾ’ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಯೇನ ಗಹಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸೋ ತಸ್ಮಿಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಆಹರಿಸ್ಸತಿ। ಸಚೇ ಪಠಮದಿವಸೇಯೇವ ಪಾತೇನ್ತಿ, ಇಚ್ಚೇತಂ ಕುಸಲಂ। ನೋ ಚೇ ಪಾತೇನ್ತಿ, ದುತಿಯದಿವಸೇಪಿ ತತಿಯದಿವಸೇಪಿ ತಥೇವ ಕಾತಬ್ಬಂ। ಏವಂ ಮಹಾಜನೋ ಚ ನ ಕಿಲಮಿಸ್ಸತಿ, ಮಣಿಞ್ಚ ಲಭಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಏವಂ ವತ್ವಾ ಥೇರೋ ಅಗಮಾಸಿ।

ರಾಜಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ತಯೋ ದಿವಸೇ ದಾಪೇಸಿ, ನೇವ ಮಣಿಂ ಆಹರಿಂಸು। ಥೇರೋ ತತಿಯದಿವಸೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಿಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಪಾತಿತೋ ಮಣೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ನ ಪಾತೇನ್ತಿ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಮಹಾತಲಸ್ಮಿಂಯೇವ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಮಹಾಚಾಟಿಂ ಠಪಾಪೇತ್ವಾ ಉದಕಸ್ಸ ಪೂರಾಪೇತ್ವಾ ಸಾಣಿಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ‘ಸಬ್ಬೇ ಅನ್ತೋವಳಞ್ಜನಕಮನುಸ್ಸಾ ಚ ಇತ್ಥಿಯೋ ಚ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕತ್ವಾ ಏಕೇಕೋವ ಅನ್ತೋಸಾಣಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಹತ್ಥಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೂ’ತಿ ವದೇಹೀ”ತಿ ಥೇರೋ ಇಮಂ ಉಪಾಯಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ರಾಜಾ ತಥಾ ಕಾರೇಸಿ। ಮಣಿಚೋರೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಧಮ್ಮಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕೋ ಇಮಂ ಅಧಿಕರಣಂ ಆದಾಯ ಮಣಿಂ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಓಸಕ್ಕಿಸ್ಸತೀತಿ ಅಟ್ಠಾನಮೇತಂ, ಪಾತೇತುಂ ದಾನಿ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಮಣಿಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಕತ್ವಾ ಆದಾಯ ಅನ್ತೋಸಾಣಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಚಾಟಿಯಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಸಬ್ಬೇಸಂ ನಿಕ್ಖನ್ತಕಾಲೇ ಉದಕಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಮಣಿಂ ಅದ್ದಸಂಸು। ರಾಜಾ “ಥೇರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಹಾಜನಂ ಅಕಿಲಮೇತ್ವಾವ ಮೇ ಮಣಿ ಲದ್ಧೋ”ತಿ ತುಸ್ಸಿ, ಅನ್ತೋವಳಞ್ಜನಕಮನುಸ್ಸಾಪಿ “ಥೇರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಹಾದುಕ್ಖತೋ ಮುತ್ತಮ್ಹಾ”ತಿ ತುಸ್ಸಿಂಸು। “ಥೇರಸ್ಸಾನುಭಾವೇನ ರಞ್ಞೋ ಚೂಳಾಮಣಿ ಲದ್ಧೋ”ತಿ ಥೇರಸ್ಸಾನುಭಾವೋ ಸಕಲನಗರೇ ಚೇವ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಚ ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋ।

ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಥೇರಸ್ಸ ಗುಣಂ ವಣ್ಣಯಿಂಸು “ಆವುಸೋ, ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ಅತ್ತನೋ ಬಹುಸ್ಸುತತಾಯ ಪಣ್ಡಿಚ್ಚೇನ ಉಪಾಯಕುಸಲತಾಯ ಮಹಾಜನಂ ಅಕಿಲಮೇತ್ವಾ ಉಪಾಯೇನೇವ ರಞ್ಞೋ ಮಣಿಂ ದಸ್ಸೇಸೀ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನಿ ಆನನ್ದೇನೇವ ಪರಹತ್ಥಗತಂ ಭಣ್ಡಂ ದಸ್ಸಿತಂ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪಣ್ಡಿತಾ ಮಹಾಜನಂ ಅಕಿಲಮೇತ್ವಾ ಉಪಾಯೇನೇವ ತಿರಚ್ಛಾನಹತ್ಥಗತಂ ಭಣ್ಡಂ ದಸ್ಸಯಿಂಸೂ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪೇಸು ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ತೋ ತಸ್ಸೇವ ಅಮಚ್ಚೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರಾಜಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನನ್ತರಾನಿ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಉದಕಕೀಳಂ ಕೀಳಿತುಕಾಮೋ ಮಙ್ಗಲಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಇತ್ಥಾಗಾರಮ್ಪಿ ಪಕ್ಕೋಸಿ। ಇತ್ಥಿಯೋ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಸೀಸೂಪಗಗೀವೂಪಗಾದೀನಿ ಆಭರಣಾನಿ ಓಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೇಸು ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸಮುಗ್ಗಪಿಟ್ಠೇಸು ಠಪೇತ್ವಾ ದಾಸಿಯೋ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಓತರಿಂಸು। ಅಥೇಕಾ ಉಯ್ಯಾನಮಕ್ಕಟೀ ಸಾಖನ್ತರೇ ನಿಸಿನ್ನಾ ದೇವಿಂ ಪಿಳನ್ಧನಾನಿ ಓಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸಮುಗ್ಗಪಿಟ್ಠೇ ಠಪಯಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಮುತ್ತಾಹಾರಂ ಪಿಳನ್ಧಿತುಕಾಮಾ ಹುತ್ವಾ ದಾಸಿಯಾ ಪಮಾದಂ ಓಲೋಕಯಮಾನಾ ನಿಸೀದಿ, ದಾಸೀಪಿ ತಂ ರಕ್ಖಮಾನಾ ತಹಂ ತಹಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಾಯೇವ ನಿದ್ದಾಯಿತುಂ ಆರಭಿ। ಮಕ್ಕಟೀ ತಸ್ಸಾ ಪಮಾದಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ವಾತವೇಗೇನ ಓತರಿತ್ವಾ ಮಹಾಮುತ್ತಾಹಾರಂ ಗೀವಾಯ ಪಟಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ವಾತವೇಗೇನ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಸಾಖನ್ತರೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಾಸಂ ಮಕ್ಕಟೀನಂ ದಸ್ಸನಭಯೇನ ಏಕಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಸುಸಿರಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಉಪಸನ್ತೂಪಸನ್ತಾ ವಿಯ ತಂ ರಕ್ಖಮಾನಾ ನಿಸೀದಿ।

ಸಾಪಿ ಖೋ ದಾಸೀ ಪಟಿಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಮುತ್ತಾಹಾರಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೀ ಕಮ್ಪಮಾನಾ ಅಞ್ಞಂ ಉಪಾಯಂ ಅದಿಸ್ವಾ “ಪುರಿಸೋ ದೇವಿಯಾ ಮುತ್ತಾಹಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಲಾತೋ”ತಿ ಮಹಾವಿರವಂ ವಿರವಿ। ಆರಕ್ಖಮನುಸ್ಸಾ ತತೋ ತತೋ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚಯಿಂಸು। ರಾಜಾ “ಚೋರಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ಆಹ। ಪುರಿಸಾ ಉಯ್ಯಾನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ “ಚೋರಂ ಗಣ್ಹಥ, ಚೋರಂ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಓಲೋಕೇನ್ತಿ। ಅಥೇಕೋ ಜಾನಪದೋ ಬಲಿಕಾರಕಪುರಿಸೋ ತಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಕಮ್ಪಮಾನೋ ಪಲಾಯಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ರಾಜಪುರಿಸಾ “ಅಯಂ ಚೋರೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಅನುಬನ್ಧಿತ್ವಾ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪೋಥೇತ್ವಾ

“ಅರೇ, ದುಟ್ಠಚೋರ, ಏವಂ ಮಹಾಸಾರಂ ನಾಮ ಪಿಳನ್ಧನಂ ಅವಹರಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಪರಿಭಾಸಿಂಸು। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಸಚಾಹಂ ‘ನ ಗಣ್ಹಾಮೀ’ತಿ ವಕ್ಖಾಮಿ, ಅಜ್ಜ ಮೇ ಜೀವಿತಂ ನತ್ಥಿ, ಪೋಥೇನ್ತಾಯೇವ ಮಂ ಮಾರೇಸ್ಸನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಾಮಿ ನ”ನ್ತಿ। ಸೋ “ಆಮ, ಸಾಮಿ, ಗಹಿತಂ ಮೇ”ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಆನಯಿಂಸು। ರಾಜಾಪಿ ನಂ ಪುಚ್ಛಿ “ಗಹಿತಂ ತೇ ಮಹಾಸಾರಪಿಳನ್ಧನ”ನ್ತಿ? “ಆಮ, ದೇವಾ”ತಿ । “ಇದಾನಿ ತಂ ಕಹ”ನ್ತಿ। “ದೇವ, ಮಯಾ ಮಹಾಸಾರಂ ನಾಮ ಮಞ್ಚಪೀಠಮ್ಪಿ ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಂ, ಸೇಟ್ಠಿ ಪನ ಮಂ ಮಹಾಸಾರಪಿಳನ್ಧನಂ ಗಣ್ಹಾಪೇಸಿ, ಸೋಹಂ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾವ ತಸ್ಸ ಅದಾಸಿಂ, ಸೋ ನಂ ಜಾನಾತೀ”ತಿ।

ರಾಜಾ ಸೇಟ್ಠಿಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “ಗಹಿತಂ ತೇ ಇಮಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಮಹಾಸಾರಪಿಳನ್ಧನ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಆಮ, ದೇವಾ”ತಿ। “ಕಹಂ ತ”ನ್ತಿ। “ಪುರೋಹಿತಸ್ಸ ಮೇ ದಿನ್ನ”ನ್ತಿ। ಪುರೋಹಿತಮ್ಪಿ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ತಥೇವ ಪುಚ್ಛಿ, ಸೋಪಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಗನ್ಧಬ್ಬಸ್ಸ ಮೇ ದಿನ್ನ”ನ್ತಿ ಆಹ। ತಮ್ಪಿ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “ಪುರೋಹಿತಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ತೇ ಮಹಾಸಾರಪಿಳನ್ಧನಂ ಗಹಿತ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಆಮ, ದೇವಾ”ತಿ। “ಕಹಂ ತ”ನ್ತಿ। “ಕಿಲೇಸವಸೇನ ಮೇ ವಣ್ಣದಾಸಿಯಾ ದಿನ್ನ”ನ್ತಿ। ತಮ್ಪಿ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ, ಸಾ “ನ ಗಣ್ಹಾಮೀ”ತಿ ಆಹ। ತೇ ಪಞ್ಚ ಜನೇ ಪುಚ್ಛನ್ತಾನಞ್ಞೇವ ಸೂರಿಯೋ ಅತ್ಥಂ ಗತೋ। ರಾಜಾ “ಇದಾನಿ ವಿಕಾಲೋ ಜಾತೋ, ಸ್ವೇ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ತೇ ಪಞ್ಚ ಜನೇ ಅಮಚ್ಚಾನಂ ದತ್ವಾ ನಗರಂ ಪಾವಿಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ – “ಇದಂ ಪಿಳನ್ಧನಂ ಅನ್ತೋವಳಞ್ಜೇ ನಟ್ಠಂ, ಅಯಞ್ಚ ಗಹಪತಿಕೋ ಬಹಿವಳಞ್ಜೋ, ದ್ವಾರೇಪಿ ಬಲವಾರಕ್ಖೋ, ತಸ್ಮಾ ಅನ್ತೋವಳಞ್ಜನಕಾನಮ್ಪಿ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಲಾಯಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ। ಏವಂ ನೇವ ಬಹಿವಳಞ್ಜನಕಾನಂ, ನ ಅನ್ತೋ, ಉಯ್ಯಾನೇ ವಳಞ್ಜನಕಾನಂ ಗಹಣೂಪಾಯೋ ದಿಸ್ಸತಿ। ಇಮಿನಾ ದುಗ್ಗತಮನುಸ್ಸೇನ ‘ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಮೇ ದಿನ್ನ’ನ್ತಿ ಕಥೇನ್ತೇನ ಅತ್ತನೋ ಮೋಕ್ಖತ್ಥಾಯ ಕಥಿತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸೇಟ್ಠಿನಾಪಿ ‘ಪುರೋಹಿತಸ್ಸ ಮೇ ದಿನ್ನ’ನ್ತಿ ಕಥೇನ್ತೇನ ‘ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿತ್ಥರಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಕಥಿತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಪುರೋಹಿತೇನಾಪಿ ‘ಗನ್ಧಬ್ಬಸ್ಸ ಮೇ ದಿನ್ನ’ನ್ತಿ ಕಥೇನ್ತೇನ ‘ಬನ್ಧನಾಗಾರೇ ಗನ್ಧಬ್ಬಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸುಖೇನ ವಸಿಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಕಥಿತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಗನ್ಧಬ್ಬೇನಾಪಿ ‘ವಣ್ಣದಾಸಿಯಾ ಮೇ ದಿನ್ನ’ನ್ತಿ ಕಥೇನ್ತೇನ ‘ಏಕನ್ತೇನ ಅನುಕ್ಕಣ್ಠಿತಾ ಭವಿಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಕಥಿತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿಪಿ ಚೋರೇಹಿ ನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಉಯ್ಯಾನೇ ಮಕ್ಕಟಾ ಬಹೂ, ಪಿಳನ್ಧನೇನ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಮಕ್ಕಟಿಯಾ ಹತ್ಥೇ ಆರುಳ್ಹೇನ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ। ಸೋ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ “ಮಹಾರಾಜ, ಚೋರೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ನಿಯ್ಯಾದೇಥ, ಮಯಂ ತಂ ಕಿಚ್ಚಂ ಸೋಧೇಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ “ಸಾಧು, ಪಣ್ಡಿತ, ಸೋಧೇಹೀ”ತಿ ತಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾದೇಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ದಾಸಪುರಿಸೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ತೇ ಪಞ್ಚ ಜನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ವಸಾಪೇತ್ವಾ ಸಮನ್ತಾ ಆರಕ್ಖಂ ಕತ್ವಾ ಕಣ್ಣಂ ದತ್ವಾ “ಯಂ ತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಕಥೇನ್ತಿ, ತಂ ಮಯ್ಹಂ ಆರೋಚೇಥಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ತೇ ತಥಾ ಅಕಂಸು। ತತೋ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನವೇಲಾಯ ಸೇಟ್ಠಿ ತಂ ಗಹಪತಿಕಂ ಆಹ – “ಅರೇ, ದುಟ್ಠಗಹಪತಿ, ತಯಾ ಅಹಂ, ಮಯಾ ವಾ ತ್ವಂ ಕಹಂ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ, ಕದಾ ತೇ ಮಯ್ಹಂ ಪಿಳನ್ಧನಂ ದಿನ್ನ”ನ್ತಿ ಆಹ। ಸೋ “ಸಾಮಿ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ, ಅಹಂ ಮಹಾಸಾರಂ ನಾಮ ರುಕ್ಖಸಾರಪಾದಕಂ ಮಞ್ಚಪೀಠಮ್ಪಿ ನ ಜಾನಾಮಿ, ‘ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪನ ಮೋಕ್ಖಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಏವಂ ಅವಚಂ, ಮಾ ಮೇ ಕುಜ್ಝ, ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಹ। ಪುರೋಹಿತೋಪಿ ಸೇಟ್ಠಿಂ ಆಹ “ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ, ತ್ವಂ ಇಮಿನಾ ಅತ್ತನೋ ಅದಿನ್ನಕಮೇವ ಮಯ್ಹಂ ಕಥಂ ಅದಾಸೀ”ತಿ? “ಮಯಮ್ಪಿ ದ್ವೇ ಇಸ್ಸರಾ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಠಿತಕಾಲೇ ಕಮ್ಮಂ ಖಿಪ್ಪಂ ನಿಪ್ಫಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಕಥೇಸಿನ್ತಿ। ಗನ್ಧಬ್ಬೋಪಿ ಪುರೋಹಿತಂ ಆಹ “ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕದಾ ತಯಾ ಮಯ್ಹಂ ಪಿಳನ್ಧನಂ ದಿನ್ನ”ನ್ತಿ? “ಅಹಂ ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ಸುಖಂ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಕಥೇಸಿನ್ತಿ। ವಣ್ಣದಾಸೀಪಿ ಗನ್ಧಬ್ಬಂ ಆಹ “ಅರೇ ದುಟ್ಠಗನ್ಧಬ್ಬ, ಅಹಂ ಕದಾ ತವ ಸನ್ತಿಕಂ ಗತಪುಬ್ಬಾ, ತ್ವಂ ವಾ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತಪುಬ್ಬೋ, ಕದಾ ತೇ ಮಯ್ಹಂ ಪಿಳನ್ಧನಂ ದಿನ್ನ”ನ್ತಿ? ಭಗಿನಿ ಕಿಂಕಾರಣಾ ಕುಜ್ಝಸಿ, “ಅಮ್ಹೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಏಕತೋ ವಸನ್ತೇಸು ಘರಾವಾಸೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅನುಕ್ಕಣ್ಠಮಾನಾ ಸುಖಂ ವಸಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಕಥೇಸಿನ್ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಯೋಜಿತಮನುಸ್ಸಾನಂ ಸನ್ತಿಕಾ ತಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ತೇಸಂ ತಥತೋ ಅಚೋರಭಾವಂ ಞತ್ವಾ “ಮಕ್ಕಟಿಯಾ ಗಹಿತಪಿಳನ್ಧನಂ

ಉಪಾಯೇನೇವ ಪಾತೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗೇಣ್ಡುಮಯಾನಿ ಬಹೂನಿ ಪಿಳನ್ಧನಾನಿ ಕಾರೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ಮಕ್ಕಟಿಯೋ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಪಾದಗೀವಾಸು ಗೇಣ್ಡುಪಿಳನ್ಧನಾನಿ ಪಿಳನ್ಧಾಪೇತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಇತರಾ ಮಕ್ಕಟೀ ಪಿಳನ್ಧನಂ ರಕ್ಖಮಾನಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ಏವ ನಿಸೀದಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮನುಸ್ಸೇ ಆಣಾಪೇಸಿ "ಗಚ್ಛಥ ತುಮ್ಹೇ, ಉಯ್ಯಾನೇ ಸಬ್ಬಾ ಮಕ್ಕಟಿಯೋ ಉಪಧಾರೇಥ, ಯಸ್ಸಾ ತಂ ಪಿಳನ್ಧನಂ ಪಸ್ಸಥ, ತಂ ಉತ್ತಾಸೇತ್ವಾ ಪಿಳನ್ಧನಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ। ತಾಪಿ ಖೋ ಮಕ್ಕಟಿಯೋ "ಪಿಳನ್ಧನಂ ನೋ ಲದ್ಧ"ನ್ತಿ ತುಟ್ಠಪಹಟ್ಠಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಿಚರನ್ತಿಯೋ ತಸ್ಸಾ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಪಸ್ಸ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಿಳನ್ಧನ"ನ್ತಿ ಆಹಂಸು। ಸಾ ಮಕ್ಕಟೀ ಅಸಹಮಾನಾ "ಕಿಂ ಇಮಿನಾ ಗೇಣ್ಡುಪಿಳನ್ಧನೇನಾ"ತಿ ಮುತ್ತಾಹಾರಂ ಪಿಳನ್ಧಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಅಥ ನಂ ತೇ ಪುರಿಸಾ ದಿಸ್ವಾ ಪಿಳನ್ಧನಂ ಛಡ್ಡಾಪೇತ್ವಾ ಆಹರಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಅದಂಸು। ಸೋ ತಂ ಆದಾಯ ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಇದಂ ತೇ ದೇವ ಪಿಳನ್ಧನಂ, ತೇ ಪಞ್ಚಪಿ ಅಚೋರಾ, ಇದಂ ಪನ ಉಯ್ಯಾನೇ ಮಕ್ಕಟಿಯಾ ಆಭತ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಕಥಂ ಪನ ತೇ, ಪಣ್ಡಿತ, ಮಕ್ಕಟಿಯಾ ಹತ್ಥಂ ಆರುಳ್ಹಭಾವೋ ಞಾತೋ, ಕಥಂ ತೇ ಗಹಿತ"ನ್ತಿ? ಸೋ ಸಬ್ಬಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ರಾಜಾ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ "ಸಙ್ಗಾಮಸೀಸಾದೀಸು ನಾಮ ಸೂರಾದಯೋ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಾ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಥುತಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೨. "ಉಕ್ಕಟ್ಠೇ ಸೂರಮಿಚ್ಛನ್ತಿ, ಮನ್ತೀಸು ಅಕುತೂಹಲಂ।
ಪಿಯಞ್ಚ ಅನ್ನಪಾನಮ್ಹಿ, ಅತ್ಥೇ ಜಾತೇ ಚ ಪಣ್ಡಿತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉಕ್ಕಟ್ಠೇ**ತಿ ಉಪಕಟ್ಠೇ, ಉಭತೋಬ್ಯೂಳ್ಹೇ ಸಙ್ಗಾಮೇ ಸಮ್ಪಹಾರೇ ವತ್ತಮಾನೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೂರಮಿಚ್ಛನ್ತೀ**ತಿ ಅಸನಿಯಾಪಿ ಮತ್ಥಕೇ ಪತಮಾನಾಯ ಅಪಲಾಯಿನಂ ಸೂರಂ ಇಚ್ಛನ್ತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಏವರೂಪೋ ಸಙ್ಗಾಮಯೋಧೋ ಪತ್ಥೇತಬ್ಬೋ ಹೋತಿ। **ಮನ್ತೀಸು ಅಕುತೂಹಲ**ನ್ತಿ ಕತ್ತಬ್ಬಾಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಸಮ್ಮನ್ತನಕಾಲೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಮನ್ತೀಸು ಯೋ ಅಕುತೂಹಲೋ ಅವಿಕಿಣ್ಣವಾಚೋ ಮನ್ತಂ ನ ಭಿನ್ದತಿ, ತಂ ಇಚ್ಛನ್ತಿ, ತಾದಿಸೋ ತೇಸು ಠಾನೇಸು ಪತ್ಥೇತಬ್ಬೋ ಹೋತಿ। **ಪಿಯಞ್ಚ ಅನ್ನಪಾನಮ್ಹೀ**ತಿ ಮಧುರೇ ಅನ್ನಪಾನೇ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತೇ ಸಹಪರಿಭುಞ್ಜನತ್ಥಾಯ ಪಿಯಪುಗ್ಗಲಂ ಪತ್ಥೇನ್ತಿ, ತಾದಿಸೋ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಪತ್ಥೇತಬ್ಬೋ ಹೋತಿ। **ಅತ್ಥೇ ಜಾತೇ ಚ ಪಣ್ಡಿತ**ನ್ತಿ ಅತ್ಥಗಮ್ಭೀರೇ ಧಮ್ಮಗಮ್ಭೀರೇ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿದೇವ ಕಾರಣೇ ವಾ ಪಞ್ಹೇ ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಪಣ್ಡಿತಂ ವಿಚಕ್ಖಣಂ ಇಚ್ಛನ್ತಿ। ತಥಾರೂಪೋ ಹಿ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಪತ್ಥೇತಬ್ಬೋ ಹೋತೀತಿ।

ಏವಂ ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ವಣ್ಣೇತ್ವಾ ಥೋಮೇತ್ವಾ ಘನವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸೇನ್ತೋ ಮಹಾಮೇಘೋ ವಿಯ ಸತ್ತಹಿ ರತನೇಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ತಸ್ಸೋವಾದೇ ಠತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ, ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಗುಣಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಪಣ್ಡಿತಾಮಚ್ಚೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಮಹಾಸಾರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೯೩] ೩. ವಿಸ್ಸಾಸಭೋಜನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನ ವಿಸ್ಸಸೇ ಅವಿಸ್ಸತ್ಥೇತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ವಿಸ್ಸಾಸಭೋಜನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಿರ ಸಮಯೇ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಭಿಕ್ಖೂ "ಮಾತರಾ ನೋ ದಿನ್ನಂ, ಪಿತರಾ ನೋ ದಿನ್ನಂ, ಭಾತರಾ, ಭಗಿನಿಯಾ, ಚೂಳಮಾತರಾ, ಚೂಳಪಿತರಾ, ಮಾತುಲೇನ, ಮಾತುಲಾನಿಯಾ ದಿನ್ನಂ। ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗಿಹಿಕಾಲೇಪಿ ಭಿಕ್ಖುಕಾಲೇಪಿ ಏತೇ ದಾತುಂ ಯುತ್ತರೂಪಾವಾ"ತಿ ಞಾತೀಹಿ ದಿನ್ನೇ ಚತ್ತಾರೋ ಪಚ್ಚಯೇ ವಿಸ್ಸತ್ಥಾ ಹುತ್ವಾ ಅಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ "ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಮಯಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ ಞಾತೀಹಿಪಿ ಅಞ್ಞಾತೀಹಿಪಿ ದಿನ್ನಕೇ

ಚತ್ತಾರೋ ಪಚ್ಚಯೇ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾವ ಪರಿಭೋಗೋ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಅಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪರಿಭೋಗಂ ಕತ್ವಾ ಹಿ ಕಾಲಂ ಕುರುಮಾನೋ ಭಿಕ್ಖು ಯಕ್ಖಪೇತಅತ್ತಭಾವತೋ ನ ಮುಚ್ಚತಿ, ಅಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಪರಿಭೋಗೋ ನಾಮೇಸ ವಿಸಪರಿಭೋಗಸದಿಸೋ। ವಿಸಞ್ಹಿ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕೇನ ದಿನ್ನಕಮ್ಪಿ ಅವಿಸ್ಸಾಸಿಕೇನ ದಿನ್ನಕಮ್ಪಿ ಮಾರೇತಿಯೇವ। ಪುಬ್ಬೇಪಿ ವಿಸ್ಸಾಸೇನ ದಿನ್ನಂ ವಿಸಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಹಾವಿಭವೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸೇಕೋ ಗೋಪಾಲಕೋ ಕಿಟ್ಠಸಮ್ಬಾಧಸಮಯೇ ಗಾವೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಗೋಸಾಲಂ ಕತ್ವಾ ರಕ್ಖನ್ತೋ ವಸತಿ। ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಚ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಗೋರಸಂ ಆಹರತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಗೋಸಾಲಾಯ ಅವಿದೂರೇ ಸೀಹೋ ನಿವಾಸಂ ಗಣ್ಹಿ। ಗಾವೀನಂ ಸೀಹಸನ್ತಾಸೇನ ಮಿಲಾತಾನಂ ಖೀರಂ ಮನ್ದಂ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕದಿವಸಂ ಸಪ್ಪಿಂ ಆದಾಯ ಆಗತಂ ಸೇಟ್ಠಿ ಪುಚ್ಛಿ "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಸಮ್ಮ ಗೋಪಾಲಕ, ಮನ್ದಂ ಸಪ್ಪೀ"ತಿ? ಸೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। "ಅತ್ಥಿ ಪನ, ಸಮ್ಮ, ತಸ್ಸ ಸೀಹಸ್ಸ ಕತ್ಥಚಿ ಪಟಿಬನ್ಧೋ"ತಿ? "ಅತ್ಥಿಸ್ಸ ಸಾಮಿ, ಏಕಾಯ ಮಿಗಮಾತುಕಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂಸಗ್ಗೋ"ತಿ। "ಸಕ್ಕಾ ಪನ ತಂ ಗಾಹಾಪೇತು"ನ್ತಿ? "ಸಕ್ಕಾ, ಸಾಮೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ನಲಾಟತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸರೀರೇ ಲೋಮಾನಿ ವಿಸೇನ ಪುನಪ್ಪುನಂ ರಜಿತ್ವಾ ಸುಕ್ಖಾಪೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ತಯೋ ದಿವಸೇ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತ್ವಾ ತಂ ಮಿಗಮಾತುಕಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಹಿ, ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಸಿನೇಹೇನ ಸರೀರಂ ಲೇಹಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಚಮ್ಮನಖದಾಠಾ ಚೇವ ವಸಞ್ಚ ಮಂಸಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಹಲಾಹಲವಿಸಂ ದತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ।

ಸೋ ಗೋಪಾಲಕೋ ಜಾಲಂ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಉಪಾಯೇನ ತಂ ಮಿಗಮಾತುಕಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಸೀಹೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾವ ಬಲವಸಿನೇಹೇನ ತಸ್ಸಾ ಸರೀರಂ ಲೇಹಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣಿ। ಗೋಪಾಲಕೋಪಿ ಚಮ್ಮಾದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ "ಪರೇಸು ಸಿನೇಹೋ ನಾಮ ನ ಕಾತಬ್ಬೋ, ಏವಂ ಬಲಸಮ್ಪನ್ನೋಪಿ ಸೀಹೋ ಮಿಗರಾಜಾ ಕಿಲೇಸವಸೇನ ಸಂಸಗ್ಗಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಿಗಮಾತುಕಾಯ ಸರೀರಂ ಲೇಹನ್ತೋ ವಿಸಪರಿಭೋಗಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೩. "ನ ವಿಸ್ಸಸೇ ಅವಿಸ್ಸತ್ಥೇ, ವಿಸ್ಸತ್ಥೇಪಿ ನ ವಿಸ್ಸಸೇ।
ವಿಸ್ಸಾಸಾ ಭಯಮನ್ವೇತಿ, ಸೀಹಂವ ಮಿಗಮಾತುಕಾ"ತಿ॥

ತತ್ರಾಯಂ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ - ಯೋ ಪುಬ್ಬೇ ಸಭಯೋ ಅತ್ತನಿ ಅವಿಸ್ಸತ್ಥೋ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಮಿಂ **ಅವಿಸ್ಸತ್ಥೇ,** ಯೋ ಪುಬ್ಬೇಪಿ ನಿಬ್ಭಯೋ ಅತ್ತನಿ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕೋಯೇವ, ತಸ್ಮಿಂ **ವಿಸ್ಸತ್ಥೇಪಿ ನ ವಿಸ್ಸಸೇ,** ನೇವ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಕರೇಯ್ಯ। ಕಿಂಕಾರಣಾ? **ವಿಸ್ಸಾಸಾ ಭಯಮನ್ವೇತಿ,** ಯೋ ಹಿ ಮಿತ್ತೇಪಿ ಅಮಿತ್ತೇಪಿ ವಿಸ್ಸಾಸೋ, ತತೋ ಭಯಮೇವ ಆಗಚ್ಛತಿ। ಕಥಂ? **ಸೀಹಂವ ಮಿಗಮಾತುಕಾ,** ಯಥಾ ಮಿತ್ತಸನ್ಥವವಸೇನ ಕತವಿಸ್ಸಾಸಾಯ ಮಿಗಮಾತುಕಾಯ ಸನ್ತಿಕಾ ಸೀಹಸ್ಸ ಭಯಂ ಅನ್ವೇತಿ, ಉಪಗತಂ ಸಮ್ಪತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾ ವಾ ವಿಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಸೀಹಂ ಮಿಗಮಾತುಕಾ ಅನ್ವೇತಾ ಉಪಗತಾತಿಪಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ವಿಸ್ಸಾಸಭೋಜನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೯೪] ೪. ಲೋಮಹಂಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸೋತತ್ತೋ ಸೋಸಿನ್ನೋ ಚೇವಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಸಾಲಿಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಪಾಟಿಕಾರಾಮೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸುನಕ್ಖತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಸುನಕ್ಖತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಉಪಟ್ಠಾಕೋ ಹುತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ವಿಚರಮಾನೋ ಕೋರಕ್ಖತ್ತಿಯಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ರೋಚೇನ್ತೋ ದಸಬಲಸ್ಸ ಪತ್ತಚೀವರಂ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ಕೋರಕ್ಖತ್ತಿಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಸತಿ। ತಸ್ಸ ಕಾಲಕಞ್ಚಿಕಅಸುರಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಕಾಲೇ ಗಿಹಿ ಹುತ್ವಾ "ನತ್ಥಿ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಉತ್ತರಿ ಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಾ ಅಲಮರಿಯಞಾಣದಸ್ಸನವಿಸೇಸೋ, ತಕ್ಕಪರಿಯಾಹತಂ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ವೀಮಂಸಾನುಚರಿತಂ ಸಯಂಪಟಿಭಾನಂ। ಯಸ್ಸ ಚ ಖ್ವಾಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಧಮ್ಮೋ ದೇಸಿತೋ, ನ ಸೋ ನಿಯ್ಯಾತಿ ತಕ್ಕರಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾ ದುಕ್ಖಕ್ಖಯಾಯಾ"ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೧೪೬) ವೇಸಾಲಿಯಂ ತಿಣ್ಣಂ ಪಾಕಾರಾನಂ ಅನ್ತರೇ ವಿಚರನ್ತೋ ಸತ್ಥು ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ।

ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ತಸ್ಸೇವಂ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸನ್ತಸ್ಸ ಸುತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ತಮತ್ಥಂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ಭಗವಾ "ಕೋಧನೋ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಸುನಕ್ಖತ್ತೋ ಮೋಘಪುರಿಸೋ, ಕೋಧವಸೇನೇವಮಾಹ, ಕೋಧವಸೇನಾಪಿ ಪನ 'ನ ಸೋ ನಿಯ್ಯಾತಿ ತಕ್ಕರಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾ ದುಕ್ಖಕ್ಖಯಾಯಾ'ತಿ ವದನ್ತೋ ಅಜಾನಿತ್ವಾಪಿ ಮಯ್ಹಂ ಗುಣಮೇವ ಭಾಸತಿ। ನ ಖೋ ಪನ ಸೋ ಮೋಘಪುರಿಸೋ ಮಯ್ಹಂ ಗುಣಂ ಜಾನಾತಿ। ಮಯ್ಹಞ್ಹಿ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಛ ಅಭಿಞ್ಞಾ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ಅಯಮ್ಪಿ ಮೇ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮೋವ। ದಸಬಲಞಾಣಾನಿ ಅತ್ಥಿ, ಚತುವೇಸಾರಜ್ಜಞಾಣಂ ಅತ್ಥಿ, ಚತುಯೋನಿಪರಿಚ್ಛೇದಕಞಾಣಂ ಅತ್ಥಿ, ಪಞ್ಚಗತಿಪರಿಚ್ಛೇದಕಞಾಣಂ ಅತ್ಥಿ, ಅಯಮ್ಪಿ ಮೇ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮೋವ। ಏವಂ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಸಮನ್ನಾಗತಂ ಪನ ಮಂ ಯೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ 'ನತ್ಥಿ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮೋ'ತಿ, ಸೋ ತಂ ವಾಚಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ ತಂ ದಿಟ್ಠಿಂ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಏವಂ ನಿರಯೇ"ತಿ ಏವಂ ಅತ್ತನೋ ವಿಜ್ಜಮಾನಂ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಸ್ಸ ಗುಣಂ ಕಥೇತ್ವಾ "ಸುನಕ್ಖತ್ತೋ ಕಿರ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಕೋರಕ್ಖತ್ತಿಯಸ್ಸ ದುಕ್ಕರಕಾರಿಕಾಯ ಮಿಚ್ಛಾತಪೇ ಪಸನ್ನೋ, ಮಿಚ್ಛಾತಪೇ ಪಸೀದನ್ತೇನ ಪನ ಮಯಿ ಏವ ಪಸೀದಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಅಹಞ್ಹಿ ಇತೋ ಏಕನವುತಿಕಪ್ಪಮತ್ಥಕೇ 'ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಏತ್ಥ ಸಾರೋ'ತಿ ಬಾಹಿರಕಂ ಮಿಚ್ಛಾತಪಂ ವೀಮಂಸನ್ತೋ ಚತುರಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯವಾಸಂ ವಸಿಂ, ತಪಸ್ಸೀ ಸುದಂ ಹೋಮಿ ಪರಮತಪಸ್ಸೀ, ಲೂಖೋ ಸುದಂ ಹೋಮಿ ಪರಮಲೂಖೋ, ಜೇಗುಚ್ಛೀ ಸುದಂ ಹೋಮಿ ಪರಮಜೇಗುಚ್ಛೀ, ಪವಿವಿತ್ತೋ ಸುದಂ ಹೋಮಿ ಪರಮಪವಿವಿತ್ತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಥೇರೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಏಕನವುತಿಕಪ್ಪಮತ್ಥಕೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಬಾಹಿರಕತಪಂ ವೀಮಂಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಜೀವಕಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಚೇಲಕೋ ಅಹೋಸಿ ರಜೋಜಲ್ಲಿಕೋ, ಪವಿವಿತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ ಏಕವಿಹಾರೀ। ಮನುಸ್ಸೇ ದಿಸ್ವಾ ಮಿಗೋ ವಿಯ ಪಲಾಯಿ, ಮಹಾವಿಕತಿಭೋಜನೋ ಅಹೋಸಿ, ವಚ್ಛಕಗೋಮಯಾದೀನಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ, ಅಪ್ಪಮಾದವಿಹಾರತ್ಥಾಯ ಅರಞ್ಞೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಭಿಂಸನಕೇ ವನಸಣ್ಡೇ ವಿಹಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ವಿಹರನ್ತೋ ಹಿಮಪಾತಸಮಯೇ ಅನ್ತರಟ್ಠಕೇ ರತ್ತಿಂ ವನಸಣ್ಡಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ವಿಹರಿತ್ವಾ ಸೂರಿಯೇ ಉಗ್ಗತೇ ವನಸಣ್ಡಂ ಪವಿಸತಿ। ಸೋ ಯಥಾ ರತ್ತಿಂ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ಹಿಮೋದಕೇನ ತಿನ್ತೋ, ತಥೇವ ದಿವಾ ವನಸಣ್ಡತೋ ಪಗ್ಘರನ್ತೇಹಿ ಉದಕಬಿನ್ದೂಹಿ ತೇಮಯಿ। ಏವಂ ಅಹೋರತ್ತಂ ಸೀತದುಕ್ಖಂ ಅನುಭೋತಿ। ಗಿಮ್ಹಾನಂ ಪನ ಪಚ್ಛಿಮೇ ಮಾಸೇ ದಿವಾ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ವಿಹರಿತ್ವಾ ರತ್ತಿಂ ವನಸಣ್ಡಂ ಪವಿಸತಿ। ಸೋ ಯಥಾ ದಿವಾ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ಆತಪೇನ ಪರಿಳಾಹಪ್ಪತ್ತೋ, ತಥೇವ ರತ್ತಿಂ ನಿವಾತೇ ವನಸಣ್ಡೇ ಪರಿಳಾಹಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಸರೀರಾ ಸೇದಧಾರಾ ಮುಚ್ಚನ್ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೇ ಅಸ್ಸುತಪುಬ್ಬಾ ಅಯಂ ಗಾಥಾ ಪಟಿಭಾಸಿ –

೯೪. "ಸೋತತ್ತೋ ಸೋಸಿನ್ನೋ ಚೇವ, ಏಕೋ ಭಿಂಸನಕೇ ವನೇ।
ನಗ್ಗೋ ನ ಚಗ್ಗಿಮಾಸೀನೋ, ಏಸನಾಪಸುತೋ ಮುನೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸೋತತ್ತೋ**ತಿ ಸೂರಿಯಸನ್ತಾಪೇನ ಸುಟ್ಠು ತತ್ತೋ। **ಸೋಸಿನ್ನೋ**ತಿ ಹಿಮೋದಕೇನ ಸುಸಿನ್ನೋ ಸುಟ್ಠು ತಿನ್ತೋ। **ಏಕೋ ಭಿಂಸನಕೇ ವನೇ**ತಿ ಯತ್ಥ ಪವಿಟ್ಠಾನಂ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಲೋಮಾನಿ ಹಂಸನ್ತಿ, ತಥಾರೂಪೇ ಭಿಂಸನಕೇವನಸಣ್ಡೇ ಏಕೋ

ಅದುತಿಯೋವ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ದೀಪೇತಿ। **ನಗ್ಗೋ ನ ಚಗ್ಗಿಮಾಸೀನೋತಿ** ನಗ್ಗೋ ಚ ನ ಚ ಅಗ್ಗಿಮಾಸೀನೋ। ತಥಾ ಸೀತೇನ ಪೀಳಿಯಮಾನೋಪಿ ನೇವ ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಂ ವಾ ಆದಿಯಿಂ, ನ ಚ ಅಗ್ಗಿಂ ಆಗಮ್ಮ ನಿಸೀದಿನ್ತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಏಸನಾಪಸುತೋತಿ** ಅಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೇಪಿ ತಸ್ಮಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಸಞ್ಞೀ ಹುತ್ವಾ "ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಮೇವೇತಂ ಏಸನಾ ಗವೇಸನಾ ಉಪಾಯೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಸ್ಸಾ"ತಿ ಏವಂ ತಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೇಸನಾಯ ಪಸುತೋ ಅನುಯುತ್ತೋ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಂ ಆಪನ್ನೋ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಮುನೀತಿ** "ಮುನಿ ಖೋ ಏಸ ಮೋನತ್ಥಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ"ತಿ ಏವಂ ಲೋಕೇನ ಸಮ್ಭಾವಿತೋ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ದೀಪೇತಿ।

ಏವಂ ಚತುರಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮರಣಕಾಲೇ ಉಪಟ್ಠಿತಂ ನಿರಯನಿಮಿತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇದಂ ವತಸಮಾದಾನಂ ನಿರತ್ಥಕ"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ತಂ ಲದ್ಧಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ಅಹಂ ತೇನ ಸಮಯೇನ ಸೋ ಆಜೀವಕೋ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಲೋಮಹಂಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೯೫] ೫. ಮಹಾಸುದಸ್ಸನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅನಿಚ್ಚಾ ವತ ಸಙ್ಖಾರಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಮಞ್ಚೇ ನಿಪನ್ನೋ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಸ್ಸ "ಮಾ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಖುದ್ದಕನಗರಕೇ"ತ್ಯಾದಿವಚನಂ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೨೦೦) ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಥಾಗತೇ ಹಿ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೇ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ಕತ್ತಿಕಪುಣ್ಣಮಾಯಂ ನಾಳಕಗಾಮಕೇ ಜಾತೋವರಕೇ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿ, ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಕತ್ತಿಕಮಾಸಸ್ಸೇವ ಕಾಳಪಕ್ಖಅಮಾವಸಿಯಂ। ಏವಂ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಯುಗೇ "ಅಹಮ್ಪಿ ಕುಸಿನಾರಾಯಂ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಯಮಕಸಾಲಾನಮನ್ತರೇ ಉತ್ತರಸೀಸಕೇ ಮಞ್ಚಕೇ ಅನುಟ್ಠಾನಸೇಯ್ಯಾಯ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಅಥ ನಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ "ಮಾ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಖುದ್ದಕನಗರಕೇ ವಿಸಮೇ ಉಜ್ಜಙ್ಗಲನಗರಕೇ, ಸಾಖಾನಗರಕೇ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿ, ಅಞ್ಞೇಸಂ ಚಮ್ಪಾರಾಜಗಹಾದೀನಂ ಮಹಾನಗರಾನಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಭಗವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯತೂ"ತಿ ಯಾಚಿ। ಸತ್ಥಾ "ಮಾ, ಆನನ್ದ, ಇಮಂ 'ಖುದ್ದಕನಗರಕಂ, ಉಜ್ಜಙ್ಗಲನಗರಕಂ ಸಾಖಾನಗರಕ'ನ್ತಿ ವದೇಹಿ, ಅಹಞ್ಹಿ ಪುಬ್ಬೇ ಸುದಸ್ಸನಚಕ್ಕವತ್ತಿರಾಜಕಾಲೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ವಸಿಂ, ತದಾ ಇದಂ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕೇನ ರತನಪಾಕಾರೇನ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಮಹಾನಗರಂ ಅಹೋಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಥೇರೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರನ್ತೋ **ಮಹಾಸುದಸ್ಸನಸುತ್ತಂ** (ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೨೪೧ ಆದಯೋ) ಕಥೇಸಿ।

ತದಾ ಪನ ಮಹಾಸುದಸ್ಸನಂ ಸುಧಮ್ಮಪಾಸಾದಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಅವಿದೂರೇ ಸತ್ತರತನಮಯೇ ತಾಲವನೇ ಪಞ್ಞತ್ತಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪಿಯಮಞ್ಚಕೇ ದಕ್ಖಿಣೇನ ಪಸ್ಸೇನ ಅನುಟ್ಠಾನಸೇಯ್ಯಾಯ ನಿಪನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮಾನಿ ತೇ, ದೇವ, ಚತುರಾಸೀತಿ ನಗರಸಹಸ್ಸಾನಿ ಕುಸಾವತಿರಾಜಧಾನಿಪ್ಪಮುಖಾನಿ, ಏತ್ಥ ಛನ್ದಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ಸುಭದ್ದಾಯ ದೇವಿಯಾ ವುತ್ತೇ ಮಹಾಸುದಸ್ಸನೋ "ಮಾ ದೇವಿ ಏವಂ ಅವಚ, ಅಥ ಖೋ 'ಏತ್ಥ ಛನ್ದಂ ವಿನೇಹಿ, ಮಾ ಅಪೇಕ್ಖಂ ಅಕಾಸೀ'ತಿ ಏವಂ ಮಂ ಓವದಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕಿಂಕಾರಣಾ, ದೇವಾ"ತಿ ಪುಟ್ಠೋ "ಅಜ್ಜಾಹಂ ಕಾಲಕಿರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ದೇವೀ ರೋದಮಾನಾ ಅಕ್ಖೀನಿ ಪುಞ್ಛಿತ್ವಾ ಕಿಚ್ಛೇನ ಕಸಿರೇನ ತಥಾ ವತ್ವಾ ರೋದಿ ಪರಿದೇವಿ। ಸೇಸಾಪಿ ಚತುರಾಸೀತಿಸಹಸ್ಸಇತ್ಥಿಯೋ ರೋದಿಂಸು ಪರಿದೇವಿಂಸು। ಅಮಚ್ಚಾದೀಸುಪಿ ಏಕೋಪಿ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಸಬ್ಬೇಪಿ ರೋದಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಅಲಂ, ಭಣೇ, ಮಾ ಸದ್ದಮಕತ್ಥಾ"ತಿ ಸಬ್ಬೇ ನಿವಾರೇತ್ವಾ ದೇವಿಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಮಾ ತ್ವಂ ದೇವಿ ರೋದಿ, ಮಾ ಪರಿದೇವಿ। ತಿಲಫಲಮತ್ತೋಪಿ ಹಿ ಸಙ್ಖಾರೋ ನಿಚ್ಚೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಸಬ್ಬೇಪಿ ಅನಿಚ್ಚಾ ಭೇದನಧಮ್ಮಾ ಏವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ದೇವಿಂ ಓವದನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೫. "ಅನಿಚ್ಚಾ ವತ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಉಪ್ಪಾದವಯಧಮ್ಮಿನೋ।

ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ತೇಸಂ ವೂಪಸಮೋ ಸುಖೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅನಿಚ್ಚಾ ವತ ಸಙ್ಖಾರಾ**ತಿ ಭದ್ದೇ ಸುಭದ್ದಾದೇವಿ, ಯತ್ತಕಾ ಕೇಹಿಚಿ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಸಮಾಗನ್ತ್ವಾ ಕತಾ ಖನ್ಧಾಯತನಾದಯೋ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಅನಿಚ್ಚಾಯೇವ ನಾಮ। ಏತೇಸು ಹಿ ರೂಪಂ ಅನಿಚ್ಚಂ…ಪೇ॰… ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅನಿಚ್ಚಂ। ಚಕ್ಖು ಅನಿಚ್ಚಂ…ಪೇ॰… ಧಮ್ಮಾ ಅನಿಚ್ಚಾ। ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಸವಿಞ್ಞಾಣಕಂ ಅವಿಞ್ಞಾಣಕಂ ರತನಂ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಅನಿಚ್ಚಮೇವ। ಇತಿ “ಅನಿಚ್ಚಾ ವತ ಸಙ್ಖಾರಾ”ತಿ ಗಣ್ಹ। ಕಸ್ಮಾ? **ಉಪ್ಪಾದವಯಧಮ್ಮಿನೋ**ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ಹೇತೇ ಉಪ್ಪಾದಧಮ್ಮಿನೋ ಚೇವ ವಯಧಮ್ಮಿನೋ ಚ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಭಿಜ್ಜನಸಭಾವಾಯೇವ, ತಸ್ಮಾ “ಅನಿಚ್ಚಾ”ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಯಸ್ಮಾ ಚ ಅನಿಚ್ಚಾ, ತಸ್ಮಾ **ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ,** ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಠಿತಿಂ ಪತ್ವಾಪಿ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿಯೇವ। ಸಬ್ಬೇವ ಹೇತೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಮಾನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ನಾಮ, ಭಿಜ್ಜಮಾನಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ ನಾಮ। ತೇಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇ ಸತಿಯೇವ ಚ ಠಿತಿ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಠಿತಿಯಾ ಸತಿಯೇವ ಭಙ್ಗೋ ನಾಮ ಹೋತಿ, ನ ಹಿ ಅನುಪ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಠಿತಿ ನಾಮ , ನಾಪಿ ಠಿತಂ ಅಭಿಜ್ಜನಕಂ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ। ಇತಿ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸಙ್ಖಾರಾ ತೀಣಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥೇವ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇಪಿಮೇ ಅನಿಚ್ಚಾ ಖಣಿಕಾ ಇತ್ತರಾ ಅಧುವಾ ಪಭಙ್ಗುನೋ ಚಲಿತಾ ಸಮೀರಿತಾ ಅನದ್ಧನಿಯಾ ಪಯಾತಾ ತಾವಕಾಲಿಕಾ ನಿಸ್ಸಾರಾ, ತಾವಕಾಲಿಕಟ್ಠೇನ ಮಾಯಾಮರೀಚಿಫೇಣಸದಿಸಾ। ತೇಸು ಭದ್ದೇ ಸುಭದ್ದಾದೇವಿ, ಕಸ್ಮಾ ಸುಖಸಞ್ಞಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿ, ಏವಂ ಪನ ಗಣ್ಹ **ತೇಸಂ ವೂಪಸಮೋ ಸುಖೋ**ತಿ, ಸಬ್ಬವಟ್ಟವೂಪಸಮನತೋ ತೇಸಂ ವೂಪಸಮೋ ನಾಮ ನಿಬ್ಬಾನಂ, ತದೇವೇಕಂ ಏಕನ್ತತೋ ಸುಖಂ, ತತೋ ಅಞ್ಞಂ ಸುಖಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ।

ಏವಂ ಮಹಾಸುದಸ್ಸನೋ ಅಮತಮಹಾನಿಬ್ಬಾನೇನ ದೇಸನಾಯ ಕೂಟಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಸ್ಸಪಿ ಮಹಾಜನಸ್ಸ “ದಾನಂ ದೇಥ, ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಥ, ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ಕರೋಥಾ”ತಿ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ದೇವಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – “ತದಾ ಸುಭದ್ದಾ ದೇವೀ ರಾಹುಲಮಾತಾ ಅಹೋಸಿ, ಪರಿಣಾಯಕರತನಂ ರಾಹುಲೋ, ಸೇಸಪರಿಸಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ, ಮಹಾಸುದಸ್ಸನೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಮಹಾಸುದಸ್ಸನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೯೬] ೬. ತೇಲಪತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸಮತಿತ್ತಿಕಂ ಅನವಸೇಸಕನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಸುಮ್ಭರಟ್ಠೇ ಸೇದಕಂ ನಾಮ ನಿಗಮಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣಿಸುತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತತ್ರ ಹಿ ಭಗವಾ –

> “ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ‘ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣೀ ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣೀ’ತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಜನಕಾಯೋ ಸನ್ನಿಪತೇಯ್ಯ, ಸಾ ಖೋ ಪನಸ್ಸ ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣೀ ಪರಮಪಾಸಾವಿನೀ ನಚ್ಚೇ, ಪರಮಪಾಸಾವಿನೀ ಗೀತೇ। ‘ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣೀ ನಚ್ಚತಿ ಗಾಯತೀ’ತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಮಹಾಜನಕಾಯೋ ಸನ್ನಿಪತೇಯ್ಯ। ಅಥ ಪುರಿಸೋ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಜೀವಿತುಕಾಮೋ ಅಮರಿತುಕಾಮೋ ಸುಖಕಾಮೋ ದುಕ್ಖಪಟಿಕೂಲೋ। ತಮೇನಂ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ “ಅಯಂ ತೇ, ಅಮ್ಭೋ ಪುರಿಸ, ಸಮತಿತ್ತಿಕೋ ತೇಲಪತ್ತೋ ಅನ್ತರೇನ ಚ ಮಹಾಜನಕಾಯಸ್ಸ ಅನ್ತರೇನ ಚ ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣಿಯಾ ಪರಿಹರಿತಬ್ಬೋ, ಪುರಿಸೋ ಚ ತಂ ಉಕ್ಖಿತ್ತಾಸಿಕೋ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಅನುಬನ್ಧಿಸ್ಸತಿ ‘ಯತ್ಥೇವ ನಂ ಥೋಕಮ್ಪಿ ಛಡ್ಡೇಸ್ಸಸಿ, ತತ್ಥೇವ ತೇ ಸೀಸಂ ಪಾತೇಸ್ಸಾಮೀ’”ತಿ। “ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಪಿ ನು ಸೋ ಪುರಿಸೋ ಅಮುಂ ತೇಲಪತ್ತಂ ಅಮನಸಿಕರಿತ್ವಾ ಬಹಿದ್ಧಾ ಪಮಾದಂ ಆಹರೇಯ್ಯಾ”ತಿ? “ನೋ ಹೇತಂ, ಭನ್ತೇ”। ಉಪಮಾ ಖೋ ಮ್ಯಾಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕತಾ ಅತ್ಥಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಪನಾಯ। ಅಯಮೇವೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ – ‘ಸಮತಿತ್ತಿಕೋ ತೇಲಪತ್ತೋ’ತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಾಯಗತಾಯೇತಂ ಸತಿಯಾ ಅಧಿವಚನಂ। ತಸ್ಮಾತಿಹ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏವಂ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ ‘ಕಾಯಗತಾ ನೋ ಸತಿ ಭಾವಿತಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಸುಸಮಾರದ್ಧಾ’ತಿ ಏವಞ್ಹಿ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೩೮೬) –

ಇದಂ ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣಿಸುತ್ತಂ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಕಥೇಸಿ।

ತತ್ರಾಯಂ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ - **ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣೀ**ತಿ ಜನಪದಮ್ಹಿ ಕಲ್ಯಾಣೀ ಉತ್ತಮಾ ಛಸರೀರದೋಸರಹಿತಾ ಪಞ್ಚಕಲ್ಯಾಣಸಮನ್ನಾಗತಾ। ಸಾ ಹಿ ಯಸ್ಮಾ ನಾತಿದೀಘಾ, ನಾತಿರಸ್ಸಾ, ನಾತಿಕಿಸಾ, ನಾತಿಥೂಲಾ, ನಾತಿಕಾಳಾ, ನಾಚ್ಚೋದಾತಾ, ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾ ಮಾನುಸಕವಣ್ಣಂ, ಅಪತ್ತಾ ದಿಬ್ಬವಣ್ಣಂ, ತಸ್ಮಾ ಛಸರೀರದೋಸರಹಿತಾ। ಛವಿಕಲ್ಯಾಣಂ, ಮಂಸಕಲ್ಯಾಣಂ, ನ್ಹಾರುಕಲ್ಯಾಣಂ, ಅಟ್ಠಿಕಲ್ಯಾಣಂ, ವಯೋಕಲ್ಯಾಣನ್ತಿ ಇಮೇಹಿ ಪನ ಪಞ್ಚಹಿ ಕಲ್ಯಾಣೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ ಪಞ್ಚಕಲ್ಯಾಣಸಮನ್ನಾಗತಾ ನಾಮ। ತಸ್ಸಾ ಹಿ ಆಗನ್ತುಕೋಭಾಸಕಿಚ್ಚಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅತ್ತನೋ ಸರೀರೋಭಾಸೇನೇವ ದ್ವಾದಸಹತ್ಥೇ ಠಾನೇ ಆಲೋಕಂ ಕರೋತಿ, ಪಿಯಙ್ಗುಸಾಮಾ ವಾ ಹೋತಿ ಸುವಣ್ಣಸಾಮಾ ವಾ। ಅಯಮಸ್ಸಾ **ಛವಿಕಲ್ಯಾಣತಾ।** ಚತ್ತಾರೋ ಪನಸ್ಸಾ ಹತ್ಥಪಾದಾ ಮುಖಪರಿಯೋಸಾನಞ್ಚ ಲಾಖಾರಸಪರಿಕಮ್ಮಕತಂ ವಿಯ ರತ್ತಪವಾಳರತ್ತಕಮ್ಬಲಸದಿಸಂ ಹೋತಿ। ಅಯಮಸ್ಸಾ **ಮಂಸಕಲ್ಯಾಣತಾ।** ವೀಸತಿ ನಖಪತ್ತಾನಿ ಮಂಸತೋ ಅಮುತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಲಾಖಾರಸಪೂರಿತಾನಿ ವಿಯ, ಮುತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಖೀರಧಾರಾಸದಿಸಾನಿ। ಅಯಮಸ್ಸಾ **ನ್ಹಾರುಕಲ್ಯಾಣತಾ।** ದ್ವತ್ತಿಂಸ ದನ್ತಾ ಸುಫುಸಿತಾ ಸುಧೋತವಜಿರಪನ್ತಿ ವಿಯ ಖಾಯನ್ತಿ। ಅಯಮಸ್ಸಾ **ಅಟ್ಠಿಕಲ್ಯಾಣತಾ।** ವೀಸತಿವಸ್ಸಸತಿಕಾಪಿ ಪನ ಸಮಾನಾ ಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸಿಕಾ ವಿಯ ಹೋತಿ ನಿಬ್ಬಲಿಪಲಿತಾ। ಅಯಮಸ್ಸಾ **ವಯೋಕಲ್ಯಾಣತಾ।**

ಪರಮಪಾಸಾವಿನೀತಿ ಏತ್ಥ ಪನ ಪಸವನಂ ಪಸವೋ, ಪವತ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪಸವೋ ಏವ ಪಾಸಾವೋ, ಪರಮೋ ಪಾಸಾವೋ ಪರಮಪಾಸಾವೋ, ಸೋ ಅಸ್ಸಾ ಅತ್ಥೀತಿ ಪರಮಪಾಸಾವಿನೀ। ನಚ್ಚೇ ಚ ಗೀತೇ ಚ ಉತ್ತಮಪ್ಪವತ್ತಿ ಸೇಟ್ಠಕಿರಿಯಾ। ಉತ್ತಮಮೇವ ನಚ್ಚಂ ನಚ್ಚತಿ, ಗೀತಞ್ಚ ಗಾಯತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಅಥ ಪುರಿಸೋ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾತಿ ನ ಅತ್ತನೋ ರುಚಿಯಾ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ಅಥೇವಂ ಮಹಾಜನಮಜ್ಝೇ ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣಿಯಾ ನಚ್ಚಮಾನಾಯ "ಸಾಧು ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಾಧುಕಾರೇಸು ಅಙ್ಗುಲಿಫೋಟನೇಸು ಚೇಲುಕ್ಖೇಪೇಸು ಚ ಪವತ್ತಮಾನೇಸು ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಬನ್ಧನಾಗಾರತೋ ಏಕಂ ಚೋರಪುರಿಸಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ನಿಗಳಾನಿ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸಮತಿತ್ತಿಕಂ ಸುಪರಿಪುಣ್ಣಂ ತೇಲಪತ್ತಂ ತಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ದತ್ವಾ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ದಳ್ಹಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಅಸಿಹತ್ಥಂ ಪುರಿಸಂ ಆಣಾಪೇಸಿ "ಏತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣಿಯಾ ಸಮಜ್ಜಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛ। ಯತ್ಥೇವ ಚೇಸ ಪಮಾದಂ ಆಗಮ್ಮ ಏಕಮ್ಪಿ ತೇಲಬಿನ್ದುಂ ಛಡ್ಡೇತಿ, ತತ್ಥೇವಸ್ಸ ಸೀಸಂ ಛಿನ್ದಾ"ತಿ। ಸೋ ಪುರಿಸೋ ಅಸಿಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಂ ತಜ್ಜೇನ್ತೋ ತತ್ಥ ನೇಸಿ। ಸೋ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತೋ ಜೀವಿತುಕಾಮತಾಯ ಪಮಾದವಸೇನ ತಂ ಅಮನಸಿಕರಿತ್ವಾ ಸಕಿಮ್ಪಿ ಅಕ್ಖೀನಿ ಉಮ್ಮೀಲೇತ್ವಾ ತಂ ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣಿಂ ನ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಏವಂ ಭೂತಪುಬ್ಬಮೇವೇತಂ ವತ್ಥು, ಸುತ್ತೇ ಪನ ಪರಿಕಪ್ಪವಸೇನೇತಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಉಪಮಾ ಖೋ ಮ್ಯಾಯನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಪನ ತೇಲಪತ್ತಸ್ಸ ತಾವ ಕಾಯಗತಾಸತಿಯಾ ಓಪಮ್ಮಸಂಸನ್ದನಂ ಕತಮೇವ। ಏತ್ಥ ಪನ ರಾಜಾ ವಿಯ ಕಮ್ಮಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅಸಿ ವಿಯ ಕಿಲೇಸಾ, ಉಕ್ಖಿತ್ತಾಸಿಕಪುರಿಸೋ ವಿಯ ಮಾರೋ, ತೇಲಪತ್ತಹತ್ಥೋ ಪುರಿಸೋ ವಿಯ ಕಾಯಗತಾಸತಿಭಾವಕೋ ವಿಪಸ್ಸಕಯೋಗಾವಚರೋ। ಇತಿ ಭಗವಾ "ಕಾಯಗತಾಸತಿಂ ಭಾವೇತುಕಾಮೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ತೇಲಪತ್ತಹತ್ಥೇನ ತೇನ ಪುರಿಸೇನ ವಿಯ ಸತಿಂ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅಪ್ಪಮತ್ತೇನ ಕಾಯಗತಾಸತಿ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ"ತಿ ಇಮಂ ಸುತ್ತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇಸಿ।

ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಂ ಸುತ್ತಞ್ಚ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಸುತ್ವಾ ಏವಮಾಹಂಸು - "ದುಕ್ಕರಂ, ಭನ್ತೇ, ತೇನ ಪುರಿಸೇನ ಕತಂ ತಥಾರೂಪಿಂ ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣಿಂ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ತೇಲಪತ್ತಂ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೇನಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೇನ ದುಕ್ಕರಂ ಕತಂ, ಸುಕರಮೇವೇತಂ। ಕಸ್ಮಾ? ಉಕ್ಖಿತ್ತಾಸಿಕೇನ ಪುರಿಸೇನ ಸನ್ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ನೀಯಮಾನತಾಯ। ಯಂ ಪನ ಪುಬ್ಬೇ ಪಣ್ಡಿತಾ

ಅಪ್ಪಮಾದೇನ ಸತಿಂ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅಭಿಸಜ್ಜಿತಂ ದಿಬ್ಬರೂಪಮ್ಪಿ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾವ ಗನ್ತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು, ಏತಂ ದುಕ್ಕರ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತಸತಸ್ಸ ಸಬ್ಬಕನಿಟ್ಠೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಸೋ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪಾಪುಣಿ। ತದಾ ಚ ರಞ್ಞೋ ಗೇಹೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಭುಞ್ಜನ್ತಿ, ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತೇಸಂ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಂ ಕರೋತಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಮಮ ಬಹೂ ಭಾತರೋ, ಲಚ್ಛಾಮಿ ನು ಖೋ ಅಹಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಕುಲಸನ್ತಕಂ ರಜ್ಜಂ, ಉದಾಹು ನೋ"ತಿ? ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ "ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ದುತಿಯದಿವಸೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇಸು ಆಗತೇಸು ಧಮಕರಣಂ ಆದಾಯ ಪಾನೀಯಂ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಪಾದೇ ಧೋವಿತ್ವಾ ತೇಲೇನ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಅನ್ತರಖಜ್ಜಕಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಕಾಲೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ತಮತ್ಥಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥ ನಂ ತೇ ಅವೋಚುಂ - ಕುಮಾರ, ನ ತ್ವಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ರಜ್ಜಂ ಲಭಿಸ್ಸಸಿ, ಇತೋ ಪನ ವೀಸಯೋಜನಸತಮತ್ಥಕೇ ಗನ್ಧಾರರಟ್ಠೇ ತಕ್ಕಸಿಲಾನಗರಂ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಗನ್ತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಇತೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ರಜ್ಜಂ ಲಚ್ಛಸಿ। ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಪನ ಮಹಾವತ್ತನಿಅಟವಿಯಂ ಪರಿಪನ್ಥೋ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಅಟವಿಂ ಪರಿಹರಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಯೋಜನಸತಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ ಹೋತಿ, ಉಜುಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾಸ ಯೋಜನಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ಸೋ ಹಿ ಅಮನುಸ್ಸಕನ್ತಾರೋ ನಾಮ। ತತ್ಥ ಯಕ್ಖಿನಿಯೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಗಾಮೇ ಚ ಸಾಲಾಯೋ ಚ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಉಪರಿ ಸುವಣ್ಣತಾರಕವಿಚಿತ್ತವಿತಾನಂ ಮಹಾರಹಸೇಯ್ಯಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ನಾನಾವಿರಾಗಪಟಸಾಣಿಯೋ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ದಿಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ಅತ್ತಭಾವಂ ಮಣ್ಡೇತ್ವಾ ಸಾಲಾಸು ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇ ಪುರಿಸೇ ಮಧುರಾಹಿ ವಾಚಾಹಿ ಸಙ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ "ಕಿಲನ್ತರೂಪಾ ವಿಯ ಪಞ್ಞಾಯಥ, ಇಧಾಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಆಗತಾಗತಾನಂ ಆಸನಾನಿ ದತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ರೂಪಲೀಲಾವಿಲಾಸೇಹಿ ಪಲೋಭೇತ್ವಾ ಕಿಲೇಸವಸಿಕೇ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಅಜ್ಝಾಚಾರೇ ಕತೇ ತತ್ಥೇವ ನೇ ಲೋಹಿತೇನ ಪಗ್ಘರನ್ತೇನ ಖಾದಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇನ್ತಿ। ರೂಪಗೋಚರಂ ಸತ್ತಂ ರೂಪೇನೇವ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಸದ್ದಗೋಚರಂ ಮಧುರೇನ ಗೀತವಾದಿತಸದ್ದೇನ, ಗನ್ಧಗೋಚರಂ ದಿಬ್ಬಗನ್ಧೇಹಿ, ರಸಗೋಚರಂ ದಿಬ್ಬೇನ ನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನೇನ, ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಗೋಚರಂ ಉಭತೋಲೋಹಿತಕೂಪಧಾನೇಹಿ ದಿಬ್ಬಸಯನೇಹಿ ಗಣ್ಹನ್ತಿ। ಸಚೇ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ತಾ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಸತಿಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಸಿ, ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ತತ್ಥ ರಜ್ಜಂ ಲಚ್ಛಸೀತಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಹೋತು, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಓವಾದಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಿಂ ತಾ ಓಲೋಕೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇಹಿ ಪರಿತ್ತಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಪರಿತ್ತವಾಲುಕಞ್ಚೇವ ಪರಿತ್ತಸುತ್ತಞ್ಚ ಆದಾಯ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ಚ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಚ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿವೇಸನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುರಿಸೇ ಆಹ - "ಅಹಂ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ರಜ್ಜಂ ಗಹೇತುಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ತುಮ್ಹೇ ಇಧೇವ ತಿಟ್ಠಥಾ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಪಞ್ಚ ಜನಾ ಆಹಂಸು "ಮಯಮ್ಪಿ ಅನುಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ। "ನ ಸಕ್ಕಾ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಅನುಗನ್ತುಂ, ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಕಿರ ಯಕ್ಖಿನಿಯೋ ರೂಪಾದಿಗೋಚರೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಏವಞ್ಚೇವಞ್ಚ ರೂಪಾದೀಹಿ ಪಲೋಭೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಮಹಾ ಪರಿಪನ್ಥೋ, ಅಹಂ ಪನ ಅತ್ತಾನಂ ತಕ್ಕೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ, ದೇವ, ಮಯಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಅತ್ತನೋ ಪಿಯಾನಿ ರೂಪಾದೀನಿ ಓಲೋಕೇಸ್ಸಾಮ, ಮಯಮ್ಪಿ ತಥೇವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ತೇನ ಹಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಹೋಥಾ"ತಿ ತೇ ಪಞ್ಚ ಜನೇ ಆದಾಯ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ।

ಯಕ್ಖಿನಿಯೋ ಗಾಮಾದೀನಿ ಮಾಪೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ತೇಸು ರೂಪಗೋಚರೋ ಪುರಿಸೋ ತಾ ಯಕ್ಖಿನಿಯೋ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ರೂಪಾರಮ್ಮಣೇ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ ಥೋಕಂ ಓಹೀಯಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಕಿಂ ಭೋ, ಥೋಕಂ ಓಹೀಯಸೀ"ತಿ ಆಹ। "ದೇವ, ಪಾದಾ ಮೇ ರುಜ್ಜನ್ತಿ, ಥೋಕಂ ಸಾಲಾಯಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ। "ಅಮ್ಭೋ, ಏತಾ ಯಕ್ಖಿನಿಯೋ, ಮಾ ಖೋ ಪತ್ಥೇಸೀ"ತಿ। "ಯಂ ಹೋತಿ, ತಂ ಹೋತು, ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ದೇವಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಪಞ್ಞಾಯಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಇತರೇ ಚತ್ತಾರೋ ಆದಾಯ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋಪಿ ರೂಪಗೋಚರಕೋ ತಾಸಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತಾ ಅತ್ತನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಅಜ್ಝಾಚಾರೇ ಕತೇ ತಂ ತತ್ಥೇವ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಪುರತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಸಾಲಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ನಾನಾತೂರಿಯಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಾಯಮಾನಾ ನಿಸೀದಿಂಸು, ತತ್ಥ ಸದ್ದಗೋಚರಕೋ ಓಹೀಯಿ। ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ತಮ್ಪಿ ಖಾದಿತ್ವಾ ಪುರತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇ ಗನ್ಧಕರಣ್ಡಕೇ ಪೂರೇತ್ವಾ ಆಪಣಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ

ನಿಸೀದಿಂಸು, ತತ್ಥ ಗನ್ಧಗೋಚರಕೋ ಓಹೀಯಿ। ತಮ್ಪಿ ಖಾದಿತ್ವಾ ಪುರತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ನಾನಗ್ಗರಸಾನಂ ದಿಬ್ಬಭೋಜನಾನಂ ಭಾಜನಾನಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ಓದನಿಕಾಪಣಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿಂಸು, ತತ್ಥ ರಸಗೋಚರಕೋ ಓಹೀಯಿ। ತಮ್ಪಿ ಖಾದಿತ್ವಾ ಪುರತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ದಿಬ್ಬಸಯನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿಂಸು, ತತ್ಥ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಗೋಚರಕೋ ಓಹೀಯಿ। ತಮ್ಪಿ ಖಾದಿಂಸು, ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕಕೋವ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥೇಕಾ ಯಕ್ಖಿನೀ "ಅತಿಖರಮನ್ತೋ ವತಾಯಂ, ಅಹಂ ತಂ ಖಾದಿತ್ವಾವ ನಿವತ್ತಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪಚ್ಛತೋ ಪಚ್ಛತೋ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಟವಿಯಾ ಪರಭಾಗೇ ವನಕಮ್ಮಿಕಾದಯೋ ಯಕ್ಖಿನಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ತೇ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಪುರಿಸೋ ಕಿಂ ಹೋತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। "ಕೋಮಾರಸಾಮಿಕೋ ಮೇ, ಅಯ್ಯಾ"ತಿ। "ಅಮ್ಭೋ, ಅಯಂ ಏವಂ ಸುಕುಮಾಲಾ ಪುಪ್ಫದಾಮಸದಿಸಾ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಾ ಕುಮಾರಿಕಾ ಅತ್ತನೋ ಕುಲಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಭವನ್ತಂ ತಕ್ಕೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ, ಕಸ್ಮಾ ಏತಂ ಅಕಿಲಮೇತ್ವಾ ಆದಾಯ ನ ಗಚ್ಛಸೀ"ತಿ? "ನೇಸಾ, ಅಯ್ಯಾ, ಮಯ್ಹಂ ಪಜಾಪತಿ, ಯಕ್ಖಿನೀ ಏಸಾ, ಏತಾಯ ಮೇ ಪಞ್ಚ ಮನುಸ್ಸಾ ಖಾದಿತಾ"ತಿ। "ಅಯ್ಯಾ, ಪುರಿಸಾ ನಾಮ ಕುದ್ಧಕಾಲೇ ಅತ್ತನೋ ಪಜಾಪತಿಯೋ ಯಕ್ಖಿನಿಯೋಪಿ ಕರೋನ್ತಿ ಪೇತಿನಿಯೋಪೀ"ತಿ। ಸಾ ಗಚ್ಛಮಾನಾ ಗಬ್ಭಿನಿವಣ್ಣಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪುನ ಸಕಿಂ ವಿಜಾತವಣ್ಣಂ ಕತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ಅಙ್ಕೇನ ಆದಾಯ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಅನುಬನ್ಧಿ, ದಿಟ್ಠದಿಟ್ಠಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಪುಚ್ಛನ್ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ತಥೇವ ವತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸಾ ಪುತ್ತಂ ಅನ್ತರಧಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಿಕಾವ ಅನುಬನ್ಧಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ನಗರದ್ವಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಸಾಲಾಯ ನಿಸೀದಿ। ಸಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ತೇಜೇನ ಪವಿಸಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ದಿಬ್ಬರೂಪಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಸಾಲಾದ್ವಾರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ತಕ್ಕಸಿಲರಾಜಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ "ಗಚ್ಛ, ಇಮಿಸ್ಸಾ ಸಸ್ಸಾಮಿಕಅಸ್ಸಾಮಿಕಭಾವಂ ಜಾನಾಹೀ"ತಿ ಮನುಸ್ಸಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಸಸ್ಸಾಮಿಕಾಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮ, ಅಯ್ಯ, ಅಯಂ ಮೇ ಸಾಲಾಯ ನಿಸಿನ್ನೋ ಸಾಮಿಕೋ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ನೇಸಾ ಮಯ್ಹಂ ಪಜಾಪತಿ, ಯಕ್ಖಿನೀ ಏಸಾ, ಏತಾಯ ಮೇ ಪಞ್ಚ ಮನುಸ್ಸಾ ಖಾದಿತಾ"ತಿ ಆಹ। ಸಾಪಿ "ಪುರಿಸಾ ನಾಮ ಅಯ್ಯಾ ಕುದ್ಧಕಾಲೇ ಯಂ ಇಚ್ಛನ್ತಿ, ತಂ ವದನ್ತೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ವಚನಂ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ "ಅಸ್ಸಾಮಿಕಭಣ್ಡಂ ನಾಮ ರಾಜಸನ್ತಕಂ ಹೋತೀ"ತಿ ಯಕ್ಖಿನಿಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಹತ್ಥಿಪಿಟ್ಠೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ತಂ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ।

ಸೋ ನ್ಹಾತವಿಲಿತ್ತೋ ಸಾಯಮಾಸಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸಿರೀಸಯನಂ ಅಭಿರುಹಿ। ಸಾಪಿ ಯಕ್ಖಿನೀ ಅತ್ತನೋ ಉಪಕಪ್ಪನಕಂ ಆಹಾರಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಾ ಸಿರಿಸಯನೇ ರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ರತಿವಸೇನ ಸುಖಂ ಸಮಪ್ಪಿತಸ್ಸ ನಿಪನ್ನಕಾಲೇ ಏಕೇನ ಪಸ್ಸೇನ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪರೋದಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ "ಕಿಂ, ಭದ್ದೇ, ರೋದಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ದೇವ, ಅಹಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಮಗ್ಗೇ ದಿಸ್ವಾ ಆನೀತಾ, ತುಮ್ಹಾಕಞ್ಚ ಗೇಹೇ ಬಹೂ ಇತ್ಥಿಯೋ, ಅಹಂ ಸಪತ್ತೀನಂ ಅನ್ತರೇ ವಸಮಾನಾ ಕಥಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನಾಯ 'ಕೋ ತುಯ್ಹಂ ಮಾತರಂ ವಾ ಪಿತರಂ ವಾ ಗೋತ್ತಂ ವಾ ಜಾತಿಂ ವಾ ಜಾನಾತಿ, ತ್ವಂ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ದಿಸ್ವಾ ಆನೀತಾ ನಾಮಾ'ತಿ ಸೀಸೇ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಪ್ಪೀಳಿಯಮಾನಾ ವಿಯ ಮಙ್ಕು ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ। ಸಚೇ ತುಮ್ಹೇ ಸಕಲರಜ್ಜೇ ಇಸ್ಸರಿಯಞ್ಚ ಆಣಞ್ಚ ಮಯ್ಹಂ ದದೇಯ್ಯಾಥ, ಕೋಚಿ ಮಯ್ಹಂ ಚಿತ್ತಂ ಕೋಪೇತ್ವಾ ಕಥೇತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತೀ"ತಿ । "ಭದ್ದೇ, ಮಯ್ಹಂ ಸಕಲರಟ್ಠವಾಸಿನೋ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಹೋನ್ತಿ, ನಾಹಂ ಏತೇಸಂ ಸಾಮಿಕೋ। ಯೇ ಪನ ರಾಜಾಣಂ ಕೋಪೇತ್ವಾ ಅಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತೇಸಞ್ಞೇವಾಹಂ ಸಾಮಿಕೋ। ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ನ ಸಕ್ಕಾ ತುಯ್ಹಂ ಸಕಲರಟ್ಠೇ ವಾ ನಗರೇ ವಾ ಇಸ್ಸರಿಯಞ್ಚ ಆಣಞ್ಚ ದಾತು"ನ್ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ದೇವ, ಸಚೇ ರಟ್ಠೇ ವಾ ನಗರೇ ವಾ ಆಣಂ ದಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಥ, ಅನ್ತೋನಿವೇಸನೇ ಅನ್ತೋವಳಞ್ಜನಕಾನಂ ಉಪರಿ ಮಮ ವಸಂ ವತ್ತನತ್ಥಾಯ ಆಣಂ ದೇಥಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ದಿಬ್ಬಫೋಟ್ಠಬ್ಬೇನ ಬದ್ಧೋ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ "ಸಾಧು, ಭದ್ದೇ, ಅನ್ತೋವಳಞ್ಜನಕೇಸು ತುಯ್ಹಂ ಆಣಂ ದಮ್ಮಿ, ತ್ವಂ ಏತೇ ಅತ್ತನೋ ವಸೇ ವತ್ತಾಪೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕನ್ತಕಾಲೇ ಯಕ್ಖನಗರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಯಕ್ಖೇ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ರಾಜಾನಂ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಿಮತ್ತಂ

ಸೇಸೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ನ್ಹಾರುಚಮ್ಮಮಂಸಲೋಹಿತಂ ಖಾದಿ, ಅವಸೇಸಾ ಯಕ್ಖಾ ಮಹಾದ್ವಾರತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅನ್ತೋನಿವೇಸನೇ ಕುಕ್ಕುಟಕುಕ್ಕುರೇ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಖಾದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಿಮತ್ತಸೇಸೇ ಅಕಂಸು।

ಪುನದಿವಸೇ ದ್ವಾರಂ ಯಥಾಪಿಹಿತಮೇವ ದಿಸ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಫರಸೂಹಿ ಕವಾಟಾನಿ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ನಿವೇಸನಂ ಅಟ್ಠಿಕಪರಿಕಿಣ್ಣಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ ವತ ಸೋ ಪುರಿಸೋ ಆಹ 'ನಾಯಂ ಮಯ್ಹಂ ಪಜಾಪತಿ, ಯಕ್ಖಿನೀ ಏಸಾ'ತಿ। ರಾಜಾ ಪನ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಭರಿಯಂ ಅಕಾಸಿ, ಸಾ ಯಕ್ಖೇ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಜನಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಗತಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ತಂ ದಿವಸಂ ತಸ್ಸಾಯೇವ ಸಾಲಾಯಂ ಪರಿತ್ತವಾಲುಕಂ ಸೀಸೇ ಕತ್ವಾ ಪರಿತ್ತಸುತ್ತಞ್ಚ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಖಗ್ಗಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತಕೋವ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಸಕಲರಾಜನಿವೇಸನಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಹರಿತೂಪಲಿತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಉಪರಿ ಗನ್ಧೇಹಿ ವಿಲಿಮ್ಪಿತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಾನಿ ವಿಕಿರಿತ್ವಾ ಪುಪ್ಫದಾಮಾನಿ ಓಸಾರೇತ್ವಾ ಧೂಮಂ ದತ್ವಾ ನವಮಾಲಾ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮನ್ತಯಿಂಸು "ಅಮ್ಭೋ, ಯೋ ಪುರಿಸೋ ದಿಬ್ಬರೂಪಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿಂ ಯಕ್ಖಿನಿಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಓಲೋಕನಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಅಕಾಸಿ, ಸೋ ಅತಿವಿಯ ಉಳಾರಸತ್ತೋ ಧಿತಿಮಾ ಞಾಣಸಮ್ಪನ್ನೋ, ತಾದಿಸೇ ಪುರಿಸೇ ರಜ್ಜಂ ಅನುಸಾಸನ್ತೇ ಸಬ್ಬರಟ್ಠಂ ಸುಖಿತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತಂ ರಾಜಾನಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ। ಅಥ ಸಬ್ಬೇ ಅಮಚ್ಚಾ ಚ ನಾಗರಾ ಚ ಏಕಚ್ಛನ್ದಾ ಹುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ದೇವ, ತುಮ್ಹೇ ಇಮಂ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಥಾ"ತಿ ನಗರಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ರತನರಾಸಿಮ್ಹಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ತಕ್ಕಸಿಲರಾಜಾನಂ ಅಕಂಸು। ಸೋ ಚತ್ತಾರಿ ಅಗತಿಗಮನಾನಿ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ದಸ ರಾಜಧಮ್ಮೇ ಅಕೋಪೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೋ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೯೬. "ಸಮತಿತ್ತಿಕಂ ಅನವಸೇಸಕಂ, ತೇಲಪತ್ತಂ ಯಥಾ ಪರಿಹರೇಯ್ಯ।
ಏವಂ ಸಚಿತ್ತಮನುರಕ್ಖೇ, ಪತ್ಥಯಾನೋ ದಿಸಂ ಅಗತಪುಬ್ಬ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಮತಿತ್ತಿಕ**ನ್ತಿ ಅನ್ತೋಮುಖವಟ್ಟಿಲೇಖಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಸಮಭರಿತಂ। **ಅನವಸೇಸಕ**ನ್ತಿ ಅನವಸಿಞ್ಚನಕಂ ಅಪರಿಸ್ಸಾವನಕಂ ಕತ್ವಾ। **ತೇಲಪತ್ತ**ನ್ತಿ ಪಕ್ಖಿತ್ತತಿಲತೇಲಪತ್ತಂ। **ಪರಿಹರೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಹರೇಯ್ಯ, ಆದಾಯ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ। **ಏವಂ ಸಚಿತ್ತಮನುರಕ್ಖೇ**ತಿ ತಂ ತೇಲಭರಿತಂ ಪತ್ತಂ ವಿಯ ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತಂ ಕಾಯಗತಾಸತಿಯಾ ಗೋಚರೇ ಚೇವ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಸತಿಯಾ ಚಾತಿ ಉಭಿನ್ನಂ ಅನ್ತರೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಯಥಾ ಮುಹುತ್ತಮ್ಪಿ ಬಹಿದ್ಧಾ ಗೋಚರೇ ನ ವಿಕ್ಖಿಪತಿ, ತಥಾ ಪಣ್ಡಿತೋ ಯೋಗಾವಚರೋ ರಕ್ಖೇಯ್ಯ ಗೋಪೇಯ್ಯ। ಕಿಂಕಾರಣಾ? ಏತಸ್ಸ ಹಿ –

"ದುನ್ನಿಗ್ಗಹಸ್ಸ ಲಹುನೋ, ಯತ್ಥಕಾಮನಿಪಾತಿನೋ।
ಚಿತ್ತಸ್ಸ ದಮಥೋ ಸಾಧು, ಚಿತ್ತಂ ದನ್ತಂ ಸುಖಾವಹ"ನ್ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೩೫)।

ತಸ್ಮಾ –

"ಸುದುದ್ದಸಂ ಸುನಿಪುಣಂ, ಯತ್ಥಕಾಮನಿಪಾತಿನಂ।
ಚಿತ್ತಂ ರಕ್ಖೇಥ ಮೇಧಾವೀ, ಚಿತ್ತಂ ಗುತ್ತಂ ಸುಖಾವಹಂ"॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೩೬)।

ಇದಞ್ಹಿ –

"ದೂರಙ್ಗಮಂ ಏಕಚರಂ, ಅಸರೀರಂ ಗುಹಾಸಯಂ।
ಯೇ ಚಿತ್ತಂ ಸಂಯಮೇಸ್ಸನ್ತಿ, ಮೋಕ್ಖನ್ತಿ ಮಾರಬನ್ಧನಾ"॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೩೭)।

ಇತರಸ್ಸ ಪನ -

“ಅನವಟ್ಠಿತಚಿತ್ತಸ್ಸ, ಸದ್ಧಮ್ಮಂ ಅವಿಜಾನತೋ।
ಪರಿಪ್ಲವಪಸಾದಸ್ಸ, ಪಞ್ಞಾ ನ ಪರಿಪೂರತಿ”॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೩೮)।

ಥಿರಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಸಹಾಯಸ್ಸ ಪನ -

“ಅನವಸ್ಸುತಚಿತ್ತಸ್ಸ , ಅನನ್ವಾಹತಚೇತಸೋ।
ಪುಞ್ಞಪಾಪಪಹೀನಸ್ಸ, ನತ್ಥಿ ಜಾಗರತೋ ಭಯಂ”॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೩೯)।

ತಸ್ಮಾ ಏತಂ -

“ಫನ್ದನಂ ಚಪಲಂ ಚಿತ್ತಂ, ದೂರಕ್ಖಂ ದುನ್ನಿವಾರಯಂ।
ಉಜುಂ ಕರೋತಿ ಮೇಧಾವೀ, ಉಸುಕಾರೋವ ತೇಜನಂ”॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೩೩)।

ಏವಂ ಉಜುಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸಚಿತ್ತಮನುರಕ್ಖೇ।

ಪತ್ಥಯಾನೋ ದಿಸಂ ಅಗತಪುಬ್ಬನ್ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಯಗತಾಸತಿಕಮ್ಮಟ್ಠಾನೇ ಕಮ್ಮಂ ಆರಭಿತ್ವಾ ಅನಮತಗ್ಗೇ ಸಂಸಾರೇ ಅಗತಪುಬ್ಬಂ ದಿಸಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೋ ಪಿಹೇನ್ತೋ ವುತ್ತನಯೇನ ಸಕಂ ಚಿತ್ತಂ ರಕ್ಖೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಾ ಪನೇಸಾ ದಿಸಾ ನಾಮ? -

“ಮಾತಾಪಿತಾ ದಿಸಾ ಪುಬ್ಬಾ, ಆಚರಿಯಾ ದಕ್ಖಿಣಾ ದಿಸಾ।
ಪುತ್ತದಾರಾ ದಿಸಾ ಪಚ್ಛಾ, ಮಿತ್ತಾಮಚ್ಚಾ ಚ ಉತ್ತರಾ॥

“ದಾಸಕಮ್ಮಕರಾ ಹೇಟ್ಠಾ, ಉದ್ಧಂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।
ಏತಾ ದಿಸಾ ನಮಸ್ಸೇಯ್ಯ, ಅಲಮತ್ತೋ ಕುಲೇ ಗಿಹೀ”ತಿ॥ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೨೭೩) -

ಏತ್ಥ ತಾವ ಪುತ್ತದಾರಾದಯೋ “ದಿಸಾ”ತಿ ವುತ್ತಾ।

“ದಿಸಾ ಚತಸ್ಸೋ ವಿದಿಸಾ ಚತಸ್ಸೋ, ಉದ್ಧಂ ಅಧೋ ದಸ ದಿಸಾ ಇಮಾಯೋ।
ಕತಮಂ ದಿಸಂ ತಿಟ್ಠತಿ ನಾಗರಾಜಾ, ಯಮದ್ದಸಾ ಸುಪಿನೇ ಛಬ್ಬಿಸಾಣ”ನ್ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧೬.೧೦೪) -

ಏತ್ಥ ಪುರತ್ಥಿಮಾದಿಭೇದಾ ದಿಸಾವ “ದಿಸಾ”ತಿ ವುತ್ತಾ।

“ಅಗಾರಿನೋ ಅನ್ನದಪಾನವತ್ಥದಾ, ಅವ್ಹಾಯಿಕಾ ತಮ್ಪಿ ದಿಸಂ ವದನ್ತಿ।
ಏಸಾ ದಿಸಾ ಪರಮಾ ಸೇತಕೇತು, ಯಂ ಪತ್ವಾ ದುಕ್ಖೀ ಸುಖಿನೋ ಭವನ್ತೀ”ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೬.೯) -

ಏತ್ಥ ಪನ ನಿಬ್ಬಾನಂ “ದಿಸಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ಇಧಾಪಿ ತದೇವ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ। ತಞ್ಹಿ “ಖಯಂ ವಿರಾಗ”ನ್ತಿಆದೀಹಿ ದಿಸ್ಸತಿ ಅಪದಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ “ದಿಸಾ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಅನಮತಗ್ಗೇ ಪನ ಸಂಸಾರೇ ಕೇನಚಿ ಬಾಲಪುಥುಜ್ಜನೇನ ಸುಪಿನೇನಪಿ ಅಗತಪುಬ್ಬತಾಯ ಅಗತಪುಬ್ಬಾ ದಿಸಾ ನಾಮಾತಿ ವುತ್ತಂ। ತಂ ಪತ್ಥಯನ್ತೇನ ಕಾಯಗತಾಸತಿಯಾ ಯೋಗೋ ಕರಣೀಯೋತಿ।

ಏವಂ ಸತ್ಥಾ ನಿಬ್ಬಾನೇನ ದೇಸನಾಯ ಕೂಟಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ರಾಜಪರಿಸಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ ಅಹೋಸಿ, ರಜ್ಜಪ್ಪತ್ತಕುಮಾರೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ತೇಲಪತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೯೭] ೭. ನಾಮಸಿದ್ಧಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಜೀವಕಞ್ಚ ಮತಂ ದಿಸ್ವಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ನಾಮಸಿದ್ಧಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕೋ ಕಿರ ಕುಲಪುತ್ತೋ ನಾಮೇನ ಪಾಪಕೋ ನಾಮ। ಸೋ ಸಾಸನೇ ಉರಂ ದತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ "ಏಹಾವುಸೋ, ಪಾಪಕ, ತಿಟ್ಠಾವುಸೋ, ಪಾಪಕಾ"ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಲೋಕೇ ಪಾಪಕಂ ನಾಮ ಲಾಮಕಂ ಕಾಳಕಣ್ಣಿಭೂತಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಅಞ್ಞಂ ಮಙ್ಗಲಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ ನಾಮಂ ಆಹರಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಮಯ್ಹಂ ನಾಮಂ ಅವಮಙ್ಗಲಂ, ಅಞ್ಞಂ ಮೇ ನಾಮಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ತೇ ಏವಮಾಹಂಸು - "ಆವುಸೋ, ನಾಮಂ ನಾಮ ಪಣ್ಣತ್ತಿಮತ್ತಂ, ನಾಮೇನ ಕಾಚಿ ಅತ್ಥಸಿದ್ಧಿ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅತ್ತನೋ ನಾಮೇನೇವ ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಹೋಹೀ"ತಿ। ಸೋ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಿಯೇವ। ತಸ್ಸಾಯಂ ನಾಮಸಿದ್ಧಿಕಭಾವೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಆವುಸೋ, ಅಸುಕೋ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖು ನಾಮಸಿದ್ಧಿಕೋ ಮಙ್ಗಲಂ ನಾಮಂ ಆಹರಾಪೇತೀ"ತಿ। ಅಥ ಸತ್ಥಾ ಧಮ್ಮಸಭಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋ ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ನಾಮಸಿದ್ಧಿಕೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖೋ ಆಚರಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಮಾಣವಕಸತಾನಿ ಮನ್ತೇ ವಾಚೇಸಿ। ತಸ್ಸೇಕೋ ಮಾಣವೋ ಪಾಪಕೋ ನಾಮ ನಾಮೇನ। ಸೋ "ಏಹಿ, ಪಾಪಕ, ಯಾಹಿ, ಪಾಪಕಾ"ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಮಯ್ಹಂ ನಾಮಂ ಅವಮಙ್ಗಲಂ, ಅಞ್ಞಂ ನಾಮಂ ಆಹರಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಆಚರಿಯಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಆಚರಿಯ, ಮಯ್ಹಂ ನಾಮಂ ಅವಮಙ್ಗಲಂ, ಅಞ್ಞಂ ಮೇ ನಾಮಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಆಚರಿಯೋ ಅವೋಚ "ಗಚ್ಛ, ತಾತ, ಜನಪದಚಾರಿಕಂ ಚರಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅಭಿರುಚಿತಂ ಏಕಂ ಮಙ್ಗಲನಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಹಿ, ಆಗತಸ್ಸ ತೇ ನಾಮಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ನಾಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಾಥೇಯ್ಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಗಾಮೇನ ಗಾಮಂ ಚರನ್ತೋ ಏಕಂ ನಗರಂ ಪಾಪುಣಿ। ತತ್ಥ ಚೇಕೋ ಪುರಿಸೋ ಕಾಲಕತೋ ಜೀವಕೋ ನಾಮ ನಾಮೇನ। ಸೋ ತಂ ಞಾತಿಜನೇನ ಆಳಾಹನಂ ನೀಯಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ನಾಮಕೋ ಏಸ ಪುರಿಸೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಜೀವಕೋ ನಾಮೇಸೋ"ತಿ। "ಜೀವಕೋಪಿ ಮರತೀ"ತಿ? "ಜೀವಕೋಪಿ ಮರತಿ, ಅಜೀವಕೋಪಿ ಮರತಿ, ನಾಮಂ ನಾಮ ಪಣ್ಣತ್ತಿಮತ್ತಂ, ತ್ವಂ ಬಾಲೋ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ। ಸೋ ತಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ನಾಮೇ ಮಜ್ಝತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಅನ್ತೋನಗರಂ ಪಾವಿಸಿ।

ಅಥೇಕಂ ದಾಸಿಂ ಭತಿಂ ಅದದಮಾನಂ ಸಾಮಿಕಾ ದ್ವಾರೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ರಜ್ಜುಯಾ ಪಹರನ್ತಿ, ತಸ್ಸಾ ಚ "ಧನಪಾಲೀ"ತಿ ನಾಮಂ ಹೋತಿ। ಸೋ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತಂ ಪೋಥಿಯಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಸ್ಮಾ ಇಮಂ ಪೋಥೇಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಭತಿಂ ದಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನಸ್ಸಾ ನಾಮ"ನ್ತಿ? "ಧನಪಾಲೀ ನಾಮಾ"ತಿ। ನಾಮೇನ ಧನಪಾಲೀ ಸಮಾನಾಪಿ ಭತಿಮತ್ತಂ ದಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತೀತಿ ಧನಪಾಲಿಯೋಪಿ ಅಧನಪಾಲಿಯೋಪಿ ದುಗ್ಗತಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಾಮಂ ನಾಮ ಪಣ್ಣತ್ತಿಮತ್ತಂ, ತ್ವಂ ಬಾಲೋ ಮಞ್ಞೇತಿ। ಸೋ ನಾಮೇ ಮಜ್ಝತ್ತತರೋ ಹುತ್ವಾ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಮಗ್ಗಮೂಳ್ಹಪುರಿಸಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಮ್ಭೋ ಕಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಿಚರಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಮಗ್ಗಮೂಳ್ಹೋಮ್ಹಿ, ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ತೇ ನಾಮ"ನ್ತಿ? "ಪನ್ಥಕೋ ನಾಮಾ"ತಿ। "ಪನ್ಥಕೋಪಿ ಮಗ್ಗಮೂಳ್ಹೋ ಹೋತೀ"ತಿ? "ಪನ್ಥಕೋಪಿ ಅಪನ್ಥಕೋಪಿ ಮಗ್ಗಮೂಳ್ಹೋ ಹೋತಿ, ನಾಮಂ ನಾಮ ಪಣ್ಣತ್ತಿಮತ್ತಂ ತ್ವಂ ಪನ ಬಾಲೋ ಮಞ್ಞೇತಿ"। ಸೋ ನಾಮೇ ಅತಿಮಜ್ಝತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕಿಂ, ತಾತ, ನಾಮಂ ರೋಚೇತ್ವಾ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಆಚರಿಯ, ಜೀವಕಾಪಿ ನಾಮ ಮರನ್ತಿ ಅಜೀವಕಾಪಿ, ಧನಪಾಲಿಯೋಪಿ ದುಗ್ಗತಾ ಹೋನ್ತಿ

ಅಧನಪಾಲಿಯೋಪಿ, ಪನ್ಥಕಾಪಿ ಮಗ್ಗಮೂಳ್ಹಾ ಹೋನ್ತಿ ಅಪನ್ಥಕಾಪಿ, ನಾಮಂ ನಾಮ ಪಣ್ಣತ್ತಿಮತ್ತಂ, ನಾಮೇನ ಸಿದ್ಧಿ ನತ್ಥಿ, ಕಮ್ಮೇನೇವ ಸಿದ್ಧಿ। ಅಲಂ ಮಯ್ಹಂ ಅಞ್ಞೇನ ನಾಮೇನ, ತದೇವ ಮೇ ನಾಮಂ ಹೋತೂ"ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತೇನ ದಿಟ್ಠಞ್ಚ ಕತಞ್ಚ ಸಂಸನ್ದೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೭. "ಜೀವಕಞ್ಚ ಮತಂ ದಿಸ್ವಾ, ಧನಪಾಲಿಞ್ಚ ದುಗ್ಗತಂ।
ಪನ್ಥಕಞ್ಚ ವನೇ ಮೂಳ್ಹಂ, ಪಾಪಕೋ ಪುನರಾಗತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪುನರಾಗತೋ**ತಿ ಇಮಾನಿ ತೀಣಿ ಕಾರಣಾನಿ ದಿಸ್ವಾ ಪುನ ಆಗತೋ, ರ-ಕಾರೋ ಸನ್ಧಿವಸೇನ ವುತ್ತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ನಾಮಸಿದ್ಧಿಕೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ನಾಮಸಿದ್ಧಿಕೋ ಇದಾನಿಪಿ ನಾಮಸಿದ್ಧಿಕೋಯೇವ, ಆಚರಿಯಪರಿಸಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ, ಆಚರಿಯೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ನಾಮಸಿದ್ಧಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೯೮] ೮. ಕೂಟವಾಣಿಜಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸಾಧು ಖೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ನಾಮಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಕೂಟವಾಣಿಜಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಞ್ಹಿ ದ್ವೇ ಜನಾ ಏಕತೋ ವಣಿಜ್ಜಂ ಕರೋನ್ತಾ ಭಣ್ಡಂ ಸಕಟೇನಾದಾಯ ಜನಪದಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಲದ್ಧಲಾಭಾ ಪಚ್ಚಾಗಮಿಂಸು। ತೇಸು ಕೂಟವಾಣಿಜೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯಂ ಬಹೂ ದಿವಸೇ ದುಬ್ಭೋಜನೇನ ದುಕ್ಖಸೇಯ್ಯಾಯ ಕಿಲನ್ತೋ, ಇದಾನಿ ಅತ್ತನೋ ಘರೇ ನಾನಗ್ಗರಸೇಹಿ ಯಾವದತ್ಥಂ ಸುಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಅಜೀರಕೇನ ಮರಿಸ್ಸತಿ। ಅಥಾಹಂ ಇಮಂ ಭಣ್ಡಂ ತಯೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕತ್ವಾ ಏಕಂ ತಸ್ಸ ದಾರಕಾನಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, ದ್ವೇ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಅತ್ತನಾ ಗಹೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ "ಅಜ್ಜ ಭಾಜೇಸ್ಸಾಮ, ಸ್ವೇ ಭಾಜೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಭಣ್ಡಂ ಭಾಜೇತುಂ ನ ಇಚ್ಛಿ। ಅಥ ನಂ ಪಣ್ಡಿತವಾಣಿಜೋ ಅಕಾಮಕಂ ನಿಪ್ಪೀಳೇತ್ವಾ ಭಾಜಾಪೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಕತಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ "ಅತಿಪಪಞ್ಚೋ ತೇ ಕತೋ, ಇಧಾಗನ್ತ್ವಾಪಿ ಚಿರೇನ ಬುದ್ಧುಪಟ್ಠಾನಂ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ನ ಖೋ ಸೋ, ಉಪಾಸಕ, ಇದಾನೇವ ಕೂಟವಾಣಿಜೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಕೂಟವಾಣಿಜೋಯೇವ। ಇದಾನಿ ಪನ ತಂ ವಞ್ಚೇತುಕಾಮೋ ಜಾತೋ, ಪುಬ್ಬೇ ಪಣ್ಡಿತೇಪಿ ವಞ್ಚೇತುಂ ಉಸ್ಸಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ವಾಣಿಜಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ ಚಸ್ಸ "ಪಣ್ಡಿತೋ"ತಿ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಅಞ್ಞೇನ ವಾಣಿಜೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ವಣಿಜ್ಜಂ ಕರೋತಿ, ತಸ್ಸ "ಅತಿಪಣ್ಡಿತೋ"ತಿ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ। ತೇ ಬಾರಾಣಸಿತೋ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಕಟಸತೇಹಿ ಭಣ್ಡಂ ಆದಾಯ ಜನಪದಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಣಿಜ್ಜಂ ಕತ್ವಾ ಲದ್ಧಲಾಭಾ ಪುನ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಆಗಮಿಂಸು। ಅಥ ನೇಸಂ ಭಣ್ಡಭಾಜನಕಾಲೇ ಅತಿಪಣ್ಡಿತೋ ಆಹ "ಮಯಾ ದ್ವೇ ಕೋಟ್ಠಾಸಾ ಲದ್ಧಬ್ಬಾ"ತಿ। "ಕಿಂಕಾರಣಾ"ತಿ? "ತ್ವಂ ಪಣ್ಡಿತೋ, ಅಹಂ ಅತಿಪಣ್ಡಿತೋ। ಪಣ್ಡಿತೋ ಏಕಂ ಲದ್ಧುಂ ಅರಹತಿ, ಅತಿಪಣ್ಡಿತೋ ದ್ವೇ"ತಿ। "ನನು ಅಮ್ಹಾಕಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಭಣ್ಡಮೂಲಕಮ್ಪಿ ಗೋಣಾದಯೋಪಿ ಸಮಸಮಾಯೇವ, ತ್ವಂ ಕಸ್ಮಾ ದ್ವೇ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಲದ್ಧುಂ ಅರಹಸೀ"ತಿ। "ಅತಿಪಣ್ಡಿತಭಾವೇನಾ"ತಿ। ಏವಂ ತೇ ಕಥಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಕಲಹಂ ಅಕಂಸು।

ತತೋ ಅತಿಪಣ್ಡಿತೋ "ಅತ್ಥೇಕೋ ಉಪಾಯೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಿತರಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸುಸಿರರುಕ್ಖೇ ಪವೇಸೇತ್ವಾ "ತ್ವಂ ಅಮ್ಹೇಸು ಆಗತೇಸು 'ಅತಿಪಣ್ಡಿತೋ ದ್ವೇ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಲದ್ಧುಂ ಅರಹತೀ'ತಿ ವದೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಸಮ್ಮ, ಮಯ್ಹಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಕೋಟ್ಠಾಸಾನಂ ಯುತ್ತಭಾವಂ ವಾ ಅಯುತ್ತಭಾವಂ ವಾ ಏಸಾ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಜಾನಾತಿ, ಏಹಿ, ತಂ

ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತಂ ತತ್ಥ ನೇತ್ವಾ "ಅಯ್ಯೇ ರುಕ್ಖದೇವತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಟ್ಟಂ ಪಚ್ಛಿನ್ದಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥಸ್ಸ ಪಿತಾ ಸರಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ "ತೇನ ಹಿ ಕಥೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। "ಅಯ್ಯೇ, ಅಯಂ ಪಣ್ಡಿತೋ, ಅಹಂ ಅತಿಪಣ್ಡಿತೋ। ಅಮ್ಹೇಹಿ ಏಕತೋ ವೋಹಾರೋ ಕತೋ, ತತ್ಥ ಕೇನ ಕಿಂ ಲದ್ಧಬ್ಬನ್ತಿ। ಪಣ್ಡಿತೇನ ಏಕೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೋ, ಅತಿಪಣ್ಡಿತೇನ ಪನ ದ್ವೇ ಕೋಟ್ಠಾಸಾ ಲದ್ಧಬ್ಬಾ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏವಂ ವಿನಿಚ್ಛಿತಂ ಅಟ್ಟಂ ಸುತ್ವಾ "ಇದಾನಿ ದೇವತಾಭಾವಂ ವಾ ಅದೇವತಾಭಾವಂ ವಾ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಲಾಲಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸುಸಿರಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಅದಾಸಿ, ಅತಿಪಣ್ಡಿತಸ್ಸ ಪಿತಾ ಜಾಲಾಯ ಫುಟ್ಠಕಾಲೇ ಅಡ್ಢಜ್ಝಾಮೇನ ಸರೀರೇನ ಉಪರಿ ಆರುಯ್ಹ ಸಾಖಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಓಲಮ್ಬನ್ತೋ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೮. "ಸಾಧು ಖೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ನಾಮ, ನ ತ್ವೇವ ಅತಿಪಣ್ಡಿತೋ।
ಅತಿಪಣ್ಡಿತೇನ ಪುತ್ತೇನ, ಮನಮ್ಹಿ ಉಪಕೂಳಿತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಾಧು ಖೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ನಾಮಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಪಣ್ಡಿಚ್ಚೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಕಾರಣಾಕಾರಣಞ್ಞೂ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸಾಧು ಸೋಭನೋ। **ಅತಿಪಣ್ಡಿತೋ**ತಿ ನಾಮಮತ್ತೇನ ಅತಿಪಣ್ಡಿತೋ ಕೂಟಪುರಿಸೋ ನ ತ್ವೇವ ವರಂ। **ಮನಮ್ಹಿ ಉಪಕೂಳಿತೋ**ತಿ ಥೋಕೇನಮ್ಹಿ ಝಾಮೋ, ಅಡ್ಢಜ್ಝಾಮಕೋವ ಮುತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಮಜ್ಝೇ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸಮಞ್ಞೇವ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತಾ।

ಸತ್ಥಾ "ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಏಸ ಕೂಟವಾಣಿಜೋಯೇವಾ"ತಿ ಇಮಂ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಕೂಟವಾಣಿಜೋ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇಪಿ ಕೂಟವಾಣಿಜೋಯೇವ, ಪಣ್ಡಿತವಾಣಿಜೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕೂಟವಾಣಿಜಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೯೯] ೯. ಪರೋಸಹಸ್ಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಪರೋಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಸಮಾಗತಾನನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪುಥುಜ್ಜನಪುಚ್ಛಾಪಞ್ಹಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ । ವತ್ಥು **ಸರಭಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೧೩.೧೩೪ ಆದಯೋ) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪನ ಸಮಯೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ "ಆವುಸೋ, ದಸಬಲೇನ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಕಥಿತಂ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಬ್ಯಾಕಾಸೀ"ತಿ ಥೇರಸ್ಸ ಗುಣಂ ಕಥಯಮಾನಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಇದಾನೇವ ಮಯಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಭಾಸಿತಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಉದಿಚ್ಚಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞಾ ಅಟ್ಠ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತೇ ವಿಹಾಸಿ। ಪರಿವಾರೋಪಿಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ತಾಪಸಸತಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ಅಥಸ್ಸ ಜೇಟ್ಠನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ವಸ್ಸಾರತ್ತಸಮಯೇ ಉಪಡ್ಢಂ ಇಸಿಗಣಂ ಆದಾಯ ಲೋಣಮ್ಬಿಲಸೇವನತ್ಥಾಯ ಮನುಸ್ಸಪಥಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಕಾಲಕಿರಿಯಾಸಮಯೋ ಜಾತೋ। ಅಥ ನಂ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾ "ಆಚರಿಯ, ಕತರೋ ವೋ ಗುಣೋ ಲದ್ಧೋ"ತಿ ಅಧಿಗಮಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸೋ "ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಆಭಸ್ಸರಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತಾ ಹಿ ಅರೂಪಸಮಾಪತ್ತಿಲಾಭಿನೋ ಹುತ್ವಾಪಿ ಅಭಬ್ಬಟ್ಠಾನತ್ತಾ ಆರುಪ್ಪೇ ನ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ। ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾ "ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಗಮೋ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಆಳಾಹನೇ ಸಕ್ಕಾರಂ ನ ಕರಿಂಸು।

ಜೇಟ್ಠನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಹಂ ಆಚರಿಯೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಕಾಲಕತೋ"ತಿ ಸುತ್ವಾ "ಅಪಿ ಆಚರಿಯಂ ಅಧಿಗಮಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ಥಾ"ತಿ ಆಹ। "ಆಮ, ಪುಚ್ಛಿಮ್ಹಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕಥೇಸೀ"ತಿ? "ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚೀತಿ ತೇನ ವುತ್ತಂ, ಅಥಸ್ಸ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸಕ್ಕಾರೋ ನ ಕತೋ"ತಿ

ಆಹಂಸು। ಜೇಟ್ಠನ್ತೇವಾಸಿಕೋ “ತುಮ್ಹೇ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ವಚನತ್ಥಂ ನ ಜಾನಾಥ, ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಲಾಭೀ ಆಚರಿಯೋ”ತಿ ಆಹ। ತೇ ತಸ್ಮಿಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕಥೇನ್ತೇಪಿ ನ ಸದ್ದಹಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ “ಅನ್ಧಬಾಲಾ ಮಮ ಜೇಟ್ಠನ್ತೇವಾಸಿಕಸ್ಸ ವಚನಂ ನ ಸದ್ದಹನ್ತಿ। ಇಮಂ ತೇಸಂ ಕಾರಣಂ ಪಾಕಟಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಸ್ಸಮಪದಮತ್ಥಕೇ ಮಹನ್ತೇನಾನುಭಾವೇನ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ ಜೇಟ್ಠನ್ತೇವಾಸಿಕಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾನುಭಾವಂ ವಣ್ಣೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೯೯. “ಪರೋಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಸಮಾಗತಾನಂ, ಕನ್ದೇಯ್ಯುಂ ತೇ ವಸ್ಸಸತಂ ಅಪಞ್ಞಾ।
ಏಕೋವ ಸೇಯ್ಯೋ ಪುರಿಸೋ ಸಪಞ್ಞೋ, ಯೋ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ವಿಜಾನಾತಿ ಅತ್ಥ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪರೋಸಹಸ್ಸಮ್ಪೀ**ತಿ ಅತಿರೇಕಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ। **ಸಮಾಗತಾನ**ನ್ತಿ ಸನ್ನಿಪತಿತಾನಂ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ಜಾನಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾನಂ ಬಾಲಾನಂ। **ಕನ್ದೇಯ್ಯುಂ ತೇ ವಸ್ಸಸತಂ ಅಪಞ್ಞಾ**ತಿ ತೇ ಏವಂ ಸಮಾಗತಾ ಅಪಞ್ಞಾ ಇಮೇ ಬಾಲತಾಪಸಾ ವಿಯ ವಸ್ಸಸತಮ್ಪಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ರೋದೇಯ್ಯುಂ ಪರಿದೇವೇಯ್ಯುಂ, ರೋದಮಾನಾಪಿ ಪನ ಅತ್ಥಂ ವಾ ಕಾರಣಂ ವಾ ನೇವ ಜಾನೇಯ್ಯುನ್ತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಏಕೋವ ಸೇಯ್ಯೋ ಪುರಿಸೋ ಸಪಞ್ಞೋ**ತಿ ಏವರೂಪಾನಂ ಬಾಲಾನಂ ಪರೋಸಹಸ್ಸತೋಪಿ ಏಕೋ ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸೋವ ಸೇಯ್ಯೋ ವರತರೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕೀದಿಸೋ ಸಪಞ್ಞೋತಿ? **ಯೋ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ವಿಜಾನಾತಿ ಅತ್ಥಂ** ಅಯಂ ಜೇಟ್ಠನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ವಿಯಾತಿ।

ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಆಕಾಸೇ ಠಿತೋವ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ತಾಪಸಗಣಂ ಬುಜ್ಝಾಪೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಮೇವ ಗತೋ। ತೇಪಿ ತಾಪಸಾ ಜೀವಿತಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣಾ ಅಹೇಸುಂ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – “ತದಾ ಜೇಟ್ಠನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಪರೋಸಹಸ್ಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೧೦೦] ೧೦. ಅಸಾತರೂಪಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಸಾತಂ ಸಾತರೂಪೇನಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಕುಣ್ಡಿಯನಗರಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಕುಣ್ಡಧಾನವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕೋಲಿಯರಾಜಧೀತರಂ ಸುಪ್ಪವಾಸಂ ಉಪಾಸಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾ ಹಿ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಕುಚ್ಛಿನಾ ಗಬ್ಭಂ ಪರಿಹರಿತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಮೂಳ್ಹಗಬ್ಭಾ ಅಹೋಸಿ, ಅಧಿಮತ್ತಾ ವೇದನಾ ಪವತ್ತಿಂಸು। ಸಾ ಏವಂ ಅಧಿಮತ್ತವೇದನಾಭಿಭೂತಾಪಿ “ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವತ ಸೋ ಭಗವಾ, ಯೋ ಏವರೂಪಸ್ಸ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ। ಸುಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ವತ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ, ಯೋ ಏವರೂಪಸ್ಸ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ। ಸುಸುಖಂ ವತ ನಿಬ್ಬಾನಂ, ಯತ್ಥೇವ ರೂಪಂ ದುಕ್ಖಂ ನತ್ಥೀ”ತಿ (ಉದಾ॰ ೧೮) ಇಮೇಹಿ ತೀಹಿ ವಿತಕ್ಕೇಹಿ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ। ಸಾ ಸಾಮಿಕಂ ಪಕ್ಕೋಸೇತ್ವಾ ತಞ್ಚ ಅತ್ತನೋ ಪವತ್ತಿಂ ವನ್ದನಸಾಸನಞ್ಚ ಆರೋಚೇತುಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ವನ್ದನಸಾಸನಂ ಸುತ್ವಾವ “ಸುಖಿನೀ ಹೋತು ಸುಪ್ಪವಾಸಾ ಕೋಲಿಯಧೀತಾ, ಸುಖಿನೀ ಅರೋಗಾ ಅರೋಗಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯತೂ”ತಿ ಆಹ। ಸಹ ವಚನೇನೇವ ಪನ ಭಗವತೋ ಸುಪ್ಪವಾಸಾ ಕೋಲಿಯಧೀತಾ ಸುಖಿನೀ ಅರೋಗಾ ಅರೋಗಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಸಾಮಿಕೋ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ವಿಜಾತಂ ದಿಸ್ವಾ “ಅಚ್ಛರಿಯಂ ವತ, ಭೋ”ತಿ ಅತಿವಿಯ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಆನುಭಾವೇನ ಅಚ್ಛರಿಯಬ್ಭುತಚಿತ್ತಜಾತೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸುಪ್ಪವಾಸಾಪಿ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾನಂ ದಾತುಕಾಮಾ ಪುನ ನಿಮನ್ತನತ್ಥಾಯ ತಂ ಪೇಸೇಸಿ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾಕೇನ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖೋ ಸಙ್ಘೋ ನಿಮನ್ತಿತೋ ಹೋತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಸುಪ್ಪವಾಸಾಯ ದಾನಸ್ಸ ಓಕಾಸದಾನತ್ಥಾಯ ಥೇರಂ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ತಂ ಸಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ತಸ್ಸಾ ದಾನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇಸಿ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ। ಸತ್ತಮೇ ಪನ ದಿವಸೇ ಸುಪ್ಪವಾಸಾ ಪುತ್ತಂ ಸೀವಲಿಕುಮಾರಂ ಮಣ್ಡೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಞ್ಚೇವ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ ವನ್ದಾಪೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ನೀತೇ ಥೇರೋ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ "ಕಚ್ಚಿ ತೇ, ಸೀವಲಿ, ಖಮನೀಯ"ನ್ತಿ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಮಕಾಸಿ। ಸೋ "ಕುತೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಸುಖಂ, ಸ್ವಾಹಂ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಲೋಹಿತಕುಮ್ಭಿಯಂ ವಸಿ"ನ್ತಿ ಥೇರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏವರೂಪಂ ಕಥಂ ಕಥೇಸಿ। ಸುಪ್ಪಾವಾಸಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಸತ್ತಾಹಜಾತೋ ಮೇ ಪುತ್ತೋ ಅನುಬುದ್ಧೇನ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತೇತೀ"ತಿ ಸೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತಾ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ಅಪಿ ನು ಸುಪ್ಪವಾಸೇ ಅಞ್ಞೇಪಿ ಏವರೂಪೇ ಪುತ್ತೇ ಇಚ್ಛಸೀ"ತಿ ಆಹ। "ಸಚೇ, ಭನ್ತೇ, ಏವರೂಪೇ ಅಞ್ಞೇ ಸತ್ತ ಪುತ್ತೇ ಲಭೇಯ್ಯಂ, ಇಚ್ಛೇಯ್ಯಮೇವಾಹ"ನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೀವಲಿಕುಮಾರೋಪಿ ಖೋ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕಕಾಲೇಯೇವ ಸಾಸನೇ ಉರಂ ದತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಪರಿಪುಣ್ಣವಸ್ಸೋ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಪುಞ್ಞವಾ ಲಾಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಪಥವಿಂ ಉನ್ನಾದೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಪುಞ್ಞವನ್ತಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಏತದಗ್ಗಟ್ಠಾನಂ ಪಾಪುಣಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ "ಆವುಸೋ, ಸೀವಲಿತ್ಥೇರೋ ನಾಮ ಏವರೂಪೋ ಮಹಾಪುಞ್ಞೋ ಪತ್ಥಿತಪತ್ಥನೋ ಪಚ್ಛಿಮಭವಿಕಸತ್ತೋ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಲೋಹಿತಕುಮ್ಭಿಯಂ ವಸಿತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಮೂಳ್ಹಗಬ್ಭಭಾವಂ ಆಪಜ್ಜಿ, ಅಹೋ ಮಾತಾಪುತ್ತಾ ಮಹನ್ತಂ ದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವಿಂಸು, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಮ್ಮಂ ಅಕಂಸೂ"ತಿ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ತತ್ಥಾಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೀವಲಿನೋ ಮಹಾಪುಞ್ಞತೋವ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಲೋಹಿತಕುಮ್ಭಿಯಂ ನಿವಾಸೋ ಚ ಸತ್ತಾಹಂ ಮೂಳ್ಹಗಬ್ಭಭಾವಪ್ಪತ್ತಿ ಚ ಅತ್ತನಾ ಕತಕಮ್ಮಮೂಲಕಾವ, ಸುಪ್ಪವಾಸಾಯಪಿ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಕುಚ್ಛಿನಾ ಗಬ್ಭಪರಿಹರಣದುಕ್ಖಞ್ಚ ಸತ್ತಾಹಂ ಮೂಳ್ಹಗಬ್ಭದುಕ್ಖಞ್ಚ ಅತ್ತನಾ ಕತಕಮ್ಮಮೂಲಕಮೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ರಜ್ಜಂ ಪತ್ವಾ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಕೋಸಲಮಹಾರಾಜಾ ಮಹನ್ತೇನ ಬಲೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಂ ಅತ್ತನೋ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಂ ಅಕಾಸಿ। ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಪನ ಪುತ್ತೋ ಪಿತು ಮರಣಕಾಲೇ ನಿದ್ಧಮನದ್ವಾರೇನ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಬಲಂ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಪಣ್ಣಂ ಪೇಸೇಸಿ "ರಜ್ಜಂ ವಾ ದೇತು ಯುದ್ಧಂ ವಾ"ತಿ। ಸೋ "ಯುದ್ಧಂ ದೇಮೀ"ತಿ ಪಟಿಪಣ್ಣಂ ಪೇಸೇಸಿ। ರಾಜಕುಮಾರಸ್ಸ ಪನ ಮಾತಾ ತಂ ಸಾಸನಂ ಸುತ್ವಾ "ಯುದ್ಧೇನ ಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥಿ, ಸಬ್ಬದಿಸಾಸು ಸಞ್ಚಾರಂ ಪಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿನಗರಂ ಪರಿವಾರೇತು, ತತೋ ದಾರೂದಕಭತ್ತಪರಿಕ್ಖಯೇನ ಕಿಲನ್ತಮನುಸ್ಸಂ ನಗರಂ ವಿನಾವ ಯುದ್ಧೇನ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಪಣ್ಣಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ಮಾತು ಸಾಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ತ ದಿವಸಾನಿ ಸಞ್ಚಾರಂ ಪಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ನಗರಂ ರುನ್ಧಿ, ನಾಗರಾ ಸಞ್ಚಾರಂ ಅಲಭಮಾನಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ತಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಸೀಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಅದಂಸು। ಕುಮಾರೋ ಪನ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಜೀವಿತಪರಿಯೋಸಾನೇ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸೋ ಏತರಹಿ ಸತ್ತ ದಿವಸಾನಿ ಸಞ್ಚಾರಂ ಪಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ನಗರಂ ರುನ್ಧಿತ್ವಾ ಗಹಿತಕಮ್ಮನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಲೋಹಿತಕುಮ್ಭಿಯಂ ವಸಿತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಮೂಳ್ಹಗಬ್ಭಭಾವಂ ಆಪಜ್ಜಿ। ಯಂ ಪನ ಸೋ ಪದುಮುತ್ತರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಪಾದಮೂಲೇ "ಲಾಭೀನಂ ಅಗ್ಗೋ ಭವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ, ಯಞ್ಚ ವಿಪಸ್ಸಿಬುದ್ಧಕಾಲೇ ನಾಗರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕಂ ಗುಳದಧಿಂ ದತ್ವಾ ಪತ್ಥನಮಕಾಸಿ, ತಸ್ಸಾನುಭಾವೇನ ಲಾಭೀನಂ ಅಗ್ಗೋ ಜಾತೋ। ಸುಪ್ಪವಾಸಾಪಿ "ನಗರಂ ರುನ್ಧಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹ, ತಾತಾ"ತಿ ಪೇಸಿತಭಾವೇನ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಕುಚ್ಛಿನಾ ಗಬ್ಭಂ ಪರಿಹರಿತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಮೂಳ್ಹಗಬ್ಭಾ ಜಾತಾ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೦೦“ಅಸಾತಂ ಸಾತರೂಪೇನ, ಪಿಯರೂಪೇನ ಅಪ್ಪಿಯಂ।
ದುಕ್ಖಂ ಸುಖಸ್ಸ ರೂಪೇನ, ಪಮತ್ತಮತಿವತ್ತತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಸಾತಂ ಸಾತರೂಪೇನಾ**ತಿ ಅಮಧುರಮೇವ ಮಧುರಪತಿರೂಪಕೇನ। **ಪಮತ್ತಮತಿವತ್ತತೀ**ತಿ ಅಸಾತಂ ಅಪ್ಪಿಯಂ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಏತಂ ತಿವಿಧಮ್ಪಿ ಏತೇನ ಸಾತರೂಪಾದಿನಾ ಆಕಾರೇನ ಸತಿವಿಪ್ಪವಾಸವಸೇನ ಪಮತ್ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಅತಿವತ್ತತಿ ಅಭಿಭವತಿ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇದಂ ಭಗವತಾ ಯಞ್ಚ ತೇ ಮಾತಾಪುತ್ತಾ ಇಮಿನಾ ಗಬ್ಭಪರಿಹರಣಗಬ್ಭವಾಸಸಙ್ಖಾತೇನ ಅಸಾತಾದಿನಾ ಪುಬ್ಬೇ ನಗರರುನ್ಧನಸಾತಾದಿಪತಿರೂಪಕೇನ ಅಜ್ಝೋತ್ಥಟಾ, ಯಞ್ಚ ಇದಾನಿ ಸಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಪುನಪಿ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ಏವರೂಪಂ ಅಸಾತಂ ಅಪ್ಪಿಯಂ ದುಕ್ಖಂ ಪೇಮವತ್ಥುಭೂತೇನ ಪುತ್ತಸಙ್ಖಾತೇನ ಸಾತಾದಿಪತಿರೂಪಕೇನ ಅಜ್ಝೋತ್ಥಟಾ ಹುತ್ವಾ ತಥಾ ಅವಚ, ತಂ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ನಗರಂ ರುನ್ಧಿತ್ವಾ ರಜ್ಜಪ್ಪತ್ತಕುಮಾರೋ ಸೀವಲಿ ಅಹೋಸಿ, ಮಾತಾ ಸುಪ್ಪವಾಸಾ, ಪಿತಾ ಪನ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಅಸಾತರೂಪಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ಲಿತ್ತವಗ್ಗೋ ದಸಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಲಿತ್ತತೇಜಂ ಮಹಾಸಾರಂ, ವಿಸ್ಸಾಸ ಲೋಮಹಂಸನಂ।
ಸುದಸ್ಸನ ತೇಲಪತ್ತಂ, ನಾಮಸಿದ್ಧಿ ಕೂಟವಾಣಿಜಂ।
ಪರೋಸಹಸ್ಸ ಅಸಾತರೂಪನ್ತಿ॥

ಮಜ್ಝಿಮಪಣ್ಣಾಸಕೋ ನಿಟ್ಠಿತೋ।

೧೧. ಪರೋಸತವಗ್ಗೋ

[೧೦೧] ೧. ಪರೋಸತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

೧೦೧“ಪರೋಸತಞ್ಚೇಪಿ ಸಮಾಗತಾನಂ, ಝಾಯೇಯ್ಯುಂ ತೇ ವಸ್ಸಸತಂ ಅಪಞ್ಞಾ।
ಏಕೋವ ಸೇಯ್ಯೋ ಪುರಿಸೋ ಸಪಞ್ಞೋ, ಯೋ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ವಿಜಾನಾತಿ ಅತ್ಥ”ನ್ತಿ॥ -

ಇದಂ ಜಾತಕಂ ವತ್ಥುತೋ ಚ ವೇಯ್ಯಾಕರಣತೋ ಚ ಸಮೋಧಾನತೋ ಚ ಪರೋಸಹಸ್ಸಜಾತಕಸದಿಸಮೇವ। ಕೇವಲಞ್ಹೇತ್ಥ “ಝಾಯೇಯ್ಯು”ನ್ತಿ ಪದಮತ್ತಮೇವ ವಿಸೇಸೋ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ವಸ್ಸಸತಮ್ಪಿ ಅಪಞ್ಞಾ ಝಾಯೇಯ್ಯುಂ ಓಲೋಕೇಯ್ಯುಂ ಉಪಧಾರೇಯ್ಯುಂ, ಏವಂ ಓಲೋಕೇನ್ತಾಪಿ ಪನ ಅತ್ಥಂ ವಾ ಕಾರಣಂ ವಾ ನ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಯೋ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ಜಾನಾತಿ, ಸೋ ಏಕೋವ ಸಪಞ್ಞೋ ಸೇಯ್ಯೋತಿ।

ಪರೋಸತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೧೦೨] ೨. ಪಣ್ಣಿಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯೋ ದುಕ್ಖಫುಟ್ಠಾಯ ಭವೇಯ್ಯ ತಾಣನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಪಣ್ಣಿಕಂ ಉಪಾಸಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸೀ ಉಪಾಸಕೋ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾನಿ ಮೂಲಪಣ್ಣಾದೀನಿ ಚೇವ ಲಾಬುಕುಮ್ಭಣ್ಡಾದೀನಿ ಚ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತಿ। ತಸ್ಸೇಕಾ ಧೀತಾ ಅಭಿರೂಪಾ ಪಾಸಾದಿಕಾ ಆಚಾರಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಾ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಸಮನ್ನಾಗತಾ ಕೇವಲಂ ನಿಚ್ಚಪ್ಪಹಸಿತಮುಖಾ। ತಸ್ಸಾ ಸಮಾನಕುಲೇಸು ವಾರೇಯ್ಯತ್ಥಾಯ ಆಗತೇಸು ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಇಮಿಸ್ಸಾ ವಾರೇಯ್ಯಂ ವತ್ತತಿ, ಅಯಞ್ಚ ನಿಚ್ಚಪ್ಪಹಸಿತಮುಖಾ। ಕುಮಾರಿಕಾಧಮ್ಮೋ ಪನ ಅಸತಿ ಕುಮಾರಿಕಾಯ ಪರಕುಲಂ ಗತಾಯ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಗರಹಾ ಹೋತಿ, 'ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಕುಮಾರಿಕಾಧಮ್ಮೋ, ನತ್ಥೀ'ತಿ ವೀಮಂಸಿಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಧೀತರಂ ಪಚ್ಛಿಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಪಣ್ಣತ್ಥಾಯ ಅರಞ್ಞಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವೀಮಂಸನವಸೇನ ಕಿಲೇಸಸನ್ನಿಸ್ಸಿತೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ರಹಸ್ಸಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ತಂ ಹತ್ಥೇ ಗಣ್ಹಿ। ಸಾ ಗಹಿತಮತ್ತಾವ ರೋದನ್ತೀ ಕನ್ದನ್ತೀ "ಅಯುತ್ತಮೇತಂ, ತಾತ, ಉದಕತೋ ಅಗ್ಗಿಪಾತುಭಾವಸದಿಸಂ, ಮಾ ಏವರೂಪಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಆಹ। "ಅಮ್ಮ, ಮಯಾ ವೀಮಂಸನತ್ಥಾಯ ತ್ವಂ ಹತ್ಥೇ ಗಹಿತಾ, ನ ಚ ಕಿಲೇಸವಸೇನ। ವದೇಹಿ, ಅತ್ಥಿ ದಾನಿ ತೇ ಕುಮಾರಿಕಾಧಮ್ಮೋ"ತಿ। "ಆಮ, ತಾತ, ಅತ್ಥಿ । ಮಯಾ ಹಿ ಲೋಭವಸೇನ ನ ಕೋಚಿ ಪುರಿಸೋ ಓಲೋಕಿತಪುಬ್ಬೋ"ತಿ। ಸೋ ಧೀತರಂ ಅಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಘರಂ ನೇತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲಂ ಕತ್ವಾ ಪರಕುಲಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ "ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗನ್ಧಮಾಲಾದಿಹತ್ಥೋ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ, "ಚಿರಸ್ಸಮಾಗತೋಸೀ"ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ ತಮತ್ಥಂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ಉಪಾಸಕ, ಕುಮಾರಿಕಾ ಚಿರಂ ಪಟ್ಠಾಯ ಆಚಾರಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಾವ, ತ್ವಂ ಪನ ನ ಇದಾನೇವ ಏವಂ ವೀಮಂಸಸಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ವೀಮಂಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅರಞ್ಞೇ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಅಥೇಕೋ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಪಣ್ಣಿಕಉಪಾಸಕೋತಿ ಅತೀತವತ್ಥು ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಸದಿಸಮೇವ। ತೇನ ಪನ ಸಾ ವೀಮಂಸನತ್ಥಾಯ ಹತ್ಥೇ ಗಹಿತಮತ್ತಾ ಪರಿದೇವಮಾನಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೨."ಯೋ ದುಕ್ಖಫುಟ್ಠಾಯ ಭವೇಯ್ಯ ತಾಣಂ, ಸೋ ಮೇ ಪಿತಾ ದುಬ್ಭಿ ವನೇ ಕರೋತಿ।
ಸಾ ಕಸ್ಸ ಕನ್ದಾಮಿ ವನಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ, ಯೋ ತಾಯಿತಾ ಸೋ ಸಹಸಂ ಕರೋತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯೋ ದುಕ್ಖಫುಟ್ಠಾಯ ಭವೇಯ್ಯ ತಾಣನ್ತಿ** ಕಾಯಿಕಚೇತಸಿಕೇಹಿ ದುಕ್ಖೇಹಿ ಫುಟ್ಠಾಯ ತಾಯಿತಾ ಪರಿತಾಯಿತಾ ಪತಿಟ್ಠಾ ಭವೇಯ್ಯ। **ಸೋ ಮೇ ಪಿತಾ ದುಬ್ಭಿ ವನೇ ಕರೋತೀತಿ** ಸೋ ಮಯ್ಹಂ ದುಕ್ಖಪರಿತಾಯಕೋ ಪಿತಾವ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವನೇ ಏವರೂಪಂ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭಿ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ಅತ್ತನೋ ಜಾತಾಯ ಧೀತರಿ ವೀತಿಕ್ಕಮಂ ಕಾತುಂ ಮಞ್ಞತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಾ ಕಸ್ಸ ಕನ್ದಾಮೀತಿ** ಕಸ್ಸ ರೋದಾಮಿ, ಕೋ ಮೇ ಪತಿಟ್ಠಾ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಯೋ ತಾಯಿತಾ ಸೋ ಸಹಸಂ ಕರೋತೀತಿ** ಯೋ ಮಯ್ಹಂ ತಾಯಿತಾ ರಕ್ಖಿತಾ ಅವಸ್ಸಯೋ ಭವಿತುಂ ಅರಹತಿ, ಸೋ ಪಿತಾಯೇವ ಸಾಹಸಿಕಕಮ್ಮಂ ಕರೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಥ ನಂ ಪಿತಾ ಅಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ "ಅಮ್ಮ, ರಕ್ಖಿತತ್ತಾಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮ, ತಾತ ರಕ್ಖಿತೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ"ತಿ। ಸೋ ತಂ ಘರಂ ನೇತ್ವಾ ಮಣ್ಡೇತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲಂ ಕತ್ವಾ ಪರಕುಲಂ ಪೇಸೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಪಾಸಕೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ।

ತದಾ ಪಿತಾ ಏತರಹಿ ಪಿತಾವ, ಧೀತಾ ಚ ಏತರಹಿ ಧೀತಾವ, ತಂ ಕಾರಣಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ದಿಟ್ಠರುಕ್ಖದೇವತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ।

ಪಣ್ಣಿಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೧೦೩] ೩. ವೇರಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯತ್ಥ ವೇರೀ ನಿವಿಸತೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಕಿರ ಭೋಗಗಾಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಚೋರೇ ದಿಸ್ವಾ "ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ವಸಿತುಂ ನ ಯುತ್ತಂ, ಸಾವತ್ಥಿಮೇವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವೇಗೇನ ಗೋಣೇ ಪಾಜೇತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಮೇವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ವಿಹಾರಂ ಗತೋ ಸತ್ಥು ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಗಹಪತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಚೋರೇ ದಿಸ್ವಾ ಅನ್ತರಾ ಅವಿಲಮ್ಬಮಾನಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಮೇವ ಗಮಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಹಾವಿಭವೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಹುತ್ವಾ ಏಕಂ ಗಾಮಕಂ ನಿಮನ್ತನಂ ಭುಞ್ಜನತ್ಥಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಚೋರೇ ದಿಸ್ವಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಅವಸಿತ್ವಾವ ವೇಗೇನ ಗೋಣೇ ಪಾಜೇನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಮೇವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನಾನಗ್ಗರಸೇಹಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಮಹಾಸಯನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ "ಚೋರಾನಂ ಹತ್ಥತೋ ಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ ನಿಬ್ಭಯಟ್ಠಾನಂ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ಆಗತೋಮ್ಹೀ"ತಿ ಉದಾನವಸೇನ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೩."ಯತ್ಥ ವೇರೀ ನಿವಿಸತಿ, ನ ವಸೇ ತತ್ಥ ಪಣ್ಡಿತೋ।
ಏಕರತ್ತಂ ದಿರತ್ತಂ ವಾ, ದುಕ್ಖಂ ವಸತಿ ವೇರಿಸೂ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವೇರೀತಿ** ವೇರಚೇತನಾಸಮಙ್ಗಿಪುಗ್ಗಲೋ। **ನಿವಿಸತೀತಿ** ಪತಿಟ್ಠಾತಿ। **ನ ವಸೇ ತತ್ಥ ಪಣ್ಡಿತೋತಿ** ಸೋ ವೇರೀಪುಗ್ಗಲೋ ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ಹುತ್ವಾ ವಸತಿ, ತತ್ಥ ಪಣ್ಡಿತೋ ಪಣ್ಡಿಚ್ಚೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ನ ವಸೇಯ್ಯ। ಕಿಂಕಾರಣಾ? **ಏಕರತ್ತಂ ದಿರತ್ತಂ ವಾ, ದುಕ್ಖಂ ವಸತಿ ವೇರಿಸೂತಿ**, ವೇರೀನಞ್ಹಿ ಅನ್ತರೇ ವಸನ್ತೋ ಏಕಾಹಮ್ಪಿ ದ್ವೀಹಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖಮೇವ ವಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಅಹಮೇವ ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ವೇರಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೧೦೪] ೪. ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಚತುಬ್ಭಿ ಅಟ್ಠಜ್ಝಗಮಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ದುಬ್ಬಚಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಹೇಟ್ಠಾ ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕಜಾತಕೇ ವುತ್ತನಯೇನ ವಿತ್ಥಾರೇತಬ್ಬಂ। ಇದಂ ಪನ ಜಾತಕಂ ಕಸ್ಸಪಬುದ್ಧಕಾಲಿಕಂ। ತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಕಾಲೇ ಉರಚಕ್ಕಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚಮಾನೋ ಏಕೋ ನೇರಯಿಕಸತ್ತೋ "ಭನ್ತೇ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಿ"ನ್ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ತಯಾ ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೪."ಚತುಬ್ಭಿ ಅಟ್ಠಜ್ಝಗಮಾ, ಅಟ್ಠಾಹಿಪಿ ಚ ಸೋಳಸ।
ಸೋಳಸಾಹಿ ಚ ಬಾತ್ತಿಂಸ, ಅತ್ರಿಚ್ಛಂ ಚಕ್ಕಮಾಸದೋ।
ಇಚ್ಛಾಹತಸ್ಸ ಪೋಸಸ್ಸ, ಚಕ್ಕಂ ಭಮತಿ ಮತ್ಥಕೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಚತುಬ್ಭಿ ಅಟ್ಠಜ್ಝಗಮಾತಿ** ಸಮುದ್ದನ್ತರೇ ಚತಸ್ಸೋ ವಿಮಾನಪೇತಿಯೋ ಲಭಿತ್ವಾ ತಾಹಿ ಅಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಅತ್ರಿಚ್ಛತಾಯ ಪರತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಪರಾ ಅಟ್ಠ ಅಧಿಗತೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಪದದ್ವಯೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಅತ್ರಿಚ್ಛಂ ಚಕ್ಕಮಾಸದೋತಿ** ಏವಂ ಸಕಲಾಭೇನ ಅಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಅತ್ರ ಅತ್ರ ಇಚ್ಛನ್ತೋ ಪರತೋ ಪರತೋ ಲಾಭಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೋ ಇದಾನಿ ಚಕ್ಕಮಾಸದೋ ಇದಂ

ಉರಚಕ್ಕಂ ಪತ್ತೋಸಿ। ತಸ್ಸ ತೇ ಏವಂ **ಇಚ್ಛಾಹತಸ್ಸ ಪೋಸಸ್ಸ** ತಣ್ಹಾಯ ಹತಸ್ಸ ಉಪಹತಸ್ಸ ತವ **ಚಕ್ಕಂ ಭಮತಿ ಮತ್ಥಕೇ।** ಪಾಸಾಣಚಕ್ಕಂ, ಅಯಚಕ್ಕನ್ತಿ ಇಮೇಸು ದ್ವೀಸು ಖುರಧಾರಂ ಅಯಚಕ್ಕಂ ತಸ್ಸ ಮತ್ಥಕೇ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಪತನವಸೇನ ಭಮನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಏವಮಾಹ। ವತ್ವಾ ಚ ಪನ ಅತ್ತನೋ ದೇವಲೋಕಮೇವ ಗತೋ। ಸೋಪಿ ನೇರಯಿಕಸತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಪಾಪೇ ಖೀಣೇ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕೋ ದುಬ್ಬಚಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ದೇವಪುತ್ತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೧೦೫] ೫. ದುಬ್ಬಲಕಟ್ಠಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಬಹುಮ್ಪೇತಂ ವನೇ ಕಟ್ಠನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಉತ್ತಸಿತಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸೀ ಏಕೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಮರಣಭೀರುಕೋ ಅಹೋಸಿ, ರತ್ತಿಟ್ಠಾನದಿವಾಟ್ಠಾನೇಸು ವಾತಸ್ಸ ವಾ ವೀಜನ್ತಸ್ಸ ಸುಕ್ಖದಣ್ಡಕಸ್ಸ ವಾ ಪತನ್ತಸ್ಸ ಪಕ್ಖಿಚತುಪ್ಪದಾನಂ ವಾ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತೋ ಮಹಾರವಂ ರವನ್ತೋ ಪಲಾಯತಿ। ತಸ್ಸ ಹಿ "ಮರಿತಬ್ಬಂ ಮಯಾ"ತಿ ಸತಿಮತ್ತಮ್ಪಿ ನತ್ಥಿ। ಸಚೇ ಹಿ ಸೋ "ಅಹಂ ಮರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಜಾನೇಯ್ಯ, ನ ಮರಣಂ ಭಾಯೇಯ್ಯ। ಮರಣಸ್ಸತಿಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಪನ ತಸ್ಸ ಅಭಾವಿತತ್ತಾವ ಭಾಯತಿ । ತಸ್ಸ ಸೋ ಮರಣಭೀರುಕಭಾವೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಆವುಸೋ, ಅಸುಕೋ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖು ಮರಣಭೀರುಕೋ ಮರಣಂ ಭಾಯತಿ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ 'ಅವಸ್ಸಂ ಮಯಾ ಮರಿತಬ್ಬ'ನ್ತಿ ಮರಣಸ್ಸತಿಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಭಾವೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಮರಣಭೀರುಕೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾ ಏತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅನತ್ತಮನಾ ಹೋಥ, ನಾಯಂ ಇದಾನೇವ ಮರಣಭೀರುಕೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಮರಣಭೀರುಕೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತೇ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಅತ್ತನೋ ಮಙ್ಗಲಹತ್ಥಿಂ ಆನೇಞ್ಜಕಾರಣಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇತುಂ ಹತ್ಥಾಚರಿಯಾನಂ ಅದಾಸಿ। ತಂ ಆಳಾನೇ ನಿಚ್ಚಲಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ತೋಮರಹತ್ಥಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಆನೇಞ್ಜಕಾರಣಂ ಕಾರೇನ್ತಿ। ಸೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ಕಾರಿಯಮಾನೋ ವೇದನಂ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಆಳಾನಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇ ಪಲಾಪೇತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪಾವಿಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ತಂ ಗಹೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ನಿವತ್ತಿಂಸು। ಸೋ ತತ್ಥ ಮರಣಭೀರುಕೋ ಅಹೋಸಿ, ವಾತಸದ್ದಾನಿ ಸುತ್ವಾ ಕಮ್ಪಮಾನೋ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತೋ ಸೋಣ್ಡಂ ವಿಧುನಿತ್ವಾ ವೇಗೇನ ಪಲಾಯತಿ, ಆಳಾನೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಆನೇಞ್ಜಕಾರಣಂ ಕರಣಕಾಲೋ ವಿಯಸ್ಸ ಹೋತಿ, ಕಾಯಸ್ಸಾದಂ ವಾ ಚಿತ್ತಸ್ಸಾದಂ ವಾ ಅಲಭನ್ತೋ ಕಮ್ಪಮಾನೋ ವಿಚರತಿ।

ರುಕ್ಖದೇವತಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಖನ್ಧವಿಟಪೇ ಠತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೫."ಬಹುಮ್ಪೇತಂ ವನೇ ಕಟ್ಠಂ, ವಾತೋ ಭಞ್ಜತಿ ದುಬ್ಬಲಂ।
    ತಸ್ಸ ಚೇ ಭಾಯಸಿ ನಾಗ, ಕಿಸೋ ನೂನ ಭವಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥಾಯಂ ಪಿಣ್ಡತ್ಥೋ - ಯಂ ಏತಂ ದುಬ್ಬಲಂ ಕಟ್ಠಂ ಪುರತ್ಥಿಮಾದಿಭೇದೋ ವಾತೋ ಭಞ್ಜತಿ, ತಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವನೇ ಬಹುಂ ಸುಲಭಂ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ। ಸಚೇ ತ್ವಂ ತಸ್ಸ ಭಾಯಸಿ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ನಿಚ್ಚಂ ಭೀತೋ ಮಂಸಲೋಹಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ವಾ ಕಿಸೋ

ನೂನ ಭವಿಸ್ಸಸಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ವನೇ ತವ ಭಯಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಾ ಭಾಯೀತಿ।

ಏವಂ ದೇವತಾ ತಸ್ಸ ಓವಾದಂ ಅದಾಸಿ, ಸೋಪಿ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನಿಬ್ಭಯೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। "ತದಾ ನಾಗೋ ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ದುಬ್ಬಲಕಟ್ಠಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೧೦೬] ೬. ಉದಞ್ಚನೀಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸುಖಂ ವತ ಮಂ ಜೀವನ್ತನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಥುಲ್ಲಕುಮಾರಿಕಾಪಲೋಭನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ತೇರಸಕನಿಪಾತೇ **ಚೂಳನಾರದಕಸ್ಸಪಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೧೩.೪೦ ಆದಯೋ) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ತಂ ಪನ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸತ್ಥಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ, ಭಗವಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕತ್ಥ ತೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಟಿಬದ್ಧ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ "ಏಕಿಸ್ಸಾ ಥುಲ್ಲಕುಮಾರಿಕಾಯಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಅಯಂ ತೇ ಭಿಕ್ಖು ಅನತ್ಥಕಾರಿಕಾ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತ್ವಂ ಏತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸೀಲಬ್ಯಸನಂ ಪತ್ವಾ ಕಮ್ಪನ್ತೋ ವಿಚರಮಾನೋ ಪಣ್ಡಿತೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸುಖಂ ಲಭೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇತಿ ಅತೀತವತ್ಥುಪಿ ಚೂಳನಾರದಕಸ್ಸಪಜಾತಕೇಯೇವ ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ತದಾ ಪನ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಾಯಂ ಫಲಾಫಲೇ ಆದಾಯ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಾದ್ವಾರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ಚೂಳತಾಪಸಂ ಏತದವೋಚ "ತಾತ, ತ್ವಂ ಅಞ್ಞೇಸು ದಿವಸೇಸು ದಾರೂನಿ ಆಹರಸಿ, ಪಾನೀಯಂ ಪರಿಭೋಜನೀಯಂ ಆಹರಸಿ, ಅಗ್ಗಿಂ ಕರೋಸಿ, ಅಜ್ಜ ಪನ ಏಕಮ್ಪಿ ಅಕತ್ವಾ ಕಸ್ಮಾ ದುಮ್ಮುಖೋ ಪಜ್ಝಾಯನ್ತೋ ನಿಪನ್ನೋಸೀ"ತಿ? "ತಾತ, ತುಮ್ಹೇಸು ಫಲಾಫಲತ್ಥಾಯ ಗತೇಸು ಏಕಾ ಇತ್ಥೀ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಂ ಪಲೋಭೇತ್ವಾ ಆದಾಯ ಗನ್ತುಂ ಆರಭಿ, ಅಹಂ ಪನ 'ತುಮ್ಹೇಹಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತೋ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ನ ಗಚ್ಛಿಂ, ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ಪನ ನಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಆಗತೋಮ್ಹಿ, ಇದಾನಿ ಗಚ್ಛಾಮಹಂ ತಾತಾ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ನ ಸಕ್ಕಾ ಏತಂ ನಿವತ್ತೇತು"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ "ತೇನ ಹಿ, ತಾತ, ಗಚ್ಛ, ಏಸಾ ಪನ ತಂ ನೇತ್ವಾ ಯದಾ ಮಚ್ಛಮಂಸಾದೀನಿ ವಾ ಖಾದಿತುಕಾಮಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸಪ್ಪಿಲೋಣತಣ್ಡುಲಾದೀಹಿ ವಾ ಪನಸ್ಸಾ ಅತ್ಥೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತದಾ 'ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚಾಹರಾ'ತಿ ತಂ ಕಿಲಮೇಸ್ಸತಿ। ತದಾ ಮಯ್ಹಂ ಗುಣಂ ಸರಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಇಧೇವ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಸೋ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಮನುಸ್ಸಪಥಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸಾ ಅತ್ತನೋ ವಸಂ ಗಮೇತ್ವಾ "ಮಂಸಂ ಆಹರ, ಮಚ್ಛಂ ಆಹರಾ"ತಿ ಯೇನ ಯೇನ ಅತ್ಥಿಕಾ ಹೋತಿ, ತಂ ತಂ ಆಹರಾಪೇತಿ। ತದಾ ಸೋ "ಅಯಂ ಮಂ ಅತ್ತನೋ ದಾಸಂ ವಿಯ ಕಮ್ಮಕಾರಂ ವಿಯ ಚ ಕತ್ವಾ ಪೀಳೇತೀ"ತಿ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಪಿತು ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪಿತರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಠಿತಕೋವ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೬."ಸುಖಂ ವತ ಮಂ ಜೀವನ್ತಂ, ಪಚಮಾನಾ ಉದಞ್ಚನೀ।
ಚೋರೀ ಜಾಯಪ್ಪವಾದೇನ, ತೇಲಂ ಲೋಣಞ್ಚ ಯಾಚತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸುಖಂ ವತ ಮಂ ಜೀವನ್ತ**ನ್ತಿ ತಾತ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಮಂ ಸುಖಂ ಜೀವನ್ತಂ। **ಪಚಮಾನಾ**ತಿ ತಾಪಯಮಾನಾ ಪೀಳಯಮಾನಾ, ಯಂ ಯಂ ವಾ ಖಾದಿತುಕಾಮಾ ಹೋತಿ, ತಂ ತಂ ಪಚಮಾನಾ। ಉದಕಂ ಅಞ್ಚನ್ತಿ ಏತಾಯಾತಿ **ಉದಞ್ಚನೀ,** ಚಾಟಿತೋ ವಾ ಕೂಪತೋ ವಾ ಉದಕಉಸ್ಸಿಞ್ಚನಘಟಿಕಾಯೇತಂ ನಾಮಂ। ಸಾ ಪನ ಉದಞ್ಚನೀ ವಿಯ, ಉದಕಂ ವಿಯ ಘಟಿಕಾ, ಯೇನ ಯೇನತ್ಥಿಕಾ ಹೋತಿ, ತಂ ತಂ ಆಕಡ್ಢತಿಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ । **ಚೋರೀ ಜಾಯಪ್ಪವಾದೇನಾ**ತಿ "ಭರಿಯಾ"ತಿ ನಾಮೇನ ಏಕಾ ಚೋರೀ ಮಂ ಮಧುರವಚನೇನ ಉಪಲಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ನೇತ್ವಾ **ತೇಲಂ ಲೋಣಞ್ಚ** ಯಞ್ಚ ಅಞ್ಞಂ ಇಚ್ಛತಿ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ **ಯಾಚತಿ,** ದಾಸಂ ವಿಯ ಕಮ್ಮಕಾರಂ ವಿಯ ಚ ಕತ್ವಾ ಆಹರಾಪೇತೀತಿ ತಸ್ಸಾ ಅಗುಣಂ ಕಥೇಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ "ಹೋತು, ತಾತ, ಏಹಿ ತ್ವಂ ಮೇತ್ತಂ ಭಾವೇಹಿ, ಕರುಣಂ ಭಾವೇಹೀ"ತಿ ಚತ್ತಾರೋ ಬ್ರಹ್ಮವಿಹಾರೇ ಆಚಿಕ್ಖಿ, ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಕಸಿಣಪರಿಕಮ್ಮಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ಸೋ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮವಿಹಾರೇ ಭಾವೇತ್ವಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪಿತರಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ।

"ತದಾ ಥುಲ್ಲಕುಮಾರಿಕಾವ ಏತರಹಿ ಥುಲ್ಲಕುಮಾರಿಕಾ। ಚೂಳತಾಪಸೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಪಿತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಉದಞ್ಚನೀಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೧೦೭] ೭. ಸಾಲಿತ್ತಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸಾಧೂ ಖೋ ಸಿಪ್ಪಕಂ ನಾಮಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಹಂಸಪಹರನಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರೇಕೋ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸೀ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಸಾಲಿತ್ತಕಸಿಪ್ಪೇ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ತೋ। "ಸಾಲಿತ್ತಕಸಿಪ್ಪ"ನ್ತಿ ಸಕ್ಖರಾಖಿಪನಸಿಪ್ಪಂ ವುಚ್ಚತಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಸಾಸನೇ ಉರಂ ದತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಲಭಿ, ನ ಪನ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮೋ, ನ ಪಟಿಪತ್ತಿಸಾಧಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಏಕಂ ದಹರಭಿಕ್ಖುಂ ಆದಾಯ ಅಚಿರವತಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ನದೀತೀರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ದ್ವೇ ಸೇತಹಂಸಾ ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಸೋ ತಂ ದಹರಂ ಆಹ "ಇಮಂ ಪಚ್ಛಿಮಹಂಸಂ ಸಕ್ಖರಾಯ ಅಕ್ಖಿಮ್ಹಿ ಪಹರಿತ್ವಾ ಪಾದಮೂಲೇ ಪಾತೇಮೀ"ತಿ। ಇತರೋ "ಕಥಂ ಪಾತೇಸ್ಸಸಿ, ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ ಪಹರಿತು"ನ್ತಿ ಆಹ। ಇತರೋ "ತಿಟ್ಠತು ತಾವಸ್ಸ ಓರತೋ ಅಕ್ಖಿ, ಪರತೋ ಅಕ್ಖಿಮ್ಹಿ ತಂ ಪಹರಾಮೀ"ತಿ। ಇದಾನಿ ಪನ ತ್ವಂ ಅಸನ್ತಂ ಕಥೇಸೀತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಉಪಧಾರೇಹೀ"ತಿ ಏಕಂ ತಿಖಿಣಸಕ್ಖರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಙ್ಗುಲಿಯಾ ಪರಿಯನ್ತೇ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಹಂಸಸ್ಸ ಪಚ್ಛತೋ ಖಿಪಿ। ಸಾ "ರು"ನ್ತಿ ಸದ್ದಂ ಅಕಾಸಿ, ಹಂಸೋ "ಪರಿಸ್ಸಯೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಸದ್ದಂ ಸೋತುಂ ಆರಭಿ। ಇತರೋ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಏಕಂ ವಟ್ಟಸಕ್ಖರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತಸ್ಸ ಪರಭಾಗೇ ಅಕ್ಖಿಂ ಪಹರಿ। ಸಕ್ಖರಾ ಇತರಮ್ಪಿ ಅಕ್ಖಿಂ ವಿನಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಗತಾ। ಹಂಸೋ ಮಹಾರವಂ ರವನ್ತೋ ಪಾದಮೂಲೇಯೇವ ಪತಿ। ತತೋ ತತೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಗರಹಿತ್ವಾ "ಅನನುಚ್ಛವಿಕಂ ತೇ ಕತ"ನ್ತಿ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ನೇತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಇಮಿನಾ ಇದಂ ನಾಮ ಕತ"ನ್ತಿ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಗರಹಿತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವೇಸ ಏತಸ್ಮಿಂ ಸಿಪ್ಪೇ ಕುಸಲೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಕುಸಲೋಯೇವ ಅಹೋಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅಮಚ್ಚೋ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ರಞ್ಞೋ ಪುರೋಹಿತೋ ಅತಿಮುಖರೋ ಹೋತಿ ಬಹುಭಾಣೀ, ತಸ್ಮಿಂ ಕಥೇತುಂ ಆರದ್ಧೇ ಅಞ್ಞೇ ಓಕಾಸಮೇವ ನ ಲಭನ್ತಿ। ರಾಜಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಕದಾ ನು ಖೋ ಏತಸ್ಸ ವಚನುಪಚ್ಛೇದಕಂ ಕಞ್ಚಿ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಥಾರೂಪಂ ಏಕಂ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ವಿಚರತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಏಕೋ ಪೀಠಸಪ್ಪೀ ಸಕ್ಖರಾಖಿಪನಸಿಪ್ಪೇ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ। ಗಾಮದಾರಕಾ ತಂ ರಥಕಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಆಕಡ್ಢಮಾನಾ ಬಾರಾಣಸಿನಗರದ್ವಾರಮೂಲೇ ಏಕೋ ವಿಟಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಮಹಾನಿಗ್ರೋಧೋ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಆನೇತ್ವಾ ಸಮ್ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಕಾಕಣಿಕಾದೀನಿ ದತ್ವಾ "ಹತ್ಥಿರೂಪಕಂ ಕರ, ಅಸ್ಸರೂಪಕಂ ಕರಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ। ಸೋ ಸಕ್ಖರಾ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಖಿಪಿತ್ವಾ ನಿಗ್ರೋಧಪಣ್ಣೇಸು ನಾನಾರೂಪಾನಿ ದಸ್ಸೇತಿ, ಸಬ್ಬಾನಿ ಪಣ್ಣಾನಿ ಛಿದ್ದಾವಛಿದ್ದಾನೇವ ಅಹೇಸುಂ।

ಅಥ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತಂ ಠಾನಂ ಪಾಪುಣಿ। ಉಸ್ಸಾರಣಾಭಯೇನ ಸಬ್ಬೇ ದಾರಕಾ ಪಲಾಯಿಂಸು, ಪೀಠಸಪ್ಪೀ ತತ್ಥೇವ ನಿಪಜ್ಜಿ। ರಾಜಾ ನಿಗ್ರೋಧಮೂಲಂ ಪತ್ವಾ ರಥೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಪತ್ತಾನಂ ಛಿದ್ದತಾಯ ಛಾಯಂ ಕಬರಕಬರಂ ದಿಸ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪತ್ತಾನಂ ಛಿದ್ದಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕೇನೇತಾನಿ ಏವಂ ಕತಾನೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಪೀಠಸಪ್ಪಿನಾ, ದೇವಾ"ತಿ। ರಾಜಾ

“ಇಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ವಚನುಪಚ್ಛೇದಂ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ “ಕಹಂ, ಭಣೇ, ಪೀಠಸಪ್ಪೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ವಿಚಿನನ್ತಾ ಮೂಲನ್ತರೇ ನಿಪನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ “ಅಯಂ, ದೇವಾ”ತಿ ಆಹಂಸು। ರಾಜಾ ನಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಪರಿಸಂ ಉಸ್ಸಾರೇತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ “ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಏಕೋ ಮುಖರಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅತ್ಥಿ, ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ ತಂ ನಿಸ್ಸದ್ದಂ ಕಾತು”ನ್ತಿ। ನಾಳಿಮತ್ತಾ ಅಜಲಣ್ಡಿಕಾ ಲಭನ್ತೋ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ದೇವಾತಿ। ರಾಜಾ ಪೀಠಸಪ್ಪಿಂ ಘರಂ ನೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋಸಾಣಿಯಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಸಾಣಿಯಂ ಛಿದ್ದಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಛಿದ್ದಾಭಿಮುಖಂ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ನಾಳಿಮತ್ತಾ ಸುಕ್ಖಾ ಅಜಲಣ್ಡಿಕಾ ಪೀಠಸಪ್ಪಿಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಠಪಾಪೇತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಉಪಟ್ಠಾನಕಾಲೇ ಆಗತಂ ತಸ್ಮಿಂ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಓಕಾಸಂ ಅದತ್ವಾ ರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇತುಂ ಆರಭಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸೋ ಪೀಠಸಪ್ಪೀ ಸಾಣಿಚ್ಛಿದ್ದೇನ ಏಕೇಕಂ ಅಜಲಣ್ಡಿಕಂ ಪಚ್ಛಿಯಂ ಪವೇಸೇನ್ತೋ ವಿಯ ತಾಲುತಲಮ್ಹಿಯೇವ ಪಾತೇತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಆಗತಾಗತಂ ನಾಳಿಯಂ ತೇಲಂ ಪವೇಸೇನ್ತೋ ವಿಯ ಗಿಲತಿ, ಸಬ್ಬಾ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಗಮಿಂಸು। ತಸ್ಸೇತಾ ನಾಳಿಮತ್ತಾ ಅಜಲಣ್ಡಿಕಾ ಕುಚ್ಛಿಂ ಪವಿಟ್ಠಾ ಅಡ್ಢಾಳ್ಹಕಮತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ।

ರಾಜಾ ತಾಸಂ ಪರಿಕ್ಖೀಣಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಆಹ - “ಆಚರಿಯ, ತುಮ್ಹೇ ಅತಿಮುಖರತಾಯ ನಾಳಿಮತ್ತಾ ಅಜಲಣ್ಡಿಕಾ ಗಿಲನ್ತಾ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಜಾನಿತ್ಥ, ಇತೋ ದಾನಿ ಉತ್ತರಿ ಜೀರಾಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಥ। ಗಚ್ಛಥ, ಪಿಯಙ್ಗುದಕಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಅರೋಗಂ ಕರೋಥಾ”ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಿಹಿತಮುಖೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಕಥೇನ್ತೇನಾಪಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅಕಥನಸೀಲೋ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ “ಇಮಿನಾ ಮೇ ಕಣ್ಣಸುಖಂ ಕತ”ನ್ತಿ ಪೀಠಸಪ್ಪಿಸ್ಸ ಸತಸಹಸ್ಸುಟ್ಠಾನಕೇ ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ಚತ್ತಾರೋ ಗಾಮೇ ಅದಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ “ದೇವ, ಸಿಪ್ಪಂ ನಾಮ ಲೋಕೇ ಪಣ್ಡಿತೇಹಿ ಉಗ್ಗಹಿತಬ್ಬಂ, ಪೀಠಸಪ್ಪಿನಾ ಸಾಲಿತ್ತಕಮತ್ತೇನಾಪಿ ಅಯಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಲದ್ಧಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೭.“ಸಾಧುಂ ಖೋ ಸಿಪ್ಪಕಂ ನಾಮ, ಅಪಿ ಯಾದಿಸ ಕೀದಿಸಂ।
ಪಸ್ಸ ಖಞ್ಜಪ್ಪಹಾರೇನ, ಲದ್ಧಾ ಗಾಮಾ ಚತುದ್ದಿಸಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಸ್ಸ ಖಞ್ಜಪ್ಪಹಾರೇನಾ**ತಿ ಪಸ್ಸ, ಮಹಾರಾಜ, ಇಮಿನಾ ಖಞ್ಜಪೀಠಸಪ್ಪಿನಾ ಅಜಲಣ್ಡಿಕಾಪಹಾರೇನ ಚತುದ್ದಿಸಾ ಚತ್ತಾರೋ ಗಾಮಾ ಲದ್ಧಾ, ಅಞ್ಞೇಸಂ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಕೋ ಆನಿಸಂಸಪರಿಚ್ಛೇದೋತಿ ಸಿಪ್ಪಗುಣಂ ಕಥೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಪೀಠಸಪ್ಪೀ ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ, ಪಣ್ಡಿತಾಮಚ್ಚೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಸಾಲಿತ್ತಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೧೦೮] ೮. ಬಾಹಿಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸಿಕ್ಖೇಯ್ಯ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಾನೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಸಾಲಿಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಮಹಾವನೇ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಲಿಚ್ಛವಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಲಿಚ್ಛವಿರಾಜಾ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ನಿವೇಸನೇ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇಸಿ। ಭರಿಯಾ ಪನಸ್ಸ ಥೂಲಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗಾ ಉದ್ಧುಮಾತಕನಿಮಿತ್ತಸದಿಸಾ ಅನಾಕಪ್ಪಸಮ್ಪನ್ನಾ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾವಸಾನೇ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಪಾವಿಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ “ಆವುಸೋ, ತಸ್ಸ ನಾಮ ಲಿಚ್ಛವಿರಞ್ಞೋ ತಾವ ಅಭಿರೂಪಸ್ಸ ತಾದಿಸಾ ಭರಿಯಾ ಥೂಲಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗಾ ಅನಾಕಪ್ಪಸಮ್ಪನ್ನಾ, ಕಥಂ ಸೋ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಅಭಿರಮತೀ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಸ ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಥೂಲಸರೀರಾಯ ಏವ ಇತ್ಥಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಅಭಿರಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅಮಚ್ಚೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥೇಕಾ ಜನಪದಿತ್ಥೀ ಥೂಲಸರೀರಾ ಅನಾಕಪ್ಪಸಮ್ಪನ್ನಾ ಭತಿಂ ಕುರುಮಾನಾ ರಾಜಙ್ಗಣಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇನ ಗಚ್ಛಮಾನಾ ಸರೀರವಳಞ್ಜಪೀಳಿತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿವತ್ಥಸಾಟಕೇನ ಸರೀರಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸರೀರವಳಞ್ಜಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಖಿಪ್ಪಮೇವ ಉಟ್ಠಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ವಾತಪಾನೇನ ರಾಜಙ್ಗಣಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯಂ ಏವರೂಪೇ ಅಙ್ಗಣಟ್ಠಾನೇ ಸರೀರವಳಞ್ಜಂ ಮುಞ್ಚಮಾನಾ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ ನಿವಾಸನೇನೇವ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ ಹುತ್ವಾ ಸರೀರವಳಞ್ಜಂ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಖಿಪ್ಪಂ ಉಟ್ಠಿತಾ, ಇಮಾಯ ನಿರೋಗಾಯ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಏತಿಸ್ಸಾ ವತ್ಥು ವಿಸದಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ವಿಸದೇ ಪನ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಏಕೋ ಪುತ್ತೋ ಲಬ್ಭಮಾನೋ ವಿಸದೋ ಪುಞ್ಞವಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಂ ಮಯಾ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಅಪರಿಗ್ಗಹಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಟ್ಠಾನಂ ಅದಾಸಿ। ಸಾ ತಸ್ಸ ಪಿಯಾ ಅಹೋಸಿ ಮನಾಪಾ, ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಏಕಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ಸೋ ಪನಸ್ಸಾ ಪುತ್ತೋ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸಾ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ತಥಾರೂಪಂ ವಚನೋಕಾಸಂ ಲಭಿತ್ವಾ "ದೇವ, ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ನಾಮ ಸಿಪ್ಪಂ ಕಸ್ಮಾ ನ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ, ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮಾಯಂ ಮಹಾಪುಞ್ಞಾ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾಕಾರೇನ ಸರೀರವಳಞ್ಜಂ ಕುರುಮಾನಾ ತುಮ್ಹೇ ಆರಾಧೇತ್ವಾ ಏವರೂಪಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪತ್ತಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಯುತ್ತಕಾನಂ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ವಣ್ಣಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೮"ಸಿಕ್ಖೇಯ್ಯ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಾನಿ, ಸನ್ತಿ ಸಚ್ಛನ್ದಿನೋ ಜನಾ।
ಬಾಹಿಯಾ ಹಿ ಸುಹನ್ನೇನ, ರಾಜಾನಮಭಿರಾಧಯೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸನ್ತಿ ಸಚ್ಛನ್ದಿನೋ ಜನಾ**ತಿ ತೇಸು ತೇಸು ಸಿಪ್ಪೇಸು ಸಚ್ಛನ್ದಾ ಜನಾ ಅತ್ಥಿಯೇವ। **ಬಾಹಿಯಾ**ತಿ ಬಹಿಜನಪದೇ ಜಾತಾ ಸಂವಡ್ಢಾ ಇತ್ಥೀ। **ಸುಹನ್ನೇನಾ**ತಿ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇನಾಕಾರೇನ ಹನ್ನಂ ಸುಹನ್ನಂ ನಾಮ, ತೇನ ಸುಹನ್ನೇನ। **ರಾಜಾನಮಭಿರಾಧಯೀ**ತಿ ದೇವಂ ಅಭಿರಾಧಯಿತ್ವಾ ಇಮಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪತ್ತಾತಿ। ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಯುತ್ತಕಾನಂ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಗುಣಂ ಕಥೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಜಯಮ್ಪತಿಕಾ ಏತರಹಿಪಿ ಜಯಮ್ಪತಿಕಾವ, ಪಣ್ಡಿತಾಮಚ್ಚೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಬಾಹಿಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೧೦೯] ೯. ಕುಣ್ಡಕಪೂವಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯಥನ್ನೋ ಪುರಿಸೋ ಹೋತೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಹಾದುಗ್ಗತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಞ್ಹಿ ಕದಾಚಿ ಏಕಮೇವ ಕುಲಂ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾನಂ ದೇತಿ, ಕದಾಚಿ ತೀಣಿ ಚತ್ತಾರಿ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ, ಕದಾಚಿ ಗಣಬನ್ಧನೇನ, ಕದಾಚಿ ವೀಥಿಸಭಾಗೇನ, ಕದಾಚಿ ಸಕಲನಗರಂ ಛನ್ದಕಂ ಸಂಹರಿತ್ವಾ। ತದಾ ಪನ ವೀಥಿಭತ್ತಂ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಮನುಸ್ಸಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಯಾಗುಂ ದತ್ವಾ "ಖಜ್ಜಕಂ ಆಹರಥಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ತದಾ ಪನೇಕೋ ಪರೇಸಂ ಭತಿಕಾರಕೋ ದುಗ್ಗತಮನುಸ್ಸೋ ತಸ್ಸಂ ವೀಥಿಯಂ ವಸಮಾನೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಹಂ ಯಾಗುಂ ದಾತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಖಜ್ಜಕಂ ಪನ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಣ್ಹಸಣ್ಹಂ ಕುಣ್ಡಕಂ ವಡ್ಢಾಪೇತ್ವಾ ಉದಕೇನ ತೇಮೇತ್ವಾ ಅಕ್ಕಪಣ್ಣೇನ ವೇಠೇತ್ವಾ ಕುಕ್ಕುಳೇ ಪಚಿತ್ವಾ "ಇದಂ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಠಿತೋ "ಖಜ್ಜಕಂ ಆಹರಥಾ"ತಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಚನೇ ವುತ್ತಮತ್ತೇ ಸಬ್ಬಪಠಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪೂವಂ ಸತ್ಥು ಪತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ, ಸತ್ಥಾ ಅಞ್ಞೇಹಿ ದೀಯಮಾನಂ ಖಜ್ಜಕಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ತಮೇವ ಪೂವಖಜ್ಜಕಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ।

ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಪನ ಖಣೇ “ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಕಿರ ಮಹಾದುಗ್ಗತಸ್ಸ ಕುಣ್ಡಕಖಜ್ಜಕಂ ಅಜಿಗುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಅಮತಂ ವಿಯ ಪರಿಭುತ್ತ”ನ್ತಿ ಸಕಲನಗರಂ ಏಕಕೋಲಾಹಲಂ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾದಯೋ ಅನ್ತಮಸೋ ದೋವಾರಿಕೇ ಉಪಾದಾಯ ಸಬ್ಬೇವ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಮಹಾದುಗ್ಗತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ “ಹನ್ದ ಭೋ, ಸತಂ ಗಹೇತ್ವಾ, ದ್ವೇ ಸತಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ, ಪಞ್ಚ ಸತಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪತ್ತಿಂ ದೇಹೀ”ತಿ ವದಿಂಸು। ಸೋ “ಸತ್ಥಾರಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ “ಧನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಾ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ವಾ ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ ಪತ್ತಿಂ ದೇಹೀ”ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಧನಂ ಗಹೇತುಂ ಆರಭಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ದಿಗುಣಚತುಗ್ಗುಣಅಟ್ಠಗುಣಾದಿವಸೇನ ದದನ್ತಾ ನವ ಹಿರಞ್ಞಕೋಟಿಯೋ ಅದಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ವತ್ತೇ ದಸ್ಸಿತೇ ಸುಗತೋವಾದಂ ದತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಪಾವಿಸಿ। ರಾಜಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಮಹಾದುಗ್ಗತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನೇನ ಪೂಜೇಸಿ।

ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ “ಆವುಸೋ, ಸತ್ಥಾ ಮಹಾದುಗ್ಗತೇನ ದಿನ್ನಂ ಕುಣ್ಡಕಪೂವಂ ಅಜಿಗುಚ್ಛನ್ತೋ ಅಮತಂ ವಿಯ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ, ಮಹಾದುಗ್ಗತೋಪಿ ಬಹುಧನಞ್ಚ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಲಭಿತ್ವಾ ಮಹಾಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪತ್ತೋ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ಮಯಾ ಅಜಿಗುಚ್ಛನ್ತೇನ ತಸ್ಸ ಕುಣ್ಡಕಪೂವೋ ಪರಿಭುತ್ತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ರುಕ್ಖದೇವತಾಯ ಹುತ್ವಾ ಪರಿಭುತ್ತೋಯೇವ, ತದಾಪಿ ಚೇಸ ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ಅಲತ್ಥೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಏರಣ್ಡರುಕ್ಖೇ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತದಾ ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕೇ ಮನುಸ್ಸಾ ದೇವತಾಮಙ್ಗಲಿಕಾ ಹೋನ್ತಿ। ಅಥೇಕಸ್ಮಿಂ ಛಣೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ರುಕ್ಖದೇವತಾನಂ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಅಕಂಸು। ಅಥೇಕೋ ದುಗ್ಗತಮನುಸ್ಸೋ ತೇ ಮನುಸ್ಸೇ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಪಟಿಜಗ್ಗನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಏಕಂ ಏರಣ್ಡರುಕ್ಖಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿ। ತೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ದೇವತಾನಂ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾನಿ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಾದೀನಿ ಚೇವ ಖಜ್ಜಭೋಜ್ಜಾನಿ ಚ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛಿಂಸು। ಸೋ ಪನ ಕುಣ್ಡಕಪೂವಞ್ಚೇವ ಉಳುಙ್ಕೇನ ಚ ಉದಕಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಏರಣ್ಡರುಕ್ಖಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಠತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ದೇವತಾ ನಾಮ ದಿಬ್ಬಖಜ್ಜಕಾನಿ ಖಾದನ್ತಿ, ಮಯ್ಹಂ ದೇವತಾ ಇಮಂ ಕುಣ್ಡಕಪೂವಂ ನ ಖಾದಿಸ್ಸತಿ, ಕಿಂ ಇಮಂ ಅಕಾರಣೇನ ನಾಸೇಮಿ, ಅಹಮೇವ ನಂ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ತತೋವ ನಿವತ್ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಖನ್ಧವಿಟಪೇ ಠತ್ವಾ “ಭೋ ಪುರಿಸ, ಸಚೇ ತ್ವಂ ಇಸ್ಸರೋ ಭವೇಯ್ಯಾಸಿ, ಮಯ್ಹಂ ಮಧುರಖಜ್ಜಕಂ ದದೇಯ್ಯಾಸಿ। ತ್ವಂ ಪನ ದುಗ್ಗತೋ, ಅಹಂ ತವ ಪೂವಂ ನ ಖಾದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಕಿಂ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಾ ಮೇ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ನಾಸೇಹೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೦೯. “ಯಥನ್ನೋ ಪುರಿಸೋ ಹೋತಿ, ತಥನ್ನಾ ತಸ್ಸ ದೇವತಾ।
ಆಹರೇತಂ ಕುಣ್ಡಪೂವಂ, ಮಾ ಮೇ ಭಾಗಂ ವಿನಾಸಯಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಥನ್ನೋ**ತಿ ಯಥಾರೂಪಭೋಜನೋ ಹೋತಿ। **ತಥನ್ನಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ದೇವತಾಪಿ ತಥಾರೂಪಭೋಜನಾವ ಹೋತಿ। **ಆಹರೇತಂ ಕುಣ್ಡಪೂವ**ನ್ತಿ ಏತಂ ಕುಣ್ಡಕೇನ ಪಕ್ಕಪೂವಂ ಆನೇಹಿ, ಮಯ್ಹಂ ಭಾಗಂ ಮಾ ವಿನಾಸೇಹೀತಿ।

ಸೋ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಬಲಿಕಮ್ಮಮಕಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತತೋ ಓಜಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ “ಪುರಿಸ, ತ್ವಂ ಕಿಮತ್ಥಂ ಮಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಸೀ”ತಿ ಆಹ। “ದುಗ್ಗತೋಮ್ಹಿ, ಸಾಮಿ, ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ದುಗ್ಗತಭಾವತೋ ಮುಚ್ಚಿತುಕಾಮತಾಯ ಪಟಿಜಗ್ಗಾಮೀ”ತಿ। “ಭೋ ಪುರಿಸ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ, ತಯಾ ಕತಞ್ಞುಸ್ಸ ಕತವೇದಿನೋ ಪೂಜಾ ಕತಾ, ಇಮಂ ಏರಣ್ಡಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ನಿಧಿಕುಮ್ಭಿಯೋ ಗೀವಾಯ ಗೀವಂ ಆಹಚ್ಚ ಠಿತಾ। ತ್ವಂ ರಞ್ಞೋ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಸಕಟೇಹಿ ಧನಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ರಾಸಿಂ ಕಾರೇಹಿ, ರಾಜಾ ತೇ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅನ್ತರಧಾಯಿ। ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ರಾಜಾಪಿ ತಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ಅದಾಸಿ। ಇತಿ ಸೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಹಾಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – ‘‘ತದಾ ದುಗ್ಗತೋ ಏತರಹಿ ದುಗ್ಗತೋವ, ಏರಣ್ಡರುಕ್ಖದೇವತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ’’ನ್ತಿ।

ಕುಣ್ಡಕಪೂವಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೧೧೦] ೧೦. ಸಬ್ಬಸಂಹಾರಕಪಞ್ಹಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸಬ್ಬಸಂಹಾರಕೋ ನತ್ಥೀತಿ ಅಯಂ ಸಬ್ಬಸಂಹಾರಕಪಞ್ಹೋ ಸಬ್ಬಾಕಾರೇನ ಉಮಙ್ಗಜಾತಕೇ ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ।

ಸಬ್ಬಸಂಹಾರಕಪಞ್ಹಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ಪರೋಸತವಗ್ಗೋ ಏಕಾದಸಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ –

ಪರೋಸತಮ್ಪಿ ಪಣ್ಣಿಕಂ, ವೇರೀ ಚ ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕಂ।
ದುಬ್ಬಲಞ್ಚ ಉದಞ್ಚನೀ, ಸಾಲಿತ್ತಮ್ಪಿ ಚ ಬಾಹಿಯಂ।
ಕುಣ್ಡಕಪೂವಸಬ್ಬಸಂಹಾರಕನ್ತಿ॥

೧೨. ಹಂಚಿವಗ್ಗೋ

[೧೧೧] ೧. ಗದ್ರಭಪಞ್ಹಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಹಂಚಿ ತುವಂ ಏವಮಞ್ಞಸೀತಿ ಅಯಮ್ಪಿ ಗದ್ರಭಪಞ್ಹೋ **ಮಹಾಉಮಙ್ಗಜಾತಕೇ**ಯೇವ (ಜಾ॰ ೨.೨೨.೫೯೦ ಆದಯೋ) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ।

ಗದ್ರಭಪಞ್ಹಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೧೧೨] ೨. ಅಮರಾದೇವೀಪಞ್ಹಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯೇನ ಸತ್ತುಬಿಲಙ್ಗಾ ಚಾತಿ ಅಯಮ್ಪಿ ಅಮರಾದೇವಿಪಞ್ಹೋ ನಾಮ ತತ್ಥೇವ ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ।

ಅಮರಾದೇವೀಪಞ್ಹಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೧೧೩] ೩. ಸಿಙ್ಗಾಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸದ್ದಹಾಸಿ ಸಿಙ್ಗಾಲಸ್ಸಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ‘‘ಆವುಸೋ, ದೇವದತ್ತೇನ ಪಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಿ ಆದಾಯ ಗಯಾಸೀಸಂ ಗನ್ತ್ವಾ ‘ಯಂ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಕರೋತಿ, ನ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ। ಯಮಹಂ ಕರೋಮಿ, ಅಯಮೇವ ಧಮ್ಮೋ’ತಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅತ್ತನೋ ಲದ್ಧಿಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಠಾನಪ್ಪತ್ತಂ ಮುಸಾವಾದಂ ಕತ್ವಾ ಸಙ್ಘಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಸೀಮಾಯ ದ್ವೇ ಉಪೋಸಥಾ ಕತಾ’’ತಿ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಅಗುಣಕಥಂ ಕಥೇನ್ತಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ‘‘ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ’’ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ‘‘ಇಮಾಯ ನಾಮಾ’’ತಿ ವುತ್ತೇ ‘‘ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವದತ್ತೋ ಇದಾನೇವ ಮುಸಾವಾದೀ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಮುಸಾವಾದೀಯೇವಾ’’ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸುಸಾನವನೇ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತದಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಘುಟ್ಠಂ ಅಹೋಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ "ಯಕ್ಖಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ ತೇಸು ತೇಸು ಚಚ್ಚರರಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಾನೇಸು ಮಚ್ಛಮಂಸಾದೀನಿ ವಿಪ್ಪಕಿರಿತ್ವಾ ಕಪಾಲಕೇಸು ಬಹುಂ ಸುರಂ ಠಪಯಿಂಸು। ಅಥೇಕೋ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಅಡ್ಢರತ್ತಸಮಯೇ ನಿದ್ಧಮನೇನ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮಚ್ಛಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಸುರಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಪುನ್ನಾಗಗಚ್ಛನ್ತರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಯಾವ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಾ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕಮಿ। ಸೋ ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಆಲೋಕಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇದಾನಿ ನಿಕ್ಖಮಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ"ತಿ ಮಗ್ಗಸಮೀಪಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅದಿಸ್ಸಮಾನೋ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇ ಮನುಸ್ಸೇ ದಿಸ್ವಾಪಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾ ಏಕಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಮುಖಧೋವನತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ನಾಮ ಧನಲೋಲಾ ಹೋನ್ತಿ, ಇಮಂ ಧನೇನ ಪಲೋಭೇತ್ವಾ ಯಥಾ ಮಂ ಉಪಕಚ್ಛಕನ್ತರೇ ಕತ್ವಾ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೇನ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ನಗರಾ ನೀಹರತಿ, ತಥಾ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಮನುಸ್ಸಭಾಸಾಯ "ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ "ಕೋ ಮಂ ಪಕ್ಕೋಸತೀ"ತಿ ಆಹ। "ಅಹಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ"ತಿ। "ಕಿಂಕಾರಣಾ"ತಿ। "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮಯ್ಹಂ ದ್ವೇ ಕಹಾಪಣಸತಾನಿ ಅತ್ಥಿ। ಸಚೇ ಮಂ ಉಪಕಚ್ಛಕನ್ತರೇ ಕತ್ವಾ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೇನ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಯಥಾ ನ ಕೋಚಿ ಪಸ್ಸತಿ, ತಥಾ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಾಮೇತುಂ ಸಕ್ಕೋಸಿ, ತುಯ್ಹಂ ತೇ ಕಹಾಪಣೇ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಧನಲೋಭೇನ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಂ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಆದಾಯ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಥೋಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಪುಚ್ಛಿ "ಕತರಟ್ಠಾನಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ"ತಿ? "ಅಸುಕಂ ನಾಮಾ"ತಿ। "ಅಞ್ಞಂ ಥೋಕಂ ಠಾನಂ ಗಚ್ಛಾ"ತಿ। ಏವಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವದನ್ತೋ ಮಹಾಸುಸಾನಂ ಪತ್ವಾ "ಇಧ ಮಂ ಓತಾರೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ತತ್ಥ ನಂ ಓತಾರೇಸಿ। ಅಥ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ "ತೇನ ಹಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಉತ್ತರಿಸಾಟಕಂ ಪತ್ಥರಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಧನಲೋಭೇನ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪತ್ಥರಿ। ಅಥ ನಂ "ಇಮಂ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಖಣಾಹೀ"ತಿ ಪಥವಿಖಣನೇ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಉತ್ತರಿಸಾಟಕಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಚತೂಸು ಕಣ್ಣೇಸು ಚ ಮಜ್ಝೇ ಚಾತಿ ಪಞ್ಚಸು ಠಾನೇಸು ಸರೀರನಿಸ್ಸನ್ದಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ಚೇವ ತೇಮೇತ್ವಾ ಚ ಸುಸಾನವನಂ ಪಾವಿಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ರುಕ್ಖವಿಟಪೇ ಠತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೩."ಸದ್ದಹಾಸಿ ಸಿಙ್ಗಾಲಸ್ಸ, ಸುರಾಪೀತಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ।
ಸಿಪ್ಪಿಕಾನಂ ಸತಂ ನತ್ಥಿ, ಕುತೋ ಕಂಸಸತಾ ದುವೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸದ್ದಹಾಸೀ**ತಿ ಸದ್ದಹಸಿ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ, ಪತ್ತಿಯಾಯಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಿಪ್ಪಿಕಾನಂ ಸತಂ ನತ್ಥೀ**ತಿ ಏತಸ್ಸ ಹಿ ಸಿಪ್ಪಿಕಾಸತಮ್ಪಿ ನತ್ಥಿ। **ಕುತೋ ಕಂಸಸತಾ ದುವೇ**ತಿ ದ್ವೇ ಕಹಾಪಣಸತಾನಿ ಪನಸ್ಸ ಕುತೋ ಏವಾತಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ "ಗಚ್ಛ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತವ ಸಾಟಕಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನ್ತರಧಾಯಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಥಾ ಕತ್ವಾ "ವಞ್ಚಿತೋ ವತಮ್ಹೀ"ತಿ ದೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸಿಙ್ಗಾಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೧೧೪] ೪. ಮಿತಚಿನ್ತಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಬಹುಚಿನ್ತೀ ಅಪ್ಪಚಿನ್ತೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದ್ವೇ ಮಹಲ್ಲಕತ್ಥೇರೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತೇ ಕಿರ ಜನಪದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅರಞ್ಞಾವಾಸೇ ವಸ್ಸಂ ವಸಿತ್ವಾ "ಸತ್ಥು ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಪಾಥೇಯ್ಯಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ "ಅಜ್ಜ ಗಚ್ಛಾಮ, ಸ್ವೇ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ಮಾಸಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತ್ವಾ ಪುನ ಪಾಥೇಯ್ಯಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ತಥೇವ ಮಾಸಂ, ಪುನ ಮಾಸನ್ತಿ ಏವಂ ಅತ್ತನೋ ಕುಸೀತಭಾವೇನ ಚೇವ ನಿವಾಸಟ್ಠಾನೇ ಚ ಅಪೇಕ್ಖಾಯ ತಯೋ ಮಾಸೇ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತ್ವಾ ತತೋ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಭಾಗಟ್ಠಾನೇ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪಸ್ಸಿಂಸು। ಅಥ ನೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು "ಚಿರಂ ವೋ, ಆವುಸೋ,

ಬುದ್ಧುಪಟ್ಠಾನಂ ಅಕರೋನ್ತಾನಂ, ಕಸ್ಮಾ ಏವಂ ಚಿರಾಯಿತ್ಥಾ"ತಿ? ತೇ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಅಥ ನೇಸಂ ಸೋ ಆಲಸಿಯಕುಸೀತಭಾವೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋ। ಧಮ್ಮಸಭಾಯಮ್ಪಿ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಮೇವ ಆಲಸಿಯಭಾವಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಲಸಾ ಕುಸೀತಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವೇತೇ ಅಲಸಾ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಲಸಾ ಚೇವ ನಿವಾಸಟ್ಠಾನೇ ಚ ಸಾಲಯಾ ಸಾಪೇಕ್ಖಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬಾರಾಣಸಿನದಿಯಂ ತಯೋ ಮಚ್ಛಾ ಅಹೇಸುಂ, ಬಹುಚಿನ್ತೀ, ಅಪ್ಪಚಿನ್ತೀ, ಮಿತಚಿನ್ತೀತಿ ತೇಸಂ ನಾಮಾನಿ। ತೇ ಅರಞ್ಞತೋ ಮನುಸ್ಸಪಥಂ ಆಗಮಿಂಸು। ತತ್ಥ ಮಿತಚಿನ್ತೀ ಇತರೇ ದ್ವೇ ಏವಮಾಹ "ಅಯಂ ಮನುಸ್ಸಪಥೋ ನಾಮ ಸಾಸಙ್ಕೋ ಸಪ್ಪಟಿಭಯೋ, ಕೇವಟ್ಟಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾನಿ ಜಾಲಕುಮಿನಾದೀನಿ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಮಚ್ಛೇ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಮಯಂ ಅರಞ್ಞಮೇವ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ। ಇತರೇ ದ್ವೇ ಜನಾ ಅಲಸತಾಯ ಚೇವ ಆಮಿಸಗಿದ್ಧತಾಯ ಚ "ಅಜ್ಜ ಗಚ್ಛಾಮ, ಸ್ವೇ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ತಯೋ ಮಾಸೇ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇಸುಂ। ಅಥ ಕೇವಟ್ಟಾ ನದಿಯಂ ಜಾಲಂ ಖಿಪಿಂಸು। ಬಹುಚಿನ್ತೀ ಚ ಅಪ್ಪಚಿನ್ತೀ ಚ ಗೋಚರಂ ಗಣ್ಹನ್ತಾ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ತೇ ಅತ್ತನೋ ಅನ್ಧಬಾಲತಾಯ ಜಾಲಗನ್ಧಂ ಅಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಜಾಲಕುಚ್ಛಿಮೇವ ಪವಿಸಿಂಸು। ಮಿತಚಿನ್ತೀ ಪಚ್ಛತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಜಾಲಗನ್ಧಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ತೇಸಞ್ಚ ಜಾಲಕುಚ್ಛಿಂ ಪವಿಟ್ಠಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಇಮೇಸಂ ಕುಸೀತಾನಂ ಅನ್ಧಬಾಲಾನಂ ಜೀವಿತದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಬಹಿಪಸ್ಸೇನ ಜಾಲಕುಚ್ಛಿಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಜಾಲಕುಚ್ಛಿಂ ಫಾಲೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಸದಿಸೋ ಹುತ್ವಾ ಉದಕಂ ಆಲುಳೇನ್ತೋ ಜಾಲಸ್ಸ ಪುರತೋ ಪತಿತ್ವಾ ಪುನ ಜಾಲಕುಚ್ಛಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಭಾಗೇನ ಫಾಲೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಸದಿಸೋ ಉದಕಂ ಆಲುಳೇನ್ತೋ ಪಚ್ಛಿಮಭಾಗೇ ಪತಿ। ಕೇವಟ್ಟಾ "ಮಚ್ಛಾ ಜಾಲಂ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಗತಾ"ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನಾ ಜಾಲಕೋಟಿಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಕ್ಖಿಪಿಂಸು। ತೇ ದ್ವೇಪಿ ಮಚ್ಛಾ ಜಾಲತೋ ಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ ಉದಕೇ ಪತಿಂಸು। ಇತಿ ತೇಹಿ ಮಿತಚಿನ್ತಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿತಂ ಲದ್ಧಂ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೧೪."ಬಹುಚಿನ್ತೀ ಅಪ್ಪಚಿನ್ತೀ, ಉಭೋ ಜಾಲೇ ಅಬಜ್ಝರೇ।
ಮಿತಚಿನ್ತೀ ಪಮೋಚೇಸಿ, ಉಭೋ ತತ್ಥ ಸಮಾಗತಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಬಹುಚಿನ್ತೀ**ತಿ ಬಹುಚಿನ್ತನತಾಯ ವಿತಕ್ಕಬಹುಲತಾಯ ಏವಂಲದ್ಧನಾಮೋ। ಇತರೇಸುಪಿ ದ್ವೀಸು ಅಯಮೇವ ನಯೋ। **ಉಭೋ ತತ್ಥ ಸಮಾಗತಾ**ತಿ ಮಿತಚಿನ್ತಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಲದ್ಧಜೀವಿತಾ ತತ್ಥ ಉದಕೇ ಪುನ ಉಭೋಪಿ ಜನಾ ಮಿತಚಿನ್ತಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮಾಗತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏವಂ ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಮಹಲ್ಲಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು। ತದಾ ಬಹುಚಿನ್ತೀ ಚ ಅಪ್ಪಚಿನ್ತೀ ಚ ಇಮೇ ದ್ವೇ ಅಹೇಸುಂ, ಮಿತಚಿನ್ತೀ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ।

ಮಿತಚಿನ್ತೀಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೧೧೫] ೫. ಅನುಸಾಸಿಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯಾಯಞ್ಞೇ ಮನುಸಾಸತೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಅನುಸಾಸಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾ ಕಿರ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸಿನೀ ಏಕಾ ಕುಲಧೀತಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಮಣಧಮ್ಮೇ ಅನನುಯುತ್ತಾ ಆಮಿಸಗಿದ್ಧಾ

ಹುತ್ವಾ ಯತ್ಥ ಅಞ್ಞಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ತಾದಿಸೇ ನಗರಸ್ಸ ಏಕದೇಸೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಪಣೀತಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ದೇನ್ತಿ। ಸಾ ರಸತಣ್ಹಾಯ ಬಜ್ಝಿತ್ವಾ "ಸಚೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಅಞ್ಞಾಪಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಮಯ್ಹಂ ಲಾಭೋ ಪರಿಹಾಯಿಸ್ಸತಿ। ಯಥಾ ಏತಂ ಪದೇಸಂ ಅಞ್ಞಾ ನಾಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಏವಂ ಮಯಾ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನೂಪಸ್ಸಯಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಅಯ್ಯೇ, ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ಚಣ್ಡೋ ಹತ್ಥೀ, ಚಣ್ಡೋ ಅಸ್ಸೋ, ಚಣ್ಡೋ ಮೇಣ್ಡೋ, ಚಣ್ಡೋ ಕುಕ್ಕುರೋ ಚರತಿ, ಸಪರಿಸ್ಸಯಟ್ಠಾನಂ, ಮಾ ತತ್ಥ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ಥಾ"ತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಅನುಸಾಸತಿ। ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಏಕಾ ಭಿಕ್ಖುನೀಪಿ ತಂ ಪದೇಸಂ ಗೀವಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ನ ಓಲೋಕೇಸಿ। ತಸ್ಸಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ತಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಿಯಾ ವೇಗೇನೇಕಂ ಗೇಹಂ ಪವಿಸನ್ತಿಯಾ ಚಣ್ಡೋ ಮೇಣ್ಡಕೋ ಪಹರಿತ್ವಾ ಊರುಟ್ಠಿಕಂ ಭಿನ್ದಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ವೇಗೇನ ಉಪಧಾವಿತ್ವಾ ದ್ವಿಧಾ ಭಿನ್ನಂ ಊರುಟ್ಠಿಕಂ ಏಕತೋ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಮಞ್ಚೇನಾದಾಯ ಭಿಕ್ಖುನೂಪಸ್ಸಯಂ ನಯಿಂಸು। ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ "ಅಯಂ ಅಞ್ಞಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಅನುಸಾಸಿತ್ವಾ ಸಯಂ ತಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಚರನ್ತೀ ಊರುಟ್ಠಿಕಂ ಭಿನ್ದಾಪೇತ್ವಾ ಆಗತಾ"ತಿ ಪರಿಹಾಸಂ ಅಕಂಸು। ತಮ್ಪಿ ತಾಯ ಕತಕಾರಣಂ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಪಾಕಟಂ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ "ಆವುಸೋ, ಅಸುಕಾ ಅನುಸಾಸಿಕಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಅಞ್ಞಂ ಅನುಸಾಸಿತ್ವಾ ಸಯಂ ತಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಚರಮಾನಾ ಚಣ್ಡೇನ ಮೇಣ್ಡಕೇನ ಊರುಂ ಭಿನ್ದಾಪೇಸೀ"ತಿ ತಸ್ಸಾ ಅಗುಣಕಥಂ ಕಥೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸಾ ಅಞ್ಞೇ ಅನುಸಾಸತಿಯೇವ, ಸಯಂ ಪನ ನ ವತ್ತತಿ, ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ದುಕ್ಖಮೇವ ಅನುಭೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅರಞ್ಞೇ ಸಕುಣಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಸಕುಣಜೇಟ್ಠಕೋ ಹುತ್ವಾ ಅನೇಕಸಕುಣಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರೋ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪಾವಿಸಿ। ತಸ್ಸ ತತ್ಥ ವಸನಕಾಲೇ ಏಕಾ ಚಣ್ಡಸಕುಣಿಕಾ ಮಹಾವತ್ತನಿಮಗ್ಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಗೋಚರಂ ಗಣ್ಹಾತಿ। ಸಾ ತತ್ಥ ಸಕಟೇಹಿ ಪತಿತಾನಿ ವೀಹಿಮುಗ್ಗಬೀಜಾದೀನಿ ಲಭಿತ್ವಾ "ಯಥಾ ಇದಾನಿ ಇಮಂ ಪದೇಸಂ ಅಞ್ಞೇ ಸಕುಣಾ ನಾಗಚ್ಛನ್ತಿ, ತಥಾ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸಕುಣಸಙ್ಘಸ್ಸ ಓವಾದಂ ದೇತಿ "ವತ್ತನಿಮಹಾಮಗ್ಗೋ ನಾಮ ಸಪ್ಪಟಿಭಯೋ, ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಾದಯೋ ಚೇವ ಚಣ್ಡಗೋಣಯುತ್ತಯಾನಾದೀನಿ ಚ ಸಞ್ಚರನ್ತಿ, ಸಹಸಾ ಉಪ್ಪತಿತುಮ್ಪಿ ನ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ, ನ ತತ್ಥ ಗನ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ಸಕುಣಸಙ್ಘೋ ತಸ್ಸಾ "ಅನುಸಾಸಿಕಾ"ತೇವ ನಾಮಂ ಅಕಾಸಿ।

ಸಾ ಏಕದಿವಸಂ ವತ್ತನಿಮಹಾಮಗ್ಗೇ ಚರನ್ತೀ ಅತಿಮಹಾವೇಗೇನ ಆಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಯಾನಸ್ಸ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ದೂರೇ ತಾವಾ"ತಿ ಚರತಿಯೇವ। ಅಥ ನಂ ಯಾನಂ ವಾತವೇಗೇನ ಸೀಘಮೇವ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ, ಸಾ ಉಟ್ಠಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಚಕ್ಕೇನ ದ್ವಿಧಾ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗತಾ। ಸಕುಣಜೇಟ್ಠಕೋ ಸಕುಣೇ ಸಮಾನೇನ್ತೋ ತಂ ಅದಿಸ್ವಾ "ಅನುಸಾಸಿಕಾ ನ ದಿಸ್ಸತಿ, ಉಪಧಾರೇಥ ನ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಸಕುಣಾ ಉಪಧಾರೇನ್ತಾ ತಂ ಮಹಾಮಗ್ಗೇ ದ್ವಿಧಾ ಛಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಕುಣಜೇಟ್ಠಕಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸಕುಣಜೇಟ್ಠಕೋ "ಸಾ ಅಞ್ಞಾ ಸಕುಣಿಕಾ ವಾರೇತ್ವಾ ಸಯಂ ತತ್ಥ ಚರಮಾನಾ ದ್ವಿಧಾ ಛಿನ್ನಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೫."ಯಾಯಞ್ಞೇ ಮನುಸಾಸತಿ, ಸಯಂ ಲೋಲುಪ್ಪಚಾರಿನೀ।
ಸಾಯಂ ವಿಪಕ್ಖಿಕಾ ಸೇತಿ, ಹತಾ ಚಕ್ಕೇನ ಸಾಸಿಕಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಾಯಞ್ಞೇ ಮನುಸಾಸತೀ**ತಿ ಯಕಾರೋ ಪದಸನ್ಧಿಕರೋ, ಯಾ ಅಞ್ಞೇ ಅನುಸಾಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಯಂ ಲೋಲುಪ್ಪಚಾರಿನೀ**ತಿ ಅತ್ತನಾ ಲೋಲುಪ್ಪಚಾರಿನೀ ಸಮಾನಾ। **ಸಾಯಂ ವಿಪಕ್ಖಿಕಾ ಸೇತೀ**ತಿ ಸಾ ಏಸಾ ವಿಹತಪಕ್ಖಾ ಹುತ್ವಾ ಮಹಾಮಗ್ಗೇ ಸಯತಿ। **ಹತಾ ಚಕ್ಕೇನ ಸಾಸಿಕಾ**ತಿ ಯಾನಚಕ್ಕೇನ ಹತಾ ಸಾಸಿಕಾ ಸಕುಣಿಕಾತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಅನುಸಾಸಿಕಾ ಸಕುಣಿಕಾ ಅಯಂ ಅನುಸಾಸಿಕಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಅಹೋಸಿ, ಸಕುಣಜೇಟ್ಠಕೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಅನುಸಾಸಿಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೧೧೬] ೬. ದುಬ್ಬಚಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅತಿಕರಮಕರಾಚರಿಯಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ದುಬ್ಬಚಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಸ ವತ್ಥು ನವಕನಿಪಾತೇ **ಗಿಜ್ಝಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೯.೧ ಆದಯೋ) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸತ್ಥಾ ಪನ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಭಿಕ್ಖು ನ ತ್ವಂ ಇದಾನೇವ ದುಬ್ಬಚೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ದುಬ್ಬಚೋಯೇವ। ದುಬ್ಬಚಭಾವೇನೇವ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ಓವಾದಂ ಅಕರೋನ್ತೋ ಸತ್ತಿಪ್ಪಹಾರೇನ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೋಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಲಙ್ಘನಟಕಯೋನಿಯಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಪಞ್ಞವಾ ಉಪಾಯಕುಸಲೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಏಕಸ್ಸ ಲಙ್ಘನಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಸತ್ತಿಲಙ್ಘನಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಆಚರಿಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಿಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ವಿಚರತಿ। ಆಚರಿಯೋ ಪನಸ್ಸ ಚತುನ್ನಂಯೇವ ಸತ್ತೀನಂ ಲಙ್ಘನಸಿಪ್ಪಂ ಜಾನಾತಿ, ನ ಪಞ್ಚನ್ನಂ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕೇ ಸಿಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಸುರಾಮದಮತ್ತೋ "ಪಞ್ಚ ಸತ್ತಿಯೋ ಲಙ್ಘಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಠಪೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಆಹ "ಆಚರಿಯ, ತ್ವಂ ಪಞ್ಚಸತ್ತಿಲಙ್ಘನಸಿಪ್ಪಂ ನ ಜಾನಾಸಿ, ಏಕಂ ಸತ್ತಿಂ ಹರ। ಸಚೇ ಲಙ್ಘಿಸ್ಸಸಿ, ಪಞ್ಚಮಾಯ ಸತ್ತಿಯಾ ವಿದ್ಧೋ ಮರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ। ಸೋ ಸುಟ್ಠು ಮತ್ತತಾಯ "ತ್ವಞ್ಹಿ ಮಯ್ಹಂ ಪಮಾಣಂ ನ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ ಚತಸ್ಸೋ ಲಙ್ಘಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಮಾಯ ಸತ್ತಿಯಾ ದಣ್ಡಕೇ ಮಧುಕಪುಪ್ಫಂ ವಿಯ ಆವುತೋ ಪರಿದೇವಮಾನೋ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ವಚನಂ ಅಕತ್ವಾ ಇಮಂ ಬ್ಯಸನಂ ಪತ್ತೋಸೀ"ತಿ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೬."ಅತಿಕರಮಕರಾಚರಿಯ , ಮಯ್ಹಮ್ಪೇತಂ ನ ರುಚ್ಚತಿ।
ಚತುತ್ಥೇ ಲಙ್ಘಯಿತ್ವಾನ, ಪಞ್ಚಮಾಯಸಿ ಆವುತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅತಿಕರಮಕರಾಚರಿಯಾ**ತಿ ಆಚರಿಯ ಅಜ್ಜ ತ್ವಂ ಅತಿಕರಂ ಅಕರಿ, ಅತ್ತನೋ ಕರಣತೋ ಅತಿರೇಕಂ ಕರಣಂ ಅಕರೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಯ್ಹಮ್ಪೇತಂ ನ ರುಚ್ಚತೀ**ತಿ ಮಯ್ಹಂ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಸ್ಸಪಿ ಸಮಾನಸ್ಸ ಏತಂ ತವ ಕರಣಂ ನ ರುಚ್ಚತಿ, ತೇನ ತೇ ಅಹಂ ಪಠಮಮೇವ ಕಥೇಸಿನ್ತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಚತುತ್ಥೇ ಲಙ್ಘಯಿತ್ವಾನಾ**ತಿ ಚತುತ್ಥೇ ಸತ್ತಿಫಲೇ ಅಪತಿತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಲಙ್ಘಯಿತ್ವಾ। **ಪಞ್ಚಮಾಯಸಿ ಆವುತೋ**ತಿ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ವಚನಂ ಅಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಇದಾನಿ ಪಞ್ಚಮಾಯ ಸತ್ತಿಯಾ ಆವುತೋಸೀತಿ। ಇದಂ ವತ್ವಾ ಆಚರಿಯಂ ಸತ್ತಿತೋ ಅಪನೇತ್ವಾ ಕತ್ತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಅಕಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಆಚರಿಯೋ ಅಯಂ ದುಬ್ಬಚೋ ಅಹೋಸಿ, ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ದುಬ್ಬಚಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೧೧೭] ೭. ತಿತ್ತಿರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಚ್ಚುಗ್ಗತಾತಿಬಲತಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕೋಕಾಲಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಸ ವತ್ಥು ತೇರಸಕನಿಪಾತೇ **ತಕ್ಕಾರಿಯಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೧೩.೧೦೪ ಆದಯೋ) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸತ್ಥಾ ಪನ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಇದಾನೇವ ಅತ್ತನೋ ವಾಚಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ನಟ್ಠೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ನಟ್ಠೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಉದಿಚ್ಚಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞಾ ಅಟ್ಠ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಸಿ। ಹಿಮವನ್ತಪ್ಪದೇಸೇ ಸಬ್ಬೋ ಇಸಿಗಣೋ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ತಂ ಓವಾದಾಚರಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿವಾರೇಸಿ। ಸೋ ಪಞ್ಚನ್ನಂ

ಇಸಿಸತಾನಂ ಓವಾದಾಚರಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಝಾನಕೀಳಂ ಕೀಳನ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತೇ ವಸತಿ। ತದಾ ಏಕೋ ಚೇತ್ಥ ಪಣ್ಡುರೋಗೀ ತಾಪಸೋ ಕುಠಾರಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಟ್ಠಂ ಫಾಲೇತಿ। ಅಥೇಕೋ ಮುಖರತಾಪಸೋ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಇಧ ಪಹಾರಂ ದೇಹಿ, ಇಧ ಪಹಾರಂ ದೇಹೀ"ತಿ ತಂ ತಾಪಸಂ ರೋಸೇಸಿ। ಸೋ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ "ನ ದಾನಿ ಮೇ ತ್ವಂ ದಾರುಫಾಲನಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಕ್ಖಾಪನಕಾಚರಿಯೋ"ತಿ ತಿಣ್ಹಂ ಕುಠಾರಿಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ನಂ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕಾರೇಸಿ। ತದಾ ಅಸ್ಸಮತೋ ಅವಿದೂರೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಮ್ಮಿಕಪಾದೇ ಏಕೋ ತಿತ್ತಿರೋ ವಸತಿ। ಸೋ ಸಾಯಂ ಪಾತಂ ತಸ್ಮಿಂ ವಮ್ಮಿಕಮತ್ಥಕೇ ಠತ್ವಾ ಮಹಾವಸ್ಸಿತಂ ವಸ್ಸತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಏಕೋ ಲುದ್ದಕೋ "ತಿತ್ತಿರೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸದ್ದಸಞ್ಞಾಯ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ವಧಿತ್ವಾ ಆದಾಯ ಗತೋ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಸದ್ದಂ ಅಸುಣನ್ತೋ "ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ತಿತ್ತಿರೋ ವಸತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ತಸ್ಸ ಸದ್ದೋ ನ ಸೂಯತೀ"ತಿ ತಾಪಸೇ ಪುಚ್ಛಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸೋ ಉಭೋಪಿ ತಾನಿ ಕಾರಣಾನಿ ಸಂಸನ್ದೇತ್ವಾ ಇಸಿಗಣಮಜ್ಝೇ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೭."ಅಚ್ಚುಗ್ಗತಾತಿಬಲತಾ, ಅತಿವೇಲಂ ಪಭಾಸಿತಾ।
ವಾಚಾ ಹನತಿ ದುಮ್ಮೇಧಂ, ತಿತ್ತಿರಂ ವಾತಿವಸ್ಸಿತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಚ್ಚುಗ್ಗತಾತಿ** ಅತಿಉಗ್ಗತಾ। **ಅತಿಬಲತಾತಿ** ಪುನಪ್ಪುನಂ ಭಾಸನೇನ ಅತಿಬಲಸಭಾವಾ। **ಅತಿವೇಲಂ ಪಭಾಸಿತಾತಿ** ಅತಿಕ್ಕನ್ತವೇಲಾ ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕಮೇನ ಭಾಸಿತಾ। **ತಿತ್ತಿರಂ ವಾತಿವಸ್ಸಿತ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ತಿತ್ತಿರಂ ಅತಿವಸ್ಸಿತಂ ಹನತಿ, ತಥಾ ಏವರೂಪಾ ವಾಚಾ ದುಮ್ಮೇಧಂ ಬಾಲಪುಗ್ಗಲಂ ಹನತೀತಿ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇಸಿಗಣಸ್ಸ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ಬ್ರಹ್ಮವಿಹಾರೇ ಭಾವೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಇದಾನೇವ ಅತ್ತನೋ ವಚನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ನಟ್ಠೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ನಟ್ಠೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮುಖರತಾಪಸೋ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಅಹೋಸಿ, ಇಸಿಗಣೋ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ, ಗಣಸತ್ಥಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ತಿತ್ತಿರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೧೧೮] ೮. ವಟ್ಟಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನಾಚಿನ್ತಯನ್ತೋ ಪುರಿಸೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಉತ್ತರಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರ ಉತ್ತರಸೇಟ್ಠಿ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ ಮಹಾವಿಭವೋ। ತಸ್ಸ ಭರಿಯಾಯ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಏಕೋ ಪುಞ್ಞವಾ ಸತ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ಚವಿತ್ವಾ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಅಭಿರೂಪೋ ಪಾಸಾದಿಕೋ ಅಹೋಸಿ ಬ್ರಹ್ಮವಣ್ಣೀ। ಅಥ ಏಕದಿವಸಂ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕತ್ತಿಕಛಣೇ ನಕ್ಖತ್ತೇ ಘುಟ್ಠೇ ಸಬ್ಬೋ ಲೋಕೋ ನಕ್ಖತ್ತನಿಸ್ಸಿತೋ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಸಹಾಯಕಾ ಅಞ್ಞೇ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಾ ಸಪಜಾಪತಿಕಾ ಅಹೇಸುಂ। ಉತ್ತರಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಪನ ದೀಘರತ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ವಸಿತತ್ತಾ ಕಿಲೇಸೇಸು ಚಿತ್ತಂ ನ ಅಲ್ಲೀಯತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸಹಾಯಕಾ "ಉತ್ತರಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಸ್ಸಪಿ ಏಕಂ ಇತ್ಥಿಂ ಆನೇತ್ವಾ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಕೀಳಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸಮ್ಮನ್ತಯಿತ್ವಾ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಸಮ್ಮ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಕತ್ತಿಕಛಣೋ ಘುಟ್ಠೋ, ತುಯ್ಹಮ್ಪಿ ಏಕಂ ಇತ್ಥಿಂ ಆನೇತ್ವಾ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಕೀಳಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ನ ಮೇ ಅತ್ಥೋ ಇತ್ಥಿಯಾ"ತಿ ಚ ವುತ್ತೇಪಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ನಿಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಂ ವಣ್ಣದಾಸಿಂ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಘರಂ ನೇತ್ವಾ "ತ್ವಂ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛಾ"ತಿ ಸಯನಿಘರಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ತಂ ಸಯನಿಘರಂ ಪವಿಟ್ಠಮ್ಪಿ

ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ನೇವ ಓಲೋಕೇತಿ, ನಾಲಪತಿ। ಸಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಅಯಂ ಏವಂ ರೂಪಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಂ ಉತ್ತಮವಿಲಾಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಮಂ ನೇವ ಓಲೋಕೇತಿ, ನಾಲಪತಿ, ಇದಾನಿ ನಂ ಅತ್ತನೋ ಇತ್ಥಿಕುತ್ತಲೀಲಾಯ ಓಲೋಕಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಇತ್ಥಿಲೀಲಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೀ ಪಹಟ್ಠಾಕಾರೇನ ಅಗ್ಗದನ್ತೇ ವಿವರಿತ್ವಾ ಹಸಿತಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ದನ್ತಟ್ಠಿಕೇ ನಿಮಿತ್ತಂ ಗಣ್ಹಿ। ಅಥಸ್ಸ ಅಟ್ಠಿಕಸಞ್ಞಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ಸಕಲಮ್ಪಿ ತಂ ಸರೀರಂ ಅಟ್ಠಿಕಸಙ್ಖಲಿಕಾ ವಿಯ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಪರಿಬ್ಬಯಂ ದತ್ವಾ “ಗಚ್ಛಾ”ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ।

ತಂ ತಸ್ಸ ಘರಾ ಓತಿಣ್ಣಂ ಏಕೋ ಇಸ್ಸರೋ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಪರಿಬ್ಬಯಂ ದತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಘರಂ ನೇಸಿ, ಸತ್ತಾಹೇ ವೀತಿವತ್ತೇ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಓಸಿತಂ। ವಣ್ಣದಾಸಿಯಾ ಮಾತಾ ಧೀತು ಆಗಮನಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ “ಕಹಂ ಸಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ತೇ ಉತ್ತರಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಘರಂ ಗನ್ತ್ವಾ “ಕಹಂ ಸಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। “ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ತಸ್ಸಾ ಪರಿಬ್ಬಯಂ ದತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ”ನ್ತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಮಾತಾ ರೋದನ್ತೀ “ಧೀತರಂ ಮೇ ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ಧೀತರಂ ಮೇ ಸಮಾನೇಥಾ”ತಿ ಉತ್ತರಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಂ ಆದಾಯ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ರಾಜಾ ಅಟ್ಟಂ ವಿನಿಚ್ಛಿನನ್ತೋ “ಇಮೇ ತೇ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಾ ವಣ್ಣದಾಸಿಂ ಆನೇತ್ವಾ ತುಯ್ಹಂ ಅದಂಸೂ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಆಮ, ದೇವಾ”ತಿ। “ಇದಾನಿ ಸಾ ಕಹ”ನ್ತಿ? “ನ ಜಾನಾಮಿ, ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ನಂ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ”ನ್ತಿ। “ಇದಾನಿ ತಂ ಸಮಾನೇತುಂ ಸಕ್ಕೋಸೀ”ತಿ? “ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ದೇವಾ”ತಿ। ರಾಜಾ “ಸಚೇ ಸಮಾನೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ರಾಜಾಣಮಸ್ಸ ಕರೋಥಾ”ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಪಚ್ಛಾಬಾಹಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ “ರಾಜಾಣಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। “ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಂ ಕಿರ ವಣ್ಣದಾಸಿಂ ಸಮಾನೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಂ ರಾಜಾ ರಾಜಾಣಂ ಕಾರೇತೀ”ತಿ ಸಕಲನಗರಂ ಏಕಕೋಲಾಹಲಂ ಅಹೋಸಿ। ಮಹಾಜನೋ ಉರೇ ಹತ್ಥೇ ಠಪೇತ್ವಾ “ಕಿಂ ನಾಮೇತಂ, ಸಾಮಿ, ಅತ್ತನೋ ತೇ ಅನನುಚ್ಛವಿಕಂ ಲದ್ಧ”ನ್ತಿ ಪರಿದೇವತಿ। ಸೇಟ್ಠಿಪಿ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಚ್ಛತೋ ಪಚ್ಛತೋ ಪರಿದೇವನ್ತೋ ಗಚ್ಛತಿ।

ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಇದಂ ಮಯ್ಹಂ ಏವರೂಪಂ ದುಕ್ಖಂ ಅಗಾರೇ ವಸನಭಾವೇನ ಉಪ್ಪನ್ನಂ। ಸಚೇ ಇತೋ ಮುಚ್ಚಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಹಾಗೋತಮಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಸಾಪಿ ಖೋ ವಣ್ಣದಾಸೀ ತಂ ಕೋಲಾಹಲಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ “ಕಿಂಸದ್ದೋ ನಾಮೇಸೋ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ವೇಗೇನ ಓತರಿತ್ವಾ “ಉಸ್ಸರಥ, ಉಸ್ಸರಥ, ಸಾಮೀ, ಮಂ ರಾಜಪುರಿಸಾನಂ ದಟ್ಠುಂ ದೇಥಾ”ತಿ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ರಾಜಪುರಿಸಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಾತರಂ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಸೋ ಸಹಾಯಕಪರಿವುತೋವ ನದಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಸೀಸಂ ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭುತ್ತಪಾತರಾಸೋ ಮಾತಾಪಿತರೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಅನುಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಚೀವರಸಾಟಕೇ ಆದಾಯ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಞ್ಚ ಉಪಸಮ್ಪದಞ್ಚ ಲಭಿತ್ವಾ ಅವಿಸ್ಸಟ್ಠಕಮ್ಮಟ್ಠಾನೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಭಿಕ್ಖೂ “ಆವುಸೋ, ಉತ್ತರಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಭಯೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಸಾಸನಸ್ಸ ಗುಣಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ‘ಇಮಮ್ಹಾ ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚಮಾನೋ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತೇನ ಸುಚಿನ್ತಿತೇನ ಮರಣಮುತ್ತೋ ಚೇವ, ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಚ ಅಗ್ಗಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ”ತಿ ತಸ್ಸ ಗುಣಕಥಂ ಕಥೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉತ್ತರಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋವ ಅತ್ತನೋ ಭಯೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ‘ಇಮಿನಾ ಉಪಾಯೇನ ಇಮಮ್ಹಾ ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಮರಣಭಯಾ ಮುತ್ತೋ, ಅತೀತೇ ಪಣ್ಡಿತಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ಭಯೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ‘ಇಮಿನಾ ಉಪಾಯೇನ ಇಮಮ್ಹಾ ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚಿಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಮರಣಭಯತೋ ಮುಚ್ಚಿಂಸುಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚುತಿಪಟಿಸನ್ಧಿವಸೇನ ಪರಿವತ್ತನ್ತೋ ವಟ್ಟಕಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತದಾ ಏಕೋ ವಟ್ಟಕಲುದ್ದಕೋ ಅರಞ್ಞಾ ಬಹೂ ವಟ್ಟಕೇ ಆಹರಿತ್ವಾ ಗೇಹೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಗೋಚರಂ ದತ್ವಾ ಮೂಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತಾಗತಾನಂ ಹತ್ಥೇ ವಟ್ಟಕೇ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತೋ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಬಹೂಹಿ ವಟ್ಟಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ

ಬೋಧಿಸತ್ತಮ್ಪಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಆನೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಸಚಾಹಂ ಇಮಿನಾ ದಿನ್ನಂ ಗೋಚರಞ್ಚ ಪಾನೀಯಞ್ಚ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಯಂ ಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತಾನಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ದಸ್ಸತಿ। ಸಚೇ ಪನ ನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಹಂ ಮಿಲಾಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಥ ಮಂ ಮಿಲಾಯನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಾ ನ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಏವಂ ಮೇ ಸೋತ್ಥಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಂ ಉಪಾಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ತಥಾ ಕರೋನ್ತೋ ಮಿಲಾಯಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಿಚಮ್ಮಮತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ನ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ಲುದ್ದಕೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸೇಸೇಸು ವಟ್ಟಕೇಸು ಪರಿಕ್ಖೀಣೇಸು ಪಚ್ಛಿಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ದ್ವಾರೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಹತ್ಥತಲೇ ಕತ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಅಯಂ ವಟ್ಟಕೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಓಲೋಕೇತುಂ ಆರದ್ಧೋ। ಅಥಸ್ಸ ಪಮತ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಕ್ಖೇ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಮೇವ ಗತೋ। ಅಞ್ಞೇ ವಟ್ಟಕಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ನ ಪಞ್ಞಾಯಸಿ, ಕಹಂ ಗತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಲುದ್ದಕೇನ ಗಹಿತೋಮ್ಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕಿನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ಮುತ್ತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಅಹಂ ತೇನ ದಿನ್ನಂ ಗೋಚರಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಅಪಿವಿತ್ವಾ ಉಪಾಯಚಿನ್ತಾಯ ಮುತ್ತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೮"ನಾಚಿನ್ತಯನ್ತೋ ಪುರಿಸೋ, ವಿಸೇಸಮಧಿಗಚ್ಛತಿ।
ಚಿನ್ತಿತಸ್ಸ ಫಲಂ ಪಸ್ಸ, ಮುತ್ತೋಸ್ಮಿ ವಧಬನ್ಧನಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥಾಯಂ ಪಿಣ್ಡತ್ಥೋ - **ಪುರಿಸೋ** ದುಕ್ಖಂ ಪತ್ವಾ "ಇಮಿನಾ ನಾಮ ಉಪಾಯೇನ ಇಮಮ್ಹಾ ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ **ಅಚಿನ್ತಯನ್ತೋ** ಅತ್ತನೋ ದುಕ್ಖಾ ಮೋಕ್ಖಸಙ್ಖಾತಂ ವಿಸೇಸಂ **ನಾಧಿಗಚ್ಛತಿ।** ಇದಾನಿ ಪನ ಮಯಾ **ಚಿನ್ತಿತ**ಕಮ್ಮಸ್ಸ **ಫಲಂ ಪಸ್ಸ।** ತೇನೇವ ಉಪಾಯೇನ **ಮುತ್ತೋಸ್ಮಿ ವಧಬನ್ಧನಾ,** ಮರಣತೋ ಚ ಬನ್ಧನತೋ ಚ ಮುತ್ತೋಸ್ಮಿ ಅಹನ್ತಿ। ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅತ್ತನಾ ಕತಕಾರಣಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮರಣಮುತ್ತೋ ವಟ್ಟಕೋ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ವಟ್ಟಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೧೧೯] ೯. ಅಕಾಲರಾವಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಮಾತಾಪಿತರಸಂವದ್ಧೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಅಕಾಲರಾವಿಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸೀ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವತ್ತಂ ವಾ ಸಿಕ್ಖಂ ವಾ ನ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿ। ಸೋ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಮಯಾ ವತ್ತಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಉಪಟ್ಠಾತಬ್ಬಂ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಉಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಂ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಸಜ್ಝಾಯಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ನ ಜಾನಾತಿ, ಪಠಮಯಾಮೇಪಿ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮೇಪಿ ಪಚ್ಛಿಮಯಾಮೇಪಿ ಪಬುದ್ಧಪಬುದ್ಧಕ್ಖಣೇಯೇವ ಮಹಾಸದ್ದಂ ಕರೋತಿ, ಭಿಕ್ಖೂ ನಿದ್ದಂ ನ ಲಭನ್ತಿ। ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ "ಆವುಸೋ, ಅಸುಕೋ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖು ಏವರೂಪೇ ರತನಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವತ್ತಂ ವಾ ಸಿಕ್ಖಂ ವಾ ಕಾಲಂ ವಾ ಅಕಾಲಂ ವಾ ನ ಜಾನಾತೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಅಗುಣಕಥಂ ಕಥೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವೇಸ ಅಕಾಲರಾವೀ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಕಾಲರಾವೀಯೇವ, ಕಾಲಾಕಾಲಂ ಅಜಾನನಭಾವೇನ ಚ ಗೀವಾಯ ವಟ್ಟಿತಾಯ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಉದಿಚ್ಚಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪೇಸು ಪಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖೋ ಆಚರಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತೇ ಮಾಣವೇ ಸಿಪ್ಪಂ ವಾಚೇತಿ। ತೇಸಂ ಮಾಣವಾನಂ ಏಕೋ ಕಾಲರಾವೀ ಕುಕ್ಕುಟೋ ಅತ್ಥಿ, ತೇ ತಸ್ಸ ವಸ್ಸಿತಸದ್ದೇನ ಉಟ್ಠಾಯ ಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಕ್ಖನ್ತಿ। ಸೋ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ತೇ ಅಞ್ಞಂ ಕುಕ್ಕುಟಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತಾ ಚರನ್ತಿ। ಅಥೇಕೋ ಮಾಣವಕೋ ಸುಸಾನವನೇ ದಾರೂನಿ ಉದ್ಧರನ್ತೋ ಏಕಂ

ಕುಕ್ಕುಟಂ ದಿಸ್ವಾ ಆನೇತ್ವಾ ಪಞ್ಜರೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಟಿಜಗ್ಗತಿ। ಸೋ ಸುಸಾನೇ ವಡ್ಢಿತತ್ತಾ "ಅಸುಕವೇಲಾಯ ನಾಮ ವಸ್ಸಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಅಜಾನನ್ತೋ ಕದಾಚಿ ಅತಿರತ್ತಿಂ ವಸ್ಸತಿ, ಕದಾಚಿ ಅರುಣುಗ್ಗಮನೇ। ಮಾಣವಾ ತಸ್ಸ ಅತಿರತ್ತಿಂ ವಸ್ಸಿತಕಾಲೇ ಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಕ್ಖನ್ತಾ ಯಾವ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಾ ಸಿಕ್ಖಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ನಿದ್ದಾಯಮಾನಾ ಗಹಿತಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ನ ಪಸ್ಸನ್ತಿ। ಅತಿಪಭಾತೇ ವಸ್ಸಿತಕಾಲೇ ಸಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಓಕಾಸಮೇವ ನ ಲಭನ್ತಿ। ಮಾಣವಾ "ಅಯಂ ಅತಿರತ್ತಿಂ ವಾ ವಸ್ಸತಿ ಅತಿಪಭಾತೇ ವಾ, ಇಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಿಪ್ಪಂ ನ ನಿಟ್ಠಾಯಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗೀವಂ ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ "ಅಕಾಲರಾವೀ ಕುಕ್ಕುಟೋ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಘಾತಿತೋ"ತಿ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಕಥೇಸುಂ। ಆಚರಿಯೋ "ಓವಾದಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಂವಡ್ಢಿತಭಾವೇನ ಮರಣಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೯"ಅಮಾತಾಪಿತರ-ಸಂವದ್ಧೋ, ಅನಾಚೇರಕುಲೇ ವಸಂ।
ನಾಯಂ ಕಾಲಂ ಅಕಾಲಂ ವಾ, ಅಭಿಜಾನಾತಿ ಕುಕ್ಕುಟೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಮಾತಾಪಿತರಸಂವದ್ಧೋತಿ** ಮಾತಾಪಿತರೋ ನಿಸ್ಸಾಯ ತೇಸಂ ಓವಾದಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಂವಡ್ಢೋ। **ಅನಾಚೇರಕುಲೇ ವಸನ್ತಿ** ಆಚರಿಯಕುಲೇಪಿ ಅವಸಮಾನೋ, ಆಚಾರಸಿಕ್ಖಾಪಕಂ ಕಞ್ಚಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅವಸಿತತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಾಯಂ ಕಾಲಂ ಅಕಾಲಂ ವಾತಿ** "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ವಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ನ ವಸ್ಸಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಏವಂ ವಸ್ಸಿತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ವಾ ಅಕಾಲಂ ವಾ ಏಸ ಕುಕ್ಕುಟೋ ನ ಜಾನಾತಿ, ಅಜಾನನಭಾವೇನೇವ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೋತಿ। ಇದಂ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಅಕಾಲರಾವೀ ಕುಕ್ಕುಟೋ ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ, ಆಚರಿಯೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಅಕಾಲರಾವಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೧೨೦] ೧೦. ಬನ್ಧನಮೋಕ್ಖಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಬದ್ಧಾ ತತ್ಥ ಬಜ್ಝನ್ತೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಚಿಞ್ಚಮಾಣವಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಸಾ ವತ್ಥು ದ್ವಾದಸಕನಿಪಾತೇ **ಮಹಾಪದುಮಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೧೨.೧೦೬ ಆದಯೋ) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ತದಾ ಪನ ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚಿಞ್ಚಮಾಣವಿಕಾ ಇದಾನೇವ ಮಂ ಅಭೂತೇನ ಅಬ್ಭಾಚಿಕ್ಖತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಬ್ಭಾಚಿಕ್ಖಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪುರೋಹಿತಸ್ಸ ಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ತಸ್ಸೇವ ಪುರೋಹಿತೋ ಅಹೋಸಿ। ತೇನ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ವರೋ ದಿನ್ನೋ ಹೋತಿ "ಭದ್ದೇ, ಯಂ ಇಚ್ಛಸಿ, ತಂ ವದೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ। ಸಾ ಏವಮಾಹ "ನ ಮಯ್ಹಂ ಅಞ್ಞೋ ವರೋ ನಾಮ ದುಲ್ಲಭೋ, ಇತೋ ಪನ ತೇ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಞ್ಞಾ ಇತ್ಥೀ ಕಿಲೇಸವಸೇನ ನ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬಾ"ತಿ। ಸೋ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ನಿಪ್ಪೀಳಿಯಮಾನೋ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸೋಳಸಸು ನಾಟಕಿತ್ಥಿಸಹಸ್ಸೇಸು ಕಿಲೇಸವಸೇನ ಏಕಿತ್ಥಿಮ್ಪಿ ನ ಓಲೋಕೇಸಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಪಚ್ಚನ್ತೋ ಕುಪ್ಪಿ, ಪಚ್ಚನ್ತೇ ಠಿತಾ ಯೋಧಾ ಚೋರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ದ್ವೇ ತಯೋ ಸಙ್ಗಾಮೇ ಕತ್ವಾ "ಇತೋ ಉತ್ತರಿ ಮಯಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಾ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಪಣ್ಣಂ ಪೇಸೇಸುಂ। ರಾಜಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತುಕಾಮೋ ಬಲಕಾಯಂ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಭದ್ದೇ, ಅಹಂ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ತತ್ಥ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾನಿ ಯುದ್ಧಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಜಯಪರಾಜಯೋಪಿ ಅನಿಬದ್ಧೋ, ತಾದಿಸೇಸು ಠಾನೇಸು ಮಾತುಗಾಮೋ ದುಪ್ಪರಿಹಾರೋ, ತ್ವಂ ಇಧೇವ ನಿವತ್ತಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ "ನ ಸಕ್ಕಾ, ದೇವ, ಮಯಾ ನಿವತ್ತಿತು"ನ್ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ರಞ್ಞಾ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾ ಆಹ "ತೇನ ಹಿ ಏಕೇಕಂ ಯೋಜನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಸುಖದುಕ್ಖಜಾನನತ್ಥಂ ಏಕೇಕಂ ಮನುಸ್ಸಂ

ಪೇಸೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ। ರಾಜಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ನಗರೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಬಲಕಾಯೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಯೋಜನೇ ಯೋಜನೇ ಏಕೇಕಂ ಪುರಿಸಂ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಆರೋಗ್ಯಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ದೇವಿಯಾ ಸುಖದುಕ್ಖಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಾ"ತಿ ಪೇಸೇಸಿ। ಸಾ ಆಗತಾಗತಂ ಪುರಿಸಂ "ರಾಜಾ ಕಿಮತ್ಥಂ ತಂ ಪೇಸೇತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸುಖದುಕ್ಖಜಾನನತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ತೇನ ಹಿ ಏಹೀ"ತಿ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಸದ್ಧಮ್ಮಂ ಪಟಿಸೇವತಿ। ರಾಜಾ ದ್ವತ್ತಿಂಸಯೋಜನಮಗ್ಗಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ದ್ವತ್ತಿಂಸ ಜನೇ ಪೇಸೇಸಿ, ಸಾ ಸಬ್ಬೇಹಿಪಿ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ತಥೇವ ಅಕಾಸಿ।

ರಾಜಾ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ವೂಪಸಮೇತ್ವಾ ಜನಪದಂ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಪುನ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋಪಿ ತಥೇವ ದ್ವತ್ತಿಂಸ ಜನೇ ಪೇಸೇಸಿ, ಸಾ ತೇಹಿಪಿ ಸದ್ಧಿಂ ತಥೇವ ವಿಪ್ಪಟಿಪಜ್ಜಿಯೇವ। ರಾಜಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಜಯಖನ್ಧಾವಾರಟ್ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ "ನಗರಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಾಪೇತೂ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪಣ್ಣಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಕಲನಗರಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಾಪೇತ್ವಾ ರಾಜನಿವೇಸನಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಾಪೇನ್ತೋ ದೇವಿಯಾ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ರೂಪಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಂ ಕಾಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಣ್ಠಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ "ಏಹಿ , ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸಯನಂ ಅಭಿರುಹಾ"ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಮಾ ಏವಂ ಅವಚ, ರಾಜಾಪಿ ಗರು, ಅಕುಸಲಮ್ಪಿ ಭಾಯಾಮಿ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಮಯಾ ಏವಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಚತುಸಟ್ಠಿಯಾ ಪಾದಮೂಲಿಕಾನಂ ನೇವ ರಾಜಾ ಗರು, ನ ಅಕುಸಲಂ ಭಾಯನ್ತಿ। ತವೇವ ರಾಜಾ ಗರು, ತ್ವಂಯೇವ ಚ ಅಕುಸಲಂ ಭಾಯಸೀ"ತಿ। "ಆಮ, ದೇವಿ, ಸಚೇ ತೇಸಮ್ಪಿ ಏವಂ ಭವೇಯ್ಯ, ನ ಏವರೂಪಂ ಕರೇಯ್ಯುಂ"। "ಅಹಂ ಪನ ಜಾನಮಾನೋ ಏವರೂಪಂ ಸಾಹಸಿಯಕಮ್ಮಂ ನ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಬಹುಂ ವಿಪ್ಪಲಪಸಿ, ಸಚೇ ಮೇ ವಚನಂ ನ ಕರೋಸಿ, ಸೀಸಂ ತೇ ಛಿನ್ದಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ತಿಟ್ಠತು ತಾವ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಭಾವೇ ಸೀಸಂ, ಅತ್ತಭಾವಸಹಸ್ಸೇಪಿ ಸೀಸೇ ಛಿಜ್ಜನ್ತೇ ನ ಸಕ್ಕಾ ಮಯಾ ಏವರೂಪಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ। ಸಾ "ಹೋತು, ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗಬ್ಭಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸರೀರೇ ನಖವಳಞ್ಜಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತೇಲೇನ ಗತ್ತಾನಿ ಅಬ್ಭಞ್ಜಿತ್ವಾ ಕಿಲಿಟ್ಠವತ್ಥಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಗಿಲಾನಾಲಯಂ ಕತ್ವಾ ದಾಸಿಯೋ ಆಣಾಪೇಸಿ 'ರಞ್ಞಾ ಕಹಂ ದೇವೀ'ತಿ ವುತ್ತೇ 'ಗಿಲಾನಾ'ತಿ ಕಥೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ರಞ್ಞೋ ಪಟಿಪಥಂ ಅಗಮಾಸಿ। ರಾಜಾ ನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಾಸಾದಂ ಆರುಯ್ಹ ದೇವಿಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ "ಕಹಂ, ದೇವೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಗಿಲಾನಾ, ದೇವಾ"ತಿ। ಸೋಪಿ ಸಿರಿಗಬ್ಭಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಪರಿಮಜ್ಜನ್ತೋ "ಕಿಂ ತೇ, ಭದ್ದೇ, ಅಫಾಸುಕ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ತತಿಯವಾರೇ ರಾಜಾನಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ತ್ವಮ್ಪಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಜೀವಸಿ ನಾಮ, ಮಾದಿಸಾಪಿ ಇತ್ಥಿಯೋ ಸಸ್ಸಾಮಿಕಾಯೇವ ನಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। "ಕಿಂ ಏತಂ, ಭದ್ದೇ"ತಿ? ತುಮ್ಹೇಹಿ ನಗರಂ ರಕ್ಖನತ್ಥಾಯ ಠಪಿತೋ ಪುರೋಹಿತೋ "ತುಮ್ಹಾಕಂ ನಿವೇಸನಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಾಮೀ"ತಿ ಇಧಾಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಚನಂ ಅಕರೋನ್ತಿಂ ಮಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಮನಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಗತೋತಿ। ರಾಜಾ ಅಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ಪಕ್ಖಿತ್ತಲೋಣಸಕ್ಖರಾ ವಿಯ ಕೋಧೇನ ತಟತಟಾಯನ್ತೋ ಸಿರಿಗಬ್ಭಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ದೋವಾರಿಕಪಾದಮೂಲಿಕಾದಯೋ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಗಚ್ಛಥ, ಭಣೇ, ಪುರೋಹಿತಂ ಪಚ್ಛಾಬಾಹಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ವಜ್ಝಭಾವಪ್ಪತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ನಗರಾ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಆಘಾತನಂ ನೇತ್ವಾ ಸೀಸಮಸ್ಸ ಛಿನ್ದಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪಚ್ಛಾಬಾಹಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ವಜ್ಝಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಸುಂ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಅದ್ಧಾ ತಾಯ ದುಟ್ಠದೇವಿಯಾ ರಾಜಾ ಪುರೇತರಮೇವ ಪರಿಭಿನ್ನೋ, ಅಜ್ಜ ದಾನಾಹಂ ಅತ್ತನೋ ಬಲೇನೇವ ಅತ್ತಾನಂ ಮೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ತೇ ಪುರಿಸೇ ಆಹ "ಭೋ, ತುಮ್ಹೇ ಮಂ ಮಾರೇನ್ತಾ ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸೇತ್ವಾವ ಮಾರೇಥಾ"ತಿ। "ಕಿಂಕಾರಣಾ"ತಿ? "ಅಹಂ ರಾಜಕಮ್ಮಿಕೋ, ಬಹು ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ, ಬಹೂನಿ ಮಹಾನಿಧಿಟ್ಠಾನಾನಿ ಜಾನಾಮಿ, ರಾಜಕುಟುಮ್ಬಂ ಮಯಾ ವಿಚಾರಿತಂ। ಸಚೇ ಮಂ ರಞ್ಞೋ ನ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಥ, ಬಹುಧನಂ ನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ಮಯಾ ರಞ್ಞೋ ಸಾಪತೇಯ್ಯೇ ಆಚಿಕ್ಖಿತೇ ಪಚ್ಛಾ ಕಾತಬ್ಬಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ। ತೇ ತಂ ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸಯಿಂಸು। ರಾಜಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾವ "ಕಸ್ಮಾ ಭೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮಯಿ ಲಜ್ಜಂ ನ ಅಕಾಸಿ, ಕಸ್ಮಾ ತೇ ಏವರೂಪಂ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕತ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಮಹಾರಾಜ, ಅಹಂ ಸೋತ್ಥಿಯಕುಲೇ ಜಾತೋ, ಮಯಾ ಕುನ್ಥಕಿಪಿಲ್ಲಿಕಮತ್ತೋಪಿ ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ ನ ಕತಪುಬ್ಬೋ, ತಿಣಸಲಾಕಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅದಿನ್ನಂ ನಾದಿನ್ನಪುಬ್ಬಂ, ಲೋಭವಸೇನ ಪರೇಸಂ ಇತ್ಥೀ ಅಕ್ಖೀನಿ ಉಮ್ಮೀಲೇತ್ವಾಪಿ ನ ಓಲೋಕಿತಪುಬ್ಬಾ, ಹಸ್ಸವಸೇನಾಪಿ ಮುಸಾ ನ ಭಾಸಿತಪುಬ್ಬಾ, ಕುಸಗ್ಗೇನಾಪಿ ಮಜ್ಜಂ ನ

ಪೀತಪುಬ್ಬಂ, ಅಹಂ ತುಮ್ಹೇಸು ನಿರಪರಾಧೋ। ಸಾ ಪನ ಬಾಲಾ ಲೋಭವಸೇನ ಮಂ ಹತ್ಥೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಯಾ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾ ಮಂ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಕತಂ ಪಾಪಂ ಉತ್ತಾನಂ ಕತ್ವಾ ಮಮ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋಗಬ್ಭಂ ಪವಿಟ್ಠಾ। ಅಹಂ ನಿರಪರಾಧೋ, ಪಣ್ಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪನ ಆಗತಾ ಚತುಸಟ್ಠಿ ಜನಾ ಸಾಪರಾಧಾ, ತೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ತಾಯ ವೋ ವಚನಂ ಕತಂ, ನ ಕತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛ, ದೇವಾತಿ। ರಾಜಾ ತೇ ಚತುಸಟ್ಠಿ ಜನೇ ಬನ್ಧಾಪೇತ್ವಾ ದೇವಿಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ತಯಾ ಏತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಾಪಂ ಕತಂ, ನ ಕತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಕತಂ, ದೇವಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತೇ ಪಚ್ಛಾಬಾಹಂ ಬನ್ಧಾಪೇತ್ವಾ "ಇಮೇಸಂ ಚತುಸಟ್ಠಿಜನಾನಂ ಸೀಸಾನಿ ಛಿನ್ದಥಾ"ತಿ ಆಣಾಪೇಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಆಹ - "ನತ್ಥಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಏತೇಸಂ ದೋಸೋ, ದೇವೀ ಅತ್ತನೋ ರುಚಿಂ ಕಾರಾಪೇಸಿ। ನಿರಪರಾಧಾ ಏತೇ, ತಸ್ಮಾ ನೇಸಂ ಖಮಥ। ತಸ್ಸಾಪಿ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ, ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮ ಮೇಥುನಧಮ್ಮೇನ ಅತಿತ್ತಾ। ಜಾತಿಸಭಾವೋ ಹಿ ಏಸ। ಏತಾಸಂ ಖಮಿತಬ್ಬಯುತ್ತಮೇವ ಹೋತಿ। ತಸ್ಮಾ ಏತಿಸ್ಸಾಪಿ ಖಮಥಾ"ತಿ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇನ ರಾಜಾನಂ ಸಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ತೇ ಚತುಸಟ್ಠಿಪಿ ಜನೇ ತಞ್ಚ ಬಾಲಂ ಮೋಚಾಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಯಥಾಸಕಾನಿ ಠಾನಾನಿ ದಾಪೇಸಿ। ಏವಂ ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಸಕಟ್ಠಾನೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜ, ಅನ್ಧಬಾಲಾನಂ ನಾಮ ಅವತ್ಥುಕೇನ ವಚನೇನ ಅಬನ್ಧಿತಬ್ಬಯುತ್ತಕಾಪಿ ಪಣ್ಡಿತಾ ಪಚ್ಛಾಬಾಹಂ ಬದ್ಧಾ, ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ಕಾರಣಯುತ್ತೇನ ವಚನೇನ ಪಚ್ಛಾಬಾಹಂ ಬದ್ಧಾಪಿ ಮುತ್ತಾ। ಏವಂ ಬಾಲಾ ನಾಮ ಅಬನ್ಧಿತಬ್ಬಯುತ್ತಕೇಪಿ ಬನ್ಧಾಪೇನ್ತಿ, ಪಣ್ಡಿತಾ ಬದ್ಧೇಪಿ ಮೋಚೇನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೦."ಅಬದ್ಧಾ ತತ್ಥ ಬಜ್ಝನ್ತಿ, ಯತ್ಥ ಬಾಲಾ ಪಭಾಸರೇ।
ಬದ್ಧಾಪಿ ತತ್ಥ ಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಯತ್ಥ ಧೀರಾ ಪಭಾಸರೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಬದ್ಧಾತಿ** ಅಬನ್ಧಿತಬ್ಬಯುತ್ತಾ। **ಪಭಾಸರೇತಿ** ಪಭಾಸನ್ತಿ ವದನ್ತಿ ಕಥೇನ್ತಿ।

ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ರಞ್ಞೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ "ಮಯಾ ಇಮಂ ದುಕ್ಖಂ ಅಗಾರೇ ವಸನಭಾವೇನ ಲದ್ಧಂ, ಇದಾನಿ ಮೇ ಅಗಾರೇನ ಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಮೇ ಅನುಜಾನ, ದೇವಾ"ತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಅನುಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸುಮುಖಂ ಞಾತಿಜನಂ ಮಹನ್ತಞ್ಚ ವಿಭವಂ ಪಹಾಯ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತೇ ವಸನ್ತೋ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ದುಟ್ಠದೇವೀ ಚಿಞ್ಚಮಾಣವಿಕಾ ಅಹೋಸಿ, ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ, ಪುರೋಹಿತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಬನ್ಧನಮೋಕ್ಖಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ಹಂಚಿವಗ್ಗೋ ದ್ವಾದಸಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಗದ್ರಭಪಞ್ಹಾ ಅಮರಾ, ಸಿಙ್ಗಾಲಂ ಮಿತಚಿನ್ತಿ ಚ।
ಅನುಸಾಸಿಕದುಬ್ಬಚಂ, ತಿತ್ತಿರಂ ವಟ್ಟಕಂ ಪುನ।
ಅಕಾಲರಾವಿ ಬನ್ಧನನ್ತಿ॥

೧೩. ಕುಸನಾಳಿವಗ್ಗೋ

[೧೨೧] ೧. ಕುಸನಾಳಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕರೇ ಸರಿಕ್ಖೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಮಿತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಹಿ ಮಿತ್ತಸುಹಜ್ಜಞಾತಿಬನ್ಧವಾ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ''ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಅಯಂ ತಯಾ ಜಾತಿಗೋತ್ತಧನಧಞ್ಞಾದೀಹಿ ನೇವ ಸದಿಸೋ, ನ ಉತ್ತರಿತರೋ, ಕಸ್ಮಾ ಏತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ಥವಂ ಕರೋಸಿ, ಮಾ ಕರೋಹೀ''ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ನಿವಾರೇಸುಂ। ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಪನ ''ಮಿತ್ತಸನ್ಥವೋ ನಾಮ ಹೀನೇಹಿಪಿ ಸಮೇಹಿಪಿ ಅತಿರೇಕೇಹಿಪಿ ಕತ್ತಬ್ಬೋಯೇವಾ''ತಿ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಭೋಗಗಾಮಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತಂ ಕುಟುಮ್ಬರಕ್ಖಕಂ ಕತ್ವಾ ಅಗಮಾಸೀತಿ ಸಬ್ಬಂ ಕಾಳಕಣ್ಣಿವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಇಧ ಪನ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೇನ ಅತ್ತನೋ ಘರೇ ಪವತ್ತಿಯಾ ಆರೋಚಿತಾಯ ಸತ್ಥಾ ''ಗಹಪತಿ, ಮಿತ್ತೋ ನಾಮ ಖುದ್ದಕೋ ನತ್ಥಿ, ಮಿತ್ತಧಮ್ಮಂ ರಕ್ಖಿತುಂ ಸಮತ್ಥಭಾವೋವೇತ್ಥ ಪಮಾಣಂ, ಮಿತ್ತೋ ನಾಮ ಅತ್ತನಾ ಸಮೋಪಿ ಹೀನೋಪಿ ಸೇಟ್ಠೋಪಿ ಗಹೇತಬ್ಬೋ। ಸಬ್ಬೇಪಿ ಹೇತೇ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಭಾರಂ ನಿತ್ಥರನ್ತಿಯೇವ, ಇದಾನಿ ತಾವ ತ್ವಂ ಅತ್ತನೋ ನೀಚಮಿತ್ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕುಟುಮ್ಬಸ್ಸ ಸಾಮಿಕೋ ಜಾತೋ, ಪೋರಾಣಾ ಪನ ನೀಚಮಿತ್ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಮಾನಸಾಮಿಕಾ ಜಾತಾ''ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ರಞ್ಞೋ ಉಯ್ಯಾನೇ ಕುಸನಾಳಿಗಚ್ಛೇ ದೇವತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಚ ಉಯ್ಯಾನೇ ಮಙ್ಗಲಸಿಲಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಜುಗತಕ್ಖನ್ಧೋ ಪರಿಮಣ್ಡಲಸಾಖಾವಿಟಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಾ ಲದ್ಧಸಮ್ಮಾನೋ ರುಚಮಙ್ಗಲರುಕ್ಖೋ ಅತ್ಥಿ, ''ಮುಖಕೋ''ತಿಪಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಏಕೋ ಮಹೇಸಕ್ಖೋ ದೇವರಾಜಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಿತ್ತಸನ್ಥವೋ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ರಾಜಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಏಕತ್ಥಮ್ಭಕೇ ಪಾಸಾದೇ ವಸತಿ, ತಸ್ಸ ಸೋ ಥಮ್ಭೋ ಚಲಿ। ಅಥಸ್ಸ ಚಲಿತಭಾವಂ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ ವಡ್ಢಕೀ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ''ತಾತಾ, ಮಮ ಏಕತ್ಥಮ್ಭಕಸ್ಸ ಮಙ್ಗಲಪಾಸಾದಸ್ಸ ಥಮ್ಭೋ ಚಲಿತೋ, ಏಕಂ ಸಾರತ್ಥಮ್ಭಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ತಂ ನಿಚ್ಚಲಂ ಕರೋಥಾ''ತಿ ಆಹ। ತೇ ''ಸಾಧು, ದೇವಾ''ತಿ ರಞ್ಞೋ ವಚನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತದನುಚ್ಛವಿಕಂ ರುಕ್ಖಂ ಪರಿಯೇಸಮಾನಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಅದಿಸ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತಂ ಮುಖಕರುಕ್ಖಂ ದಿಸ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ''ಕಿಂ, ತಾತಾ, ದಿಟ್ಠೋ ವೋ ತದನುಚ್ಛವಿಕೋ ರುಕ್ಖೋ''ತಿ ವುತ್ತೇ ''ದಿಟ್ಠೋ, ದೇವ, ಅಪಿಚ ತಂ ಛಿನ್ದಿತುಂ ನ ವಿಸಹಾಮಾ''ತಿ ಆಹಂಸು। ''ಕಿಂಕಾರಣಾ''ತಿ? ಮಯಞ್ಹಿ ಅಞ್ಞತ್ಥ ರುಕ್ಖಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಪವಿಸಿಮ್ಹ, ತತ್ರಾಪಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲರುಕ್ಖಂ ಅಞ್ಞಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮ। ಇತಿ ನಂ ಮಙ್ಗಲರುಕ್ಖತಾಯ ಛಿನ್ದಿತುಂ ನ ವಿಸಹಾಮಾತಿ। ಗಚ್ಛಥ, ತಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಾಸಾದಂ ಥಿರಂ ಕರೋಥ, ಮಯಂ ಅಞ್ಞಂ ಮಙ್ಗಲರುಕ್ಖಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾತಿ। ತೇ ''ಸಾಧೂ''ತಿ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ''ಸ್ವೇ ಛಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮಾ''ತಿ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು।

ರುಕ್ಖದೇವತಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ ''ಸ್ವೇ ಮಯ್ಹಂ ವಿಮಾನಂ ನಾಸೇಸ್ಸನ್ತಿ, ದಾರಕೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಕುಹಿಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ಗನ್ತಬ್ಬಟ್ಠಾನಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೀ ಪುತ್ತಕೇ ಗೀವಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರೋದಿ। ತಸ್ಸಾ ಸನ್ದಿಟ್ಠಸಮ್ಭತ್ತಾ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ''ಕಿಂ ಏತ''ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಸುತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ವಡ್ಢಕೀನಂ ಪಟಿಕ್ಕಮನೂಪಾಯಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಿಯೋ ತಂ ಪರಿಸ್ಸಜಿತ್ವಾ ರೋದಿತುಂ ಆರಭಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ''ರುಕ್ಖದೇವತಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಸುತ್ವಾ ''ಹೋತು, ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥ, ಅಹಂ ರುಕ್ಖಂ ಛಿನ್ದಿತುಂ ನ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಸ್ವೇ ವಡ್ಢಕೀನಂ ಆಗತಕಾಲೇ ಮಮ ಕಾರಣಂ ಪಸ್ಸಥಾ''ತಿ ತಾ ದೇವತಾ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ವಡ್ಢಕೀನಂ ಆಗತವೇಲಾಯ ಕಕಣ್ಟಕವೇಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಡ್ಢಕೀನಂ ಪುರತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲರುಕ್ಖಸ್ಸ ಮೂಲನ್ತರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತಂ ರುಕ್ಖಂ ಸುಸಿರಂ ವಿಯ ಕತ್ವಾ ರುಕ್ಖಮಜ್ಝೇನ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಖನ್ಧಮತ್ಥಕೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸೀಸಂ ಕಮ್ಪಯಮಾನೋ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಮಹಾವಡ್ಢಕೀ ತಂ ಕಕಣ್ಟಕಂ ದಿಸ್ವಾ ರುಕ್ಖಂ ಹತ್ಥೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ ''ಸುಸಿರರುಕ್ಖೋ ಏಸೋ ನಿಸ್ಸಾರೋ, ಹಿಯ್ಯೋ ಅನುಪಧಾರೇತ್ವಾವ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕರಿಮ್ಹಾ''ತಿ ಏಕಘನಂ ಮಹಾರುಕ್ಖಂ ಗರಹಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಮಾನಸ್ಸ ಸಾಮಿನೀ ಜಾತಾ।

ತಸ್ಸಾ ಪಟಿಸನ್ಥಾರತ್ಥಾಯ ಸನ್ದಿಟ್ಠಸಮ್ಭತ್ತಾ ಬಹೂ ದೇವತಾ ಸನ್ನಿಪತಿಂಸು। ರುಕ್ಖದೇವತಾ "ವಿಮಾನಂ ಮೇ ಲದ್ಧ"ನ್ತಿ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತಾ ತಾಸಂ ದೇವತಾನಂ ಮಜ್ಝೇ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಗುಣಂ ಕಥಯಮಾನಾ "ಭೋ, ದೇವತಾ, ಮಯಂ ಮಹೇಸಕ್ಖಾ ಹುತ್ವಾಪಿ ದನ್ಧಪಞ್ಞತಾಯ ಇಮಂ ಉಪಾಯಂ ನ ಜಾನಿಮ್ಹ, ಕುಸನಾಳಿದೇವತಾ ಪನ ಅತ್ತನೋ ಞಾಣಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಅಮ್ಹೇ ವಿಮಾನಸಾಮಿಕೇ ಅಕಾಸಿ, ಮಿತ್ತೋ ನಾಮ ಸದಿಸೋಪಿ ಅಧಿಕೋಪಿ ಹೀನೋಪಿ ಕತ್ತಬ್ಬೋವ। ಸಬ್ಬೇಪಿ ಹಿ ಅತ್ತನೋ ಥಾಮೇನ ಸಹಾಯಕಾನಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ದುಕ್ಖಂ ನಿತ್ಥರಿತ್ವಾ ಸುಖೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿಯೇವಾ"ತಿ ಮಿತ್ತಧಮ್ಮಂ ವಣ್ಣೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೧"ಕರೇ ಸರಿಕ್ಖೋ ಅಥ ವಾಪಿ ಸೇಟ್ಠೋ, ನಿಹೀನಕೋ ವಾಪಿ ಕರೇಯ್ಯ ಏಕೋ।
ಕರೇಯ್ಯುಮೇತೇ ಬ್ಯಸನೇ ಉತ್ತಮತ್ಥಂ, ಯಥಾ ಅಹಂ ಕುಸನಾಳಿ ರುಚಾಯ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕರೇ ಸರಿಕ್ಖೋ**ತಿ ಜಾತಿಆದೀಹಿ ಸದಿಸೋಪಿ ಮಿತ್ತಧಮ್ಮಂ ಕರೇಯ್ಯ। **ಅಥ ವಾಪಿ ಸೇಟ್ಠೋ**ತಿ ಜಾತಿಆದೀಹಿ ಅಧಿಕೋಪಿ ಕರೇಯ್ಯ। **ನಿಹೀನಕೋ ವಾಪಿ ಕರೇಯ್ಯ ಏಕೋ**ತಿ ಏಕೋ ಜಾತಿಆದೀಹಿ ಹೀನೋಪಿ ಮಿತ್ತಧಮ್ಮಂ ಕರೇಯ್ಯ। ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಏತೇ ಮಿತ್ತಾ ಕಾತಬ್ಬಾಯೇವಾತಿ ದೀಪೇತಿ। ಕಿಂಕಾರಣಾ? **ಕರೇಯ್ಯುಮೇತೇ ಬ್ಯಸನೇ ಉತ್ತಮತ್ಥ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇಪೇತೇ ಸಹಾಯಸ್ಸ ಬ್ಯಸನೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಭಾರಂ ವಹಮಾನಾ ಉತ್ತಮತ್ಥಂ ಕರೇಯ್ಯುಂ, ಕಾಯಿಕಚೇತಸಿಕದುಕ್ಖತೋ ತಂ ಸಹಾಯಕಂ ಮೋಚೇಯ್ಯುಮೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಸ್ಮಾ ಹೀನೋಪಿ ಮಿತ್ತೋ ಕಾತಬ್ಬೋಯೇವ, ಪಗೇವ ಇತರೇ। ತತ್ರಿದಂ ಓಪಮ್ಮಂ - **ಯಥಾ ಅಹಂ ಕುಸನಾಳಿ ರುಚಾಯ**ನ್ತಿ, ಯಥಾ ಅಹಂ ರುಚಾಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತದೇವತಾ ಅಯಞ್ಚ ಕುಸನಾಳಿದೇವತಾ, ಅಪ್ಪೇಸಕ್ಖಾಪಿ ಮಿತ್ತಸನ್ಥವಂ ಕರಿಮ್ಹ, ತತ್ರಪಾಹಂ ಮಹೇಸಕ್ಖಾಪಿ ಸಮಾನಾ ಅತ್ತನೋ ಉಪ್ಪನ್ನದುಕ್ಖಂ ಬಾಲತಾಯ ಅನುಪಾಯಕುಸಲತಾಯ ಹರಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂ, ಇಮಂ ಪನ ಅಪ್ಪೇಸಕ್ಖಮ್ಪಿ ಸಮಾನಂ ಪಣ್ಡಿತದೇವತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ದುಕ್ಖತೋ ಮುತ್ತೋಮ್ಹಿ। ತಸ್ಮಾ ಅಞ್ಞೇಹಿಪಿ ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚಿತುಕಾಮೇಹಿ ಸಮವಿಸಿಟ್ಠಭಾವಂ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಹೀನೋಪಿ ಪಣ್ಡಿತೋ ಮಿತ್ತೋ ಕಾತಬ್ಬೋತಿ।

ರುಚಾದೇವತಾ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ದೇವಸಙ್ಘಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ಸದ್ಧಿಂ ಕುಸನಾಳಿದೇವತಾಯ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತಾ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ರುಚಾದೇವತಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಕುಸನಾಳಿದೇವತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕುಸನಾಳಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೧೨೨] ೨. ದುಮ್ಮೇಧಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯಸಂ ಲದ್ಧಾನ ದುಮ್ಮೇಧೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಧಮ್ಮಸಭಾಯಞ್ಹಿ ಭಿಕ್ಖೂ "ಆವುಸೋ ದೇವದತ್ತೋ, ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪುಣ್ಣಚನ್ದಸಸ್ಸಿರಿಕಮುಖಂ ಅಸೀತಾನುಬ್ಯಞ್ಜನದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ಬ್ಯಾಮಪ್ಪಭಾಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಆವೇಳಾವೇಳಾಭೂತಾ ಯಮಕಯಮಕಭೂತಾ ಘನಬುದ್ಧರಸ್ಮಿಯೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತಂ ಪರಮಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಂ ಅತ್ತಭಾವಞ್ಚ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಉಸೂಯಮೇವ ಕರೋತಿ। 'ಬುದ್ಧಾ ನಾಮ ಏವರೂಪೇನ ಸೀಲೇನ ಸಮಾಧಿನಾ ಪಞ್ಞಾಯ ವಿಮುತ್ತಿಯಾ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ'ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನೇ ವಣ್ಣಂ ಸಹಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಉಸೂಯಮೇವ ಕರೋತೀ"ತಿ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಅಗುಣಕಥಂ ಕಥಯಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಇದಾನೇವ ದೇವದತ್ತೋ ಮಮ ವಣ್ಣೇ ಭಞ್ಞಮಾನೇ ಉಸೂಯಂ ಕರೋತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಕಾಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಮಗಧರಟ್ಠೇ ರಾಜಗಹನಗರೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಮಗಧರಾಜೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಹತ್ಥಿಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸೇತೋ ಅಹೋಸಿ ಹೇಟ್ಠಾ ವಣ್ಣಿತಸದಿಸಾಯ ರೂಪಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। ಅಥ ನಂ "ಲಕ್ಖಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಯ"ನ್ತಿ ಸೋ ರಾಜಾ ಮಙ್ಗಲಹತ್ಥಿಂ ಅಕಾಸಿ। ಅಥೇಕಸ್ಮಿಂ ಛಣದಿವಸೇ ಸಕಲನಗರಂ ದೇವನಗರಂ ವಿಯ ಅಲಙ್ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ಮಙ್ಗಲಹತ್ಥಿಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ರಾಜಾನುಭಾವೇನ ನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಅಕಾಸಿ। ಮಹಾಜನೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಠತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲಹತ್ಥಿನೋ ರೂಪಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಂ ಸರೀರಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಹೋ ರೂಪಂ, ಅಹೋ ಗತಿ, ಅಹೋ ಲೀಳಾ, ಅಹೋ ಲಕ್ಖಣಸಮ್ಪತ್ತಿ, ಏವರೂಪೋ ನಾಮ ಸಬ್ಬಸೇತವರವಾರಣೋ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಞ್ಞೋ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ"ತಿ ಮಙ್ಗಲಹತ್ಥಿಮೇವ ವಣ್ಣೇಸಿ।

ರಾಜಾ ಮಙ್ಗಲಹತ್ಥಿಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಸುತ್ವಾ ಸಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಉಸೂಯಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ "ಅಜ್ಜೇವ ತಂ ಪಬ್ಬತಪಾದೇ ಪಾತೇತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಹತ್ಥಾಚರಿಯಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಕಿನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ತಯಾ ಅಯಂ ನಾಗೋ ಸಿಕ್ಖಾಪಿತೋ"ತಿ ಆಹ। "ಸುಸಿಕ್ಖಾಪಿತೋ, ದೇವಾ"ತಿ। "ನ ಸುಸಿಕ್ಖಿತೋ, ದುಸಿಕ್ಖಿತೋ"ತಿ। "ಸುಸಿಕ್ಖಿತೋ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಯದಿ ಸುಸಿಕ್ಖಿತೋ , ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ ನಂ ವೇಪುಲ್ಲಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕಂ ಆರೋಪೇತು"ನ್ತಿ। "ಆಮ, ದೇವಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಏಹೀ"ತಿ ಸಯಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಹತ್ಥಾಚರಿಯಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಪಾದಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಹತ್ಥಾಚರಿಯೇನ ಹತ್ಥಿಪಿಟ್ಠಿಯಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾವ ಹತ್ಥಿಮ್ಹಿ ವೇಪುಲ್ಲಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕಂ ಆರೋಪಿತೇ ಸಯಮ್ಪಿ ಅಮಚ್ಚಗಣಪರಿವುತೋ ಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಂ ಪಪಾತಾಭಿಮುಖಂ ಕಾರೇತ್ವಾ "ತ್ವಂ 'ಮಯಾ ಏಸ ಸುಸಿಕ್ಖಾಪಿತೋ'ತಿ ವದೇಸಿ, ತೀಹಿಯೇವ ತಾವ ನಂ ಪಾದೇಹಿ ಠಪೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಹತ್ಥಾಚರಿಯೋ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾವ "ಭೋ ತೀಹಿ ಪಾದೇಹಿ ತಿಟ್ಠಾ"ತಿ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಪಣ್ಹಿಕಾಯ ಸಞ್ಞಂ ಅದಾಸಿ, ಮಹಾಸತ್ತೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಪುನ ರಾಜಾ "ದ್ವೀಹಿ ಪುರಿಮಪಾದೇಹಿಯೇವ ಠಪೇಹೀ"ತಿ ಆಹ, ಮಹಾಸತ್ತೋ ದ್ವೇ ಪಚ್ಛಿಮಪಾದೇ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪುರಿಮಪಾದೇಹಿ ಅಟ್ಠಾಸಿ। "ಪಚ್ಛಿಮಪಾದೇಹಿಯೇವಾ"ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ದ್ವೇ ಪುರಿಮಪಾದೇ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಪಾದೇಹಿ ಅಟ್ಠಾಸಿ, "ಏಕೇನಾ"ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ತಯೋ ಪಾದೇ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಏಕೇನೇವ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಅಪತನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಸಚೇ ಪಹೋಸಿ, ಆಕಾಸೇ ನಂ ಠಪೇಹೀ"ತಿ ಆಹ।

ಆಚರಿಯೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಇಮಿನಾ ಸದಿಸೋ ಸುಸಿಕ್ಖಿತೋ ಹತ್ಥೀ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಪನೇತಂ ಏಸ ಪಪಾತೇ ಪಾತೇತ್ವಾ ಮಾರೇತುಕಾಮೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಕಣ್ಣಮೂಲೇ ಮನ್ತೇಸಿ "ತಾತ, ಅಯಂ ರಾಜಾ ತಂ ಪಪಾತೇ ಪಾತೇತ್ವಾ ಮಾರೇತುಕಾಮೋ, ನ ತ್ವಂ ಏತಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ। ಸಚೇ ತೇ ಆಕಾಸೇನ ಗನ್ತುಂ ಬಲಂ ಅತ್ಥಿ, ಮಂ ಯಥಾನಿಸಿನ್ನಂಯೇವ ಆದಾಯ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗಚ್ಛಾ"ತಿ। ಪುಞ್ಞಿದ್ಧಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಮಹಾಸತ್ತೋ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಆಕಾಸೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಹತ್ಥಾಚರಿಯೋ "ಮಹಾರಾಜ, ಅಯಂ ಹತ್ಥೀ ಪುಞ್ಞಿದ್ಧಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ನ ತಾದಿಸಸ್ಸ ಮನ್ದಪುಞ್ಞಸ್ಸ ದುಬ್ಬುದ್ಧಿನೋ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ, ಪಣ್ಡಿತಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ, ತಾದಿಸಾ ನಾಮ ಮನ್ದಪುಞ್ಞಾ ಏವರೂಪಂ ವಾಹನಂ ಲಭಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಗುಣಂ ಅಜಾನನ್ತಾ ತಞ್ಚೇವ ವಾಹನಂ ಅವಸೇಸಞ್ಚ ಯಸಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ನಾಸೇನ್ತಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧೇ ನಿಸಿನ್ನೋವ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೨."ಯಸಂ ಲದ್ಧಾನ ದುಮ್ಮೇಧೋ, ಅನತ್ಥಂ ಚರತಿ ಅತ್ತನೋ।

ಅತ್ತನೋ ಚ ಪರೇಸಞ್ಚ, ಹಿಂಸಾಯ ಪಟಿಪಜ್ಜತೀ"ತಿ॥

ತತ್ರಾಯಂ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ - ಮಹಾರಾಜ, ತಾದಿಸೋ ದುಮ್ಮೇಧೋ ನಿಪ್ಪಞ್ಞೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪರಿವಾರಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅನತ್ಥಂ ಚರತಿ। ಕಿಂಕಾರಣಾ? ಸೋ ಹಿ ಯಸಮದಮತ್ತೋ ಕತ್ತಬ್ಬಾಕತ್ತಬ್ಬಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಚ ಪರೇಸಞ್ಚ ಹಿಂಸಾಯ ಪಟಿಪಜ್ಜತಿ। ಹಿಂಸಾ ವುಚ್ಚತಿ ಕಿಲಮನಂ ದುಕ್ಖುಪ್ಪಾದನಂ, ತದತ್ಥಾಯ ಏವ ಪಟಿಪಜ್ಜತೀತಿ।

ಏವಂ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ರಞ್ಞೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ "ತಿಟ್ಠ ದಾನಿ ತ್ವ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿನಗರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಆಕಾಸೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸಕಲನಗರಂ ಸಙ್ಖುಭಿತ್ವಾ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಞ್ಞೋ ಆಕಾಸೇನ ಸೇತವರವಾರಣೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ

ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಠಿತೋ"ತಿ ಏಕಕೋಲಾಹಲಂ ಅಹೋಸಿ। ವೇಗೇನ ರಞ್ಞೋಪಿ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ "ಸಚೇ ಮಯ್ಹಂ ಉಪಭೋಗತ್ಥಾಯ ಆಗತೋಸಿ, ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ, ಆಚರಿಯೋ ಓತರಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಕುತೋ ಆಗತೋಸಿ, ತಾತಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ರಾಜಗಹತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ "ಮನಾಪಂ ತೇ, ತಾತ, ಕತಂ ಇಧಾಗಚ್ಛನ್ತೇನಾ"ತಿ ತುಟ್ಠಹಟ್ಠೋ ನಗರಂ ಸಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ವಾರಣಂ ಮಙ್ಗಲಹತ್ಥಿಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಕಲರಜ್ಜಂ ತಯೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕತ್ವಾ ಏಕಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಅದಾಸಿ, ಏಕಂ ಆಚರಿಯಸ್ಸ, ಏಕಂ ಅತ್ತನಾ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಆಗತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯೇವ ಪನ ರಞ್ಞೋ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ರಜ್ಜಂ ಹತ್ಥಗತಮೇವ ಜಾತಂ। ಸೋ ಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಅಗ್ಗರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮಗಧರಾಜಾ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಹತ್ಥಾಚರಿಯೋ ಆನನ್ದೋ, ಹತ್ಥೀ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ದುಮ್ಮೇಧಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೧೨೩] ೩. ನಙ್ಗಲೀಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಸಬ್ಬತ್ಥಗಾಮಿಂ ವಾಚನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಲಾಳುದಾಯಿತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇನ್ತೋ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಇದಂ ಕಥೇತಬ್ಬಂ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಇದಂ ನ ಕಥೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಯುತ್ತಾಯುತ್ತಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ಮಙ್ಗಲೇ ಅವಮಙ್ಗಲಂ ವದನ್ತೋ "ತಿರೋಕುಟ್ಟೇಸು ತಿಟ್ಠನ್ತಿ, ಸನ್ಧಿಸಿಙ್ಘಾಟಕೇಸು ಚಾ"ತಿ ಇದಂ ಅವಮಙ್ಗಲಂ ಮಙ್ಗಲಂ ಕತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕಥೇತಿ। ಅವಮಙ್ಗಲೇಸು ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತೋ "ಬಹೂ ದೇವಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಚ, ಮಙ್ಗಲಾನಿ ಅಚಿನ್ತಯು"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ "ಏವರೂಪಾನಂ ಮಙ್ಗಲಾನಂ ಸತಮ್ಪಿ ಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಕಾತುಂ ಸಮತ್ಥಾ ಹೋಥಾ"ತಿ ವದತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ "ಆವುಸೋ, ಲಾಳುದಾಯೀ ಯುತ್ತಾಯುತ್ತಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ಸಬ್ಬತ್ಥ ಅಭಾಸಿತಬ್ಬವಾಚಂ ಭಾಸತೀ"ತಿ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಲಾಳುದಾಯೀ ಇದಾನೇವ ದನ್ಧಪರಿಸಕ್ಕನೋ ಯುತ್ತಾಯುತ್ತಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಏವರೂಪೋ ಅಹೋಸಿ, ನಿಚ್ಚಂ ಲಾಳಕೋಯೇವ ಏಸೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖೋ ಆಚರಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಮಾಣವಕಸತಾನಿ ಸಿಪ್ಪಂ ವಾಚೇಸಿ। ತದಾ ತೇಸು ಮಾಣವೇಸು ಏಕೋ ದನ್ಧಪರಿಸಕ್ಕನೋ ಲಾಳಕೋ ಮಾಣವೋ ಧಮ್ಮನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ದನ್ಧಭಾವೇನ ಪನ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪನ ಉಪಕಾರೋ ಹೋತಿ, ದಾಸೋ ವಿಯ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕರೋತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಾಯಮಾಸಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸಯನೇ ನಿಪನ್ನೋ ತಂ ಮಾಣವಂ ಹತ್ಥಪಾದಪಿಟ್ಠಿಪರಿಕಮ್ಮಾನಿ ಕತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಆಹ "ತಾತ, ಮಞ್ಚಪಾದೇ ಉಪತ್ಥಮ್ಭೇತ್ವಾ ಯಾಹೀ"ತಿ। ಮಾಣವೋ ಏಕಂ ಪಾದಂ ಉಪತ್ಥಮ್ಭೇತ್ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಉಪತ್ಥಮ್ಭಕಂ ಅಲಭನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಊರುಮ್ಹಿ ಠಪೇತ್ವಾ ರತ್ತಿಂ ಖೇಪೇಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಉಟ್ಠಾಯ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ, ತಾತ, ನಿಸಿನ್ನೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಚರಿಯ, ಏಕಸ್ಸ ಮಞ್ಚಪಾದಸ್ಸ ಉಪತ್ಥಮ್ಭಕಂ ಅಲಭನ್ತೋ ಊರುಮ್ಹಿ ಠಪೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋಮ್ಹೀ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಂವಿಗ್ಗಮಾನಸೋ ಹುತ್ವಾ "ಅಯಂ ಅತಿ ವಿಯ ಮಯ್ಹಂ ಉಪಕಾರೋ, ಏತ್ತಕಾನಂ ಪನ ಮಾಣವಕಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಅಯಮೇವ ದನ್ಧೋ ಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಕ್ಖಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಕಥಂ ನು ಖೋ ಅಹಂ ಇಮಂ ಪಣ್ಡಿತಂ ಕರೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ "ಅತ್ಥೇಕೋ ಉಪಾಯೋ, ಅಹಂ ಇಮಂ ಮಾಣವಂ ದಾರುಅತ್ಥಾಯ ಪಣ್ಣತ್ಥಾಯ ಚ ವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಗತಂ 'ಅಜ್ಜ ತೇ ಕಿಂ ದಿಟ್ಠಂ, ಕಿಂ ಕತ'ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ। ಅಥ ಮೇ 'ಇದಂ ನಾಮ ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ದಿಟ್ಠಂ, ಇದಂ ಕತ'ನ್ತಿ ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ। ಅಥ ನಂ 'ತಯಾ ದಿಟ್ಠಞ್ಚ ಕತಞ್ಚ ಕೀದಿಸ'ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ, ಸೋ

‘ಏವರೂಪಂ ನಾಮಾ’ತಿ ಉಪಮಾಯ ಚ ಕಾರಣೇನ ಚ ಕಥೇಸ್ಸತಿ। ಇತಿ ನಂ ನವಂ ನವಂ ಉಪಮಞ್ಚ ಕಾರಣಞ್ಚ ಕಥಾಪೇತ್ವಾ ಇಮಿನಾ ಉಪಾಯೇನ ಪಣ್ಡಿತಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಸೋ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “ತಾತ ಮಾಣವ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದಾರುಅತ್ಥಾಯ ವಾ ಪಣ್ಣತ್ಥಾಯ ವಾ ಗತಟ್ಠಾನೇ ಯಂ ತೇ ತತ್ಥ ದಿಟ್ಠಂ ವಾ ಸುತಂ ವಾ ಭುತ್ತಂ ವಾ ಪೀತಂ ವಾ ಖಾದಿತಂ ವಾ ಹೋತಿ, ತಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಆರೋಚೇಯ್ಯಾಸೀ”ತಿ ಆಹ।

ಸೋ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ ಮಾಣವೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ದಾರುಅತ್ಥಾಯ ಅರಞ್ಞಂ ಗತೋ ತತ್ಥ ಸಪ್ಪಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಆಚರಿಯ, ಸಪ್ಪೋ ಮೇ ದಿಟ್ಠೋ”ತಿ ಆರೋಚೇಸಿ। “ಸಪ್ಪೋ ನಾಮ, ತಾತ, ಕೀದಿಸೋ ಹೋತೀ”ತಿ? “ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಙ್ಗಲೀಸಾ”ತಿ। “ಸಾಧು, ತಾತ, ಮನಾಪಾ ತೇ ಉಪಮಾ ಆಹಟಾ, ಸಪ್ಪಾ ನಾಮ ನಙ್ಗಲೀಸಸದಿಸಾವ ಹೋನ್ತೀ”ತಿ। ಅಥ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ “ಮಾಣವಕೇನ ಮನಾಪಾ ಉಪಮಾ ಆಹಟಾ, ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ ನಂ ಪಣ್ಡಿತಂ ಕಾತು”ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಮಾಣವೋ ಪುನ ಏಕದಿವಸಂ ಅರಞ್ಞೇ ಹತ್ಥಿಂ ದಿಸ್ವಾ “ಹತ್ಥೀ ಮೇ ಆಚರಿಯ ದಿಟ್ಠೋ”ತಿ ಆಹ। “ಹತ್ಥೀ ನಾಮ, ತಾತ, ಕೀದಿಸೋ”ತಿ? “ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ನಙ್ಗಲೀಸಾ”ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ “ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಸೋಣ್ಡಾ ನಙ್ಗಲೀಸಸದಿಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ದನ್ತಾದಯೋ ಏವರೂಪಾ ಚ ಏವರೂಪಾ ಚ। ಅಯಂ ಪನ ಬಾಲತಾಯ ವಿಭಜಿತ್ವಾ ಕಥೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಸೋಣ್ಡಂ ಸನ್ಧಾಯ ಕಥೇಸಿ ಮಞ್ಞೇ”ತಿ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ನಿಮನ್ತನೇ ಉಚ್ಛುಂ ಲಭಿತ್ವಾ “ಆಚರಿಯ, ಅಜ್ಜ ಮಯಂ ಉಚ್ಛು ಖಾದಿಮ್ಹಾ”ತಿ ಆಹ। “ಉಚ್ಛು ನಾಮ ಕೀದಿಸೋ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಙ್ಗಲೀಸಾ”ತಿ ಆಹ। ಆಚರಿಯೋ “ಥೋಕಂ ಪತಿರೂಪಂ ಕಾರಣಂ ಕಥೇಸೀ”ತಿ ತುಣ್ಹೀ ಜಾತೋ।

ಪುನೇಕದಿವಸಂ ನಿಮನ್ತನೇ ಏಕಚ್ಚೇ ಮಾಣವಾ ಗುಳಂ ದಧಿನಾ ಭುಞ್ಜಿಂಸು, ಏಕಚ್ಚೇ ಖೀರೇನ। ಸೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಆಚರಿಯ, ಅಜ್ಜ ಮಯಂ ದಧಿನಾ ಖೀರೇನ ಚ ಭುಞ್ಜಿಮ್ಹಾ”ತಿ ವತ್ವಾ “ದಧಿಖೀರಂ ನಾಮ ಕೀದಿಸಂ ಹೋತೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಙ್ಗಲೀಸಾ”ತಿ ಆಹ। ಆಚರಿಯೋ “ಅಯಂ ಮಾಣವೋ ‘ಸಪ್ಪೋ ನಙ್ಗಲೀಸಸದಿಸೋ’ತಿ ಕಥೇನ್ತೋ ತಾವ ಸುಕಥಿತಂ ಕಥೇಸಿ, ‘ಹತ್ಥೀ ನಙ್ಗಲೀಸಸದಿಸೋ’ತಿ ಕಥೇನ್ತೇನಾಪಿ ಸೋಣ್ಡಂ ಸನ್ಧಾಯ ಲೇಸೇನ ಕಥಿತಂ। ‘ಉಚ್ಛು ನಙ್ಗಲೀಸಸದಿಸ’ನ್ತಿ ಕಥನೇಪಿ ಲೇಸೋ ಅತ್ಥಿ, ‘ದಧಿಖೀರಾನಿ ಪನ ನಿಚ್ಚಂ ಪಣ್ಡರಾನಿ ಪಕ್ಖಿತ್ತಭಾಜನಸಣ್ಠಾನಾನೀ’ತಿ ಇಧ ಸಬ್ಬೇನ ಸಬ್ಬಂ ಉಪಮಂ ನ ಕಥೇಸಿ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಇಮಂ ಲಾಳಕಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇತು”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೩.“ಅಸಬ್ಬತ್ಥಗಾಮಿಂ ವಾಚಂ, ಬಾಲೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಭಾಸತಿ।
ನಾಯಂ ದಧಿಂ ವೇದಿ ನ ನಙ್ಗಲೀಸಂ, ದಧಿಪ್ಪಯಂ ಮಞ್ಞತಿ ನಙ್ಗಲೀಸ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ರಾಯಂ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ - ಯಾ ವಾಚಾ ಓಪಮ್ಮವಸೇನ ಸಬ್ಬತ್ಥ ನ ಗಚ್ಛತಿ, ತಂ **ಅಸಬ್ಬತ್ಥಗಾಮಿಂ ವಾಚಂ ಬಾಲೋ** ದನ್ಧಪುಗ್ಗಲೋ **ಸಬ್ಬತ್ಥ ಭಾಸತಿ,** “ದಧಿ ನಾಮ ಕೀದಿಸ”ನ್ತಿ ಪುಟ್ಠೋಪಿ “ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ನಙ್ಗಲೀಸಾ”ತಿ ವದತೇವ। ಏವಂ ವದನ್ತೋ **ನಾಯಂ ದಧಿಂ ವೇದಿ ನ ನಙ್ಗಲೀಸಂ।** ಕಿಂಕಾರಣಾ? **ದಧಿಪ್ಪಯಂ ಮಞ್ಞತಿ ನಙ್ಗಲೀಸಂ,** ಯಸ್ಮಾ ಅಯಂ ದಧಿಮ್ಪಿ ನಙ್ಗಲೀಸಮೇವ ಮಞ್ಞತಿ। ಅಥ ವಾ **ದಧೀ**ತಿ ದಧಿಮೇವ, **ಪಯ**ನ್ತಿ ಖೀರಂ, ದಧಿ ಚ ಪಯಞ್ಚ ದಧಿಪ್ಪಯಂ। ಯಸ್ಮಾ ದಧಿಖೀರಾನಿಪಿ ಅಯಂ ನಙ್ಗಲೀಸಮೇವ ಮಞ್ಞತಿ, ಏದಿಸೋ ಚಾಯಂ ಬಾಲೋ, ಕಿಂ ಇಮಿನಾತಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಂ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಪರಿಬ್ಬಯಂ ದತ್ವಾ ತಂ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಲಾಳಕಮಾಣವೋ ಲಾಳುದಾಯೀ ಅಹೋಸಿ, ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖೋ ಆಚರಿಯೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ನಙ್ಗಲೀಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೧೨೪] ೪. ಅಮ್ಬಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ವಾಯಮೇಥೇವ ಪುರಿಸೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ವತ್ತಸಮ್ಪನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸೀ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಸಾಸನೇ ಉರಂ ದತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ವತ್ತಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಹೋಸಿ, ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯವತ್ತಾನಿ ಪಾನೀಯಪರಿಭೋಜನೀಯಉಪೋಸಥಾಗಾರಜನ್ತಾಘರಾದಿವತ್ತಾನಿ ಚ ಸಾಧುಕಂ ಕರೋತಿ, ಚುದ್ದಸಸು ಮಹಾವತ್ತೇಸು ಅಸೀತಿಖನ್ಧಕವತ್ತೇಸು ಚ ಪರಿಪೂರಕಾರೀಯೇವ ಹೋತಿ, ವಿಹಾರಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜತಿ, ಪರಿವೇಣಂ ವಿತಕ್ಕಮಾಳಕಂ ವಿಹಾರಮಗ್ಗಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜತಿ, ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಾನೀಯಂ ದೇತಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ತಸ್ಸ ವತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಯಂ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತಮತ್ತಾನಿ ಧುವಭತ್ತಾನಿ ಅದಂಸು, ಮಹಾಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಬಹೂನಂ ಫಾಸುವಿಹಾರೋ ಜಾತೋ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಆವುಸೋ, ಅಸುಕೋ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ತನೋ ವತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಮಹನ್ತಂ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಸಿ, ಏತಂ ಏಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಬಹೂನಂ ಫಾಸುವಿಹಾರೋ ಜಾತೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಾಯಂ ಭಿಕ್ಖು ವತ್ತಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಪುಬ್ಬೇಪೇತಂ ಏಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಞ್ಚ ಇಸಿಸತಾನಿ ಫಲಾಫಲತ್ಥಾಯ ಅರಞ್ಞಂ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಏತೇನೇವ ಆನೀತಫಲಾಫಲೇಹಿ ಯಾಪೇಸು"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಉದಿಚ್ಚಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತಇಸಿಪರಿವಾರೋ ಪಬ್ಬತಪಾದೇ ವಿಹಾಸಿ। ತದಾ ಹಿಮವನ್ತೇ ಚಣ್ಡೋ ನಿದಾಘೋ ಅಹೋಸಿ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಾನೀಯಾನಿ ಛಿಜ್ಜಿಂಸು, ತಿರಚ್ಛಾನಾ ಪಾನೀಯಂ ಅಲಭಮಾನಾ ಕಿಲಮನ್ತಿ। ಅಥ ತೇಸು ತಾಪಸೇಸು ಏಕೋ ತಾಪಸೋ ತೇಸಂ ಪಿಪಾಸದುಕ್ಖಂ ದಿಸ್ವಾ ಏಕಂ ರುಕ್ಖಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದೋಣಿಂ ಕತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಉಸ್ಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ದೋಣಿಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಪಾನೀಯಂ ಅದಾಸಿ। ಬಹೂಸು ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವನ್ತೇಸು ತಾಪಸಸ್ಸ ಫಲಾಫಲತ್ಥಾಯ ಗಮನೋಕಾಸೋ ನಾಹೋಸಿ। ಸೋ ನಿರಾಹಾರೋಪಿ ಪಾನೀಯಂ ದೇತಿಯೇವ। ಮಿಗಗಣಾ ಚಿನ್ತೇಸುಂ "ಅಯಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಾನೀಯಂ ದೇನ್ತೋ ಫಲಾಫಲತ್ಥಾಯ ಗನ್ತುಂ ಓಕಾಸಂ ನ ಲಭತಿ, ನಿರಾಹಾರತಾಯ ಅತಿವಿಯ ಕಿಲಮತಿ, ಹನ್ದಮಯಂ ಕತಿಕಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ। ತೇ ಕತಿಕಂ ಅಕಂಸು "ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವನತ್ಥಾಯ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇನ ಅತ್ತನೋ ಬಲಾನುರೂಪೇನ ಫಲಾಫಲಂ ಗಹೇತ್ವಾವ ಆಗನ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ತೇ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏಕೇಕೋ ತಿರಚ್ಛಾನೋ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಬಲಾನುರೂಪೇನ ಮಧುರಮಧುರಾನಿ ಅಮ್ಬಜಮ್ಬುಪನಸಾದೀನಿಗಹೇತ್ವಾವ ಆಗಚ್ಛತಿ। ಏಕಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಆಭತಂ ಫಲಾಫಲಂ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಸಕಟಭಾರಪ್ಪಮಾಣಂ ಅಹೋಸಿ। ಪಞ್ಚಸತತಾಪಸಾ ತದೇವ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಿ। ಅತಿರೇಕಂ ಛಡ್ಡಿಯಿತ್ಥ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಏಕಂ ನಾಮ ವತ್ತಸಮ್ಪನ್ನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಏತ್ತಕಾನಂ ತಾಪಸಾನಂ ಫಲಾಫಲತ್ಥಾಯ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಯಾಪನಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ವೀರಿಯಂ ನಾಮ ಕಾತಬ್ಬಮೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೪."ವಾಯಮೇಥೇವ ಪುರಿಸೋ, ನ ನಿಬ್ಬಿನ್ದೇಯ್ಯ ಪಣ್ಡಿತೋ।
ವಾಯಾಮಸ್ಸ ಫಲಂ ಪಸ್ಸ, ಭುತ್ತಾ ಅಮ್ಬಾ ಅನೀತಿಹ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ರಾಯಂ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ - ಪಣ್ಡಿತೋ ಅತ್ತನೋ ವತ್ತಪೂರಣಾದಿಕೇ ಕಮ್ಮಸ್ಮಿಂ ವಾಯಮೇಥೇವ, ನ ಉಕ್ಕಣ್ಠೇಯ್ಯ। ಕಿಂಕಾರಣಾ? ವಾಯಾಮಸ್ಸ ನಿಪ್ಫಲತಾಯ ಅಭಾವತೋ। ಇತಿ ಮಹಾಸತ್ತೋ "ವಾಯಾಮೋ ನಾಮೇಸ ಸಫಲೋವ ಹೋತೀ"ತಿ ಇಸಿಗಣಂ ಆಲಪನ್ತೋ "**ವಾಯಾಮಸ್ಸ ಫಲಂ ಪಸ್ಸಾ**"ತಿ ಆಹ। ಕೀದಿಸಂ? **ಭುತ್ತಾ ಅಮ್ಬಾ ಅನೀತಿಹಂ**। ತತ್ಥ **ಅಮ್ಬಾ**ತಿ ದೇಸನಾಮತ್ತಂ, ತೇಹಿ ಪನ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾನಿ ಫಲಾಫಲಾನಿ ಆಭತಾನಿ। ತೇಸು ಸಮ್ಪನ್ನತರಾನಂ ಉಸ್ಸನ್ನತರಾನಂ ವಾ ವಸೇನ "ಅಮ್ಬಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಯೇ ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಇಸಿಸತೇಹಿ ಸಯಂ ಅರಞ್ಞಂ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಆನೀತಾ ಅಮ್ಬಾ ಭುತ್ತಾ, ಇದಂ ವಾಯಾಮಸ್ಸ ಫಲಂ। ತಞ್ಚ ಖೋ ಪನ ಅನೀತಿಹಂ, "ಇತಿ ಆಹ ಇತಿ ಆಹಾ"ತಿ ಏವಂ ಇತಿಹೀತಿಹೇನ ಗಹೇತಬ್ಬಂ ನ ಹೋತಿ, ಪಚ್ಚಕ್ಖಮೇವ ತಂ ಫಲಂ ಪಸ್ಸಾತಿ। ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಇಸಿಗಣಸ್ಸ ಓವಾದಂ ಅದಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ವತ್ತಸಮ್ಪನ್ನೋ ತಾಪಸೋ ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಗಣಸತ್ಥಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಅಮ್ಬಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೧೨೫] ೫. ಕಟಾಹಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಬಹುಮ್ಪಿ ಸೋ ವಿಕತ್ಥೇಯ್ಯಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ವಿಕತ್ಥಕಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಸ ವತ್ಥು ಹೇಟ್ಠಾ ಕಥಿತಸದಿಸಮೇವ।

ಅತೀತೇ ಪನ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಹಾವಿಭವೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ, ದಾಸೀಪಿಸ್ಸ ತಂ ದಿವಸಞ್ಞೇವ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ತೇ ಏಕತೋವ ವಡ್ಢಿಂಸು। ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೇ ಲೇಖಂ ಸಿಕ್ಖನ್ತೇ ದಾಸೋಪಿಸ್ಸ ಫಲಕಂ ವಹಮಾನೋ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಲೇಖಂ ಸಿಕ್ಖಿ, ಗಣನಂ ಸಿಕ್ಖಿ, ದ್ವೇ ತಯೋ ವೋಹಾರೇ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ವಚನಕುಸಲೋ ವೋಹಾರಕುಸಲೋ ಯುವಾ ಅಭಿರೂಪೋ ಅಹೋಸಿ, ನಾಮೇನ ಕಟಾಹಕೋ ನಾಮ। ಸೋ ಸೇಟ್ಠಿಘರೇ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ನ ಮಂ ಇಮೇ ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಕಮ್ಮಂ ಕಾರೇಸ್ಸನ್ತಿ, ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ದೋಸಂ ದಿಸ್ವಾ ತಾಳೇತ್ವಾ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಲಕ್ಖಣೇನ ಅಙ್ಕೇತ್ವಾ ದಾಸಪರಿಭೋಗೇನಪಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಪಚ್ಚನ್ತೇ ಖೋ ಪನ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಸಹಾಯಕೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಅತ್ಥಿ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ವಚನೇನ ಲೇಖಂ ಆದಾಯ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ‘ಅಹಂ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ’ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ಸೇಟ್ಠಿಂ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಧೀತರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸುಖಂ ವಸೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ। ಸೋ ಸಯಮೇವ ಪಣ್ಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ “ಅಹಂ ಅಸುಕಂ ನಾಮ ಮಮ ಪುತ್ತಂ ತವ ಸನ್ತಿಕಂ ಪಹಿಣಿಂ, ಆವಾಹವಿವಾಹಸಮ್ಬನ್ಧೋ ನಾಮ ಮಯ್ಹಞ್ಚ ತಯಾ, ತುಯ್ಹಞ್ಚ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪತಿರೂಪೋ, ತಸ್ಮಾ ತ್ವಂ ಇಮಸ್ಸ ದಾರಕಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಧೀತರಂ ದತ್ವಾ ಏತಂ ತತ್ಥೇವ ವಸಾಪೇಹಿ, ಅಹಮ್ಪಿ ಓಕಾಸಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಲಿಖಿತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸೇವ ಮುದ್ದಿಕಾಯ ಲಞ್ಜೇತ್ವಾ ಯಥಾರುಚಿತಂ ಪರಿಬ್ಬಯಞ್ಚೇವ ಗನ್ಧವತ್ಥಾದೀನಿ ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಂ ದಿಸ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಸೇಟ್ಠಿ “ಕುತೋ ಆಗತೋಸಿ, ತಾತಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಬಾರಾಣಸಿತೋ”ತಿ। “ಕಸ್ಸ ಪುತ್ತೋಸೀ”ತಿ? “ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸಾ”ತಿ। “ಕೇನತ್ಥೇನಾಗತೋಸೀ”ತಿ? ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಕಟಾಹಕೋ “ಇದಂ ದಿಸ್ವಾ ಜಾನಿಸ್ಸಥಾ”ತಿ ಪಣ್ಣಂ ಅದಾಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿ ಪಣ್ಣಂ ವಾಚೇತ್ವಾ “ಇದಾನಾಹಂ ಜೀವಾಮಿ ನಾಮಾ”ತಿ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ಧೀತರಂ ದತ್ವಾ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಪರಿವಾರೋ ಮಹನ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಯಾಗುಖಜ್ಜಕಾದೀಸು ವಾ ವತ್ಥಗನ್ಧಾದೀಸು ವಾ ಉಪನೀತೇಸು “ಏವಮ್ಪಿ ನಾಮ ಯಾಗುಂ ಪಚನ್ತಿ, ಏವಂ ಖಜ್ಜಕಂ, ಏವಂ ಭತ್ತಂ, ಅಹೋ ಪಚ್ಚನ್ತವಾಸಿಕಾ ನಾಮಾ”ತಿ ಯಾಗುಆದೀನಿ ಗರಹತಿ। “ಇಮೇ ಪಚ್ಚನ್ತವಾಸಿಭಾವೇನೇವ ಅಹತಸಾಟಕೇ ವಳಞ್ಜಿತುಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ಗನ್ಧೇ ಪಿಸಿತುಂ, ಪುಪ್ಫಾನಿ ಗನ್ಥಿತುಂ ನ ಜಾನನ್ತೀ”ತಿ ವತ್ಥಕಮ್ಮನ್ತಿಕಾದಯೋ ಗರಹತಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ದಾಸಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ “ಕಟಾಹಕೋ ನ ದಿಸ್ಸತಿ, ಕಹಂ ಗತೋ, ಪರಿಯೇಸಥ ನ”ನ್ತಿ ಸಮನ್ತಾ ಮನುಸ್ಸೇ ಪಯೋಜೇಸಿ। ತೇಸು ಏಕೋ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಅಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ “ಅಯುತ್ತಂ ತೇನ ಕತಂ, ಗನ್ತ್ವಾ ನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ರಾಜಾನಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ನಿಕ್ಖಮಿ। “ಸೇಟ್ಠಿ ಕಿರ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ಗಚ್ಛತೀ”ತಿ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋ। ಕಟಾಹಕೋ “ಸೇಟ್ಠಿ ಕಿರ ಆಗಚ್ಛತೀ”ತಿ ಸುತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ನ ಸೋ ಅಞ್ಞೇನ ಕಾರಣೇನ ಆಗಚ್ಛಿಸ್ಸತಿ, ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯೇವಸ್ಸ ಆಗಮನೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ। ಸಚೇ ಪನಾಹಂ ಪಲಾಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪುನ ಆಗನ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಅತ್ಥಿ ಪನೇಸ ಉಪಾಯೋ। ಮಮ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಪಟಿಪಥಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದಾಸಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ತಮೇವ ಆರಾಧೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಏವಂ ಭಾಸತಿ “ಅಞ್ಞೇ ಬಾಲಮನುಸ್ಸಾ ಅತ್ತನೋ ಬಾಲಭಾವೇನ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಗುಣಂ ಅಜಾನನ್ತಾ ತೇಸಂ ಭೋಜನವೇಲಾಯ ಅಪಚಿತಿಕಮ್ಮಂ ಅಕತ್ವಾ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಭುಞ್ಜನ್ತಿ, ಮಯಂ ಪನ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಭೋಜನಕಾಲೇ ಪಟಿಗ್ಗಹಂ ಉಪನೇಮ, ಖೇಳಮಲ್ಲಕಂ ಉಪನೇಮ,

ಭಾಜನಾನಿ ಉಪನೇಮ, ಪಾನೀಯಮ್ಪಿ ಬೀಜನಿಮ್ಪಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಪತಿಟ್ಠಾಮಾ"ತಿ ಯಾವ ಸರೀರವಳಞ್ಜನಕಾಲೇ ಉದಕಕಲಸಂ ಆದಾಯ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನಗಮನಾ ಸಬ್ಬಂ ದಾಸೇಹಿ ಸಾಮಿಕಾನಂ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಪಕಾಸೇಸಿ।

ಸೋ ಏವಂ ಪರಿಸಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪಚ್ಚನ್ತಸಮೀಪಂ ಆಗತಕಾಲೇ ಸಸುರಂ ಅವೋಚ "ತಾತ, ಮಮ ಕಿರ ಪಿತಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಆಗಚ್ಛತಿ, ತುಮ್ಹೇ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ ಪಟಿಯಾದಾಪೇಥ, ಅಹಂ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಟಿಪಥಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧು, ತಾತಾ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ಕಟಾಹಕೋ ಬಹುಂ ಪಣ್ಣಾಕಾರಮಾದಾಯ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಅದಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ ಪಾತರಾಸಕಾಲೇ ಖನ್ಧಾವಾರಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಸರೀರವಳಞ್ಜನತ್ಥಾಯ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನಂ ಪಾವಿಸಿ। ಕಟಾಹಕೋ ಅತ್ತನೋ ಪರಿವಾರಂ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಕಲಸಂ ಆದಾಯ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉದಕಕಿಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಪಾದೇಸು ಪತಿತ್ವಾ "ಸಾಮಿ, ಅಹಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಯತ್ತಕಂ ಇಚ್ಛಥ, ತತ್ತಕಂ ಧನಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಮಾ ಮೇ ಯಸಂ ಅನ್ತರಧಾಪಯಿತ್ಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ವತ್ತಸಮ್ಪದಾಯ ಪಸೀದಿತ್ವಾ "ಮಾ ಭಾಯಿ, ನತ್ಥಿ ತೇ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಾ ಅನ್ತರಾಯೋ"ತಿ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚನ್ತನಗರಂ ಪಾವಿಸಿ। ಮಹನ್ತೋ ಸಕ್ಕಾರೋ ಅಹೋಸಿ, ಕಟಾಹಕೋಪಿಸ್ಸ ನಿರನ್ತರಂ ದಾಸೇನ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಕರೋತಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕಾಯ ವೇಲಾಯ ಸುಖನಿಸಿನ್ನಂ ಪಚ್ಚನ್ತಸೇಟ್ಠಿ ಆಹ "ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ, ಮಯಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಣ್ಣಂ ದಿಸ್ವಾವ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ದಾರಿಕಾ ದಿನ್ನಾ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಟಾಹಕಂ ಪುತ್ತಮೇವ ಕತ್ವಾ ತದನುಚ್ಛವಿಕಂ ಪಿಯವಚನಂ ವತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಂ ತೋಸೇಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಟಾಹಕಸ್ಸ ಮುಖಂ ಉಲ್ಲೋಕೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತರಂ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ "ಏಹಿ, ಅಮ್ಮ, ಸೀಸೇ ಮೇ ಊಕಾ ವಿಚಿನಾಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಊಕಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತಂ ಪಿಯವಚನಂ ವತ್ವಾ "ಕಥೇಹಿ, ಅಮ್ಮ, ಕಚ್ಚಿ ತೇ ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಸುಖದುಕ್ಖೇಸು ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ , ಉಭೋ ಜನಾ ಸಮ್ಮೋದಮಾನಾ ಸಮಗ್ಗವಾಸಂ ವಸಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ತಾತ, ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಅಞ್ಞೋ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ, ಕೇವಲಂ ಆಹಾರಂ ಗರಹತೀ"ತಿ। "ಅಮ್ಮ, ನಿಚ್ಚಕಾಲಮೇಸ ದುಕ್ಖಸೀಲೋವ, ಅಪಿಚ ತೇ ಅಹಂ ತಸ್ಸ ಮುಖಬನ್ಧನಮನ್ತಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, ತಂ ತ್ವಂ ಸಾಧುಕಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಭೋಜನಕಾಲೇ ಗರಹನ್ತಸ್ಸ ಉಗ್ಗಹಿತನಿಯಾಮೇನೇವ ಪುರತೋ ಠತ್ವಾ ವದೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಗಾಥಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹಂ ವಸಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ಕಟಾಹಕೋಪಿ ಬಹುಂ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ ಆದಾಯ ಅನುಮಗ್ಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಬಹುಧನಂ ದತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿ। ಸೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಗತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅತಿರೇಕಮಾನೀ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾಯ ನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನಂ ಉಪನೇತ್ವಾ ಕಟಚ್ಛುಂ ಆದಾಯ ಪರಿವಿಸನ್ತಿಯಾ ಭತ್ತಂ ಗರಹಿತುಂ ಆರಭಿ। ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಉಗ್ಗಹಿತನಿಯಾಮೇನೇವ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೫."ಬಹುಮ್ಪಿ ಸೋ ವಿಕತ್ಥೇಯ್ಯ, ಅಞ್ಞಂ ಜನಪದಂ ಗತೋ।
ಅನ್ವಾಗನ್ತ್ವಾನ ದೂಸೇಯ್ಯ, ಭುಞ್ಜ ಭೋಗೇ ಕಟಾಹಕಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಬಹುಮ್ಪಿ ಸೋ ವಿಕತ್ಥೇಯ್ಯ, ಅಞ್ಞಂ ಜನಪದಂ ಗತೋ**ತಿ ಯೋ ಅತ್ತನೋ ಜಾತಿಭೂಮಿತೋ ಅಞ್ಞಂ ಜನಪದಂ ಗತೋ ಹೋತಿ, ಯತ್ಥಸ್ಸ ಜಾತಿಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ಸೋ ಬಹುಮ್ಪಿ ವಿಕತ್ಥೇಯ್ಯ, ವಮ್ಭನವಚನಂ ವಞ್ಚನವಚನಂ ವದೇಯ್ಯ। **ಅನ್ವಾಗನ್ತ್ವಾನ ದೂಸೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಇಮಂ ತಾವ ವಾರಂ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಪಟಿಪಥಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದಾಸಕಿಚ್ಚಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ ಕಸಾಹಿ ಪಹರಿತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಚಮ್ಮುಪ್ಪಾಟನತೋ ಚ ಲಕ್ಖಣಾಹನನತೋ ಚ ಮುತ್ತೋಸಿ। ಸಚೇ ಅನಾಚಾರಂ ಕರೋಸಿ, ಪುನ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಆಗಮನವಾರೇ ತವ ಸಾಮಿಕೋ ಅನ್ವಾಗನ್ತ್ವಾನ ದೂಸೇಯ್ಯ, ಇಮಂ ಗೇಹಂ ಅನುಆಗನ್ತ್ವಾ ಕಸಾಭಿಘಾತೇಹಿ ಚೇವ ಲಕ್ಖಣಾಹನನೇನ ಚ ಜಾತಿಪ್ಪಕಾಸನೇನ ಚ ತಂ ದೂಸೇಯ್ಯ ಉಪಹನೇಯ್ಯ। ತಸ್ಮಾ ಇಮಂ ಅನಾಚಾರಂ ಪಹಾಯ **ಭುಞ್ಜ ಭೋಗೇ ಕಟಾಹಕ,** ಮಾ ಪಚ್ಛಾ ಅತ್ತನೋ ದಾಸಭಾವಂ ಪಾಕಟಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೀ ಅಹೋಸೀತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ ಪನ ಏತಮತ್ಥಂ ಅಜಾನನ್ತೀ ಉಗ್ಗಹಿತನಿಯಾಮೇನ ಬ್ಯಞ್ಜನಮೇವ ಪಯಿರುದಾಹಾಸಿ। ಕಟಾಹಕೋ "ಅದ್ಧಾ ಸೇಟ್ಠಿನಾ ಮಮ ಕುಲಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಏತಿಸ್ಸಾ ಸಬ್ಬಂ ಕಥಿತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪುನ ಭತ್ತಂ ಗರಹಿತುಂ ನ ವಿಸಹಿ, ನಿಹತಮಾನೋ ಯಥಾಲದ್ಧಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ "ತದಾ ಕಟಾಹಕೋ ವಿಕತ್ಥಕಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕಟಾಹಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೧೨೬] ೬. ಅಸಿಲಕ್ಖಣಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ತಥೇವೇಕಸ್ಸ ಕಲ್ಯಾಣನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ಅಸಿಲಕ್ಖಣಪಾಠಕಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಕಮ್ಮಾರೇಹಿ ರಞ್ಞೋ ಅಸೀನಂ ಆಹಟಕಾಲೇ ಅಸಿಂ ಉಪಸಿಙ್ಘಿತ್ವಾ ಅಸಿಲಕ್ಖಣಂ ಉದಾಹರತಿ। ಸೋ ಯೇಸಂ ಹತ್ಥತೋ ಲಾಭಂ ಲಭತಿ, ತೇಸಂ ಅಸಿಂ "ಲಕ್ಖಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಮಙ್ಗಲಸಂಯುತ್ತೋ"ತಿ ವದತಿ। ಯೇಸಂ ಹತ್ಥತೋ ಲಾಭಂ ನ ಲಭತಿ, ತೇಸಂ ಅಸಿಂ "ಅವಲಕ್ಖಣೋ"ತಿ ಗರಹತಿ। ಅಥೇಕೋ ಕಮ್ಮಾರೋ ಅಸಿಂ ಕತ್ವಾ ಕೋಸಿಯಂ ಸುಖುಮಂ ಮರಿಚಚುಣ್ಣಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಅಸಿಂ ಆಹರಿ। ರಾಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಅಸಿಂ ವೀಮಂಸಾ"ತಿ ಆಹ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಅಸಿಂ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಉಪಸಿಙ್ಘನ್ತಸ್ಸ ಮರಿಚಚುಣ್ಣಾನಿ ನಾಸಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಖಿಪಿತುಕಾಮತಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸುಂ। ತಸ್ಸ ಖಿಪನ್ತಸ್ಸ ನಾಸಿಕಾ ಅಸಿಧಾರಾಯ ಪಟಿಹತಾ ದ್ವಿಧಾ ಛಿಜ್ಜಿ। ತಸ್ಸೇವಂ ನಾಸಿಕಾಯ ಛಿನ್ನಭಾವೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಆವುಸೋ, ರಞ್ಞೋ ಕಿರ ಅಸಿಲಕ್ಖಣಪಾಠಕೋ ಅಸಿಂ ಉಪಸಿಙ್ಘನ್ತೋ ನಾಸಿಕಂ ಛಿನ್ದಾಪೇಸೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಸಿಂ ಉಪಸಿಙ್ಘನ್ತೋ ನಾಸಿಕಾಛೇದಂ ಪತ್ತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪತ್ತೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ತಸ್ಸ ಅಸಿಲಕ್ಖಣಪಾಠಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಹೋಸೀತಿ ಸಬ್ಬಂ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವತ್ಥುಸದಿಸಮೇವ। ರಾಜಾ ಪನ ತಸ್ಸ ವೇಜ್ಜೇ ದತ್ವಾ ನಾಸಿಕಾಕೋಟಿಂ ಫಾಸುಕಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಲಾಖಾಯ ಪಟಿನಾಸಿಕಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಪುನ ತಂ ಉಪಟ್ಠಾಕಮೇವ ಅಕಾಸಿ। ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಪನ ಪುತ್ತೋ ನತ್ಥಿ, ಏಕಾ ಧೀತಾ ಚೇವ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೋ ಚ ಅಹೇಸುಂ। ಸೋ ಉಭೋಪಿ ತೇ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕೇಯೇವ ವಡ್ಢಾಪೇಸಿ। ತೇ ಏಕತೋ ವಡ್ಢನ್ತಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ। ರಾಜಾಪಿ ಅಮಚ್ಚೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಮಯ್ಹಂ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೋಪಿ ಇಮಸ್ಸ ರಜ್ಜಸ್ಸ ಸಾಮಿಕೋವ, ಧೀತರಂ ಏತಸ್ಸೇವ ದತ್ವಾ ಅಭಿಸೇಕಮಸ್ಸ ಕರೋಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪುನ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಮಯ್ಹಂ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೋ ಸಬ್ಬಥಾಪಿ ಞಾತಕೋಯೇವ, ಏತಸ್ಸ ಅಞ್ಞಂ ರಾಜಧೀತರಂ ಆನೇತ್ವಾ ಅಭಿಸೇಕಂ ಕತ್ವಾ ಧೀತರಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಏವಂ ನೋ ಞಾತಕಾ ಬಹೂ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ರಜ್ಜಾನಂ ಮಯಮೇವ ಸಾಮಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಸೋ ಅಮಚ್ಚೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಉಭೋಪೇತೇ ವಿಸುಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಂ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ನಿವೇಸನೇ, ಧೀತರಂ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವಾಸೇಸಿ।

ತೇ ಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸಿಕಭಾವಂ ಪತ್ವಾ ಅತಿವಿಯ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ। ರಾಜಕುಮಾರೋ "ಕೇನ ನು ಖೋ ಉಪಾಯೇನ ಮಾತುಲಧೀತರಂ ರಾಜಗೇಹಾ ನೀಹರಾಪೇತುಂ ಸಕ್ಕಾ ಭವೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ "ಅತ್ಥೇಕೋ ಉಪಾಯೋ"ತಿ ಮಹಾಇಕ್ಖಣಿಕಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಸಹಸ್ಸಭಣ್ಡಿಕಂ ದತ್ವಾ "ಕಿಂ ಮಯಾ ಕತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅಮ್ಮ, ತಯಿ ಕರೋನ್ತಿಯಾ ಅನಿಪ್ಫತ್ತಿ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ಕಾರಣಂ ವತ್ವಾ ಯಥಾ ಮಮ ಮಾತುಲೋ ರಾಜಾ ಧೀತರಂ ಅನ್ತೋಗೇಹಾ ನೀಹರಾಪೇತಿ, ತಥಾ ಕರೋಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಾಧು, ಸಾಮಿ, ಅಹಂ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏವಂ ವಕ್ಖಾಮಿ "ದೇವ, ರಾಜಧೀತಾಯ ಉಪರಿ ಕಾಳಕಣ್ಣೀ ಅತ್ಥಿ, ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋಪಿ ನತ್ಥಿ, ಅಹಂ ರಾಜಧೀತರಂ ಅಸುಕದಿವಸೇ ನಾಮ ರಥಂ

ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಬಹುಆವುಧಹತ್ಥೇ ಪುರಿಸೇ ಆದಾಯ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಸುಸಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಣ್ಡಲಪೀಠಿಕಾಯ ಹೇಟ್ಠಾಮಞ್ಚೇ ಮತಮನುಸ್ಸಂ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಉಪರಿಮಞ್ಚೇ ರಾಜಧೀತರಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಗನ್ಧೋದಕಘಟಾನಂ ಅಟ್ಠುತ್ತರಸತೇನ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಕಾಳಕಣ್ಣಿಂ ಪವಾಹೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏವಂ ವತ್ವಾ ರಾಜಧೀತರಂ ಸುಸಾನಂ ನೇಸ್ಸಾಮಿ, ತ್ವಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ತತ್ಥ ಗಮನದಿವಸೇ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಪುರೇತರಮೇವ ಥೋಕಂ ಮರಿಚಚುಣ್ಣಂ ಆದಾಯ ಆವುಧಹತ್ಥೇಹಿ ಅತ್ತನೋ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಪರಿವುತೋ ರಥಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಸುಸಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಥಂ ಸುಸಾನದ್ವಾರೇ ಏಕಪದೇಸೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಆವುಧಹತ್ಥೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಸುಸಾನವನಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಸುಸಾನೇ ಮಣ್ಡಲಪೀಠಿಕಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಮತಕೋ ವಿಯ ಪಟಿಕುಜ್ಜೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜ। ಅಹಂ ತತ್ಥ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತವ ಉಪರಿ ಮಞ್ಚಕಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ರಾಜಧೀತರಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಮಞ್ಚೇ ಸಯಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ, ತ್ವಂ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಮರಿಚಚುಣ್ಣಂ ನಾಸಿಕಾಯ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ದ್ವೇ ತಯೋ ವಾರೇ ಖಿಪೇಯ್ಯಾಸಿ। ತಯಾ ಖಿಪಿತಕಾಲೇ ಮಯಂ ರಾಜಧೀತರಂ ಪಹಾಯ ಪಲಾಯಿಸ್ಸಾಮ। ಅಥ ತ್ವಂ ರಾಜಧೀತರಂ ಸೀಸಂ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ಸೀಸಂ ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ತಂ ಆದಾಯ ಅತ್ತನೋ ನಿವೇಸನಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀತಿ। ಸೋ "ಸಾಧು ಸುನ್ದರೋ ಉಪಾಯೋ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ।

ಸಾಪಿ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ, ರಾಜಾಪಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ರಾಜಧೀತಾಯಪಿ ತಂ ಅನ್ತರಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ, ಸಾಪಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ಸಾ ನಿಕ್ಖಮನದಿವಸೇ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಸಞ್ಞಂ ದತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಸುಸಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀ ಆರಕ್ಖಮನುಸ್ಸಾನಂ ಭಯಜನನತ್ಥಂ ಆಹ – "ಮಯಾ ರಾಜಧೀತಾಯ ಮಞ್ಚೇ ಠಪಿತಕಾಲೇ ಹೇಟ್ಠಾಮಞ್ಚೇ ಮತಪುರಿಸೋ ಖಿಪಿಸ್ಸತಿ, ಖಿಪಿತ್ವಾ ಚ ಹೇಟ್ಠಾಮಞ್ಚಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಯಂ ಪಠಮಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ , ತಮೇವ ಗಹೇಸ್ಸತಿ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಭವೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ। ರಾಜಕುಮಾರೋ ಪುರೇತರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ತತ್ಥ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಮಹಾಇಕ್ಖಣಿಕಾ ರಾಜಧೀತರಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಮಣ್ಡಲಪೀಠಿಕಾಠಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀ "ಮಾ ಭಾಯೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಮಞ್ಚೇ ಠಪೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಕುಮಾರೋ ಮರಿಚಚುಣ್ಣಂ ನಾಸಾಯ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಖಿಪಿ। ತೇನ ಖಿಪಿತಮತ್ತೇಯೇವ ಮಹಾಇಕ್ಖಣಿಕಾ ರಾಜಧೀತರಂ ಪಹಾಯ ಮಹಾರವಂ ರವಮಾನಾ ಸಬ್ಬಪಠಮಂ ಪಲಾಯಿ, ತಸ್ಸಾ ಪಲಾತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏಕೋಪಿ ಠಾತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ, ಗಹಿತಗಹಿತಾನಿ ಆವುಧಾನಿ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಪಲಾಯಿಂಸು। ಕುಮಾರೋ ಯಥಾಸಮ್ಮನ್ತಿತಂ ಸಬ್ಬಂ ಕತ್ವಾ ರಾಜಧೀತರಂ ಆದಾಯ ಅತ್ತನೋ ನಿವೇಸನಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಇಕ್ಖಣಿಕಾ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ "ಪಕತಿಯಾಪಿ ಸಾ ಮಯಾ ತಸ್ಸೇವತ್ಥಾಯ ಪುಟ್ಠಾ, ಪಾಯಾಸೇ ಛಡ್ಡಿತಸಪ್ಪಿ ವಿಯ ಜಾತ"ನ್ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಸ್ಸ ರಜ್ಜಂ ದತ್ವಾ ಧೀತರಂ ಮಹಾದೇವಿಂ ಕಾರೇಸಿ। ಸೋ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮಗ್ಗವಾಸಂ ವಸಮಾನೋ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ಸೋಪಿ ಅಸಿಲಕ್ಖಣಪಾಠಕೋ ತಸ್ಸೇವ ಉಪಟ್ಠಾಕೋ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸೇಕದಿವಸಂ ರಾಜೂಪಟ್ಠಾನಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪಟಿಸೂರಿಯಂ ಠತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಸ್ಸ ಲಾಖಾ ವಿಲೀಯಿ, ಪಟಿನಾಸಿಕಾ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿ। ಸೋ ಲಜ್ಜಾಯ ಅಧೋಮುಖೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ ಪರಿಹಸನ್ತೋ "ಆಚರಿಯ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥ, ಖಿಪಿತಂ ನಾಮ ಏಕಸ್ಸ ಕಲ್ಯಾಣಂ ಹೋತಿ, ಏಕಸ್ಸ ಪಾಪಕಂ। ತುಮ್ಹೇಹಿ ಖಿಪಿತೇನ ನಾಸಿಕಾ ಛಿಜ್ಜೇಯಿತ್ಥ, ಮಯಂ ಪನ ಖಿಪನ್ತಾ ಮಾತುಲಧೀತರಂ ಲಭಿತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಪಾಪುಣಿಮ್ಹಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೨೬."ತಥೇವೇಕಸ್ಸ ಕಲ್ಯಾಣಂ, ತಥೇವೇಕಸ್ಸ ಪಾಪಕಂ।
ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬಂ ನ ಕಲ್ಯಾಣಂ, ಸಬ್ಬಂ ವಾಪಿ ನ ಪಾಪಕ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತಥೇವೇಕಸ್ಸಾ**ತಿ ತದೇವೇಕಸ್ಸ। ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। ದುತಿಯಪದೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

ಇತಿ ಸೋ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ತಂ ಕಾರಣಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಾಯ ದೇಸನಾಯ ಲೋಕಸಮ್ಮತಾನಂ ಕಲ್ಯಾಣಪಾಪಕಾನಂ ಅನೇಕಂಸಿಕಭಾವಂ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – "ತದಾ ಅಸಿಲಕ್ಖಣಪಾಠಕೋವ ಏತರಹಿ ಅಸಿಲಕ್ಖಣಪಾಠಕೋ, ಭಾಗಿನೇಯ್ಯರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ

ಅಹೋಸಿ''ನ್ತಿ।

ಅಸಿಲಕ್ಖಣಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೧೨೮] ೮. ಕಲಣ್ಡುಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ತೇ ದೇಸಾ ತಾನಿ ವತ್ಥೂನೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ವಿಕತ್ಥಕಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತತ್ಥ ದ್ವೇಪಿ ವತ್ಥೂನಿ ಕಟಾಹಕಜಾತಕಸದಿಸಾನೇವ।

ಇಧ ಪನೇಸ ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿನೋ ದಾಸೋ ಕಲಣ್ಡುಕೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚನ್ತವಾಸಿಸೇಟ್ಠಿನೋ ಧೀತರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ವಸನಕಾಲೇ ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿ ಪರಿಯೇಸಾಪೇತ್ವಾಪಿ ತಸ್ಸ ಗತಟ್ಠಾನಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ''ಗಚ್ಛ, ಕಲಣ್ಡುಕಂ ಪರಿಯೇಸಾ''ತಿ ಅತ್ತನಾ ಪುಟ್ಠಂ ಸುಕಪೋತಕಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸುಕಪೋತಕೋ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ವಿಚರನ್ತೋ ತಂ ನಗರಂ ಪಾಪುಣಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಕಾಲೇ ಕಲಣ್ಡುಕೋ ನದೀಕೀಳಂ ಕೀಳಿತುಕಾಮೋ ಬಹುಂ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಞ್ಚೇವ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಾನಿ ಚ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ನದಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ನಾವಂ ಆರುಯ್ಹ ಉದಕೇ ಕೀಳತಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಪದೇಸೇ ನದೀಕೀಳಂ ಕೀಳನ್ತಾ ಇಸ್ಸರಜಾತಿಕಾ ತಿಖಿಣಭೇಸಜ್ಜಪರಿಭಾವಿತಂ ಖೀರಂ ಪಿವನ್ತಿ, ತೇನ ತೇಸಂ ದಿವಸಭಾಗಮ್ಪಿ ಉದಕೇ ಕೀಳನ್ತಾನಂ ಸೀತಂ ನ ಬಾಧತಿ। ಅಯಂ ಪನ ಕಲಣ್ಡುಕೋ ಖೀರಗಣ್ಡೂಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮುಖಂ ವಿಕ್ಖಾಲೇತ್ವಾ ತಂ ಖೀರಂ ನುಟ್ಠುಭತಿ। ನುಟ್ಠುಭನ್ತೋಪಿ ಉದಕೇ ಅನುಟ್ಠುಭಿತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾಯ ಸೀಸೇ ನುಟ್ಠುಭತಿ। ಸುಕಪೋತಕೋಪಿ ನದೀತೀರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಉದುಮ್ಬರಸಾಖಾಯ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಕಲಣ್ಡುಕಂ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾಯ ಸೀಸೇ ನುಟ್ಠುಭನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ''ಅರೇ, ಕಲಣ್ಡುಕ ದಾಸ, ಅತ್ತನೋ ಜಾತಿಞ್ಚ ವಸನಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಅನುಸ್ಸರ, ಖೀರಗಣ್ಡೂಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮುಖಂ ವಿಕ್ಖಾಲೇತ್ವಾ ಜಾತಿಸಮ್ಪನ್ನಾಯ ಸುಖಸಂವಡ್ಢಾಯ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾಯ ಸೀಸೇ ಮಾ ನುಟ್ಠುಭಿ, ಅತ್ತನೋ ಪಮಾಣಂ ನ ಜಾನಾಸೀ''ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೮.''ತೇ ದೇಸಾ ತಾನಿ ವತ್ಥೂನಿ, ಅಹಞ್ಚ ವನಗೋಚರೋ।
ಅನುವಿಚ್ಚ ಖೋ ತಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯುಂ, ಪಿವ ಖೀರಂ ಕಲಣ್ಡುಕಾ''ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತೇ ದೇಸಾ ತಾನಿ ವತ್ಥೂನೀ**ತಿ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। ಅಯಮೇತ್ಥಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ಯತ್ಥ ತೇ ವಸಿತಂ, ನ ತೇ ಖತ್ತಿಯಧೀತಾದೀನಂ ಕುಚ್ಛಿದೇಸಾ। ಯತ್ಥ ವಾಸಿ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ, ನ ತಾನಿ ಖತ್ತಿಯಧೀತಾದೀನಂ ಕುಚ್ಛಿವತ್ಥೂನಿ। ಅಥ ಖೋ ದಾಸಿಕುಚ್ಛಿಯಂ ತ್ವಂ ವಸಿ ಚೇವ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ಚಾತಿ। **ಅಹಞ್ಚ ವನಗೋಚರೋ**ತಿ ತಿರಚ್ಛಾನಭೂತೋಪಿ ಏತಮತ್ಥಂ ಜಾನಾಮೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಅನುವಿಚ್ಚ ಖೋ ತಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯು**ನ್ತಿ ಏವಂ ಅನಾಚಾರಂ ಚರಮಾನಂ ಮಯಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಆರೋಚಿತೇ ಅನುವಿಚ್ಚ ಜಾನಿತ್ವಾ ತವ ಸಾಮಿಕಾ ತಾಳೇತ್ವಾ ಚೇವ ಲಕ್ಖಣಾಹತಞ್ಚ ಕತ್ವಾ ತಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯುಂ, ಗಹೇತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅತ್ತನೋ ಪಮಾಣಂ ಞತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾಯ ಸೀಸೇ ಅನುಟ್ಠುಭಿತ್ವಾ ಪಿವ ಖೀರಂ। **ಕಲಣ್ಡುಕಾ**ತಿ ತಂ ನಾಮೇನಾಲಪತಿ।

ಕಲಣ್ಡುಕೋಪಿ ಸುವಪೋತಕಂ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ ''ಮಂ ಪಾಕಟಂ ಕರೇಯ್ಯಾ''ತಿ ಭಯೇನ ''ಏಹಿ, ಸಾಮಿ, ಕದಾ ಆಗತೋಸೀ''ತಿ ಆಹ। ಸುಕೋ ''ನ ಏಸ ಮಂ ಹಿತಕಾಮತಾಯ ಪಕ್ಕೋಸತಿ, ಗೀವಂ ಪನ ಮೇ ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಮಾರೇತುಕಾಮೋ''ತಿ ಞತ್ವಾವ ''ನ ಮೇ ತಯಾ ಅತ್ಥೋ''ತಿ ತತೋ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಯಥಾದಿಟ್ಠಂ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಕಥೇಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿ ''ಅಯುತ್ತಂ ತೇನ ಕತ''ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಆಣಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಮೇವ ನಂ ಆನೇತ್ವಾ ದಾಸಪರಿಭೋಗೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - ''ತದಾ ಕಲಣ್ಡುಕೋ ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ''ನ್ತಿ।

ಕಲಣ್ಡುಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೧೨೮] ೮. ಬಿಳಾರವತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯೋ ವೇ ಧಮ್ಮಂ ಧಜಂ ಕತ್ವಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಕುಹಕಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತದಾ ಹಿ ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಕುಹಕಭಾವೇ ಆರೋಚಿತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ಕುಹಕೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮೂಸಿಕಯೋನಿಯಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವುಡ್ಢಿಮನ್ವಾಯ ಮಹಾಸರೀರೋ ಸೂಕರಚ್ಛಾಪಕಸದಿಸೋ ಹುತ್ವಾ ಅನೇಕಸತಮೂಸಿಕಾಹಿ ಪರಿವುತೋ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಹರತಿ। ಅಥೇಕೋ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ವಿಚರನ್ತೋ ತಂ ಮೂಸಿಕಯೂಥಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮಾ ಮೂಸಿಕಾ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಮೂಸಿಕಾನಂ ಆಸಯಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಸೂರಿಯಾಭಿಮುಖೋ ವಾತಂ ಪಿವನ್ತೋ ಏಕೇನ ಪಾದೇನ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಗೋಚರಾಯ ಚರಮಾನೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸೀಲವಾ ಏಸೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ತ್ವಂ ಕೋ ನಾಮೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಧಮ್ಮಿಕೋ ನಾಮಾ"ತಿ। "ಚತ್ತಾರೋ ಪಾದೇ ಭೂಮಿಯಂ ಅಠಪೇತ್ವಾ ಕಸ್ಮಾ ಏಕೇನೇವ ಠಿತೋಸೀ"ತಿ। "ಮಯಿ ಚತ್ತಾರೋ ಪಾದೇ ಪಥವಿಯಂ ಠಪೇನ್ತೇ ಪಥವೀ ವಹಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಏಕೇನೇವ ತಿಟ್ಠಾಮೀ"ತಿ। "ಮುಖಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಕಸ್ಮಾ ಠಿತೋಸೀ"ತಿ? "ಮಯಂ ಅಞ್ಞಂ ನ ಭಕ್ಖಯಾಮ, ವಾತಮೇವ ಭಕ್ಖಯಾಮಾ"ತಿ। "ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಸೂರಿಯಾಭಿಮುಖೋ ತಿಟ್ಠಸೀ"ತಿ? "ಸೂರಿಯಂ ನಮಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಸೀಲವಾ ಏಸೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮೂಸಿಕಗಣೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಾಯಂ ಪಾತಂ ತಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಕತ್ವಾ ಗಮನಕಾಲೇ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಿಮಂ ಮೂಸಿಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಅಜ್ಝೋಹರಿತ್ವಾ ಮುಖಂ ಪುಞ್ಛಿತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ। ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಮೂಸಿಕಗಣೋ ತನುಕೋ ಜಾತೋ। ಮೂಸಿಕಾ "ಪುಬ್ಬೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಯಂ ಆಸಯೋ ನಪ್ಪಹೋತಿ, ನಿರನ್ತರಾ ತಿಟ್ಠಾಮ। ಇದಾನಿ ಸಿಥಿಲಾ, ಏವಮ್ಪಿ ಆಸಯೋ ನ ಪೂರತೇವ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತ"ನ್ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಕೇನ ನು ಖೋ ಕಾರಣೇನ ಮುಸಿಕಾ ತನುತ್ತಂ ಗತಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ಸಿಙ್ಗಾಲೇ ಆಸಙ್ಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ "ವೀಮಂಸಿಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಉಪಟ್ಠಾನಕಾಲೇ ಸೇಸಮೂಸಿಕಾ ಪುರತೋ ಕತ್ವಾ ಸಯಂ ಪಚ್ಛತೋ ಅಹೋಸಿ। ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ತಸ್ಸ ಉಪರಿ ಪಕ್ಖನ್ದಿ, ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಗಹಣತ್ಥಾಯ ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ "ಭೋ ಸಿಙ್ಗಾಲ, ಇದಂ ತೇ ವತಸಮಾದಾನಂ ನ ಧಮ್ಮಸುಧಮ್ಮತಾಯ, ಪರೇಸಂ ಪನ ವಿಹಿಂಸನತ್ಥಾಯ ಧಮ್ಮಂ ಧಜಂ ಕತ್ವಾ ಚರಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೨೮."ಯೋ ವೇ ಧಮ್ಮಂ ಧಜಂ ಕತ್ವಾ, ನಿಗೂಳ್ಹೋ ಪಾಪಮಾಚರೇ।
ವಿಸ್ಸಾಸಯಿತ್ವಾ ಭೂತಾನಿ, ಬಿಳಾರಂ ನಾಮ ತಂ ವತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯೋ ವೇ**ತಿ ಖತ್ತಿಯಾದೀಸು ಯೋ ಕೋಚಿದೇವ। **ಧಮ್ಮಂ ಧಜಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ದಸಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥಧಮ್ಮಂ ಧಜಂ ಕರಿತ್ವಾ, ಕೂಟಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಿಯ ಉಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿಸ್ಸಾಸಯಿತ್ವಾ**ತಿ "ಸೀಲವಾ ಅಯ"ನ್ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಸಞ್ಜಾತವಿಸ್ಸಾಸಾನಿ ಕತ್ವಾ। **ಬಿಳಾರಂ ನಾಮ ತಂ ವತ**ನ್ತಿ ತಂ ಏವಂ ಧಮ್ಮಂ ಧಜಂ ಕತ್ವಾ ರಹೋ ಪಾಪಾನಿ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ವತಂ ಕೇರಾಟಿಕವತಂ ನಾಮ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಮೂಸಿಕರಾಜಾ ಕಥೇನ್ತೋವ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಗೀವಾಯಂ ಪತಿತ್ವಾ ಹನುಕಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಅನ್ತೋಗಲನಾಳಿಯಂ ಡಂಸಿತ್ವಾ ಗಲನಾಳಿಂ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇಸಿ। ಮೂಸಿಕಗಣೋ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಸಿಙ್ಗಾಲಂ "ಮುರು ಮುರೂ"ತಿ ಖಾದಿತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ಪಠಮಾಗತಾವ ಕಿರಸ್ಸ ಮಂಸಂ ಲಭಿಂಸು, ಪಚ್ಛಾ ಆಗತಾ ನ ಲಭಿಂಸು। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮೂಸಿಕಗಣೋ ನಿಬ್ಭಯೋ ಜಾತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಕುಹಕಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಮೂಸಿಕರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಬಿಳಾರವತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೧೨೯] ೯. ಅಗ್ಗಿಕಭಾರದ್ವಾಜಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನಾಯಂ ಸಿಖಾ ಪುಞ್ಞಹೇತೂತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕುಹಕಞ್ಞೇವ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

ಅತೀತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮೂಸಿಕರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ವಸತಿ। ಅಥೇಕೋ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ದವಡಾಹೇ ಉಟ್ಠಿತೇ ಪಲಾಯಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖೇ ಸೀಸಂ ಆಹಚ್ಚ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಸಕಲಸರೀರೇ ಲೋಮಾನಿ ಝಾಯಿಂಸು, ರುಕ್ಖಂ ಆಹಚ್ಚ ಠಿತಟ್ಠಾನೇ ಪನ ಮತ್ಥಕೇ ಚೂಳಾ ವಿಯ ಥೋಕಾನಿ ಲೋಮಾನಿ ಅಟ್ಠಂಸು। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಸೋಣ್ಡಿಯಂ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವನ್ತೋ ಛಾಯಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಚೂಳಂ ದಿಸ್ವಾ "ಉಪ್ಪನ್ನಂ ದಾನಿ ಮೇ ಭಣ್ಡಮೂಲ"ನ್ತಿ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಚರನ್ತೋ ತಂ ಮೂಸಿಕಾದರಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮಾ ಮೂಸಿಕಾ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಅವಿದೂರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಗೋಚರಾಯ ಚರನ್ತೋ ದಿಸ್ವಾ "ಸೀಲವಾ ಅಯ"ನ್ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ತ್ವಂ ಕಿನ್ನಾಮೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಅಹಂ ಅಗ್ಗಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ನಾಮಾ"ತಿ। "ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ? "ತುಮ್ಹಾಕಂ ರಕ್ಖನತ್ಥಾಯಾ"ತಿ। "ಕಿನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ಅಮ್ಹೇ ರಕ್ಖಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ? "ಅಹಂ ಅಙ್ಗುಟ್ಠಗಣನಂ ನಾಮ ಜಾನಾಮಿ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಾತೋವ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಗೋಚರಾಯ ಗಮನಕಾಲೇ 'ಏತ್ತಕಾ'ತಿ ಗಣೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಗಮನಕಾಲೇಪಿ ಗಣೇಸ್ಸಾಮಿ, ಏವಂ ಸಾಯಂ ಪಾತಂ ಗಣೇನ್ತೋ ರಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ರಕ್ಖ ಮಾತುಲಾ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮನಕಾಲೇ "ಏಕೋ ದ್ವೇ ತಯೋ"ತಿ ಗಣೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಗಮನಕಾಲೇಪಿ ತಥೇವ ಗಣೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಿಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಖಾದತಿ। ಸೇಸಂ ಪುರಿಮಸದಿಸಮೇವ।

ಇಧ ಪನ ಮೂಸಿಕರಾಜಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಠಿತೋ "ಭೋ ಅಗ್ಗಿಕಭಾರದ್ವಾಜ, ನಾಯಂ ತವ ಧಮ್ಮಸುಧಮ್ಮತಾಯ ಮತ್ಥಕೇ ಚೂಳಾ ಠಪಿತಾ, ಕುಚ್ಛಿಕಾರಣಾ ಪನ ಠಪಿತಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೯"ನಾಯಂ ಸಿಖಾ ಪುಞ್ಞಹೇತು, ಘಾಸಹೇತು ಅಯಂ ಸಿಖಾ।
ನಾಗುಟ್ಠಿಗಣನಂ ಯಾತಿ, ಅಲಂ ತೇ ಹೋತು ಅಗ್ಗಿಕಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಾಗುಟ್ಠಿಗಣನಂ ಯಾತೀತಿ** "ಅಙ್ಗುಟ್ಠಿಗಣನಾ"ತಿ ಅಙ್ಗುಟ್ಠಗಣನಾ ವುಚ್ಚತಿ, ಅಯಂ ಮೂಸಿಕಗಣೋ ಅಙ್ಗುಟ್ಠಗಣನಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ ನ ಉಪೇತಿ ನ ಪೂರೇತಿ, ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಲಂ ತೇ ಹೋತು ಅಗ್ಗಿಕಾತಿ** ಸಿಙ್ಗಾಲಂ ನಾಮೇನ ಆಲಪನ್ತೋ ಆಹ। ಏತ್ತಾವತಾ ತೇ ಅಲಂ ಹೋತು, ನ ಇತೋ ಪರಂ ಮೂಸಿಕೇ ಖಾದಿಸ್ಸಸಿ । ಅಮ್ಹೇಹಿ ವಾ ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಾಸೋ ಅಲಂ ಹೋತು, ನ ಮಯಂ ಇದಾನಿ ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ವಸಿಸ್ಸಾಮಾತಿಪಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಪುರಿಮಸದಿಸಮೇವ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ "ತದಾ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಮೂಸಿಕರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಅಗ್ಗಿಕಭಾರದ್ವಾಜಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೧೩೦] ೧೦. ಕೋಸಿಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯಥಾ ವಾಚಾ ಚ ಭುಞ್ಜಸ್ಸೂತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಮಾತುಗಾಮಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾ ಕಿರೇಕಸ್ಸ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪಾಸಕಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ದುಸ್ಸೀಲಾ ಪಾಪಧಮ್ಮಾ ರತ್ತಿಂ ಅತಿಚರಿತ್ವಾ ದಿವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಮ್ಮಂ

ಅಕತ್ವಾ ಗಿಲಾನಾಲಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ನಿತ್ಥುನಮಾನಾ ನಿಪಜ್ಜತಿ। ಅಥ ನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ “ಕಿಂ ತೇ ಭದ್ದೇ ಅಫಾಸುಕ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ವಾತಾ ಮೇ ವಿಜ್ಝನ್ತೀ”ತಿ। “ಅಥ ಕಿಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ? “ಸಿನಿದ್ಧಮಧುರಾನಿ ಪಣೀತಪಣೀತಾನಿ ಯಾಗುಭತ್ತತೇಲಾದೀನೀ”ತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯಂ ಯಂ ಸಾ ಇಚ್ಛತಿ, ತಂ ತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ದೇತಿ, ದಾಸೋ ವಿಯ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕರೋತಿ। ಸಾ ಪನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಗೇಹಂ ಪವಿಟ್ಠಕಾಲೇ ನಿಪಜ್ಜತಿ, ಬಹಿ ನಿಕ್ಖನ್ತಕಾಲೇ ಜಾರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವೀತಿನಾಮೇತಿ।

ಅಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ “ಇಮಿಸ್ಸಾ ಸರೀರೇ ವಿಜ್ಝನವಾತಾನಂ ಪರಿಯನ್ತೋ ನ ಪಞ್ಞಾಯತೀ”ತಿ ಏಕದಿವಸಂ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀನಿ ಆದಾಯ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪೂಜೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ “ಕಿಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ನ ಪಞ್ಞಾಯಸೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಭನ್ತೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಕಿರ ಮೇ ಸರೀರೇ ವಾತಾ ವಿಜ್ಝನ್ತಿ, ಸ್ವಾಹಂ ತಸ್ಸಾ ಸಪ್ಪಿತೇಲಾದೀನಿ ಚೇವ ಪಣೀತಪಣೀತಭೋಜನಾನಿ ಚ ಪರಿಯೇಸಾಮಿ, ಸರೀರಮಸ್ಸಾ ಘನಂ ವಿಪ್ಪಸನ್ನಛವಿವಣ್ಣಂ ಜಾತಂ, ವಾತರೋಗಸ್ಸ ಪನ ಪರಿಯನ್ತೋ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ। ಅಹಂ ತಂ ಪಟಿಜಗ್ಗನ್ತೋವ ಇಧಾಗಮನಸ್ಸ ಓಕಾಸಂ ನ ಲಭಾಮೀ”ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪಾಪಭಾವಂ ಞತ್ವಾ “ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ‘ಏವಂ ನಿಪನ್ನಸ್ಸ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ರೋಗೇ ಅವೂಪಸಮನ್ತೇ ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ’ತಿ ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಪಣ್ಡಿತೇಹಿ ಕಥಿತಂ, ಭವಸಙ್ಖೇಪಗತತ್ತಾ ಪನ ನ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇಸೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖೋ ಆಚರಿಯೋ ಅಹೋಸಿ। ಏಕಸತರಾಜಧಾನೀಸು ಖತ್ತಿಯಕುಮಾರಾ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಮಾರಾ ಚ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ತಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಿಕೇ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ। ಅಥೇಕೋ ಜನಪದವಾಸೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಾಣವೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ತಯೋ ವೇದೇ ಅಟ್ಠಾರಸ ಚ ವಿಜ್ಜಾಟ್ಠಾನಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂಯೇವ ಕುಟುಮ್ಬಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ದ್ವತ್ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಚ್ಛತಿ । ತಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ದುಸ್ಸೀಲಾ ಅಹೋಸಿ ಪಾಪಧಮ್ಮಾತಿ ಸಬ್ಬಂ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವತ್ಥುಸದಿಸಮೇವ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪನ “ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ಓವಾದಗಹಣಾಯ ಓಕಾಸಂ ನ ಲಭಾಮೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಸಾ ಮಾಣವಿಕಾ ಇಮಂ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜತೀ”ತಿ ಞತ್ವಾ “ತಸ್ಸಾ ರೋಗಾನುಚ್ಛವಿಕಂ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಆಹ “ತಾತ, ತ್ವಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಸ್ಸಾ ಸಪ್ಪಿಖೀರರಸಾದೀನಿ ಮಾ ಅದಾಸಿ, ಗೋಮುತ್ತೇ ಪನ ಪಞ್ಚಪಣ್ಣಾನಿ ಫಲಾದೀನಿ ಚ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ನವತಮ್ಬಲೋಹಭಾಜನೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಲೋಹಗನ್ಧಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ರಜ್ಜುಂ ವಾ ಯೋತ್ತಂ ವಾ ರುಕ್ಖಂ ವಾ ಲತಂ ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ‘ಇದಂ ತೇ ರೋಗಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕಭೇಸಜ್ಜಂ, ಇದಂ ವಾ ಪಿವ, ಉಟ್ಠಾಯ ವಾ ತಯಾ ಭುತ್ತಭತ್ತಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋಹೀ’ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ವದೇಯ್ಯಾಸಿ। “ಸಚೇ ಭೇಸಜ್ಜಂ ನ ಪಿವತಿ, ಅಥ ನಂ ರಜ್ಜುಯಾ ವಾ ಯೋತ್ತೇನ ವಾ ರುಕ್ಖೇನ ವಾ ಲತಾಯ ವಾ ಕತಿಚಿ ಪಹಾರೇ ಪಹರಿತ್ವಾ ಕೇಸೇಸು ಗಹೇತ್ವಾ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಕಪ್ಪರೇನ ಪೋಥೇಯ್ಯಾಸಿ, ಸಾ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಉಟ್ಠಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ”ತಿ। ಸೋ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ವುತ್ತನಿಯಾಮೇನೇವ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಕತ್ವಾ “ಭದ್ದೇ, ಇಮಂ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಪಿವಾ”ತಿ ಆಹ। “ಕೇನ ತೇ ಇದಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ”ನ್ತಿ? “ಆಚರಿಯೇನ, ಭದ್ದೇ”ತಿ। “ಅಪನೇಹಿ ತಂ, ನ ಪಿವಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಮಾಣವೋ “ನ ತ್ವಂ ಅತ್ತನೋ ರುಚಿಯಾ ಪಿವಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ರಜ್ಜುಂ ಗಹೇತ್ವಾ “ಅತ್ತನೋ ರೋಗಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಭೇಸಜ್ಜಂ ವಾ ಪಿವ, ಯಾಗುಭತ್ತಾನುಚ್ಛವಿಕಂ ಕಮ್ಮಂ ವಾ ಕರೋಹೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೩೦.“ಯಥಾವಾಚಾ ಚ ಭುಞ್ಜಸ್ಸು, ಯಥಾಭುತ್ತಞ್ಚ ಬ್ಯಾಹರ।
ಉಭಯಂ ತೇ ನ ಸಮೇತಿ, ವಾಚಾ ಭುತ್ತಞ್ಚ ಕೋಸಿಯೇ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಥಾವಾಚಾ ಚ ಭುಞ್ಜಸ್ಸೂ**ತಿ ಯಥಾ ತೇ ವಾಚಾ, ತಥಾ ಭುಞ್ಜಸ್ಸು, “ವಾತಾ ಮೇ ವಿಜ್ಝನ್ತೀ”ತಿ ವಾಚಾಯ ಅನುಚ್ಛವಿಕಮೇವ ಕತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಸ್ಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ। “ಯಥಾವಾಚಂ ವಾ”ತಿಪಿ ಪಾಠೋ ಯುಜ್ಜತಿ, “ಯಥಾವಾಚಾಯಾ”ತಿಪಿ ಪಠನ್ತಿ,

ಸಬ್ಬತ್ಥ ಅಯಮೇವ ಅತ್ಥೋ। **ಯಥಾಭುತ್ತಞ್ಚ ಬ್ಯಾಹರಾ**ತಿ ಯಂ ಯಥಾ ತೇ ಭುತ್ತಂ, ತಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕಮೇವ ಬ್ಯಾಹರ, "ಅರೋಗಮ್ಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಗೇಹೇ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕರೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಯಥಾಭೂತಞ್ಚಾ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಅಥ ವಾ ಅರೋಗಮ್ಹೀತಿ ಯಥಾಭೂತಮೇವ ವತ್ವಾ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಭಯಂ ತೇ ನ ಸಮೇತಿ, ವಾಚಾಭುತ್ತಞ್ಚ ಕೋಸಿಯೇ**ತಿ ಯಾ ಚ ತೇ ಅಯಂ ವಾಚಾ "ವಾತಾ ಮಂ ವಿಜ್ಝನ್ತೀ"ತಿ ಯಞ್ಚ ತೇ ಇದಂ ಪಣೀತಭೋಜನಂ ಭುತ್ತಂ, ಇದಂ ಉಭಯಮ್ಪಿ ತುಯ್ಹಂ ನ ಸಮೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋಹಿ। "ಕೋಸಿಯೇ"ತಿ ತಂ ಗೋತ್ತೇನಾಲಪತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಕೋಸಿಯಬ್ರಾಹ್ಮಣಧೀತಾ "ಆಚರಿಯೇನ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಂ ಆಪನ್ನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನ ಸಕ್ಕಾ ಮಯಾ ಏಸ ವಞ್ಚೇತುಂ, ಉಟ್ಠಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಟ್ಠಾಯ ಕಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಿ। "ಆಚರಿಯೇನ ಮೇ ದುಸ್ಸೀಲಭಾವೋ ಞಾತೋ, ಇದಾನಿ ನ ಸಕ್ಕಾ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪುನ ಏವರೂಪಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ ಆಚರಿಯೇ ಗಾರವೇನ ಪಾಪಕಮ್ಮತೋಪಿ ವಿರಮಿತ್ವಾ ಸೀಲವತೀ ಅಹೋಸಿ। ಸಾಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ "ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಕಿರಮ್ಹಿ ಞಾತಾ"ತಿ ಸತ್ಥರಿಪಿ ಗಾರವೇನ ನ ಪುನ ಅನಾಚಾರಂ ಅಕಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – "ತದಾ ಜಯಮ್ಪತಿಕಾ ಇದಾನಿ ಜಯಮ್ಪತಿಕಾವ, ಆಚರಿಯೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕೋಸಿಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ಕುಸನಾಳಿವಗ್ಗೋ ತೇರಸಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ –

ಕುಸನಾಳಿ ಚ ದುಮ್ಮೇಧಂ, ನಙ್ಗಲೀಸಮ್ಬುಕಟಾಹಂ।
ಅಸಿಲಕ್ಖಣಕಲಣ್ಡುಕಂ, ಬಿಳಾರಗ್ಗಿಕಕೋಸಿಯನ್ತಿ॥

೧೪. ಅಸಮ್ಪದಾನವಗ್ಗೋ

[೧೩೧] ೧. ಅಸಮ್ಪದಾನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಸಮ್ಪದಾನೇನಿತರೀತರಸ್ಸಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಕಾಲೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಆವುಸೋ ದೇವದತ್ತೋ, ಅಕತಞ್ಞೂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಗುಣಂ ನ ಜಾನಾತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ದೇವದತ್ತೋ ಅಕತಞ್ಞೂ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಕತಞ್ಞೂಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಮಗಧರಟ್ಠೇ ರಾಜಗಹೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಮಗಧರಞ್ಞೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸೇವ ಸೇಟ್ಠಿ ಅಹೋಸಿ ಅಸೀತಿಕೋಟಿವಿಭವೋ ಸಙ್ಖಸೇಟ್ಠೀತಿ ನಾಮೇನ। ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಪೀಳಿಯಸೇಟ್ಠಿ ನಾಮ ಅಸೀತಿಕೋಟಿವಿಭವೋವ ಅಹೋಸಿ। ತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಹಾಯಕಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇಸು ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಪೀಳಿಯಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಕೇನಚಿದೇವ ಕಾರಣೇನ ಮಹನ್ತಂ ಭಯಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ಸಬ್ಬಂ ಸಾಪತೇಯ್ಯಂ ಪರಿಹಾಯಿ। ಸೋ ದಲಿದ್ದೋ ಅಪ್ಪಟಿಸರಣೋ ಹುತ್ವಾ ಭರಿಯಂ ಆದಾಯ ಸಙ್ಖಸೇಟ್ಠಿಂ ಪಚ್ಚಯಂ ಕತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪದಸಾವ ರಾಜಗಹಂ ಪತ್ವಾ ಸಙ್ಖಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾವ "ಸಹಾಯೋ ಮೇ ಆಗತೋ"ತಿ ಪರಿಸ್ಸಜಿತ್ವಾ ಸಕ್ಕಾರಸಮ್ಮಾನಂ ಕತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ "ಸಮ್ಮ, ಕೇನಟ್ಠೇನ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಭಯಂ ಮೇ, ಸಮ್ಮ, ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ಸಬ್ಬಂ ಧನಂ ಪರಿಕ್ಖೀಣಂ, ಉಪತ್ಥಮ್ಭೋ ಮೇ ಹೋಹೀ"ತಿ। "ಸಾಧು ಸಮ್ಮ, ಮಾ ಭಾಯೀ"ತಿ ಭಣ್ಡಾಗಾರಂ ವಿವರಾಪೇತ್ವಾ ಚತ್ತಾಲೀಸ ಹಿರಞ್ಞಕೋಟಿಯೋ ದಾಪೇತ್ವಾ ಸೇಸಮ್ಪಿ ಪರಿಚ್ಛದಪರಿವಾರಂ

ಸಬ್ಬಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ಸವಿಞ್ಞಾಣಕಂ ಅವಿಞ್ಞಾಣಕಂ ಮಜ್ಝೇ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಉಪಡ್ಢಮೇವ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ತಂ ವಿಭವಂ ಆದಾಯ ಪುನ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ।

ಅಪರಭಾಗೇ ಸಙ್ಖಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸಪಿ ತಾದಿಸಮೇವ ಭಯಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪಟಿಸರಣಂ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ "ಸಹಾಯಸ್ಸ ಮೇ ಮಹಾಉಪಕಾರೋ ಕತೋ, ಉಪಡ್ಢವಿಭವೋ ದಿನ್ನೋ। ನ ಸೋ ಮಂ ದಿಸ್ವಾ ಪರಿಚ್ಚಜಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಭರಿಯಂ ಆದಾಯ ಪದಸಾವ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭರಿಯಂ ಆಹ "ಭದ್ದೇ, ತವ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಾ ಗಮನಂ ನಾಮ ನ ಯುತ್ತಂ, ಮಯಾ ಪೇಸಿತಯಾನಮಾರುಯ್ಹ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಪಚ್ಛಾ ಆಗಮಿಸ್ಸಸಿ। ಯಾವ ಯಾನಂ ಪೇಸೇಮಿ, ತಾವ ಇಧೇವ ಹೋಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ಸಾಲಾಯ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಯಂ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಘರಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ರಾಜಗಹನಗರತೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಹಾಯೋ ಸಙ್ಖಸೇಟ್ಠಿ ನಾಮ ಆಗತೋ"ತಿ ಆರೋಚಾಪೇಸಿ। ಸೋ "ಆಗಚ್ಛತೂ"ತಿ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ನೇವ ಆಸನಾ ವುಟ್ಠಾಸಿ, ನ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಅಕಾಸಿ, ಕೇವಲಂ "ಕಿಮತ್ಥಂ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಆಗತೋಮ್ಹೀ"ತಿ। "ನಿವಾಸೋ ತೇ ಕಹಂ ಗಹಿತೋ"ತಿ? "ನ ತಾವ ನಿವಾಸಟ್ಠಾನಂ ಅತ್ಥಿ, ಸೇಟ್ಠಿಘರಣಿಮ್ಪಿ ಸಾಲಾಯ ಠಪೇತ್ವಾವ ಆಗತೋಮ್ಹೀ"ತಿ। "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಇಧ ನಿವಾಸಟ್ಠಾನಂ ನತ್ಥಿ, ನಿವಾಪಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಪಚಾಪೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛಥ, ಪುನ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಘರಂ ಮಾ ಪವಿಸಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಮಯ್ಹಂ ಸಹಾಯಸ್ಸ ದುಸ್ಸನ್ತೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಬಹಲಪಲಾಪತುಮ್ಬಂ ದೇಹೀ"ತಿ ದಾಸಂ ಆಣಾಪೇಸಿ। ತಂ ದಿವಸಂ ಕಿರ ಸೋ ರತ್ತಸಾಲೀನಂ ಸಕಟಸಹಸ್ಸಮತ್ತಂ ಓಫುನಾಪೇತ್ವಾ ಕೋಟ್ಠಾಗಾರಂ ಪೂರಾಪೇಸಿ, ಚತ್ತಾಲೀಸಕೋಟಿಧನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತೋ ಅಕತಞ್ಞೂ ಮಹಾಚೋರೋ ಸಹಾಯಕಸ್ಸ ತುಮ್ಬಮತ್ತೇ ಪಲಾಪೇ ದಾಪೇಸಿ। ದಾಸೋ ಪಚ್ಛಿಯಂ ಏಕಂ ಪಲಾಪತುಮ್ಬಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಯಂ ಅಸಪ್ಪುರಿಸೋ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಾ ಚತ್ತಾಲೀಸಕೋಟಿಧನಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಪಲಾಪತುಮ್ಬಂ ದಾಪೇಸಿ, ಗಣ್ಹಾಮಿ ನು ಖೋ, ನ ಗಣ್ಹಾಮೀ"ತಿ? ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ "ಅಯಂ ತಾವ ಅಕತಞ್ಞೂ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭೀ ಕತವಿನಾಸಕಭಾವೇನ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಮಿತ್ತಭಾವಂ ಭಿನ್ದಿ। ಸಚಾಹಂ ಏತೇನ ದಿನ್ನಂ ಪಲಾಪತುಮ್ಬಂ ಲಾಮಕತ್ತಾ ನ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಹಮ್ಪಿ ಮಿತ್ತಭಾವಂ ಭಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮಿ। ಅನ್ಧಬಾಲಾ ಪರಿತ್ತಕಂ ಲದ್ಧಂ ಅಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಾ ಮಿತ್ತಭಾವಂ ವಿನಾಸೇನ್ತಿ, ಅಹಂ ಪನ ಏತೇನ ದಿನ್ನಂ ಪಲಾಪತುಮ್ಬಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಮ ವಸೇನ ಮಿತ್ತಭಾವಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಪಲಾಪತುಮ್ಬಂ ದುಸ್ಸನ್ತೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಪಾಸಾದಾ ಓರುಯ್ಹ ಸಾಲಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಭರಿಯಾ "ಕಿಂ ತೇ, ಅಯ್ಯ, ಲದ್ಧ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಭದ್ದೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಹಾಯೋ ಪೀಳಿಯಸೇಟ್ಠಿ ಪಲಾಪತುಮ್ಬಂ ದತ್ವಾ ಅಮ್ಹೇ ಅಜ್ಜೇವ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸೀ"ತಿ। ಸಾ "ಅಯ್ಯ, ಕಿಮತ್ಥಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ, ಕಿಂ ಏತಂ ಚತ್ತಾಲೀಸಕೋಟಿಧನಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕ"ನ್ತಿ ರೋದಿತುಂ ಆರಭಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ "ಭದ್ದೇ, ಮಾ ರೋದಿ, ಅಹಂ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಿತ್ತಭಾವಭೇದನಭಯೇನ ಮಮ ವಸೇನ ಮಿತ್ತಭಾವಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತುಂ ಗಣ್ಹಿಂ, ತ್ವಂ ಕಿಂಕಾರಣಾ ರೋದಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩೧."ಅಸಮ್ಪದಾನೇನಿತರೀತರಸ್ಸ, ಬಾಲಸ್ಸ ಮಿತ್ತಾನಿ ಕಲೀಭವನ್ತಿ।

ತಸ್ಮಾ ಹರಾಮಿ ಭುಸಂ ಅಡ್ಢಮಾನಂ, ಮಾ ಮೇ ಮಿತ್ತಿ ಜೀಯಿತ್ಥ ಸಸ್ಸತಾಯಾ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಸಮ್ಪದಾನೇನಾ**ತಿ ಅಸಮ್ಪಾದಾನೇನ। ಅಕಾರಲೋಪೇ ಸನ್ಧಿ, ಅಗ್ಗಹಣೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇತರೀತರಸ್ಸಾ**ತಿ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಲಾಮಕಾಲಾಮಕಸ್ಸ। **ಬಾಲಸ್ಸ ಮಿತ್ತಾನಿ ಕಲೀಭವನ್ತೀ**ತಿ ದನ್ಧಸ್ಸ ಅಪಞ್ಞಸ್ಸ ಮಿತ್ತಾನಿ ಕಲೀನಿ ಕಾಳಕಣ್ಣಿಸದಿಸಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಭಿಜ್ಜನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಸ್ಮಾ ಹರಾಮಿ ಭುಸಂ ಅಡ್ಢಮಾನ**ನ್ತಿ ತೇನ ಕಾರಣೇನ ಅಹಂ ಸಹಾಯೇನ ದಿನ್ನಂ ಏಕಪಲಾಪತುಮ್ಬಂ ಹರಾಮಿ ಗಣ್ಹಾಮೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। "ಮಾನ"ನ್ತಿ ಹಿ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ನಾಳೀನಂ ನಾಮಂ, ಚತುನ್ನಂ ಅಡ್ಢಮಾನಂ, ಚತಸ್ಸೋ ಚ ನಾಳಿಯೋ ತುಮ್ಬೋ ನಾಮ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಪಲಾಪತುಮ್ಬ"ನ್ತಿ। **ಮಾ ಮೇ ಮಿತ್ತಿ ಜೀಯಿತ್ಥ ಸಸ್ಸತಾಯ**ನ್ತಿ ಮಮ ಸಹಾಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಿತ್ತಿ ಮಾ ಭಿಜ್ಜಿತ್ಥ, ಸಸ್ಸತಾವ ಅಯಂ ಹೋತೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇಪಿ ಸೇಟ್ಠಿಭರಿಯಾ ರೋದತೇವ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸಙ್ಖಸೇಟ್ಠಿನಾ ಪೀಳಿಯಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ದಿನ್ನೋ ಕಮ್ಮನ್ತದಾಸೋ ಸಾಲಾದ್ವಾರೇನ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸೇಟ್ಠಿಭರಿಯಾಯ ರೋದನಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಸಾಲಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸಾಮಿಕೇ ದಿಸ್ವಾ ಪಾದೇಸು ನಿಪತಿತ್ವಾ ರೋದಿತ್ವಾ ಕನ್ದಿತ್ವಾ "ಕಿಮತ್ಥಂ ಇಧಾಗತತ್ಥ, ಸಾಮೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೇಟ್ಠಿ ಸಬ್ಬಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಕಮ್ಮನ್ತದಾಸೋ "ಹೋತು, ಸಾಮಿ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥಾ"ತಿ ಉಭೋಪಿ ಅಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ನೇತ್ವಾ ಗನ್ಧೋದಕೇನ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಭೋಜೇತ್ವಾ "ಸಾಮಿಕಾ, ವೋ ಆಗತಾ"ತಿ ಸೇಸದಾಸೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ದಾಸೇ ಗಹೇತ್ವಾ ರಾಜಙ್ಗಣಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಪರವಂ ಅಕಾಸಿ। ರಾಜಾ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಕಿಂ ಏತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ, ತೇ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ।

ರಾಜಾ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಉಭೋಪಿ ಸೇಟ್ಠೀ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಸಙ್ಖಸೇಟ್ಠಿಂ ಪುಚ್ಛಿ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತಯಾ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಪೀಳಿಯಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಚತ್ತಾಲೀಸಕೋಟಿಧನಂ ದಿನ್ನ"ನ್ತಿ? "ಆಮ, ಮಹಾರಾಜ, ಮಮ ಸಹಾಯಸ್ಸ ಮಂ ತಕ್ಕೇತ್ವಾ ರಾಜಗಹಂ ಆಗತಸ್ಸ ನ ಕೇವಲಂ ಧನಂ, ಸಬ್ಬಂ ವಿಭವಜಾತಂ ಸವಿಞ್ಞಾಣಕಂ ಅವಿಞ್ಞಾಣಕಂ ದ್ವೇ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕತ್ವಾ ಸಮಭಾಗೇ ಅದಾಸಿನ್ತಿ। ರಾಜಾ "ಸಚ್ಚಮೇತ"ನ್ತಿ ಪೀಳಿಯಸೇಟ್ಠಿಂ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮ, ದೇವಾ"ತಿ। "ತಯಾ ಪನಸ್ಸ ತಞ್ಞೇವ ತಕ್ಕೇತ್ವಾ ಆಗತಸ್ಸ ಅತ್ಥಿ ಕೋಚಿ ಸಕ್ಕಾರೋ ವಾ ಸಮ್ಮಾನೋ ವಾ ಕತೋ"ತಿ। ಸೋ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ಅಪಿ ಪನ ತೇ ಏತಸ್ಸ ಪಲಾಪತುಮ್ಬಮತ್ತಂ ದುಸ್ಸನ್ತೇ ಪಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ದಾಪಿತಂ ಅತ್ಥೀತಿ। ತಮ್ಪಿ ಸುತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀಯೇವ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ "ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಅಮಚ್ಚೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತೇತ್ವಾ ತಂ ಪರಿಭಾಸಿತ್ವಾ "ಗಚ್ಛಥ, ಪೀಳಿಯಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಘರೇ ಸಬ್ಬಂ ವಿಭವಂ ಸಙ್ಖಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ದೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಮಹಾರಾಜ, ಮಯ್ಹಂ ಪರಸನ್ತಕೇನ ಅತ್ಥೋ ನತ್ಥಿ, ಮಯಾ ದಿನ್ನಮತ್ತಮೇವ ಪನ ದಾಪೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ದಾಪೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಬ್ಬಂ ಅತ್ತನೋ ದಿನ್ನವಿಭವಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ದಾಸಪರಿವುತೋ ರಾಜಗಹಮೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಕುಟುಮ್ಬಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – "ತದಾ ಪೀಳಿಯಸೇಟ್ಠಿ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಸಙ್ಖಸೇಟ್ಠಿ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಅಸಮ್ಪದಾನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೧೩೨] ೨. ಭೀರುಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕುಸಲೂಪದೇಸೇ ಧಿತಿಯಾ ದಳ್ಹಾಯ ಚಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಜಪಾಲನಿಗ್ರೋಧೇ ಮಾರಧೀತಾನಂ ಪಲೋಭನಸುತ್ತನ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಭಗವತಾ ಹಿ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವುತ್ತಂ –

"ದದ್ದಲ್ಲಮಾನಾ ಆಗಞ್ಛುಂ, ತಣ್ಹಾ ಚ ಅರತೀ ರಗಾ।
ತಾ ತತ್ಥ ಪನುದೀ ಸತ್ಥಾ, ತೂಲಂ ಭಟ್ಠಂವ ಮಾಲುತೋ"ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೬೧)।

ಏವಂ ಯಾವ ಪರಿಯೋಸಾನಾ ತಸ್ಸ ಸುತ್ತನ್ತಸ್ಸ ಕಥಿತಕಾಲೇ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಆವುಸೋ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಮಾರಧೀತರೋ ಅನೇಕಸತಾನಿಪಿ ದಿಬ್ಬರೂಪಾನಿ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಪಲೋಭನತ್ಥಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತಿಯೋ ಅಕ್ಖೀನಿಪಿ ಉಮ್ಮೀಲೇತ್ವಾ ನ ಓಲೋಕೇಸಿ, ಅಹೋ ಬುದ್ಧಬಲಂ ನಾಮ ಅಚ್ಛರಿಯ"ನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ಮಯ್ಹಂ ಸಬ್ಬಾಸವೇ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಸಮ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಮಾರಧೀತಾನಂ ಅನೋಲೋಕನಂ ನಾಮ ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಅಹಞ್ಹಿ ಪುಬ್ಬೇ ಬೋಧಿಞಾಣಂ ಪರಿಯೇಸಮಾನೋ ಸಕಿಲೇಸಕಾಲೇಪಿ ಅಭಿಸಙ್ಖತಂ ದಿಬ್ಬರೂಪಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕಿಲೇಸವಸೇನ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾವ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾರಜ್ಜಂ ಪಾಪುಣಿ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಭಾತಿಕಸತಸ್ಸ ಕನಿಟ್ಠೋ ಅಹೋಸೀತಿ ಸಬ್ಬಂ ಹೇಟ್ಠಾ ತಕ್ಕಸಿಲಾಜಾತಕೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವಿತ್ಥಾರೇತಬ್ಬಂ। ತದಾ ಪನ ತಕ್ಕಸಿಲಾನಗರವಾಸೀಹಿ ಬಹಿನಗರೇ ಸಾಲಾಯಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಯಾಚಿತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ ಅಭಿಸೇಕೇ ಕತೇ ತಕ್ಕಸಿಲಾನಗರವಾಸಿನೋ ನಗರಂ ದೇವನಗರಂ ವಿಯ, ರಾಜಭವನಞ್ಚ ಇನ್ದಭವನಂ ವಿಯ ಅಲಙ್ಕರಿಂಸು। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ರಾಜಭವನೇ ಪಾಸಾದೇ ಮಹಾತಲೇ ಸಮುಸ್ಸಿತಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ರತನವರಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ದೇವರಾಜಲೀಲಾಯ ನಿಸೀದಿ, ಅಮಚ್ಚಾ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾದಯೋ ಚ ಖತ್ತಿಯಕುಮಾರಾ ಚ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತಾ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು, ದೇವಚ್ಛರಾಪಟಿಭಾಗಾ ಸೋಳಸಸಹಸ್ಸನಾಟಕಿತ್ಥಿಯೋ ನಚ್ಚಗೀತವಾದಿತಕುಸಲಾ ಉತ್ತಮವಿಲಾಸಸಮ್ಪನ್ನಾ ನಚ್ಚಗೀತವಾದಿತಾನಿ ಪಯೋಜೇಸುಂ। ಗೀತವಾದಿತಸದ್ದೇನ ರಾಜಭವನಂ ಮೇಘತ್ಥನಿತಪೂರಿತಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದಕುಚ್ಛಿ ವಿಯ ಏಕನಿನ್ನಾದಂ ಅಹೋಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಅತ್ತನೋ ಸಿರಿಸೋಭಗ್ಗಂ ಓಲೋಕಯಮಾನೋವ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಸಚಾಹಂ ತಾಸಂ ಯಕ್ಖಿನೀನಂ ಅಭಿಸಙ್ಖತಂ ದಿಬ್ಬರೂಪಂ ಓಲೋಕೇಸ್ಸಂ, ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೋ ಅಭವಿಸ್ಸಂ, ಇಮಂ ಸಿರಿಸೋಭಗ್ಗಂ ನ ಓಲೋಕೇಸ್ಸಂ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಪನ ಓವಾದೇ ಠಿತಭಾವೇನ ಇದಂ ಮಯಾ ಸಮ್ಪತ್ತ"ನ್ತಿ। ಏವಞ್ಚ ಪನ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೩೨"ಕುಸಲೂಪದೇಸೇ ಧಿತಿಯಾ ದಳ್ಹಾಯ ಚ, ಅನಿವತ್ತಿತತ್ತಾ ಭಯಭೀರುತಾಯ ಚ।
ನ ರಕ್ಖಸೀನಂ ವಸಮಾಗಮಿಮ್ಹಸೇ, ಸ ಸೋತ್ಥಿಭಾವೋ ಮಹತಾ ಭಯೇನ ಮೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕುಸಲೂಪದೇಸೇ**ತಿ ಕುಸಲಾನಂ ಉಪದೇಸೇ, ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಓವಾದೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಧಿತಿಯಾ ದಳ್ಹಾಯ ಚಾ**ತಿ ದಳ್ಹಾಯ ಧಿತಿಯಾ ಚ, ಥಿರೇನ ಅಬ್ಬೋಚ್ಛಿನ್ನನಿರನ್ತರವೀರಿಯೇನ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನಿವತ್ತಿತತ್ತಾ ಭಯಭೀರುತಾಯ ಚಾ**ತಿ ಭಯಭೀರುತಾಯ ಅನಿವತ್ತಿತತಾಯ ಚ। ತತ್ಥ **ಭಯ**ನ್ತಿ ಚಿತ್ತುತ್ರಾಸಮತ್ತಂ ಪರಿತ್ತಭಯಂ। **ಭೀರುತಾ**ತಿ ಸರೀರಕಮ್ಪನಪ್ಪತ್ತಂ ಮಹಾಭಯಂ। ಇದಂ ಉಭಯಮ್ಪಿ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ "ಯಕ್ಖಿನಿಯೋ ನಾಮೇತಾ ಮನುಸ್ಸಖಾದಿಕಾ"ತಿ ಭೇರವಾರಮ್ಮಣಂ ದಿಸ್ವಾಪಿ ನಾಹೋಸಿ। ತೇನಾಹ "ಅನಿವತ್ತಿತತ್ತಾ ಭಯಭೀರುತಾಯ ಚಾ"ತಿ। ಭಯಭೀರುತಾಯ ಅಭಾವೇನೇವ ಭೇರವಾರಮ್ಮಣಂ ದಿಸ್ವಾಪಿ ಅನಿವತ್ತನಭಾವೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನ ರಕ್ಖಸೀನಂ ವಸಮಾಗಮಿಮ್ಹಸೇ**ತಿ ಯಕ್ಖಕನ್ತಾರೇ ತಾಸಂ ರಕ್ಖಸೀನಂ ವಸಂ ನ ಅಗಮಿಮ್ಹ। ಯಸ್ಮಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕುಸಲೂಪದೇಸೇ ಧಿತಿ ಚ ದಳ್ಹಾ ಅಹೋಸಿ, ಭಯಭೀರುತಾಭಾವೇನ ಚ ಅನಿವತ್ತನಸಭಾವಾ ಅಹುಮ್ಹಾ, ತಸ್ಮಾ ರಕ್ಖಸೀನಂ ವಸಂ ನ ಅಗಮಿಮ್ಹಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಸ ಸೋತ್ಥಿಭಾವೋ ಮಹತಾ ಭಯೇನ ಮೇ**ತಿ ಸೋ ಮಯ್ಹಂ ಅಯಂ ಅಜ್ಜ ಮಹತಾ ಭಯೇನ ರಕ್ಖಸೀನಂ ಸನ್ತಿಕಾ ಪತ್ತಬ್ಬೇನ ದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸೇನ ಸೋತ್ಥಿಭಾವೋ ಖೇಮಭಾವೋ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಭಾವೋಯೇವ ಜಾತೋತಿ।

ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – "ಅಹಂ ತೇನ ಸಮಯೇನ ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಜ್ಜಪ್ಪತ್ತಕುಮಾರೋ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಭೀರುಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೧೩೩] ೩. ಘತಾಸನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಖೇಮಂ ಯಹಿನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಹಿ ಭಿಕ್ಖು ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಂ ಗಾಮಕಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಅರಞ್ಞಸೇನಾಸನೇ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗಞ್ಛಿ। ತಸ್ಸ ಪಠಮಮಾಸೇಯೇವ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಟ್ಠಸ್ಸ ಪಣ್ಣಸಾಲಾ ಝಾಯಿತ್ಥ। ಸೋ ವಸನಟ್ಠಾನಾಭಾವೇನ ಕಿಲಮನ್ತೋ ಉಪಟ್ಠಾಕಾನಂ

ಆಚಿಕ್ಖಿ। ತೇ “ಹೋತು, ಭನ್ತೇ, ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮ, ಕಸಾಮ ತಾವ, ವಪಾಮ ತಾವಾ”ತಿಆದೀನಿ ವದನ್ತಾ ತೇಮಾಸಂ ವೀತಿನಾಮೇಸುಂ। ಸೋ ಸೇನಾಸನಸಪ್ಪಾಯಾಭಾವೇನ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಮತ್ಥಕಂ ಪಾಪೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಸೋ ನಿಮಿತ್ತಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅನುಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ವುತ್ಥವಸ್ಸೋ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ “ಕಿಂ ನು ಖೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖು, ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಸಪ್ಪಾಯಂ ಜಾತ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಸಪ್ಪಾಯಭಾವಂ ಕಥೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ “ಪುಬ್ಬೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖು, ತಿರಚ್ಛಾನಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ಸಪ್ಪಾಯಾಸಪ್ಪಾಯಂ ಞತ್ವಾ ಸಪ್ಪಾಯಕಾಲೇ ವಸಿತ್ವಾ ಅಸಪ್ಪಾಯಕಾಲೇ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಪಹಾಯ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಅಗಮಂಸು, ತ್ವಂ ಕಸ್ಮಾ ಅತ್ತನೋ ಸಪ್ಪಾಯಾಸಪ್ಪಾಯಂ ನ ಅಞ್ಞಾಸೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಕುಣಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ವಾ ಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತೋ ಸಕುಣರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅರಞ್ಞಾಯತನೇ ಜಾತಸ್ಸರತೀರೇ ಸಾಖಾವಿಟಪಸಮ್ಪನ್ನಂ ಬಹಲಪತ್ತಪಲಾಸಂ ಮಹಾರುಕ್ಖಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಸಪರಿವಾರೋ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಬಹೂ ಸಕುಣಾ ತಸ್ಸ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಉದಕಮತ್ಥಕೇ ಪತ್ಥಟಸಾಖಾಸು ವಸನ್ತಾ ಸರೀರವಳಞ್ಜಂ ಉದಕೇ ಪಾತೇನ್ತಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಜಾತಸ್ಸರೇ ಚಣ್ಡೋ ನಾಗರಾಜಾ ವಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ “ಇಮೇ ಸಕುಣಾ ಮಯ್ಹಂ ನಿವಾಸೇ ಜಾತಸ್ಸರೇ ಸರೀರವಳಞ್ಜಂ ಪಾತೇನ್ತಿ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಉದಕತೋ ಅಗ್ಗಿಂ ಉಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ರುಕ್ಖಂ ಝಾಪೇತ್ವಾ ಏತೇ ಪಲಾಪೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ। ಸೋ ಕುದ್ಧಮಾನಸೋ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸಕುಣಾನಂ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ರುಕ್ಖಸಾಖಾಸು ನಿಪನ್ನಕಾಲೇ ಪಠಮಂ ತಾವ ಉದ್ಧನಾರೋಪಿತಂ ವಿಯ ಉದಕಂ ಪಕ್ಕುಥಾಪೇತ್ವಾ ದುತಿಯವಾರೇ ಧೂಮಂ ಉಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ತತಿಯವಾರೇ ತಾಲಕ್ಖನ್ಧಪ್ಪಮಾಣಂ ಜಾಲಂ ಉಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಉದಕತೋ ಜಾಲಂ ಉಟ್ಠಹಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ “ಭೋ, ಸಕುಣಾ, ಅಗ್ಗಿನಾ ಆದಿತ್ತಂ ನಾಮ ಉದಕೇನ ನಿಬ್ಬಾಪೇನ್ತಿ, ಇದಾನಿ ಪನ ಉದಕಮೇವ ಆದಿತ್ತಂ। ನ ಸಕ್ಕಾ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಇಧ ವಸಿತುಂ, ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩೩“ಖೇಮಂ ಯಹಿಂ ತತ್ಥ ಅರೀ ಉದೀರಿತೋ, ದಕಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ಜಲತೇ ಘತಾಸನೋ।
ನ ಅಜ್ಜ ವಾಸೋ ಮಹಿಯಾ ಮಹೀರುಹೇ, ದಿಸಾ ಭಜವ್ಹೋ ಸರಣಾಜ್ಜ ನೋಭಯ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಖೇಮಂ ಯಹಿಂ ತತ್ಥ ಅರೀ ಉದೀರಿತೋ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಉದಕಪಿಟ್ಠೇ ಖೇಮಭಾವೋ ನಿಬ್ಭಯಭಾವೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಪಚ್ಚತ್ಥಿಕೋ ಸಪತ್ತೋ ಉಟ್ಠಿತೋ। **ದಕಸ್ಸಾ**ತಿ ಉದಕಸ್ಸ। **ಘತಾಸನೋ**ತಿ ಅಗ್ಗಿ। ಸೋ ಹಿ ಘತಂ ಅಸ್ನಾತಿ, ತಸ್ಮಾ “ಘತಾಸನೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ನ ಅಜ್ಜ ವಾಸೋ**ತಿ ಅಜ್ಜ ನೋ ವಾಸೋ ನತ್ಥಿ। **ಮಹಿಯಾ ಮಹೀರುಹೇ**ತಿ ಮಹಿರುಹೋ ವುಚ್ಚತಿ ರುಕ್ಖೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಮಹಿಯಾ ಜಾತೇ ರುಕ್ಖೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದಿಸಾ ಭಜವ್ಹೋ**ತಿ ದಿಸಾ ಭಜಥ ಗಚ್ಛಥ। **ಸರಣಾಜ್ಜ ನೋ ಭಯ**ನ್ತಿ ಅಜ್ಜ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸರಣತೋ ಭಯಂ ಜಾತಂ, ಪಟಿಸರಣಟ್ಠಾನತೋ ಭಯಂ ಉಪ್ಪನ್ನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏವಂ ವತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ವಚನಕರೇ ಸಕುಣೇ ಆದಾಯ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗತೋ। ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತಸಕುಣಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತಾ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ।

ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವಚನಕರಾ ಸಕುಣಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ ಅಹೇಸುಂ, ಸಕುಣರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ।

ಘತಾಸನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೧೩೪] ೪. ಝಾನಸೋಧನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯೇ ಸಞ್ಞಿನೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಙ್ಕಸ್ಸನಗರದ್ವಾರೇ ಅತ್ತನಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಪುಚ್ಛಿತಪಞ್ಹಸ್ಸ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿನೋ ವಿತ್ಥಾರಬ್ಯಾಕರಣಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತತ್ರಿದಂ ಅತೀತವತ್ಥು - ಅತೀತೇ ಕಿರ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅರಞ್ಞಾಯತನೇ ಕಾಲಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇಹಿ ಪುಚ್ಛಿತೋ "ನೇವಸಞ್ಞೀನಾಸಞ್ಞೀ"ತಿ ಆಹ...ಪೇ॰... ತಾಪಸಾ ಜೇಟ್ಠನ್ತೇವಾಸಿಕಸ್ಸ ಕಥಂ ನ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಆಭಸ್ಸರತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩೪"ಯೇ ಸಞ್ಞಿನೋ ತೇಪಿ ದುಗ್ಗತಾ, ಯೇಪಿ ಅಸಞ್ಞಿನೋ ತೇಪಿ ದುಗ್ಗತಾ।
ಏತಂ ಉಭಯಂ ವಿವಜ್ಜಯ, ತಂ ಸಮಾಪತ್ತಿಸುಖಂ ಅನಙ್ಗಣ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯೇ ಸಞ್ಞಿನೋ**ತಿ ಠಪೇತ್ವಾ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಲಾಭಿನೋ ಅವಸೇಸೇ ಸಚಿತ್ತಕಸತ್ತೇ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತೇಪಿ ದುಗ್ಗತಾ**ತಿ ತಸ್ಸಾ ಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಅಲಾಭತೋ ತೇಪಿ ದುಗ್ಗತಾ ನಾಮ। **ಯೇಪಿ ಅಸಞ್ಞಿನೋ**ತಿ ಅಸಞ್ಞಭವೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೇ ಅಚಿತ್ತಕಸತ್ತೇ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತೇಪಿ ದುಗ್ಗತಾ**ತಿ ತೇಪಿ ಇಮಿಸ್ಸಾಯೇವ ಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಅಲಾಭತೋ ದುಗ್ಗತಾಯೇವ ನಾಮ। **ಏತಂ ಉಭಯಂ ವಿವಜ್ಜಯಾ**ತಿ ಏತಂ ಉಭಯಮ್ಪಿ ಸಞ್ಞಿಭವಞ್ಚ ಅಸಞ್ಞಿಭವಞ್ಚ ವಿವಜ್ಜಯ ಪಜಹಾತಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಂ ಓವದತಿ। **ತಂ ಸಮಾಪತ್ತಿಸುಖಂ ಅನಙ್ಗಣ**ನ್ತಿ ತಂ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಲಾಭಿನೋ ಸನ್ತಟ್ಠೇನ "ಸುಖ"ನ್ತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗತಂ ಝಾನಸುಖಂ ಅನಙ್ಗಣಂ ನಿದ್ದೋಸಂ ಬಲವಚಿತ್ತೇಕಗ್ಗತಾಸಭಾವೇನಪಿ ತಂ ಅನಙ್ಗಣಂ ನಾಮ ಜಾತಂ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಸ್ಸ ಗುಣಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ತದಾ ಸೇಸತಾಪಸಾ ಜೇಟ್ಠನ್ತೇವಾಸಿಕಸ್ಸ ಸದ್ದಹಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಜೇಟ್ಠನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಝಾನಸೋಧನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೧೩೫] ೫. ಚನ್ದಾಭಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಚನ್ದಾಭನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಙ್ಕಸ್ಸನಗರದ್ವಾರೇ ಥೇರಸ್ಸೇವ ಪಞ್ಹಬ್ಯಾಕರಣಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಅತೀತೇ ಕಿರ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅರಞ್ಞಾಯತನೇ ಕಾಲಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇಹಿ ಪುಚ್ಛಿತೋ "ಚನ್ದಾಭಂ ಸೂರಿಯಾಭ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಆಭಸ್ಸರೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। ತಾಪಸಾ ಜೇಟ್ಠನ್ತೇವಾಸಿಕಸ್ಸ ನ ಸದ್ದಹಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಆಭಸ್ಸರತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಠಿತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩೫"ಚನ್ದಾಭಂ ಸೂರಿಯಾಭಞ್ಚ, ಯೋಧ ಪಞ್ಞಾಯ ಗಾಧತಿ।
ಅವಿತಕ್ಕೇನ ಝಾನೇನ, ಹೋತಿ ಆಭಸ್ಸರೂಪಗೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಚನ್ದಾಭ**ನ್ತಿ ಓದಾತಕಸಿಣಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸೂರಿಯಾಭ**ನ್ತಿ ಪೀತಕಸಿಣಂ। **ಯೋಧ ಪಞ್ಞಾಯ ಗಾಧತೀ**ತಿ ಯೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಇಧ ಸತ್ತಲೋಕೇ ಇದಂ ಕಸಿಣದ್ವಯಂ ಪಞ್ಞಾಯ ಗಾಧತಿ, ಆರಮ್ಮಣಂ ಕತ್ವಾ ಅನುಪವಿಸತಿ, ತತ್ಥೇವ ಪತಿಟ್ಠಹತಿ । ಅಥ ವಾ **ಚನ್ದಾಭಂ ಸೂರಿಯಾಭಞ್ಚ, ಯೋಧ ಪಞ್ಞಾಯ ಗಾಧತೀ**ತಿ ಯತ್ತಕಂ ಠಾನಂ ಚನ್ದಾಭಾ ಚ ಸೂರಿಯಾಭಾ ಚ ಪತ್ಥಟಾ, ತತ್ತಕೇ ಠಾನೇ ಪಟಿಭಾಗಕಸಿಣಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ತಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ಕತ್ವಾ ಝಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇನ್ತೋ ಉಭಯಮ್ಪೇತಂ ಆಭಂ ಪಞ್ಞಾಯ ಗಾಧತಿ ನಾಮ। ತಸ್ಮಾ ಅಯಮ್ಪೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋಯೇವ। **ಅವಿತಕ್ಕೇನ ಝಾನೇನ, ಹೋತಿ ಆಭಸ್ಸರೂಪಗೋ**ತಿ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧೇನ ದುತಿಯೇನ ಝಾನೇನ ಆಭಸ್ಸರಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೂಪಗೋ ಹೋತೀತಿ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಾಪಸೇ ಬೋಧೇತ್ವಾ ಜೇಟ್ಠನ್ತೇವಾಸಿಕಸ್ಸ ಗುಣಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಮೇವ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – ‘‘ತದಾ ಜೇಟ್ಠನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ’’ನ್ತಿ।

ಚನ್ದಾಭಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೧೩೬] ೬. ಸುವಣ್ಣಹಂಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯಂ ಲದ್ಧಂ ತೇನ ತುಟ್ಠಬ್ಬನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಥುಲ್ಲನನ್ದಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಞ್ಹಿ ಅಞ್ಞತರೋ ಉಪಾಸಕೋ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಂ ಲಸುಣೇನ ಪವಾರೇತ್ವಾ ಖೇತ್ತಪಾಲಂ ಆಣಾಪೇಸಿ ‘‘ಸಚೇ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಏಕೇಕಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ದ್ವೇ ತಯೋ ಭಣ್ಡಿಕೇ ದೇಹೀ’’ತಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ತಸ್ಸ ಗೇಹಮ್ಪಿ ಖೇತ್ತಮ್ಪಿ ಲಸುಣತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಅಥೇಕಸ್ಮಿಂ ಉಸ್ಸವದಿವಸೇ ತಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಲಸುಣಂ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಥುಲ್ಲನನ್ದಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಸಪರಿವಾರಾ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ‘‘ಲಸುಣೇನಾವುಸೋ ಅತ್ಥೋ’’ತಿ ವತ್ವಾ ‘‘ನತ್ಥಯ್ಯೇ, ಯಥಾಭತಂ ಲಸುಣಂ ಪರಿಕ್ಖೀಣಂ, ಖೇತ್ತಂ ಗಚ್ಛಥಾ’’ತಿ ವುತ್ತಾ ಖೇತ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನ ಮತ್ತಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಲಸುಣಂ ಆಹರಾಪೇಸಿ। ಖೇತ್ತಪಾಲೋ ಉಜ್ಝಾಯಿ ‘‘ಕಥಞ್ಹಿ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ನ ಮತ್ತಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಲಸುಣಂ ಹರಾಪೇಸ್ಸನ್ತೀ’’ತಿ? ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಯಾ ತಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಾ, ತಾಪಿ, ತಾಸಂ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಪಿ, ಉಜ್ಝಾಯಿಂಸು। ಉಜ್ಝಾಯಿತ್ವಾ ಚ ಪನ ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಭಗವಾ ಥುಲ್ಲನನ್ದಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಗರಹಿತ್ವಾ ‘‘ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಿಚ್ಛೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ನಾಮ ವಿಜಾತಮಾತುಯಾಪಿ ಅಪ್ಪಿಯೋ ಹೋತಿ ಅಮನಾಪೋ, ಅಪ್ಪಸನ್ನೇ ಪಸಾದೇತುಂ, ಪಸನ್ನಾನಂ ವಾ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಪಸಾದಂ ಜನೇತುಂ, ಅನುಪ್ಪನ್ನಂ ವಾ ಲಾಭಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಂ, ಉಪ್ಪನ್ನಂ ವಾ ಪನ ಲಾಭಂ ಥಿರಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋ ಪನ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅಪ್ಪಸನ್ನೇ ಪಸಾದೇತುಂ, ಪಸನ್ನಾನಂ ವಾ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಪಸಾದಂ ಜನೇತುಂ, ಅನುಪ್ಪನ್ನಂ ವಾ ಲಾಭಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಂ, ಉಪ್ಪನ್ನಂ ವಾ ಪನ ಲಾಭಂ ಥಿರಂ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕೋತೀ’’ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ತದನುಚ್ಛವಿಕಂ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇತ್ವಾ ‘‘ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಥುಲ್ಲನನ್ದಾ ಇದಾನೇವ ಮಹಿಚ್ಛಾ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಮಹಿಚ್ಛಾಯೇವಾ’’ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸ ವಯಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಸಮಾನಜಾತಿಕಾ ಕುಲಾ ಪಜಾಪತಿಂ ಆಹರಿಂಸು। ತಸ್ಸಾ ನನ್ದಾ ನನ್ದಾವತೀ ಸುನ್ದರೀನನ್ದಾತಿ ತಿಸ್ಸೋ ಧೀತರೋ ಅಹೇಸುಂ। ತಾಸು ಪತಿಕುಲಂ ಅಗತಾಸುಯೇವ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಹಂಸಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಜಾತಿಸ್ಸರಞಾಣಞ್ಚಸ್ಸ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಸುವಣ್ಣಸಞ್ಛನ್ನಂ ಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಂ ಮಹನ್ತಂ ಅತ್ತಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ ‘‘ಕುತೋ ನು ಖೋ ಚವಿತ್ವಾ ಅಹಂ ಇಧೂಪಪನ್ನೋ’’ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ‘‘ಮನುಸ್ಸಲೋಕತೋ’’ತಿ ಞತ್ವಾ ಪುನ ‘‘ಕಥಂ ನು ಖೋ ಮೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಚ ಧೀತರೋ ಚ ಜೀವನ್ತೀ’’ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ‘‘ಪರೇಸಂ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಕಿಚ್ಛೇನ ಜೀವನ್ತೀ’’ತಿ ಞತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ ‘‘ಮಯ್ಹಂ ಸರೀರೇ ಸೋವಣ್ಣಮಯಾನಿ ಪತ್ತಾನಿ ಕೋಟ್ಟನಘಟ್ಟನಖಮಾನಿ, ಇತೋ ತಾಸಂ ಏಕೇಕಂ ಪತ್ತಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, ತೇನ ಮೇ ಪಜಾಪತಿ ಚ ಧೀತರೋ ಚ ಸುಖಂ ಜೀವಿಸ್ಸನ್ತೀ’’ತಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿವಂಸಕೋಟಿಯಂ ನಿಲೀಯಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಚ ಧೀತರೋ ಚ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ‘‘ಕುತೋ ಆಗತೋಸಿ, ಸಾಮೀ’’ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ‘‘ಅಹಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಿತಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಹಂಸಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ತುಮ್ಹೇ ದಟ್ಠುಂ ಆಗತೋ। ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪರೇಸಂ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ದುಕ್ಖಜೀವಿಕಾಯ ಜೀವನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಅಹಂ ವೋ ಏಕೇಕಂ ಪತ್ತಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, ತಂ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಸುಖೇನ ಜೀವಥಾ’’ತಿ ಏಕಂ ಪತ್ತಂ ದತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ಏತೇನೇವ ನಿಯಾಮೇನ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಏಕೇಕಂ ಪತ್ತಂ ದೇತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಚ ಧೀತರೋ ಚ ಅಡ್ಢಾ ಸುಖಿತಾ ಅಹೇಸುಂ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಧೀತರೋ ಆಮನ್ತೇಸಿ ‘‘ಅಮ್ಮಾ, ತಿರಚ್ಛಾನಾನಂ ನಾಮ ಚಿತ್ತಂ ದುಜ್ಜಾನಂ। ಕದಾಚಿ ವೋ ಪಿತಾ ಇಧ ನಾಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಇದಾನಿಸ್ಸ ಆಗತಕಾಲೇ ಸಬ್ಬಾನಿ ಪತ್ತಾನಿಪಿ ಲುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾಮಾ’’ತಿ। ತಾ ‘‘ಏವಂ ನೋ ಪಿತಾ

ಕಿಲಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿಂಸು। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಪನ ಮಹಿಚ್ಛತಾಯ ಪುನ ಏಕದಿವಸಂ ಸುವಣ್ಣಹಂಸರಾಜಸ್ಸ ಆಗತಕಾಲೇ "ಏಹಿ ತಾವ, ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಉಪಗತಂ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಪತ್ತಾನಿ ಲುಞ್ಚಿ। ತಾನಿ ಪನ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ರುಚಿಂ ವಿನಾ ಬಲಕ್ಕಾರೇನ ಗಹಿತತ್ತಾ ಸಬ್ಬಾನಿ ಬಕಪತ್ತಸದಿಸಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಕ್ಖೇ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಗನ್ತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಅಥ ನಂ ಸಾ ಮಹಾಚಾಟಿಯಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪೋಸೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಪುನ ಉಟ್ಠಹನ್ತಾನಿ ಪತ್ತಾನಿ ಸೇತಾನಿ ಸಮ್ಪಜ್ಜಿಂಸು। ಸೋ ಸಞ್ಜಾತಪತ್ತೋ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಮೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ನ ಪುನ ಆಗಮಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಥುಲ್ಲನನ್ದಾ ಇದಾನೇವ ಮಹಿಚ್ಛಾ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಮಹಿಚ್ಛಾಯೇವ , ಮಹಿಚ್ಛತಾಯ ಚ ಪನ ಸುವಣ್ಣಮ್ಹಾ ಪರಿಹೀನಾ। ಇದಾನಿ ಪನ ಅತ್ತನೋ ಮಹಿಚ್ಛತಾಯ ಏವ ಲಸುಣಮ್ಹಾಪಿ ಪರಿಹಾಯಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಲಸುಣಂ ಖಾದಿತುಂ ನ ಲಭಿಸ್ಸತಿ। ಯಥಾ ಚ ಥುಲ್ಲನನ್ದಾ, ಏವಂ ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸೇಸಭಿಕ್ಖುನಿಯೋಪಿ। ತಸ್ಮಾ ಬಹುಂ ಲಭಿತ್ವಾಪಿ ಪಮಾಣಮೇವ ಜಾನಿತಬ್ಬಂ, ಅಪ್ಪಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಪನ ಯಥಾಲದ್ಧೇನೇವ ಸನ್ತೋಸೋ ಕಾತಬ್ಬೋ, ಉತ್ತರಿ ನ ಪತ್ಥೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩೬."ಯಂ ಲದ್ಧಂ ತೇನ ತುಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅತಿಲೋಭೋ ಹಿ ಪಾಪಕೋ।
ಹಂಸರಾಜಂ ಗಹೇತ್ವಾನ, ಸುವಣ್ಣಾ ಪರಿಹಾಯಥಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತುಟ್ಠಬ್ಬ**ನ್ತಿ ತುಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ।

ಇದಂ ಪನ ವತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಗರಹಿತ್ವಾ "ಯಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಲಸುಣಂ ಖಾದೇಯ್ಯ, ಪಾಚಿತ್ತಿಯ"ನ್ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೭೯೪) ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಅಯಂ ಥುಲ್ಲನನ್ದಾ ಅಹೋಸಿ, ತಿಸ್ಸೋ ಧೀತರೋ ಇದಾನಿ ತಿಸ್ಸೋಯೇವ ಭಗಿನಿಯೋ, ಸುವಣ್ಣಹಂಸರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸುವಣ್ಣಹಂಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೧೩೭] ೭. ಬಬ್ಬುಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯತ್ಥೇಕೋ ಲಭತೇ ಬಬ್ಬೂತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕಾಣಮಾತುಸಿಕ್ಖಾಪದಂ (ಪಾಚಿ॰ ೨೩೦ ಆದಯೋ) ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಞ್ಹಿ ಕಾಣಮಾತಾ ನಾಮ ಧೀತುವಸೇನ ಪಾಕಟನಾಮಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಅಹೋಸಿ ಸೋತಾಪನ್ನಾ ಅರಿಯಸಾವಿಕಾ। ಸಾ ಧೀತರಂ ಕಾಣಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕೇ ಸಮಾನಜಾತಿಕಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಅದಾಸಿ। ಕಾಣಾ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ಮಾತು ಘರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಸಾಮಿಕೋ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ದೂತಂ ಪಾಹೇಸಿ "ಆಗಚ್ಛತು ಕಾಣಾ, ಇಚ್ಛಾಮಿ ಕಾಣಾಯ ಆಗಮನ"ನ್ತಿ। ಕಾಣಾ ದೂತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಅಮ್ಮ, ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಮಾತರಂ ಆಪುಚ್ಛಿ। ಕಾಣಮಾತಾ "ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ವಸಿತ್ವಾ ಕಥಂ ತುಚ್ಛಹತ್ಥಾವ ಗಮಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಪೂವಂ ಪಚಿ। ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಖಣೇ ಏಕೋ ಪಿಣ್ಡಚಾರಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ತಸ್ಸಾ ನಿವೇಸನಂ ಅಗಮಾಸಿ, ಉಪಾಸಿಕಾ ತಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಪತ್ತಪೂರಂ ಪೂವಂ ದಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖಿ, ತಸ್ಸಪಿ ತಥೇವ ದಾಪೇಸಿ। ಸೋಪಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖಿ, ತಸ್ಸಪಿ ತಥೇವಾತಿ ಏವಂ ಚತುನ್ನಂ ಜನಾನಂ ದಾಪೇಸಿ । ಯಥಾಪಟಿಯತ್ತಂ ಪೂವಂ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಅಗಮಾಸಿ, ಕಾಣಾಯ ಗಮನಂ ನ ಸಮ್ಪಜ್ಜಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಸಾಮಿಕೋ ದುತಿಯಮ್ಪಿ, ತತಿಯಮ್ಪಿ ದೂತಂ ಪಾಹೇಸಿ। ತತಿಯಂ ಪಾಹೇನ್ತೋ ಚ "ಸಚೇ ಕಾಣಾ ನಾಗಚ್ಛಿಸ್ಸತಿ, ಅಹಂ ಅಞ್ಞಂ ಪಜಾಪತಿಂ ಆನೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಾಹೇಸಿ। ತಯೋಪಿ ವಾರೇ ತೇನೇವ ಉಪಾಯೇನ ಗಮನಂ ನ ಸಮ್ಪಜ್ಜಿ, ಕಾಣಾಯ ಸಾಮಿಕೋ ಅಞ್ಞಂ ಪಜಾಪತಿಂ ಆನೇಸಿ। ಕಾಣಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ರೋದಮಾನಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಕಾಣಮಾತಾಯ ನಿವೇಸನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಕಾಣಮಾತರಂ ಪುಚ್ಛಿ "ಕಿಸ್ಸಾಯಂ ಕಾಣಾ ರೋದತೀ"ತಿ? "ಇಮಿನಾ ನಾಮ ಕಾರಣೇನಾ"ತಿ ಚ ಸುತ್ವಾ ಕಾಣಮಾತರಂ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವಿಹಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ತೇಸಂ ಚತುನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ತಯೋ ವಾರೇ ಯಥಾಪಟಿಯತ್ತಪೂವಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಾಣಾಯ ಗಮನಸ್ಸ ಉಪಚ್ಛಿನ್ನಭಾವೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಆವುಸೋ, ಚತೂಹಿ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ತಯೋ ವಾರೇ ಕಾಣಮಾತಾಯ ಪಕ್ಕಪೂವಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಕಾಣಾಯ ಗಮನನ್ತರಾಯಂ ಕತ್ವಾ ಸಾಮಿಕೇನ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಂ ಧೀತರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾಯ ದೋಮನಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪಾದಿತ"ನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ತೇ ಚತ್ತಾರೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಾಣಮಾತಾಯ ಸನ್ತಕಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ದೋಮನಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸುಂ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಉಪ್ಪಾದೇಸುಂಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಾಸಾಣಕೋಟ್ಟಕಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಪರಿಯೋದಾತಸಿಪ್ಪೋ ಅಹೋಸಿ। ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ನಿಗಮೇ ಏಕೋ ಮಹಾವಿಭವೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಸ ನಿಧಾನಗತಾಯೇವ ಚತ್ತಾಲೀಸ ಹಿರಞ್ಞಕೋಟಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ। ಅಥಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಧನಸಿನೇಹೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಧನಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಮೂಸಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಏವಂ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ತಂ ಕುಲಂ ಅಬ್ಭತ್ಥಂ ಅಗಮಾಸಿ, ವಂಸೋ ಉಪಚ್ಛಿಜ್ಜಿ। ಸೋ ಗಾಮೋಪಿ ಛಡ್ಡಿತೋ ಅಪಣ್ಣತ್ತಿಕಭಾವಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಪುರಾಣಗಾಮಟ್ಠಾನೇ ಪಾಸಾಣೇ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಕೋಟ್ಟೇತಿ। ಅಥ ಸಾ ಮೂಸಿಕಾ ಗೋಚರಾಯ ಚರಮಾನಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಪಸ್ಸನ್ತೀ ಉಪ್ಪನ್ನಸಿನೇಹಾ ಹುತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಮಯ್ಹಂ ಧನಂ ಬಹು ನಿಕ್ಕಾರಣೇನ ನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಇದಂ ಧನಂ ದತ್ವಾ ಮಂಸಂ ವಿಕ್ಕಿಣಾಪೇತ್ವಾ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸಾ ಏಕದಿವಸಂ ಏಕಂ ಕಹಾಪಣಂ ಮುಖೇನ ಡಂಸಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಿಯವಾಚಾಯ ಸಮಾಲಪನ್ತೋ "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಅಮ್ಮ, ಕಹಾಪಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತಾಸೀ"ತಿ ಆಹ। ತಾತ, ಇಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನಾಪಿ ಪರಿಭುಞ್ಜ, ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಮಂಸಂ ಆಹರಾತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಕಹಾಪಣಂ ಆದಾಯ ಘರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕೇನ ಮಾಸಕೇನ ಮಂಸಂ ಕಿಣಿತ್ವಾ ಆಹರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಅದಾಸಿ। ಸಾ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ನಿವಾಸಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಯಥಾರುಚಿಯಾ ಖಾದಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಇಮಿನಾವ ನಿಯಾಮೇನ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಕಹಾಪಣಂ ದೇತಿ, ಸೋಪಿಸ್ಸಾ ಮಂಸಂ ಆಹರತಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ತಂ ಮೂಸಿಕಂ ಬಿಳಾರೋ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸಾ ಏವಮಾಹ "ಮಾ, ಸಮ್ಮ, ಮಂ ಮಾರೇಸೀ"ತಿ। ಕಿಂಕಾರಣಾ ನ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮಿ? ಅಹಞ್ಹಿ ಛಾತೋ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತುಕಾಮೋ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಮಯಾ ನ ಮಾರೇತುನ್ತಿ। ಕಿಂ ಪನ ಏಕದಿವಸಮೇವ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತುಕಾಮೋಸಿ, ಉದಾಹು ನಿಚ್ಚಕಾಲನ್ತಿ? "ಲಭಮಾನೋ ನಿಚ್ಚಕಾಲಮ್ಪಿ ಖಾದಿತುಕಾಮೋಮ್ಹೀ"ತಿ। "ಯದಿ ಏವಂ ಅಹಂ ತೇ ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ಮಂಸಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಹಿ ಮ"ನ್ತಿ। ಅಥ ನಂ ಬಿಳಾರೋ "ತೇನ ಹಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಹೋಹೀ"ತಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಾ ಅತ್ತನೋ ಆಭತಂ ಮಂಸಂ ದ್ವೇ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕತ್ವಾ ಏಕಂ ಬಿಳಾರಸ್ಸ ದೇತಿ, ಏಕಂ ಸಯಂ ಖಾದತಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕದಿವಸಂ ಅಞ್ಞೋಪಿ ಬಿಳಾರೋ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ, ತಮ್ಪಿ ತಥೇವ ಸಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಯೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕತ್ವಾ ಖಾದನ್ತಿ। ಪುನ ಅಞ್ಞೋ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ, ತಮ್ಪಿ ತಥೇವ ಸಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಮೋಚಾಪೇಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಚತ್ತಾರೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕತ್ವಾ ಖಾದನ್ತಿ। ಪುನ ಅಞ್ಞೋ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ, ತಮ್ಪಿ ತಥೇವ ಸಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಮೋಚಾಪೇಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಞ್ಚ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕತ್ವಾ ಖಾದನ್ತಿ। ಸಾ ಪಞ್ಚಮಂ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಖಾದಮಾನಾ ಅಪ್ಪಾಹಾರತಾಯ ಕಿಲನ್ತಾ ಕಿಸಾ ಅಹೋಸಿ ಅಪ್ಪಮಂಸಲೋಹಿತಾ

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಮ್ಮ, ಕಸ್ಮಾ ಮಿಲಾತಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಇಮಿನಾ ನಾಮ ಕಾರಣೇನಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ತ್ವಂ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಕಸ್ಮಾ ಮಯ್ಹಂ ನಾಚಿಕ್ಖಿ, ಅಹಮೇತ್ಥ ಕಾತಬ್ಬಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಂ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಸುದ್ಧಫಲಿಕಪಾಸಾಣೇನ ಗುಹಂ

ಕತ್ವಾ ಆಹರಿತ್ವಾ “ಅಮ್ಮ, ತ್ವಂ ಇಮಂ ಗುಹಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಆಗತಾಗತಾನಂ ಫರುಸಾಹಿ ವಾಚಾಹಿ ಸನ್ತಜ್ಜೇಯ್ಯಾಸೀ”ತಿ ಆಹ। ಸಾ ಗುಹಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಅಥೇಕೋ ಬಿಳಾರೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ದೇಹಿ, ಅಜ್ಜ ಮೇ ಮಂಸ”ನ್ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಮೂಸಿಕಾ “ಅರೇ, ದುಟ್ಠಬಿಳಾರ, ಕಿಂ ತೇ ಅಹಂ ಮಂಸಹಾರಿಕಾ, ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಾನಂ ಮಂಸಂ ಖಾದಾ”ತಿ ತಜ್ಜೇಸಿ। ಬಿಳಾರೋ ಫಲಿಕಗುಹಾಯ ನಿಪನ್ನಭಾವಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ಕೋಧವಸೇನ ಮೂಸಿಕಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಹಸಾವ ಪಕ್ಖನ್ದಿತ್ವಾ ಹದಯೇನ ಫಲಿಕಗುಹಾಯಂ ಪಹರಿ। ತಾವದೇವಸ್ಸ ಹದಯಂ ಭಿಜ್ಜಿ, ಅಕ್ಖೀನಿ ನಿಕ್ಖಮನಾಕಾರಪ್ಪತ್ತಾನಿ ಜಾತಾನಿ। ಸೋ ತತ್ಥೇವ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಪತಿ। ಏತೇನೂಪಾಯೇನ ಅಪರೋಪಿ ಅಪರೋಪೀತಿ ಚತ್ತಾರೋಪಿ ಜನಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮೂಸಿಕಾ ನಿಬ್ಭಯಾ ಹುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ದೇವಸಿಕಂ ದ್ವೇ ತಯೋ ಕಹಾಪಣೇ ದೇತಿ। ಏವಂ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಧನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸೇವ ಅದಾಸಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಯಾವಜೀವಂ ಮೇತ್ತಿಂ ಅಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತಾ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩೭.“ಯತ್ಥೇಕೋ ಲಭತೇ ಬಬ್ಬು, ದುತಿಯೋ ತತ್ಥ ಜಾಯತಿ।
ತತಿಯೋ ಚ ಚತುತ್ಥೋ ಚ, ಇದಂ ತೇ ಬಬ್ಬುಕಾ ಬಿಲ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯತ್ಥಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। **ಬಬ್ಬೂತಿ** ಬಿಳಾರೋ। **ದುತಿಯೋ ತತ್ಥ ಜಾಯತೀತಿ** ಯತ್ಥ ಏಕೋ ಮೂಸಿಕಂ ವಾ ಮಂಸಂ ವಾ ಲಭತಿ, ದುತಿಯೋಪಿ ತತ್ಥ ಬಿಳಾರೋ ಜಾಯತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಥಾ ತತಿಯೋ ಚ ಚತುತ್ಥೋ ಚ। ಏವಂ ತೇ ತದಾ ಚತ್ತಾರೋ ಬಿಳಾರಾ ಅಹೇಸುಂ। ಹುತ್ವಾ ಚ ಪನ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಮಂಸಂ ಖಾದನ್ತಾ ತೇ ಬಬ್ಬುಕಾ ಇದಂ ಫಲಿಕಮಯಂ ಬಿಲಂ ಉರೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತಾತಿ।

ಏವಂ ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಚತ್ತಾರೋ ಬಿಳಾರಾ ಚತ್ತಾರೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಹೇಸುಂ, ಮೂಸಿಕಾ ಕಾಣಮಾತಾ, ಪಾಸಾಣಕೋಟ್ಟಕಮಣಿಕಾರೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಬಬ್ಬುಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೧೩೮] ೮. ಗೋಧಾಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕಿಂ ತೇ ಜಟಾಹಿ ದುಮ್ಮೇಧಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಕುಹಕಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವತ್ಥು ಹೇಟ್ಠಾ ಕಥಿತಸದಿಸಮೇವ।

ಅತೀತೇ ಪನ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಗೋಧಾಯೋನಿಯಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ತದಾ ಏಕೋ ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞೋ ಉಗ್ಗತಪೋ ತಾಪಸೋ ಏಕಂ ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅರಞ್ಞಾಯತನೇ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯಂ ವಸತಿ, ಗಾಮವಾಸಿನೋ ತಾಪಸಂ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಚಙ್ಕಮನಕೋಟಿಯಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಮ್ಮಿಕೇ ವಸತಿ, ವಸನ್ತೋ ಚ ಪನ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ದ್ವೇ ತಯೋ ವಾರೇ ತಾಪಸಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮೂಪಸಂಹಿತಂ ಅತ್ಥೂಪಸಂಹಿತಞ್ಚ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ತಾಪಸಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ವಸನಟ್ಠಾನಮೇವ ಗಚ್ಛತಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ತಾಪಸೋ ಗಾಮವಾಸಿನೋ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಪಕ್ಕಮನ್ತೇ ಚ ಪನ ತಸ್ಮಿಂ ಸೀಲವತಸಮ್ಪನ್ನೇ ತಾಪಸೇ ಅಞ್ಞೋ ಕೂಟತಾಪಸೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಅಸ್ಸಮಪದೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ “ಅಯಮ್ಪಿ ಸೀಲವಾ”ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ನಿದಾಘಸಮಯೇ ಅಕಾಲಮೇಘೇ ವುಟ್ಠೇ ವಮ್ಮಿಕೇಹಿ ಮಕ್ಖಿಕಾ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು, ತಾಸಂ ಖಾದನತ್ಥಂ ಗೋಧಾ ಆಹಿಣ್ಡಿಂಸು। ಗಾಮವಾಸಿನೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಮಕ್ಖಿಕಾಖಾದಕಾ ಗೋಧಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಿನಿದ್ಧಸಮ್ಭಾರಸಂಯುತ್ತಂ ಅಮ್ಬಿಲಾನಮ್ಬಿಲಂ ಗೋಧಾಮಂಸಂ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತಾಪಸಸ್ಸ ಅದಂಸು। ತಾಪಸೋ ಗೋಧಾಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ರಸತಣ್ಹಾಯ ಬದ್ಧೋ “ಇದಂ

ಮಂಸಂ ಅತಿಮಧುರಂ, ಕಿಸ್ಸ ಮಂಸಂ ನಾಮೇತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಗೋಧಾಮಂಸ"ನ್ತಿ ಸುತ್ವಾ "ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಮಹಾಗೋಧಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ತಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಚ ಪನ ಭಾಜನಞ್ಚ ಸಪ್ಪಿಲೋಣಾದೀನಿ ಚ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಮುಗ್ಗರಮಾದಾಯ ಕಾಸಾವೇನ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಾದ್ವಾರೇ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಆಗಮನಂ ಓಲೋಕಯಮಾನೋ ಉಪಸನ್ತೂಪಸನ್ತೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ "ತಾಪಸಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತೋವ ತಸ್ಸ ಇನ್ದ್ರಿಯವಿಪ್ಪಕಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ನಾಯಂ ತಾಪಸೋ ಅಞ್ಞೇಸು ದಿವಸೇಸು ನಿಸೀದನಾಕಾರೇನ ನಿಸಿನ್ನೋ, ಅಜ್ಜೇಸ ಮಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋಪಿ ದುಟ್ಠಿನ್ದ್ರಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಓಲೋಕೇತಿ, ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ। ಸೋ ತಾಪಸಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾವಾತೇ ಠತ್ವಾ ಗೋಧಾಮಂಸಗನ್ಧಂ ಘಾಯಿತ್ವಾ "ಇಮಿನಾ ಕೂಟತಾಪಸೇನ ಅಜ್ಜ ಗೋಧಾಮಂಸಂ ಖಾದಿತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತೇನೇಸ ರಸತಣ್ಹಾಯ ಬದ್ಧೋ ಅಜ್ಜ ಮಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತಂ ಮುಗ್ಗರೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಖಾದಿತುಕಾಮೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅನುಪಗನ್ತ್ವಾವ ಪಟಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ವಿಚರತಿ।

ತಾಪಸೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಅನಾಗಮನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಇಮಿನಾ 'ಅಯಂ ಮಂ ಪಹರಿತುಕಾಮೋ'ತಿ ಞಾತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತೇನ ಕಾರಣೇನ ನಾಗಚ್ಛತಿ, ಅನಾಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸಾಪಿಸ್ಸ ಕುತೋ ಮುತ್ತೀ"ತಿ ಮುಗ್ಗರಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಖಿಪಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಅಗ್ಗನಙ್ಗುಟ್ಠಮೇವ ಆಸಾದೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ವೇಗೇನ ವಮ್ಮಿಕಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ಛಿದ್ದೇನ ಸೀಸಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ "ಅಮ್ಭೋ ಕೂಟಜಟಿಲ, ಅಹಂ ತವ ಸನ್ತಿಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತೋ 'ಸೀಲವಾ'ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಂ, ಇದಾನಿ ಪನ ತೇ ಮಯಾ ಕೂಟಭಾವೋ ಞಾತೋ, ತಾದಿಸಸ್ಸ ಮಹಾಚೋರಸ್ಸ ಕಿಂ ಇಮಿನಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಲಿಙ್ಗೇನಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ಗರಹನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩೮"ಕಿಂ ತೇ ಜಟಾಹಿ ದುಮ್ಮೇಧ, ಕಿಂ ತೇ ಅಜಿನಸಾಟಿಯಾ।
ಅಬ್ಭನ್ತರಂ ತೇ ಗಹನಂ, ಬಾಹಿರಂ ಪರಿಮಜ್ಜಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಿಂ ತೇ ಜಟಾಹಿ ದುಮ್ಮೇಧಾ**ತಿ ಅಮ್ಭೋ ದುಮ್ಮೇಧ, ನಿಪ್ಪಞ್ಞ ಏತಾ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಧಾರೇತಬ್ಬಾ ಜಟಾ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಗುಣರಹಿತಸ್ಸ ಕಿಂ ತೇ ತಾಹಿ ಜಟಾಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಿಂ ತೇ ಅಜಿನಸಾಟಿಯಾ**ತಿ ಅಜಿನಸಾಟಿಯಾ ಅನುಚ್ಛವಿಕಸ್ಸ ಸಂವರಸ್ಸ ಅಭಾವಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಿಂ ತೇ ಅಜಿನಸಾಟಿಯಾ। **ಅಬ್ಭನ್ತರಂ ತೇ ಗಹನ**ನ್ತಿ ತವ ಅಬ್ಭನ್ತರಂ ಹದಯಂ ರಾಗದೋಸಮೋಹಗಹನೇನ ಗಹನಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ। **ಬಾಹಿರಂ ಪರಿಮಜ್ಜಸೀ**ತಿ ಸೋ ತ್ವಂ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಗಹನೇ ನ್ಹಾನಾದೀಹಿ ಚೇವ ಲಿಙ್ಗಗಹನೇನ ಚ ಬಾಹಿರಂ ಪರಿಮಜ್ಜಸಿ, ತಂ ಪರಿಮಜ್ಜನ್ತೋ ಕಞ್ಜಿಕಪೂರಿತಲಾಬು ವಿಯ ವಿಸಪೂರಿತಚಾಟಿ ವಿಯ ಆಸೀವಿಸಪೂರಿತವಮ್ಮಿಕೋ ವಿಯ ಗೂಥಪೂರಿತಚಿತ್ತಘಟೋ ವಿಯ ಚ ಬಹಿಮಟ್ಠೋವ ಹೋಸಿ, ಕಿಂ ತಯಾ ಚೋರೇನ ಇಧ ವಸನ್ತೇನ, ಸೀಘಂ ಇತೋ ಪಲಾಯಾಹಿ, ನೋ ಚೇ ಪಲಾಯಸಿ, ಗಾಮವಾಸೀನಂ ತೇ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ನಿಗ್ಗಹಂ ಕಾರಾಪೇಸ್ಸಾಮೀತಿ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕೂಟತಾಪಸಂ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ವಮ್ಮಿಕಮೇವ ಪಾವಿಸಿ, ಕೂಟತಾಪಸೋಪಿ ತತೋ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಕೂಟತಾಪಸೋ ಅಯಂ ಕುಹಕೋ ಅಹೋಸಿ, ಪುರಿಮೋ ಸೀಲವನ್ತತಾಪಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಗೋಧಾಪಣ್ಡಿತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಗೋಧಾಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೧೩೯] ೯. ಉಭತೋಭಟ್ಠಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಕ್ಖೀ ಭಿನ್ನಾ ಪಟೋ ನಟ್ಠೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತದಾ ಕಿರ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಆವುಸೋ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಛವಾಲಾತಂ ಉಭತೋಪದಿತ್ತಂ ಮಜ್ಝೇ ಗೂಥಗತಂ ನೇವಾರಞ್ಞೇ ಕಟ್ಠತ್ಥಂ ಫರತಿ, ನ ಗಾಮೇ ಕಟ್ಠತ್ಥಂ ಫರತಿ, ಏವಮೇವ ದೇವದತ್ತೋ ಏವರೂಪೇ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಸಾಸನೇ

ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಉಭತೋ ಭಟ್ಠೋ ಉಭತೋ ಪರಿಬಾಹಿರೋ ಜಾತೋ, ಗಿಹಿಪರಿಭೋಗಾ ಚ ಪರಿಹೀನೋ, ಸಾಮಞ್ಞತ್ಥಞ್ಚ ನ ಪರಿಪೂರೇತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವದತ್ತೋ ಇದಾನೇವ ಉಭತೋ ಭಟ್ಠೋ ಹೋತಿ, ಅತೀತೇಪಿ ಉಭತೋ ಭಟ್ಠೋ ಅಹೋಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತದಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕೇ ಬಾಳಿಸಿಕಾ ವಸನ್ತಿ। ಅಥೇಕೋ ಬಾಳಿಸಿಕೋ ಬಳಿಸಂ ಆದಾಯ ದಹರೇನ ಪುತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಯಸ್ಮಿಂ ಸೋಬ್ಭೇ ಪಕತಿಯಾಪಿ ಬಾಳಿಸಿಕಾ ಮಚ್ಛೇ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಬಳಿಸಂ ಖಿಪಿ। ಬಳಿಸೋ ಉದಕಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಖಾಣುಕೇ ಲಗ್ಗಿ। ಬಾಳಿಸಿಕೋ ತಂ ಆಕಡ್ಢಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯಂ ಬಳಿಸೋ ಮಹಾಮಚ್ಛೇ ಲಗ್ಗೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಪುತ್ತಕಂ ಮಾತು ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಪಟಿವಿಸ್ಸಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಲಹಂ ಕಾರಾಪೇಮಿ, ಏವಂ ಇತೋ ನ ಕೋಚಿ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಪಚ್ಚಾಸೀಸಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಸೋ ಪುತ್ತಂ ಆಹ "ಗಚ್ಛ, ತಾತ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಮಹಾಮಚ್ಛಸ್ಸ ಲದ್ಧಭಾವಂ ಮಾತು ಆಚಿಕ್ಖಾಹಿ, 'ಪಟಿವಿಸ್ಸಕೇಹಿ ಕಿರ ಸದ್ಧಿಂ ಕಲಹಂ ಕರೋಹೀ'ತಿ ವದೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ ಪುತ್ತಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಬಳಿಸಂ ಆಕಡ್ಢಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ರಜ್ಜುಚ್ಛೇದನಭಯೇನ ಉತ್ತರಿಸಾಟಕಂ ಥಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಉದಕಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಮಚ್ಛಲೋಭೇನ ಮಚ್ಛಂ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ಖಾಣುಕೇಹಿ ಪಹರಿತ್ವಾ ದ್ವೇಪಿ ಅಕ್ಖೀನಿ ಭಿನ್ದಿ। ಥಲೇ ಠಪಿತಸಾಟಕಂಪಿಸ್ಸ ಚೋರೋ ಹರಿ। ಸೋ ವೇದನಾಪ್ಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಹತ್ಥೇನ ಅಕ್ಖೀನಿ ಉಪ್ಪೀಳಯಮಾನೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಉದಕಾ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ಕಮ್ಪಮಾನೋ ಸಾಟಕಂ ಪರಿಯೇಸತಿ।

ಸಾಪಿಸ್ಸ ಭರಿಯಾ "ಕಲಹಂ ಕತ್ವಾ ಕಸ್ಸಚಿ ಅಪಚ್ಚಾಸೀಸನಭಾವಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ಕಣ್ಣೇ ತಾಲಪಣ್ಣಂ ಪಿಳನ್ಧಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಅಕ್ಖಿಂ ಉಕ್ಖಲಿಮಸಿಯಾ ಅಞ್ಜೇತ್ವಾ ಕುಕ್ಕುರಂ ಅಙ್ಕೇನಾದಾಯ ಪಟಿವಿಸ್ಸಕಘರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕಾ ಸಹಾಯಿಕಾ ಏವಮಾಹ "ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ತೇ ಕಣ್ಣೇ ತಾಲಪಣ್ಣಂ ಪಿಳನ್ಧಿತಂ, ಏಕಂ ಅಕ್ಖಿ ಅಞ್ಜಿತಂ, ಪಿಯಪುತ್ತಂ ವಿಯ ಕುಕ್ಕುರಂ ಅಙ್ಕೇನಾದಾಯ ಘರತೋ ಘರಂ ಗಚ್ಛಸಿ, ಕಿಂ ಉಮ್ಮತ್ತಿಕಾಸಿ ಜಾತಾ"ತಿ। "ನಾಹಂ ಉಮ್ಮತ್ತಿಕಾ, ತ್ವಂ ಪನ ಮಂ ಅಕಾರಣೇನ ಅಕ್ಕೋಸಸಿ ಪರಿಭಾಸಸಿ, ಇದಾನಿ ತಂ ಗಾಮಭೋಜಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಟ್ಠ ಕಹಾಪಣೇ ದಣ್ಡಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏವಂ ಕಲಹಂ ಕತ್ವಾ ಉಭೋಪಿ ಗಾಮಭೋಜಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಂಸು। ಕಲಹೇ ವಿಸೋಧಿಯಮಾನೇ ತಸ್ಸಾಯೇವ ಮತ್ಥಕೇ ದಣ್ಡೋ ಪತಿ। ಅಥ ನಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ "ದಣ್ಡಂ ದೇಹೀ"ತಿ ಪೋಥೇತುಂ ಆರಭಿಂಸು।

ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಗಾಮೇ ತಸ್ಸಾ ಇಮಂ ಪವತ್ತಿಂ, ಅರಞ್ಞೇ ಚಸ್ಸಾ ಪತಿನೋ ತಂ ಬ್ಯಸನಂ ದಿಸ್ವಾ ಖನ್ಧನ್ತರೇ ಠಿತಾ "ಭೋ ಪುರಿಸ, ತುಯ್ಹಂ ಉದಕೇಪಿ ಕಮ್ಮನ್ತೋ ಪದುಟ್ಠೋ ಥಲೇಪಿ, ಉಭತೋಭಟ್ಠೋ ಜಾತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೩೯."ಅಕ್ಖೀ ಭಿನ್ನಾ ಪಟೋ ನಟ್ಠೋ, ಸಖಿಗೇಹೇ ಚ ಭಣ್ಡನಂ।
ಉಭತೋ ಪದುಟ್ಠಾ ಕಮ್ಮನ್ತಾ, ಉದಕಮ್ಹಿ ಥಲಮ್ಹಿ ಚಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಖಿಗೇಹೇ ಚ ಭಣ್ಡನ**ನ್ತಿ ಸಖೀ ನಾಮ ಸಹಾಯಿಕಾ, ತಸ್ಸಾ ಚ ಗೇಹೇ ತವ ಭರಿಯಾಯ ಭಣ್ಡನಂ ಕತಂ, ಭಣ್ಡನಂ ಕತ್ವಾ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಪೋಥೇತ್ವಾ ದಣ್ಡಂ ದಾಪಿಯತಿ। **ಉಭತೋ ಪದುಟ್ಠಾ ಕಮ್ಮನ್ತಾ**ತಿ ಏವಂ ತವ ದ್ವೀಸುಪಿ ಠಾನೇಸು ಕಮ್ಮನ್ತಾ ಪದುಟ್ಠಾಯೇವ ಭಿನ್ನಾಯೇವ। ಕತರೇಸು ದ್ವೀಸು? **ಉದಕಮ್ಹಿ ಥಲಮ್ಹಿ ಚಾ**ತಿ, ಅಕ್ಖಿಭೇದೇನ ಪಟನಾಸೇನ ಚ ಉದಕೇ ಕಮ್ಮನ್ತಾ ಪದುಟ್ಠಾ, ಸಖಿಗೇಹೇ ಭಣ್ಡನೇನ ಥಲೇ ಕಮ್ಮನ್ತಾ ಪದುಟ್ಠಾತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ "ತದಾ ಬಾಳಿಸಿಕೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಉಭತೋಭಟ್ಠಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೧೪೦] ೧೦. ಕಾಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನಿಚ್ಚಂ ಉಬ್ಬಿಗ್ಗಹದಯಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಞಾತತ್ಥಚರಿಯಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವತ್ಥು ದ್ವಾದಸಕನಿಪಾತೇ **ಭದ್ದಸಾಲಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೧೨.೧೩ ಆದಯೋ) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಾಕಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರಞ್ಞೋ ಪುರೋಹಿತೋ ಬಹಿನಗರೇ ನದಿಯಂ ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ಗನ್ಧೇ ವಿಲಿಮ್ಪಿತ್ವಾ ಮಾಲಂ ಪಿಳನ್ಧಿತ್ವಾ ವರವತ್ಥನಿವತ್ಥೋ ನಗರಂ ಪಾವಿಸಿ। ನಗರದ್ವಾರತೋರಣೇ ದ್ವೇ ಕಾಕಾ ನಿಸಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇಸು ಏಕೋ ಏಕಂ ಆಹ - “ಸಮ್ಮ, ಅಹಂ ಇಮಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಮತ್ಥಕೇ ಸರೀರವಳಞ್ಜಂ ಪಾತೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಇತರೋ “ಮಾ ತೇ ಏತಂ ರುಚ್ಚಿ, ಅಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಇಸ್ಸರೋ, ಇಸ್ಸರಜನೇನ ಚ ಸದ್ಧಿಂ ವೇರಂ ನಾಮ ಪಾಪಕಂ। ಅಯಞ್ಹಿ ಕುದ್ಧೋ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಕಾಕೇ ವಿನಾಸೇಯ್ಯಾ”ತಿ। “ನ ಸಕ್ಕಾ ಮಯಾ ನ ಕಾತು”ನ್ತಿ। “ತೇನ ಹಿ ಪಞ್ಞಾಯಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇತರೋ ಕಾಕೋ ಪಲಾಯಿ। ಸೋ ತೋರಣಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾಭಾಗಂ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಓಲಮ್ಬಕಂ ಚಾಲೇನ್ತೋ ವಿಯ ತಸ್ಸ ಮತ್ಥಕೇ ವಚ್ಚಂ ಪಾತೇಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಕಾಕೇಸು ವೇರಂ ಬನ್ಧಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಏಕಾ ಭತಿಯಾ ವೀಹಿಕೋಟ್ಟಿಕದಾಸೀ ವೀಹಿಂ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಆತಪೇ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ರಕ್ಖನ್ತೀ ನಿಸಿನ್ನಾವ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕಮಿ। ತಸ್ಸಾ ಪಮಾದಂ ಞತ್ವಾ ಏಕೋ ದೀಘಲೋಮಕೋ ಏಳಕೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವೀಹಿಂ ಖಾದಿ, ಸಾ ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಲಾಪೇಸಿ। ಏಳಕೋ ದುತಿಯಮ್ಪಿ, ತತಿಯಮ್ಪಿ ತಸ್ಸಾ ತಥೇವ ನಿದ್ದಾಯನಕಾಲೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವೀಹಿಂ ಖಾದಿ। ಸಾಪಿ ತಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪಲಾಪೇತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಅಯಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಖಾದನ್ತೋ ಉಪಡ್ಢವೀಹಿಂ ಖಾದಿಸ್ಸತಿ, ಬಹು ಮೇ ಛೇದೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇದಾನಿಸ್ಸ ಪುನ ಅನಾಗಮನಕಾರಣಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಸಾ ಅಲಾತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿದ್ದಾಯಮಾನಾ ವಿಯ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ವೀಹಿಖಾದನತ್ಥಾಯ ಏಳಕೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಉಟ್ಠಾಯ ಅಲಾತೇನ ಏಳಕಂ ಪಹರಿ, ಲೋಮಾನಿ ಅಗ್ಗಿಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ಸೋ ಸರೀರೇ ಝಾಯನ್ತೇ “ಅಗ್ಗಿಂ ನಿಬ್ಬಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಸಾಲಾಯ ಸಮೀಪೇ ಏಕಿಸ್ಸಾ ತಿಣಕುಟಿಯಾ ಸರೀರಂ ಘಂಸಿ, ಸಾ ಪಜ್ಜಲಿ। ತತೋ ಉಟ್ಠಿತಾ ಜಾಲಾ ಹತ್ಥಿಸಾಲಂ ಗಣ್ಹಿ। ಹತ್ಥಿಸಾಲಾಸು ಝಾಯನ್ತೀಸು ಹತ್ಥಿಪಿಟ್ಠಾನಿ ಝಾಯಿಂಸು, ಬಹೂ ಹತ್ಥೀ ವಣಿತಸರೀರಾ ಅಹೇಸುಂ। ವೇಜ್ಜಾ ಹತ್ಥೀ ಅರೋಗೇ ಕಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ ಪುರೋಹಿತಂ ಆಹ “ಆಚರಿಯ, ಹತ್ಥಿವೇಜ್ಜಾ ಹತ್ಥೀ ತಿಕಿಚ್ಛಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ಅಪಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಜಾನಾಸೀ”ತಿ। “ಜಾನಾಮಿ, ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ। “ಕಿಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ? “ಕಾಕವಸಾ, ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ। ರಾಜಾ “ತೇನ ಹಿ ಕಾಕೇ ಮಾರೇತ್ವಾ ವಸಂ ಆಹರಥಾ”ತಿ ಆಹ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಾಕೇ ಮಾರೇತ್ವಾ ವಸಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥೇವ ರಾಸಿಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಕಾಕಾನಂ ಮಹಾಭಯಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ।

ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಸೀತಿಕಾಕಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರೋ ಮಹಾಸುಸಾನೇ ವಸತಿ। ಅಥೇಕೋ ಕಾಕೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಾಕಾನಂ ಉಪ್ಪನ್ನಭಯಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಠಪೇತ್ವಾ ಮಂ ಅಞ್ಞೋ ಮಯ್ಹಂ ಞಾತಕಾನಂ ಉಪ್ಪನ್ನಭಯಂ ಹರಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಹರಿಸ್ಸಾಮಿ ನ”ನ್ತಿ ದಸ ಪಾರಮಿಯೋ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಮೇತ್ತಾಪಾರಮಿಂ ಪುರೇಚಾರಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಏಕವೇಗೇನ ಪಕ್ಖನ್ದಿತ್ವಾ ವಿವಟಮಹಾವಾತಪಾನೇನ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆಸನಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಪಾವಿಸಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕೋ ಮನುಸ್ಸೋ ಗಹಿತುಕಾಮೋ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ “ಸರಣಂ ಪವಿಟ್ಠೋ, ಮಾ ಗಣ್ಹೀ”ತಿ ವಾರೇಸಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ಥೋಕಂ ವಿಸ್ಸಮಿತ್ವಾ ಮೇತ್ತಾಪಾರಮಿಂ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾಸನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಆಹ - “ಮಹಾರಾಜ, ರಞ್ಞಾ ನಾಮ ಛನ್ದಾದಿವಸೇನ ಅಗನ್ತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಯಂ ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ, ಸಬ್ಬಂ ನಿಸಮ್ಮ ಉಪಧಾರೇತ್ವಾ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಯಞ್ಚ ಕಯಿರಮಾನಂ ನಿಪ್ಫಜ್ಜತಿ, ತದೇವ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ನ ಇತರಂ। ಸಚೇ ಹಿ ರಾಜಾನೋ ಯಂ ಕಯಿರಮಾನಂ ನ ನಿಪ್ಫಜ್ಜತಿ, ತಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಮರಣಭಯಪರಿಯೋಸಾನಂ ಮಹಾಭಯಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ । ಪುರೋಹಿತೋ ವೇರವಸಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಮುಸಾವಾದಂ ಅಭಾಸಿ, ಕಾಕಾನಂ ವಸಾ ನಾಮ ನತ್ಥೀ”ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಕಞ್ಚನಭದ್ದಪೀಠಂ

ದಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಪಕ್ಖನ್ತರಾನಿ ಸತಪಾಕಸಹಸ್ಸಪಾಕತೇಲೇಹಿ ಮಕ್ಖಾಪೇತ್ವಾ ಕಞ್ಚನತಟ್ಟಕೇ ರಾಜಾರಹಂ ಸುಭೋಜನಂ ಭೋಜಾಪೇತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪಾಯೇತ್ವಾ ಸುಹಿತಂ ವಿಗತದರಥಂ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಏತದವೋಚ "ಪಣ್ಡಿತ, ತ್ವಂ 'ಕಾಕಾನಂ ವಸಾ ನಾಮ ನತ್ಥೀ'ತಿ ವದೇಸಿ, ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ನೇಸಂ ವಸಾ ನ ಹೋತೀ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಇಮಿನಾ ಚ ಇಮಿನಾ ಚ ಕಾರಣೇನಾ"ತಿ ಸಕಲನಿವೇಸನಂ ಏಕರವಂ ಕತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೦."ನಿಚ್ಚಂ ಉಬ್ಬಿಗ್ಗಹದಯಾ, ಸಬ್ಬಲೋಕವಿಹೇಸಕಾ।
ತಸ್ಮಾ ನೇಸಂ ವಸಾ ನತ್ಥಿ, ಕಾಕಾನಮ್ಹಾಕ ಞಾತಿನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ರಾಯಂ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ - ಮಹಾರಾಜ, ಕಾಕಾ ನಾಮ **ನಿಚ್ಚಂ** ಉಬ್ಬಿಗ್ಗಮಾನಸಾ ಭಯಪ್ಪತ್ತಾವ ವಿಹರನ್ತಿ, **ಸಬ್ಬಲೋಕಸ್ಸ** ಚ **ವಿಹೇಸಕಾ,** ಖತ್ತಿಯಾದಯೋ ಮನುಸ್ಸೇಪಿ ಇತ್ಥಿಪುರಿಸೇಪಿ ಕುಮಾರಕುಮಾರಿಕಾದಯೋಪಿ ವಿಹೇಠೇನ್ತಾ ಕಿಲಮೇನ್ತಾವ ವಿಚರನ್ತಿ, **ತಸ್ಮಾ** ಇಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ **ನೇಸಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಞಾತೀನಂ ಕಾಕಾನಂ ವಸಾ** ನಾಮ **ನತ್ಥಿ**। ಅತೀತೇಪಿ ನ ಭೂತಪುಬ್ಬಾ, ಅನಾಗತೇಪಿ ನ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ।

ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಇಮಂ ಕಾರಣಂ ಉತ್ತಾನಂ ಕತ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜ, ರಞ್ಞಾ ನಾಮ ಅನಿಸಮ್ಮ ಅನುಪಧಾರೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮಂ ನ ಕತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ರಾಜಾನಂ ಬೋಧೇಸಿ। ರಾಜಾ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ರಜ್ಜೇನ ಪೂಜೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ರಜ್ಜಂ ರಞ್ಞೋಯೇವ ಪಟಿದತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಪಞ್ಚಸು ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ ಅಭಯಂ ಯಾಚಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ ಅಭಯಂ ದತ್ವಾ ಕಾಕಾನಂ ನಿಬದ್ಧದಾನಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ತಣ್ಡುಲಮ್ಬಣಸ್ಸ ಭತ್ತಂ ಪಚಿತ್ವಾ ನಾನಗ್ಗರಸೇಹಿ ಓಮದ್ದಿತ್ವಾ ಕಾಕಾನಂ ದೀಯತಿ, ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಪನ ರಾಜಭೋಜನಮೇವ ದೀಯಿತ್ಥ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಕಾಕರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕಾಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ಅಸಮ್ಪದಾನವಗ್ಗೋ ಚುದ್ದಸಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಅಸಮ್ಪದಾನಭೀರುಕಂ, ಘತಾಸನಝಾನಸೋಧಂ।
ಚನ್ದಾಭಂ ಸುವಣ್ಣಹಂಸಂ, ಬಬ್ಬುಗೋಧುಭತೋಭಟ್ಠಂ।
ಕಾಕರಾಜಾತಿ ತೇ ದಸಾತಿ॥

೧೫. ಕಕಣ್ಟಕವಗ್ಗೋ

[೧೪೧] ೧. ಗೋಧಾಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನ ಪಾಪಜನಸಂಸೇವೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ವಿಪಕ್ಖಸೇವಿಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವತ್ಥು ಮಹಿಳಾಮುಖಜಾತಕೇ ಕಥಿತಸದಿಸಮೇವ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಗೋಧಾಯೋನಿಯಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ನದೀತೀರೇ ಮಹಾಬಿಲೇ ಅನೇಕಗೋಧಾಸತಪರಿವಾರೋ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಗೋಧಾಪಿಲ್ಲಕೋ ಏಕೇನ

ಕಕಣ್ಟಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ಥವಂ ಕತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಮಾನೋ ವಿಹರನ್ತೋ "ಕಕಣ್ಟಕಂ ಪರಿಸ್ಸಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅವತ್ಥರತಿ। ತಸ್ಸ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಗೋಧಾರಾಜಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಗೋಧಾರಾಜಾ ಪುತ್ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ತಾತ, ತ್ವಂ ಅಟ್ಠಾನೇ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಕರೋಸಿ, ಕಕಣ್ಟಕಾ ನಾಮ ನೀಚಜಾತಿಕಾ, ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಾಸೋ ನ ಕತ್ತಬ್ಬೋ। ಸಚೇ ತ್ವಂ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಕರಿಸ್ಸಸಿ, ತಂ ಕಕಣ್ಟಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸಬ್ಬಮ್ಪೇತಂ ಗೋಧಾಕುಲಂ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸತಿ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಮಾ ಅಕಾಸೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಕರೋತಿಯೇವ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕಥೇನ್ತೋಪಿ ತಸ್ಸ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ವಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ "ಅವಸ್ಸಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏತಂ ಕಕಣ್ಟಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಭಯಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಪಲಾಯನಮಗ್ಗಂ ಸಮ್ಪಾದೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಏಕೇನ ಪಸ್ಸೇನ ವಾತಬಿಲಂ ಕಾರಾಪೇಸಿ।

ಪುತ್ತೋಪಿಸ್ಸ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಮಹಾಸರೀರೋ ಅಹೋಸಿ, ಕಕಣ್ಟಕೋ ಪನ ಪುರಿಮಪ್ಪಮಾಣೋಯೇವ। ಇತರೋ "ಕಕಣ್ಟಕಂ ಪರಿಸ್ಸಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಅವತ್ಥರತಿಯೇವ, ಕಕಣ್ಟಕಸ್ಸ ಪಬ್ಬತಕೂಟೇನ ಅವತ್ಥರಣಕಾಲೋ ವಿಯ ಹೋತಿ। ಸೋ ಕಿಲಮನ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಸಚೇ ಅಯಂ ಅಞ್ಞಾನಿ ಕತಿಪಯಾನಿ ದಿವಸಾನಿ ಮಂ ಏವಂ ಪರಿಸ್ಸಜಿಸ್ಸತಿ, ಜೀವಿತಂ ಮೇ ನತ್ಥಿ, ಏಕೇನ ಲುದ್ದಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಂ ಗೋಧಾಕುಲಂ ವಿನಾಸೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ನಿದಾಘಸಮಯೇ ಮೇಘೇ ವುಟ್ಠೇ ವಮ್ಮಿಕಮಕ್ಖಿಕಾ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು, ತತೋ ತತೋ ಗೋಧಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಮಕ್ಖಿಕಾಯೋ ಖಾದನ್ತಿ। ಏಕೋ ಗೋಧಾಲುದ್ದಕೋ ಗೋಧಾಬಿಲಂ ಭಿನ್ದನತ್ಥಾಯ ಕುದ್ದಾಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸುನಖೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅರಞ್ಞಂ ಪಾವಿಸಿ। ಕಕಣ್ಟಕೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಜ್ಜ ಅತ್ತನೋ ಮನೋರಥಂ ಪೂರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅವಿದೂರೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ "ಭೋ ಪುರಿಸ , ಕಸ್ಮಾ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಚರಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ "ಗೋಧಾನಂ ಅತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ಆಹ। "ಅಹಂ ಅನೇಕಸತಾನಂ ಗೋಧಾನಂ ಆಸಯಂ ಜಾನಾಮಿ, ಅಗ್ಗಿಞ್ಚ ಪಲಾಲಞ್ಚ ಆದಾಯ ಏಹೀ"ತಿ ತಂ ತತ್ಥ ನೇತ್ವಾ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಪಲಾಲಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ದತ್ವಾ ಧೂಮಂ ಕತ್ವಾ ಸಮನ್ತಾ ಸುನಖೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಮಹಾಮುಗ್ಗರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ ಗೋಧಾ ಪಹರಿತ್ವಾ ಮಾರೇತ್ವಾ ರಾಸಿಂ ಕತ್ವಾ ಯಾಹೀ"ತಿ ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ "ಅಜ್ಜ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಸೀಸಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಲುದ್ದಕೋಪಿ ಪಲಾಲಧೂಮಂ ಅಕಾಸಿ, ಧೂಮೋ ಬಿಲಂ ಪಾವಿಸಿ, ಗೋಧಾ ಧೂಮನ್ಧಾ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿತುಂ ಆರದ್ಧಾ। ಲುದ್ದಕೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಂ ನಿಕ್ಖನ್ತಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಮಾರೇಸಿ, ತಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಮುತ್ತಾ ಸುನಖಾ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ಗೋಧಾನಂ ಮಹಾವಿನಾಸೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಕಕಣ್ಟಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಭಯಂ ಉಪ್ಪನ್ನ"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ "ಪಾಪಪುರಿಸಸಂಸಗ್ಗೋ ನಾಮ ನ ಕತ್ತಬ್ಬೋ, ಪಾಪೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಹಿತಸುಖಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಏಕಸ್ಸ ಪಾಪಕಕಣ್ಟಕಸ್ಸ ವಸೇನ ಏತ್ತಕಾನಂ ಗೋಧಾನಂ ವಿನಾಸೋ ಜಾತೋ"ತಿ ವಾತಬಿಲೇನ ಪಲಾಯನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೧."ನ ಪಾಪಜನಸಂಸೇವೀ, ಅಚ್ಚನ್ತಸುಖಮೇಧತಿ।

ಗೋಧಾಕುಲಂ ಕಕಣ್ಟಾವ, ಕಲಿಂ ಪಾಪೇತಿ ಅತ್ತಾನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ರಾಯಂ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ - **ಪಾಪಜನಸಂಸೇವೀ** ಪುಗ್ಗಲೋ **ಅಚ್ಚನ್ತಸುಖಂ** ಏಕನ್ತಸುಖಂ ನಿರನ್ತರಸುಖಂ ನಾಮ ನ ಏಧತಿ ನ ವಿನ್ದತಿ ನ ಪಟಿಲಭತಿ। ಯಥಾ ಕಿಂ? **ಗೋಧಾಕುಲಂ ಕಕಣ್ಟಾವ**। ಯಥಾ ಕಕಣ್ಟಕತೋ ಗೋಧಾಕುಲಂ ಸುಖಂ ನ ಲಭತಿ, ಏವಂ ಪಾಪಜನಸಂಸೇವೀ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸುಖಂ ನ ಲಭತಿ। ಪಾಪಜನಂ ಪನ ಸೇವನ್ತೋ ಏಕನ್ತೇನೇವ **ಕಲಿಂ ಪಾಪೇತಿ ಅತ್ತಾನಂ,** ಕಲಿ ವುಚ್ಚತಿ ವಿನಾಸೋ, ಏಕನ್ತೇನೇವ ಪಾಪಸೇವೀ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಅಞ್ಞೇ ಚ ಅತ್ತನಾ ಸದ್ಧಿಂ ವಸನ್ತೇ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪೇತಿ। ಪಾಳಿಯಂ ಪನ "ಫಲಂ ಪಾಪೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಲಿಖನ್ತಿ। ತಂ ಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ನತ್ಥಿ, ಅತ್ಥೋಪಿಸ್ಸ ನ ಯುಜ್ಜತಿ। ತಸ್ಮಾ ಯಥಾವುತ್ತಮೇವ ಗಹೇತಬ್ಬಂ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಕಕಣ್ಟಕೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಅನೋವಾದಕೋ ಗೋಧಾಪಿಲ್ಲಕೋ ವಿಪಕ್ಖಸೇವೀ ಭಿಕ್ಖು, ಗೋಧಾರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಗೋಧಾಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೧೪೨] ೨. ಸಿಙ್ಗಾಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಏತಞ್ಹಿ ತೇ ದುರಾಜಾನನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಧಮ್ಮಸಭಾಯಞ್ಹಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವದತ್ತೋ ಇದಾನೇವ ಮಯ್ಹಂ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪರಿಸಕ್ಕಿಯೇವ, ನ ಚ ಮಂ ಮಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಖಿ, ಸಯಮೇವ ಪನ ಕಿಲನ್ತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಿಙ್ಗಾಲಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಸಿಙ್ಗಾಲರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಸಿಙ್ಗಾಲಗಣಪರಿವುತೋ ಸುಸಾನವನೇ ವಿಹಾಸಿ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ರಾಜಗಹೇ ಉಸ್ಸವೋ ಅಹೋಸಿ, ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಮನುಸ್ಸಾ ಸುರಂ ಪಿವನ್ತಿ, ಸುರಾಛಣೋಯೇವ ಕಿರೇಸೋ। ಅಥೇತ್ಥ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಧುತ್ತಾ ಬಹುಂ ಸುರಞ್ಚ ಮಂಸಞ್ಚ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಮಣ್ಡಿತಪಸಾಧಿತಾ ಗಾಯಿತ್ವಾ ಗಾಯಿತ್ವಾ ಸುರಞ್ಚ ಪಿವನ್ತಿ, ಮಂಸಞ್ಚ ಖಾದನ್ತಿ। ತೇಸಂ ಪಠಮಯಾಮಾವಸಾನೇ ಮಂಸಂ ಖೀಯಿ, ಸುರಾ ಪನ ಬಹುಕಾವ। ಅಥೇಕೋ ಧುತ್ತೋ "ಮಂಸಖಣ್ಡಂ ದೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। "ಮಂಸಂ ಖೀಣ"ನ್ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ "ಮಯಿ ಠಿತೇ ಮಂಸಕ್ಖಯೋ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಆಮಕಸುಸಾನೇ ಮತಮನುಸ್ಸಮಂಸಂ ಖಾದನತ್ಥಾಯ ಆಗತೇ ಸಿಙ್ಗಾಲೇ ಮಾರೇತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಮುಗ್ಗರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿದ್ಧಮನಮಗ್ಗೇನ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸುಸಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮುಗ್ಗರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮತಕೋ ವಿಯ ಉತ್ತಾನೋ ನಿಪಜ್ಜಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಿಙ್ಗಾಲಗಣಪರಿವುತೋ ತತ್ಥ ಗತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ನಾಯಂ ಮತಕೋ"ತಿ ಞತ್ವಾಪಿ "ಸುಟ್ಠುತರಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಅಧೋವಾತೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಸರೀರಗನ್ಧಂ ಘಾಯಿತ್ವಾ ತಥತೋವಸ್ಸ ಅಮತಕಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಲಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ನಂ ಉಯ್ಯೋಜೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಮುಗ್ಗರಕೋಟಿಯಂ ಡಂಸಿತ್ವಾ ಆಕಡ್ಢಿ, ಧುತ್ತೋ ಮುಗ್ಗರಂ ನ ವಿಸ್ಸಜಿ, ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತಮ್ಪಿ ನ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ನಂ ಗಾಳ್ಹತರಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಟಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಭೋ ಪುರಿಸ, ಸಚೇ ತ್ವಂ ಮತಕೋ ಭವೇಯ್ಯಾಸಿ, ನ ಮಯಿ ಮುಗ್ಗರಂ ಆಕಡ್ಢನ್ತೇ ಗಾಳ್ಹತರಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾಸಿ, ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ತವ ಮತಕಭಾವೋ ವಾ ಅಮತಕಭಾವೋ ವಾ ದುಜ್ಜಾನೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೨."ಏತಞ್ಹಿ ತೇ ದುರಾಜಾನಂ, ಯಂ ಸೇಸಿ ಮತಸಾಯಿಕಂ।
ಯಸ್ಸ ತೇ ಕಡ್ಢಮಾನಸ್ಸ, ಹತ್ಥಾ ದಣ್ಡೋ ನ ಮುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಏತಞ್ಹಿ ತೇ ದುರಾಜಾನ**ನ್ತಿ ಏತಂ ಕಾರಣಂ ತವ ದುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। **ಯಂ ಸೇಸಿ ಮತಸಾಯಿಕ**ನ್ತಿ ಯೇನ ಕಾರಣೇನ ತ್ವಂ ಮತಸಾಯಿಕಂ ಸೇಸಿ, ಮತಕೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಸಯಸಿ। **ಯಸ್ಸ ತೇ ಕಡ್ಢಮಾನಸ್ಸಾ**ತಿ ಯಸ್ಸ ತವ ದಣ್ಡಕೋಟಿಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಡ್ಢಿಯಮಾನಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ದಣ್ಡೋ ನ ಮುಚ್ಚತಿ, ಸೋ ತ್ವಂ ತಥತೋ ಮತಕೋ ನಾಮ ನ ಹೋಸೀತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಸೋ ಧುತ್ತೋ "ಅಯಂ ಮಮ ಅಮತಕಭಾವಂ ಜಾನಾತೀ"ತಿ ಉಟ್ಠಾಯ ದಣ್ಡಂ ಖಿಪಿ, ದಣ್ಡೋ ವಿರಜ್ಝಿ। ಧುತ್ತೋ "ಗಚ್ಛ, ವಿರದ್ಧೋ ದಾನಿಸಿ ಮಯಾ"ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ "ಭೋ ಪುರಿಸ, ಮಂ ವಿರಜ್ಝನ್ತೋಪಿ ತ್ವಂ ಅಟ್ಠ ಮಹಾನಿರಯೇ ಸೋಳಸ ಚ ಉಸ್ಸದನಿರಯೇ ಅವಿರದ್ಧೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಧುತ್ತೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಸುಸಾನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪರಿಖಾಯಂ ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ಆಗತಮಗ್ಗೇನೇವ ನಗರಂ ಪಾವಿಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಧುತ್ತೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಸಿಙ್ಗಾಲರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸಿಙ್ಗಾಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೧೪೩] ೩. ವಿರೋಚಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಲಸೀ ಚ ತೇ ನಿಪ್ಫಲಿತಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಗಯಾಸೀಸೇ ಸುಗತಾಲಯಸ್ಸ ದಸ್ಸಿತಭಾವಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ದೇವದತ್ತೋ ಹಿ ಪರಿಹೀನಜ್ಝಾನೋ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಪರಿಹೀನೋ "ಅತ್ಥೇಕೋ ಉಪಾಯೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪಞ್ಚ ವತ್ಥೂನಿ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಅಲಭಮಾನೋ ದ್ವಿನ್ನಂ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾನಂ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇ ಅಧುನಾ ಪಬ್ಬಜಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯಮ್ಹಿ ಅಕೋವಿದೇ ಪಞ್ಚಸತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಯಾಸೀಸಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಙ್ಘಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಸೀಮಾಯಂ ಆವೇಣಿಕಂ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಞಾಣಪರಿಪಾಕಕಾಲಂ ಞತ್ವಾ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕೇ ಪೇಸೇಸಿ। ತೇ ದಿಸ್ವಾ ದೇವದತ್ತೋ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ರತ್ತಿಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸಯಮಾನೋ "ಬುದ್ಧಲೀಲಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸುಗತಾಲಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ "ವಿಗತಥಿನಮಿದ್ಧೋ ಖೋ, ಆವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ, ಪಟಿಭಾತು ತಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮೀಕಥಾ, ಪಿಟ್ಠಿ ಮೇ ಆಗಿಲಾಯತಿ, ತಮಹಂ ಆಯಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ನಿದ್ದಂ ಉಪಗತೋ । ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಮಗ್ಗಫಲೇಹಿ ಪಬೋಧೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಆದಾಯ ವೇಳುವನಮೇವ ಪಚ್ಚಾಗಮಿಂಸು।

ಕೋಕಾಲಿಕೋ ವಿಹಾರಂ ತುಚ್ಛಂ ದಿಸ್ವಾ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಆವುಸೋ ದೇವದತ್ತ, ಪರಿಸಂ ತೇ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ ವಿಹಾರಂ ತುಚ್ಛಂ ಕತ್ವಾ ಗತಾ, ತ್ವಂ ಪನ ನಿದ್ದಾಯಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಮಸ್ಸ ಅಪನೇತ್ವಾ ಭಿತ್ತಿಯಂ ಪಿಟ್ಠಿಕಣ್ಟಕಂ ಫುಸನ್ತೋ ವಿಯ ಪಣ್ಹಿಯಾ ನಂ ಹದಯೇ ಪಹರಿ। ತಾವದೇವಸ್ಸ ಮುಖತೋ ಲೋಹಿತಂ ಉಗ್ಗಞ್ಛಿ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಗಿಲಾನೋ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಥೇರಂ ಪುಚ್ಛಿ "ಸಾರಿಪುತ್ತ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಗತಕಾಲೇ ದೇವದತ್ತೋ ಕಿಂ ಅಕಾಸೀ"ತಿ? ಭನ್ತೇ, ದೇವದತ್ತೋ ಅಮ್ಹೇ ದಿಸ್ವಾ "ಬುದ್ಧಲೀಲಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸುಗತಾಲಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪತ್ತೋತಿ। ಸತ್ಥಾ "ನ ಖೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ದೇವದತ್ತೋ ಇದಾನೇವ ಮಮ ಅನುಕರೋನ್ತೋ ವಿನಾಸಂ ಪತ್ತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪತ್ತೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಥೇರೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕೇಸರಸೀಹೋ ಹುತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಪ್ಪದೇಸೇ ಕಞ್ಚನಗುಹಾಯಂ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಕಞ್ಚನಗುಹಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ವಿಜಮ್ಭಿತ್ವಾ ಚತುದ್ದಿಸಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಸೀಹನಾದಂ ನದಿತ್ವಾ ಗೋಚರಾಯ ಪಕ್ಕನ್ತೋ ಮಹಾಮಹಿಂಸಂ ವಧಿತ್ವಾ ವರಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಸರಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಮಣಿವಣ್ಣಸ್ಸ ಉದಕಸ್ಸ ಕುಚ್ಛಿಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಗುಹಂ ಸನ್ಧಾಯ ಪಾಯಾಸಿ। ಅಥೇಕೋ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಗೋಚರಪ್ಪಸುತೋ ಸಹಸಾವ ಸೀಹಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಲಾಯಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಸೀಹಸ್ಸ ಪುರತೋ ಪಾದೇಸು ಪತಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। "ಕಿಂ, ಜಮ್ಬುಕಾ"ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ "ಅಹಂ ತೇ, ಸಾಮಿ, ಪಾದೇ ಉಪಟ್ಠಾತುಕಾಮೋ"ತಿ ಆಹ। ಸೀಹೋ "ಸಾಧು ಏಹಿ, ಮಂ ಉಪಟ್ಠಹ, ವರಮಂಸಾನಿ ತಂ ಖಾದಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಿಙ್ಗಾಲಂ ಆದಾಯ ಕಞ್ಚನಗುಹಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸೀಹವಿಘಾಸಂ ಖಾದತಿ। ಸೋ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನೇವ ಥೂಲಸರೀರೋ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಏಕದಿವಸಂ ಗುಹಾಯ ನಿಪನ್ನಕೋವ ಸೀಹೋ ಆಹ "ಗಚ್ಛ ಜಮ್ಬುಕ, ಪಬ್ಬತಸಿಖರೇ ಠತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಪಾದೇ ಸಞ್ಚರನ್ತೇಸು ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಮಹಿಂಸಾದೀಸು ಯಸ್ಸ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತುಕಾಮೋಸಿ, ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ 'ಅಸುಕಮಂಸಂ ಖಾದಿತುಕಾಮೋಮ್ಹೀ'ತಿ ವತ್ವಾ ಮಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ 'ವಿರೋಚ, ಸಾಮೀ'ತಿ ವದಾಹಿ, ಅಹಂ ತಂ ವಧಿತ್ವಾ ಮಧುರಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ತುಯ್ಹಮ್ಪಿ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಪಬ್ಬತಸಿಖರಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇ ಮಿಗೇ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಯಸ್ಸೇವ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ಕಞ್ಚನಗುಹಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತಮೇವ ಸೀಹಸ್ಸ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಪಾದೇಸು ಪತಿತ್ವಾ "ವಿರೋಚ, ಸಾಮೀ"ತಿ ವದತಿ। ಸೀಹೋ ವೇಗೇನ ಪಕ್ಖನ್ದಿತ್ವಾ ಸಚೇಪಿ ಮತ್ತವರವಾರಣೋ ಹೋತಿ, ತತ್ಥೇವ ನಂ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ವರಮಂಸಂ ಖಾದತಿ, ಸಿಙ್ಗಾಲಸ್ಸಪಿ ದೇತಿ। ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಕುಚ್ಛಿಪೂರಂ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಗುಹಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿದ್ದಾಯತಿ। ಸೋ

ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಕಾಲೇ ಮಾನಂ ವಡ್ಢೇಸಿ "ಅಹಮ್ಪಿ ಚತುಪ್ಪದೋವ, ಕಿಂಕಾರಣಾ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಪರೇಹಿ ಪೋಸಿಯಮಾನೋ ವಿಹರಾಮಿ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಹಮ್ಪಿ ಹತ್ಥಿಆದಯೋ ಹನಿತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮಿ, ಸೀಹೋಪಿ ಮಿಗರಾಜಾ 'ವಿರೋಚ, ಸಾಮೀ'ತಿ ವುತ್ತಮೇವ ಪದಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವರವಾರಣೇ ವಧೇತಿ, ಅಹಮ್ಪಿ ಸೀಹೇನ 'ವಿರೋಚ, ಜಮ್ಬುಕಾ'ತಿ ಮಂ ವದಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಂ ವರವಾರಣಂ ವಧಿತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ।

ಸೋ ಸೀಹಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತದವೋಚ "ಸಾಮಿ, ಮಯಾ ದೀಘರತ್ತಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ವಧಿತವರವಾರಣಾನಂ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತಂ, ಅಹಮ್ಪಿ ಏಕಂ ವರವಾರಣಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತುಕಾಮೋ, ತಸ್ಮಾ ತುಮ್ಹೇಹಿ ನಿಪನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಕಞ್ಚನಗುಹಾಯಂ ನಿಪಜ್ಜಿಸ್ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹೇ ಪಬ್ಬತಪಾದೇ ವಿಚರನ್ತಂ ವರವಾರಣಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ 'ವಿರೋಚ, ಜಮ್ಬುಕಾ'ತಿ ವದೇಥ, ಏತ್ತಕಮತ್ತಸ್ಮಿಂ ಮಚ್ಛೇರಂ ಮಾ ಕರಿತ್ಥಾ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸೀಹೋ ಆಹ "ನ, ತ್ವಂ ಜಮ್ಬುಕ, ವಾರಣೇ ವಧಿತುಂ ಸಮತ್ಥೇ ಸೀಹಕುಲೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ವಾರಣಂ ವಧಿತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದನಸಮತ್ಥೋ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ನಾಮ ಲೋಕೇ ನತ್ಥಿ, ಮಾ ತೇ ಏತಂ ರುಚ್ಚಿ, ಮಯಾ ವಧಿತವರವಾರಣಾನಞ್ಞೇವ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ವಸಾ"ತಿ। ಸೋ ಏವಂ ವುತ್ತೇಪಿ ವಿರಮಿತುಂ ನ ಇಚ್ಛಿ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಿಯೇವ। ಸೀಹೋ ತಂ ವಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ "ತೇನ ಹಿ ಮಮ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಾ"ತಿ ಜಮ್ಬುಕಂ ಕಞ್ಚನಗುಹಾಯಂ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಪಬ್ಬತಪಾದೇ ಮತ್ತವರವಾರಣಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಗುಹಾದ್ವಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ವಿರೋಚ, ಜಮ್ಬುಕಾ"ತಿ ಆಹ। ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಕಞ್ಚನಗುಹಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ವಿಜಮ್ಭಿತ್ವಾ ಚತುದ್ದಿಸಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವಸ್ಸಿತ್ವಾ "ಮತ್ತವರವಾರಣಸ್ಸ ಕುಮ್ಭೇ ಪತಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಕ್ಖನ್ದಿತ್ವಾ ವಿರಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪಾದಮೂಲೇ ಪತಿ। ವಾರಣೋ ದಕ್ಖಿಣಪಾದಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸೀಸಂ ಅಕ್ಕಮಿ, ಸೀಸಟ್ಠೀನಿ ಚುಣ್ಣವಿಚುಣ್ಣಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ಅಥಸ್ಸ ಸರೀರಂ ವಾರಣೋ ಪಾದೇನ ಸಞ್ಚರಿತ್ವಾ ರಾಸಿಂ ಕತ್ವಾ ಉಪರಿ ಲಣ್ಡಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ಕೋಞ್ಚನಾದಂ ನದನ್ತೋ ಅರಞ್ಞಂ ಪಾವಿಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇಮಂ ಪವತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇದಾನಿ ವಿರೋಚ, ಜಮ್ಬುಕಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೩."ಲಸೀ ಚ ತೇ ನಿಪ್ಫಲಿತಾ, ಮತ್ಥಕೋ ಚ ಪದಾಲಿತೋ।
ಸಬ್ಬಾ ತೇ ಫಾಸುಕಾ ಭಗ್ಗಾ, ಅಜ್ಜ ಖೋ ತ್ವಂ ವಿರೋಚಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಲಸೀ**ತಿ ಮತ್ಥಲುಙ್ಗಂ। **ನಿಪ್ಫಲಿತಾ**ತಿ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ। ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಸೀಹೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ವಿರೋಚಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೧೪೪] ೪. ನಙ್ಗುಟ್ಠಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಬಹುಮ್ಪೇತಂ ಅಸಬ್ಭಿ ಜಾತವೇದಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಆಜೀವಕಾನಂ ಮಿಚ್ಛಾತಪಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತದಾ ಕಿರ ಆಜೀವಕಾ ಜೇತವನಪಿಟ್ಠಿಯಂ ನಾನಪ್ಪಕಾರಂ ಮಿಚ್ಛಾತಪಂ ಚರನ್ತಿ। ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ತೇಸಂ ಉಕ್ಕುಟಿಕಪ್ಪಧಾನವಗ್ಗುಲಿವತಕಣ್ಟಕಾಪಸ್ಸಯಪಞ್ಚಾತಪತಪನಾದಿಭೇದಂ ಮಿಚ್ಛಾತಪಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು "ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಇಮಂ ಮಿಚ್ಛಾತಪಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕುಸಲಂ ವಾ ವುಡ್ಢಿ ವಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏವರೂಪಂ ಮಿಚ್ಛಾತಪಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕುಸಲಂ ವಾ ವುಡ್ಢಿ ವಾ ಅತ್ಥಿ, ಪುಬ್ಬೇ ಪಣ್ಡಿತಾ 'ಏವರೂಪಂ ತಪಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕುಸಲಂ ವಾ ವುಡ್ಢಿ ವಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಜಾತಗ್ಗಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಜುಹನಾದಿವಸೇನ ಕಿಞ್ಚಿ ವುಡ್ಢಿಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಉದಕೇನ ನಿಬ್ಬಾಪೇತ್ವಾ

ಕಸಿಣಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣಾ ಅಹೇಸು''ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಉದಿಚ್ಚಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಜಾತದಿವಸೇ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಜಾತಗ್ಗಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಪೇಸುಂ। ಅಥ ನಂ ಸೋಳಸವಸ್ಸಕಾಲೇ ಏತದವೋಚುಂ ''ಮಯಂ ತೇ, ಪುತ್ತ, ಜಾತದಿವಸೇ ಅಗ್ಗಿಂ ಗಣ್ಹಿಮ್ಹ। ಸಚೇಸಿ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸಿತುಕಾಮೋ, ತಯೋ ವೇದೇ ಉಗ್ಗಣ್ಹ। ಅಥ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಗನ್ತುಕಾಮೋ, ಅಗ್ಗಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಪರಿಚರನ್ತೋ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಆರಾಧೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಹೋಹೀ''ತಿ। ಸೋ ''ನ ಮಯ್ಹಂ ಅಗಾರೇನ ಅತ್ಥೋ''ತಿ ಅಗ್ಗಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಪರಿಚರನ್ತೋ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಹಾಸಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮಕೇ ಗೋದಕ್ಖಿಣಂ ಲಭಿತ್ವಾ ತಂ ಗೋಣಂ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ನೇತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ ''ಅಗ್ಗಿಭಗವನ್ತಂ ಗೋಮಂಸಂ ಖಾದಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ ''ಇಧ ಲೋಣಂ ನತ್ಥಿ, ಅಗ್ಗಿಭಗವಾ ಅಲೋಣಂ ಖಾದಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ, ಗಾಮತೋ ಲೋಣಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಭಗವನ್ತಂ ಸಲೋಣಕಂ ಖಾದಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ। ಸೋ ತಂ ತತ್ಥೇವ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಲೋಣತ್ಥಾಯ ಗಾಮಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಗತೇ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಲುದ್ದಕಾ ತಂ ಠಾನಂ ಆಗತಾ। ಗೋಣಂ ದಿಸ್ವಾ ವಧಿತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಖಾದಿತ್ವಾ ನಙ್ಗುಟ್ಠಞ್ಚ ಜಙ್ಘಞ್ಚ ಚಮ್ಮಞ್ಚ ತತ್ಥೇವ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸಮಂಸಂ ಆದಾಯ ಅಗಮಂಸು।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನಙ್ಗುಟ್ಠಾದಿಮತ್ತಮೇವ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ ''ಅಯಂ ಅಗ್ಗಿಭಗವಾ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಮ್ಪಿ ರಕ್ಖಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಮಂ ಪನ ಕದಾ ರಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ। ಇಮಿನಾ ಅಗ್ಗಿಪರಿಚರಣೇನ ನಿರತ್ಥಕೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ನತ್ಥಿ ಇತೋನಿದಾನಂ ಕುಸಲಂ ವಾ ವುಡ್ಢಿ ವಾ''ತಿ। ಸೋ ಅಗ್ಗಿಪರಿಚರಿಯಾಯ ವಿಗತಚ್ಛನ್ದೋ ''ಹಮ್ಭೋ ಅಗ್ಗಿಭಗವಾ, ತ್ವಂ ಅತ್ತನೋಪಿ ಸನ್ತಕಂ ರಕ್ಖಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಮಂ ಕದಾ ರಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ, ಮಂಸಂ ನತ್ಥಿ, ಏತ್ತಕೇನಪಿ ತುಸ್ಸಾಹೀ''ತಿ ನಙ್ಗುಟ್ಠಾದೀನಿ ಅಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ಪಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೪.''ಬಹುಮ್ಪೇತಂ ಅಸಬ್ಭಿ ಜಾತವೇದ, ಯಂ ತಂ ವಾಲಧಿನಾಭಿಪೂಜಯಾಮ।
ಮಂಸಾರಹಸ್ಸ ನತ್ಥಜ್ಜ ಮಂಸಂ, ನಙ್ಗುಟ್ಠಮ್ಪಿ ಭವಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಾತೂ''ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಬಹುಮ್ಪೇತ**ನ್ತಿ ಏತ್ತಕಮ್ಪಿ ಬಹುಂ। **ಅಸಬ್ಭೀ**ತಿ ಅಸಪ್ಪುರಿಸ ಅಸಾಧುಜಾತಿಕ। **ಜಾತವೇದಾ**ತಿ ಅಗ್ಗಿಂ ಆಲಪತಿ। ಅಗ್ಗಿ ಹಿ ಜಾತಮತ್ತೋವ ವೇದಿಯತಿ ಪಞ್ಞಾಯತಿ ಪಾಕಟೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ''ಜಾತವೇದೋ''ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಯಂ ತಂ ವಾಲಧಿನಾಭಿಪೂಜಯಾಮಾ**ತಿ ಯಂ ಅಜ್ಜ ಮಯಂ ಅತ್ತನೋಪಿ ಸನ್ತಕಂ ರಕ್ಖಿತುಂ ಅಸಮತ್ಥಂ ಭಗವನ್ತಂ ವಾಲಧಿನಾ ಅಭಿಪೂಜಯಾಮ, ಏತಮ್ಪಿ ತವ ಬಹುಮೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಮಂಸಾರಹಸ್ಸಾ**ತಿ ಮಂಸಂ ಅರಹಸ್ಸ ತುಯ್ಹಂ ನತ್ಥಿ ಅಜ್ಜ ಮಂಸಂ। **ನಙ್ಗುಟ್ಠಮ್ಪಿ ಭವಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಾತೂ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ರಕ್ಖಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಭವಂ ಇಮಂ ಸಜಙ್ಘಚಮ್ಮಂ ನಙ್ಗುಟ್ಠಮ್ಪಿ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೂತಿ।

ಏವಂ ವತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಅಗ್ಗಿಂ ಉದಕೇನ ನಿಬ್ಬಾಪೇತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - ''ನಿಬ್ಬುತಗ್ಗಿತಾಪಸೋ ಅಹಮೇವ ತೇನ ಸಮಯೇನಾ''ತಿ।

ನಙ್ಗುಟ್ಠಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೧೪೫] ೫. ರಾಧಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನ ತ್ವಂ ರಾಧ ವಿಜಾನಾಸೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾಪಲೋಭನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವತ್ಥು ಇನ್ದ್ರಿಯಜಾತಕೇ ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸತ್ಥಾ ಪನ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಭಿಕ್ಖು ಮಾತುಗಾಮೋ ನಾಮ ಅರಕ್ಖಿಯೋ, ಆರಕ್ಖಂ ಠಪೇತ್ವಾ ರಕ್ಖನ್ತಾಪಿ ರಕ್ಖಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। ತ್ವಮ್ಪಿ ಪುಬ್ಬೇ ಏತಂ ಆರಕ್ಖಂ ಠಪೇತ್ವಾ ರಕ್ಖನ್ತೋಪಿ ರಕ್ಖಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಇದಾನಿ ಕಥಂ ರಕ್ಖಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸುಕಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಏಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಞ್ಚ ಕನಿಟ್ಠಭಾತರಞ್ಚಸ್ಸ ಪುತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಪೋಸೇಸಿ। ತೇಸು ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ "ಪೋಟ್ಠಪಾದೋ"ತಿ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ, ಇತರಸ್ಸ "ರಾಧೋ"ತಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಅನಾಚಾರಾ ಹೋತಿ ದುಸ್ಸೀಲಾ। ಸೋ ವೋಹಾರತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಉಭೋಪಿ ಭಾತರೋ ಆಹ - "ತಾತಾ, ಸಚೇ ವೋ ಮಾತಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಅನಾಚಾರಂ ಆಚರತಿ, ವಾರೇಯ್ಯಾಥ ನ"ನ್ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಆಹ "ಸಾಧು, ತಾತ, ವಾರೇತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ವಾರೇಯ್ಯಾಮ, ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ತುಣ್ಹೀ ಭವಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಏವಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಂ ಸುಕಾನಂ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ವೋಹಾರತ್ಥಾಯ ಗತೋ।

ತಸ್ಸ ಪನ ಗತದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಅತಿಚರಿತುಂ ಆರದ್ಧಾ, ಪವಿಸನ್ತಾನಞ್ಚ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಾನಞ್ಚ ಅನ್ತೋ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಸಾ ಕಿರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ರಾಧೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆಹ - "ಭಾತಿಕ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಿತಾ 'ಸಚೇ ವೋ ಮಾತಾ ಅನಾಚಾರಂ ಆಚರತಿ, ವಾರೇಯ್ಯಾಥಾ'ತಿ ವತ್ವಾ ಗತೋ, ಇದಾನಿ ಚೇಸಾ ಅನಾಚಾರಂ ಆಚರತಿ, ವಾರೇಮ ನ"ನ್ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ತಾತ, ತ್ವಂ ಅತ್ತನೋ ಅಬ್ಯತ್ತತಾಯ ಬಾಲಭಾವೇನ ಏವಂ ವದೇಸಿ, ಮಾತುಗಾಮಂ ನಾಮ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಚರನ್ತಾಪಿ ರಕ್ಖಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ನ ತಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೫.ನ ತ್ವಂ ರಾಧ ವಿಜಾನಾಸಿ, ಅಡ್ಢರತ್ತೇ ಅನಾಗತೇ।
ಅಬ್ಯಯತಂ ವಿಲಪಸಿ, ವಿರತ್ತಾ ಕೋಸಿಯಾಯನೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ತ್ವಂ ರಾಧ ವಿಜಾನಾಸಿ, ಅಡ್ಢರತ್ತೇ ಅನಾಗತೇತಿ** ತಾತ ರಾಧ, ತ್ವಂ ನ ಜಾನಾಸಿ, ಅಡ್ಢರತ್ತೇ ಅನಾಗತೇ ಪಠಮಯಾಮೇಯೇವ ಏತ್ತಕಾ ಜನಾ ಆಗತಾ, ಇದಾನಿ ಕೋ ಜಾನಾತಿ, ಕಿತ್ತಕಾಪಿ ಆಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ। **ಅಬ್ಯಯತಂ ವಿಲಪಸೀತಿ** ತ್ವಂ ಅಬ್ಯತ್ತವಿಲಾಪಂ ವಿಲಪಸಿ। **ವಿರತ್ತಾ ಕೋಸಿಯಾಯನೇತಿ** ಮಾತಾ ನೋ ಕೋಸಿಯಾಯನೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ವಿರತ್ತಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಿತರಿ ನಿಪ್ಪೇಮಾ ಜಾತಾ। ಸಚಸ್ಸಾ ತಸ್ಮಿಂ ಸಿನೇಹೋ ವಾ ಪೇಮಂ ವಾ ಭವೇಯ್ಯ, ನ ಏವರೂಪಂ ಅನಾಚಾರಂ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ಏತೇಹಿ ಬ್ಯಞ್ಜನೇಹಿ ಪಕಾಸೇಸಿ।

ಏವಂ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಚ ಪನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ರಾಧಸ್ಸ ವತ್ತುಂ ನ ಅದಾಸಿ। ಸಾಪಿ ಯಾವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಅನಾಗಮನಾ ಯಥಾರುಚಿಯಾ ವಿಚರಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪೋಟ್ಠಪಾದಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ತಾತ, ಕೀದಿಸೀ ವೋ ಮಾತಾ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಸಬ್ಬಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಕಥೇತ್ವಾ "ಕಿಂ ತೇ, ತಾತ, ಏವರೂಪಾಯ ದುಸ್ಸೀಲಾಯಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ತಾತ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಮಾತುಯಾ ದೋಸಸ್ಸ ಕಥಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನ ಸಕ್ಕಾ ಇಧ ವಸಿತು"ನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪಾದೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸದ್ಧಿಂ ರಾಧೇನ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। "ತದಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಚ ಏತೇಯೇವ ದ್ವೇ ಜನಾ ಅಹೇಸುಂ, ರಾಧೋ ಆನನ್ದೋ, ಪೋಟ್ಠಪಾದೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ರಾಧಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೧೪೬] ೬. ಸಮುದ್ದಕಾಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಪಿ ನು ಹನುಕಾ ಸನ್ತಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಮ್ಬಹುಲೇ ಮಹಲ್ಲಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತೇ ಕಿರ ಗಿಹಿಕಾಲೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಾ ಅಡ್ಢಾ ಮಹದ್ಧನಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸಹಾಯಕಾ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋನ್ತಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ "ಮಯಂ ಮಹಲ್ಲಕಾ, ಕಿಂ ನೋ ಘರಾವಾಸೇನ, ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ರಮಣೀಯೇ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸಬ್ಬಂ ಸಾಪತೇಯ್ಯಂ ಪುತ್ತಧೀತಾದೀನಂ ದತ್ವಾ ಅಸ್ಸುಮುಖಂ ಞಾತಿಸಙ್ಘಂ ಪಹಾಯ ಸತ್ಥಾರಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಂಸು। ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಪನ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾನುರೂಪಂ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ನ ಕರಿಂಸು, ಮಹಲ್ಲಕಭಾವೇನ ಧಮ್ಮಮ್ಪಿ ನ ಪರಿಯಾಪುಣಿಂಸು, ಗಿಹಿಕಾಲೇ ವಿಯ ಪಬ್ಬಜಿತಕಾಲೇಪಿ ವಿಹಾರಪರಿಯನ್ತೇ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಏಕತೋವ ವಸಿಂಸು। ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಾಪಿ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತದಾರಸ್ಸೇವ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿಂಸು। ತೇಸು ಏಕಸ್ಸ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಮಹಲ್ಲಕತ್ಥೇರಾನಂ ಉಪಕಾರಾ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಮಾ ಸೇಸಾಪಿ ಅತ್ತನಾ ಲದ್ಧಂ ಆಹಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾಯೇವ ಗೇಹೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜನ್ತಿ। ಸಾಪಿ ತೇಸಂ ಯಥಾಸನ್ನಿಹಿತಂ ಸೂಪಬ್ಯಞ್ಜನಂ ದೇತಿ। ಸಾ ಅಞ್ಞತರೇನ ರೋಗೇನ ಫುಟ್ಠಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಅಥ ತೇ ಮಹಲ್ಲಕತ್ಥೇರಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಗೀವಾಸು ಗಹೇತ್ವಾ "ಮಧುರಹತ್ಥರಸಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಕಾಲಕತಾ"ತಿ ವಿಹಾರಪಚ್ಚನ್ತೇ ರೋದನ್ತಾ ವಿಚರಿಂಸು। ತೇಸಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ "ಆವುಸೋ, ಕಸ್ಮಾ ರೋದಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ತೇ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಹಾಯಸ್ಸ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾ ಮಧುರಹತ್ಥರಸಾ ಕಾಲಕತಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅತಿವಿಯ ಉಪಕಾರಾ, 'ಇದಾನಿ ಕುತೋ ತಥಾರೂಪಿಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ರೋದಿಮ್ಹಾ"ತಿ ಆಹಂಸು।

ತೇಸಂ ತಂ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಆವುಸೋ, ಇಮಿನಾ ನಾಮ ಕಾರಣೇನ ಮಹಲ್ಲಕತ್ಥೇರಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಗೀವಾಸು ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಪಚ್ಚನ್ತೇ ರೋದನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವೇತೇ ತಸ್ಸಾ ಕಾಲಕಿರಿಯಾಯ ರೋದನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪೇತೇ ಇಮಂ ಕಾಕಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಸಮುದ್ದೇ ಮತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ 'ಸಮುದ್ದಉದಕಂ ಉಸ್ಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ಏತಂ ನೀಹರಿಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ವಾಯಮನ್ತಾ ಪಣ್ಡಿತೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿತಂ ಲಭಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಮುದ್ದದೇವತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಅಥೇಕೋ ಕಾಕೋ ಅತ್ತನೋ ಭರಿಯಂ ಕಾಕಿಂ ಆದಾಯ ಗೋಚರಂ ಪರಿಯೇಸಮಾನೋ ಸಮುದ್ದತೀರಂ ಅಗಮಾಸಿ । ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಸಮುದ್ದತೀರೇ ಖೀರಪಾಯಾಸಮಚ್ಛಮಂಸಸುರಾದೀಹಿ ನಾಗಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಅಥ ಸೋ ಕಾಕೋ ಬಲಿಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಖೀರಾದೀನಿ ದಿಸ್ವಾ ಸದ್ಧಿಂ ಕಾಕಿಯಾ ಖೀರಪಾಯಾಸಮಚ್ಛಮಂಸಾದೀನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಬಹುಂ ಸುರಂ ಪಿವಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಸುರಾಮದಮತ್ತಾ "ಸಮುದ್ದಕೀಳಂ ಕೀಳಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವೇಲನ್ತೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ನ್ಹಾಯಿತುಂ ಆರಭಿಂಸು ಅಥೇಕಾ ಊಮಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಕಾಕಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಮುದ್ದಂ ಪವೇಸೇಸಿ। ತಮೇಕೋ ಮಚ್ಛೋ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಅಜ್ಝೋಹರಿ। ಕಾಕೋ "ಭರಿಯಾ ಮೇ ಮತಾ"ತಿ ರೋದಿ ಪರಿದೇವಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪರಿದೇವನಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಬಹೂ ಕಾಕಾ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ "ಕಿಂಕಾರಣಾ ರೋದಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। "ಸಹಾಯಿಕಾ ವೋ ವೇಲನ್ತೇ ನ್ಹಾಯಮಾನಾ ಊಮಿಯಾ ಹಟಾ"ತಿ। ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಏಕರವಂ ರವನ್ತಾ ರೋದಿಂಸು। ಅಥ ನೇಸಂ ಏತದಹೋಸಿ "ಇದಂ ಸಮುದ್ದಉದಕಂ ನಾಮ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಿಂ ಪಹೋಸಿ, ಉದಕಂ ಉಸ್ಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ಸಮುದ್ದಂ ತುಚ್ಛಂ ಕತ್ವಾ ಸಹಾಯಿಕಂ ನೀಹರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ತೇ ಮುಖಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಪೂರೇತ್ವಾ ಉದಕಂ ಬಹಿ ಛಡ್ಡೇನ್ತಿ, ಲೋಣೂದಕೇನ ಚ ಗಲೇ ಸುಸ್ಸಮಾನೇ ಉಟ್ಠಾಯುಟ್ಠಾಯ ಥಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಮನ್ತಿ।

ತೇ ಹನೂಸು ಕಿಲನ್ತೇಸು ಮುಖೇಸು ಸುಕ್ಖನ್ತೇಸು ಅಕ್ಖೀಸು ರತ್ತೇಸು ದೀನಾ ಕಿಲನ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಅಮ್ಭೋ, ಮಯಂ ಸಮುದ್ದಉದಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಬಹಿ ಪಾತೇಮ, ಗಹಿತಗಹಿತಟ್ಠಾನಂ ಪುನ ಉದಕೇನ ಪೂರತಿ, ಸಮುದ್ದಂ ತುಚ್ಛಂ

ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹಂಸು -

೧೪೬."ಅಪಿ ನು ಹನುಕಾ ಸನ್ತಾ, ಮುಖಞ್ಚ ಪರಿಸುಸ್ಸತಿ।
ಓರಮಾಮ ನ ಪಾರೇಮ, ಪೂರತೇವ ಮಹೋದಧೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಪಿ ನು ಹನುಕಾ ಸನ್ತಾ**ತಿ ಅಪಿ ನೋ ಹನುಕಾ ಸನ್ತಾ, ಅಪಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಹನುಕಾ ಕಿಲನ್ತಾ। **ಓರಮಾಮ ನ ಪಾರೇಮಾ**ತಿ ಮಯಂ ಅತ್ತನೋ ಬಲೇನ ಮಹಾಸಮುದ್ದಉದಕಂ ಆಕಡ್ಢಾಮ ಓಸಾರೇಮ, ತುಚ್ಛಂ ಪನ ನಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮ। ಅಯಞ್ಹಿ **ಪೂರತೇವ ಮಹೋದಧೀ**ತಿ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಕಾಕಾ "ತಸ್ಸಾ ಕಾಕಿಯಾ ಏವರೂಪಂ ನಾಮ ತುಣ್ಡಂ ಅಹೋಸಿ, ಏವರೂಪಾನಿ ವಟ್ಟಕ್ಖೀನಿ, ಏವರೂಪಂ ಛವಿಸಣ್ಠಾನಂ, ಏವರೂಪೋ ಮಧುರಸದ್ದೋ। ಸಾ ನೋ ಇಮಂ ಚೋರಸಮುದ್ದಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ನಟ್ಠಾ"ತಿ ಬಹುಂ ವಿಪ್ಪಲಪಿಂಸು। ತೇ ಏವಂ ವಿಪ್ಪಲಪಮಾನೇ ಸಮುದ್ದದೇವತಾ ಭೇರವರೂಪಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪಲಾಪೇಸಿ, ಏವಂ ತೇಸಂ ಸೋತ್ಥಿ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಕಾಕೀ ಅಯಂ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾ ಅಹೋಸಿ, ಕಾಕೋ ಮಹಲ್ಲಕತ್ಥೇರೋ, ಸೇಸಕಾಕಾ ಸೇಸಮಹಲ್ಲಕತ್ಥೇರಾ, ಸಮುದ್ದದೇವತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸಮುದ್ದಕಾಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೧೪೭] ೭. ಪುಪ್ಫರತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನಯಿದಂ ದುಕ್ಖಂ ಅದುಂ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಹಿ ಭಗವತಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಸಚ್ಚ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ "ಕೇನ ಉಕ್ಕಣ್ಠಾಪಿತೋಸೀ"ತಿ ಚ ಪುಟ್ಠೋ "ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾಯಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಮಧುರಹತ್ಥರಸಾ, ಭನ್ತೇ, ಸಾ ಇತ್ಥೀ, ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ ತಂ ವಿನಾ ವಸಿತು"ನ್ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಏಸಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖು ಅನತ್ಥಕಾರಿಕಾ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತ್ವಂ ಏತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸೂಲೇ ಉತ್ತಾಸಿತೋ ಏತಞ್ಞೇವ ಪತ್ಥಯಮಾನೋ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ಇದಾನಿ ನಂ ಕಸ್ಮಾ ಪುನ ಪತ್ಥೇಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಆಕಾಸಟ್ಠದೇವತಾ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕತ್ತಿಕರತ್ತಿವಾರಛಣೋ ಸಮ್ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ, ನಗರಂ ದೇವನಗರಂ ವಿಯ ಅಲಙ್ಕರಿಂಸು। ಸಬ್ಬೋ ಜನೋ ಖಣಕೀಳಾನಿಸ್ಸಿತೋ ಅಹೋಸಿ। ಏಕಸ್ಸ ಪನ ದುಗ್ಗತಮನುಸ್ಸಸ್ಸ ಏಕಮೇವ ಘನಸಾಟಕಯುಗಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ತಂ ಸುಧೋತಂ ಧೋವಾಪೇತ್ವಾ ಓಭಞ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಸತವಲಿಕಂ ಸಹಸ್ಸವಲಿಕಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಠಪೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಭರಿಯಾ ಏವಮಾಹ "ಇಚ್ಛಾಮಹಂ, ಸಾಮಿ, ಏಕಂ ಕುಸುಮ್ಭರತ್ತಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ತವ ಕಣ್ಠೇ ಲಗ್ಗಾ ಕತ್ತಿಕರತ್ತಿವಾರಂ ಚರಿತು"ನ್ತಿ। "ಭದ್ದೇ, ಕುತೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದಲಿದ್ದಾನಂ ಕುಸುಮ್ಭಂ, ಸುದ್ಧವತ್ಥಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಕೀಳಾಹೀ"ತಿ? "ಕುಸುಮ್ಭರತ್ತಂ ಅಲಭಮಾನಾ ಛಣಕೀಳಂ ನ ಕೀಳಿಸ್ಸಾಮಿ, ತ್ವಂ ಅಞ್ಞಂ ಇತ್ಥಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕೀಳಸ್ಸೂ"ತಿ। "ಭದ್ದೇ, ಕಿಂ ಮಂ ಪೀಳೇಸಿ, ಕುತೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕುಸುಮ್ಭ"ನ್ತಿ? "ಸಾಮಿ, ಪುರಿಸಸ್ಸ ಇಚ್ಛಾಯ ಸತಿ ಕಿಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ನನು ರಞ್ಞೋ ಕುಸುಮ್ಭವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಬಹು ಕುಸುಮ್ಭ"ನ್ತಿ। "ಭದ್ದೇ , ತಂ ಠಾನಂ ರಕ್ಖಸಪರಿಗ್ಗಹಿತಪೋಕ್ಖರಣಿಸದಿಸಂ, ಬಲವಾರಕ್ಖಾ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ, ಮಾ ತೇ ಏತಂ ರುಚ್ಚಿ, ಯಥಾಲದ್ಧೇನೇವ ತುಸ್ಸಸ್ಸೂ"ತಿ। "ಸಾಮಿ, ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಅನ್ಧಕಾರೇ ಸತಿ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಅಗಮನೀಯಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ। ಇತಿ ಸೋ ತಾಯ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕಥೇನ್ತಿಯಾ ಕಿಲೇಸವಸೇನ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಹೋತು ಭದ್ದೇ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥಾ"ತಿ ತಂ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಜೀವಿತಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಕುಸುಮ್ಭವತ್ಥುಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವತಿಂ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋವತ್ಥುಂ ಪಾವಿಸಿ।

ಆರಕ್ಖಮನುಸ್ಸಾ ವತಿಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ "ಚೋರೋ ಚೋರೋ"ತಿ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭಾಸಿತ್ವಾ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಪಭಾತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸೇಸುಂ। ರಾಜಾ "ಗಚ್ಛಥ, ನಂ ಸೂಲೇ ಉತ್ತಾಸೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಪಚ್ಛಾಬಾಹಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ವಜ್ಝಭೇರಿಯಾ ವಜ್ಜಮಾನಾಯ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ಸೂಲೇ ಉತ್ತಾಸೇಸುಂ। ಬಲವವೇದನಾ ಪವತ್ತನ್ತಿ, ಕಾಕಾ ಸೀಸೇ ನಿಲೀಯಿತ್ವಾ ಕಣಯಗ್ಗಸದಿಸೇಹಿ ತುಣ್ಡೇಹಿ ಅಕ್ಖೀನಿ ವಿಜ್ಝನ್ತಿ।

ಸೋ ತಥಾರೂಪಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖಂ ಅಮನಸಿಕರಿತ್ವಾ ತಮೇವ ಇತ್ಥಿಂ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ "ತಾಯ ನಾಮಮ್ಹಿ ಘನಪುಪ್ಫರತ್ತವತ್ಥನಿವತ್ಥಾಯ ಕಣ್ಠೇ ಆಸತ್ತಬಾಹುಯುಗಳಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಕತ್ತಿಕರತ್ತಿವಾರತೋ ಪರಿಹೀನೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೭."ನಯಿದಂ ದುಕ್ಖಂ ಅದುಂ ದುಕ್ಖಂ, ಯಂ ಮಂ ತುದತಿ ವಾಯಸೋ।
ಯಂ ಸಾಮಾ ಪುಪ್ಫರತ್ತೇನ, ಕತ್ತಿಕಂ ನಾನುಭೋಸ್ಸತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಯಿದಂ ದುಕ್ಖಂ ಅದುಂ ದುಕ್ಖಂ, ಯಂ ಮಂ ತುದತಿ ವಾಯಸೋ**ತಿ ಯಞ್ಚ ಇದಂ ಸೂಲೇ ಲಗ್ಗನಪಚ್ಚಯಂ ಕಾಯಿಕಚೇತಸಿಕದುಕ್ಖಂ, ಯಞ್ಚ ಲೋಹಮಯೇಹಿ ವಿಯ ತುಣ್ಡೇಹಿ ವಾಯಸೋ ತುದತಿ, ಇದಂ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಮಯ್ಹಂ ನ ದುಕ್ಖಂ, ಅದುಂ ದುಕ್ಖಂ ಏತಂಯೇವ ಪನ ಮೇ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕತರಂ? **ಯಂ ಸಾಮಾ ಪುಪ್ಫರತ್ತೇನ, ಕತ್ತಿಕಂ ನಾನುಭೋಸ್ಸತೀ**ತಿ, ಯಂ ಸಾ ಪಿಯಙ್ಗುಸಾಮಾ ಮಮ ಭರಿಯಾ ಏಕಂ ಕುಸುಮ್ಭರತ್ತಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಏವಂ ಘನಪುಪ್ಫರತ್ತೇನ ವತ್ಥಯುಗೇನ ಅಚ್ಛನ್ನಾ ಮಮ ಕಣ್ಠೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಕತ್ತಿಕರತ್ತಿವಾರಂ ನಾನುಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇದಂ ಮಯ್ಹಂ ದುಕ್ಖಂ, ಏತದೇವ ಹಿ ಮಂ ಬಾಧತೀತಿ? ಸೋ ಏವಂ ಮಾತುಗಾಮಂ ಆರಬ್ಭ ವಿಪ್ಪಲಪನ್ತೋಯೇವ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಜಯಮ್ಪತಿಕಾವ ಇದಾನಿ ಜಯಮ್ಪತಿಕಾ, ತಂ ಕಾರಣಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಂ ಕತ್ವಾ ಠಿತಾ ಆಕಾಸಟ್ಠದೇವತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಪುಪ್ಫರತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೧೪೮] ೮. ಸಿಙ್ಗಾಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನಾಹಂ ಪುನಂ ನ ಚ ಪುನನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕಿಲೇಸನಿಗ್ಗಹಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರ ಪಞ್ಚಸತಮತ್ತಾ ಸಹಾಯಕಾ ಮಹಾವಿಭವಾ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಸಾಸನೇ ಉರಂ ದತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಜೇತವನೇ ಅನ್ತೋಕೋಟಿಸನ್ಥಾರೇ ವಿಹರಿಂಸು। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ತೇಸಂ ಅಡ್ಢರತ್ತಸಮಯೇ ಕಿಲೇಸನಿಸ್ಸಿತೋ ಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ತೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಜಹಿತಕಿಲೇಸೇ ಪುನ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದಯಿಂಸು। ಅಥ ಸತ್ಥಾ ಅಡ್ಢರತ್ತಸಮನನ್ತರೇ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣದಣ್ಡದೀಪಕಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ "ಕತರಾಯ ನು ಖೋ ರತಿಯಾ ಜೇತವನೇ ಭಿಕ್ಖೂ ವಿಹರನ್ತೀ"ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಕಾಮರಾಗಸಙ್ಕಪ್ಪಸ್ಸ ಉಪ್ಪನ್ನಭಾವಂ ಅಞ್ಞಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಚ ನಾಮ ಏಕಪುತ್ತಿಕಾ ಇತ್ಥೀ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಂ ವಿಯ, ಏಕಚಕ್ಖುಕೋ ಪುರಿಸೋ ಚಕ್ಖುಂ ವಿಯ ಅತ್ತನೋ ಸಾವಕೇ ರಕ್ಖತಿ। ಪುಬ್ಬಣ್ಹಾದೀಸು ಯಸ್ಮಿಂ ಯಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ತೇಸಂ ಕಿಲೇಸಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ತೇ ತೇಸಂ ಕಿಲೇಸೇ ತತೋ ಪರಂ ವಡ್ಢಿತುಂ ಅದತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಸಮಯೇ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ತೇನಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ "ಅಯಂ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಞ್ಞೋ ಅನ್ತೋನಗರೇಯೇವ ಚೋರಾನಂ ಉಪ್ಪನ್ನಕಾಲೋ ವಿಯ ವತ್ತತಿ, ಇದಾನೇವ ತೇಸಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಕತ್ವಾ ತೇ ಕಿಲೇಸೇ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಸುರಭಿಗನ್ಧಕುಟಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಮಧುರಸ್ಸರೇನ "ಆನನ್ದಾ"ತಿ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಧಮ್ಮಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಂ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ। ಥೇರೋ "ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। "ಆನನ್ದ, ಯತ್ತಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅನ್ತೋಕೋಟಿಸನ್ಥಾರೇ ವಿಹರನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇವ ಗನ್ಧಕುಟಿಪರಿವೇಣೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇಹೀ"ತಿ। ಏವಂ ಕಿರಸ್ಸ ಅಹೋಸಿ "ಸಚಾಹಂ ತೇಯೇವ ಪಞ್ಚಸತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ। 'ಸತ್ಥಾರಾ ನೋ

ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಕಿಲೇಸಾನಂ ಉಪ್ಪನ್ನಭಾವೋ ಞಾತೋ'ತಿ ಸಂವಿಗ್ಗಮಾನಸಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ। ತಸ್ಮಾ "ಸಬ್ಬೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಅವಾಪುರಣಂ ಆದಾಯ ಪರಿವೇಣೇನ ಪರಿವೇಣಂ ಆಹಿಣ್ಡಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಗನ್ಧಕುಟಿಪರಿವೇಣೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಾಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಸಿಲಾಪಥವಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಹಮಾನೋ ಸಿನೇರು ವಿಯ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಬುದ್ಧಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ ಆವೇಳಾವೇಳಾ ಯಮಕಯಮಕಾ ಛಬ್ಬಣ್ಣಘನಬುದ್ಧರಸ್ಮಿಯೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೋ। ತಾಪಿ ರಸ್ಮಿಯೋ ಪಾತಿಮತ್ತಾ ಛತ್ತಮತ್ತಾ ಕೂಟಾಗಾರಕುಚ್ಛಿಮತ್ತಾ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಗಗನತಲೇ ವಿಜ್ಜುಲತಾ ವಿಯ ಸಞ್ಚರಿಂಸು, ಅಣ್ಣವಕುಚ್ಛಿಂ ಖೋಭೇತ್ವಾ ಬಾಲಸೂರಿಯುಗ್ಗಮನಕಾಲೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋಪಿ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಗರುಚಿತ್ತಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ರತ್ತಕಮ್ಬಲಸಾಣಿಯಾ ಪರಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ವಿಯ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಸರಂ ನಿಚ್ಛಾರೇನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ ಕಾಮವಿತಕ್ಕಂ ಬ್ಯಾಪಾದವಿತಕ್ಕಂ ವಿಹಿಂಸಾವಿತಕ್ಕನ್ತಿ ಇಮೇ ತಯೋ ಅಕುಸಲವಿತಕ್ಕೇ ವಿತಕ್ಕೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಅನ್ತೋ ಉಪ್ಪನ್ನಕಿಲೇಸೋ ಹಿ 'ಪರಿತ್ತಕೋ'ತಿ ಅವಮಞ್ಞಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಕಿಲೇಸೋ ನಾಮ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತಸದಿಸೋ। ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತೋ ಚ ಖುದ್ದಕೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಓಕಾಸಂ ಲಭಿತ್ವಾ ವಿನಾಸಮೇವ ಪಾಪೇತಿ, ಏವಮೇವ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೋಪಿ ಕಿಲೇಸೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ವಡ್ಢಿತುಂ ಲಭನ್ತೋ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪಾಪೇತಿ। ಕಿಲೇಸೋ ನಾಮೇಸ ಹಲಾಹಲವಿಸೂಪಮೋ ಉಪ್ಪಾಟಿತಛವಿಗಣ್ಡಸದಿಸೋ ಆಸೀವಿಸಪಟಿಭಾಗೋ ಅಸನಿಅಗ್ಗಿಸದಿಸೋ ಅಲ್ಲೀಯಿತುಂ ನ ಯುತ್ತೋ ಆಸಙ್ಕಿತಬ್ಬೋ। ಉಪ್ಪನ್ನುಪ್ಪನ್ನಕ್ಖಣೇಯೇವ ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಬಲೇನ ಭಾವನಾಬಲೇನ ಯಥಾ ಮುಹುತ್ತಮ್ಪಿ ಹದಯೇ ಅಟ್ಠತ್ವಾ ಪದುಮಿನಿಪತ್ತಾ ಉದಕಬಿನ್ದು ವಿಯ ವಿವಟ್ಟತಿ, ಏವಂ ಪಜಹಿತಬ್ಬೋ। ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿ ತಾಪಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಮ್ಪಿ ಕಿಲೇಸಂ ಗರಹಿತ್ವಾ ಯಥಾ ಪುನ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ನುಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಏವಂ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಿಙ್ಗಾಲಯೋನಿಯಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ನದೀತೀರೇ ನಿವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಅಥೇಕೋ ಜರಹತ್ಥಿ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಗೋಚರಪ್ಪಸುತೋ ತಂ ಮತಹತ್ಥಿಸರೀರಂ ದಿಸ್ವಾ "ಮಹಾ ಮೇ ಗೋಚರೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಸೋಣ್ಡೇ ಡಂಸಿ, ನಙ್ಗಲೀಸಾಯ ದಟ್ಠಕಾಲೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ "ನತ್ಥೇತ್ಥ ಖಾದಿತಬ್ಬಯುತ್ತಕ"ನ್ತಿ ದನ್ತೇಸು ಡಂಸಿ, ಥಮ್ಭೇ ದಟ್ಠಕಾಲೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಕಣ್ಣೇ ಡಂಸಿ, ಸುಪ್ಪಕೋಟಿಯಂ ದಟ್ಠಕಾಲೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಉದರೇ ಡಂಸಿ, ಕುಸೂಲೇ ದಟ್ಠಕಾಲೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಪಾದೇ ಡಂಸಿ, ಉದುಕ್ಖಲೇ ದಟ್ಠಕಾಲೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ನಙ್ಗುಟ್ಠೇ ಡಂಸಿ, ಮುಸಲೇ ದಟ್ಠಕಾಲೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ "ಏತ್ಥಾಪಿ ನತ್ಥಿ ಖಾದಿತಬ್ಬಯುತ್ತಕ"ನ್ತಿ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಅಸ್ಸಾದಂ ಅಲಭನ್ತೋ ವಚ್ಚಮಗ್ಗೇ ಡಂಸಿ, ಮುದುಪೂವೇ ದಟ್ಠಕಾಲೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ "ಲದ್ಧಂ ದಾನಿ ಮೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸರೀರೇ ಮುದು ಖಾದಿತಬ್ಬಯುತ್ತಕಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಖಾದನ್ತೋ ಅನ್ತೋಕುಚ್ಛಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವಕ್ಕಹದಯಾದೀನಿ ಖಾದಿತ್ವಾ ಪಿಪಾಸಿತಕಾಲೇ ಲೋಹಿತಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿತುಕಾಮಕಾಲೇ ಉದರಂ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಇದಂ ಹತ್ಥಿಸರೀರಂ ಮಯ್ಹಂ ನಿವಾಸಸುಖತಾಯ ಗೇಹಸದಿಸಂ, ಖಾದಿತುಕಾಮತಾಯ ಸತಿ ಪಹೂತಮಂಸಂ, ಕಿಂ ದಾನಿ ಮೇ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ ಸೋ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಕುಚ್ಛಿಯಂಯೇವ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ವಸತಿ। ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಕಾಲೇ ನಿದಾಘೇ ವಾತಸಮ್ಫಸ್ಸೇನ ಚೇವ ಸೂರಿಯರಸ್ಮಿಸನ್ತಾಪೇನ ಚ ತಂ ಕುಣಪಂ ಸುಸ್ಸಿತ್ವಾ ವಲಿಯೋ ಗಣ್ಹಿ, ಸಿಙ್ಗಾಲಸ್ಸ ಪವಿಟ್ಠದ್ವಾರಂ ಪಿಹಿತಂ, ಅನ್ತೋಕುಚ್ಛಿಯಂ ಅನ್ಧಕಾರೋ ಅಹೋಸಿ। ಸಿಙ್ಗಾಲಸ್ಸ ಲೋಕನ್ತರಿಕನಿವಾಸೋ ವಿಯ ಜಾತೋ। ಕುಣಪೇ ಸುಸ್ಸನ್ತೇ ಮಂಸಮ್ಪಿ ಸುಸ್ಸಿ, ಲೋಹಿತಮ್ಪಿ ಪಚ್ಛಿಜ್ಜಿ। ಸೋ ನಿಕ್ಖಮನದ್ವಾರಂ ಅಲಭನ್ತೋ ಭಯಪ್ಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಸನ್ಧಾವನ್ತೋ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಪಹರಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮನದ್ವಾರಂ ಪರಿಯೇಸಮಾನೋ ವಿಚರತಿ। ಏವಂ ತಸ್ಮಿಂ ಉಕ್ಖಲಿಯಂ ಪಿಟ್ಠಪಿಣ್ಡಿ ವಿಯ ಅನ್ತೋಕುಚ್ಛಿಯಂ ಪಚ್ಚಮಾನೇ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ಮಹಾಮೇಘೋ ಪಾವಸ್ಸಿ। ಅಥ ನಂ ಕುಣಪಂ ತೇಮೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಪಕತಿಸಣ್ಠಾನೇನ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ವಚ್ಚಮಗ್ಗೋ ವಿವಟೋ ಹುತ್ವಾ ತಾರಕಾ ವಿಯ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ತಂ ಛಿದ್ದಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇದಾನಿ ಮೇ ಜೀವಿತಂ ಲದ್ಧ"ನ್ತಿ ಯಾವ ಹತ್ಥಿಸೀಸಾ ಪಟಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ವೇಗೇನ ಪಕ್ಖನ್ದಿತ್ವಾ ವಚ್ಚಮಗ್ಗಂ ಸೀಸೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ತಸ್ಸ

ಸಞ್ಛನ್ನಸರೀರತ್ತಾ ಸಬ್ಬಲೋಮಾನಿ ವಚ್ಚಮಗ್ಗೇ ಅಲ್ಲೀಯಿಂಸು। ಸೋ ತಾಲಕ್ಖನ್ಧಸದಿಸೇನ ನಿಲ್ಲೋಮೇನ ಸರೀರೇನ ಉಬ್ಬಿಗ್ಗಚಿತ್ತೋ ಮುಹುತ್ತಂ ಧಾವಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋ ಸರೀರಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಇದಂ ದುಕ್ಖಂ ಮಯ್ಹಂ ನ ಅಞ್ಞೇನ ಕತಂ, ಲೋಭಹೇತು ಪನ ಲೋಭಕಾರಣಾ ಲೋಭಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಯಾ ಏತಂ ಕತಂ, ಇತೋ ದಾನಿ ಪಟ್ಠಾಯ ನ ಲೋಭವಸಿಕೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪುನ ಹತ್ಥಿಸರೀರಂ ನಾಮ ನ ಪವಿಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಂವಿಗ್ಗಹದಯೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೮."ನಾಹಂ ಪುನಂ ನ ಚ ಪುನಂ, ನ ಚಾಪಿ ಅಪುನಪ್ಪುನಂ।
ಹತ್ಥಿಬೋನ್ದಿಂ ಪವೇಕ್ಖಾಮಿ, ತಥಾ ಹಿ ಭಯತಜ್ಜಿತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ಚಾಪಿ ಅಪುನಪ್ಪುನ**ನ್ತಿ ಅ-ಕಾರೋ ನಿಪಾತಮತ್ತೋ। ಅಯಂ ಪನೇತಿಸ್ಸಾ ಸಕಲಾಯಪಿ ಗಾಥಾಯ ಅತ್ಥೋ - ಅಹಞ್ಹಿ ಇತೋ ಪುನ, ತತೋ ಚ ಪುನಾತಿ ವುತ್ತವಾರತೋ ಪುನ ತತೋಪಿ ಚ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವಾರಣಸರೀರಸಙ್ಖಾತಂ **ಹತ್ಥಿಬೋನ್ದಿಂ ನ ಪವೇಕ್ಖಾಮಿ**। ಕಿಂಕಾರಣಾ? **ತಥಾ ಹಿ ಭಯತಜ್ಜಿತೋ,** ತಥಾ ಹಿ ಅಹಂ ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಞೇವ ಪವೇಸನೇ ಭಯತಜ್ಜಿತೋ ಮರಣಭಯೇನ ಸನ್ತಾಸಂ ಸಂವೇಗಂ ಆಪಾದಿತೋತಿ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ತತೋವ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಪುನ ತಂ ವಾ ಅಞ್ಞಂ ವಾ ಹತ್ಥಿಸರೀರಂ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾಪಿ ನ ಓಲೋಕೇಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನ ಲೋಭವಸಿಕೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನ್ತೋ ಉಪ್ಪನ್ನಕಿಲೇಸಸ್ಸ ನಾಮ ವಡ್ಢಿತುಂ ಅದತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥೇವ ನಂ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ। ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಪಞ್ಚಸತಾಪಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು, ಅವಸೇಸೇಸು ಕೇಚಿ ಸೋತಾಪನ್ನಾ, ಕೇಚಿ ಸಕದಾಗಾಮಿನೋ, ಕೇಚಿ ಅನಾಗಾಮಿನೋ ಅಹೇಸುಂ। ತದಾ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ।

ಸಿಙ್ಗಾಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೧೪೯] ೯. ಏಕಪಣ್ಣಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಏಕಪಣ್ಣೋ ಅಯಂ ರುಕ್ಖೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಸಾಲಿಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಮಹಾವನೇ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ವೇಸಾಲಿಕಂ ದುಟ್ಠಲಿಚ್ಛವಿಕುಮಾರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಕಾಲೇ ವೇಸಾಲಿನಗರಂ ಗಾವುತಗಾವುತನ್ತರೇ ತೀಹಿ ಪಾಕಾರೇಹಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ತೀಸು ಠಾನೇಸು ಗೋಪುರಟ್ಟಾಲಕಯುತ್ತಂ ಪರಮಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಂ। ತತ್ಥ ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ವಸನ್ತಾನಞ್ಞೇವ ರಾಜೂನಂ ಸತ್ತ ಸಹಸ್ಸಾನಿ ಸತ್ತ ಸತಾನಿ ಸತ್ತ ಚ ರಾಜಾನೋ ಹೋನ್ತಿ, ತತ್ತಕಾಯೇವ ಉಪರಾಜಾನೋ, ತತ್ತಕಾ ಸೇನಾಪತಿನೋ, ತತ್ತಕಾ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಾ। ತೇಸಂ ರಾಜಕುಮಾರಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಏಕೋ ದುಟ್ಠಲಿಚ್ಛವಿಕುಮಾರೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ ಕೋಧನೋ ಚಣ್ಡೋ ಫರುಸೋ ಸಾಹಸಿಕೋ, ದಣ್ಡೇನ ಘಟ್ಟಿತಆಸೀವಿಸೋ ವಿಯ ನಿಚ್ಚಂ ಪಜ್ಜಲಿತೋ ಕೋಧೇನ। ತಸ್ಸ ಪುರತೋ ದ್ವೇ ತೀಣಿ ವಚನಾನಿ ಕಥೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ತಂ ನೇವ ಮಾತಾಪಿತರೋ, ನ ಞಾತಯೋ, ನ ಮಿತ್ತಸುಹಜ್ಜಾ ಸಿಕ್ಖಾಪೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಂಸು। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಏತದಹೋಸಿ "ಅಯಂ ಕುಮಾರೋ ಅತಿಫರುಸೋ ಸಾಹಸಿಕೋ, ಠಪೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಅಞ್ಞೋ ಇಮಂ ವಿನೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಬುದ್ಧವೇನೇಯ್ಯೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ತೇ ತಂ ಆದಾಯ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಆಹಂಸು "ಭನ್ತೇ, ಅಯಂ ಕುಮಾರೋ ಚಣ್ಡೋ ಫರುಸೋ ಕೋಧೇನ ಪಜ್ಜಲತಿ, ಇಮಸ್ಸ ಓವಾದಂ ದೇಥಾ"ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ತಂ ಕುಮಾರಂ ಓವದಿ - "ಕುಮಾರ, ಇಮೇಸು ನಾಮ ಸತ್ತೇಸು ಚಣ್ಡೇನ ಫರುಸೇನ ಸಾಹಸಿಕೇನ ವಿಹೇಠಕಜಾತಿಕೇನ ನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಫರುಸವಾಚೋ ಚ ನಾಮ ವಿಜಾತಮಾತುಯಾಪಿ ಪಿತುನೋಪಿ ಪುತ್ತದಾರಸ್ಸಪಿ ಭಾತಿಭಗಿನೀನಮ್ಪಿ ಪಜಾಪತಿಯಾಪಿ ಮಿತ್ತಬನ್ಧವಾನಮ್ಪಿ ಅಪ್ಪಿಯೋ ಹೋತಿ ಅಮನಾಪೋ, ಡಂಸಿತುಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸಪ್ಪೋ ವಿಯ, ಅಟವಿಯಂ ಉಟ್ಠಿತಚೋರೋ ವಿಯ,

ಖಾದಿತುಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಯಕ್ಖೋ ವಿಯ ಚ ಉಬ್ಬೇಜನೀಯೋ ಹುತ್ವಾ ದುತಿಯಚಿತ್ತವಾರೇ ನಿರಯಾದೀಸು ನಿಬ್ಬತ್ತತಿ। ದಿಟ್ಠೇಯೇವ ಚ ಧಮ್ಮೇ ಕೋಧನೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಮಣ್ಡಿತಪಸಾಧಿತೋಪಿ ದುಬ್ಬಣ್ಣೋವ ಹೋತಿ, ಪುಣ್ಣಚನ್ದಸಸ್ಸಿರಿಕಮ್ಪಿಸ್ಸ ಮುಖಂ ಜಾಲಾಭಿಹತಪದುಮಂ ವಿಯ ಮಲಗ್ಗಹಿತಕಞ್ಚನಾದಾಸಮಣ್ಡಲಂ ವಿಯ ಚ ವಿರೂಪಂ ಹೋತಿ ದುದ್ದಸಿಕಂ। ಕೋಧಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಹಿ ಸತ್ತಾ ಸತ್ಥಂ ಆದಾಯ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತಾನಂ ಪಹರನ್ತಿ, ವಿಸಂ ಖಾದನ್ತಿ, ರಜ್ಜುಯಾ ಉಬ್ಬನ್ಧನ್ತಿ, ಪಪಾತಾ ಪಪತನ್ತಿ। ಏವಂ ಕೋಧವಸೇನ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ನಿರಯಾದೀಸು ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ವಿಹೇಠಕಜಾತಿಕಾಪಿ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಗರಹಂ ಪತ್ವಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ನಿರಯಾದೀಸು ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಪುನ ಮನುಸ್ಸತ್ತಂ ಲಭಿತ್ವಾ ವಿಜಾತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ರೋಗಬಹುಲಾವ ಹೋನ್ತಿ। ಚಕ್ಖುರೋಗೋ ಸೋತರೋಗೋತಿಆದೀಸು ಚ ರೋಗೇಸು ಏಕತೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪತನ್ತಿ, ರೋಗೇನ ಅಪರಿಮುತ್ತಾವ ಹುತ್ವಾ ನಿಚ್ಚಂ ದುಕ್ಖಿತಾವ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇಸು ಸತ್ತೇಸು ಮೇತ್ತಚಿತ್ತೇನ ಹಿತಚಿತ್ತೇನ ಮುದುಚಿತ್ತೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ। ಏವರೂಪೋ ಹಿ ಪುಗ್ಗಲೋ ನಿರಯಾದಿಭಯೇಹಿ ನ ಪರಿಮುಚ್ಚತೀ"ತಿ। ಸೋ ಕುಮಾರೋ ಸತ್ಥು ಓವಾದಂ ಸುತ್ವಾ ಏಕೋವಾದೇನೇವ ನಿಹತಮಾನೋ ದನ್ತೋ ನಿಬ್ಬಿಸೇವನೋ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತೋ ಮುದುಚಿತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಞ್ಞಂ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಮ್ಪಿ ಪಹರನ್ತಮ್ಪಿ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ನ ಓಲೋಕೇಸಿ, ಉದ್ಧಟದಾಠೋ ವಿಯ ಸಪ್ಪೋ, ಅಳಚ್ಛಿನ್ನೋ ವಿಯ ಕಕ್ಕಟಕೋ, ಛಿನ್ನವಿಸಾಣೋ ವಿಯ ಚ ಉಸಭೋ ಅಹೋಸಿ।

ತಸ್ಸ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಆವುಸೋ, ದುಟ್ಠಲಿಚ್ಛವಿಕುಮಾರಂ ಸುಚಿರಮ್ಪಿ ಓವದಿತ್ವಾ ನೇವ ಮಾತಾಪಿತರೋ, ನ ಞಾತಿಮಿತ್ತಾದಯೋ ದಮೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಂಸು, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಪನ ತಂ ಏಕೋವಾದೇನೇವ ದಮೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಿಸೇವನಂ ಕತ್ವಾ ಮತ್ತವರವಾರಣಂ ವಿಯ ಸಮುಗ್ಗಹಿತಾನೇಞ್ಜಕಾರಣಂ ಅಕಾಸಿ। ಯಾವ ಸುಭಾಸಿತಂ ಚಿದಂ - 'ಹತ್ಥಿದಮಕೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಹತ್ಥಿದಮ್ಮೋ ಸಾರಿತೋ ಏಕಂಯೇವ ದಿಸಂ ಧಾವತಿ ಪುರತ್ಥಿಮಂ ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಂ ವಾ ಉತ್ತರಂ ವಾ ದಕ್ಖಿಣಂ ವಾ। ಅಸ್ಸದಮಕೇನ...ಪೇ॰... ಗೋದಮಕೇನ...ಪೇ॰... ದಕ್ಖಿಣಂ ವಾ। ತಥಾಗತೇನ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಹತಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಪುರಿಸದಮ್ಮೋ ಸಾರಿತೋ ಅಟ್ಠ ದಿಸಾ ವಿಧಾವತಿ, ರೂಪೀ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ। ಅಯಮೇಕಾ ದಿಸಾ...ಪೇ॰... ಸೋ ವುಚ್ಚತಿ 'ಯೋಗ್ಗಾಚರಿಯಾನಂ ಅನುತ್ತರೋ ಪುರಿಸದಮ್ಮಸಾರಥೀ'ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೩೧೨)। ನ ಹಿ, ಆವುಸೋ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಸದಿಸೋ ಪುರಿಸದಮ್ಮಸಾರಥೀ ನಾಮ ಅತ್ಥೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವೇಸ ಮಯಾ ಏಕೋವಾದೇನೇವ ದಮಿತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಾಹಂ ಇಮಂ ಏಕೋವಾದೇನೇವ ದಮೇಸಿ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಉದಿಚ್ಚಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ತಯೋ ವೇದೇ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಚ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಾಲಂ ಘರಾವಾಸಂ ವಸಿತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತತ್ಥ ಚಿರಂ ವಸಿತ್ವಾ ಲೋಣಮ್ಬಿಲಸೇವನತ್ಥಾಯ ಜನಪದಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪತ್ವಾ ರಾಜುಯ್ಯಾನೇ ವಸಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಸುನಿವತ್ಥೋ ಸುಪಾರುತೋ ತಾಪಸಾಕಪ್ಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖಾಯ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ರಾಜಙ್ಗಣಂ ಪಾಪುಣಿ। ರಾಜಾ ಸೀಹಪಞ್ಜರೇನ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಇರಿಯಾಪಥೇ ಪಸೀದಿತ್ವಾ "ಅಯಂ ತಾಪಸೋ ಸನ್ತಿನ್ದ್ರಿಯೋ ಸನ್ತಮಾನಸೋ ಯುಗಮತ್ತದಸೋ, ಪದವಾರೇ ಪದವಾರೇ ಸಹಸ್ಸತ್ಥವಿಕಂ ಠಪೇನ್ತೋ ವಿಯ ಸೀಹವಿಜಮ್ಭಿತೇನ ಆಗಚ್ಛತಿ। ಸಚೇ ಸನ್ತಧಮ್ಮೋ ನಾಮೇಕೋ ಅತ್ಥಿ, ಇಮಸ್ಸ ತೇನಬ್ಭನ್ತರೇ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಅಮಚ್ಚಂ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಸೋ "ಕಿಂ ಕರೋಮಿ, ದೇವಾ"ತಿ ಆಹ। ಏತಂ "ತಾಪಸಂ ಆನೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧು, ದೇವಾ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಹತ್ಥತೋ ಭಿಕ್ಖಾಭಾಜನಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಕಿಂ, ಮಹಾಪುಞ್ಞಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಭನ್ತೇ, ರಾಜಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸತೀ"ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ನ ಮಯಂ ರಾಜಕುಲೂಪಕಾ, ಹೇಮವನ್ತಿಕಾ ನಾಮಮ್ಹಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಮಚ್ಚೋ ಗನ್ತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ "ಅಞ್ಞೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕುಲೂಪಕೋ ನತ್ಥಿ, ಆನೇಹಿ ನ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಅಮಚ್ಚೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಯಾಚಿತ್ವಾ ರಾಜನಿವೇಸನಂ ಪವೇಸೇಸಿ।

ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸಮುಸ್ಸಿತಸೇತಚ್ಛತ್ತೇ ಕಞ್ಚನಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಟಿಯತ್ತಂ ನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನಂ ಭೋಜೇತ್ವಾ "ಕಹಂ, ಭನ್ತೇ, ವಸಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಹೇಮವನ್ತಿಕಾ ಮಯಂ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। "ಇದಾನಿ ಕಹಂ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ? "ವಸ್ಸಾರತ್ತಾನುರೂಪಂ ಸೇನಾಸನಂ ಉಪಧಾರೇಮ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಞ್ಞೇವ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಸಥಾ"ತಿ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆದಾಯ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ರತ್ತಿಟ್ಠಾನದಿವಾಟ್ಠಾನಾಪಿ ಕಾರೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಪರಿಕ್ಖಾರೇ ದತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲಂ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ ನಗರಂ ಪಾವಿಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಸತಿ। ರಾಜಾಪಿಸ್ಸ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ದ್ವತ್ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛತಿ।

ತಸ್ಸ ಪನ ರಞ್ಞೋ ದುಟ್ಠಕುಮಾರೋ ನಾಮ ಪುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ ಚಣ್ಡೋ ಫರುಸೋ, ನೇವ ನಂ ರಾಜಾ ದಮೇತುಂ ಅಸಕ್ಖಿ, ನ ಸೇಸಞಾತಕಾ। ಅಮಚ್ಚಾಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾಪಿ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ "ಸಾಮಿ, ಮಾ ಏವಂ ಕರಿ, ಏವಂ ಕಾತುಂ ನ ಲಬ್ಭಾ"ತಿ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಕಥೇನ್ತಾಪಿ ಕಥಂ ಗಾಹಾಪೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ರಾಜಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಠಪೇತ್ವಾ ಮಮ ಅಯ್ಯಂ ಹಿಮವನ್ತತಾಪಸಂ ಅಞ್ಞೋ ಇಮಂ ಕುಮಾರಂ ದಮೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಸೋಯೇವ ನಂ ದಮೇಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಸೋ ಕುಮಾರಂ ಆದಾಯ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಅಯಂ ಕುಮಾರೋ ಚಣ್ಡೋ ಫರುಸೋ , ಮಯಂ ಇಮಂ ದಮೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮ, ತುಮ್ಹೇ ನಂ ಏಕೇನ ಉಪಾಯೇನ ಸಿಕ್ಖಾಪೇಥಾ"ತಿ ಕುಮಾರಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕುಮಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಿಚರನ್ತೋ ಏಕತೋ ಏಕೇನ, ಏಕತೋ ಏಕೇನಾತಿ ದ್ವೀಹಿಯೇವ ಪತ್ತೇಹಿ ಏಕಂ ನಿಮ್ಬಪೋತಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಕುಮಾರಂ ಆಹ - "ಕುಮಾರ, ಏತಸ್ಸ ತಾವ ರುಕ್ಖಪೋತಕಸ್ಸ ಪಣ್ಣಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ರಸಂ ಜಾನಾಹೀ"ತಿ? ಸೋ ತಸ್ಸ ಏಕಂ ಪತ್ತಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ರಸಂ ಞತ್ವಾ "ಥೀ"ತಿ ಸಹ ಖೇಳೇನ ಭೂಮಿಯಂ ನುಟ್ಠಾಭಿ। "ಕಿಂ ಏತಂ, ಕುಮಾರಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಭನ್ತೇ, ಇದಾನೇವೇಸ ರುಕ್ಖೋ ಹಲಾಹಲವಿಸೂಪಮೋ, ವಡ್ಢನ್ತೋ ಪನ ಬಹೂ ಮನುಸ್ಸೇ ಮಾರೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ತಂ ನಿಮ್ಬಪೋತಕಂ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಹತ್ಥೇಹಿ ಪರಿಮದ್ದಿತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೯."ಏಕಪಣ್ಣೋ ಅಯಂ ರುಕ್ಖೋ, ನ ಭೂಮ್ಯಾ ಚತುರಙ್ಗುಲೋ।
ಫಲೇನ ವಿಸಕಪ್ಪೇನ, ಮಹಾಯಂ ಕಿಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಏಕಪಣ್ಣೋ**ತಿ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಏಕೇಕಪಣ್ಣೋ। **ನ ಭೂಮ್ಯಾ ಚತುರಙ್ಗುಲೋ**ತಿ ಭೂಮಿತೋ ಚತುರಙ್ಗುಲಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ವಡ್ಢಿತೋ। **ಫಲೇನಾ**ತಿ ಫಲರಸೇನ। **ವಿಸಕಪ್ಪೇನಾ**ತಿ ಹಲಾಹಲವಿಸಸದಿಸೇನ। ಏವಂ ಖುದ್ದಕೋಪಿ ಸಮಾನೋ ಏವರೂಪೇನ ತಿತ್ತಕೇನ ಪಣ್ಣೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಹಾಯಂ ಕಿಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ**ತಿ ಯದಾ ಪನಾಯಂ ವುಡ್ಢಿಪ್ಪತ್ತೋ ಮಹಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತದಾ ಕಿಂ ನಾಮ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅದ್ಧಾ ಮನುಸ್ಸಮಾರಕೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಏತಂ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಛಡ್ಡೇಸಿನ್ತಿ ಆಹ।

ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏತದವೋಚ "ಕುಮಾರ, ತ್ವಂ ಇಮಂ ನಿಮ್ಬಪೋತಕಂ 'ಇದಾನೇವ ಏವಂತಿತ್ತಕೋ, ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ ಕಿಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಕುತೋ ಇಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವುಡ್ಢೀ'ತಿ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಛಡ್ಡೇಸಿ? ಯಥಾ ತ್ವಂ ಏತಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ, ಏವಮೇವ ತವ ರಟ್ಠವಾಸಿನೋಪಿ 'ಅಯಂ ಕುಮಾರೋ ದಹರಕಾಲೇಯೇವ ಏವಂ ಚಣ್ಡೋ ಫರುಸೋ, ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ ರಜ್ಜಂ ಪತ್ವಾ ಕಿಂ ನಾಮ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಕುತೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವುಡ್ಢೀ'ತಿ ತವ ಕುಲಸನ್ತಕಂ ರಜ್ಜಂ ಅದತ್ವಾ ನಿಮ್ಬಪೋತಕಂ ವಿಯ ತಂ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ರಟ್ಠಾ ಪಬ್ಬಾಜನೀಯಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ನಿಮ್ಬರುಕ್ಖಪಟಿಭಾಗತಂ ಹಿತ್ವಾ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಖನ್ತಿಮೇತ್ತಾನುದ್ದಯಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋಹೀ"ತಿ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನಿಹತಮಾನೋ ನಿಬ್ಬಿಸೇವನೋ ಖನ್ತಿಮೇತ್ತಾನುದ್ದಯಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ರಜ್ಜಂ ಪತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವೇಸ ದುಟ್ಠಲಿಚ್ಛವಿಕುಮಾರೋ ಮಯಾ ದಮಿತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಾಹಂ ಏತಂ ದಮೇಸಿಂಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ದುಟ್ಠಕುಮಾರೋ ಅಯಂ ಲಿಚ್ಛವಿಕುಮಾರೋ ಅಹೋಸಿ, ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ, ಓವಾದದಾಯಕತಾಪಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಏಕಪಣ್ಣಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೧೫೦] ೧೦. ಸಞ್ಜೀವಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಸನ್ತಂ ಯೋ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಜಾತಸತ್ತುಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಅಸನ್ತಪಗ್ಗಹಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಹಿ ಬುದ್ಧಾನಂ ಪಟಿಕಣ್ಟಕಭೂತೇ ದುಸ್ಸೀಲೇ ಪಾಪಧಮ್ಮೇ ದೇವದತ್ತೇ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ತಂ ಅಸನ್ತಂ ಅಸಪ್ಪುರಿಸಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ "ತಸ್ಸ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಬಹುಂ ಧನಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಗಯಾಸೀಸೇ ವಿಹಾರಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ವಚನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಿತರಂ ಧಮ್ಮರಾಜಾನಂ ಸೋತಾಪನ್ನಂ ಅರಿಯಸಾವಕಂ ಘಾತೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪತ್ತೋ। ಸೋ ಹಿ "ದೇವದತ್ತೋ ಪಥವಿಯಂ ಪವಿಟ್ಠೋ"ತಿ ಸುತ್ವಾ "ಕಚ್ಚಿ ನು ಖೋ ಮಮ್ಪಿ ಪಥವೀ ಗಿಲೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಭೀತತಸಿತೋ ರಜ್ಜಸುಖಂ ನ ಲಭತಿ, ಸಯನೇ ಅಸ್ಸಾದಸುಖಂ ನ ವಿನ್ದತಿ, ತಿಬ್ಬಕಾರಣಾಭಿತುನ್ನೋ ಹತ್ಥಿಪೋತೋ ವಿಯ ಕಮ್ಪಮಾನೋ ವಿಚರತಿ। ಸೋ ಪಥವಿಂ ಫಲಮಾನಂ ವಿಯ, ಅವೀಚಿಜಾಲಂ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಿಂ ವಿಯ, ಪಥವಿಯಾ ಅತ್ತಾನಂ ಗಿಲಿಯಮಾನಂ ವಿಯ, ಆದಿತ್ತಾಯ ಲೋಹಪಥವಿಯಾ ಉತ್ತಾನಕಂ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಅಯಸೂಲೇಹಿ ಕೋಟಿಯಮಾನಂ ವಿಯ ಚ ಸಮನುಪಸ್ಸಿ। ತೇನಸ್ಸ ಪಹಟಕುಕ್ಕುಟಸ್ಸೇವ ಮುಹುತ್ತಮ್ಪಿ ಕಮ್ಪಮಾನಸ್ಸ ಅವತ್ಥಾನಂ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ। ಸೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಪಸ್ಸಿತುಕಾಮೋ ಖಮಾಪೇತುಕಾಮೋ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿತುಕಾಮೋ ಅಹೋಸಿ, ಅತ್ತನೋ ಪನ ಅಪರಾಧಮಹನ್ತತಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ರಾಜಗಹನಗರೇ ಕತ್ತಿಕರತ್ತಿವಾರೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ದೇವನಗರಂ ವಿಯ ನಗರೇ ಅಲಙ್ಕತೇ ಮಹಾತಲೇ ಅಮಚ್ಚಗಣಪರಿವುತಸ್ಸ ಕಞ್ಚನಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಜೀವಕಂ ಕೋಮಾರಭಚ್ಚಂ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಏತದಹೋಸಿ "ಜೀವಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ನ ಖೋ ಪನ ಸಕ್ಕಾ ಮಯಾ ಉಜುಕಮೇವ ವತ್ತುಂ 'ಅಹಂ, ಸಮ್ಮ ಜೀವಕ, ಸಯಂ ಗನ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಏಹಿ ಮಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ನೇಹೀ'ತಿ, ಪರಿಯಾಯೇನ ಪನ ರತ್ತಿಸಮ್ಪದಂ ವಣ್ಣೇತ್ವಾ 'ಕಂ ನು ಖ್ವಜ್ಜ ಮಯಂ ಸಮಣಂ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವಾ ಪಯಿರುಪಾಸೇಯ್ಯಾಮ, ಯಂ ನೋ ಪಯಿರುಪಾಸತಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಸೀದೇಯ್ಯಾ'ತಿ ವಕ್ಖಾಮಿ, ತಂ ಸುತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಸತ್ಥಾರಾನಂ ವಣ್ಣಂ ಕಥೇಸ್ಸನ್ತಿ, ಜೀವಕೋಪಿ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಕಥೇಸ್ಸತಿ। ಅಥ ನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಪಞ್ಚಹಿ ಪದೇಹಿ ರತ್ತಿಂ ವಣ್ಣೇಸಿ "ಲಕ್ಖಞ್ಞಾ ವತ ಭೋ ದೋಸಿನಾ ರತ್ತಿ, ಅಭಿರೂಪಾ ವತ ಭೋ ದೋಸಿನಾ ರತ್ತಿ, ದಸ್ಸನೀಯಾ ವತ ಭೋ ದೋಸಿನಾ ರತ್ತಿ, ಪಾಸಾದಿಕಾ ವತ ಭೋ ದೋಸಿನಾ ರತ್ತಿ, ರಮಣೀಯಾ ವತ ಭೋ ದೋಸಿನಾ ರತ್ತಿ, ಕಂ ನು ಖ್ವಜ್ಜ ಮಯಂ ಸಮಣಂ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವಾ ಪಯಿರುಪಾಸೇಯ್ಯಾಮ, ಯಂ ನೋ ಪಯಿರುಪಾಸತಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಸೀದೇಯ್ಯಾ"ತಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೧೫೦)।

ಅಥೇಕೋ ಅಮಚ್ಚೋ ಪೂರಣಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಕಥೇಸಿ, ಏಕೋ ಮಕ್ಖಲಿಗೋಸಾಲಸ್ಸ, ಏಕೋ ಅಜಿತಕೇಸಕಮ್ಬಲಸ್ಸ, ಏಕೋ ಪಕುಧಕಚ್ಚಾಯನಸ್ಸ, ಏಕೋ ಸಞ್ಚಯಸ್ಸ ಬೇಲಟ್ಠಪುತ್ತಸ್ಸ, ಏಕೋ ನಾಟಪುತ್ತನಿಗಣ್ಠಸ್ಸಾತಿ । ರಾಜಾ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಹಿ ಜೀವಕಸ್ಸೇವ ಮಹಾಅಮಚ್ಚಸ್ಸ ಕಥಂ ಪಚ್ಚಾಸೀಸತಿ। ಜೀವಕೋಪಿ "ರಞ್ಞಾ ಮಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥಿತೇಯೇವ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅವಿದೂರೇ ತುಣ್ಹೀ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ ಆಹ "ತ್ವಂ ಪನ, ಸಮ್ಮ ಜೀವಕ, ಕಿಂ ತುಣ್ಹೀ"ತಿ? ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಜೀವಕೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ "ಏಸೋ, ದೇವ, ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಮ್ಬವನೇ ವಿಹರತಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅಡ್ಢತೇಳಸೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ। ತಂ ಖೋ ಪನ ಭಗವನ್ತಂ ಏವಂ ಕಲ್ಯಾಣೋ ಕಿತ್ತಿಸದ್ದೋ

ಅಬ್ಭುಗ್ಗತೋ”ತಿ ನವ ಅರಹಾದಿಗುಣೇ ವತ್ವಾ ಜಾತಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪುಬ್ಬನಿಮಿತ್ತಾದಿಭೇದಂ ಭಗವತೋ ಆನುಭಾವಂ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ “ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ದೇವೋ ಪಯಿರುಪಾಸತು, ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಾತು, ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛತೂ”ತಿ ಆಹ।

ರಾಜಾ ಸಮ್ಪುಣ್ಣಮನೋರಥೋ ಹುತ್ವಾ “ತೇನ ಹಿ, ಸಮ್ಮ ಜೀವಕ, ಹತ್ಥಿಯಾನಾನಿ ಕಪ್ಪಾಪೇಹೀ”ತಿ ಯಾನಾನಿ ಕಪ್ಪಾಪೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ರಾಜಾನುಭಾವೇನ ಜೀವಕಮ್ಬವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ಮಣ್ಡಲಮಾಳೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತಂ ತಥಾಗತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸನ್ತವೀಚಿಮಜ್ಝೇ ಮಹಾನಾವಂ ವಿಯ ನಿಚ್ಚಲಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಅನುವಿಲೋಕೇತ್ವಾ “ಏವರೂಪಾ ನಾಮ ಮೇ ಪರಿಸಾ ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಾ”ತಿ ಇರಿಯಾಪಥೇಯೇವ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಥುತಿಂ ಕತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥಸ್ಸ ಭಗವಾ ದ್ವೀಹಿ ಭಾಣವಾರೇಹಿ ಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ **ಸಾಮಞ್ಞಫಲಸುತ್ತಂ** (ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೧೫೦ ಆದಯೋ) ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಸುತ್ತಪರಿಯೋಸಾನೇ ಅತ್ತಮನೋ ಭಗವನ್ತಂ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸತ್ಥಾ ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ “ಖತಾಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಾಜಾ, ಉಪಹತಾಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಾಜಾ। ಸಚಾಯಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಾಜಾ ಇಸ್ಸರಿಯಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ಪಿತರಂ ಧಮ್ಮಿಕಂ ಧಮ್ಮರಾಜಾನಂ ಜೀವಿತಾ ನ ವೋರೋಪೇಸ್ಸಥ, ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಆಸನೇ ವಿರಜಂ ವೀತಮಲಂ ಧಮ್ಮಚಕ್ಖುಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸಥ। ದೇವದತ್ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಸನ್ತಪಗ್ಗಹಂ ಕತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾ ಪರಿಹೀನೋ”ತಿ ಆಹ।

ಪುನದಿವಸೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ “ಆವುಸೋ, ಅಜಾತಸತ್ತು ಕಿರ ಅಸನ್ತಪಗ್ಗಹಂ ಕತ್ವಾ ದುಸ್ಸೀಲಂ ಪಾಪಧಮ್ಮಂ ದೇವದತ್ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಿತುಘಾತಕಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾ ಪರಿಹೀನೋ, ದೇವದತ್ತೇನ ನಾಸಿತೋ ರಾಜಾ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಜಾತಸತ್ತು ಇದಾನೇವ ಅಸನ್ತಪಗ್ಗಹಂ ಕತ್ವಾ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪತ್ತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ಅಸನ್ತಪಗ್ಗಹೇನೇವ ಅತ್ತಾನಂ ನಾಸೇಸೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಹಾವಿಭವೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖೋ ಆಚರಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಮಾಣವಕಸತಾನಿ ಸಿಪ್ಪಂ ವಾಚೇಸಿ। ತೇಸು ಮಾಣವೇಸು ಏಕೋ ಸಞ್ಜೀವೋ ನಾಮ ಮಾಣವೋ ಅತ್ಥಿ, ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಮತಕುಟ್ಠಾಪನಕಮನ್ತಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಉಟ್ಠಾಪನಕಮನ್ತಮೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಟಿಬಾಹನಮನ್ತಂ ಪನ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾವ ಏಕದಿವಸಂ ಮಾಣವೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ದಾರುಅತ್ಥಾಯ ಅರಞ್ಞಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಂ ಮತಬ್ಯಗ್ಘಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಾಣವೇ ಆಹ “ಭೋ, ಇಮಂ ಮತಬ್ಯಗ್ಘಂ ಉಟ್ಠಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಮಾಣವಾ “ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಆಹಂಸು। “ಪಸ್ಸನ್ತಾನಞ್ಞೇವ ವೋ ತಂ ಉಟ್ಠಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಸಚೇ, ಮಾಣವ, ಸಕ್ಕೋಸಿ, ಉಟ್ಠಾಪೇಹೀ”ತಿ। ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ತೇ ಮಾಣವಾ ರುಕ್ಖಂ ಅಭಿರುಹಿಂಸು। ಸಞ್ಜೀವೋ ಮನ್ತಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಮತಬ್ಯಗ್ಘಂ ಸಕ್ಖರಾಹಿ ಪಹರಿ, ಬ್ಯಗ್ಘೋ ಉಟ್ಠಾಯ ವೇಗೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಸಞ್ಜೀವಂ ಗಲನಾಳಿಯಂ ಡಂಸಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಪತಿ, ಸಞ್ಜೀವೋಪಿ ತತ್ಥೇವ ಪತಿ। ಉಭೋಪಿ ಏಕಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಮತಾ ನಿಪಜ್ಜಿಂಸು।

ಮಾಣವಾ ದಾರೂನಿ ಆದಾಯ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಆಚರಿಯೋ ಮಾಣವೇ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ “ತಾತಾ, ಅಸನ್ತಪಗ್ಗಹಕಾರಾ ನಾಮ ಅಯುತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಸಕ್ಕಾರಸಮ್ಮಾನಂ ಕರೋನ್ತಾ ಏವರೂಪಂ ದುಕ್ಖಂ ಪಟಿಲಭನ್ತಿಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೫೦“ಅಸನ್ತಂ ಯೋ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ಅಸನ್ತಂ ಚೂಪಸೇವತಿ।

ತಮೇವ ಘಾಸಂ ಕುರುತೇ, ಬ್ಯಗ್ಘೋ ಸಞ್ಜೀವಿಕೋ ಯಥಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಸನ್ತನ್ತಿ** ತೀಹಿ ದುಚ್ಚರಿತೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ದುಸ್ಸೀಲಂ ಪಾಪಧಮ್ಮಂ। **ಯೋ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ** ಖತ್ತಿಯಾದೀಸು ಯೋ ಕೋಚಿ ಏವರೂಪಂ ದುಸ್ಸೀಲಂ ಪಬ್ಬಜಿತಂ ವಾ ಚೀವರಾದಿಸಮ್ಪದಾನೇನ, ಗಹಟ್ಠಂ ವಾ ಉಪರಜ್ಜಸೇನಾಪತಿಟ್ಠಾನಾದಿಸಮ್ಪದಾನೇನ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ಸಕ್ಕಾರಸಮ್ಮಾನಂ ಕರೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಸನ್ತಂ ಚೂಪಸೇವತೀತಿ** ಯೋ ಚ ಏವರೂಪಂ ಅಸನ್ತಂ ದುಸ್ಸೀಲಂ ಉಪಸೇವತಿ ಭಜತಿ ಪಯಿರುಪಾಸತಿ। **ತಮೇವ ಘಾಸಂ ಕುರುತೇತಿ** ತಮೇವ ಅಸನ್ತಪಗ್ಗಣ್ಹಕಂ ಸೋ ದುಸ್ಸೀಲೋ ಪಾಪಪುಗ್ಗಲೋ ಘಸತಿ ಸಂಖಾದತಿ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪೇತಿ। ಕಥಂ? **ಬ್ಯಗ್ಘೋ ಸಞ್ಜೀವಿಕೋ ಯಥಾತಿ**, ಯಥಾ ಸಞ್ಜೀವೇನ ಮಾಣವೇನ ಮನ್ತಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಮತಬ್ಯಗ್ಘೋ ಸಞ್ಜೀವಿಕೋ ಜೀವಿತಸಮ್ಪದಾನೇನ ಸಮ್ಪಗ್ಗಹಿತೋ ಅತ್ತನೋ ಜೀವಿತದಾಯಕಂ ಸಞ್ಜೀವಮೇವ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಪಾತೇಸಿ, ಏವಂ ಅಞ್ಞೋಪಿ ಯೋ ಅಸನ್ತಪಗ್ಗಹಂ ಕರೋತಿ, ಸೋ ದುಸ್ಸೀಲೋ ತಂ ಅತ್ತನೋ ಸಮ್ಪಗ್ಗಾಹಕಮೇವ ವಿನಾಸೇತಿ। ಏವಂ ಅಸನ್ತಸಮ್ಪಗ್ಗಾಹಕಾ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣನ್ತೀತಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಮಾಣವಾನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – “ತದಾ ಮತಬ್ಯಗ್ಘುಟ್ಠಾಪನಕೋ ಮಾಣವೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ಅಹೋಸಿ, ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖೋ ಆಚರಿಯೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಸಞ್ಜೀವಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ಕಕಣ್ಟಕವಗ್ಗೋ ಪನ್ನರಸಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ –

ಗೋಧಸಿಙ್ಗಾಲವಿರೋಚಂ, ನಙ್ಗುಟ್ಠರಾಧಕಾಕಞ್ಚ।
ಪುಪ್ಫರತ್ತಞ್ಚ ಸಿಙ್ಗಾಲಂ, ಏಕಪಣ್ಣಞ್ಚ ಸಞ್ಜೀವಂ॥

ಅಥ ವಗ್ಗುದ್ದಾನಂ –

ಅಪಣ್ಣಕೋ ಸೀಲವಗ್ಗೋ, ಕುರುಙ್ಗೋ ಚ ಕುಲಾವಕೋ।
ಅತ್ಥಕಾಮೋ ಚ ಆಸೀಸೋ, ಇತ್ಥೀವರುಣಪಾಯಿಮ್ಹಾ॥

ಲಿತ್ತೋ ಪರೋಸತಂ ಹಂಚಿ, ಕುಸನಾಳಾ ಸಮ್ಪದಾನೋ।
ಕಕಣ್ಟಕೋ ಪನ್ನರಸ, ಸತಪಣ್ಣಾಸ ಜಾತಕಾತಿ॥

ಏಕಕನಿಪಾತವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

(ಪಠಮೋ ಭಾಗೋ ನಿಟ್ಠಿತೋ)।